COLECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÒRICHS INÈDITS

DEL ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Barcelona, Consell de Cent. Jurats
111

MANUAL DE NOVELLS ARDITS

VULGARMENT APELLAT

DIETARI

DEL

Antich Consell Barceloní

Volum Dotzè

QUE COMPRÈN LO VOLUM ORIGINAL XXVIIè

ANYS 1636 (AGOST) - 1641 (JULIOL)

PUBLICAT PER ACORT Y A DESPESES DEL EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL
E INICIAT PER LOS ILUSTRES SENYORS REGIDORS
D. FREDERICH SCHWARTZ Y LUNA Y D. FRANCESCH CARRERAS Y CANDI
EN COMISSIÓ
DEL MATEIX EXCELENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA. — 1910

Imprempta de Henrich y Companyía, en comandita
Carrer de Còrcega, 348

DP
402
B2A2
V.12

Tassa

del present volum a la rahó dels anteriors, ab sos Indexs: 8'50 pessetes.

LIBRARY
JAN 3 1962
UNIVERSITY OF TORONTO
779504

(DIETARI VINT Y SET)

JHS. M.ª CUM BEATO HIERONYMO.

Libre Dietari vint y nove comensat per mi Hieronym Sabata notari publich de Barcelona Scriva Rational de las cases del honorable concell de la present ciutat de Barcelona lo primer del mes de Agost del Any MDCXXXVJ. essent concellers los devall scrits.

lo d.or Franc.h Joan Magarola çiuteda
mossen Nicholau Bonet ciuteda
mossen Franc.h Ramon Fiveller militar
mossen Franc.h Vilar mercader
mossen Amador Vilar droguer

OBRERS.

mossen Nicholau Bonet çiuteda
mossen Miquel Planes mercader.

M.DC.XXXVI

AGOST

DIVENDRES lo primer.—En aquest die los s.ors concellers ordenaren al s.or don Pedro Aymerich y de Cruhilles y al s.or Magi Magarola ciuteda honrrat de Barcelona anassen de part de la çiutat en lo palau del Ex.im duch de Cardona ha hont esta hospedada la s.ma prinçessa de Carinyan per explicar de part desta ciutat a sa Altesa com los s.ors concellers

Embaxada per dos cavallers a la sa. princessa de Carinyan.

havien tingut alguna intelligentia que su Altesa lo die present galentava festa al cumpliment de anys de la s.ª princessa Luysa que Deu guarde molts anys, del que ha tingut esta çiutat lo contento es just, donant a sa Altesa la norabuena y supplicantli tambe fos servida manar a esta ciutat moltas cosas de son gust lo que dits embaxadors en conferintse en dit palatio ha hont trobaren a sa Altesa y en continent feta la deguda salut y reverentia en lo mateix instant ans de dir paraula los mana cubrir y cuberts que foren fent altra salut explicaren a sa Altesa per orgue de dit don Pedro Aymerich la embaxada: al que respongue sa Altesa que lo stimava y moltes altras paraules de compliment que per ser en llengua francesa no las pogueren compendrer dits embaxadors: y feta dita resposta sa Altesa feu venir alli present a la s.ª princessa Luysa a qual persuadi los respongues com en effecte ho feu en sa llengua y ab veu molt baixa de manera que dits embaxadors no la entengueren: y fent la deguda salut y reverentia se despediren acompanyant los per ser hora tarda ab atxes lo president Joan Batista Costa qui fa lo offici de maiordom, don Justo de Torres qui per orde de sa mag.d que Deu g.de es a esta ciutat per acompanyar a sa Altesa fins a Madrid y molts altres cavallers de sa Altesa acompanyant dit don Justo de Torres a dits embaxadors fins al cap de la scala de dit palatio y los demes cavallers fins al posarse dits embaxadors en lo cotxe no obstant les moltas replicas los feren dits embaxadors.

Festa de st. Domingo.

DILLUNS a IIIJ.º de dit. — En aquest die festa del glorios pare s.t Domingo los s.ors concellers absents lo en cap y ters anaren lo demati a les nou hores en dita iglesia ha oir lo offici y sermo y al entrar de la iglesia los isqueren a rebrer los pares de dit monestir y los acompanyaren fins a les cadires del cor ha hont se assentaren los dits s.ors concellers a la part del Evangeli y alli ohiren lo offici y sermo y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller segon per absentia del en cap y lo dit s.or conceller als demes: y acabat lo dit offici ab lo mateix acompanyament se despediren a la porta de dita iglesia de dits pares y de alli sen anaren cada hu en ses cases.

Embaxada al bras militar per lo negossi dels valls.

DIMARS a V. de dit. — En aquest die per medi dels s.ors Franc.h Bru ciuteda y Franc.h Joan de Vergos militar se feu una embaxada al molt Ill.e bras militar la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo Ex.^{im} s.^{or} duch de Segorb y de Cardona a 21. de Juny passat scrigue als molt Ill.^{es} s.^{ors} concellers desta ciutat haver sa Ex.ª rebut una carta del Rey nostre s.^{or} Deu lo guart, insertada ab la de sa Ex.ª scrita a 28. de maig de aquest any, en la qual fou servit avisar que les preventions de nostres enemichs son tant grans, y stan ja tant avensades (segons les notities ques tenen) que cada hora se pot temer que hayan comensat a obrar encarregant a dit s.^{or} duch ordene que en tot aquest principat estiguen en les armas en la ma y de manera que en dos horas puguen acudir a qualsevol part ha hont demanara la ocasio, en orde a la qual carta lo savi concell de çent desta ciutat, que sempre a tingut la mira en acodir ab tota puntualitat al Real servey considerant que entre les demes diligentias que per la custhodia desta ciutat convenia se fessen ere una y de las de mes importantia fer los fossos y pentinar los valls que la çircuexen, y axi entre altres coses ho delibera a 17. de juliol passat, diligentia ab la qual se fara molt gran servey a sa mag.^{t} y se acudira a la custhodia beneffici publich y comu desta ciutat y de sos poblats, y en consideratio de star tant exausta com sta se distribuis per sinquanteners com altres vegades se a acostumat entre sos habitants lo treball y exercici de aquesta fortiffìcatio, facilitant que qui no pora, o, no voldra ferlo personal puga a sos gastos enviarhi altra persona assistint empero ell lo temps fara treballar, y com veia esta ciutat y estiga certa que se alcansara millor aquest bon effecte ques desija servint se v. s.^{a} de condecendir y aplaudir a delliberacio tant justa, tan convenient al real servey beneffici comu y particular desta ciutat y morados della, Supplica Barcelona a v. s.^{a} sie servit manar deliberar que les persones de aqueix molt Ill.^{e} bras axi com ha sinquanteners com altrament sien servits ab son exemple alentar y dar animo als demes (com es cert lo tindra pera que lo deliberat per sta ciutat que per sa custhodia es) fer dits fossos y pentinar dits valls tingue lo bon exit ques desija y que tant importa al beneffici publich, que esta y majors merces se promet de v. s.^{a} »

Resposta del bras militar a la embaxada.

Dit die demati a les deu hores vingueren en la present casa mossen Franc.^{h} de Tamerit militar don Joan de Semmanat y mossen Joan Batista Cudina çiuteda los quals entraren en la istantia de trentanari ha hont staven los s.^{ors} concellers y se

assentaren entre los dits s.ors concellers en la forma solita los quals explicaren a sa s.a com lo bras militar los havie ordenat reportassen la resposta a sa s.a de la embaxada que per part desta ciutat lo die present en aquell bras ere stada reportada per mossen Franc.h Bru ciuteda y mossen Franc.h Joan de Vergos militar y offerissen que aquell bras stave molt prompte en servir a la ciutat y en particular en cosa tan justa y que tant importave al beneffici comu de tots y que per dit effecte havie aquell bras anomenat los officials dell y sis altres cavellers los quals se conferissen ab los s.ors concellers pera veurer lo assiento y del modo y manera gustave sa s.a se disponguessen les coses aserca de pentinar y scurar dits valls, al que respongue lo s.or conceller en cap que stimave molt esta ciutat la offerta y que de persones tant generoses no sen podie sperar menos.

Embaxada al sor. Bisbe de Barna. per negossi dels valls.

DIMECRES a VJ. de dit. — En aquest die per medi dels dalt dits embaxadors se feu embaxada al R.im s.or Bisbe de Barcelona la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e y R.im S.or

Lo savi concell de çent en la deliberacio feta a 17. de Juliol prop passat en orde ha fer los fossos y pentinar los valls de la present ciutat de la qual feu sabidor a v. s.a ab embaxada feta a [19] del mateix, no tingue intentio de preiudicar en cosa alguna a la immunitat ecclesiasthica y privilegis de que gosan los Ecclesiastichs, com ho ha declarat ab altre deliberacio feta a 11. del corrent mes de Agost havent entes la resposta per v. s.a a dita embaxada feta del que ab la present fa a v. s.a sabidor, y juntament stima a v. s.a la offerta de tractar ab lo stament ecclesiastich lo que la ciutat desija y ab dita embaxada representa a v. s.a en orde a dits fossos y valls y perque la materia se dispose sens apartarse del que los sagrats canons han statuit ha deliberat representar com ab la present representa a v. s.a que lo Rey nostre s.or ha manat fortifficar la present ciutat y que per sta ocasio es precis fer dits fossos y pentinar dits valls conforme personas expertas diuen, y que la ciutat y sos ciutedans estan exauts que ells sols no poden acudir al gasto que lo fer dits fossos y pentinar los valls ha de importar y juntament suplica a v. s.a attes la necessitat urgent y star ab evidents perills esta ciutat per haver vist los habitants pochs dies ha una armada de enemichs molt copiosa a vista della y que lo occorrer

a ella es beneffici comu de tots los habitants en la present ciutat ecclesiastichs y seculars y que los bens destos no abastan sie v. s.ª servit manar juntar al stament ecclesiastich y ab ell disposar se aiude per sa part a dita obra tant del servey de Deu de sa mag.ᵗ y beneffici comu que ho stimara com es just la ciutat de Barcelona.»

Embaxada al molt Ille. capitol per negossi dels valls.

Dit die fonch per los mateixos feta semblant embaxada com la prop dita al molt Ill.ᵉ capitol de la seu de Barcelona.

DIJOUS a VIJ. de dit. — En aquest die per medi dels mateixos embaxadors se feu embaxada als molt Ill.ᵉˢ s.ᵒʳˢ deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉˢ S.ᵒʳˢ

Embaxada als sors. deputats per negossi de guardes.

An entes los molt Ill.ᵉˢ s.ᵒʳˢ concellers que alguns officials de aquexa casa ab titol de exemptio pretenen exhimir se de anar a las guardas y fer les demes servituts concernents la comuna utilitat y beneffici desta ciutat a que tots los habitants stan obligats, y com la necessitat present que te Barcelona de custhodia sie tant urgent com ho ha representat lo Rey nostre s.ᵒʳ, Deu lo guart, ab sa Real carta de que te v. s.ª notitia, no admeta exemptio de persona alguna serie lo volerse exhimir dits officials causar molt gran prejudici a esta ciutat y destruir son govern en sta rao, perque a exemple de aquells se voldrien eximir los de altres tribunals his debilitaria dita custhodia, supplican perso a v.ᵃˢ s.ᵃˢ sien servits no donar lloch a esta pretentio tenen dits officials que esta y maiors merces se promet sta ciutat de v.ᵃˢ s.ᵃˢ»

A la qual embaxada respongueren los s.ᵒʳˢ deputats que besaven les mans als s.ᵒʳˢ concellers y que aquell concistori ho veurie y tractarie y ne farien tornar resposta a sa s.ª

Festa de sta. Clara.

DIMARS a XIJ. de dit. — En aquest die festa de s.ᵗᵃ Clara los s.ᵒʳˢ concellers lo demati a les nou hores anaren en dita iglesia ha oir lo offici lo qual ohiren dalt en lo cor del monestir tenint a la ma dreta la s.ʳᵃ Abadessa y acabat lo offici sercaren lo monestir en la forma solita de altres anys.

Festa de nra. sra.

DIVENDRES a XV. de dit. — En aquest die festa de n.ʳᵃ s.ʳᵃ si be los s.ᵒʳˢ concellers ab promens acostumaven de anar a la seu noy anaren per les causes y raons contengudes en altres festivitats.

LO D.ᴿ FRANCESCH JOAN MAGAROLA = Conçeller en Cap.

Festa de st. Roch.

DISAPTE a XVJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers absent lo quint demati a les set hores se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli ab la musica devant anaren en la iglesia de s.^{t} Roch fora lo portal nou per ser la festa de dit s.^{t} y al entrar del pati los isqueren a rebrer los canonges de s.^{ta} Anna y cada hu dells se posa en lo mig entre conceller y prom y los altres devant com es costum y arribats devant lo altar maior los s.^{ors} concellers y promens se assentaren en los banchs vanovats de vellut carmesi a la part del Evangeli y alli ohiren lo offici lo qual diuen cada any los dits canonges de s.^{ta} Anna y al donar la pau la dona lo canonge Sbert qui feya de diaca en dit offici al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{or} conceller en cap la dona als demes y acabat lo offici del mateix modo sen tornaren en dit porxo de s.^{t} Jaume.

Per lo privilegi del sor. duch de Cardona de lloctinent y capita general.

DILLUNS a XVIIJ. de dit. — En aquest die vingueren en la present casa despres dinar entre les tres y les quatre hores lo s.^{or} don Gaspar de Calders y Ferran fill del s.^{or} don Ramon de Calders y Ferran Regent la Real thesoraria y mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.ª los quals donaren als s.^{ors} concellers una carta del Rey nostre s.^{or} y tambe lo Real privilegi de lloctinent y capita general de aquest principat en favor del Ex.^{im} s.^{or} duch de Sogorb y de Cardona per altre trienni y copia de aquell pera comprovarlo com de fet fonch comprovat ab la forma solita y la dita Real carta es del thenor seguent.

« A los Amados y fieles nuestros los concellers de la nuestra çiudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros: porque se cumple este mes el trienio de los cargos de mi lugarteniente y capitan general con que me sta sirviendo en essa provincia el duque de Sogorbe y Cardona y me hallo con la satisfacion que mereze la attention con que la ha governado, he tenido por bien de nombrarle por otros tres anyos para los dichos cargos, y assi os encargo y mando que no solo en lo del juramento sino en todo lo demas hos hagays con el y hagays la demonstration que hasta aqui se ha acostumbrado con los otros mis lugartinientes generales y le trateys y obedescays como tal y que en todo lo que se offreçiere de mi servicio y para la defensa quietud y benefficio dessa tierra os mostreys lo que hasta aqui, que allende que en sto hareys lo

que soys obligados y deveys al renombre de que essa ciudad tanto se preçia lo recibire de vosotros en muy accepto y particular servicio. Data en Madrid a 15. de mayo *1636*.

Yo el Rey.

V.t Dux
V.t Magarola R. V.t Morlanes R.
J. Laurentius de Villanueva secretarius.»

Dimars a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die se parti de la present çiutat en exequtio de la delliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air pera la vila de Perpinya, o, ciutat de Girona, Pere Mallol notari syndich de la present ciutat per assistir en dit nom al jurament del dit ex.im s.or duch de Cardona de lloctinent y capita general de aquest principat.

Lo syndich de la ciutat va a Perpinya per lo jurament del sor. virrey.

Dimecres a XX. de dit. — En aquest die inseguint tambe la mateixa deliberacio se partiren tambe desta çiutat los s.ors Franc.h Xammar militar y Joseph Mora ciuteda com ha embaxadors de la present ciutat pera ditas pars per donar una embaxada en scrits al dit s.or duch de Cardona la qual es del thenor seguent.

Embaxada per dos cavallers a Perpinya al sor. virrey.

Ex.im S.or

Lo savi concell de cent havent tingut notitia de la merçe ha feta sa mag.t (Deu lo guart) ha v.a ex.a de la lloctinentia y capitania general de aquest principat y comptats ab deliberacio feta a 18. del corrent delibera que per sa part y de la ciutat de Barcelona explicassem a v.a Ex.a lo contento havia tingut de dita merçe ygualada ha son desig per la quietut y justitia de que en las de sos governs ha gosat y per la merce y amparo ha rebut de v.a ex.a en totas las occassions y espera rebrer de la ma de v.a Ex.a en las que per avant se offeriran de son augment. Y axi donam a v.a Ex.a la norabona desta merce y ha no desijarla, la ciutat per son interes perpetua en v.a Ex.a y sa casa, les desijaria mayors en lo sdevenidor a v.a Ex.a y com hage v.a Ex.a en les altres lloctinenties en conformitat del que sos predecessors havian fet prestant son jurament en la dita ciutat de Barcelona, ha delliberat tambe lo savi concell de çent supplicassem a v.a Ex.a com ho fem fasse merce ha dita ciutat en prestar en ella son jurament que per esta com per les demes merces te rebudes de la ma y grandesa de v.a Ex.a restara la

Es la resposta a 4. de setembre dit any.

ciutat ab perpetua memoria de stimarlas y servirlas a v.ª Ex.ª y ha sa casa.»

Resposta dels sors. deputats per negossi de guardes.

Dit die vingueren en la present casa ab embaxada de part dels s.ors deputats los s.ors don Phelip de Alentorn y Narcis Fontanet militar per tornar resposta a la embaxada de 7. de dit dient com los s.ors deputats havian trobat que per statuts de aquella casa sos officials no eren obligats ha fer guardas E que axi ho representaven a sa s.ª Al que respongue lo s.or conceller en cap que los s.ors concellers veurian cerca de asso lo fahedor.

Juy de promens ab lo sor. veguer.

Dimecres a XXVIJ. de dit. — En aquest die se tingue juy de prohomens ab lo s.or veguer axi que apres de ser stat extret lo dit juy de promens ab la forma solita partiren de la present casa a les dotse hores del mig die per anar en la preso ha tenirlo y anaren en la forma seguent: ço es devant lo s.or conceller segon per no serhi lo en cap per certa occupatio de la ciutat, y lo s.or conceller quart apportant en lo mig lo s.or Luys Joan de Calders militar altre de dits promens: apres anaven los de juy de promens ço es militars y çiutedans y artistes a la ma dreta, mercaders y menestrals a la ma squerra y darrera lo dit juy de promens anaven los s.ors concellers ters y quint apportant en lo mig lo d.r Joan Franc.h Rossell altre prom: y arribats dalt en la preso en la istantia de la obra nova alli se assentaren ab la forma solita y al cap de un rato arriba lo s.or veguer y los s.ors concellers nol isqueren a rebrer com nos fasse sino ab lo s.or governador, sino que tant solament se alsaren dempeus y lo assentaren en lo mig entre segon y ters y encontinent tragueren alli devant lo reo y se li legi lo proces, anomenat Thomas Roig treballador del lloch de Benbodi archebisbat de Tarragona adelat y inculpat de haver robades algunes cases fora çiutat rompent parets y lligant la gent de las casas: y legit lo dit proces lo mag.ch micer Franc.h Aguilo Assesor de dit s.or veguer qui seye al cap del banch ans del primer prom militar feu relacio de aquell y feta dita relacio lo s.or conceller segon ab lo prom mes de edat sen entraren dins la istantia dita lo deposador per star alli ab lo notari al votar y ab la forma solita anaren a votar axi los s.ors concellers com los de juy de promens y acabat tots de votar lo notari publica lo vot havia prevalgut y fonch lo vot del Assessor, ço es que lo dit Thomas Roig fos assotat llevades les orelles y peniat per lo coll: y publicat lo dit vot lo s.or veguer sen ana y sen entra dins la preso per donar orde al que se havia de fer y

los s.ors concellers ab lo dit juy de promens ab lo mateix orde sen tornaren en la present casa de la çiutat que foren çerca de las quatre de la tarda.

Proffesso dels pares Agustins descalsos de sta. Monica per mudar lo sim. sagrament en la iglesia nova.

Dit die despres dinar los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent celebrat a [11] del corrent anaren dos dels s.ors concellers ço es en cap y ters ab ses gramalles consulars en la iglesia del monestir dels pares Agustins descalsos de s.ta Monica per acompanyar la proffesso per mudar lo s.im sagrament de la iglesia vella a la nova: e arribats que foren alli entraren dins la iglesia vella ha hont stave patent lo s.im sagrament en la custhodia e alli devant se assentaren los dos s.ors concellers ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi y encontinent se comensa la proffesso la qual se feu ab tota la musica de la çiutat ab algunes banderes de algunes confraries y pares de alguns monestirs que los pares de s.ta Monica havian convidat y ab la creu y clero de la parrochia de s.t Just y ab la Aguila de la ciutat y al voler exir la custhodia isque de la sagrestia lo R.im s.or bisbe de Barcelona vestit de pontiffical apportant per assistents los s.ors don Ramon de Semmanat Ardiaca mayor de la seu de Barcelona y don Fran.co Sans Ardiacha y canonge de dita seu y se posaren ab son gremial darrera la custhodia y los dos s.ors concellers ab quatre cavallers y ciutedans apportaren les vares del talem y devant del talem anave un pendon lo qual apportave lo s.or don Fran.co Sala acompanyat de molta cavalleria: y perque plovie un poch se tingue de acursar la ronda de dita proffesso ço es que ana Rambla avall per lo portal de la Dressana ha hont passant la custhodia los soldats della tiraren molta arcabusseria, per devant los dormidors de s.t Franc.h devant casa del Ex.im duch de Cardona ha hont mirave la proffesso de una finestra la s.ma princessa de Carinyan tenint en ella una cortina llansada molt rica y dos coxins en companya de dos fillets aportave y alli devant la Aliga feu tres danses que se entengue li agrada molt y apres anaren devant la Merçe y entraren per lo carrer den Carabassa per los Scudellers y tornaren en dita iglesia y entraren dins la iglesia nova y alli lo s.or bisbe de ses propries mans reserva lo s.im sagrament en lo sacrari nou de dita iglesia nova: haguey molt gran concurs de gent que apenas si podie star: lloat y alabat ne sie lo s.or de tot pera sempre Amen.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die demati a les nou

Festa als pares Agustins descalsos de sta. Monica.

hores los s.ors concellers tots sinch anaren ha oir lo offici en dita iglesia de s.ta Monica los s.ors concellers per lo que stave patent lo s.im sagrament stigueren assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi: digue lo offici lo s.or Jaume Ferran canonge de Urgell y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.or conceller en cap als demes s.ors concellers.

Embaxada al sor. Bisbe de Barcelona per negossi dels valls.

DISAPTE a XXX de dit. — En aquest die los s.ors concellers en exequtio de la deliberacio del savi concell de cent celebrat a 23. del corrent feren fer una embaxada al R.im bisbe de Barcelona per medi dels s.ors Franc.h Joan de Vergos militar y micer Raphel Puig çiuteda fent a saber a sa s.a com lo die present los s.ors concellers comensaven a posar en obra lo fer dels fossos y pentinar los valls de la present ciutat anant alli lo despres dinar los s.ors concellers y tot lo concell de çent per comensar dita obra y animar als demes acuden cada die a son exercici y obligatio conforme stave deliberat per lo dit savi concell de cent. E que axi sa s.a volgues ser servit fer merce a la ciutat de concedir licentia pera poder tambe treballar en dias de festa de precepte y en lo demes altre cap que ab altra embaxada per dit negossi li era stat supplicat. A la qual embaxada respongue lo dit s.or bisbe que de molt bonissima gana donave y concedia dita licentia attes la dita obra era cosa de molt gran necessitat y que en lo demes ia feya tot lo que podia y anirie continuant en tot lo que li serie possible que folgarie poder donar gust a la çiutat en lo que li demane.

Embaxada al molt Ille. capitol per negossi dels valls.

Dit die per los matexos fonch feta semblant embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de la present çiutat fentli tambe a saber lo comensament de dita obra pera que fos servit fer merce a la ciutat de acudir al que ab altra embaxada li fonch supplicat. A la qual embaxada fonch respost que lo molt Ill.e capitol havia dexat aquest negossi en mans dels comissaris per so elegits pera que ho vessen y mirassen y que del fahedor ne tornarien resposta als s.ors concellers.

Los sors. concellers y concell de çent van a comensar la obra dels valls.

Dit die despres dinar a les quatre hores aiuntat y congregat lo savi concell de cent en la present casa en la forma solità partiren de aquella a les sinch hores tocant sempre la campana de concell ab pausa fins que foren tornats com es costum, anant en sta forma: ço es devant los s.ors concellers en cap y segon, apres tot lo concell de cent ço es militars ciutedans y artistes a

la ma dreta, mercaders y menestrals a la ma squerra y darrera lo dit concell anaven los tres s.^{ors} concellers ters quart y quint sens portar ningun prom en lo mig, anant per lo Regomir avall carrer Ample, font del Angel, devant la Llotja, isqueren per lo portal de mar y anaren passat lo baluart de mijorn prop del rech que alli es ha hont se comensave ha fer la dita obra junt de la muralla y alli lo s.^{or} conceller en cap fent primer un rahonament a tots los del concell de cent dient ab veu alta: Molt Ill.^{es} s.^{ors} obtemperant als preceptes de v. s.^{a} se comensa la present obra en nom de la S.^{ma} Trinitat y de la humil verge Maria» comensa ha donar la primera cavagada y tots los s.^{ors} concellers y los de concell de cent cavaren y tragueren cabassos de arena per donar principi a dita obra y bon exemple al poble que realment fonch una actio molt s.^{ta} y agrada molt per que hi hague molt gran concurs de gent quey isque a veurerho: y apres ab la mateixa serimonia sen tornaren anant per devant lo general per los Cambis y giraren carrer Ample amunt per lo Regomir y tornaren en la present casa de la ciutat ha hont los s.^{ors} concellers donaren les degudes graçies a tot lo concell de la merce los havian feta.

Y dit die fonch sententiat eo peniat Thomas Roig treballador qui a 27. de dit fonch condempnat per lo juy de prohomens. Sentencia de mort.

DIUMENGE a XXXJ. y darrer de dit. — En exequtio de la dalt dita deliberacio de 17. de juliol prop passat los s.^{ors} concellers enviaren a Franc.^{h} Joseph Fontana notari de Barcelona subsyndich de la ciutat per tots los monestirs de la present ciutat fent a saber als prelats de aquells representantlos lo beneffici gran que es de sta ciutat de ques fassen per la custhodia della los fossos convenients y pentinen los valls al qual exercici deuen tots los que habitan a esta ciutat de tots staments ab una igualtat y conformitat aplaudir per ser com ho es beneffici universal de tots, que perso fossen tambe servits de contribuir en dita obra tant justa que los s.^{ors} concellers, o, rebrian a molt singular merce. A les quals cosas respongueren los dits prelats que besaven les mans als s.^{ors} concellers que per ser una cosa tant justa y de tanta consideratio servirien a la ciutat de molt bonissima gana. Lo subsyndich va per los monestirs per fer a saber la obra dels valls.

LO DR FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en Cap.

SETEMBRE

Los pares de la Merçe envian homens per treballar als valls de la ciutat.

DIMARS a IJ. de dit. — En aquest die los pares del monestir de nostra s.ra de la Merce de la present çiutat per obtemperar al que per lo subsyndich de dita ciutat de part dels s.ors concellers los dies passats los fonch fet a saber conforme appar llargament en lo present llibre en jornada de 31. y darrer de Agost prop passat, enviaren quatre homens per treballar en la obra dels valls de la present çiutat a gastos propris de dit monestir.

Per negossi dels arrendadors dels cops.

DIMECRES a IIJ. de dit. — En aquest die venint a notitia dels s.ors concellers que los arrendadors dels cops havian fet apprehentio de alguna quantitat de blat de la ciutat per lo que pretenien la ciutat haver de pagar dret de cops, los s.ors concellers tenintne sobre de asso madur colloqui y parlament determinaren encontinent fer convocar lo sabi concell de çent, lo qual convocat fonch enviat a dir als s.ors concellers de part del s.r don Thomas Fontanet servint lo carrech de balle general de Cathalunya y Antich Servat notari de Barcelona com ell no havia sabut res de aqueix negossi y que si [sa] s.a ere servit ell farie restituir y tornar lo dit blat: y ohit asso per lo dit concell fonch per aquell deliberat que per lo syndich de la ciutat fos enviat al dit s.or don Thomas Fontanet pera supplicarlo volgues ser servit fer merce a la ciutat de manar restituir y tornar lo dit blat per llevar debats y questions que sobre de asso se podien susçitar. A les quals coses respongue lo dit s.or don Thomas Fontanet que besave les mans als s.ors concellers y que de molt bonissima gana desijave donarlos gust y que sens falta lo farie restituir y tornar lo endema: y tornada esta resposta per dit syndich lo dit concell fonch porrogat per lo endema demati pera deliberar les hores lo fahedor aserca lo dit fet.

Lo blat de cops fonch tornat y los culpables foren inhibits pera deu anys de tots officis y beneffícis de la ciutat.

DIJOUS a IIIJ.o de dit. — En aquest die demati a les nou hores fonch tornat a convocarse lo savi concell de çent per lo effecte del die de air en lo qual fonch feta relacio com lo dit blat se ere tornat y restituit a la çiutat conforme lo die de air promete lo s.r balle general del que axi los s.ors concellers com tot lo dit concell ne restaren molt contents y satisfets, empero fonch per aquell deliberat que los qui ho havian fet y eran culpables en dit negossi fossen inhibits per temps de deu anys de

tots officis y benefficis y de no ser insiculats en las bossas de la present casa de la çiutat, segons que mes llargament se conte en la dita deliberacio en la ma corrent de la scrivania mayor de dita casa (1).

Dos cavallers anaren a Perpinya per part de la ciutat a donar una embaxada al sor. virrey y tornan resposta de aquella.

Dit die essent tornats y arribats de la vila de Perpinya a esta çiutat de Barcelona los s.ors Franc.h Xammar militar y Joseph Mora ciuteda embaxadors per part de la present ciutat tramesos per donar la embaxada al Ex.im s.or duch de Sogorb y de Cardona lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya feren relacio als s.ors concellers de tot lo contengut aserca de aquella en lo modo y forma seguents.

«Molt Ill.es S.ors

A 23. de Agost prop passat arribats que forem en la vila de Perpinya primer que los embaxadors de la deputatio y bras militar qui anaven per dit effecte enviarem lo syndich de la ciutat al Ex.im s.or duch de Cardona fentli a saber com eram arribats en aquella vila pera donarli una embaxada de part de la ciutat de Barcelona y que fos servit sa Ex.a donarnos hora per poder explicar aquella: al que respongue sa Ex.a que se era molt alegrat que fossem arribats ab salut y quens donave hora pera les quatre de la tarda: y axi ha dita hora acudirem a palatio y explicarem la embaxada y la donarem en escrits a sa Ex.a conforme en ella se conte que sta descrita llargament descrita en jornada de 20. de dit proppassat mes de Agost, primer que los embaxadors de la deputatio y bras militar rebentlos lo dit s.or Ex.im duch de Cardona ab demonstrations de molt gran gust y con-

---

(1) Dit acort es del tenor literal que segueix: — «E lo dit Concell feu la deliberatio seguent. Que en raho del exces referit en la propositio los srs. Consellers essent arribat a la present Ciutat lo Exim. Duch de Sogorb virrey de aquest Principat per la persona, o, personas a sas ssas. ben vistes ne donen notitia a sa Exia. yl suppliquen mane castigar als sots balle de cops y tal Montaner arrendatari dels cops y altres qui an comes dit exces queu stimara a singular merce de sa Exia. esta Ciutat. Y per quant se te notitia que de les persones que an comes dit exces en la apprehentio de dit blat son dits Joan Mariner, mariner sots balle de cops, y T. Montaner mercader que perço ells, y totes les demes persones que son stades complices en dit exces si son insiculades a les bosses dels officis de la present ciutat sien inhibides com lo present Concell les inhibeix per temps de deu anys del die present comptadors de obtenir officis, y beneficis alguns de la present casa tant com a principals com encara com a subrogats y per lo mateix temps resten inhabils a esser insiculats a dits officis ni obtenir subrogations algunes les que noy son insiculades. Y que lo Conseller, o, Consellers quels anomenaran en ninguna de dites coses incidescan en la emissio de una tersa de son salari de Conseller com lo present Concell axi ho delibera». — (*Deliberacions*, any 1636, fol. 356 y gt.)

tento responent que stave molt cert que la ciutat de Barcelona se era alegrada de la merce li havia feta lo Rey nostre s.^{or}, Deu lo guarde, encara que havia rehusat lo acceptarla, havia volgut lo Rey nostre s.^{or} y era stat son gust ho acceptas y que tot havia de ser pera mes be de la ciutat, valentla en tot lo que podria fins si era menester posar als peus del Rey nostre s.^{or}, Deu lo guarde, tots sos serveys, y quant al cap que se li havia supplicat fos servit fer merce a dita ciutat en venir a jurar a ella conforme havian acostumat sempre sos antecessors, respongue que ell ho anave disposant y que el respondria: y aguardant dita resposta stiguerem alli en Perpinya set dies en los quals nos feu molta merçe anantlo a visitar y solicitant nostre despaig cada die stant moltas horas ab sa Ex.ª mostrant gran desig de venir a esta ciutat, al que entenguerem que si possible li fos stat tenint persona aproposit per restar en son lloch per lo de las armas, fora vingut primer a jurar en Barcelona y los convida dos vegades a dinar en companya del s.^{or} canceller y alguns capitans y gent luzida de guerra, lo primer dia y apres en altre die los embaxadors de la deputatio y del bras militar, assentantse en taula en lo cap de un banch dels que staven al costat de la taula y a la altra part stavem nosaltres defront de sa Ex.ª fent apartar dos cadires quey havia al cap de la taula y posant un banch en lloch de ditas cadiras per los demes: y apres divendres a 29. de dit ans de jurar sa Ex.ª nos embia un aiudant de secretari quens troba en lo monestir de s.^{t} Domingo en companya dels embaxadors de la deputatio y bras militar donantnos un plech dientnos tambe que lo duch son s.^{or} li havia ordenat nos donas aquell plech y que despres del jurament los veurie, en lo qual plech anave una carta per los s.^{ors} concellers y savi concell de cent y axi mateix dona dit aiudant de secretari altre plech als embaxadors de la deputatio y bras militar dientlos lo mateix. E, encontinent que sa Ex.ª hague jurat que fonch lo mateix die a les sinch de la tarda anarem a palatio y nos despedirem de sa Ex.ª dientnos com vindrie a jurar a esta ciutat de Barcelona y que en lo entre tant starien porrogades les audientias fins que ell hagues fet lo dit jurament en Barcelona y que stave aguardant a fray Lelio Brancatxo que venia de la present ciutat pera dexarli encomanades les armas de aquella frontera y que quant no sen pogues encarregar que despatxarie a tota diligentia anant y venint a sa mag.^{d} pera que anomenas persona que en

son lloch alli assistis en lo entre tant vindrie a jurar en Barcelona despedintse de nosaltres ab mostres de molt gran amor y gust donantnos un abras a cada hu.

Dit die los pares del monestir dels pares Agustins descalsos de s.ta Monica per tocarlos en est die la sua sinquantena del s.or Franc.h Puigjener militar enviaren dos homens per treballar a la obra dels valls pagats de sos propris diners de dit monestir.

Los pares Agustins descalsos de sta. Monica envian homens per la obra dels valls de la ciutat.

DISAPTE a VJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers per no ser en Barcelona lo s.or virrey ni lo s.or governador feren avisar lo s.or veguer si era servit a les quatre hores despres dinar trobarse en la preso que los s.ors concellers hi serian per fer la visita acostumada en semblant cars. E axi ha dita hora anaren los dits s.ors concellers en dita preso ab les insignies consulars acompanyats de alguns offiçials de la casa ha hont trobaren lo s.or veguer. E alli se assentaren ab lo dit veguer dins la istantia dita del deposador ab uns banchs vanovats de cuyro negre que alli son tenint la precedentia lo dit s.or veguer conforme en la present casa de la çiutat. E alli feren exir alguns homens y dones que staven presos demanantlos perque staven presos com es costum y apres despedintse del dit s.or veguer sen tornaren del mateix modo en la present casa de la çiutat.

Visita a la preso per lo sr. veguer y sors. concellers.

DIUMENGE a VIJ. de dit. — En aquest die vigilia de la festa de la nathivitat de nostra s.ra los s.ors concellers lo despres dinar a les quatre hores anaren en la llotja ha oir les vespres. E al entrar per la porta de las reixas los isqueren a rebrer los consols de la llotia posantse la hu al costat del s.or conceller quart y lo altre al costat del s.or conceller quint y arribats dalt devant lo altar los s.ors concellers se assentaren a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi y los dits consols de la llotia restaren baig devant les grades del dit altar assentats la hu a la una part y lo altre a laltra ab uns banchs vanovats de cuyro vermell y alli ohiren les vespres de dita festa acabades les quals ab lo mateix acompanyament anaren ha fer oracio a la capella del ort de dita llotja y apres se despediren dels consols a la porta del dit ort com es costum.

Vigilia de la festa de nra. Sra. en la llotja.

DILLUNS a VIIJ de dit. — En aquest die festa de la nathivitat de nostra s.ra los s.ors concellers a les nou hores anaren en la llotia per ohir lo offici de dita festa: feuse del mateix modo que lo die de air: digueren lo offici lo vicari perpetuo de s.ta Maria

Festa de nra. Sra. en la llotja.

de la mar ab dos benefficiats de aquella los quals stigueren assentats ab un banch vanovat de cuyro negre a la part de la Epistola y al donar de la pau la dona lo s.or diaca al s.or conceller en cap y lo s.or conceller en cap als demes s.ors concellers y lo sots diaca la dona als senyors consols de dita llotja y acabat lo offici anaren tambe ha fer oracio en dita capella del ort de dita llotja y a la porta de aquell se despediren tambe del mateix modo del die de air en la vigilia de dita festa.

Mostra en la llotja devant los sors. concellers.

Dit die despres dinar a les quatre hores los s.ors concellers tornaren en la llotja y puiaren dalt a les finestres del concell de vint en les quals staven posats uns velluts carmesins y coxins del mateix per veurer la mostra feu la confraria dels passamaners essent capita della lo s.or don Garau de Alemany y se donaren quinse culleres de plata ço es sinch per la millor filera de arcabussers, sinch per la de moscaters y sinch per la de piquers les quals foren judicades per los s.ors concellers y sinch jutges per sa s.a nomenats qui foren los s.ors Luys Joan de Calders, Joseph Spuny, Franc.h Xammar militars, Joseph Mora y Magi Magarola ciutedans.

Embaxada al sor. duch de Cardona a st. Andreu venint a jurar en Barcelona per virrey.

DIUMENGE a XIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.ors concellers tenint entes que lo Ex.im s.or Duch de Sogorb y de Cardona era ja en la vila de S.t Andreu de Palomar fora lo portal nou de la present ciutat enviaren demati a les vuyt hores dos cavallers ab embaxada a sa Ex.a de part de la ciutat qui foren los s.ors Franc.h Xammar militar y Joseph Mora çiuteda ab lo correu de la ciutat ab son postillo com es costum lo qual trobaren en dita vila quils rebe ab molt gran aplauso y cortesia y dita embaxada li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Contentissima esta sta ciutat en veurer lo que tant desijava que es a v.a Ex.a en ella y que fia v.a Ex.a a nostres obligacions los nous empenyos y favors rebem de v.a Ex.a tots los dies tenim a molt singular lo de ara venint v.a Ex.a a ella ab tanta incommoditat de temps a prestar lo jurament de lloctinent y capita general de sa mag.d de aquesta provincia que pera signifficar a v.a Ex.a quan regoneguda y obligada esta aquesta ciutat y dar a v.a ex.a la benvinguda y saber lo que desija v.a Ex.a fassa en son servey Barcelona enviam a Franc.h Xammar donsell y ha Joseph Mora ciuteda honrat per sos embaxadors dels quals,

o, entendra v.ª Ex.ª mes complidament fentnos merce de darlos grata audiencia fe y crehensa en lo que explicaran assegurant a v.ª Ex.ª que esta ciutat stara molt attent a tot lo que entendra ser del gust y servey de v.ª Ex.ª» — La qual embaxada rebe y accepta sa Ex.ª ab molt gran stimatio y contento donant hora pera la entrada pera les tres de la tarda.

Entrada del Exim. sr. duch de Cardona per llochtinent y capita general.

Dit die stant aiuntats los s.ors concellers en casa la ciutat tornada la resposta per dits s.ors embaxadors de dita embaxada y la hora per la entrada los s.ors concellers encontinent feren convidar los consols de la llotja y alguns s.ors cavallers ciutedans y altres persones per dita entrada y ha dita hora se aiuntaren tots a cavall devant casa de la çiutat y al venir lo correu de la ciutat ab son postillo dient que ja podien anar partiren de alli agraduats quiscu ab son bordo conforme consta en lo llibre de agraduacions que apporta lo scriva de las obras anant per la Libratería y la Boria, capella den Marcus, devant s.t Agusti exint per lo portal nou anant fins a la creu dita del monestir de s.t Fran.co de Paula ha hont trobaren los s.ors deputats y ohidors del general de Cathalunya que havian dexat lo s.or virrey y unes quantes passes mes enlla de dita creu trobaren alli lo s.or virrey a cavall anant ab un vestit y sombrero de color tot en cos ab sa banda a modo de capita general y feta per tots los s.ors concellers a sa Ex.ª la deguda cortesia y reverentia los quatre s.ors concellers se posaren devant quiscu ab son bordo conforme eran anats restant y anant lo s.or conceller en cap darrera a la ma squerra del s.or virrey anant los dos sols sens anarhi altra persona, anant devant del bordo del s.or conceller quint les dos masses del Real concell apres les dos masses dels s.ors concellers apportantles altes fins haver jurat en la seu anant per lo mateix cami fins devant la preso ha hont giraren per la plassa del Rey devant la Inquisitio y arribaren devant lo portal mayor de dita seu ha hont tots se apearen y entrant per lo portal major isqueren los s.ors canonges y se posaren devant y apres anaven los quatre s.ors concellers quiscu ab son bordo y apres darrera lo s.or conceller en cap al costat y ma squerra del dit s.or virrey los dos sols y los s.ors canceller y Regent darrera ab alguns doctors del Real concell y en esta forma puiaren dalt en lo altar mayor ha hont stave posat un strado y sobre de ell un missal y la s.ta vera ✠. E alli se agenolla lo s.or virrey tenint la ma dreta sobre la s.ta vera creu y lo s.or conceller en cap li stigue

alli sempre al costat a la part del Evangeli tenint a son costat en dita part los altres s.ors concellers fent a modo de ala y a la altra part de la Epistola los doctors del Real concell y los s.ors canceller y Regent y thesorer staven darrera del s.or virrey junt de la reixa que alli es stant sempre tots de peus y mossen Miquel Perez son secretari li publica lo solit jurament: e acabat aquell lo syndich de la ciutat feu les protestations acostumades y apres lo syndich del general. E apres lo s.or don Ramon de Semmanat Ardiaca mayor de la seu y vicari general li publica la sententia de excomunicacio y fet tot asso alsantse lo dit s.or virrey del mateix modo accepto empero que per haver jurat lo s.or virrey en la present ciutat los verguers dels s.ors concellers anaren sempre de la seu fins a palatio tot lo cami ab les masses baxes conforme sempre en altres y semblants juraments de virreys se es axi observat y praticat: y exint del dit altar mayor baxaren baig a la capella de s.ta Eulalia e alli feren oracio e puiant de dita capella tornaren exir per lo portal mayor e alli fora tornaren a puiar a cavall e, anaren per devant lo palau Episcopal, devant la deputatio, casa la ciutat, per lo Regomir, carrer ample e arribaren al pla de s.t Franc.h e alli devant lo portal de la casa del s.or compte de s.ta Coloma ha hont anave ha posar lo dit s.or virrey per tenir la sua de devant ocupada ab la s.ma princessa de Carinyan se despediren los s.ors concellers del s.or virrey ab molts grans cortesias y compliments restantne sa Ex.a molt contentissim fent tambe lo mateix als s.ors concellers y despedits sen tornaren en la casa de la ciutat y de alli quiscu en ses cases.

Visita per los sors. concellers al sor. virrey lo endema de son jurament.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die obtinguda hora los s.ors concellers de sa Ex.a per medi de hu dels verguers legitims pera les quatre de la tarda ha dita ora acompanyats dels officials de la casa anaren ha fer visita al s.or virrey com es costum lo endema de son jurament lo qual trobaren en un aposento de la casa del compte de s.ta Coloma en lo pla de s.t Franc.h tot en cos ab un vestit y sombrero de color ab sa banda, spuelas calsadas y gineta de capita tot de peus arrimat en un buffet y los s.ors concellers entrats que foren se posaren tots a son costat a la ma squerra fent a modo de ala en dit aposento lo s.or conceller en cap ab molt gran eloquentia li explica la embaxada donantli la nora buena y parabien de dit carrech y lo quant contentissima ne stave tota sta çiutat offerintli que en tot lo que lo

poria servir ho farie ab molt gran amor y voluntat confiant que per son bon medi tots los negocis della se assentarien al servey de Deu nostre s.or de sa mag.d y beneffici universal de sta çiutat com per ella es desijat.

A la qual embaxada respongue sa Ex.a: «Yo quedo muy agradecido de la çiudad y desseo muy mucho su beneffìcio y comodidad como de cosas mias proprias y es çierto que todo aquello que yo podre hazer por ella lo hare de muy buena gana porque todo sto se deve a mi voluntad tiniendome por hijo della.» Y acabat lo dit rahonament los s.ors concellers ab molt gran cortesia se despediren de sa Ex.a tornantlos a dir a la despedida «buelvo a desir a v.a s.a que me tengo y soy muy hijo desta çiudad» y despedits ab lo mateix acompanyament sen tornaren en casa de la çiutat.

LO d.r FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en cap.

Embaxadas al concell de cent de part dels sors. deputats capitol y bras militar per lo negossi dels quints.

DIMARS a XVJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent demati a les nou hores en lo qual vingueren tres embaxades la una apres laltra ço es la una de part dels s.ors deputats del general de Cathalunya laltra del molt Ill.e capitol y laltra del molt Ill.e bras militar les quals donaren en scrits segons que llargament stan descrites y continuades en la delliberacio de dit concell en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa contenint en effecte que aquell concistori de la deputatio dits molt Ill.e capitol y bras militar desijants molt lo assiento del negossi te la ciutat en materia dels quints se offerian tots ab molt gran voluntat de intercedir ab moltas veras ab sa Ex.a y fer los bons officis quals aserca de asso convinguessen en beneffici de la çiutat.

Dit die a la tarda los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent feta dit die enviaren una embaxada al s.or virrey per medi dels s.ors don Joan de Erill y Joseph Mora ciuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada al sor. virrey per dos cavallers per lo negossi dels quints.

«Ex.im S.or

Sempre ha tingut sta ciutat ferma fe y certitut molt gran, que per ma de v.a Ex.a y no per altre medi, se veuria ella en lo stat de quietut en sas cosas, que la an assegurada, les finesas y demostrations que sempre ha vist ab v.a Ex.a, que refferirlas, y lo haverlas conciderades en totas occasions, y ultimament per

medi de sos embaxadors quant anaren a Perpinya a signifficar a v.ª Ex.ª lo contento te de que occupe lo virreynat de aquesta provincia, lo haverli fet merce v.ª Ex.ª ab esta incommoditat de temps de venir de alli a prestar lo jurament de lloctinent de sa mag.d y las que conceberen los concellers quant anaren a palatio a besar a v.ª Ex.ª les mans y les demes, serie cosa llarga, conciderant lo savi concell de cent estas cosas, y la sort que ara te de que ab la presentia de v.ª Ex.ª tindra moltas occasions per les quals estas finesas y demonstrations tindran los bons effectes ques promet en servey de sa mag.d y beneffici desta ciutat, ha deliberat lo die de vuy supplicassem com ab esta supplicam a v. Ex.ª sie servit de intercedir ab lo Rey nostre s.or Deu lo guart, pera que les materias occorrents del quint tinguen lo assiento ques desija, y en lo interim fasse merce v. Ex.ª a Barcelona de honrrarla ab sa presentia attes la experientia ha ensenyat ha differit est assiento la absentia de v. Ex.ª que stas mayors merces se promet sta çiutat de la grandesa de v. Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que con muchas veras deseava la quietud y benefficio universal de la ciudad y que el lo veria y mandaria bolver respuesta a la çiudad.»

DIMECRES a XVIJ de dit. — En aquest die per medi dels dalt dits embaxadors se feu embaxada als molt Ill.es s.ors deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.ors

Embaxada als sors. deputats del general de Cathalunya.

De la embaxada de v. s. legida en lo savi concell de cent a 16, de aquest, y tambe de las demes actions, que fent merce a esta ciutat en totas occasions de son beneffici ha conciderades ab v. s. ha entes lo bon zel, ha tingut sempre, y te v. s. en sos augments, y en lo stat present per lo bon assiento de la materia de quints, de que donam a v. s. les degudas gracias ab stas finesas veu sta ciutat fia v. s. (com pot) a nostres obligacions ab mayors aventatges la correspondentia que tindra sempre Barcelona de servir a v. s. y axi ha deliberat que ab embaxada se supplicas a sa Ex.ª fos servit de intercedir ab sa mag.d pera que dita materia de quints tinga lo assiento ques desija que ab sa presentia fasse merce de honrrar a sta ciutat attes la experientia ha ensenyat que la absentia de sa Ex.ª ha differit dit assiento y que suplicassem a v. s. com supplicam sie servit ferli merce de

continuar estos bons officis com ho spera de v. s. asseguirantse que per ells li restara viva memoria de servirles a v. s.[a]»

Dit die fonch feta semblant embaxada per los mateixos embaxadors al molt Ill.[e] capitol de la seu de Barcelona. Embaxada al molt Ille. capitol de la seu.

Dit die fonch feta semblant embaxada per dits embaxadors al molt Ill.[e] bras militar. Altra al bras militar.

DIJOUS a XVIIJ. de dit. — En aquest die los pares de s.[t] Franc.[h] per lo quels tocave la sinquantena del s.[or] don Joan de Erill enviaren trenta frares de dit monestir a treballar a la obra del vall de la çiutat axi sacerdots com altres entre los quals y era lo pare mestre Solanes de molta preheminentia en la religio y tots treballaran tot lo die fins a la hora assenyalada com los demes seculars de dita sinquantena que fonch cosa de veurer: lloat ne sie lo s.[or] de tot Amen. Los pares de st. Franch. envian frares a la obra del vall de la çiutat.

Dit die de part del s.[or] virrey fonch tornada y enviada la resposta en scrits de sa Ex.[a] per medi de mossen Miquel Perez son secretari per rao de la embaxada a sa Ex.[a] feta a 16. del corrent la qual es del thenor seguent. Resposta del sor. virrey a la embaxada de 16. del corrent.

«En todas ocasiones he procurado grangear y mereçer a esta ciudad toda la buena voluntad que me offrece un papel, y assi en la materia que el contiene, continuando mis ordinarios officios en benefficio della me interpondre con su mag.[d] como me pide v. s. y para hallar la disposition y acogida que deseo para un buen effeto en su Real servicio en la mayor quietud de la çiudad, parece conviniente que por su parte se me propongan con distinçion los medios que juzga v. s. mas a proposito para el effeto del concierto de los quintos y por que las materias del exercito podrian llamarme con mas brevedad de la que requieren estos negossios, toda la diligencia que se pusiere en la disposition dellos la tendre por muy conveniente assigurando a v. s. que por mi parte el amor y solicitud no faltaran nunca.»

DIUMENGE a XXJ. de dit. — En aquest die hi torna haver mostra devant lotja y los s.[ors] concellers accepto lo en cap hi foren presents en les finistres de dita lotja: feuse per la confraria dels velluters essent capita della lo s.[or] don Aleix de Semmanat conforme en laltra primera mostra a 8. de dit. Mostra devant lotja.

DILLUNS a XXIJ. de dit. — En aquest die los s.[ors] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de vuy feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi dels Embaxada al sor. virrey per lo assiento del negossi del quint.

s.ors Luys Joan de Calders militar y Joseph Mora ciuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

De la resposta fou servit fer v.a Ex.a, fent merce a esta çiutat, ques legi en lo savi concell de cent, resta aquell ab lo consuelo ques prometia, per que ha vist la bona dispositio de v.a Ex.a en fer merce a esta ciutat en volerse interposar ab sa mag.d per lo bon assiento de la materia de quints, del que dona a v. Ex.a les degudes gracies y axi ha deliberat lo die de vuy que de sa part supplicassem a v.a Ex.a com supplicam sie servit de anomenar persones les quals ab les que anomenara sta ciutat vajan disposant los medis aparexeran mes convenir al servey de sa mag.d y beneffici desta ciutat en rao de dit assiento, ab reffeiment les de aquesta çiutat al savi concell de cent, que ab tant superior medi com es lo de v.a Ex.a se promet Barcelona los bons effectes que desija.»

Nominatio de personas per part del sor. virrey per lo assiento del negossi del quint.

DIMECRES a XXIIIJ.o de dit. — En aquest die lo s.or virrey per medi de mossen Franc.h Trobat scriva de manament envia un paper en scrits que es del thenor seguent als s.ors concellers.

«Haviendo visto lo que en nombre de v. s. me ha pedido Luys Joan de Caldes y Jusepe Mora de que nombrasse personas para que confieran con las que v. s. nombrara los medios que pareceran mas convenientes al servicio de su mag.d y benefficio de v. s. para el assiento y concordia de los quintos, desseando que v. s. vea lo que procuro su consuelo y quietud, he tenido por bien nombrar al canciller Regente la cancilleria, lugartiniente de maestre Racional y a los dotores Fran.co Ferruz, Jayme Mir, y Miguel Joan Magarola.»

Embaxada al sor. virrey per la nominatio de personas per part de la ciutat per lo dalt dit negossi.

DIJOUS a XXV. — En aquest die los s.ors concellers feren fer una embaxada al s.or virrey inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air la qual li donaren en scrits per medi dels s.ors Luys Joan de Calders militar y Joseph Mora çiuteda que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Del paper de v. Ex.a ha entes lo savi concell de çent la merce es estat servit fer v. Ex.a a esta çiutat de anomenar personas ab les quals conferescan les de Barcelona los medis mes conveniens al servey de sa mag.d y beneffici della, per al assien-

to y concordia dels quints y stima a singular favor lo que reb de v. ex.ª en desijar veya sta ciutat (com sempre ha vist quant procura v. Ex.ª nostre consuelo y quietud) de que donam a v. Ex.ª les degudes gracies y axi ha anomenat a Franc.h Bru, Diego Monfar y Sorts, Joseph Mora, Antich Saleta y Morgades, Luys Joan de Calders, y Joan Castello.»

A la qual embàxada respongue sa Ex.ª «que quedava muy contento de la tan buena election de personas tan honrradas y califficadas como havia nombrado la ciudad y que confiava en el s.or que el negossio tendria el buen assiento por todos deseado y en particular siendo todas las personas desta tierra y que el avisaria al canciller para que avisasse a todos y pusiesse las cosas en orden.»

Embaxada al sor. virrey per negossi de cops.

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aqueŝt die los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent celebrat a 4. de dit enviaren a Pere Mallol notari syndich dé la ciutat a sa Ex.ª per donarli una supplicacio en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

No obstant que per provisio del pastrim de la present ciutat havian comprat los concellers de aquella en la parroquia de s.t Adria tras del riu Besos una cantitat de blat y partida de aquell venia ab una barca essent arribat dit blat en la plaja desta ciutat no dubtaren Joan Pau Montaner mercader Arrendador dels drets de cops y Joan Mariner sots balle de cops y altres anar a dita barca y ab color de pendrer lo dret de cops apportarsen quatre, o, mes corteras de blat cometent un exces notable per que a mes que dit blat no devia cops alguns per esserse comprat dalla les aygues y sols se dega lo dret de cops quant se copeia, o, se mesura dit blat en la plassa de aquella dits Montaner y los demes feren dita apprehentio per dampniffìcar y prejudicar a esta çiutat y a ses prerrogatives y com estas cosas sian dignas de punitio y castich supplica lo syndich de esta ciutat mane v. Ex.ª castigar als sobre dits conforme de justitia sera, fent dit syndich istantia y part formada lo offici etc.

Altissimus etc.

Puig Advocatus civitatis.»

A la qual supplicacio respongue sa Ex.ª a dit syndich «que el administraria justitia con muy gran puntualidad y que se viesse con el dotor Mir.»

Primera conferentia dels elets per lo assiento del negossi del quint.

En aquest die apres de eser stats avisats los s.ors concellers de part del s.or virrey per mossen Miquel Perez son secretari, les sis persones dalt anomenades per lo negossi del assiento dels quints comensaren a tenir la primera conferentia en la casa del s.or canceller despres dinar a les quatre hores ab les sis persones anomenades per sa ex.ª axi que al arribar en casa del dit s.or canceller y puiats dalt lo s.or canceller los isque a rebrer a la primera porta del recibidor ab molt gran aplauso y cortesia y entrats dins lo aposiento ha hont trobaren los sis anomenats per part de sa ex.ª se assentaren tots ab les cadires que alli staven aparellades ço es lo s.or canceller y sis de part de sa Ex.ª en jornada de 24. de dit anomenats a la ma dreta y los de la çiutat a la ma squerra. E alli en sta forma tingueren la primera conferentia per raho de dit negossi.

Mostra devant lotja.

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die despres dinar y hague mostra devant lotia de la confraria dels sabaters essent capita della lo s.or Joseph Cervera ciuteda y los s.ors concellers hi foren presents en les finestras de aquella ab la forma solita y se donaren les mateixes culleres de plata de altres vegades y sen dona tambe una ha un minyonet de edat de dotse anys fill de mestre qui anave tot sol entre les fileras y haver molt ben tirat ab molt gentil ayre y art de bon soldat que fonch cosa miraculosa.

Pares caputxins treballaren a la obra del vall de la çiutat.

DIMARS a XXX de dit. — En aquest die los pares caputxins enviaren serca de 60. frares axi sacerdots com altres y lo pare guardia de Monte Calvari pera treballar en la obra dels valls y fossos de la ciutat com de fet treballaren en dita obra de sis horas demati fins a la hora assenyalada que realment fonch cosa de veurer y donar bon exemple al poble y fonch la sinquantena del s.or Joseph Mora ciuteda y dos de altres que entre totes foren tres sinquantenes sens los dits religiosos.

LO d.r FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en cap.

OCTUBRE

Festa del Angel custhodi.

DIMECRES lo primer. — En aquest die festa del Angel custhodi si be los s.ors concellers acostumaven de anar ab promens

en la seu ha oir lo offici en la seu noy anaren per starne privats per lo concell de cent: feuse la proffesso acabat lo offici y capellans de la seu ab capes aportaren les vares del talem en dita proffesso.

Junta dels elets per lo assiento del negossi dels quints.

DIJOUS a IJ. de dit. — En aquest die despres dinar a les quatre hores se tornaren aiuntar en casa del s.or canceller los dalt dits elets de una part y altra per tenir conferentia per lo negossi dels quints la qual conferentia se tingue en lo mateix modo y forma de 27. del passat.

Festa de st. Francesch.

DISAPTE a IIIJ.° de dit. — En aquest die festa del glorios pare s.t Franc.h los s.ors concellers absent lo en cap anaren lo demati a les nou hores a oir lo offici en dita iglesia y al entrar de la iglesia los isqueren a rebrer alguns pares y entre altres lo guardia de dit monestir y los acompanyaren fins a les cadires del cor a la part del Evangeli ha hont se assentaren los s.ors concellers. E alli ohiren lo offici y al donar de la pau la dona lo pare fra Olles de s.t Domingo qui feya de diaca en dit offici al s.or conceller segon per absentia com sta dit del s.or conceller en cap y lo s.or conceller segon la dona als demes s.ors concellers y acabat lo dit offici los matexos pares los tornaren acompanyar fins al mateix lloch del entrar.

Torre del cap del Riu y barca de st. Boy.

Dit die lo s.or conceller en cap ab voluntat y concentiment dels altres s.ors concellers ana ha fer la visita ordinaria en la barca y pont de s.t Boy y a la torre del cap del Riu de Llobregat.

Mostra devant llotja.

DIUMENGE a V. de dit. — En aquest die lo despres dinar a la hora acostumada hi torna haver mostra devant la llotja de la confraria dels perayres capita della lo s.or don Juan de Erill y de Orcau y los s.ors concellers tots sinch stigueren en les finestras de aquella y se donaren tambe quinse culleres de plata conforme a las altras mostras.

Promens dels ortolans per necessitat de aygua.

DILLUNS a VJ. de dit. — En aquest die demati a les deu hores vingueren en la present casa los promens de la confraria dels ortolans pera fer a saber als s.ors concellers com hi havia necessitat de aygua per los splets de la terra e que axi sa s.a fos servit se fessen les pregaries acostumades. E, encontinent los s.ors concellers enviaren a Pere Mallol syndich de la ciutat al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona fent a saber a sa s.a dita necessitat lo qual respongue que besaven les mans als s.ors concellers y que pera dema farien se posas una collecta per totes

les missas y apres veurian les demes altres pregaries se aurian de fer per dita necessitat y de tot ne farian sabedors als s.ors concellers.

Embaxada del molt Ille. capitol per fer a saber lo del st. jubileu.

E a les onse hores ans del mig die vingueren ab embaxada en la present casa los s.ors Miquel Joan Boldo y don Galceran de Semmanat canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e capitol de dita seu fent a saber als s.ors concellers com lo diumenge prop passat se havie publicat un s.t jubileu que sa s.d havia fet merce de enviarnos e que lo dimecres mes propvinent a 8. de dit despres dinar acabades completas se farie solempne proffesso fent la mateixa volta del die de Corpus. E que axi supplicaven a sa s.a volgues ser servit acudir en sa presentia a dita s.ta proffesso y manar prevenir tot lo que ere de costum en altres y semblants proffessons que aquell capitol ho rebrie ha molt particular merce y que en lo del advertiment se feu lo die de la proffesso del Corpus proppassada aserca de anar a la proffesso los pares Trinitaris descalsos en tot y per tot lo dit capitol ne starie a la determinatio de sa s.a a qui desijave donar molt gust.

A la qual embaxada respongue lo s.or conceller en cap en veu sua y dels demes s.ors concellers companys seus, que los s.ors concellers stimaven molt al molt Ill.e capitol la merce los feyan y que axi una cosa com altra, o, veurian y tractarian y de tot ne farian sabidor al dit molt Ill.e capitol.

Resposta tornada per los cavallers al molt Ille. capitol per raho de dita embaxada.

DIMARS a VIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona per medi dels s.ors Franc.h Puigiener militar y Joseph Mora çiuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

En orde a la merce que v. s.a fou servit fer a esta ciutat fent sabidors als s.ors concellers de que dimecres proxim faria proffesso aqueixa cathredal peral jubileu concedit per sa s.d y en lo demes que refferiren per part de v. s.a los s.ors canonge Boldo y noble don Galceran de Senmanat delibera lo savi concell de cent lo die de air que assistissen a ella los s.ors concellers en forma de çiutat acostumada y que de aquesta deliberacio se das noticia a v. s.a a qui stima esta çiutat la dispositio ha vist te en raho dels frares Trinitaris descalsos conformant aquella ab

la desta çiutat la qual en totas occasions tindra ab v. s.ª la mateixa correspondençia.»

Dit die se feu crida per los llochs acostumats de la present çiutat per raho de la dalt dita proffesso del s.ᵗ jubileu en la forma solita de altres vegades.

Crida per la professo del st. Jubileu.

DIMECRES a VIIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a les quatre hores se feu una solempne proffesso per lo s.ᵗ jubileu per sa sanctedad enviat en la qual assistiren los s.ᵒʳˢ concellers ab ses gramalles de domas carmesi: feuse en sta forma ço es que a dita hora anaren dits s.ᵒʳˢ concellers de la present casa acompanyats dels officials della en la seu. E puiant dalt en lo altar mayor se assentaren a la part del Evangeli en los banchs de la ciutat que alli son cuberts de vellut carmesi. E trobaren que ja la proffesso comensave a exir la qual feu la mateixa volta de la del die del Corpus anant devant la bandera y ganfanons de la seu lo Cristho de la sanch de Jhesuxpt. la luminaria de las confrarias la creu sola de la seu lo clero de las parroquias los frares dels monestirs lo clero de la seu y s.ᵒʳˢ canonges della sens apportar talem ni sivera sino sola la s.ᵗᵃ vera creu apres lo gremial ab lo s.ᵒʳ Bisbe de Barcelona vestit de pontiffical ab sa mitra en lo cap y darrera del gremial anaven los s.ᵒʳˢ concellers ço es cap y segon devant y ters quart y quint darrera per lo que noy ana lo s.ᵒʳ virrey y apres anave tant gran concurs de gent que seguia dita proffesso que nos podia anar sino ab molt gran treball per lo cami de aquella y dura mes de dos horas apres de passada dita proffesso que encara anave molta gent seguint lo cami de aquella per guanyar lo s.ᵗ jubileu.

Proffesso per lo st. jubileu.

DIVENDRES a X. de dit. — En aquest die despres dinar a les quatre hores los s.ᵒʳˢ concellers en forma de ciutat ab les gramalles de domas carmesi acompanyats dels officials de la casa anaren a sercar les stasions de las iglesias per guanyar lo s.ᵗ jubileu ço es a la seu, al hospital de la Misericordia, a les caputxines, y al hospital general de s.ᵗᵃ creu, y exint de dit hospital general trobaren lo s.ⁱᵐ sacrament de la parrochia del Pi qui venian de combregar un malalt y los s.ᵒʳˢ concellers se posaren darrera del talem anant los verguers ab les masses baxes com es axi costum y lo acompanyaren fins en la iglesia de dita parrochia de hont sen anaren ab un cotxe quiscu en ses cases.

Los sors. concellers van a les stasions per guanyar lo st. jubileu y per lo cami troban un combregar.

DIUMENGE a XIJ. de dit. — En aquest die y torna haver mostra lo despres dinar a la hora acostumada devant la llotja ha

Mostra devant la llotia.

hont assistiren los s.ors concellers en las finestras de aquella y se donaren les quinse culleres de plata conforme en les altres mostres y fonch dita mostra de la confraria dels fusters capita della lo s.or don Joan de Marimon.

Dos cavallers van al sor. virrey a donarli lo parabien de la Real sententia obtinguda per lo compte de Empurias son fill.

DIMARS a XIIIJ.º de dit. — En aquest die entenent los s.ors concellers y se tenia per molt cert que lo s.or compte de Empurias fill del Ex.im s.or duch de Cardona casat ab la Ex.ma s.ra filla del Ex.im s.or duque de Lerma, havia obtinguda sententia Real en favor de dita s.ra duquessa per raho del plet y causa apportave dels stats del duquesat de Lerma E que axi no obstant los s.ors concellers non fossen stats sabidors per part de dit s.r Duch de Cardona todavia per haver rebut sta çiutat moltas merces de sa Ex.a y en concideratio de trobarse vuy lloctinent y capita general de aquest principat hi enviaren dos cavallers qui foren los s.ors don Joan de Erill y de Orcaù y Joseph Mora ciuteda a donarli lo para bien de part de la çiutat de dita Real sententia. Sa Ex.a respongue: «que era verdad y que su mag.d Dios le g.de le havia ya mandado poner en possession y que stimava mucho a la çiudad la buena voluntad y memoria tenia de sus augmentos y feliçidades y que todo havia de ser para mas servilla.»

DIMECRES a XV. de dit.

Lo D.r FRANCESCH JOAN DE MAGAROLA = conçeller en cap.

Embaxada de part dels srs. deputats per lo privilegi de veguer de mossen Agusti Fores.

DIVENDRES a XVIJ. de dit. — En aquest die vingueren ab embaxada en la present casa de part dels s.ors deputats del general de Cathalunya los s.ors Franc.h de Tamerit militar y Joseph Mora ciuteda la qual donaren en scrits als s.ors concellers que es del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.ors

En lo concistori dels deputats del general de Cathalunya es stat representat per part del procurador fiscal del general y de Pere Atxer de la vila de Camprodon que essent stat Agusti Fores donsell veguer de dita vila avia donat un colp de puny y cosses a dit Pere Atxer y que per raho del dit fet instant dit Atxer ne era stat querelat y condempnat per los jutges de taula de dita vila en pagar dos centes lliures per la injuria y agravi li avia causat y axi era inhabil de poder obtenir offici algu de veguer, o, altre de jurisdictio fins a tant fos absolt de dita que-

rela conforme esta axi disposat per les generals constitutions de Cathalunya collocades baig del tit. De offici de jutges de taula y de la constit. 3. y 6. sots tit. De persones prohibides regir officis, y que axi essent provehit dit Fores en Regent la vegueria de Barcelona per lo corrent trienni restave inhabil pera obtenir aquell en virtut de ditas generals constitutions per lo que es stat consultat lo sobredit fet per los dits deputats als Assessors del general y doctors applicats, los quals an declarat en la forma acostumada donant y lliurant a dits deputats en scrits de que dit Fores obstant ditas generals constitutions desobre mensionades no podia exercir lo dit carrech de veguer de la present ciutat y en exequcio de aquest vot ab embaxada an supplicat a sa Ex.ª fos de son servey en manar no donar lloch a que dit Fores jure y exercesque lo dit carrech de veguer. Perso dits s.ors deputats en conformitat de la correspondentia que sempre ha tingut la casa de la deputatio ab la de la present ciutat supplica a v. s.ª sie servit instar ab los medis a v. s.ª ben vists ab sa Ex.ª que dit Fores no preste son jurament pera Regent la vegueria de Barcelona ni v. s.ª accepte aquell obstant lo demunt dit, y per mes assenear a v. s.ª de las demunt ditas cosas donen y lliuren a v. s.ª copia de dita embaxada y del vot de dits Assessors y doctors applicats, y fan a saber a v. s.ª que ultra del sobredit se esta rebent informacio de la qual consta ja de com dit Fores ha contrafet a les constitutions 12. y 13. tit. De persones prohibides regir officis, per haver donats alguns soldats per obtenir dit offici de veguer que de acudir v. s.ª a esta obligacio los dits deputats ne rebran particular gracia y merce de v. s.ª»

A la qual embaxada respongue lo s.or conceller en cap en veu sua y dels demes s.ors concellers companys seus que los s.ors concellers besaven les mans als s.ors deputats per tanta merce y que procurarien acudir a sa deguda obligacio ab molt gran voluntad y correspondentia.

Copia de la embaxada feta per part dels s.ors deputats a sa Ex.ª per dit negossi.

«Ill.im y Ex.im S.or

Per generals constitutions de Cathalunya collocades baig del tit. De offici de taula y per la constitutio 3. y 6. sots tit. De

Copia de la embaxada de part dels sors. deputats al sor. virrey per dit negossi del veguer.

persones prohibides regir officis, esta disposat que tot veguer, o, altre official real que sera stat querelat y condempnat per los jutges de taules de la vegueria ha hont aura exercit lo offici de jurisdictio real no puga obtenir aquell fins a tant que de dita querela sie absolt, y havent tingut notitia los deputats del general de Cathalunya que Agusti Fores donsell ha obtingut de sa mag.[d] lo offici de Regent la vegueria de Barcelona per lo present trienni y que insta lo jurament per exercir aquell y que per part del procurador fiscal y de Pere Atxer de la vila de Camprodon los es stat representat que dit Agusti Fores essent stat veguer de la vila de Camprodon y durant son offici avia donat un colp de puny en la cara y cosses a dit Atxer capturantlo y detenintlo arestat ab 400 ₶ ♧. per spay de mes de 60. dies y que precehint legitima querela en lo any 1633. devant los jutges de taula de dita vila de Camprodon fonch condempnat en pagar a dit Atxer 200 ₶ ♧. per la injuria y danys a ell feta y causats de la qual sententia fins lo die de vuy no esta absolt dit Fores y per conseguent obstant les alt refferides constitutions y altres applicables dit Fores resta inhabil pera obtenir y exercir lo dit offici de Regent la vegueria de Barcelona ni altre de jurisdictio. Perso y altrament dits deputats a qui toca la observansa de ditas constitutions y exir al reparo y deffensa de aquelles inseguint lo vot y parer dels Assessors ordinaris y advocat fiscal del general y altres doctors applicats en dit fet representen a v. Ex.[a] extra judicialment lo dit encontre a ditas generals constitucions y inhabilitat de dit Fores per obtenir dit offici de Regent la vegueria de Barcelona, o, altre de jurisdictio y ademes del sobre dit de que consta per propria confessio de dit Fores y constara plenament de la informacio que se esta rebent instant lo procurador fiscal del general de Cathalunya de que dit Fores ha donat a sa mag.[d] vint soldats, o, mes pera obtenir lo dit offici de Regent la vegueria de Barcelona lo que directament encontra a les generals constitucions de Cathalunya sots tit. De persones prohibides regir officis y a la constit. 7. de offici de veguer y altres applicades supplicant a v. Ex.[a] sie de son servey manar nos done lloch a que dit Fores se li reba lo jurament de dit offici ni exercesque aquell ans be sie lo dit offici provehit en persona abil pera observansa de ditas generals constitucions privilegis y consuetuts del principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Çerdanya que dits deputats, o, rebran de v. Ex.[a] de singular graçia y merce.»

Copia del vot fet per los Assessors Advocat fiscal del general de Cathalunya y doctors applicats per lo dalt dit negossi de Agusti Fores per lo privilegi de veguer.

Copia del vot fet per los Assessors y advocats de la deputatio per dit negossi del veguer.

«En lo fet consultat per los molt Ill.[es] s.[ors] deputats y ohidors de comptes del general de Cathalunya als Assessors Advocat fiscal de dit general y doctors applicats devall scrits acerca de la provisio que sa mag.[d] ha feta de la persona de Agusti Fores donsell en Barcelona populat en Regent la vegueria de Barcelona si aquella encontra ab les generals constitucions de Cathalunya per les causes y raons deduhides per lo procurador del general y per part de Pere Atxer de la vila de Camprodon part privada y a ses senyorias representades, vist un proces originalment portat en la vila de Camprodon en poder de Pallari Blanch notari sobre de una querela feta y donada contra dit Fores en lo judici de taules del temps que fou veguer de aquella vegueria de Camprodon a instantia de dit Pere Atxer de dita vila, vista una informacio rebuda devant de dits s.[ors] deputats eo, devant dits Assessors sobre de aver donat dit Fores soldats al rey nostre s.[or] per haver lo dit offici de Regent la vegueria de Barcelona y finalment vist tot lo que se avia de veurer y assenyaladament les constitucions generals de Cathalunya que destes cosas tracten.

«Attes que ab la const.° 4. que comensa Tot veguer tit. De offici de jutges de taula, esta ordenat que peniant lo judici de taules ningun official puga tornar usar del offici fins que la inquisitio sie determinada y finida y feta satisfactio del dany donat y si condempnat sera en alguna cosa lo official per raho del offici que ningun temps pugue tenir offici del Rey nostre s.[or] concedint al official que puga appellar una vegada tant solament pero que no puga tornar al offici fins que sia determinada la appelacio y per la constitut.° 5. del mateix tit. que comensa Com en la cort, sta disposat quel official que tindra taula no puga tornar en ningun offici del Rey nostre s.[or] fins que lo judici de taula sie finit y la inquisitio sie determinada y complida per sententia y satisfactio feta com ab altres constitutions stave abans ja disposat les quals constitutions y lo disposat en ellas sta confirmat en la constit. 7. que comensa Ordenam, del mateix tit. y per la const.° 3. que comensa Algun official, del tit. De persones prohibides regir officis, sta disposat que ningun

official que sera condempnat en res per raho del offici que aura obtingut del Rey nostre s.[or] y finalment ab la const.[o] 6. que comensa Volem, de dit tit. De persones prohibides regir officis, sta prohibit que de aqui avant algu que aja tingut offici de jurisdictio fins que taula aja tinguda y per sententia diffinitiva ne sie absolt nos pot comanar algun offici de jurisdictio ni se li poden dar speransas de averlin de dar nis pugan comanar a parents sots speransa quel agen de tornar a dit official despres de finida la causa, consta que lo dit Agusti Fores en lo trienni que acaba en lo any 1633. fonch veguer de la vegueria de Camprodon y que acabat son offici se li cridaren les taules ab lo judici de las que al dit Pere Atxer de la dita vila de Camprodon dona querela contra lo dit Fores per averli al temps que era veguer pagat un colp de puny en la cara y cosses apportantlo a la preso y averlo arrestat despres en sa casa per spay de 60. dies, o, mes ab pena de 400 ℔ ꝑ. per raho del qual fou necessari que dit Atxer recorregues al Real concell criminal y obtenir alli com obtingue remissio y absolutio y consta que en la sententia ques profferi en la dita querela per los jutges de taula a 28. de juny 1633. es stat dit Agusti Fores condempnat en aver de donar y reffer al dit Pere Atxer la injuria y captura taxant y moderant aquells en 200 ℔ ꝑ. moneda barcelonesa justament ab les despeses, y si be consta aver appellat dit Fores de dita sententia pero no se a encara declarat en aquella ans penia encara indecisa devant dit jutge de Appells. Per tot lo qual los dits Assessors Advocat fiscal y doctors applicats infrascrits son de vot y parer que lo dit Agusti Fores *rebus ut nunch* mentres no sta revocada la sententia primitiva ni finit lo judici de taules per absolucio en son favor feta, resta inhabil pera poder tenir ningun offici del Rey nostre s.[or] y per conseguent ni lo dit offici de Regent la vegueria de Barcelona pera ser contra les ditas generals constitucions de Cathalunya y altres applicables a la deffensa de las quals y al prejudici y rompiment de aquellas tenen obligacio los molt Ill.[es] s.[rs] deputats de opposarsi ab embaxades y altrament en la forma acostumada fent a saber juntament a sa Ex.[a] ab la embaxada que lo procurador general no sols ha donat quexa de dita contrafactio contra dit Fores pero encara dit y deduit que dit Fores avia donat per obtenir dit carrech alguns soldats a sa mag.[d] que li costaven molts ducats, dient que ab axo tambe se avia contrafet a altres constitucions y senyaladā-

ment a la const.° 7. que comensa Estatuim, del tit. De offici de veguer, en la qual se disposa que lo Rey nostre s.[or] no rebra preu, o, prestich algu y per la const.° 13. que comensa Com segons les constitutions, dit tit. De persones prohibides regir officis, despres de aver dit que segons constit. de Cathalunya algun offici no dega ser donat ni comanat per diners y despres de aver confirmades aquellas se ordena y statueix a las ditas constitutions aiustant que si algu per si, o, per altri directament, o, indirecta aura promes, prometra, o, dara diner argent, o, servey algu valents mes de deu sous, o, fara promissio, o, obligacio al s.[or] Rey, o, altra qualsevol persona per obtenir algun offici de jurisdictio dins lo present principat de Cathalunya ara sie perpetual, o, temporal si aquell en dita manera obtindra sie privat del dit offici, o, officis e, sie hagut per infame sens alguna dispensatio e, inhabil per deu anys a obtenir offici de jurisdictio Real en Cathalunya, sobre del qual fet se sta actualment rebent informacio devant dels Assessors del general de la qual fins vuy resta provada ab dos testimonis contestes y altres singulars y altres de fama publica la confessio extrajudicial que ne ha fet dit Fores de la qual informatio acabada que sie de rebrer se donara raho a sa Ex.[a] del que mes avant resultara della.

V.[t] Vidal Assessor.
V.[t] Fabregues pro fisçi advocatus generalis Cathalonie.
V.[t] Don Raymundus de Magarola Assessor.»

DISAPTE a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Luch los s.[ors] concellers lo demati a les nou hores anaren al studi ha oir lo offici de dita festa y al entrar de la primera porta los isque a rebrer lo vice Rector de aquell per no averi Rector per lo que mori los dies passats lo qual se posa en lo mig entre quart y quint y lo ters se muda entre cap y segon y en sta forma pujaren dalt al teatro ha hont se feya dita festa y alli se assentaren en uns scons que alli son a la part del Evangeli tenint lo dit vice rector assentat entre ters y quart e alli ohiren lo offici lo qual digue lo doctor Pau Comelles cathredatich de dit studi y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[or] conceller en cap y lo dit s.[or] conceller en cap als altres s.[ors] concellers y acabat lo dit offici tornantlos acompanyar lo dit vice rector fins al mateix lloch sen anaren en ses cases. Festa de st. Lluch en lo studi.

Embaxada al sr. virrey de part de la ciutat per lo privilegi de veguer de mossen Agusti Fores.

Dit die los s.ors concellers en correspondentia de la embaxada a sa s.a lo die de air feta de part dels s.ors deputats del general de Catalunya feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.ors don Joan de Erill y Josep Mora çiuteda la qual li donaren en scrits apres de averley explicada de paraula que es del thenor seguent.

«Ill.im y Ex.im S.or

Los deputats del general de Cathalunya ab embaxada reportada a 17. del corrent an fet sabidors als concellers de la present ciutat de Barcelona de la que de sa part era stada feta a v. Ex.a lo mateix die en orde a la inhabilitat de Agusti Fores donsell pera obtenir lo offici de Regent la vegueria de Barcelona del qual diu te privilegi del Rey nostre s.or representantlos la contrafactio de const.o en son concistori declarada y ques seguiria si dit Fores prestave lo jurament de dit offici y exercia aquell y an demanat dits deputats a dits concellers supplicassem tambe a v. Ex.a mane que dit Fores no preste dit jurament enviantlos copia del vot fet per los Assessors ordinaris ab interventio del advocat fiscal del general y altres doctors applicats y embaxada a v. Ex.a feta, y si be la justitia que dits deputats an representat a v. Ex.a no necessita de recomendacio particular pus occupa la recta administratio della en v.a Ex.a lo primer lloch dits concellers per lo preiudici se seguiria a la present ciutat y contrafactio a ditas constitucions (la observansa de las quals deu ser inviolable) si dit Fores era veguer obstant aquellas y per la molta merce fa v.a Ex.a a la çiutat, Ab la present supplicam a v.a Ex.a sie de son servey fer merce als deputats en lo que per sa part ab dita embaxada se ha supplicat que dits concellers la rebran particular y en que v.a Ex.a los mane fer a saber la resolutio sera servit pendre en lo que dits deputats pretenen pera que per part de la çiutat nos retarde lo acudir a la exequcio del privilegi ha fet merce sa mag.d a dit Fores en quant ditas constitucions y sos privilegis no resten preiudicats.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a: «que estaria muy attento a lo que se le dezia y que serviria a la çiudad y que responderia.»

Mostra devant la llotja.

Diumenge a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die despres dinar a la ora acostumada y torna aver mostra devant la llotja de la confraria dels sastres capita lo s.or don Thomas Fontanet: los

s.^{ors} concellers foren presents en les finestres de aquella y se donaren tambe quinse culleres de plata conforme altres vegades.

DIMARS a XXJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers tots sinch anaren al monestir de Pedralbes ha fer la visita ordinaria conforme se fa quiscun any entrant dins lo monestir en la forma solita.

Visita ordinaria per los sors. concellers al monestir de Pedralbes.

DIMECRES a XXIJ. de dit. — En aquest die los pares descalsos carmelitas de s.^{t} Joseph de la present çiutat enviaren trenta pares de son monestir pera treballar en la obra dels valls y fossos de la çiutat com de fet hi treballaren de demati fins al tart a las horas assenyaladas que fonch cosa de veurer y de alabar al s.^{or} y fonch la sinquantena dels s.^{ors} (en blanch).

Pares descalsos de St. Joseph treballaren a la obra dels valls y fossos de la ciutat.

Com per mort del s.^{or} don Guerau de Paguera Administrador que fonch del hospital general de s.^{ta} creu de la present çiutat per lo savi concell de trenta sis celebrat a 9. de setembre prop passat sie stat elegit y anomenat en dit carrech per lo residuum de son bienni que finira a 30. de noembre die de s.^{t} Andreu proxim vinent lo molt Ill.^{e} s.^{or} doctor Franc.^{h} Joan Magarola conceller en cap lo any present de dita çiutat qui apres de aver acceptat lo dit carrech anant continuant en anar lo diumenge y divendres de cada setmana al dit hospital y alli stant en companya de mossen Baldiri Miquel Sovies mercader son con-Administrador les hores tenen obligacio los s.^{ors} Ad.^{os} de dit hospital stari per los affers y negossis de aquell. E com dit s.^{or} conceller apres de aver continuats molts dies de anari en companya de dit mossen Sovies son con-Ad.^{or} vehent lo dit s.^{or} conceller que los dits s.^{ors} dos Ad.^{os} Ecclesiastichs qui son lo s.^{or} daga Paulo del Rosso y lo s.^{or} canonge Mathia Amell de la seu de Barcelona noy anaven y lo dit hospital patie en no poderse acudir a moltas obligacions per lo sustento dels pobres de aquell y altrament entenent que lo fi principal era de no volerse dexar pressehir dits dos s.^{ors} canonges eo laltre dells per lo s.^{r} conceller en cap dient y allegant que dit s.^{or} conceller en cap no anave alli com ha conceller sino com ha Ad.^{or} dient y allegant lo dit s.^{or} conceller lo contrari y en particular trobantse en dit hospital exemplars de altres vegades que essent conceller ha servit de Ad.^{or} se li fonch donada sempre la precedentia al dit s.^{or} conceller sens contradictio alguna dels s.^{ors} canonges con-Ad.^{ors} seus, lo dit s.^{or} conceller en cap vehent estas cosas y per son descarrech ne dona raho als s.^{ors} concellers sos companys

Per la precedentia del sr. conceller en cap com ha ador. del hospital general ab los dos Ados. Ecclesiastichs de dit hospital.

los quals resolgueren que lo dit s.[or] conceller en cap fos servit manar fer aiuntar una promenia de cavallers y ciutedans pera consultar ab aquella tot aquest fet la qual feu aiuntar en sa casa a la qual fonch proposat tot aquest fet y per aquella fonch resolt que lo dit s.[or] conceller devia mantenir sa precedentia y les prerrogativas y preheminentias de la çiutat y que devia continuar en anar los dies y horas assenyaladas en dit hospital com de fet y ana sempre lo dit s.[or] conceller juntament ab lo dit mossen Sovies con-Ad.[or] sens anari may los dits dos canonges Ad.[os] predits fentne llevar acte cada vegada lo dit s.[or] conceller per mossen Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital. E vehent asso lo dit s.[or] conceller per son descarrech mana fer aiuntar lo savi concell de cent al qual fonch proposat lo dit fet y per aquell fonch delliberat que lo dit s.[or] conceller continuas en anar en dit hospital los dies y horas assenyalats fentne llevar acte de tot com dalt se conte per lo que no volgueren star ab un vot fet per quatre advocats ordinaris de dit hospital als quals fonch comes dit negossi lo qual, o, copia de aquell sta cusit en lo present full. (1)

DIMARS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die a istantia de Pere Mallol notari syndich de la present ciutat per Jaume Agramunt scriva mayor de la present casa fonch presentada una scriptura a modo de supplicacio al molt Ill.[e] y R.[im] s.[r] Bisbe de Barcelona la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] y R.[im] S.[or]

Scriptura presentada al Rim. sr. Bisbe de Bar.[a] a istantia del syndich de la ciutat per lo negossi del hospital general.

En lo any 1401. conciderant lo molt Ill.[e] y R.[im] s.[r] Bisbe de la present ciutat y Ill.[e] capitol de la iglesia cathredal molt Ill.[es] s.[ors] concellers y savi concell della, que era molt convenient als pobres y malalts, unir differents hospitals, quey avia en la present ciutat (part dels quals staven baig administracio de dit s.[or] Bisbe y capitol, y part dels dits s.[ors] concellers y savi concell) y edifficarne hu de insigne, sumptuos y general, concordaren dita unio y fermaren aquella la qual fonch approvada per la s.[ta] sede Apostolica, ab bulla del s.[im] pare Benedicto dada en Avinyo a 9. de setembre del any 7. de son pontificat, y entre altras cosas que pactaren, fonch que lo govern y administracio del hospital de nou erigit quel nomenassen de s.[ta] creu,

(1) Vejas l'Apèndix I.

fos perpetuament comuna a dit s.^{r} bisbe y capitol, y a dits s.^{rs} concellers y concell, qui a les hores eran y per temps serian, y que fos regit y administrat per quatre notables persones, es a saber dos canonges eligidors per dit s.^{r} bisbe y capitol y per dos ciutedans eligidors per dits s.^{rs} concellers y concell, la administracio dels quals duras solament per dos anys continuos, y que dits Ad.^{os} tinguessen en dit hospital, y bens y drets de aquell la mateixa administratio prehemіnentia y perrogativa, que dits s.^{ors} bisbe y capitol y s.^{ors} concellers y concell en los hospitals subjectes a sa Adm.^{o} ans de dita unio y reductio, y sens preiduci de dita general ad.^{o} la concediran special a dits s.^{ors} quatre Ad.^{os} dits s.^{r} bisbe y capitol s.^{rs} concellers y concell pera differents cosas en lo acte de dita unio expressades, del que y de la observansa despres subseguida resulta que lo poder de dits Ad.^{os} es individuo, y competeix simul y no a quiscu insolidum y axi es forsos que tots los dits quatre Ad.^{os} concorregan y acudan al exercici de dita Ad.^{o} pera tractar y resoldrer lo conferent a ella y particularment que dit hospital sie ben regit y governat, los officials dell viscan ab decoro pau y quietut, los pobres y malats sian provehits de tot lo necessari per sa curacio y govern, los ministres quels servexen y cuydan dells acudan ab molta puntualitat amor y caritat y que en lo temps opportu y ab molta comoditat possible se fassan les provisions de blats, vi, llenyas, oli y demes cosas necessarias peral sustento axi dels pobres com malalts y altrament se acuda als gastos de salaris, didas y altres forsosos y ordinaris mayorment en lo temps corrent en lo qual y ha en dit hospital 460. malalts sens las personas de servey, minyons y fadrinas, y sta tant atrassat y exaust que no bastan de molt sas rendas al gasto ordinari y forsos y los ciutedans de la present ciutat per la concurrentia del temps no poden acudir ab sas caritats, y no se ha fet fins vuy la provisio necessaria del que es menester per lo sustento dels malalts y demes personas de dit hospital de la qual va passant lo temps y en lo present, que es cerca la festa de tots los s.^{ts} y conmemoracio de diffuncts, que se an de tractar y resoldrer per dits Administradors moltas cosas importants y en beneffici de dit hospital. E com los s.^{ors} dega Paulo del Rosso y canonge Amell Ad.^{os} Ecclesiastichs per lo bienni corrent per v. s. y lo Ill.^{e} capitol nomenats de dit hospital haia molt temps que no acudan en dit hospital en los dias oras y lloch en que

despres de dita unio an acostumat juntarse dits quatre Ad.[os] haventi acudit continuadament lo molt Ill.[e] s.[or] Franc.[h] Joan Magarola d.[r] en drets ciuteda honrrat y conceller en cap de la present ciutat y lo mag.[ch] Baldiri Miquel Sovies mercader Ad.[ors] seculars de dit hospital nomenats per los s.[ors] concellers y concell ordinari de 36. de la present ciutat encara que no sols de paraula pero en scrits sian stats dits Ad.[ors] Ecclesiastichs exortats y requests hi acudissen representantlos hi avia moltas cosas que tractar y resoldrer en orde a dita Ad.[o] provisio necessaria de dit hospital compositio de debats y contiendas suscitats entre officials y ministres de aquell y altres cosas concernents lo beneffici dels malalts y pobres de aquella casa, y si be per sta mora, renitentia y recusatio precehint ditas interpellations poden pretender dits Ad.[os] seculars y los s.[ors] concellers y savi concell de la present ciutat en qui resideix lo dret de la Ad.[mo] de aquells, serlos devoluta la Ad.[mo] ex integro y poder administrar dit hospital assoles sens interessentia de dits Ad.[os] Ecclesiastichs mayorment no essent de subsistentia las raons de scusa per dits Ad.[os] Ecclesiastichs en sa resposta donades y particularment la que diuhen que lo dit molt Ill.[e] s.[or] conceller en cap no pot ser Ad.[or] perque en dita Ad.[o] poden concorrer los s.[ors] concellers com ha particulars persones encara que no en nom de universitat y no es cosa nova que en dit hospital hi hage Ad.[os] seculars concellers de la present ciutat perque de mil exemplars resulta serho stats dels quals tambe se segueix no ser tantpoch de concideratio lo que diuhen de voler dit s.[or] conceller precehir perque es cosa assentada que los molt Ill.[es] s.[ors] concellers de Barcelona en tots los actes que concorren, o, representant la universitat, o, com a particulars an precehit y deuen precehir a totes les persones Ecclesiastiques de qualsevol dignitat exceptats Bisbes y altres prelats majors, y axi se observa en tots los actes que concorren y en lo cas occorrent se troben en lo hospital molts exemplars en los quals los s.[ors] concellers qui son stats Ad.[os] an precehit a tots los Ad.[os] Ecclesiastichs sens aversi posat may difficultat alguna com ni posarsi podie havent acudit dits s.[ors] concellers y savi concell en las ocasions mes apretades de dit hospital al socorro dellas sens que dits Ad.[os] Ecclesiastichs, ni sos predecessors hajan aiudat a la necessitat quel affligia y causave faltas no sols lo regalo pero lo neçessari als pobres y malalts y demes persones de dita casa axi en

materia de blats, carns, obras y altres cosas de tal manera ques inmensa la summa en que la ciutat es acreadora en los bens de dit hospital sens comptar las caritats ordinarias que pera ell te destinadas es mes que voluntaria la pretensio de dits Ad.^{os} Ecclesiastichs, ab tot considerant dits Ad.^{os} seculars y lo syndich de la present ciutat qui los assiteix que v. s.^{a} y lo Ill.^{e} capitol en qui residex en part y en quant toca a dits Ad.^{os} Ecclesiastichs, lo dret de la Ad.^{o} de dit hospital considerant la necessitat urgent ja refferida en que dits Ad.^{os} Ecclesiastichs per sa part nomenats se aiunten ab los dits seculars pera tractar y cuydar de la ad.^{mo} de dit hospital y la voluntaria recusatio de aquells en no acudir los dias y horas acostumades en lo lloch solit de dita Ad.^{o} y danys irreparables se poden seguir de proseguir en semblant renitentia dits Ad.^{os} Ecclesiastichs axi per no provehirse lo necessari per lo sustento dels pobres malalts y demes persones stan en dit hospital, com alsant la ma dits s.^{ors} concellers y concell de socorrer les necessitats de aquell y voler cobrar lo que deu que passa de 132.000 ₶ quantitat que excedeix lo capital de tota la renda te dita casa. Perço dits Ad.^{ors} seculars y dit sydich de la present ciutat en nom della y de dits Ad.^{os} seculars a v. s.^{a} y a dit Ill.^{e} capitol representa totas las sobreditas cosas los danys que dellas poden resultar y ja se an comensat a patir en dit hospital y que es molt contingent si de prompte nos remedian que lo sustento necessari faltara en dit hospital y patiran notabilissimament los pobres y malalts dell pera que v. s.^{a} en son reparo ordene y ab tot effecte procure que dits Ad.^{ors} Ecclesiastichs acudan a dit hospital en la forma acostumada a tractar de sa administracio juntament ab los dits Ad.^{ors} seculars y pera que en tot cas necessari conste desta diligencia y que los danys se poden seguir los ha causat la recusatio de dits Ad.^{ors} Ecclesiastichs en orde al sobredit y altrament dits Ad.^{ors} seculars y la present ciutat resten acautelats en son dret supplica a v. s.^{a} dit syndich en dits noms sie servit donar lloch a ques lleve acte de la present scriptura. Lo off. etc.»

A la qual embaxada respongue lo dit s.^{or} Bisbe que la tenia per presentada y que respondria a ella.

Dit die y del mateix modo fonch tambe presentada la mateixa y dalt dita scriptura al molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona.

Scriptura com la atras dita presentada al molt Ille. capitol de la seu de Bara. per dit negossi del hospital.

A la qual respongue que la tenia per presentada.

Segueix dit negoci.

DIMECRES a XXVIIIJ.° de dit. — En aquest die continuant los dits s.ors conceller en cap y Baldiri Miquel Sovies Ad.ors seculars predits en anar y acudir en dit hospital per ser en dies de pagaments cerca la festa de tots S.ts com es costum quiscun any per semblants dias al cap de un rato arriba alli lo s.r canonge Amell altre de dits Ad.ors Ecclesiastichs fentli lo dit s.or conceller en cap molt gran cortesia y stigueren assentats ab ses cadires en son lloch eo istantia del archiu ha hont solen fer los pagaments ço es lo dit s.or conceller en cap en la primera cadira en entrant junt la finestra que es la cadira de la precedentia, lo dit s.or canonge Amell a la ma dreta ab una cadira contra de la taula ahont se avia de fer lo pagament per veurer com se donave lo diner y lo dit mossen Sovies a la esquerra contra la mateixa taula y cada vegada se donaven los billets dels pagaments los prenia sempre primer lo s.r conceller y apres los donave de sa ma al dit s.or canonge Amell y apres lo dit s.or canonge de sas mans los enfilave y de tot ne fonch llevat acte per Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital y axi precehi dit s.r conceller en cap.

Per dit negossi del hospital general.

DIJOUS a XXX. de dit. — En aquest die se continua del mateix modo del die antes en dit hospital y vay tambe anar lo s.r dega Paulo del Rosso altre dels Ad.ors Ecclesiastichs de dit hospital dient a dit s.or conceller com ell anave alli per acudir a la obligacio de son carrech: y en continent dit s.r dega digue a dit s.or conceller «v. s.a perdone que per cert negossi tinch de acudir fins al guarda roba desta casa» com de fet sen hi ana y alli se stigue mentres los altres s.ors Ad.os feren lo pagament y fense com sta dit del mateix modo que lo die antes.

Per dit negossi del hospital general.

DIVENDRES a XXXJ. y darrer de dit. — En aquest die continuant los dalt dits tres s.ors Ad.ors ço es lo dit s.r conceller en cap, lo dit canonge Amell y lo dit Baldiri Miquel Sovies de anar y acudir en dit hospital per raho de dit pagament fentse tambe del mateix modo dalt dits en los precedents dos dies y dit die los dits tres s.ors Ad.ors alli en dit hospital presents feren y fermaren com ha Administradors de dit hospital juntament ab lo dega y canonge Paulo del Rosso absent y en dit nom Ad.ors que son de la causa pia del quondam mossen Joan Andreu Sorts canonge de la seu de Barcelona, un acte en poder de Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital de nominacio en la persona de mossen Jaume Llor prevere residint en dit hospital

pera distribuir lo pa y diners se acostumen donar de caritat lo die dels morts cada any en la capella de s.ta Tecla en les claustres de dita seu per raho de dita causa pia en lo qual acte esta primer y en primer lloch anomenat lo dit s.or conceller en cap com ha precehint als demes s.ors con-Ad.ors seus segons que en aquell es de veurer.

Dit die se tingue concell de çent en lo qual fonch proposat tot aquest fet de dit hospital y per aquell fonch delliberat que lo s.or conceller en cap continue en anar y acudir al dit hospital los dies y horas assenyaladas per tractar negossis de aquell y que lo die de la festa de s.t Andreu proxim vinent los s.ors concellers la primera cosa ho degan proposar al dit concell pera que les hores de dit concell hi pugue deliberar sobre dit fet lo que mes apparexera convenient al servey de Deu nre. s.or de dit hospital y beneffici de dita ciutat. Per lo negossi del hospital general.

LO D.r FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en cap.

NOEMBRE

DISAPTE lo primer. — En aquest die festa de tots los sancts si be los s.ors concellers acostumaven de anar ab promens en la seu a oir lo offici noy anaren per starne privats per lo concell de çent com appar en altres festivitats de atras.

DIMECRES a V. de dit. — En aquest die los s.ors concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.ors don Joan de Erill y Joseph Mora ciuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Embaxada al sor. virrey per dos cavallers per materia de forns per courerhi bescuyts.

«Ex.im s.or

La ciutat de Barcelona stima a molt gran merce la que v. Ex.a es stat servit ferli desijant saber della si li era danyos, o, no fabricarse en aquella forns peral servey de sa mag.d en orde ha fer y courer bescuyts peral Real servey, per ella resta ab noves obligacions de servir a v. Ex.a, y molt assegurada de rebrer las mayors en totas ocasions no essent la menor la que ara supplica a v. Ex.a de que pera que se acuda promptament al servey de sa mag.d com ho desija v. Ex.a y ella ha acudit a

ell sempre en quant li es stat possible Barcelona tingue a be v. Ex.[a] de que dits bescuyts se coguen en los forns de pluja desta ciutat manant v. Ex.[a] a Pelegro Berardo qui insta la fabrica de aquells se conferesca ab los concellers pera dir quants son los que en sta raho ha menester, que dits concellers disposaran, coguen aquells dits bescuyts tant solament, sens courer altre cosa, manantli axi mateix v. Ex.[a] no fasse courer en aquells sino dits bescuyts tant solament y que los blats y llavors que pera ferlos se compraran, en manera alguna los compre en la plaça desta ciutat sino set lleguas fora Barcelona com sta statuit y ordenat de grandissims anys a esta part per deliberacions y ordinacions de la present çiutat aver los en dits limits de comprar totas personas que tingan administracio frumentaria, que en sta raho se evitaran les altercations que de comprarlos en Barcelona y dins dit districte se son experimentades, com tambe coentse dits bescuyts en dits forns de pluja y no ab nous forns eregidors se evitaran los preiudicis y inquietuts molt grans rebia Barcelona y sos ciutadans com son fent dit Berardo courer en dits forns uns y altres, altres cosas, o, bescuyts a, altres effectes que no fossen del servey de sa mag.[d] y procurant se desviassen les llenyes de forn que entrarian per altres forns de pluja y guiant las a ell ben vistas a dits forns bescuyters, y molts altres inconvenients que per no cansar a v. Ex.[a] se callen y axi ha deliberat lo savi concell de çent se representassen stas cosas com les representam a v. Ex.[a] y supplicam en son nom mane tambe a dit Berardo que ab graves penas y ab acte publich cumple ditas cosas rebedor en poder del secretari de dita ciutat a la qual sie licit y permes fer la exequtio de ditas penas per medi de son clavari, y officials a qui toca en la forma acostumada entrar en dits forns y altres pars y totes les vegades que convingue a istantia del syndich de dita ciutat pera averiguar sis fara frau a ella per dit Berardo en respecte del demunt dit, que pus en tot es acodir al Real servey ab la puntualitat ques deu, ho manara v. Ex.[a] axi disposar y obligar ab nous empenyos a Barcelona.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a]: «que stimava mucho a la çiudad la merced le hazia que la deseava mucho servir y que el veria el papel se le dava y responderia a el.»

Festa de st. Sever. DIJOUS a VJ. de dit festa del glorios s.[t] Sever. — Si be en aquest die los s.[rs] concellers ab promens acostumaven anar a la

seu a oir lo offici y a la proffesso se fa acabat aquell noy anaren per les raons en altres festivitats contengudes.

Dit die cerca del mig die arribaren devant la plaia del mar de la present ciutat desset, o, divuyt vexells dits galions de alto bordo de la armadà Real del Rey nre. s.or per passar en altras mars a la volta de llevant y quant foren a les tasquas devant del cap del moll comensa la capitana de dits galions a saludar la ciutat ab set pessas de artilleria y los altres galions tiraren tots tambe moltas pessas ques judica foren per lo manco tres, o, quatre per cada galio. E axi en concideracio de asso los s.ors concellers qui staven aiuntats ab alguns cavallers y ciutedans en lo baluart de mijorn donaren orde a Gabriel Sancana guarda de dit baluart que saludas tambe a dits galions axi mateix ab set pesses com de fet se feu axi. Galions de la armada de sa magd.

DIVENDRES a VIJ. de dit. — En aquest die demati a les deu hores vingueren ab embaxada de part del molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona los s.ors don Joachim Carbonell y don Galceran de Semmanat canonges de dita seu dient als s.rs concellers com lo dit molt Ill.e capitol per quant dies avia, havien fetes pregaries en virtut de una carta ne tenian de sa Real mag.d per lo que lo enemich tenia assitiada una molt gran fortalesa del Rey nre. s.or en la Borgonya y ara tenian nova certa de la victoria y llevat lo siti per part de sa mag.d avian perso determinat lo die de dema fer un offici molt solempne de la s.ma Trinitat y acabat aquell una proffesso per dins de la seu de te Deum laudamus fent gracies a Deu nre. s.or per tan alta merce. E que axi suplicaven a sa s.a volguessen ser servits onrrar aquella cathredal ab sa presentia en voler acudir a ella dit die de dema a dit offici y proffesso que aquell capitol ho rebrie a molt particular merce. Embaxada de part del molt Ille. capitol de la seu de Barcelona per un offici y Te Deum laudamus.

A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.ors concellers companys seus que los s.rs concellers companys seus stimaven molt al molt Ill.e capitol la merce los feya y que los s.ors concellers, o, veurian y tractarian y de la llur determinaçio ne farian sabidor al dit molt Ill.e capitol.

Dit die despres dinar a les dos hores lo s.or conceller en cap ana en lo hospital general continuant son carrech de Ad.or de aquell a hont troba mossen Baldiri Miquel Sovies mercader son company dalt en lo lloch acostumat del archiu y al cap de un Per la Ad.o del hospital general.

rato arriba alli en dit lloch, o, istantia del archiu lo s.^{r} canonge Mathia Amell altre Ad.^{or} ha hont troba lo s.^{r} conceller assentat a la primera cadira de la precedentia que staven totes les quatre cadires ab una rengla y lo dit s.^{r} canonge Amell se assenta a la tercera cadira restant vacua la segona dient ell dit s.^{r} canonge Amell «esta cadira vacua sera per lo s.^{r} daga Paulo del Rosso con-Ad.^{or} per quant vindra» y a la quarta cadira segue lo dit mossen Sovies altre Ad.^{or} y alli stigueren fins a la ora assenyalada sens acudiri lo altre Ad.^{or} Paulo del Rosso fent ne de tot llevar acte lo dit s.^{or} conceller en poder de Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital y tambe los dits tres s.^{ors} Ad.^{ors} feren acte en poder de dit notari de nominacio de pare del orats de dit hospital en la persona de T. Vila anomenant primer y en primer lloch en dit acte lo dit s.^{or} conceller com ha precehint en dit nom y apres al volersen anar venint a notitia als dits tres s.^{ors} Ad.^{ors} convenia per çertas causas y raons molt justas convenia despedir un jove chirurgia de dit hospital, donaren orde se despedis y entenent que lo dit s.^{r} dega Paulo del Rosso son company era arribat en dit hospital y que stave dalt en lo guarda roba li enviaren a dir fos servit tenirho a be y ell los envia a dir que per ventura ell stave informat al contrari y replicantli altra vegada fentli que sa merce stigues molt cert que com los tres s.^{ors} Ad.^{ors} ho havian fet que convenia axi y les hores ell respongue que li stave molt be que bastaven los tres avero axi determinat.

Resposta tornada per part de la ciutat al molt Ille. capitol.

DISAPTE a VIIJ. de dit. — En aquest die demati a les vuyt hores los s.^{ors} concellers feren fer una embaxada al molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona per medi del s.^{ors} Franc.^{h} Xammar y Diego Vergos militars y si noy hague ciuteda fonch per lo que lo capitol stave junt aguardant la embaxada. Al qual digueren los dits s.^{ors} embaxadors com los s.^{ors} concellers besaven les mans a sa s.^{a} y que per raho de la embaxada a sa s.^{a} feta de part de dit molt Ill.^{e} capitol lo die de air los s.^{ors} concellers tenintne serca della madur colloqui y parlament havien fet mirar los exemplars de dita casa y que en aquells constave que no tenint carta del Rey nre. s.^{or} stave privat als s.^{ors} concellers lo poderi acudir. E que axi los tinguessen per scusats per dita raho de poderi anar.

A la qual embaxada respongue lo s.^{r} don Ramon de Semmanat Ardiaca mayor de la seu de Barcelona vicari general en

nom de dit molt Ill.e capitol que ells avian fet sa deguda obligacio y que besaven les mans als s.ors concellers.

Visita ordinaria de las fonts.

DIUMENGE a VIIIJ.o de dit. — En aquest die tres dels s.ors concellers ço es en cap segon y ters ab voluntat dels dos companys quart y quint anaren a fer la visita ordinaria de las fonts de la ciutat fora la present çiutat.

Administracio del Hospital general.

Dit die despres dinar a la ora acostumada lo s.or conceller en cap torna en acudir en dit hospital general continuant son carrech de Ad.or de aquell: feuse del mateix modo que lo divendres passat en respecte del assiento dels mateixos tres Ad.ors y lo altre Ad.or lo s.r daga Paulo del Rosso se stigue dalt en lo guarda roba del dit hospital com altres vegades y sen lleva acte de tot per Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital.

Resposta de sa exa. a la embaxada de 5. del corrent per materia de forns per courer bescuyts.

DILLUNS a X. de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Raphel Donech scriva de manament lo qual de part de sa Ex.a dona un paper en scrits als s.ors concellers en resposta de la embaxada a sa Ex.a feta a V. del corrent lo qual es del tenor seguent. «Haviendo entendido su Ex.a que la ciudad reparava en los hornos que querian hazer los asentistas de las provisiones de las armadas, quiso enterarse de si en sto tenia algun perjuyzio y aviendo visto el que v. s.a le represento se podia offrecer en sto, por embaxada que le explicaron de parte de v.a s.a en sinco deste don Joan de Eril y Jusepe Mora siendo necessario que para las armadas del Rey se haga aca continua fabrica de bisco[c]hos, y que los hornos esten juntos y cerrados de manera que puedan sin danyo de la hasienda de su mag.d haserse sta fabrica, pide a v. s.a los hornos de las aduanas, o, que en sta ciudad haga v. s.a otros cerrados y seguros, pues quando no aya que coser bisco[c]ho podra servirse la ciudad dellos para su pan y con esto pueda escusar su Ex.a haverlos de nuevo porque de otra manera no seria excusable, que su mag.d los tenga en sta ciudad como en Tarregona y otras partes de la provincia.»

Embaxada al sr. virrey per negossi de forns de courer bescuyts.

Dit die de XJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers inseguint la delliberacio del concell de cent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.or virrey la qual fonch donada en scrits per medi dels s.ors don Joan de Erill y Joseph Miquel Quintana ciuteda que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Fou v.[a] E.[a] servit fent merce a esta ciutat manar fes ella a saber a v.[a] ex.[a] si li era danyos, o, no eregirse nous forns dins ella, pera la fabrica dels bescuyts del Real servey ab embaxada representan a v. ex.[a] y ara significa Barcelona los inconvenients que de eregirse dits forns resultarien que son fer lo assentiste, courer en dits forns altres cosas, o, bescuyts a, altres fins, que no fossen del servey de sa mag.[d] acarrear las llenyas de forn en aquells, y desviarles dels demes que se emplearien al beneffici y provisio del poble y molts altres que per no cansar a v. Ex.[a] se callaren, y ara se dexan a la consideracio. Essent molt mayors los ques seguirien occupantse alguns dels forns de las aduanas en courer dits bescuyts los quals son tant precisament necessaris pera que acuda esta ciutat al sustento dels pobres y dels demes poblats de ella com be sab v.[a] ex.[a] y quant grans son los carrechs de la administratio frumentaria desta çiutat las cosas que pera ella te ab tant gran numero, y concert disposades en ditas aduanes que apenas bastan dits forns, ni los aposientos que pera differents effectes de aquella te alli ordenats, y que en orde a dit exercici y per comoditat dell feu fabricar la font quey sta construyda que foren quantitats considerables las que per acudir al beneffici comu emplea. Estas causas ultimas se dexaren de presentar a v.[a] Ex.[a] en aquella embaxada per saber las te v. ex.[a] y lo bon zel del beneffici desta Republica devant sos ulls restant ella assegurada que tota incomoditat de aquest exercici lo qual es tant del servey de Deu y beneffici de sos pobres y destos fidelissims vassalls de sa mag.[d] la stranyeria v. ex.[a] per fernos merce. Ara que ha vist ab lo paper de v. ex.[a] legit en lo savi concell de cent lo dia de air que per dit empleo se porien assenyalar los forns de las ditas aduanes ha delliberat dit concell que destas incommoditats y danys tant notables se das notitia com la donam a v. Ex.[a] pera que continuant les merces que de sa ma reb sempre Barcelona entre ellas sie sta de que mane fer v.[a] Ex.[a] electio de alguns forns de p[l]uja dels molts son en sta çiutat que ab ells y altres forns privats de que te notitia y ha experimentat Pelegro Berardo, y ne fem sabidor a v. ex.[a] pora aquell fer fabricar per ara y en tots temps los bescuyts aura menester. Supplicam a v. Ex.[a] ho mane axi disposar, y que del Assentiste stigue assegurada Barcelona no comprara blats

dins ella sino fora les set llegues per evitar les alterations que de no ferse axi se an experimentat de que no fara courer altra cosa fora dels bescuyts del Real servey, y que no desviara dites llenyes ab les penas ja imposades com imposadores la exequcio de las quals sera v.ª ex.ª servit manar fasse lo clavari desta çiutat y que sie licit y permes als officials a qui toca entrar quant aparega convenir en los forns hont se couran dits bescuyts y en altres pars que convinga en orde a que se eviten y castiguen los fraus se porien cometrer no servantse lo demunt dit com ho confia axi sta ciutat de la grandesa de v.ª Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa ex.ª que era convenient ferlos fabricar sa ex.ª per fer los bescuyts per les armades de sa mag.d y que no te necessitat de pendrer los forns de p[l]uia sino tenirlos junts y reclosos y poder tenir alli magatsem per dits bescuyts y que no resoldria en manar los fer fins que la ciutat li tornas resposta y que la ciutat, o, consideras que era servey molt gran de sa mag.d y que noy considerave ningun inconvenient per la ciutat y que a la ciutat ningu li desija mes quietud que sa Ex.ª y per raho de asso, o, ha fet a saber a la ciutat sens posarho per obra.

DIJOUS a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.r virrey per medi dels s.ors don Joan de Erill y de Orcau y Joseph Mora ciuteda honrrat de Barcelona la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Embaxada al sr. virrey sobre'ls nous forns.

«Ex.im S.or

Refferida en lo savi concell de cent lo die de air la resposta fou servit fer v.ª Ex.ª als embaxadors desta ciutat dels quals mana rebrer la ultima embaxada, significantlos per ultima resolutio que se avia de acodir al servey de sa mag.d en orde a la fabrica dels nous forns pera fer los bescuyts de son Real servey, aplaudi a dit servey ab molt gran gust dit concell, restant obligadissim a regonexer com regoneix tantes merces com ab estas intelligentias y en totas occasions ha rebut sempre de v.ª Ex.ª y axi ha deliberat se das notitia a v.ª Ex.ª de dita deliberacio supplicant a v.ª Ex.ª mane ajustar a les demes merces esta que supplica y ha supplicat a v.ª Ex.ª de que reste assegurada la ciutat que lo assentiste, no comprara blats en la plaça de Barcelona sino fora les set llegues, no fara courer en dits forns altra

cosa fora dits bescuyts, no desviara les llenyes aniran als forns de aquesta ciutat com als demes de p[l]uja ab les penas ia imposades, o, imposadores, la exequcio de las quals pugue fer son clavari, y que als officials a qui toca sie licit entrar en aquells y altres parts ha hont convingua y les vegades aparexera pera veurer sis contrafara a estas cosas pera que se eviten y castiguen que com miran a la conservacio dels privilegis reals y ordinacions de sta ciutat y a la administracio de la justitia la qual administra v.ª Ex.ª ab tanta rectitud manara fer merce a Barcelona se dispongan de aqueixa manera y que reste ella ab la dispositio que sempre de servir a v.ª Ex.ª y a sa casa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que no pensava menos de la çiudad de Barcelona en que aplaudirie a la fabrica dels forns que se an de fabricar en la present ciutat pera fabricar bescuyts peral servey de sa mag.ᵈ y ses armades y que sa Ex.ª tindrie particular cuydado que en dits forns nos fasse sino tant solament dits bescuyts y que nos fara ningun perjudici a cosa tocant a la ciutat ni a sos privilegis y que si avia ninguna cosa que li aparegues a la çiutat se li feya algun perjudici que la ciutat ley advertesca que sa Ex.ª, o, remediara perque desija molt lo beneffici desta ciutat.

Per lo negoci del Hospital General.

DIVENDRES a XIIIJ.º de dit. — En aquest die continuant en anar al hospital general desta ciutat com ha Ad.ºʳ de aquell lo s.ʳ conceller en cap arribat que fonch alli a la hora acostumada y puiat dalt en la istantia dita del archiu ha hont se solen aiuntar los s.ºʳˢ Ad.ºʳˢ per tractar los negossis y affers de aquell, troba alli lo s.ʳ canonge Amell y mossen Baldiri Miquel Sovies mercader Ad.ºʳˢ companys seus los quals staven assentats a les cadires que alli stan ço es lo dit s.ºʳ canonge Amell a la tercera cadira y lo dit mossen Sovies a la quarta cadira y a la primera cadira de la precedentia se assenta lo dit s.ºʳ conceller en cap y al cap de un rato arriba en dit archiu lo s.ºʳ Paulo del Rosso dega y canonge de la seu de Barcelona Ad.ºʳ de dit hospital lo qual feu moltes cortesies y compliments a dit s.ºʳ conceller en cap son company de Ad.ºʳ y vehent que dit s.ºʳ conceller en cap stave assentat a la dita primera cadira de la preçedentia li digue dit s.ºʳ daga a dit s.ºʳ conceller que attes sa s.ª stave assentat en aqueix assiento que entenie tocave a ell dit s.ºʳ daga que li erc forsos fer llevar acte de axo com de fet feu llevar acte a Ramon Balle notari de Barcelona y de dit hospital protestant

de tots perjudicis se poguessen fer als s.^{ors} Ad.^{ors} Ecclesiastichs de dit hospital en raho de dita precedentia com mes llargament en dit acte se conte. A les quals cosas respongue lo s.^{r} conceller que aqueix era son lloch y lo que li competia conforme axi ab altres s.^{ors} concellers en dit carrech se era observat y que en lo demes de la scriptura se retenie lo *terminum juris* y axi stigue assentat lo dit s.^{or} conceller en cap en la primera cadira de la preçedentia a la segona lo dit s.^{r} daga Paulo del Rosso a la tercera lo dit s.^{r} canonge Amell y a la quarta lo dit mossen Sovies y en sta forma stigueren tots quatre s.^{ors} Ad.^{ors} assentats y sen lleva acte de asso y se feren y fermaren per dits s.^{rs} quatre Ad.^{ors} alguns actes de affers y negossis de dit hospital en poder de dit Ramon Balle notari de aquell y sempre en aquells ana primer y en primer lloch anomenat lo dit s.^{or} conceller en cap com ha precehint y tenint la precedentia de tots los altres dalt dits s.^{ors} Ad.^{ors} sos companys. Y lo endema per part de dit s.^{or} conceller se dona a dit notari la resposta de la dalt dita scriptura a dit s.^{or} conceller presentada per part de dit dega Paulo del Rosso en poder de dit notari com en ella llargament se conte.

DISAPTE a XV. de dit.

LO DR FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en cap.

Idem.

DIUMENGE a XVJ. de dit. — En aquest die despres dinar a la hora acostumada lo dit s.^{or} conceller en cap continua en anar en lo hospital general com ha Ad.^{or} de aquell y foren hi tambe presents lo s.^{r} daga Paulo del Rosso y demes s.^{rs} Ad.^{ors} Feuse en lo del assiento precedentia y demes si y conforme divendres prop passat.

Visita feta per los sors. concellers a la Exma. sra. Duquessa de Cardona.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers entenent que lo die de air ere arribada en sta çiutat la Exma s.^{ra} duquessa de Cardona muller del Ex.^{im} s.^{or} duch de Cardona vuy lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya la qual venia dels stats de Lussena y trobant altres exemplars de que los s.^{ors} concellers eren anats a visitar entre altres a 30. de Abril del any 1630. a la Exma s.^{ra} Duquessa de Feria y en lo any 1603. a la Exma s.^{ra} duquessa de Monteleon per esserse tambe trobats los ex.^{ims} s.^{ors} Duchs de Monteleon y de Feria en lo mateix carrech del Ex.^{im} s.^{or} duch de Cardona. E axi los s.^{ors} concellers volent usar ab dita s.^{ra} la mateixa corres-

pondencia y cortesia enviaren lo demati a les deu hores a Pere Mallol notari syndich de la ciutat en casa del s.or virrey al qual de part dels s.ors concellers demana hora per anar los dits s.ors concellers a visitar la Ex.ma s.ra duquesa de Cardona la qual dona lo dit s.or virrey ab molt gran aplauso pera les tres de la tarda: y ha dita hora y anaren los s.ors concellers ab ses gramalles de grana acompanyats dels officials de la present casa y arribats en casa de dit s.or virrey y puiats dalt al tercer aposiento trobaren alli la s.ra duquessa stant de peus sota de un dosser molt rich tenint als costats unes senyores dames de la terra que li feyan visita y en continent la dita s.ra duquessa mana fer acostar cadires que alli staven ja aperallades y volgue que los s.ors concellers se assentassen en ellas com de fet si assentaren y tambe la dita s.ra duquessa en sa cadira sota de dit dosser de front de dit aposiento y les dels s.ors concellers devant a modo de ala la una al costat del altra y les dalt ditas damas tambe se assentaren ab cadires que alli staven en cada costat de dita s.ra duquessa, lo s.r conceller en cap ab molt gran eloquentia y cortesia li dona la benvinguda en nom y per part desta çiutat y lo contento que per raho de ella ne havia rebut offerintli que en tot lo que sta çiutat la pogues servir ho farien ab molt gran voluntat. La qual visita rebe la dita Ex.ma s.ra duquessa ab molt gran aplauso y stimatio fent tambe molt grans cortesias y compliments als s.ors concellers y alsantse los dits s.ors concellers de ditas cadiras despedintse la dita s.ra duquessa se alsa tambe de dita cadira y no obstant lo s.r conceller en cap ley supplica per algunes vegades volgue acompanyarlos fins a la porta de dit aposiento ha hont stigue fins a tant foren exits de dit aposiento los s.ors concellers fent los alli moltas cortesies y de alli acompanyats de dits officials sen tornaren en la casa de la çiutat.

Los srs. concellers tres van al studi per una cathreda.

DIMARS a XVIIJ. de dit. — En aquest die tres dels s.ors concellers ço es segon, ters y quint anaren lo despres dinar al studi per una cathreda de Theologia y al entrar del studi los i[s]que a rebrer lo Rector del studi y se posa al costat del s.r conceller quint a la ma squerra y los dos s.ors concellers devant y puiats dalt en lo teatro se assentaren ab uns scons que alli son y lo rector stigue assentat entre ters y quint.

Festa de st. Andreu.

DIUMENGE a XXX. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Andreu los s.ors concellers inseguint la delliberacio del

savi concell de cent celebrat lo die de air demati a les nou hores se aiuntaren en casa la ciutat y de alli acompanyats de promens anaren en la seu e baxaren baig a la capella de s.ta Eulalia e alli ohiren una missa baixa del Sperit s.t y al offertori offeriren los s.ors concellers en la forma solita ço es un s.r conceller y apres un prom alternative y acabada la missa sen tornaren en la present casa de la ciutat e se feu extractio en presentia del concell de cent de nous concellers y ob ers en la forma solita y son los seguents.

mossen Ramon Olmera militar lo d.r Antoni Mosteros ciuteda mossen Antoni Segui ciuteda mossen Sebestia de Cormelles mercader mossen Miquel Pasqual blanquer	CONCELLERS.

OBRERS.

mossen Franc.h Tamerit militar
mossen Franc.h Fitor notari de Barcelona.

Dit die despres dinar los s.ors concellers vells ab la forma solita anaren a donar les claus y libre serimonial als s.ors concellers nous com es costum quiscun any dit die.

LO D.R FRANCESCH JOAN MAGAROLA = conçeller en cap.

DESEMBRE

DILLUNS lo primer. — En aquest die demati a les nou hores vingueren en la casa de la ciutat tot primer mossen Miquel Planes obrer vell mercader per star impedit mossen Nicholau Bonet ciuteda qui acabave de ser conceller segon, mossen Franc.h de Tamerit y mossen Franc.h Fitor notari de Barcelona obrers nous, los quals se assentaren ço es lo dit obrer vell a la part dreta y los dos nous a la part squerra y al cap de un rato. arribaren los s.ors concellers nous y vells la hu apres lo altre anant ço es cada hu dels vells al costat y ma squerra del nou los quals vells stigueren assentats com ha promens entre cada s.r conceller nou quiscu per son orde y ab aquest orde anaren

Jurament dels sors. concellers nous.

en la seu anant al anar ço es lo obrer vell mercader a la ma dreta lo nou militar a la ma squerra y lo nou artiste en lo mig y arribats en la seu feta primer oracio devant lo altar mayor sen baxaren baig en la capella de s.^{ta} Eulalia ha hont se assentaren ab uns scons que alli son ço es los s.^{ors} concellers nous y obrer mercader vell a la part del Evangeli y los vells y obrers nous a la part de la Epistola y ohiren la missa del Sperit s.^{t} y al offertori anaren tots ha offerir ço es la hu apres lo altre fent les tres reverenties ço es un s.^{or} conceller nou y apres hu dels vells alternative y apres lo obrer vell y apres los nous: y acabada la missa sen tornaren en la casa de la ciutat ab la mateixa forma accepto que los obrers anaren al tornar ço es lo obrer mercader vell en lo mig, lo militar nou a la ma dreta y lo artiste a la squerra y en casa la ciutat tambe los dits obrers se mudaren de assiento ço es los dos nous a la part dreta y lo vell mercader a la part squerra apres dels s.^{ors} concellers. E alli prestaren lo solit jurament axi los s.^{ors} concellers com los obrers y lo s.^{or} vicari general qui stigue assentat entre los s.^{ors} concellers en cap y ters publica sententia de excomunicacio als s.^{ors} concellers nous y absolutio de çensures als vells: y fet tot asso los s.^{ors} concellers enviaren a Jaume Vadielles altre dels acompanyadors al s.^{or} virrey pera demanarli hora per anarli a besar les mans com es costum quiscun any dit die la qual hora dona sa Ex.ª per en aquell punt: e axi obtinguda hora y anaren los s.^{ors} concellers acompanyats dels officials de la casa, en la casa, o, palatio del Ex.^{im} s.^{or} duch de Cardona lloctinent y capita general del present principat lo qual te devant lo pla de s.^{t} Franc.^{h}: e arribats en dit palatio y puiats dalt y entrats al terçer aposiento acompanyant los uns cavallers quils isqueren a rebrer trobaren alli lo dit s.^{or} lloctinent stant de peus arrimat en un buffet que alli stave e de aqueix modo ohi la embaxada la qual li dona lo s.^{r} conceller en cap ab molt gran eloquentia offerint li per part desta ciutat tot lo que fos de son servey: la qual visita y embaxada rebe sa Ex.ª ab molt gran aplauso y contento fent molts grans cortesias y compliments als s.^{ors} concellers tractantlos de v.^{a} s.^{a} y despedintse del s.^{or} virrey sen tornaren del mateix modo en la casa de la çiutat.

Visita per los sors. concellers nous al sr. virrey.

Visita per los sors. concellers nous al sr. Bisbe de Barcelona.

DIMARS a IJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers demati a les onse hores obtinguda primer hora per lo dit Jaume Vadielles del R.^{im} s.^{or} Bisbe de Barcelona anaren acompanyats

de dits officials ha fer visita a dit s.^{or} bisbe com es costum quiscun any dit die en son palau. E, arribats que foren los dits s.^{ors} concellers en dit palau baig al cap de la scala los reberen uns capellans de sa familia y dalt en lo cap de la scala los isque a rebrer lo mateix s.^{or} bisbe y los acompanya fins dins lo aposiento ha hont rebe la visita y entrats dins lo aposiento se assentaren axi lo s.^{or} bisbe com los s.^{ors} concellers tots ab ses cadires de repos daurades que alli staven aparellades tenint lo s.^{r} bisbe la precedentia y los s.^{ors} concellers stant la hu al costat del altre a modo de ala, lo s.^{r} conceller en cap feu son rahonament ab molts grans eloquentia compliment y cortesias los quals accepta lo dit s.^{or} bisbe ab molt gran aplauso y contento fent lo mateix als s.^{ors} concellers ab molt gran stimatio y voluntat y despedintse los dits s.^{ors} concellers de dit s.^{or} bisbe tornantlos acompanyar fins al mateix lloch y los capellans fins baig de la scala del pati acompanyats de dits officials sen tornaren en la casa de la çiutat.

Visita per los sors. concellers nous al sr. cançeller.

Dit die a IJ. de dit. — En aquest die a les tres horas obtinguda primer hora per lo dit Jaume Vadielles del molt R.^{nt} s.^{or} canceller, los s.^{ors} concellers hi anaren en sa casa ha ferli la visita ordinaria de quiscun any per tal die acompanyats tambe dels officials de la casa: feuse dita visita del mateix modo que la del s.^{or} Bisbe.

Embaxada de part dels sors. deputats per la nova extractio dels srs. concellers.

DIMECRES a IIJ. de dit. — En aquest die vingueren en la casa de la çiutat lo d.^{r} Franc.^{h} Joan Magarola ciuteda y mossen Narcis Fontanet militar ab embaxada de part dels molt Ill.^{es} s.^{ors} deputats del general de Cathalunya donant de part de aquell concistori la nora buena als s.^{ors} concellers de la extractio y nou carrech de la concelleria offerint los que en tot lo que dit concistori pogues servirlos ho farie ab molt gran correspondentia y voluntat. A la qual embaxada respongue lo s.^{or} conceller en cap en veu sua y dels demes s.^{ors} concellers companys seus que besaven les mans als s.^{ors} deputats y ha tot aquell concistori per tanta honrra y merce los feyan y que en nom y per part de sta ciutat offerian a sa s.^{a} lo mateix ab la mateixa correspondentia y voluntat.

Primer Concell. — Jurament dels Sors. Veguer y Batlle de Barcelona.

DIVENDRES a V. de dit. — En aquest die se tingue lo primer concell de çent en lo qual juraren lo s.^{r} veguer de Barcelona tenint la precedentia del s.^{r} conceller en cap y lo s.^{r} balle de Barcelona stant entre quart y quint com es axi costum quiscun any en dit primer concell.

Festa de St. Nicolau.

DISAPTE a VJ. de dit. — En aquest die festa del glorios Bisbe s.t Nicholau los s.ors concellers demati a les vuyt hores se aiuntaren en la casa del s.or conceller quart e de alli anaren en la iglesia de s.t Franc.h e alli ohiren lo offici de dita festa assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli e, al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.r conceller en cap als demes s.ors concellers.

Festa en la seu de la inmaculada conceptio de la mare de Deu: forenhi lo sr. virrey y srs. concellers y lo sr. Bisbe digue de pontiffical.

DILLUNS a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de la inmaculada conceptio de la mare de Deu, los s.ors concellers inseguint la delliberacio del savi concell de cent celebrat a 5. de dit, se aiuntaren ab sos promens lo demati a les vuyt hores en lo porxo de s.t Jaume e de alli ab la musica devant anaren en la seu ha hont puiaren dalt en lo presbiteri devant lo altar mayor e alli se assentaren a la part del evangeli ab los banchs de la ciutat que alli son no obstant stave posat alli devant lo strado del s.or virrey quey havie de anar: y al cap de un rato entenent los s.ors concellers que ya ere aqui lo dit s.or virrey acompanyats de dits promens lo anaren a rebrer al portal mayor de dita seu ha hont lo acompanyaren de alli fins dalt al dit altar mayor anant los tres s.ors concellers absent lo quint per star impedit devant ab dits promens y lo s.or conceller en cap darrera ab lo s.or virrey a la ma squerra los dos sols y arribats dalt en dit altar y dexat lo s.r virrey en son strado sen passaren al altra part de la Epistola. E alli se assentaren ab altre banch com lo dalt dit tambe de la ciutat e alli ohiren lo offici lo qual digue de pontiffical lo s.r Bisbe de Barcelona y per esserhi lo s.r virrey noy hague offertori ço es ayas y al donar de la pau la dona lo s.r canonge Mayner qui feya de diaca en dit offici al s.or virrey y lo s.r canonge Miquel Amell qui feya de sots diaca al s.or conceller en cap y lo s.r conceller en cap al seu prom del costat y axi la hu al altre alternative: y acabat lo offici los s.rs concellers enviaren dos de sos promens qui foren los s.ors Hieronym de Gaver militar y Hieronym de Navel ciuteda al s.or virrey pera saber de sa Ex.a si ere servit portar vara del talem en la proffesso juntament ab los s.ors concellers. Responent lo s.r virrey «que de muy buena gana traheria vara del talem con los s.res concelleres.» E axi en continent los s.ors concellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Rational de la present casa que al voler lo s.r virrey pendrer la vara del talem li donas de mes mans y posas la bossa de vellut conforme

la dels s.rs concellers y partint del dit altar pera dita proffesso posantse darrera del gremial en la forma dalt dita anaren fins fora del cor ha hont stave lo talem de la ciutat. E alli axi lo s.r virrey com los s.rs concellers prengueren quiscu una vara del talem posantse quiscu en son lloch juntament ab hu dels promens y al voler lo s.r virrey pendrer la dita vara yo dit Sabata fentli la deguda reverentia y cortesia li digui que si era servit sa Ex.a per anar ab mes descans servirse de una bossa que yo tenia aqui com la dels s.ors concellers conforme me avian ordenat stave pera son servey. Responent lo s.r virrey «que no importave que tambien la traheria la vara sin bolsa» y vehent los s.ors concellers qui ja se les avian posades que lo s.r virrey no la portave se les llevaren y vehent asso lo s.r virrey desijant donar gust als s.rs concellers me crida dit s.r virrey a mi dit Sabata y me digue que digues als s.ors concellers que no dexassen de anar a son gust que fossen servits de tornarse les bosses que ell de molt bona gana sols per donar los gust se la posaria: y axi en continent yo dit Sabata ab la deguda reverentia y cortesia ley posi y los s.ors concellers se las tornaren a posar y axi lo s.r virrey com los s.ors concellers las portaren tot lo cami de la proffesso: y tornats de dita proffesso en dit altar mayor anantsen lo s.r virrey los s.ors concellers ab dits prohomens del mateix modo dalt dit lo acompanyaren exint per les claustres anant ha fer oracio en lo altar y capella de dita festa e alli se posaren ço es los tres s.ors concellers a la part del Evangeli los promens a la part de la Epistola y lo s.r virrey y s.r conceller en cap en lo mig devant dit altar y feta dita oracio del mateix modo lo acompanyaren fins dalt a les grades del portal de s.ta Eulalia que es en ditas claustres de hont se despedi y de alli sen tornaren los s.ors concellers ab dits promens en dit porxo de s.t Jaume. E de alli quiscu ab son prom en ses cases.

Y es de notar que encara que lo s.r bisbe hagues dit de pontiffical nol acompanyaren per seri lo s.r virrey per que la ciutat en un mateix acte no fa mes de una serimonia: y tambe es de notar que los restants tres promens dels s.ors concellers anaren en dita proffesso ab vares tots tres apres dels mayorals de la confraria devant del talem precehint a dits maiorals com es axi costum quiscun any dit die.

DISAPTE a XIIJ. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa s.ta Lussia se tingue conçell de çent ordinari en lo qual entre Terna de mostasaff.

altres coses se feu extractio en la forma solita de terna de mostasaff y parella de Administrador y foren extrets los seguents.

micer Pere Pineda micer Franc.[h] Vidal micer Franc.[h] Serra	TERNA DE MOSTASAFF.

Parella de Administrador.

mossen Joan Carreres militar mossen Jordi de Fluvia militar	PARELLA DE AD.[OR]

DIUMENGE a XIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.[ors] concellers per medi dels s.[ors] Franc.[h] Dalmau ciuteda y don Joan de Erill y de Orcau feren fer una embaxada al s.[or] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Embaxada al sr. virrey per lo privilegi de Agusti Fores de veguer.

Lo averse seguit sententia confirmatoria contra Agusti Fores en la causa de Appellatio per ell interposada de la sententia proferida en lo judici de purgar taula de la vila de Camprodon, despres de averse representat a v. Ex.[a] que resistian les constitutions de Cathalunya obstant la primitiva sententia a que dit Fores occupas lo offici de veguer desta çiutat, y aver manat sa mag.[t] a nostres predecessors que sens embarch de la instantia feya la generalitat a que nos das dita possessio assistissen dits concellers encontinent al pendrer aquella estas cosas nos an donat causa de darne notitia com es just a v. Ex.[a] y que axi dita generalitat com sta ciutat en conformitat an respost y dat notitia al Rey nostre s.[or] dellas y significat la consolatio que speran rebrer de sa Real ma stos sos fidelissims vassalls de la qual los assegura la que supplicam y speram rebrer de v. Ex.[a] de que sie servit per est effecte scriurer al Rey nostre s.[or] y fer los bons officis que sempre per los quals confiam que la petitio de aquell concistori y nostra tindran ab sa mag.[t] la gracia y bon despaig quens prometem y ha menester sta provincia restant Barcelona ab noves obligacions de servir a v. Ex.[a] y sa casa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] «que lo scriviria a su mag.[t] y que el avia jurado de mantener las constitutiones deste principado y que en todo lo que por su parte podria ayudar lo aria de muy buena gana para dar gusto a la çiudad.»

E tambe de paraula dits s.[ors] embaxadors li feren altra

embaxada a sa Ex.ª contenint en effecte que attes era vingut a notitia dels s.ors concellers que en algunes par[t]s de Cathalunya y entre altres de Seros y la Granja ab motiu de que carregaven moltas barcas de blat per lo Riu de Ebro y altres dient venie de altres Regnes per aportarlo en los Regnes de Arago y Valentia extrahent ne molt ab aqueix motiu del present principat de Cathalunya de tal manera que no proveyntsi del degut remey perillarie molt no sols sta ciutat pero encara tot lo dit principat passar molts grans treballs per falta de blats mayorment no posantse del tot la anyada bona conforme se veu en lo any 1631. del que ne pati sta ciutat molts grans treballs y gasta molts milenars de ducats y pati moltas inquietuts, supplicaven perso a sa Ex.ª volgues ser servit fer merce a la ciutat en manar donar remey ha un tant gran y notable dany que la ciutat ho rebrie a molt singular merce. Altra embaxada a sa Ex.ª per negossi de blats de Cathalunya.

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que la çiudad con toda la brevedad possible le diesse un memorial de las partes adonde se pretendia sacavan trigo deste principado para que el lo podiesse remediar promptamente como el caso requeria.»

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die de part dels s.ors concellers se feu embaxada als s.ors deputats per medi dels s.ors Franc.h Dalmau çiuteda y Antoni Alvaro Bosser d.r en medicina donsell en Barcelona populat la qual la donaren en scrits que es del thenor seguent. Embaxada als sors. deputats per Agusti Fores per lo privilegi de Veguer.

«Molt Ill.es S.ors

La justa causa que ha tingut v. s.ª y cohoperant ab ella tambe sta ciutat de que nos donas lloch a que Agusti Fores prengues possessio del offici de veguer originada de la sententia profferida contra dell en lo judici de Taula de la vila de Camprodon confirmada en causa de Appellacio per las quals es contra constitutions de Cathalunya exercesca dit offici escriguerem al Rey nostre s.or significant a sa mag.t la ocasio de desconsuelo que tenia tota sta provincia en la violacio de sas leys sopplicantlo que per sa Real clementia manas posar en consideracio estas cosas y que la petitio de v. s.ª y de sta ciutat tingues en sa Real presentia la gracia y bon despaig que de sa Real ma confiavan estos sos fidelissims vassalls y volent darne sta ciutat notitia ab embaxada a v. s.ª ne reberen los concellers altra en raho de la qual y de la voluntat ab que affecta Barce-

lona las cosas de v. s.ª a mes de son propri interes (quel considera molt gran en sta materia) ne feren altra a sa Ex.ª supplicant en aquella fos servit scriurer y intercedir ab sa mag.ᵗ pera que se alcanse lo que v. s.ª ha manat significarnos y desijam tots. Fou servit respondrer que desijava dar gust a la ciutat y volia guardar les constitutions, de que dona notitia a v. s.ª Barcelona la qual stara ab la dispositio que sempre de servir a v. s.ª »

A la qual embaxada Respongueren los s.ᵒʳˢ deputats que stiguessen molt certs los s.ᵒʳˢ concellers que aquell concistori starie molt a la mira de dit negossi y que procurarien en que no se fes preiudici algu a les generals constitutions de Cathalunya com ha deffensors eran de aquellas y en donar gust a la çiutat.

Embaxada per lo syndich al capitol per pregaries de aygua.

Dit die demati a las deu hores los s.ᵒʳˢ concellers enviaren a Pere Mallol sydich de la çiutat al molt Ill.ᵉ capitol de la seu de Barcelona pera supplicar los fossen servits de fer les pregaries acostumades attes los promens dels ortolans los avian feta relacio y avia necessitat de aygua per los splets de la terra. A la qual embaxada respongue lo dit molt Ill.ᵉ capitol que ho veurien y tractarien y de la llur determinacio ne farian sabidor a sa s.ª E lo mateix die tornaren resposta per son syndich com avian determinat de fer les pregaries ordinaries per dintre la seu y que tambe avian fet posar les collectas per las capellas per las missas de cada die per ditas pregaries y que si altra cosa mes se deliberave ne farian sabidor a sa s.ª

Lo secretari de sa Ex.ª porta la nominacio de sa Ex.ª de mostasaff.

Dit die a dita hora vingue en la present casa de la çiutat mossen Miquel Perez secretari del s.ᵒʳ virrey lo qual feu a saber als s.ᵒʳˢ concellers com sa Ex.ª de la terna de mostasaff li era stada presentada per lo syndich de dita ciutat sa Ex.ª avia anomenat y anomenave a la persona del s.ᵒʳ micer Franc.ʰ Serra com ha persona tant benemerita y en qui concurrian les par[t]s quals pera dit carrech de mostasaff concurrian y requerian.

Visita ordinaria per los sors. concellers al studi.

Dit die y ha dita ora los s.ᵒʳˢ concellers segon ters y quart absents lo en cap y quint per star de mala gana anaren al studi per fer la visita ordinaria y al entrar del dit studi los isque a rebrer lo Rector de dit studi y se posa al costat y ma squerra del s.ʳ conceller quart anant devant los dos s.ᵒʳˢ concellers segon y ters y puiats dalt en lo teatro se assenta lo dit Rector entre los s.ᵒʳˢ concellers ters y quart: feuse la visita en la forma solita y acabada aquella sen anaren quiscu en ses cases.

Dit die lo s.ʳ virrey corresponent a la embaxada que a 14.

del corrent li fonch feta de part dels s.rs concellers per medi de dos cavallers en materia de tretas de blats de Cathalunya ananthi io syndich de la ciutat per solicitar a sa Ex.a aventli ja donat lo memorial avia demanat sa Ex.a dona a dit sydich unas cartas per remey de dit negossi pera que los s.ors concellers les enviassen luego ab molta diligentia dirigidas ço es la una al d.or Jaume Mir del concell de sa mag.t y de la terçera sala en lo de Cathalunya en la çiutat de Leyda, o, Balaguer y laltra al veguer y procuradors de là ciutat de Tortosa y una carta tambe dels s.ors concellers per lo veguer de la vila de Flix y la Palma baronia de la ciutat les quals cartes encontinent dit die enviaren dits s.ors concellers per dos propris a tota diligentia en ditas par[t]s per donarles a las personas dalt mentionadas.

Cartes de sa Ex.a per materia de tretas de blats de Cathalunya.

OLMERA consaler en cap.

DIJOUS a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de nra. s.ra de Speransa los s.ors concellers absent lo en cap per star de mala gana anaren lo demati en la iglesia del monestir de s.t Agusti ha oir lo offici que los corredors de orella feyan celebrar de dita festa los quals s.ors concellers stigueren assentats al cap demunt de las cadiras del cor vers la part de la sagrestia devant la capella de dita festa: y al donar de la pau la dona lo qui feya de diaca en dit offici al s.r conceller segon y lo segon als demes s.ors concellers.

Festa de nra. sra. de Speransa en st. Agusti.

DIVENDRES a XVIIIJ.º de dit. — En aquest die demati a les deu hores vingue en la present casa de la ciutat mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.a lo qual dona als s.ors concellers de part del s.or virrey la nominacio feta per sa Ex.a de Administrador de plasses en persona de mossen Jordi de Fluvia militar y tambe una resposta en scrits a la embaxada que de part dels s.ors concellers a 14. del corrent fonch feta a sa Ex.a per medi de mossen Franc.h Dalmau ciuteda y don Joan de Erill la qual resposta es del thenor seguent.

Lo secretari Perez aporta la nominacio feta per sa Ex.a de Administrador de plaçes.

«Que en el negossio de Agustin Fores de muy buena gana hara su Ex.a los officios que le pide la ciudad en conformidad de los que tiene echos a petition de los diputados sobre la materia que se le pide procurando siempre la observansa de las constitutiones de Cathalunya.»

Resposta de sa Ex.a a la embaxada per lo negossi de Fores.

Dit die despres dinar a les quatre horas jura en la present casa de la çiutat lo dit s.or Jordi de Fluvia de Ad.or de plasses

Administrador de places: jurament.

axi que primer jura y presta sagrament y homenatge en ma y poder del mag.ch Balle de Barcelona lo qual stigue assentat entre lo s.r conceller segon y ters per no averi sino tres s.ors concellers ço es segon ters y quart y apres presta lo solit jurament en ma y poder del s.or conceller segon per absentia del s.or conceller en cap y prestat lo dit jurament lo s.r conceller quart lo acompanya als pañols y en les demes altres par[t]s acostumades pera pendrer possessio de dit carrech.

Per aver lo s.or virrey embargat un vexell de mercaderia per portar soldats.

Dit die y mateix despres dinar los s.ors Franc.h Bru ciutada y Franc.h Xammar militar feren relacio als s.ors concellers com los dies passats feren una embaxada al s.or virrey de part de dits s.ors concellers supplicant lo volgues ser servit fer merce a la ciutat de desembargar un vexell sa Ex.a tenie embargat per apportar soldats lo qual venia en sta ciutat carregat de peix salat com aserca de asso ne tinga la present çiutat sos Reals privilegis y aquells confirmats ab sententia Real de que aportant mercaderia en sta ciutat no puguen ser embargats. Y que sa Ex.a havia respost que ho veurie y cometrie als doctors micer Franc.h Ferrus y micer Phelip Vinyes y que en tot lo que la ciutat tingues justitia ley mantindrie y que lo die de vuy sa Ex.a los avia enviats a sercar y los avia dit que ja se avia mirat aqueix negossi y la justitia de la ciutat. E que axi de molt bona gana servirie a la ciutat y manarie desembargar lo dit vexell y que stigues certa la ciutat que en tot lo que la ciutat tingues justitia la servirie ab molt gran voluntat.

Jurament de mostasaff.

DISAPTE a XX. de dit. — En aquest die dematí a les deu hores fonch lo jurament del mag.ch micer Franc.h Serra del carrech de mostasaff lo qual se feu en la forma solita ço es que los quatre s.ors concellers absent lo en cap per star de mala gana ab la agraduatio que sta continuada en lo llibre que aporta lo sonrva de las obras partiren de la present casa de la ciutat y de alli anaren a la cort del balle. E alli stigueren assentats ço es lo dit balle en una cadira que alli es en lo mig lo[s] s.rs conseller[s] segon y quart a la part dreta y lo ters y quint a la squerra: lo dit mostasaff presta alli lo jurament y sagrament y homenatge en ma y poder de dit mag.ch balle. E de alli ab la mateixa agraduatio sen tornaren en la present casa de la ciutat ha hont presta lo solit jurament en ma y poder del s.or conceller segon per absentia del s.or conceller en cap.

DIMARS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.ors Franc.h

Bru ciuteda y Franc.h Xammar militar anaren de part del s.ors concellers ha fer gracias al s.or virrey de la merce havia feta a la ciutat de aver desambargat lo vexell se li soplica a 19. del corrent lo que ho stima molt sa Ex.a dient que havia fet justitia en aqueix negossi y que en tot lo que la ciutat la tindrie ley mantindrie ab molt gran voluntat y que tambe los encomanave molt la quietut del studi que noy hagues avalots ni inquietuts en los studiants que en tot lo que tocarie per sa part los faria costat y donaria la ma en tot allo que convingues y fos necessari per la bona administratio de la justitia y pau y quietut de dit studi y studiants dell. Los cavallers van al s.or virrey per ferli gracias de aver desambargat un vexell de mercaderia.

DIJOUS a XXV. de dit. — En aquest die festa de la nathivitat de nostre s.or Deu Jhesuxpt. si be los s.ors concellers ab promens acostumaven de anar ha oir lo offici a la seu noy anaren per starne privats per lo savi concell de cent conforme sen fa nota en altras festivitats solempnes. Festa de nadal.

DIVENDRES a XXVJ. de dit. — En aquest die festa del prothomartir s.t Esteve los s.ors concellers absent lo en cap per star de mala gana anaren en lo monestir de s.ta Catherina del orde de predicadors ha hont oiren lo offici stant assentats a las cadiras del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller segon y lo segon als demes s.ors concellers. Festa de st. Esteve.

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers absents lo en cap y quart anaren en lo monestir de s.t Franc.h ha oir tambe lo offici: feuse del mateix modo que lo die de air en s.ta Catherina. Festa de st. Joan Evangelista.

DIMECRES a XXXJ. de dit.

OLMERA consaler en cap.

M.DC.XXXVII

JANER

Die de cap de Any.

DIJOUS lo primer. — En aquest die primer die de cap de any los s.^{ors} concellers demati a les nou hores se aiuntaren en casa del s.^{or} conceller en cap e de alli anaren a oir lo offici en la iglesia y parrochia de s.^{ta} Maria de la mar ha hont ohiren lo offici dalt en lo altar mayor assentats ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{r} conceller en cap als demes s.^{ors} concellers.

DIVENDRES a IJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die present feren fer una embaxada al s.^{r} virrey per medi dels s.^{ors} Franc.^{h} Bru ciuteda y Franc.^{h} Xammar militar ab interventio del mag.^{ch} micer Raphel Puig advocat de la ciutat la qual apres de averley explicada de paraula ley donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Embaxada al sr. virrey per negossi de cops.

Lo d.^{r} Joan Amat balle de cops de la present ciutat lo die present ha sacrestat a la vora de la mar una partida de blat que lo syndich de Mallorca avia fet desambarcar y avia de entregar a la present ciutat per restitutio de 1500. quarteras que en dies passats ella avia emprestat a la de Mallorca y al que se a entes ses fet dit secrest per pretendrer que de dit blat se devien cops, y avent donat rao los concellers al savi concell de cent de dits procehiments ha deliberat representassem a v.^{a} Ex.ª com ho fem

de sa part ser dits procehiments nullos y molt preiudicials al stat y possessio en que dita ciutat se troba de no pagar cops particularment en casos semblants de emprestichs de blats per que los ha fets la ciutat sens pagar cops axi al donarlo com al cobrarlo y no devie procehir dit balle de cops ab secrest puix lo dret de cop en cars li tocas que nou fa, no li podia faltar y essent sols desembarcat lo blat no era vingut lo cas de pagarlo y axi mateix ha deliberat supplicassem a v.ª Ex.ª com ho fem sie servit manar a las personas a qui toca nos fasse impediment algu a la dita ciutat en rebrer y poder entrar dit blat als pallols, y que de assi al devant nos fassen contra la present ciutat semblants, o, altres procehiments preiudicials, y tambe ha deliberat que lo d.r Raphel Puig advocat de dita ciutat informe a v.ª Ex.ª de sa justitia com ho fara donantli v.ª Ex.ª licentia, y en concideracio della spera lo savi concell de cent, que nos disgregara fins tenir la resposta de v.ª Ex.ª, rebrer de v.ª Ex.ª la merce que en asso se te promesa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que deseava servir a la çiudad y que el lo veria y trataria con algunos señores de su Real consejo y que en todo lo que fuere de justitia por la ciudad se la mantendria con muchas veras y que en lo que tocava ha entrar el trigo que stava a la orilla del mar dentro de los palloles de la ciudad por el peligro en que stava dava licentia para que se entrasse dentro de dichos palloles no obstante el secresto puesto sin perjuyzio de las partes.» Resposta de sa Ex.ª

DIMARS a VJ. de dit. — En aquest die festa dels s.ts Reys de orient los s.ors concellers tots sinch se aiuntaren en casa del s.r conceller quart e de alli anaren en la iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi demati a les nou hores a oir lo offici de dita festa com es costum quiscun any per semblant die: feuse en tot y per tot com lo die de cap de any en s.ta Maria de la mar. Festa dels Reys en lo Pi.

DIMECRES a VIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Ramon de Penyafort si be los s.ors concellers per deliberacio del savi concell de cent çelebrat a 2. del corrent avian de anar ab la proffesso de la cathredal a oir lo offici en la iglesia del monestir de s.ta Catherina del orde de predicadors en la forma acostumada noy anaren per so que lo demati avia algun poch navat y plogut si be stant los s.ors concellers absent lo quint per star desganat ab sos promens aiuntats en la present casa de la ciutat que eran cerca de las nou hores de mati vehent que appa- Proffesso de st. Ramon porrogada per haver navat y plogut.

rexia lo temps se alsave algun poch volent anar a la seu pensant se faria la proffesso, arriba en dita casa de la ciutat mossen T. Verges benefficiat de dita seu lo qual digue als s.ors concellers com anave alli de part del molt Ill.e capitol de dita seu per fer a saber a sa s.a com lo dit molt Ill.e capitol vehent lo temps feya havia porrogada la proffesso pera 19. del corrent en lo qual die la iglesia feya festa de dit glorios s.t y axi per dita raho nos feu dita proffesso dit die.

Lo sr. virrey envia una carta del Rey nre. sor. als srs. concellers.

DIJOUS a VIIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent perso que lo vespre antes lo s.r virrey envia una carta del Rey nostre s.r per los s.rs concellers y savi concell de cent la qual fonch legida en dit concell conforme en la ma corrent y Registre de la scrivania mayor de la present casa se conte. (1)

Los sors. concellers van en casa del sr. virrey y los dona un paper.

Dit die inseguint los s.ors concellers la determinacio y deliberacio del savi concell de cent celebrat lo mateix die apres de obtinguda ora anaren a ora tarda ab atxes acompanyats dels officials de la casa en casa del s.or virrey ab embaxada pera explicarli lo que lo dit savi concell de cent dit die avia deliberat del que dit s.or virrey ne feu molt gran stimacio y cortesia als s.rs concellers y dona un paper al s.r conceller en cap dient que ab ell se trobarie lo que per part de sa mag.t se demanave. (2)

DIVENDRES a VIIIJ.o de dit. — En aquest die demati a les nou hores se tingue concell de çent en lo qual fonch legit lo dit

---

(1) Lo contengut de dita reyal lletra es lo seguent: «El Rey = Amados y fieles nuestros. Las materias que penden en essa Çiudad tienen tal estado que difficultosamente pueden ajustarse sino es çediendo en muchas cosas que piden precissamente remedio, y si bien yo no puedo dudar de vuestra fidelidad, la justiçia està tan desacreditada que se deve bolver por ella, y desseando que haya camino que justifique obrar y usar de clemençia, escrivo al Duque de Cardona mi Lugarteniente y Capitan general en esse Prinçipado y Condados, que ha instado y mostrado particular desseo de vuestro bien y quietud, lo que del entendereys, y remitiendome en todo à lo que en mi nombre os dira, solo os asseguro que holgarè halle en vosotros tal disposiçion que justamente en todos tiempos podays experimentar effectos de lo que siempre he estimado essa Çiudad. Data en Madrid à XXXJ. de Dezre. M.DC.XXXVJ. = Yo El Rey = Laurentius de Villanueva Secretarius = Vt. Francus. de Castellvi R. = Vt. Morlanes R. = Vt. Magarola R.» — (Registre de «*Cartas Reals Originals — 1600 fins 1640.*»)

(2) Heus aqui 'l text del document de referencia: — «Su Magd. se sirve de responder a lo que le tengo representado sobre el componer las materias pendientes de V. S. que el camino preciso para tratarlas es que V. S. le abra, sirviendo à su Magt. en esta occasion que las cosas de la Monarquia le obligan a esperar de V. S. aun que no estuviessen de pormedio estas materias, seguro servicio. Y para que en esto tenga V. S. mas larga relacion de lo que juzgo deve V. S. hazer por su major conbeniencia lo he remitido a la Junta que para estas cosas nombre, con la qual podra V. S. hazer confieran las personas nombradas por V. S. que en todo lo que jo podre acudir al major beneficio de la Ciudad, lo hare, con particular desseo de acertar en el major servicio de su Magd.» (*Deliberacions*, any 1637, fol. 44 gt.). — Y proposada la transcrita nota del Virrey al Concell de Cent tingut l'endemà 9 al mati, dit consistori deliberà lo que s'indica en la embaxada en escrits tramesa dit dia a S. E. de part dels SS. Consellers, la qual se transcriu en lo present *Dietari* sots la referida jornada.

paper donat lo die antes per sa Ex.[a] als s.[rs] concellers conforme sta llargament continuat y descrit en dita deliberacio en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa.

Dit die los s.[ors] concellers inseguint la dalt dita deliberacio del savi concell de cent feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi dels s.[ors] Jaume Bru ciutedà y Franc.[h] Puigiener militar la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaxada al sr. virrey per medi de dos cavallers.

«Ex.[im] S.[or]

Lo die de vuy se es proposat y legit en lo savi concell de cent lo paper de v.[a] Ex.[a] que lo die de air fou servit donar als concellers en orde al qual ha fet dit concell la deliberacio seguent. Que a effecte de tenir les conferencias convenients sobre les materias occorrents, dits concellers anomenassen sis persones de dit concell com les an ia anomenades compresas en ellas les que de altra nominacio per estos effectes feta se troban vuy esser de dit concell (*) y que aquelles se conferescan ab les anomenades per part de v.[a] Ex.[a] pera conferir y tractar lo que apparexera conferir en rao de dit assiento sens que tingan poder algu de conclourer cosa alguna concernent a ell ans be agen y degan tots los caps ques conferiran y advertiran en la junta Real y de sta ciutat y apparexera aver de ells esser sabidor lo savi concell de cent que se a sempre assumit y de nou se assumeix tota la conclusio y decisio de ditas materias, les refferescan en aquell, manant lo aiuntar dits concellers totas las horas que convindra pera que se prenga la resolutio mes convenient al servey de Deu nostre s.[or] de sa mag.[t] y beneffici de sta ciutat y que esta deliberacio se fes a saber a v.[a] Ex.[a] de quis promet tot favor y merce esta çiutat.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] «que ninguno de quantos eran le aventajava en el deseo de que esse negossio se concertasse por la quietud y beneffitio de la ciudad por lo mucho la queria y stimava y de todo el principado por lo que a el le incumbia por tener en el muchos de sus stados y que el ia tenia por su parte nombradas personas para que con las nombradas por la ciudad mirassen y tratassen el negossio y que el

Resposta de sa Ex.[a]

(*) Los designats foren Miquel Joan Quintana, ciutadà, Francesch Puigjaner, Jaume Brú y Don Joaquim Margarit y de Reguer, los quals entraren a sotstituhir en dita Junta a Joseph Mora, Antich Saleta y Morgades, Lluis Joan de Calders y Joan Castelló, qui havian cessat en lo càrrech de Jurats del Concell de Cent. — (*Deliberacions*, ány 1637, fol. 45 girat.)

mandaria avisar al canciller para que mandasse avisar a essos señores de una parte y otra que tuviessen la conferentia conveniente y que en todo lo que el fuere bueno y podria servir a la çiudad lo aria con muy grande voluntad.»

Supplicacio donada als sors. inquisidors en respecte de son flaquer.

DISAPTE a X. de dit. — En aquest die los s.ors concellers enviaren a Pere Mallol notari syndich de la ciutat als s.ors inquisidors pera donarlos una suplicatio en scrits la qual dona en mans del s.r inquisidor Abat trobat dins lo secret de la s.ta inquisitio, la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.es S.ors

Essent per privilegis Reals concedida com ho es a esta ciutat y als concellers qui en nom de sa mag.d, Deu lo guart, la regeixen, la annona y provisio frumentaria peral sustento de sos poblats, privative ad alios quoscumque en rao de fer courer pastar y vendrer pa en la mateixa ciutat esta disposat lo exercici della ab la abundancia de pans pera vendrer que donen testimoni les plaçes y carrers de la mateixa ciutat y per acudir ha administratio tant gran ha empleat y emplea Barcelona tots los anys grans milenars y summas considerables de moneda, y pera que nos mal lograssen estos empleos permetentho axi dits reals privilegis an sempre dits concellers fet exequtar les persones que an venut y comprat pans no cuyts en los forns de las aduanas del pastrim de dita ciutat, continuant tambe estas diligencias en totes parts y llochs exempts, cohoperant los ordinaris que per est effecte concediren licencias, an entes dits concellers y junta de dit pastrim que en lo forn que v. ss. an manat fabricar dins la s.ta inquisitio, sols a effecte ques cogue y paste lo pa convenient al servey de v. ss. familia y tota sa casa, passant de aqueix limit, lo flaquer qui resideix en dit forn es tant gran la grangeria que fa en vendrer pans fora de la casa et sic extra septa, que emplea en axo tots los dies quen te, y vint sachs de farines y si be estas cosas foren ia representades a v. ss. per part de nostres predecessors quis prometian ab la menor notitia ne tinguessen lo reparo dellas per esser tant danyos a dita administracio que [ab] occasio de aqueixas vendas deixa de emplear molt gran part de les provisions de blats te fetas essent sempre un mateix lo gasto que per ellas pateix a mes del perjudici ques fa a dits reals privilegis an vist ara que dit flaquer no ha obeit al que es ben cert li auran v. ss. manat en raho de no pastar de dits pans

pera vendrer fora sa casa, ha deliberat dita junta, que excusant altres diligencias se fes per ara aquesta de ques tornassen a representar a v. ss. estas cosas y lo dany que dellas resulta a esta ciutat en sta raho supplicant a v. ss. nos fasse merce de manar se remedien stos excessos que comet dit flaquer, rellevant a la ciutat de la occasio de desconsuelo que de no ferse li restaria y de aver altrament de procurar sa quietut en stas cosas que sta y mayors merces se promet de v. ss.»

A la qual supplicacio respongue lo dit s.r inquisidor «que el no avia sido su intension por la ediffication del orno de dicha casa preiudicar a la çiudad sino que fuessen los officiales y presos de aquella casa servidos de buen pan y no que se cometiessen los excessos dise dicha scriptura y que el lo mandaria reprimir y que çessassen dichos excessos en que solo se masasse el pan era necessario para los officiales y pobres presos de dicha casa empero que si al panadero le sobravan dies, o, ocho panes, o, otro numero que no fuesse excesso que se perdiesse y quando lo avria redressado aria sabidor a su s.a de dicho negossio para que su s.a vea el deseo grande tiene de servir a la ciudad aun que supiesse mandar derribar dicho orno.»

Resposta del sor. inquisidor.

Dit die despres dinar a les dos hores essent stats avisats de part del s.r canceller se aiuntaren en sa casa les sis persones eletes per part de la ciutat que son los s.ors don Joachim Margarit y de Reguer, Franc.h Puigiener, militars, Franc.h Bru, Diego Monfor y Sorts, Jaume Bru y Joseph Miquel Quintana, çiutedans, ab los sis elets per part del s.or virrey per tenir la conferentia conforme la embaxada a sa Ex.a feta a 9. del corrent los quals stigueren assentats ab ses cadires conforme y del mateix modo que en la conferentia tinguda per lo mateix negossi a 27. de setembre prop passat.

Conferentia en casa del sr. canceller per los elets per lo assiento del negossi dels quints.

DIUMENGE a XJ. de dit. — En aquest die apres de esser stats convidats los s.ors concellers per lo thesorer de la s.ta crusada y donada una carta del Rey nostre s.or per los dits s.ors concellers la qual sta registrada en lo registre de la present casa en la forma solita, dits s.ors concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat a 2. de dit anaren lo demati a les vuyt hores en la iglesia del monestir de s.t Agusti per acompanyar la proffesso de la bulla de la s.ta crusada que entra en la present ciutat dit die. E alli stigueren assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli y ohiren una missa baixa a la capella

Bulla de la sta. crusada.

dels perayres. E acabada la missa partint los pares de s.[t] Agusti ab proffesso los s.[rs] concellers se posaren darrera acompanyant los fins al portal nou ha hont alli devant la iglesia de s.[ta] Eulalia Merita se assentaren los s.[ors] concellers devant de un altar que alli sta posat ab unes cadiras de repos daurades que les envia per tal die lo dit s.[r] thesorer a la part del Evangeli y los del gremial a la part de la Epistola ab uns scons E, partint dita proffesso los s.[ors] concellers absent lo quint per star desganat stant tambe ab sa s.[a] en ditas cadiras lo s.[or] veguer tenint la precedentia del s.[r] conceller en cap y lo dit thesorer entre ters y quart, se posaren en son lloch darrera del gremial anant devant lo[s] s.[ors] concellers en cap y segon y apres lo ters y quart anant en lo mig lo dit thesorer y en esta forma anaren fins a la seu ha hont stigueren assentats a les cadires del cor sota la trona a la part del Evangeli stants tots del mateix modo dalt dit e alli ohiren lo sermo e acabat aquell per quant ia lo offici stave acabat sen anaren quiscu en ses cases.

Proffesso del sim. nom de Jhus. en los Angels.

Dit die despres dinar los s.[ors] concellers absents lo segon y quint essent stats convidats anaren en lo monestir de las monges dels Angels per la proffesso del s.[im] nom de Jhus. la qual acompanyaren apportant les vares del talem ab tres s.[ors] cavallers en dita proffesso.

Conferentia dels elets.

DILLUNS a XIJ. de dit. — En aquest die a la mateixa hora se tornaren aiuntar los dits elets per tenir la dita conferentia conforme en jornada de 10. de dit.

Altra conferentia dels elets.

DIJOUS a XV. de dit. — En aquest die a la mateixa hora se tornaren ajuntar los dits elets per tenir la mateixa conferentia en lo mateix puesto y del mateix modo de las altras vegades.

DON RAMON DE OLMERA = consaler en cap.

Resposta tornada per micer Jaume Marti de part dels sors. inquisidors en respecte de son flaquer.

DIVENDRES a XVJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa micer Jaume Marti lo qual digue als s.[ors] concellers que los s.[ors] inquisidors besaven a sa s.[a] les mans y que attes a 10. del corrent per part de Pere Mallol notari syndich de la present ciutat se avia donada una supplicacio en scrits de part dels s.[ors] concellers contenint en effecte fossen servits dits s.[ors] inquisidors remediar los grans excessos tenian notitia dits s.[ors] concellers, feya lo llur flaquer en vendrer molta summa de pa ademes del necessari per lo sustento dels s.[ors] inquisidors y de sa casa y familia lo que redundava en molt notable dany de la

ciutat. E que axi los s.ors inquisidors attesas y conciderades ditas cosas y desijants acudir al degut remey constant passar de aqueixa manera offerian als s.rs concellers que sa s.a fos servit manar fer les diligencias que aserca de asso los apparegues convenients y fetes ferles a saber als s.ors inquisidors, per que encontinent y manarien posar lo remey convenient y necessari en benefficí de la çiutat com era de rao.

Dit die per medi de Pere Mallol notari syndich de la present ciutat se dona una supplicacio en scrits al s.r virrey la qual es del thenor seguent. Per la pedrera de Monjuych.

«Ex.im S.or

Los concellers desijant donar a v.a Ex.a la satisfactio que es rao del stat de les pedres que son des de Monjuych fins a la pedrera de la ciutat que termina fins a s.t Bertran baix per la part del mar diuen que an fet particulars diligencias y ab ellas an trobat que sos predecessors de anys atrassats pera aiudar a les que alli estan fixes ne feren posar les que convingueren pera que unes y altres servissen per sustentacio y reparo del cami que passa alli com es cert que en tot cas que de aiuda pera sa conservacio se necessite deuen dits concellers acudir a ella y axi confian que v. Ex.a com ha tant zelos de las actions que miran al benefficí desta ciutat se servira honrrar aquestas com ho speran de la grandesa de v. Ex.a»

A la qual supplicacio respongue sa Ex.a «que el mandaria embiar a llamar don Bernardino de Marimon a cuyo cargo stavan estas cosas y entenderia del lo que avia en esso y que en todo lo que pudiesse servir a la çiudad lo haria de muy buena gana.»

DISAPTE a XVIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Antoni Abat se tingue concell de çent ordinari en lo qual entre altres coses fonch proposat que attes se altercajave entre Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa, Franc.h Catha aiudant de mercader Racional y Pere Pau Vinyols mercader apportant lo llibre de la administratio dels forments los quals havian de legir en dit concell ço es lo dit Sabata lo albara de correu de la mesada de Desembre prop passada per deliberacio del savi concell de cent celebrat a 29. de noembre prop passat lo dit Franc.h Catha lo balans dels comptes dels drets y debits de la ciutat y lo dit Vinyols lo balans de Albara de correu comensat a llegir primer que los balansos.

dita administracio dels forments pretenent y allegant dit Sabata tocarli a ell la prelatio de legir primer lo dit albara de correu per ser lo seu offici de scriva Racional offici de extractio de vida en virtut de Reals privilegis y per altres qualitats de aquell y los de dits Catha y Vinyols ser officis de gratia donats per lo dit concell de çent y los dits Catha y Vinyols pretenent lo contrari ço es de aver de legir primer ells que no lo dit Sabata. Sobre les quals coses lo dit concell delibera que fos concedida y donada la prelatio de legir primer lo dit albara de correu ha dit Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional, com de fet legi primer lo dit Sabata, apres lo dit Vinyols, y apres lo dit Catha, segons que mes llargament se conte en la dita deliberacio en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa.

Extractio de Taulers.

E mes avant en dit concell se feu extractio en la forma solita de Administradors de la taula de la present çiutat per lo corrent bienni y foren extrets los seguents.

Lo d.r Agusti Calvet Miquel Puigventos mercader	AD.ORS DE LA TAULA.

Los srs. concellers van a st. Agusti.

DIUMENGE a XVIIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers demati a les nou hores anaren en la iglesia del monestir de s.t Agusti ha oir lo offici per la visita ordinaria de quiscun any los quals stigueren assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.or conceller en cap als demes s.ors concellers companys seus.

Festa porrogada de st. Ramon de Penyafort.

DILLUNS a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die per quant la proffesso del glorios s.t Ramon de Penyafort fonch porrogada per lo molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona per lo present die per causa de aver plogut y navat lo die de la festa de dit s.t a 7. del corrent, per so los s.ors concellers demati a les nou hores los s.ors concellers absent lo quint per star desganat se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume. E de alli ab la musica devant apportant lo scriva Rational de la present casa lo standart de dit s.t anaren en la seu e alli lo encomana lo s.or conceller en cap al prom de mes edat lo qual lo apporta juntament ab dos altres promens de subseguent edat en la proffesso devant la custhodia. Feuse la dita proffesso en la qual los quatre s.ors concellers ab dos dels altres promens apportaren les vares del talem la qual ana en la iglesia de s.ta Catherina del orde de

predicadors ha hont sta depositat lo cors de dit glorios s.^{t} e, arribats en dita iglesia y puiats dalt en lo presbiteri del altar mayor los s.^{ors} quatre concellers se assentaren ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli y lo s.^{or} bisbe de Barcelona qui ana en dita proffesso dexa son gremial y sen passa a la part dels dits s.^{ors} concellers y se assenta tambe ab sa cadira y coxi a la ma dreta del s.^{or} conceller en cap: e, ohiren lo offici y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{or} Bisbe y lo s.^{r} bisbe al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{or} conceller en cap als demes s.^{ors} concellers y promens qui staven assentats ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi apres dels s.^{ors} concellers y lo sots diaca la dona la pau a la altra part de la Epistola als del gremial: y acabat lo offici sen tornaren ab dita proffesso en dita seu del mateix modo y de la seu enfora sen tornaren ab dita promenia en dita plassa de s.^{t} Jaume tornant aportar lo dit scriva Racional lo dit standart de la seu fins en casa de la ciutat.

Festa de st. Sebestia.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die festa del glorios martyr s.^{t} Sebestia demati a les nou hores los s.^{ors} quatre concellers absent lo quint per star desganat inseguint la delliberaçio del savi concell de cent celebrat a 2. del corrent anaren cada hu de per si en la seu: feuse la proffesso per lo clero de aquella la qual ana en la iglesia de dit s.^{t} en la qual los s.^{ors} concellers ab dos promens aportaren les vares del talem y stigueren alli ab lo s.^{or} Bisbe de Barcelona oint lo offici assentats del mateix modo que lo die de air en s.^{ta} Catherina y al donar de la pau la dona tambe lo diaca al s.^{or} bisbe y lo s.^{or} bisbe al s.^{or} conceller en cap y lo sots diaca als del gremial si y conforme se feu en s.^{ta} Catherina: y acabat lo offici sen tornaren del mateix modo ab dita proffesso en dita seu e de alli quiscu en ses cases.

Embaxada al sr. virrey per los srs. concellers per lo servey feta a sa magt. de las 40500 ₶ p.

DISAPTE a XXIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers absent lo quint per star desganat inseguint la deliberacio del savi concell de çent lo die present feta anaren a les nou hores de la nit ab atxes acompanyats de alguns officials de la present casa en casa del s.^{or} virrey lo qual trobaren en un aposiento de dita sa casa stant de peus arrimat al enfront de aquell en companya del s.^{or} canceller y de alguns doctors del Real concell si be staven apartats del costat del s.^{or} virrey a la altra part y los s.^{ors} concellers se li posaren junt y a son costat de dit s.^{or} virrey la hu al costat del altre faent a modo de ala:

lo s.or conceller en cap ab molt gran eloquentia y cortesia li dona la embaxada en nom y per part de la ciutat explicantli primer aquella de paraula ab molt copios rahonament y apres ley dona en scrits conforme copiosament stave dictada y ordenada: la qual embaxada en scrits es del thenor seguent.

« Ex.im S.or

Lo savi concell de cent desta ciutat lo die de vuy en lo qual se a proposat la Real crehensa de sa mag.t en persona de v.a Ex.a ab molta conformitat y ab lo gust que sempre en orde al real servey ha deliberat servesca a sa mag.t en la occasio present en quoranta milia y sinchcentes lliures y que las ampre a censal y que esta ciutat respongue a la real carta reberen dits concellers de sa mag.d quant affectuosament y ab quanta voluntat ha fet aquest servey corresponent a la innata fidelitat y que a v.a Ex.a se fessen com fem les degudes gracies de tantas honrras y merces com de ma de v.a Ex.a te rebudes en totes occasions y assenyaladament en lo cas present com es stat servit sa mag.t scriurerho a dits concellers y concell y axi supplica esta ciutat a v.a Ex.a sie servit honrrarla en scriurer al Rey nostre s.or en recomendacio a sa mag.t representantli la fidelitat destos sos fidelissims vassalls y la obediencia an tingut sempre y tenen al real servey acompanyant y donant honrra la carta de v.a Ex.a a la de la ciutat y que essent servit v.a Ex.a en manar que de present done la ciutat alguna quantitat en orde a dit servey la manen pagar los concellers del compte mes despedit que esta y mayors merces se promet de la grandesa de v.a Ex.a Barcelona. »

Resposta de sa Ex.a a la embaxada.

A la qual embaxada respongue lo s.or virrey ab molt gran aplauso y stimatio «que quedava muy agradecido de la honrra y merced tan grande se le havia echo de que por su intercession la ciudad huviesse servido a su mag.d con las quarenyta mil y quinientas libras con tanta liberalidad y prestesa y que era cierto que su mag.d lo recibiria a muy particular servicio y que confiava mucho que todo avia de ser para mas bien y quietud de essa çiudad y que de muy buena gana lo scriviria a su mag.d con muy grande recomendacion con la carta que se le dava con copia della para su mag.d y que estuviesse muy çierta y sigura la ciudad que desta honrra y merced le quedava una perpetua

memoria para servirla en todas las occasiones se le offrecieren con muy grande voluntad y affection.»

Los srs. concellers van al Carme a oir lo offici.

DIUMENGE a XXV. de dit. — En aquest die los s.ors concellers demati a les nou hores anaren ha oir lo offici en la iglesia del monestir de nostra s.ra del Carme los quals stigueren assentats al altar mayor a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.or conceller en cap als demes s.ors concellers.

DISAPTE a XXXJ. de dit.

OLMERA consaler en cap.

FEBRER

Festa del altar nou en sta. Maria de la mar: los srs. concellers y van.

DILLUNS a IJ. de dit. — En aquest die festa de la puriffica-tio de nostra S.ra los s.ors concellers absent lo en cap per star de mala gana inseguint la deliberacio feta per lo savi concell de çent celebrat a 31. del passat se aiuntaren lo demati a les vuyt hores en casa la ciutat E, de alli anaren ab la musica devant en la iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar ha oir lo offici lo qual ohiren per anari lo s.r virrey dalt en lo altar mayor a la part de la Epistola assentats ab los banchs vanovats de vellut carmesi de la ciutat: y al arribar lo s.r virrey los s.ors concellers lo isqueren a rebrer al portal de dita iglesia y lo acompanyaren fins dalt al dit altar ha hont stigue assentat ab sa cadira y strado a la part del Evangeli: digue lo offici de pontiffical lo s.r Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo s.r canonge Boldo qui feya de diaca al s.r virrey y lo s.r canonge don Hiecinto Descallar qui feya de sotsdiaca als s.ors concellers: y acabat lo offici anantsen lo s.r virrey lo tornaren acompanyar los s.ors concellers fins al mateix lloch: feuse dita festa perso que se digue la primera missa y se posa lo s.im sacrament en lo sacrari del principi del altar nou de dita iglesia: fonch una molt grandiosa festa y aguey tant concurs de gent que nos podie anar per la iglesia sino ab molt gran treball.

Embaxada al sr. virrey per materia de tratas de blats de fora Regne.

DIMARS a IIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.ors Franc.h Dalmau çiuteda y Antoni Alvaro Bosser militar se feu una embaxada al s.r virrey de part dels s.ors concellers la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

An tingut notitia los concellers desta ciutat que son tantas las tratas de forments ques trauen de aquest principat y molts dells ab motiu que baxan de Arago quels ha obligats a representar a v. Ex.ª mane enterarse desta veritat ab les summes y quantitats grans que stan ia comprades y ab dispositio de embarcarse desde la Torre den Barra fins a Cambrils, Tortosa y terras maritimas del camp de Tarregona y desembarcadors y que stan ja los vexells aprestats y a punt de rebrerlos pera portarlos fora Regne, an causat ja stas compras tal alteraçio en les plaçes y venedors destos grans que van los preus cadaldie muntantsen y molts de dits venedors ab qui tenia concertat aquesta ciutat algunes partides de aquest gra per provisio de son pastrim se son retirats de vendrerley, y com Ex.^{im} S.^{or} sis permetian aquestas tratas redundarian en grandissim dany de tot aquest principat universalment per que dins breus dies se vendrie la cortera del blat a tres lliures y aquest dany lo patiria en gran manera Barcelona per esser les summes considerables les que de dits forments emplea tots los dies ab dit pastrim supplica lo syndich della a v. Ex.ª mane se eviten estas tratas y nos done lloch a cosa tant danyosa a esta patria manantho castigar ab lo zel de justitia y fervor que en totes les coses que son beneffici della se considera ab v.^{a} Ex.ª de qui speran dits concellers sta y majors merces: lo ofici etc.

Altissimus etc.»

Resposta de sa Ex.ª

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que deseava mucho servir a la ciudad y que el mandaria embargar todo el trigo que se podria allar en dichas partes y mandaria castigar a los delinquentes en esse negossio y que se olgaria muy mucho de que la ciudad nombrasse quatro, o, seys personas para que con las que su Ex.ª nombrare acudiessen en casa del s.^{r} Regente para tener en ella las conferencias para el remedio y buen successo del negossio y que este cierta la çiudad que en todo lo que el la podra servir lo ara con muy grande voluntad.»

Dos cavallers van al sr. virrey a ferli graçies de la dalt dita resposta.

DIMECRES a IIIJ.° de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers enviaren als s.^{ors} Franc.^{h} Bru y Franc.^{h} Xammar ciuteda y militar al s.^{or} virrey pera ferli gracias de part de la ciutat de la resposta per sa Ex.ª lo die de air feta a la embaxada li fonch reportada dit die per part de dita çiutat.

Dit die avent anomenat los s.ors concellers les 4. persones per lo negossi dalt dit que son los s.ors Franc.h Bru, Diego Monfar y Sorts ciutedans, Franc.h Xammar y Franc.h Puigiener militars se aiuntaren en casa del s.r virrey ab los altres 4. elets per part del s.r virrey per tenir la conferentia per tractar lo negossi dalt dit de las tratas del blat.

DIJOUS a V. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la çiutat lo s.or don Thomas Fontanet lo qual per ser llochtinent de balle general de Cathalunya segue entre los s.ors conceller en cap y ters y digue als s.rs concellers com anave alli de part del s.or virrey lo qual avia rebut una carta de sa mag.t ab la qual lo avisava li envias ab la mayor brevedat possible una de las millors cobles de menestrils desta çiutat y que sa Ex.a havia pensat fos la propria de la ciutat y que en ella anas Joseph Deu per ser bon mestre de dansas per una festa se avia de fer a les carnestoltes vinents en Madrid. E que axi lo s.r virrey ho rebrie a molt particular merce los s.ors concellers, o, tinguessen a be y voler donar tambe licentia a dit Joseph Deu per tenir offici de vida de credenser de la çiutat y posari un subrogat en lloch seu durant la absentia de aquell. A les qual coses responguеren los s.rs concellers que besaven les mans al s.or virrey y que bastave ser servey de sa mag.t y gust de sa Ex.a a qui desijave molt servir la çiutat.

Lo sr. don Thomas Fontanet ve en casa la ciutat de part del sr. virrey perque la cobla de menestrils de la ciutat vage en Madrid.

Dit die vingue en la casa de la çiutat lo mag.ch micer Jaume Marti de part dels s.rs inquisidors de y per raho de la queixa feta per los s.rs concellers a dits s.rs inquisidors aserca de son flaquer del gran pa se ven cada die en sa casa a mes del que an menester per son empriu y de sa casa dient que per evitar encontres los s.rs inquisidors gustarien se concordas lo negossi. A les quals coses digueren los s.rs conçellers a dit micer Marti que se ves ab lo s.r clavari de la present çiutat y tractas ab ell de dita concordia que en tot lo que la ciutat pogues servir a dits s.rs inquisidors ho farien ab moltes veres.

Per negossi del flaquer dels srs. inquisidors.

DIVENDRES a VJ. de dit. — En aquest die torna en dita casa de la çiutat lo dit micer Marti al qual digueren los s.rs concellers com avien llevat lo orde al dit s.r clavari de dit concert y dit s.r Marti digue a dits s.rs concellers «que ves sa s.a lo que volien fessen los s.rs inquisidors per que desijaven molt donar gust a la çiutat y pus que v.a s.a no vol que los s.ors inquisidors no fassen pastar pa pera vendrer los s.rs inquisidors me an

Per dit negossi.

donat paraula que digues a v.ª s.ria que no faran pastar pa pera vendrer en manera alguna.»

Festa de sta. Eulalia.

DIJOUS a XIJ. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martyr s.ta Eulalia los s.rs concellers ço es segon ters y quart absents lo en cap y quint per star desganats se aiuntaren demati a les vuyt hores y de alli ab sos promens y ab la musica devant anaren en la seu ha oir lo offici lo qual digue de pontiffical lo s.r Bisbe de Barcelona y los s.rs concellers stigueren assentats a la part del Evangeli alt al altar mayor ab los banchs de la çiutat vanovats de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona al cor lo diaca y lo sots diaca als s.rs concellers com es axi costum en la seu y acabat lo offici los s.rs concellers ab dits promens acompanyaren lo dit s.r bisbe per aver dit de pontiffical fins a son palau dins del pati y de alli sen tornaren en dita plassa de s.t Jaume del mateix modo del anar en la seu.

DIUMENGE a XV. de dit.

OLMERA consaler en cap.

Fossos y valls; embaixada al Braç militar.

DIMECRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die per medi de dos s.rs cavallers se feu una embaxada de part dels s.rs concellers al bras militar la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Trobas tant regoneguda esta ciutat a les moltes merces que de v. s.ª te rebut que les tindra sempre present pera en totas occasions servir a v. s.ª no essent la menor disposant de aqueix bras los sinquanteners pera tenir la superentendencia de les persones que se avian de occupar en la fabrica de fer los fossos y pentinar los valls, la qual per esser de la importantia ques deixa conciderar tingue lo principi tant auctoritsat com v.ª s.ª sab, perque lo daren los s.ors concellers y persones del savi concell de cent en persona, donant speransa a aquell y lo favor quey donaren dits sinquanteners que sia continuat de aqueixa manera, ha la experientia ensenyat que a pres tant gran baxa is continua ab tanta tibiesa que no pot ser maior al qual se enten causada de la floxedat dels sinquanteners, esta supplican los s.ors concellers y junta de guerra, avent fet sobre asso deliberacio sie v.ª s.ª servit tenir la ma a ques millore y que acudan dits sin-

quanteners ab la puntualitat que se spera de persones tant nobles que sera donar nous empenyos a esta ciutat pera serviro a v. s.ª

Item fa a saber a v. s.ª que en conformitat de la copia de la embaxada es stat v. s.ª servit enviarli de la feta a la provincia ne a feta altra sta ciutat a la qual ha deliberat lo savi concell de cent se anyadis lo capitol seguent.

Súplica al Concili provincial de que'ls oficials y vicaris generals degan esser cathalans.

Item supplica a v.ª Ill.ma y sagrat concili que de assi avant no puguen esser officials ni vicaris generals en sta provincia que no sien cathalans y naturals della.»

DIMECRES a XXV. de dit. — En aquest die primer die de quaresma los s.rs concellers demati a les nou hores vingueren en la present casa y ohiren una missa baxa en la capella de dita casa y acabada la missa prengueren alli sendra y apres a les onse ores anaren al monastir de la s.ma Trinitat a la absolutio com es axi costum quiscun any dit die.

Primer dia de Quaresma.

DIVENDRES a XXVIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per ser divendres de coresma anaren al spital general a oir lo sermo y miserere. Y sercaren les cambrades dels malalts y malaltes de aquell.

Hospital general: sermó y miserere.—Visita als malalts.

DISAPTE a XXVIIJ. de dit.

DON RAMON DE OLMERA = Consaler en cap.

MARS

DIMECRES a IIIJ.º de dit. — En aquest die se feu embaxada de part dels s.ors concellers al sagrat concili se celebra en Barcelona per medi dels s.ors don Luys de Raiadell y Ramon Romeu ciuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaixada al sagrat Concili.

«Ill.im S.r y sagrat concili.

Los concellers desta ciutat nos an ordenat supplicassem com supplicam a v.ª Ill.ma y sagrat concili fossen servits manar provehir de remey al abus ques fa en totas las corts ecclesiasthicas desta provincia en despedir monitoris contra laychs a instantia de altres laychs y per debits censillos sens actes de renuntiatio de propri for dels quals resulta per sola contumacia de no comparerexer y declinar de for arribar a publicar los inobedients per excomunicats sens servarse la dispositio del sagrat concili de Trento en lo cap. 3. sess. 25. De refor. lo que se evitaria si

Abusos de procediment en les corts eclesiàstiques.

abans de despedirse lo monitori hagues de constar al jutge Ecclesiastich si la causa es de son for, o, no y nos causaria dany al convingut de aver de anar a declinar de for que es ben vist declina qui no compareix sabent no ha renuntiat ha son for.

»Y tambe supplica lo remey contra altre abus ques comet ab los ordinaris Reals y de barons als quals sens seguir la forma de la constit. de Cathalunya 2. De revocatio de bras secular se proceheix a declarar los no avent tinguda part instant quels prestas las despesas ab ques fa dany als ordinaris de no cobrarlas y de aver de anar a respondre a la cort Ecclesiastica.

»Y mes supplica a v. Illma y sagrat concili lo reparo de la dilacio de la declaracio de las contentions per las porrogacions demanadas per los advocats fiscals de las corts Ecclesiasthicas a qui de assi avant se auria de posar termini com lo te lo molt R.^{nt} canceller en declararlas.

Testaments de pietat: excessos.

»Y supplica la extensio de la constit. Tarraconense tit. De sepulturas als naturals qui moran dintre la provincia y a qui succehexen parents per intestat per los molts excessos se fan ab los testaments que diuen de pietat, en dany dels parents pobres que per lo interes tenen algunas personas de dit bras y los barons per lo de sos vassalls estimaran a v. Illma y sagrat concili la merce seran servits ferlos sentint que lo dalt dit es del servey de Deu y de la cosa publica.

Los oficials y vicaris generals en aquesta Provincia degan esser cathalans.

»Item supplica a v. Illma y sagrat concili que de assi avant no puguen esser officials ni vicaris generals en esta provincia que no sien cathalans y naturals della.»

Fossos y valls: embaixada al Sors. Deputats.

Dit die per medi dels dalt dits s.^{ors} embaxadors fonch feta altra embaxada de part dels s.^{ors} concellers als s.^{ors} deputats del general de Cathalunya la qual tambe donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Trobas tan regoneguda esta çiutat a les moltes merces que de v.^{a} s.^{a} te rebut, que les tindra sempre present pera en totes occasions servirlas no essent la menor disposant de aqueix bras los sinquanteners pera tenir la superentendencia de les persones que se avian de occupar en la fabrica de fer los fossos y pentinar los valls, la qual per esser de la importancia ques deixa considerar tingue lo principi tant aucthoritsat com v.^{a} s.^{a} sab, perque lo daren los s.^{rs} concellers y persones del savi concell

de cent en persona, donant speransa a aquell y lo fervor quey donaren dits sinquanteners ques continuava de aquexa manera ha la experiencia ensenyat que a pres tant gran baxa is continua ab tanta tibiesa que no pot ser mes mal que se enten causada de la floxedat dels sinquanteners, esta supplican los s.^{rs} concellers y junta de guerra, avent fet sobre asso deliberacio sie v.^{a} [s.^{a}] servit tenir la ma a ques millore y que acudan dits sinquanteners ab la puntualitat que se spera de personas tan nobles que sera donar nous empenyos a esta ciutat pera serviro a v.^{a} s.^{a}

Los oficials y vicaris generals en aquesta Provincia degan esser cathalans.

»Item fa saber a v.^{a} s.^{a} que en conformitat de la copia de la embaxada es stat v.^{a} s.^{a} servit enviarli de la feta a la provincia ne a feta altra esta ciutat a la qual ha deliberat lo savi concell de cent se anyadis lo capitol seguent.

«Item supplica a v.^{a} Illma y sagrat concili que de assi avant no puguen esser officials ni vicaris generals en esta provincia que no sien cathalans y naturals de ella.»

Préstech a sa Magt.: creació de censals.— Embaixada al Sor. Virrey.

Dit [die] se feu embaxada al s.^{or} virrey de part dels s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} don Luys de Rajadell y Joseph Miquel Quintana ciuteda de paraula dient y supplicant a sa Ex.ª volgues ser servit fer merce a la ciutat de que attes la dita ciutat luyhe y quitave los censals que ella manlleva de cent y deu milia lliures a raho de 5. per 100. per dexar ab emprestich a sa mag.^{t} y trobave qui li dexave a 4. per 100. y per dit effecte se avian de fer novas creations de censals a dit for, de intersedir ab sa mag.^{t} attes asso redundave ab molt gran proffit de la Real mag.^{t} y tambe de la ciutat per no ser les pensions de dits censals de tant gran quantitat a dit for de 4 per cent com serian a sinch volgues ser de son Real servey interposar sa aucthoritat y decret en ditas novas creations de censals que la ciutat ho rebrie a molt particular merce. A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que el lo veria y lo scriviria a su mag.^{t} y que en todo lo que el podria valer a la ciudad lo haria con muy grande voluntad.»

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts. Perdons a St. Llàtzer.

Divendres a VJ. de dit. — En aquest die segon divendres de quaresma los s.^{ors} concellers lo despres dinar anaren al hospital general a oir lo sermo y miserere y apres acompanyats dels Ad.^{ors} de aquell sercaren les cambrades dels malats y malaltes de aquell: y apres per ser en divendres de mars anaren als perdons de s.^{t} Llatzer.

Dit die de part dels s.^{ors} concellers se feu una embaxada als

Aprehensió d'estamenyes per los Consols del Pont: embaixada als Sors. Deputats.

s.ors deputats del general de Cathalunya per medi de dos s.ors cavallers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.ors

No obstant que per privilegis Reals y ordinacions de la casa de la ciutat pugan los consols del pont appendrer y fer judici de las robas de llana ques troban en la present ciutat en poder de qualsevols persones pera fer visura de aquellas si son stades fetas segons ditas ordinacions disposan y altres effectes expressats en ellas dits privilegis en beneffici de la cosa publica y dels ciutedans y dels demes que compran semblant roba y que la jurisdictio nos puga impedir per ningu jatsia la pretenga en la mateixa roba per altres causes mayorment tenint dits consols del pont prevencio real ab la apprehentio dellas avent los dies passats feta apprehentio dits consols de unes stamenyes trobades en casa de Melchior Barber sastre y aportades a la casa de la ciutat pera ferne despres judici per la inspicio probable que tenian de no star de la manera que es rao per acostumar dit Barber delinquir venent roba falsa acudiren los arrendataris del dret de la bolla a v.a s.a pretenent que ditas stamenyes eran del frau y a ells los tocava lo dret de bolla y que les podian pendrer no obstant la apprehensio de dits consols del pont de part de v. s.a se presenta manament a dits consols que restituissen dites stamenyes a pena de çent lliures y no innovassen cosa alguna en preiudici de la lite y causa pendent devant v. s.a aserca la apprehentio de altres stamenyes feta per dits arrendataris despres de averles appreses dits consols del que resulta que los molt Ill.es s.rs concellers representaren a v. s.a lo preiudici ques feya a la ciutat per ser sua la jurisdictio dels consols y posar lo negossi en conferençia nomenantse persones per v. s.a y s.ors concellers ab expressa salvetat que no se impedis per dita conferencia lo judici ni exercici de dits consols en rao de ditas stamenyas que tenian dits consols en son poder com entenguessen ferlo, y no parar en tot lo quels tocas, ha succehit que stant les coses en aquest estat Ramon Roger, T. Mascaro y altres arrendataris qui per tenir part en la botiga de dit Barber colludexen ab ell son anats manu forti a la casa de tiradors ha hont se feya judici de ditas stamenyes y de alli se les ne an apportades dexant als consols spoliats del exercici de la jurisdictio y la ciutat notablament preiudicada perque tenint dits consols pre-

vencio avian de acabar son judici y fer aquell entrave la pretensio de dits arrendataris per la bolla. E com semblants procehiments de fet a mes de ser tant injust[s] com se veu sian dignes de gran demonstracio com lo cas, o, demana perso los s.^{ors} concellers nos an ordenat vinguessem ab embaxada a representar a v. s.^{a} dites coses pera que sien servits manar restituir encontinent ditas stamenyes als dits consols pera que pugan acabar lo judici comensat de dita roba y fer tot lo demes quels toca offerint fet aquell de donar lloch als arrendataris pera usar de son dret en cas lo tingan en dita roba en tot lo que sie benefici del general sens preiudici empero de sa jurisdictio queu tindran a merçe.»

Pesquera del riu de Flix: embaixada al sr. Virrey demanantli alse son manament d'obrirla pera passar les barques que aportaran blats per servey de sa magestat.

DIMARS a X. de dit. — En aquest die per medi de Pere Mallol notari syndich de la present ciutat se dona una supplicacio en scrits al s.^{or} virrey la qual es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Als Balle y arrendatari de la vila y baronia de Flix desta ciutat se a fet manament de part de v.^{a} Ex.ª fessen obrir la boquera, o, pesquera que es en lo Riu del terme de dita baronia pera que millor pugan per aquell port passar les barques que aportaran blats per servey de sa mag.^{t} per fer bescuyt per provisio de las galeras reals son stats certifficats los concellers de persones que podien assegurarlos, de que sta aquell pas de manera que sens impediment ni perella (sic) algu poden passar per ell passen ditas barques y en lo mateix stat que stave en occasions altres que feren transit per alli semblants barques en concideracio de aço y que obrintse dita boquera, o, pasquera se daria un notable dany als molins fariners de aquella vila y a la mateixa pasquera perque regolfant laygua en ells los posaria a terra y nos poria fer pesca en dita pesquera per que per la ubertura sens mora tota ella y dit arrendatari restaria frustrat en aver de pagar lo preu sens rebrer lo fruyt que en stos mesos se promet. Supplica lo syndich desta ciutat a v.^{a} Ex.ª mane se alse dit manament y que ditas barques passen per aquella part com hi son passades y passen les demes que esta y maiors merces se promet Barcelona de v.^{a} Ex.ª»

Hospital general: sermó y mise-

DIVENDRES a XIIJ. de dit. — En aquest die divendres de coresma los s.^{ors} concellers lo despres dinar a les tres hores

rere y visita als malalts. Perdons a St. Llatzer.

anaren al hospital general ha oir lo sermo y miserere y anaren als perdons de s.[t] Latzer.

Diumenge a XV. de dit.

Olmera consaler en cap.

Festa de Sta. Madrona transferida.

Dilluns a XVJ. de dit. — En aquest die fonch mudada la festa de s.[ta] Madrona per ser la propria festa lo die de air en diumenge ab veu de publica crida per lo die de vuy y a les vuyt hores los s.[rs] concellers per deliberacio del savi concell de cent celebrat los dies passats anaren en la seu per acompanyar la s.[ta] proffesso del clero de aquella que quiscun any per lo die de la sua festa acostuma anar en la iglesia de dita s.[ta] en la montanya de Monjuych a dir alli lo offici: feuse dita proffesso en la forma solita y quatre dels s.[rs] concellers per star los dos desganats ab dos cavallers apportaren les vares del talem en dita proffesso y arribats en dita iglesia de s.[ta] Madrona los s.[ors] concellers se assentaren al costat del s.[or] Bisbe de Barcelona qui tambe y puja a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi y los dos cavallers del talem en un scon apres dels s.[rs] concellers y en sta forma ohiren alli lo offici y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] bisbe y lo dit s.[r] bisbe al s.[r] conceller en cap qui li stave al costat y lo dit s.[r] conceller en cap als demes s.[rs] concellers y acabat lo offici ab la mateixa proffesso sen tornaren a la seu.

Hospital gral.: sermó y miserere. Perdons a St. Llàtzer.

Divendres a XXVIJ. de dit. — En aquest die los s.[ors] concellers anaren lo despres dinar al hospital general a oir lo sermo y miserere y apres als perdons de s.[t] Latzer.

Depòsit de diner del erari reyal a la Taula de la ciutat.

Dit die los s.[ors] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi de dos cavallers la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Lo die de air se legi en lo savi concell de cent lo paper de v.[a] Ex.[a] (1) y refferiren los concellers la explicatio que aserca

(1) Aqueix document consta transcrit en lo volum de *Deliberacions* del propi any 1637 (fol. 92 girat), lo qual se continua aqui per nota en aclaració de la dalt dita embaixada. A la lletra diu aixi: — «Su magd. (Dios le guarde) es servido remitir, mucha cantidad de dinero, que quiere se deposita en la tabla desta Ciudad para que se vaja gastando segun pareciera a su ex.[a] por efetos desta provincia y fuera della, pagando la ciudad en la tabla, en la misma moneda en specie que se depositera, y porna en ella y entendiendo su ex.[a] que segun les

dell fou servit darlos, delibera dit concell ab molt gran gust servis sta ciutat a sa mag.[t] en lo que conte dit paper, dispensant tantum per ser servey del Rey nostre s.[or] a qualsevol ordinacions de la taula desta ciutat y que los officials della hagen y degan crear nou compte de les quantitats y specie de moneda que en sta rao y entraran.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] «que lo stimava mucho a la ciudad y que lo scriviria a su mag.[d] y que en todo lo que el pudiesse servir a la ciudad lo haria con muy grande voluntad.»

DIMARS a XXXJ. de dit.

OLMERA consaler en cap.

ABRIL

Resposta del sagrat Concili provincial a la embaxada dels Sors. Consellers.

DIVENDRES a IIJ. de dit. — En aquest die demati a les deu hores vingueren en la present casa de la ciutat lo d.[r] Franc.[h] Broquetes Archipestre de Ager y lo canonge T. Pla de la seu de Girona ab embaxada de part del sacro concili provincial ques celebrava en la present ciutat los quals stigueren assentats entre los s.[ors] concellers ço es lo dit d.[r] Broquetas entre en cap y ters y lo dit canonge Pla entre segon y quart y en sta forma donaren sa embaxada en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[tres] S.[rs]

Lo S. C. Provincial nos ha manat vinguessem a referir a V.[a] S.[a] que havent conferit diferents vegades lo S. C. sobre la embaxada per part de v.[a] s.[a] feta a tres de mars prop passat desitjant afectadament donar gust a V.[a] S.[a] en las cosas que demana ab lo memorial que se li donà ab dita Embaxada, apres de haver tingut particular tractat sobre cada hu dels Capitols de dit memorial. Quant al Primer se ha resolt que per estar las

---

ordinacions de la tabla esta en libertad de la tabla pagar en la misma moneda o, en otra corriente; con que no se siguiria lo que su Magd. ha ordenado sino se dispensasse en quando a esta partida de cuenta de su magd. a las ordinationes de la tabla, para que se aga el servicio, y se exequute la voluntad de su magd. Dice su Ex.[a] que V. S. cride el concejo de Ciento y lo proponga en el para que en quanto a esto dinero delibere que se paga en la misma moneda que se fuere depositando en la tabla, que a mas es servicio de su magd. biene a ser de mucha reputacion para la tabla que su magd. se valga della depositando tan gruessas, y conciderables cantidades como se han de depositar.»

Corts Ecclesiasticas de la present Provincia en posessio prescrita de molts centenars de anys de trectar causes contra llaichs a instantia de altres llaichs y ser porrogable la jurisdictio Ecclesiastica en respecte dels llaichs no deu lo Segrat Concili innovar cosa contra la consuetut tant antiga.

»Al Segon que lo styl observat en las Corts Ecclesiasticas no es contrari a la Constitutio .2. Tit. de invocatio de bras secular: pus nos proceheix contra los officials sino en cas de expressa recusatio de executar las lletras requisitorias de la Cort Ecclesiastica, o, contumatia en no fer la relatio al Jutge Ecclesiastich, del impediment quei ha per no fer la executio segons estan obligats per dispositio de dita Constitutio.

»Al Tercer que se han considerats molts grans inconvenients en privar als advocats fiscals que no pugan consentir en porrogations dels termens de las contentions per los differents casos ques succehexen en que son necessaries dites porrogations pero que los Senyors Bisbes tindran particular cuydado que nos consenten semblants porrogations sens molt justa causa.

»Al quart que extendre la Constitutio .3. Tarraconense Tit. de sepulturis: Generalment a tots los naturals que moren intestats y a qui succehexen parents ab intestat en lo present Principat podria esser gran prejudici de les animes dels tals defunts que molt sovint per descuit, o, negligentia dels tals hereus resterien privades de sufragis de misses y altres compatents a llur estat y obligacions, hagut esguart no solament al estament, al qual ha provehit la dita constitutio en respecte de la Pompa funeraria, pero encara a las facultats que dexen los dits deffunts que com son diversas nos pot donar regla general, sino que es forsos reste a dispositio dels prelats Ecclesiastichs, a qui toca suplir aquest defecte, los quals de aqui al devant tindran particular cuydado de que ab los testaments de pietat, o, altrament se cumple moderadament segons la qualitat de las personas y de las facultats ab los sufragis dels defunts intestats, y no resten carregats los hereus desmasiadament.

»Quant al quint Capitol lo S. C. ha decretada constitutio en la sessio XXXV. celebrada a XXX de mars passat en que ajustant en la Constitutio Archiepiscopalis: de officio vicarij se proveheix que de cetero no sien vicaris generals ni officials persones que no sien naturals de la present Provincia de Tarragona.

» Certificant a V.ª S.ª que lo S. C. haurie estimat moltissim poder allergarse mes ab dits decrets per donar ab tot compliment gust a V.ª S.ª a qui desitge servir en totes occasions. »

Dit die despres dinar anaren los s.ors concellers al hospital general al sermo y miserere per ser lo darrer divendres de quaresma y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab la forma acostumada. Hospital gral.: sermó y miserere y visita als malalts.

DIJOUS a VIIIJ.º de dit. — En aquest die dijous s.t los s.ors concellers absent lo quint per star desganat anaren lo demati a les nou hores en la seu ha oir lo offici. E alli stigueren assentats alt al altar maior a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi: e combregaren apres de aver combregat tot lo clero de la seu y tambe los dos cavallers que avian emprat per portar les vares del talem. E al anar a posar nostre S.or al moniment los s.ors concellers aportaren les vares del talem ab los dits dos cavallers e, anaren en sta forma ço es lo s.r conceller en cap a la vara del mig de darrera lo s.r conceller segon a la vara del mig de devant lo s.r conceller ters a la vara de ma dreta de darrera lo s.r conceller quart a la vara de ma dreta de devant lo prom de mes edat a la vara de ma squerra de derrera y lo prom de menor edat a la vara de ma squerra de devant y quant foren dalt en lo moniment al posar lo s.r bisbe nostre S.r al moniment los s.rs concellers y promens puiaren dalt a fer testimoni y posat nostre S.or al moniment los s.rs concellers sens tornar al altar mayor ni fer ningun acompanyament com per tal die no se acostume ferse sen anaren per les claustres quiscu en ses propries cases. Dijous St.

Dit die despres dinar a les dos hores los dits quatre s.ors concellers se aiuntaren en casa la ciutat ab ses gramalles de raixa negres y de alli acompanyats dels officials de dita casa anaren a sercar alguns moniments y apres se aturaren a les cadires del cor en s.ta Catherina a veurer passar la proffesso. Divendres Sant.

DIVENDRES a X. de dit. — En aquest die divendres s.t demati a les nou hores los dits quatre s.rs concellers ab dits dos promens tornaren anar en la seu ab dites gramalles de raixa negres stant al mateix lloch del die de air y portaren lo talem del mateix modo del die de air sens fer tampoch ningun acompanyament: y lo despres dinar tornaren en dita seu per la proffesso de la s.ta spina convidats primer de part del R.im s.or bisbe de Barcelona y molt Ill.e capitol com es costum cada any dit die y aportaren tambe lo talem del mateix modo.

Benedicció de les Fonts.

DISAPTE a XJ. de dit. — Los s.rs concellers per certa occupatio no anaren a la benedictio de les fon[t]s y al gloria en la seu.

Bastiments de la armada reyal.

Dit die al tart se feu embaxada de part de la present ciutat al s.r virrey per medi dels s.ors Hieronym Calders, don Andreu Blan militars, Joseph Miquel Quintana y Ramon Romeu ciutedans la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.im S.or

Estant vuy congregada la junta anomenada per materia de bastiments reals ha refferit a ella de part de v.a Ex.a lo d.r Anglasell que sols demanave v.a Ex.a lloch pera posar aquells, referida en lo savi concell de cent y proposada la petitio de v.a Ex.a desijant aquell acudir com sempre al servey de sa mag.t y dar a v.a Ex.a gust, ha deliberat que per sa part explicassem a v.a Ex.a que sta prompte esta çiutat de dar lloch fora ella pera recullir y posar aquells.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a «que veria el papel se le dava y bolveria respuesta.»

Pasqua de Resurrecció.

DIUMENGE a XIJ. de dit. — En aquest die festa de pasqua de Resurrectio los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent los dies passats feta lo demati a les vuyt hores ab sos promens se aiuntaren en lo porxo de s.t Jaume. E de alli anaren en la seu ha hont oiren lo offici alt al altar mayor en son lloch acostumat: lo qual offici digue de pontiffical lo s.or bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo diaca al cor y lo sots diaca als s.ors concellers com axi se fa en la seu: y acabat lo offici los s.ors concellers y promens acompanyaren lo dit s.or bisbe fins dins lo pati de son palau devant la scala y de alli del mateix modo sen tornaren en dit porxo de s.t Jaume y asso per aver dit lo s.r bisbe de pontiffical.

Resposta del Sor. Virrey a la embaxada sobre bastiments per la armada reyal.

Dit die ha hora tarda los s.rs concellers per averlos enviat ha demanar lo s.r virrey per medi de un scriva de manament anaren ab atxes acompanyats de alguns officials de la casa en casa del dit s.or virrey lo qual trobaren en un aposiento stant de peus lo qual torna la resposta de la embaxada que lo die de air li fonch feta contenguda en un paper que dona en mans del s.r conceller en cap pera que se legis en lo savi concell de cent ab molta promptitut per lo quant convenia al servey de sa mag.t axi que ohit asso lo s.r conceller en cap li respongue: «gusta v.a Ex.a se tinga esta nit per que si v.a Ex.a guste sta mateixa nit se

tindra» y lo s.r virrey li respongue «no, no no importa: manyana si Dios fuere servido se podra tener» y despedintse del dit s.or virrey y tornats en casa la ciutat manaren los s.ors concellers se tocas lo endema a concell y se tingues aquell y en ell se legis lo paper donat per sa Ex.a al dit s.r conceller en cap.

DILLUNS a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die present feren fer una embaxada al s.r virrey per medi dels mateixos quatre s.rs cavallers dalt anomenats en la embaxada de 11. del corrent per la mateixa materia de aquella refferint li ab dita embaxada de paraula la deliberacio feta per dit concell de que lo dit negossi fos comes als s.ors concellers y quatre persones de tots staments de dit concell pera que vessen mirassen y censurassen los privilegis y exemplars fahents per dita materia y que vistos y mirats relacio ne fessen al dit concell quant als s.ors concellers apparegues pera que lo dit concell pogues deliberar lo que mes convingues al servey del Rey nostre s.or y beneffici de la present ciutat com mes llargament en dita deliberacio se conte en la scrivania mayor de la present casa. Embaxada al Sr. Virrey per rahó de dit negoci.

DIMECRES a XV. de dit.

OLMERA consaler en cap.

DIVENDRES a XVIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.or virrey per medi del s.rs Hieronym Calders Hieronym de Navel Joseph Miquel Quintana y Joseph Jover la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Embaxada al sr. virrey per los bastiments de la armada Real.

«Ex.im S.or

Proposat lo die de air en lo savi concell de cent lo fet occorrent per materia dels bastiments de la real armada, delibera dit concell que donant com se dona a v.a Ex.a copia del sustantial que contenen los privilegis y exemplars desta ciutat, que a 13. del corrent delibera dit concell se mirassen, y v.a Ex.a fou servit de aplaudirhi, se supplicas com ab esta se supplica a v.a Ex.a mane considerar lo quant volgueren los serenissims Reys predecessors de sa mag.t se pagassen los drets a esta ciutat, no scusantse ses Reals magestats de pagarlos, y que sta merce confia ara rebrer Barcelona del Rey nostre s.or per medi

de v.ª Ex.ª fent li merce com la spera rebrer de scriurer a sa mag.ᵗ en sta rao a favor de sta ciutat significantli los conciderables serveys ab los quals desdel any 1626. a esta part a acudit al real servey, manant tambe v.ª Ex.ª dar grata audientia a quatre cavallers de dit concell que pera conferir stas materias ab v.ª Ex.ª, o, ab les persones que manara elegir, ha elegit y que sels donen los papers si alguns ne tindra lo fisch, pera sa pretencio pera que la ciutat pugue respondrer a ells, y dar en tot la satisfactio ques deu dar a v.ª Ex.ª de quis promet Barcelona esta y mayors merces.»

La resposta de sa Ex.ª ha dita embaxada sta llargament en un paper insertat en la ma corrent en la deliberacio del savi concell de cent en la scrivania mayor de la present casa en jornada de 18. del corrent. (1)

Lo syndich va a demanar ora al sr. virrey per una embaxada de dos cavallers y lo sr. virrey no vol ohir la embaxada y se junta concell de cent.

DIUMENGE a XVIIIJ.º de dit. — En aquest die demati a les nou hores trames per los s.ʳˢ concellers lo syndich de la present ciutat al s.ᵒʳ virrey per obtenir ora de sa Ex.ª per anari dos cavallers ha donarli una embaxada per fer li a saber la deliberacio del savi concell de çent celebrat lo die de air, lo dit s.ʳ virrey digue a Pere Mallol syndich que no volie scoltar mes embaxadas sino que los concellers tinguessen aquest mati concell de cent y que per tot vuy prenguessen resolutio del fahedor per que ell entenia lo die de dema entrar lo vi en la present ciutat: y tornada per dit syndich sta resposta als s.ʳˢ concellers sens ferse dita embaxada manaren encontinent fer aiuntar lo dit savi concell de çent y en aquell donaren raho de ditas cosas segons

(1) La resposta del Llochtinent a la embaxada a que's fa referencia, es com segueix: — «Su ex.ª a lo que vs. ms. por parte de la Ciudad de Barcelona le han representado en scritos, y de palabra en una conferencia que han tenido por su orden con quatro DD. del Rl. Concejo; Dize que viene bien en que la ciudad haga las diligencias judiciales o, extrajudiciales que le pareciera en razon de la pretencion que tiene de que su magd. deve pagar derechos de los bastimentos que el provehedor de la armada va juntando para entrar en esta ciudad; y que el fisco que pretende lo contrario haga las mismas diligentias en deffensa de la exception que pretende de que no se deben pagar estos derechos pero por que para esta averiguation se offrece grande dilacion y para la conservation de los mismos Bastimento[s], tiene orden de su magd. de conducirlos dentro desta ciudad para que sten con mas seguridad es preciso exequutar esta orden sin dilacion alguna por el peligro que corren los que estan ja en la orilla del mar y los otros que se estan esperando y tendra por bien que la ciudad salve sus derechos en rason de lo que pretendre en la forma que mexor le pareclere y que el fisco haga lo mismo por su parte y para que no se agan fraudes, mandara conducirlos dentro de la Ciudad en los lugares que parecieren mas aproposito; y dara lugar a que se de una llave a la persona que señalara la ciudad y toda la assistentia que paressiere necessaria para que no se hagan fraudes y offrece, que si los bastimentos que entraran no se embarcassen y se vendiessen dentro de la ciudad, se pagaran los derechos.» — (Registre de *Deliberacions*, any 1637, fol. 116.)

que mes llargament [se conté] en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa.

Dit die los s.^{ors} concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die present feren fer una embaxada al s.^{or} virrey per medi de dos cavallers la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Altra embaxada al sr. virrey per negoci de bastiments de la armada reyal.

«Ex.^{im} S.^{or}

Per part del savi concell de cent que esta congregat se fa saber a v.^{a} Ex.ª la justa causa del sentiment te dit concell de que avent deliberat lo die de air se fes una embaxada a v.^{a} Ex.ª en orde a la materia occorrent y anant lo syndich desta ciutat pera obtenir de v.^{a} Ex.ª hora pera manarla oir es stat v.^{a} Ex.ª servit conforme ha refferit dit syndich no dar lloch a ques fes aquella y axi supplica esta ciutat a v.^{a} Ex.ª sie servit en manarla oir com ho confia de la grandesa de v.^{a} Ex.ª dit concell lo qual ab la confiansa que sempre nos disgregara sens obtenir esta resposta de v.^{a} Ex.ª»

Dit die per medi tambe de dos cavallers se feu altra embaxada al s.^{or} virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada al sr. virrey per los bastiments de la armada Real.

«Ex.^{im} S.^{or}

Lo savi concell de cent assegurat que v.^{a} Ex.ª com ha tant gran princep continuant les merces que sempre ha fet a esta ciutat tindra a be que en cosa tant grave com es la que ara se tracta se conciderан les raons refferides en la deliberacio feta lo die de air y a v.^{a} Ex.ª representades ha deliberat avuy per mayor convenientia de la materia se stigues a dita deliberacio y pera que no reban algun encontra los bastiments de vi y altres que per provisio de la real armada estan vuy en lo moll, pera llevar aquells de perill se offeris com se offereix a v.^{a} Ex.ª en lo interim que discorre lo temps de vuy a dimars proxim antes de mig die pera posarlos, la barraca nova del vi supplica la ciutat a v.^{a} Ex.ª mane tenir a be esta offerta y deliberacio que per esta merce li restara perpetua memoria de servir a v.^{a} Ex.ª y a sa casa.»

DIMARS a XXJ. de dit. — Per medi de dos cavallers se feu altra embaxada al s.^{or} virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada al sr. virrey per los bastiments de la armada real.

«Ex.^{im} S.^{or}

Lo die de air se legi en lo savi concell de cent lo paper de v. Ex.ª (1) is refferiren les raons se digueren en la conferencia fou servit v.^{a} Ex.ª se tingues, y sobre ellas y les que se explicaren en dit concell, desijant aquell acertar en materia tant important y acodir com sempre al real servey y dar gust a v.^{a} Ex.ª delibera que unes y altres raons les censurassen y premeditassen los concellers y setsena per sta materia anomenada y del que aparegues deu fer la present ciutat en servey de sa mag.^{t} y beneffici della fes dita junta un paper y aquell manassen dits concellers legir en dit concell dimars proxim antes de mig die pera que sobre ell se prengues com se pendra la resolucio que mes convindra al real servey y beneffici ya dit y que esta deliberacio se fes a saber a v.^{a} Ex.ª a qui supplica esta çiutat sie servit manar que en lo interim y fins a les hores acerca de aquest fet no se innove cosa alguna com ho confia de la grandesa de v.^{a} Ex.ª»

Embaxada al sr. virrey per los bastiments de la armada Real.

DIMECRES a XXIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.^{rs} Sebestia de Miralles militar y micer Onophre Vila menor ciuteda se feu una embaxada al s.^{or} virrey la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{r}

Lo savi concell de cent en concideracio de sos reals privilegis y exemplars que en orde a la exactio de sos drets te y que las Reals mag.^{ts} predecessors del Rey nostre s.^{or} (Deu lo guart)

(1) En lo Concell de Cent celebrat a 19 de dit mes, fou llegit un manament del Virrey, que a la lletra diu axi: — «Su ex.^{a} dize que esta aguardando los embaxadores que dise V. S. tiene que embiarle para oyrles y porque la materia no admite dilacion dire a V. S. que aguarde sin segregarse la respuesta de lo que a sa ex.^{a} se le offrecera dezirles, para que pueda tomar V. S. la resolucion que mas conviene al servicio de su magd. y beneficio desta ciudad.» — (*Deliberacions*, any 1637, fol. 119.)

Donant cumpliment a la transcrita orde, los Consellers nomenaren y trameteren tot seguit dos embaxadors al Duch de Cardona, Llochtinent, qui'ls donà la seguent resposta en escrits: — «Su ex.^{a} a la embaxada que en nombre de V. S. le han hecho Cebastian Miralles y Jusepe Miguel Quintana, dize que los bastimentos que para la armada de su magd. se van iuntando y han de entrar en esta ciudad, estan en la orilla del mar algunos dias ha con peligro de su conservacion por el qual y por las razones que tiene dichas a V. S. en los dos papeles ultimos que le ha embiado no puede diferir la exequution de lo que tiene dicho en ellos ni aguardar mas, pues al cabo de tantos dias que se trata esta materia, ha podido V. S. tenerla premeditada y vista y assi no apartandosse del ultimo papel, dize que no tomando V. S. resolucion luego de aiustarse a el, su ex.^{a} mandara ponerlo [en] exequution en conformidad de las ordenes de su magd.» — (*Ibidem*, fol. 119 gt.)

los an observats y que sa mag.[t] per sa Real clementia o, manara axi disposar, ab la intercessio y merce que de v.[a] Ex.[a] en esta rao espera, y li supplica Barcelona ab moltas veras, ha deliberat lo die de avuy supplicassem a v.[a] Ex.[a] sie servit tenir a be se posen los bastiments de la Real armada fora ciutat offerint ella la barraca nova del vi, que estas y mayors merces se promet de la grandesa de v.[a] Ex.[a]»

Dit die per medi de dos s.[ors] cavallers se feu altra embaxada al s.[or] virrey la qual li donaren tambe en scrits que es del thenor seguent.

Altra embaxada a Sa Ex.[a] en rahó de dit negoci.

«Ex.[im] S.[or]

En lo savi concell de cent que avuy se es aiuntat pera que tingues notitia de la carta de sa mag.[d] (1) copia de la qual ab acte se presenta als concellers lo die de air se es referida la merce que v.[a] Ex.[a] es stat servit fer a esta ciutat y ha referit en nom de v.[a] Ex.[a] don Fran.[co] de Ayguaviva en manar no entrassen mes bastiments fins dit concell prengue lo expedient que mes convinga a la ciutat en orde a la salvetat de sos drets, de la qual dona dit concell a v.[a] Ex.[a] les degudes gracies, y ha deliberat que per ser la materia tant grave pera pendrer acertada resolucio sobre ella, ques fessen les diligencias en dita deli-

---

(1) Transcripció de dita lletra reyal: — «El Rey = Muy Ille. Duque de Sogorbe y Cardona etc. Sobre haver pretendido el Clavario de la Ciudad de Barcelona que no soy exsento de la paga del derecho del vino, vinagre [y] aguardiente que se compra para mi servicio y saca del de que mande scribir al Regente Bayetola en siete de Agosto passado, la carta cuya copia se os remite con esta ordenandole que hisiesse notificar a aquella ciudad que mostrasse el título en que fundava su pretencion y que no llevasse derecho de semejantes cosas de aqui adelante, Antes de exequutar esto hiso diligencias el Regente para saver si havia la ordination que aviso al principio y dellas ha constado que no la tiene la Ciudad y que su pretencion la funda en un privilegio del Señor Rey Don Pedro del año 1375, copia del qual ha remetido y se ha visto en este mi concejo y ansi mismo lo que el Regente advirtio en su carta de 23 de Agosto de que havia entendido que esta es materia en que siempre mis ministros han procedido con gran tiento procurando que la ciudad levantasse la mano suavamente sin llegar con ella a rompimiento y que sea venido siempre lo que conbiene a mi servitio y senyaladamente ahora en la ocasion que se movio esta differencia se saco el bino y vinagre por la Atarassana en lo qual se compuso todo suavemente y porque no haviendo ordinacion como se suponia al principio y quando la huviere no pudiendola haver hecho la ciudat en perjuytio de mi regalia ni reconocido el tenor del dicho privilegio conprehende lo que la Ciudad pretende y assi no es justo que quede en advitrio su[y]o el poner semegantes dificultades en otras ocasiones; Os encargo y mando que hagays notificar a la dicha Ciudad que de ninguna manera lleve derechos de aqui adelante de vino vinagre y aguardiente que se estrahiere della para mi servitio pues no los devo, y de la notification que se hiziere me embiareys copia auctentica que assi procede de mi voluntad. E sea muy Ille. Duque caro primo nuestro en una continua guarda; Madrid 27 de Setiembre de *1636.* = Yo el Rey. = Juan Lorenço de Villanueva.» — (Llibre de *Deliberacions*, any 1637, fol. 121 gt.)

beracio contengudes, y que dellas se das notitia a dit concell lo disapte prop vinent per la tarda que ia es ordinari tenirlo, y de la deliberacio aquell die fahedora se das notitia a v.^{a} Ex.ª a qui supplica esta ciutat que continuant les merces que de sa ma reb sie entre ellas de que mane tenir a be que lo mandato y offerta de v.^{a} Ex.ª en raho de sobreseurer de la entrada de dits bastiments se allargue a dit die de disapte a la tarda que de aquesta y demes merces que de v.^{a} Ex.ª te rebut Barcelonà li restara perpetua memoria.»

Festa de st. Jordi en la deputatio.

DIJOUS a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.^{t} Jordi los s.^{ors} concellers a les deu hores, de la present casa de la ciutat enfora, acompanyats dels officials de dita casa anaren en la deputatio ha oir lo offici de dita festa per que lo die antes de la vigilia noy pogueren anar a les vespres per certa occupatio, y al arribar y puiar dalt en lo cap de la scala de dita casa los isqueren a rebrer los s.^{ors} deputats y ohidors accepto lo s.^{or} deputat Ecclesiastich lo s.^{r} Abat fra Miquel de Alentorn qui per star desganat noy fonch y posantse cada hu al costat y ma squerra de cada hu dels s.^{ors} concellers entraren dins la sala ha hont se feya la dita festa. E, alli se assentaren tots a la part de la Epistola ab uns banchs de la deputatio ço es los s.^{ors} concellers los mes prop del altar y lo s.^{r} conceller en cap venint a tenir la ma dreta del s.^{or} deputat militar per no serhi com sta dit lo Ecclesiastich per que los s.^{rs} deputats stan assentats en altre banch com lo propdit al costat del dels s.^{ors} concellers: y al cap de un rato arriba lo s.^{r} virrey lo Ex.^{im} duch de Cardona y los s.^{ors} deputats y ohidors lo isqueren a rebrer com [es] costum quiscun any dit die sens moures los s.^{ors} concellers de son lloch eo banch fins a tant que lo s.^{or} virrey fonch entrat en dita sala que al passar los devant los s.^{ors} concellers li feren alsantse de peus una molt gran salut y feta oracio y assentat ab sa cadira tenint devant son strado los s.^{ors} concellers se tornaren alsar y se acostaren unas quantes passes vers lo s.^{or} virrey y lo tornaren a saludar tornantse assentar en dit son banch y encontinent se comensa lo offici lo qual digue de pontiffical lo R.^{im} s.^{r} Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo s.^{r} canonge Boldo qui feya de diaca al s.^{r} virrey y apres de averley donada tornat en lo altar anaren a donarla ço es lo mateix s.^{r} canonge Boldo diaca al s.^{r} conceller en cap y lo s.^{r} conceller en cap la dona al segon y axi del hu al altre y lo s.^{r} don Hiecinto Descallar tam-

be canonge de la seu qui feya de sots diaca la dona al s.[r] deputat militar per absentia com sta dit del Ecclesiastich tots en un mateix temps y instant: y acabat lo offici anantsen tot primer lo dit s.[or] virrey lo tornaren acompanyar los dits s.[ors] deputats y ohidors del mateix modo que al venir sens moures tampoch de son banch los s.[rs] concellers y apres al s.[or] bisbe y apres anantsen los s.[rs] concellers los tornaren acompanyar tambe del mateix modo que al venir.

Y si be es veritat que lo dit s.[r] canonge Boldo diaca dona la pau al s.[r] conceller en cap fonch per descuyt perque essenthi present lo s.[r] virrey no se acostume sino lo diaca donarla al s.[r] virrey tant solament y lo sots diaca en tal cars va als s.[rs] concellers y deputats y ohidors a donar la y no essenthi lo s.[r] virrey en aqueix cars se fora fet de aquella manera ço es que lo diaca la haguera donada als s.[rs] concellers y lo sots diaca als s.[rs] deputats y ohidors com axi se es sempre observat y perso sen fa assi la present nota y advertiment.

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die festa del glorios Evangelista s.[t] March se tingue concell de cent ordinari en lo qual entre altres coses se feu extractio de consols de la lotja de la mar de la present ciutat y foren extrets los dos seguents. Consols de la Llotja: extracció.

Franc.[h] Xammar militar }
Magi Riffos mercader } consols de la lotja.

Dit die los s.[rs] concellers en exequtio de la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die present feren fer una embaxada al s.[r] virrey per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel ciuteda y Sebestia de Miralles militar la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent. Embaxada al sr. virrey per los bastiments de la armada Real.

«Ex.[im] S.[or]

Lo savi concell de cent ha deliberat lo die de vuy se das notitia com ab esta se fa a saber a v.[a] Ex.[a] que a dit concell encara no li es stat possible pendrer resolucio en lo fet occorrent supplicant a v.[a] Ex.[a] fasse merce a esta ciutat que si en lo interim se tardara a pendrer auran de entrar bastiments de la real armada sie v.[a] Ex.[a] servit manar los posar en la barraca nova del vi la qual offereix a v.[a] Ex.[a] esta ciutat sperant de sa grandesa esta y mayors merces.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª «que el veria el papel se le dava y bolveria respuesta».

DIJOUS a XXX. de dit.

OLMERA consaller en cap.

MAIG

Matricula de ciutadans honrats.

DIVENDRES lo primer. — En aquest die se feu la matricula dels ciutedans honrrats de Barcelona en la present casa en la forma solita y ne matricularen tres conforme stan descrits y continuats en lo llibre que de dita matricula se apporta en dita casa de la ciutat. (1)

Lo sr. virrey envia per acceptar la offerta de la barraca del vi per posar los bastiments de la armada Real.

DIMARS a V. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la ciutat lo noble don Garau de Guardiola lloctinent de mestre Rational per lo Rey nostre s.^{or} en la present ciutat de Barcelona de part del s.^{r} virrey dient als s.^{rs} concellers com sa Ex.ª per donar gust a la ciutat acceptave de molt bonissima gana la offerta que los dies passats en nom y per part dels s.^{rs} concellers y savi concell de cent se li feu de dexar per servey de sa mag.^{d} y donar gust a sa Ex.ª la barraca del vi questa fora lo portal de mar de dita ciutat per posar en ella los bastiments serian menester per obs de la armada de sa mag.^{d} y que per dit effecte gustarie sa Ex.ª se donas la clau de dita barraca que sa Ex.ª ho rebria a molt singular merce. A les quals coses respongue lo s.^{r} conceller en cap en veu sua y dels demes s.^{rs} concellers companys seus que los s.^{rs} concellers besaven a sa Ex.ª les mans per tanta honrra y merce feya a esta çiutat y que de molt bonissima gana no sols la barraca pero tot lo que fos del servey de sa mag.^{d} y gust de sa Ex.ª stave a sa dispositio y que en lo de la clau de la barraca lo s.^{r} conceller en cap avie de anar en aquell punt en la sala de las armas que sa Ex.ª fos servit enviar alli alguna persona que la cobraria del credenser del vi y la donarie.

E arribat que fonch lo dit s.^{r} conceller en cap en la dita

(1) A l'*Arxiu Municipal* sols existeix un volum de dit Llibre o registre, en los nou primers folis del qual s'hi contenen les actes de les matrícules de mercaders fetes desde 'l 4 d'Abril de 1686 fins a 18 d'igual mes del any 1697.

sala de les armes arriba alli Diego Flaquer altre dels verguers de la Real Audiencia de part del s.[r] virrey pera apportarsen la dita clau de dita barraca la qual li dona en ses proprias mans lo dit s.[or] conceller en cap qui la avia cobrada de Joseph Deu credenser del dret del vi. E axi se anaren posant dins dita barraca los dits bastiments per la armada de sa mag.[d]

DIJOUS a VIJ. de dit. — En aquest die sē feu lo jurament dels consols de la lotja en la forma solita de altres anys.

Consols de la Llotja: jurament.

DIMARS a XIJ. de dit. — En aquest die demati a les nou hores vingue en la present casa de la ciutat mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.[a] lo qual digue als s.[rs] concellers com sa Ex.[a] tenie que tractarlos algun negossi de part de sa mag.[d] e que fossen servits a les deu hores de anarhi: dient los tambe com sa Ex.[a] havie tres, o, quatre dies stave desganat en lo llit ab una poca de febra y sangrat per dos, o, tres vegades lo que per encara no avian sabut los s.[rs] concellers. E, axi ha dita hora y anaren los s.[rs] concellers acompanyats de alguns officials de la casa y arribats y puiats dalt en palatio entrant en lo aposiento ha hont trobaren lo s.[r] virrey stant en lo llit desganat los s.[rs] concellers se assentaren en unes cadires que alli avian aparelladeS junt y devant lo llit, lo s.[r] conceller en cap li feu un molt gran y copios rahonament demonstrantli ab ell lo molt gran sentiment tenia tota sta ciutat de sa desgana y scusantse tambe de no avero sabut fins vuy per medi de son secretari y que encontinent avian encomanat als sacerdots diuen missa cada die en la capella de la casa de la ciutat pera que lo encomanassen a nostre S.[or] en lo sacrafici de la missa y que tota sta ciutat stave a sa dispositio: lo que ho stima molt lo s.[or] virrey als s.[rs] concellers y los dona un paper de part de sa mag.[d] faent per cosas de guerra lo qual prengue lo s.[r] conceller en cap en ses proprias mans y digue al s.[or] virrey que sta ciutat stave molt desijosa en servir a son Rey y s.[or] y donar gust a sa Ex.[a] en tot lo que li fos possible y procurarien fer convocar lo savi concell de cent y en ell se legirie lo dit paper y que de la llur deliberacio sen faria sabidor a sa Ex.[a]

Los srs. concellers van al sr. virrey enviats ha demanar y lo troban en lo llit desganat.

DIMECRES a XIIJ. de dit. — En aquest die lo syndich de la ciutat per orde dels s.[rs] concellers ana a palatio per saber de la salut del s.[r] virrey y li donaren orde continuas cada die en anarhi.

Lo syndich de la ciutat va al sr. virrey per saber de sa desgana.

Dit die se tingue lo dit concell de çent y en ell se legi lo dit

Guerra ab França: pre-

vencions del Virrey pera la defensa del Principat.

paper de sa Ex.[a] (1) conforme axi lo dit paper com lo que aserca dell fonch deliberat sta llargament descrit y continuat en la scrivania mayor de la present casa.

Embaxada al sr. virrey per negossi de guerra.

DIJOUS a XIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die de air feren fer una Embaxada al s.[r] virrey per medi de dos cavallers la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

A fet lo savi concell de cent molt gran stimacio del cuydado y zel de v. Ex.[a] refferit en lo paper fou servit donar lo die de air als concellers y encara que es tant propri de v. Ex.[a] diligenciar en quant li es possible les cosas que convenen al servey de sa mag.[d] y beneffici de aquesta ciutat y provincia per la honrra que reb de actio tant digna de v.[a] Ex.[a] en acudir al Real servey li corre continuara com sempre de que sa bona dispositio se experimente en totas ocasions y en la que ara ha signifficat v. Ex.[a] ha comes als concellers y setsena de guerra que

(1) La copia del qual es del tenor seguent: — «Son estades tantes les prevencions que han fetes los enemichs de sa magt. de alguns anys a esta part y las que continuan de present contra sa monarquia, que pera mirar per sa defensa y conservatio ha sustentat ab inmensos gastos molts y differents exercits en lo present Principat com altres parts; ara ultimament apres de la invatio de la Isla de Cerdenya que ha feta la armada naval del Rey de França tinch certs avisos del apreto en que te posades las Islas de Sta. Margarita y de St. Honorat y ques va engrossant ab nous vaxells que se li aiustan de manera que desembaraçada de aquella empresa se deu recelar que ne intentara altras, que si fossen encaminades a estas marinas podria patir la present Provincia irreparables danys, particularment tenint tant gran veynat com te ab França per terra ab perill de perdrer (si noy era provehit) la entiga reputacio en que sempre des de sos principis se sustenta nostra nacio per son gran valor en deffensa y conservatio de la cosa publica de la patria y de la magestat de sos gloriosos Princeps. He procurat per quants camins he pogut que la deffensa de aquest Principat se previngue de manera que en tot cas se assegura lo bon succes, enviant per tota la marina y parts confinants a França personas de cabo y experiencia pera que ordenen en mon nom las prevencions han de fer en armes, munitions, y vitualles, y en lo que han de servar en cars de invatio y pera conseguir est fi per orde de sa magt. no he perdonat a treball ni gasto; Pero com los avisos que tinch ara novament dels aprestos que fan nostres enemichs sien tals y tants que me apar que lo que se ha fet y previngut a fins ara no abasta, ans be es necessari y precis sien les preventions molt maiors per assegurar esta provincia dels danys podria rebrer y se li amenassen si sens esser feta fos invadida desitant (desijant) com a tant interessat en sa conservatio no faltare en res al que tant conve y assentar los medis y expedients que sien mes aficasses per al maior servey de sa magt. y benefici del present Principat y de tots los naturals y habitants dells, me ha paregut comunicar ab V. S. pera que pus tant importa se disponga a voler tractar ab lo cuydado y attencio es menester desta materia deputant persones que conferescan ab las que anomenare, pera que ab uniforme voluntat y concell tracten y miren los medis y expedients que seran mes proportionats a la comuna defensa del Principat y desta ciutat que en la matexia conformitat ho tinch communicat ab los Diputats y offeresch no perdrer punt pera que se conseguesca lo servey de sa magt. y la conservatio y deffensa desta provincia.» — (Llibre de *Deliberacions*, any 1637, fol. 138.)

ab la prestesa que demana la cosa fasse aquella junta les diligencias alli disposades ab referiment al savi concell de cent del que en orde a ellas aura effectuat pera pendrer en aquell acerta[da] deliberacio de la qual dara notitia a v. Ex.ª esta çiutat occasionantla a mayors dispositions lo favor que en totes se promet de v.^{a} Ex.ª»

DIVENDRES a XV. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers obtinguda primer ora pera les onse ans del mig die per medi de Jaume Vadielles altre dels acompanyadors dels s.^{rs} concellers acompanyats dels officials de la casa anaren a visitar lo s.^{r} virrey per la desgana tenie lo qual trobaren en lo llit y los s.^{rs} concellers se assentaren ab unes cadires que alli staven ia aparellades junt y devant del dit llit: lo s.^{r} conceller en cap li feu un molt copios rahonament fent ab ell molt gran demonstratio del sentiment tenia esta ciutat de sa desgana y que en tot lo que ella lo pogues servir ho faria ab molt gran voluntat, lo que ho stima molt lo s.^{r} virrey y feu a dits s.^{rs} concellers molt grans compliments y cortesies molt honrroses y despedintse de dit s.^{r} virrey quils tracta sempre de v.^{a} s.^{a} sen tornaren del mateix modo en la dita casa de la çiutat.

Visita feta per los srs. concellers al sr. virrey stant desganat en lo llit.

OLMERA consaller en cap.

DIMARS a XVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers feren fer una embaxada al s.^{or} virrey per medi de dos s.^{rs} cavallers la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada al sr. virrey agrahintli la breu despedicio de la causa dels flequers.

«Ex.^{im} S.^{or}

Regoneix esta çiutat les continuades merçes que de v.^{a} Ex.ª reb, y per la que ultimament es stat servit ferli en manar despedir ab brevedat la causa dels flaquers (que tant importave sa declaracio a la conveniencia della) delibera lo savi concell de cent lo die de air se dassen a v.^{a} Ex.ª com donam les degudes gracies assegurant a v.^{a} Ex.ª que per totes ellas li restara perpetua memoria de servirles a v.^{a} Ex.ª y a sa casa.»

DISAPTE a XXX. de dit. — En aquest die vingueren en la present casa de la çiutat los s.^{ors} Hieronym Roig sacrista maior y don Fran.^{co} Sans canonges de la seu de Barcelona ab embaxada de part del molt Ill.^{e} capitol de dita seu fent a saber als s.^{rs} concellers com per carta de sa mag.^{t} manant ab ella se fessen algunes pregaries per occasio de las guerras lo dit molt

Pregaries per ocasio de les guerres: convit del Ille. Capitol de la Seu als sors. Consellers.

Ill.e capitol avia deliberat que lo dilluns proxim segona festa de sincogesma se tingues patent lo s.im Sacrament en dita seu tot lo die les hores acostumades y apres quiscun die consequtivament per les parroquies. E que axi sopplicaven als s.rs concellers volguessen ser servits acudirhi ab sa presentia que ho rebrian a molt particular merçe. A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.ors concellers que besaven les mans al molt Ill.e capitol per tanta merce y que los s.rs concellers, o, veurien y tractarien y del fahedor ne farian sabidor a sa s.a

Idem: escusa dels sors. consellers.

DIUMENGE a XXXJ. de dit. — Per medi de dos s.rs cavallers se torna resposta al dit molt Ill.e capitol de que los s.rs concellers per certa occupatio noy podien anar.

OLMERA consaller en cap.

JUNY

Embaxada al Rim. Bisbe de Bar.a per lo hospital general.

DIJOUS a IIIJ.o de dit. — En aquest die los s.ors concellers feren fer una embaxada al molt Ill.e y R.im s.r Bisbe de Barcelona per medi dels s.rs don Joan de Erill y Ramon Romeu çiuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e y R.im S.or

A 3. del corrent en lo savi concell de cent per part dels Ad.ors del hospital general de la present çiutat se significaren los exessius treballs te aquella casa y lo stat tant debil en que vuy se troba que per no cansar a v.a s.a se scusara refferirli lo que ha disminuit de alguns anys a esta part lo patrimoni della venent lo millor dell en quantitat de mes de vint y sis milia lliures, aver de acudir promptament a solucions y pagas que importan mes de sinch milia lliures y finalment tenint de entrada set milia lliures poch mes, passan de dotse milia les que cada any gasta sens les carns de molto que la caritat de sta ciutat supple aquellas; Representant ultimament que per evitar tant insuportables gastos conve summament se fasse en dita casa una nova reforma, llastimat dit concell de aquestos treballs y concident que en acodir al reparo dells se serviran en gran manera les magestats divina y humana, per que vol Deu nostre s.r que en sos pobres considerem representant a sa divina mag.t y rebent

de sa Real ma tantes misericordies com reb esta çiutat se considera es sta caritat lo scut y deffensa dels treballs que altres patexen, y com v.ª s.ª (ab qui concorrera tanta caritat y zel en las cosas del S.r) sie tambe protector de dit hospital pot molt ben dir esta çiutat *jugum meum suave est* per que tenint tant gran aiuda com es v.ª s.ª en arrostrar obra de tant pes se promet dit concell tot bon exit en ella y axi ha delliberat se anomenassen com se son anomenades vuyt persones del mateix concell de tots staments pera que ab les anomenadores per v.ª s.ª com supplica dit concell les mane anomenar tinguen pera subvenir ara de present en alguna quantitat a dit hospital y disposar la nova y convenient reforma les conferencias convenients ab refferiment a v.ª s.ª y a dit concell respectivament les persones anomenades del que aniran tractant y disposant pera que en tot se puga pendrer lo assiento y deliberacio que conve.»

Dit die per medi dels mateixos s.rs embaxadors se feu semblant embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona la qual tambe se dona en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada al capitol de la seu per lo hospital general.

«Molt Ill.es S.rs

A 3. del corrent en lo savi concell de cent per part dels Ad.ors del hospital general de la present ciutat se significaren los exessius treballs te aquella casa y lo stat tant debil» *fiat ut supra de verbo ad verbum etc.*

Dit die per medi dels dalt dits Embaxadors se feu una Embaxada als molt Ill.es s.rs deputats del general de Cathalunya la qual los donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada als srs. deputats per lo consol del pont per unas stamenyas.

«Molt Ill.es S.rs

Son tants los exçessos abusos y vexacions que fan los arrendataris dels drets de la bolla ab color della quants publican los clamors publichs de persones que ho patexen y te experimentat esta çiutat en moltas occasions, que lo significarles ella a v.ª s.ª aqui la asseguran les veras de sas actions no esser menester pera v.ª s.ª altra calificacio, pero no li donen lloch les ultimes de dexar de significarles a v.ª s.ª y son que avent Hieronym Resplants mercader qui vuy es consol del pont fet appreencio de dotse stamenyas trobades en casa de T. Barber (en la qual totes les ques venen ordinariament son falsificades perque se a experimentat que qui compra una cana dellas sis banya ans de po-

sarse en obra ve a esser sinch pams scassos, y feta obra de aquella, o, ropilla, o, altre sis ve a mullar per no poder evitar una invasio de aygua la persona la porta tornarsen en tant extrem que no li pot mes servir) y aportades aquellas en casa la ciutat son anats ab assitentia de Miquel Joan Monrrodon aguasil ordinari en casa de dit Resplans y de fet sen an volgut portar los mobles essent molt usats y alguns an trets de sa casa com es un tros de pelfa de mostra que la tenia pera fer judici della y abillada ab color de veurer si devian dret de bolla y lo mateix han fet en altras cases de persones onrrades sols en emulacio de dita appreencio de stamenyas: lo syndich de la confraria dels velluters ha representat al savi concell de cent quant se referiren ditas queixas que dits arrendataris sens tenir occasio de trobar en ses cases mals apparells en las cosas que tixan ab dit color de la bolla sen aportan telas y texits causant los notables danys per ser supportables los que pera cobrarles patexen, occasionant de desferse y acabarse sa confraria pus no poden treballar de sos officis per sta ocasio implorant lo auxili desta çiutat protectora della y de les demes en orde a les quals coses en dit concell representades lo die de vuy ha deliberat aquell que de sa part supplicassem com supplicam a v.[a] s.[a] mane rebrer informacio de ditas cosas contra dits arrendataris als quals constant dellas mane v. s.[a] donar lo castich que de tribunal tant recto se confia y ho demana la correspondencia destas dos casas que de asso restara servit Deu nostre s.[r] y esta ciutat ab nous empenyos de servir a v.[a] s.[a]»

Embaxada de part dels srs. deputats per lo consol del pont per unas stamenyas.

DIVENDRES a V. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingueren ab embaxada ab massas altas de part dels s.[rs] deputats del general de Cathalunya per medi dels s.[ors] don Ramon de Queralt canonge de la seu de Barcelona don Vicents Magarola y Raphel Grimosachs çiuteda lo[s] quals stigueren assentats apres quiscu dels primers proms cavallers, o, ciutedans de dit concell la qual embaxada donaren en scrits que es del thenor seguent.

✠

«Molt Ill.[res] S.[rs]

Lo noble don Joan de Eril y Marles y Ramon Romeu ciutada honrat de Barcelona, han reportat de V. S. una embaxada, part en scrits y part de paraula als molt Ill.[res] s.[rs] Deputats; la de scrits conte quexas generals y particulars y excessos que han

referit a V. S. han comesos los arrendataris dels drets de la bolla de Bar.[na] representant manassen rebrer informatio de aquells, y constant castigassen ab las pænas condignes, la de paraula que havent los Consols del pont apres certas pessas de estamenya lo die de ayr de la botiga de T. Barber pretenent ser roba falsa y fer de aquella lo judici y experientia tocants à dits consols, las han portades en casa de V. S. y que V. S. manaria portarlas a la bolla a manifestarlas comforme lo disposat y concordat ab lo paper firmat per los mag.[chs] Advocats ordinaris de V. S. y los desta casa y advocat fiscal y que manassen als officials de la bolla nols detinguessen ditas estamenyas fent lo manifest pera que se pogues procehir a iudici de aquelles comforme lo concordat ab dit paper.

»Lo desig que los molt Ill.[res] Srs Deputats han tingut sempre en totas occasions que se son offertas de gust de V. S. a manifestat la voluntat ab que en elles ha experimentat V. S. ab quantas veras ha acudit à condecendrer en la voluntat y gust de V. S. continuant lo que los prædecessors sempre han tingut a la mira y tenen de conservar la unitat y conformitat de las dos casas tant necessaria per al be publich. Y axi ab molta certitut pot estar V. S. que dits s.[rs] Deputats manaran rebrer informatio sobre lo que per V. S. se ha representat ab dita embaxada y constant los dels culpables manaran castigarlos ab pænas condignes lo que ja en altres occasions han procurat, instantlos lo sindich dels velluters y per no tenir prova nos pogue fer demonstratio alguna no obstant se procurà apurar la veritat ab los mateixos velluters, los quals no volgueren deposar contra dits arrendataris y donaren demonstratio qual los delictes mereixen.

»A la Embaxada de paraula responen dits molt Ill.[res] s.[rs] Deputats que haventse dies ha suscitat questio y debat entre los consols del pont y los arrendataris dels drets de la bolla sobre de la aprehensio de altres estamenyas y sobre lo fer judici de aquelles y recuperar los arrendataris los drets de la generalitat y havent los s.[rs] Consellers donada demonstratio que era gust de la ciutat concordar dita questio y posar assiento per lo sdevenidor, fonch comes als dits mag.[chs] Advocats y assessors y advocat fiscal del general pera que aconsellassen lo modo ab que se evitas tota contentio, los quals resolgueren la forma se porra tenir continuantla en un paper que se entregà als s.[rs] Consellers y Deputats. Y no dexe de causar admiratio que havent

comforme dit paper los consols del pont de aportar las ditas estamenyas apresas a la bolla y manifestarlas pera poder prosseguir son judici, las hagen aportades en casa de V. S. sens posarles en manifest; Per tant dits molt Ill.^{res} s.^{rs} Deputats ho representan a V. S. pera que mane y ordene que lo tractat ab dit paper se effectue del modo esta assentat y disposat en aquell que per sa part no se ha de fer impediment algu al tractat ab dit paper, ans be havent alguns officials de V. S. dexat de observar lo que ab altres concordias esta assentat entre las dos casas, han procurat remediarho y levar tot debat y encontre, y tambe havent tingut notitia de que unas ordinations fetas per V. S. à sinch de Mars passat encontraven ab ditas concordias antigas y capitols de Cort ho han representat ab embaxada als dits s.^{rs} Consellers pera que ab remeys mes convenients ho manassen reparar, Y com fins vuy no tinguen resposta nos han ordenat ho representassem a V. S. y suplicassem mane V. S. se effectue y que los officials de V. S. observen ditas concordias y Capitols de Cort pera que deixa manera se continue la conformitat y correspondentia entre las dos casas que es lo desig maior tenen dits molt Ill.^{res} s.^{rs} deputats y de servir a V. S.»

Embaxada als srs. deputats per lo consol del pont per unas stamenyas.

DILLUNS a VIII. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers feren fer una embaxada als s.^{rs} deputats del general de Cathalunya per medi dels s.^{rs} don Andreu Blan y Diego Monfar y Sorts ciuteda la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

Fa molt gran stimacio sta ciutat de la disposicio ha significat tenir v. s.^{a} en acodir a la emenda y castich que demanen los excessos dels arrendataris de la bolla referits ab la embaxada desta ciutat presentada a v. s.^{a} de qui ab sa resposta legida en lo savi concell de cent lo die de vuy spera dit concell lo bon exit ques confia y tambe en desijar v. s.^{a} que stas dos cases tingan com sempre mutua conformitat y correspondencia, assegurant a v. s.^{a} dit concell què sos desigs y de v. s.^{a} en sta raho son molt conformes y pera dar a v. s.^{a} la satisfactio ques raho en orde a la nova reforma dada als portalers desta ciutat dit concell ha comes als molt Ill.^{es} s.^{rs} concellers mag.^{ch} clavari y a vuyt persones del mateix concell ab igual numero de staments que ab las per v. s.^{a} anomenadores com supplica dit concell a

v. s.ª les mane anomenar tinguen les conferencias convenients pera mirar y censurar a si lo disposat en dita nova reforma encontra, o, no ab les concordias entre les dos cases constitutions de Cathalunya capitols y actes de cort ab refferiment del que trobaran a v. s.ª y ha dit consell ditas persones respective pera que.en tot se prengue tant açertada deliberacio qual conve a la stabilitat de aquesta unio y conformitat his veja en tot temps la bona dispositio te aquesta ciutat de servir a v. s.ª»

A la qual embaxada respongueren los s.rs deputats que ho veurian y tractarian.

DIMECRES a X. de dit. — En aquest die vigilia de la festa del corpus despres dinar a les quatre hores los s.rs concellers se aiuntaren a la plassa de s.t Jaume per anar al benedictus de matines en la seu y al cap de un rato y arriba lo s.r canceller lo qual tingue la precedentia dels s.rs concellers: y fetas las tres embaxadas com es costum de part del mo't Ill.e capitol partiren de dita plassa ab la agraduacio que sta llargament descrita en lo llibre de agraduacions que aporta lo scriva de las obras y anaren en dita seu anant les masses de la Real audiencia per anari lo s.r canceller devant lo primer bordo y apres les de la ciutat y aportantles axi les unes com les altres altes: y tornats de la seu ab la mateixa serimonia tornaren en dita plassa de s.t Jaume y alli se assentaren fora del porxo als padrissos que alli son. E alli dansa la Aliga y apres vingueren les bassines dels obrers.

Vigilia de corpus.

DIJOUS a XJ. de dit. — En aquest die festa del corpus los s.rs concellers inseguint la deliberacio per lo savi concell de cent feta los dies passats se aiuntaren lo demati a les nou hores en lo porxo de s.t Jaume ab sos promens e, de alli anaren en la seu ha ont ohiren lo offici stant assentats alt al altar maior en los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli: lo qual offici digue de pontiffical lo R.im s.or Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo diaca al cor y lo sots diaca als s.ors concellers com axi es costum y se fa en la seu: y acabat lo offici los s.rs concellers acompanyaren lo s.r bisbe fins a son palau per aver dit de pontiffical y de alli sen tornaren en dita plassa de s.t Jaume.

Festa del corpus.

Dit die despres dinar a les quatre hores los s.rs concellers se tornaren aiuntar ab sos promens en dita proffesso E, de alli anaren en dita seu hą hont stigueren assentats del mateix modo

que lo demati: feuse la proffesso de corpus en la forma solita y los qui de tots staments aportan varas dels trasts anaren devant la capella de cant de orgue y apres de dita capella devant dels verguers dels s.[rs] concellers los obrers y scriva de las obras y los promens dels s.[rs] concellers ab varas y los s.[rs] concellers ab sos promens aportaren les varas del talem en dita proffesso.

Embaxada de part dels srs. deputats per lo consol del pont per unas stamenyas.

DIVENDRES a XIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.[rs] don Vicents Magarola y Joseph Mora ciuteda se feu una embaxada als s.[rs] concellers de part dels s.[rs] deputats la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

✠

«Molt Ill.[es] Senyors.

Los Arrendadors del dret de la bolla de Barcelona vuy dia present han refferit als molt Ill.[es] Senyors Deputats que Hieronym Resplans mercader altre dels Consols del Pont de la present ciutat lo dia de air a las sis horas de la tarda poch mes o manco, se conferi en la casa de la bolla y digue a dits arrendadors li prenguessen lo manifest de dos pessas de estamenya las quals iunt ab altres havia apreses de casa de Melsior Barber sastra a effecte que manifestades primer pogues fer son judici de aquelles segons llurs privilegis, los arrendadors duptaren en pendrer dit manifest sens donarne raho a dits molt Ill.[es] Senyors Deputats per lo quels tenian dit que sobre la pretentio dels arrendadors y Consols del pont acerca de la exactio dels drets del general y pretentio de dits consols a cerca de fer llur judici de la roba apresa havian concordat ab v. s.[a] y que axi iunts arribassen en consistori pera darne raho a dits molt Ill.[es] Senyors Deputats; replica dit Consol y principalment digue que la concordia referida no li constava fos firmada de algun magnifich Advocat ordinari de la Ciutat ni passada per lo savi consell de Cent ni per lo consistori de dits Senyors Deputats comforme tot lo sobredit esta llargament contengut ab lo acte en forma publica tret que ab la present se entrega a V. S.[a]

»Las rahons y replicas de dit Consol han donat que duptar a dits molt Ill.[es] Senyors Deputats y mes veurer que havent feta aprehentio dit Consol de altras estamenyes y ser passat lo

termini dins lo qual tenian obligatio de manifestarles segons lo que v. s.ª y Deputats tenen tractat per medi dels mag.chs Assessors ordinaris de la ciutat y General no haje manifestades aquelles la qual concordia y apuntaments ab embaxada feta al Savi Consell de Cent se representa y se offeriren dits Senyors Deputats manar que nos fes impediment algu als dits consols segons lo tractat ab aquella. Per tant los dits Senyors Deputats nos han ordenat reportassem a V. S.ª lo sobredit en esta embaxada y supplicassem a V. S.ª manassen advertir la resposta de dit consol que tenen per cert que no es de orde de V. S.ª desijan o saber de V. S.ª o Savi consell de Cent pera que pugan manar als dits arrendadors lo que deuen fer, y axi se conserve la unio y correspondentia de las dos casas y se eviten tots genero de encontras la qual sempre speran de V. S.ª»

A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs concellers companys seus que ho veurian y tractarian y del que resoldrian ne farian sabidor a sa s.ª

DISAPTE a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat lo die present feren fer per medi de dos s.rs cavallers una embaxada als s.rs deputats la qual donaren en scrits que es del tenor seguent. Embaxada als srs. deputats per lo consol del pont per unes stamenyas.

«Molt Ill.es S.ors

Lo savi concell de cent ha deliberat lo die de vuy se das com se dona noticia a v. s.ª que exercint lo consol del pont son offici y avent estos dies passats feta apprehencio de dotse pessas de stamenyas pera fer son judici dellas comensantles a posar en manifest los arrendataris de la bolla se an retingut dos pessas y axi dit concell supplica a v. s.ª les mane posar en manifest y restituirles a dit consol per fer dit judici y que pera les deu pessas que restan sian servits v. s.as manar a un official del general assistesca per part de aqueix concistori a dit consol al qual assistira tambe lo syndich de la present çiutat pera posar aquellas en manifest manant sas s.as se li tornen com dit concell ha deliberat les hi fasse aportar y posar despres de aver cobrades ditas dos pessas primeras com ho spera dit concell de v. s.ª»

A la qual embaxada respongueren los s.rs deputats que ho veurian y tractarian.

Embaxada del bras militar per les crides del Princep[s] namque.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die vingueren en la present casa dos s.[rs] cavallers ab embaxada de part del bras militar la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.[es] S.[rs]

Despres de aver entes lo bras militar que a 13. del corrent se serian fetas unas cridas les quals encontran en moltas constitutions de Cathalunya y per ser cosa tan grave ha occasionat al dit stament juntarse pera resoldrer y supplicar a v. s.[a] sie servit ab los medis mes efficaces y convenients exir a la deffensa axi com sempre se a acostumat que dit stament militar ho reputara a singular gracia y merçe.»

A la qual embaxada respongue lo s.[r] conceller en cap en veu sua y dels demes s.[ors] concellers companys seus que stimaven ab moltas veras al bras militar la merce los feya y que los s.[rs] concellers acerca de dit negossi acudirian a sa deguda obligacio no perdent un punt al que per llur part los tocas.

OLMERA consaller en cap.

Altre embaxada del dit Braç per igual negoci.

DIMECRES a XVIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingueren ab embaxada de part del molt Ill.[e] bras militar los s.[rs] don Fran.[co] Amat y de Gravalosa, Domingo Moradell, Franc.[h] Bru, don Andreu Blan y de Ribera, Joseph Jover, Ramon Romeu, don Joseph de Margarit, Ramon Spuny y Joan Ba.[ta] Cudina la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Notable sentiment y pena ha tengut y te lo bras militar y tots la avem de tenir per ser cosa comuna y que toca a tots generalment lo aver la mag.[t] del Rey nostre s.[or] que Deu g.[de] manat declarar tenir lloch en la occasio present la dispositio del usatge princeps namque, y aquesta declaracio averla manada publicar lo Ex.[im] llochtinent general ab publica crida feta en la present ciutat a 13. del corrent per encontrarse aquesta declaracio y publicatio de ella axi en lo Ritu com en lo recto ab les generals constitutions y leys, privilegis exemptions y libertats de aquesta provincia ab notable contrafactio y violatio de aquellas: y com materia tan grave de tanta importancia y ponderacio exigesca y demane lo mayor cuydado diligencia y vigilancia

possibles en cercar y procurar per tots los medis mes efficaces y convenients lo remey y reparo de tants grans preiudicis supplica perso a v. s.ª lo stament militar sie de son servey manar advertir y conciderar totas estas cosas ab la maduresa y prudencia que acostuma y procurar lo remey y reparo dellas que ademes fara v. s.ª en asso lo que li es tant propri y natural lo dit bras militar ho stimara de v. s.ª a singular favor y merce.»

A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap que ho veurian y tractarian y de tot ne farian sabidor a sa s.ª

Dit die vingueren en dit concell ab embaxada de part dels s.rs deputats del general de Cathalunya lo s.r Hieronym Roig sacrista y canonge de la seu de Barcelona, T. Çiurana canonge de la seu de Girona, Joseph Hieronym Besora canonge de la seu de Leyda, don Fran.co Grimau, Luys Corbera y de Castellet, don Bernat Terre militars, Joan Franc.h Codina, Joseph Mora y Raphel Grimosachs ciutedans la qual donaren tambe en scrits que es del tenor seguent. Embaxada dels sors. Deputats sobre lo mateix.

✠

«Molt Ill.re S.r

La Mag.t del Rey nostre s.r (que Deu guarde) es estat servit declarar tenir loch en la occasio present la convocatio en força del Usatge Princeps namque per las causas y motius contenguts en dita declaratio à quatre de Juny corrent despedida ab totas las solempnitats de la real cancelleria de Arago acostumades, de la qual V. S. estara ben certifficat pus aquella ab veu de publica crida feta en la present ciutat, Dissabte à tretse del corrent de part del Ex.im s.r Loctinent y Capita general fonch manifestada y feta entendrer, la qual crida axi mateix es estada despedida ab totas las solempnitats de la real cancelleria acostumades.

»Ab lo dit decret, o, declaratio feta per sa mag.t se mana à totas y qual sevol persones compreses en lo dit Usatge Princeps namque que son las penas en aquell contingudes, ab ses armes y vitualles per al die se assenyalara acudan a las parts del present Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya en la forma y de la manera que en dit Usatge se conte.

»Materias son estas de gran sentiment y que han de posar en notable cuydado à tots los poblats en lo present Principat y

comtats. Han lo tingut hil tenen los s.rs Deputats del general de Cathalunya de exir a la deffensa, y perço ja en lo any proppassat præsentint algun rumor de aquesta materia manaren fer junta de advocats pera que vessen y mirassen scriptures y papers conferents per aquella. Y encontinent lo mateix die se publicaren dites crides, manaren juntar D.ors en numero copios pera que tractassen y conferissen aquest negoci. Y continuant aquestas diligentias lo die de ayr convocaren los tres estaments en la casa de la Deputatio pera que fossen servits dir son parer y aconsellarlos lo que devien fer y observar sobre aquest fet: Y aderint y seguint dits s.rs Deputats lo parer y consell dels brassos encontinent nomenaren trenta sis persones eletes dels tres estaments pera que aquelles ensemps ab los mag.chs assessors y advocat fiscal del general y D.ors aplicats conferissen y tractassen aquestas materias y pera instruhirse en ellas vessen y mirassen totes les scriptures y papers que fossen de importantia y à proposit per aquest fet y de la resolutio que pendrien fessen relatio als brassos, los quals per aquest effecte dits s.rs Deputats entenen convocar encontinent que dits Elets y advocats hauran pres resolutio en dit negoci.

»Totes estes coses representan los s.rs Deputats y delles donan notitia a V. S. suplicantlo sie servit attendrer y conciderar materia tant grave de tant pes, e importantia y tant universal que toca ab tot gènero de persones, y los præiudicis que delles resultan à tota aquesta Provincia y a sos provincials y que aquesta ciutat com à cap y principal menbre de aquest Principat tinga a be procurar ab los medis efficases y convenients conferir tractar y diligentiar estas materias ab lo madur y prudent consell que be te acostumat asségurant à V. S. que dits s.rs Deputats no pararan un punt ni perdonaran treball algu en fer y procurar tot lo que convinga en beneffici y per la bona directio desta materia, la qual confian que aiudats del consell favor y merce que esperen rebrer de V. S. tindra lo fi y exit que conve à maior gloria de Deu servey de sa mag.t y beneffici de tota esta Provincia.»

Cap d'octava de Corpus.

DIJOUS a XVIIJ. de dit. — En aquest die cap de octava de la festa de corpus los s.rs concellers se aiuntaren lo despres dinar a les tres horas ab sos prohomens en la plassa de s.t Jaume. E de alli anaren en la seu: feuse la proffesso acostumada y los s.rs quatre concellers ab dos promens aportaren les vares de

la proffesso y los altres dos promens anaren apres de la custhodia devant del gremial com es costum axi quiscun any dit die: y acabada la proffesso per no ser stat lo s.r virrey en la proffesso lo scriva Rational ley aporta lo ventall se li done tambe dit die com lo del die de corpus y altre axi mateix per la s.ra virreyna.

Dit die per medi de dos s.rs cavallers fonch donada una embaxada en scrits als s.rs concellers de part dels s.rs deputats del general de Cathalunya la qual es del thenor seguent.

Embaxada dels Sors. Deputats per l' afer del *Princeps namque.*

✠

«Molt Ill.res S.rs

Havent nosaltres tingut notitia en lo any proppassat que lo Ex.im S.r Loctinent per orde de sa Mag.t (que Deu guarde) tractava y conferia ab los D.ors del real consell si la dispositio del Usatge Princeps namque en aquella occasio tenie loch, o, no. Encontinent que tinguerem esta notitia de ditas conferentias y tractats manarem fer iunta de Advocats pera que ensemps ab los assessors y advocat fiscal de aquesta casa regoneguessen y mirassen scriptures y papers conferents per aquesta materia, Y pera daço se iuntaren moltas vegades y conferiren aquest fet. E com dissabte proppassat que comptavem à 13. del corrent de part de dit Ex.im senyor Loctinent general sien estades publicades en la present ciutat unes crides ab las quals se notiffica, la mag.t del Rey nostre senyor haver declarat en Madrit en la occasio present tenir loch la dispositio de dit Usatge Princeps namque manant à totas las personas compreses baix de dit Usatge y sots las pænas en aquell contengudes que per al die sels senyalara ab armes y vitualles acuden a las parts del present Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya, com estan obligats, en la forma y de la manera ques conte en dit Usatge com en dites crides se conte las quals per maior intelligentia seran per lo scriva maior legides; aquesta novedat nos dona occasio y motiu de que ab la prestesa vigilantia y cuydado que materia tant grave y de tanta importantia requeria, de prompte procurassem haver una copia de ditas cridas, la qual haguda encontinent, lo mateix die manassem fer iunta de nou doctors en drets dels mes graves y experts de la plassa, los quals ensemps ab los assessors y advocat fiscal de la present casa per

orde nostre, tots estos dies han conferit y tractat y encara van conferint y tractant las ditas cridas y las materias que aquellas contenen pera que sobre aquelles nos donen son vot y parer y no contents de aço y perque ab maior consell maduresa y prudentia se advertescan y diligentien totas las cosas que per la bona directio de dit negoci sien mes aproposit y convenients, Havem suplicat à V. S. fos servit aiuntarse en aquest loch pera que sie servit aconsellarnos lo que en estas materias devem fer y observar à maior gloria de Deu servey de sa mag.[t] y beneffici de aquesta Provincia assegurant a V. S. que en tot lo que donara loch la obligatio de nostron carrech y la conveniencia que aquest fet demana acudirem ab deguda puntualitat maiorment aiudats del consell de V. S. que sera lo mes acertat y convenient.»

A la qual embaxada respongue lo s.[r] conceller en cap que los s.[ors] concellers besaven les mans als s.[rs] deputats per tanta merce y que sa s.[a] stigues molt cert que la ciutat staria molt a la mira en dit negossi no perdent un punt al que a ella per sa part tocaria.

Divendres a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die vingue en la present casa Franc.[h] Fitor notari de Barcelona procurador fiscal del general de Cathalunya lo qual de part dels s.[rs] deputats dona copia del vot fet y declarat per los mag.[chs] Assessors y demes advocats consultats per la contrafactio de la constitutio Princeps namque lo qual es del thenor seguent.

✠

«Jhs. Maria

Copia del vot fet per los magnifichs Assessors y advocats de la deputatio del general de Cathalunya.

En lo fet consultat per los molt Ill.[res] s.[ors] deputats del general de Cathalunya als assessors y advocat fiscal del mateix general y D.[rs] aplicats infrascrits aserca de las cridas Reals que lo Ex.[m] s.[or] Duch de Cardona llochtinent y Capita general en lo present Principat ab firma del noble Regent la real cancellaria y thesoraria y mag.[h] advocat fiscal ha manades publicar en la present çiutat de Barcelona a 13. del corrent mes de Juny de 1637. ab inserta de unes lletres reals de sa mag.[t] a quatre del mateix mes de Juny despedida per la Real cancellaria del Con-

cell supremo de Arago acerca del usatge Princeps namque, declaratio convocatio y executio de aquell fahedora lo die que senyalara, per veurer si encontren ab los usatges Constitutions Capitols de cort del present Principat, usos stil y consuetut de aquell vist y ben conciderat lo dit usatge Princeps namque cituat en lo volum de las Constitutions sots titol de dret del fisch y altres constitutions de aquell parlants: Vist lo que los doctor[s] pratichs de Cathalunya en la materia del dit usatge scriuhen: Vist los exemplars ques son trobats en aquesta materia: Vists altres diversos papers acerca della fets y altras coses. Attes que de la contextura serie y paraules de dit usatge Princeps namque del titol del dret del fisch y de las suas regalias lo qual la constitutio 6. del mateix titol vol y disposa expressament esser servat segons que parla e dispon revocats tots abusos y de la mente del legislador y de las constitutions que parlen de la materia del dit usatge y del que scriuhen los D.rs pratichs de Catalunya acerca de aquell y del que ses vist en molts exemplars ques son trobats y altrament consta que la declaratio convocatio y executio de dit usatge requereix la presentia de la Real Persona de sa mag.t en lo present Principat de tal manera que sempre dits actes se son fets altrament que per sa mag.t y aquell stant en lo principat ses queixat lo Principat y a instantia sua son estats revocats per los s.ors Reis en corts generals y altrament y lo stil observança y consuetut en esta materia son estats sempre de aqueixa manera sens que la occupatio de sa mag.t que se allega en ditas Reals lletres salva sa real clementia sie suficient pera poder en sa absentia usar de dit usatge y consta que las ditas lletras Reals incertades ab dita crida real contenen no sols declaratio y convocatio de las gents del present principat per raho de dit usatge ja fetes pero encara executio fahedora en absentia de sa mag.t que havia de ser de necessitat per alguna perçona per al dit effecte per sa mag.t delegadora: Cosa que sempre que ses feta es estada revocada per los s.ors Reis con se troba per los exemplars ques son vistos. Perço y altrament dits assessors advocat fiscal y D.rs aplicats infrascrits son de vot y parer que dita crida y reals lletres en ella incertades encontren ab lo dit usatge princeps namque y constitutions a aquell aplicables y als usos pratiques costums y stils en esta materia fins assi en lo present Principat observats y que tenen obligatio los s.ors Deputats y hoydors opposarse per los remeis de las generals

constitutions y per los que mes convindra al reparo de ditas contrafactions segons lo stil usos y pratigas de la present Casa.

Vidal assesor, Fabregues fisci Generalis Ad.us Sabater Ass.or

Fontanella Consulens	Mas Consulens
Joli Consulens	Boix Consulens
J.s Mar.us Rull Consulens	Balet Consulens
Peralta Consulens	Molera Consulens
	Cornell Consulens
	Aguilo Consulens.»

Nova embaxada dels sors. Deputats per lo fet dels Consols del Pont.

DISAPTE a XX. de dit se tingue concell de cent en lo qual vingue una embaxada de part dels s.ors deputats la qual se dona en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.es S.rs

La materia corrent sobre vinguda apres de aver rebuda la embaxada de v. s.a de 13. del present mes de juny ha donat occasio per los molt Ill.es s.rs deputats, no an pogut tornar puntualment resposta a v. s.a de dita embaxada com ho avisaren a v. s.a de paraula ab la ultima embaxada, ni menos representar a v. s.a la pretensio y debat suscitat entre los consols del pont y arrendataris de la bolla sobre lo qual a petitio dels molt Ill.es s.ors concellers foren nomenats los mag.chs Advocats de aqueixa casa y los Ass.ors y Advocat fiscal del general que acordaren apres de moltas juntas los apuntaments que hu y altre concistori tenen firmats de dits mag.chs Advocats y Ass.ors a effecte que per avant dits consols y arrendataris poguessen proseguir en llur exercici respectivament sens contradictio ni impediment algu, y aventse per part de dits arrendataris representat a dits molt Ill.es s.ors deputats que dits consols del pont no observen lo contengut en dit paper ni volen star a ell y desijantho saber y averiguar la veritat si era, o, es orde dels molt Ill.es s.rs concellers, o, de v. s.a se representa ab embaxada de 12. del corrent mes enviant lo acte ab forma publica rebut per lo scriva major de la casa de la deputatio del sobredit pera que de dits molt Ill.es s.rs concellers, o, de v. s.a sabessen lo çert. Y com fins vuy no es stat possible alcansaro y pera poder donar resposta a v. s.a a la dita embaxada y negoci qual conve al be-

neffici de aquell y beneffici publich, supplican dits molt Ill.^{es} s.^{ors} deputats a v. s.^{a} sien servits manar donar los la resolucio de v. s.^{a} en si se a de star als apuntaments de dit paper, o, no que en tenir la de v. s.^{a} no disgregantse lo savi concell dits molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats donaran sa resolutio y resposta, assegurant a v. s.^{a} que lo maior desig tenen es de donar gust a v. s.^{a} y continuar la unio y conformitat de las dos cases tant necessaria pera gloria de Deu servey de sa mag.^{t} y be publich.»

Sobre la qual embaxada fonch per lo dit savi concell deliberat que lo dit negoci fos porrogat per ser ora tarda per altre die.

Mort de la sra. Abadessa de santa Clara.

E tambe en lo dit concell fonch proposat que attes per part de la s.^{ra} priora del monestir de las monges de s.^{ta} Clara eren vinguts lo mateix die ab dos vegades en la present casa de la ciutat sinch, o, sis capellans per fer a saber als s.^{rs} concellers com com nostre s.^{or} ere stat servit aportarsen en la sua s.^{ta} gloria de paradis la molt Ill.^{e} y R.^{nt} s.^{ora} sor... [en blanch] Despujol Abadessa de dit monastir e que lo enterro de son cors y Ecclesiastica sepultura de aquell serie per lo dilluns proxim demati a les nou hores attes mori lo die de air E que axi dita s.^{ra} priora y tota aquella s.^{ta} casa suplicaven als s.^{rs} concellers volguessen ser servits ferlos merce de acudirhi en sa presentia com sempre avian acostumat com ha protectors eran de aquella casa que ho rebrian a molt particular honrra y merce. E que pera dasso los s.^{rs} concellers no obstant avian fets mirar los exemplars de altres vegades y averse trobat consecutivament que sempre hi eran anats toda[via] los s.^{rs} concellers ho proposaren al dit concell pera que fos servit deliberar lo fahedor.

E lo dit concell ohida y entesa la dita propositio delibera que los s.^{rs} concellers lo dilluns proxim anassen en forma de ciutat ab les gramalles de raixa negres en dit monestir de s.^{ta} Clara al dit enterro y sepultura de la s.^{ra} Abadessa si y conforme y del mateix modo de altres vegades.

Embaxada del Ilustre Capitol de la Seu per lo de la Administració del Hospital general.

Dit die vingueren en la present casa de la ciutat ab Embaxada de part del molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona la qual donaren als s.^{rs} concellers a soles en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Don Andreu Blan de Ribera y don Joachim Reguer reportaren de part de v. s.^{a} en lo capitol de la seu de Barcelona una

embaxada en scrits aserca de la Administratio del hospital general de s.[ta] creu y per que sobre ella se concideraren algunes difficultats determina dit capitol se entregas lo paper de v. s.[a] al daga y canonge Pau del Rosso y al canonge Franc.[h] Paga Ad.[ors] Ecclesiastichs de dit hospital pera que conferint lo ab los Ad.[ors] seculars sos companys se aiustas lo fet pera poder pendrer sobre ell una asertada resolucio dits quatre Ad.[ors] se conferiren y resolgueren unanimes y conformes lo contengut en altre paper ques reporta en dit capitol y com per medi de dita resolutio agen cessat ditas difficultats, Respon a v. s.[a] est capitol que ab molt gran gust fara nominacio de persones pera que aconcellen a dits Ad.[ors] lo mes convenient en beneffici de la bona administracio y govern de dit hospital stimant a v. s.[a] son s.[t] zel y bona correspondençia.»

Embaxada dels Sors. Deputats en rahó del *Princeps namque.*

DILLUNS a XXIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingue una embaxada de part dels s.[rs] deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[r]

Per donar principi a les diligencies se deuen fer en orde al reparo de la contrafactio de les generals constitutions y drets de aquestos principat y comptats ques concidera ser feta ab la declaracio del usatge princeps namque feta per sa mag.[t] y publicada en sta ciutat per orde y manament del Ex.[im] lloctinent y capita general. Han ordenat los s.[rs] deputats se fes com ses feta lo die present una embaxada solempne a sa Ex.[a] copia de la qual se dona a v. s.[a] pera que del contengut en ella tinga plena notitia de tot lo que se anira fent y disposant en raho de aquest fet dits s.[ors] deputats la donaran a v. s.[a] y a la vint y quatrena que v. s.[a] per stas cosas te anomenada per que ab tota conformitat y ab maior intelligencia puga servirse ferlos merce cohoperar en stas materias ab embaxadas a sa Ex.[a] y altras diligencias convenients fins a alcansar lo fi ques desija com axi ho confian dits s.[rs] deputats del bon zel y effecte experimenten en v. s.[a]»

Copia de la Embaxada enviada de part dels s.^{rs} deputats al s.^{r} virrey.

✠

«Ill.^{im} y Ex.^{im} S.^{r}

La Mag.^{t} del Rey nostre s.^{r} (que Deu guarde) ab sas letras reals dades en Madrit à quatre del corrent mes de Juny signades de sa real ma ab altres solempnitats de real cancelleria despedides, ha declarat que som en lo cas del Usatge Princeps namque y en la exequutio de aquell manant que ditas letras se publiquen y exequuten en las ciutats Vilas y lochs desta Provincia en la forma acostumada, y que axi mateix sots las pænas en dit Usatge contengudes lo die que senyalara ab armes y vitualles se acuda a las parts del present Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya comforme lo disposat en lo dit Usatge Princeps namque; las quals letras reals ha manades publicar V. Ex.^{ia} als tretse de dit mes ab veu de publica crida per los lochs acostumats de la present Ciutat. Y com sa Mag.^{t} salva sa real clementia no hage pogut fer la dita declaratio, convocatio, y exequutio fahedora lo die que senyalara en virtut del dit Usatge Princeps namque per no ser sa Mag.^{t} present en lo Principat ni occorrerse de present algu dels casos del dit Usatge Princeps namque axi per requerir dita declaratio, convocatio, y exequutio la dita real presentia de sa Mag.^{t} dins lo dit Principat en los dits casos, comforme ho disposa lo dit Usatge Princeps namque collocat baix del titol de dret del fisch y sas regalias lo qual, la constitutio sisena del mateix titol vol y disposa expressament esser servat segons parla y disposa revocats tots abusos, y ses observat en semblants casos de aqueixa manera, com perque, ni la occupatiò de sa Mag.^{t} que se allega ab ditas reals letras, salva sa real clementia, es sufficient per poderse praticar dit Usatge Princeps namque en est Principat de Cathalunya ni en aquell hi ha guerra que sia tal, en que hage loch, Princeps namque, de hont resulta que ditas cridas declaratio y convocatio y exequutio fahedora ab motiu de dit Usatge Princeps namque que directament encontran ab lo mateix Usatge y constitutions à ell aplicables, usos y costums del present Principat. Perço y altrament los Deputats del general de Cathalunya pera acudir a la obligatio de lur carrech segons que per gene-

rals constitutions de Cathalunya estan obligats nos han ordenat representassem extraiudicialment à V. Ex.[ia] per medi de esta embaxada la dita contrafactio y supplicassem á V. Ex.[ia] sie de son real servey manar revocar ditas cridas y parar en la exequutio del contengut en ditas letras reals per observança del dit Usatge, constitutions de Cathalunya, consuetuts, usos, styls, y praticas fins assi observades que ho rebran de V. Ex.[ia] à singular gratia y merce.»

La resposta que ha fet sa Ex.[ia] à dita embaxada es que «lo mandara ver.»

Embaxada al Sr. Virrey per dit negoci.

DIMARS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi dels s.[rs] Hieronym Calders, don Andreu Blan, micer Diego Monfar y Sorts, Jaume Bru, Joseph Miquel Quintana y Antoni Magarola ciutedans la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

La ciutat de Barcelona que sempre com ha tant fael vassall a son Rey y s.[r] ha rebut de sa mag.[t] (Deu lo guart) innumerables favors y entre ells de que miras per la conservatio de sos privilegis exemplars y prerrogativas y dret municipal de aquesta provincia, de las constitutions de la qual es conservadora, ha procurat molt consultament fer les diligencias li son stat possibles, per certificarse si la declaratio publicatio y executio del usatge princeps namque y motius en aquella contenguts feta y publicada respectivament a 4. y 13. del corrent encontra, o, no ab dit usatge y generals constitutions applicables a ell y es restada certifficada ab relatio copiosa y uniformament feta son en gran manera contrarias a dit usatge y constitutions, axi per que demanen dit usatge a sa observansa y constitutions conferents a ell y explicatio dels pratichs en orde a ellas presentia de sa mag.[t] en sta provincia com altrament, anagenant dits drets de si tots abusos com los ha repellits la observansa subseguida en semblants casos, ni esser lo present quey hage guerra qual disposa dit usatge, ab lo qual stas cosas y altres que no son presents y demanen aquell encontran ditas declaratio y publicatio, Per las quals raons y altrament es ben cert que ditas declaratio y publicatio no tenen lloch al present ni sa mag.[t] salva sa real clementia podia manar fer ditas declaratio publicatio convoca-

tio y executio, y axi supplica sta ciutat a v. Ex.ª mane revocar dita crida y publicatio della que de aquesta merce que spera rebrer aquesta ciutat de v. Ex.ª ne resultara molt gran servey a les mag.ts divina y humana y beneffici y quietut universal a dita provincia.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que «lo mandaria ver.»

Dit die los s.rs concellers per medi de dos s.rs cavallers feren fer una embaxada als s.rs deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaxada als sors. Deputats per lo mateix.

«Molt Ill.e S.r

Molt gran merce confessa sta ciutat aver rebut lo die de air de v.ª s.ª ab la embaxada es stat servit fer al savi concell de cent de paraula y en scrits molt copiosament refferida concide-rant en materia tant grave la bona dispositio de v. s.ª les diligencias ha manat fer y les que significa se faran, significant axi mateix les que desija obre sta ciutat uniformament ab v. s.ª y encara que te v. s.ª experimentat en totes occasions nostres effectes, que son sempre aiustats ab una mutua correspondencia y conformitat als de v. s.ª per esser stats aquells tant conformes a raho y encaminats sempre al servey de Deu nostre s.or de sa mag.t y beneffici de aquesta provincia de qui es v.ª s.ª y sta ciutat protector y emparo confessa dit concell averli v.ª s.ª dats nous alientos a tot lo que sie augment della, conciderant que lo mes efficas medi pera que se alcanse lo fi ques desija es stat uniformitat y axi ha fet nominacio de 24. persones del mateix concell de tots staments pera sercar mirar y censurar los privilegis exemplars y demes scriptures de la present casa conferents a la materia y que de ditas persones les que convindra tingan ab les per v.ª s.ª eletas que tambe convindra conferencias convenients ab refferiment a v. s.ª del ques trobara esser en benefici de la cosa y deliberara dit concell en orde en ellas pera que en tot se prenga tant acertada resolutio qual conve al servey de las magestats divina y humana y beneffici universal desta Provincia.»

Dit die fonch feta semblant embaxada al molt Ill.e bras militar.

Altra embaxada al Braç militar per igual rahó.

Dit die los s.rs concellers per medi de dos s.rs cavallers feren fer una altra embaxada als s.rs Deputats la qual apres de averla

Embaxada als Sors. Deputats per lo fet de les estamanyes.

explicada de paraula la donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.es S.rs

Despres de proposat ja en lo savi concell de çent lo fet occurrent de las stamenyas y aver refferit en ell lo sagrista Roig per part de v. s.a les justas causas ha tingut de differir la resposta de la embaxada feta a v. s.a sobre sta materia de part de dit concell ha deliberat aquell lo die de vuy assegurat que aplaudira per ferli merce v. s.a en manar als arrendataris de la bolla posen en manifest per canas y palms sens veurer les stamenyas si no es en cas que v. s.a done paraula als cavallers desta embaxada de que encontinent restituiran dits arrendataris les dos pessas retingudes y les demes de les quals ha fet aprensio lo consol del pont den Camdara portantles alli pera que de aquellas fasse dit consol son judici com ab sta de part de dit concell se supplica a v. s.a y ho demane la justitia y uniformitat de las dos casas.»

A la qual embaxada respongueren los s.rs deputats que besaven les mans als s.rs concellers y que ho veurian y tractarian y que en tot lo que aquell concistori pogues servir a la çiutat ho faria ab molt gran voluntat.

Idem idem.

Semblant embaxada feta als s.rs deputats per medi de dos cavallers de part de la ciutat la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Les moltes y tant notories occupations que ha tingut fins ara sta ciutat no li han dat lloch a fer la censura convenient dels apuntaments que ab embaxada feta a 19. del corrent significa v. s.a respongues dita sta ciutat si volia star a ells y pera ferla delibera lo savi concell de cent lo die de air se anomenassen com se anomenaren vuyt persones del mateix concell ab igual n.o de staments pera que ab les que supplica dit concell mane anomenar v. s.a tingan sobre dells les conferencias convenients ab refferiment a v. s.a y ha dit concell respective: y per que ha succehit que avent lo consol del pont lo mateix die de air feta appreencio de un drap que era de la vila de Valls pera fer judici dell, lo qual troba ya bollat lo deffenedor de la generalitat li feu manament de paraula levantne acte Bernat Saliges notari del mateix deffenedor que a pena de 50 ₶ ₰. de sos bens exegidores

lo tornas lo qual es impeditiu a la justitia de dit consol supplica dit concell a v. s.^{a} mane a dit deffenedor revoque dit manament pus es sta petitio conforme a justitia y confia dit concell la manara administrar com en tot v. s.^{a}»

A la qual embaxada respongueren los s.^{rs} deputats que ho veurian y tractarian y del fahedor ne farian sabidor a sa s.^{a}

Embaxada dels Administradors del Hospital general sobre necessitats del mateix.

DIVENDRES a XXVJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingueren ab embaxada los 4. s.^{rs} Ad.^{ors} del hospital general de s.^{ta} creu de la present ciutat los quals tots 4. stigueren assentats a la part dels ciutedans y militars apres de cada hu dels primers proms de dit concell la qual embaxada apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

Les neçessitats del hospital general de s.^{ta} creu de Barcelona son tant urgents y grans que necessiten de prompte remey de tal manera que lo que de present se deu passa de 5.000 ℔ ß. a mes de que tambe sta sens provisions molt necessarias y averse de fer lo pagament de la vigilia de s.^{t} Pere que importara segons los altres anys algunes 1.000 ℔ ß. axi que per lo socorro y reparo de present es stat forsos aiuntar en lo dit hospital les persones anomenades per lo molt Ill.^{e} capitol y per los molt Ill.^{es} s.^{rs} concellers les quals conferides y aiuntades en dit hospital ab los Ad.^{ors} de aquell unanimes y conformes an aconcellat a dits Ad.^{ors} que de present se devia suplicar a v. s.^{a} en primer lloch pera que sien servits voler fer merce y caritat a dit hospital de emprestarli 10.000 ℔ ß. per la cobransa de las quals y reparo dellas offerexan consignar al mag.^{ch} clavari de la present ciutat 1.003 ℔ 6 ß. ab censals que dit hospital reb sobre la present ciutat que ja en altras occasions que la present ciutat ha fet caritat y merce a dit hospital an consignat a dit mag.^{ch} clavari y en lo que te respecte al redres y arbitres per la subvencio de dit hospital y bon govern de aquell se van aiuntant y no pararan de aiuntarse posant en un paper tot lo que se anira advertint pera ferne sabidor al molt Ill.^{e} capitol y al savi concell de cent segons es stat axi determinat, que a mes de que v. s.^{a} fara una obra de tant gran caritat los Ad.^{ors} de dit hospital, o, rebran a singular gracia y merce de v. s.^{a}: lo offici, etc.

Altissimus etc.»

E lo dit concell en concideracio de una obra tan s.ta y pia delibera se fes com diu y narra la dita supplicacio segons que mes llargament se conte en la dita deliberacio en la ma corrent de la scrivania mayor. (1)

Embaxada al Sr. Virrey: fusta demanada per sa Magestat a ops de sa artilleria.

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aquest die se feu una embaxada per medi dels s.rs Franc.h Puigiener militar y micer Raphel Puig çiuteda inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die present al s.r virrey la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.im S.or

Referida en lo savi concell de çent per los concellers lo die de vuy la petitio de v. Ex.a en orde a les fustes que mensiona lo paper (1) que v. Ex.a mana enviar, dit concell desijant com sempre acudir al servey de sa mag.t y dar gust a v. Ex.a ha deliberat que ab la prestesa possible se miren los bastiments te sta ciutat per ses artillerias is pose en un paper los que te en respecte dellas pera que ab la mateixa puntualitat enterat destas provisions dit concell pogues deliberar lo que aparegues mes convenir a dits servey y gust y que en concideracio de que sta molt cerca lo die de la exequtio de las cartilles y manaments de v. Ex.a en raho de acodir los peons a la fabrica dels fossos de la vila de Roses sie v. Ex.a servit com ley supplica encaridament sta ciutat manar porrogar y dilatar dit die y dar lloch a mirar si encontran, o, no ab las leys de sta patria y si poden, o, no causar preiudici als privilegis concedits a esta ciutat y a

Manament de sa Excelencia a diverses Universitats en raho a enviar peons a la obra dels fossos del castell de Roses.

(1) L'acort pres per lo savi Concell de Cent, en respecte a la dalt transcrita suplicació dels Administradors de dit establiment benèfich, es aquest: — «E lo dit concell feu la deliberatio seguent, Attesa la urgent necessitat que te lo hospital general de la present ciutat referida al present concell per los administradors de aquella casa representat que emprestant li la present ciutat ara de present deu milia lliures com se es fet en altres occasions se acudiria al soccorro de dita casa fent assignacio y consignacio dits administradors en descarrech de aquelles de les pentions dels censals que sobre la present ciutat reb dit hospital prenent summa cada any de mil tres lliures y sis sous Que del compte mes despedit sien per via de amprestich y fentse dit acte de consignacio durant aquell fins sien pagades dites deu milia lliures sian girades a dits administradors dites deu milia lliures y perço despedida la cautela oportuna.» — (Llibre de *Deliberacions*, any 1637, fol. 188.)

(1) En l'esmentat Llibre de *Deliberacions* (any 1637, fol. 188 gt.) la dalt dita nota tramesa per lo Virrey, apareix transcrita en aquests termes: — «Memoria de les fustes que su Ex.a pide a la ciudad para la artilleria de su magestad ofreciendo pagarla luego, o, bolver lo en la mesma especie dando la seguridad de las personas que la ciudad quera en caso que se aya de bolver en especie Primo doçe tablones para cañon, seys tablones pequeños para ratalenas, doçe botones, doçe fusillos, cien corbas, trecientos rayos.»

les vilas y llochs de sa baronia y que son carrer de Barcelona que esta y mayor merce se promet de la grandesa de v.ª Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que en lo que tocava als bastiments de la fusta «que se dassen prissa por ser cosa muy conveniente a su mag.ᵈ y en lo demas que le stava muy bien la çiudad mirasse sus privilegios que si tenia justitia se le ministraria de muy buena gana.»

Altra embaxada al sor. Virrey en rahó a les fustes demanades pera la artilleria reyal.

DILLUNS a XXVIIIJ.º de dit. — En aquest die los s.ʳˢ concellers per medi de dos s.ʳˢ cavallers feren fer una embaxada al s.ʳ virrey la qual es del tenor seguent.

«Ex.ⁱᵐ S.ᵒʳ

Acudint esta ciutat com sempre al Real servey y dar gust a v.ª Ex.ª ha deliberat lo die de vuy lo savi concell de cent se entreguen les fustes que v.ª Ex.ª es stat servit demanar servintse axi mateix en manar v.ª Ex.ª pagar lo cost dellas al mateix cost de la ciutat que tambe ha manat offerir v.ª Ex.ª»

DIMARS a XXX. de dit.

DON RAMON DE OLMERA = consaller en cap.

JULIOL

Princeps namque: carta de sa magestat.

DISAPTE a XJ. de dit. — En aquest die lo s.ʳ virrey envia ha demanar los s.ʳˢ concellers en sa casa y axi obtinguda hora pera les onse ans del mig die y anaren y los dona una carta de sa mag.ᵈ y un paper de sa Ex.ª que son del tenor seguent.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra ciudad de Barcelona y conseio de ciento.

«El Rey.

Amados y fieles nuestros: la publicacion que se hizo en essa provin[cia] del usage princeps namque fue usando yo de la facultat que tengo, conforme las constitutiones della, y stado que las cosas tienen, como se manifiesta en las letras de la dicha publicacion, y constara tambien por las que de nuevo he mandado despachar, assignando dia y puesto adonde sea de acudir, y aunque conforme vuestra obligacion lo deveys haser, y lo aveys acostumbrado en ocasiones semeiantes, toda via quise advertiros dello, y que no deys lugar a que yo aplique a esto el

remedio que fuere menester, como se hara, para que se cumpla con lo que importa a mi servicio y benefficio dessa provincia, executando en rason desto las penas que dispone el usage sin excepçion de nadie, y conforme a mi confiansa deveys ser los primeros a cuyo exemplo hos sigan los demas, y experimente yo lo que siempre en vuestro amor y fidelidad. Data en Madrid a 3. de Julio *1637*.

Yo El Rey.

V.[t] Dux.

V.[t] D. Franc.[us] de Castellvi R. V.[t] Magarola R.

V.[t] Bayetola R. V.[t] Morlanes R.

J. Laur.[us] de Villanueva secret.[us]»

Copia del paper de sa Ex.[a]

«Yo adverti a v. s.[a] y a los diputados los danyos que podian temerse de las armadas enemigas que se van juntando en stos mares y de las armas que previenen franceses y quan preciso era tratar de la deffensa desta provincia, y no aviendo obrado sta diligencia, el fruto que della se sperava, su mag.[d] conciderando que cada dia se aprieta mas el peligro de la imbaçion se ha allado con necessidad de valerse de sus derechos mandando publicar el usage para deffender esta provincia que sta en mayor peligro de lo que se vee, pues en una velada y una noche, pueden llegar las armadas enemigas a la costa y muy cerca de la frontera, estos dias ha parecido mucho nu.[o] de gente que al principio parecio que tumultuava y sta ya reducida a la obediencia de los capitanes de su Rey, en todas partes se disponen los enemigos a nuestra offensa, y en todas se disponen los vassallos de su mag.[d] a, oponerseles y resistirles sirviendo con mucha finesa con sus personas y hasiendas, y aun que la voluntad y veras de los naturales desta provincia en nada çeden a los de otra alguna, hasta oy no veo que por otro camino se haya facilitado la deffensa que su mag.[d] desea, por mas que se dexe ver quan cargado esta su mag.[d] de exercitos, y assi que mucho que en obligacion tan grande viendo a v. s.[a] descuydada en su misma deffensa, su mag.[d] use de sus regalias y en virtud dellas comboque a v. s.[a] para lo que a v. s.[a] mesma le importa, pues no le ha dado v. s.[a] otro camino para que consiguiendose su Real intento se escusasse la execution del usage y asi scrive

a v. s.[a] la carta que doy con este papel, y desearia harto que v. s.[a] se dispusiesse de manera que viesse su mag.[d] que para todo tiene en los cathalanes los mas finos vassallos de su monarquia.»

DILLUNS a XIIJ. de dit. — Los s.[rs] concellers per medi de dos s.[rs] cavallers se feu una embaxada als s.[rs] deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del tenor seguent. Malalties contagioses a Narbona.

«Molt Ill[es] S.[rs]

«Los consols de la vila de Perpinya nos an dat notitia que en Narbona y ha grandissimas malaltias de las quals se moren promptament moltas persones com manara v. s.[a] veurer ab la copia ques dona de dita carta la qual legida en la junta del morbo ha deliberat aquella entre altres coses supplicassem com supplicam a v. s.[a] mane nos descarreguen mercaderies algunes en les vilas y llochs de la costa de mar sino que vingan a descarrregar a la plaja y port de la present ciutat ha hont per la custhodia ques te se mirara si deuen entrar, o, tenir purga, o, no pera que en tot se puga acertar a la prevençio de evitar aquest contagi, com ho confia sta çiutat del bon zel que en tota directio de cosas bonas te v. s.[a]»

A la qual embaxada respongueren los s.[rs] deputats que besaven les mans als s.[rs] concellers per tanta merce y que ho veurian y tractarian lo fahedor per servir a la ciutat.

DIMECRES a XV. de dit.

OLMERA consaller en cap.

DISAPTE a XVIIJ. de dit. — En aquest die mori Pau Sala mercader Racional de la present casa anima eius requiescat in paçe. Mercader racional: mort.

DILLUNS a XX. de dit. — En aquest die festa de s.[ta] Margarida los s.[rs] concellers anaren a Moncada baronia de la ciutat y lo s.[r] conceller en cap a Mongat ab la forma solita. Anades ordinaries de Consellers a Moncada y Montgat.

DIVENDRES a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingue una embaxada ab masses altes de part dels s.[rs] deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del tenor seguent. Usatge *Princeps namque:* embaxada dels Diputats.

«Molt Ill.^e S.^{or}

Desijant los molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats del general de Cathalunya acudir ab tota puntualitat a la obligàcio de son offici maiorment en la materià corrent del usatge Princeps namque manaren ordenar la carta en resposta de la que sa mag.^t (Deu lo g.^{de}) fou servit manarlos scriurer que per lo Ex.^{im} loctinent y capita general los fou donada a 11. del corrent ensemps ab una scriptura concernent aquesta mateixa materia. Y axi mateix manaren ordenar altra scriptura en resposta de la de sa Ex.ª las quals carta y scriptura foren conferidas y aiustades al parer de la vint y quatrena nomenada per v. s.^a y de la junta de las trenta sis personas eletes per dits s.^{rs} deputats y ab aquesta conformitat dispostes ditas carta y scriptura foren donades a sa Ex.ª ab embaxada solempne de nou persones dels tres staments a 19. del corrent als quals sa Ex.ª digue, que lo die antes aurie tingut avis que sa mag.^t stave mal, assistit de metges y avie tingut orde de que passas avant en raho de la convocatio y exequtio del usatge princeps namque y que estiguessen certs que ell passaria avant en dita convocatio y exequtio segons que lo dret y justitia ho demanen. Tambe donan notitia a v. s.^a dits s.^{rs} deputats com ab parer de la junta de las trenta sis personas y dels mag.^{chs} Assessors Advocat fiscal del general y doctors aplicats a instantia del syndich del general se presentaren les scriptures a sa Ex.ª al noble Regent la real cancellaria y Regent la real Thesoraria y al secretari Miquel Perez en orde a fermar dubte per raho de la declaratio feta per sa mag.^t del dit usatge y publicatio de les crides que per orde de sa Ex.ª foren publicades a 13. de juny prop passat y que dit dubte es stat firmat y admesa dita firma e, intimada a la part lo die present. De tot aquest fet se dona raho a v.^a s.^a pera que enterat del stat y dispositio de aquest negossi en tot lo que puga sie servit cohoperar ab dits s.^{rs} deputats ab la uniformitat y correspondentia que sempre han experimentat de v. s.^a a la qual correspondran dits s.^{rs} deputats en tota occasio se offeresca del servey y gust de v. s.^a»

«Molt Ill.^e S.^{or}

Pera que v. s.^a reste satisfet de la gana y desig que los molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats del general de Cathalunya tenen de conser-

var y continuar la bona correspondentia y uniformitat tant convenient entre las dos casas de la ciutat y deputatio per la bona directio dels negocis y affers dellas, donam notitia a v. s.ª que avent la tinguda dits s.rs deputats de que v. s.ª a 16. de juny prop passat feu nominacio de vuyt personas pera conferir y tractar ab las que dits s.rs deputats nomenarian, las differentias son entre dits s.ors deputats y los consols del pont, dits s.ors deputats feren nominacio de altras vuyt personas per aquesta conferentia de la qual nominacio ne donaren avis als s.rs concellers per medi de don Joachim Margarit, dimars a 21. del corrent per part dels s.rs concellers lo syndich de la present ciutat dona un recaudo a dits s.rs deputats dient los que dits s.rs concellers avian assignat ora pera la dita conferentia per lo endema a les vuyt hores demati. Y axi los s.rs deputats manaren avisar les vuyt persones per part sua anomenades pera que a la hora assenyalada se aiuntassen com se aiuntaren a la casa de la deputatio ha hont avia de ser la primera conferentia, la qual fins vuy no se es tenguda per no acudir les persones anomenades per v. s.ª al lloch y ora assenyalats, ni tampoch han marescut dits s.rs deputats altre avis, o, resposta de dits s.rs concellers avent stat dits s.rs deputats advertits y aver donat orde que per part de las vuyt personas per llur concistori eletas nos fes falta en cosa alguna en raho de dita conferentia y a la correspondencia ques deu a v.ª s.ª a la qual dits s.ors deputats stan sempre aparellats ab igual animo y voluntat de servir a v.ª s.ª en tot lo quels sia possible.»

Diferencies entre'ls Sors. Diputats y los Cònsols del Pont.

DIUMENGE a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per medi de dos s.rs cavallers feren fer una embaxada als s.rs deputats del general de Cathalunya la qual los dona en scrits que es del tenor seguent.

Usatge *Princeps namque:* seguexen los debats.

«Molt Ill.es S.rs

Legits lo die de vuy en lo savi concell de cent los dos papers de v.ª s.ª ab embaxada representats ha deliberat stimassem com stimam de part de dit concell a v.ª s.ª la bona correspondencia te ab esta ciutat donant notitia a dit concell de las diligencias an manat fer en raho del usatge princeps namque assegurant a v.ª s.ª que sempre ha tingut sta ciutat speransa molt certa que diligenciarien v.as s.as com sempre cosas tant graves la qual ab la mateixa conformitat stara molt disposta a

tot lo que sie beneffici de aqueixa casa y uniformitat de las dos y ha comes dit concell la censura del paper de v.ª s.ª en orde a la materia de dit usatge y tot lo demes concernent a ella als s.rs concellers y 24.ª per sta materia anomenada a la qual junta y pera ques cohopere juntament manara v. s. donar les intelligencias convenients pera que obre ella juntament a v. s. resolgue les que convindra, y perque ha tingut notitia dit concell que les persones per v. s.ª anomenades foren avisades per part dels s.rs concellers que acudissen la primera junta en casa de la ciutat ha hont es cosa molt assentada se ha de tenir aquella apar no ha v.ª s.ª tingut occasio del desgust significa son paper y axi se servira manar acuden en dita casa de la ciutat quant v.ª s.ª sera servit ha hont se comensara a tractar lo assiento de las materias pendents y que mensiona dit paper.»

Negoci de les diferencies entre'ls Sors. Diputats y Cònsols del Pont.

Allistament forçós de pescadors y mariners manat per lo Virrey: debats.

Dit die los s.rs concellers obtinguda primer hora per un verguer pera les sinch de la tarda acompanyats dels officials de la casa anaren a dita hora en casa del s.r virrey lo qual trobaren dins de un aposiento stant dempeus al qual apres de averli explicada la embaxada de paraula ley donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.im S.or

Ha deliberat lo savi concell de cent lo die de vuy que ab embaxada donassem com donam a v.ª Ex.ª copia auctentica del privilegi del s.r Rey don Jaume la data del qual fou en la present ciutat lo die abans de las calendas de jener del any 1299. lo qual sta ciutat ab molt gran maduresa ha fet censurar y mirar per molt graves doctors refferints que ab aquell enfranqueix sa mag.t y fa inmunes y liberos a la present ciutat y a sos ciutedans de differents serveys en las clausulas que comensan: Et etiam ab omni armata; et a quolibet etiam subsidio quod pro ipsa armata etc. hils fa tambe inmunes y franchs del socorro, o, servey a que v.ª Ex.ª vol compellir los pescadors de la present ciutat, y axi mateix copia de altre privilegi concedit per lo s.r Rey en Pere a 5. de juny 1357. en les corts de Leyda concedint mes extensament sta inmunitat y exemptio: y axi supplicam a v.ª Ex.ª que per observansa de dits privilegis y continuant v.ª Ex.ª les merçes que de sa ma reb sempre sta ciutat sie servit manar nos done lloch a la exequtio dels manaments presentats

a dits pescadors que per ella li restaran novas obligacions de servir a v.^{a} Ex.ª y a sa casa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª de paraula. «Que ninguno le aventajava de mirar con mayores oyos las cosas de la çiudad que el y mantenerle sus privilegios y que estuviesse cierta su s.^{a} que lo aria ansi todo el tiempo que el staria en ste lugar y puesto y que en lo de los privilegios le trayhian agora los mandaria mirar y que stando como avian de star mantendria justitia a la çiudad en todo aquello que la tuviere.»

DILLUNS a XXVIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} don Joachim Margarit y de Reguer y Antoni Carcer ciuteda feren fer una embaxada als s.^{rs} deputats del general de Cathalunya la qual los donaren en scrits que es del tenor seguent. Idem id.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

A occasio dels manaments de que v.^{a} s.^{a} te notitia ha manat fer sa Ex.ª als pescadors desta ciutat acudiren aquells als s.^{rs} concellers pera que representassen al s.^{r} virrey lo esser exemps del que sels manave en virtut del privilegi del s.^{r} Rey en Jaume representat aquest fet en lo savi concell de cent a 26. del corrent dellibera que dits concellers consularment presentassen dit privilegi y tambe altre del s.^{or} Rey en Pere y donassen a sa Ex.ª lo quals te ja v.^{a} s.^{a} y li donassen a dit s.^{or} hil supplicassen com ho an que per observansa de aquells y merce que sempre fa a esta ciutat manas sobre seurer en la execucio de dits manaments y que axi mateix supplicassen com supplican a v.^{a} s.^{a} sie servit manar veurer si dits manaments son contra les constitutions de Cathalunya usos y costums de la generalitat immunitat y exemptio que tenen tots estos poblats; servintse manar obrar les diligencias convenients al reparo destas materias essent aquell tant convenient a tots los poblats de aquesta provincia cooperant com sempre ab esta ciutat a la qual en tot lo que sie del servey de v.^{a} s.^{a} y uniformitat de les dos casas trobara la correspondencia que te experimentat.»

A la qual Embaxada respongueren los s.^{ors} diputats que estimaven molt als s.^{ors} concellers la merce los fehian y que stigues cert sa s.^{a} que los s.^{ors} diputats y aquell consistori estarian sempre a la mira de dit negossi y per raho de aquell cohoperarian ab la mateixa uniformitat de la ciutat.

Segueix dit afer.

Dit die sa Ex.ª envia als s.^{ors} concellers la resposta en escrits de la embaxada que lo die de ahir li feren los s.^{ors} concellers la qual es del thenor seguent:

«Su Ex.ª a la embaxada que los concelleres de esta ciudat le hizieron en el dia de ayer y a los dos privilegios que le presentaron dize que los ha mandado ver y ha parecido que no comprehenden el caso presente y por esto ha mandado que se proceda a la execution de los mandamientos que tiene hechos a los pescadores de esta ciudat y si pretenden cosa en contrario pidanlo por justicia.»

Festa de Sta. Martra.

DIMECRES a XXVIIIJ. de dit festa de s.^{ta} Martra. — En aquest die los s.^{ors} Concellers lo demati a les nou hores anaren a ohir lo offici en dita iglesia y alli stigueren assentats a la part del evangeli ab ses cadiras y coxins de vallut carmesi y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{or} conceller en cap als demes s.^{ors} concellers.

DIVENDRES a XXXJ. de dit.

OLMERA consaller en cap.

AGOST

Festa de St. Domingo.

DIMARS a IIIJ. de dit. — Festa del glorios s.^{t} Domingo. — En aquest die los s.^{ors} concellers anaren lo demati a les nou hores ha ohir lo offici en dita iglesia y al entrar de la iglesia los hisqueren a rebrer lo pare prior y alguns altres pares de dit monestir y los acompanyaren fins a las cadiras del cor a la part del Evangeli ahont se assentaren y ohiren lo offici y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{or} conceller en cap als demes s.^{ors} concellers y acabat lo offici anantsen los s.^{ors} concellers los tornaren acompanyar los mateixos pares fins al portal de dita iglesia.

Partida del Sor. Llochtinent pera Perpinyà.

Guardes per noves de guerra: lo Sor. Conseller en cap Coronel los dona 'l nom.

DIJOUS a VJ. de dit. — En aquest die despres dinar a les sis hores se parti desta ciutat lo Ex.^{im} s.^{or} Duch de Cardona lloch tinent y capita general del present principat pera la ciutat de Girona y vila de Parpinya segons se deya, acompanyat ab molts cotxes ab molta cavellaria de esta ciutat ab molt gran pompa, y per quant cada vespre se feyan guardes per noves de guerra en la present ciutat no obstant lo s.^{or} governador don Aleix de Marimon y Jaffer se trobave en la present ciutat

y per no exercir son carrech de governador fonch demanat lo nom per fer dita guarda al s.^{or} conceller en cap com a Coronell que hes y axi se continua quiscun vespre.

DIMECRES a XIJ. de dit. — En aquest die festa de s.^{ta} Clara los s.^{ors} concellers tots sinch anaren en dita iglesia y monastir y arribats alli entrant per la iglesia feren oracio en lo altar major y apres sen pujaren dalt entrant per la portaria dins dit monastir axint los ha rebrer la s.^{ora} sor Sarrovira eleta en abadessa y demes monjas de dit monastir donantli lo s.^{or} conceller en cap la ma dreta a dita s.^{ora} eleta en abadessa y ab aquest acompanyament sen entraren dins lo cor ahont assentats ab las cadiras de aquell tenint los coxins de vellut carmesi en los peus y dita s.^{ora} eleta en abadessa en dita ma dreta ohiren lo offici y acabat aquell sercaren tot lo dit monastir y ab dit acompanyament fins a la portaria sen tornaren en sas casas. Festa de Sta. Clara.

DISSAPTE a XV. de dit. — Festa de nostra S.^{ora} — En aquest die lo despres dinar tres dels s.^{ors} concellers anaren en la iglesia parroquial de s.^{ta} Maria de la mar per la proffesso en la qual juntament ab tres s.^{ors} cavallers aportaren las varas del talam. Festa de Nra. Sra. a Sta. Maria de la Mar.

OLMERA consaller en cap.

DIUMENGE a XVJ. de dit. — Festa de s.^{t} Roch. — En aquest die tres dels s.^{ors} concellers ab sos prohomens se ajuntaren lo demati a les sis hores en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli ab la musica devant anaren en dita iglesia de s.^{t} Roch y per lo que los Canonges de s.^{ta} Anna se descuidaren de axir a rebrer los s.^{ors} Concellers no feren mes de ohir una missa baixa sens aguardar lo offici sen tornaren ab la mateixa promania en dit porxo de s.^{t} Jaume. Festa de st. Roch.

DIVENDRES a XXJ. de dit. — En aquest die per quant per privilegis reals a la present casa y ciutat concedits per los cerenissims Reys de Arago de felissa recordacio estiga statuhit y ordenat que no essent en Barcelona lo ex.^{im} s.^{or} lloch tinent ni exercint jurisdictio en ella lo s.^{or} governador, degan anar los s.^{ors} Concellers juntament ab lo s.^{or} veguer quiscun divendres en la preso pera fer visita. E com no obstant lo s.^{or} governador don Aleix de Marimon y Jaffer se trobas en Barcelona y no exercis jurisdictio alguna y lo s.^{or} veguer se trobas molt desganat en lo llit sens poder axir de casa perso los s.^{ors} Concellers per poder acudir a sa deguda obligacio consultaren aquest fet Visita a la prason (sic).

ab lo mag.^{ich} micer Raphel Puig altre dels advocats ordinaris de la present casa y vist per ell los dits privilegis y lo contengut en ells aconsella a dit[s] s.^{ors} concellers y fonch de vot y parer que los dits s.^{ors} concellers ab consentiment y voluntat de dit s.^{or} veguer podien y devien anar quiscun divendres ha fer dita visita en dita preso juntament ab assistencia y presentia del mag.^{ich} assessor de dit s.^{or} veguer. E axi dit[s] s.^{ors} concellers dit die per lo demati enviaren lo syndich de la ciutat en casa del s.^{or} don Fran.^{co} de Aygua viva Regent la vegaria de Barcelona lo qual troba desganat en lo llit sens poder axir de casa al qual digue de part dels s.^{ors} concellers si tindrie ha be attes sa indispositio anassen en dita preso ha fer dita visita juntament ab assistencia y presentia de son assessor. A las quals cosas respongue lo dit s.^{or} veguer que basave las mans a sas s.^{as} per tanta merce li fehia y que era molt content fessen dita visita ab son assessor en dita preso durant sa indispositio y que fehian molt be de acudir a sa obligacio. E en continent feren avisar per un verguer al mag.^{ich} micer Fran.^{c} Ferrus assessor de dit s.^{or} veguer pera que fos servit a les deu ores trobarse en dita preso pera fer dita visita ab los s.^{ors} Concellers. E a dita hora los dits s.^{ors} concellers acompanyats dels officials de la present casa anaren en dita preso pera fer dita visita E entrant per la porta de la obra nova y pujats dalt entrant dins lo aposento dit del deposador los hisque a rebrer lo dit mag.^{ich} assessor e alli se assentaren en uns banchs de cuiro negre vanovats estant lo dit mag.^{ich} assessor assentat entre los s.^{ors} Concellers segon y ters y alli per fer dita visita las guardes tragueren alli devant dels s.^{ors} concellers y assessor una dona que stave presa per lo ordinari per saber lo perque stave presa y que se li despedis sa causa com es costum ferho en semblant visita: y encontinent los s.^{ors} concellers despedintse tornant los acompanyar lo dit assessor fins al cap de la scala sen tornaren acompanyats de dits officials en la present casa.

Questió del *Princeps namque:* vot d' advocats.

DIMECRES a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari publich de Barcelona y Scriva Racional continuas en lo present llibre dietari un vot en scrits fet per los mag.^{ichs} advocats devall scrits lo qual es del thenor seguent.

«En lo fet consultat per part dels molt Ill.^{es} s.^{ors} concellers de la present ciutat y vint y quatrena del usatge Princeps nam-

que acerca lo remey que milita pera obtenir lo reparo de la contrafactio ques preten dels privilegis del çerenissim Rey don Jaume la data del qual es en Barcelona a .t. [pridie kalendes] de Janer 1299. y del Rey don Pedro la data del qual es en Çeragossa en lo any 1357. per los manaments penals que son stats fets als pescadors habitants en la present ciutat de part del Ex.^{im} s.^{or} lloctinent de sa mag.^{t} en lo present principat o, dels periudicis que de dits manaments resultan Attes en la resolucio que se ha feta per los advocats infra scrits y [ha] agut dos parers diffarents lo hu dels quals es en que dits manaments encontran dits privilegis lo altre que contenen perjudici y gravamen pera las ditas parts, son de vot y parer que elegint la ciutat lo reparo de la contrafactio se a de valer del remei de la constitucio 12. tit. De observar constitucions, donant una suplicacio lo syndich de la ciutat y syndich dels pescadors y elegint-lo del prejudici intenten los dos syndichs un judici de causa plenaria en la qual tambe se pora pretender la contrafactio y tot lo que tocara a la justicia natural per las causas y rahons aparega convenir: salvo etc.

Boix consulens	Sebastia de Miralles
Fran.^{cus} Marti	Gilbert
Don Fran.^{cus} Gamis	Mostaros.»

DIVENDRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers demati a les nou hores per ser la festa del glorios s.^{t} Agust[i] anaren en dita iglesia a hoir lo offici los quals stigueren assentats en las cadiras del cor a la part del evangeli y al donar de la pau la dona lo s.^{or} diaca del offici al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{or} conceller en cap als demes s.^{ors} concellers sos companys. Festa de St. Agusti.

DISSAPTE a XXVIIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} concellers demati a les onse hores tornaren ha fer la visita en la preso ab assistencia tambe y presentia del mag.^{ich} assessor del s.^{or} veguer la qual se feu del mateix modo que lo divendres proppassat y en ella se tragueren dos homens y dos dones que staven presos per lo ordinari encarragant al dit s.^{or} assessor procuras en despedirlos sas causas y los s.^{ors} concellers ne feren posar dos de dits presos que foren las dos donas en la almoyna per no tenir que menjar per haver ho demanat ellas mateixas als s.^{ors} concellers. Visita dels Sors. Consellers a la Presó.

DILLUNS a XXXJ. de dit. OLMERA consaller en cap.

SETEMBRE

Idem.

DIVENDRES a IIIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers absents lo en cap y quint lo demati a les deu ores continuaren en hanar ha fer la visita ordinaria en la preso la qual feren ab assistencia y presentia del mag.ich assessor del s.or veguer si y conforme y del mateix modo de las atras scritas visitas en las dos sammanas proppassades si be per no ser sino tres s.ors concellers stigue assentat lo dit mag.ch assessor entre ters y quart.

Noves de la guerra. — Lo Sor. Virrey demana socors militar pera defensa de la frontera.

DISSAPTE a V. de dit. — En aquest dia vingue en la present ciutat mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.a lo qual dona una carta que hera vinguda de Perpinya eo, de Çalses del s.or virrey per als s.ors concellers y concell de çent la qual per tenirse dit die conçell de çent per altres negossis fonch dita carta desclosa y llegida la qual es del thenor seguent.

«Deseando su mag.ad no adquirir nuevos reinos a su monarchia sino que en los que tiene aya la paz que han menester viendo que el medio mas cierto para esto es mostrar a los enemigos de su corona que no solo deffiende los que con exercitos le han envadido, sino que por estos confines entren sus armas a procurar lo que se deseha, y desviar aquellas, me ha mandado que con las hasta ahora ha tenido en estos condados de los Reynos de Castilla, Valencia, Aragon, Italia, y Flandes, se entrasse en Francia como a lo[s] 29 del passado se exequto haviendo reconocido los puestos y ocupado los que parecio convenir para el sitio que se ha puesto ha la Lehocata primera plassa de françeses, y aunque devo prometerme que quando esta nueva haya llegado V. S.a como tant ynteressado en los buenos successos de las armas de su mag.ad no le quedera que aguardar para amostra[r] las finesas que sus antesassores en semejantes casos han echo sino que como a tant fieles y leales vessallos han de acudir a obligacion que la misma reputacion deve engendrar en vs.a pues en saçon tal se estranyaria que sin catalanes se hagan en su frontera este genero de diligencias militares para la concervacion de su misma provincia con solo forasteras fuersas. Y assi obligado de lo que estimo a Vs.a me ha perecido desirselo porque no se ignore en ningun tiempo quan

interessado catalan me he mostrado en los assiertos de la patria y en su major honor, y con esta ocasion acordar a vs.ª el empenyo en que sta a los hojos de su obligacion y del mundo, si bien spero de tan buenos cavos y soldados como su mag.ᵃᵈ tiene en este exercito que ha poder allarse en todas partes no se viera tanto la falta de deffensa en las que el enemigo ha cometidas aunque todos los lugares de esta frontera estan con las armas en la mano y imbiando gente a su costa a los puestos que les he sanyalado y la ciudat de Gerona esta levantando una companya por tres meses despues que passe muestra en este condado para servir a su mag.ᵃᵈ en las ocasiones presentes y en el condado de Empuries han echo otra que es la primera de Catalanes que ha llegado a este exercito, y para prevenir esto pedia a vs.ª muchos meses ha que nombrasse personas para que confiriessen las materias de Guerra lo que reuso Vs.ª ignorando jo las causas que obligaron ha no admitirlo quando pense haver por vs.ª una lisonja, toda via el numero considerable en que es de creher se juntara el enemigo con brevedat me haze no sossegar hasta tener nuevas de que vs.ª con otra tanta con el esfuerso major que pueda saldra a la deffensa de su Casa y reputacion en que el servicio de su mag.ᵃᵈ esta tan interessado: guarde Dios a vs.ª muchos anyos: Salsas 3. de setiembre 1637.

El duque de Sogorbe y de Cardona.

S.ᵒʳᵉˢ concelleres y conseyo de siento.»

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Miquel Perez secretari del s.ᵒʳ virrey lo qual dona una carta als s.ᵒʳˢ concellers de part de sa Ex.ª per als s.ᵒʳˢ concellers y consell de cent la qual fonch llegida en ell que es del tenor seguent.

Carta del Sor. Virrey interessant lo mateix y donant noves dels preparatius del enemich.

«Ayer escrivi a vs.ª el estado que las cosas tenian en esta frontera pareciendome justo no negarme a quanto pudiesse facilitar en vs.ª los aciertos que le deseo.

»Añado ahora como en carta de 3. deste (de que doy quenta a su magestad) tengo aviso por mano del conde Joan Servellon (que se ha tenido mui seguro) como en Narbona se junta con summa diligencia infantaria y cavallaria en numero de 15. mil hombres y 2 mil cavallos para entrar en estos condados y socorrer la Leucata haciendo entrada en ellos: confirmalo assi el s.ᵒʳ de Rocafort prisionero françes que se halla aqui y que sin

ninguna duda es este el numero destinado para el primer acometimiento y no se puede negar tienen merecido estos condados con los travajos padecidos del tiempo que ha que stan sufriendo las incomodidades de tantos alojamientos que vs.ª procure su deffensa tan bivamente que se conosca su vigilancia y atencion conciderando que seria ignominiosa la tiviesa y inesperable la neutralidat y exemplar de vituperio el no assistirles en ocasion tant fuerte quando con tantas armas forasteras y costosos gastos procura su mag.ᵈ oponerse a todo y deffender sus Reynos deviendose conciderar que si a los aprietos de Italia Flandes Borgoña Alsacia Palatinado Aermania y Indias no se les procurasse estorvar con divertir los progressos de las suyas menguando con perdidas de plaças la reputacion y el poder cargaria todo sobre estos Reynos y otras raçones tant urgentes reservades a la mente de su mag.ᵈ averiguadas en sus consejos de estado aunque ja no se necessita de pretextos de tiento ni rasones de apoyo quando vienen las armas enemigas tan affectuamente ciertas y en numero tant gruesso y de una provincia tenida por tant militar y tant superior en numero de Cavallaria cuyos danyos seran irremediables aunque las de su mag.ᵈ tengan los brios y credito que merecen yo y mis soldados procuraremos cumplir con tanta obligacion: con nuebos avisos se sertiffica y confirma la gente que viene y vs.ª vera a lo que se expone pues conoce a lo que sta obligado. G.ᵈᵉ Dios a vs.ª muchos anyos: Salses 4. de setiembre de *1637*.

El duque de Sogorba y de Cardona.

S.ᵒʳᵉˢ concelleres y conseyo de siento. »

Servey de 500 soldats al rey, pera la guerra ab França.

E per lo dit concell fonch delliberat se servis a sa mag.ᵈ per part de la present ciutat ab sinch cents soldats pagats de diners de aquella per temps y spay de tres mesos remetent tot aquest fet als s.ᵒʳˢ concellers y vint y quatrena de guerra segons que mes llargament sta contengut en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa.

Vespres de la festa de Nra. Sra. a la Llotja.

Dit die despres dinar a las quatra horas los s.ᵒʳˢ Concellers absents lo en cap y quint per star desganats anaren en la llotja a hoir las vespres per ser la vigilia de la festa de nostra senyora: y al entrar de las rexas de dita llotja los hisqueren ha rebrer los consols de aquella acompanyantlos fins devant las gradas del altar anant so es devant los s.ᵒʳˢ concellers segon y ters y apres

lo s.^{or} conceller quart a ma dreta lo consol militar a ma squerra y lo consol mercader en lo mix. E alli se assentaren so es los s.^{ors} concellers dalt en lo altar a la part del evangeli ab sas cadiras y coxins de vellut carmesi y los consols de dita llotja baix de las gradas del altar ab uns scons cada hu en sa part ab molts mercaders: y acabades vespres ab lo mateix acompanyament anaren a fer oracio a la capella del hort. E de alli axint se despediran a la porta de dit hort.

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de n.^{ra} s.^{ora} los dits tres s.^{ors} concellers demati ha les nou hores tornaren en dita llotja pera ohir lo offici de dita festa: feu se lo recibo del mateix modo que lo die de hair lo qual hoiren tambe dalt en lo altar major a la dita part del evangeli ab las mateixas cadiras y coxins lo qual offici digue lo s.^{or} Ardiacha de s.^{ta} Maria fentli de diacha lo s.^{or} Canonge Boldo y de sotsdiaca lo s.^{or} Canonge Rovira tots canonges de la seu de Barcelona juntament ab lo d.^{r} Hieronym Font mestre de sarimonias de dita seu los quals axi los dits tres canonges com lo dit mestre de sarimonies estigueren assentats com es costum ab las cadiras que ells se aportan a la part de la Epistola: y al donar de la pau la dona lo dit s.^{or} canonge Boldo fent de diaca al s.^{or} conceller segon per absentia del en cap y lo s.^{or} conceller segon als demes altres s.^{ors} concellers y lo dit s.^{or} canonge Rovira fent de sotsdiaca la dona als consols de dita llotja qui estaven assentats baix de las gradas del altar ab uns scons que alli son cada hu en sa part: y acabat lo dit offici y ab lo mateix acompanyament anaren a fer oracio en la Capella del hort y axint della se despediren a la porta del dit hort.

Festa de Nra. Sra. a la Llotja.

DIMECRES a VIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual entre altres coses fonch proposat que attes apres de haver concertat Hieronym Sabata notari de Barcelona Scriva Racional de la present casa lo correu qui havia de anar per part de la ciutat a tota pressa y diligencia en Madrid a donar la carta al Rey nostre senyor fentli assaber lo servey li fehia la ciutat dels sinch cents homons, Don Phelip Ferran correu major anant lo dit correu en sa casa pera los cavalls li digue que nols hi volia donar attes no anave lo correu propri de la ciutat: y donant raho dit Sabata destas cosas als s.^{ors} concellers ordenaren se conferis ab lo dit correu en casa del dit correu major al qual digues de part dels s.^{ors} concellers fos servit donar cavalls al correu enviava la ciutat al Rey nostre s.^{or}

Correu de la ciutat al Rey, fentli a saber lo servey dels 500 homens deliberat per aquella

que convenia molt la prestesa al servei de sa mag.[d] E lo dit correu major respongue a dit Sabata que pus que no anave lo correu de la ciutat que nols volia donar: y tornada esta resposta als s.[ors] concellers y vint y quatrena de Guerra que stave junta en la present casa ans de ajuntarse lo dit conçell ordenaren se conferis dit Sabata ab dit correu en casa del s.[or] compte de Sta Coloma al qual donas raho de totas estas cosas pera que sa s.[a] fos servit interposarse en ellas pera que la ciutat tingues lo bon exit desijave per lo servey fa a sa mag.[d]: y en lo temps dit Sabata donave raho de dita cosa a dit s.[or] compte arriba alli lo s.[or] don Joan Tello nebot del s.[or] correu major al qual dit s.[or] compte de S.[ta] Coloma digue que fehia molta maravella del s.[or] correu major que volgues impedir una cosa de tant beneffici y servey de sa mag.[d] ques dexas de axo y que promptament donas los cavalls al correu enviave la ciutat y que si pretencions algunas ell tenia apres se veuria y lo dit s.[or] compte dona a dit correu de la ciutat una llicencia en scrits firmada de sa ma pera que li donassen postas en Cathalunya sens embarch algu: y anantsen dit Sabata ab dit don Joan Tello y dit correu altre vegada en casa de dit s.[or] correu major dientli lo orde donave lo dit s.[or] compte de S.[ta] Coloma torna a dir lo mateix que nou volia fer. E tornada esta resposta per dit Sabata a dit s.[or] compte vingue tambe alli altra vegada lo dit don Joan Tello deduhint que pus no anave lo correu de la ciutat tocave lo anomenar correu y fer lo parte al s.[or] correu major lo que ho senti molt lo dit s.[or] compte y li digue ques dexas de axo lo dit s.[or] correu major y que sens replica alguna donas los cavalls de prompte que prest se veurien ses pretencions y dona un altre paper firmat de sa ma al dit don Joan Tello que era una llicentia de poderlos donar per lo que staven embargats: y no obstant tot asso tornant lo dit correu en casa del dit correu major pera que li donas los dits cavalls per poder partir y fer son viatge y li fonch tornat a dir que si volia los cavalls lo dit correu major havia de fer lo parte y sen havia de portar unas cartas dels s.[ors] marques de Vilafranca y Conde de Onyate: y donant raho destas cosas als s.[ors] concellers y savi concell de cent qui stave ajuntat y congregat ordenaren de prompta a dit Sabata que en companya de Pere Mallol notari syndich de la ciutat y de Ramon Jaume Oguet notari de Barcelona subrrogat en lloch y per malaltia de Raphel Riera notari de Barcelona ajudant de la scrivania major de la present casa se conferis altra vegada en casa del dit s.[or]

compte de Sta Coloma y li dona raho de tot aquest fet y donantli dita raho y dient lo dit s.^or compte a hun criat que li anas a sercar al alguasil Monrrodon arriba alli lo dit don Joan Tello nebot de dit correu major al qual digue dit s.^or compte que nos parlas mes de asso sino que fes lo que ja altra vegada li havia dit y que vista la present sens mes replica donas los cavalls al correu enviava la ciutat y que si era de gust de la ciutat lo dit correu sen aportas las cartas dalt mencionades y volia lo dit correu major se les ne aportas y se posas en lo parte de la ciutat y quant no en tot y per tot se fes lo gust de la ciutat. E tornada esta resposta per dit Sabata als dits s.^ors concellers y savi Concell de cent qui anave ja votant y fent delliberacio asserca de tot aquest fet fonch per aquell delliberat dit correu anas a sercar dits cavalls en casa de dit Correu major y li digues dehian los s.^ors concellers li donas las cartas del s.^or marques de Vilafranca y compte de Onyate y se les ne aportas y se posas en lo parte de la ciutat perque axi ho havia delliberat lo savi concell de cent: y arribat lo dit Correu ab los cavalls y postillo en la present casa pera partir digue y refferi com no heran en casa lo s.^or correu major ni don Joan Tello qui tenian ditas cartas ni sabian ahont trobarlos determinaren los s.^ors concellers y concell de cent de paraula que attes ere hora molt tarda asserca de las vuit de la nit y tot lo despres dinar se havia altercajat la pertensa de dit correu per las rahons dalt ditas y tota dilacio podia esser danyosa de dexar de partir lo correu a temps y pus nos trobaven dits correu major y don Joan Tello qui tenian ditas cartas partis encontinent dit correu a la posta a tota pressa y diligencia. E axi dit Sabata en nom y per part de la ciutat li dona lo parte anant ab tota pressa y diligencia en dita vila de Madrid per donar una carta de part de la ciutat al Rey nostre s.^or lo qual parti de la present casa entre las set y las vuyt horas de la tarda del die present.

Dit die per donar forma y principi a las cosas de la Guerra delllibera lo dit concell fossen anomenades vint y quatra personas de tots estaments de dit concell votades per scrutini ab capses ab botons blanchs y negres ab facultat de poder gastar dita Junta durant los tres mesos lo diner se haura de pagar axi als capitans com als soldats y demes persones que seran necessaries a ditas companyas y del compte de Guerra que novament se creara ab la nova ampra cuidant dita Junta a que sien los

Guerra: nominació de Junta ó vint y quatrena.

salaris y gastos conforme en lo any 1597. no accedint als salaris de las horas y que supliquia a sa Ex.^{ia} fassa merce a la ciutat en manar enviar las petents dels capitans franchas.

Capitans de companyes dels col-legis y gremis: renunciació.

Dijous a X. de dit se tingue concell de cent en lo qual se proposa com lo die de ahir eren vinguts en la present casa lo s.^{or} don Tomas Fontanet y altres cavallers que son Capitans de companyas dels collegis y confrarias per renunciar llurs capitanias en ma y poder dels s.^{ors} concellers. E lo dit concell dellibera que sens disgregarse aquell se fes nominacio dels tres capitans delliberats fer per dit concell per scrutini ab capsas y botons com de fet ho foren y anomenats per los s.^{ors} concellers y foren trobats abilitats per capitans.

Companyes de la ciutat pera l' exercit reyal: nominacio de cap, sargent major y capitans.

Don Lluis de Paguera
Don Anton Domps
Jordi Fluvia.

E apres dits s.^{ors} concellers proposaren al dit concell per Cabo de totas las ditas tres companyas al s.^{or} Don Anton Domps e per sargento major lo s.^{or} don Lluis de Paguera las quals nominacions lloha y aprova lo dit concell.

Idem: correu a sa Ex.ª demanantli les patents pera dits oficials.

Divendres a XJ. de dit se envia un correu ab tota diligencia pera Salses a sa Ex.^{ia} pera obtenir de sa Ex.^{ia} las petents convenients pera Capitans y altres officials si convindra ab los noms en blanch pera las ditas tres companyas francas de tots gastos y licenciar a don Anton Domps pera que vinga a ocupar lo carrech de capita y cabo dellas y aximateix se scriga al dit don Anton Domps fentli assaber ditas cosas.

Idem.—Renunciació d'un capità: nova nominació.

Dit die attes lo sobredit mossen Jordi de Fluvia havia renunciat lo carrech de capita perso ab la mateixa forma fonch elegit en son lloch don Lluis de Tort.

Idem.—Banderes de camp.

Dissapte a XIJ. de dit per orde y comissio dels s.^{ors} concellers ab vot y parer de la vint y quatrena de guerra se feren fer les tres banderes de camp les quals feu fer Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa so es lo camp de taffata blanch ab una creu de s.^{ta} Eulalia de taffeta carmasi sens ningunas armas.

Carta del Sor. Virrey agrahint lo servey dels 500 soldats.—Dona avis de les pre-

Diumenge a XIIJ. de dit se tingue concell de cent en lo qual fonch llegida una carta dona mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.^{ia} per los s.^{ors} concellers y concell de cent la qual es del tenor seguent.

«Recivio su carta de vs.ª de siete deste en que veo logradas las esperansas que he tenido de que vs.ª en ocasion como esta no havia de faltar al servicio de su mag.d ni a dar exemplo a las demas para que incitando vs.ª acudan a causa tant nuestra como la deffensa desta provincia: quedo con particular estimacion de la resolution que vs.ª a tomado en servir a su mag.d con quinientos hombres pagados por tres meses y doy a vs.ª con muy buena volundad las gracias de tant crecida y sasonada deliveracion que en todo se muestra la prudencia y selo con que vs.ª lo dispone y el effeto al servicio de su mag.d a quien dare particular quenta de la finesa con que vs.ª obra para que dando a vs.ª demonstracion de agradecimiento haga vs.ª la merced que le merece en que hare jo siempre el officio que devo deseando que sean muchos los que vs.ª reciva de su Real mano. El enemigo se va previniendo con toda la priessa pues me scrive don Joan de Lupian de Conflent a cujo cargo esta aquel partido en carta de vuit deste que tiene ja mucha gente junta en Narbona y que de Tolosa aguardava el duque de Luyn (1) seys mil infantes y ducientos cavallos sin otros tantos infantes que le han llegado de la Provensa y los cavallos del marques de Miralpech que stan alojados al rededor de Narvona y el conde Çiruela embaxador de Genova me dise que las tropas que staven en Provensa bolvian ahora aca quedando guarnecidos los puestos que alli ocupaven y el Rector de Opul me dise en carta de 9. deste como en el lugar de Pecillos (2) deste condado entraron algunos franceses rompieron las puertas de la Iglesia y la robaron y sequearon las casas que aunque son pocas e sentido este successo: a se procurado assistir a todo pero es necessario el socorro deste provincia y assi digo a vs.ª que todo el tiempo que ganara el venir la gente de essa ciudat sera acrecentar la finesa del servicio: para esso despacho este correo enviando las petentes que me pide el conde de S.ta Coloma en blanco para que vs.ª ponga en ellas los nombres de los officiales que hubiere elegido: g.de Dios a vs.ª muchos anyos: Claira II. de setiembre 1637.

El duque de Sogorbe y de Cardona.»

vencions y fets del enemich.

Patents pera los capitans de les companyes de la ciutat.

Sobre la qual carta lo dit concell dellibera que tot fos comes als s.ors concellers y vint y quatrena de guerra.

---

(1) Luynes.
(2) Pezilla.

Idem idem.

DILLUNS a XIIIJ. de dit. — Los s.ors Jaume Bru ciuteda y Fran.c Xammar militar anaren ab embaxada per delliberacio dels s.ors concellers y vint y quatrena al s.or compte de S.ta Coloma pera dirli si las petents venian y staven despetchades franchas de drets de la manera que la ciutat las demana a sa Ex.a o no: a la qual embaxada respongue lo dit s.or compte que lo s.or virrey li havie enviades tres cartillas en blanch pera los capitans y que axi la ciutat prengues las que havien de menester y que las lliurave a dits embaxadors franchas de tots salaris drets y gastos: y encontinent dit mossen Jaume Bru ne entrega a dit[s] s.ors concellers tres y vistas aquellas per dita Junta aparague que aquellas no venian conformes a la delliberacio feta per lo concell perque en ell se diu que dels sinch cents homens se fassen tres companyas y las petents diuen que son sinch companyas y sinch Capitans a cada una dellas cent homens.

Companyes de la ciutat: renunciació y nou nomenament de veedor, comptador y pagador.

DIMARS a XV. de dit. — En aquest die per quant mossen Aloy Planes mercader Racional y Antoni Aleix Sesilles notari scriva de las obras de la present casa qui eran stats anomenats so es lo dit mossen Planes en veador y comptador y lo dit mossen Sesilles per pagador y abilitats per la vint y quatrena per scrutini ab capses ab botons negres y blanchs als quals tocaven los dits carrechs conforme se feu lo any *1597*. havian renunciat dits carrechs en ma y poder dels s.ors concellers y vint y quatrena de guerra perso admetentlos dita renunciacio foren anomenats encontinent so es per veador y comptador la persona de Hieronym Major botiguer de teles y per pagador la persona de mossen Joan Fran.c Ferrer mercader los quals foren votats per dita vint y quatrena en la forma dalt dita y abilitats per aquella.

Retorn del correu tramès al Sor. Virrey a Salces. — Cartilles pera'ls oficials de les companyes de la ciutat.

Dit die a la una hora del mitx die torna lo correu que la ciutat havia enviat al s.or virrey en Salses lo qual aporta cartas de dit s.or virrey per als s.ors concellers lo qual respongue que ja havia enviadas las cartillas al s.or compte de S.ta Coloma y que sa s.a tenia lo orde y tambe ab dit correu reberen carta del s.or don Anton Domps estimant molt a la ciutat la honrra y merce li havia feta y que ella procuraria ab tota brevedat venir en esta ciutat a basar las mans als s.ors concellers y acceptar lo dit carrech tant honrros.

E axi ohida la carta de sa ex.a los dalt dits dos cavallers tornaren ab embaxada per delliberacio dels s.ors concellers y

vint y quatrena de guerra al dit s.or compte de S.ta Coloma pera saber de sa s.a si las cartillas enviava sa ex.a pera las tres companyas de la ciutat venian francas de tots salaris y drets pera la ciutat: a la qual embaxada respongue lo dit s.or compte que si que venian francas ditas cartillas de tots salaris gastos y drets per la ciutat.

Benedicció de les banderes de la ciutat.

Dit dia per orde dels s.ors concellers y de dita vint y quatrena de guerra se aportaren a la tarda les tres banderes de la ciutat essent y present y anant per custodia y guarda dellas jo Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa ab tres atambors sonant tot lo cami al palau del s.or bisbe de Barcelona pera suplicar a sa s.a R.ma fos servit de beneirlas ans de arborarlas. E encontinent sa s.a R.ma les beney y dona la sua benedictio dins la capella de son palau y apres se tornaren ab los mateixos atambors sonant ab molt gran multitut de gent que seguia y ab dos atxas ensesas per esser hora molt tarda en la present casa y se tencaran dins la istancia de trentanari.

OLMERA consaller en cap.

Arborament de dites banderes.

DIMECRES a XVJ. de dit. — En aquest die demati entre las nou y deu hores estant ajuntats los s.ors concellers y vint y quatrena de guerra en la present casa manaren arborar las tres banderas de la ciutat las qual[s] prengueren tres homens trahentles de dita istancia de trentanari anant darrera de ditas banderas los s.ors concellers ab les insignies consulars absents lo en cap y quint per star desganats ab los verguers devant ab las massas altas sonant sempre sis atambors que alli staven aportant los tres las tres cotas de domas carmasi de la ciutat y sen pujaren dalt en las tres finestras de dita Casa en las quals staven posats tres cobritaules de vellut carmesi y cada hu dels dits tres s.ors concellers prengue en sas mans una de las ditas tres banderas y les tragueren y arboraren cada hu en sa finestra tirant encontinent molta arcabussaria una squadra que havia dins lo pati de casa la ciutat de la companya dels passamaners per haverlos ordenat stiguessen alli per guarda de ditas banderas que fonch una actio molt alabada per tot lo poble y encontinent sonaren las trompetas tambe aportant tots las cotas de domas carmasi de la ciutat y feren la crida dels soldats se volian assentar en ditas Companyas y apres de alli en fora la hanaren a fer ab los

Publicació de la crida pera l'allistament dels 500 soldats.

mateixos tabals y trompetas per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona.

Renunciacio y nova nominacio de pagador de les companyes.

E dit die vingue en la present casa mossen Joan Fran.[c] Farrer mercader lo qual per las causas y rahons a ell ben vistas renuncia en ma y poder dels s.[ors] concellers lo carrech se li havia donat y conferit de pagador per las ditas companyas en lloch y per renunciacio de Antoni Aleix Sesilles notari scriva de las obras y en son lloch fonch encontinen[t] anomenat per los s.[ors] conçellers a la vint y quatrena de guerra alli ajuntada y congregada la persona de mossen Miquel Rodo lo qual fonch votat en la forma dalt dita y abilitat per dita vint y quatrena: y encontinent fonch enviat a sercar y se li digue si volie acceptar dit carrech lo qual respongue quel acceptave de molt bonissima gana y que estimave molt a la ciutat la honrra y merce li fehia.

Crida feta dit die per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona per raho de ditas companyas.

Crida per l'allistament dels 500 soldats.

«Ara ojats queus notifican y fan assaber a tot[h]om generalment de part del[s] molt Ill.[es] s.[ors] concellers de la present ciutat de Barcelona inseguints les deliberacions fetas per sas S.[as] ab conçell de la vint y quatrena elegida per lo savi concell de cent de la dita ciutat a nou del corrent per causa del exercit que la mag.[d] del Rey nostre s.[r] te format contra Fransa y posat dins aquell Regne que conciderant dit concell la innata fidelitat y voluntat gran y dispositio que sempre aquesta Ciutat ha tingut al Real servey acudint a ell y servint a sos Reys y S.[rs] ab les demonstracions y effectes que son notoris en totas ocasions moguts en la present de sa mera y libera voluntat tenint solament attendencia a servir al Rey nostre s.[or] y dar ajuda a son Real exercit hajan determinat fer sinch cents homens assalariats per dita ciutat y per temps de tres mesos. E perço hajan delliberat repartir dits sinch cents homens ab tres companyas ab sou so es per quiscun mes a quiscu dels cap de squadres de deu lliures y a quiscu dels soldats arcabussers y piquers sinch lliures y a quiscu dels soldats moscaters sis lliures y a quiscu dels soldats cavallers tambe sis lliures ab ajuda de costa de un criat ab lo mateix sou dels altres soldats arcabussers ab tal empero que lo dit criat sie pera poder fer armas y axiu dihuen y notiffican ab veu de la present publica crida a totas y qual sevol personas ques

voldran assentar debaix de ditas Companyas acudan a las casas ahont las banderas per dit effecte estan arbolades certificantlos a quiscu dells respectivament los sera pagat lo dit sou de diners de la dita ciutat conforme y de la manera que dessobre sta contengut: e perso manen fer y publicar la present publica crida per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona.

De manament de ses S.^{es}
Jaume Agramunt Scriva major y secretari
del conçell y casa de la çiutat de Barcelona. »

Dit die a la tarda casi al toch de la ave Maria se llevaren de las finestres de la present casa les tres banderes de camp y se tancaren dins la instancia del concell de cent y la squadra de la companya dels passamaners qui tot lo die stigue devant Casa la ciutat guardant ditas banderas sen ana al baluart ahont era la demes companya per fer la guarda los tocave aquella nit. Banderes.

DIJOUS a XVIJ.· de dit. — En aquest die demati a les set hores se tornaren a treurer y posar en las finestras de la present casa las ditas tres banderes de Camp les quals y stigueren tambe tot lo die fins a dita hora que las tancaran tambe guardantlas tot lo die una squadra de la companya dels valluters y retorsadors de seda per tocarlos en aqueix vespre lo fer la guarda en los baluarts. Idem.

Dit die a les deu hores demati vingue en la present casa lo s.^{or} don Anton Domps qui lo die de ahir ere arribat de la vila de Salses en la present ciutat stant ajuntats los s.^{ors} concellers absent lo en cap per star desganat y la vint y quatrena de guerra lo qual per ser Cabo de las companyas stigue assentat y se li dona lo assiento entre los s.^{ors} concellers segon y quart al qual per lo s.^{or} conceller segon en absencia del en cap li fonch dit ab molt copiosas paraules la merce que esta ciutat li havia feta en elegirlo en cabo de ditas companyas. E lo dit s.^{or} don Anton Domps ab molt gran eloquentia y copiosas paraulas digue que estimave molt a la ciutat una tant gran honrra y merce se li havia feta en sa persona del dit carrech de Cabo de ditas companyas y queu acceptave ab molt gran gust y voluntat y que hera per ell una de las majors mercers y honrras se li podien fer y que ningu en lo mon lo aventejave en tenir mes voluntat y desijar los felices successos desta ciutat que ell y que si mil vidas tenia axi com ne te una les perdria de molt bonissima Visita del *Cabo* de les companyes als Sors. Consellers.

gana per sa patria. E lo dit s.^{or} conceller segon li respongue que no menos esta ciutat havia sempre esperat de sa merce per ser una persona de las parts y valor qual hera y molt experimentat en las cosas de guerra y per moltas altras causas y rahons y que axi en nom y per part desta ciutat lin donave las degudas gracias y estimacio offerintli que en tot lo que esta ciutat lo pogues servir o faria [ab] molt gran voluntat.

Banderes.

DIVENDRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die demati a la matexa hora dels dies atras se tornaren a treurer y posar las tres banderes de camp en las tres finestres de la present casa guardantles tot lo die axi mateix una de las squadras de la companya dels Julians menors fins a la tarda que les stojaren pera tocarlos en aquest die la guarda a la tarda dels baluarts.

Idem.

DISSAPTE a XVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die demati a la matexa hora se tornaren a treurer y posar las ditas banderes en lo matex lloch guardantlas tot lo die fins a la tarda a la matexa ora que las tancaran una de las squadras de la companya dels Julians majors.

Visita dels Sors. Consellers a la Presó.

Dit die a les onse hores ans del mitx die los s.^{ors} concellers absents lo en cap y quint per star desganats anaren a continuar la visita en la preso la qual feren ab assistencia y presentia del mag.^{ich} assessor de[l] S.^{r} veguer en lo mateix modo y forma de las visitas de atras.

Banderes.

DIUMENGE a XX. de dit demati a la matexa hora se tornaren a traurer las matexas tres banderes en lo mateix lloch y tot lo die fins a la tarda que las astojaran stigueren soldats dels que se assentaven en las tres companyas de la ciutat guardant ditas banderes.

Altre crida per l'allistament dels 500 soldats.

Dit die despres dinar se publica altra Crida del mateix modo se publica la de 16. de dit la qual es del tenor seguent.

Segona Crida per los soldats de las tres companyas de la ciutat.

«Ara ojats tot[h]om generalment queus notiffican y fan assaber de part dells molt Ill.^{es} s.^{ors} concellers de la present ciutat de Barcelona inseguints la deliberacio feta per lo savi concell de cent lo die de hair Que com pera servir esta ciutat al Rey nostre s.^{or} y en ajuda de son Real exercit que vuy te posat en lo Regne de França ajan sas sanyorias estos dies proppassats manat publicar crides pera la lleva de sinch cents soldats ab lo sou y paga

que en altres occasions y assanyaladament en lo any 1597. se donave y pagave, y veja ara la morositat y tardansa quei ha en allistarlos, desijant perso summament que ab tota prestesa se acuda a dit Real servey en allistar dit numero de soldats y que aquells tinguen millor disposicio y comoditat de emplearse en dit servey aja delliberat dit concell entre altres coses augmentar los salaris o, sou als soldats baix mentionats y acudir al socorro de aquells. Per tant ab tenor de la present publica crida diuan notiffican y prometan sas sanyorias que a quiscun soldat arcabusser y piquer pagara dita Ciutat per son sou cada mes sexanta Reals y a cada soldat moscater setanta reals y a quiscun soldat qui gosara de privilegi militar cent Reals, y lo die que assentaran plaça a quiscu dels sobredits soldats quaranta Reals gratiosament donats, y de socorro cada die despres de assentada dita plassa tres sous los quals hajan dits soldats de pendrer en compte de las pagas sel[s] deuran fent los cada mes compliment a aquells. Y, que dits y demes soldats y altres officials se hajan de allistar en la casa de la present ciutat ahont per dit effecte estaran arboradas las banderas fins que partiran las companyas anant aquelles lo die que partiran a la Iglesia major y rodaran per dintre de aquella fent lo degut acatament al altar major y a la gloriosa S.[ta] Eularia patrona nostra supplicantla intercedesca ab sa divina mag.[d] sie servit donar al Rey nostre s.[or] y a son Real exercit y a nosaltres felicissim succes en aquesta jornada. E perque, etc.

De manament de sas Senyorias Jaume Agramunt scriva major y secretari del concell y casa de la ciutat de Barcelona.»

DILLUNS a XXJ. de dit. — En aquest die demati a la matexa hora se tornaren a traurer las tres banderes de la ciutat y se posaren en lo matex lloch y tot lo die fins a la hora tarda que las astojaran las guardaran los solda[t]s de las companyas de la ciutat. Banderes.

DIMARS a XXIJ. de dit. — En aquest die demati a la matexa hora se tornaren a traurer las tres banderes de la ciutat y se posaren en lo matex lloch y tot lo die fins a la hora tarda que las astojaran las guardaran los soldats de las companyas de la ciutat. Banderes.

Banderes.

DIMECRES a XXIIJ. de dit se feu en lo de las banderas com los dies de atras.

Idem.

DIJOUS a XXIIIJ.° de dit se feu en lo de las banderes aximateix com en los altres dies.

Visita dels Sors. Consellers a la Presó.

DIVENDRES a XXV. de dit demati a les onse hores los s.ors concellers absents lo en cap y quint per star desganats tornaren a continuar la visita en la preso la qual se feu en presentia del mag.ich assessor del s.or veguer en la matexa forma de altres visitas de atras.

Banderes.

Dit die se tornaren a traurer las banderes en ditas finestres y se feu de la matexa manera de altres dies de atras.

Armes: ampra demanada per la Diputació a la ciutat.

DISSAPTE a XXVJ. de dit. — En aquest die se feu una ambaxada als molt Ill.es s.ors deputats del general de Catalunya per medi dels s.ors Joseph Jover militar y Ramon Romeu ciutada la qual los donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Les moltas ocupacions que han tingut los s.ors concellers nols han donat lloch fins lo die de hahir a representar com representaren y proposaren en lo savi concell de cent lo contengut en la embaxada fou servit vs.a manar los fer en orde a las sis mil bocas de foch que per via de emprestes significa lo serveis esta çiutat: resta dit concell molt apaserat de no poder servir a vs.a ab ditas armas axi perque com vs.a veu les sta empleant ab la gent de guerra que esta alli[s]tant en servey de sa mag.ad y en ajuda de son Real exercit y tenir falta dellas que per no tenir les que ha menester ne fa fer les que li son possibles, com tambe per star preperada en cars de invencions (sic) de enemichs dels quals se pot temer conforme les intelligencias que dells se tenen no es possible esta ciutat en manera alguna disminuir les pocas que te en la occasio present desijant sen offerescan moltas pera que ab ellas veja y experimente vs.a nostra bona disposicio que es y sera sempre de servir a vs.a en conformitat y correspondencia de les dos Cases.»

A la qual embaxada respongueren los s.ors diputats que ho veurien y tractarian en son consistori.

Banderes.

Dit die en lo de las banderes se feu com los dies de atras del mateix modo y manera.

Idem.

DIUMENGE a XXVIJ. de dit. — Dit die en lo de las banderes se feu axi mateix com los dies de atras.

DILLUNS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die per lo syndich de la present ciutat se dona y presenta per part dels s.ors concellers als s.ors diputats del general de Catalunya una suplicatio en scrits la qual es del tenor seguent.

Lliurament d'una escriptura per altra dels Sors. Consellers als Sors. Diputats.

«Molt Ill.es S.ors

En una embaxada que fou reportada a vs.as per part de la Ciutat de Barcelona, los embaxadors qui aquella reportaren inadvertidament, y per arror lliuraren a vs.a una scriptura, haventne de lliurar y donar altre com tambe se li dona la llegittima y com per part de la dita ciutat se sie representat a vs.a una y moltas vegadas dita error y que no era stat ni era sa intencio valerse de aquella y axi suplicant fossen vs.a servit[s] ordenar que dita scriptura li fos restituhida fins vuy nou ha pogut alcançar, y com dita ciutat tingue necessitat de dita scriptura a vs.a lo syndich de aquella suplica sie de son servey ordenar que aquella ab tot effecte li sie restituhida, altrament en cars de recusatio, lo que no creu pera que de ses diligencias aparague ordenar al scriva major de la present casa de la deputacio, per observansa del capitol 59. del nou redres del general de las corts celebradas en lo any 1599. lleve acte de la present scriptura. Lo off. etc. Que licet etc.

Altissimus, etc.
Guell Ad.tus civitatis.»

Dit die en lo de las banderes se feu com en los dies de atras.

Banderes.

DIMARS a XXVIIIJ.° de dit. — Festa del glorios archangel s.t Miquel. — En aquest die a les nou hores demati volent anar los s.ors concellers al offici en la Iglesia de dit sanct per lo que hi heran stats convidats lo die antes per los obrers de dita Iglesia, vingue en la present casa mossen Miquel Perez secretari del s.or virrey lo qual de part del s.or compte de S.ta Coloma lloch tinent de capita general per ser lo s.or virrey en la vila de Parpinya dona un plech de cartes als s.ors concellers del s.or virrey dient dins dit plech ni havia una de sa mag.t per als s.ors concellers y concell de cent las quals sa ex.a havia enviades al s.or compte de S.ta Coloma pera que las envias encontinent als s.ors concellers per esser cosa de necessitat. E axi los s.ors concellers attesas ditas cosas y aquellas molt ben considerades y per acudir ab major prestesa al real servey de sa mag.t dexaran de anar

Festa de St. Miquel.

Correspondencia de sa Magestat y del Sor. Virrey als Sors. Concellers.

en dita Iglesia de S.t Miquel y feren tocar en continent a tota pressa a conçell de çent lo qual dins una hora fonch ajuntat y en ell fonch hubert lo dit plech del s.or virrey qui venia dirigit als s.ors concellers y conçell de çent y dins ell foren trobades dos cartas la una de sa mag.t y laltra del s.or virrey las quals son del tenor seguent.

«A los amados y fieles nuestros los conçelleres y conçejo de çiento de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey

Carta de sa Magestat agrahint lo servey dels 500 soldats.

Amados y fieles nuestros. Por vuestra carta de nueve deste, y por lo que me ha scrito el Duque de Cardona, he visto la resolucion que havieis tomado de servirme con quinientos hombres pagados por tres meses, y siendo esta ocasion tant propria de vuestras obligaciones y de lo que jo siempre esperé de la fidelidat y hamor con que haveis acudido al servicio de los s.ores Reyes mis progenitores, aun en ocasiones de menos aprieto que esta en que se halla el Duque dentro de Francia con los puestos occupados que sabeys, he querido darhos por ello muchas graçias, y significarhos quant satisfecho quedo del affecto y zelo con que haveis governado esta accion, y la perticular memoria que me quedara della para favoreçerhos y onrrarhos como lo he desehado siempre y lo experimentareis en quanto hos tocare y se offreciere, esperando que con la misma voluntad y demostraciones que signifficais en vuestra Carta acudiereis a todo lo que seha de mi servicio, porque la confiansa con que jo vivo en esta parte es sin duda muy conforme a la finesa con que obrais en el. Data en Madrid a XX de setiembre MDCXXXVIJ.

Yo el Rey.

V.t Car.lis — V.t Magarola.
V.t Bayetola R.
V.t Sisternes R.

J. Lau.us de Villanueva secretarius.»

Carta del Sor. Virrey trametent la anterior y donant noves del enemich.-Envia les patents de tinent coronel y sar-

«Su mag.d se sirve mandarme en carta de *20* que remita al Conde de S.ta Coloma la que escrive a vs.a en agradecimiento del servicio de los quinientos hombres y a mi me ordena que en su nombre diga a vs.a la estimacion que haze dello y que tambien lo estime a vs.a lo que hago con particular gusto tanto por

lo que deseo los acrecentamientos de vs.ª como por ver a su mag.ᵈ tant grato a lo que vs.ª ha echo y espero que ha de hazer a vs.ª mucha merced y yo lo sollicitare siempre con todo cuidado.

gent major de les companyes.

»El enemigo llego ayer a tiro de mosquete de nuestras trincheras con dotse mil hombres y mas de mil y quinientos cavallos y jugando nuestra artillaria se desvio dellas y hiço acto haviendose en la noche puesto con el llano de la Palma apartando de la artillaria los prisioneros que ha echo oy, la cavallaria nuestra asseguran que es el numero de gente el que digo y que aguarda hasta setse mil infantes y tres mil cavallos y aunque nuestras trincheras esta[n] bien puestas me pide el maestre de campo general dos mil hombres mas, y assi despacho este correo para desir a vs.ª quanto importa la brevedat de su gente y que procure alarguen las jornadas quanto fuere possible, pues oy consiste todo en estorbar la entrada al enemigo pues con esso tendra lo demas el susesso que me prometo de lo que mereçen las armas de su mag.ᵈ Embio a vs.ª las petentes de tiniente Coronel y sergento major para que vs.ª las distribuya de su mano: guarde Dios a vs.ª muchos anyos, Perpinyan XXVIJ. de setiembre MDCXXXVIJ.

El duque de Sogorbe y de Cardona.

S.ᵒʳᵉˢ concelleres y consejo de siento.»

DIMECRES a XXX. de dit. — En aquest die se feu en lo de las banderes com los dies de atras.

Banderes.

OLMERA consaller en cap.

OCTUBRE

DIJOUS lo primer. — Festa del glorios s.ᵗ Angel Custodi. — En aquest die demati del any MDCXXXVIJ. per quant lo demati a les quatra horas arriba en la casa del s.ᵒʳ conceller en cap un capella de casa del s.ᵒʳ compte de S.ᵗᵃ Coloma lo qual dona un plech de cartas de part de dit s.ᵒʳ compte a dit s.ᵒʳ conceller dientli de paraula las llastimosas y tristes novas venihen ab dit plech de la vila de Parpinya del gran struendo y dany molt notable havia rebut lo exercit del Rey nostre s.ᵒʳ que Deu guarde del exercit del enemich françes de tal manera que ohides

Seti de Leucata: desfeta del exèrcit reyal per los francesos.

estas novas per lo dit s.^{or} conceller en cap en continent vingue en la present casa de la ciutat enviant ha dir als demes s.^{ors} concellers companys seus fossen tambe servits acudir hi en aquell punt: los quals arribats y haventlos feta relacio lo dit s.^{or} conceller en cap de ditas cosas manaren en continent tocar a concell de cent lo qual se ajunta ab molta brevedat y ajuntat, per lo dit s.^{or} conceller en cap fonch proposat lo dit fet y proposat desclos lo dit plech y dins ell trobada una carta del s.^{or} virrey la qual es del tenor seguent.

«Als Amats y faels de la real mag.^{d} los conçellers y conçell de çent de la ciutat de Barcelona.

Lo duch de Sogorb y de Cardona, llochtinent y capita general.

Amats y faels de la real mag.^{d}: en onse del corrent vos escriguerem avisantvos com havent entrat lo exercit del Rey nostre S.^{r} en lo Regne de França y assitiat la força de Leocata teniam avisos çerts de que lo Rey de França estave aparellant exercit pera romprer les fortifications que tenie fet nostre exercit en lo siti de Leocata y entrar en aquest comptat de Rossello pera dampnificarlo y destruhirlo y com haja posat en effecte sos intents fent venir a les trinxeres de nostre exercit un gros de vuit mil infants y quatra mil cavalls, los quals esta nit passada han romput las trinxeres de nostre exercit derrotant aquell del tot fent alsar lo siti prenent las artillarias y retirantse los que son restats de nostre exercit, restant en perill notable los comptats y aqueix principat si no es sucorregut prest de la gent de aquexa provincia ab gran numero de ella pera haverse feta ja la convocatio de tots los homens de aquestos comptats y no esser bastant. Perso vos diem y encarregam que ab la major brevedat fassau venir en aquest comptat lo numero de gent que teniu allistada y armada o altra major que pugau ajuntar pera resistir al enemich y impedir als danys que se asperan succehir a tota la provincia que en asso cumplireu ab vostra innata fidelitat imitant a vostres passats y predessessors y sa mag.^{d} ho tindra a eccepte servey. Data en Parpinya a XXJX de setembre MDCXXXVIJ.

El duque de Sogorbe y de Cardona.

V.^{t} Vinyes R. Paulus Fran.^{cus} Sola.

In itinerum loc.^{e} xij. fol. lx.»

Copia de la Carta del s.or Duch de Cardona enviada al s.or Compte de S.ta Coloma.

«El enemigo hiço elecion de atacar ayer una ora antes de anochecer nuestro trincheron por dos partes con tan grande numero que me dise el marques de Mortara que llego a las dos de la manyana a mi possada herido de un carabinaço en la caveça y poco despues el duque de Ciudad R.[1] aunque sin heridas considerables que llegaban a *20.000* Infantes y *2.000* cavallos: fueron rechaçados tres veses pero ultimamente rompieron forçando el trincheron y en breve tiempo obligaron a tomar la retirada y levantar el setio perdida toda la artillaria: no se todavia las sircunstancias perque aun no e bisto el s.or conde Joan Çerbelon: abissolo a vs.a con tanto desconsuelo que no se conortarme aunque no padesco escrupulo de mis buenos deseos y cuidado. G.de Dios a vs.a largos anyos. Perpinyan 29. de setiembre *1637.*»

Copia de la carta enviada per los censols de la vila de Perpinya als s.ors consellers.

«Molt Ill.e S.or

En est punt que son las dos horas de matinada havent tingut havis cert com las armas del Rey nostre s.or que estaven sobre Llaucata estan rompudas y perdudas y la gent a tota prissa se va retirant en la present vila: nosaltres estam ab arma procurant la deffensa de esta fidelissima vila la qual temem se ha de veurer ab molt grans apretos per venir lo enemich molt poderos y entrar victorios: donam est avis a vs.a pera que nos fassan merce ab tota diligencia com en les demes ocasions nos la han feta venir a socorrer nos en est treball afflictio y perill tant gran que a mes sera acudir al servey de Deu y de sa mag.d que Deu G.de sera tambe acudir a la propria deffensa de vs.a: e lo S.or G.de a vs.a com pot y nosaltres desijam. Perpinya y Setembre als *29.* de *1637.*

Los consols de la fidelissima vila de Perpinya.

S.ors concellers de la ciutat de Barcelona.»

Acorts del Concell de Cent sobre dit fet. Orde de partida de les companyes de la ciutat.

Les quals demunt dites cartas llegides y per lo dit concell molt ben enteses y considerades y ab lo sentiment que era raho fonch per aquell delliberat que tot aquest fet ab tots sos incidents dependents y emergents fos comes als s.ors concellers y *24.* de guerra perso anomenada pera que dins dos dies vehessen y mirassen tot so y quant convindria fer per lo bon exit y deffensa de ditas cosas y passats aquells fossen servits los s.ors concellers manar fer juntar lo dit concell de cent y en ell donar raho de tot lo per ells fet y ordenat pera que lo dit concell pogues millor assertar en deslliberar lo mes convenient y necessari al servey de Deu nostre S.r de sa mag.d y beneffici de esta ciutat y que per tot lo die de auy tinguessen de partir y axir de la present ciutat les banderes y companyes ab tota la gent tindrien assentada y allistada per compte y a gasto desta ciutat conforme ja los dies de atras era estat delliberat juntament ab son Cabo, capitans, sargentos y alferes, veador y pagador y demes officials necessaris pera ditas companyas pera la vila de Perpinya.

Partida de les companyes: cerimonial.

Dit die despres dinar a les dos horas vingueren en la present casa de la ciutat los s.ors concellers los quals tingueren junta ab la *24* de guerra pera tractar ditas cosas y per quant los dies passats lo reverendissim s.or bisbe de Barcelona quant se li enviaren ha benehir las banderes digue sa s.a que trobave en son serimonial havian de assistir personalment en dita benedictio los capitans y alferes pera haverlos de encomenar sa s.a aquellas de sas proprias mans lo que les hores nos feu per no saber lo estil de dit serimonial e axi aparexent molt be se fes en exa forma foren enviats a sercar de part dels s.ors concellers lo s.or don Anton de Homs Cabo y demes capitans y alferes pera que vinguessen dit despres dinar en la present casa de la ciutat pera ferse ditas cosas y apres partir ab ditas companyas. E tambe los dits s.ors Concellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona Scriva Racional de la present casa me conferis en casa del s.or bisbe pera saber de sa S.a ahont era servit se fes la serimonia de ditas banderes lo qual digue a mi dit Sabata que besava las mans als s.ors concellers que ahont sa s.a seria servit y que havia pensat que estaria molt en son lloch se fes dalt en lo altar major de la seu ahont o porie veurer la demes gent de la ciutat per haverhi tant gran concurs de gent com hi havia en la seu que ho staven ja sperant y que quant no aparagues als s.ors concellers que sa s.a faria dita seri-

monia alla ahont gustarian y que rebria merce lin tornas resposta ab brevedat y a la hora hauria de ser. E axi tornada esta resposta per mi dit Sabata als s.ors concellers aparexentlos molt be lo lloch designat per dit s.or bisbe y que seria dins una hora jo dit Sabata torní esta resposta a dit s.or bisbe qui ho tingue a molt be y que besava las mans als s.ors concellers y que ho faria de molt bonissima gana y que dins una hora y aniria que serian las sinch tocadas de la tarda. E al cap de dita hora estant los s.ors concellers ajuntats ab la *24.* de guerra arribaren y entraren dins della los s.ors don Hanton Domps Cabo de ditas Companyas lo qual per tenir dit carrech se assenta entre los s.ors concellers en cap y ters y los demes s.ors capitans apres dels s.ors concellers so es entre quiscu dels s.ors prohomens cavallers y ciutedans de la *24.* E lo s.or conceller en cap antes de ninguna cosa los prengue lo jurament de sas mans de be y llealment haverse quiscu dells en sos carrechs e apres los feu un molt copios rahonament digne de esser ohit en presentia de tota la *24.* de Guerra y que fossen servits de partir de esta ciutat en aquell punt ab tota la gent que estave assentada y allistada y ab las banderas, alferes y sargentos anant primer en la seu ahont los aguardave lo s.or Bisbe de Barcelona pera benehir y encomenarlos ditas banderes pera que de exa manera las cosas tinguessen aquell millor y felisse succes se desijave al servey de Deu nostre s.or de sa mag.d y beneffici universal de esta ciutat. E axi despedintse dits s.ors cabo y capitans de dits s.ors conçellers y 24. donantlos un abras y suplicantlos fossen servits encomenarlos a Deu nostre s.or baxant sen baix devant la porta de la present Casa de la ciutat sonant los atambors y piffanos partiren de alli posantse quiscu en son puesto de sa companya de las tres companyas de la ciutat anant tot devant lo dit s.or don Anton Domps com a cabo y los demes Capitans devant sa companya ab sas banderes aportant aquelles los matexos alferes ab ses fileres de arcabussers, moscaters y piquers molt ben posats y gallarda gent en numero de 300. homens dels que la ciutat fins an aquella hora havia pogut allistar y assentar del[s] 500. tenie delliberats fer: y darrera ditas companyas hanaven dos matxos ab sos rabosters ab las armas de dit s.or don Anton Domps y altres dos ab sos rabosters blaus ab las armas de la ciutat en los quals anave la moneda encomenada a Miquel Rodo pagador y Hieronym Major veador y partint de dita casa de la

ciutat anaren per la plassa de s.[t] Jaume devant la diputacio devant lo palau episcopal entrant per lo portal major de la seu ab molt gran treball per lo gran concurs de la gent quey havia axi per los carrers com dins la seu per veurer dita serimonia y entrats que foren dins dita seu essent y passant devant la capella de la gloriosa verge y martir S.[ta] Eulalia cos sanct y patrona de esta insigne ciutat de Barcelona y devant dita capella se ajonollaren y feren oracio tenint arboradas las ditas banderes y feta oracio sen pujaren dalt en lo altar major ahont estave lo R.[im] S.[or] bisbe de Barcelona vestit de pontifical assentat ab sa cadira lo qual dona la benedictio a ditas banderas tenint aquellas en las mans los dits Capitans y alferes y de sa R.[ma] ma lels encomena donantlos sa s.[a] un abras a quiscu dells y encomenantlos ab moltas veres a Deu nostre s.[or] y a la sua sanctissima mare y a la gloriosa beneventurada verge y martir s.[ta] Eulalia: y despedintse de dit s.[or] bisbe tornant sen a baxar de dit altar major tornaren a fer oracio devant dita Capella de S.[ta] Eulalia supplicantla ab moltas veres fos servida intercedirlos de Deu nostre s.[or] aquell bo y felisse succes per tots desitjat al servey de Deu nostre s.[or] de sa mag.[d] y beneffici universal de tota esta ciutat: y axint de dita seu tornaren per devant Casa de la ciutat, Regomi avall, per lo carrer ample, devant lo pla de s.[t] Fran.[c], devant casa la s.[ora] Duquessa de Cardona, Compte de S.[ta] Coloma y sen pujaren per la muralla tirant la via del portal nou per lo qual hisqueren desta ciutat que eran nou hores de la nit trobant per tots los carrers hont passaren molt gran concurs de gent pera veurerho que apenas podian passar per ells que fonch cosa de alabar al S.[or] y se entengue aquell vespre anaven a dormir a S.[t] Andreu de Palomar.

Crida ordenant lo cens dels francesos residents a Barcelona y la entrega de llurs armes y monicions als Sors. Consellers.- Registre de extrangers.

DIUMENJA a IIIJ.° de dit. — En aquest die se publica per los llochs acostumats de la present ciutat una crida la qual es del tenor seguent.

«Ara ojats tot[h]om generalment queus notiffiquen y fan assaber de part del noble don Fran.[co] de Ayguaviva regent la vegaria de Barcelona y del d.[r] micer Baltezar Tarroja balle de aquella, en quant toca a la jurisdictio de cada hu, que considerant los molt Ill.[es] s.[ors] concellers que entre les moltes obligacions a quels obliga prevenir a totas aquellas cosas que son en beneffici dels poblats en la present ciutat, disposant las que convingan segons

la mutacio dels temps, y com en la occasio present maduradament considerada la cosa, haja aparagut convenir haverse de provehir a las cosas que per avall se diran per las quals se serviran las mag.^{ats} divina y humana, y la republica restara ab major dispositio de acudir al que convinga, ordenaran perso dits molt Ill.^{es} s.^{ors} concellers y prohomens, de la present ciutat que tots los françesos habitans en ella de qualsevol grau estament o condicio que sien hajan y degan dins dos dies naturals despres de la publicacio de la present publica crida inmediadament comptadors manifestar sas persònas familia y lloch de sa habitacio en la present ciutat y entragar y posar en ma y poder de dits s.^{ors} concellers en casa de la ciutat totas y qual sevol armas y monicions que tindran, axi arcabussos, mosquets, pedrenyals, xispas, espasas, estochs, dagas, y altres de qualsevol qualitat o specie que sien, tant offensives com deffensives, y que de aquesta hora en avant no sie licit ni permes als dits françesos tenir en sas casas ni en altras llochs secretes o, amagades ni altrament aportar ab ses persones ninguna de ditas armas sots pena de mort natural o, altre a arbitre del judicant.

»E no res menys notiffican y fan assaber a totas y qualsevol personas de qual sevol grau estament o condicio que sien que despres de la publicacio de la present publica crida no puguen comprar armas algunas de françesos, y que les que encobriran o tindran per dits francesos alguna specie de ditas armas incorregan en las matexas penas, y tambe si no manifestaran dins dit termini les que vuy los tenen o guardan.

»Y axi matex notiffican y fan assaber a ditas personas que sempre y quant denunciaran que algu de dits francesos o altres persones contrafaran a las presents cridas, donant plena prova de la contrafactio de aquelles, los donaran graciosament las armas denunciades, que seran trobadas ab dits françesos o, ab altres persones que per ells les ocultaran y de premi se donara y pagara 25 ℔ ₰. exigidores dels matexos bens de dits françesos les quals en dit cars los inposen de pena aplicadores la meitat de ditas 25 ℔ ₰. als dits noble veguer y balle respective, y la restant meitat al acusador, per cada vegada ques provara dita contrafactio.

»Item se diu y notiffique a qualsevol françesos, o de altres nacions que despres de la publicatio de la present crida vindran novament a la present ciutat o per via de habitar en ella o de

transit hajan y degan dins termini de 24. horas despres de esser harribats a la present ciutat manifestar sas personas en poder del scriva major de la present casa ab individuacio de hont son, a que venen y ahont posan en la present ciutat sots pena per als contrafahents de la vida natural o altre a arbitre del judicant.

»Item se diu y notiffique als ostalers y a altres qualsevol persones de qual sevol grau estament o condicio sien en las casas dels quals posaran dits françesos o altres forasters tingan obligacio de denunciar en la dita forma las personas tindran en sas casas y las armas y monicions aportaran aquellas sots pena de sent assots y altres penas a arbitre del judicant.

E perque las ditas cosas, etc.

Don Fran.co de Ayguaviva y de Tamarit
veguer de Barcelona.

Lo d.r micer Baltezar Tarroja
Balle de Barcelona.

S.ba consilij
Agramunt nottarj.»

Entrega d'armes per los francesos, en cumpliment de la dalt dita crida.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest die vingueren en la present casa de la ciutat molts françesos habitants en la present ciutat los quals pera obtemperar a la crida que lo die de ahir se feu aportaren totas sas armas en dita casa de la ciutat y aquelles lliuraren y entregaren en ma y poder del s.or conçeller en cap com a coronell discrivint aquelles y los noms y cognoms de dits françesos lo scriva major de dita casa fentlas tancar lo dit s.or conçeller en cap dalt en una istancia que sta al costat de la sala del conçell de çent en la qual quiscun any se sol tenir la visita de hont te la clau lo dit s.or conçeller.

Sentencia exequtada en Moncada baronia de la ciutat.

DIJOUS a XV. de dit. — En aquest die lo s.or conceller segon lo doctor Antoni Mosteros d.r en medicina com a procurador que es de las baronias de la present ciutat acompanyat del mag.ich misser Joseph Orlau d.r en quiscun drets assessor de la present casa per absentia del mag.ich misser Rafel Puig per ser elet y anomenat per sa mag.d en jutge de cort, y de altres ana a la baronia de Moncada en la qual fonch publicada sentencia y exequtada en les persones de Pere Joan Molner natural de la parrochia de S.t Pere de Riu de billes y de Antoni Moliner natural de Canet bisbat de Elna adelats y enculpats de haver robat

en lo lloch dit de la Madriguera en lo pla de Besos y per no star lo cas del tot provat fonch la sentencia so es per lo dit Pere Joan Molner per ser menor de vint y sinch anys major empero de divuit poch mes o manco de çent assots y marcat y posat en galera per temps de tres anys y per lo dit Antoni Moliner per lo que ell mateix se prengue a pacte tambe sent assots per los llochs acostumats de dit terme de Moncada marcat y posat deu anys en galera.

OLMERA consaller en cap.

DILLUNS a XXVJ de dit. — En aquest die los senyors consellers absent y malalt lo quint anaren a fer la visita ordinaria de las fonts de la ciutat fora la present ciutat. Visita de las fonts.

DIJOUS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die los senyors consellers absent y malalt lo quint anaren al monestir de Pedralbes ha fer la visita ordinaria conforme se acostume quiscun any entrant dins lo monestir en la forma solita. Visita de Pedralbes.

DIVENDRES a XXX de dit. — En aquest die los senyors consellers absent lo quint per estar indispost a les onse horas tornaren a fer la visita en la preso ab asistentia y presentia del mag.[h] assessor del s.[r] veguer la qual se feu del mateix modo que lo divendres proppassat y en ella se tragueren quatre homens y una dona que estaven presos per lo ordinari encarregant al dit senyor assessor procuras en despedirlos las causas. Visita de la preso.

E dit die los senyors consellers per medi de mossen Francesch de Tamarit donsell y mossen Jaume Damians ciutada honrat se feu una embaxada als senyors diputats la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] Senyor.

Quant corria la materia del usatge Princeps namque adherint aquesta ciutat (com ho demane la uniformitat de las dos cases) al que V. S. en esta materia representá a sa Ex.[a] feu una embaxada al senyor Virey is prengue error en darli un paper per altre que lo que no se li havie de donar fou lo ques dona a V. S.[a] referintli dita embaxada, aquest ab differents embaxades y ultimament levantne acte lo secretari de V. S. se a supplicat per part dels s.[rs] concellers lo manas originalment donar entregantli copia de la que se havie de dar, Resten admirats los consellers de que no se haye V. S. servit de adherir a una cosa tant Embaxada als senyors diputats.

leve y tant justa, tenint majorment certitut V. S.ª de que de entregarla no reb aqueixa casa preiudici algu, y que la dispositio de aquesta ciutat es tenir sempre la mira a la bona correspondentia que an tingut y deuen tenir les dos, experimentada ab los effectes de la qualitat y conditio que son notoris a V. S.ª y la major desconsolatio que tenen es que no an dat la causa que obliga a V. S.ª a no ferlos esta merce, aventlos servit esta ciutat en entregarlos ab molta liberitat copia de tots los papers que ella te y V. S.ª ha manat se li donassen, Suplican perço a V. S.ª dits consellers mane advertir la convenientia que es ques continue esta uniformitat y ques deu evitar tota ocasio que la puguen contractar, majorment ocasionantla cosa tant poca com la ques supplica a V. S.ª per ultima petitio manantli entregar dita scriptura original o, dirli la causa de no servirse V. S. de fero, pera que se evite tot encontra que apar se pot ocasionar y confian ho evitara V. S. fent esta merce a la ciutat es pora guiar estas cosas ab la prudentia que las demes.»

A la qual embaxada respongueren dits senyors diputats que desijaven dar gust a la ciutat y que procurarien dar lo paper se demanave ab dita embaxada.

DISAPTE XXXJ de dit.

OLMERA consaller en cap.

NOVEMBRE

Festa de tots Sants.

DIUMENGE al primer. — Festa de tots los S.ts — En aquest die los senyors consellers acostumaven anar ab promens en la seu a oir lo offici: noi anaren per estarlos privat per lo savi consell de cent com apar en altres festivitats atras.

Examens de notaris publichs de Barña. ahont precehi lo sotsveguer qui les ores regia la vegaria de Barña.

DILLUNS a IJ de dit. — En aquest die foren los examens dels notaris publichs de Barcelona en lo lloch destinat que es en lo trentanari ahont asistiren com es costum los s.rs consellers ab les insignies consulars y per trobarse fora la present ciutat lo noble don Francisco de Aiguaviva regent la vegaria de Barcelona en la vila de Granollers per negocis de sa mag.t assisti en lo acte Anthoni Torrents sotsveguer regint la vegaria de Barcelona tingue la precedentia de tots los s.rs consellers y se asenta en lo mateix lloch se fora assentat lo noble regent la vegaria de Barcelona si fos estat present.

DIMARTS a IIJ de dit. — En aquest die no anaren los s.^rs consellers al sermo del Rey don Jayme per estarlos privat per lo savi consell de cent.

Aniversari del Rey En Jaume II.

Dit die foren los examens dels chirurgians en lo trentanari com se acostume ahont asistiren los s.^rs consellers y lo dit Torrents sotsveguer regent la vegaria de Barcelona per absentia de dit noble don Francisco de Ayguaviva veguer tingue la mateixa precedentia que lo die de air en los examens dels notaris publichs de Barcelona.

Examens de chirurgians.

DIVENDRES a XIIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingue una embaxada ab masses altas de part dels s.^ors Diputats del general de Cathalunya la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.^e S.^or

Embaxada dels Sors. Diputats per rahó dels agravis comesos per los soldats reyals.

En la ultima junta dels tres estaments tinguda a 10. del corrent se resolgue que los s.^ors diputats fossen servits scriurer a sa mag.^d representantli los agravis que los soldats han fet y fan a tot lo principat y comptats, las extorcions que sos ministres de present fan en gran dany de aquesta provincia y sos provincials y ab notable deservey de sa mag.^d y que dits s.^ors diputats suplicassen com suplican a vs.^a sie servit ab esta conformitat scriurer tambe a sa mag.^d lo mateix pus estas son materias que comprenen a tots universalment que ademes fara vs.^a actio tant propria del sel y circunspectio de vs.^a dits s.^ors diputats ho rebran a singular merce de vs.^a»

DIUMENGE a XV. de dit.

OLMERA consaller en cap.

DIVENDRES XX de dit. — En aquest die los s.^rs consellers per medi de mossen Agusti Paxau ciutada y mossen Sebestia de Miralles militar se feu una embaixada als s.^rs diputats la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.^e Senyor

Embaxada als srs. diputats.

Lo savi consell de cent condecendint al que V. S.^a fou servit ab embaxada ultimament representarli per materia de soldats ha deliberat lo die de air scrigue la present ciutat al Rey nostre senyor y para que esta carta vaja aiustada a la de V. S.^a suplicassem com supplicam sie V. S.^a servit manar enviar als

s.[rs] consellers copia della, pera que tenint atendentia a la dispositio de V. S.[a] sie uniforme com sempre a ella la de aquesta ciutat.»

A la qual embaxada respongueren dits s.[rs] diputats que estimaven a molta merce la correspondentia desta ciutat ab aquella y que la carta que ha de scriurer aquell consistori no estava escrita que en estar a punt la donaran a la ciutat.

Mort del senyor Joan Francesch Cudina clavari de la present ciutat.

DISAPTE a XXVIIJ de dit. — En aquest die a la una ora de la matinada fonch servit nostre Senyor aportarsen a la sua s.[ta] gloria la anima del senyor Joan Francesch Cudina ciutada honrat de Barcelona lo any present clavari de la present ciutat: e, los s.[rs] Consellers manaren ques tinguessen ubertes sols les dos portalletes de casa de la ciutat is digueren en la capella de aquella les vint y sinch misses de requiem se solen dir com es costum. E per no soterrar al dit s.[r] Joan Francesch Cudina fins lo die de S.[t] Andreu y ser aquell die ocupat y en particular per no haver per part dels de casa de dit s.[r] Cudina convidats a dits s.[rs] consellers al dol com se feu en lo any MDCXXVIIJ quant mori Joan Serra de Mollet mercader quis trobave les ores clavari no anaren los s.[rs] consellers al dol.

Festa de St. Andreu.

DILLUNS a XXX de dit. — Festa del glorios Apostol S.[t] Andreu. — Los senyors consellers inseguint la deliberatio del savi consell de cent celebrat a XXVIIIJ de noembre MDCXXXVJ demati a les nou ores se aiuntaren en casa la ciutat y de alli acompanyats de promens anaren en la seu e baixaren baix a la capella de Sta Eularia e, alli ohiren una missa baixa del Sperit S.[t] la qual digue lo s.[r] canonge Boldo y al offertori oferiren los s.[rs] consellers en la forma solita ço es un senyor conseller y apres un prom alternative. Y acabada la missa sen tornaren en la present casa de la ciutat e, se feu extractio en presentia del consell de cent de nous concellers y obrers en la forma solita y son los seguents:

Extracció de Consellers y Obrers.

Lo d.[or] Joan Argila ciutada	CONSELLERS.
mossen Francesch Xammar militar	
mossen Joseph Mora ciutada	
mossen Christophol Mercer mercader	
mossen Francesch Sangenis droguer.	

OBRERS

mossen Gismundo Bofill ciutada
mossen Pau Mitya droguer.

Dit die los s.rs consellers vells despres dinar absents lo segon y quint per estar indispots en la forma solita anaren a donar las claus y llibre serimonial als s.rs consellers nous com es costum quiscun any dit die.

Claus y llibre del cerimonial als Consellers nous.

OLMERA consaller en cap.

DESEMBRE

DIMARTS primer. — En aquest die demati a les nou ores vingueren en casa de la ciutat tot primer mossen Francesch Fitor notari de Barcelona mossen Pau Mija droguer y al cap de poch espay arribaren mossen Francesch de Tamarit militar y mossen Gismundo Bofill ciutada obrers nous y vells los quals se asentaren ço es los obrers vells a la part dreta y los nous a la part squerra: y al cap de un rato arribaren los s.rs consellers nous y vells los uns apres los altres ço es lo senyor conseller quint artiste nou ab lo senyor conseller quart mercader vell per estar indispost lo s.r conseller quint menestral vell y despres de haver deixat dit senyor conseller quint artiste nou en casa de la ciutat ana dit s.r conseller quart mercader vell a sercar lo s.r conseller quart mercader nou, e, lo s.r conseller ters vell arriba en casa la ciutat ab lo s.r conseller ters nou, y arribats en casa de la ciutat deixa dit s.r conseller ters nou y ana a sercar y acompanyar al s.r conseller segon nou per estar indispost lo s.r conseller segon vell. Y despres arribaren los s.rs consellers en caps vell y nou, los quals senyors consellers nous anaven com es costum a ma dreta dels vells y arribats que foren dits s.rs consellers quiscu ab son conseller vell com a prom en casa de la ciutat se asentaren en lo trentanari en lo lloch acostumat y los s.rs consellers vells stigueren assentats com a promens entre cada s.r conseller nou quiscu per son orde y ab aquest orde anaren en la seu sols los s.rs consellers cap ters y quart nous y vells restant en casa la ciutat los s.rs consellers segon y quint nous per no tenir pario anant al anar los s.rs obrers vells a ma dreta dels nous y los nous a la ma squerra. Y

Jurament de consellers y obrers nous.

arribats en la seu feta primer oratio al altar major sen baixaren baix en la capella de Sta Eularia ahont se asentaren ab uns scons que alli eran ço es los s.^{rs} consellers nous y obrers vells a la part del evangeli y los vells y obrers nous a la part de la epistola y ohiren missa del sperit S.^{t} la qual digue lo s.^{r} canonge Boldo y al ofertori anaren tots a, offerir ço es lo hu apres lo altre fent les tres reverenties ço es un senyor conseller nou y apres hu dels vells alternative y apres lo obrer vell y inmediadament lo nou alternative: y acabada la missa sen tornaren rodant lo altar de Sta Eularia en casa de la ciutat ab la mateixa forma excepto que los obrers nous acabada la missa al tornarsen en casa de la ciutat anaren a ma dreta dels vells com es costum y en casa la ciutat tambe los dits obrers nous se mudaren de assiento ço es los dos nous a la part dreta y los vells a la part squerra apres dels senyors consellers e inmediadament dels s.^{rs} obrers nous staven assentats los advocats ordinaris de la casa e, alli prestaren lo solit jurament ço es lo senyor conseller en cap nou en ma y poder del s.^{r} conseller en cap vell y los demes senyors consellers y obrers y los demes en ma y poder del senyor conseller en cap nou: y lo senyor Don Ramon de Sanmenat offitial y vicari general qui stigue asentat entre lo senyor conseller ters nou y quart vell per no serhi lo senyor conseller segon vell publica sententia de excomunicatio als s.^{rs} consellers nous y absolutio de censures als vells y tambe oiren sententia de excomunicatio los dits advocats y Joan Rodas notari de Barcelona servint lo offici de scriva rational per indispositio de Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva rational de la present casa si be la havie de oir tambe lo mercader rational sino que per ser offitial nou y no saber la consuetut de la present casa no acudi y prestaren jurament en ma y poder del s.^{r} conseller en cap nou: y acabat de prestar dits juraments sen anaren los s.^{rs} obrers y los s.^{rs} consellers manaren fer eixir tot[h]om de dins restant sols los s.^{rs} consellers nous y vells y dadas algunes intelligentias als s.^{rs} consellers nous y lo testament se despediren los vells restant los nous en casa la ciutat.

DIMECRES a IJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} diputats per medi de Jaume Ros y Fran.^{c} de Temarit militars en conformitat de la enbaxada que per part dels molt Ill.^{es} s.^{ors} conçellers fonch feta als s.^{ors} diputats a 20. de 9.bre proppassat los dits s.^{ors} Jaime Ros y Fran.^{c} de Temarit reportaren copia de la

carta que los s.ors diputats han de enviar a sa mag.d la qual es del tenor seguent.

«S. C. y R. mag.t

Lo estat llestimos de las cosas desta provincia ha obligat als brassos ecclesiastich militar y real a las ciutats vilas llochs y singulars de aquella y assenyaladament a la vila de Perpinya a instarnos ab continuas quexas vist que nostras dirigencias ab lo lloch tinent de voce mag.t no han conseguit lo reparo dels excessos y contrafactions de las generals constitucions lleis y drets de la terra que les representem a v.a mag.t per los medis mes efficasses a que puga haver lloch complint en esta part a la obligacio de nostron offici havent fet reduhir en un memorial (que nostron agent presentera a v.a mag.t) los caps mes principals de ditas contrafactions y excessos y prostrats als peus de v.a mag.t suplicam sie de son Real servey manar en totas ellas posar degut remey de manera que la tibiesa que fins assi han tingut los ministres de v.a mag.t en repararles se excite y los demes acudan a ses obligacions cessant en les afflictions que donan als pobles pera que consolats ab esta real merce que esperam conseguir de v.a mag.t se enimen a acudir ab majors veres a son real servey conforme sa acostumada fidelitat y les experiencies que en los casos occorrents se han tingut de la voluntat y gana ab que se enplean en cosa tant deguda. G.de Deu omnipotent la real persona de v.a mag.t ab augment de regnes y senyories com per estos fidelissims vessalls es desijat. Barcelona y X.bre a. . [en blanch]. . de MDCXXXVIJ.

Carta enviada per los srs. diputats als srs. consellers.

S. C. y R. mag.t

Humilissims y fidelissims Vassalls de v.a mag.t qui ses reals mans besan.

Los diputats del general del principat de Cathalunya en Barcelona residints.»

DIVENDRES a IIIJ.o de dit. — En aquest die se tingue concell de çent extrahordinari en lo qual per ser lo primer vingueren lo s.or don Fran.co de Aigua viva regent la vegaria de Barcelona y lo s.or Baltazar Terroja regent la ballia de Barcelona a prestar lo solit jurament y stigueren assentats so es lo veguer a la ma dreta del s.or conçeller en cap y lo balle entre los s.ors

Primer consell de cent.

conçellers quart y quint: feuse dit jurament en la forma solita si y conforme sta llargament continuat en la ma corrent en la scrivania major de la present casa en lo qual concell se determina que los s.[ors] concellers tinguessen facultat de anar en forma de ciutat en qualsevol festivitats acostumaven anar antes de starlos prohibit per lo savi conçell de çent. (1)

Festa de St. Nicholau.

DIUMENGE a VJ. de dit. — En aquest die festa del glorios bisbe S.[t] Nicolau los s.[ors] conçellers anaren lo demati a les nou hores en la iglesia de S.[t] Fran.[c] a ohir lo offici y se assentaren a les cadiras del cor entrant a la part del evangeli y en esta forma ohiren lo offici y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[or] conçeller en cap y lo s.[or] conçeller en cap als demes s.[ors] conçeller[s] y acabat lo offici sen anaren los s.[ors] concellers acompanyant los fins a la porta de la iglesia los majorals de dita confraria y alguns pares de dit monastir conforme al entrar.

Festa de la Inmaculada conceptio de nostra S.[a]

DIMARS a VIIJ. de dit. — Festa de la Inmaculada conceptio de la mare de Deu. — Los s.[rs] concellers se aiuntaren lo demati a les vuyt horas ab sos promens en lo porxo de St Jaume y de alli anaren a la seu a, hoir lo offici los quals stigueren assentats ab son acostumat lloch: digue lo offici de Pontifical lo s.[r] Bisbe de Barña. y acabat aquell se feu professo y los s.[rs] concellers ab un dels promens aportaren les vares del talem y los altres anaren ab varas devant del talem. Y acabada dita proffesso los s.[rs] concellers acompanyaren ab dits promens lo s.[r] Bisbe per haver dit de Pontifical fins dins lo pati devant les scales de son palau y de alli sen tornaren en S.[t] Jaume.

Festa de Sta. Llucia. — Los Sors. Consellers van al ofici a Bethlem.

DIUMENGE a XIIJ de dit. — En aquest die festa de Sta Lucia los s.[rs] consellers lo quint absent per estar indispost demati a les nou hores en forma de ciutat anaren en lo monestir dels pares de Betlem a hoir lo offici: estigueren asentats en la

(1) L'acort près per dit Concell, en respecte a aquest derrer punt, diu axi: — «Que del die present en avant tinguen facultat y potestat los senyors concellers presents y sdevenidors com lo present conself lals done de anar a totas las devocions y professos y demes actes de devocio y a tots los demes altres actes de festas que disposa lo serimonial de la present casa y que acostumavan de anar los srs. concellers abans de les deliberacions del savi concell de cent prohibint anades dels srs. consellers tenint particular advertentia sas senyorias que sie en raho de dites anades aparagues poder succehir algun encontra com tambe ab los srs. capitulars en raho de algunas precedentias ques podian suscitar en dits actes de devocions degan sas senyorias prevenirho y haventhi difficultat hayen y degan abstenirse de aquellas anades y refferirla y proposarla la tal difficultat al savi concell de cent pera que entesa pugua deliberar lo que aparexera mes convenir en benefici de la present ciutat com lo present concell axi ho delibera.» — (*Deliberacions*, any 1638, fol. 8 girat.)

part del evangeli en los banchs de vellut carmesi de la ciutat per no poder haverhi cadires per estar patent lo S.m Sagrament: digue lo offici un pare de dit convent.

Dit die festa de s.ta Lutia despres dinar com es costum se tingue consell de cent en lo qual en virtut de privilegis Reals a la present ciutat concedits se feu extractio de terna de mostasaf duena de ad.or de places terna de mestre portola y altres officis que quiscun any per semblant die se acostumen de extraurer y foren ço es en terna de mostasaf los seguents:

Terna de Mostaçaf y duena d'Admor. de places: extracció.

lo d.r Joan Argila d.r en medicina
Magi Vilamajor mercader
lo d.r Francesch Uguet d.r en medicina
} terna de mostasaf

Joseph Spuny militar
micer Francesch Marti
} parella de ad.or de places.

Dimarts a XV de dit a les tres ores los s.rs consellers cap ters y quart absents lo segon y quint lo s.r conseller quint per estar de mala gana anaren al stùdi per fer la visita ordinaria y al entrar del dit studi los isque a rebrer lo rector de la Universitat y se posa al costat y a ma squerra del senyor conseller quart anant davant los s.rs dos concellers cap y ters y puyats dalt en lo teatro se asenta lo dit rector entre los s.rs consellers ters y quart: feuse la visita en la forma solita y acabada aquella sen anaren quiscu en ses cases.

Visita ordinaria per los srs. concellers al studi.

Dit die a les sinch ores de la tarda arriba en la present ciutat lo ex.m Senyor Duch de Cardona llochtinent y capita General del present Principat lo qual per ocasio de les guerres de França havie mesos era fora la present ciutat en la vila de Perpinya: entra ab cotxo y ab molt acompanyament dels d.rs del Real concell y molts cavallers.

Arribada del sor. lloctinent de retorn de Perpinyà.

D.r Joan Argila conseller en cap.

Dimecras a, XVJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers lo quint absent per estar indispost obtinguda primer ora per Jaume Valielles altre dels acompanyadors dels s.rs consellers del s.r Virey com es costum a les tres oras de la tarda anaren acompanyats dels offitials de la casa en la casa o, palatio del ex.m senyor Duch de Cardona llochtinent y capita general del present Principat lo qual te devant lo pla de s.t Francesch: e, arribats

Visita per los srs. consellers al sr Virey.

en dit palatio y puyats dalt y entrats al quart aposiento trobaren alli lo dit s.[r] Duch de Cardona llochtinent y capita General dest Principat estant de peus arrimat en un bufet que alli estave y arribats que foren dits senyors consellers junts a sa Excelentia lo s.[r] conseller en cap ab veu molt clara y distincta li digue: «Ex.[m] Senyor: los consellers novament extrets inseguint la consuetut antiquissima desta ciutat acostumen quiscun any en lo principi de llur consellaria acudir a, besar les mans al llochtinent de sa mag.[t] y com fins vuy per trobarse V. Ex.[a] fora esta ciutat en la de Perpinya no haviem tingut lloch de acudir a la obligatio de nostron carrech y axi ara en primer lloch donam a V. Ex.[a] la nora bona y benvinguda a, esta ciutat y en segon nos offerim promptes al que V. Ex.[a] nos vulla manar que en tot acudirem ab la puntualitat ques deu a, cosa tant justa confiant que ab lo emparo y sombra de V. Ex.[a] com a tant gran Princep los negocis desta ciutat aniran encaminats al servei de Deu nostre senyor, de sa mag.[t], benefici y augment desta ciutat. Prospere nostre senyor a V. Ex.[ia] molts anys ab augment de estats com tota esta ciutat desija.» Al que respongue sa Ex.[ia] si be en castella que per lo cami havie rebuda la carta de la extractio de sa senyoria del que havie tingut lo contento ere just y que ningu li portave aventatje en desitjar mes los medros y augments della que sa ex.[ia] y que ja tenia scrit a, sa mag.[t] que Deu guarde lo servei tan gran havie fet esta ciutat a, sa mag.[d] ab la lleva de sinch cents soldats pagats per tres mesos y que ere hu dels majors que may esta ciutat agues fet, que fou ocasio que totas las demes Universitats del Principat havien fet lleva de soldats per tenir sempre la mira al que la present ciutat fa y que de nou o, tornaria a, scriurer a sa mag.[t] y que axi ab lo carrech com sens ell procuraria que sa mag.[t] honras y fes moltas merces a la present ciutat: y acabat dit rahonament fentse las degudas saluts se despediren tornantsen ab lo mateix acompanyament en casa la ciutat.

Visita per los srs. consellers nous al Sr. Bisbe de Barña.

DIJOUS a XVIJ de dit. — En aquest dia los s.[rs] consellers lo quint absent per estar indispost demati a les onse horas obtinguda primer hora per Jaume Valielles altre dels acompanyadors dels s.[rs] consellers del R.[m] senyor bisbe de Barña. anaren acompanyats dels offitials de la casa ha fer visita a dit senyor Bisbe com es costum quiscun any inmediadament despres de haver visitat al s.[r] Virey, en son palau: e, arribats que foren los dits

s.^rs^ consellers en dit palau baix al cap de la scala los reberen uns capellans de sa familia y al resibidor del cap de la scala los isque a rebrer lo mateix senyor Bisbe yls acompanya fins dins lo aposiento ahont rebe la visita y entrats dins lo aposiento se assentaren axi lo s.^r^ Bisbe com los s.^rs^ consellers tots ab ses cadires de rapos daurades que alli staven aparellades tenint lo s.^r^ Bisbe la precedentia y los s.^rs^ consellers staven lo hu al costat del altre a, modo de ala: lo senyor conseller en cap feu son rahonament ab molts grans eloquentia cumpliment y cortesias los quals accepta lo dit Senyor Bisbe ab molt gran aplauso y contento fent lo mateix als s.^rs^ consellers ab molt gran stimatio y voluntat. Y despedintse los dits s.^rs^ consellers de dit s.^r^ Bisbe tornantlos acompanyar fins al mateix lloch y los capellans fins baix de la scala del pati acompanyats de dits offitials sen tornaren en casa de la ciutat.

Visita per los srs. consellers nous al senyor canceller.

Dit die de XVIJ de dit. — En aquest die a les tres horas obtinguda primer ora per lo dit Jaume Valielles del molt R.^nt^ Senyor canceller los s.^rs^ consellers lo quint absent per estar indispost anaren en sa casa la qual te en lo carrer ample devant la casa que antigament habitaven los s.^rs^ vireys ha ferli la visita ordinaria que quiscun any despres de haver visitats lo s.^r^ Virey y s.^r^ Bisbe de Barña. se acostume fer acompanyats dels offitials de la casa: e, arribats que foren los s.^rs^ concellers en casa dit s.^r^ canceller en la sala primera los isque a rebrer lo dit s.^r^ canceller yls acompanya fins dintra la tercera sala ahont rebe la visita entrant primer los s.^rs^ concellers y despres dit s.^r^ canceller y entrats dins lo aposiento se asentaren axi lo s.^r^ canceller com los s.^rs^ concellers tenint la precedentia lo s.^r^ canceller en unes cadires de rapos que alli eran aparellades: lo s.^r^ conceller en cap feu son rahonament del mateix modo que lo del s.^r^ Bisbe y en particular suplica dit s.^r^ conseller en cap a, dit s.^r^ canceller tingues sa senyoria a be fer merce a, esta ciutat en despedir las causas de contentio que davant sa senyoria se aportan entre la present ciutat y lo molt Ill.^e^ capitol de la seu per haver molts anys duraven y ser de molt gran periudici a, esta ciutat: al que respongue sa senyoria que en tot desijava dar gust a la ciutat y que procuraria ab la majot brevedat fos possible despedir ditas causas: y fet dit rahonament se despediren tornantsen los s.^rs^ consellers ab lo mateix acompanyament en casa la ciutat.

Festa de nra. sra. de Speransa en St. Agusti.

DIVENDRES a XVIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers lo quint absent per estar indispost anaren lo demati en la iglesia del monestir de s.t Agusti ha oir lo offici que los corredors de orella feian celebrar en honor de la festivitat de nostra s.a de Sparansa los quals s.rs consellers stigueren asentats al cap de munt de las cadires del cor vers la part de la segristia devant la capella de dita festa y al donar la pau la dona lo qui feia de diaca en dit offici al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers.

Jurament del sr. conseller en cap per lo carrech de mostasaf.

DISAPTE a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die demati a les deu oras se feu lo jurament del mostasaf nou en esta forma ço es que vingue lo s.r d.r Joan Argila conseller en cap extret y elegit en mostasaf y al seu costat squerra lo s.r micer Francesch Serra mostasaf vell acompanyats de molts cavallers, ciutadans, y de altres staments y en arribar en casa la ciutat se assentaren ço es lo s.r conseller en cap en son lloch y lo mostasaf vell apres dels s.rs consellers y ab la agraduatio que consta en lo llibre del scriva de les obres anaren en la cort del balle anant lo mostasaf vell al extrem del bordo del s.r conseller ters y en arribar en dita cort del balle se asentaren ço es lo Balle de Barcelona en lo mitx ab una cadira pro tribunali sedente y al seu costat a la part dreta los s.rs consellers cap y ters y a laltra part squerra los s.rs consellers segon y quart, lo s.r conseller quint no asisti a dit jurament per estar indispost. Y havent prestat lo s.r conseller en cap com a mostasaf lo sagrament y homanatge en ma y poder del s.r Balle sen anaren de alli ab la mateixa graduatio tornantsen en la present casa de la ciutat ahont presta lo s.r conseller en cap com a, mostasaf lo solit jurament en ma y poder del s.r conseller segon.

Festa de nadal.

DIVENDRES a XXV de dit. — Festa de la nativitat de nostre senyor Deu Jesuchrist. — En aquest die los s.rs consellers tragueren las gramalles de grana y se aiuntaren ab promenia demati a les vuyt oras en lo porxo de S.t Jaume y de alli anaren a la seu a, oir lo offici lo qual digue lo s.r Bisbe de Pontifical: ferense al ofertori les aies acostumades del mateix modo y forma se feu lo die de la Inmaculada conceptio de nostra S.a y acabat dit offici los s.rs consellers acompanyaren a dit s.r Bisbe fins dins lo pati de son palau y al peu de la scala: estigueren asentats al offici al altar major a la part del evangeli com es costum.

DISAPTE a XXVJ de dit. — Festa de S.t Steve. — En aquest die los s.rs consellers anaren al monestir de Predicadors ha oir lo offici y estigueren asentats a les cadires del cor a la part del evangeli: dona la pau als s.rs consellers lo diaca.

Los srs. consellers anaren al offici en lo monestir de Sta. Catherina.

DIUMENGE a XXVIJ de dit. — Festa de S.t Joan evangelista. — En aquest die los s.rs consellers anaren al monestir dels pares menors ha oir lo offici y estigueren asentats a les cadires del cor a la part del evangeli: dona la pau als s.rs consellers lo diaca.

Los srs. consellers anaren a St. Francesch.

DILLUNS a XXVIIJ de dit. — Festa dels S.ts Innoscents. — En aquest die los s.rs consellers lo quint absent per estar indispost anaren entre vuyt y nou a la seu partint de casa la ciutat y anant pèr lo carrer de Paradis y entrant per lo portal de la sala entraren dins la capella dels S.ts Innoscents ahont oiren missa y adoraren la caxa ahont estan los S.ts Innoscents tornantsen per lo mateix cami en casa la ciutat.

Los srs. consellers anaren a la seu a, oir missa a la capella dels sts. Innoscents.

DIJOUS a XXXJ de dit.

D.r JOAN ARGILA conseller en cap.

MDCCXXXVIII.

JANER

Los srs. consellers anaren a Sta. Maria de la mar.

Die de cap de any.

DIVENDRES primer. — En aquest die, die de cap de any los s.rs consellers demati a les nou oras se aiuntaren en casa del senyor conseller quint e, de alli anaren a, oir lo offici en la Iglesia parrochial de S.ta Maria de la mar ahont oiren lo offici dalt en lo altar major assentats ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers.

Dit die despres dinar podien los s.rs consellers en virtut de deliberatio del savi consell de cent celebrat en lo mes de desembre proppassat anar a la cavalcada que en virtut de deliberatio del savi consell de cent celebrat en lo any *1632*. los ere privat, noi anaren per aver aiuntada per dit effecte una promenia molt copiosa de persones de tots staments del savi consell de cent y aquella aconsella als s.rs consellers que per moltas causas y rahons que en dita junta se digueren no devian anar los s.rs consellers a la cavalcada y axi nos feu.

Per la professo de St. Ramon.

DILLUNS a IIIJ de dit. — En aquest die los senyors consellers en virtut de deliberatio del savi consell de cent enviaren a Joan Rodas notari de Barña. servint lo offici de scriva rational per indispositio de Hieronym Sabata, al senyor Bisbe de Barcelona a, saber de sa senioria si lo die de S.t Ramon aniria a la proffesso que quiscun any per semblant diada acostuma fer lo molt Ill.e capitol de la seu anant a la Iglesia de S.ta Catherina, ahont asistirien los s.rs consellers ananthi sa Senyoria y no altrament, al que respongue lo dit senyor Bisbe «que dandole Dios salut iria a la procession solo por dar gusto a la ciudad y quitar

enquentros con el cabildo.» E, sabuda dita resposta los s.rs consellers encontinent enviaren a Pere Mallol sindich al molt Ill.e capitol de la seu a, suplicarli fos servit fer la professo lo die de S.t Ramon en la forma acostumada: al que respongue lo dit molt Ill.e capitol que en tot acudirie al que per part dels s.rs consellers li ere estat suplicat.

Dia dels tres Reys: anaren los Senyors consellers en la Iglesia de nra. s.a del Pi.

DIMECRES a VJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers lo quint absent per estar indispost a les nou oras se aiuntaren en casa lo senyor conseller en cap e, de alli a peu anaren a, oir lo offici en la Iglesia parrochial de nostra senyora del Pi: al entrar isqueren a, rebrer als s.rs consellers los senyors obrers y la comunitat dels preveres acompanyaren a dits s.rs consellers fins dalt al altar major: stigueren assentats dalt en lo presbiteri en la part del evangeli ab les cadires y cuxins de vellut carmesi: dona la pau als s.rs consellers lo diaca y acabat lo offici acompanyaren als s.rs consellers fins a la porta de la Iglesia los obrers y la comunitat dels preveres de dita iglesia.

Professo de St. Ramon.

DIJOUS a VIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers demati a les nou ores lo quint absent per estar indispost se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de S.t Jaume arribant primer lo senyor conseller quart ab son prom y despres los altres senyors consellers lo hu apres lo altre per orde y feta oratio al altar major de S.t Jaume aginollantse als sglaons del presbyteri del altar major pasant lo prom al aginollarse a laltra part del senyor conseller de tal manera que lo s.r conseller estave aginollat a la part del Evangeli y lo prom a la part de la epistola: y feta dita oratio se assegueren los senyors consellers lo hu aguardant lo altre per orde vinguessen en lo porxo de S.t Jaume en lo padris que es davant la font e, de alli ab la musica davant aportant lo scriva rational de la present casa lo standart de dit S.t anaren a la seu per la Llibretaria, plassa del Rey, devant la Inquisitio, entrant per lo portal major de la seu passant per lo mitx del cor puiaren dalt al altar major per la part de la segrestia y se assegueren en la part del evangeli y asseguts foren encontinent se comensa la professo encomanant lo Senyor conseller en cap lo pendo al prom de mes edat qui ere Hieronym de Gaver donsell lo qual lo aporta juntament ab dos altres promens de subseguent edat en la professo devant la custodia: feuse la dita professo en la qual los quatre senyors consellers ab dos dels altres promens aportaren les vares del talem la qual ana en la iglesia de S.ta

Catherina del orde de predicadors ahont esta depositat lo cos del glorios S.[t] E, arribats en dita iglesia junt la reixa del altar major que es al peu de les grades del presbyteri ahont deixaren los s.[rs] consellers lo talem, passa de davant lo s.[r] Bisbe y tots los del gremial y inmediadament los s.[rs] consellers cap y segon y despres lo ters y quart y de derrera los dos promens qui aportaven les vares del talem y puiats dalt en lo presbyteri los s.[rs] consellers se assentaren ab ses cadires y cuxins de vellut carmesi a la part del evangeli y lo s.[r] Bisbe de Barña. qui ana en dita professo deixa son gremial y sen passa a la part de dits s.[rs] consellers y se assenta tambe ab sa cadira y cuxi a la ma dreta del Senyor conseller en cap e, ohiren lo offici: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] Bisbe y lo senyor Bisbe al senyor conseller en cap y lo senyor conseller en cap als demes s.[rs] consellers y promens qui staven assentats ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi apres dels senyors consellers, y lo sotsdiaca dona la pau a laltra part de la Epistola als del gremial: y acabat lo offici sen tornaren ab dita professo en dita seu del mateix modo, y de la seu enfora sen tornaren ab dita promenia en dita plassa de S.[t] Jaume tornant aportar lo dit scriva rational lo dit standart de la seu fins en casa de la ciutat.

Has de advertir que si tots sinch consellers fossen estats presents en dita professo lo prom de menor edat haurie aportat la vara del talem com es costum en totas ocasions y lo altre prom menor de edat dels quatre fora anat al costat squerra del prom de mes edat qui aportave lo pendo.

Y tambe se adverteix que los del gremial estigueren asentats ab cadires de dalt en lo presbyteri devant los s.[rs] consellers a la part de la epistola y los dels bordons estigueren asentats ab banchs al costat dels del gremial.

Los s.[rs] consellers no acostumen per semblant diada acompanyar al s.[r] Bisbe a son palau com en altres ocasions se acostume sino que en ser fora lo s.[r] Bisbe del altar major de la seu los s.[rs] consellers sen van sens ferli ningun acompanyament.

Bulla de la sta. Crusada ahont asisti lo sotsveguer sens tenir ninguna precedentia.

DIUMENGE a X de dit. — En aquest die despres de esser estats convidats los s.[rs] consellers per lo thesorer de la S.[ta] crusada y donada una carta del Rey nostre senyor per los dits s.[rs] consellers la qual esta registrada en lo registre de la present casa en la forma solita dits s.[rs] consellers inseguint la deliberatio del savi consell de cent celebrat en lo mes de desembre prop-

passat anaren lo demati a les vuyt oras en la iglesia del monestir de S.t Agusti per acompanyar la professo de la bulla de la s.ta crusada que entrá en la present ciutat dit die. E, alli stigueren assentats a les cadires del cor a la part del evangeli y ohiren una missa baixa a la capella dels parayres. E, acabada la missa partint los pares de s.t Agusti ab professo los s.rs consellers se posaren derrera acompanyantlos fins al portal nou ahont alli devant la iglesia de S.ta Eularia merita se assentaren los s.rs consellers devant de un altar que alli stave posat ab unes cadires de rapos daurades que les envia per tal die lo dit s.r thesorer a la part del evangeli y los del gremial a la part de la Epistola ab uns scons. E partint dita professo los s.rs consellers absent lo quint per estar desganat estant ab sa senyoria ab ditas cadiras asentat lo dit thezorer entre los s.rs consellers ters y quart per no serhi com esta dit lo s.r conseller quint que a les ores aurie estat asentat entre quart y quint com es costum, se posaren derrera en son lloch del gremial anant devant los s.rs consellers en cap y segon y apres lo ters y quart anant en lo mitx lo dit thesorer y en esta forma anaren fins a la seu a, hont stigueren asentats a les cadires del cor sota la trona a la part del evangeli stants tots del mateix modo dalt dit: e, alli ohiren lo sermo y offici y acabat aquell sen anaren quiscu en llur[s] cases acompanyant lo dit s.r thesorer als s.rs consellers fins a la porta de la iglesia y alli se despediren.

En dita professo acostume quiscun any asistir lo s.r veguer y tenir la precedentia dels s.rs consellers y al partir la professo lo thesorer de la crusada de sas mans dona lo pando al dit s.r veguer y aquell se posa devant acompanyat del sotsveguer y cap de guayta del Rey, aquest any se feu molt different per trobarse lo s.r veguer indispost y no asistir en dita professo que aporta lo pendo lo sotsveguer qui ere Anthoni Torrents sens tenir ninguna precedentia per trobarse lo s.r veguer en Barcelona impedit lo que fora estat different si lo s.r veguer fos estat fora la vegaria estreta que a les ores la vegaria fora anada en nom del sotsveguer y en dit cas lo dit sotsveguer auria tinguda la precedentia del mateix modo y forma del veguer com ses vist altres voltes y en particular en lo any passat en los examens dels notaris de Barcelona: y axi al partir dita professo lo sotsveguer comparague devant los s.rs consellers y fentlos la deguda salut se posa devant sens seures ni tenir precedentia ninguna

com esta dit y a les ores un criat del thesorer li dona lo pendo y acompanyat dels capdeguaytas del Rey y del veguer aportá lo pendo fins a la seu y arribat alli lo deixa y sen ana sens oir lo offici ni sermo per no tenirhi lloch per les rahons dalt dites, lo que no auria fet si la vegaria fos anada en son nom que a les ores se fora asentat a les cadires del cor ab los s.rs consellers y thesorer y auria tinguda la precedentia com esta dit.

Professo dels Angels.

Dit die despres dinar los s.rs consellers essent estats convidats anaren en lo monestir de les monjes dels Angels per la professo del S.m nom de Jesus la qual acompanyaren portant les vares del talem ab un cavaller en dita proffesso: estigueren asentats en lo altar major ab les cadires y coxins de vellut de la ciutat a la part del evangeli.

DIVENDRES a XV de dit.

D.R JOAN ARGILA conseller en cap.

Los Srs. consellers van a St. Agusti.

DIUMENGE a XVIJ de dit. — En aquest die festa del glorios S.t Antoni Abad los s.rs consellers a les nou ores demati anaren en la iglesia del monestir de S.t Agusti per la visita ordinaria de quiscun any y per ser lo die de la festa dels parayres y fer la festa aquells y ser convidats los s.rs consellers en aquella estigueren asentats dins la capella de S.t Anthoni a la part del evangeli ab les cadires y coxins de vellut carmesi de la ciutat ahont oiren lo offici y sermo y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers llur[s] companys.

Die de St. Anthoni.

Dit die despres dinar se tingue consell de cent ordinari en lo qual en primer lloch inseguint la deliberatio del savi consell de cent celebrat a vint y nou de noembre *1636* llegi Joan Rodas notari publich de Barña. servint lo offici de scriva rational per indispositio de Hieronym Sabata notari de Barña. lo albara de correu de les mesades de Juliol fins a la de desembre proppassades inclusive y en segon lloch llegi en dit consell Pere Pau Vinyols mercader aportant lo llibre de la administratio de forments lo balans de dita administratio de forments y en derrer lloch llegi en dit consell Joseph Puigventos mercader servint lo offici de aiudant de mercader rational per indispositio de Fran.ch Catha mercader, lo balans dels comptes dels drets y debits de la ciutat. E, fetas ditas llecturas y proposades algunes coses conve-

Extracció de Clavari.

nients a la present ciutat se prossehi en fer extractio de clavari per lo bienni vinent y altres officis e, fonch extret en clavari

Pere Pau Riba ciutada honrat, clavari.

Per la professo de St. Sebestia.

DILLUNS a XVIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers en virtut de deliberatio del savi concell de cent enviaren a Joan Rodas notari de Barña. servint lo offici de scriva rational per indispositio de Hieronym Sabata notari de Barña., al Senyor Bisbe de Barña. a, saber de sa senyoria si lo die de S.t Sebastia aniria a la professo que quiscun any per semblant diada acostume fer lo molt Ill.e capitol de la seu anant en la iglesia de S.t Sebastia ahont asistirien los s.rs consellers ananthi sa senyoria, al que respongue lo dit s.r Bisbe «que dandole Dios salut iria a la procession solo por dar gusto a la ciudad y quitar enquentros con el cabildo.» E, sabuda dita resposta los s.rs consellers encontinent enviaren a, Pere Mallol sindich al molt Ill.e capitol de la seu a, suplicarli fos servit fer la professo lo die de S.t Sebastia en la forma acostumada al que respongue lo dit molt Ill.e capitol que en tot acudirie al que per part dels s.rs consellers li ere stat demanat.

Jurament del administrador del banch.

DIMARTS a XVIIIJ.º de dit. — En aquest die demati a les nou oras vingueren en la present casa lo d.r Bernat Berangueri d.or en medicina mossen Francesch Valls y Casademunt donsell administradors del banch, vell y nou los quals entrats en la istantia de trentanari ahont estaven asentats los s.rs consellers vestits ab les insignies consulars se assentaren ço es lo administrador vell a la part dreta despres dels s.rs consellers y a la part squerra lo administrador nou, lo qual presta lo solit y acostumat jurament en ma y poder del s.r conseller en cap. E, prestat aquell lo administrador nou se muda de assiento passant a la part dreta y lo vell a la part squerra y al cap de un rato sens graduatio per plourer se posaren los s.rs consellers y lo administrador nou ab cotxos y anaren en la llotja de la mar ahont estigueren asentats ab los banchs junt lo ort que la llotia te alli y lo dit administrador sen ana a exercir son offici en lo banch que per semblant diada se te en dita llotja y los s.rs consellers sen anaren al cap de un poch quiscu en ses cases.

Pluja.

Festa de st. Sebestia.

DIMECRAS a XX de dit. — En aquest dia festa del glorios martir S.t Sebastia demati a les nou ores los s.rs consellers anaren cada hu de per si en la seu: feuse la proffesso per lo clero

de aquella en la forma acostumada la qual ana en la iglesia de dit S.t en la qual los s.rs consellers ab un cavaller aportaren les vares del talem y estigueren alli ab lo s.r Bisbe de Barña. oint lo offici assentats del mateix modo que lo die de S.t Ramon en S.ta Catherina: y al donar de la pau la dona tambe lo diaca al s.r Bisbe y lo s.r Bisbe al s.r conseller en cap y lo subdiaca als del gremial si y conforme se feu en S.ta Catherina lo die de S.t Ramon y acabat lo offici sen tornaren del mateix modo ab dita professo en dita seu e, de alli quiscu en ses cases.

Visita per los srs. consellers al monestir de nra. S.a del Carme.

DIUMENGE a XXIIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren a les nou ores demati en la iglesia del monestir de nostra S.a del Carme per la visita ordinaria de quiscun any ahont oiren lo offici y sermo: stigueren asentats dalt en lo presbyteri ab les cadires y coxins de vellut carmesi de la ciutat a la part del evangeli: dona la pau al s.r conseller en cap lo diaca y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers llur[s] companys.

Torneitx en lo Born.

DIUMENGE a XXXI de dit. — En aquest die en lo Born y ague torneitx ahont asistiren los s.rs consellers en lo lloch acostumat ço es los s.rs consellers cap y segon a la una finestra y los demes s.rs consellers a laltra: asisti tambe lo senyor virey y estigue en lo lloch acostumat ab son doser y almoada.

D.R JOAN ARGILA conseller en cap.

FEBRER

Jurament de clavari.

DILLUNS al primer. — En aquest die demati entre nou y deu arribaren en la present casa mossen Joan Francesch Rossell d.or en medicina y mossen Pere Pau Riba ciutada honrat clavari nou y vell ab molt acompanyament anant lo clavari vell a ma dreta del clavari nou y entrats foren en la istantia de trentanari ahont estaven los s.rs consellers se asentaren ço es lo s.r Joan Francesch Rossell a la part dreta despres dels s.rs consellers y lo s.r Pere Pau Riba clavari novament extret a la part esquerra inmediadament despres dels s.rs consellers: y jurat que ague dit clavari nou se muda de asiento passant a la part dreta y lo vell a la part squerra y al cap de poch espay sen ana a pendrer possessio y visitar los portals.

Dit die los s.rs consellers enviaren a Joan Rodas notari de Barña. servint lo offici de scriva rational per indispositio de

Hieronym Sabata notari de Barcelona al senyor Bisbe de Barcelona a, saber de sa senyoria si lo dia de dema asistiria en la seu a la benedictio de la sera. E, lo dit s.r Bisbe respongue que si.

DIMARTS a IJ de dit, die de nostra Senyora los senyors consellers de per si acudiren a la seu a la benedictio de la sera atesa la relatio feu Joan Rodas notari de Barcelona lo die de air de que lo s.r Bisbe y asistiria y anaren a la professo ques feu per les claustres y feta aquella oiren lo offici [y sermo dalt en lo presbyteri en lo lloch acostumat a la part del evangeli. Die de nra. S.a candalera.

DIMECRAS a IIJ de dit. — En aquest die demati a deu oras jura lo d.or Epiphanio Coll per lo carrech de mostasaf ere estat novament extret per renuntiatio del s.r Joan Argila mostasaf y lo any present conseller en cap de la present ciutat lo qual estigue asentat inmediadament ans de jurar, despres dels s.rs consellers a la part squerra. Jurament de mostasaf.

Dit die demati a les onse oras parti de la present ciutat lo Senyor conseller quint pera la vila de Caldes de Starach pera la publicatio de una sententia se havie de publicar a un lladre estave detingut en dita vila acompanyat de micer Pere Lluis Guell altre dels assessors ordinaris de la present casa a, relatio del qual estave dit lladre, de Jaume Agramunt scriva major, Pere Mallol Sindich, Joan Rodas notari publich de Barcelona servint lo offici de scriva rational per indispositio de Hieronym Sabata y altres, arribas dit die a les sinch oras de la tarda en la vila de Mataro ahont estigue aposentat lo s.r conseller en casa de T. Pi hostaler: y a la que foren sis ores arribaren en dita casa dos particulars de dita vila los quals vingueren a demanar licentia a sa Senyoria de part dels Jurats de dita vila pera besar les mans los Jurats de dita vila al s.r conseller y obtinguda aquella, al cap de mitia ora arribaren en dita casa los Jurats ab les insignies y verguers devant ab moltes atxes y acompanyament manant axirlos a, rebrer per los dalt dit[s] offitials a la porta de casa de dit Pi y al cap de la scala lo s.r conseller: y asseguts foren ab ses cadires que per dit effecte estaven previngudes lo Jurat en cap en nom de dita vila feu son rahonament ab molta eloquentia cumpliment y cortesias los quals accepta lo s.r conseller ab molt gran aplauso y contento fent lo mateix als Jurats. Y despedintse dits Jurats de dit s.r conseller, los torna acompanyar fins al cap de la scala ahont los ere axit a rebrer. Anada del sr. conseller quint a la vila de Caldes de Starach.

DIJOUS a IIIJ de dit a sinch oras de la matinada se parti

pera la dita vila de Caldes de Starach ahont se arriba que devien ser nou oras, y encontinent oida primer missa en la Iglesia de dita vila ahont estigue lo s.^r conseller asentat ab sa cadira y coxi dalt en lo presbyteri a la part del evangeli, se trague lo pres ys porta en la casa ahont estave aposentat lo s.^r conseller y portat devant, estant lo s.^r conseller asentat ab sa cadira y lo pres aginollat de davant, Jaume Agramunt scriva major en presentia del dit assessor y sindich y de molta altra gent de la vila publica la sententia la qual fonch cent asots, marcha y tres anys de galera: deias lo pres Joan Anglada inculpat de haver robat en una casa de un pages junt lo terme de Caldes, y publicada dita sententia encontinent fonch executada y aquell asotat y marcat per lo districte de dita vila ates lo executor de sententies estave ja previngut y ere present en dita vila. Tornas lo mateix die en dita vila de Mataro y arribat alli que devien ser sinch oras encontinent lo s.^r conseller envia a, Pere Mallol Sindich als Jurats de dita vila a, dirlos que lo s.^r conseller los volrie anar a besar les mans y obtinguda ora lo s.^r conseller ab moltas atxes y acompanyament ab lo verguer de davant ab la massa alta y sens gramalla sols ab la insignia ana a la casa de la vila ahont isqueren bon tros lluny de la porta los Jurats a, rebrer lo s.^r conseller y entrats en la casa de dita vila se asentaren ço es lo s.^r conseller ab una cadira que estave previnguda tenint la precedentia y los Jurats ab un banch y axi asseguts lo s.^r conseller ab veu molt clara y distincta los digue lo quant estave agrait a la merce y honra li havien feta y que en ser en Barcelona o, representaria als s.^rs consellers llur[s] companys pera que en tota ocasio Barcelona tingues la memoria que era justa: y dits Jurats estimaren molt lo que lo s.^r conseller los deia y la merce y honra havien rebuda de semblant visita: y acabat dit rahonament tornant acompanyar dits Jurats al s.^r conseller fins a la porta de dita vila, tornantsen dit s.^r conseller ab molt acompanyament a sa casa.

Sententia exequutada en la vila de Caldes de Starach.

DIMECRAS a X de dit. — En aquest die y ague torneitx en lo Born: estigueren los s.^rs consellers en lo lloch acostumat y lo s.^r virey ab son doser y almoada.

Altre torneig en lo Born.

DIJOUS a XJ de dit. — En aquest dia los s.^rs consellers anaren a oir completes en la seu: estigueren asentats baix en la capella de s.^ta Eularia en los banchs que lo capitol te alli a la part del evangeli.

Vigilia de Sta. Eulalia: completes a la Seu.

Festa de la gloriosa Sta. Eularia.

DIVENDRES a XIJ de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martir S.ta Eularia demati a les nou ores los s.rs consellers se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de S.t Jaume e, de alli anaren en la seu per oir lo offici y sermo: stigueren asentats en lo altar major en la part del evangeli e, acabat lo offici se feu professo la qual acompanyaren los s.rs consellers aportant les vares del talem ab hu de dits promens y los altres quatre promens anaren derrera la custodia devant del gremial com es costum: y acabada dita proffesso los s.rs consellers y promens acompanyaren al s.r Bisbe de Barcelona fins al peu de la scala de son palatio per haver dit de Pontifical y de alli sen anaren a s.t Jaume ahont se despediren.

Lo sr. virey envia a sercar als srs. consellers.

Dit die despres dinar a les dos ores los s.rs consellers en forma de ciutat vestits ab les insignies consulars anaren en lo palatio del s.r Duch de Cardona llochtinent y capita general del present Principat lo qual los havie enviats a sercar y arribats en dit palatio en lo quint aposiento ahont trobaren a sa Excelentia de peus arrimat a la paret fent los s.rs consellers una ala los digue com sa mag.t que Deu guarde li havie feta merce en darli llicentia de anar a, descansar del carrech de virey dest Principat y que be sebian sas s.rias lo molt que havie desiat los augments y medros desta ciutat y que en tota ocasio la serviria ab molt gran gust. Al que respongue lo s.r conseller en cap lo quant estimava esta ciutat la merce y honra li feia y que esta ciutat nos prometia menos de sa Ex.ia y fentse la deguda salut se despediren.

Festa d'estaferm en lo Plà de St. Francesch.

Dit die despres de haver feta dita visita o, embaxada al s.r Virey los s.rs consellers anaren en casa del s.r compte de S.ta Coloma pera veurer lo astaferm que dit die se feia en lo pla de S.t Francesch y al cap de la scala isqûe a rebrer als s.rs consellers acompanyantslos fins a la istantia ahont avien de estar y estigueren asentats en la finestra que es junt lo canto del carrer de la Merce: y al anarsen tambe acompanya als s.rs consellers lo s.r compte fins al cap de la scala y lo fil major de dit s.r compte fins baix al peu de la scala.

Los srs. concellers enviaren dos cavallers al sr. compte de Sta. Coloma ha donarli la nora buena y parabien de la

DISAPTE a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers enviaren los s.rs Hieronym de Gaver militar y Agusti Pexau ciuteda al s.r compte de S.ta Coloma en lo pla de s.t Franc.h a donarli parabien y norabuena de part de esta ciutat per serli vinguda lo die de air festa de la gloriosa s.ta Eulalia patrona de

cartilla de sa magestad de lloctinent y capita general.

esta çiutat la cartilla de sa mag.[d] de lloctinent y capita general de aquest principat y lo quant contento ne tenie tota sta çiutat stimant ho lo dit s.[r] compte ab molt gran voluntat.

DILLUNS a XV. de dit.

D.[R] JOAN ARGILA conseller en cap.

Primer dia de Quaresma.

DIMECRES a XVIJ. de dit. — En aquest die primer die de quaresma los s.[rs] concellers vingueren lo demati a les nou hores en casa la ciutat e, alli ohiren missa y prengueren çendra com es costum quiscun any per tal die.

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts.

DIVENDRES a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die primer divendres de quaresma los s.[rs] concellers despres dinar a les tres horas se aiuntaren en la casa de la çiutat y de alli acompanyats dels officials de la casa anaren al hospital general e alli ohiren lo sermo y miserere y apres ab los Ad.[ors] de aquell sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab la forma solita.

Los srs. concellers van al hospital de misericordia per la extractio de la donsella pobra.

DIMECRES a XXIIIJ.° de dit.—En aquest die festa de s.[t] Mathia Aposthol los s.[rs] concellers com ha convidats per los Ad.[ors] del hospital de la misericordia y per onrrar mes ab sa presentia la festa devall scrita y no per que hi fossen obligats anaren lo demati a les nou hores en dit hospital pera veurer fer la extractio de una de las donsellas pobras de dit hospital conforme ha instituit lo quondam s.[or] Mathias Vilar ciuteda honrrat de Barcelona. E alli stigueren assentats los s.[rs] concellers ab ses cadires de vellut carmesi al costat de una taula gran que alli stave posada devant lo altar a la part del Evangeli y a la altra part eo, costat de dita taula a la part de la Epistola staven assentats ab un banch eo, scon tres dels Ad.[ors] del dit hospital tenint en lo cap del banch, o, scon en lo primer lloch lo pare don Placido del orde dels teatinos qui fan fer dita extractio per star axi disposat y al costat baig de las gradas del dit altar staven ab uns altres banchs staven assentats los dels 32. de dit hospital anomenats per la present çiutat y en esta forma se feu dita extractio y feta aquella sen anaren de alli enfora en la iglesia y monastir de dits pares teatinos qui sta junt lo carrer dels Tallers devant la iglesia dita de Mont Alegre. E alli ohiren lo offici stant patent lo s.[lm] sacrament y los s.[rs] concellers stigueren assentats ab los banchs vanovats de vellut carmesi de la ciutat a la part del Evangeli y los dits Ad.[ors] y trentena a la altra part de la Epistola del mateix modo staven en dit hospital y fonch hi tambe

present en dit offici la donsella que dit die fonch extreta a sort en dit hospital vestida ab una roba verda ab una corona de flors en lo cap la qual acompanyaren los dits Ad.ors a dita iglesia de dits pares teatinos de dit hospital enfora que fonch cosa de veurer.

Anada dels Sors. Consellers al Hospital general.

DIVENDRES a XXVJ. de dit. — En aquest die segon divendres de quaresma los s.ors concellers lo despres dinar a les tres horas tornaren anar al hospital general: feuse com lo primer divendres prop passat.

Lo sr. compte de Sta. Coloma trague de la preso de la dressana un ingles per virtut dels privilegis te sta ciutat dels qui aportan vitualles en ella.

Dit die havent manat lo Ex.im s.r compte de S.ta Coloma de Queralt elet virrey de Cathalunya capturar en les presons de la dressana la persona de Joan Herbuche ingles lo qual venia per trompeter y mariner de una nau inglesa la qual se trobave en lo moll de la present çiutat carregada de arengada y altre peix salat perso que dit Joan Arbuche avia assentat plaça de trompeter en la ciutat de Lisboa armada real de Portugal ere fugit secret assentat per trompeter en dita nau y avent acodit lo subsyndich de la present ciutat per orde dels s.rs concellers ab sa Ex.a pera que en virtut dels privilegis del guiatge de vitualles fos servit manar relaxar dit trompeter y restituirlo en dita nau per venir guiat y assegurat en virtut de dits privilegis corroborats ab diversas sententias reals. E lo dit Ex.im compte mana cridar al mag.ch micer Pere Ferrer Assessor de la capitania general pera que miras los dits privilegis y vistos per ell y feta relacio de aquells al dit s.r compte, encontinent lo dit s.or compte mana relaxar lo dit trompeter de ditas presons com de fet lo mateix die en presentia de dit micer Pere Ferrer, de dit subsyndich y altres fou relaxat y entregat al capita de dita nau.

Completes a la Seu.

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a las quatre horas los s.rs concellers anaren en la seu ha oir les completas baig en la capella de s.ta Eulalia per ser disapte de quaresma.

Lo sr. Thesorer vingue en la casa de la ciutat per lo privilegi del sr. compte de Sta. Coloma de lloctinent y capita general.

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die demati a les nou hores vingue en la present casa de la ciutat ha hont staven aiuntats los s.ors concellers per ser stats avisats la nit antes, lo s.r don Ramon Calders y Ferran Thesorer de sa mag.t y mossen Miquel Perez secretari del s.or virrey lo qual s.r Thesorer stigue assentat en son acostumat lloch ço es entre los s.rs concellers en cap y ters lo qual assentat que fonch digue y explica a dits s.rs concellers com lo Ex.im s.r compte de S.ta Coloma de Queralt

besave a sa s.[a] les mans y quels feya a saber com lo die de air a la tarda avia rebut per correu propri lo seu privilegi de lloctinent y capita general de aquest principat y tambe una carta de sa mag.[t] per sa s.[a] la qual dona en mans del s.[r] conceller en cap y lo dit secretari Perez deixa lo dit privilegi y copia de aquell pera registrarlo y comprovarlo com de fet se feu encontinent y tambe dit s.[r] Thesorer digue als s.[ors] concellers com sa Ex.[a] los feya a saber com desijaria jurar vuy mateix a les tres horas despres dinar sens exir fora ciutat sino exint de sa casa a cavall fins a la seu y apres del mateix modo tornar en sa casa com se feu en lo segon jurament del s.[r] marques de Almaçan lo any 1614. y que axi soplicave a sa s.[a] volgues ser servit ferli sta honrra y merce en acudir a dita hora a cavall en sa casa ab la forma acostumada. A les quals cosas respongue lo s.[or] conceller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] concellers companys seus a dit s.[or] Thesorer que los s.[rs] concellers besaven les mans a sa Ex.[a] y que cert si los podie fer merce sa Ex.[a] de porrogar dit jurament per lo endema queu rebrian a molt particular merce per que ara de present los s.[rs] concellers no estaven encara commodos de cavalls y altres coses se requerian necessarias per dita occasio pera que se pogues fer ab la demonstraçio y reputacio que lo cas requer. E lo dit s.[r] Thesorer digue als s.[rs] concellers que la cosa li apparexia molt justa y que mentres comprovarian lo privilegi ell ho aniria a dir a sa Ex.[a] y ley soplicarie ab moltes veres: y tornada per ell la resposta digue als s.[ors] concellers que sa Ex.[a] besave les mans a sa s.[a] y que li stave molt be que fos per lo endema a la mateixa hora ha un que no fos altra cosa sino per la convenientia de la ciutat y donarli eix gust.

Copia de la carta de sa mag.[d] enviada als s.[rs] concellers.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de mi çiudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros, por la justa confiansa y gran satisfaçion que tengo de la calidad partes y servicios que concurren en el conde de Sta Coloma para servir los cargos de lugarteniente y capitan general en essa provinçia que vacan por aver concedido al duque de Cardona la licentia que me pidio

para exonerarse dellos, le he nombrado para dichos cargos, y pues ha de representar mi persona no sera menester significaros el respeto que se le ha de tener, sino encargar y mandaros, que assi en lo del juramento como en todo lo demas hos hayays con el y hagays la demonstraçion que hasta aqui se a acostumbrado con los otros mis lugartenientes y capitanes generales y le trateys y obedescays como tal, y que en todo lo que se offreciere de mi servicio y para la deffensa benefficio y quietud de essa tierra, hos mostreys lo que asta aqui, que demas que en sto hareys lo que soys obligados y deveys al renombre de que essa çiudad tanto se precia, lo recibire de vosotros en muy accepto y particular serviçio. Data en Madrid a 22. de Hebrero *1638*.

YO EL REY.

V.[t] Cardinalis V.[t] Magarola R.

V.[t] Bayetola R. V.[t] Morlanes R.

P.[us] de Villanueva secretarius.»

DR JOAN ARGILA conseller en cap.

MARS

Jurament del Exim. sor. compte de Sta. Coloma de Queralt de lloctinent y capita general.

DILLUNS lo primer. — En aquest die los s.[rs] concellers despres dinar a les dos hores se aiuntaren a cavall devant la porta de la present casa de la ciutat y stant fent la agraduassio enviaren a Pere Mallol syndich de dita ciutat al s.[r] compte de S.[ta] Coloma virrey per saber si sa Ex.[a] stave a punt per poderhi anar los s.[rs] concellers lo qual envia a dir que si que ia stave a punt que molt be hi podien anar. E axi partiren encontinent de la dita casa de la ciutat a cavall acompanyats ab la agraduassio y consols de la lotia conforme sta descrit y continuat en lo libre que aporta lo scriva de les obres a qui toca y anaren per lo Regomir avall carrer ample fins a la casa del dit s.[or] compte la qual te en lo pla de s.[t] Franc.[h] E alli devant la porta de sa casa isque lo dit s.[or] compte a cavall ab son cavall ab un vestit de vellut llis negre ab unes vies de cadena, o, gesarans de or y se posa a la ma dreta del s.[or] conceller en cap anant devant los altres quatre s.[ors] concellers cada hu ab son bordo conforme eran anats de casa la çiutat enfora y devant del bordo del s.[or] conceller quint anaven les dos masses de la Real Audiencia apres les dels s.[ors] concellers apportantles altes fins a la seu per

no aver jurat encara y devant totas las ditas massas anaven a cavall alguns mercaders, artistes y menestrals y alguns officials de la çiutat y darrera del dit s.or virrey y s.or conceller en cap anaven tambe a cavall los s.ors cançeller, Regent, Thesorer y d.rs del Real concell: he en sta forma anaren per lo carrer ample, Regomir, devant casa la ciutat, deputatio, devant lo palau episcopal y devant lo portal mayor de la seu ha hont se apearen de a cavall y entrant per dit portal mayor de dita seu anaren tambe devant los quatre s.rs concellers cada hu ab son bordo y darrera lo dit s.r virrey a la ma dreta y lo dit s.r conceller en cap a la ma squerra los dos sols y apres darrera del dit s.r virrey anaven los dits s.rs canceller, Regent, Thesorer y d.rs del Real concell conforme al anar eran anats: y al entrar de dita seu isqueren a rebrer lo dit s.r virrey los s.rs canonges posantse tots devant y lo s.r don Ramon de Senmanat Ardiaca mayor de dita seu y vicari general li dona aygua beneyta al dit s.or virrey sol ab un salpasser de plata y una bassina de plata dorada que alli li tenia lo scola de dita seu y en sta forma puiaren dalt en lo altar maior de aquella ha hont lo dit s.r virrey se agenolla devant de un strado que alli en lo mig y devant dit altar stave posat y sobre dell un missal y la s.ta vera ✠. y lo s.r conceller en cap li stigue tambe sempre al costat a la mateixa ma squerra y los altres quatre s.rs concellers al costat del dit s.or conceller en cap a la part del Evangeli fent a modo de ala y los s.rs canceller, Regent y thesorer y d.rs del Real concell darrera junt la reixa que mira a les grades de la capella de s.ta Eulalia, y stant en sta forma mossen Miquel Perez secretari de sa Ex.a li publica lo jurament y lo syndich de la ciutat feu les solitas protestations y apres lo del general y apres lo dit s.r vicari general li publica la sententia de Excomunicatio y fet tot asso ab lo mateix orde sen baxaren baig a la capella de s.ta Eulalia. E alli feren oraçio com es costum tenint molt treball de passar per lo gran concurs de la gent quey havia en dita seu, y feta oraçio tornantsen y exint per lo dit portal mayor tornant a puiar a cavall del mateix modo que al anar accepto que en lo de las massas dels verguers dels s.ors concellers al tornar anaren baxes de la seu enfora per aver jurat lo s.r virrey com se fa sempre axi en semblants juraments y anaren per devant la inquisitio, plaça del s.r Rey, devallada de la preso, per la Boria, plaça de la Llana, capella den Marcus, carrer de Moncada, Born, per los Cambis, per lo carrer ample

fins a la porta de sa casa del s.r virrey ha hont lo dexaren ab molt gran aplauso y stimaçio que feu als s.rs concellers del tant bon acompanyament li haviant fet stimant ho a la ciutat ab molts compliments molt honrrosos que feu als s.rs concellers: y de allí sen tornaren ab la mateixa agraduassio tambe a cavall en la casa de la ciutat y de alli quiscu en sa casa: y per quant fonch encara molt de die no foren menester les 50. atxes que la ciutat havia fetas amenir per si acars fos stat de nit com se acostume de fer axi en semblants juraments.

Visita feta per los sors. concellers al sr. virrey lo endema de son jurament.

Dimars a IJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers obtinguda hora del s.r virrey per medi de Jaume Vadielles altre dels acompanyadors de dits s.rs concellers pera les dos hores despres dinar ha dita hora acompanyats dels officials de la present casa anaren en forma de çiutat a visitar lo s.r virrey com es costum lo endema de son jurament en sa casa la qual te en lo pla de s.t Franc.h lo qual trobaren en un aposento, o, resala gran que trau finestras al pla de s.t Franc.h y al carrer ample stant arrimat dempeus en un buffet que alli stave y los s.rs [consellers] se posaren la hu al costat del altre fent a modo de ala tenint lo s.r virrey la ma dreta y preçedentia, lo s.r conceller en cap ab molt gran eloquentia li dona en nom y per part de tota sta çiutat la norabuena y parabien de son nou carrech y jurament y lo contento molt gran ne avia rebut esta çiutat offerintli que en tot lo que esta çiutat lo pogues servir ho farie ab molt gran voluntat. E lo dit s.or compte estimant molt als s.ors concellers estes coses los feu moltas cortesias y compliments molt honrrosos y a la despedida dels s.rs concellers lo dit s.or virrey per fer favor als s.rs concellers camina dos, o, tres passes y de alli sen tornaren los dits s.rs concellers ab dit acompanyament en la casa de la çiutat.

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts. —Perdons de St. Llàtzer.

Divendres a V. de dit. — En aquest die despres dinar a les tres horas los s.rs concellers acompanyats dels officials de la casa anaren al hospital general a oir lo sermo y miserere y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab los Ad.ors de dit hospital y apres anaren als perdons de s.t Latser com es costum.

Idem idem.

Divendres a XIJ. de dit. — En aquest die divendres de quaresma anaren los s.rs concellers al hospital general a oir lo sermo y miserere y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab los Ad.ors de dit hospital y apres anaren als perdons de s.t Latser com es costum.

Festa de sta. Madrona.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die festa de s.ta Madrona gloriosa los s.rs concellers lo demati a les vuyt hores anaren en la seu e acompanyaren la proffesso dalt en la iglesia y capella de dita s.ta en la montanya de Montjuych ha hont oiren lo offici assentats ab ses cadires a la part del Evangeli tenint lo s.r conceller en cap al seu costat lo s.r Bisbe de Barcelona: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo s.r bisbe al s.r conceller en cap y lo s.r conceller en cap als demes s.rs concellers y los s.rs concellers ab un prom apportaren les vares del talem en dita proffesso.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

Festa de st. Joseph: y fonch hi lo sr. virrey y srs. concellers.

DIVENDRES a XVIIIJ.º de dit. — Festa del glorios patriarca s.t Joseph. — Lòs s.rs concellers absents lo en cap y quint anaren lo demati a les nou horas en dita iglesia per ohir lo offici y sermo y al cap de un rato hi arriba lo s.r virrey y los s.rs concellers lo isqueren a rebrer a la porta de la iglesia anant los dos s.rs concellers devant y lo s.r conceller segon per absentia del s.r conceller en cap darrera a la ma squerra del s.r virrey acompanyant lo fins al altar. E, alli lo s.r virrey se assenta ab sa cadira tenint devant son strado a la part del Evangeli y los s.rs concellers se assentaren ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi a la part de la Epistola y en sta forma oiren lo offici: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or virrey y lo sotsdiaca als s.rs concellers: y acabat lo dit offici anantsen primer lo dit s.r virrey los dits s.rs concellers lo tornaren acompanyar fins a la porta de dita iglesia y apres los dits s.rs concellers sen anaren.

Hospital general: sermo y miserere y visita als malalts. — Perdons de St. Llatzer.

Dit die a les tres horas despres dinar los dits tres s.ors concellers per ser divendres de quaresma tornaren anar al hospital general a oir lo sermo y miserere y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab los Ad.ors de aquell y apres anaren als perdons de s.t Latser com es costum.

Idem idem.

DIVENDRES a XXVJ. de dit. — En aquest die divendres de quaresma los s.rs concellers tornaren anar al hospital general y als perdons de s.t Latser en la forma de altres divendres.

Los capellans menors volen obrir porta en sa iglesia nova.

(1) A 26 de mars 1638. — En aquest die los senyors Consellers enviaren y feren fer una embaxada per medi de Franc.h

---

(1) Tot lo que segueix d'aquesta jornada, consta en full apart cusit en lo mateix llibre. En lo dit paper, ab data de divendres 21 de Maig d'igual any, hi ha un altra nota referent al mateix cas, la qual se transcriu en la corresponent jornada

de Temarit donsell y micer Pere Johan Rossell acompanyats del obres de la parrochial Iglesia de s.^{ta} Maria de la mar, dos Reverents preveres de dita Iglesia y communitat y lo pare Prior del monaster de s.^{t} Agosti de la present Ciutat al Ill.^{im} y Ex.^{im} s.^{r} comte de Sta Coloma virey y lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya pera suplicarli que havian entes per dits obres, preveres y Prior de s.^{t} Agusti que los Capellans menors que tenian hospici al cap del carrer den Oliver volian obrir una porta de una Iglesia feian que temian si la obrian no succeis algun escandol per quant dits Capellans menors no tenian concessio sino de hospici en lo qual podian tenir una capella ab lo santissim sagrament per consolacio de aquells sens concurs de missas y administracio de sagraments ab porta tencada sens campana y sols podian tenir una capenilla (sic) dins casa per lo servey della y que axi obrint Iglesia com era contra de las Constitucions Apostolicas seria com si fos en casa privada y particular y per conseguent podrian dita communitat y preveres anar aportarsen tot lo que trobarian en ella y que axo no podria ser sens alguna questio y escandol meiorment essent dita parrochia tan gran y que o feian a seber a sa ex.^{a} pera que manas proveir de remey oportu procurant que dits pares no obrissen fins a tant fos declarat en Roma la causa que peniava: lo mateix digueren en substancia los obres preveres y prior: lo s.^{or} virey respongue que ell y donaria lo remey que fos mes convenient perque dits pares o, capellans menors no obrissen.

Altre embaxada feren los dits apres de dinar al s.^{or} bisbe de Barcelona aiustant al ques digue a sa ex.^{a} que sa s.^{a} Illma a be stava inibit podia manar y impedir que dits Capellans menors no passassen avant en dita Iglesia fins a tant fos declarada la dita causa en Roma, a la qual embaxada respongue sa s.^{a} que ell manaria que no obrissen ni passassen avant.

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aquest die se apporta s.^{ta} Madrona en la seu per necessitat de aygua: feuse com a 15. de dit festa de dita s.^{ta} Per necessitat de aygua apportan sta. Madrona.

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit. — Diumenge de Rams. — En aquest die los s.^{rs} concellers demati a les vuyt hores anaren en la seu a la benedictio dels rams la qual feu lo s.^{r} bisbe de Barcelona en la forma solita. Diumenge de Rams.

DIMECRES a XXXJ. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

ABRIL

Dijous st. y eshi lo sr. virrey.

DIJOUS lo primer. — En aquest die dijous s.t los s.rs concellers demati a les nou hores anaren en la seu y al cap de un rato hi arriba lo s.r virrey y los s.rs concellers nol isqueren a rebrer per no ferse aquell die ningun recibo ni acompanyament sino que se li dona satisfactio y dit s.or virrey stigue assentat dalt al altar mayor a la part del Evangeli ab sa cadira tenint devant son strado y los s.rs concellers stigueren assentats a la part de la Epistola dalt al mateix altar ab uns banchs que alli te la ciutat: y apres de aver combregat tot lo clero de la seu se alsa lo s.r virrey de sa cadira y combrega de ma del s.r bisbe qui deye lo offici y apres del s.or virrey anaren los s.rs concellers ço es en cap y segon primers y apres ters quart y quint tots tres junts y apportant lo s.im sacrament al moniment aportaren les vares del talem per ser different de altres dies ço es tres vares devant y tres darrera anaren en esta forma ço es a les tres vares de darrera al mig lo s.r virrey a ma dreta lo s.r conceller segon, a ma squerra lo s.r conceller quart a les tres vares de devant al mig lo s.r conceller en cap, a ma dreta lo s.r conceller ters y ha ma squerra lo s.or conceller quint y en sta forma anaren fins al moniment y arribats dalt en lo moniment y deixat alli lo talem lo s.or virrey tot sol puia dalt ha hont stave la caixa en la qual lo s.or bisbe havia posat de ses mans lo s.im sacrament ha fer testimoni y apres del s.or virrey hi puiaren tambe per lo mateix testimoni los s.ors consellers en cap y segon tots dos sols y apres los tres s.ors concellers ters quart y quint conforme feren ans de partir del altar per lo que se concerta axi per lo molt Ill.e capitol de dita seu ab lo s.r virrey perso que enviant ha dir sa Ex.a ha dit capitol lo die antes que volia anar en la seu lo dit die del dijous s.t y que vessen si hi podie aver ningun encontra: axi que tenint aserca de asso madur colloqui y parlament determina lo dit molt Ill.e capitol enviar una embaxada al s.or virrey la qual li reportaren los s.ors Pau del Rosso dega y Miquel Joan Boldo canonge de dita seu dient a sa Ex.a com avian trobat encara que de molt llarch temps que encara que lo s.or virrey fos present dit die y fes lo testimoni dalt dit que tambe lo mateix avian de fer los s.rs concellers y que sa Ex.a fos servit

tenirho a be perque era ben çert que lo capitol no exiria un punt del que se era acostumat de fer en sa iglesia: les quals cosas ohidas per lo s.or virrey les tingue per be y que se fes de aqueixa manera com de fet se feu axi, si y conforme dalt llargament se conte: y apres de posat nostre S.or al moniment cada hu sen ana de per si sens fer ningun acompanyament com nos permeta aquell die.

Los Sors. Concellers van a cercar los monuments.

Dit die despres dinar los s.rs concellers se aiuntaren lo despres dinar a les dos horas en la present casa de la ciutat y de alli ab gramalles de raixa negre acompanyats dels officials de dita casa anaren a sercar alguns moniments com es costum.

Divendres st. y eshi lo sr. virrey.

DIVENDRES a IJ. de dit. — En aquest die divendres s.t los s.rs concellers a la matexa ora del die de air tornaren en la seu en les gramalles de raixa negre: fonch hi tambe present lo s.or virrey: feuse la çerimonia com lo die de air: y lo despres dinar hi tornaren per la proffesso de la s.ta spina com es costum cada any per tal die.

Professó de la santa Espina.

Disapte st. —Benedicció de les Fonts.

DISAPTE a IIJ. de dit. — Disapte s.t — En aquest die los s.rs concellers demati a les vuyt hores anaren a la seu per la benedictio de las fons y gloria: y al anar del altar maior ab proffesso a las fons los s.ors concellers van darrera del gremial y arribats a les fonts los s.rs concellers puian dalt y se posan a ma dreta vers la capella de las animas y apres sen tornan ab la proffesso al altar mayor y alli ouhen lo gloria y tot lo offici.

Die de Pasqua de Resurrectio.

DIUMENGE a IIIJ.o de dit. — Festa de pasqua de Resurrectio. — En aquest die demati a les vuyt hores los s.rs concellers ab sos promens se aiuntaren al porxo de s.t Jaume y de alli ab la musica devant anaren a la seu ha hont oiren lo offici dalt en lo altar mayor a la part del Evangeli assentats ab uns banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi lo qual offici digue de pontiffical lo dit s.or Bisbe: y al donar de la pau la dona lo s.or sotsdiaca com es costum en la seu al s.or conceller en cap y lo s.or conceller en cap als demes s.ors concellers: y acabat lo dit offici los s.rs concellers acompanyaren lo dit s.or bisbe fins dins devant la scala de son palau per aver dit de pontiffical y de alli sen tornaren del mateix modo en dita plassa de s.t Jaume.

Festa de st. Francisco de Paula.

DILLUNS a XIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers anaren lo demati a les nou horas en la iglesia de s.t Fran.co de Paula per ferse dit die la festa de dit s.t per ser stada lo divendres s.t E alli ohiren lo offici y per star patent lo s.im sacrament

stigueren assentats ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi a la part del Evangeli.

DIJOUS a XV. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

Anniversari de don Pedro de Moncada en la lotja.

DISAPTE a XVIJ. de dit. — En aquest die dematí a les nou hores los s.rs concellers ab les gramalles de raixa negre anaren en la lotja per lo anniversari de don Pedro de Moncada: e alli al entrar de las portas de las reixas los isqueren a rebrer los consols de dita lotja tambe ab ses gramalles del mateix y anaren fins devant lo altar que alli avian fet ço es devant los tres s.ors concellers en cap segon y ters y apres lo s.r conceller quart apportant a la ma squerra lo s.r Magi Riffos consol mercader y apres lo s.r conceller quint apportant a la ma squerra lo s.r Jaume Fontanilles mercader lloctinent del s.or conceller segon consol militar: y arribats devant dit altar se assentaren ab uns banchs de dita lotja a la part del Evangeli y los consols a la part de la Epistola: y acabat lo dit anniversari anantsen ab lo mateix acompanyament fins a ditas reixas alli a la despedida los s.ors consols demanaren diada als s.rs concellers per fer la matricula de mercaders com es costum y los s.rs concellers los donaren diada ço es lo dimars en casa la ciutat y lo dilluns en la lotja.

Matricula de Mercaders: senyalament de dies.

Batallo per squadrons fet baig al arenal junt lo rech que alli es.

DIUMENGE a XVIIJ. de dit. — En aquest die per quant des de lo any proppassat fins vuy quiscun die per deliberacio dels s.rs concellers ab vot y parer de la 24.a per materia de guerra anomenada tenintne facultat y plen poder del savi concell de çent, eran anades moltas personas axi de collegis y confrarias com de tots altres staments en los baluarts de mijorn y de llevant de la present ciutat pera aprender del s.or don Onophre Vila y lo Alferez Joan Mascaro de la scola del art militar ço es de saber tirar mosquet, arcabus y jugar una pica perque en cars fos menester y de necessitat tot[h]om fos pratich y sabes ben pelear, perso a 14. de dit los dits s.rs concellers pera que tot lo poble se alegras y ves quant ben pratica era exida la gent en materia de guerra molt different de antes, ab vot y parer de dita 24.a tenintne plen poder de dit savi concell de çent deliberaren que per rao del batallo que lo die de vuy se havia de fer baig en lo arenal de mar entre lo rech que alli es entre los dits baluarts de mijorn y de llevant, fossen donades a les persones

necessitades que en dit batallo assistiran per socorro dels tirs faran fins en tres quintars de polvora repartint aquella ab lo modo y forma aparexera als s.^{rs} concellers y axi mateix fossen servits provehir les caxes y piffanos serian necessaris, y tambe la ciutat deixa y empresta mosquets arcabussos y picas a las companyas que isqueren en dit batallo prestada cautio en poder del scriva mayor de la present casa.

Per tant dit die de diumenge a 18. de dit essent concellers los molt Ill.^{es} s.^{ors} Joan Argila d.^{r} en medicina, Franc.^{h} Xammar donsell, Joseph Mora ciuteda honrrat, Xphol. Merçer mercader y Franc.^{h} St Genis droguer, lo despres dinar a les 4. horas isqueren a formar dos squadrons en lo arenal que es del baluart de llevant al rech y desde la muralla de dit rech al mar y baluart de mijorn las companyas seguents: primo la dels argenters de que era capita don Andreu Blan y de Ribera, la dels sastres de que era capita don Thomas Fontanet, la dels fusters de que era capita don Joan de Marimon, la dels sabaters Raphel Çervera çiuteda, la dels calsaters llibreters y vidriers de que era capita don Joseph Amat, la dels Estevans y tapiners de que era capita Magi Magarola çiuteda, la dels valers y perxes de que era capita Bonaventura Brossa militar, la dels passamaners de que era capita don Garau de Alemany, la dels velluters y torçedors de seda de que era capita don Aleix de Senmanat, y la dels scudallers y daguers de que era capita don Joseph Terre, y a mes de las ditas deu companyas isque tambe una companya de aventurers, en quey havia molts cavallers y studiants que sens mudar abit ab sos spadins trocadas las sotanas eran uns arcabussers y altres mosqueters: de dita companya era capita don Anton Cassador y Bolea, Alferez Joseph Damians ciuteda honrrat y sargento Jayme de Navel tambe ciuteda honrrat a qui aiudava... (en blanch)... Gali droguer: ab ditas companyas y avia 4. pessas de artilleria y dos carros de municions, juntarense tots en lo pla den Lull, ha hont se ordenaren de elles dos squadrons per los tinent de coronell don Anton de Oms, sargentors maiors don Joan de Erill y de Orcau, y don Luys de Paguera, y sos aiudans don Onophre Vila y lo alferez Joan Mascaro que ensen[y]an la scola militar en dits baluarts entrevenint en tot lo capita Domingo de Uzenda y Mansfela aragones (de la companya del mestre de camp don Jus^{to} de Torres) molt afficionat al be de la ciutat, y ben quist en ella, en lo un squa-

dro que isque per lo portal de s.t Daniel isqueren 6. banderas y 2. pessas de artilleria ab hu de dits carros cubertas ab un raboster de la ciutat, anaven en 6. managas de arcabussers y mosqueters a mes de las guarnicions de arcabussers, y las picas en 4. trossos y per lo portal de mar isqueren 5. banderas la una era dels avanturers portant una de las banderas de la ciutat que los havia dexada, y passaren ab molt orde militar un pont quey avia sobre lo rech y los que isqueren per lo portal de s.t Daniel se posaren entre lo baluart de llevant, los dos molins y la mar, ab est orde junt a la muralla, una gran managa de mosqueters a son costat altra de arcabussers y apres altra, seguias apres la guarniçio de arcabussers, y apres lo squadro de las picas, apres la guarniçio y altres tres managas, y 2. pessas de artilleria: al enfront del squadro de la part del rech hi avia altre squadro dels que eran exits per dit portal de mar format ab sas guarnicions managas y artilleria com lo sobredit.

Los s.ors concellers y 24.a de guerra staven en un cataffal ques fabrica junt als 2. molins de vent que alli son sobre lo terraple de la muralla stant los s.ors concellers assentats ab unes cadiras sens gramalles sino de rebosso tenint devant unas gelosias.

Despararense les 2. pessas de artilleria de cada part y comensaren de escaramuçar dos managas las mes foranas un squadro ab altres dos quels corresponian del altre, apres altres dos ab altres dos, y altres dos apres tambe altres dos y apres se dona una carrega general.

Tornaren altra vegada a desparar las pessas de artilleria y ha escaramuçar ditas managas en la mateixa forma y apres se dona altra carrega general.

Finalment escaramuçaren totas las managas unas ab altras çerca de dos horas y se calaren las picas, caminant alguns passos lo un squadro en vers lo altre, fent demonstracio de voler pelear.

Fet tot lo sobre dit sens aver rebut dany persona alguna graçies al S.or, se aiuntaren tots a sa bandera ab bon orde y sen tornaren ab la artilleria dins la ciutat entrant per dit portal de mar y sen anaren en sas casas acompanyant cada companya sa bandera.

La çiutat ademes dels 3. quintars de polvora dona per repartir entre los mosqueters, gasta 25 ₶ ₰. per raho de la artilleria a mes de dit pont y cataffal sobre dits: y haguey tant

gran concurs de gent de la ciutat per veurerho y mirarho que apenas resta ningu per les cases y fonch una cosa per tots gracies al S.^{or} molt alabada y digna de veurer.

Lo die antes se feren dos cridas ab atambors de part del s.^{r} coronell pera que cada hu de sa companya a pena de sinquanta Reals y 30. dias de preso a la hora assenyalada acudis lo endema a casa son cap de squadra per anar a la bandera per lo effecte dalt dit, y laltra que a pena de 60. dies de preso y altres penas a arbitre de dit s.^{r} coronell que ningun soldat de ditas companyas gosas portar pilotas ni perdigons.

Lo endema dit die de diumenge anant marxant los de la companya dels Estevans y tapiners per exir per lo portal de s.^{t} Daniel a la que foren en lo pla den Lull se mogue alguna questio ab alguns soldats de dita companya axi que tiraren de las spases perso trobantse alli present lo s.^{r} don Anton de Oms lloctinent de coronell feu fer crida ab los mateixos atambors que a pena de la vida ningun soldat axi de dita companya com de las altras dalt ditas gosas ni presumis posar ma a daga spasa ni arma alguna.

PLANTAS DELS DOS SQUADRONS.

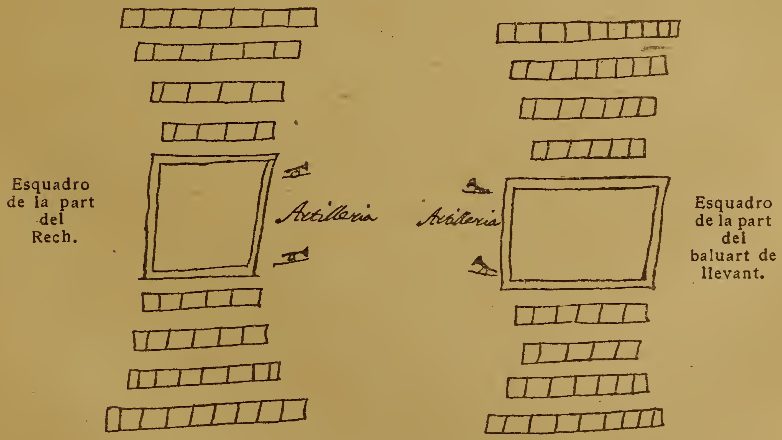

DILLUNS a XVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die mori Miquel Pla verguer del s.^{or} conceller segon y per dita raho se tingueren sols aqueix die ubertes les dos portalletas de la porta de la pre-

Mort de Miquel Pla verguer del sr. conceller segon.

sent casa de la ciutat y se li feren dir y celebrar per sa anima les vint y sinch missas acostumades en la capella de dita casa: anima eius requiescat in paçe.

Te Deum laudamus per aver plogut.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die demati a les nou hores los s.ors conçellers anaren en la seu per lo que se feu te Deum laudamus per dins dita seu per lo que fonch servit Deu nostre s.or fernos gracia y merçe per interçessio de la sua s.ma mare enviarnos pluia congruent per los splets de la terra y de la gloriosa verge y martir s.ta Madrona, les s.tes reliquias de la qual stan vuy per dita necessitat se tenia depositadas en lo altar maior de dita seu.

Per la matricula de mercaders.

Dit die per quant per los s.rs concellers stave dedicada y donada la present diada als s.rs consols de la lotia del mar de la present çiutat per venir en ella per fer la matricula dels mercaders per so a les tres horas despres dinar los s.rs concellers enviaren a Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa en dita lotja pera dir a dits s.rs consols fossen servits de no venir encara en la present casa per fer la matricula de mercaders per que los s.rs concellers tenian una certa occupatio molt preçisa que ja tornarien avisar. E, al cap de una hora tornaren dits s.rs concellers enviar a dit Sabata en dita lotia pera dir a dits s.rs consols com los s.rs concellers los feyan a saber com tenint aquella mateixa tarda la dita occupatio molt preçisa no era possible se pogues fer en tota aquella tarda dita matricula que ja avisarien lo die y hora se poria fer. E al cap de un rato vingueren ab embaxada en la present casa lo s.or Joan Pau Montaner mercader altre dels deffenedors de dita lotia acompanyat de dos mercaders pera supplicar als s.rs concellers fossen servits voler fer merce en aquell magistrat de la lotia continuar lo acte de la matricula de mercaders en eixa casa conforme era costum quiscun any per no fer preiudici algu als Reals privilegis y ordinaçions de aquella casa. A les qual cosas respongue lo s.or conceller en cap en veu sua y dels demes s.ors concellers companys seus que stigues çert aquell magistrat de la lotia que los s.rs concellers en manera alguna no entenian en manera alguna preiudicar a sos privilegis ni ordinaçions y que per dit negossi se avian susçitades algunas difficultats les quals tenian encomanades a persones molt graves y doctes y que procurarien ab la brevedat possible enviarlos resposta del fahedor. Lo de mes avant ques succehi en dit negossi esta llargament

descrit y continuat en la ma corrent de las deliberaçions en la scrivania mayor de la present casa (1).

DIJOUS a XXIJ. de dit. — En aquest die vigilia de la festa de s.[t] Jordi los s.[rs] concellers a les quatre horas despres dinar acompanyats dels officials de la present casa anaren en la deputatio y quant foren en la deputatio puiats dalt en lo cap de la scala los isqueren a rebrer los s.[rs] deputats y ohidors posantse cada hu dells a la ma squerra de cada hu dels s.[rs] concellers y los acompanyaren fins dins la sala hahont stave lo altar e alli se assentaren en uns banchs vers la part de la Epistola al mes prop del altar y casi al costat de dit banch en altre banch los s.[rs] deputats y ohidors venint a tenir la ma dreta lo s.[r] conceller en cap al s.[or] deputat Ecclesiastich y en sta forma ohiren alli vespres y acabades aquelles los tornaren acompanyar del mateix modo amostrantlos tota la casa fins al dit cap de la scala hahont se despediren. Vigilia de st. Jordi.

DIVENDRES a XXIIJ. — En aquest die festa de s.[t] Jordi los s.[rs] concellers lo demati a les nou hores anaren en la deputatio ha oir lo offici de dita festa acompanyats de dits officials: feuse lo recibo y assiento del mateix modo que lo die de air y al cap de un rato arriba alli lo s.[r] virrey y los s.[rs] deputats y ohidors lo isqueren a rebrer com es costum sens moures de son banch los s.[rs] concellers y essent devant lo altar lo s.[r] virrey los s.[rs] concellers se alsaren y li feren una gran salut y axi mateix apres de aver feta oraçio digue lo offici de pontiffical lo R.[im] Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo s.[r] canonge Boldo qui feya de diaca al s.[r] virrey y apres lo s.[r] canonge don Hiecinto Descallar qui feya de sotsdiaca al s.[r] conceller en cap y apres al s.[r] deputat Ecclesiastich: y acabat lo offici anant sen primer lo dit s.[or] virrey tornant lo acompanyar los s.[rs] deputats y ohidors y apres lo s.[r] Bisbe de Barcelona y apres los s.[rs] concellers ab lo mateix acompanyament fins al cap de la scala ha hont se despediren de dits s.[ors] deputats y ohidors. Festa de st. Jordi.

DISAPTE a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die se feu la matricula de mercaders en la casa de la çiutat en la forma solita y dels habilitats per lo concell de 20. de la lotja lo dilluns prop passat foren matriculats los dos seguents. Matricula de mercaders.

---

(1) V. l'Apèndix I bis.

Joan Matheu Mascaro } mercaders.
Pere Vicents Valles }

Festa de st. March.

Diumenge a XXV. de dit. — Festa de s.t March. — En aquest die demati a les vuyt hores los s.rs concellers absents lo segon y quint anaren en la seu per acompanyar la proffesso se feu de las ledanies maiors com es costum cada any per tal die la qual ana a dir lo offici en la iglesia del hospital: e alli oint dit offici stigueren assentats los dits s.rs concellers al costat del s.or Bisbe al altar maior a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or bisbe y lo s.or bisbe als s.rs concellers y lo sotsdiaca als del gremial.

Embaxada de part dels srs. deputats per soldats.

Dit die despres dinar a la hora ordinaria se tingue concell de çent ordinari en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels s.ors deputats del general de Cathalunya la qual reportaren los s.rs canonge Puig de la seu de Tortosa don Fran.co Grimau y Jaume Bru çiuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

✠

«Molt Ill.re S.or

A, 5. de Dezembre proppassat, los molt Ill.res s.rs Deputats del general de Cathalunya per correu propri, enviaren una carta á sa Mag.t (Deu lo guarde) acompanyada de altres, dels molt Ill.res s.rs consellers, Capitol, y bras militar, iunt ab un memorial de agravis y excessos comesos en aquesta provincia y sos provincials, y assenyaladament en los Comtats de Rossello y Cerdanya per los Capitans, ministres y gent de guerra de sa Mag.t suplicant lo fos servit per sa acostumada clementia manar los remediar satisfer y castigar, y [es] estat servit sa Mag.t ab sa real carta de 22. de Mars proppassat respondrer á dits s.rs Deputats com havia vist la dita carta y memorial y havia manat se fes averiguatio per lo consell de guerra de dits excessos y que lo castich seria condigne á ells, com se conte en dita real carta copia de la qual y del dit memorial se dona a V. S. iunt ab copia de una embaxada per part de dits s.rs Deputats estos dies atras feta, al Ex.im S.r Loctinent y Capita general, represen-

tantli ab ella las diligentias ja en raho destas materias fetas per part de dits s.rs Deputats, ab lo Ex.im s.r Duch de Cardona y Sogorb les hores Loctinent y Capita general de sa Mag.t en estos Principat y Comtats, suplicant lo mateix ab dita ultima embaxada, de tot lo que dits s.rs Deputats, donan raho á V. S. suplicantlo sie servit per sa part procurar lo remey y reparo la esmena y castich de aquestos excessos per los medis que a V. S. aparexeran mes á proposit y convenients que ab tant poderosa intercessio, com la de V. S. confian dits s.rs Deputats se alcansara lo fi obtat y la consolatio de tota aquesta provincia y sos provincials y de aquesta merce que esperan dits s.rs Deputats rebrer de V. S. restaran en perpetua obligatio servirla á V. S. ab la uniformitat y correspondentia tant deguda y per dits s.rs Deputats affectada.» (1)

A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs concellers companys seus que besaven les mans als s.rs deputats y que desijaven molt servirlos y que ab la mateixa correspondencia ho veurian y tractarian y de la determinacio y deliberacio se pendria sobre aquest fet ne farian sabidor a sa s.a

Embaxada al sr. virrey per negossi de soldats.

DIMECRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die en virtut de deliberacio del savi concell de cent celebrat a 25. del corrent se feu embaxada al s.or virrey per medi dels s.ors don Andreu Blan y de Ribera y Ramon Romeu ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

De la Embaxada que lo conçistori de la generalitat feu al savi concell de çent de aquesta ciutat a 25. del corrent, entengue dit concell, la justa causa ha tingut de supplicar a sa mag.d y a v.a Ex.a la esmena y castich contra los capitans, ministres, y gent de guerra del Rey nostre s.or (Deu lo guart) en orde als exçessos y desordens an comes en aquesta provincia y ab los provinçials della: y assenyaladament en los comptats de Rossello y Çerdanya. La gravedat dels quals excessos an publicat los clamors publichs y effectes que son notoris a v.a Ex.a demanant

(1) En l'Apèndix II poden veures los tres documents a que fa referencia la embaixada transcrita.

dit concistori que per los medis a dit concell ben vists, procure lo remey de aquestas cosas: Ben certa esta ciutat que lo unich remey dellas, es v.ª Ex.ª y que lo reparo de danys y excessos tant notables effectuats en esta sa patria, y regintla v.ª Ex.ª lo asseguran, la prudençia que concorre ab v.ª Ex.ª y amor que te a esta provincia y que restara ella ab la satisfactio, smena y quietut ques promet, y que los culpats experimentaran la rectitut de justitia que milita ab v.ª Ex.ª com ho supplica ab moltas veras esta çiutat.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que ell ere molt zelos de las constitutions de Cathalunya y que los provinçials no fossen vexats, y per dit effecte avia enviat al Assessor del governador de Rossello micer Subirats pera que rebes informaçio la qual arribada manaria fer justitia.

Embaxada feta als srs. deputats per negossi de soldats.

DIVENDRES a XXX. de dit. — En aquest die en virtut de la deliberacio del dit savi concell de çent de 25. del corrent per medi dels mateixos s.^rs^ Embaxadors se feu embaxada al s.^rs^ deputats del general de Cathalunya la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^es^ S.^ors^

Lo zel que v.ª s.ª té y las veras ab que mira y diligencia les cosas conveniens al beneffici universal de aquesta provincia (no perdonant a actio alguna) com ho te experimentat en totas materias aquesta ciutat y ultimament en la occorrent refferida en la embaxada fou servit fer al savi concell de çent a 25. del corrent, an donat nou vigor a la dispositio que sempre ha tingut y te de attendrer y ajustarse a tot lo que demane la uniformitat y correspondencia de estas dos casas, acodint a la qual y ab la voluntat que sempre, y deliberantho axi dit concell, se feu per part desta çiutat a sa Ex.ª la embaxada ques done copia a v.ª s.ª y de la resposta feu a ella, assegurant a v.ª s.ª que axi en sta ocasio, com en totes les demes que sien del servey de v.ª s.ª demostrara esta çiutat ab effectes lo desig te de tenirlas.»

A la qual embaxada respongueren los s.^rs^ deputats que besaven les mans als s.^rs^ concellers per tanta merçe y que era ben cert que tenint estas dos casas una mateixa uniformitat y correspondençia les coses tindrian aquell bon succes se desije y confiaven tambe de aqui al devant lo tindrian al servey de Deu

nostre s.^{or} de sa mag.^{d} desta çiutat y de tota esta provinçia com per tots es desijat.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

MAIG

DISAPTE lo primer. — En aquest die se aiuntaren los çiutedans honrrats en la present casa per fer la matricula y no sen feu ningu. Matricula de ciutadans honrats.

DIUMENGE a IJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers enviats ha demanar anaren lo despres dinar a les tres horas en casa del s.^{r} virrey. E alli se tancaren ab lo dit s.^{or} virrey per tractar algun negossi per molt bon rato y sels donaren cadiras per assentarse. Conferencia secreta del sor. Virrey ab los sors. Consellers.

DILLUNS a IIJ. de dit. — En aquest die festa de s.^{ta} creu los s.^{rs} concellers se aiuntaren lo demati a les vuyt hores ab sos promens en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli anaren en la seu a oir lo offici los quals stigueren assentats alt al altar mayor a la part del Evangeli ab los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi. Festa de Sta. Creu.

DIVENDRES a VIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual se legiren dos cartas del Rey nostre s.^{or} les quals lo s.^{r} virrey dona als s.^{rs} concellers los dies passats les quals son del thenor seguent. Carta del Rey als Sors. Consellers, ordenant la fortificació de Catalunya.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros, para la seguridad de essa provinçia contra los intentos de nuestros enemigos, y las avenidas que se pueden temer de françeses, es preçiso que se hagan en ella las fortiffications que son neçessarias del modo que ha pareçido a personas platicas de la materia. El beneffiçio de esto resulta en mayor deffensa de nuestros vassallos de essa provinçia y por mi servicio, espero que se atendera por todos a lo que tanto es menester, A vos os encargo que por vuestra parte acudays a ello como entendereys mas particularmente del conde de Sta

Coloma a quien me remito en lo que de la mia hos dira en rason desto. Data en Aranjuez a XJX. de Abril MDCXXXIIJ.

YO EL REY.

V.t Car.lis V.t Magarola R.
V.t Bayetola R. V.t Morlanes R.
V.t Sisternes R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Igual carta als Sors. Consellers y Concell de Cent.

«A los Amados y fieles nuestros los conçelleres y conseio de çiento de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros: para la seguridad de essa provinçia contra los intentos de nuestros enemigos, y las avenidas que se pueden temer de franҫeses, es preҫisso que se agan en ella las fortiffications que son neҫessarias del modo que ha pareҫido a personas platicas de la materia. El beneffício desto resulta en maior deffensa de mis vassallos de essa provinҫia y por esto y por mi serviҫio espero que se attendera por todos a lo que tanto es menester. A vos os encargo que por vuestra parte acudays a ello como entendereys mas particularmente del conde de S.ta Coloma a quien me remito en lo que de la mia os dira en razon desto. Data en Aranjuez a XJX. de Abril MDCXXXIIJ.

YO EL REY.

V.t Car.lis V.t Magarola R.
V.t Bayetola R. V.t Morlanes R.
V.t Sisternes.

P.us de Villanueva secretarius.»

Paper enviat per lo s.or virrey als s.rs concellers lo qual es del thenor seguent.

Sa Magestat demana subvenció pera dites fortificacions.

«Sa mag.t es estat servit manarme diga a v. s. en explicaҫio de la crehenҫia de sa Real carta de 19. de Abril, que una de las cosas que ab mes rao li donen cuydado en lo stat present es la fortifficaҫio desta provinҫia, per lo que importa estiga en deffensa contra les invasions de franҫesos que essent tant contingents si succehissen, seria lo perill evident, per trobarse tant flacament guardada ab les fortiffications que vuy te, que asso ha obligat a sa mag.t ha manar que ab particular attensio se miras per per-

sonas platicas y de experiençia lo ques pot fer pera que bastantment stiga fortifficada y en deffensa contra qualsevol intents del enemich y que essent axi, que la neçessitat de fer estas fortiffications segons lo paper y apuntaments que sa mag.t me ha enviat es preçisa, ho es tambe tractar del modo ab que se pot traurer lo gasto se offerix, pera que se escuse lo perill tant çert en ques troba esta provinçia acudint les universitats y singulars della segons llur possibilitat, pus tant interes hi tenen en ques fassen. Conciderant que sens ellas stan subjectes a les entrades y invasions dels françesos y ha perill manifest de llur ruhina a que no es just se scusen de donar bastant subvensio, ni que sa mag.t falte a la seguretat de sos Regnes y vassalls, la conservaçio dels quals tant importa a tots los altres de la monarquia, y essent menester peral gasto de ditas fortifications mes de trescentes milia lliures segons lo tanteo que las personas praticas en stas materias han fet, no podent sa mag.t per star son Real patrimoni tant exaust, com es notori, y per aver de acudir a la conservaçio dels exerçits que te en peu en tantes parts de sa monarquia, acudir a dit gasto, es preçis, que les universitats y singulars desta provincia deliberen tals aiudas y subvençions que promptament se pugan fer les dites fortiffications, sens aguardar a ferlas quant los enemichs sian entrats, que es temps en lo qual nis podan fer, ni aprofitaria ferlas. Sa mag.t te viva esperansa que lo present principat no ha de faltar en neçessitat tant urgent y en cosa que tant li toca, y que tant interessat y sta, y que v. s. servint a sa mag.t en esta ocasio donara exemple a les demes universitats y particulars de esta provinçia pera quel servesquen y sperant de sa finesa de v. s. lo que conegut sempre, y de la prudençia ab que disposa lo maior servey de sa mag.t Reservo tot lo que en sta materia podria dir a v. s. y per que ella es tal que demana la attençio que v. s. veu, es just se junte lo concell de çent y en ell se dispose com se espera de persones tant prudents, y que tant zelen sempre lo servey de sa mag.t»

La deliberacio del savi conçell de çent es en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

---

(1) Dit acort es com segueix: — «Que en raho del fet proposat los senyors consellers anomenen vint y quatre persones del present concell ab igual numero de staments les quals ab los senyors consellers miren y censuren aserca la materia proposada tot lo que aparexera convenir la possibilitat, o, impossibilitat te la ciutat en orde a ella ab la entencio y declaracio de paraules convenient y avent feta esta diligencia y tenint lo arenzel, o, memorial del

Professo per aportar lo cors de Sta. Madrona a sa Iglesia en Montjuich.

Disapte a VIIJ. de dit. — En aquest die demati a les set hores los s.rs concellers anaren a la seu per acompanyar la proffesso per tornar lo cos de s.ta Madrona en la sua s.ta iglesia en la montanya de Monjuych que dies avia stave depositat en la dita seu per nęcessitat de aygua attes ja havia molt plogut graçies al S.or: feuse tot com lo die la apportaren a 27. de Abril proppassat.

Professó de les lledanies.

Dilluns a X. de dit. — En aquest die se comensaren les proffessons de las lladanies la qual acompanyaren los s.rs conçellers y anaren a dir lo offici en la iglesia de s.t Pau ha hont lo ohiren los s.rs concellers stant assentats a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi tenint al costat lo s.r Bisbe de Barcelona: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or Bisbe y lo sotsdiaca als del gremial com se fa axi sempre.

Idem.

Dimars a XJ. de dit. — En aquest die se feu tambe proffesso de las lledanias la qual ana a dir lo offici en la iglesia de s.t Pere: feuse axi mateix com lo die de air.

Idem.

Dimecres a XIJ. de dit. — En aquest die se feu tambe la mateixa proffesso de las lledanias la qual ana a dir lo offiçi en la iglesia de s.t Miquel: feuse tambe axi mateix com los altres dies.

Festa de la Ascensió.

Dijous a XIIJ. de dit. — En aquest die festa de la Assentio los s.rs concellers demati a les nou hores se aiuntaren ab sos prohomens en lo porxo de s.t Jaume y de alli anaren en la seu ha oir lo offici y alli stigueren assentats al altar maior a la part del Evangeli ab los banchs de la çiutat que alli te cuberts de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca als s.rs concellers y lo diaca al cor com es axi costum ferse en dita seu.

Jurament dels Cónsols de la Llotja.

Disapte a XV. de dit. — En aquest die demati a les deu hores fonch lo jurament dels s.rs consols de la lotia y en lo acompanyament dels dits consols venint de la dita lotia en la present casa de la çiutat hi vingue lo s.r Franc.h Xammar conceller segon per ser consol vell militar anant al primer bordo a la ma dreta y al extrem micer Onophre Vila consol nou çiuteda

---

que deu fer la present ciutat per sa fortificacio lo qual dega donar la iunta de guerra, o, les persones della a qui esta comesa esta diligencia lo que aura diligenciat y disposat y posat en un paper dita nova iunta manen ses senyorias legir ho juntament ab lo dit memorial donat per la iunta de guerra en lo savi conçell de cent en lo qual se pendra la resolucio que mes convindra al servey de sa magestat y benefici desta ciutat y que ab embaxada faedora per dos cavalles del present conçell ciutada y militar per ses senyorias anomenadors se don noticia a sa Ex.a de la present deliberacio.» — Llibre de *Deliberacions*, any 1638, fol. 123.

y al segon bordo a la ma dreta mossen Magi Riffos consol vell mercader y al extrem mossen Jaume Pi consol nou mercader: y arribats en la present casa anaren ab la agraduaçio conforme llargament esta descrita y continuada en lo llibre que ne apporta lo scriva de les obres, en la cort del mag.ch balle ha hont los consols nous prestaren en poder de dit balle lo jurament y sagrament y homenatge y apres tornaren en dita casa de la çiutat y en ella prestaren tambe jurament com es costum en ma y poder del s.r conçeller en cap y de alli sen anaren ab la mateixa agraduaçio en la lotia a pendrer la possessio com es costum quiscun any.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die se feu lo jurament del jutge de Appells de la lotia en la present casa en lo qual assisti present lo mag.ch balle de Barcelona en poder del qual presta primer lo jurament y sagrament y homenatge stant assentat dit balle entre los s.rs concellers ters y quint y apres presta altre jurament en poder del s.r conceller en cap y apres lo s.r conceller quart lo ana a posar en possessio en la lotia.

Jurament del Jutge de Appells de la Llotja.

Dit die vingue en la present casa mossen Miquel Peres secretari del s.or virrey lo qual dona de part de sa Ex.a una carta de sa mag.t als s.rs concellers la qual es del thenor seguent.

Lo Rey demana franquesa de trànzit per la roba del Sr. Duch de Mòdena.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados nuestros. Del conde de S.ta Coloma mi lugartiniente y capitan general de esse principado y condados entendereys lo que he mandado escrivirle para que passe por ellos la ropa de çierta persona que viene, sin reconoserla ni pidirle derechos algunos, a vosotros os encargo y ruego que en conformidad de lo que çerca de esto os dixere, de mi parte por lo que toca a essa çiudad proveays y deys las ordenes que convengan para su cumplimiento dando la por de proprio usso y serviçio en que le reçivire de vosotros particular. Data en Madrid a sinco de mayo MDCXXXVIIJ.

YO EL REY.

V.t Car.lis — V.t Magarola R.
V.t Sisternes R. — V.t Morlanes R.

P.us de Villanueva secretarius.»

E los s.rs concellers attes que per deliberacio del savi concell de çent feta a 23. de maig 1621. stan llevats tots propris ussos respongueren que no podien concedirlo. Pero que pera mayor servey de sa mag.t avian resolt que tota la roba de la persona que diu sa mag.t ab sa Real carta que era segons a dits s.rs concellers de part del s.r virrey digue mossen Miquel Perez son secretari, lo Ex.im duch de Modena qui se sta sperant que ve de las pars de Italia en sta çiutat per anar a la cort del Rey nostre s.r se apportas en casa del s.or virrey y que alli assistirie lo mag.ch clavari ab assistentia dels officials del dret a qui toca y mirarien si ultra la roba que es propria de dita persona ni avia altra que degues dret a la çiutat per exigir aquell servint en axo al Rey nostre s.or

Prior de juristes: nominació.

Dit die de XVIJ. de dit. — En aquest die los s.rs conçellers ab assistentia dels mag.chs sots veguer per ser lo s.r veguer fora la present çiutat y del mag.ch Balle de Barcelona feren nominaçio de prior de juristes y en lo seurer stigueren assentats ço es lo sots veguer tenint la preçedentia del s.r conceller en cap y lo balle entre ters y quint.

Los Prohomens dels hortolans demanan se fassen pregaries per serenitat de temps.

DIMECRES a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die per quant los promens dels ortolans eran vinguts en la present casa per dir als s.rs concellers fossen servits se fessen pregaries per serenitat de temps attes havia alguns dies havia feya algunas boyras per los splets de la terra molt danyosas. E, encontinent de part dels s.rs concellers fonch enviat per lo syndich de la present casa ha representaro al molt Ill.e capitol y per aquell fonch determinat que lo endema se fes proffesso per dins la seu fent ho a saber per lo llur syndich als s.rs conçellers.

Professó per dites pregaries.

DIJOUS a XX. de dit. — En aquest die demati a les nou horas anaren en dita seu y acompanyaren la dita proffesso se feu per dins dita seu per ditas pregarias.

Sobre'l negoci de la iglesia nova dels capellans menors.

(1) DIVENDRES als 21. del mes de maig 1638. — En aquest die los senyors Consellers feren fer altra embaxada per medi de Don Joachim Reguer y micer Pere Johan Rossell a sa ex.a per lo mateix effecte ques feu als 26. de mars proppassat en companya dels dits obres, preveres de la dita Iglesia parrochial de

(1) En l'original, tot lo que segueix d'aquesta data no's troba en lo cos del volum, sino en la fulla inserta de que s'ha fet ja esment en la nota corresponent a la jornada de 26 de Mars del mateix any.

s.[ta] Maria de la mar aiustant mes que dits pares havian acabada la Iglesia y que la volian obrir en las festas de pasqua del Sperit sant perque deian que dita Iglesia havian fet sots invocacio del s.[m] s.[t] Sperit, respongue sa Ex.[a] que feria que dits pares no obrissen.

Dit dia se feu dita embaxada per los dits al s.[or] bisbe de Barcelona: respongue que ell havia enviat a sercar al pare Sespes la altre volta y li havia dit lo que convenia y que tenia per molt cert que no obriria pero que ab tot ell lo enviaria a sercar y feria tot lo que convindria.

DIUMENGE a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa de sincogesma los s.[rs] conçellers demati a les nou hores se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren en la seu y ohiren lo offici dalt en lo altar mayor a la part del Evangeli assentats ab los banchs de la ciutat que alli son cuberts de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca al s.[r] conceller en cap com es costum sols axi en la seu y lo dit s.[r] conceller en cap la dona als demes s.[rs] concellers y lo diaca la dona al cor de dita seu. Festa de Cincogesma.

DILLUNS a XXXJ. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

JUNY

DIMECRES a IJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die de air feren fer una embaxada al s.[r] virrey per medi dels s.[rs] don Andreu Blan y de Ribera y Ramon Romeu ciuteda la qual li explicaren de paraula conforme per lo dit savi concell de cent fonch deliberat dient y refferint en ella a sa Ex.[a] com lo dit savi conçell de çent havie comes lo negossi als s.[rs] concellers y vint y quatrena de guerra perso anomenada y que axi ab la brevedat possible procurarien mirar censurar y tractar aquest negossi y que de la resolutio pendrien ne farien sabidor a sa Ex.[a] A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que sopplicave ab moltas veras als s.[rs] concellers fossen servits procurar en abreviar lo negossi tot lo que fos possible perque sa mag.[t] que Deu g.[de] cada die axi per los correus ordinaris com altrament no li encomanave altra cosa mes que aquest negossi y que Embaxada al Sor. Virrey en materia del servey de 500 homens demanat per sa Magestat.

fossen servits manar juntar lo savi concell de çent y en ell proposar estas cosas que ho rebria a molt particular merçe.

Vigilia del corpus.

Dit die vigilia de la festa del corpus los s.rs concellers despres dinar a les quatre hores se aiuntaren en lo porxo de s.t Jaume y de alli ab la agraduassio que sta llargament descrita en lo libre que apporta lo scriva de les obres anaren en la seu al benedictus: al tornar de la qual en dit porxo de s.t Jaume dansa la Aliga y apres vingueren les bassines dels obrers com es costum quiscun any dit die.

Festa del corpus. Y vay anar lo sr. virrey ab tot lo Real conçell.

DIJOUS a IIJ. de dit. — En aquest die festa del corpus los s.rs conçellers demati a les nou se aiuntaren ab sos promens en dit porxo de s.t Jaume y de alli anaren en la seu ha hont stigueren assentats dalt en lo altar mayor de aquella en los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli: e alli ohiren lo offici lo qual digue de pontifical lo s.r Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca als s.rs concellers y lo diaca al cor com axi se acostuma fer en la seu tant solament: y acabat lo offici los s.rs concellers acompanyaren lo dit s.r bisbe fins a son palau per aver dit de pontiffical com es axi de costum.

Dit die de corpus despres dinar a les quatre horas los s.rs concellers ab sos promens se aiuntaren en lo porxo de s.t Jaume y de alli anaren en la seu y al cap de un rato hi arriba lo s.r virrey ab tot lo Real concell y los s.rs concellers ab dits promens lo isqueren a rebrer al portal de dita seu y anaren de dit portal fins al altar mayor en esta forma ço es devant los verguers dels s.rs concellers ab les masses baxes y apres les masses del Real concell altes apres venian los quatre s.ors concellers quiscu ab son bordo de promens apres dels quatre s.ors concellers venian lo s.r virrey y lo s.r conceller en cap tots dos sols y apres darrera venia tot lo Real concell de dos en dos: y arribats dalt en lo altar mayor lo s.r virrey se assenta ab sa cadira y strado a la part del Evangeli tenint alli junt de sa Ex.a a la mateixa part lo dit Real concell stant tot assentats ab lo banch que alli sta de la ciutat cubert de vellut carmesi y a la altra part de la Epistola vers la sacristhia stigueren assentats los s.rs concellers ab dits promens ab altre banch que alli tambe sta de la ciutat com lo dalt dit. Feuse la proffesso ab la forma solita y los s.rs concellers ab un prom apportaren les vares del talem anant devant del talem los verguers dels s.rs concellers ab les masses

altas y darrera del talem anave lo s.r bisbe de Barcelona vestit de pontiffical en lo mig del gremial: apres encontinent darrera dit gremial anaven los dos verguers del Real concell ab ses masses altes y encontinent apres de ditas massas anaven tots los doctors del Real concell quiscu ab un siri los quals proveheix la Real thesoraria y no la çiutat y tot darrera del dit concell anave lo s.r virrey en lo mig del s.or canceller y del s.or Regent apportant lo dit s.or virrey una atxa petita que li dona la çiutat y apres anaven los 12. Apposthols y melchisedech: y per quant al acabar de dita proffesso se comensave de enfosquir perso al Regomir isqueren 24. atxes que la çiutat tenia ja apparelladas les quals se posaren ço es la meytat devant la custhodia y laltra meytat entre lo s.r virrey y Real concell: y arribant en dita seu dexant lo talem los s.ors concellers se posaren darrera del gremial anant lo s.r virrey ab lo s.r conceller en cap los dos sols y los 4. s.ors concellers ab dits promens devant y lo dit Real concell tot darrera y les masses axi del Real concell com de la ciutat si y conforme anaren al rebrer lo s.r virrey al portal de dita seu: y acabada la dita proffesso anantsen lo dit s.or virrey ab lo dit Real concell los dits s.rs concellers lo tornaren acompanyar desdel dit altar mayor fins al portal mayor de dita seu anant del mateix modo que al rebrel com dalt llargament se conte y la çiutat lo feu acompanyar y al dit Real concell ab 12. atxes per quant tots acompanyaren lo s.r virrey ab cotxes y les altres 12. atxes per acompanyar los s.rs conçellers y promens en ses cases com es costum.

Conferencia secreta del Sor. Virrey ab los Sors. Consellers.

DIVENDRES a IIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs concellers enviats ha demanar anaren lo despres dinar a les tres hores en casa del s.or virrey ha hont stigueren ab embaxada secreta assentats ab dit s.or virrey ab les cadiras que alli staven apparelladas per spay de serca de una ora.

Corpus: professó de la parroquia de St. Jaume.

E tornats de dita Embaxada a las sinch horas los dits s.rs concellers anaren en la iglesia parrochial de s.t Jaume ha hont acompanyaren la proffesso del corpus apportant ab un prom les vares del talem en dita proffesso.

Servey dels 500 homens: apremiants instancies del Sr. Virrey.

DISAPTE a V. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual vingueren de part de sa Ex.a dos d.rs del Real concell qui foren los s.rs micer Joseph Masso y micer Raphel Puig los quals stigueren assentats ço es la hu apres del primer prom militar de dit concell y lo altre apres del segon prom y

apres de aver fet son raonament y sersen anats fonch legit en dit concell un paper enviat per sa Ex.[a] que es del thenor seguent.

✠

«En nom de V. S. me han dit Don Andreu Blan y Joseph Romeu que tingues a be se diferis lo tractar de la carta ultima que doní a V. S. de sa Mag.[t] sobre la execusio del servey dels sinch cents homens en que V. S. determina servirlo en 7 del mes de set.[re] del any passat *1637* fins haver pres resolucio en lo particular de las fortificacions. Y com las materias sian diverssas si be totas tan necessarias no cumplir[i]a ab la obligacio que tinch sino digues a V. S. que lo que sa Mag.[t] demana es lo cumpliment del servey dels sinch cents homens en que V. S. ab tanta libarelitat offeri servir a sa Mag.[t] pus per entrar lo yvern abans del cumpliment dels tres mesos tingue V. S. a be ab conssentiment del s.[or] Duch de Cardona sen tornassen reservant ho para mes oportùna hocasio no volent se mal logras servey tan luzit y de que sa Mag.[t] se es donat per tant servit. Vuy es la hocasio tan precissa que los avisos que te sa Mag.[d] del que maquinan los enemichs contra esta provincia per deffenssa de la qual es necessari que peral dia de sant Joan estigan les armes de sa Mag.[t] ab la prevencio que demanen estos cuydados y sent tan necessaris tant peral Real servey com per nostra matexa defenssa no dubtaria que quant lo que demana sa Mag.[t] no estigues ja desliberat que V. S. de nou ho farie pus de sas finesas de V. S. tinch tanta experiencia quem promet que sens género de dilacio manara V. S. accudir a esta gent al comptat de Rossello peral dit dìa de sant Joan proxim vinent que es lo que Sa Mag.[t] me mane en son nom. Guarde Deu a V. S. Barcelona a 4 de Juny de *1638*.»

Sobre lo qual fonch per dit concell deliberat com en dita deliberacio en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa se conte.

Corpus: professó de St. Miquel.

Dit die despres dinar a les sinch horas los s.[rs] concellers anaren a la proffesso de s.[t] Miquel: feuse com en la del die de air en s.[t] Jaume.

Embaxada al Sor. Virrey sobre'l servey dels 500 soldats.

Dit die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die present feren fer una embaxada al s.[r] virrey per medi dels s.[rs] Hieronym Calders militar y Ra-

mon Romeu çiuteda la qual donaren en scrits a sa Ex.ª que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

A 5. del corrent mes de Juny 1638. [fonch] proposat en lo savi concell de çent lo fet occorrent de la materia dels soldats referida en lo paper de v.ª Ex.ª legit en dit concell lo qual ha fet la deliberacio seguent: que los concellers y 24.ª de guerra vegen y censuren la propositio feta lo die de vuy y altra feta a 29. de maig prop passat y tambe tot lo que feu sta ciutat en la occasio de la ultima guerra contra francesos axi les cartas reals y altres que les hores rebe dita ciutat y les que ella scrigue y la dispositio tingue de allistar los soldats que les hores se assentaren, la possibilitat tingue pera acudir a las pagas de aquells y als altres gastos que per occasio de aquella actio y servey sustenta y axi mateix censure y mire la ultima carta del Rey nostre s.^{r} en materia de la continuaçio de aquell servey y paper enviat per sa Ex.ª legit al present concell y finalment totes les demes coses conferents a la materia deppendents y emergents a ella y feta esta diligencia fassen relacio en scrits del que auran trobat y censurat al savi concell de çent manant lo aiuntar los concellers presa resolutio per dita junta pera que entesa pugue deliberar lo que aparexera mes convenir al servey de sa mag.^{t} y beneffici de la present çiutat.»

A la qual Embaxada respongue sa Ex.ª que estimave molt a la çiutat lo bon cuydado tenia en stas cosas del servey de sa mag.^{t} y lo quant be, o, anaven mirant y censurant que sols sopplicave als s.^{rs} concellers fossen servits [resoldrerho ab ?] la brevedat possible per lo que sa mag.^{t} no li encarregave altra cosa ab ses Reals cartas per convenir axi tant a son Real servey.

Corpus: professons del Pi y Sta. Maria.

DIUMENGE a VJ. de dit. — En aquest die despres dinar tres dels s.^{rs} concellers anaren a la proffesso del Pi y per dita raho y feren anar la Aliga de la çiutat y los dos altres s.^{rs} concellers anaren a la de s.^{ta} Maria y aportaren les vares del talem en ditas proffessons juntament ab promens militars, o, çiutedans.

Idem: professó de St. Sebastià.

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die se feu la proffesso de corpus de s.^{t} Sebestia en la qual anaren los s.^{rs} concellers apportant ab un prom les vares del talem.

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die se feu la proffesso de s.^{t} Fran.^{co} de Paula del corpus en la qual anaren tambe los

Idem: professo de St. Francisco de Paula. — Vexells de enemichs.

s.rs conçellers del mateix modo: y acabada la proffesso los s.rs concellers ab molt gran pressa y cuydado sen anaren al baluart de mijorn per lo que los vingue nova com Montjuych assenyalave y se veyan una gran flota de vexells rodons alt a la mar que venian de vers llevant y anaven a la volta de ponent qui deya que eran 25. qui deya que eran 30.: y per part de la çiutat ana alt a mar una faluga pera veurer y regonexer quins vexells eran y no se pogue saber çertament sino que eran de enemichs per lo que tiraren a dita faluga una pessa de artilleria y una rossiada de mosquets: y los s.rs concellers aquella nit feren exir quatre companyes per guardar los baluarts y muralles de la çiutat y hu dels s.rs concellers resta tota la nit en dit baluart y los demes y hestigueren fins ha hora molt tarda de la nit donant alli molts ordens per seguretat y deffensa de la çiutat.

Idem.

DIMECRES a VIIIJ.° de dit. — En aquest die se veu com los dits vexells feren via per la volta de ponent y no se ha entes graçies al s.or hagen fet ningun dany.

Corpus: professó de St. Just.

Dit die a les sinch hores despres dinar los s.rs concellers anaren a la professo de corpus de s.t Just: feuse com los altres dies de atras.

Corpus: professó de cap d'octava. Ventall al Sor. Virrey.

DIJOUS a X. de dit. — En aquest die cap de la octava de corpus los s.rs conçellers lo despres dinar a les tres horas se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume y de alli anaren en la seu ha hont stigueren assentats alt al altar mayor ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli: feuse la proffesso y los s.rs concellers ab un prom apportaren les vares del talem y los altres promens anaren darrera la custhodia devant del gremial com es costum quiscun any dit die y lo scriva Rational ana a palatio a donar lo ventall al s.r virrey.

DIMARS a XV. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

Embaxada de benvinguda a D. Francisco de Melo, comte d'Andusanya.

DIVENDRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die los s.ors concellers feran fer una embaxada al s.or don Fran.co de Melo compte de Andusanya lo qual era arribat en sta çiutat pochs dies avia molt volgut del Rey nostre s.or y molt privat en la cort la qual embaxada li fonch feta per medi dels s.ors Hieronym Calders militar y Jaume Bru çiuteda lo qual trobaren en la punta del pont que mira a la marina de la casa ha hont solian star antigament los s.rs virreys. E alli staven ja cadiras apare-

lladas en las quals se assentaren juntament ab lo dit s.r don Fran.co de Melo exint los a rebrer a dits s.rs embaxadors y fent los molt grans compliments y cortesies ans de sentarse al qual donaren de part de la çiutat la benvinguda offerintli per part de dita ciutat moltas cosas de son servey stimantho molt lo dit s.or don Fran.co de Melo offerint tambe a la çiutat moltas cosas de son servey y que en qualsevol occasio convingues a la ciutat la serviria ab molt gran voluntat, tractant sempre a dits s.rs embaxadors de v.a s.a y al despedirse los torna acompanyar ab molts grans compliments y cortesies fins al exir de dos aposientos no obstant se li replicas per moltas vegades.

DIUMENGE a XXVIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers absent lo quint anaren lo demati a les nou horas en la iglesia del monastir de las monges de s.ta Clara ha oir lo offici per la festa de s.t Elm y al entrar de la iglesia los isqueren a rebrer los consols de la lonia y lo consol çiuteda se posa al costat del s.or conceller ters y lo consol mercader al costat del s.r conceller quart: y entrats dins la capella de s.t Elm los s.rs concellers se assentaren a la part del Evangeli en uns scons que alli son y los consols a la part de la Epistola y en esta forma ohiren alli lo offici: y al donar de la pau la dona lo diaca al[s] s.ors concellers y lo sotsdiaca als consols de dita lotja: y acabat lo offici anantsen los s.rs concellers los dits consols del mateix modo los tornaren acompanyar fins a la porta de dita iglesia. Festa de St. Elm a Sta. Clara.

DIMECRES a XXX. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

JULIOL

DIMARS a VJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual foren legits uns papers que lo diumenge prop passat a 4. de dit foren enviats als s.ors concellers de part dels s.ors deputats per medi dels s.ors Franc.h Bru ciuteda y Franc.h de Tamerit militar los quals son del thenor seguent. Extracció de presos de Catalunya en contrafacció de les generals Constitucions.

✠

«Molt Ill.re Senyor.

Per part de *Emanuel Vasques de Inestrosa y Diego Mendes Gomes Çalasar* que estaven capturats en los carcers reals de la

present ciutat á instantia de Barthomeu Spinola y Matheu de Bilbao la vigilia de la festa del glorios s.[t] Jordi proxim passada se representa als molt Ill.[res] s.[rs] Deputats del general de Catalunya que havien præsentit se instava que sa Ex.[ia] ordenas de traurer de la preso dits Inestrosa y Çalasar y de remetrerlos en lo regne de Castella y pera aparexer als s.[rs] Deputats que si dit fet se posave en exequutio se violarian moltas constitutions de Cathalunya disposants que presos alguns no puguen ser trets de Cathalunya y tambe als privilegis desta ciutat, es á saber del s.[r] Rey en Pere ters datum en la ciutat de Çaragoça á quatre de Abril *1350*. y del s.[r] Rey Fernando segon datum á 24. de Agost *1512*. y per trobarse dit die molt occupats resolgueren que per medi del Mag.[ch] advocat fiscal del general se fes á saber á sa Ex.[ia] lo sobre dit y que fos servit sa Ex.[ia] no donar loch á semblants procehiments ni ques prengues resolutio fins que per part de sa s.[ria] se poguessen fer las diligentias convenients pera impedir nos violassen les constitutions, privilegis y libertats de la terra segons aquellas disposan. Y sa Ex.[ia] fou servit respondrer que en lo negoci nos pendria resolutio tant prest, Y no havent instat mes per part de dits Inestrosa y Çalasar dits Deputats, sino que aquells judicialment prosseguian la pretensio devant sa Ex.[ia] y real consell noy hague loch de fer diligentias algunas. Y com novament se ha succehit que lo die de 29. de Juny proppassat a la tarda tornaren per part de dits Inestrosa y Çalasar á representar á dits Deputats que sa Ex.[ia] havia ordenat y manat traurer de ditas presons dits Inestrosa y Çalasar y aquells presos y ligats manave traurer de Cathalunya y portar en lo regne de Castella acompanyats de Miquel Joan de Montredon algutsir Real ordinari y de altres ministres, Y enterats los deputats de dit fet encontinent feren embaxada á sa Ex.[ia] representantho y iuntament las violations de las generals constitutions privilegis y libertats del dit Principat statuint que presos alguns no puguen ser trets del present Principat suplicantlo fos servit no donas loch á dita extractio y remissio manant restituhir dits Inestrosa y Çalasar en ditas presons comforme apar de la embaxada que ab esta se dona a V. S. y tambe ordenaren se presentassen requestas al dit aguasil Montredon y demes officials com de fet se presentaren en la vila de Martorell per lo sindich del general y encara que sa Ex.[ia] es estat servit respondrer a la dita embaxada com V. S. veura, Ab tot aparexent á

dits Deputats que no restan reintegrades ditas contrafactions de constitutions y privilegis; Per ço nos han ordenat representassem á V. S. dit fet y avissassem de ditas diligentias fins vuy fetas pera alcansar lo dit reparo de ditas contrafactions y suplicassem a V. S. que sie servit cohoperar ab dits deputats en las demes diligentias que aparexera se deuen fer en orde de alcansar dit reparo y ferne sabidor lo savi consell de cent si y comforme sempre V. S. ha acostumat que los s.[rs] deputats ho rebran á merce de V. S.»

✠

«Ill.[im] y Ex.[im] Senyor.

Copia de la embaxada feta a sa Excelencia als 29. de juny 1638.

Los Deputats del General del Principat de Cathalunya per lo Advocat fiscal ordinari del general representaren a, V. Ex.[a] que a instantia de Barthomeu Spinola y Matheu de Bilbao en virtut de provisio de seguretat de Juy feta en la Real Audientia referint lo mag.[ch] micer Phelip Vinyes foren capturats Emanuel Vasquez de Inostrosa y Diego Mendez Gomes Saleçar y aquells detinguts en los carsers Reals de la present ciutat y que se entenia ques tractava de extraurer y remetrer dit[s] Inostrosa y Salaçar desta ciutat y Principat de Cathalunya pera aportarlos al Regne de Castella y que dita extractio y remissio (en cas se fes) seria expressa contrafactio de las generals Constitutions drets y privilegis de aquest Principat y perço manar ordenar V. Ex.[a] no donar loch a dita extractio y remissio y fou V. Ex.[ia] servit respondrer que en lo sobre dit fet nos pendria resolutio tant prest y que estava comes al mag.[ch] micer Phelip Vinyes. Y com los Deputats del general hajen entes que lo die de ayr a las onse horas de la nit dits Inostrosa y Salaçar sien estats extrets de ditas presons de la present ciutat y presos y lligats sels ne hajen aportats y sels ne porten per lo regne de Castella y dita extractio y remissio encontra ab ditas generals Constitutions drets y privilegis usos y costums de aquest Principat prohibints semblants extractions y remissions y a dits Deputats per raho de son carrech specte procurar la observança de ditas Constitutions. Perço y altrament supplican a V. Ex.[a] extrajudicialment sie de son servey no donar loch a dita extractio y remissio y manar restituir dits Inostrosa y Salaçar en ditas presons y que si causas algunas tenen aquells o, delictes alguns han comesos sien ditas causas declarades y dits delictes castigats

dins dit present Principat si y comforme disposan les generals Constitutions de aquell, usos y estils fins assi observats que ho rebran a singular gratia y merce de V. Ex.ia y lo Principat ne restara aconsolat.»

«A la qual embaxada respongue sa Ex.ia que dias feia que per part dels Deputats li parla lo Syndich del general dientli que dits Deputats avian presentit que se instava la remissio dels dits presos a, Castella y que sa Ex.ia fos servit dirli si en aço y avia algun perill y sa excellentia li respongue que de alguns dies no lay auria pero que poria ser que despres ley pogues aver, y com de las oras ensa per part dels deputats no se li agues advertit cosa en esta materia y haventli scrit sa maj.t que dits presos avian robat de son patrimoni vuytanta milia lliures y juntament li agues manat remetes dits presos pera que alli se pogues coneixer de sa causa com a officials y criats de sa maj.t y havent replicat sa Ex.ia que aquesta remissio tindria alguna difficultat si sa maj.t no fos servit de manar enviarli lo proces contra dits delinquents, y que essent estat servit sa maj.t enviarlay aquell avia communicat y conferit ab los doctors del Real consell los quals vists los medis del proces y la qualitat del negosi avian aconsellat a sa Ex.ia que la remissio de dits presos a Madrit no encontrava ab las generals Constitutions de Cathalunya privilegis usos y llibertats de aquesta Patria per ser com son los dits delinquents strangers, officials y criats de sa maj.t y aver delinquit en cosas de son Real patrimoni y que axi sa Ex.a podia y devia servir a sa maj.t en remetrerli dits presos y que perço attes tot lo demunt dit sa Ex.ia los avia manat traurer dels carcers reals hont estaven presos y remetrals a Madrit pero que ab tot ell manaria reveurer aquest fet y de la resolutio se pendria donaria avis a ses ss.es»

Segueix dit negoci.

DIMECRES a VIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die de air anaren a les tres horas despres dinar en casa del s.or virrey ab embaxada lo qual trobaren dins un aposiento ha hont se assentaren ab las cadiras que alli staven ja apparelladas la qual embaxada contenie en effecte lo negossi de la extractio dels carcers Reals desta çiutat de las personas dels dits Emanuel Vasques de Inostrosa y Diego Mendes Gomes Çalasar per apportarlos en Castella essent asso en contrafactio de las gene-

rals constitutions del present principat de Cathalunya. E que axi sa Ex.ª fos servit manar mantenir ditas constitutions privilegis usos y costums de dita çiutat attes los avia jurats en lo introhit de son carrech. A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que feya molta maravella que per part dels s.rs deputats may se li avia fet a saber cosa alguna aserca de asso fins pochs dias avia y que no obstant axo ell avia feta aiuntar per dos vegades les salas y li avian aconsellat que en manera alguna era contra constitutio attes que sa mag.t ab sa Real carta scrivia que avian fallit ab molts milenars de diners de sa mag.t per ser officials seus y per dita raho los enviave a demanar. E axi los avia manat donar y entregar per aportarlos presos en Madrid y que si papers alguns tenia la çiutat los advocats della los donassen al d.r Mir y se vessen ab ell y en particular lo vot li avian donat ara en scrits dels advocats y altres aplicats per part de la çiutat a 27. de Setembre 1594. que ell desijave molt donar gust a la ciutat y mantenirli sos privilegis y consuetuts y no derogarlos en manera alguna.

DIJOUS a XV. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die festa de s.ta Margarida los s.rs concellers segon y quart anaren a Moncada baronia de la çiutat ab la forma solita.

Anada ordinaria a la baronia de Moncada.

DIMECRES a XXJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat lo die present per lo que a 19. de dit enviats ha demanar anaren a les 11. hores ans del mig die en casa del s.r virrey lo qual los dona una carta del Rey nostre s.or y un paper de advertentia (1)

Lo Rey demana als Consellers la continuació del servey dels 500 homes votat l'any abans.

---

(1) Los dos documents esmentats, això es, la carta del Rey y la nota del Virrey en explicació d'aquella, son del tenor seguent: — «A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona. — El Rey. — Amados y fieles nuestros: del conde de Santa Coloma mi lugartinente y capitan general en essa Provincia he entendido lo que haviades resuelto sobre el cumplimiento del servicio de los quinientos hombres que me hizistes el año passado por tres meses para las fronteras de Francia limitandolos a, ora a ciento y cinquenta, y por que tengo por cierto que entendida la razon que ay para continuarlo sin haçer novedad como lo ofresistes lo executareys escrivo al conde que os lo advierta y me prometo de vuestra attencion a, mi servicio que lo facilitareys de manera que del effecto y de la brevedad os deva muchas gracias y no solamente espero de vosotros y de vuestra fidelidad y amor este servicio, pero mayores asistencias en la occasion presente que como tendreys entendido las armas francesas han entrado a, invadir mis Reynos por Navarra y Guipuzcoa, pues de vuestras obligaciones devo creer que acudireys con ventajas a lo que acuden todos los demas vassallos mios y que merezereys la memoria que me quedara dello. Data en Madrid a XIIIJ

lo qual fonch tot legit en lo dit concell conforme estan insertats en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa, È axi los dits s.ors consellers inseguintne la dalt dita deliberacio feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.ors Hieronym Calders militar y Jaume Bru çiuteda la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.im S.or

Legides en lo concell de çent de aquesta çiutat lo die de vuy la carta de sa mag.d y la advertentia de v.a Ex.a que a 19. de aquest fou servit dar als concellers dit concell tenint viva pena y sentiment molt gran de no poder acodir com voldria al Real servey, ha deliberat que los concellers scriguessen a sa mag.t la poca possibilitat de dita çiutat y lo quant exausta y atreballada esta y que per staro tant y veures a 16. de juny prop passat y tambe lo die de vuy en estat tant debil que no li era possible

---

de Julio MDCXXXVIIJ. — Yo el Rey. — Vt. Cardinalis. — Vt. Vico Rs. — Vt. Magarola Rs. — Vt. Morlan[e]s Rs. — Vt. Bayetola Rs. — Vt. Sisternes Rs. — Petrus de Villanueva secretarius.»

«Sa magestat me mana diga a, V. S. en explicacio de sa real carta de 14. del corrent, Que ha fiat sempre tant del amor y zel, ab que V. S. acut a, son servey, que encara que veia la resolucio, que V. S. ha pres en reduhir a, menor numero la gent ab que lo any passat resolgue V. S. servir per aiudar a les armes de sa magestat no dubta cumplira V. S. ab lo que te offert, pus quant la occasio no demanas tant justament, nis trobas V. S. obligada a cumplirho, per no haver passat lo temps per al qual la offeri V. S. a, sa magestat, pus lo retirarla, fou per reservarla per esta occasio, las que corren havien de obligar a V. S. a, mostrar quant se esmera en lo mayor servey de sa magestat y que essent entrat lo enemich ab exercit en los Regnes de Castella, y ocupat lo port del Passatge en la Provincia de Guipuzcoa, y posat siti a Fuente rabia y obligat a sa magestat per acudir a la defensa desta invasio a, traurer desta Provinsia mes de tres mil homens pera soccorrer aquella dels que ha tant temps sustenta sa magestat en aquesta, pera guardarnos en que ha consumit tant grans summas y que tots los demes Regnes de Espanya acudan a esta occasio ab serveys tant grans y considerables, com ho fa la ciutat de Çaragoça que ab dotze companyas serveix a, sa costa, com podria apareixer be que en lo temps que V. S. havia iustament de offerir igual servey a les demes ciutats, que ni ab autoritat, ni ma, li aportan ventatja, veian que ab una companya de cent y sinquanta homens vol V. S. imitarlas, y mes essent esta gent pera guarda desta Provincia que te a, V. S. per cap y metropoli della y que tant forços es que los naturals acudiam a guardarla en perill tant evident de invasio, pus vent lo enemich descuidada esta part voldria intentar en ella, lo que no atreviria si veu a V. S. pervinguda y que aiuda a, sa matexa deffensa y axi espera, no sols que V. S. millorara esta determinacio cumplint ab la offerta passada sino augmentaria lo numero della, posant esta gent a la frontera ab tota brevedat com ho demana lo temps y occasio y aixi a, V. S. que juntant lo consell de cent se llija en ell la carta que don a V. S. ab aquest paper y ab tota brevedat prenguan la resolucio que sa magestat se promet de V. S. y jo dech esperar, que per havermo fiat sa magestat he de tenir ab V. S. segura confiansa de que aiudara esta causa a, mourer a, V. S. a, mes de les moltes rahons que tenen pera regonexer que es temps que quant los eraris publichs no bastan deu suplirho V. S. en qual sevol modo y manera pera que nos falte al que ab tant calificada siguiritat se confia y tant iustament deu comeurer (sic) a V. S. pera fer la demonstracio en servey de sa magestat que la apretada occasio demana.» — (*Deliberacions*, any 1638, fols. 195 y 196, respective.)

allistar un sol soldat, fent lo que no donaven loch ses forses, delibera allistarne numero de çent sinquanta en aiuda de les Reals armes y per lo temps de tres mesos, y que suppliquen a sa mag.[t] que per sa clemençia se tinga per servit de nosaltres ab aquest pobre servey pus no es possible sie mayor confiant que ab lo medi y merçe que spera rebrer de v.[a] Ex.[a] sera accepte.» A la qual embaxada Respongue sa Ex.[a] . . . .

. . . .

Festa de Sta. Magdalena.—Extracció de Diputats y Oidors de la Generalitat de Catalunya.

DIJOUS a XXIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[ta] Madalena se feu extractio de deputats y ohidors en la casa de la deputatio en la forma solita y foren extrets los seguents.

lo s.[r] canonge Pau Claris de la seu de Urgell
lo s.[r] Franc.[h] de Tamerit militar
lo s.[r] Joseph Miquel Quintana çiuteda honrrat de Bar.[a]
} deputats.

lo s.[r] Jaume Ferran canonge de Urgell
lo s.[r] Raphel Antich militar
lo s.[r] Raphel Çerda ciuteda de Girona
} ohidors.

Vinguda del conde de Monte Rey ab divuyt galeres.

DIVENDRES a XXIIJ. de dit. — En aquest die arriba en la present ciutat lo Ex.[im] s.[or] conde de Monte Rey qui vingue per mar ab 18. galeres per ser estat virrey del Regne de Napols per anar en la cort del Rey nostre s.[or]: y apres de aver desambarcat y ser en la casa del Ex.[im] s.[or] conde de Sta Coloma lloctinent y capita general de aquest Principat en lo pla de s.[t] Franc.[h] ha hont fonch aposentat, los s.[ors] concellers y enviaren dos cavallers a donarli la ben vinguda de part de esta çiutat y que en tot lo que la ciutat lo pogues servir ho faria ab molt gran voluntat, la qual embaxada rebe lo dit s.[or] conde ab demonstracio de molt gran contento fent molta estimacio a la ciutat de la honrra y merçe li feya y que tot lo que poria fer en servirla ho faria ab molt gran gust fent assentar als dits s.[rs] Embaxadors a son costat ab les cadiras que alli estaven tractantlos sempre de senyoria y a la despedida acompanyant los dit s.[r] conde fins fora de son aposiento ab molt gran cortesia no obstant dits s.[rs] embaxadors per moltas vegades ley sopplicaren.

Visita per los srs. concellers al sr. conde de Monte Rey.

DISAPTE a XXIIIJ.[o] de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat a 21. de dit obtinguda primer hora per Esteve Gilabert Bruniquer

notari de Barcelona syndich de la present ciutat pera las sinch horas de la tarda anaren a dita hora en forma de çiutat absent lo ters per ser fora çiutat a visitar lo dit s.or conde de Monte Rey en la casa del s.or virrey lo Ex.im s.r conde S.ta Coloma en lo pla de s.t Franc.h ha hont estave hospedat: y al antecamera del aposiento de dit s.or los isque a rebrer lo dit s.r conde fent moltes cortesies als s.rs concellers donant la ma dreta al s.r conceller en cap no obstant ley prega per moltas vegades lo s.r conceller en cap y axi mateix al entrar del aposento volgue entrassen primer los s.rs concellers y entrats se assentaren tots ab las cadiras que alli staven ia aperallades y lo s.or conceller en cap ab molt gran eloquentia li donave la benvinguda de part de esta çiutat y lo quant contento avia rebut per raho de ella offerintli axi mateix que en tot lo que esta ciutat lo pogues servir ho farien ab molt gran voluntat. La qual visita rebe lo dit s.or conde de Monte Rey ab molt gran aplauso y estimassio als s.ors concellers fent los molts grans compliments agasajos y cortesies y a la despedida los acompanya no obstant los s.rs concellers ley replicaren per moltas y diversas vegades fins fora tots los aposientos junt del cap de la scala.

Festa de St. Jaume.

DIUMENGE a XXV. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Jaume los s.rs concellers absents lo ters y quart anaren en dita iglesia ha oir lo offici los quals stigueren assentats al altar mayor a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi y al donar de la pau la dona lo diaca als s.rs concellers.

Galions de la Armada Real de sa magestat.

DIMARS a XXVIJ. de dit. — En aquest die arribaren en la plaja de esta ciutat 25., o, rtenta galions de la armada real de sa mag.t y per quant no saluda sino la capitana ab 4. pessas la ciutat no saluda.

Festa de Sta. Martra.

DIJOUS a XXVIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs concellers absent lo ters per ser fora çiutat anaren ha oir lo offici en s.ta Martra per ser die de dita festa. E alli stigueren ab la forma solita de altres anys.

DISAPTE a XXXJ. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

AGOST

DIMARS a IIJ. de dit. — En aquest die de part dels s.^{rs} deputats y ohidors del general de Catha[lunya] se envia una embaxada als s.rs concellers per medi de dos s.rs cavallers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Procehiments fets per oficials de la Capitania general, obrint los magatzems de la Generalitat en Mataró y Arenys.

✠

«Molt Ill.re S.or

Per occasio de uns procehiments fets en las vilas de Mataro y Arenys per los ministres de la Capitania General, y altres officials Reals en haver de fet ubertes y espanyades las portas dels magatsems del General y de las Casas dels Taulers de aquell de dites viles, y de alli haversen aportat moltes Robes y mercaderies que estaven en dits magatsems y casas denuntiades y manifestades al General los Deputats juntaren sos Mag.hs Assessors y Advocat fiscal, y molts doctors graves à effecte de quels aconsellassen si dit fet ere turbatiu a la Generalitat, y a las prerogatives de aquella y si ab ells se havie contrafet als cap[itols] de Cort, privilegis, usos, costums, y jurisdictio dels dits Deputats y tots unanimes y conformes han donat son vot y parer en scrits de que per dits procehiments se ha turbat la jurisdictio dels dits Deputats y la exactio dels drets de la Generalitat y que à dits Deputats los es licit rebrer informatio sobre dites coses, y procehir contra los que de ella resultara ser culpables axi officials Reals com de la Capitania, y altres conforme disposan los Cap[itols] y actes de Cort, y los privilegis del General y segons los usos, stil y observanses de aquells: posant en exequutio dit vot y rebent informatio del fet dalt refferit ha succehit que Miquel Joan de Monredon Algutsir de sa Mag.t y altres officials Reals y ministres de la Capitania General han firmat dupte en la Real Audientia sobre aquest fet y dit dupte es estat admes e intimat a dits Deputats y à son syndich y procurador fiscal y com la declaratio del dit dupte era per fet y cosas tocants a la Generalitat han de nou consultat dits Assessors, Advocat fiscal, y doctors aplicats, los quals ab la mateixa conformitat han resolt ab son vot tanbe en scrits que no obstant la interpositio de dit dupte no deuhen los s.ors Deputats ni los demes

compareixer en dit Real Consell com en semblants casos may se ha comparegut ans be que toca a dits Deputats coneixer de dit dupte y provehir en ell segons los Cap. de Cort Privilegis del General usos styls y costums de aquell, y conforme en molts y diversos exemplars recondits en lo Arxiu de la Deputatio se es acostumat en altres semblants occasions procehir. Y si be ab Embaxadas se ha supplicat à sa Ex.[ia] representantli dites coses fos servit manar nos passas avant ni se entremetessen lo mag.[h] Regent la Real Cansellaria y demes doctors del Real Consell de dita causa de dupte com la conexensa de aquella directament toque a dits Deputats fins vuy no han obtingut la resposta que desitjaven ans be dit Monredo y demes littis consortes continuen y soliciten la declaratio de dita causa de dupte en dit Real Consell lo que los ha obligat ha acudir a V. S. supplicant se servesca ab los medis que a V. S. aparexeran mes efficcasses y convenients representar ho à sa Ex.[ia] y de sa part supplicarlo en conformitat del que per part dels dits Deputats es estat supplicat ajudant y fomentant sa pretentio sie de son servey manar nos passe avant en lo Real Consell en dita causa de dupte ans be aquella dexen a dits Deputats com ha jutges a qui toca. Que tenen confiansa que ab tant bon medi se conseguira lo ques desitja, que dits Deputats en totes les occasions ques offeriran en servey de V. S. acudiran ab la correspond[enc]ia ques deu, y ab la puntualitat que las obras donaran testimoni y per intelligentia de tot lo fet se dona a v. ss. copia dels dos vots dalt refferits.»

A la qual embaxada respongue lo s.[r] conceller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] concellers companys seus que besaven les mans als s.[rs] deputats y que estigues molt cert aquell concistori que en tot lo que esta ciutat lo pogues servir ab molt gran correspondencia y voluntat lo servirie y que vuy mateix manarien aiuntar lo savi concell de cent y en ell donarian raho de estas cosas y que de la llur determinacio ne farian sabidor a sa s.[a]

Enhorabona als Sors. Diputats y Oidors novellament extrets.

Dit die per medi dels s.[rs] Hieronym Calders militar y Agusti Peixau çiuteda los s.[rs] concellers enviaren a donar la nora buena y parabien als s.[rs] deputats y ohidors de sa nova extractio per aver tres dies eran entrats en lo nou carrech conforme se fa cada trienni per la correspondencia se tenen les dos cases de la çiutat y de la deputatio com tambe ho fan los s.[rs] Deputats cada any ab los s.[rs] concellers en lo introhit de sa concelleria.

Dit die se tingue concell de çent y en ell vingue una copiosa embaxada de part dels s.rs deputats y ohidors del general de Cathalunya ab massas altas en la qual entre altres vingueren los s.rs don Fran.co Sans canonge de la seu de Barcelona don Fran.co Grimau y Rafel Grimosachs ciuteda honrrat de Barcelona los quals tots los de dita Embaxada qui foren alguns altres canonges cavallers y çiutedans estigueren assentats quiscu apres de cada prom militar, o, çiuteda alternative los quals de part de dits s.ors deputats y ohidors donaren una embaxada al dit savi concell de cent en scrits la qual es del thenor seguent.

Segueixen los debats en rahó als fets de Mataró y Arenys.

✠

«Molt Ill.e Senyor.

Lo die de ahir han presentat als Deputats, Syndich y procurador fiscal del general unas intimas contenint en effecte que lo mag.ch Regent la Real Cancellaria en la causa de dupte interposada per Miquel Joan de Monrodon alguatzir ordinari de sa maj.t y altres a dita causa adherents inseguint conclusio en la Real Audientia ha provehit no haver aquells contrafet a Constituti[o]ns de Cathalunya Capitols y actes de Cort ni a usos y stils del general de Cathalunya y per conseguent la declaratio y prosehiments fets per dits Deputats declarantse jutges competents per la present causa y negoci y altres annexos a ella esser nullos y nullament fets y com a tals revocats y anullats si y com ab la dita provisio dels registres de la dita casa de la Deputatio mana esser aborrats, com mes llargament en dita provisio se conte. E com per dita provisio se haje de nou contrafet a las constitutions de Cathalunya privilegis, capitols de Cort usos stils y consuetuts del general es forsos acudir al reparo de semblant violatio y si be en la Casa de la Deputatio a instantia del procurador fiscal de aquella se fan y continuan majors diligenties pera que la justitia del general reste illesa y entre altres la provisio copia de la qual se dona apart a V. S.a feta inseguint los exemplars de la casa de la Deputatio, ab tot ho fan a saber a, V. S. pera que continuant la conformitat que sempre han tingut se servescan de nou ab los medis que a V. S. aparexaran mes convenients procurar ab sa Ex.ia tinga a be de que dits prosehiments se revoquen y en tot se serven las ditas Constitucions, Capitols de Cort privilegis y exemplars tants ques troban recondits en lo archiu de la deputatio que en semblants

Copia de la embaxada enviada per los srs. deputats al concell de cent.

cosas y majors se han observat que ho tindra a singular merce. Tambe fan a saber a V. S. que apres de ser estada ordenada aquesta embaxada han rebut per Monserrat Puigvert Scriva de manament la resposta a fet sa Ex.[ia] a la embaxada que de part de dits Deputats se li feu lo die de ahir copia de la qual resposta se dona a v. s.[a]»

A la qual Embaxada respongue lo s.[r] conceller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] concellers companys seus que besaven les mans als s.[rs] deputats per la merçe los feyan y que en tot lo que la ciutat pogues valer y aiudar en aquell concistori ab la deguda correspondencia ho faria ab molt gran voluntat y ho proposarian al savi concell de cent attes stave congregat y que de la deliberacio de aquell ne farian sabidor a su s.[a]

Segueix dit negoci.

Dit die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat lo die present acompanyats de promens anaren ab embaxada a nou hores de la nit en casa del s.[or] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

✠

«Ex.[im] S.[or]

Embaxada.

Axi per la embaxada solemne que lo die de vuy ha fet lo consistori de la generalitat al savi consell de cent y scriptures en ella mentionadas com tambe per haver assistit lo conseller en cap en las Juntas dels brassos com es de stil de aquesta casa y dar ella son vot en ells sta enterada de la justitia que te dit concistori en la contentio occorrent en la qual embaxada y scripturas ja ditas stan referits los procehiments en esta raho subseguits, constitutions de Catalunya, privilegis, capitols y actes de cort, usos y stil de aquella casa y exemplars alli cotats per los quals funda dita justitia y sabent dit consell que es propri de v.[a] ex.[ia] de que las lleys de la patria y privilegis reals ab que sas mag.[ts] han illustrada la casa de la diputatio usos y stil de aquella sian a la letra observats ha deliberat dit consell supplicassem com supplicam a v.[a] ex.[ia] sia servit manar revocar tots los procehimenis fets en esta raho en la real audientia dexant la conaxensa de aquestas cosas a dit concistori com spera esta ciutat de v.[a] ex.[ia] rebrer esta merce y favor que tindra per molt singular.»

Continuan dits debats.

DIMECRES a IIIJ.° de dit. — En aquest die lo s.[r] virrey envia als s.[rs] concellers la resposta en scrits a la embaxada

feta a sa Ex.ª per dits s.^rs concellers la qual es del thenor seguent.

✠

Resposta del sr. virey a la embaxada feta per los srs. consellers a 3. de agost 1638.

«A la Embaxada que per deliberatio de V. s.ª lo dia de ahir a les nou hores de la nit explicaren los quatre mag.^chs Consellers de la present Ciutat de Barcelona acompanyats de quatre promens, la qual comensa: «Ex.^im Senyor, Axi per la embaxada etc.» Diu sa Ex.ª que al temps se li feu dita embaxada ya per la Real Audiencia en la Causa del dupte que per observança de la Constitutio general de Cathalunya comensant, «Poch valdria», y altres aplicables, mogueren Miquel Joan de Monrrodo aguazil ordinari y altres officials y ministres de sa mag.^t que han adherit, esser declarat servada la forma de dites Constitutions, feta conclusio en la Real Audientia que los dits officials en los procehiments fets en la vila de Mataro a instantia del procurador fiscal de la Capitania general havien procehit en son cas, y que no havian contrafet ab dits procehiments a les Constitutions de Cathalunya capitols y actes de Cort, usos, practiques, y estils del general y per conseguent que la declaratio feta en lo Concistori dels deputats ab tot lo de aquella seguit ere nulla y irrita y havia de esser revocat y anullat y dels Registres de la deputatio borrat y lineat, la qual provisio per expressa dispositio dels usatges de Barcelona Constitutions Generals de Cathalunya y Capitols y actes de Cort, ha y deu esser precisament observada y exequutada, y que sa Ex.ª no la pot revocar ans la ha de fer observar y exequutar provehint y manant procehir contra los contradictors y inobedients per remeys per los mat[e]xos usatges, Constitutions, y Capitols de Cort ordenats particularment per esser negoci en lo qual se tracta de la conservatio de les regalies y jurisdictio de sa mag.^t, y fa admiratio de que V. S.ª no estant plenament informat de la pretentio y justitia dels ministres Reals del procurador fiscal de la Capitania general haye demanat revocatio dels procehiments fets per la Real Audiencia contra lo procurador del general, com sia cert que lo que dits deputats han provehit no es en son cas perque nos tracta de exactio dels drets del general, perque los dits drets se han offert pagar antes ques fes procehiment algu ni que se entras en los magatsems del general yls han recusat rebrer los ministres de dit general, y lo que fan y han fet dits

deputats es manifestament usurparse les Regalies y jurisdictio de sa mag.[t] com tant solament se tracte de la observansa y exequutio de les Crides Reals publicades per orde de sa mag.[t] en tant gran benefici de sa monarquia y de la utilitat publica ab les quals esta prohibit lo commers de les robes de França sots graves penes, y espera obviara V. s.[a] per sa naturalesa y innata fidelitat ab que procehex sempre en tot lo que toca al servey de sa mag.[t] al que sia impediment de la execucio de dites Crides y provisions Reals.»

Prossegueixen dits debats.

Dit die los s.[rs] concellers feren fer una embaxada per dos s.[rs] cavallers als s.[rs] deputats la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Lo die de air per la tarda rebe lo savi concell de çent y ab molt gran gust hoi la embaxada y vots que mana v.[a] s.[a] insinuarli, y attenent a la estimaçio que fa v.[a] s.[a] desta çiutat honrrantla ab sa interessençia en las cosas de aqueixa casa, delibera dit concell ques fes per los s.[rs] concellers consularment acompanyats de promens com se feu dit die a les nou hores de la nit la embaxada a sa Ex.[a] copia de la qual se dona a v.[a] s.[a] a ella respongue que los procehiments reals en lo negossi occorrent se eran fets ab provisio del consell Real, les provisions del qual no es possible al virrey revocarles, y que estigue çerta la çiutat que en tot lo que donara lloch lo arbitre procuraria en darli gust.»

Idem.—Embaxada dels Srs. Consellers al sor. Virrey.

Dijous a V. de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat dit die anaren a les dos hores despres dinar acompanyats de promens ço es quatre s.[rs] concellers absent lo ters per ser fora ciutat ab embaxada en casa del s.[r] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Aquesta çiutat te molt gran desconsuelo del estat de las cosas occorrents, y escusantse, per no donar molestia a v.[ra] Ex.[a], de tornarli ha supplicar lo contengut en la ultima embaxada, y tenint attendençia que del remey y assiento de ellas se serviran les mag.[ts] divina y humana, tenint ferma fe y confiansa que mediant ella y concorrent com concorren ab v.[a] Ex.[a] la grandesa de animo y generositat que son notories, y essent tant

affecta a esta patria desijant la quietut della tindran lo bon succes ques desija. Supplica dita çiutat a v.ª Ex.ª, haventho axi deliberat lo savi concell de çent lo die de vuy, sie servit condeçendir al assiento de ditas cosas ques supplican a v.ª Ex.ª confiant axi mateix que manara no passen avant los procehiments comensats que ho rebra dita çiutat a singular favor y merce de v.ª Ex.ª, donantli ab la present notitia que lo die de air la dona, a dit concell lo concistori de la generalitat de que pochs dies ha algunes persones eran entrades en los magatzims del general de Salçes, y de alli sen avian aportat una bala de tabaco pera que v.ª Ex.ª com ha tant zelos de la justitia mane considerar estos exçessos.»

Segrest d'una bala de tabach dels magatzems de la Generalitat a Salces.

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª de paraula que feya molt be la ciutat en posarse per medianera en lo assiento de estas cosas y que ell desijave lo mateix y que estigues molt çerta la ciutat que tot allo que a ell li seria factible y poria fer ho faria de molt bonissima gana y que per quant tot lo fet fins assi aserca de ditas cosas ho avia fet ab parer del Real concell que ell lo manaria juntar esta tarda mateixa y enviaria la resposta.

Dit die a les sinch horas de la tarda lo s.r virrey envia la resposta en scrits per medi de Montserrat Puigvert scriva de manament la qual dona als s.rs concellers en la casa de la çiutat que es del thenor seguent.

Idem.— Resposta de sa Ex.ª a dita embaxada.

«A la embaxada que en nom de v.ª s.ª han explicat a sa Ex.ª los mag.chs concellers de la present çiutat acompanyats de proms lo die present que comensa: «Ex.im S.or Aquesta çiutat te molt gran desconsuelo» etc. diu sa Ex.ª que son desig es que la materia corrent tingue tal assiento que sie en conservatio de las regalias y jurisdictio de sa mag.t y en beneffici de la exactio y administracio dels drets del general y que ja ho desija ara molt mes per mediar y interposarsi v.ª s.ª perque te experientia de la puntualitat y bon animo ab que ha acudit sempre al servey de sa mag.t que aguarda se propose tal medi que sa Ex.ª lo puga abrassar y donar lloch a ques sobre segue en los procehiments se van continuant. Y en lo que te respecte al que se a representat ha succehit en Salçes hage respost als diputats lo que sa s.ª veura en lo paper que ramet ab la present.»

Dit die entre les tres y les quatre de la tarda vingue en la present casa a tornar la visita als s.rs concellers lo Ex.im s.or

Visita del sr. conde de Mon[te]rey als srs. concellers en la casa de la çiutat.

conde de Monte Rey y al entrar de la primera porta de dita casa de la çiutat lo isqueren a rebrer molts cavallers y çiutedans qui per dit effecte los s.rs concellers avian fet convidar acompanyats dels officials de dita casa y apres a mig pati dins dita casa lo reberen los s.rs concellers ab molt gran cortesia anant devant los tres s.ors concellers y lo en cap darrera a la ma squerra de dit s.or conde y entrant en sta forma essent devant la capella que alli es que stave molt ben ornada de la plata de la ciutat y ab molta luminaria y gentil olor un sacerdot que alli stave ab son sobre pallis ab una bassina y salpasser de plata li dona aygua beneyta tota almescada y als s.ors concellers: se agenollaren tots alli devant dita capella tenint tots desota un coxi de vellut carmesi los de la ciutat ab la catiffa gran de dita çiutat estant lo dit s.or conde en lo mig y a la part del Evangeli los s.ors concellers en cap y quart y a la de la Epistola lo segon y quint: y acabada de fer oracio sen entraren dins la istantia de trentanari y alli se assentaren en los scons que alli son tenint lo dit s.or conde la preçedentia en lo mig y los s.ors concellers conforme dalt sta dit devant dita capella ço es en cap y quart a la part dreta y segon y quint a la esquerra y alli estigueren per spay de un quart y a la despedida ab lo mateix acompanyament lo acompanyaren fins al llindar de la primera porta devant casa la ciutat fentli grans cortesias y compliments fins dit s.r conde se fos posat dins la cadira en que ere vingut no obstant sopplica per moltes vegades als s.rs concellers sen anassen de alli.

Copia de la resposta de sa Ex.a enviada per los srs. deputats als srs. concellers a 5. de dit.

«Sa Ex.a ab la embaxada que de paraula se li ha feta y ab la carta del deputat local de Perpinya feta als 30. de juliol passat per v. s. enviada y altres que te rebudes de la vila de Perpinya te entes que don Fran.co Gutierres sargento mayor y governador del castell de Salçes acompanyat de alguns soldats, de la aduana del general de la vila de Salçes sen ha aportat, o, fet secrestar una bala de tabaco y constant a sa Ex.a que la dita apprehentio, o, secrest de tabaco a fet dit don Franciso Gutierres sens orde seu sens assistentia de official ordinari de la provincia y axi be sens tenir jurisdictio alguna per obrar dit fet que la obligacio dels drets del general es estada verbal y no real com era necessari y que la dita mercaderia no esta averiguat sia roba de contrabando. Pero diu que donara orde a la persona que convindra en Perpinya per que fasse restitutio de la

dita bala de tabaco als officials del general ab que restituida la tingan dits officials per secrestada per manifest de la capitania general fins que sia altra cosa provehit per justitia.»

DIVENDRES a VJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual vingue una embaxada de part dels s.[rs] deputats ab masses altes la qual reportaren lo molt R.[nt] s.[or] Franc.[h] Puig canonge de la seu de Tortosa los s.[rs] don Fran.[co] de Cartella y Raphel Grimosachs çiuteda la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

✠

«Molt Ill.[e] Senyor

Embaxada dels srs. Deputats de 6. de agost 1638 per lo Rnt. sr. Francisco Puig canonge de Tortosa don Francisco Cartella y Rafel Grimosachs ciutada.

Apres de aver reportat a V. S.[a] la embaxada esta tarda de part dels Deputats del general de Cathalunya a succehit que ab veu de publica crida de part de sa Ex.[a] precehint conclusio en lo S. y R. Consell feta instant lo procurador fiscal de la Regia Cort, han citat als mag.[chs] Assessors del general y advocats aplicats en la materia de la contentio corrent comminantlos que dins tres dies no guiats ni assegurats compareguessen en la Real Audientia ab comminatio que en cas no compareguen los banniran del present Principat y Comtats hils declararan per enemichs de la pau publica y de sa maj.[t] no considerant com devian que en dits cridats ni ha notoriament de exempts.

Ha succehit tambe que avent dits deputats delliberat y donat orde a dos officials del general que anassen a regonexer les botigues de la present ciutat hont se tenia per cert y avia fraus del general requerint hu dells al Aguasil Montalt li fes asistentia com aguasil extraordinari que es no la volguda fer hans be a pres y capturat a Joan Pau Feliu notari substituit del scriva major y secretari del general lo qual anave pera llevar los actes que en dita regonexença fossen necessaris. E, com dits procehiments sian de la calitat que V. S.[a] veu han determinat donarne avis a V. S.[a] pera que continue la merce que sempre la casa de la Deputatio ha experimentat ajudant al reparo de aquells com dels demes ab los medis que a v. s.[a] aparexera mes convenients queu rebra de la ma de v. s.[a] a singular merce.

Y a la embaxada que V. S.[a] es estat servit enviar a dits s.[rs] deputats per don Ramon de Olmera y Antoni Carcer diuen que la hora es tarda y lo temps tempestuos com V. S.[a] veu

occasio que moltas de les persones faltan a la junta y que convidarles de nou seria fer mal obra al savi Concell de cent en entratenirlo junt mes del ques raho y que asseguren a V. S.ª que dema ab diligentia procuraran los juntar his proposaran dita embaxada y del ques resolra se donara avis a V. S.ª» (1)

Negoci dels excessos dels oficials reyals contra la Generalitat.

DISAPTE a VIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels s.rs deputats la qual reportaren los s.rs Pau del Rosso daga y canonge de la seu de Barcelona don Joan de Paguera y Bernat Valencas ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Los deputats del general de Cathalunya han consultat ab les persones eletas la embaxada que v.ª s.ª fou servit enviarlos lo die de air per medi de don Ramon Olmera y Antoni Carcer: han resolt dits deputats y persones eletas que subposat que abans de rebrer dita embaxada avian manat cridar brassos pera les dos horas del die present abans de tornar resposta a v.ª s.ª devian consultarla ab los dits brassos, y axi donant rao de asso a v.ª s.ª lo soplican sie servit tenir a be de donar lloch a dits deputats a la consulta desta materia ab tots los staments queu rebran a singular merce, de la resolutio donaran encontinent rao a v.ª s.ª confiats de la merce que esperen rebrer de v.ª s.ª offerint la servir en tot temps y occasio ab la deguda correspondentia.»

Dit die se feu embaxada als s.rs deputats de part dels s.rs concellers per medi de dos s.rs cavallers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.ors

Lo die de vuy ha rebut ab molt gran gust la Embaxada y demes papers que v.ª s.ª es stat servit enviarli per sos embaixadors y fa dit concell molt gran estimaçio de la que fa v.ª s.ª desta çiutat en manarli lo servesca en lo convenient a cosa tant grave com es la materia occorrent y obligat dit concell a tal favor y per la iniformitat y correspondentia que sempre han tingut estas dos casas lo certiffique la tindra sempre molt pre-

(1) A continuació 's troba una inserta referent al mateix cas. Vejas l'Apèndix III.

sent obrant los effectes que demana tal conformitat y desija saber de v.^{a} s.^{a} si gusta que esta çiutat se interpose per medianera ab sa Ex.ª per lo assiento de dita materia que obrara est effecte ab la voluntat que sempre fent a saber a sa s.^{ria} que dit concell esta junt aguardant esta resposta y li envia copia de la resposta ha fet sa Ex.ª a la embaxada li feu esta ciutat lo die de air.»

Dit die los s.^{rs} deputats enviaren la resposta en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Los deputats del general de Cathalunya per lo reparo dels procehiments, han fet los officials reals y de la capitania en la vila de Mataro y de Arenys turbant la libera exactio dels drets del general administratio y jurisdictio de aquell y en conservatio dels capitols de cort y privilegis usos y stils del general. Ayr de concell dels noble y mag.^{chs} Assessors y advocat fiscal y doctors aplicats, se declara torb contra Miquel Joan de Montredon algutsir real y de Magi Traver procurador de la Capitania general, declarant aver aquells turbats y impedit la libera exactio del dret del general y administracio y jurisdictio de aquell y causat molt gran injuria a dit general y danys condempnant als dits Montredon y Traver en referlos al general en la esmena de aquells estimantla y taxantla en la quantitat de mil lliures per cada hu manantlos que dins deu dies paguen ditas mil lliures respective juntament ab lo doble y aquells passats no pagantles ab effecte ques fassa exequtio en las personas y bens de dits Montredon y Traver com mes llargament veura v.^{a} s.^{a} ab la copia de dita provisio: fanho a saber a v.^{a} s.^{a} continuant la conformitat que sempre han tingut les dos cases particularment en esta ocasio tant justifficada estimant a v.^{a} s.^{a} les diligentias y bons oficis que fins assi an fets en orde de est negossi supplican a v.^{a} s.^{a} los fasse merce de continuarles pera que ab tant bon medi se alcanse lo reparo de procehiments tant preiuditials a la generalitat que ho rebran a merçe de v.^{a} s.^{a}»

DIMECRES a X. de dit. — En aquest die se tingue conçell de çent en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels s.^{rs} deputats del general de Cathalunya la qual reportaren los s.^{rs} Fran.^{co} Taverner canonge de la seu de Barcelona Idem.— Segueixen los debats.

Franc.[h] Puigiener militar y T. Balencas çiuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Responent a la embaxada per v. s.[a] feta a 6. del corrent la qual explica don Ramon Olmera y Antoni Carçer diuen los diputats que avent consultat la dita embaxada en los brassos tinguts als 7. del corrent, los quals cometeren la resposta della a dits deputats y a la divuytena, ab parer della ab tot affecta supplican a v.[a] s.[a] que ab las finesas que sempre a amostrat acudir al reparo de las contrafactions de las constitutions privilegis capitols y actes de corts usos y costums de la casa de la deputatio, en materias que an importat al beneffici de la generalitat, maiorment en que tant interessa v.[a] s.[a] y les demes universitats del Regne, se servesca afavorirlas essent com son en beneffici de tots y del universal remey del principat ab los medis que a v.[a] s.[a] mes aproposit li aparexeran proporsionats a la conservatio de las ditas constitutions de Cathalunya capitols y actes de corts privilegis usos y costums de la dita casa de la deputatio, tenint y conservant la uniformitat que v.[a] s.[a] te tant offerta ab sas embaxadas destas dos casas puix que de tenirla y perseverarla se pot prometrer lo bon exit que se spera.»

Idem.— Nova embaxada dels Consellers al Virrey.

Dit die los s.[rs] concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat dit die a les nou hores de la tarda acompanyats de promens absent lo ters per ser fora çiutat anaren ab embaxada al s.[or] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Aquesta çiutat desija molt que ab lo emparo de v.[a] Ex.[a] se assenten las materias corrents y esta molt confiada que mediantho ella, rebra aquest favor de v.[a] Ex.[a] y que pera conferir los medis convenients a dit assiento ha fet nominacio de setse persones del savi concell de çent ab igual numero de estaments y que soplique dit concell a v.[a] Ex.[a] sie servit manar que en lo interim nos fassen prossehiments alguns en orde a dites materies que estas y maiors merçes confia rebrer de v.[a] Ex.[a]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que stave gustossisim de fer molt lo gust de la çiutat y mirar molt per lo gust de la generalitat per lo que stave molt interessat en ella pero

que en asso de no passar avant en prossehiments nou podie fer, ni podie respondrer de prompte per serse fet per via de justitia y ab concell pero queu tractarie ab lo concell real y que tornarie resposta a la ciutat encara que li aparexia que tenia mayors difficultats que en altra occasio per aver despatxat los deputats y ell tambe al Rey nostre s.^{or} y que com ha compte de Sta Coloma y no com ha virrey deya que si la ciutat gustave de anomenar dos, o, quatre persones juristes, o, de capa y spasa que sa Ex.ª anomenaria altres, ministres reals pera que en casa del Regent los donassen notitia dels prossehiments fets çerca de la materia concorrent pera que la çiutat se satisfes de la justitia que tenia sa mag.^{t} en aquest negossi.

DIMECRES a XJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers feren fer una embaxada als s.^{rs} deputats del general de Cathalunya per medi dels s.^{rs} Hieronym Calders militar y Agusti Pexau ciuteda la qual donaren en scrits que es del tenor seguent. Idem.— Embaxada dels Srs. Consellers als Sors. Diputats.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

Legida en lo savi concell de çent lo die de air la resposta de v.^{a} s.^{a} feta ab la última embaxada desta çiutat y paper contenint los proçehiments fets fins vuy en orde a las materias corrents ha deliberat dit concell que aquell mateix die per la tarda los s.^{rs} concellers en forma de çiutat vestits ab les insignias consulars acompanyats de prohomens fessen com en effecte feren a les nou de la nit una embaxada a sa Ex.ª copia de la qual se done a v.^{a} s.^{a} y de la resposta que fonch servit fer a ella que es del thenor seguent: que stave gustossissim de fer etc. inseratur etc.

DIJOUS a XIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual vingue una embaxada ab masses altas de part dels s.^{rs} deputats del general de Cathalunya la qual reportaren los s.^{rs} (1) . . . . Idem.— Embaxada dels Sors. Diputats al Concell de Cent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

La merce que v.^{a} s.^{a} feu dimars passat que comptavem a 10. del corrent, als deputats quels fonch explicada ab embaxada

(1) Los transmesors de dita embaxada, quals noms no se citan en lo *Dietari*, foren lo Rnt. Sr. Francesch Puig, canonge de Tortosa, D. Jacinto de Vilanova y mossen Rafel Grimosachs, ciutadà honrat. (*Deliberacions*, 1638, folio 220 girat.)

de v.ª s.ª y la que es stat servit ferlos lo die de vuy enviant los la resposta de sa Ex.ª es molt conforme a la confiansa que dits deputats fan de v. s.ª y uniformitat de la correspondentia de las dos cases y confian continuara v. s.ª fins aconseguir lo total remey y assiento de las cosas occorrents en tot beneffici del general com ya ab altres embaxades tenen suplicat a v.ª s.ª fent a saber a v.ª s.ª com lo die de air a instantia del procurador de Miquel Joan de Montredon algutsir ordinari de sa mag.ᵗ se presentaren uns papers que se envien a v.ª s.ª als deputats y ohidors y divuytena tant Ecclesiastich com als seculars la mayor part dells dexant los en sas casas, y suplican a v.ª s.ª sie servit manar continuar los bons officis que fins assi te fets que ab lo efficas medi de v.ª s.ª se prometen tot bon succes que ho rebran a merce de v.ª s.ª»

Resposta enviada per sa Ex.ª als s.ʳˢ concellers.

«Responent sa Ex.ª a la embaxada que a 10. del corrent se li es donada de part de v.ª s.ª per medi dels mag.ᶜʰˢ concellers y sos promens que comensa: «Aquesta ciutat desija.» Diu sa Ex.ª que lo medi de v.ª s.ª en totas occasions y negocis es de molt gran estimacio pera sa Ex.ª y sempre desijara que los successos sian molt a gust de v.ª s.ª com ho espera del zel ab que tractan les materias del servey de sa mag.ᵗ y resta sa Ex.ª advertit de la deliberacio que v.ª s.ª ha fet de nomenar setse persones pera conferir los medis que poden inportar al assiento dels negossis corrents y si pera mes facilitarho importara que persones per part de v.ª s.ª conferescan ab ministres de sa mag.ᵗ sa Ex.ª ne anomenara ab orde de que amostren a v.ª s.ª tots los papers fahents pera la materia per que de la notitia particular del negoci se puga millor acertar lo medi convenient de hont ha de resultar lo sobrecehiment que v.ª s.ª desija que tingan los procehiments ques van fent.»

Idem.— Altra embaxada al Sor. Virrey.

Dit die los s.ʳˢ concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent lo die present feta enviaren una embaxada al s.ᵒʳ virrey per medi dels s.ᵒʳˢ Agusti Peixau Hieronym Calders Joseph Jover y Antoni Carçer la qual li donaren en scrits que es del thenor modo y forma seguents.

«Ex.ⁱᵐ S.ᵒʳ

Lo die de vuy se es legida en lo savi concell de cent la res-

posta de v. Ex.[a] y ha entes lo favor y merce reb de v.[a] Ex.[a] en fer estimacio de que vulla esta ciutat mediar les materias corrents y com reste assegurada de aquestos favors y bona dispositio de v.[a] Ex.[a] en ferli merçe la qual ha vist en totas las respostas es stat servit fer a ses embaxades y assenyaladament en la ultima alt refferida y estant çerta que manara v.[a] Ex.[a] concideraŗ que lo convenient per la bona directio y principi del assiento de ditas materias es sobre seurer en elles. Ha deliberat dit concell esperant rebrer esta merce de v.[a] Ex.[a] lo suplicassem de sa part sie servit manar sobre seurer en dits procehiments que fent li esta merce v.[a] Ex.[a] restara dita ciutat ab lo consuelo que espera rebrer y se li acabara lo sentiment y viva pena te y tindra fins aja obtinguda esta merce de v.[a] Ex.[a] fent a saber a v.[a] Ex.[a] que esta junt lo concell sperant la resposta de v.[a] Ex.[a]»

Dit die per medi dels dits s.[rs] Agusti Peixau y Hieronym Calders se feu embaxada de part dels s.[rs] concellers inseguintne la deliberacio del savi concell de cent lo die present feta als s.[rs] deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Idem. — Idem dels Sors. Consellers als Sors. Diputats.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Stima aquesta ciutat a particular favor lo que v.[a] s.[a] es stat servit ferli ab la embaxada de part de v.[a] s.[a] reportada al savi concell en lo qual ses legida y tambe la resposta de sa Ex.[a] feta a la ultima li feu esta ciutat y oida aquella ha fet la deliberacio y embaxada a sa Ex.[a] ques donen copias a v.[a] s.[a] y de la resposta ha feta sa Ex.[a] que es la seguent.

«Que desijave summament donar gust a la ciutat y que lo que la ciutat li demanave en raho de manar sobre seurer en las materias corrents no li ere possible poder respondrer de prompte per esserli forsos consultaro ab lo concell y que desijave tant que la ciutat experimentas sos effectes que tots se encaminen a donar assiento a las materias proposades que li aparexia que pera donarli bon principi era necessari que la ciutat anomenas personas pera conferirse ab los que ell anomenaria y que desde ara anomenave als s.[rs] Regent Magarola als dos mag.[chs] advocats fiscals y d.[or] Carreres.»

Y aixi mateix se done copia a v.[a] s.[a] de la ultima deliberatio feta per dit concell despres de aver tingut notitia que sa Ex.[a] avia anomenades quatre persones pera conferir ab les anomenadores per esta çiutat lo assiento de las materias corrents y son

Elets per lo negoci de Mataro.

les anomenades per esta çiutat Agusti Pexau, Pau Boquet, Hieronym de Calders y lo d.^{or} Pere Joan Rossell la qual deliberacio sta en la ma corrent en la scrivania mayor de la present casa.»

Festa de la Assumpció.

DIUMENGE a XV. de dit. — En aquest die festa de la Assumptio de nostra s.^{ra} los s.^{rs} concellers absent lo ters per star fora la present çiutat demati a les nou hores se aiuntaren ab sos prohomens en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli anaren en la seu ha oir lo offici lo qual ohiren alt al altar mayor assentats a la part del Evangeli en los banchs de la ciutat que alli son y al donar de la pau la dona lo sots diaca al s.^{or} conceller en cap y lo s.^{r} conceller en cap als demes y lo diaca al cor com es axi costum en la seu.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

Festa de St. Roch.

DILLUNS a XVJ. de dit. — En aquest dia festa de s.^{t} Roch demati entre les sis y set horas los s.^{rs} concellers absent lo ters per ser fora çiutat se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli anaren en la iglesia de dit s.^{t} e alli stigueren assentats ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{r} conceller en cap y lo s.^{r} conceller en cap als demes: y al entrar y exir de dita iglesia los reben los canonges de s.^{ta} Anna y cada canonge se posa en lo mig entre un s.^{or} conceller y lo prom.

Prossegueixen los debats sobre'l negoci de Mataró.

DIMARS a XVIJ. de dit. — En aquest die de part dels s.^{rs} deputats se feu una embaxada als s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} don Joan de Paguera y Jaume Damians ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Los deputats del general de Cathalunya agrehexen a v.^{a} s.^{a} y estiman la merce los ha fet, ab la relacio que avuy los han fet les quatre persones eletas per v.^{a} s.^{a} en la materia occorrent y suplican a v. s.^{a} sie servit continuar la mateixa merçe fins a total assiento y conclusio del negoci per que se alcanse lo fi que v.^{a} s.^{a} y aquell concistori desijen, valentse dels medis que a v.^{a} s.^{a} aparexeran mes convenients que ho rebran a singular merçe.»

Idem.

DIMECRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.^{rs} Agusti Pexau ciuteda y Pau Boquet militar los s.^{rs} concellers feren fer una embaxada al s.^{or} virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

La honrra y merce que v.^{a} Ex.ª fou servit fer a esta ciutat quant suplicant li lo assiento de las materias corrents li signiffica condecenderhi y ab mayor gust per mediaro ella, la asseguraren rebrerles mayors en tot lo restant de la bona directio de aquest fi ques desija, donantli mayor animo aver experimentat que ses petitions tenen ab v.^{a} Ex.ª sempre la gracia y estimacio que publiquen los effectes que son notoris, y axi alentada de aquestos favors anomena persones pera conferir ab los ministres reals les circunstantias y medis convenients a dit assiento, y tenint per mes efficas principi en hu y altre judici nos donas lloch ha procehiments alguns, donant v.^{a} Ex.ª lustre y aucthoritat a la cosa prengue aquella y te vuy aquest stat, y conçiderant dita ciutat que en materia tant grave tenen molt gran primor los medis que poden proporcionar lo final assiento della, y restant molt prendada que ha desijat v.^{a} Ex.ª sempre lo mayor beneffici de la generalitat, la qual gasta tots los dies quantitats conciderables en raho dels doctors compresos en la regalia, y que no es menor lo dany comu ques concidera per la falta faran en lo patrocini de las causas de sos clientols mayorment estant per entrar promptament lo negoçi, y que v.^{a} Ex.ª manara midir estas convenientias y confiansa que te esta ciutat ab la naturalesa de animo generos de v.^{a} ex.^{a} lo soplica sie servit continuant estas merçes ferli nova graçia pus la pot fer sol v.^{a} Ex.ª encara que la estranyen dits ministres de licenciar a dits Advocats pera tornarsen a ses cases y de anar a la deputatio quant convingues y ha altres pars com no sie devant v.^{a} Ex.ª ni informar als doctors del Real concell que esta y mayors merces confia rebrer de la liberal ma de v.^{a} Ex.ª»

Dit die. — En aquest die lo s.^{r} virrey per medi de mossen Montserrat Puigvert scriva de manament envia als s.^{rs} concellers la resposta en scrits a la ultima embaxada a ell feta lo die de air la qual es del thenor seguent. Idem.

Resposta de sa Ex.ª

«Responent sa Ex.ª a una embaxada lo die de vuy de part de v.^{a} s.^{a} donada per Agusti Peixau y Pau Boquet que comensa, «La honrra y merce que fou servit v.^{a} ex.^{a} fer a esta çiutat.» Diu sa Ex.ª que per part de v.^{a} s.^{a} se li demana ques sobre seguessen tots los procehiments fets en las materias corrents entre

tant ques tractava lo assiento que avian de tenir y que vencent moltas difficultats per lo desig que te de donar gust a v.^{a} s.^{a} vingue be en ques sobre segues en tot y que despres se a instat que los advocats consultats y Assessors poguessen tornarsen a sas casas que es article del tot different del sobrecehiment y passa a tocar ja en los merits del negoci principal lo qual ab tots sos deppendents ha de restar assentat de una vegada y no pot dividirse y tractarse per caps differents y que als inconvenients que v.^{a} s.^{a} representa se podra acortar ab la brevedat de la resolutio facilitada ab los medis que v.^{a} s.^{a} proposara com ho spera sa Ex.ª del zel y prudentia ab que v.^{a} s.^{a} mira las cosas del servey de sa mag.^{t}»

Segueix lo mateix negoci.

DIJOUS a XVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} Agusti Peixau çiuteda y Pau Boquet militar enviaren als s.^{rs} deputats copia de la dalt dita resposta de sa Ex.ª

Idem.

DIVENDRES a XX. de dit. — En aquest die los s.^{rs} deputats per medi dels s.^{ors} Franc.^{h} Puigiener militar y Jaume Damians çiuteda feren fer una embaxada als s.^{rs} concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

Los deputats del general de Cathalunya restan molt agrahits a la merce que v.^{a} s.^{a} fins assi los ha feta y assenyaladament a la ultima embaxada han feta a sa Ex.ª y en donarlos avis de la resposta de sa Ex.ª a dita embaxada. Y com v.^{a} s.^{a} hage vist que per nostra part li havem donat gust en tot lo quens ha significat convenir per lo assiento del negoci occorrent sens restrictio ni limitatio alguna. Supplican a v.^{a} s.^{a} sie de son servey continuar ditas merçes y bons officis fins al bon exit del negoci per los medis aparegan a v.^{a} s.^{a} mes convenients.»

Idem.

DIVENDRES dit die despres dinar a les quatre horas los s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} Agusti Peixau çiuteda y Hieronym Calders militar feren fer una embaxada al s.^{or} virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

De v.^{a} Ex.ª spera esta ciutat rebrer lo consuelo convenient al sentiment y pena gran que te que ses desdichas la tinguen en estat de no merexer rebrer de sa ma lo favor y merçe que en la

ultima embaxada ha supplicat en orde a manar licentiar los Assessors y advocats de la deputatio en lo modo contengut ab aquella embaxada, y ab esta torna a supplicar a v.ª Ex.ª lo mateix, y que mane conciderar que attenent dita ciutat al mayor servey de sa mag.ᵗ premedita ans de suplicaro a v.ª Ex.ª esser singular medi dita licentia peral final assiento de la materia y que prenent lo alguns caps substantials com es aquest tindra menor difficultat y mayor dispositio dit assiento perdonantli esta replica y licentiantla pera insistir en ella fins aja alcansat aquesta merce de v.ª Ex.ª que sol la pot concedir per conciderar es unich aquest remey a la conveniençia del negoçi.»

Dit die se tingue concell de cent en lo qual fonch legit una copia de la carta de sa mag.ᵗ enviada al Ex.ⁱᵐ s.ᵒʳ compte de S.ᵗᵃ Coloma llоctinent y capita general del present principat de Cathalunya y per sa Ex.ª enviada als s.ʳˢ concellers per medi de mossen Joan Pau Oller scriva de manament la qual es del thenor seguent.

Carta del rey sobre'l servey dels 500. soldats

Copia de la carta de sa mag.ᵗ

«Al egregio conde de S.ᵗᵃ Coloma pariente mio lugartiniente y capitan general en el principado de Cathalunyá y condados de Rossellon y Çerdanya.

El Rey.

Egregio conde de S.ᵗᵃ Coloma pariente mio lugarteniente y capitan general. Recibiose vuestra carta de 22. del passado con aviso de la resolution de essa çiudad en orden al cumplimiento del servicio de los quinientos hombres que offrecieron el anyo passado en que no se alargan a mas de los ciento y sinquenta por tres mesos como lo avian deliberado antes y haviendose visto lo que desis y la carta que la çiudad me scrive sobre esto ha parecido que aunque haya tomado esta resolution no se deve disistir de persuadir las lo que deve haser para que bien advertida de su obligaçion corresponda con ella y assi os encargo y mando que bolvays ha haser nueva instantia sobre esto poniendoles delante que todos los demas sirven y mucho en esta ocasion y que parece contra lo que acostumbra essa çiudad y provincia y las esperansas que tengo el dexarlo de haser pues en tiempo de tan presisa necessidad hase menos que quando no era tan grande y por ningun caso os dexareys vencer de la reso-

lution sino que con perseverancia y representandoles lo que deven haser procureys conseguir lo que se desea. Data en Madrid a 7. de Agosto 1638.

YO EL REY.

v.t Car.lis	v.t Morlanes R.
v.t Vico R.	v.t Bayetula R.
v.t Magarola R.	v.t Sisternes R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Negoci de Mataró.

Dit die lo s.r virrey per medi del mateix scriva de manament envia als s.rs concellers la resposta en scrits a la ultima embaxada la qual es del thenor seguent.

«A la Embaxada explicada de part de v.a s.a per Agusti Pexau y Hieronym Calders lo die present que comensa. «Ex.im S.or De v.a Ex.a espera etc.» Diu sa ex.a que ab les respostes que te donades a altres embaxades que en sta materia se li han fetas ha referides les raons per les quals apar no poderse donar lloch per ara a la gracia ques demana se fasse en favor dels Assessors y Advocats consultats que stan compresos en lo proçes de regalia fet en la Regia cort y que ab esta respon lo mateix advertint lo dany se fa ab la dilacio de proposar medis per al assiento del negossi principal al mateix negoci y a la facilitat de la mateixa gracia ques demana y que axi sera molt acertat que v.a s.a tinga la ma en que guanyant temps se tracte dels medis del assiento ab tota provisio pus sa Ex.a sempre tindria lo desig de que se alcanse com ho confia pel medi de v.a s.a»

Servey dels 500 soldats: noves instancies del Virrey.

Dit die lo s.or virrey per medi del dit scriva de manament envia un paper als s.rs concellers lo qual se legi en lo savi concell de çent que es del thenor seguent.

«Sa mag.t Deu lo guarde ab carta de 7. del corrent me mana que torne a dir a v.a s.a quant grans causas se offerexen per que lo servey de la gent sie en lo numero de sinchcents homens, com lo any passat: part dellas las veu v.a s.a pus ha tants dies que per assi passan tropas de soldats en tant gran numero, que casi resta la armada de mar sens gent, y estas fronteras solas, y si ab lo servey que v.a s.a fara y ab lo exemple que seguiran los demes nos preve sta falta, podrian sentir algun dany irreparable, perque lo enemich esta vigilant, y envestira la part descuydada, com ses experimentat en Fuente rabia, la qual te sitiada ab molt apreto. A mes de aço estant invadida

Espanya ab un exercit enemich dintre della, y acudint de totas sas provincias la gent ab tanta demonstracio, deu v.ª s.ª correspondrer a las veras ab que sempre ha acudit al servey de sa mag.ᵗ crexent los serveys al pas que las necessitats crexen com sempre ho ha fet y ara espero queu fara v.ª s.ª, o, a lo menos que no sera inferior aquest any lo numero de la gent al del any passat, y que en tot se conexera que en las cosas del servey de sa mag.ᵗ se senyala esta çiutat, de manera que ninguna la aventatja.»

DISAPTE a XXJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per medi dels s.rs Agusti Peixau çiuteda y Hieronym Calders militar feren fer una embaxada als s.rs deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. Negoci de Mataró: debats.

«Molt Ill.e S.or

Reberen lo die de air los s.rs concellers [y] junta de la materia corrent la embaxada de v.ª s.ª y ab ella molta merce de que ses diligencias tingan gracia y stimacio ab v.ª s.ª la ultima de las quals feu fer aquell mateix die altra embaxada a sa Ex.ª de la qual y de la resposta se envie copia a v.ª s.ª a qui certiffica esta çiutat que te molt gran desconsuelo que no obren los effectes que demana son desig pera dar gust a v.ª s.ª en orde a dita materia per lo assiento de la qual y servir a v.ª s.ª resta dita ciutat ab la dispositio que sempre.» (1)

DIUMENGE a XXIJ. de dit. — En aquest die los s.rs deputats enviaren una embaxada als s.rs concellers per medi dels s.rs don Joan de Paguera y Hieronym de Navel ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Molt Ill.e S.or

Los deputats del general de Cathalunya estiman a v.ª s.ª les diligentias tantas y tan continuas que ha fet y fa a las materias corrents degut a la antiga correspondentia que v.ª s.ª y lo concistori han guardat sempre en totas ocasions y com veuhen que v.ª s.ª li ha aparegut ser medi efficas lo tornar los Assessors y

(1) Corresponent a aquesta jornada y altres sotseguents, apareixen varies insertes que fan referencia a entrada fraudulenta de robes de França a Sitges. V. Apèndix IV.

doctors aplicats en la deputatio a ses cases creuhen y tenen per çert que per la bona directio de la materia corrent es lo verdader cami. Y axi suplican a v.ª s.ª mane insistir en aquell pus no poden persuadirse que essent lo primer proposat per v.ª s.ª y ser cosa que depenja de la mera gracia de sa Ex.ª nos prometa la çiutat esta y mayors favors de la manera que v.ª s.ª la ha experimentada en altras ocasions queu rebran a particular merçe.»

Idem. DILLUNS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers feren fer una embaxada als s.rs deputats per medi dels s.rs Agusti Peixau ciuteda y Hieronym de Calders militar la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

A la embaxada de v.ª s.ª feta lo die de air respon esta çiutat que ha desijat y desija quant li es possible lo assiento de las materias corrents y per entrar en aquell tenint attendentia al beneffici de la generalitat a diligenciat quant li es stat possible obtenir de sa Ex.ª la gracia licentiativa dels Assessors y advocats compresos en la regalia supplicantho y ab las veras que son notori[e]s a v.ª s.ª no com ha cap principal del final assiento de la materia sino com ha donant mayor dispositio a ell. Esta fins ara no se es poguda alcansar pero se spera aconseguir entrant en lo substantial del negoci, manara v.ª s.ª consideraro com ho spera de la prudentia de v.ª s.ª dita çiutat a qui assegura continuara ab las mateixas veras tots los officis proporcionats al fi ques desija y en dar gust a v.ª s.ª»

Guerra ab França: noves. Dit die despres dinar se tingue concell de çent en lo qual foren legits la copia de la carta del Rey nostre s.or y paper enviat per sa Ex.ª als s.rs concellers que stan insertats en lo present dietari en jornada 20. de dit y tambe dos altres papers tambe per sa Ex.ª a dits s.rs concellers enviats lo die de air per medi de mossen Joan Pau Oller scriva de manament los quals son del thenor seguent.

«*Avissos de Françia.*

Que en Çeza estan 9. companyas y las demas tres leguas mas adentro y que se an llebado para ellas 6. cargas de polvora y 6. de balas y cuerda y algunos petardos.

Que una legua de Biesses (1) esta el duque de Luy con 12,000 infantes.

Que el hijo del marques de Mirapeix (2) tiene 1,200. caballos y ba hasiendo hasta 800. mas, y que tiene orden del Rey en que le dise este a punto, para primero de octubre, para entrar en Rossellon y se ba hasiendo cada dia mucha mas gente de infanteria y cavalleria por la Lenguadoca.

Que en Cavastanyo (3) ay tres companyas de cavallos sin las refferidas arriba.»

Copia de carta del marques Geri de la Rena scrita al conde de S.ta Coloma.

«Despues de aver despachado el correo yente a toda diligencia he tenido las nuevas que v. Ex.a vera juntamente con hessas gazetas de Françia: pareceme que por todas partes quiere el enemigo haser su echo: si suçediere algo se hara todo el esfuerço possible para la deffensa y se hira dando toda priessa en el travajo de todas las fortiffications y el proveher los castillos no es possible tan presto respeto de averse embiado las cavalgaduras con los soldados sin embargo procurare haser la diligencia possible para ello: no se offreçe otra cosa de que abisar a v.a Ex.a a quien g.de Dios como desseo. Perpinyan y Agosto 18. de *1638*.

Marques Geri de la Rena.»

DIMARS a XXIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs conçellers feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.rs Hieronym Calders militar y Jaume Bru çiuteda la qual li donaren en scrits y asso inseguint la delliberacio del savi concell de çent celebrat lo die de air la qual es del thenor seguent.

Embaxada al Sr. Virrey en rahó al servey dels 500 soldats.

«Ex.im S.or

Lo die de air se legiren en lo savi concell de çent la copia de la real carta de sa mag.t Deu lo guart y paper de v.a Ex.a que fou servit enviar als concellers, hoits los quals no tingue menor pena y desconsuelo, ans mayor del que tingue a 16. de juny

(1) Béziers?
(2) Mirepoix?
(3) Cabestany.

passat que per no poder mes ni allo mateix delibera servir al Rey nostre s.^{r} sols en lo n.^{o} de 150. soldats en lo modo alli deliberat, per veurer que en ocasio tant apretada, ho sien nostres forçes y estat debil y esta çiutat del tot exausta y atreballada, perque Ex.^{im} s.^{or} sobre abunden en la mitat y mes los gastos que tots los anys, li son forsosos sustenir a ses entrades y rebudes, y per que esta veritat es notoria a v.^{a} Ex.ª escusara de explicarlos, supplicant a v.^{a} Ex.ª li fasse merce y favor que sera molt singular que mediant v.^{a} Ex.ª se tinga sa mag.^{t} servit de nosaltres ab aquest poch servey assegurant a v.^{a} Ex.ª que si be lo aviam offert no sabem de hont pora exir lo gasto que importara aquell, esta y maiors merçes se promet dita çiutat de v.^{a} Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que be sabia la ciutat en quins aprietos stave sa mag.^{t} en lo de las guerras y que ell ho scriurie a sa mag.^{t} y ley recomendarie ab moltas veras y axi mateix tot lo que pogues fer per la çiutat ho farie ab molt gran voluntat.

Segueixen los debats sobre'ls afers de Mataró.

DIMECRES a XXV. de dit. — En aquest die los s.^{rs} deputats feren fer una embaxada als s.^{rs} concellers per medi dels s.^{ors} Fran.^{ch} Joan de Vergos militar y Jaume Damians çiuteda la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

No menor merçe de la que confiavan an rebuda de v.^{a} s.^{a} los deputats ab la embaxada que de v.^{a} s.^{a} reberen als 23. dest mes y de las diligencias y bons officis que ab ella veuen ha fets v.^{a} s.^{a} en la materia corrent que regonexen y estimen moltissim. Y per quant se an offertas cosas novas de importancia en dita materia de que necessitan donar rao al savi concell de çent. Supplican a v.^{a} s.^{a} sie servit manarlo juntar lo mes prest sie possible que la rebran a particular merce de v.^{a} s.^{a}»

La çiutat avent entes que lo serenissim s.or. duch de Modena persona real venia ab un gran stol de galeras feu primer fer salva per los baluarts y apres de feta se sabe al contrari.

Dit die despres dinar serca de las quatre horas stant aiuntats los s.^{rs} concellers en la casa de la ciutat vingue en ella Jaume Flaquer guardia del port de esta çiutat lo qual digue als s.^{rs} concellers com de las galeras que Montjuych assenyalave que aparexie eran divuyt, o, vint era arribada en lo moll de esta çiutat una faluga napolitana de ditas galeras y lo patro della li avia dit a ell dit Jaume Flaquer com lo s.^{im} s.^{or} duch de Modena venia ab ditas galeras y que axi ell ho feya a saber als s.^{rs}

concellers. E axi los dits s.^{rs} concellers per millor assegurarse de asso enviaren a Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona syndich de la çiutat al s.^{or} virrey per saberho millor de sa Ex.ª y a la que dit Bruniquer anave en casa del dit s.^{or} virrey arriba en la present casa de la ciutat lo doctor Fonoll capella mayor de sa Ex.ª lo qual digue de part del s.^{or} virrey als s.^{ors} concellers fent los a saber com sa Ex.ª havia sabut per cosa molt certa com lo s.^{im} s.^{or} duch de Modena ere aqui ab les galeras y que staven ia molt çerca per entrar y que axi los ho feya a saber per que sa s.^{a} fos servit acudir al que tenia obligacio per ser persona real y molt deute de sa mag.^{t} y voler lo Rey nostre s.^{or} se fes ab ell si y conforme se feu ab los serenissims princeps de Saboya quant vingueren en sta çiutat segons sta llargament descrit en la real carta de sa mag.^{t} que esta insertada en lo registre de la present casa. E axi encontinent los s.^{ors} concellers ordenaren als s.^{rs} Hieronym Calders militar y Jaume Bru ciuteda fossen servits de anar com ha embaxadors acompanyats de mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa y de alguns altres officials de aquella ha embarcarse ab les dos falugas que al moll lo guardia del port de la ciutat tenia ja alli aperalladas per anar ab ellas alt a la mar a donarli la benvinguda de part de la çiutat y los s.^{ors} concellers ab un cotxe ab molta pressa anaren al baluart de mijorn per donar alli los ordens neçessaris: y en ser al baluart per quant veren que ja les galeras que eran 16. ho 18. de la squadra de Napols y de Genova eran cerca per entrar devant lo baluart de llevant los s.^{rs} concellers donaren orde als artillers de la çiutat que alli staven que tirassen y fes la çiutat la primera salva ans que las galeras com de fet se feu axi que los baluarts de llevant y de mijorn y lo baluardet del vi tiraren primer tota la artilleria y algunas pessas ab balas per ser salva real y apres de aver tirat la çiutat tiraren totas les ditas galeras: y partint los dalt dits s.^{ors} cavallers ab los demes ab un cotxe del dit baluart de mijorn per anarsen a embarcar al moll a la que foren en lo moll entengueren per molt çert que lo dit s.^{or} duch de Modena no venia ab eixas galeras sino que era restat a Palamos ab dos galeras ço es la capitana y patrona del duch de Tursis de Genova y que se tenia per çert arribarie ab ditas dos galeras esta nit, o, lo endema: y anant tambe lo s.^{or} virrey al moll pera rebrel en la galera a la que fonch al portal de mar entengue tambe per molt çert

lo mateix y encontinent sa Ex.ª per correspondrer a sa deguda obligacio ho envia a dir per medi de Pedro Mathias de Ansano son cavalleris als s.ors concellers los quals troba en dit baluart de mijorn en presentia del R.im s.or Bisbe de Barcelona qui stave alli ab dits s.rs concellers donant los de part de sa Ex.ª molt gran satisfactio la qual stimaren a molt gran merce de sa Ex.ª

Entrada del serenissim sor. duch de Modena persona real molt deute de sa magestat.

DIJOUS a XXVJ. de dit. — En aquest die avisant lo demati lo guardia del port de la ciutat a les sis horas als s.ors concellers com Montjuych assenyalave les dos galeras en que venia lo s.im s.or duch de Modena encontinent acodiren al baluart de mijorn hahont tambe acudiren los dalt dits s.ors Hieronym Calders y Jaume Bru per anar a las galeras ha donar de part de la ciutat la benvinguda a dit s.or y partint de dit baluart ab un cotxe ab mi dit scriva Racional per anar al moll ha embarcarse ab les dos falugas que alli estaven apparelladas a la que foren al portal de mar per quant era encara molt mati y nos trobaven officials de la ciutat trobaren alli ab un cotxe los s.ors Hiecinto Sala ciuteda y don Garau de Alemany als quals soplicaren fossen servits de honrrarlos en acompanyar los, com ho feren. E axi anaren tots junts al moll E alli se embarcaren ab les dos falugas que lo guardia del port de la çiutat tenia ja apperalladas e de alli anaren fins dalla Montgat ha hont staven surtas les ditas dos galeras y arribant a ellas a la que foren puiats a la capitana que era del duch de Tursis de Genova los isqueren a rebrer dos cavallers de sa Altesa y los digueren qui eran y dientlos com eran los embaxadors de la ciutat de Barcelona que anaven a donar la benvinguda a sa Altesa encontinent entraren hà dirho a sa Altesa no obstant lo trobaren que stave sobre mesa, en lo punt los feu entrar dins la popa de dita galera ha hont trobaren lo dit s.im s.or Duch de Modena al cap de la popa en lo mig hahont rebe la embaxada estant de peus lo qual aportave un vestit de lenilla, o, sargeta de color de rosa seca trepat, al qual donaren la ben vinguda de part de esta ciutat y lo gran contento ne tenia per raho de aquella offerintli axi mateix que en tot lo que sta çiutat lo pogues servir y fos de son real servey ho faria ab molt gran voluntat: la qual embaxada rebe sa Altesa de la çiutat ab molt contento y estimatio signant en la ma en lo principi de la embaxada als dits s.ors embaxadors se cobrissen com de fet mentres li donaren dita embaxada ells y los altres dos cavallers quils acompanyaven se cobriren y esti-

gueren cuberts: y demanantli si ere servit sa Altesa se li fes entrada y ha que hora digue que en lo de la entrada se fes conforme lo gust de sa mag.^{t} y que fos pera les quatre de la tarda si be lo comprengueren molt poch per parlar en sa llengua: y despedintse de sa Altesa sen tornaren en Barcelona ab ditas dos falugas y tornaren la resposta als s.^{rs} concellers que devian ser les dos horas despres dinar per ser anats tant luny si be ja los s.^{rs} concellers ho avian sabut. E axi ha dita hora partint de la present casa de la ciutat a cavall ab la agraduacio que llargament esta descrita en lo llibre de agraduations que aporta lo scriva de les obres y ab los consols de la lotia anaren exint per lo portal de mar ha hont stave dalt sobre dit portal la musica de la ciutat com son tabals trompetas y menestrils ab les cotas de domas carmesi, anaren fins al moll ha hont stigueren a cavall molt bon rato fins que les ditas dos galeras entrassen en lo moll y ans de arribar los s.^{rs} concellers en lo moll per quant ja les galeras eran molt cerca per entrar ço es mes ansa del baluart de llevant la ciutat havia ia comensat primer ha fer la salva ço es que tiraren tota la artilleria dels baluarts de llevant y de mijorn y lo baluardet del vi y per quant noy ague temps nos pogue traurer la artilleria per la muralla que si hi haguera hagut temps se fora fet y en dita salva tiraren algunas pessas ab balas per ser salva real: y encontinent de aver feta la ciutat dita salva les ditas dos galeras en que venia sa Altesa ço es la capitana del duch de Tursis y la patrona de Genova saludaren a la çiutat ab quatre pessas cada una y entrades que foren ditas dos galeras en lo moll y la capitana ha hont venia lo dit s.^{or} Duch de Modena acostada que fonch la popa della junt lo pont que la ciutat tenia alli fet cubert de vayeta vermella los s.^{rs} concellers y promenia se apearen de a cavall y baxant per lo desembarcador essent baxats anant axi mateix agraduats entraren per lo dit pont y anaren fins dins dita galera al entrar de la qual tiraren totas las galeras axi la dita capitana del duch de Tursis ha hont anave lo dit s.^{im} s.^{or} com totas las demes galeras que staven en lo moll ço es quatre pessas cada una y isqueren a rebrer los s.^{ors} concellers alguns cavallers de dit s.^{or} al entrar de dita galera y entrant dins la popa trobaren alli a la porta lo spectable s.^{or} don Aleix de Marimon y Jaffer governador de Cathalunya qui sen era exit per quant stave present dins dita popa lo s.^{or} virrey y per dita raho noy tenia dit s.^{or} governador preçedentia alguna: y entrats

dits s.^{ors} concellers dins dita popa trobaren alli lo s.^{im} s.^{or} duch de Modena ab lo Ex.^{im} s.^{or} compte de Sancta Coloma llocti-nent y capita general del present principat de Cathalunya al cap de avall de dita popa en lo mig stant den peus ab un vestit que aportave de lenilla, o, sargeta color de rosa seca ab una balona plana gran llensada ha hont estigueren tots den peus en sta forma ço es sa Altesa en dit lloch ço es los s.^{rs} concellers absent lo quint per star desganat a la part squerra y lo s.^{or} virrey a la part dreta ço es del Evangeli y los s.^{ors} concellers de la Epistola y los s.^{ors} de la agraduacio a la part y apres del s.^{or} virrey. E apres de aver fet los s.^{ors} concellers la salut y cortesia al s.^{im} s.^{or} duch de Modena lo dit s.^{or} duch signa en la ma als s.^{ors} concellers y promens ques cubrissen com de fet axi los s.^{ors} concellers com los promens de la promenia se cobriren lo s.^{or} conceller en cap ab molt gran eloquentia tornantse a llevar lo barret y los demes y ell tambe dit s.^{or} duch de Modena comensant dita embaxada y tornantse tots a cobrir li dona de part de tota esta çiutat la ben vinguda y lo gran contento y alegria que per raho de aque-lla avia tingut y tenia confiant que ab lo emparo de sa Altesa les cosas della tindrian aquel feliz succes que per tots es desijat al servey de Deu, del Rey nostre s.^{or} y beneffici universal de tota esta çiutat y provinçia y que tota esta ciutat estave molt prompta y desijosa en servir lo en tot lo que fora de son real servey com per sa Altesa fora vist. La qual embaxada y recibo rebe lo dit s.^{im} s.^{or} ab molt gran aplauso y estimacio que feu a la ciutat fent molts compliments als s.^{ors} concellers ab sa llengua que apenas se podie compendrer: y acabat lo raonament exint de la dita popa anaven devant los tres s.^{ors} concellers quiscu ab son bordo de dita promenia y apres darrera anaven lo dit s.^{or} duch de Modena en lo mig lo s.^{or} virrey a la ma dreta y lo s.^{or} conceller en cap a la ma squerra lo s.^{or} governador per no tenirhi lloch anave darrera ab alguns cavallers axi de dit s.^{or} com de la terra y al exir dit s.^{or} de la galera y entrar en lo dit pont tiraren totas las galeras axi la que sa Altesa anave com las demes que staven en lo moll y fent cami per lo dit pont arri-baren al desembarcador ha hont pujant dalt en lo moll alli sa Altesa puja tot primer a cavall ab un cavall blanch que alli li tenian aparellat apres lo s.^{or} virrey y tots los s.^{ors} concellers anant devant los verguers dels s.^{ors} concellers ab les masses no del tot altas per anarhi lo s.^{or} virrey e apres los tres s.^{ors} conce-

llers agraduats del mateix modo y los consols de la lotja y apres darrera lo dit s.^{im} s.^{or} duch de Modena en lo mig lo s.^{or} virrey a la ma dreta y lo s.^{or} conceller en cap a la ma squerra y volent fer cami la ciutat torna a fer altra salva dels baluarts dalt dits del mateix modo que la primera que realment fonch cosa de veurer y fent cami vers lo portal de mar trobaren alli tres companyes ço es de la confraria dels sastres capita lo s.^{or} don Thomas Fontanet, la confraria dels fusters, y la dels passamaners ab ses banderes de camp los quals del moll fins a palacio anaren molt galejant y arcabussejant per orde y manament de la ciutat que fonch cosa de veurer y del gran concurs de gent quey hague de la gent de ciutat que staven mirant dita festa que apenas se podie passar y exint per lo dit portal de mar anaren fins a la casa del dit Ex.^{im} s.^{or} compte de Sta Coloma virrey la qual te devant lo pla de s.^{t} Franc.^{h} ha hont avie de star lo dit s.^{im} s.^{or} duch de Modena e alli les ditas tres companyas feren una gran salva de arcabusseria y a la porta al entrarsen dit s.^{or} se despediren dell y del s.^{or} virrey los s.^{ors} concellers ab molt gran cortesia y de alli ab la mateixa agraduatio sen tornaren en la casa de la çiutat y de alli en ses cases: y ditas cosas feren los s.^{ors} concellers inseguint ne la deliberacio del savi concell de çent celebrat a 21. de maig prop passat.

DIVENDRES a XXVIJ. de dit. — En aquest die demati a les deu hores los s.^{ors} concellers enviaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional en casa del s.^{or} virrey pera suplicarlo de part dels s.^{ors} concellers volgues sa Ex.ª ser servit en veurer si poria saber del s.^{or} duch de Modena a que ora porian anar a visitarlo y tambe si gustaria sa Altesa se li fessen les alimaries y quin die: y dientho asso, lo s.^{or} virrey al s.^{or} embaxador de Spanya qui es molt del dit s.^{or} duch de Modena digue al dit s.^{or} virrey «que su altesa ha un stave en la cama» y que ell entrarie a diro a sa Altesa: y tornada esta resposta per dit s.^{or} embaxador al s.^{or} canonge Verdaguer dit s.^{r} canonge la digue al s.^{or} virrey devant de mi dient com sa altesa deye que en lo de la visita fos a les sinch horas de la tarda y lo de las alimaries sempre que fos gust dels concellers.

Los Sors. Consellers demanan hora pera anar a visitar al Sor. Duch de Mòdena.

E axi los dits s.^{ors} concellers inseguint la dalt dita y calendada deliberacio del dit savi concell de çent a dita hora anaren acompanyats de promens qui foren los s.^{ors} Hieronym de Gaver, Franc.^{h} Ramon Fiveller, Ramon Romeu y Magi Magarola y dels

Visita per los srs. concellers ab prohomens al serenissim sor. Duch de Modena.

officials de la present casa, en casa del s.or virrey ha hont stave lo dit s.im s.r duch de Modena en lo pla de s.t Franc.h axi que arribats que foren dits s.ors concellers en dita casa y puiats dalt ab dits s.rs prohomens a la segona istantia los isque a rebrer lo camerer mayor de dit s.im s.or anomenat el conde Sismundo Rosapano lo qual digue a dits s.ors concellers com sa Altesa stave ab una visita de un s.or conde pero que ell ley anirie a dir y encontinent molt depressa ho entra a dir a sa Altesa y encontinent sens detenirse despedi lo dit s.r conde y mana entrar los s.rs concellers y entrats que foren al tercer aposento ha hont trobaren lo dit s.im s.or duch de Modena quels isque a la porta de dit aposento fent cortesia als s.rs concellers fins fossen tots entrats y entrats que foren se posaren ço es lo dit s.or duch en lo mig del cap del aposento stant de peus y los s.ors concellers a la part dreta y los promens a la squerra y comensant lo s.r conceller en cap y los demes a ferli la salut y cortesia sa Altesa en la ma feu senyal als s.rs concellers y prohomens se cubrissen y axi los s.rs concellers y promens se cobriren y stigueren cuberts tot lo temps dura la dita visita exceptat en algunes paraules ques descobrien y ell tambe y se tornaven a cobrir lo s.r conceller en cap ab molt gran eloquentia li explica la embaxada conforme lo die de air dins la galera la qual rebe ab molt gran aplauso y contento estimant sa Altesa molt a la ciutat la cortesia y agasaio tant grandios que se li avia fet y que ho regonexeria en totas occasions pogues valer a la ciutat ab molt gran voluntat: y despedint se de sa Altesa lo dit s.or duch camina algunes dos passes y lo dalt dit s.or son camerer maior acompanya los s.ors concellers no obstant ley replicaren per moltes vegades fins al cap de la scala y alguns cavallers de palassio fins baig a la porta y de alli sen tornaren ab dita promenia y acompanyament de officials en la present casa.

Questió de Mataro y nous procehiments dels oficials reyals a Sitges.

DISAPTE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual vingue una embaxada ab masses altes de part dels s.ors deputats del general de Cathalunya la qual reportaren los s.ors don Fran.co Sans canonge de la seu de Barcelona don Fran.co Grimau y Jaume Bru çiuteda y altres los quals tots stigueren assentats cada hu apres de un prom militar, o, ciuteda de concell alternative: la qual embaxada apres de averla explicada la donaren en scrits juntament ab altres papers molt llarchs concernents a ella que per dita raho estan cusits

en la ma corrent dit die en la scrivania mayor de la present casa. (1)

Dit die los s.ors concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat dit die, anaren a les nou hores de la nit ab atxes a fer embaxada al s.or virrey la qual apres de aver ley explicada de paraula ley donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.im S.or

Los deputats del general de Cathalunya ab embaxada an dat notitia lo die de vuy al savi concell de çent de tot lo sustantial en orde a las materias corrents y assenyaladament dels procehiments se conminen fer en Sitges per raho de las robas de contrabando ques diu son en aquells (2), dient que lo llevarne actes los es permes per privilegis de aquella casa y per corts generals, signifficant lo desconsuelo ne tenen prometentse ab lo medi desta çiutat se fasse de aqueixa manera, y dolentse la çiutat que estas materias vajan engrosantse, y sperant rebrer merçe de v.a Ex.a lo supplican sie servit aconsolant aquell concistori manar donar lloch a ques lleven dits actes pus los es permes per los titols alt dits y per lo stil y observansa de aquella casa y axi mateix sie de son servey manar liçentiar als advocats y Assessors que stan en la casa de la deputatio com per altres embaxades se li ha supplicat restant ab viva pena de no aver pogut fins ara esta çiutat alcansaro essent materia que depenia de la ma liberal y graçia de v.a Ex.a de qui en totas ocasions spera rebrer maiors merçes parexent essent bon principi per mediar lo assiento de las materias corrents restant ab confiansa de alcansar una cosa y altra de ma de v.a Ex.a»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a de paraula que desijave molt donar gust a la ciutat y que ell mirarie lo paper y manarie aiuntar lo concell real y consultarie totas estas cosas ab ell y enviarie la resposta.

Diumenge a XXVIIIJ.o de dit. — En aquest die entenent los s.ors concellers que sa Altesa lo s.im s.or duch de Modena estave de partida dins breus dies de esta çiutat y enviaren quatre s.ors cavallers qui foren Agusti Peixau, Pau Boquet y de

Embaxada al sor. duch de Mòdena, demanantli prorrogués sa partida, pera ferli les degudes alimaries.

(1) V. l'Apèndix IV, sots aquest senyal: ***
(2) Vejas lo ja esmentat Apèndix IV.

Torrellas, Hieronym Calders y Ramon Romeu pera supplicar a sa Altesa volgues ser servit fer merce a la çiutat y honrrarla en detenirse alguns dies per que se poguessen fer les alimaries y demes regosijos y alegries que per lo savi concell de çent estave deliberat. A les quals coses respongue sa Altesa a dits embaxadors assenyalantlos primer en la ma se cobrissen com de fet se cobriren, que estave molt contentissim y agrahidissim de la ciutat y que per donarli gust se detindrie de anarsen fins lo dimecres proxim per que tenia ordens de anarsen ab molta pressa que no podie fer altra cosa.

Publicació de la crida de dites alimaries.

E axi tornada esta resposta per dits s.ors cavallers als s.rs concellers, los dits s.ors concellers no obstant stave ia assenyalada jornada pera fer les dites alimaries balls y mascaras pera dimars, dimecres y dijous proxims conforme se avia fet a saber per part de la çiutat als s.rs deputats per los obrers de la çiutat y als demes tribunals com son de la Real Audiencia, del molt Ill.e capitol, del Rational del Rey nostre s.or, de la ballia general, de la s.ta inquisitio, y de la lotia per los syndichs de la present çiutat, determinaren los s.rs concellers que les dites Alimaries y demes festas y regosijos se anticipassen ço es per lo dilluns, dimars, y dimecres seguents: y encontinent se feu crida per los llochs acostumats de la present çiutat per los trompeters de dita ciutat ab les cotas de domas carmesi fent a saber com los dits tres dies se feyan les alimaries balls y mascares y que en estos tres dies los qui tinguessen botigues y obradors nols tinguessen uberts com si foran dies de festa.

Seguexen los debats sobre'l negoci de les robes de contraban en Sitges.

Dit die vingue en la present casa Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual de part del s.or virrey dona als s.rs concellers una resposta en scrits a la Embaxada a sa Ex.a feta lo die de air la qual es del thenor seguent.

Resposta de sa Ex.a a la embaxada feta per los s.rs concellers a 28. de dit.

«A la Embaxada que en nom de v.a s.a explicaren los concellers de la present ciutat de Barcelona lo die de air que comensa: «Ex.im s.or Los diputats del general» etc. Diu sa Ex.a en quant als procehiments se van fent en la vila de Sitges, per raho de las robas de contrabando ques troban en los magatsems del general que sempre es stada sa intentio de donar lloch als

diputats del general de Cathalunya y ha son syndich pera llevar tots los actes de requestes y protestations extrajuditials quels aparegues convenir, com no sien jurisdictionals, que axis feu en la vila de Mataro, Que lo que ha fet sa Ex.ª es stat donar orde a que nos donas lloch a dits diputats y officials de llur concistori de fer en raho de la regonexensa de las robas y apprehensio de las que son de contrabando acte jurisdictional algu, per no tenir en respecte de ditas robas de contrabando, y de fer judici, si son desta qualitat, o, no, los diputats jurisdictio alguna, y esser aquella assoles de sa mag.ᵗ y de sos officials en exequtio dels edictes manats publicar prohibints lo comers del regne de França, en esta conformitat ho ha declarat sa Ex.ª al d.ʳ Joseph Fontanella de paraula, y en scrits als diputats, y no pot sa Ex.ª dispensar en asso per ningun cas per lo gran perjudici ne resultaria a las regalias y jurisdictio de sa mag.ᵗ y esser lo punt y article de la contentio corrent. En respecte de la licentia de tornar los Assessors del general y advocats aplicats a ses cases, diu sa Ex.ª que ja te respost moltes vegades que no pot fer la graçia que se li demane per molt justes raons que tenen maior forsa, conciderant que acaba ia lo mes de Agost, en lo qual se avian de proposar medis peral assiento de las cosas corrents, sens averne proposat algu, y que sempre ha desijat y desijara en tot lo que sie possible donar gust a v.ª s.ª»

Festes y alimaries per lo sr. Duch de Mòdena.

DILLUNS a XXX. de dit. — En aquest die se comensaren los balls y mascares y al mig die se tira tota la artilleria dels baluarts de mijorn y de llevant y baluardet del vi y la que avian fet traurer per tota la muralla de marina ço es del portal de mar fins devant S.ᵗ Franc.ʰ y al vespre se feren les alimaries.

Negoci de Sitges.

Dit die. Los s.ʳˢ concellers per medi dels s.ʳˢ Agusti Peixau ciuteda y Hieronym Calders militar feren fer una embaxada als s.ʳˢ diputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉ S.ᵒʳ

En orde a la embaxada y demes papers que fou servit v.ª s.ª insinuar al savi concell de çent disapte proppassat per la tarda, y en exequcio de la deliberacio en aquell presa feren los s.ʳˢ concellers a las nou de la tarda de aquell die la embaxada a sa Ex.ª ques dona copia a v.ª s.ª y de la resposta feta a ella. Y axi mateix se li dona notitia que les quatre personas de la setsena de la materia corrent vehent que lo present mes de agost

assenyalat peral assiento de dita materia se anava acabant, tingueren lo die de air una conferençia ab los ministres reals en raho ques porrogas lo temps, [h]als respost lo s.[r] Regent que estava be se porrogas fins al die de nostra S.[ra] proxim, refferida esta resposta en dita junta lo die de avuy attenent aquella que esta ciutat ha fet lo maior esforç y quant li es stat possible pera alcansar la licentia de tornarsen a ses cases los mag.[chs] Assessors y advocats de aqueixa casa y no li es stat possible alcansaro, ha resolt se suplique a v.[a] s.[a] sie servit de condecendir a dita porrogaçio, y axi mateix ha deliberat de entrar en los merits del assiento principal peral qual effecte sia v.[a] s.[a] servit de anomenar persones pera tractar y informar del convenient a dit assiento. Confiant que ab tant assertades advertencias y dispositions com de v.[a] s.[a] spera rebrer tindra tant bon exit qual conve al servey de sa mag.[t] beneffici de la generalitat y maior uniformitat destas dos cases.»

Festes y alimaries per lo Sr. Duch de. Módena.

DIMARS a XXXJ. de dit. — En aquest die se continuaren lo tirar la artilleria al mig die los balls y mascaras y al tart les alimaries: y per quant plogue al tart nos pogueren tant ben fer.

Negoci de Sitges.

Dit die los s.[rs] concellers per medi dels s.[rs] Agusti Peixau ciuteda y Pau Boquet militar feren fer una embaxada als s.[rs] diputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

La ultima embaxada feta a v.[a] s.[a] per part de esta çiutat contenia dos caps: lo hu ere fos servit v.[a] s.[a] adherir a la porrogacio per les quatre persones anomenades signifficada als ministres reals fins al die de nostra S.[ra] proxim, a que adheriren dits ministres, y de la resposta feta per v.[a] s.[a] no a entes la junta hi aia respost y com aquest concentiment de porrogacio aia de esser de concentiment de les pars suppliquen a v.[a] s.[a] sie servit respondrer si es, o, no sa voluntat se porrogue pera dit die que sabent lo intent de v.[a] s.[a] dita junta pendra en lo negossi la deliberacio mes convenient la qual nos disgregara que no tinga resposta de v.[a] s.[a]»

Dit die los s.[rs] diputats per medi dels s.[rs] Franc.[h] Puigiener militar y Jaume Bru ciuteda feren fer una embaxada als s.[rs] concellers y junta per lo negossi dalt dit la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Los deputats del general de Cathalunya han conferit ab la divuytena la embaxada que v.ª s.ª fou servit enviarli lo die de air per medi dels s.^{rs} Agusti Peixau y Hieronym de Calders y la embaxada feta per lo savi concell de çent al s.^{or} virrey y resposta della, y vista la gravedat de la materia an resolt se proposas en la junta dels tres staments que dits deputats ordenaran convocar pera dijous proxim per ser lo die de vuy y de dema ocupats en las alimaries y regosijos se fan en esta çiutat per la vinguda del serenissim s.^{or} duch de Modena, y del que resoldran los braços ne faran sabidors a v.ª s.ª»

Dit die de part dels s.^{rs} deputats per medi dels s.^{rs} don Joan Idem. de Paguera y Bernat Balancas ciuteda se feu altra embaxada als s.^{rs} concellers la qual tambe donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Responent los deputats del general de Cathalunya a la embaxada per v.ª s.ª feta per los s.^{rs} Agusti Peixau çiuteda y Pau Jordi Boquet militar ab la qual se demana que declaren los deputats sa voluntat en lo de la porrogaçio, al que diuen a v.ª s.ª que per ser materia tant grave, han determinat, donar raho als brassos, los quals per ser lo temps tant occupat per las festas de sa Altesa los han differits per dijous primer vinent y de la resolucio que pendran donaran raho a v.ª s.ª, y de nou fan lo sentiment que es just per aver vist que en lo temps de la suspensio se hage innovat lo cas de Sitges, obrint y despanyant las portas dels magatsems y aversen aportat las robas que estaven en manifest del general essent de la mateixa naturalesa del cas succehit en Mataro, lo que es just quexarse pus en lo temps de dita suspensio per part de dits deputats no se ha mogut ni innovat cosa, ans be sempre se a estat a la mira, del ques devia a la correspondencia deguda maiorment, sensi interposat lo medi de v.ª s.ª, a qui supplican considere la gravedat del cas, queu reputaran per singular favor y merçe.»

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

SETEMBRE

Derrer die de les festes y alimaries y partida del Sor. Duch de Modena.

DIMECRES lo primer. — En aquest die se continuaren lo tirar la artilleria al mig die los balls y mascaras y al tart les alimaries no obstant lo dit s.^{im} s.^{or} Duch de Modena se fos partit de esta çiutat pera la cort del Rey nostre s.^{or} a las sinch horas de la tarda acompanyantlo, lo s.^{r} virrey fins a la vila de St Feliu conforme ho digue axi als s.^{rs} concellers lo diumenge prop passat als s.^{rs} cavallers quey anaren per part de la çiutat.

Prosseguexen los debats per lo negoci de Sitges.

Dit die despres dinar se tingue concell de çent en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels s.^{rs} deputats la qual reportaren los s.^{rs} Franc.^{h} Puig canonge de la seu de Tortosa don Joan de Paguera y Jaume Damians ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula, la donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Ab embaxada de 28. de Agost proxim passat se dona raho a v.^{a} s.^{a} de tot lo succehit desde 21. de dit mes de Agost, y en particular que los officials de la capitania general y altres conminaven de obrir de fet los magatsems del general de la vila de Sitges ab motiu que en aquells hi avia roba de contrabando, no obstant lo sobrecehiment en la materia corrent mediat per v.^{a} s.^{a}, ara als 29. de dit mes de Agost ha succehit que dits officials de la capita[nia] general de sa propria auctoritat an despanyat y ubert los dits magatsems de la vila de Sitges y feta aprehensio de la roba que an trobat en aquells y se lenan aportada, de la mateixa manera que feren en la vila de Mataro, del que dits deputats tenen viu sentiment y queixa, axi per los preiudicis tant grans reb lo general de tals procehiments com per esser se fets aquells dins lo temps del dit sobreçehiment y maiorment essentse interposat lo medi de v.^{a} s.^{a} lo qual ha obrat que per part dels deputats no se a imaginat fer procehiment algu en orde de dita materia corrent com v.^{a} s.^{a} sab. Aquest fet a retardat als deputats donar resposta a las embaxadas per los s.^{rs} concellers y setsena lo die de air reportada per Agusti Peixau y Pau Jordi Boquet Dient los que com es materia tant grave y de la mateixa naturalesa que los procehiments fets en Mataro avian

deliberat refferirla en los braços que an convocat pera dema dijous, y tambe de no explicarse en orde de la porrogacio del temps del dit sobrecehiment, lo que encontinent, a no averse succehit lo cas alt refferit, hagueren fet, que bastava avero significat y dit v.ª s.ª perque los deputats passassen per aquell, y axi la resolutio que en dits brassos se pendra se fara saber a v.ª s.ª ab la deguda puntualitat continuant la correspondençia que sempre las dos casas an tinguda. Supplican a v.ª s.ª ho tingue a be y mane conciderar dit preiudici y la gravedat de la materia que ho rebran a particular merce de v.ª s.ª»

E al cap de un rato arriba en dit concell una embaxada de part del molt Ill.ᵉ bras militar la qual reportaren los s.ʳˢ don Joachim Margarit y de Reguer, Narcis March militar y Jayme de Navel ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉ S.ᵒʳ

Los s.ʳˢ deputats del general de Cathalunya ad diversas embaxadas an fet a saber al bras militar tot lo que ha anat succehint en orde a la materia corrent y en particular com v.ª s.ª era stat servit interposarse per medianer en lo assiento de la contensio corrent de que dit bras a tingut lo consuelo y gust se pot pensar pus es çert que ab medi de tanta aucthoritat y efficacia a de tenir dita contensio lo assiento que desije. Penjant lo sobrecehiment que per ma de v.ª s.ª se a alcansat los deputats an parat en sos procehiments ab tanta puntualitat com v.ª s.ª te plena notitia, anse succehit, lo que v.ª [s.ª] sap, que es los procehiments fets en la vila de Sitges, ha hont los officials y ministres de la capitania general an despanyat y ubert los magatsems del general de dita vila y de alli sen an aportada la roba y avia, cosa de que an tinguts dits deputats los preiudicis de la generalitat en temps ha stat v.ª s.ª de per mig. Supplica a v.ª s.ª se servesca per los medis que a v.ª s.ª li aparra ser mes efficaçes procurar lo remey de tots aquestos procehiments que dit bras continuant sa obligaçio ho sabra stimar en totas las occasions v.ª s.ª sera servit emplearlo queu rebra a particular merce.»

DIJOUS a IJ. de dit. — Los s.ʳˢ concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat dit die feren fer una embaxada al s.ᵒʳ virrey per medi dels s.ʳˢ Agusti Peixau, Idem.

Hieronym Calders, Joseph Jover y Ramon Romeu la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Aquesta çiutat te molt gran desconsuelo de que avent rebut merce de v.[a] Ex.[a] com ha medianera de las materias corrents de ques sobresegues en ellas y estant en stat dita çiutat de premeditar y çercar medis convenients al substantial del assiento dellas attenent en axo al gust ha vist ab v.[a] Ex.[a] de abrassar los que ella proposaria se sien fets los procehiments que an fet los ministres de la capitania general en la vila de Sitges a 25. de Agost passat, y aixi supplica a v.[a] Ex.[a] ab las maiors veras y sentiment li es possible sie servit aconsolarla en manar tornar les cosas en lo mateix estat que estaven quant ella comensa a mediarlas que ho rebra a singular favor de v.[a] Ex.[a]»

Mort del sr. Joan Ponsich gendre del sor. Joan Argila conceller en cap.

Dit die avent entes los s.[rs] concellers com lo die de air nostre S.[or] fonch servit aportarsen en la sua s.[ta] gloria lo s.[or] Joan Ponsich çiuteda honrrat de Barcelona gendre del molt Ill.[e] s.[or] doctor Joan Argila conceller en cap de la present çiutat perso los s.[rs] concellers dit die sabent que tenia dol en sa casa no obstant avian aportat lo cors ha enterrar en Calella los s.[rs] concellers hi anaren lo demati en casa de dit s.[or] conceller en cap ab les gramalles de raixa negres sols un die per dita raho: y arribats en dita casa y entrats ha hont se tenia lo dol trobaren alli lo s.[r] conceller en cap assentat ab sa cadira tambe ab gramalla de raixa negre tenint lo capero en lo cap y los altres s.[rs] concellers sens capero en lo cap y stigueren assentats ab ses cadires que alli staven del mateix modo que stan en la present casa y ab a tras cadiras staven assentats alguns s.[ors] cavallers y altres persones que staven alli en lo dol: y al entrar ni al exir lo dit s.[or] conceller en cap nols feu ningun recibo ni acompanyament com no se acostuma en cosas de dol y anaren acompanyats los s.[rs] concellers dels officials de la present casa.

Negoci de les robes de contraban de Sitges.

Dit die de dijous a IJ. de dit. — En aquest die lo s.[r] virrey per medi de mossen Joan Pau Oller scriva de manament envia als s.[rs] concellers la resposta en scrits a la embaxada a sa Ex.[a] feta lo die present per part de la çiutat la qual es del thenor seguent.

✠

«A la embaxada que en nom de V. S. han explicada lo dia de vuy a 2. del corrent mes de Setembre Agusti Peixau, Geronim Caldes, Joseph Jover y Ramon Romeu la qual comensa. «Ex.m s.r Aquesta Ciutat.» Diu sa Ex.ia que los procehiments que a 29. del passat se son fets en la Vila de Sitjes a instantia del Procurador Fiscal de la Capitania General son estats fets en executio dels edictes Reals que prohibeixen lo comers ab Fransa per haver constat que la Pollaca y sajetia que prengueren les Galeres de Cicilia havien antes desembarcat en Sitjes moltes robes fabricades en Fransa les quals son estades trobades part en la Aduana del General y part enterrades en un hort de dita Vila y que estos procehiments no son estats fets en prejudici dels medis que V. S. ha proposat sercar peral assiento de les materies corrents tant per que estos medis sols se han de sercar per lo fet en Mataro aserca del qual han suscitada contentio los Diputats y no sobre lo fet de Sitjes que encara no havia succehit, quant perque lo Tauler de Sitjes rebent les dites robes de Fransa en la Casa del General sabent que eran de Fransa com consta de sa depositio jurada y es notori despres de haverse V. S. interposat per assentar estos debats es lo que ha comensat de obrar, de manera que los Offitials Reals per la indempnitat de la Real hazienda y executio dels edictes Reals son estats forsats fer lo que han fet en Sitjes y seria cosa extraordinaria que durant la diligentia y cuydado de V. S. en sercar medis puguessen entrar robes de contrabando en Catalunya per medi dels Offitials del General y que los Ministres Reals estiguessen prohibits de posar lo remey convenient en executio dels reals edictes donantse per est cami facultat de fer los fraus se deixen conciderar al Real Patrimoni sens rezel de incorrer en pena alguna y desta manera ço es que los procehiments se feian en Sitjes no eren en preiudici dels medis que V. S. diligentiava ho han entes los Diputats lo quals no han pretes que estos procehiments nos podien fer en dita Vila sino solament que se havien de fer exercint los Offitials del General acte de jurisdictio en la regoneixensa de les robes asso mateix ha entes V. S. per que en la embaxada que feren en nom de V. S. los Mag.chs Concellers no digué que estos procehiments ques feien en Sitjes

Resposta del sr. virrey a la embaxada de 2. de setembre *1638*.

per los Offitials Reals nos podien fer sens preiudici dels medis que V. S.ª sercave sino que sols digue fos servit sa Ex.ia quen fessen llevar actes los Offitials del General que entenentho dels extraiuditials y sens jurisdictio ho tingue a be sa Ex.ia com dels que fossen ab jurisdictio no ho pogues permetre. Per lo sobredit es cert que V. S.ª no te ocasio de tenir desconsuelo en est particular antes molt gran de procurar no se acabe lo temps asenyalat pera proposar medis tals que ab ells se alcanse lo assiento de les materies corrents perque essent passats ya los quinse dies primers que donaren y corrent la ultima dilatio que a instantia de V. S. se ha donat sens proposarlos no sera possible ferse altra porrogatio.»

Segueix la contenció del contraban de Mataró y Sitges.

DIVENDRES a IIJ. de dit. — Los s.rs concellers feren fer una embaxada als s.rs deputats per medi dels s.rs Agusti Peixau y Pau Jordi Boquet la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Continuant esta çiutat emparar los effectes que deu en servey de v.ª s.ª y bona correspondencia destas dos casas ha fet lo die de air la embaxada a sa Ex.ª que dona copia a v.ª s.ª y de la resposta es stat servit fer a dita embaxada offerint a v.ª s.ª continuar esta dispositio que te de diligençiar y ponderar los medis y expedients que seran proporsionats al assiento de aquestas materias desijant sempre la uniformitat destas dos casas.»

Idem.

DIMARS a VIJ. de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual fonch legit un paper enviat per sa Ex.ª als s.rs concellers lo qual es del thenor seguent.

«Sa Ex.ª desitios de que a tots los negossis se acuda, no sols ab la recta administratio de la justitia, sino tambe, de que ab medis suaus se acaben gustosament: admete la interpositio de la çiutat en lo fet de las robas de Mataro. Y encontinent per significar la estimacio quen feya, y mostrar lo gust que tenia de ques posas per medianera, mana sobre seurer en tots los procehiments de justitia, no obstant lo empenyo en que lo avian posat las antecedentias del negoci, y nomena personas, ques conferissen ab las de la çiutat, perque ab tota conformitat se posas la mira, en atallar difficultats y disputas, y en donar assiento a las materias corrents assenyalant termini competent

pera que se encaminassen los medis. Lo primer termini axi com lo segon, que proroga ab animo de que per sa part nos faltas al que la ciutat mostrava desijar, se son consumits sens arribar no sols a medis, pero ni ha conferir lo negoçi principal disputant solament accidens que no son de importancia peral negoci, y quant la ciutat tingues gust, de que aquexos tambe se assentassen no devia olvidar lo que per son respecte sera fet en lo sobrecehiment concedit, y advertir que aventseli donat gust en concedir lo, restava obligada a donar algun pas en lo negoci, y encaminar lo perque axi se arribaria disposar les altres graçies que vol que sa Ex.ª concedesca pero insistir en que los Advocats tornassen a ses casas, cosa que exçedeix los termens de sobrecehiment, y passa ya a ser revocatio de un fet en quey ha una provisio real de per mig, com ya desde principi se es advertit: y despres esforçar que lo fet de Sitges, es attentat, terme del tot fora de fets extrajudicials, y voler que sie un negoci mateix ab lo de Mataro, sent tant different per lo lloch per las personas per lo temps y per las cosas y avent despres de la interpositio de la ciutat, la deputatio admes robas prohibidas, nos concidera innovaçio sino per part dels ministres de la capitania general avent de attribuirse la culpa, y mostrar lo sentiment al que causa lo dany delinquint, no al qui acut al remey, y ultimament per medi dels tractadors ab embaxada a ells feta, voler alcansar la çiutat ser depositaria de la roba, tant contra la aucthoritat de sa mag.ᵗ y sens tenir la çiutat per ninguna concideratio interes en ques fasse. Dona molta occasio de pensar que lo bon animo, ab que sa Ex.ª tracta aquest negoci, no obra los effectes que sperave, y que al pas que se a caminat es curta la vida, per arribarne a veurer lo fi y que podra sa mag.ᵗ culpar per tibiesa stas dilacions, y mes tenint li encarregat que pas avant ab tot rigor. Ab tot axo per que veia la ciutat que en tot lo que nos preiudica la aucthoritat real, sa Ex.ª desija donarli gust, si proposa la çiutat medi dins la dilatio corrent, manara sobre çeurer en lo fet de Sitges attenent a la bona custhodia de la roba, sens passar avant en fer la confiscatio, dexantlo en lo estat que te lo de Mataro per que tots tinguen un mateix succes.»

DIMECRES a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.ʳˢ concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent celebrat lo die de air feren fer una embaxada als s.ʳˢ deputats per medi dels s.ʳˢ Agusti Peixau ciuteda y Pau Jordi Boquet militar la Idem idem.

qual apres de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Lo die de air se legi en lo savi concell de cent un paper de sa Ex.a copia del qual se dona a v. s.a y ponderat y premeditat aquell en dit concell lo qual ha tingut sempre y te la mira a tot lo convenient al beneffici de aqueixa casa y gust de v. s.a considerant axi mateix lo pes de la materia y stat della y que lo temps concedit al assiento de aquesta contentio aspirave avuy ha deliberat que continue la ciutat sa mediania en lo substantial de dit assiento, y que les quatre personas que te anomenades se conferescan ab los ministres reals y donant los notitia de dita deliberacio los demanen se porrogue lo temps de dit assiento pera 20. de aquest confiant que v. s.a tindra a be de aderirhi com ley suplica dita çiutat a la qual li apar es convenient, assegurant a v. s.a que no perdra un punt en diligenciar y obrar los medis y expedients que aparexeran convenir, y a dit assiento proportionats donant a v. s.a moltas occasions que experimente sa dispositio en tot lo convenient a la uniformitat destas dos casas.»

Debats sobre lo mateix.

DIVENDRES a XJ. de dit. — En aquest die los s.rs deputats per medi dels s.rs Franc.h Puigjener militar y Antoni Carçer çiuteda feren fer una embaxada als s.rs concellers la qual apres de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Ab la embaxada que de part de v.a s.a reportaren als Deputats del general de Cathalunya los s.rs Agusti Peixau y Pau Jordi Boquet a 8. del corrent, an entes los deputats la resolucio presa en lo savi concell de çent en orde a que la çiutat continue sa mediania en lo substantial del assiento en las materias corrents y que a la porrogatio dels sobrecehiments proposada per lo savi concell de çent pera 20. del corrent tingan a be dits deputats adherirhi. Encara que açerca del refferit ab dita embaxada per part de dits deputats se conciderassen alguns inconvenients de ponderatio, totavia desijan dits deputats donar gust a v.a s.a y

manifestar la estima que fan de sa mediania. Diuen que adherexen a la dita porrogatio per lo savi concell proposada y supplica a v.ª s.ª se servesca continuarla en lo substantial de dit assiento confiant que diligentiara y obrara los medis y expedients que aparexeran convenir a dit assiento proportionats com ho assegura v. s.ª ab dita sa embaxada y per aquest effecte fan a saber a v.ª s.ª com dits deputats an anomenat 4. personas es a saber los s.rs d.r Fran.co Tavarner canonge de la seu de Barcelona, don Joan de Paguera, Hieronym de Navel y Franc.h Puigiener ab los quals y ab dits deputats en llur concistori los 4. elets per v.ª s.ª poran conferir y tractar dits expedients y medis que vulla Deu sian tals que ab ells se done fi y assiento a esta competentia a maior gloria de Deu servey de sa mag.t y beneffici de la generalitat.»

Servey dels 500 soldats: noves instancies del Sor. Virrey.

DIMECRES a XV. de dit. — En aquest die se tingue concell de çent en lo qual vingueren dos doctors del Real concell qui foren los s.rs don Ramon Rubí de Marimon y Joseph Masso los quals stigueren assentats apres dels primer y segon prom cavaller, o, çiuteda de concell alternative, los quals donaren una embaxada a dit concell de part del s.r virrey pera que fos servit adherirse a la deliberacio feta per dit concell lo any prop passat dels 500. soldats offeriren a sa mag.t per tres mesos per la guerra de Lleucata: y anats que sen foren los dits dos doctors fonch legit en dit concell un paper enviat per sa Ex.ª que es del thenor seguent.

«Sa mag.t Deu lo guard ab carta de 28. del passat me mana que no desistesca en la instantia que he fet ha v.ª s.ª aserca del cumpliment del servey de 500. homens ab que lo any passat offeri servir no admetent ningun genero de compençio ni de altra universitat alguna de Cathalunya encara que la avian offert a que obliga lo gran apreto en que stan las cosas sent lo enemich entrat en Spanya ab exerçit y trobantse esta provincia no mes lluny de las invasions de sas armas que la de Guipuzcoa haont es Fuente Rabia apretada ab lo siti que es notori y no demanant sa mag.t aquest socorro pera provinçias stranyas sino per deffensa de aquesta matexa y de nostras casas a temps que en nostra frontera estan los enemichs ab les armas en les mans y que no sabem aont aniran y que sa mag.t ha tret de assi tanta gent de guerra no apar quey puga aver rao que scuse de acudir a servir a sa mag.t ab lo numero cumplit dels 500. homens pus

totas las provinçias de Spanya y Arago y Valençia fan tanta gent per acudir fora de sos confins a servir al Rey nostre s.r y ha deffensar la reputatio de sas armas y no deu v.a s.a mostrar menor finesa en lo servey de sa mag.t ni es menor la necessitat en sta provincia aquest any que lo passat sino mayor pus ara nos preveniam pera la deffensa y lo passat pera offendrer y axi representant a v.a s.a estas cosas no puch dexar de dirli que deu considerar la importançia dellas y proposaro al concell de çent y resoldrer llisament [lo] cumpliment del servey dels 500. homens pus de no fero se ha de donar sa mag.t per tant deservit en gran dany de la seguretat de aquest principat y comptats.»

Lo doctor Joan Argila conceller en cap.

Victoria del exèrcit reyal en Fuenterrabia —Festes.

Disapte a XVIIJ. de dit. — En aquest die no obstant per moltas y diversas cartas vingudas lo die present ab la staffeta de Madrid se publica la tant grandiosa victoria que la mag.d del Rey nostre s.or ha alcansat contra lo françes en Fuente Rabia a 7. del corrent vigilia de la festa de la nathivitat de nostra s.ra s.ma gracias a Deu nostre s.or y a la sua s.ma mare, A les nou hores demati lo s.r virrey envia en la present casa de la çiutat mossen Montserrat Puigvert scriva de manament pera dir als s.rs concellers com sa Ex.a tenie algun negoçi que tractarlos y que axi fos servit sa s.a acudir a les onse hores a palaçio, E axi ha dita hora los s.rs concellers acompanyats dels officials de dita casa y anaren y arribats dalt a palacio trobaren alli dins de un aposento lo s.r virrey lo qual y dits s.rs concellers mentres tingueren son parlament estigueren tots den peus donant li lo s.r conceller en cap la primera cosa la norabuena de la tant feliz victoria y lo summo contento ne tenia tota esta fidelissima çiutat y lo s.r virrey los feu merçe de refferir los ho molt extensament com avall se dira y los dona una carta del Rey nostre s.or per los s.rs concellers: y tornats que foren en la casa de la çiutat vista la tant gran alegria y nova tant regosijada y que tota la ciutat ho aclamava ordenaren encontinent los dits s.rs concellers a Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de dita casa se conferis ab lo R.im s.r Bisbe de Barcelona y molt Ill.e capitol y de part dels s.rs concellers los soplicas fossen servits fer que a les 12. horas del mig dic tocassen les campanes dels campanars axi de la seu com

de totas les altras iglesias de la present çiutat y los obrers de la çiutat anaren a tots los monestirs per lo mateix effecte: y a dita hora tocaren totas y se tira tota la artilleria dels baluarts de mijorn de llevant y baluardet del vi y los s.rs concellers feren fer crida pregant a totom generalment que en tota aquella tarda los qui tenian botigas y obradors en la present çiutat nols tinguessen uberts com si fos festa y que tocada la oraçio totom fes alimaries en ses cases com de fet se feu axi y en la casa de la çiutat del mig die fins al vespre acabades les dites alimaries ques feren sols aquest vespre stigue la musica de la çiutat com son tabals trompetas y menestrils ab les cotas de domas carmesi. Y la ciutat feu posar moltas graellas ab teya devant palaçio al pla de s.t Fran.ch y al carrer ample per lo que los cavallers sta nit feran una encamisada ab moltas atxas en la qual anave lo s.r virrey y son fill que fonch cosa de veurer.

Dit die despres dinar a les tres horas vingueren en la present casa dos s.rs canonges de la seu de sta çiutat ab embaxada als s.rs concellers de part del molt Ill.e capitol de aquella fent a saber a su s.a com lo dit molt Ill.e capitol avia determinat en alegria de una tant grandiosa victoria lo die de dema acabat lo offici en lo qual se tindria patent lo s.im sacrament fins a las sinch horas de la tarda, se faria te Deum laudamus per dins dita seu lo endema un offici de morts per les animas dels morts en la batalla de dita victoria y apres lo dimars, o, dijous proxims se fes una molt solempne proffesso general com la del die de corpus ab banderes fahent gracias a Deu nostre s.or y a la sua s.ma mare per tant gran victoria. E que axi soplicaven als s.rs concellers volguessen ser servits en sa presentia anar ha honrrar aquella s.ta iglesia en las ditas diadas y tambe de dits dos dias lo que aparexeria a su s.a mes a proposit pera ferse la dita professo. A la qual embaxada respongue lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs concellers companys seus que besaven les mans al molt Ill.e capitol per tanta merçe y que los s.rs concellers procurarien en donar los gust en anarhi y que en lo de la proffesso del die los ne farian tornar resposta.

Servey dels 500 soldats: carta de sa Magestat.

E apres a las quatre horas de dit dia despres dinar se tingue concell de çent en lo qual se legi la dalt dita carta per sa Ex.a lo die present donada als s.rs concellers tornant sa mag.t ha demanar ab aquella a la ciutat los 500. soldats que lo any passat li offeri: la qual carta y deliberacio per dit concell sobre asso

presa sta llargament descrit y continuat en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

---

(1) «Die XVIIJ. mensis Septembris MDCXXXVIIJ. = Convocat y congregat lo Concell de Cent jurats en lo lloch y forma acustumats lo Sr. Conceller en Cap en veu sua y de voluntat dels demes Srs. Concellers sos companys lo quint absent refferi al present Consell com en exequutio de la deliberatio del Savi Consell de Cent celebrat a quinse del corrent los Srs. Concellers han ajuntada la junta de Guerra y en ella se ha minutada la Carta per sa Magt. que mensiona dita deliberatio y havent ja convocat lo present Concell pera llegir dita carta vuy demati lo Sr. Virrey ha enviat a sercar los Srs. Concellers hils ha donada una Carta de sa Magt. juntament ab un paper en orde a la materia del servey dels sinch cents homens: lo qual paper y Carta de sa Magt. encontinent foren llegits en concell y son del tenor seguent: — «Sa Magt. Deu lo guarde me mana donar a V. S. aquexa Carta que es en la materia del servey dels sinch cents homens y per ser de tanta importantia conve que V. S. la llija al concell de Cent y axi ho dich a V. S. perque sens dilatio la llija y llegida resolga materia de tanta importansia y concequentia en lo servey de sa Magt. y particularment en aquesta occasio que sobre la retirada del enemich de Fuenterabia parillan estas fronteras de que no fassa alguna entrada com en lo any 1597 la feren en Cerdanya retirantse quatre mil homens ab miussur de Urban de las Guerras de la liga y en altres occasions semblants ho ha fet.» — Y despres fonch llegida la Carta de sa Magt. la qual es del tenor seguent: — «El Rey. — Amados y fieles nuestros. Siendo tant grande la dilation con que procedeys en la resolution de lo que continuadamente solicita en mi nombre el Conde de Sta. Coloma mi lugartiniente y Capitan general en esse Principado en orden al complimiento de la gente que offrecistes el anyo passado para servir a la frontera y el acudir al gasto de las fortificationes que he mandado resolver se hagan para la securidad forçosa de essa Provintia y tan evidente el peligro a que esta expuesta y por consiguiente el danyo que resultaria a todos mis Reynos de su invasion que no con pocos senyales y certeza se teme no puedo dexar de tener sentimiento de que camineis en esto tan lentos sin atender a vestra obligation en entrambas cosas y a lo que deveys conservar el nombre de vassallos tan puntuales a mi servitio como haveys sido sempre al de mis progenitores pues quando esta invadida Espanya y todos se mueven a su deffensa haziendo los demas Reynos lo que sabeys se reconoce tanta remision en lo que ha de ser para la propia vestra. Esto me mueve a significaros vivamente de nuevo el danyo que se causa a mi servitio con vestra dilation para que sin mas tardança y sin dar lugar a medios que obliguen acudays a lo que deveys dando exemplo a los demas para que hagan lo mesmo si con el vestro se detienen las otras universidades con el se adelantaran y no es bien que le deys en cosa contra mi servitio como lo espero de vosotros y que se ganara con la prompta execution lo que se ha retardado. Data en Madrid a X de Setiembre MDCXXXVIII. = Yo El Rey. = P.º de Villanueva Secretarius. = Vt. Bayetula Rs. = Vt. Sisternas Rs. = Vt. Cardinalis. = Vt. Vici Rs. = Vt. Magarola Rs.» — La qual carta y materia en ella continguda lo Sr. Conceller la proposa pera que V. S. delibere lo que aparega mes convenir en servey de Deu nostre Sr. de sa Magt. y benefici desta Ciutat. = E lo present Consell feu la deliberatio y conclusio seguent: que attenent aquesta Ciutat com sempre al maior servey de Sa Magt. y al que es estat servit manarnos ab sa real Carta llegida al present Consell feta a deu del corrent, servesca la present Ciutat al Rey Nostre Sr. en lo numero de sinch cents soldats per lo residuo dels tres mesos que falta del servey que lo any passat offeri servir en ajuda de son real exercit contra lo frances axi que acabat dit residuo que falta de dits tres mesos sie finit y acabat dit servey y en aqueix cas no estiga obligada la present Ciutat a pagar salaris alguns ni altres cosas per raho de dita lleva ni servey: lo gasto del qual veyen y miren los Srs. Concellers y junta de Guerra de hont pora exir sens tocar al Comu ab refferiment al present Consell en lo qual se pendra la resolutio que mes convindra y que sie comes com lo present Consell comet als Srs. Concellers y junta ja dita la exequutio de tot lo tocant a esta lleva ab plenitut de poder y sens refferiment algu procurant aforrar a la present Ciutat tots los gastos ques puguen escusar: la qual junta axi matex minute una Carta peral Rey nostre Sr. en orde a aquest servey la qual manen enviar los Srs. Concellers a sa Magt. o, donantla en mans de sa Ex.ª o, per la estafeta remesa al agent. Revocant ab la present, la deliberatio per aquest Consell feta dels cent sinquanta Homens.» — (*Deliberacions*, any 1638, fols. 265 gt. a 267 gt.)

Relaçio vertadera de la victoria que ha alcansat la mag.[t] del Rey nostre s.[or] contra lo françes en Fuente Rabia.

«El primero dia del mes de julio entraron por tierra en la villa de Hirun el principe de Conde con otros insignes capitanes françeses y se apoderaron della, y a dos passaron por Oyarçum y tomaron la villa de Renteria, y a tres tomaron los dos Passages, y ha quatro cercaron la villa y fortalesa de Fuente Rabia, aviendo echo en estos lugares y iglesias dellos notables insultos, que seria compassion el contarlos. Fortalecieronse de manera por mar y tierra que les pareçio se avian de haser señores de toda Espanya. Han tenido sitiada esta fortalesa dos meses y tres dias combatiendola por mar y tierra con tanto rigor que asseguran por cosa muy çierta le an tirado mas de tres mil tiros de artilleria pero no la han podido rendir antes bien an desemparado el cerco con perdida de mucha gente y notable descredito de la naçion françesa. Relació oficial de dita victoria.

»A siete de setiembre vispera de la nathividad de nuestra s.[ra], el s.[or] marques de los Velez y el s.[or] Almirante de Castilla, generales del exerçito que el Rey nuestro s.[or] avia condusido en Navarra, para socorro y defensa desta fortalesa acometieron al exerçito françes con tanta bisarria que dentro de sinco horas fueron señores del campo y libertaron la fortalesa y echaron de toda la provincia los enemigos quedando estos señores muy engrandeçidos con esta insigne vitoria la qual suçedio como aqui se refiere.

»El die dicho se hallaron tan faltos de mantenimientos y municiones los çercados de Fuente rabia que jusgaron no poderse conservar de dos a tres dias de que tuvieron notiçia los señores generales de nuestro exerçito y animados con su mucha cristhiandad y heredado valor, deseosos de libertar esta fortalesa y engrandeçer las hasanyas de nuestro muy poderoso Rey y s.[or] determinaron de dar la batalla de poder a poder, no obstante que los françeses eran un tersio mas que los nuestros y stavan tan pertrechados en las trincheras que parecia impossible poder los sacar dellas, pero la devoçion de la virgen que tanto a Espanya favoreçe y de quien tan devoto es el s.[or] marques de los Velez le animo de manera que como suçedio se prometio la vitoria. Comensose la batalla a la una del dia y acometieron por

la parte del s.[r] marques llevando la vanguardia el marques de Torrecusa y don Fausto de Lodosa y otros muchos cavalleros y en la retaguardia yva su Ex.[a] con tan grande valor y esfuerço que a todos los soldados les infundia nuevo aliento.

»De la squadra del s.[or] Almirante acometieron por otra parte el maestre de campo don Pedro Giron y Sebestian Granero governador general de la artilleria con tres mil infantes y una tropa de cavallos y ocuparon una eminençia çerca de Hirun para embaraçar los socorros al enemigo. El marques de Mortara ocupava una montanya con dos mil hombres el qual viendo que avia açometido por dos partes acometio tambien y en breve rato el, y el de Torrecusa dieron tal bateria a las trincheras del enemigo que las desbarataron y se hisieron señores de dos puestos los mas importantes que alli avia no obstante que un reduto que alli çerca tenia el enemigo les sacudia fuertemente con tres tiros de artilleria pero no le aprovecho aunque detras del reduto tenia una emboscada de una tropa de cavallos y salieron contra los nuestros muy valerosos tanto que les pusieron en cuydado pero su esfuerso y una squadra de piqueros que el maestre de campo general embio los rindieron de manera que en poco rato desempararon los quarteles y a mas correr se fueron unos a la marina y otros a la puente de Hirun adonde pereçieron muchos.

»El principe de Conde y otros capitanes viendo el mal stado en que stava su exerçito muy con tiempo procuraron a uña de cavallo escaparse sin cuydar de recoger lo que en sus tiendas tenian aunque eran cosas de mucha importancia: embarcaronse en unos barcos con mucho peligro y se dise por verdad que ha pereçido en el mar casi toda la noblesa de su exerçito: con este felice successo los señores generales a las siete de la tarde entraron en Fuente Rabia donde durmieron aquella noche con grande regosijo de aquella villa y de todos los soldados que alli stavan. Salieron muchos a recoger despoios y fueron muy considerables los que hallaron.

»Una parte del exerçito frances se acogio a Hirun y como era de noche dispararon tiros y hasian otras demostrationes para que les timiessen pero no assegurandose a la media noche dexaron la villa con muchos despoios y se fueron a toda priessa. Y lo açertaron porque luego de manyana fue alla don Pedro Giron con animo de acometerlos y no fue neçessario porque lo allo todo ya desocupado. Recogieronse los despoios y allaron

mucha plata y oro en las tiendas tanto que el que menos dise de su valor jusga que sera de mas de çien mil ducados: anle cogido a mas desto 24. tiros de artilleria sesenta y mas banderas todo el vagaje muchas muniçiones y mas de quatro mil mosquetes y arcabusses. Hallase que an pereçido mas de tres mil françesses en la batalla y en la fuga y que tienen prisioneros en Fuente Rabia otros dos mil. De nuestra parte han muerto hasta 30. y entre ellos don Estevan Minuarte hijo de la imperial çiudad de Çaragossa Ayudante de maesse de campo general soldado de mucha importançia, los heridos seran otros tantos.

»Hase recogido el exerçito a Hirun, adonde stan los generales esperando el orden que su mag.d les dara que si es conforme al gusto de los soldados sera seguir el alcançe y entrarse por todo el Reyno de Françia hasta acabar de vengar tan notables agravios como este maldito exerçito ha echo a toda Espanya. Esta vitoria es muy considerable por muchas rasones: la una dellas es por que todo nuestro exerçito no llegava a quinse mil hombres y el françes tenia mas de veynte y sinco mil.

»Su mag.d con increible goso ha hydo a dar las graçias a nuestra s.ra de Atoxa por tan grande vitoria que ha alcansado.

»A Fuente Rabia ha echo çiudad, a los Regidores ha echo merced de habitos con las encomiendas que estavan vacantes. A todos los habitantes que no se allaron sino treynta vesinos vivos y algunas mugeres les ha dado a cada uno quatro reales cada dia toda la vida y por sus successores, tres, a las mugeres que an peleado como los hombres con la misma qualidad, dos a los muchachos de seys a dose anyos a los de teta uno asta llegar a seys anyos. De todo demos graçias a Dios nuestro s.or y a su s.ma madre muy de veras.»

DIUMENGE a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs concellers absent lo quint per ser fora çiutat anaren demati a les nou hores a la seu e per quant arribaren alli un poch tart trobaren ya quey era lo s.r virrey alt al altar mayor assentat ab sa cadira y strado a la part del Evangeli y los s.rs concellers donantli la satisfactio acostumada se assentaren a la part de la Epistola ab los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi que alli son en dit altar mayor: ohiren lo offici stant patent lo s.im sacrament y acabat lo dit offici se feu proffesso de te Deum laudamus per dins dita seu la qual acompanyaren lo s.or virrey y s.ors concellers anant darrera del gremial ab los verguers ab les

Te-Deum per dita victoria.

masses baxes per anari lo s.r virrey ço es devant los tres s.ors concellers ço es segon a ma dreta ters a ma squerra y quart al mig y apres darrera lo s.r virrey y lo s.r conceller en cap los dos sols: y acabada la dita proffesso anant sen lo s.r virrey lo acompanyaren del dit altar mayor fins al portal de la pietat anant del mateix modo que dalt sta dit y apres los s.rs concellers ab la mateixa musica que al anar sen tornaren en la casa de la çiutat de hont eran exits.

Funeraries per les ànimes dels morts en la batalla de Fuenterrabía.

DILLUNS a XX. de dit. — En aquest die se feu en la seu un solempne offici de morts per les animes dels qui son morts en la dalt dita batalla y los s.rs concellers no obstant y eran convidats noy pogueren assistir per certas occupasions. E dit die anaren de part dels s.rs concellers los s.rs Hieronym de Gaver militar y Ramon Romeu çiuteda al molt Ill.e capitol de dita seu per ferlos a saber com la ciutat gustarie se fes la proffesso lo dijous proxim y encontinent se feu la crida per part de la çiutat.

Ofici en la Seu.

DIJOUS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat a 21. del corrent se aiuntaren tots sinch lo demati ab sos promens a las nou hores en lo porxo de s.t Jaume y de alli ab la musica devant anaren en la seu. E alli se assentaren en los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi que alli son a la part del Evangeli. E al cap de una stona entenent los s.rs concellers que lo s.r virrey venie ab lo Real concell y que ja ere aqui lo isqueren a rebrer al portal mayor de hont lo acompanyaren fins dalt al altar mayor anant en sta forma ço es devant los verguers dels s.rs concellers ab les masses baxes per seri lo s.r virrey apres los verguers del Real concell ab les masses altas apres los quatre s.rs concellers ab sos promens apres lo s.r virrey a ma dreta y lo s.r conceller en cap a la ma squerra los dos sols e, darrera lo s.r virrey y s.r conçeller en cap lo[s] s.rs canceller y Regent y doctors del Real concell de dos en dos: y arribats dalt en lo dit altar mayor lo s.r virrey se assenta ab sa cadira y strado a la part del Evangeli y los s.rs cançeller Regent y d.rs del Real concell se assentaren ab los banchs de la ciutat que alli te cuberts de vellut carmesi a la mateixa part del s.or virrey y los senyors conçellers y promens se assentaren en los altres banchs de la ciutat com los prop dits a la altra part de la Epistola de dit altar. E, en sta forma ohiren alli lo offici lo qual digue de pontiffical lo R.im s.r Bisbe de Barcelona y al donar de la pau

la dona lo s.^{r} canonge qui feya de sotsdiaca als s.^{rs} concellers com es axi costum en la seu: y acabat lo dit offici anant sen lo dit s.^{or} virrey los s.^{rs} conçellers lo acompanyaren fins al dit portal anant del mateix modo del entrar y apres sen tornaren ab dits promens ab la musica en la dita plassa de s.^{t} Jaume sens acompanyar lo s.^{r} bisbe no obstant hagues dit de pontiffical per serhi lo s.^{r} virrey per quant la çiutat en un mateix acte no fa mes de una serimonia.

Proffesso general com la de corpus per la victoria de Fuente Rabia y vay lo sr. virrey y Real conçell.

Dit die despres dinar los s.^{rs} concellers inseguint la dalt dita deliberacio del savi concell de cent se aiuntaren tambe ab sos promens a las dos horas en lo porxo de s.^{t} Jaume y de alli axi mateix com lo demati anaren en dita seu per raho de la proffesso general com la del die de corpus se avia de fer per la dalt dita victoria de Fuente Rabia: y al cap de un rato y arriba t[amb]e lo s.^{r} virrey ab los s.^{rs} canceller Regent y d.^{rs} del Real concell: feuse lo recibo del dit s.^{r} virrey per los s.^{rs} concellers del mateix modo y forma y en lo assiento en lo altar mayor que lo demati al offici y encontinent se feu la dita proffesso fent la mateixa volta del die de corpus en lo modo seguent: anant devant los tabals y trompetas del die de corpus la bandera de s.^{ta} Eulalia ab lo cavall los ganfanons de la seu y de las parroquias les banderas de las confrarias ab sa luminaria les creus de la seu de las parroquias y dels monestirs los capellans de las parroquias los frares dels monestirs lo clero de la seu los s.^{rs} canonges les 24. atxes de la deputatio los 24. Reys la Aliga de la çiutat los Angels la cantoria a cant de orgue apres anaven mossen Pau Mija droguer obrer de la çiutat juntament ab mossen Gismundo Boffill çiuteda indispost y Antoni Aleix Cesilles notari scriva de las obras y los 4. promens dels s.^{rs} concellers tots ab sas varas apres los verguers dels s.^{rs} concellers ab les massas altas apres lo talem apportant les vares de aquell los s.^{ors} concellers ab laltre prom y sota del talem la sivera gran de la çiutat y sobre aquella la cadireta de plata del die de corpus ab la figura de la veronica de nostra s.^{ra} enramada de moltas toyas y remallets que feu fer la çiutat y darrera la custhodia anave lo s.^{r} bisbe de Barcelona vestit de pontiffical ab lo gremial y darrera del dit gremial anaven los dos verguers de la Real Audientia ab sas massas altas apres anavẽ los doctors de dita Real Audientia de dos en dos fent a modo de cor y tot darrera dit concell anaven lo s.^{r} virrey en lo mig lo s.^{r} canceller a la ma dreta y lo s.^{r} Re-

gent a la ma squerra aportant lo s.r virrey una atxa petita que li dona la çiutat si y conforme anaren del mateix modo en la proffesso del die de corpus del present any que sta descrita y continuada en lo present libre a 3. de juny prop passat: y tornada dita proffesso en la seu anantsen lo s.r virrey los s.rs concellers ab dits promens lo tornaren acompanyar del mateix modo que al entrar y conforme demati segons que llargament en ell se conte.

Conferençia a la deputatio los elets de la çiutat ab los de la deputatio.

DIVENDRES a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs Pau Jordi Boquet donsell y lo d.r Pere Joan Rossell Assessor de la çiutat digueren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa que pera que constas en lo sdevenidor assentas en lo present libre dietari en las conferençias que los dias atras avian tingudas en la casa de la deputatio los elets de la ciutat ab los de aquella casa en presentia dels s.rs deputats y ohidors en son conçistori per raho del negoçi de Mataro y Sitges com atras sta continuat llargament, estigueren assentats dits elets en esta forma ço es los s.rs Agusti Peixau, Pau Jordi Boquet, Joseph Jover, y lo d.r Pere Joan Rossell elets per part de la çiutat a la part apres del ohidor militar y los s.rs Franc.° Taverner canonge de la seu de Barcelona, Franc.h Puigiener y Hieronym de Navel, elets per part de la diputatio juntament ab don Joan de Paguera absent a la altra part del s.or ohidor Real y axi yo dit Sabata ho he descrit y continuat en lo present libre.

Ohidor militar.	*Ohidor Real.*
Agusti Peixau çiuteda	lo s.r Fran.co Taverner canonge de la seu de Barcelona
Pau Jordi Boquet militar	Franc.h Puigiener militar
Joseph Jover militar	Hieronym de Navel ciuteda.
lo d.r Pere Joan Rossell	

Estudi general: oposicions a una càtedra de grammàtica.

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die los s.rs concellers anaren al studi general per una oppositio de las cathredas de grammatica la qual fonch conferida per aver legit tant supremament al pare fray Pedro Ducaçe del orde de nostra s.ra del Carme ell tot sol per no essersi opposada altra persona per ser lo dit pare de tant gran abilitat com realment ho fonch: y per quant lo s.r don Luys Monsuar balle general de Cathalunya hi fonch en dit studi present per ser molt conegut del pare si be no

segue entre los s.rs concellers sino en lo lloch del daga del studi al cap del banch que sta a la altra part dels s.ors concellers per quant alli al studi stan ia dedicats los llochs entre los s.rs conçellers per al canceller rector y rational de dit studi conforme les ordinaçions de aquell.

DILLUNS a XXVIJ. de dit. — En aquest die tres dels s.rs concellers ço es en cap, ters, y quint tornaren al studi general per una altra oppositio de altra cathreda de grammatica la qual fonch conferida a Narcis Xalaverder de Mataro: y lo s.r Rector per ser viccari general creat per lo s.r Bisbe de Barcelona estigue assentat entre los s.rs concellers ters y quint. Idem idem.

DIMECRES a XXVIIIJ.° de dit. — En aquest die demati a les nou horas los s.ors concellers se aiuntaren en la present casa y de alli anaren en la iglesia del glorios Archangel s.t Miquel per ser festa del s.t ha hont ohiren lo offici assentats a las cadiras del cor a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r conceller en cap y lo s.r conceller en cap als demes s.rs concellers. Festa de St. Miquel arcàngel.

DIJOUS a XXX. de dit. — Festa del glorios s.t Hieronym. — En aquest die demati a les nou hores los s.rs concellers anaren al monastir de las Hieronymas ha oir lo offici lo qual oiren al altar mayor assentats ab los banchs de la ciutat a la part del Evangeli per star patent lo s.im sacrament. Festa de St. Hieronym.

Dit die al tart se tingue concell de çent en lo qual se legi una carta del Rey nostre s.or la qual juntament ab lo paper devall scrit lo s.r virrey envia lo mateix die als s.rs concellers per medi de Montserrat Puigvert scriva de manament del thenor seguent. Carta del Rey sobre la questió del contraban ab la Diputació.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra çiudad de Barcelona.

EL REY

Amados y fieles nuestros. Del conde de S.ta Coloma mi lugartiniente y capitan general en esse principado he entendido la pretension de la deputation sobre los contrabandos, y las rasones en que se funda, y siendo tan voluntaria como muestran las declaraciones que ha echo la Audientia y contra mis regalias lo he estranyado mucho y mandado les advertir dello, para que muden de intento, pues les asiste tan poca rason. Y por que la

que tengo de confiar de essa ciudad me assegura que en todo lo que tocare a mi servicio ha de acudir como siempre lo ha echo, me ha pareçido encargaros que en quanto pudieredes y fuere menester para la conservaçion de mis regalias y jurisdicion Real asistays en esta ocasion a mi lugartiniente y capitan general de esse principado y al consejo de todas maneras, de suerte que se conosca vuestro affecto a mi servicio y se os deva con esto el reconoserse la deputation y desistir de su pretension en que le reçivere de vosotros muy particular. Data en Madrid a 31. de Agosto 1638.

Yo El Rey

v.[t] Car.[lis] v.[t] Bayetula
v.[t] Vico R. v.[t] Sisternes R.
v.[t] Magarola R.
v.[t] Morlanes R.

P.[us] de Villanueva secretarius.»

Dit die se legi en dit concell de cent lo dit dit paper enviat per sa Ex.[a] que es del thenor seguent.

✠

Paper enviat per lo sr. virrey als srs. concellers a 30. de setembre 1638.

«Las personas anomenadas per V. S. pera proposar medis a les anomenades per sa Ex.[a] peral assiento de las materias corrents ab los Deputats del General de Cathalunya en la dilacio de un mes y mitg ans mes que manco que ha durat lo tracte sols han donats dos papers. = En lo primer proposaren per medi de tota la pretensio que han tinguda los Deputats del General y axi sa Ex.[a] haventho tractat en lo concell respongue á V. S. per medi de ditas personas que lo ques proposave en dit paper no era medi pera assentar la contencio corrent y que si non donave altre que fos proporcionat manaria passar avant per indemnitat de les regalies y jurisdictio de sa Mag.[t] conforme Justiçia. = Apres dites persones donaren en nom de V. S. altre paper ab alguns apuntaments de assiento lo qual no agrada à les persones anomenades per sa Ex.[a] y haventho dit a les anomenades per V. S. estas los demanaren quel representassen á sa Ex.[a] y si no acontentava los aiudassen donantlos algun medi que se offerian proposarlo. Fou axi que lo paper donat en nom de V. S. aparegue á sa Ex.[a] que no tenia medi convenient á las regalias y jurisdictio de sa Mag.[t] ab que les persones anomena-

des per sa Ex.ª segons li han refferit ab animo de encaminar lo assiento destas materias y fer lo que sels havia demanat ab tanta instancia, Digueren á ditas personas anomenades per V. S. que lo medi proposat en lo ultim paper no havia aparegut á sa Ex.ª convenient y que axi havian minutada una escriptura de certs apuntaments concebuda en son nom de dites persones anomenades per V. S. la qual si aparexia be la representarien á sa Ex.ª il supplicarien fos servit de approvarla. Ara ultimament lo die de ahir Agusti Pexau en nom de V. S. doná al mag.ch R.nt la real Cancellaria altre de les persones anomenades per sa Ex.ª altra escriptura la qual en substancia es la mateixa que abans sere donada sens fer mensio alguna del paper que les personas anomenades per sa Ex.ª havian donat. De tot lo sobre dit resulta que los papers que en nom de V. S. han donat las personas per V. S. anomenades y lo que en aquest tracte y mediania ha passat no es estat encaminat al assiento de las materias corrents en las quals se tracta de la conservacio de las Regalias y jurisdictio de sa Mag.t perque encontran ab elles: y axi diu sa Ex.ª que en lo cas occorrent manara proseguir per remeys de Justitia á effecte resten illeses y salves las dites Regalies y jurisdictio de sa Mag.t conforme los ordes te seus, pus ja los terminis que havia donats a petitio de V. S. son passats.»

Ꝁ tambe fonch legit en dit concell un altre paper dels medis proposats a sa Ex.ª per part de la ciutat que es del thenor seguent.

✠

«Continuant la Ciutat los officis en servey de la mag.t del Rey nostre s.or desijant la conservacio de la Generalitat en orde de las materias corrents apres de haver tingut varias conferencias ab los mag.[chs] s.ors Regent y DD. de la Real Audiencia anomenats per sa ex.ª y ab los deputats y oidors y persones anomenades per lo Consistori del[s] dits deputats per conferir ditas materias havent fet alguns apuntaments per mediar dits negocis y contencions a paragut als Consellers y vint y quatrena per dit effecte anomenades que es fer lo servey del Rey nostre s.or que ditas materias y debats se assenten y aiusten en la forma seguent. *Medis de la ciutat proposats a sa Ex.ª legits en lo concell de cent a 30. de 7.bre 1638.*

Que la Ciutat supplica a sa ex.ª que en consideracio de la intercessio y mediania que ha interposada en est negoci sia ser-

vit suspendre y sobreseure per hara y per tots temps tots los procehiments, regalias, manaments, provisions, exequcions, enquestas criminals processus y capturas axi en lo Real Concell, com tembe en la Capitania General directe o, indirecte dependens y emergents o, incidens de aquells contra qualsevol persones capturades o, no, y que en ningun temps nos pugan traure en consequencia ni algu ne puga ser carregat directe ni indirectament ni principalment ni accesoriament ni de alguna altre manera sens empero preiudici de las regalias reals.

Que la Ciutat diu que los deputats y oydors suspendran y sobreseuran per hara y per tots temps tots los procehiments per ells fets de consell de sos Assessors advocats applicats y altres en la materia corrent de manera que en ningun temps nos puguen traure en consequencia ni algu ne puga ser carregat directe ni indirectament ni de alguna altre manera sens empero preiudici de las Constitucions de Cathalunya capitols y actes de Cort usos costums y privilegis en favor del General concedits.

Quant empero en lo cap de las robas de Mataro y Sitjes la Ciutat acudint al servey de sa mag.t supplica a sa ex.a sia servit y tinga a be que ella com a medianera despatxe ditas robas y la que sera de contrabando dexara en mans del procurador fiscal de la Capitania o, a qui sa ex.a ordenara firmant dita apocha de rebuda y aço per aquesta vegada tant solament y que nos puga traure en exemplar ni en consequencia.

Y considerant la Ciutat que per maior servey del Rey nostre s.or y benefici de la generalitat conve donar assiento en lo esdevenidor supplica la Ciutat a sa Ex.a y proposa que a cætero tenint noticia lo procurador fiscal de la capitania que en algun magatsem se ha aportada roba de contrabando acudira als deputats ils ho fara a saber demanant los donen orde al tauler o, official de dita taula li dexe veurer aquellas designant y specificant lo numero de las balas que pretendra esser arribades en dit magatsem y dira esser de contrabando, los deputats donaran orde al tauler o, official de dita taula que arribant lo dit fiscal de la capitania ab carta del consistori demanant lo sobre dit fara desembalar les mercaderias o, robas de ques tindra suspita son de contrabando y seran designades en presencia del amo de aquellas si si amostrara y quant no del dit fiscal y dels qui aniran en sa companya y les posara en manifest partit partit individuant la qualitat, tir o, pes de les tals mercaderias del

qual manifest ne donara copia al dit fiscal si aquella voldra y sempre que lo dit fiscal fera ostencio y donara copia de alguna provisio aie fet de comis per raho de dit contrabando de alguns dels partits continuats en lo dit menifest ordenaran dits deputats al tauler de la taula hahont sera la dita roba que done y lliure al dit fiscal de la capitania los partits y robas designades y specificades en la provisio de comis per raho de dit contrabando cobrant los drets de la generalitat en la forma ordinaria y fent lo descarrec en lo menifest.»

Y tambe altre paper dels d.rs del Real concell a las 4. persones de la ciutat a 22. del corrent que es del thenor seguent.

Paper dels drs. del Real concell donat a les 4. persones de la ciutat a 22. de setembre *1638*.

«Affectant la ciutat lo servey de sa mag.d en procurar lo assiento del debat y contentio de las materias corrents ha supplicat en diversas embaxades al Ill.im y Ex.im s.or compte de S.ta Coloma lloctinent y capita general per sa mag.d fos de son real servey que ditas materias se pugan assentar y aiustar offerint la ciutat fer tots los officis possibles y condescendint sa Ex.a a la petitio de la ciutat ha amostrat ab gust acceptar medis ques proposassen per la ciutat animada ab tant favor y merce. Diu que lo medi pera assentar esta contentio corrent podria esser en la forma seguent.

Que los deputats y ohidors de comptes se aparten dels procehiments per ells fets de concell de sos Assessors advocats applicats y altres en la materia corrent de manera que sien haguts per no fets y que dells nos pugue aver raho alguna en ningun temps.

Que la ciutat supplique a sa Ex.a que en consideracio de la intercessio y mediania que ha interposada en est negossi sie servit suspendrer la exequcio de la sententia provisions de Regalia y altres qualsevol procehiments fets en lo Real concell contra deputats oydors de comptes Assessors dd. applicats y altres qualsevol persones que hagen entre vingut en la materia corrent de manera que en ningun temps pugan esser executats, o, exequtades y que sa Ex.a mane se done remissio graciosa a qui la volrra y demanara entes empero que al procurador fiscal de la capitania general li resto lo dret salvo en quant al commis de les robes apreses que constara ser de contrabando per las quals los officials del general acuden y vagen als llochs ha hont se troben

y alli fassen manifest delles y lo despaig necessari y acostumat y cobren los drets deguts al general fermant Apocas los officials uns y altres ço es los de la capitania general del numero y specie de las robas y mercaderias als officials del general, y los dits dels drets rebran als de la capitania general.

Y que de assi al devant se serve sta forma que en cas los officials Reals tinguen noticia que en algun magatsem del general hi ha robas de contrabando posant guarda y custhodia fora ditas casas perque nos pugan occultar acudan al concistori dels deputats en Barcelona y fora della en los llochs ha hont y ha deputats locals, als dits deputats, y en los altres llochs als taulers, y fent los a saber de ques te noticia quey ha en tal magatsem robas de contrabando que las manen entregar los dits deputats generals, deputats locals, o, taulers hagen de anomenar persona pera que vaya a dits magatsems, o, cases del general y regonegudes per los officials reals ditas robas, trobant son de contrabando les hagen de entregar als dits officials de la capitania general, o, reals firmant ne apoca de rebuda al official del general y pagantli los drets que deuran ditas robas, fermant desta rebuda de drets los dits officials del general apoca de rebuda y que nos fassen altres actes alguns uns officials y altres si no son stas apocas respectivament.

Entes empero que en lo punt que los officials reals faran a saber als deputats generals, o, particulars, o, taulers que en tal magatsem hi ha robas de contrabando se entenga esser feta la real prevensio per los dits officials reals y sols se pugue lo general retenir las robas de las quals abans sera stada feta denuntiatio per raho de comis pretes per lo general.»

Contenció dels contrabans: seguexen los debats.

Dit die per medi de dos s.^rs cavallers fonch enviat als s.^rs concellers un paper que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^e S.^r

Los Deputats del general de Cathalunya han vist y legit lo ultim paper dels medis proposats per v. s.^a peral assiento de la competentia corrent que comensa: «Continuant la ciutat,» y encara que en aquell se concideran alguns preiudicis a la generalitat, todavia per ser v. s.^a lo medianer en aquest negoçi y estimant la merce que axi en aquesta com en altres ocasions han experimentat y rebut de v. s.^a diuen que se aiusten en tot lo per v. s.^a proposat en dit paper sols suplican a v. s.^a sie servit en

lo segon cap ha hont diu, «dexara en mans del procurador fiscal» per moderar la paraula dexara perque consideran que de aquella ne poden resultar grans preiudicis a las generalitats y contrafactio de capitols y actes de cort.»

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

OCTUBRE

DIVENDRES lo primer. — En aquest die los s.rs concellers per medi dels s.rs Agusti Peixau, Pau Jordi Boquet, Joseph Jover y micer Pere Joan Rossell feren fer una embaxada al s.or virrey inseguintne la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die de air la qual es del thenor seguent. Idem.

✠

«Ex.m S.or

Lo die de ayr se llegi en la vint y quatrena anomenada per las materias corrents lo paper fou servit v. Ex.a enviar als Consellers y referides en la mateixa iunta totas las circunstancias, que fins a les hores en dit fet se eran conferides y resolent que lo stat de la materia demanave la censura del savi consell de cent, proposaren los Consellers aqueix mateix dia per la tarda tot lo fet discorregut de dita materia, y considerant la Ciutat que v. ex.a era stat servit significarli lo haver tardat tant temps en proposar medis y los que havia proposats no eran en conservacio de las regalias reals. Ha deliberat dit consell se representas a v. ex.a que corresponent esta Ciutat als effectes de sa innata fidelitat en primer lloc ha tingut la mira a la conservatio de las reals regalias y iurisdiccio del rey nostre s.or tenint aquella sobre son cap y ab la veneracio ques notoria y satisfent al haver tardat en proposar medis diu foren occasio los accidens se interposaren en los temps dels sobresehiments que foren supplicar a v. ex.a la Ciutat fos servit licenciar los Assessors y dd. applicats de la casa de la Deputacio tenint atencio de rellevar los gastos patia y tembe lo nou cas de Sitjes y dilatantse lo temps ab dits accidens nos pogueren proposar medis y entrar en lo substancial assiento de las materias y aquietant la Ciutat en ditas peticions attenent al gust de v. ex.a y servey de sa mag.t ha proposat tres papers dels quals se ha dat copia als

Embaxada a sa exia. en virtut de deliberacio del consell de cent tingut als 30. de setembre 1638. y reportada al primer de octubre per Agosti Paxau, Pau Boquet, Joseph Jover y mr. Pere Johan Rossell.

ministres reals anomenats per v. ex.ª tenint per molt convenients los contenguts en lo ultim paper que comença: «Continuant la Ciutat los officis» &c. y encara que del ultim paper de v. ex.ª aja entes dit consell no esser estat v. ex.ª servit acceptar los medis contenguts en lo dit ultim paper te molt gran fe y sperança que considerada la gravedat de la materia sera servit manar reveurer dits medis y donant honra y favor a la mediania de sta Ciutat acceptar aquells com ho suplica ab moltas veras a v. ex.ª donant notitia que los Deputats ab embaxada an referit lo dia de ayr que se aiusten en tot lo proposat en dit ultim paper encara que se consideran alguns preiudicis a la generalitat.»

Dit die lo s.r virrey per medi de mossen Montserrat Puigvert scriva de manament envia als s.rs concellers un paper en resposta de la embaxada a sa Ex.ª feta lo die de air la qual resposta es del thenor modo y forma ques seguexen.

✠

Paper de sa Ex.ª per als srs. Consellers y Consell de çent en resposta del que en son nom li donaren lo primer de octubre 1638. Augusti Pexau, Joseph Jover, Pau Boquet y t... Rosell.

«Sa Ex.ª sent, que V. S. no haja trobat medi pera compondrer la contençio present, pus desijant, que V. S. en ella mostrás la fineza ab que sempre serveix a sa Mag.t ha donat totes les porrogaçions que per part de V. S. se li han demanat, á efecte de que per sa ma se compongues esta contensio pero com en los tres papers que se han donat per las personas per V. S. nomenades noy ha medi proporçionat sino sols la nua pretensio de la Diputaçio explicada ab diferents modos ha resolt de ques continue per justiçia lo ques deu fer, sens donar lloch a mes medis, y per si en la execucio desta es acás menester la assistençia de V. S. los diu inseguint lo orde de sa Mag.t que V. S. se previngan pera donarley en lo que la demanara, com se promet de la innata fidelitat de V. S.»

Festa del St. Angel custodi.

Dit die los s.rs concellers lo demati a les nou horas se aiuntaren al porxo de s.t Jaume ab sos promens y de alli anaren a la seu per ser festa del Angel custhodi ha hont ohiren lo offici alt al altar maior assentats ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca als s.rs concellers com se fa axi en la seu y acabat lo offici se feu proffesso en la qual los s.rs concellers ab un dels promens aportaren les vares del talem y los altres promens anaren darrera la custhodia devant del gremial.

DISAPTE a IJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per medi dels s.rs Pau Jordi Boquet y Ramon Romeu inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat a 30. del passat feren fer una embaxada als s.rs deputats del general de Cathalunya la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent. Segueix la contencio dels contrabans.

«Molt Ill.e S.or

Lo savi concell de çent en demonstracio de la pena te de que sa mediania en las materias corrents no haja obrat los effectes que desijave per lo assiento dellas ha deliberat lo ques conte en lo paper ques dona a v. s.a y copia de altre enviat per sa Ex.a en orde al qual ha fet dita deliberacio.» (1)

DIUMENGE a IIJ. de dit. — En aquest die per medi dels dalt dits se feu semblant embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona. Idem.

Dit die per medi dels dits se feu semblant embaxada al molt Ill.e bras militar.

Al s.or Bisbe de Barcelona sen avia tambe de fer y no sen feu per ser fora çiutat.

Dit die despres dinar a les quatre horas vingueren ab embaxada en la present casa de la çiutat de part del molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona los s.rs Luys Cassador y Franc.h

---

(1) Lo contengut de dit acort, près per lo Concell de Cent Jurats en consistori del mateix dia 2 d'Octubre, es com segueix: — «Que vist lo paper enviat per lo sr. virey y llegit en lo present concell del qual clarament se veu no haver tingut aquesta ciutat sort ab diversos medis que ab tres papers te proposats en orde a la contentio dels offitials de la capitania general y lo consistori dels senyors Deputats del General de Cathalunya. Que Perço se responga a la carta de sa magt. que esta ciutat te rebuda en orde de dita materia corrent responent que aquesta ciutat ha tingut sempre la mira en primer lloch a la conservatio de les regalias de sa magt. juntament fent asaber a, sa magt. tot lo que ha passat en orde de la contentio corrent enviant a, sa magt. un memorial de tots los medis y de tot lo que ha passat en orde de dita materia: cometent totes les dites coses y lo fer dita carta y memorial y enviarla, als srs. consellers y 24. ja per dit effecte anomenada fent ho ab la mayor brevedat possible rematent y enviant la dita carta y memorial a don Juan Guerau y Monfalco agent de la present ciutat en la cort de sa magt. pera que los done en mans de sa magt. y que los senyors consellers per medi de dos cavalles un ciutada y un militar del present conçell nomenadors per sa s.a fassen una embaxada lo die present als senyors Deputats donant los copia del dit paper enviat al present concell per sa Ex.a y fent los asaber la present deliberatio y tambe sels diga lo molt gran pesar te esta ciutat que per son medi no se sie pogut asentar dit negoci de la manera desijave y axi mateix se fasse altre embaixada al Illm. y Rim. sr. Bisbe de Barcelona y al molt Ille. capitol y bras militar y minutada dita carta y fet dit memorial sien servits los senyors consellers manar ho llegir tot en lo conçell de cent pera que se pugua posar en execucio lo enviar dita carta y memorial y llevar, o, aiustar en ells lo que aparexera a dit conçell.» — (*Deliberacions*, any 1638, fols. 285 gt. a 286 gt.)

Paga canonges de dita seu la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{ors}

Per part de v. s.^{a} est mati es stada reportada una embaxada del savi concell de cent als canonges y capitol de la s.^{ta} iglesia per los s.^{rs} Boquet y Romeu donant los part dels proçehiments fets fins assi en lo negoci de la contentio corrent del quen fa a v. s.^{a} aquell capitol summa estimacio per la conformitat usa v. s.^{a} ab ell y de dits procehiments clarament vist lo zel gran ha mostrat v. s.^{a} tenir en desijar assentar dita contentio y lo pesar ne a rebut de no serse fins vuy assentada. Aquell capitol si be ha fetas moltas diligencias aserca del negoçi ab lo s.^{r} virrey esta tarda se li reporta una embaxada suplicantli affectuosament lo bon assiento dest negoci conforme llargament sta continuat ab lo paper donarem a v. s.^{a} offerint a v.^{a} s.^{a} aquell capitol estar molt prompte en posar en exequcio tots los medis proposara v. s.^{a} y aparexeran ser convenients per la bona directio dest negoci que ab lo concell y patronici de v. s.^{a} podra tenir tot bon exit supplicant a v. s.^{a} nos escuse ab esta ab lo savi concell de çent.»

Copia de la Embaxada donada per part del molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona al s.^{or} virrey a 3. del corrent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Los canonges y capitol de aquesta s.^{ta} iglesia zelant la concordia y unitat y principalment lo servey de nostre s.^{or} de sa mag.^{d} que Deu g.^{de} y beneffici del principat, en altres ocasions, han supplicat a v.^{a} Ex.ª fos servit de mirar ab ulls de clemencia los negocis corrents entre los ministres de sa mag.^{t} y la generalitat com ha persona tant interessada per tantes raons. Y com avuy hagen entes los canonges y capitol lo stat del negoci, no perço an desmayat, ni desconfiat ans be stan ab maiors alientos, y confiansas vent que dit negoci depenja de la voluntat y ma de v. Ex.ª per la experientia de las moltas honrras y merçes tenen rebut en comu y en particular de v. Ex.ª y axi de nou tornen a suplicar a v.^{a} Ex.ª sie servit que dita contentio, o, debat tingue lo assiento que la iglesia desija regonexentho sols a la honrra y merçe de v.^{a} Ex.ª»

DIMECRES a VJ. de dit. — En aquest die per ser arribat de fora ciutat lo R.^{im} s.^{r} bisbe de Barcelona se li feu embaxada com la del molt Ill.^{e} capitol y per los matexos embaxadors de 3. del corrent. Prossegue-xen dits de-bats.

Dit die lo s.^{r} Bisbe de Barcelona envia per medi de dos capellans doctors als s.^{rs} concellers la resposta a dita embaxada en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Muy Ill.^{e} s.^{or}

El obispo de Barcelona, estima como es rason la merced que v. s.^{a} le ha echo con su embaxada el dia de oy dando le cuenta de la deliberacion que el sabio conseio de çiento tomo en 2. del corriente. Y le pesa vivamente de que los tratados tocantes al assiento de las differencias de la contention excitada entre los ministros reales y deputation se hayan alçado sin haver tomado el aiustamiento que se deseava. Y attendiendo a que si esto passa adelante han de resultar inconvenientes suplica a v. s.^{a} no desista de lo comensado: que de una hora a otra, sera nuestro s.^{or} servido que todo se componga a satisfacion de ambas partes y con beneffició de la causa publica.»

Dit die se tingue concell de cent despres dinar en lo qual vingue una embaxada de part del bras militar la qual reportaren los s.^{rs} don Joan de Paguera, mossen Franc.^{h} Joan de Vergos militar y Jaume de Navel çiuteda los quals apres de star assentats quiscu dells apres de quiscun prom militar, o, ciuteda de concell alternative donarem dita embaxada en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Effectes son de correspondencia deguts als desigs que en lo bras militar ha experimentat v.^{a} s.^{a} sempre de servirlo, la puntualitat y cuydado ab que v.^{a} s.^{a} lo ha fet sabidor del stat de las materias corrents lo mes infelis y desdichat sens dubte se puga ymaginar. Pus apartantse v.^{a} s.^{a} de mediar en ellas restan ab desmayo las confiansas y sens alientos las speransas alcansariam de que per ma de v. s.^{a} avian de tenir lo açiento y bon succes tots speravem de que resta en lo bras lo viu sentiment pot v.^{a} s.^{a} considerar, Pero te molt grans confiansas de que v. s.^{a} lo ha de voler consolar y onrrar juntament en tornar ha empendrer ab lo cuydado y maduresa que sempre lo diligenciar per medis li apa.

rexeran a v.ª s.ª mes efficaces lo bon exit y succes destas materias, considerant una y altra vegada que lo zel que en v.ª s.ª se experimenta, ho demana lo stat present ho requereix, y las veras ab que lo bras militar ho soplica ho mereixen, assegurant a v.ª s.ª que sta ha de ser una de las mayors que de v.ª s.ª spera rebrer y part pera que de la sua no perda la mira a las cosas aparexeran ser del servey de v.ª s.ª pera acudir a ellas donant las obras alcans als desigs que te de servir a v. s.ª»

E apres vingue tambe en dit concell una molt solempne embaxada ab massas altas de part dels s.rs deputats del general de Cathalunya la qual reportaren en scrits lo s.r Hieronym Roig canonge y sacrista mayor de la seu de Barcelona, Hieronym de Gaver militar y lo d.r Hiecinto Fabregas çiuteda y altres dels tres staments stant tots assentats del modo dalt dit la qual embaxada es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Los deputats del general de Cathalunya fan la deguda estimacio dels molts y continuos officis que v. s.ª ha fets en orde a mediar lo assiento de la competentia corrent y restan ab lo desconsuelo ques dexe considerar que lo medi tan efficas y auctoritat de v. s.ª no sie stat poderos pera que aquestas materias se aiustassen. Han experimentat lo bon zel y maduresa, ab que v.ª s.ª les ha tractades procurant la conservatio del real patrimoni de sa mag.t y la indempnitat del general, no res menys esperen de v. s.ª que en tot lo que puga fer merce als dits deputats axi en aquesta com en altres occasions la fara molt cumplida assegurant a v.ª s.ª que en igual conformitat en totas las que se offeriran del gust y servey de v. s.ª acudiran dits deputats ab deguda correspondencia y voluntat.»

Idem. DIVENDRES a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers inseguint la deliberacio del savi concell de cent celebrat a 6. del corrent feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.rs Agusti Peixau ciuteda Pau Boquet militar Joseph Jover militar y lo d.r micer Pere Joan Rossell ciuteda la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Lo ultim die de la ultima porrogaçio en orde al assiento de las materias corrents considerant la ciutat que no tenia altres

medis que los ja proposats y recatant com devia que v.ª Ex.ª no stranyas lo insistir ells en la propositio de aquells acquieta en representar los. Pero resta ab molt gran confiansa y certitut de que v.ª Ex.ª rebria ab lo gust que sempre ses intercessions y medis en totas ocasions com en la de air ajan significat al savi concell de cent ab embaxades lo bisbe desta ciutat, capitol y bras militar lo gust tindrien de que continuas la ciutat ab sa mediania, attenent dit concell al mayor servey de sa mag.ᵗ y beneffici de la generalitat y al que se litigave y ab particular attentio a la dispositio que ha vist sempre ab v.ª Ex.ª en ferli merce ha deliberat supplique la ciutat a v.ª Ex.ª sie servit tenir a be continue en mediar ditas materias les quals ab lo favor que spera rebrer de v.ª Ex.ª y intelligencias que confia tenir de dits bisbe, capitol y bras militar tindran lo assiento ques desija a la conservatio de las regalias reals jurisdictio y servey de sa mag.ᵗ y beneffici y quietut de la generalitat supplicant a v.ª Ex.ª sie servit en lo interim manar nos fassen procehiments alguns ans se sobresegue en tots que ab confiansa de alcansar esta merce de v.ª Ex.ª ha significat coperen lo mateix los deputats que per totas estas merces naxaran a esta çiutat novas obligacions de servir a v.ª Ex.ª» — A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que enviarie la resposta.

Dit die los s.ʳˢ concellers inseguint la dalt dita deliberacio del savi concell de cent enviaren una embaxada als s.ʳˢ deputats del general de Cathalunya per medi dels s.ʳˢ Agusti Peixau ciuteda y Pau Jordi Boquet militar la qual es del thenor seguent.

La resposta en scrits envia sa Ex.ª resolgueren los srs. concellers y la junta la guardas lo secretari de la present casa y que nos buydas en lo present dietari. (1)

«Molt Ill.ᵉ S.ᵒʳ

Foren servits lo die de air lo molt Ill.ᵉ y R.ⁱᵐ s.ʳ Bisbe de Barcelona molt Ill.ᵉ capitol y bras militar ab embaxadas significar al savi concell de cent lo gust tindrien que la ciutat conti-

---

(1) L'expresat document, que 's troba per inserta en lo Dietari, diu aixi:

«*Resposta a la enbaxada donada a su Ex.ª en 8 de octubre 1638 per Agusti Paxau Pau Boquet Joseph Jover y Pere Juan Rossell.*

»Sa E. estimara sempre la intersessio de V. S.ª esperant que ella encaminara las materias al major servey de sa Magt. pero en las correns vist las dilacions que yha agut fins vuy no pot donarne altres pus ellas son de periudici al servei de sa Magt. concervassio de ses regalias y contra las Reals ordens pero si V. S.ª ab tota brevedat proposa a sa E. medi proporsionat a la materia (sens que perso aje de suspendre los proseiments de justitia) los admetra ab molt gust y ab desitx de ques fasse lo servei de sa Magt. y ques mire per lo benefici de la generalitat.»

nuas sa mediania en lo assiento de las materias corrents, dit concell la dispositio del qual te v.^{a} s.^{a} experimentat pera servirlo en sta y demes occasions attenent al servey de sa mag.^{t} y beneffici de la generalitat y al que demana la correspondencia de las dos casas ha deliberat se fes una embaxada a sa Ex.ª donant li notitia de les alt refferides y que moguda della la ciutat y de la merce que spera rebrer de sa Ex.ª torna ha suplicar tingue a be de que continue en mediar ditas materias que ab las intelligencias que spera rebrer de dits s.^{rs} bisbe, capitol y bras militar confia tindra lo assiento ques desija supplicant a v.^{a} s.^{a} sie servit manar nos fassen en lo interim procehiments alguns que ab aqueixa confiansa suplicara lo mateix a sa Ex.ª assegurant a v. s.^{a} que la ciutat no perdonara diligencia alguna obrant los effectes que deu en servir y dar gust a v.^{a} s.^{a}»

Segueix la contenció dels contrabans.

Dit die per los matexos s.^{rs} embaxadors se feu embaxada al molt Ill.^{e} bras militar la qual donaren tambe en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo die de air se legi en lo savi concell de çent la embaxada de v.^{a} s.^{a} signifficant ab ella lo gust tindra que la ciutat continue sa mediania en lo assiento de las materias corrents: resta la ciutat tant regoneguda com alentada ab la merce que v.^{a} s.^{a} es stat servit ferli ab dita embaxada donant nou vigor a sa dispositio que es stada sempre se affectuas dit assiento y ab maior gust ara per manarley v.^{a} s.^{a} per lo qual no perdonara diligencia alguna confiada maiorment rebrer de v.^{a} s.^{a} les intelligencias que supplica sie servit manarli dar que es ben cert que vingudes de la ma de v.^{a} s.^{a} obraran la dicha y effectes ques confia.»

Idem.

DISAPTE a VIIIJ.^{o} de dit per medi dels s.^{rs} Pau Boquet militar y Ramon Romeu çiuteda se feu embaxada al molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Es stat v.^{a} s.^{a} servit ab sa embaxada reportada lo die de air signifficar &c»: fiat ut supra &c.

Dit die los s.^{rs} concellers per medi de Esteve Gilabert Bruniquer syndich y Franc.^{h} Joseph Fontana subsyndich de la present ciutat [se feu embaxada] al molt Ill.^{e} y R.^{im} s.^{or} Bisbe de

Barcelona la qual li donaren en scrits ques del thenor modo y forma seguents.

«Molt Ill.^e y R.^{im} S.^{or}

Quant a esta çiutat aguessen faltat nous alientos y dispositio pera continuar sa mediania en las materias corrents si be alimentadas del desig ha tingut y te del assiento dellas an viscut sempre y augmentat tots los dies ab esta ciutat les aguera reunides v.^a s.^a ab la prudencia suavitat y modo tant açertat en persuadirla a la continuacio della, esta faran ab molt gran gust y ab mayor per manarlay v.^a s.^a de qui spera rebrer tant asertadas y dichosas intelligencias que ab ellas confia per horas y momentos obrara sa divina mag.^t tals effectes quals convindran al bon assiento del ques desija y donar la ciutat en tot gust a v.^a s.^a» Idem.

Dit die los s.^{rs} Deputats per medi dels s.^{rs} don Hiecinto de Vilanova y Jaume Damians çiuteda enviaren una embaxada als s.^{rs} concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Molt Ill.^e S.^{or}

Los deputats del general de Cathalunya fan deguda stimacio de la merce que de nou v.^a s.^a ha offert en voler continuar la mediania per la bona directio de la competentia corrent, en consequentia de la qual, diuen que en tot desijen donar gust a v. s.^a y que en lo entre tant que v.^a s.^a se servira continuar aquestas actions dits deputats en manera alguna no faran procehiments ni innovaran en orde a las materias corrents lo assiento de las quals confien se alcansara no cessant v. s.^a ni llevant la ma de aquest negoci, offerint dits deputats en igual correspondentia servir a v.^a s.^a en lo que sie de son gust.»

DILLUNS a XJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers per medi dels s.^{rs} Agusti Peixau çiuteda y Pau Jordi Boquet militar feren fer una embaxada als s.^{rs} deputats del general de Cathalunya contenint un paper per caps per lo assiento de la contentio corrent que es del thenor seguent. Idem.

«Affectant la ciutat lo servey de sa mag.^t en procurar lo assiento del debat y contentio de las materias corrents ha suplicat en diversas embaxades al Ill.^{im} y Ex.^{im} s.^r compte de Sta Coloma lloctinent y capita general per sa mag.^t fos de son Real servey que ditas materias se pugan assentar y aiustar offerint la

çiutat fer tots los officis possibles y condecendint sa Ex.ª a la petitio de la ciutat ha amostrat ab gust acceptar medis ques proposassen per la ciutat y animada ab tant favor y merce, diu que lo medi per assentar esta contentio corrent podra esser en la forma seguent.

»Que la ciutat demanara als s.rs deputats que alsen la ma de tots los procehiments per ells fets de concell de sos Assessors y advocats aplicats y altres en la materia corrent, de manera que dells nos puga aver rao alguna en ningun temps reservat dret al dit general pera deduhir aquells si voldra en las primeras corts.

»Que la ciutat suplicara a sa Ex.ª que en consideracio de la intercessio y mediania que ha interposada en aquest negossi, sie servit alçar la ma de las sententias y provisions de regalia y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo Real concell y capitania general en la materia corrent y la exequtio de aquells contra qualsevol personas de manera que ditas sententias y provisions en ningun temps puguessen ser exequtades.

»Que la roba de Mataro y de Sitges que esta actualment apresa per la capitania general se despatxe per los officials del general en la forma acostumada, firmant Apoca lo procurador fiscal de la capitania general de la entrega della pagant los drets que per dita roba se deuen al general y reservades en son cas per lo dit general si algunas de aquellas seran de son commis.

»Que de assi al devant se serve aquesta forma, que en cas que los officials Reals als quals tocara tinguen notitia que en alguns magatsems, o, cases del general hi haura robas de contrabando acudan al concistori dels deputats de Barcelona y fora della en los llochs aont y ha deputats locals als dits deputats locals y als altres llochs als taulers y fent los a saber de que se te notitia quey ha en tal magatsem, o, casa del general roba de contrabando que las manen amostrar. Y los dits deputats generals, deputats locals y taulers respective agen de anar, o, anomenar persona encontinent pera que vage a dits magatsems, o, cases del general y fasse ostensio de ditas robas ques pretenen esser de contrabando al procurador fiscal de la capitania general, y las que dit procurador fiscal de la capitania general trobara esser de contrabando lo official del general las agen de entregar a dit procurador fiscal pagats primer los drets al general y firmant ne dit procurador fiscal de la capitania apoca de rebuda de las robas que li seran entregades, retingudes empero

per lo official dit del general las que trobara esser de son commis, pagant la part instant, los gastos de desembalar y embalar las robas y que en lo demes lo official del general fassa lo despaig de ditas robas ab la forma acostumada salvat sempre al dit general los drets que li competexen y poden competir en virtut de las generals constitutions capitols de cort usos y costums y privilegis per los s.rs Reys de Arago a dit general concedits. Salvat tambe al Rey nostre s.or sos drets y regalias.»

Dit die los s.ors deputats per medi de dos s.rs cavallers enviaren una embaxada als s.rs concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

A les multiplicades merçes que los deputats del general de Cathalunya an rebut de v.a s.a en sa interescentia y mediania en la competentia corrent se mostran agrahits dits deputats desijant moltas ocasions en que puguen emplearse en cosas del servey de v.a s.a y manifestar esta gratitut ab la correspondencia tant deguda a v.a s.a a qui suplican se servesca continuar estas actions fins a tant se aiusten del tot ditas differençias ab lo medi per v.a s.a proposat ab lo paper que los s.rs Agusti Pexau y Pau Jordi Boquet de part de v.a s.a los an reportat lo die present al qual y a tot lo en ell contengut se aiustan dits deputats inseguint lo concell y parer a dits deputats donat per la junta dels tres staments tinguda lo die present.»

DIMECRES a XIIJ. de dit. — En aquest die per part dels s.rs deputats del general de Cathalunya feren fer una embaxada per medi de dos s.rs cavallers als s.rs concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Los s.rs Agusti Pexau y Pau Jordi Boquet, per part de la present ciutat, nos an donat est mati un paper ab lo qual dita ciutat, nos proposa alguns medis li aparexen convenients, y proporsionats al assiento de la competentia corrent lo qual paper se legira a v.a s.a a qui suplicam sie servit aconsellarnos lo que devem fer y obrar aserca lo contengut en ell que ab tant acertat concell y madur parer de v. s.a lo qual en tot lo que pugam procurarem abrassar y seguir, esperam que aquestas materias se guiaran y vindran a parar en un fi qual devem desi-

jar a maior gloria de Deu servey de sa mag.[t] y beneffici de aquest principat.» (1)

Divendres a XV. de dit.

Lo doctor Joan Argila conceller en cap.

Disapte a XVJ. de dit. (2)

«A 16 de Octubre de 1638.

»Ill.[im] y Ex.[im] S.[r]

»Ab incansable cuydado va la Ciutat diligentiant lo assiento de la contentio corrent tenint la mira en primer lloch al servey del Rey nostre S.[r] y en consequentia procurant la quietut y conservatio de la generalitat: atenta a estos dos fins proposa los medis en lo paper se dona á V. Ex.[ia] a 8 del corrent mes de Octubre haventse proposats primer en los braços y avent aderit a ells los staments aplaudint lo parer y vot del molt Ill.[e] y R.[im] S.[r] bisbe desta Ciutat al qual paper fonc servit V. Ex.[ia] respondrer a 9 de dit a la Ciutat dientli que fes notar los Capitols de dit paper en la forma estaven advertits Y considerant la Ciutat que en lo primer advertiment avia de satisfer donant la raho que lobliga en usar las mateixas paraulas en lo Capitol en orde segon fonch aver vist exemplars y cartas reals de Contentions consemblants en ques posaren unes mateixes clausules y paraules com se veu de las copias se donan a V. Ex.[ia]

»En lo segon advertiment en ques lleve capitania general aparegue nos feya prejudici a la continuatio de la confiscatio de les robes hapreses per quant en dit fet se proveeix en lo subseguent Capitol de dit paper en lo modo del despaix de dites robes.

»En lo tercer advertiment diu a sa Ex.[ia] se lleven les parau-

---

(1) Corresponent a la mateixa jornada apareix en lo *Dietari* la inserta seguent:

«Resposta donada als 13 a la Embaxada se feu a 12 de Octubre. (*)

Sa Ex.[a] havent vist lo paper, que en nom de V. S. li ha donat Augusti Pexau, y Pau Boquet, diu que desitjant, que lo medi de V. S. sobre los efectes que desije deu dir a V. S. que pera que sa Ex.[a] pugue representar á Sa Magt. los bons oficis que V. S. ha fet, y lo modo ab que pot assentar la contençio corrent, que V. S. fasse notar los capitols de son paper en la forma que en ell van advertits, pus de altra manera no podra Sa Ex.[a] representar a sa Magt. lo medi que V. S. proposa.»

(2) La embaxada al Virrey que aquí 's transcriu, obra per inserta en lo *Dietari*.

(*) Les dues dates senyalades en aquest epígraf son les que apareixen en l'original en sotstitució y esmena de les de 9 y 8 que de primer s'hi havien respectivament consignat, y que en puritat eren les autèntiques, com clarament axí 's despren del text de la embaixada transcrita 'l dissapte 16 del mateix mes d'Octubre.

les (y reservades en son cas per lo general si algunes de aquelles seran de son comis) suplica la Ciutat a V. Ex.[ia] tinga a be resten dites paraules en dit Capitol pus pot ser ni haje de comis del general y fentse la regonexensa se veura.

»Y en lo quart advertiment en ques diu, «o, a, altre oficial a qui tocara» se aiuste de la manera que V. Ex.[a] ho adverteix. Y com per la certesa y confiança te la Ciutat de la merce y gratia que espera rebrer de V. Ex.[ia] se anima a tornar a suplicar a V. Ex.[ia] sia de son servey admetrer dit paper y acompanyarlo ab son favor y intercessio en cas se haje de representar al rey nostre s.[r] y no menos confia la Ciutat que sa mag.[t] lo aprovara aconsolant a tot lo principat y particularment a esta ciutat que ab tantas veras desija acudir al real servey y gust de V. Ex.[ia]»

DILLUNS a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Lluch los s.[rs] concellers anaren lo demati al studi ha oir lo offici lo qual se feu en la forma solita de altres anys. Festa de St. Lluch.

DIMECRES a XX. de dit. (1)

✠

«A 20 de octubre.

»Sa Ex.[a] vist y considerat lo ultim paper que en nom de V. S. han donat Agusti Pexau y Joseph Jover als *16*. del corrent mes de octubre Diu que no venint notat, y ajustat en la conformitat que adverti á V. S. en altre paper no li es possible representarho á s. Mag.[t] com desitjave ferho pera que se conseguis lo assiento de la present contencio, y que las respostas que en ell se han fetes als advertiments de sa Ex.[a] no son proporcionades ponderant lo estat y qualitat de la materia corrent. Contenció del contraban.

»Los exemplars de las contencions suscitades en los anys *1541*. *1552*. *1555*. *1589*. *1613*. y *1637*. que son estats donats á sa Ex.[a], y dels quals diu V. S. ses treta la raho pera usar en lo capitol segon de unas matexas paraulas, no proceexen en lo present cas, Perque los exemplars dels anys *1555*. *1613*. y *1637*. son de contencions suscitades ab los Inquisidors del s.[t] offici ab los quals en lo assiento delles per exercir jurisdictio Ecclesiastica y Apostolica es estat servit Sa Mag.[t] que se use de unas matexas paraules, los exemplars dels anys *1541*. y *1552*. son de contencions suscitades entre la Real Audiencia, y los

(1) Lo document que's transcriu en aquesta data 's troba per inserta en lo *Dietari*.

Deputats del General, y las cartas Reals en dits anys escrites no finiren las contencions mogudes sino que sols provehiren en lo entretant que sa Mag.[t] ere servit de disposar y resolrer lo que se havia de guardar en ellas que es lo que fins al primer del present mes ara se ha observat suspenent axi sa Ex.[a] com los Deputats tots los procehiments fets en la contencio entretant ques tracta en las conferencias se son tingudes entre los ministres Reals y personas anomenades per V. S. del assiento final della, En la carta del any *1541*. § Nos mandaremos que en todo se haga la provision devida, y en este medio tendreis sobreceido el processo de Regalia, y todos los demas que en este negocio tocare que con la primera posta sereis advertido vos y ellos de lo que se hubiere proveido y convenga haçerse. Y en la carta del año *1552*. § sobreceais en las dichas diferençias y contiendas y en todos los autos y proçedimentos que en esso se han hecho y haçen, y las pretenciones que ambas partes teneis mandaremos que se vean y determinen por justiçia por el juez a quien tocare. Per lo qual contenen ditas cartas differentissim cas del present en lo qual se tracta de finir y acabar la contencio, y axi es forços se use de differents paraules.

»Lo exemplar del any *1589*. de don Joan de Queralt es molt different del present encara que en aquell se tractá de acabar y finir aquella contencio. Perque en aquell cas noy havie sentencia Real diffinitiva contra Deputats y oydors de comptes com resulta del Capitol primer de dit assiento que comença: que totas las Provisions etc.[a] Pero en lo cas present hi ha sentencia Real en la causa del dupte format á instancia de part privada contra los Deputats y oydors del general en observança de la constitucio «poch valdria» de la qual segons constitucions del Principat nos pot suplicar ni recorrer sino que fa dret irrevocable entre las parts.

»Y encara que en lo dit assiento del any *1589*. en los capitols «Que Phelip Besturs» etc.[a] «que los procehiments fets per lo Real consell contra Cebria Fonollet» etc.[a] se fassa mensio de sentencias reals contra dits Besturs y Fonollet fetas en lo Consell Real, Pero dits capitols en quant á ditas sentencias importan plena restitutio de dits condemnats suspenent graciosament lo Princep los effectes de dites sententias y no altra cosa.

»Las paraulas Capitania general se han de llevar de dit Capitol *2*. o, almenys se han de anyadir estas paraulas, «excep-

tada la aprehensio de las robas feta en Mataro, y Citjes», pera que se escuse la contradictio que altrament se podrie considerar entre lo cap. *2.* § «tots y qualsevol procehiments» etc.ª y lo cap *3.* § «que la roba de Mataro y de Citjes que esta actualment apresa per la Capitania general se despache», o, la correctio ques fara en lo dit Cap. *3.* del ques diu en lo dit Cap. *2.* en quant á dita aprehensio de robes.

»En lo Capitol *3.* no poden estar las paraulas reservades en son cas per lo general si algunes de aquelles seran de son comis, perque havent feta la aprehensio de ditas robas la Capitania general per esser de contrabando y axi tenir la prevencio noy pot haver robes de commis del general que se li puguen reservar y axi seria posant aqueixes paraules dexar materia de nova contencio que per ningun cas se deu fer.

»Perço sa Ex.ª torna á dir á V. S. fasse que lo paper se note en la conformitat que ha advertit pera que com desitja en consideracio de la intercessio y mediania de V. S. que tant estima lo puga representar á sa Mag.ᵗ»

DILLUNS a XXV. (1)

Negoci del contraban.

Enbaxada dels s.ʳˢ diputats portada a 25 octubre 1638.

✠

«Molt Ill.ʳᵉ S.ʳ

De la embaxada que en nom de V. S. reportaren als 22. del corrent Agusti Pexau y Joseph Jover y de la copia de la resposta que feu sa Ex.ⁱᵃ al paper proposat per V. S. per lo assiento de la corrent contentio donada per dits embaxadors se veu que sa Ex.ⁱᵃ no ha aprovat en manera alguna lo dit paper ans be ha fetas diversas notas del que se havia de corregir pera allenar las difficultats que sa Ex.ⁱᵃ te en abrasarlo. Perço responent los Deputats á V. S. Diuen que supposat que sa Ex.ⁱᵃ no es estat servit acceptar lo dit paper que antes ja era estat calificat per los tres estaments en los ultims brassos lo qual ara mes attentament han conciderat dits Deputats y advertit, que aquellas paraulas que en lo principi de dit paper se lligen ahont diu; *de manera que dells no sen puga haver raho alguna en ningun temps,*

---

(1) Lo que's transcriu en aquesta jornada se troba també per inserta en lo mateix *Dietari.*

poden per lo sdevenidor fer notables præiudicis a las generalitats ahont son de tanta concideratio los exemplars, y axi se han de corregir en dit paper ditas paraulas, Y suplican dits Deputats á V. S. sie de son servey continuar la merce que ha feta sempre al dit consistori en mediar proposant medis que no tingan dits inconvenients y que aço sie ab la brevedat que demanan los excessius gastos que vuy te la generalitat, que ho rebran á singular merce de V. S.»

Anada ordinaria dels Sors. Consellers a la torre del cap del Riu y al pont de St. Boy.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers anaren a la anada ordinaria de la torre del cap del Riu y lo s.r conceller quint a la barca y pont de S.t Boy.

Questió del contraban.

DIVENDRES a XXVIIIJ.° de dit per medi dels s.rs Agusti Pexau ciuteda y Joseph Jover militar se feu una embaxada de part dels s.rs concellers als s.rs deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

La poca sort que confessa esta ciutat fins vuy ha tingut, no ha donat lloch a que ses vigilias y diligencias, obrissen lo cami convenient y efficas, pera aiustar materias tant graves com son les corrents pera maior servey de sa mag.d y beneffici de la generalitat, com ho veriffican los medis proposats, los quals si be no son stats acceptes, confia que ab los que ara de nou proposa ab dos papers (1), que manara v. s.a legir y ab sa prudencia y aucthoritat calificar, y favor que spera rebrer de sa Ex.a y attendençia que es ben cert tindra v.a s.a las finesas ab que aquesta çiutat affecta las majoras de aquexa casa seran proporsionats al bon assiento de ditas materias y que aplaudint a ells sa Ex.a y adherinthi v. s.a se alcansara lo fi de aquestos debats his gosara la quietut ques desija a servey de Deu nostre s.or y de sa mag.d y axi supplica a v. s.a la çiutat sie servit elegir hu dels dos medis contenguts en dits dos papers.»

DIUMENGE a XXXJ. de dit.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

(1) Vejas l'Apéndix V.

NOEMBRE

Festa de Tots los Sancts.

DILLUNS lo primer. — En aquest die festa de tots los sancts los s.^{rs} concellers se aiuntaren lo demati ab sos promens en lo porxo de s.^{t} Jaume a les nou hores y de alli anaren a oir lo offici en la seu ha hont stigueren assentats alt al altar mayor a la part del Evangeli ab los banchs que alli te la çiutat cuberts de vellut carmesi: y al donar la pau la dona lo diaca al cor y lo sots diaca als s.^{rs} concellers com axi se fa en la seu.

Festa dels Difunts.

DIMARS a IJ. de dit. — Festa de la conmemoratio dels deffuncts.

Aniversari del rey En Jaume II.

DIMECRES a IIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers lo demati a les nou horas anaren ab gramalles de raixa negre en la seu al sermo del Rey en Jaume y alli stigueren assentats a las cadiras del cor sota la trona.

Segueixen los debats de la contenció dels contrabans.

DIJOUS a IIIJ.^{o} de dit. — En aquest die per medi dels s.^{rs} Franc.^{h} Joan de Vergos militar y Bernat Valancas çiuteda se feu una embaxada de part dels s.^{rs} deputats als s.^{rs} concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo cuydado ab que v.^{a} s.^{a} ha mostrat affectar lo assiento de la competentia corrent, ha donat nou animo als deputats pera suplicar a v.^{a} s.^{a} per medi de esta embaxada sia servit de no alsar la ma de la obra, continuant los bons officis que sempre tenen experimentats, y per quant en los papers que v.^{a} s.^{a} los te enviats de 29. del passat per medi de Agusti Pexau y Joseph Jover se an advertits alguns preiudiçis que apar resultarian per la generalitat assentantse en la forma stan consebuts, maiorment trobantse que en altras occasions de maior empenyo es stat lo medi de v.^{a} s.^{a} poderos pera que en lo assiento dellas se guardas tota igualtat attenent a que se escusassen inconvenients, supplican perso a v.^{a} s.^{a} dits deputats sia servit de passar los ulls per los inconvenients se representan a v.^{a} s.^{a} ab lo paper que se dona ab esta y fer çensura del contengut en aquell y procurar per los medis que v.^{a} s.^{a} judicara mes convenients que se aiusten ab la promptitut que la materia demana que dits deputats ho tindran a singular merce de la ma de v.^{a} s.^{a} restant ab perpetua memoria de servirla.»

Festa de s.t Sever.

DISAPTE a VJ. de dit. — En aquest die festa de s.t Sever los s.rs concellers lo demati a les nou hores se aiuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jaume y de alli anaren a la seu: feuse com lo die de tots los s.ts y acabat lo offici se feu proffesso en la qual los s.rs concellers ab un prom aportaren les vares del talem y los altres quatre promens anaren darrera la custhodia devant del gremial com es costum.

Questió del contraban.

Dit die los s.ors concellers per medi dels s.ors Pau Boquet y micer Pere Joan Rossell feren fer una embaxada als s.rs deputats en resposta de la de 4. del corrent la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Si be esta assegurada esta çiutat, te v.a s.a çertitut de las veras ab que ha premeditat y diligenciat los medis aplicables y convenients al bon assiento de las materias corrents y tenint ella per totalment efficasses los continuats en los dits papers ultimament a v.a s.a enviats, ha entes de sa embaxada feta per Franc.h Joan de Vergos y Bernat Valencas los dies passats, que no apparexent li aproposit los contenguts en lo hu, ha considerat en lo altre que de la manera que sta consebut, causaria a la generalitat los preiudicis refferits en lo paper que ab dita embaxada ha manat insinuarnos y attenent esta ciutat a la honrra y merce ha rebut ab dita embaxada de que essent pera v.a s.a tant declarat nostre effecte en desijar dit assiento y dar gust a v.a s.a es servit no tenir oçiosa nostra voluntat manant nos continuem estos officis ab molt gran attentio avem manat reveurer y çensurar dit paper, y ponderant en quant avem pogut alcansar lo sentit, modo y dispositio de assiento contenguts en aquell, y discorrent los demes que podien considerar peral fi ques desija, diem a v.a s.a tenim viva pena de no aver trobat los que voldriem fossen tan agradables a v. s.a com es nostre desig en asertar en tot y sperant de sa prudençia aplaudira als ja refferits com ho demanen lo stat de la cosa y raons de conveniençia que manara v. s.a considerar y que resta sta çiutat ab la dispositio que sempre pera servir a v. s.a»

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra çiudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros. Por lo que me a scrito el conde de S.ta Coloma mi lugartiniente y capitan general en esse principado, y por vuestra carta de 26. del passado he entendido la resolucion sobre el cumplimiento del servicio de los quinientos hombres que offreçistes el anyo passado para asistir a las fronteras en mi exerçito prorogandole por el residuo del tiempo de los tres meses que falta del y os doy muchas graçias por ello que es muy conforme a lo que siempre he sperado de vosotros y vuestro affecto a mi serviçio y a lo que acostumbrays obrar en lo que es del, dando exemplo a las demas çiudades y universidades de essa provinçia y de que me queda particular memoria para quanto os tocare. Data en Madrid a XIJ. de octubre 1638. Carta de sa Magestat agrahint lo servey dels 500 soldats.

YO EL REY.

v.t Car.lis v.t Bayetula R.
v.t Vico R. v.t Sisternes R.
v.t Magarola R.

P.us de Villanueva secretarius.»

DILLUNS a VIIJ. de dit. — En aquest die entra en la present çiutat de Barcelona ha hora tarda lo s.im s.or duch de Modena venint de la cort del Rey nostre s.r per embarcarse y tornarsen en sa terra: no se li feu per part de la çiutat ningun recibo per no tenir carta de sa mag.t y ser segona entrada per quant fonch la primera a 26. de Agost proppassat no obstant als serenissims princeps de Saboya se fes la segona vegada quant tornaren de Castella que fonch lo primer de Agost 1606. quey hague carta del Rey nostre s.or pera la çiutat. Segona vegada entra en Barcelona lo serenissim sor. duch de Modena.

DIMARS a VIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs concellers demati a les deu horas enviaren Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa ha demanar hora a dit s.im s.or duch de Modena per anar lo a visitar los s.rs concellers la qual dona pera les tres despres dinar.

Dit die despres dinar a les tres horas los s.rs concellers acompanyats de prohomens qui foren los s.rs Hieronym de Gaver, Agusti Peixau, don Fran.co Sala, Ramon Romeu y Magi Magarola inseguint la deliberacio del savi concell de çent sobre Visita per los sors. concellers ab promens al serenissim sor. duch de Modena.

asso feta a sinch del corrent, anaren a visitar lo s.[im] s.[or] duch de Modena lo qual stave en la casa del Ex.[im] s.[or] compte de Sta Coloma lloctinent y capita general de aquest principat la qual te en lo pla de S.[t] Franc.[h] y arribats en ella y puiats dalt trobaren alli dins de un aposento vers la part del carrer ample sa Altesa stant dempeus sota de un dosser ab lo barret en la ma los s.[rs] concellers se posaren lo hu al costat del altre a la part dreta y los promens a la part squerra y en lo punt signa als s.[rs] concellers y promens ques cobrissen com de fet tots se cobriren: lo s.[r] conceller en cap ab molt gran eloquentia li dona la ben vinguda en nom y per part de tota esta çiutat y lo quant contento ne tenia per raho della offerint a sa Altesa que en tot lo que esta çiutat lo pogues servir ho farie ab moltas veras. Estimantho sa Altesa moltissim fent grans cortesies y compliments als s.[rs] concellers en tant que al despedirse los s.[rs] concellers sa Altesa los honrra en acompanyarlos fins a la porta de dit aposiento no obstant lo s.[r] conseller en cap ley supplica molt y de alli ab dit acompanyament sen tornaren en la casa de la çiutat.

Partida del Sr. Duch de Mòdena.

DIMECRES a X. de dit. — En aquest die a la tarda se embarca lo dit s.[im] s.[r] duch de Modena ab les galeras que staven en lo moll de sta çiutat per tornarsen ab ellas Deu volent en sa terra.

Contenció dels contrabans.

DIJOUS a XJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] deputats per medi dels s.[rs] don Fran.[co] de Cartella y Hieronym de Navel ciuteda feren fer una embaxada als s.[rs] concellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Los deputats del general de Cathalunya desijos[os] de que la corrent contentio tinga lo assiento qual conve al servey del Rey nostre s.[or] y beneffici de la cosa publica, Advertint que los medis proposats tenen los inconvenients que ab altres embaxades se son representats a v.[a] s.[a] y que sens lo efficas medi de v. s.[a] es difficultos reduir los a degut stat, tornan a supplicar a v. s.[a] tinga a be de ponderarlos de nou y procurar lo bon assiento desta contentio com ho an supplicat a v. s.[a] ab embaxada de 4. del corrent que dits deputats ho rebran a particular merce de v. s.[a]»

Debats dels contrabans.

DILLUNS a XV. de dit. (1)

LO DOCTOR JOAN ARGILA conseller en cap.

Idem.

DIJOUS a XVIIJ. de dit. — En aquest die per medi del s.rs Agusti Pexau y Joseph Jover ciuteda y militar los s.rs concellers feren fer una embaxada als s.rs deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

A 29. de octubre prop passat fou servit v.a s.a rebrer dos papers desta ciutat disposats per lo assiento de las materias corrents, la hu dels quals diu, «Demanara la ciutat als deputats alsen la ma» &c y laltre «Tinguen a be» &c dels quals ha significat v.a s.a ab embaxadas resultave preiudici a la generalitat en les paraules contengudes en lo primer capitol de dits dos papers, que diuen: «Dels quals procehiments no sen pugue aver raho en ningun temps»: y dolentse la ciutat que ses actions y effectes no donen lo fruyt que desija alcansar en servey de sa mag.t y beneffici de la generalitat aiustant diligencias a diligencias, y unes premeditacions a altres ha considerat no resultar de dits papers inconvenientia alguna, pero tenint attendencia a la efficacia ab que v.a s.a ha representat aver lay assegurada que v.a s.a ab la prudencia que sempre manara considerar ab lo fervor y effectes que ha diligenciat estas materias y que per assertar en aquella ha discorreguts y romiats tots los medis li son estats possibles ha premeditat y apres ara per primer capitol y en lloch dels alt referits y posat en dit paper que diu: «Tingue a be» tornat a copiar ques dona a v.a s.a y no subsistint dit primer capitol, ne a disposat altre que manara ponderar y pre-

(1) Corresponent a aquesta jornada apareix una inserta del tenor seguent:
«Embaxada porta lo Sr. Francesch de Vergos y Jaume Damians a 15 de noembre.»

✠

Molt Illre. Sor.

«Los Deputats del general de Cathalunya ab diversas embaxadas, han representat á V. S. lo desig tenian y tenen que per lo medi de V. S. se assentas y compongues la competentia corrent; Y estant aguardant los Deputats lo bon succes se han presentades lo die de ayr unas intimas á micer Francesch Vidal assessor del general y als demes Advocats consulents per part de micer Joli Jutge de cort en que se ha provehit que la contumatia acusada per lo procurador fiscal contra los sobre dits fos admesa. Lo que ha causat notable admiratio á dits Deputats los quals dende que V. S. fou servit de interposar son medi ni han obrat ni intentat de óbrar en la materia del ques dona á V. S. notitia perque en ningun temps se pugan culpar las actions de dits Deputats de que no se hage fet la estimatio deguda de la merce que sempre han rebuda y esperan rebrer de ma de V. S.»

meditar v.ª s.ª a qui supplica sie servit pendrer ab brevedat resolucio del que li aparexera mes convenir, Perque a la çiutat no li es possible dilatar mes lo obrar en raho de la mediania.» (1)

Idem. DILLUNS a XXIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per medi dels s.rs Franc.h Bru çiuteda y Hieronym Calders militar feren fer una embaxada al s.or virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

La çiutat desconsolada summament del stat que veu tenen les materias corrents supplica ab moltas veras a v.ª Ex.ª que no obstant los medis que ha diligenciat y proposat fins ara peral assiento dellas sie v.ª Ex.ª servit manar dilatar per lo spay y termini de tres dies, tots procehiments en orde a ellas, dins los quals mirara y diligenciara si advertint, o, mudant, o, ab different modo disposant lo difficultos en dits medis proposats vindran aquells a consolidarse y disposarse de la manera que desija al servey de sa mag.t beneffici de la generalitat y al bon assiento del negoci confiant que esta merce acompanyara a les demes que de ma de v.ª Ex.ª te rebudas.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que mirarie lo paper y procurarie enviar resposta ab brevedat.

Idem. DIMARS a XXIIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la ciutat mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual dona un paper de part de sa Ex.ª als s.rs concellers en resposta de la embaxada del die de air lo qual es del thenor seguent.

«Sa Ex.ª sent molt que lo medi de v.ª s.ª no haja pogut obligar als deputats a que per ell se assentas la contentio corrent, admetent sos papers de v.ª s.ª y ha conegut molt be las veras ab que v.ª s.ª ho ha procurat y v. s.ª aura vist quant ha stimat sa Ex.ª sa interçessio havent per ella suspes fins ara lo proseguir per los medis de justitia pero vuy judica es del servey de sa mag.t y beneffici de la deputatio lo no suspendreu mes stant çert que en tot lo que demanara lo servey de sa mag.t y administracio de la justitia trobara en v. s.ª lo que sa mag.t los te ordenat.»

Dit die los s.rs concellers per medi dels s.rs Franc.h Bru ciu-

(1) Vejas l'Apèndix VI.

teda y Hieronym Calders militar feren fer una embaxada als s.rs deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Molt Ill.e S.or

Lo die de air rebe aquesta çiutat ab molt gran gust la embaxada de v. s.a y acodint ab la voluntat que sempre ab empleo de ses actions en servey de v. s.a feu una embaxada a sa Ex.a lo die de air copia de la qual y de la resposta feta per lo s.r virrey donam a v.a s.a a qui assegura dita çiutat que en lo interim que an donat lloch estas diligencias ha tornat ha premeditar los medis proposats en los dos papers y discorregut si poria aplicarne altres, o, endolsir, o, ab different modo aquells y ha vist no tenir dispositio pera apartarsen considerant maiorment que de la resposta de sa Ex.a resta la porta tancada a tota altra discussio y diligencia y que en sta rao pendra v.a s.a la resolucio mes convenient com ho desija dita çiutat.»

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per medi dels s.rs Franc.h Bru, Agusti Pexau çiutedans Hieronym Calders y Joseph Jover militars feren fer una embaxada al s.or virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Ex.im S.or

Lo die de air tingue notitia lo savi concell de çent que los deputats confiats com deuen de alcansar del Rey nostre s.or lo assiento convenient al debat y contentio corrent an enviat per aquest effecte a sa mag.t al canonge de la s.ta iglesia de Tortosa Franc.h Puig, y encara que no ha tingut dicha esta çiutat de que ab sa mediania se affectuas dit assiento com desijave la que ha tingut ab v. Ex.a fentli sempre merce y honrra de oir ab gust sas petitions la asseguran alcansar de v. Ex.a com ho soplica ab moltas veras dit concell que en lo interim que correra esta diligencia que fan los deputats mane v. Ex.a no donar lloch a ques fassen procehiments alguns en orde a ditas materias que sta merce servira sempre sta çiutat a v.a Ex.a y ha sa casa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a que veuria lo paper se li donave y enviarie la resposta.

DILLUNS a XXVIIIJ.o de dit. — En aquest die lo s.r virrey envia als s.rs consellers la resposta en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Sa Ex.ª te ben conegut lo zel de v. s.ª y lo desitg de que componguessen las materias corrents, y pus ab lo de sa Ex.ª ha vist v. s.ª les veras ab que ha procurat sempre lo donar gust a v. s.ª en lo que li ha demanat, no dubtara que lo no fer ara lo que en nom de v. s.ª li han demanat Franc.h Bru, Agusti Pexau, Joseph Jover, y Hieronym Calders es per trobarse ab ordes de sa mag.t quel obliga a guardarlos.»

Festa de Sant Andreu. — Extracció de Consellers y Obrers.

DIMARS a XXX. de dit. — En aquest die festa de s.t Andreu Aposthol apres de esser tornats los s.rs concellers ab sos promens lo demati a les onse horas de oir missa del s.t Sperit en la capella de s.ta Eulalia en la seu se feu extractio de concellers y obrers nous en la present casa de la ciutat en la forma solita y foren los seguents.

lo d.r Joan Franc.h Rossell ciuteda micer Franc.h Claris ciuteda Franc.h Descallar y Sorribes militar Cristophol S.t Genis mercader Guillem Puiol fuster.	concellers.
Vicents Valls y Casademunt Sebestia de Cormelles mercader	obrers.

Entrega de les claus y llibre cerimonial als Sors. Consellers nous.

Dit die despres dinar a las quatre horas los s.rs concellers vells ab sos cotxes acompanyats dels officials de la present casa anaren a donar les claus y libre serimonial als s.rs concellers nous en ses cases en la forma acostumada.

LO DOCTOR JOAN ARGILA conceller en cap.

DESEMBRE

Jurament dels Sors. Consellers y Obrers.

DIMECRES lo primer. — En aquest die demati a les nou hores vingueren en la present casa mossen Pau Mija droguer obrer artiste vell y mossen Sebestia de Cormelles obrer nou mercader per lo que mossen Gismundo Boffill obrer vell ciuteda stave desganat y mossen Vicents Valls y Casademunt obrer nou militar stave fora la present ciutat. E apres vingueren los s.rs concellers nous y vells y se assentaren en los scons qui stan dins la istantia de trentanari, ço es los s.rs concellers nous conforme

stan quiscun die y los vells entre los nous alternative a modo de proms y apres encontinent dels s.rs consellers staven assentats los dos obrers ço es lo vell a la part dreta y lo nou a la part squerra y de alli enfora anaren a la seu anant los s.rs consellers nous a la part dreta y los vells a la squerra y apres darrera encontinent dels s.rs consellers anaven los dits dos obrers ço es lo vell a la ma dreta y lo nou a la squerra: y quant foren a la seu baxaren baig a la capella de s.ta Eulalia e alli oiren la missa del Sperit S.t stant assentats los s.rs consellers nous ab uns scons que alli son a la part del Evangeli y los vells a la part de la Epistola y al offertori feren les tres reverencies acostumades y acabada la missa sen tornaren en la present casa anant los dits dos obrers ço es lo nou a la ma dreta y lo vell a la squerra. E alli se tornaren assentar del mateix modo que dalt esta dit y los dos obrers encontinent apres dels s.rs consellers ço es lo nou a la part dreta y lo vell a la squerra e prestaren tots lo solit jurament y ohiren sententia de excomunicacio per lo molt R.nt s.or vicari general en la forma solita. E apres enviaren a Jaume Valielles altre dels acompanyadors dels s.rs concellers al s.or virrey ha demanarli hora per anarhi los s.rs consellers lo qual dona per en aquell punt. E axi entre les onse y dotse hores ans del mig die y anaren los dits s.rs consellers com es costum quiscun any acompanyats dels officials de la present casa: e arribats que foren en la casa del s.or virrey lo Ex.im s.or compte de S.ta Coloma la qual te en lo pla de S.t Franc.h y puiats dalt trobaren alli lo dit s.or virrey en un aposento vers la part del carrer ample stant dempeus arrimat en un buffet que alli era, los s.rs concellers posantse a la part squerra la hu al costat del altre fent a modo de ala, lo s.r conceller en cap li dona la embaxada ab molt gran eloquentia en nom y per part de tota sta çiutat. E lo s.r virrey tornant la resposta feu molt gran stimacio de la embaxada als s.rs concellers donant los la nora buena de la nova extractio ab molts grans cortesias y compliments.

Visita dels Srs. Consellers nous al Sor. Virrey.

DIJOUS a IJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers obtinguda hora del R.im s.or Bisbe de Barcelona per lo dit Jaume Valielles anaren a les onse hores ans del mig die en casa de dit s.or bisbe per la visita ordinaria de quiscun any.

Visita dels Sors. Consellers nous al sor. Bisbe.

Dit die despres dinar obtinguda hora per lo dit Jaume Valielles del s.or canceller pera les tres horas a dita hora anaren axi mateix los s.rs concellers en sa casa en lo pla de s.t Franc.h en

Idem al Sr. Canceller.

la casa del Ex.[im] s.[or] duch de Cardona per la mateixa visita ordinaria de quiscun any.

Sentencia de criminosos.

DISAPTE a IIIJ.° de dit. — En aquest die se feu sententia de las personas seguents ço es de Blasi Roig alias lo enmatsinat del lloch de Bayerga de la vall de Aran adelat y enculpat de aver robada la casa de Franc.[h] Gomes del lloch de Castellnou y de aver mort ha Franc.[h] Yessa del lloch de Artres: fonch assotat y peniat per lo coll. Item de Çebria Costa natural de la parroquia de s.[t] Culgat de Solsona per aver robat en lo cami Real qui va de Mata de pera a Montserrat: fonch li fet lo mateix. Item de Diego Dies moliner del Regne de Castella, Franc.[h] Xart jove aguller natural de sta çiutat de edat de 21. any poch mes, o, manco y de Jaume Tabots milanes minyo de edat de 14. a 15. anys per aver mort proditoriament a Miquel T. dit lo gullut en casa de Bernadi Gonella taverner desta çiutat qui va de la Boria a s.[t] Christofol de la plassa del Oli y per aver robat de dita casa molts diners robes y joyes de or y plata: foren tambe assotats y lo dit Jaume Tabots marcat y dit Diego Dies arrossegat llevada la ma dreta devant dita casa de dit Gonella degollat per lo coll y fet quartos y lo dit Franc.[h] Xart peniat per lo coll y lo dit Jaume Tabots per ser de tant poca edat fonch aportat ab lo dogal al coll en lo lloch del soplici ab los sossis condempnats y stigue alli present fins a tant fonch exequtada la sententia y ha servir a les galeras de sa mag.[t] no empero remant per temps de deu anys.

Festa de St. Nicholau.

DILLUNS a VJ. de dit. — En aquest die festa del glorios bisbe s.[t] Nicholau los s.[rs] concellers lo demati a les nou horas anaren en la iglesia del monestir de s.[t] Franc.[h] ha oir lo offici de dita festa. E alli stigueren assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] conceller en cap y lo s.[r] conceller en cap als demes s.[rs] concellers com es costum.

Festa de la inmaculada Concepció de Nra. Sra.

DIMECRES a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de la inmaculada conceptio de la mare de Deu, si be los s.[rs] concellers tenian obligacio de anar ab promenia en la seu ha oir lo offici y a la proffesso noy anaren per rao de çerta controversia se suscita per causa dels promens la qual per ser lo temps tant breu nos pogue compondrer y axi fonch lo mes expedient dexar de anari conforme lo parer de la promenia de alguns s.[rs] cavallers y çiutedans que per dit effecte feren convidar la nit antes en

casa de la ciutat los s.rs consellers si be y ana tota la musica y talem de la çiutat lo qual aportaren benefficiats de la seu ab capes.

Diumenge a XIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo demati a les nou hores ha oir lo offici en la iglesia del collegi de Bellem ha hont stigue patent lo s.im sacrament. E alli stigueren assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi y al donar de la pau la dona un pare de dit collegi ab sobrepallis y stola al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers.

Ofici a la iglesia del colegi de Bethlem.

Dilluns a XIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.ta Lussia se tingue consell de çent ordinari en lo qual vingueren lo s.r don Fran.co de Ayguaviva y Tamerit veguer de Barcelona no obstant stave alguns dies avia desganat en lo llit y lo d.r micer Balthasar Tarroja balle de Barcelona los quals stigueren assentats ço es lo dit s.or veguer al costat y ma dreta del s.r conseller en cap y lo dit balle entre quart y quint y prestaren lo solit jurament y axi mateix los s.rs consellers y tots los de consell en la forma solita: y apres se feu la extractio de terna de mostasaff y parella de Administrador de plasses y foren extrets los seguents.

Festa de Sta. Llucia.

Jurament dels Sors. Veguer, Batlle, Consellers y Jurats del Concell.

Terna de Mostaçaf y parella de Administrador de places: extracció.

micer Narçis Peralta

Y per quant lo dit micer Peralta ere hu dels doctors cridats per bannits ab veu de publica crida de part del Ex.im s.or llochtinent y capita general de y per raho de la contensio susçitada per y entre los ministres de la capitania general y los officials del general de Cathalunya com en las diadas de atras se conte y avent maiorment presentat un cartell de part de sa Ex.a y son Real consell als s.rs consellers de que si acars ningu de dits doctors eran extrets axi pera consellers com per altres officis de dita çiutat los suffocassen. E axi per quant lo dit micer Narçis Peralta lo die de s.t Andreu prop passat fonch per deliberacio del savi consell de cent suffocat de prom de concell de çent a que fonch extret dit die E axi lo die de vuy fonch tambe inseguint aquella deliberacio per lo dit consell suffocat pera terna de mostasaff y fonch prossohit en fer extractio de dita terna.

Lo d.or Bernat Barengari
Don Aleix Grimau
Don Joan Tamerit } Terna de mostasaff.

Franc.h Moreig mercader
Magi Riffos mercader } Parella de Ad.or de plasses.

DIMECRES a XV. de dit.

LO D.OR JOHAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Estudi general: visita ordinaria.

DIJOUS a XVJ. de dit. — Los s.rs concellers anaren al studi a la visita ordinaria la qual feren en la forma solita.

Festa de Ntra. Sra. d'Esperansa.

DISAPTE a XVIIJ. de dit. — Festa de nostra [Senyora] de Speransa. — En aquest die los s.rs concellers anaren lo demati a les nou hores en la iglesia del monastir de s.t Agusti ha oir lo offici per la festa hi feyan los corredors de orella. E alli stigueren assentats a las cadiras del cor a la part de la sacrestia devant la trona y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.r conceller en cap la dona als demes s.rs concellers.

Ofici a Sta. Maria de la Mar.

DIUMENGE a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs concellers absent lo en cap per star desganat anaren lo demati a les nou hores en la iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar ha oir lo offici per ser lo terçer diumenge y star patent lo s.im sacrament: y a la que foren en s.ta Maria trobaren ja alli lo s.r virrey stant ab son strado al altar mayor a la part del Evangeli: y en ser los s.rs consellers dalt al altar mayor apres de aver feta oracio se acostaren al s.or virrey y li donaren satisfactio com se acostume en cas hi sie primer y apres sen passaren a la altra part del altar a la part de la Epistola e alli se assentaren en los banchs de la ciutat vanovats de vellut carmesi y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or virrey y lo sotsdiaca al s.r conceller segon y lo s.r conceller segon als demes s.rs concellers: y acabat lo offici se feu proffesso per dins la iglesia y lo s.r virrey y s.rs concellers aportaren les vares del talem ço es lo s.r virrey la vara del mig de ma dreta lo s.r conceller segon la del mig de ma squerra lo ters la de ma dreta devant, lo quart la de ma squerra devant, lo quint la de ma dreta de darrera y lo s.r Miquel Joan Granollachs y de Prat la de ma squerra de darrera: y acabada la proffesso anantsen lo s.r virrey los s.rs concellers lo acompanyaren fins al portal de la iglesia anant los tres devant y lo segon ab lo s.r virrey a la ma squerra y de dit portal se despediren los s.rs concellers del s.r virrey y sen anaren en ses cases.

DILLUNS a XX. de dit. — En aquest die jura mossen Pere Moreig mercader del offici de Administrador de plaçes elegit y anomenat per lo Ex.im s.or lloctinent y capita general de la parella per part de la ciutat a sa Ex.a enviada lo qual jurament feu en la present casa de la ciutat en lo modo seguent ço es que vingue en dita casa lo mag.ch micer Balthasar Tarroia balle de Barcelona lo qual stigue assentat entre los s.rs concellers segon y quint per no serhi lo ters per lo que les horas aurie stat assentat entre ters y quint y lo dit Administrador presta lo sacrament y homenatge en ma y poder de dit balle y apres lo jurament y homenatge en ma y poder del s.r conceller en cap. E apres lo s.r conseller quint a qui toca lo ana a posar en possessio en la forma solita.

Jurament del Administrador de places.

DIMECRES a XXIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers feren fer una Embaxada als s.rs deputats per medi dels s.rs Hieronym de Navel ciuteda y Franc.h Joan de Vergos militar la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Fet del doctor Vinyals. — Revelació del secret d' acorts del Concell de Cent.

«Molt Ill.e S.or

Aquesta ciutat ha fet molt gran sentiment de la justa causa te v. s.a de tenirlo en lo fet del d.r Joseph Vinyals que ab embaxada ha manat v. s.a representar als s.rs consellers que a 20. del corrent refferiren y proposaren aquella en lo savi consell de çent lo qual feu la deliberacio seguent.

«Attesa la gravedat de la materia &c. inseratur pro ut est in lib. deliberacionum». (1)

---

(1) Dit acort de 20 de Desembre de 1638, se troba a fols. 23 y 24 del llibre de *Deliberacions* de 1639 (tingas en compte que en l'antich Municipi barceloni l'any consular comensava a primer de Desembre y finava 'l darrer dia de Novembre). Diu aixi:

« Attesa la gravedat de la materia proposada y que requereix aquella assentada y premeditada resolucio Que perço los senyors consellers anomenen dotse persones del present conçell ab igual numero de estaments les quals ab los senyors consellers miren y censuren la proposicio y demes papers que mentiona aquella y les demes scriptures que aparexeran convenir en orde al fet proposat y axi mateix tingue dita Junta facultat y potestat com lo present conçell ley done de fer rebrer les informacions convenients sobre dit fet mentionat en la proposicio y tambe si aparexera convenir de aiuntar y cridar los tres magnifichs advocats que an entrevingut en dita materia y censurada y diligent batuda la materia y considerada unes y altres rahons que aparexera averse de considerar y premeditar en benefici de la present ciutat, ordinacions deliberacions stil y observansa de la present casa y legida en la matexa Junta la informatio que se aura rebut posen y advertescan en un paper lo que aparexera deu deliberar lo savi conçell de cent en orde a dites coses y uniformitat desta casa y de la deputatio y dit paper ab la dita informacio rebuda manen ses senyorias legir quant sien servits en lo savi conçell de cent pera que enteses totes les dites coses pugue deliberar lo que aparexera mes convenir y que per dos cavallers del present conçell un ciutada y un militar per ses senyorias anomenadors se fasse una embaxada en scrits als senyors Deputats y oydors

A la qual embaxada respongueren los s.[rs] deputats que stimaven molt a la ciutat la honrra y merçe los feya y que ab la matexa correspondencia aquell consistori servirie a la çiutat ab molt gran voluntat.

Captura de dos Oficials del Banch de la Ciutat.

DIJOUS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel çiuteda y Franc.[h] Xammar militar la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

An entes los consellers que per mandato de v. Ex.[a] se a capturat la persona de Franc.[h] Torres y se a fet diligencia en casa de Enrrich Coll notaris de Barcelona pera capturarlo, los quals son officials desta çiutat regints los libres manuals del banch de aquella y lo no saber la causa la ha dada als consellers de supplicar a v. Ex.[a] sie servit manarla dar pera que sabent aver faltat dits officials a la obligacio de sos officis puguen conexer dells, que esta merce esperan rebrer de ma de v. Ex.[a]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que desijave molt donar gust a la ciutat y que mirarie lo paper se li donave y que tornarie resposta.

Deslliurament de dits Oficials.

DIVENDRES a XXIIIJ.[o] de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual digue als s.[rs] concellers com sa Ex.[a] avia manats libertar a Franc.[h] Torres y Enrrich Coll notaris de Barcelona y del banch de dita ciutat.

Festa de Nadal.

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die festa de la nathi·

---

representantli en aquella, que esta ciutat desitya molt aconsolar aquell consistori en lo fet y materia del doctor Joseph Vinyals en orde a les paraules de la partida per ell feta en la taula de la present ciutat en quant parlen del savi conçell de aquella. Pero que per ser com es la materia tan grave no ha donat lloch a pendrer sobre ella prompta resolucio y que axi la censura della y informacions sobre lo cas rebedores a comesa als senyors consellers y dotze persones del present conçell ab igual numero de staments ab refferiment al mateix conçell lo qual y esta ciutat estara ab la disposicio que sempre pera servir a, sa s.[a] en tot lo que li sera possible y donara lloch la raho. Y pera que de assi avant se tingue lo respecte y mirament que es raho en no revalar ni propalar les persones de conçell de cent lo ques proposa y vota en aquell Que perço sie lloada y aprovada com lo present conçell lloa y aprova y de nou confirma la ordinacio per lo savi conçell de cent feta a 24 de maig *1325* disposant lo secret se ha de tenir y que sie aquella a la lletra observada y que los senyors conselles presents y sdevenidors y axi mateix lo syndich y subsydich de la present ciutat tinguen facultat y potestat com lo present concell lals done de manar rebrer ses senyorias y dit syndich y subsyndich de instar se reben les informacions que convindran contra les persones que contrafent a dita ordinacio propularan lo ques proposara his votara en dit conçell instant la punicio del castich de aquella comforme sera de justitia.»

vitat de nostre s.^{or} Deu Jhesuxpt. los s.^{rs} concellers lo demati a les nou hores se aiuntaren en la plassa de s.^{t} Jaume ab sos promens absent lo s.^{r} conceller en cap per star desganat y de alli anaren en la seu hahont stigueren assentats alt altar mayor a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca al s.^{or} conceller segon y lo segon als demes s.^{rs} concellers y lo diaca al cor com se fa axi en la seu y digue lo offici de pontiffical lo R.^{im} Bisbe de Barcelona y per dita raho los s.^{rs} concellers acabat lo offici lo acompanyaren a son palau fins dins del pati al peu de la scala com es costum.

Nominació de Prohoms dels Srs. Consellers pera'ls actes de cerimonial.

Y es de advertir y notar que no obstant la deliberacio feta per lo savi concell de çent celebrat a 13. del corrent festa de s.^{ta} Lussia per raho de una controversia se suscita lo die de la festa de la inmaculada conceptio de nostra s.^{ra} de y per raho de la electio y nominacio dels sinch promens dels s.^{rs} concellers, fonch deliberat que de aquella hora al devant los s.^{rs} concellers qui vuy son y per avant seran fossen tinguts en anomenar per sos promens ço es tres ciutedans y dos militars y que fossen de edat de 40. a 50. anys que tinguessen vint anys de privilegi de çiuteda y militar segons que llargament en dita deliberacio se conte. (1) Axi que no obstant la dita deliberacio los s.^{rs} concellers segon, ters, y quart insistiren en anomenar per sos promens per dit die tres militars ço es lo s.^{r} conceller segon lo s.^{or} Hieronym de Gaver son cunyat, lo s.^{r} conceller ters lo s.^{r} Anton Descallar y de Raset son pare, lo s.^{r} conceller quart lo s.^{r} Alvaro Antoni Bosser d.^{or} en medicina y militar oncle de sa muller y lo s.^{r} conceller quint lo s.^{or} Jaume Bru çiuteda y axi sen fa la present nota per advertiment.

Segona festa de Nadal: ofici en lo monastir de Predicadors.

DIUMENGE a XXVJ. de dit. — En aquest die segona festa de nadal los s.^{ors} concellers anaren lo demati a les nou hores al monastir de predicadors ha oir lo offici los quals stigueren assen-

---

(1) Lo text de la mateixa es com segueix: — «Que per evitar en lo sdevenidor tots debats en materia de la nominatio de prohomens que per asistir als senyors consellers fan ses senyories en los actes y actions de prohomenies ha ensenyat la experientia se son seguits y se statuesca per dit effecte ley certa y forma convenient, Que perço del die present en avant hagen y deguen tots los prohomens axi ciutadans com militars que anomenaran los senyors conselles per dits actes de prohomenías tenir edat de quoranta a sinquanta anys y axi mateix haye de aver vint anys que tenen privilegi de ciutada o, militar com lo present consell axi ho delibera y ordena y que esta deliberatio sie legida tots anys a dits consellers al primer jurament que en lo introhit de son offici prestaran pera que tinguen notitia della.» — (*Deliberacions*, any 1639, fol. 14 girat.)

tats a les cadires del cor: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conceller en cap y lo s.r conceller en cap als demes s.ors concellers.

Terç dia de Nadal: idem en lo monastir de Sant Francesch.

DILLUNS a XXVIJ. de dit. — En aquest die terçera festa de nadal los s.rs concellers anaren lo demati a les nou hores al monastir de s.t Franc.h per dita raho: ſeu se axi mateix com lo die antes.

Festa dels Sts. Innocents.

DIMARS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die festa dels s.ts innocents los s.rs concellers se aiuntaren lo demati a les nou hores en casa la çiutat y de alli a les deu horas anaren en la seu entrant per lo portal devant la sala y sen entraren dins la capella de dita festa. E alli hoiren una missa baixa y al offertori adoraren la reliquia del s.t innocent que sta dins de una caxeta de plata y stigueren ohint dita missa ço es en cap ters y quint vers la part del Evangeli y segon y quart vers la part de la Epistola: y acabada dita missa sen tornaren en la casa de la çiutat.

Embaixada al Sor. Virrey sobre la captura dels dos Oficials del Banch.

DIMECRES a XXVIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs concellers feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.rs Hieronym de Navel çiuteda y Hieronym Calders militar la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

La captura que mana v. Ex.a fer de la persona de Franc.h Torres y diligencia en casa de Enrrich Coll pera capturarlo, notaris de Barcelona y officials del banch desta ciutat, dona ocasio als consellers de suplicar a v. Ex.a ab embaxada feta a 23. del corrent, fos servit dar los noticia de la causa de dita captura, pera que sabent era per aver faltat a la obligacio de sos officis puguessen procehir contra dells, com es just, no la an obtinguda fins ara, supplican a v. Ex.a sie servit manar la tinguen, pera que ab lo castich merexedor resten dits officials experimentats y ensenyats, esta merce y moltes mes esperan rebrer de ma de v. Ex.a»

A la qual Embaxada respongue sa Ex.a «confesso de mi que attes los fiu traurer les hores no he pensat mes en est negossi: yo mirare lo paper me donen y enviare la resposta en scrits.»

Resposta de sa Ex.a a la dalt dita embaxada.

DIVENDRES a XXXJ. y darrer de dit. — En aquest die demati a les deu horas vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual de part del s.or virrey dona

un paper als s.[rs] consellers contenint la resposta a la embaxada a sa Ex.[a] feta a 29. del corrent que es del thenor seguent.

«Sa Ex.[a] a la embaxada que en nom de v. s.[a] li ha reportada Hieronym de Navel y Hieronym Calders, diu que fa molta estimacio del zel ab que v. s.[a] affecta lo servey de sa mag.[t] y que los offitials y ministres de la ciutat cumplen ab les obligacions de llurs occupations y que las capturas de Franc.[h] Torres y diligencias en la casa de Enrrich Coll notaris desta ciutat les mana fer sa Ex.[a] per cosas tocants al servey de sa mag.[t] y que avent constat despres que çessave la causa de llur detentio feu donar libertat a dit Torres y alçar la ma de las diligencias contra dit Coll y que en axo no se a offert cosa que toque a la ciutat ni als officis que per ella tenen dits Torres y Coll.»

Jurament del Mostaçaf.

Dit die a dita hora vingue en la present casa lo noble don Joan de Tamerit per prestar lo jurament del carrech de mostassaff a que fonch extret en terna a 13. del corrent festa de s.[ta] Lussia y elet y anomenat per sa Ex.[a] lo qual jurament se feu en la forma solita de altres anys ço es que ab la agraduaçio que sta continuada en lo libre que aporta lo scriva de las obras anaren de casa la ciutat enfora a la cort del balle de Barcelona y alli lo dit mostasaff presta lo jurament y sacrament y homenatge y apres tornaren en la present casa de la çiutat y presta tambe lo jurament y homenatge en ma y poder del s.[r] conseller en cap com es costum.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

M.DC.XXXIX.

JANER

Festa de cap d'any.

DISAPTE lo primer. — En aquest die festa de cap de any los s.rs consellers anaren lo demati a les nou hores en la iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar ha oir lo offici y al cap de un rato que foren alli arriba lo s.or virrey lo qual isqueren a rebrer los s.rs consellers a la porta de la iglesia posantse lo s.r conseller en cap a la ma squerra del s.or virrey y los quatre s.ors consellers anant devant de dos en dos acompanyantlo fins dalt al altar maior devant son strado y lo s.r virrey se assenta ab sa cadira y strado a la part del Evangeli y los s.rs consellers a la part de la Epistola ab los banchs de la çiutat vanovats de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or virrey y lo sotsdiaca al s.or conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers: y acabat lo offici anantsen lo s.or virrey lo tornaren acompanyar del mateix modo fins al dit lloch.

Jurament del sr. don Joseph Gamis de veguer per residuum.

DIMECRES a V. de dit. — En aquest die demati a les deu hores vingue en la present casa lo noble don Joseph Gamis per prestar lo jurament de veguer de dita çiutat elegit y anomenat per lo s.or virrey per renuntiatio del noble don Fran.co de Ayguaviva y de Tamerit per son residuum fins de assi a carnestoltes proxim vinent: lo qual jurament se feu en dita casa de la ciutat sens ninguna çerimonia sino que presta son jurament y sagrament y homenatge en ma y poder del mag.ch micer Balthasar Tarroia balle de Barcelona lo qual stigue assentat entre los s.rs consellers ters y quint com es costum y encontinent de ses

mans li dona la vara, o, basto de veguer y se assenta lo dit s.or veguer en son lloch tenint la precedentia y ma dreta del s.or conseller en cap en ma del qual presta tambe lo solit jurament se sol prestar.

Dit die los s.rs consellers per medi de un s.or ciuteda y un s.or cavaller feren fer una embaxada als s.rs deputats la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

Crides del Sr. Virrey sobre fortificacions y francesos: debats.

«Molt Ill.e S.or

A sinch del corrent proposaren los s.rs consellers en lo savi consell de çent is legiren en aquell les cridas y pragmaticas ultimament manades publicar per sa Ex.a hoides les quals feu la deliberacio seguent conforme sta en la ma corrent de la scrivania maior de la present casa.» (1)

DIJOUS a VJ. de dit festa dels s.ts tres Reys de orient. — En aquest die los s.ors consellers anaren lo demati a les nou hores en la iglesia parrochial de nostra s.ra del Pi de la present

Festa dels Reys.

(1) Diu així la esmentada deliberació: = «Aserca unes crides fetes contra fransesos. = E apres lo sr. conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes srs. consellers sos companys digue y refferi al present concell com de part dels molt Illustres srs. Deputats del general se havie feta una embaxada als senyors conselles reportada per mossen Francesch Joan de Vergos militar y mossen Bernat Valencas ciutada en orde a les crides que sa Ex.a es estat servit manar fer aserca de fortifications y fransesos la qual embaxada los senyors consellers la donaven per propositio y aquella fonch llegida encontinent y es del thenor seguent. = Molt Ille. senyor = Las cridas que lo excelentissim senyor lochtinent y capita general mana publicar a dos del corrent occasionaren als deputats del general de Cathalunya a que lo die de ayr convocassen les persones dels tres staments en la qual iunta serviran de propositio les matexes crides y alli foren llegides supplicantlos fossen servits aconsellar los lo que devien fer y obrar en orde a las materias contengudes en ditas cridas. Resolgues que los deputats nomenassen persones eletas dels tres estaments y que consultassen estas cosas ab los Assessors del general y altres advocats si aparexia pera que vessen y examinassen si ab lo contengut ab ditas cridas se contrafeya a les generals constitucions de Cathalunya capitols y actes de cort privilegis y altres drets de la patria que lo que resoldrian ho referissen a dits deputats y personas eletas los quals ab la brevedat possible posasen en execucio lo que seria resolt Que dits deputats fessen una embaxada a, v. s. supplicantlo fos servit manar consultar aquest mateix fet ab los advocats de la ciutat y altres si aparexera aplicar perque en conformitat de dits deputats obras la ciutat lo que convindria en benefici de aquest negoci pus toca tambe a la matexa ciutat. En execucio desta deliberatio dits deputats la insinuen a, v. s. a qui supplican sie servit condecendrer a ella y cohoperar ab dits deputats lo concernent a estas materias perque ab esta uniformitat se encaminen las materias al fi que conve al servey de sa magt. y benefici de aquesta ciutat y de tot lo Principat.» — E, oyda dita propositio encontinent foren legides en lo present conçell les crides que mentiona la dita propositio. = E lo present conçell feu la deliberatio y conclusio seguent, Que los senyors consellers sien servits consultar lo fet proposat ab los magnifichs advocats de la present casa y ab dos altres advocats que seran servits de aplicari los quals conferescan ab los magnifichs advocats nomenats per la materia corrent per los senyors deputats y tots iunts veien ponderen consideran y censuran las cridas y pragmaticas manadas publicar estos dias proppassats en dita propositio mentionadas y en lo present concell llegidas si aquellas encontran ab las constitutions generals de Cathalunya capitols y actes de cort privilegis de la present casa y del general de

çiutat ha oir lo offici y fonch hi tambe present lo s.[or] virrey: feuse lo demes comforme lo die de cap de any en s.[ta] Maria de la mar de dita çiutat.

Festa de St. Ramon de Penyafort.

DIVENDRES a VIJ. de dit. — Festa de s.[t] Ramon de Penyafort. — En aquest die festa de dit s.[t] los s.[rs] consellers absents lo en cap y quart per star desganats se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la seu y ab la proffesso en s.[ta] Catherina ha hont sta lo dit cors s.[t] ha hont ohiren lo offici ab lo s.[or] bisbe de Barcelona: feuse la cerimonia si y conforme y del mateix modo que lo any passat.

Sobre'l negoci de les crides de francesos.

DISAPTE a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.[ors] deputats per medi de un s.[or] ciuteda y de un s.[or] caveller feren fer y enviaren una embaxada als s.[rs] consellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Las cridas que lo Ex.[im] s.[or] lloctinent y capita general mana publicar a dos del corrent occasionaren als deputats del general de Cathalunya a que lo die de air convocassen les persones dels tres staments en la qual junta serviren de propositio las mateixas cridas que alli foren legides suplicant los fossen servits aconsellarlos lo que devian fer y obrar en orde a las materias contengudes en ditas cridas. Resolgues que los deputats nomenassen personas eletas dels tres staments y que consultassen estas cosas ab los Assessors del general y altres advocats si aparexia pera que vessen y examinassen si ab lo contengut en ditas cridas se contrafeya a las generals constitutions de Cathalunya capitols y actes de cort privilegis y altres drets de la patria que lo que resoldrien ho refferissen a dits deputats y personas eletas los quals ab la brevedat possible posassen en exequcio lo que seria resolt: Que dits deputats fessen una embaxada a v. s.[a] soplicant lo fos servit manar consultar aquest matex fet ab los advocats de la ciutat y altres si aparexera apli-

---

Cathalunya mirant per dit effecte tots los privilegis y demes coses que convindra en benefici de dit negoci y en conformitat de la casa de la Deputatio y de allo que auran vist y censurat donen son parer en scrits y aquell lo manaran legir al present conçell lo qual lo manaran juntar quant los aparexera convenir pera que hoit aquell dit concell pugua deliberar lo que mes convindra al servey del Rey nostre senyor y benefici de aquest Principat y que per dit effecte per los senyors conselles sien nomenades setze persones del present conçell ab igual numero de staments y de la present deliberatio se don notitia als senyors deputats ab embaxada de un ciutada y un militar.» — (*Deliberacions* de 1639, jornada de 5 de Janer, fols. 30 girat a 32 girat.)

car perque en conformitat de dits deputats obras la ciutat lo que convindria en beneffici de aquest negoçi pus toca tambe a la matexa çiutat. En exequcio desta deliberacio dits deputats la insinuen a v. s.ª a qui suplican sie servit condecendrer a ella y cohoperar ab dits deputats lo concernent a esta materia, perque ab aquesta uniformitat se encaminen las materias al fi que conve al servey de sa mag.ᵗ y beneffici de aquesta çiutat y de tot lo principat.»

Butlla de la Sta. Creuhada.

Dit die vingue en la present casa lo Thesorer de la s.ᵗᵃ crusada lo qual stigue assentat entre ters y quint y dona una carta del Rey nostre s.ᵒʳ als s.ʳˢ consellers fent los a saber com lo die de dema entrave la bulla de la s.ᵗᵃ crusada la qual carta sta registrada en lo Registre de la present casa.

Idem: entrada.

DIUMENGE a VIIIJ.º de dit. — En aquest die entra en Barcelona la bulla de la s.ᵗᵃ crusada. E axi lo demati a les vuyt hores los s.ʳˢ consellers anaren al monastir de s.ᵗ Agusti ha hont oiren missa dins la capella dels perayres y acabada la missa anantsen los pares de dit monestir los s.ʳˢ consellers se posaren darrera y anaren fins fora lo portal nou devant la iglesia de s.ᵗᵃ Eulalia merita há hont stave parat un altar y alli devant se assentaren los s.ʳˢ consellers a la part del Evangeli ab unes cadires que lo s.ʳ thesorer de la s.ᵗᵃ crusada fa apportar alli y al cap de un rato arribaren alli lo s.ᵒʳ don Joseph Gamis veguer de Barcelona y lo s.ʳ Thesorer de la s.ᵗᵃ crusada y se assentaren ço es lo dit s.ᵒʳ veguer a la ma dreta del s.ᵒʳ conseller segon per absentia del en cap y lo thesorer entre quart y quint: y partint dita proffesso lo s.ᵒʳ veguer prengue lo standart de ma de dit s.ᵒʳ thesorer y lo apporta de ses mans anant devant les capes y los quatre s.ᵒʳˢ consellers anaren darrera del gremial ço es segon y ters devant y quart y quint darrera aportant en lo mig lo dit s.ᵒʳ thesorer: y a la que foren devant s.ᵗ Agusti isque lo s.ʳ conseller en cap qui per sa desgana los stave alli sperant y se posa en son lloch ab lo s.ʳ conseller segon a la ma dreta y los altres tres com acostumen anar tots tres aportant en lo mig a la ma squerra del s.ᵒʳ conseller quint lo dit s.ᵒʳ thesorer: y arribats en la seu se posaren y assentaren a les cadires del cor sota la trona del mateix modo que stigueren devant s.ᵗᵃ Eulalia merita fora del portal nou. E alli ohiren lo offici y sermo com es costum quiscun any.

Dit die despres dinar tres dels s.ʳˢ consellers absents lo en

Professó del St. Nom de Jesús en lo monastir dels Angels.

cap y segon anaren al monastir de les monges dels Angels per la proffesso del s.[im] nom de Jhesus en la qual los s.[rs] consellers ab tres s.[rs] cavallers apportaren les vares del talem.

Conferencia dels Advocats de la Ciutat ab los de la Deputació.

Dit die anaren en lo monastir de s.[ta] Catherina del orde de predicadors de la present ciutat los mag.[chs] Assessors de la present casa de la çiutat per tenir alli conferentia ab los mag.[chs] Assessors y Advocats consultats de la casa de la deputatio que alli se guardan per star regaliats que per dita raho y anaren que altrament noy foren anats per tractar ab ells y tenir conferentia per negossis tocants a les dos cases perque se usa consultar primer en la present casa.

Embaixada al Sor. Virrey en rahó de les crides referents a francesos y de la pragmàtica sobre fortificacions.

DIMECRES a XIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel ciuteda y don Fran.[co] Sorribes feren fer una embaxada al s.[or] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

Entre les moltes obligacions a que deuen acodir los consellers desta ciutat es una molt principal attendrer en totes ocasions a la observansa dels privilegis reals a ella consedits per sa mag.[d] Deu lo guart y sos serenissims progenitors y com en la de ara que es stat v.[a] Ex.[a] servit manar publicar a 2. del corrent unas cridas reals y pragmatica sanctio haia entes lo savi consell de cent que son contraries al disposat en dits privilegis, sperant rebrer de v.[a] Ex.[a] tot favor y merce y sabent es sa voluntat se observen aquells ha deliberat a 11. del corrent ques representassen estas cosas a v.[a] Ex.[a] sopplicantlo sie servit aconsolar a esta ciutat en manar revocar dites cridas y pragmatica sanctio que esta y maiors merçes spera rebrer de ma de v.[a] Ex.[a]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que mirarie lo paper y enviarie la resposta.

Embaixada als Sors. Deputats pél mateix negoci.

Dit die. — En aquest die per los matexos embaxadors se feu una embaxada als s.[rs] deputats la qual los donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

De les conferencias y diligencias que an tingut y obrat los mag.[chs] advocats desta casa ab los anomenats per v. s.[a] en orde a las cridas reals [y] pragmatica sanctio que sa Ex.[a] ha manat publicar a dos del corrent ha entes lo savi consell de çent son

contra los privilegis reals a esta ciutat consedits constitutions de Cathalunya capitols y actes de cort y axi ha deliberat a 11. del corrent que per dos cavallers del mateix consell un çiuteda y un militar se fasse una embaxada a sa Ex.ª supplicantlo les mane revocar attes son contraries a dits privilegis reals y que ab altra embaxada se supplique a v. s.ª mane continuar les diligencias te comensades en tot lo que aparexera convenir pera observansa de dites constitutions ab lo zel y puntualitat te acostumat de acodir a totas las cosas que tocan a la obligacio de son offici assegurant a v.ª s.ª que esta ciutat no perdonara a diligencia alguna que aparega convenir y estara en la dispositio que sempre de servir a v. s.ª»

DIJOUS a XIIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual de part de sa Ex.ª dona un paper en scrits als s.rs consellers en resposta de la embaxada de 12 de dit que es del thenor seguent. Resposta de S. Ex.ª a la embaixada del dia abans.

«Sa Ex.ª desija que los privilegis de la çiutat sien observats y que en totas occasions experimente v. s.ª lo effecte ab que sa Ex.ª procura sien guardats; pero com en la pragmatica manada fer per sa mag.d en la vila de Madrid a 6. de noembre proppassat y feta publicar per sa Ex.ª a 2. de jener 1639. y en les crides dit die publicades no entenga sa Ex.ª se contrafa a privilegis de la ciutat ni per lo que en nom de v.ª s.ª ha dit a sa Ex.ª Hieronym de Navel y don Fran.co Sorribes nos veja quins privilegis son los que v.ª s.ª preten ser contra fet ab dita pragmatica y cridas, no enten sa Ex.ª suspendrer cosa sino procehir en la exequtio de la pragmatica y crides sperant que v. s.ª com ha tant zelans lo servey de sa mag.d y beneffici desta provincia seran los primers en acodir als ordens de sa mag.d pera que ab son exemple los demes se animen.»

Dit die los s.rs consellers feren fer una embaxada al s.or virrey per medi dels s.rs Hieronym de Navel çiuteda y don Fran.co Sorribes la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Nova embaixada al Sor. Virrey sobre'l dit afer de les crides y reyal pragmàtica.

«Ex.im S.or

Stima esta çiutat a molt singular favor lo que ha rebut ab la resposta de v.ª Ex.ª desijant la observansa dels privilegis reals a ella consedits y pera que tinga v. Ex.ª notitia dells, diu son

lo consedit per lo s.r Rey don Jaume pridie chalendas y any 1299. confirmat per lo mateix 3. nonas novembris 1313. altre per lo s.or Rey en Pere datum en Barcelona a 27. de Abril 1379. cap. 53. del recognoverunt proceres attesos los quals y la confiansa y certitut te dita ciutat que v. Ex.a li fara merce en esta y en totas occasions se offeriran, supplica a v.a Ex.a sie servit manar revocar ditas reals cridas com ha contrarias ha dits privilegis y no donar lloch al disposat en aquelles com ho spera de v. Ex.a»

Embaixada als Sors. Deputats per lo mateix negoci.

DIVENDRES a XIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs consellers feren fer una embaxada als s.rs deputats per medi dels s.rs Hieronym de Navel çiuteda y don Fran.co Sorribes la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Aquesta çiutat ab la ultima embaxada feu a v. s.a li dona notitia de averne feta altra a sa Ex.a en rao de encontrar les crides publicades a 2. del corrent ab los privilegis reals a ella consedits y ara li entregue copia de la resposta es stat servit fer sa Ex.a y tambe de altra embaxada y resposta a ella que a 13. del corrent li ha tornat ha fer dita çiutat, la qual es ben çert que en cosa tant grave y que demana remey tant prompte no parara un punt fins lo aia alcansat prometentse ab la certitut te de que v.a s.a honrrara ses actions fentli sempre merce de aiudar a ellas que en lo tocant a la conveniencia de v. s.a y bona correspondencia destas dos casas obrara com deu los effectes que sempre.»

Segueix dit negoci de les crides y reyal pragmàtica, en materia de francesos y fortificacions.

Dit die vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual dona un paper en scrits als s.rs consellers de part de sa Ex.a en resposta de la embaxada feta a 13. de dit, la qual es del thenor seguent.

«Sa Ex.a me mana diga a v. s.a que encara que en la embaxada que en lo die de air donaren a sa Ex.a en nom de v. s.a Hieronym de Navel y don Fran.co Sorribes diuen los privilegis que v. s.a te que encontran en las cridas y pragmatica com no sen ha donat a sa Ex.a copia fins a tenirla no podra veurer si la pretensio de v. s.a subsisteix.»

Idem.

DISAPTE a XV. de dit. — En aquest die los s.rs deputats enviaren una embaxada als s.rs consellers per medi dels s.rs

Franc.[h] Joan de Vergos militar y Joseph Urrea ciutada la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Los Deputats y oiidors del general de Cathalunya restan ab la deguda estimacio de la merce que v. s. los ha fet ab las embaxadas reportadas per Hieronym de Navel y don Fran.[co] Sorribes donant los rao del que v. s. ha obrat y obra en orde a las cridas publicades per sa Ex.[a] als 2. del corrent y ab la matexa conformitat dits deputats, fan a saber a v. s. com inseguint las conclusions presas en las convocations de brassos y parer de la divuytena se feu lo die 5. del corrent una embaxada extrajudicial a sa Ex.[a] copia de la qual junt ab la resposta que en scrits feu sa Ex.[a] als 9. del matex, se dona a v. s. (1) y com lo die de air se feu altra embaxada extrajudicial a sa Ex.[a] a la qual respongue de paraula que la miraria y tornaria resposta copia de la qual axi matex se dona a v. s. a qui supplican dits deputats sie servit no alsar la ma de la obra continuant los bons officis que sempre lo general te experimentat ab lo bon zel y affectatio ab que v. s. mira las cosas de la generalitat servintse de aconsellar a dits deputats lo que deuen fer per la bona directio y assiento de la materia perque ab tant madur consell com lo de vs. puguen en tot acertar al que sie mes gloria de Deu servey de sa mag.[d] y beneffici de aquest principat.»

Lo d. Joan Francesch Rossell conseller en cap.

Diumenge a XVJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers lo dematí a les nou hores anaren a la iglesia del monestir de s.[t] Agusti ha oir lo offici los quals stigueren assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[or] conseller en cap y lo s.[or] conseller en cap als demes s.[rs] consellers com es costum. Ofici al monastir de St. Agusti.

Dit die los s.[rs] consellers per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel ciuteda y don Fran.[co] Sorribes feren fer una embaxada al s.[or] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent. Negoci de les crides y pragmàtica.

« Ex.[im] S.[or]

Copia dels prlvilegis cotats ab la ultima embaxada desta

(1) Aquests documents poden veures en l'Apèndix VII.

ciutat an deliberat los consellers se donen ab esta a v. Ex.[a] tenint molt gran confiansa que vists aquells manara v. Ex.[a] revocar les crides publicades a 2. del corrent com ha contraries adaquells: esta merce supplican y speran rebrer de la ma y magnimitat de animo de v. Ex.[a]» (1)

Festa de St. Antoni. —Extracció de Taulers.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.[t] Antoni se tingue consell de çent ordinari en lo qual se feu extractio de Taulers de la taula de la present çiutat y altres officis en la forma solita.

Lo d.[r] Franc.[h] Gimbert d.[r] en medicina.	Taulers.
Pau Rossell mercader	

Excessos del Algutzir Monrodon.

DIMARS a XVIIJ. de dit. — En aquest die lo s.[r] conseller ters feu relacio a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional com divendres prop passat trobantse lo s.[r] conseller quart ha hora molt tarda en lo portal de mar vingue en dit portal un criat de Miquel Joan de Monrrodon Algutsir ordinari de sa mag.[t] dient als portalers de dit portal de part de dit Monrrodon que en manera alguna no dexassen passar per dit portal ningunas gumonas ni cordas y apres y arriba en dit portal lo mateix Monrrodon y digue de part de sa Ex.[a] lo mateix. A les quals cosas respongue lo s.[r] conseller que no entenia sa Ex.[a] hagues donat aqueix orde per star en lo moll desta ciutat les galeres de sa mag.[t] y patian molt per la gran turmenta se avia moguda en la mar que per eixa causa stave alli lo dit s.[r] conseller per fer se aiudas a ditas galeres y demes vaxells del moll en tot lo que convingues y fos necessari: y encontinent sen ana lo dit s.[r] conseller quart al baluart de mijorn ha hont troba lo s.[r] conseller ters al qual dona raho destas cosas y axi aparexent als s.[rs] consellers sen davia donar raho al s.[or] virrey com de fet hi enviaren una embaxada per medi dels s.[rs] Anton Descallar y de Raset militar y Franc.[h] S.[t] Genis ciuteda donantli raho destas cosas a les quals respongue sa Ex.[a] que ell no avia donat tal orde ans be que stimave molt als s.[rs] consellers los bons officis feyan en asso.

DIMECRES a XVIIII.[o] de dit. — En aquest die per part dels

(1) En aquest endret del Dietari hi ha un paper solt que a la lletra diu: «Sa Ex.[a] te vist los dos Privilegis que per part de V. S. li han donat don Aleix de Semmanat y Joseph Mora y te particular cuydado en que no se execcute cosa que encontre ab ells.»

s.rs deputats se envia per medi de dos cavallers als s.rs consellers copia de la embaxada feta al s.or virrey de part de dits s.rs deputats aserca de las cridas y pragmatica publicades per sa Ex.a a 2. del corrent que es del thenor seguent.

✠

«Ill.im y Ex.im Senyor.

Ab embaxades de 5. y 14. del corrent mes de Janer per part dels Deputats y oydors del General de Cathalunya se representa a V. Ex.a las contrafactions que resultan de las cridas que V. Ex.a mana publicar a 2. del mateix contra las generals Constitutions capitols y actes de Cort usos y stils del present Principat y Comtats y llibertats de aquell y dels privilegis consedits a la ciutat de Barcelona ço es de la crida ab que V. Ex.ia mana y prohibeix y veda que ningun frances estigue ni habite en lo Principat de Cathalunya y Comtats sens llicentia en scrits de V. Ex.ia que la tinguen de pendrer dins deu dies sots pena de sinch anys de galera en la qual pena dona ja per insidits als qui contravindran exhigint de las llicentias los ministres de la Real Thesoraria de sa maj.t certas quantitats de diners, y de la que mana V. Ex.a publicar la Real pragmatica dada en Madrit a 6. de Novembre proppassat, y si be V. Ex.a es estat servit respondrer a ditas embaxades que ditas cridas no encontran ab constitutions del Principat y que nos deu suspendrer la executio dellas y de la real pragmatica manant instar, en que per part dels Deputats y oydors se anomene persona que en conformitat del orde de sa maj.t se encarregue de la collecta dels diners que prosehiran de la pragmatica. Ab tot com ditas cridas y real pragmatica encontran ab diversas constitutions y en particular en las refarides ab dita embaxada de 14. del corrent mes, y altres aplicables y axi segons las mateixas constitutions generals tinguen obligatio dits Deputats y oydors procurar lo reparo de ditas contrafactions y perço no poden condecendrer, ni ab la nominatio de persona ni a que se executen ditas cridas ni real pragmatica. Perço y altrament los Deputats y oydors ab esta tersera embaxada extrajudicialment supplican a V. Ex.a sia servit manar revocar ditas cridas y que dita Pragmatica nos pose en executio per observansa de las ditas Generals Constitutions,

3.a embaxada feta a sa Ex.a a, 19. de janer 1639 de part dels srs. deputats acerca de las cridas y pragmatica publicades per sa Ex.a a 2. del corrent.

usos, costums, privilegis y pratiques del Principat que ho tindran a singular gratia y merçe de la ma de V. Ex.ª»

Resposta de sa Ex.ia

«Sa Ex.ia te vist lo que per part de V. S.ª en 19. del corrent li han dit don Ramon de Semmanat y los demes y com en les altres dos embaxades que sobre la observantia de las cridas y Pragmatica li han fet V. S.ª te dit lo que sentia y com no tropia cosa nova a que dega respondrer, Diu a V. S.ª que se passara avant en la executio y puix V. S.ª no ha volgut nomenar collector pera la quantitat applicada a las fortifications ha anomenat sa Ex.ª a don Ramon de Calders regent la real Thesoraria de sa maj.t inseguint lo ordė te per anaço.»

Festa de St. Sebastià.

DIJOUS a XX. de dit. — En aquest dia festa de s.t Sebestia los s.rs consellers a les nou hores acudiren a la seu e alli acompanyaren la proffesso en dita iglesia apportant les vares del talem ab dos cavallers per no averi sino quatre s.rs consellers per quant per star lo s.r conseller en cap desganat no ana en la proffesso sino que ab la gramalla sen ana devant a s.t Sebestia ha hont tot lo offici stigue assentat ab sa cadira y coxi al costat del s.r bisbe de Barcelona y demes s.rs consellers a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo s.r bisbe al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers y lo sots diaca la dona a la altra part de la Epistola als del gremial y acabat lo offici ab la matexa proffesso sen tornaren en dita seu.

Contenció per les crides sobre francesos y reyal pragmàtica imposant una contribució pera les fortificacions de les fronteres de Catalunya, Rosselló y Cerdanya.

DISAPTE a XXIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de çent en lo qual vingue una solempne embaxada ab masses altes de part dels s.rs deputats la qual reportaren los s.rs Hieronym Roig canonge y sacrista mayor de la seu de Barcelona, don Fran.co Cartella y de Raset y Hiecinto Sala ciuteda y altres la qual donaren en scrits ab altres papers que tots stan cusits en lo present full dins dita embaxada la qual es del tenor seguent.

✠

«Molt Ill.re Senyor

Embaxada solempne reportada ab massas altas de part dels

La continuada merce y correspondentia que sempre han trobada ab V. S. los Deputats y oydors del general de Catalunya y la larga experientia tenen de quant per proprias pren V. S.

las cosas de aquest Principat com a tant interessat en ellas, ha donat nou aliento á dits Deputats de representar a V. S. las que al present se offereixen confiant que ab la sombra y amparo de V. S. com á tant zelos de la observança de las leys de la patria se alcansara lo fi desijat.

srs. Deputats al savi consell de çent celebrat a 22. de jener 1639. per los srs. Hieronim Roig canonge y sacrista maior de la seu de Barcelona, don Francisco Cartella y de Raset y Hiecinto Sala ciuteda y altres.

»Als dos del corrent mana sa Ex.ia se publicassen unas cridas prohibint la estada dels francesos en lo present Principat y Comtats sens expressa licentia de sa Ex.ia la qual los officials de la real Thezoraria donan en scrits á dits francesos rebent de aquells certa quantitat de diners. Y la real pragmatica ab la qual mana sa Mag.t que lo Principat contribuesca per ara en cent milia liures pagadores ab dos anys sens preiudici de altre compartiment, o, tatxatio per fortifications de las fronteras del Principat y Comtats.

»Dits Deputats tenint notitia destas novedats convocaren brassos á tres del corrent ahont se resolgue se fes nominatio de personas dels tres estaments, las quals ab parer dels Advocats de V. S. assessors ordinaris y advocat fiscal del general y D.ors aplicats resolgueren y feren son vot (de que ja V. S. te notitia) com ditas cridas y pragmatica encontran ab diversas constitutions del Principat y privilegis que los serenissims Reys de Arago foren servits concedir á esta fidelissima ciutat y esser nou vectigal. Y á dotse del mateix se torna á fer nova convocatio de braços legint en ells los dits vots á hont se resolgue que los Deputats hisquessen al reparo de ditas contrafactions y fessen las diligentias necessaries conforme las generals constitutions ordenan. Son se fetas á sa Ex.ia las tres embaxadas copia de las quals se dona á V. S. juntament ab las respostas fetas per sa Ex.ia (1)

Questió dels contrabans de Mataró.

»Axi mateix fan á saber á V. S. com continuant los ministres reals los procehiments en respecte de la contentio de Mataro lo die de cap de any captura lo aguasil Montalt la persona de Pere Dalmau verguer del Deputat ecclesiastich qui encara esta detingut en los carcers reals, y no obstant que dits Deputats tenen en la cort del Rey nostre s.r lo D.or Francesch Puig canonge de la seu de Tortosa pera representar a sa Mag.t (Deu lo guarde) los præiudicis y danys causats al general en la dita

(1) La tercera d'aquestes embaixades y sa resposta son les ja transcrites en la jornada de 19 del mateix mes. Per les altres dues, vejas l'Apèndix VIII.

competentia, Ab tot novament han tingut notitia dits Deputats que per part de la regia cort continuen los mateixos procehiments rebent informatio contra los dits assessors y D.^{ors} aplicats, y se ha manat a las corts dels ordinaris no reban firmas de aquells, als notaris nols comuniquen processos, als procuradors no vagen á consultarlos causas axi que totalment sels leva lo exercisci de sa facultat de advocar procurant per aqueix cami impossibilitar á dits Deputats no puguen aconsellarse en sos afers, tot lo que es en gran præiudici de la generalitat y en evident impediment y turbatio de la jurisdictio de aquell y de la administratio y exactio dels drets y de las consequentias ques dexen ben conciderar, Y com fins vuy ni se hage alcansat lo reparo se esperava á ditas contrafactions, nis dexan de continuar los procehiments en orde á dita contentio de Mataro, de tot lo que donan á V. S. notitia, suplicant á V. S. continue los bons officis que en esta y semblants occasions te acostumat en beneffici dest Principat y generalitat.»

Ofici al monastir del Carme.

DIUMENGE a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers anaren ha oir lo offici al monastir de nostra s.^{ra} del Carme los quals stigueren assentats alt al altar maior ab les cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli: lo demes se feu conforme en s.^{t} Agusti lo diumenge prop passat.

Festa de St. Pau. — Extracció de terna de Batlle.

DIMARS a XXV. de dit. — En aquest die festa del Aposthol s.^{t} Pau se tingue consell de çent en lo qual se feu extractio de terna de balle conforme sta en la ma corrent en la scrivania mayor de la present casa. (1)

Contenció sobre la pragmàtica de fortificacions.

DIMECRES a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers per medi dels s.^{rs} Hieronym de Navel ciuteda y don Ramon Olmera feren fer una embaxada als s.^{rs} deputats la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

✠

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Fonch reportada la present embaxada a 26 de Janer 1639 per lo sr. Hieronym de Navel ciutada honrat y don Ramon Olmera.

Acudint esta ciutat a la obligatio que li corre y demana la correspondentia destas dos casas majorment en cosa tant grave

(1) L'acort referent a la esmentada extracció diu axi: — «Extractio de balle. — E en virtut de privilegis reals a la present ciutat concedits se ha de fer extractio de terna de balle per acabament de micer Balthezar Tarroia offici biennal y de mestre Portula y de la bossa de balle en terna foren extrets = Joseph Jover militar = Miquel Mora ciutada = Joseph Antich militar.» — (*Deliberacions*, any 1639, fol. 58 gt.)

y que tant interessa esta ciutat y tota esta Provintia delibera lo savi consell de cent lo die de air en lo qual se proposa un manament en raho de la pracmatica publicada per sa Ex.[ia] de fortifications pagadors per fogatges se feu als s.[rs] consellers, clavari y sindich desta ciutat de part del llochtinent de mestre rational que de dit manament y de la deliberatio prengue dit consell se das notitia a V. S. com ab esta se dona pera que servintse de operar juntament ab esta ciutat los effectes convenients ques speran de V. S. al reparo del contengut en dit manament se alcansas lo fi ques desija y demanan los privilegis constitutions y altres graties y merces ab les quals sa mag.[t] y sos serenissims Progenitors han decorada aquesta ciutat y Principat confiam que V. S. com a tant zelos de la observansa dellas diligentiara lo convenient a una y altra casa a major gloria de Deu servei de sa mag.[t] y benefici universal de dita Provintia.»

DIVENDRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel ciuteda y Diego de Vergos militar feren fer una embaxada als s.[ors] deputats la qual es del thenor seguent.

Contenció de la pragmàtica sobre fortificacions.

✠

«Molt Ill.[e] Senyor

Acudint esta Ciutat a la obligatio que li corre y demana la correspondensia destas dos Casas, maiorment en materia tant grave, ha deliberat lo savi Consell de Cent lo die de ayr se donas copia junt ab esta a v. s.[a] de la carta enviada per lo Rey nostre s.[r] (Que Deu g.[de]) als Consellers desta Ciutat llegida en dit savi Consell de Cent, en lo qual tambe foren llegits los apuntaments per los Consellers, setsena, advocats de la present Casa y demes aplicats, en orde al que per conservatio dels privilegis desta Casa, deu y pot fer la present Ciutat per la materia corrent de la pragmatica manada publicar per sa ex.[a] y del manament presentat als dits Consellers Clavari y Syndich de la present Ciutat, copia dels quals apuntaments tambe se dona a V. S. la resposta de la qual Carta y posar en execucio dits apuntaments lo dit savi Consell de Cent ho ha comes als dits Consellers y junta, y que suplicas com ab la present se suplique a vs.[a] com ha tant zelos de la conservatio de las generals Constitutions de Cathalunya Capitols y actes de Cort y privilegis de la present

Embaixadors son Hieronym de Navel ciutada y Diego Vergos militar feta als srs. Deputats a 28 de Janer *1639*.

Ciutat axir a la deffensa de aquellas com esta Ciutat confie de V. S.ª»

Dubte posat per lo Sor. Canceller sobre la forma de presentació d' una requesta per lo Sindich de la Ciutat.

DILLUNS a XXXJ. de dit. — En aquest die per quant lo s.r cançeller avia enviat a sercar a Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona syndich de la present ciutat y li avia dit que feya molta maravella que sent ell un official de tants anys de pratica de la casa de la ciutat no hagues pensat en que la scriptura a modo de requesta a instantia sua se era presentada al noble don Garau Guardiola lloctinent de mestre Rational per Joan Rodas notari de Barcelona en lloch de Jaume Agramunt scriva mayor de la present casa, no fos stada primer habilitada per lo dit s.r canceller, o, Regent la real cancellaria com sempre se avia axi observat A les quals cosas avia respost lo dit Bruniquer al dit s.or cançeller que no tenie recort que may tal se hagues fet que era ben cert que si ell ho sabera ho haguera fet y apres li digue lo dit s.r cançeller al dit Bruniquer queu digues als s.rs concellers y que lin tornas resposta. E axi entes asso los s.rs consellers per dit Bruniquer encontinent que era hora molt tarda manaren fer juntar la junta pera dasso anomenada a la qual proposaren tot aquest fet lo qual per ella ohit fonch deliberat que de prompte per dos cavallers juntament ab lo d.r micer Pere Joan Rossell Assessor de la present casa se conferissen en casa del s.r canceller per donarli raho y satisfactio de tot aquest fet. E axi esta matexa tarda a les vuyt de la nit dits s.rs hi anaren en casa de dit s.or canceller al qual digueren tot lo dalt dit y refferit y que los s.rs consellers per mayor satisfactio avian fets mirar en los anys 1632. y 1634. que se li presentaren a dit don Garau de Guardiola unas scripturas a modo de requestas y no consta fossen primer habilitades ni de tal se recordan los officials de la casa de la ciutat a qui toca presentarles que may se sien habilitades presentades a dit don Garau de Guardiola. E que axi sa s.ª fos servit de fer se passas de aqueixa manera que la ciutat no podie innovar cosa que may havia feta. E lo s.r cançeller replicant a ditas cosas digue que mirassen molt be que rebian engany perque sempre se era fet axi y se avia seguida la observansa conforme disposa la constitutio y de alguns sen recordaven aver vist se eran primer habilitades y en particular una deçisio digue hi avia del Real consell sobre dit fet que si la hagues tinguda alli la haguera amostrada pero que si lo endema la volian veurer que la amostraria.

de molt bona gana. E tornada esta resposta per dits s.[rs] y micer Rossell a dits s.[rs] consellers y junta que per aguardarla nos disgregaren fonch deliberat lo dit s.[r] micer Rossell lo endema demati se conferis ab lo dit s.[or] canceller pera que sa s.[a] fos servit ferli merce de amostrarli la dita deçisio. E axi per orde y manament de sa Ex.[a] fonch manat a Raphel Domenech qui te carrech de traurer les scriptures del archiu Real ne tragues una copia aucthentica de dita decisio y la donas a dit s.[r] micer Rossell com de fet ley dona contenint en effecte una decisio feta per lo Real consell al primer de octubre del any 1584. continuada en lo libre de deçisions per quant per Phelip Soler scriva de manament a 24. de juny dit any posa dubte si avia de presentar al mag.[ch] Fran.[ch] Sala d.[r] del Real consell una requesta instant mossen Vidal de Blanes donsell de la present ciutat haventsen primer de habilitar algunes paraules decentment per los s.[rs] canceller, o, Regent la Real cancellaria fonch declarat lo dit Phelip Soler a las constitutions de Cathalunya y assenyaladament a la constitutio 14. de las corts del any 1542. que obliga los scrivans de manament a la presentatio de semblants requestas essent empero decentment consebudes no aver contrafet pus empero sen llevassen primer per dit Blanes algunes paraules de sa requesta que per los doctors de la sala del s.[or] canceller foren notadas y designadas segons que mes llargament en dita decisio se conte. Axi que vista y legida aquella per lo mag.[ch] micer Pere Joan Rossell Assessor ordinari de la present casa y demes applicats foren de parer no feya per lo cars present del lloctinent de mestre Rational en presentia dels s.[rs] consellers y junta pera dasso nomenada per los quals fonch deliberat que tot aquest fet ab tots insidents dependents y emergents de aquell fos comes al savi consell de çent.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

FEBRER.

DIMARS lo primer. — En aquest die los s.[rs] consellers a les dotse hores del migdie feren fer una embaxada al s.[or] virrey per medi dels s.[rs] Hieronym de Navel ciuteda y Franc.[h] Xammar militar la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

Segueixen los debats per lo de les crides referents a francesos.

«Ex.[im] S.[or]

Fou servit v.[a] Ex.[a] estos dies passats manar, donas esta ciutat a v.[a] Ex.[a] copia dels reals privilegis ab los quals encontran les reals cridas per materia de francesos publicades a 2. del corrent y rebuda respongue que cuydaria nos contrafes a ells: y no obstant esta honrra y merce que de v.[a] Ex.[a] reberen los consellers, esperan ara rebrerla molt gran, manant v.[a] Ex.[a] considerar que dits reals privilegis comprenen ha uns y altres francesos axi casats com fadrins etiam que tinguen, o, no casa, sols habiten en aquesta ciutat, ara sie stiguen per criats de ciutedans, o, altrament, y en esta rao deuen uns y altres no contribuir en pagar per rao de las licencias sels donan de habitar quantitat alguna, y que exigint la dels fadrins y no tenints casa se contrafa directament a dits reals privilegis, y no es de menor consideracio ponderar les paraules generals de ditas cridas comprenent a tots los francesos, sens exceptarne los ciutedans y habitants de aquesta ciutat, los quals en los temps venidors aparexera que igualment ab los no ciutedans ni habitants foren compresos en aquella essent totes estas cosas destructivas a dits privilegis reals la observansa dels quals ha vist sempre esta ciutat que ha affectat summament v.[a] Ex.[a] com ha tant gran princep y zelos de que se observe a la lletra lo que ab dits privilegis manaren y juraren sa mag.[d] Deu lo guart, y sos serenissims progenitors Reys y s.[rs] nostres. Estas cosas Ex.[im] S.[or] an donat causa als consellers de supplicar com ab esta supplican a v.[a] Ex.[a] sie servit de honrrar a esta ciutat manant revocar ditas reals cridas en quant als françesos tots, que habitan en esta ciutat a notifficar ab altres que ab aquellas noy son compresos que esta merce y moltes mes esperan rebrer de la altesa de animo de v.[a] Ex.[a]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que mirarie lo paper y enviarie resposta.

Dit die los s.[rs] consellers manaren juntar lo savi consell de cent per raho del dalt dit negossi la determinacio del qual esta llargament descrita y continuada en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

(1) Lo que va determinarse en dit Concell es lo seguent: — «Que los senyors consellers y junta de françesos tinguen intelligentia quant acabaran los dias de la requesta presentada a don Garau Guardiola y si ell aura firmat dubte, o, no y no aventlo firmat lo firme lo syndich de la present ciutat quan aparexera averse de firmar, ordenant la supplicacio de la

Dit die los s.[rs] consellers per medi dels s.[rs] Joseph Mora ciuteda y don Aleix de Senmanat enviaren una embaxada als s.[rs] deputats la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaixada als Sors. Deputats sobre cert manament del Mestre Racional per materia de fogatges.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Despres de aver ab embaxada enviat copia a v.[a] s.[a] del manament fet per lo molt Ill.[e] lloctinent de mestre Racional de sa mag.[d] als consellers per materia de fogatges ordenaren ses s.[as] ab parer dels mag.[chs] advocats desta casa se li presentas una scriptura de la qual y del que en orde a ella se a seguit ab esta se envia tambe copia, pera que tenintne notitia v.[a] s.[a] y ab los bons effectes que te experimentat esta ciutat rebrer de sa ma tinguen estas materias lo fi ques desija a maior servey de sa mag.[d] y beneffici de aquesta ciutat.»

DIMECRES a IJ. de dit. — En aquest die festa de la s.[ta] puriffication de nostra s.[ra] los s.[rs] consellers lo demati a les vuyt hores anaren en la seu a la benedictio de la sera la qual dona lo R.[im] s.[or] Bisbe de Barcelona en la forma solita de altres anys.

Benedicció de la cera.

DIVENDRES a IIIJ.[o] de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers feren fer una embaxada als s.[rs] deputats la qual donaren en scrits per medi dels s.[rs] Franc.[h] Xammar militar y Joseph Mora ciuteda que es del thenor seguent.

Embaixada als Sors. Deputats per rahó del negoci dels fogatges.

«Molt Ill.[e] S.[r]

Al primer del corrent se proposa en lo savi consell de çent lo acte ques leva de la scriptura presentada a instantia del syndich de aquesta çiutat a don Grau Guardiola lloctinent de mestre Racional del qual lo matex die se envia ab embaxada copia a v. s.[a] y ab esta de la deliberacio de dit consell, lo qual tenint experimentat los bons effectes que en altres contentions ha obrat la uniformitat destas dos casas espera en esta los matexos do-

---

firma de dit dubte los magnifichs advocats aplicats a la materia, y que tot lo demes de dita materia dependents y emergents de aquella sie comes com lo present concell ho comet als senyors concellers y junta ja dita pera deliberar y posar en execucio les cosas que aparexeran convenir, la qual Junta aya y dega aiuntarse dema per la tarda y tenir juntas continuades pera tractar y conferir en ellas les cosas convenients en materia tant grave; a la qual aparexentli que alguna dellas no dega esser sabidor lo savi conçell de cent les proposen ses senyorias en dit conçell pera que enteses pugue deliberar lo que aparexera mes convenir al servey de sa magestat y benefici desta ciutat y que de aquesta deliberatio se don notitia als senyors Deputats y hoydors per dos cavalles del present concell un ciutada y un militar per ses senyorias anomenadors.»

(*Deliberacions* de 1639, fol. 70).

nant v. s. a esta ciutat son emparo com lay supplica y occasions moltas per que ab ellas pugue demostrar lo quant deu acodir a servir obligacions tant degudes com regoneix deu, a v. s.ª»

Embaixada dels Sors. Deputats per igual motiu.

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die vingueren ab embaxada als s.rs consellers de part dels s.rs deputats los s.rs Domingo Moradell militar y Bernat Balencas ciuteda la qual explicaren de paraula contenint en effecte que los s.rs deputats besaven a [sa] s.ª les mans y que si per raho de las controversias y contensions en que vuy sta posada la ciutat axi per raho de la pragmatica publicada dels fogatges com altrament los s.rs deputats y aquell son consistori los podian servir y a esta ciutat en alguna cosa que fos en benefficì del negossi que ho farian y acudirian en tot ab moltas veras com per sa s.ª serie vist conforme la deguda correspondencia que les dos cases se solen y deuen tenir.

A la qual embaxada respongue lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs consellers companys seus que besaven les mans als s.rs deputats per tanta merçe y que ab la matexa correspondencia offerian als s.rs deputats en tot lo que esta ciutat fos de son servey que ho farian ab la matexa affectada voluntat.

Festa de Sta. Eulalia.

DISAPTE a XIJ. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martyr s.ta Eulalia los s.rs consellers ab sos prohomens se aiuntaren lo demati a les vuyt hores en lo porxo de s.t Jaume. E de alli anaren en la seu ha hont trobaren ja lo s.r virrey qui stave alt al altar mayor assentat ab sa cadira y strado a la part del Evangeli: y a la que foren los s.rs consellers dalt en dit altar apres de aver feta oraçio si acostaren a donarli la satisfactio acostumada y se assentaren a la part de la Epistola ab los banchs de la çiutat cuberts de vellut carmesi e ohiren lo offici lo qual digue lo R.im Bisbe de Barcelona de pontiffical: y acabat aquell se feu la proffesso acostumada y lo s.or virrey y s.ors consellers apportaren les vares del talem y los sinch promens anaren despres del talem devant lo gremial ço es los de mes edat mes junt del gremial: y acabada la proffesso anantsen lo s.r virrey los s.rs consellers lo acompanyaren fins a la porta de la seu y apres los s.rs consellers sen tornaren ab la mateixa promenia en lo dit porxo de s.t Jaume.

Dit die despres dinar a les quatre horas se feu un batallo de

alguns sis, o, set çents homens pera destrarse en las armes dins lo clos que la ciutat vuy fa construir en la arboleda junt lo baluart de mijorn en lo qual isqueren dos companyes ço es sastres capita don Thomas Fontanet y velluters capita don Aleix Senmanat y altres venturers y una de alguns studiants tots molt ben posats qui mosqueters qui arcabussers y qui piquers ab sos capitans los s.rs Ronis, don Miquel Salba Çervera, Joseph Mora, Hiecinto Sala, don Anton Cassador, Rubio Dussay, don Garau Reguer, en lo qual batallo isqueren a cavall don Anton Doms lloctinent de coronell, don Onophre Vila y T. Mascaro qui cada die ensenyan de tirar en dit clos pera destrar la gent y los dalt dits capitans aportaven quiscu una pica: ferense dos squadrons tirant per dos, o, tres vegades russiades de moscateria y arcabusseria y lo s.r virrey ana en lo baluart de mijorn pera veurer la festa ha hont troba los s.rs consellers quil isqueren a rebrer casi junt la porta de aquell per quant entra en ell ab la carrossa que anave y sen entraren dins la istantia del dit baluart en la qual y ha unes finestres que miren a dit clos en dues de les quals los s.rs consellers avian fet posar los cobri taulas de vellut carmesi de la ciutat y fentli cortesia los s.rs consellers al s.r virrey de que los s.rs consellers sen pujarien en unes finestras de la torreta y que sa Ex.a en companya dels s.rs cavallers aportave fos servit de veurer la festa de exas finestras que staven pera son servey y que folgarien lo lloch fos stat mes comodo: y lo s.r virrey estimantho molt als s.rs consellers los feu molt gran honrra y cortesia ço es que no volgue se moguessen de alli sino que estiguessen en sa companya y los feu assentar alli junt de sa Ex.a ço es lo s.r virrey ab una cadira a la finestra mes prop de la marina a la part dreta y lo s.r conseller en cap al seu costat y apres los altres s.rs consellers costat per costat assentats ab los scons del baluart que alli son apportant les gramalles de raixa y a la altra part ab altre scon staven assentats los s.rs cavallers qui anaven ab lo s.r virrey: y acabada la festa anantsen lo s.r virrey los s.rs consellers lo tornaren acompanyar fins al mateix lloch.

Mostra militar.

DIUMENGE a XIIJ. de dit. — En aquest die demati a les nou hores los s.rs consellers anaren en la iglesia nova dels pares Trinitaris descalsos que en aquest die si comensa a posar lo s.im sacrament, haont ohiren lo offici: y al cap de un rato que foren alli en dita iglesia la qual esta en la rambla junt lo canto del

Festa inaugural de la iglesia dels pares Trinitaris descalsos.

carrer de s.[t] Pau en una casa que fonch de T. Lleonart ferrer hi arriba lo s.[r] virrey y los s.[rs] consellers lo isqueren a rebrer a la porta de dita iglesia y lo acompanyaren fins al altar ha hont lo s.[r] virrey se assenta ab sa cadira y strado a la part del Evangeli y los s.[rs] consellers a la part de la Epistola ab los banchs de la çiutat vanovats de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] virrey y apres als s.[rs] consellers: y acabat lo offici anantsen lo dit s.[or] virrey lo tornaren acompanyar los s.[rs] consellers fins al matex lloch.

Segueixen los debats en materia de contrabans.

DIMARS a XV. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels s.[rs] deputats per medi [dels] s.[rs] don Ramon Despalau monio de Ripoll don Ramon de Guimera y Bernat Valencas ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

✠

«Molt Ill.[e] S.[r]

A 15. de febrer 1639. fonch reportada en lo consell de çent de part dels srs. deputats per los srs. don Ramon Despalau monjo de Ripoll don Ramon de Guimera y Bernat Valencas ciuteda.

Los Deputats y oydors del general de Cathalunya continuant la antigua correspondentia de las dos casas donan raho a V. S. (com es degut) del estat y nous accidents en la competentia dels contrabandos que V. S. ab tant cuydado ha procurat mediar y compondrer.

»Ja V. S. tindra memoria com entre altres medis y parers que V. S. fou servit proposar y donar per lo assiento de dita competentia foren quatre, dos als 29. de octubre y altres dos que foren los ultims als divuit de Novembre proxim passats, que tots als vint y hu del dit mes de Novembre foren proposats y legits en la convocatio dels brassos de aqueix die, a hont se resolgue se suplicas a V. S. no alsas la ma de sa intercessio y mediania y que per spay de tres dies fos servit de continuar aquella y no trobantse bon expedient que los Deputats obrassen lo quels aparagues mes convenient per lo bon exit de la materia: Y si be V. S. en aquest interim procura fer tot lo possible per assentar aquest fet no se alcansa lo fi ques desijava, y axi los Deputats deliberaren enviar com enviaren al D.[or] Fran.[ch] Puig canonge de la Sta Iglesia de Tortosa pera que de part de tot aquest Principat suplicas à sa Mag.[t] fos servit per sa real clementia aconsolar aquestos sos fidelissims Vassalls manant que la controvertia present tingues fi y assiento ab la igualtat y forma de

altres consemblants, Y despres de haver informat a sa Mag.t de la justitia del general y representats los medis, o, parers proposats per V. S. es estat servit sa Mag.t manarlo despatxar dient que del comte de S.ta Coloma son loctinent entendria la resolutio havia presa en esta part.

»Dijous à deu del corrent lo s.r Virrey envia à cercar los Deputats hils digue que sa Mag.t havia presa resolutio en la competentia dels contrabandos la qual sa Ex.ia explica en la forma seguent *Legatur n.° 1.* (1)

»Los Deputats vist la merce que Sa Mag.t los feya ab cuydado miraren quins eren los dos ultims medis, o, parers proposats y donats per V. S. y trobaren esser los donats, als divuit de Novembre en la forma seguent *Legantur n.° 2. y 3.*

»Y encara que en dits dos ultims medis, o, parers se concideraren alguns præiudicis a la generalitat, ab tot desijant los Deputats aiustarse a la voluntat de sa Mag.t estimant la merce era servit fer á sta Provincia y agrahint à sa Ex.ia los bons officis que havia significats haver fets ab sa Mag.t als onse del corrent ab embaxada de nou persones tres de cada estament respongueren que eligien hu dels dos medis, o, parers proposats per V. S. dit die de divuit de Noembre copia del qual se donà a sa Ex.ia que es lo primer dels prop dits, his dona a V. S. *Legatur n.° 4.*

»Fou servit sa Ex.ia respondrer lo ques segeix *Legatur n.° 5.*

»Y volent los Deputats congratularse ab V. S. de aquest bon succes lo mateix die de onse del corrent donaren raho als s.rs consellers ab embaxada per medi dels s.rs Don Fran.co Gravalosa y Hieronym de Navel suplicantlos fossen servits manar tenir consell de cent pera que en ell poguessen dits deputats donar las degudes graties a V. S. de que ab sa intercessio y continuos treballs y diligentias se hagues alcansat lo fi desijat.

»Y en lo temps que los Deputats tenian per cert lo assiento destos debats à servey de sa Mag.t y beneffici desta Provincia tingueren lo maior desconsuelo ques pot imaginar perque sa Ex.ia à dotse del corrent los envia los dos medis, o, parers pro-

---

(1) Per tots los documents que s'esmentan ab orde de nombres del 1 al 9 en aquesta embaixada, vejas l'Apèndix IX.

posats als vint y nou de octubre y ab ells un paper copia dels quals se dona à V. S. *Legantur n.° 6. 7. y 8.*

»Y vuy als quinse per medi de Joan Pau Oller scriva de manament ha enviat altre paper del tenor seguent: *Legatur n.° 9.*

»Suplican á V. S. dits Deputats que conciderant lo estat destas materias y continuant la merce que aquell consistori ha experimentat de V. S. sie servit obrar lo que li aparega mes convenient en beneffici de aquest fet que los Deputats ho rebran de V. S. à singular favor assegurant à V. S. que en tot lo que convinga al beneffici desta ciutat los dits Deputats en consequentia destas merces rebudas y de las que esperan rebrer de V. S. ab igual correspondentia y voluntat acudiran al servey de V. S. com ho demana la uniformitat de las dos casas.»

Idem idem. Dit die ha hora molt tarda a les nou horas de la nit los s.^rs^ consellers inseguint la deliberacio del savi consell de çent celebrat dit die feren fer una embaxada al s.^r^ virrey per medi dels s.^rs^ Hieronym de Navel ciuteda Franc.^h^ Xammar militar don Fran.^co^ Sorribes y Joseph Mora ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^im^ S.^or^

Lo die de vuy ab embaxada an representat los diputats al savi consell de çent que inseguint v. Ex.ª lorde te de sa mag.^t^ pera dar assiento a la contentio de las materias de contrabando conforme los ultims medis proposats an elegit los deputats hu dels proposats a 18. de noembre prop passat y que v. Ex.ª los ha signifficat que los ultims eren los proposats a 29. de octubre prop passat, y com la dispositio de tots los medis proposats hage corregut per la mediania desta ciutat, que ab lo favor y honrra que ha rebut de v. Ex.ª la ha obrada y diligenciada, dar a v. Ex.ª que los ultims medis ques proposaren foren los de 18. de noembre proxim passat copia dels quals se torna ara a dar a v. Ex.ª suplicant a v. Ex.ª que conforme dits medis de 18. de noembre sie servit manar effectuar dit assiento y dar als deputats y a esta ciutat la consolacio que en esta y en totas occasions espera rebrer de ma de v. Ex.ª com ho suplica dit consell qui sta junt sperant la resposta de v. Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª de paraula que mi-

rarie lo paper de la embaxada y que dema la consultarie ab lo Real consell y lo mes prest li serie possible tornarie resposta als s.rs consellers.

Dit die apres de ser tornats los dits quatre cavallers de fer la dita embaxada al s.r virrey y aver explicada de paraula al savi consell de cent qui stave junt la dalt dita resposta per sa Ex.a a ella feta enviaren altra embaxada als s.rs deputats qui staven junts en la casa de la deputatio per medi dels s.rs Franc.h Xammar militar y Joseph Mora ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del tenor seguent. Idem idem.

«Molt Ill.e S.or

Ab la matexa aficio y desig de servir a v. s.a que sempre despres de aver hoit la embaxada es stat servit fer al savi consell de cent lo die de vuy ha fet dit consell la deliberacio ques dona copia a v. s.a y de la embaxada que en orde a ella se a fet a sa Ex.a y de la resposta es stat servit fer a dita embaxada assegurant a v. s.a que de la resposta a offert fer dara notitia a v. s.a y obrara en estas materias y en totas las demes que se offeriran en servey de v. s.a com deu a tot lo convenient al beneffici de aqueixa casa y demana la uniformitat de las dos.»

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en Cap.

DIMECRES a XVJ. de dit. — En aquest die demati a les deu horas vingue en la present casa mossen Joan Pau Oller scriva de manament lo qual digue als s.rs consellers que sa Ex.a gustarie tinguessen consell de çent despres dinar per enviar la resposta de la embaxada del die de air. Idem idem.

E axi dit die despres dinar se tingue consell de çent en lo qual vingue lo dit mossen Oller y apart dona als s.rs consellers de part del s.r virrey una resposta en scrits de part de sa Ex.a a la embaxada de 15. de dit juntament ab uns altres papers que assi estan cusits en lo present full los quals foren tots legits en lo savi consell de çent. (1)

Dit die se feu una embaxada al s.or virrey per medi dels s.rs Hieronym de Navel ciuteda y don Aleix Senmanat la qual apres Idem idem.

(1) V. la transcripció de dits documents en l' Apèndix X.

de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

La resposta de v. Ex.[a] se es legida lo die de vuy en lo savi consell de cent, lo qual estima a particular favor lo averla rebuda, ha fet la deliberacio copia de la qual se dona a v. Ex.[a] esperant de v. Ex.[a] en esta y en totas ocasions moltas merces.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que mirarie lo paper y tornarie resposta.

Prossegueix la contenció dels contrabans.

Dit die per medi de dos s.[rs] un militar y ciuteda se feu una embaxada als s.[rs] deputats la qual apres de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Esta tarda estant congregat lo savi consell de cent es stat servit sa Ex.[a] per medi de Juan Pau Oller scriva de manament enviar als s.[rs] consellers la resposta en orde a la embaxada li feu ahir esta ciutat copia de la qual se envia a v. s. com offeri dit die de ahir enviarla y de nou offerex ses actions en quant li sie possible en servey de v. s.[a]»

Idem idem.

DIVENDRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die vingueren en la present casa los s.[rs] don Joan de Paguera, Miquel Joan Taverner militar y Jayme de Navel ciuteda ab embaxada de part del bras militar als s.[rs] consellers supplicant los ab moltas veras de part de dit bras volguessen ser servits continuar los bons officis del negossi de la mediania per la contensio entre los officials de la capitania general y la deputatio per las robas de contrabando de las vilas de Mataro y Sitges com fins vuy havia fet que aquell bras stave prompte en servir a esta ciutat en tot lo que fos de son servey.»

A la qual embaxada respongue lo s.[r] conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] consellers que besaven les mans al molt Ill.[e] bras militar per tanta merçe y que en la matexa correspondencia offeria la ciutat servirlo.

Torneig en lo Born.

DIUMENGE a XX. de dit. — En aquest die se feu lo torneix en lo Born en lo qual fonch present lo s.[r] virrey stant en sa finestra ab son dosser y los s.[rs] consellers stigueren en ses finestras tenint en ellas llansats uns cobri taulas de la ciutat de vellut carmesi.

DILLUNS a XXJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi dels s.rs don Fran.co Sala, don Fran.co Sorribes, Joseph Mora y Galceran Nebot ciutedans feren fer una embaxada al s.r virrey la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

Contenció dels contrabans.

«Ex.im S.or

Aquesta ciutat desijant summament lo assiento de la contensio corrent ha operat y fet los officis que son notoris y ab la honrra y merce que ha rebut sempre y spera rebrer de v. Ex.a ha continuat y continuara esta mediania fins que dita contensio tinga lo fi y bon exit ques desija, y pera que se alcanse fara tots los officis li seran possibles, pero dolentse dels exçessos (sic) gastos, que pateix la generalitat que ja la tenen casi de tot exausta, a ocasio dels advocats que estan retirats y altres molt considerables los quals ha entes v. Ex.a en algunes ocasions que desijave se evitassen. Supplica a v. Ex.a esta çiutat ab las mayors veras sie servit manar aconsolarla y als deputats de que en lo interim que estas differentias se aiustan mane licenciar a dits advocats de podersen tornar a ses cases que ho tindra a singular merce de v. Ex.a»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a que mirarie lo paper y tornarie resposta als s.rs consellers.

Dit die per medi de dos s.rs ciuteda y militar se feu altra embaxada als s.rs deputats la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

Segueix lo mateix negoci.

«Molt Ill.e S.or

Continuant esta ciutat los officis que deu en servey de v. s.a y demana la correspondencia destas dos casas ha diligenciat la junta desta contensio corrent y ab continuades conferentias batut lo convenient al assiento della, y a 19. del corrent han refferit los s.rs consellers y proposat en lo savi consell de cent la resolutio presa en dita junta attesa la qual dit consell ha fet la deliberacio copia de la qual y de la embaxada en virtut della feta a sa Ex.a y tambe refferiran a v. s. los cavallers que la han reportada, la resposta del s.r virrey pera que de tot tinga notitia v. s. com tambe es just la tingue de la dispositio desta çiutat, que obrara los effectes li seran possibles en servey de v. s.a»

Dit die vingueren en la present casa los mag.chs s.ors micer

Carnestoltes: suspensio.

Raphel Puig y don Onophre de Argensola doctors del Real consell los quals digueren als s.ors consellers com sa Ex.a los feya a saber que attes avia rebut carta de sa mag.t que Deu g.de ab la qual li done avis lo quant apretada esta sa monarchia per las grans guerras se van preparant E que axi se fessen algunas devocions y pregarias y que pera que aquelles se poguessen millor fer y evitar alguns escandols y peccats se podian suscitar majorment ara sent tant serca de carnestoltes havia sa Ex.a fet publicar lo die de vuy una crida per los llochs de la present ciutat de que persona alguna sots les penas en ella contengudes no gosas ballar ferse mascara ni sonar ninguna manera de instruments antes be que aparexia a sa Ex.a cosa molt convenient que los tres dies de carnestoltes los s.ors consellers per que la gent no estigues oçiosa voler fer exir algunas companyas per apendrer de tirar y habilitarse en las armas ha hont y en lo lloch sen amostra quiscun die.

Exercicis militars.

A les quals coses respongue lo s.or conseller en cap en veu sua y dels demes s.ors consellers companys seus que besaven les mans a sa Ex.a y que los s.ors consellers ho veurian y tractarian.

Questió dels contrabans.

DIMARS a XXIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual dona un paper de part de sa Ex.a als s.ors consellers en resposta de la embaxada a sa Ex.a feta lo die de air la qual es del tenor seguent.

«Sa Ex.a ha estranyat molt lo que en nom de v. s.a li an dit don Fran.co Sorribes, don Fran.co Sala, Joseph Mora, y Galceran Nebot tenint vist v. s. per lo paper de sa Ex.a de 16. del corrent la resolucio de sa mag.t y no veu com se puga adaptar lo que v. s. li representa ab los ordens reals, ni creu de las obligacions dels deputats que tenint mandatos reals de no pagar als advocats bandits hajan gastat ab ells sino es volentho pagar de ses bosses pus de la del general los esta prohibit. Y axi diu a v. s. que de sas obligacions de v. s. se promet aconsellaran als deputats lo que deuen en observançia dels ordens de sa mag.t que altra mediania ni te lloch ni la pot sa Ex.a admetre no venintli ab la resolucio ques deu a la obedencia dels ordens Reals.»

Dit die los s.ors consellers per medi dels s.rs Hieronym de Navel ciuteda y don Fran.co Sorribes feren fer una embaxada al s.r virrey la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

En orde a la prohibicio general de no poder habitar los françesos, sens licentia y pagar alguna contributio per la concessio de aquella en estos principat y comptats, ab cridas reals publicadas a 2. de jener passat, representaren los consellers a v. Ex.ª ab embaxadas lo preiudici ne rebia esta ciutat per encontrar ab sos Reals privilegis copia dels quals se dona a v. Ex.ª y fent merce a esta ciutat fou servit significar cuydaria de la observansa de aquells, an tingut ara notitia dits consellers de altres crides que ha manat v.^{a} Ex.ª publicar a 4. del corrent ab les quals se diu, dos vegades son exceptats per ara fins altra cosa sie ordenat los ciutedans y habitants en la present çiutat que son casats ho que ha un any y un die hi tenen casa parada, y com Ex.^{im} s.^{or} de dita ultima crida reba esta ciutat mayor preiudici, per que la paraula per ara apar que no sols assegura la perpetuitat de exemptio que donan dits privilegis a tots los habitants en dita ciutat etiam que sien persones de servey y tinguen habitatio menor de un any, pus an tingut animo de habitar en ella pero encara signiffica no tenirla Per tant dits consellers en nom de aquesta ciutat, la qual ha rebut sempre de v.^{a} Ex.ª molts grans honrras y favors supplican a v. Ex.ª sie servit manar revocar ditas cridas publicades dits dies de dos de jener passat y 4. del corrent en quant mencionan los habitants en esta ciutat que esta y maiors merces esperan rebrer de v. Ex.ª»

Embaixada al sr. Virrey per la publicació de noves crides sobre francesos.

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que mirarie lo paper y tornarie resposta als s.^{rs} consellers.

DIMECRES a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers per medi dels s.^{rs} don Fran.^{co} Sorribes y Joseph Mora ciuteda feren fer una embaxada als s.^{ors} deputats la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

Contenció dels contrabans.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo die de air reberen los s.^{rs} consellers per medi de Montserrat Puigvert scriva de manament la resposta de sa Ex.ª a la ultima embaxada desta ciutat, y legida y ponderada en la junta destas materias, delibera sen das copia a v. s. a qui offereix esta ciutat fer quants officis li sien possibles pera ques dirimesca esta contentio, y tingue ya lo assiento ques desija, esperant de

la prudencia y pars de v. s. tals intelligencias (com ho supplica) que ab ellas vinguen a consolidarse materias tant graves al mayor servey de sa mag.[t] y beneffici de la generalitat experimentant sempre v. s. nostras actions que correspondran al que demana la uniformitat destas dos casas.»

Pregaries per les guerres.

Dit die vingueren en la present casa los s.[rs] Luys Cassador y Franc.[h] Paga canonges de la seu de Barcelona ab embaxada de part del molt Ill.[e] capitol de aquella dient als s.[rs] consellers com avian rebut carta del Rey nostre s.[or] ab la qual lo avisave fessen algunes pregaries a Deu nostre s.[or] per lo stat de las guerras. E que axi avian determinat lo die de dema tenir patent lo s.[im] sacrament en la seu tot lo die e apres per les demes iglesies quiscun die. E que perso sopplicaven als s.[rs] consellers volguessen ser servits de acudirhi queu rebrien a singular merçe.

A la qual embaxada respongue lo s.[r] conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] consellers companys seus que besaven les mans al molt Ill.[e] capitol y que los s.[rs] consellers farian en asso com be tenian acostumat.

Negoci de la contribució pera fortificacions.

Dit die ha hora molt tarda los s.[rs] consellers inseguint la deliberacio del savi consell de cent celebrat lo die present anaren ab embaxada al s.[r] virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.[im] S.[or]

La ciutat de Barcelona may ha contribuit ni pagat cosa alguna per materia de fortificacions, y en esta rao fou servit v.[a] Ex.[a] significar als consellers del any passat restaria sa mag.[t] servit de que empleas esta ciutat en les fortificacions de aquesta provincia alguna quantitat considerable offerint a v. Ex.[a] ferli merce de intercedir ab lo Rey nostre s.[or] pera que li fes algunes merces; la ciutat fent la estimacio deguda a v.[a] Ex.[a] per aquest favor, supplica quatre merçes en un paper ques presenta a v. Ex.[a] les hores, y offeri voluntariament per dites fortificacions aiustant al serveys fets deu milia lliures en lo temps se li entregarien dites merçes despatxades veent ara que estant pendent dit tracte (lo qual nos effectua les horas per los nous accidents de aquell any) don Garau de Guardiola li ha fet primer, segon, y tercer manaments pera que pague la quantitat en ells expressada per dita materia de fortificacions, resta ab la aflictio que manara v. Ex.[a] considerar, y axi supplica a v. Ex.[a]

sie servit manar considerar estas cosas y representarlas al Rey nostre s.or y en lo interim sobreseurer en dits manaments, esperant rebrer esta y maiors merçes de v.a Ex.a»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a que mirarie lo paper y tornarie resposta.

DIJOUS a XXIIIJ.o de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Mathia Apos[tol] los s.rs consellers lo demati a les nou hores anaren en la iglesia del hospital de nostra s.ra de la misericordia per fer la extractio de la donsella pobra de dit hospital de la causa pia instituida y fundada per lo quondam mossen Mathias Vilar ciuteda honrrat de Barcelona y apres de aver treta a sort la donsella anaren en la iglesia dels pares teatinos qui va a Natzaret junt lo carrer dels Tallers ha hont ohiren lo offici estant patent lo s.im sacrament. Feuse com lo any de abans acceptat que al donar de la pau attes noy hague diaca la dona hu dels pares vestit ab un sobre pallis ab sa stola y la dona al s.or conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers: y dit die se tingue patent lo s.im sacrament en la seu per ditas pregarias y los s.rs consellers per no tenir carta de sa mag.t noy anaren conforme en altres occasions de no averhi hagut tampoch carta de sa mag.t

Festa de St. Mathias. — Extracció de la donzella pobre del Hospital de Misericordia.

Pregaries per les guerres.

DIUMENGE a XXVIJ. de dit. — En aquest die hi torna aver torneix en lo Born: fonch hi tambe present lo s.r virrey y los s.rs consellers: feuse lo demes conforme lo primer vuy fa vuyt dies.

Torneig al Born.

DILLUNS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de çent en lo qual se legiren una carta del Rey nostre s.or y uns altres papers que sa Ex.a dona als s.rs consellers divendres proppassat enviant los a sercar los quals stan cusits en lo present full. (1)

Sa Magt. demana préstech pera atencions de guerra.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

MARS

DIMARS lo primer. — En aquest die los s.rs consellers feren fer una embaxada al s.r virrey per medi dels s.rs Hieronym de Navel çiuteda y don Fran.co Sorribes de paraula contenint en

Debats entre'l Rey y'ls Inquisidors.

(1) Vejas l'Apendix XI.

effecte que a notitia dels consellers desta çiutat ere vingut com entre lo Rey nostre s.^{or} que Deu g.^{de} y los pares inquisidors del present principat de Cathalunya se avia susçitada alguna questio y debat per certas causas y raons. E que axi per la deguda correspondencia y uniformitat esta ciutat com ha fidelissima a son Rey y s.^{or} se offeria al que fos del servey de sa mag.^{t} y de sa Ex.ª per lo benefici y bon exit del negossi.

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que estimave molt a la ciutat la merce li feya y que molt be avia conegut com sempre avia servit a son Rey y s.^{or} com ha fidelissima com ya en altres occasions ho avia scrit a sa mag.^{t} y que ara ab la mateixa uniformitat ley tornarie a scriurer y donarie rao a sa mag.^{t} lo quant y ab quantas veras esta fidelissima ciutat acut a las cosas de son Real servey.

Jurament del Batlle.

DISAPTE a V. de dit. — En aquest die demati a les nou hores vingue en la present casa lo mag.^{ch} micer Baltasar Bravo per prestar lo jurment de balle de dita ciutat a que fonch extret a 25. de jener prop passat festa de s.^{t} Pau per lo trienni corrent que ha comensat a correr lo die present y finira lo die de carnestoltes del any 1642. lo qual jurament se feu sens ninguna serimonia sino que lo s.^{or} veguer vingue en la present casa de la ciutat lo qual stigue assentat en lo mig entre lo s.^{r} conseller en cap y segon per tenir la presedentia y lo dit micer Bravo presta en son poder lo jurament y sagrament y homenatge y encontinent de ses mans dona a dit balle lo basto, o, vara y se assenta entre los s.^{rs} consellers ters y quint que es son lloch y presta altre jurament en ma y poder del s.^{or} conseller en cap com es costum.

Embaixada als Sors. Deputats demanant llur recomanacio pera l'Embaixador que la ciutat tramet a la cort.

Dit die los s.^{rs} consellers enviaren una embaxada als s.^{rs} deputats per medi dels s.^{rs} Franc.^{h} Xammar militar y Joseph Mora ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

A Hieronym de Navel ciuteda honrrat de Barcelona envia aquesta ciutat per son embaxador a la cort del Rey nostre s.^{or} pera supplicar a sa mag.^{t} lo que ab instructions se li ordenara, supplica la ciutat a v.^{a} s.^{a} mane honrar sa legasia ab les cartes conveniens a favor desta ciutat y en recomendacio de dit embaxador que supplica sie v. s. servit manar scriurer, mediant les

quals confia sera ben rebut y obtindra del Rey nostre s.^{or} lo bon despaig ques confia, restant a esta çiutat singular memoria de servir a v. s. esta merce ab les demes que de sa ma te rebut.»

Dit die los s.^{rs} deputats feren fer una embaxada als s.^{rs} consellers per medi dels s.^{rs} don Fran.^{co} Grimau y Barnat Balencas ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Embaixada dels Sors. Deputats en resposta a la dalt dita.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Los deputats del general de Cathalunya estiman en lo que es raho la merce lo die present rebuda de v. s. ab la embaxada es stat servit fer los y donarlos ab ella part de la deliberacio feta per lo savi consell de cent en orde en enviar a sa mag.^{t} a Hieronym de Navel pera supplicar a sa mag.^{t} lo que ab sas instructions se li ordenara, y tenen particular gust de que se offeresca occasio pera mostrar lo desig tenen de servir a v. s. com ho faran ab molt gran voluntat scrivint a sa mag.^{t} y a las personas que convingue en recomendacio del embaxador y negocis de sa embaxada que gustaran tinguen los successos a medida del desig de v. s. y quals conve al beneffici desta ciutat y axi supplican a v. s. sie servit manarlos insinuar per menor lo que sie servit obren los deputats en esta y altres occasions que convingan en beneffici de la ciutat que a tot acudiran ab la puntualitat y effecte que las obligacions confessan tenir a v. s. y la uniformitat destas dos casas demanan.»

DIUMENGE a VJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers inseguint la deliberacio del savi consell de çent celebrat a 4. del corrent feren fer una embaxada al s.^{or} virrey per medi dels s.^{rs} Franc.^{h} Xammar don Fran.^{co} Sorribes Joseph Mora y Galceran Nebot la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaixada al Sor. Virrey, suplicantli recomane a sa Magt. l'Embaixador que la ciutat li tramet.

«Ex.^{im} S.^{or}

Lo savi consell de cent a 4. del corrent ha elegit per embaxador de aquesta ciutat peral Rey nostre s.^{or} a Hieronym de Navel ciuteda honrrat de Barcelona y confessa rebrer com sempre molt grans favors de v.^{a} Ex.ª lo supplica sie servit manar scriurer a favor de esta ciutat les cartes conveniens, pera que dit embaxador sie ben rebut y alcanse de sa mag.^{t} les honrras y merces li suplicara en esta occasio, Restant li perpetua memoria de servir en totas las que se offeriran a v. Ex.ª y a sa casa.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que feya molt be la

ciutat de aver pres aqueix medi y queu tenia per molt acertat y confiave alcansarie de sa mag.t lo que desijave y que encara que la ciutat no li hagues demanat lo de scriurer carta a sa mag.t recomanant ley ab moltas veras ja feya compta de fero y ho fara axo y tot lo demes convinga a la ciutat ab molt gran voluntat.

Altra embaixada al Sor. Bisbe per lo mateix.

Dit die los s.rs consellers per medi dels s.rs Franc.h Xammar militar y Joseph Mora ciuteda feren una embaxada al s.r Bisbe de Barcelona la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.e y R.im S.or

A Hieronym de Navel çiuteda honrrat de Barcelona envia aquesta çiutat per son embaxador» &c. fiat ut in alia diei erina als s.rs deputats.

Semblants embaixades als Illes. Capitol de la Seu y Bras militar.

Dit die per los matexos semblant embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona.

Dit die per los matexos embaxada com la propdita al molt Ill.e bras militar.

Resposta del Bras militar a dita embaixada.

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die los s.rs don Fran.co Vilalba y Jaume Bru çiuteda vingueren en la present casa tornant resposta de paraula a la embaxada que de part de la çiutat lo die de air fonch feta en scrits al molt Ill.e bras militar offerint a la çiutat que en tot lo que aquell bras la pogues servir no sols en axo pero encara en tot lo que fos de son servey ho farie ab molt gran correspondençia y voluntat.

Carnestoltes: suspensio de festes. —Pregaries per les guerres.

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die de carnestoltes ni en los altres antecedents noy hague balls ni mascares per averles llevades lo s.r virrey ab veu de publica crida publicada los dies de atras per respecte de ferse pregaries per las guerras y per dita neçessitat traures patent quiscun die lo s.im sacrament en una de las iglesias de la present çiutat.

Primer dia de Quaresma. — Los Sors. Consellers van a guanyar los perdons.

DIMECRES a VIIIJ.o de dit. — En aquest die primer die de quaresma los s.rs consellers vingueren en la present casa lo demati a les 9. horas y ohiren una missa baxa en la capella y acabada aquella prengueren sendra y apres anaren acompanyats dels officials de la casa anaren a las iglesias de la s.ma Trinitat y de la Merçe per guanyar los perdons de dit die.

Embaixador de la ciutat a la Cort: jurament.

Dit die lo s.or Hieronym de Navel çiuteda presta lo jurament de Embaxador desta ciutat pera la cort del Rey nostre s.or en

ma y poder del s.r veguer y del s.or conseller en cap en la present casa en la forma solita.

DIJOUS a X. de dit. — En aquest die parti desta ciutat passat migdie lo dit s.or Hieronym de Navel per embaxador desta çiutat pera la cort del Rey nostre s.or per negocis de la çiutat. Partida de dit Embaixador.

DIVENDRES a XJ. de dit. — En aquest die primer divendres de quaresma los s.rs consellers anaren lo despres dinar a les tres horas al hospital general de s.ta creu. E alli ohiren lo sermo y miserere y sercaren les cambrades dels malalts y mal[al]tes y apres anaren als perdons de s.t Llatser per ser en divendres de mars y apres entraren en la casa de las repanedides. Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts.

DIMARS a XV. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martyr s.ta Madrona los s.rs consellers absent lo en cap per estar desganat lo demati a les vuyt hores acudiren a la seu e, ab dos cavallers aportant les vares del talem acompanyaren la proffesso se feu per lo clero de dita seu la qual ana ha dir lo offici dalt en la iglesia de dita s.ta en la montanya de Montjuych ha hont estigueren assentats juntament ab lo s.r Bisbe de Barcelona a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo s.r bisbe al s.or conseller segon y axi de grau en grau y lo sotsdiaca la dona als del gremial: y acabat lo offici del mateix modo sen tornaren ab dita proffesso en la seu com es costum quiscun any dit die. Festa de Sta. Madrona.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

DIVENDRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo despres dinar a les tres hores al hospital general ha hont ohiren lo sermo y miserere y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab los Ad.ors de dit hospital. Hospital general: sermó y miserere y visita dels Sors. Consellers als malalts.

DISAPTE a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die festa del glorios patriarca s.t Joseph los s.rs consellers lo demati a les nou hores anaren en dita iglesia ha hont ohiren lo offici assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi per star patent lo s.im sagrament: y al donar de la pau la dona lo diaca als s.rs consellers. Festa de St. Joseph.

DIVENDRES a XXV. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo despres dinar a les tres horas al hospital general ha hont ohiren lo sermo y miserere y per quant al entrar de la iglesia sols se trobaren tres s.rs consellers ço es ters quart y Hospital general: sermó y miserere y visita dels Sors. Consellers als malalts.

quint y tres Ad.^{ors} de dit hospital ço es los s.^{rs} canonges sacrista Roig y Franc.^{h} Paga y Sebestia de Cormellas mercader absent lo d.^{r} Joan Argila entraren en esta forma ço es lo s.^{r} sacrista Roig al costat del s.^{or} conseller ters lo s.^{r} Sebestia de Cormellas al costat del s.^{or} conseller quart y lo s.^{r} canonge Paga al costat del s.^{or} conseller quint: y acabat lo sermo y miserere al exir del matex modo anant sercant les cambrades del malalts y malaltes.

Visita al Estudi general.

Dimars a XXVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers anaren al studi per la visita ab la forma solita.

Dijous a XXXJ. de dit.

Lo d. Joan Francesch Rossell conseller en cap.

ABRIL

Hospital general: sermó y miserere.

Divendres lo primer. — En aquest die los s.^{ors} consellers anaren lo despres dinar a les tres horas al hospital general ha oir lo sermo y miserere en la forma solita.

Festa de St. Francisco de Paula.

Disapte a IJ. de dit. — En aquest die festa de s.^{t} Fran.^{co} de Paula los s.^{rs} consellers anaren lo demati a les nou hores en dita iglesia hahont ohiren lo offici stant assentats ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi per star patent lo s.^{im} sacrament: y al donar de la pau la dona lo diaca als s.^{rs} consellers com es costum.

Hospital general: sermó y miserere.

Divendres a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers despres dinar a las tres horas anaren al hospital general ha oir lo sermo y miserere conforme los altres divendres de quaresma.

Mort de micer Pere Luys Güell, advocat ordinari de la ciutat.

Dilluns a XJ. de dit. — En aquest die mori lo mag.^{ch} micer Pere Luys Guell advocat ordinari de la çiutat y en continent se feu tancar la porta de dita casa tenint ubertas sols les dos portalletas de aquella y se li feren dir les vint y sinch misses acostumades en la capella de dita casa: anima eius requiescat in paçe.

Sepultura de micer Pere Luys Guell.

Dimars a XIJ. de dit. — En aquest die demati entre les nou y deu horas los s.^{rs} consellers en cap segon y quint anaren ab gramalles de raixa negres al dol per la sepultura del mag.^{ch} micer Pere Luys Guell advocat ordinari de la çiutat en sa casa sçituada en lo carrer de la devallada de s.^{ta} Eulalia. E alli sti-

gueren assentats ab unes cadires de repos que alli eran conforme seuhen en la present casa de la ciutat ço es en cap al mig segon a ma dreta y quint a ma squerra: y al tornar les dones dels covens los s.rs consellers sen anaren y sen tornaren en casa de la çiutat: y es de advertir que sols hi anaren aquest die tantum.

Dit die y apres de ser tornats del dol en la present casa los s.rs consellers juntament ab lo s.r veguer y balle de Barcelona en la forma solita feren nominacio de prior de juristes en persona del senyor d.r Franc.h Claris d.r en drets y vuy conseller segon de la present çiutat y demes carrechs de juristes de la cort del mag.ch veguer de Barcelona.

Prior de juristes de la Cort del veguer: nominació.

Dit die y encontinent vingueren en la present casa los s.ors Luys Cassador y Fran.ch Paga canonges de la seu de Barcelona ab embaxada de part del molt Ill.e capitol de dita seu fent a saber als s.rs consellers com lo die de dema se tornave ha tenir patent lo s.im sagrament en dita seu per aver ja acabat lo torn de totes les iglesias de la present ciutat per pregaries per la necessitat de las guerras. E que axi supplicaven als s.ors consellers volguessen ser servits en acudirhi queu rebrien a molt particular merce. A les quals coses respongueren los s.ors consellers que besaven les mans al molt Ill.e capitol y que los s.rs consellers farian en asso com tenian acostumat.

Segueixen les pregaries per les guerres.

Dit die entre les onse y dotse hores ans del mig die se feu en la present casa en la forma solita lo jurament dels taulers nous qui son lo d.r Franc.h Gimbert d.r en medicina y Pau Rossell mercader: y per quant apres de aver jurat en ma y poder del s.r conseller en cap es costum anar en la lotja ab agraduacio ha hont se te taula per pendrer la possessio noy anaren per averhi en dita lotja molta summa de blat sino que ab la mateixa agraduacio y serimonia de la present casa enfora puiaren dalt en la taula ha hont sels dona la dita possessio.

Taulers: jurament y possessió.

DIMECRES a XIIJ. de dit. — En aquest die se torna a comensar ha tenir patent tot lo die lo s.im sagrament en la seu per pregaries per la necessitat de las guerras y los s.rs consellers noy anaren per no tenir carta de sa mag.t conforme en laltra vegada a 24. de febrer proppassat.

Pregaries per les guerres.

DIVENDRES a XV. de dit. — En aquest die darrer divendres de quaresma anaren tres dels s.rs consellers ço es ters, quart y quint despres dinar a les tres hores al hospital general

Hospital general: sermó y miserere y visita dels Sors. Consellers als malalts.

ha oir lo sermo y miserere: y apres sercaren les cambrades dels malalts y malaltes acompanyats de tres dels Administradors de dit hospital anant ço es al costat del s.r conseller ters lo s.or sacrista Roig al costat del s.r conseller quart lo doctor Joan Argila y al costat del s.or conseller quint lo s.r canonge Franc.h Paga com es axi costum alternative y al tornar a exir anaren tambe del mateix modo.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en Cap.

Diumenge de Rams.

DIUMENGE a XVIJ. de dit. — En aquest die diumenge de Rams los s.ors consellers anaren demati a la seu a les vuyt hores a la benedictio de Rams la qual dona lo s.or Bisbe de Barcelona.

Dijous sant.

DIJOUS a XXJ. de dit. — En aquest die festa del dijous s.t los s.rs consellers demati a les nou hores anaren a la seu. E alli ohiren lo offici alt al altar major assentats en lo banch que alli la ciutat te a la part del Evangeli lo qual offici digue de pontiffical lo R.im Bisbe de Barcelona: y apres de aver combregat tot lo clero de la seu combregaren tambe los s.rs consellers y apres anant a posar nostre S.or al moniment los s.rs consellers aportaren les vares del talem anant en sta forma ço es en cap al mig de darrera ters a ma dreta darrera quint a ma squerra darrera segon al mig devant quart a ma dreta devant y lo s.r Hieronym de Gaver a ma squerra devant: y arribats al moniment los s.ors consellers y tambe lo s.or Gaver pujaren dalt ha fer testimoni y avent posat nostre S.or al moniment los s.rs consellers sens acompanyar lo s.or bisbe com en aquest die nos fasse ninguna serimonia sen anaren per les claustres quiscu en sa casa.

Cerca dels monuments per los Sors. Consellers.

Dit die despres dinar a les tres horas los s.rs consellers apportant les gramalles de raixa negres acompanyats de alguns officials de la casa anaren a sercar alguns moniments en la forma solita.

Divendres sant.

DIVENDRES a XXIJ. de dit. — En aquest die divendres s.t los s.rs consellers ab les gramalles de raixa negres tornaren lo demati a les vuyt hores en la seu ha oir lo offici y stigueren assentats del mateix modo que lo die de air y en lo demes del talem se feu com lo die de air.

Professó de la Santa Espina.

Dit die despres dinar a les tres horas los s.rs consellers tornaren ab les matexes gramalles negres en la seu: feuse la proffesso de la s.ta spina en la qual los s.ors consellers ab lo dit s.or Gaver aportaren les vares del talem anant del mateix modo que lo demati.

DISAPTE a XXIIJ. de dit. — En aquest die disapte s.[t] los s.[rs] consellers demati a les vuyt hores ab les gramalles de grana anaren en la seu a la benedictio de las fonts y al gloria.

Dissapte sant: benedicció de les Fonts.

DIUMENGE a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die festa de Pasqua de Resurectio demati a les vuyt hores [los s.[ors] consellers] ab sos promens se aiuntaren al porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la seu ha hont oiren lo offici stant assentats a la part del Evangeli en los banchs que alli la ciutat te lo qual digue lo s.[or] bisbe de Barcelona de pontiffical y acabat aquell los s.[ors] consellers lo acompanyaren fins a son palau devant la scala del pati de aquell.

Festa de Pasqua de Resurrecció.

DILLUNS a XXV. de dit. — En aquest die festa de s.[t] March per quant los dies passats lo s.[or] virrey per medi de mossen Miquel Peres son secretari envia ha dir als s.[ors] consellers que sa Ex.[a] feya molt gran admiracio com los s.[ors] consellers no anaren en la seu per las pregarias se feyan per les guerras. A las quals cosas respongueren los s.[ors] consellers que lo perque noy anaven ere per no tenir carta de sa mag.[d] conforme antes se feya conforme ne enviarien alguns exemplars a sa Ex.[a] com de fet los hi enviaren per lo subsyndich y rebuts per sa Ex.[a] digue que stave molt be que ell los enviarie al Rey nostre s.[or]

Festa de St. March: Pregaries per les guerres.

E axi lo die de vuy sa Ex.[a] ha enviat als s.[ors] consellers una carta del Rey nostre s.[or] que es del thenor seguent.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros. El principio que este anyo ha tenido la campaña en Italia ha sido tan poco afortunado con la perdida de don Martin de Aragon, que nos obliga a pedir a Dios con affectuosas oraciones tome por su quenta su divina mag.[d] el amparo de toda mi monarquia, como causa tan unicamente suya, y aunque por otras ordenes he mandado con el mismo intento que se hagan particulares rogativas, y oraciones universales, oy que pareçe que se avesinan mas los riesgos, y que llega el caso de verlos mas de serca, despues de aver echo de nuestra parte lo que cabe en la humana providencia, en todo genero de prevençiones para todas partes, y deviendo esto y

fiando mas de la fidelidad y amor con que me an assistido mis vassallos en todas partes, con todo esso confio menos en los successos acordandome de lo poco que tenemos obligado a Dios, y confessandolo todo inutil si nos faltasse un solo momento su divino auxilio, y assi quiero que con mayor efficacia se hagan nuevas y mas apretadas rogativas particulares y universales, y assi os encargo ordeneys que en essa ciudad se cumpla con ello con el cuydado y çelo que acostumbrays estando con mucho desvelo de trabajar en que se quiten los peccados publicos y scandalosos, reformar las costumbres y viçios y administrar justitia, en que me servireys. Data en Madrid a XV. de Abril MDCXXXVIIIJ.°

Yo El Rey.

v.t Car.lis — v.t Bayetola R.
v.t Vicco R. — v.t Sisternes R.
v.t Magarola R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Consols de la Llotja: extracció.

Dit die de XXV. de dit. — En aquest die festa de s.t March despres dinar se tingue consell de çent en lo qual entre altres coses se feu extractio de consols de la lotja de la mar de la present çiutat en la forma solita qui foren extrets.

micer Franc.h Gamis menor }
Gaspar Domps mercader } consols de la lotja.

Contenció del contraban.

Dit die vingueren ab embaxada en dit consell ab masses altes de part dels s.ors deputats la qual reportaren los s.ors fra don Fran.co de Monpalau monjo de la religio de s.t Benet, Franc.h Joan de Vergos militar y Bernat Balencas ciuteda la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Sa Ex.a a 19. del corrent fonch servit enviar a sercar los deputats del general de Cathalunya hils dona lo paper copia del qual se dona a v.a s.a y com v.a s.a sie en açо medianera de qui han sempre experimentat dits deputats tots bons officis y encara no tinga v. s. resposta de sa mag.t perço supplican a v.a s.a sie de son servey continuar aquells axi ab sa mag.t a

effecte que de sa Real ma se conseguesca la merce que per part de v.ª s.ª y de dits deputats se li ha supplicat en la materia corrent de la controvertia del contrabando com ab sa Ex.ª per la intercessio ab sa mag.ᵗ y altrament tot lo que aparega a v.ª s.ª per la bona directio del negoci que ab tant efficas medi com es lo de v.ª s.ª confian dits deputats que tot tindra bon exit en servey de sa mag.ᵗ y beneffici del principat.»

Paper donat per lo s.ᵒʳ virrey als s.ʳˢ deputats a 19. de Abril 1639.

«Havent representat a sa mag.ᵗ lo que v. s. me demana ab embaxada feta en 26. de mars passat per lo d.ʳ Fran.ᶜᵒ Taverner canonge de esta s.ᵗᵃ iglesia Fran.ᶜᵒ Vergos y Bernat Balencas sobre lo assiento de la roba de contrabando se serveix sa mag.ᵗ de respondrem en carta de 11. del corrent mes de abril que si v. s. no se aiusta, encontinent a concordar esta contensio en la conformitat del que digui a v. s.ª en un paper que doni a v. s.ª en 14. de mars passat, que procehesca contra v. s. per los termens que de justitia se deu. Ham aparegut dirho a v. s. pera que prenguen resolutio sens genero de dilatio pus no fentho no podre excusar lo passar avant y obeir los ordes de sa mag.ᵗ» Idem.

DIMARS a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.ᵒʳˢ consellers feren fer una embaxada al s.ᵒʳ virrey per medi dels s.ᵒʳˢ Franc.ʰ Bru çiuteda Franc.ʰ Xammar militar don Fran.ᶜᵒ Sorribes y Galçeran Nebot çiuteda la qual apres de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent. Idem.

«Ex.ⁱᵐ S.ᵒʳ

Los diputats ab embaxada donaren notitia al savi consell de çent lo die de air del que v. Ex.ª fou servit manarlos en orde a les materias de contrabando (lo assiento de las quals ha mediat esta çiutat) y sabent dits diputats les honres y merces que sempre y particularment en esta mediania ha ella rebut de v. Ex.ª y que ha donat orde a Hieronym de Navel son embaxador representas al Rey nostre s.ᵒʳ fes merce de aconsolar a aquell concistori han signifficat la estimaçio faran de que continue estos bons officis dit consell esperant com sempre rebrer merce de v. Ex.ª ha deliberat que quatre cavallers del mateix consell y de part de aquell supplicassen per medi de aquesta embaxada a v. Ex.ª sie servit suspendrer los ordens te de sa mag.ᵗ en raho

de dit assiento en lo interim que la ciutat tardara a rebrer resposta de dit embaxador que la espera ab brevedat al qual scriura apretadament diligencie en obtenirla y en lo entre tant sie v. Ex.ª servit scriurer a sa mag.ᵗ y a son maior servey y beneffici de la generalitat y consolaçio dels diputats mediar dit assiento com lo spera del generos animo de v.ª Ex.ª y li asseguran esta merce los effectes te experimentat en totes les que ha supplicat a v.ª Ex.ª»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que faria mes del que podria y que lo demes diria als s.ʳˢ consellers que per altres negocis los avia de enviar a sercar despres dinar.

Idem. Dit die los s.ʳˢ consellers feren fer una embaxada als s.ʳˢ diputats per medi de dos s.ᵒʳˢ cavallers la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉˢ S.ᵒʳˢ

Stima la ciutat a v. s. la çertitut veu te de cobrar ella en beneffici de la generalitat y servey de v. s. los bons effectes que deu en totes occasions y en orde al que fou servit manarli en la de air, delibera lo savi consell de çent se fes a sa Ex.ª la embaxada ques dona copia a v. s. y de la resposta es stat servit fer a ella, assegurant a v. s. que quant mes continuades seran les que manara experimentar en son servey seran mes y maiors dits effectes attenent sempre a que ses actions sien molt aiustades al gust de v. s. y al que demane la uniformitat destas dos casas.»

Pregaries per les guerres. DIMECRES a XXVIJ. de dit. — En aquest die per quant a 25. del corrent lo s.ᵒʳ virrey envia una carta del Rey nostre s.ᵒʳ als s.ʳˢ consellers per materia de fer pregaries per necessitat de las guerras com llargament sta insertada en lo present libre en dita jornada, los s.ʳˢ consellers enviaren a Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona syndich de la present ciutat al molt Ill.ᵉ capitol de la seu de dita çiutat donant los notitia de dita Real carta y que attes y havia hagut alguna novedat en las guerras que perso los s.ᵒʳˢ consellers los sopplicaven volguessen ser servits tenir a be se fessen algunes pregaries per dita necessitat que los s.ᵒʳˢ concellers ho rebrien a molt particular merce.

A las quals cosas respongue lo dit molt Ill.ᵉ capitol que besaven les mans als s.ᵒʳˢ consellers y que ho veurian y tractarian

y de la llur determinacio ne farian sabidors als s.ors consellers.

Dit die despres dinar a les quatre horas los s.ors consellers de la present casa enfora acompanyats de alguns officials della anaren en la casa de la deputatio per ohir les vespres de la vigilia de s.t Jordi que per ser stada la festa principal a 23. del corrent y trobarse lo disapte s.t se es treslladada lo die de dema y al puiar dalt en lo cap de la scala los isqueren a rebrer los s.ors diputats y ohidors y los acompanyaren fins devant lo altar en la forma solita hahont se assentaren los s.ors consellers en uns banchs que alli son a la part de la Epistola mes prop del altar y los s.ors deputats y ohidors en altre banch al costat dels s.ors consellers venint lo s.or conseller en cap a tenir la ma dreta del s.or diputat Ecclesiastich y en esta forma ohiren les vespres les quals comensa de pontifical lo R.im bisbe de Barcelona, y acabades aquelles tornant acompanyar los s.ors diputats y ohidors als s.ors consellers fins al mateix lloch sentornaren en la present casa acompanyats de dits officials.

Vespres de St. Jordi a la Deputació.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die ques feu la festa de s.t Jordi los s.rs consellers de la present casa enfora acompanyats de alguns officials de la casa anaren lo demati a les nou hores en la casa de la deputatio per ohir lo offici de dita festa y al puiar dalt al cap de la scala sels feu lo mateix recibo del die de air y stigueren tambe assentats en los matexos banchs y del mateix modo que lo die de air y al cap de un rato y arriba lo s.or virrey lo qual reberen los s.ors diputats y ohidors sens moures los s.ors consellers de son banch sino que apres de aver fet oracio lo s.or virrey los s.ors consellers si acostaren alli junt y li donaren lo bon die y sen tornaren en son banch: digue lo offici de pontiffical lo dit R.im Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo s.or canonge Boldo qui feya de diaca en dit offici tot primer al s.or virrey y apres tornat al altar donantse pau los dos lo diaca y sotsdiaca partint del dit altar los dos ab lo mestre de serimonies llur devant anaren a donar la pau ço es lo dit s.or canonge Boldo diaca al s.or conseller en cap y lo s.or canonge don Hiecinto Descallar qui feya de sotsdiaca al s.r diputat ecclesiastich qui era lo s.r canonge Pau Claris: y acabat lo offici anantsen lo s.or virrey los s.ors diputats y ohidors lo tornaren acompanyar y apres al s.or Bisbe y apres als s.ors consellers conforme al venir.

Festa de St. Jordi.

DISAPTE a XXX. y darrer de dit. — En aquest die demati

Partida del Virrey a Girona per afers de guerra.

Guardes: van a pendre lo nom al Governador.

a les sis hores se parti de esta çiutat lo Ex.^{im} s.^{or} compte de Sta Coloma lloctinent y capita general de aquest principat pera la ciutat de Girona per seguir los ordens de sa mag.^{t} y per quant cada vespre y havia guardas perço se ana a pendrer lo nom al s.^{or} governador no com ha capita general sino com ha governador conforme en altres ocasions se es acostumat fer.

LO D. JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

MAIG

Ciutadans honrats: matrícula.

DIUMENGE lo primer. — En aquest die despres dinar a les quatre hores se feu la matricula dels çiutedans honrrats en la present casa en la forma solita y feren.

Lo d.^{or} Joan Baptista Gori del Real consell.

Festa de Santa Creu.

DIMARS a IIJ. de dit. — En aquest die festa de s.^{ta} creu lo demati a les nou hores los s.^{ors} consellers se aiuntaren en lo porxo de s.^{t} Jaume ab sos promens e de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici assentats a la part del Evangeli en los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al cor y lo sotsdiaca als s.^{ors} consellers com se fa axi en la seu.

Pregaries per les guerres.

DIMECRES a IIIJ.° de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen Sebestia Garau prevere syndich del molt Ill.^{e} capitol lo qual digue als s.^{rs} consellers en resposta del recaudo donat a dit capitol per Steve Gilabert Bruniquer syndich de la ciutat a 27. del corrent com lo dit molt Ill.^{e} capitol avia deliberat que per ditas pregarias se fes la proffesso general conforme la ciutat gustave y tot lo demes gustas la ciutat que aquell capitol stave molt prompte en fer tot lo que fos del servey de la çiutat. A les quals coses respongueren los s.^{ors} consellers que besaven les mans al molt Ill.^{e} capitol per tanta merçe y que veurian lo die pera fer la dita general proffesso y ne farian tornar resposta si serie lo divendres, o, quin die.

E al cap de un rato passant yo Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa per devant la scrivania de Esteve Gilabert Bruniquer syndich de aquella la qual te devant la casa de la deputatio estave alli ab dit Bruniquer mossen Sebestia Garau prebere syndich de dit capitol los quals me

cridaren y me digue lo dit mossen Garau com tornant ell la resposta dalt dita al s.^{or} don Ramon de Sentmanat vicari general li avia respost lo dit s.^{or} vicari general que ell se era sobre entes que no li avian dit axo ni donat tal orde sino tant solament que lo molt Ill.^{e} capitol avia deliberat que se continuas la proffesso de cada dijous de la setmana per dins la seu fins a tant fos acabàt lo torn de las pregarias y que si los s.^{ors} consellers eren servits ferlos merce en acudiri queu rebrien a molta merce: y lo dit mossen Garau replicant a ditas cosas dient que era al contrari sino conforme ell avia dit y refferit, als s.^{rs} consellers. Axi que lo dit Bruniquer y jo dit Sabata avent ohit asso encontinent nos ne anarem en dita casa de la ciutat y ferem relacio als s.^{rs} consellers de tot aquest fet y encontinent los dits s.^{ors} consellers tornaren ha enviar a dit Bruniquer a dit capitol pera saber de sa s.^{ria} lo que hi avia en axo y que los s.^{rs} consellers gustarien molt se fes dita general proffesso. A les quals cosas respongue lo dit molt Ill.^{e} capitol que ho veurian y tractarian y ne farian tornar resposta als s.^{ors} consellers.

DIJOUS a V. de dit. — En aquest die se feu lo jurament dels s.^{ors} consols de la lotia de la mar de la present ciutat lo qual se feu del mateix modo de altres anys. Cònsols de la Llotja: jurament.

DIVENDRES a VJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa mossen T. Bonarma prevere benefficiat de la seu lo qual digue als s.^{ors} consellers com lo molt Ill.^{e} capitol de dita seu havie deliberat que per ara se continuas en fer la proffesso de pregaries quiscun dijous per dins la seu y que si los s.^{ors} consellers eran servits acudirhi queu rebrian a molta merce y que en lo demes per la proffesso general volia la ciutat se fes avian elegit comissaris pera que ho vessen y mirassen y tractassen ab lo s.^{or} bisbe y que farian tornar resposta del fahedor. Pregaries per les guerres.

DIUMENGE a VIIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios Archangel s.^{t} Miquel los s.^{ors} consellers anaren lo demati a les nou horas en dita iglesia ha hont oiren lo offici assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca als s.^{ors} consellers. Festa de St. Miquel Arcangel.

DIJOUS a XIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de çent en lo qual vingueren dos doctors del Real consell ço es don Ramon Rubi de Marimon y Benet Anglasell los quals stigueren assentats entre los dos primers proms de consell de cent ciutedans, o, militars y vingueren affi y effecte per la promesa feta Oferta del servey de 500 soldats.

per la ciutat a sa mag.[t] per los sinch cents soldats per lo residuum del temps promes segons que mes llargament se conte en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

---

(1) En l'acta del Consell de Cent Jurats celebrat dit dia, consta lo que segueix ab referencia a la materia dalt esmentada: «Cartas de sa magt. y de sa ex.[a] dels 500. soldats. = E apres los senyors consellers per orgue del senyor conseller en cap digueren y explicaren al present concell com lo die de ahir havien rebuda una carta de sa Ex.[a] y ab ella altra de sa magt. per als srs. consellers y savi concell de cent las quals cartas encontinent per lo secretari de la present casa foren legides en conçell y son del thenor seguent. — «Los avisos de que los designes del frances son invadir lo comtat de Rossello se van continuant ab nous apretos com podra v. s. veurer ab la copia de la que va ab esta que son de persones confidents y de molta intelligentia: manam sa magt. dias ha ab sa carta inclusa quem valgues per la invasio ques te per cert se ha de publicar a, quinse de aquest mes del servey de sinch cents homens que v. s. te offert a, sa magt. de gent pagada y encara que jo he diferit fins lo die de avuy lo apreto que donen estes noves sobre les demes y la necessitat de gent ab quem trobe en occasio de tant gran perill no donen lloch a, mayor dilacio y axi me ha paregut representarho tot a, v. s. per que entengue es arribat lo cas en que sa magt. pot estar mes servit y la occasio en que esta Provincia pot tenir mes necessitat de ser socorreguda ab lo compliment de la offerta de v. s. pera que ab la mayor brevedat que sie possible fasse la leva desta gent ab que serveix a, sa magt. al primer avis meu pugua acudir ahont convindra formant per aquest effecte desde ara les companyes y tot lo demes que aparexera a, v. s. necessari y jo me prometo que v. s. ha de procehir ab tanta finesa y diligencia en esta occasio com ella demana puix veu v. s. que en asso consisteix tanta part de la conservacio de aquest Principat y comtats y que ha de servir en esta occasio de exemple que pera les demes universitats donant com sempre ocasio a, sa magt. de fer a v. s. molta honrra y merse y a, mi molt major pera supplicarley com ho fare en totes occasions del servey de v. s. que Deu guarde. Gerona a, 10. de maig *1639*. — Lo comte de Santa Coloma.» — Carta de sa magt. — « Amados y fieles nuestros conselleres y conseio de la nuestra ciudad de Barcelona. — El Rey. — Amados y fieles nuestros: con los avisos ciertos que tengo de que el enemigo quiera imbadir essa Provincia me hallo con summo cuidado y este me obliga a todas las prevenciones necessarias para la deffensa y seguridad y siendo una dellas la disposicion de la gente de essa Provinsia con que han offrecido servirme las universidades me ha aparecido advertiros del peligro evidente en que se esta para que prevengais desde luego la gente de vuestra obligacion para acudir con ella adonde y quando os ordenare el conde de Santa Coloma mi lugartiniente y capitan general dessa Provincia que no se ha de guardar aquella este imbadida para su defensa en que espero que como tan fieles vasallos cumplireis con lo que deveis como lo haveis acostumbrado siempre vosotros y vuestros antecessores y en esta occasion sera la promptitud particular servicio que recivire de vosotros. Data en Madrid a XXIIJ de marso MDCXXXIX. = Yo El Rey. = Vt. Cardinalis. = Vt. Vico Rns. = Vt. Magarola Rs. = Vt. Bayetola Rs. = Vt. Sisternes Rs. = Petrus de Villanueva secretarius.» = Las quals cartas llegidas y tambe la deliberatio del savi concell de cent celebrat a 18. de setembre proppassat en orde al servey offeri fer la present ciutat a, sa magt. en la lleva de sinch cents soldats los senyors consellers donaven la materia en ellas contengudas per propositio pera que v. s. delibere lo que aparega mes convenir en servey de Deu nostre senyor de sa magt. y benefici desta ciutat. = E anant votant sobre [la] materia proposada vingueren en consell de part de sa ex.[a] lo noble don Ramon Rubi y de Marimon lo dr. Benet Anglasell doctors del Real consell los quals entrats y asentats en lo degut lloch referiren y explicaren de paraula al present concell los avisos que sa ex.[a] te de las moltas preventions de guerra se fan en Fransa y que es cert son per invadir est Principat com mes llargament sa ex.[a] ho te scrit a, sa s.[a] en nom de sa magt. tingues a be lo present conçell posar en exequcio la deliberatio del savi concell de cent celebrat a 18. de setembre proppassat en orde a la lleva dels sinch cents soldats. = E fora que foren dits senyors se prossehi en votar sobre la demunt dita propositio. E lo present conçell feu la deliberatio y conclusio seguent. Que en raho del fet proposat y de la imposibilitat que de present te esta ciutat los senyors conselles manen aiuntar la 24.[a] de guerra y en aquella llegir la deliberacio del savi concell de cent de divuyt de setembre proppassat y en orde a ella miren y censuren lo stat de dita ciutat y lo quels aparexera pot fer y

Jutge de Apells de la Llotja: jurament y possessió.

DISAPTE a XIIIJ.° de dit. — En aquest die dematí a les deu horas jura en la present casa mossen Jaume Fontanilles mercader del offici de jutge de Appells de la lotia de la present ciutat ço es primer en ma y poder del mag.^{ch} balle de Barcelona qui estigue assentat entre segon y quart per no serhi lo quint y presta sagrament y homenatge y apres jura en ma y poder del s.^{or} conseller en cap y apres lo s.^{or} conseller quart lo acompanya a lotja a pendrer la possessio de dit offici acompanyat de molts mercaders.

Festa de St. Isidro.

DIUMENGE a XV. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers absent lo en cap anaren lo dematí a les nou hores en la iglesia parrochial de s.^{ta} Maria de la mar per ser ters diumenge y festa de s.^{t} Isidro: e alli ohiren lo offici assentats ab los banchs de la ciutat per star patent lo s.^{im} sagrament y al donar de la pau la dona lo diaca als s.^{rs} consellers y lo sotsdiaca al cor y acabat lo offici se feu la proffesso per dins la iglesia en la qual los s.^{rs} consellers ab dos promens cavallers portaren les vares del talem.

Les guardes van a pendre'l nom en casa del Conseller en cap coronel.

Dit die per quant lo s.^{or} governador sen ana fora la present ciutat y per no ser en Barcelona lo s.^{r} virrey se li anave cada vespre a pendrer lo nom en sa casa per la guarda per ço se ana a pendrer lo nom en casa del s.^{or} conseller en cap com ha coronell com axi se acostume de fer no sent en Barcelona lo s.^{r} virrey ni lo s.^{r} governador.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Pregaries per les guerres.

DIMARS a XVIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la ciutat mossen Sebestia Garau prebere syndich del molt Ill.^{e} capitol de la seu de Barcelona lo qual digue als s.^{rs} consellers com lo dit capitol avia deliberat ques continuas lo torn de las iglesias de tenir patent cada die lo s.^{im} sagrament y tambe la proffesso per dins la seu de cada dijous per pregarias de las guerras y que acabat lo dit torn se veuria de nou lo que se poria fer en rao de ditas pregarias per donar gust a la ciutat.

Visita a la presó.

DISAPTE a XXJ. de dit. — En aquest die per no ser lo s.^{r} governador en Barcelona los s.^{rs} consellers anaren lo dematí a

si li sera possible y de hont se pora valer pera poder acodir al servey mentionat en dita deliberacio que demana lo sr. comte de Santa Coloma en nom de sa magt. ab referiment del que aura censurat al savi concell de cent en lo qual se pendra la resolucio que mes convindra al servey de sa magt. y benefici de la present ciutat. — (*Deliberacions*, any 1639, fols. 139 gt. a 141 gt.)

les deu horas a la preso ha fer la visita ha hont trobaren lo s.[r] veguer ab lo mag.[ch] micer Joseph Vinyals son Assessor los quals isqueren a rebrer los s.[rs] consellers fora la porta de dalt de la preso de la istantia dita del deposador dins la qual tingueren dita visita stant assentats ço es lo s.[r] veguer a la ma dreta y cap del banch dels banchs vanovats de cuyro negre que alli son y apres los s.[rs] consellers al mateix banch costat per costat tenint entre ters y quart lo dit mag.[ch] Assessor. E alli en dita visita se tragueren alguns presos detinguts per lo ordinari com es costum: e acabada la dita visita los s.[rs] consellers sen tornaren en la casa de la ciutat: y es de advertir que lo rebrer lo s.[r] veguer los s.[rs] consellers no era de obligacio sino que ho volgue fer de cortesia.

Pregaries per pluja.

Dit die per quant a petitio dels s.[rs] consellers per lo que per dos vegades eran vinguts en la present casa los promens dels ortolans y avian dit als s.[ors] consellers quey havia molt gran y extrema necessitat de aygua per los esplets de la terra de tal manera que convenia se apportas lo cors de la gloriosa verger (sic) y martyr s.[ta] Madrona. E axi los s.[ors] consellers encontinent enviaren lo syndich de la ciutat al molt Ill.[e] capitol pera que lo die de dema fos servit tenir a be lo die de dema se aportas ab solempne proffesso en la seu vista la tant gran necessitat. E, encontinent fonch deliberat per aquell que se anas a sercar lo die de dema despres dinar a les sinch horas y axi se feu la crida lo die de air y se aparella per part de la ciutat tot lo que era necessari per dita proffesso: y es de notar una cosa maravillosa y de gran miraccle que tot aquest die fins a les dos horas despres dinar stigue molt sere sens averi un nuvol y ha dita hora se ennuvola de manera que de prompte plogue de las dos fins a les sis de la tarda tant gran aygua que nos pogue anar a sercar dita s.[ta] y fonch tant ben vinguda dita aygua que segons oppinio de molts remedia la maior part de la anyada: gracias ne sian fetas a nostre s.[or] Deu Jhesuxpt. y a la sua s.[ma] mare y a la dita gloriosa verge y martyr s.[ta] Madrona per tant grandiosa merçe.

Pluja.

Idem.

Justes en lo Born: suspensio per pluja.

DIUMENGE a XXIJ. de dit. — En aquest die torna a plourer lo despres dinar y se avian de fer les justas en lo Born y si be los s.[ors] consellers ja eran anats al Born a les finestres y lo mantenidor era tambe entrat toda via les justas nos pogueren fer per dita raho.

DIMECRES a XXV. de dit. — En aquest die lo despres dinar se feren les justes en lo Born y per no ser lo s.r virrey ni lo s.r governador en Barcelona los s.rs consellers tingueren en les finestres coxins de vellut sobre de las colgaduras que servexen de cobri taules del mateix en casa de la çiutat.

Celebració de dites justes.

DIUMENGE a XXVIIIJ.o de dit. — En aquest die demati a les nou hores ana en casa del s.or conseller en cap mossen Esteve Costa scriva de manament lo qual digue ha dit s.or conseller com lo s.r canseller lo enviave alli pera ferli a saber com tenia que tractar un negoci y donar una carta de sa mag.t als s.ors consellers y que axi fos servit dit s.or conseller dir a que hora poria dit s.or canseller anar en la casa de la çiutat pera donarlos dita carta y tractarlos lo dit negoci. A les quals cosas respongue lo dit s.r conseller en cap que besave les mans a sa s.a y que si apparexia a sa s.a podia venir a las tres de la tarda que ell ho faria a saber als altres s.ors consellers companys seus. E axi ha dita hora vingue lo dit s.or canseller en la present casa de la ciutat y al entrar de la primera porta devant lo pati de aquella lo isqueren a rebrer molts officials de aquella y apres fora la segona porta dos, o, tres passas junt la graella que alli es lo isqueren a rebrer los s.ors consellers posantse los quatre s.ors consellers davant y anant lo s.or conseller en cap darrera a la ma squerra de dit s.or canseller y en esta forma entraren anant devant los verguers dels s.rs consellers ab les masses altas fins dins la istantia de trentanari ha hont se assentaren en los scons que alli son tenint lo s.or canseller la presedentia estant ab les portas tancadas ab molt secret per spay de mija hora: y acabat lo dit rahonament anantsen lo dit s.or canseller los s.ors consellers lo acompanyaren fins a la dita primera porta devant lo pati y reixa de dita casa no obstant per dit s.or canseller los fos dit que bastave que sen tornassen y a la dita reixa enconxantse lo dit s.or canseller fentli la deguda salud y cortesia sen tornaren en sa istantia.

Conferencia secreta del Sr. Canceller ab los Srs. Consellers.

DILLUNS a XXX. de dit. — En aquest die demati a les vuyt horas los s.rs consellers absents lo en cap y ters anaren en la seu ha hont acompanyaren la proffesso de las lledanies la qual ana a dir lo offici a la iglesia del monastir de s.t Pau ha hont stigueren ab lo s.or Bisbe de Barcelona assentats ab les cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or bisbe y lo s.r bisbe als s.rs consellers y lo sotsdiaca als del gremial.

Professó de les lledanies.

Assistencia del Sor. Canceller al Concell de Cent.

DIMARS a XXXJ. de dit. — En aquest die despres dinar se tingue consell de cent en lo qual vingue lo molt Ill.e y R.nt s.or fra don Fran.co de Erill y de Senmanat canseller de sa mag.t en lo present principat de Cathalunya lo qual vingue acompanyat de molts s.ors cavallers y desencotxat que fonch a la primera porta devant lo pati de la present casa de la ciutat lo isqueren a rebrer molts officials de dita casa y lo acompanyaren fins dalt y en lo cap de la escala quey ha un cansell lo isqueren a rebrer dos s.rs consellers ço es segon y ters acompanyats de molts s.rs cavallers y ciutedans restants los altres tres s.ors consellers dins consell y en esta forma entraren dins lo dit consell anant devant tots los dits officials y cavallers y ciutedans e apres los verguers dels s.rs consellers ab les masses altas e apres anave lo s.or conseller ters e apres lo s.or conseller segon al costat y ma esquerra del s.or canseller e entrats dins la dita istantia de consell de çent lo dit s.or canseller se assenta a la ma dreta del s.or conseller en cap en lo mateix banch dels s.rs consellers tenint la presedentia y mentres lo dit s.or canseller feu son rahonament estigue den peus y acabat aquell despedintse lo tornaren acompanyar ço es los dits dos s.rs consellers y cavallers y ciutedans fins al dit cansell del cap de la scala y los dits officials de la casa fins baig a la dita primera porta devant lo pati conforme al venir.

Professo de les lledanies.

Dit die demati a les nou horas se continua la proffesso de las lladanias la qual ana a dir lo offici a s.t Pere: feuse axi mateix com lo die de air.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

JUNY

Idem.

DIMECRES lo primer. — En aquest die a les nou horas se continua la proffesso de las lladanies la qual ana ha dir lo offici a s.t Miquel: feuse axi mateix conforme los altres dies.

Prior de juristes: jurament.

Dit die se feu lo jurament del molt Ill.e s.or d.r Franc.h Claris lo any present conseller segon de la present çiutat de prior de juristes lo qual se feu en esta forma ço es que partint lo dit s.or conseller de sa casa a les deu horas de mati ab sa gramalla de domas ab son verguer devant ab la massa alta acompanyat de molts s.ors cavallers ciutedans juristes y de altres estaments ana en la cort del ma.ch veguer ha hont troba lo dit s.or veguer

assentat ab la cadira que alli es pro tribunali sedente y lo s.or conseller com ha prior se assenta a la ma dreta de dit s.r veguer en lo banch que alli es y lo conseller vell de juristes y demes altres a la part squerra y prestaren son jurament en ma y poder de dit s.or veguer. E de alli ab lo mateix acompanyament anaren a la cort del mag.ch balle stant assentats del mateix modo stant lo dit balle ab la cadira que alli es prestaren altre jurament en ma y poder de dit batlle e de alli ab lo mateix acompanyament sen tornaren en la casa de dit s.or conseller.

Noves del intent d'invasió francesa en la frontera de Cathalunya. — Lo Sor. Virrey demana a la ciutat la prompte tramesa dels 500 soldats.

Dit die despres dinar a les sinch hores estant junts los s.rs consellers ab la 24.a de guerra en la present casa de la çiutat reberen cartas del Ex.im s.r compte de S.ta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya vuy resident en la çiutat de Girona y dels s.rs consols de la vila de Perpinya per correu propri a tota pressa y diligencia a la posta fent a saber als s.rs consellers com lo frances ab exercit de 20. ho 25. mil infants de peu y 4000. cavalls era exit y avia aparegut molt cerca la frontera de Cathalunya representant ab lo perill se stave de una gran invasio. E que axi los s.rs consellers ab tota la brevedat possible fossen servits enviar los sinchcents soldats la present ciutat tenia offerts al Rey nostre s.or per lo residuum del any 1637.: axi que encontinent de aver dits s.rs rebudes ditas cartas y aquellas manades legir manaren fer tocar la campana de consell de çent a molta pressa que eran sis [hores] de la tarda les quals cartas estan continuades y registrades en lo libre de registre (1) de la present casa y los s.rs diputats manaren tambe encontinent juntar brassos en la diputatio: y a la que lo dit consell estave ja junt y lo s.r conseller segon avia fet la propositio per absentia del en cap per ser a brassos y aver ia comensat a votar vingue lo s.r conseller en cap acompanyat de molts s.rs cavallers de la deputatio en la present casa que era hora molt tarda per fer lo vot de la ciutat perço axi lo dit s.or conseller en cap com tots los demes s.rs cavallers puiaren dalt y entraren dins la sala del consell e alli entrant a la part esquerra ha hont solen star cada any los habilitadors se assentaren en uns banchs que alli son y dos dels s.rs consellers se alsaren de son banch de consell y anaren alli ab lo s.r conseller en cap perque hi hagues çiutat y los altres dos s.rs consellers restaren en dit

(1) V. la transcripció de dites lletres en la nota que segueix al peu de la present jornada.

consell lo qual estigue parat fins a tant sen foran anats: y anats que sen foren continuant y passant avant lo vot que fonch la una de la matinada fonch per lo dit consell deliberat que per lo die de dema demati se arborassen les tres banderes de la ciutat y se fes la lleva dels sinchcents soldats per lo residuum ab la mayor brevedat possible attesa la necessitat y lo demes ab tots sos incidents deppendens y emergens fos comes als s.rs consellers y 24.a de guerra ab plenitut de poder segons que mes llargament sta contengut en la ma corrent en la scrivania mayor de la present casa. (1)

Lo Concell de Cent acorda arborar les tres banderes pera fer la lleva dels 500 soldats.

---

(1) Heus aqui'l text literal de la deliberació de referencia: — «Die Prima mensis Junii anno MDCXXXIX. = Convocat y congregat lo savi concell de cent jurats en la sala gran de dit conçell en la forma acostumada lo senyor conseller segon en veu sua y de voluntat dels demes senyors consellers sos companys lo cap absent digue y refferi al present concell com a les sis hores desta tarda havien rebuda una carta per un propri dels consols de la vila de Perpinya la qual encontinent per lo secretari de la present casa fonch llegida en concell y es del thenor seguent: «Molt Ille. senyor. — Ab altre donarem avis a v. s. com lo enemich franses anave prevenint gran colp de gent pera invadir est comptat y vila ara se aumenta los avisos de la entrada prete fer y senyalan ja jornada que diuan sera dijous qui ve dia de la Assensio, tenen ja fet frente banderas entre la Palma y Sitja distants algunes sinch leguas desta vila ahont se aiunta la gent que diuen es molta y per mar se diu tenen armada per invadir estas costas en un mateix temps. Supplicam a v. s. nos fassan merse com en semblants occasions prevenir lo que apareixera convingua per servey de sa magt. y defensa desta vila y de tota Cathalunya ab la brevedat requer la occasio: si acas entra lo frances en lo punt avisarem a v. s. pera que nos la fassa ab lo socorro que de ma de v. s. speram y en semblants occasions ha acostumat y lo Senyor a v. s. guarde. Perpinya y maig als 31. de *1639*. = En haver scrit havem tingut avis com lo enemich va marjant y ab tota diligentia ve en est comptat y se te per cert sera la entrada anit, o, dema: avisam a v. s. pera que nos la fassa ab lo socorro acostumat y ab la prestesa que lo cas requer. — Los consols de la fidelissima vila de Perpinya. — Senyors consellers de la ciutat de Barcelona.» — La qual oyda los dits senyors consellers la donaren per propositio y materia en ella contenguda pera que v. s. delibere lo que aparegue mes convenir al servey de Deu nostre senyor de sa magt. y benefici desta ciutat y Principat. = E anant votant sobre lo fet proposat vingue en conçell Montserrat Puigvert scriva de manament lo qual aporta un plech de cartes de sa Ex.a per als srs. consellers y savi concell de cent lo qual ubert se troba en ell una carta de sa ex.a de *31*. de maig proppassat juntament ab molts avisos havian dat al sr. virey la qual carta y avisos foren llegits per lo scriva mayor de la present casa en consell: y dita carta de sa ex.a es del thenor seguent: — «Srs. consellers y savi concell de cent de la ciutat de Barcelona. — Los avisos que he rebuts de la vila de Perpinya y altres de que envio copia ab esta obligan a, obrar ab la promptitut que dells se deixa entendrer, y ja no restan mes dilacions quant los effectes nos desenganyen V. S. se servira enviarme encontinent los sinch cents homens que te offerts a sa magt. de no fero ab tota puntualitat porian resultar los inconvenients que despres tindran difficil reparo encara que dels avisos antessedents y de la attencio ab que V. S. se ajusta sempre a la execucio del que conve al Real servey y conservacio desta provincia estara lo que V. S. te promes tant prompte en la necessitat demana: gde. Deu a V. S. Gerona a *31* de Maig *1639*. — Los avisos del Marque[s] de la Rena y demes concorden ab esta. — Lo Comte de Sta. Coloma.» — E los restants papers de avisos dalt mencionats estan en plica: los quals hoits lo present concell procehi en votar axi sobre la dita proposicio com tambe sobre la materia de la carta de sa Ex.a y demes avisos en orde a ella per haverho donat tot los senyors concellers per proposicio. = E lo present Concell feu la deliberacio y conclusio seguent Que la present Ciutat pose en execucio la lleva dels sinc cents soldats si y comforme la offerta te feta a sa magt. a 18 de setembre *1638* regulantse a dita deliberacio axi en lo numero dels soldats y Capitans y officials com en tot lo demes que sie convenient a dita lleva per effectuacio

DIJOUS a IJ. de dit. — En aquest die festa de la Assentio per les moltas occupations tingueren los s.rs consellers no pogueren anar lo demati al offici en la seu per negocis de dita guerra sino que a les set hores demati los s.rs consellers ab les gramalles de domas acudiren en la present casa y tres dels s.rs consellers puiaren dalt y prenent quiscu una bandera de las de camp de la ciutat de ses proprias mans les posaren y arboraren en las finestras de la present casa y alli stigueren cada die fins partiren les companyas: y tot lo die demati y despres dinar se aiuntaren y estigueren junts los s.rs consellers y junta de guerra en la present casa per ordenar moltas cosas necessarias per la deffensa de dita guerra conforme llargament se conte en la ma corrent de la scrivania mayor (1) y se feran cridas conforme estan registrades en lo registre de la present casa. (2)

Festa de l'Ascenció.

Arborament de dites banderes.

---

de la qual dema demati manen los senyors Concellers arborar banderas y tocar caxas y ajuntar la vintiquatrena de guerra pera que dispose lo convenient a dita lleva si y de la manera se feu en la ultima feta en lo any 1637. com lo present concell axi, o, dellibera y de tot lo que hauran fet y disposat ne donen notisia al savi concell de cent divendres pera la tarda pera que entesa puga deliberar lo que apareixera mes convenient.» — (*Deliberacions*, any 1639, fols. 158 a 160.)

(1) Los acorts presos dit dia per los Magistrats municipals y Vintiquatrena de Guerra son los que segueixen: — «...ques publiquen les crides minutades y llegides en la present Junta per ocasio de la occorrent guerra contra lo françes per los llochs y forma acostumats de la present Ciutat. = Item deliberen que los mateixos Capitans qui foren anomenats en lo any *1637* per la lleva de 500 soldats que en dit any *1637* se feu qui foren Don Antoni Doms, Don Lluys de Paguera y Don Lluis Tort vajen continuant y servint de Capitans per lo residuo dels tres mesos faltan a, cumplir del servey fet a sa Magt. a 7. de Setembre de dit any *1637* de la mateixa manera y ab lo mateix sou de laltra vegada. = Item deliberen que Aloy Planes mercader rational de la present Casa vaja com a veador y Comptador de dita lleva attes ha dit en presentia de dita Junta que ell hi aniria y assistiria en persona Y en pagador vaje mossen Miquel Rodo ciuteda honrrat ab lo mateix sou y de la mateixa manera anaren lo pagador y comptador en dit any *1637* ab les mateixes gajes y obligations que dit pagador servi en aquella factio prestant empero dit mossen Miquel Rodo cautio novament conforme la presta en dit any *1637* entes empero que dit Aloy Planes per ninguna causa, o, raho no puga dexar de anar a exercir dit son carrech de Comptador y veador lo que si feya en tal cars no se li pag sou ni salari algu de veador ni Comptador y en cas lo agues rebut lo haje de restituhir. = Item deliberen que de compte de la nova ampra que la present Ciutat feu en lo any *1637* per materia de guerra sien pagades y girades a mossen Miquel Rodo ciuteda honrat de Barcelona pagador de la gent de guerra dos milia lliures per convertir aquelles en les pagues fahedores per las tres companyes dels 500 soldats ha deliberat lo savi Concell de Cent servir a sa Magt. ab deliberatio per dit Concell feta a 18 de Setembre *1638* per lo residuo del temps offeri la present Ciutat servir al Rey nostre Sr. ab ells a 7. de setembre *1637* en aiuda de son real exercit ha format contra francesos prestada primer la cautio en lo mateix modo y forma que la presta en lo dit any 1637. Perço, etc. — II mil ℔ ♁. = Item deliberen que de Compte extraordinari sien girades a, Antoni Aleix Sasilla notari y scriva de les obres trescentes lliures per convertir aquelles en pagar gastos de guerra dins la present Ciutat de Barcelona gastant aquelles en la forma acostumada. Perço extra. — CCC ℔ ♁.» — (*Deliberacions*, any 1639, fols. 160 gt. a 161 gt.)

(2) «Crida per la leva de 500 soldats per lo residuo dels tres mesos del any 1637. = Ara ojats queus notifican y fan asaber a totom generalment de part dels molt Illes. Sors. Consellers de la present ciutat de Barcelona inseguint la deliberacio feta per lo savi Consell de

Visita a la preso.

DISAPTE a IIIJ.° de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers demati a les nou horas anaren a la preso ha fer la visita ab lo s.[r] veguer y son Assessor conforme a 21. de maig proppassat.

Negocis de guerra.

Y dit die tot lo die se continua en la present casa la dita junta de guerra y se feran cridas conforme estan registrades en lo libre de registre de la present casa. (1)

Idem.

DIUMENGE a V. de dit. — Se continua la dita junta de guerra.

Idem.

DILLUNS a VJ. de dit. — Se feu lo mateix.

Idem.

DIMARS a VIJ. de dit. — Se feu lo mateix: y a les nou horas de la nit se posa foch a la preso eo carcers comuns de la present ciutat dalt en la istantia dita la galera en la obra nova de aquella ha hont acudiren lo s.[r] canseller, veguer y alguns s.[rs] doctors del Real consell y molta moltitud de gent per aiudar a

Foch en la preso.

---

cent al primer del corrent: Que considerant dit Consell que per los avisos ha tingut axi de sa ex.ª com dels Consols de la vila de Perpinya lo enemich frances ab molt gran poder de gent de terra y mar avia de invadir lo dia de vuy aquesta provincia per la part de Rossello y axi tenint attendencia dit Consell al major servey del Rey nostre Sr. y en dar ajuda a son real exercit y socorro als provincials de dita provincia haje deliberat fer lleva de sinchcents soldats per lo residuo dels tres mesos del servey fet a sa Magt. en lo any 1637 los quals soldats se han de repartir ab tres companyes ab sou ço es per lo termini de un mes a quiscu dels caps de squadres 10 ℔ ß y a quiscu dels soldats arcabussers y piques 6 ℔ ß y a quiscu dels soldats moscaters 7 ℔ ß y a quiscu dels soldats cavallers e gosant de privilegi militar 10 ℔ ß y axi al respecte dels dias que serviran a compliment de dit residuo y lo dia que assentaran plassa a quiscu dels sobredits soldats 4 ℔ ß graciosament donades y de socorro cada dia despres de assentada dita plassa 4 ß los quals hajen dits soldats pendrer en compte de les pagues sels deuran fent los compliment cada mes a aquellas los quals soldats de la mateixa manera y ab lo matex sou que partiran de assi se tornaran a esta ciutat acabat lo termini en la present crida contengut assignant los pera dita tornada deu dias despres que seran avisats los Cabos pera dita vinguda. Per tant ab tenor de la present crida diuen y notifican a totas y qualsevol personas ques voldran assentar debaix de ditas companyas vingan allistarse en casa de la present ciutat ahont per dit effecte arboladas banderas fins que partiran las companyas anant aquell dia que partiran a la Iglesia major y rodaran per dintre de aquella fent degut acatament al altar major y a la gloriossa Sta. Eulalia patrona nostra supplicant la intercedesca ab sa divina Magestat tinga lo Rey nostre Sr. y son real exercit y vosaltres felicissim succes en aquesta jornada. = E per que etc. = De manament de ses Senyorias = Jaume Agramunt scriva major y secretari del consell y casa de la ciutat de Barcelona. = Fonch feta y publicada la present publica crida per orde dels sors. Consellers per los lochs acostumats feta per Pau Amer y sos companys vuy a 2 de Juny *1639.*» — (Registre de *Crides*, anys 1639-1642, fol. 20.)

(1) La crida a que's fá referencia diu axi: — «Bando perals soldats. = Per manament del sor. Coronell se mana que ningun soldat dels de la leva que fa la present ciutat se atravesca posar ma a la spasa daga o altre qualsevol arma ni tractarse mal de paraules devant de bandera sots pena de tres tatros de cuerda y altras penas arbitrarias. = Item se mana que ningun soldat prenga res de alguna persona que no pach lo que pendra que si fa lo contrari se retindra de son socorro y paga pera donarlo a la persona a quis deura ni inquiet ninguna persona per qualsevol causa sots las ditas penas donant facultat a qualsevol offitial puga pendrer y capturar aquells. = Joan Francesch Rossell conseller en cap y coronell. = Scriba consilii, Agramunt notarius. = Fonch publicat lo present bando per atambor y apres fou ficat a la porta de la casa de la ciutat a 4 de Juny 1639.» — (Registre de *Crides*, anys 1639-1642, fol. 21.)

remediar lo dit foch de tal manera que nos podia passar en manera alguna per devant la preso tocant les campanes de las iglesias y la de las horas y molts frares de alguns monestirs acudiran alli devant la preso ab atxes ab algunes Reliquies de s.ts y en la seu tingueren patent lo s.im sagrament per ser lo foch tant gran cridant los presos a grans credits (sic) misericordia fent grans forçes per spallar les portas com de fet les spallaren y fugiren los presos ab tant gran furia que noy avia detenirlos: y los s.rs consellers en companya de alguns s.rs cavallers se estigueren tota la nit fins a la matinada en la present casa fent ensendrer algunes graelles y enviant algunes persones ab atxes fent algunes diligencies per aiudar a remediar lo dit foch y graçias al S.r no danya a ninguna persona ni se pega en ninguna istantia de la preso sino que tot lo sostre de dalt de la dita istantia de la galera se crema: nostre S.or sie servit guardarnos de semblants treballs.

Partida de les companyes dels 500 soldats de la ciutat.

DIMECRES a VIIJ. de dit. — En aquest die a les sinch horas de la tarda partiren les companyes dels sinchcents soldats de la ciutat ab lo mateix cabo y capitans de la altra vegada del any 1637. estant presents los s.rs consellers en la present casa de la ciutat ab gran multitud de gent quey havia no sols devant la casa pero encara fora della y per los carrers hont passaren que apenas sino ab molt gran treball se podia anar per los carrers. E axi ha dita hora partiren de la present casa repartits ab tres companyes ab sos capitans alferes y matexes banderes anant los soldats uns moscaters altres arcabussers y altres piquers molt ben posats que fonch cosa de veurer y molt per tots alabada: y passaren per la plassa de s.t Jaume, carrer de la Libreteria, per la Freneria, y entraren per lo portal devant les scales de la seu ha hont feren oracio al altar mayor y a la gloriosa verge y martyr s.ta Eulalia cors s.t de Barcelona y patrona nostra: y exint per lo portal mayor de dita seu anaren y passaren devant lo palau Episcopal ha hont stave lo R.im s.or Bisbe de Barcelona en la finestra donantlos la benedictio y per devant la deputatio, casa de la present ciutat ha hont staven los s.ors consellers dalt en les finestras ab alguns cavallers, per lo Regomir, carrer Ample avall per devant lo pla de s.t Franc.h y casa del s.or canseller ha hont estave en la finestra en companya de alguns s.rs d.rs del Real consell y puiaren per dalt per la muralla y baxaren per devant la plaça del Blat, Vidrieria, per lo Born, pla den

Lull carrer den Gensana, devant s.[t] Agusti, carrer del portal nou y exiran per lo dit portal: nostre S.[or] sie servit de donarlos bo y feliz succes y victoria com per tots es desijat al servey de Deu nostre s.[or] de sa mag.[t] y beneffici universal de esta ciutat y de tot lo present principat.

Invasio francesa en Catalunya. — Prevencions de la Junta de Guerra pera la fortificació de la ciutat.

DIJOUS a VIIIJ.° de dit. — En aquest die stigueren junts tot lo die los s.[ors] consellers y junta per materia de guerra en la present casa y vingue avis del s.[or] virrey de Girona y dels consols de la vila de Perpinya com lo frances ab son exercit de quinse mil homens de a peu y 4000. de a cavall ere entrat en Cathalunya y perço se ordenaren moltas cosas per materia de fortiffications com llargament esta continuat en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa.

Ocupació del castell de Opol pêls francesos.

DIVENDRES a X. de dit. — En aquest die se tornaren a juntar los s.[rs] consellers y junta de guerra y vingue avis del s.[r] virrey de la ciutat de Girona y dels consols de la vila de Perpinya com lo frances se era apoderat y avia rendit lo castell de Oppol y anave marxant per la plana de Rossello.

Marxa dels francesos vers Perpinyà. — Prevencions pera la fortificació de Barcelona.

DISAPTE a XJ. de dit. — En aquest die vingue avis del dit s.[or] virrey y dels dits s.[rs] consols de Perpinya fent a saber com lo enemich frances era ab molt gran exercit dins la plana de Rossello acostantse vers la vila de Perpinya stant aquella vila ab molt gran perill y perço per dits s.[rs] consellers y junta de guerra se ordenaren moltes prevensions per la fortiffìcatio de aquesta ciutat conforme llargament esta continuat en la ma corrent en la scrivania maior de la present casa. (1)

---

(1) L'acta de la Junta de Guerra tinguda dit dia, es del contengut seguent: — «Die xi mensis Junii anno MDCXXXIX. = 24.ª de Guerra. = Los senyors consellers ab vot y parer de la 24.ª de guerra attesos los avisos tinguts de sa Ex.ª y dels consols de la vila de Perpinya de la entrada del frances en Rossello y de la ermada per mar del enemich la qual fins vuy nos te notitia ahont ha de anar los senyors consellers sien servits manar aiuntar tots los dies demati a les vuyt hores y a les tres de la tarda la 24.ª de guerra pera que en ella se puguen tractar y executar lo que mes convindra en orde a la fortificatio y guarda de la present ciutat y que pera dema despres de dinar los senyors de la quatreta a qui esta comes lo fer relatio del que necessita de prompte la present ciutat per sa fortificatio fassen relatio del que auran trobat convenir y que los senyors consellers pera dita tarda envien a sercar a tots los proms y consols de las confrarias y collegis a effecte de ques pugue saber les armes necessitan pera que se puguen provehir en la forma y modo que sera convenient y tambe que los senyors consellers tinguen intelligencia de les persones y ha en esta ciutat pratiques en la militia pera que cridades y oydes aconsellen lo que deu fer esta ciutat en guarda y defensa sua y que sien servits anomenar a mes de les quey son dos mariners pratichs pera que asistescan lo hu en Monjuich y laltre en Mongat y axi ab mes vigilansa se daran los avisos convindran fent guarda nit y dia ab la que vuy y asisteix ordinaria y ques tanquen tots los portals exceptats St. Anthoni, Angel, nou y mar.» — (*Deliberacions*, any 1639, fol. 175 gt. a 177 gt.).

Dit [die] se porroga la Real Audiencia fins a 21. de Agost proxim. Prórroga de la Real Audiencia.

DIUMENGE a XIJ. de dit. — En aquest die festa de sincogesma los s.rs consellers per pluja no pogueren anar a la seu y tot lo die estigueren junts ab la junta de guerra en la present casa de la çiutat. Festa de Cinquagesma. — Pluja.

DILLUNS a XIIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.rs don Aleix Senmanat y Joseph Mora ciuteda se feu embaxada de part dels s.rs consellers al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. Pregaries per la guerra.

«Molt Ill.e S.or

Estos dies passats reberen los s.rs consellers una carta de sa mag.t ab la qual an vist es sa real voluntat que per ocasio de la corrent guerra se fassen pregaries y rogacions: no es possible acodir esta ciutat al que sa mag.t li mane que primer no preceesca deliberacio de v. s. assenyalant ab ella lo die ques comensaran: supplican dits consellers a v. s. sie servit manar la pendrer y de aquella darlos notitia desijant sien ab tal ostentacio que resta per ella servit lo Rey nostre s.or y los ciutedans disposats ab molt gran devocio de acodir a ellas.»

A la qual embaxada respongue lo dit molt Ill.e capitol que besave les mans als s.rs consellers y que ho veurian y tractarian y de la llur determinacio ne farian sabidor a sa s.a

Dit die vingueren en la present casa ab embaxada los s.rs Luys Cassador y Francesch Paga canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e capitol de dita seu de dita ciutat los quals digueren als s.rs consellers com lo dit molt Ill.e capitol en raho de ditas pregarias havia deliberat que lo die de dema despres dinar a les sis horas fos feta solempne proffesso general ab una sola creu totas las confrarias ab sa luminaria totas las parrochias y monestirs y lo clero de la seu sens sivera ni talem fent la matexa volta de la del die de corpus y que apres lo endema dimecres se tindrie tot lo die patent lo s.im sacrament en la seu continuant apres quiscun die totas las parroquias y monestirs per son orde y lo dijous se continuaria la solita proffesso y se traurie patent en lo altar maior de dita seu lo cos del glorios s.t Sever y que cada die anas alli ha tenir oracio devant dit s.t una parroquia y apres un monestir. Idem.

DIMARS a XIIIJ.o de dit. — En aquest die despres dinar a

Idem: professo general.

les sis horas se feu la dita proffesso general fent la matexa volta de la del die de corpus acceptat que per averi molta terra encara en la plaça del Rey de la crema de la preso ana per la Freneria y torna a la devallada de la preso ab una sola creu sens sivera ni talem ab totas las confrarias ab sa luminaria parroquias y monestirs, en la qual ana lo R.^{im} Bisbe de Barcelona vestit de pontifical ab son gremial y apres anaren los s.^{rs} consellers ab ses gramalles de domas y apres molt gran multitut de gent que la seguia.

Segueixen dites pregaries.

DIMECRES a XV. de dit. — En aquest die se tingue patent tot lo die lo s.^{im} sacrament en la seu ha hont anaren los s.^{rs} consellers lo demati al traurel y al tart al reservarlo.

Embaxada al Sor. Canceller, demanantli suspenga la anada a campanya d'alguns cavallers capitans de confraríes.

Dit die per medi de dos s.^{ors} cavaller y ciuteda se feu una embaxada de part dels s.^{rs} consellers al molt Ill.^{e} y R.^{nt} s.^{or} canseller la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Los consellers tenen entes que per orde de v. s. se an de partir ab prestesa desta ciutat los cavallers y noblia della, pera servir al Rey nostre s.^{or} y aiudar a son Real exercit y com molts de aquells sian capitans de las confrarias desta ciutat, y pera que les assistescan y governen ayan enviat a Francesch Xammar donsell a supplicar a sa Ex.ª los mane acuden a esta obligacio essent ella justa justa y tant y tanta del servey de sa mag.^{t} supplican perço a v. s. sie servit manar suspendrer la anada de dits cavallers fins tinguen dits consellers resposta que per momentos speran de sa Ex.ª que ho rebran a particular merce de v. s.^{a}»

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Mort del Sor. Pere Pau Riba, Clavari de la ciutat.

DIJOUS a XVJ. de dit. — En aquest die demati a les set horas tingueren notitia los s.^{rs} consellers com a les sis hores de dit demati mori repentinament lo s.^{r} Pere Pau Riba ciuteda honrrat de Barcelona clavari de dita ciutat en sa torra en St Joan de Orta y encontinent se feu tancar la porta de la present casa restant sols les dos portalletas ubertas tots los tres dies com es costum y se li feren dir y celebrar les 25. misses per sa anima en la capella de la present casa: y no obstant per part dels deutes de aquell se envia a fer a saber als s.^{rs} consellers com lo die de dema lo cors de aquell se enterrave alli en sa torra en la iglesia de dita parroquia de St Joan de Orta y assi en Barcelona

se tenia lo dol tres dies en sa casa perço los s.rs consellers noy anaren lo que si lo cos fos stat en sa casa hi foren anats com es costum: anima eius requiestat in paçe Amen.

Dit die demati a les nou hores se feu proffesso per dins la seu y se trague patent en lo altar mayor de aquella lo cors del glorios s.t Sever ha hont acudiren los s.rs consellers y teniay de star per alguns dies ananthi cada die ab proffesso una parrochia y apres un monastir.

Pregaries per la guerra.

DIVENDRES a XVIJ. de dit. — Se tingue consell de çent en lo qual entre altres cosas fonch per aquell deliberat se fessen 200. soldats mes dels 500. per socorro de la vila de Perpinya que entre tots seran 700. soldats.

Lo Concell, pera socors de Perpinyà, acorda augmentar ab 200 places la lleva de 500 soldats.

DISAPTE a XVIIJ. de dit. — En aquest die se posa altra bandera de camp en la finestra de la present casa de la çiutat y cada die si tingue cuerpo de guardia.

Arborament de bandera en la Casa de la ciutat.

DIMARS a XXJ. de dit. — En aquest die lo collegi dels Apothecaris feren la prova y visura de la triaga y demes medicines en la plaça de s.t Jaume ha hont foren presents lo R.im Bisbe de Barcelona y s.ors consellers assentats tots a una part ab ses cadires y coxins a la part del Evangeli y a laltra part en uns scons los doctors en medicina ab ses insignies y borlas de doctors y apres alguns apothecaris: y se feu una llisso de medicina en una trona que alli stave: y forenhi les trompetes y menestrils de la ciutat ab ses cotas si be los paga lo collegi dels Apothecaris y no la çiutat.

Collegi d'apothecaris: prova y visura de la triaga y altres medecines en la Plaça de St. Jaume.

DIMECRES a XXIJ. de dit. — En aquest die demati se tingue consell de çent en lo qual se feu extractio de clavari per mort de mossen Pere Pau Riba çiuteda honrrat de Barcelona y tambe de Advocat de la çiutat per mort de micer Pere Luys Guell y foren extrets.

Extracció de Clavari y d'Advocat de la ciutat.

Clavari: Melchior Pages mercader.
Advocat: micer Viçents Carmona.

Dit die despres dinar lo s.r canseller envia una carta del Rey nostre s.or als s.ors consellers la qual es del thenor seguent.

Sa Magt. agraheix als Consellers lo servey dels 500 soldats.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Carta Real.

Amados y fieles nuestros. Del conde de S.ta Coloma mi lugarteniente y capitan general de essa provincia, he entendido como se avia puesto en exeqution la leva de los quinientos hombres con que me sirve essa çiudad y la diligencia con que se ha conducido la gente a la frontera, y es grande la estimacion que hago de la puntualidad y cuydado que haveys puesto en esto por ser de tanta consideracion el exemplo para que las demas universidades hagan lo mesmo en que aveys mostrado bien vuestra fidelidad mas y attention a mi serviçio de que me queda particular memoria y gratitud para mostrarla en quanto se offreciere y os tocare, y confiansa çierta de que acudireys en todas las demas occasiones con la mesma promptitud. Data en Madrid a XVIJ. de junio MDCXXXVIIIJ.º

Yo El Rey.

v.t Car.lis — v.t Bayetola R.
v.t Vico R. — v.t Sisternes R.
v.t Magarola R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Vigilia de Corpus.

Dit die despres dinar a les quatre horas vigilia de la festa del corpus los s.rs consellers se aiuntaren en la plaça de s.t Jaume de hont fetas primer les tres embaxades de part del molt Ill.e capitol agraduats conforme esta descrit y continuat en lo libre de agraduations que apporta lo scriva de las obras anaren en la seu al benedictus de las matinas y de alli acabades matines sen tornaren a la plaça de s.t Jaume ha hont dansa la Aliga y apres vingueren les bassines dels obrers de la çiutat en la forma solita.

Indult pontifici transferint a aquest dia'l dejuni de la vigilia de St. Joan Baptista.

Dit die per ser divendres propvinent la festa de s.t Joan Batista y lo die de dema la festa del corpus festa de tanta alegria y regosijo y dit die avia de ser lo dejuni de dita festa de s.t Joan perço per indult expres consedit per tota Espanya per lo s.im papa Leon decimo se feu lo dit dejuni lo die de vuy vigilia del corpus conforme en altres vegades se a observat axi.

Festa de Corpus.

Dijous a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa del corpus los s.rs consellers lo demati a les nou horas se aiuntaren ab sos

promens en lo porxo de s.^{t} Jaume e de alli anaren a la seu ha hont oiren lo offici alt al altar maior assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi lo qual offici digue de pontiffical lo R.^{im} Bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca als s.^{rs} consellers y lo diaca al cor com axi se fa en la seu. Y acabat lo offici los s.^{rs} consellers per aver dit de pontifical lo acompanyaren fins a son palau dins lo pati devant la scala e de alli sen tornaren a la plaça de s.^{t} Jaume.

Dit die despres dinar a la hora acostumada los s.^{rs} consellers ab dits prohomens absent lo en cap per star desganat se aiuntaren al porxo de s.^{t} Jaume. E de alli anaren en dita seu ha hont stigueren com lo demati: feuse la proffesso de corpus en la forma solita y los s.^{rs} quatre consellers ab dos promens portaren les vares del talem en dita proffesso y los dos altres promens anaren ab vares ab los obrers de la ciutat devant la custhodia.

Festa de St. Joan Bta. — Partida dels 200 soldats pera la vila de Perpinyà.

DIVENDRES a XXIIIJ.^{o} — En aquest die festa de s.^{t} Joan Batista despres dinar a les sinch horas de la tarda partiren de la present casa los 200. soldats de la ciutat pera la vila de Perpinya fent lo mateix cami de la primera lleva dels 500. soldats: nostre S.^{or} sie servit donarlos victoria y bon succes com per tots es desijat.

Corpus: professó de Sta. María.

DIUMENGE a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers absents lo en cap y quart anaren lo despres dinar a la proffesso del corpus de s.^{ta} Maria y ab tres promens portaren les vares del talem.

Idem: professó de St. Sebastià.

DILLUNS a XXVIJ. de dit. — En aquest die los tres s.^{ors} consellers anaren a la proffesso de s.^{t} Sebestia aportant tambe ab tres cavallers les vares del talem.

Corpus: professó del cap d'octava.

DIJOUS a XXX. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers absent lo quart per star desganat lo despres dinar se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.^{t} Jaume e de alli anaren en la seu ha hont se feu la proffesso acostumada del cap de la octava y los s.^{rs} consellers ab dos dels promens portaren les vares del talem en dita proffesso.

Arborament de bandera en lo Palau bisbal, per la lleva de 150 soldats acordada fer per lo Sr. Bisbe y

Dit die los s.^{rs} Pau Boquet y de Torrellas. . . . . . (en blanch) feren relacio a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa com lo die de air entre les sinch y sis horas de la tarda lo R.^{im} s.^{or} Bisbe de Barcelona de ses proprias mans arbora y posa la bandera de camp de taffeta

molt Ille. Capitol, en socors de Perpinyà.

carmesi ab una creu groga de s.ta Eulalia donant li la benedictio per tres vegades en la finestra sobre lo portal de son palau per la lleva dels 150. soldats que lo dit s.r bisbe y molt Ill.e capitol han determinat fer per socorro de la vila de Perpinya.

Copia de la licentia enviada per lo Ex.im s.or comte de S.ta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Çerdanya als capitans Alferez sargentos cabos de squadras y otros officiales de las companyas de la ciudad de Barcelona.

Llicencia del Sor. Virrey autorisant l'us d'armes als capitans y altres oficials de les companyes de la ciutat.

«El conde de S.ta Coloma del conseio de su mag.d lugarteniente y capitan general del principado de Cathalunya condados de Rossellon y Cerdanya.

»Por quanto por parte de la ciudad de Barcelona se nos ha representado que por ser muy del servicio de su mag.d y deffensa desta provincia que en ella se tenga prevenida la gente necessaria para qualquier invasion que intentare el enemigo y senyaladamente tener formadas las companyas tiene la ciudad dentro los muros las quales assi de noche como de dia hasen guarda en los baluartes y murallas y que a los cabos y officiales dellas les sea licito por ordenansas militares traher cualquier genero de armas assi deffensivas como offensivas tuviessemos por bien de conçederles licentias para ello y teniendo consideracion a lo mucho que la dicha ciudad se senyala en la occasion presente hemos tenido por bien de concedersela como por tenor de la presente se la concedemos para que todos los capitanes Alferez sargentos cabos de squadra y otros officiales de las dichas companyas de la ciudad de Barcelona que estan alli por su guarda y deffensa puedan traer consigo cualquier genero de armas assi deffensivas como offensivas no obstante qualesquier editos y pragmaticas reales y de nuestra orden publicados que assi es nuestra voluntad y ordenamos y mandamos a todos los officiales y ministros de justitia y otras qualesquier personas de qualquier calidad, o, condicion que sean que esta nuestra licentia y lo en ello contenido cumplan y guarden, cumplir y guardar hagan so pena de quinientos ducados y otras a nuestro arbitrio reservadas y que la presente valga y sea duradora por 3. meses que se an de contar del primero de julio en adelante. Data

en la villa de Figueres a 27. dias del mes de junio 1639. anyos.

El conde de S.ta Coloma.

Por mandado de su Ex.a
Don Joan del Solar.»

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

JULIOL

DIMARS a V. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi dels s.rs don Fran.co Sala y Galceran Nebot ciuteda feren fer una embaxada al R.im s.r Bisbe de Barcelona la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

Ampra d'armes pera la companya del Sor. Bisbe y Ille. Capitol y autorisació a la mateixa pera militar baix la Coronelía de la ciutat.

«Molt Ill.e y R.im S.or

Ab molt gran gust rebe lo savi consell de cent a 3. del corrent la embaxada de v. s.a y tingue particular contento en tenir ocasio com les desija moltes pera que en totas ellas experimente nostres effectes de empleos y correspondencia en son servey, y axi ab la matexa voluntat ha deliberat servis esta ciutat a v.a s.a ab las armas mensiona dita embaxada, tenint a be de prestar consemblant cautio qual prestaren los s.rs diputats y ohidors de comptes de la generalitat en raho de las armas que per la lleva an fet los empresta dita ciutat. Prometent ab ella tornarles ab la matexa specie y bondat, o, pagar lo preu que an costat a dita ciutat y que debaig de sa corenalia milite la companya de v. s.a manant enviar lo diner convenient a las pagas de sos soldats al pagador desta çiutat la qual resta ab la dispositio que sempre de servir a v.a s.a»

Dit die per medi dels matexos s.rs embaxadors se feu semblant embaxada al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona ut supra &c.

DIVENDRES a VIIJ. de dit. — En aquest die vingueren ab embaxada en la present casa los s.rs don Joachim Carbonell y Fran.co Rovira y Sorribes canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e capitol de dita seu en agrahiment y estimacio de la merce los avia fet la ciutat de emprestarlos alguna quantitat de armas de mosquets arcabussos y picas per la lleva dels

Embaixada del Ille. Capitol agrahint dita ampra y consentiment.

150. soldats per lo R.im s.or Bisbe de Barcelona y dit capitol feta per lo socorro de la vila de Perpinya la qual posaren sota la coronalia de la ciutat.

Partida de la companya del Sor. Bisbe y Ille. Capitol.

DIMARS a XIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a las sinch horas parti desta ciutat la companya dels 150. soldats dels dits s.rs bisbe y capitol y lo s.r Bisbe volgue que passassen per devant casa la present ciutat ha hont staven los s.rs consallers.

Contenció del contraban: resolució reyal.

DIVENDRES a XV. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingue una embaxada ab massas altas de part dels molt Ill.es s.ors deputats del general de Cathalunya per medi dels s.rs Franc.h Puig canonge de la s.ta iglesia de Tortosa Franc.h Joan de Vergos militar y Joseph Mora ciuteda honrrat de Barcelona la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

No tindrian los deputats lo contento cabal ni complirian ab las obligacions que confessan deurer a v. s. sino fessen particip a v. s. del que han rebut ab la resolucio que sa mag.t (Deu lo g.de) es stat servit manar pendrer en la competentia de contrabando que es la que insinua la copia de la carta de sa mag.t dirigida al s.r compte de S.ta Coloma lloctinent y capita general la qual ab copia de la que an rebuda los deputats de sa Ex.a se dona a v. s. a qui dits deputats donan las degudas gracias de las moltas y continuas merçes que an rebut de v. s. maiorment en lo progres de aquesta contentio regonexent los deputats aquestas obligacions offerexen lo desempenyo dellas servintse v. s. manarlos moltas cosas de son gust y servey a que acudiran ab igual uniformitat y correspondentia com la an tinguda y es just y convenient se conserve entre las dos casas.»

Copia de la carta enviada per sa mag.t al s.r virrey

«EL REY.

Egregio conde de S.ta Coloma pariente mi lugarteniente y capitan general: los diputados de Cathalunya me an scrito la resolucion que avian tomado de hazer una leva con occasion de la entrada de las armas francesas en Rossellon nombrando para

ella los officiales de que les he dado gracias y del affecto que muestran para acudir por su parte para la deffensa de essa provincia encargandoles mucho que lo hagan y que la leva sea la mas numerosa que se pueda pues cumpliran con esso con su obligacion y mi servicio de que he querido advertiros para que en la mesma conformidad les hagays las instantias. Y porque aviendome representado los gastos que en esto se les offreceran y los que tienen en la continuacion de los contrabandos, y para escusarlos y el dinero que se gasta en ella sirva para el socorro de los soldados sea servido sobreçeher y dar por ningunos los procedimientos echos en la dicha contension assi por mis ministros como de los deputados, pues no se sigue prejuhisio a ellos ni a mis regalias pues las ropas estan entregadas y no puede esto tener lugar respeto de estar la contension declarada en mi favor pero por lo que en esta occasion desseo mostrar gratitud a lo que me sirven los deputados me ha parecido haserles merced en que por ahora se alse la mano de las instantias contra los avogados y procuradores que an tratado de la causa en favor de la deputacion para que puedan bolverse a sus casas libremente como stavan antes, y assi os lo advierto para que en sta conformidad lo excuseys dando ha entender a los deputados la merced que les hago. Data en Madrid a XXIJ. de junio MDCXXXVIIIJ.º

Yo El Rey.

v.ᵗ Car.ˡⁱˢ — v.ᵗ Bayetola R.
v.ᵗ Magarola R. — v.ᵗ Sisternes R.
P.ᵘˢ de Villanueva secretarius.

Concordat cum originali de quo fidem facio
Joannes Paulus Oller.»

Copia de la carta del s.ʳ virrey de 11. de juliol 1639. rebuda per los s.ʳˢ deputats a 13. de dit.

Carta del Sor. Virrey sobre lo mateix.

«Estim com dech lo que v. s. insta la continuacio de la leva y per lo que importa tenir bon colp de gent, suplich a v. s. mane venir lo bon numero que tenen attenent que lo temps sens abrevia y que la bateria fatiga a mes no poder a Salses. Confio tenir prest aqueix socorro y ab lo que espero per horas posarme

en Rossello. Suposa v. s. que jo he tingut carta de sa mag.[t] per v. s. y no es legitima consequentia pensar que me la hagues detinguda una hora. La que rebi sobre la materia venia sola pera mi y mas occupations no man dexat recordar de que importas enviarla mayorment tenint v. s. en orde a sos advocats y Assessors lo mateix per lo que de assi sels avia concedit va ab esta y tot lo que arribara de esta qualitat ho avisare a v. s. a qui guart Deu com pot. Figueres a 11. de juliol 1639.

Lo comte de S.[ta] Coloma.

S.[rs] deputats del general de Cathalunya.»

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Festa de Sta. Margarida. — Anada dels Sors. Consellers a Moncada.

DIMECRES a XX. de dit. — En aquest die festa de s.[ta] Margarida los s.[rs] consellers absent lo en cap per star desganat anaren a Moncada baronia de la ciutat ab la forma solita.

Noves de la guerra. — Rendició de Salces per lo enemich.

DIJOUS a XXJ. de dit. — En aquest die se tingue consell decent ab molta pressa per unas cartas envia lo s.[r] virrey de la vila de Figueres la qual fonch legida en lo savi consell de cent que es del thenor seguent.

«En este punto llega un trompeta del enemigo con las mugeres y muchachos que estavan dentro de Salses con el passaporte que vera v. Ex.[a] por la inclusa copia y cierto que estoy con tan grande sentimiento que quisiera con mi sangre y con la vida excusarle a v. Ex.[a] el que es justo que tenga con esta nueva.

» Ayer bolaron dos minas y no hasiendo el effeto que deseavan despues de disparar esta manyana algunos canyonassos bolaron otra y los hornillos que fueron los que arruynaron toda la muralla por la parte que mira al huerto del Rey con que entraron dentro de la plaça y nuestra gente se retiro al homenage con poca perdida y desde alli hisieron lo possible hasta quedar expuestos a la voluntad del enemigo que los ha embiado a la Palma.

» Cosa es esta s.[or] que no admite dilation en el socorro porque no tengan tiempo de fortifficarse y demoler las fortifficationes que tenian echas defuera v. Ex.[a] se sirve de apressurar el que llegue la gente y la cavelleria que ha de venir por que recuperemos con esta occassion la que havemos perdido que es

lo que importa ha hora: g.[de] nuestro S.[or] a v. Ex.[a] como deseo &c. 19. julio 1639.

»Estando para firmar ha llegado un hombre de Millas con aviso que 300. cavallos del enemigo se an dexado ver por aquella parte. Prissa s.[r] por el amor de Dios aunque se que v. Ex.[a] no puede mas.

El marques de Toralto.»

Carta del s.[r] virrey enviada als s.[rs] consellers y savi consell de çent.

Lo Sor. Virrey demana la continuació y augment de la lleva dels 500 soldats.

«Despres de aver representat ab particular affecte a sa mag.[t] la finesa y attencio ab que v. s. sempre se esmera en tot lo que te respecte a son servey particularment en la occasio present de la entrada del exercit frances en lo comtat de Rossello, es stat servit sa mag.[t] remetrem dos sues pera v. s. que van ab esta im mana digue a v. s.[a] quant servit restara que delibere v. s. que lo servey de la gent pagada que ha enviat al exerçit dure fins que lo enemich sie expellit de aquesta provincia y que per la gran neçessitat quey ha de mayor numero de gent se esforse v. s. en augmentarlo ab nova lleva de soldats que agregats a la coronelia de v. s. tinguen la part que es just en lo bon succes que ab lo favor de Deu espero en esta guerra: fasho de molt bona gana per la experiencia que tinch del bon animo de v. s. y per la certitut que donantse sa mag.[t] per tant servit de las actions de v. s. sera sufficient medi per alcansar de sa Real ma las gracias y merces que li desig y procuro, la occasio es la mes precisa ques pot immaginar pus apretant lo enemich a Salses apres de aver ya mes de un mes que la te asitiada tinch resolt de entrar encontinent en Rossello pera opposarme a sas forças ab las que sa mag.[t] y la provincia an enviades encara que en proporcio de las que te lo enemich appar son menester molt mayors, supplico a v. s. que en apreto tant gran y evident delibere la continuacio del servey fet il aumente ab maior numero de gent donantme axi nova occasio de representar a sa mag.[t] lo que v. s. li te merescut y cada dia li va merexent pera que li fasse les merces y gracias li tinch supplicat y espero: g.[de] Deu a v. s. Figueras a 19. de juliol *1639*.

Lo comte de Sta Coloma.

S.[ors] consellers y savi consell de çent de la ciutat de Barcelona.»

Pregaries per aygua.

DIMECRES a XXVIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa lo syndich del molt Ill.e capitol en resposta del que lo syndich de la ciutat de part dels s.rs consellers los avia representat fossen servits de fer algunas pregarias y apportar s.ta Madrona per la gran necessitat y avia de aygua conforme la relacio ne avian feta los promens dels orto[lans] E que axi avian deliberat lo die de dema fer proffesso per dins la seu lo demati supplicant als s.rs consellers hi volguessen assistir e que apres veurien lo fahedor.

Idem: professó.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die lo demati los s.rs consellers anaren en dita seu a la proffesso.

Festa de Sta. Marta.

DIVENDRES a XXVIIIJ.o de dit festa de s.ta Martra los s.rs consellers anaren lo demati a les nou hores en dita iglesia ha oir lo offici ab la forma solita.

Pregaries per aygua.

Dit [die] essent anat lo syndich de la present ciutat al molt Ill.e capitol de part dels s.rs consellers pera supplicarlos fossen servits tenir a be de apportar s.ta Madrona per la gran neçessitat y avia de aygua y axi tornant resposta dit syndich digue als s.rs consellers com lo dit molt Ill.e capitol avia deliberat lo die de dema a las sis de la tarda portar s.ta Madrona. E, encontinent los s.rs consellers feren fer la crida y amenir totas las cosas necessarias.

Pregaries per la guerra del Rosselló.

DISAPTE a XXX. de dit. — En aquest die demati a les deu horas vingueren ab embaxada en la present casa de part del molt Ill.e capitol los s.rs don Joachim Carbonell y doñ Galceran de Senmanat canonges de la seu de Barcelona los quals feren a saber als s.rs consellers com lo dit molt Ill.e capitol en consideracio que lo negossi de las guerras en Rossello contra lo enemich frances se posaven molt mal y que lo millor remey era acudir al auxili divinal de Deu nostre s.or y que perço avian deliberat de fer les pregarias seguents: Lo s.r Bisbe y capitol desta s.ta iglesia &c. inseratur de verbo ad verbum prout est cum presenti consuta. (1)

Pregaries per aygua: professó de Sta. Madrona.

Dit die despres dinar a les sis horas de la tarda los tres dels s.rs consellers ço es ters quart y quint per star lo en cap y segon desganats anaren en la seu ha hont acompanyaren la proffesso que ana a sercar s.ta Madrona per necessitat de aygua dalt en la sua s.ta iglesia en la montanya de Monjuych ha hont puia tambe

(1) La esmentada inserta no 's troba en l'original.

lo s.^{r} bisbe de Barcelona qui lo rato stigueren alli stigue ab los s.^{ors} consellers a la part del Evangeli assentats tots ab sas cadiras y coxins de vellut carmesi y al devallar baxaren la s.^{ta} y al entrar del portal de s.^{t} Antoni tiraren quatre pessas de artilleria dos de cada torra de dit portal y alli los tres s.^{ors} consellers ab tres promens prengueren lo talem y per quant era ia de nit se ensengueren dotse atxes per part de la ciutat a mes de les 12. acostumades que aportan 12. sacerdots devant la s.^{ta} les quals anaren darrera lo talem devant del gremial ha hont anave lo dit s.^{or} bisbe y des del portal fins a la seu estave tot espes de graellas de la ciutat ensesas: y a la que la s.^{ta} fonch devant lo Padro stave alli la companya dels ortolans del portal de s.^{t} Antoni qui aquest vespre entrava de guarda y perço ab licentia del s.^{r} conseller en cap coronell se detingue alli fins la proffesso fos passada y feu devant dita s.^{ta} dos molt grans salves de arcabussaria y moscataria y lo alferez baxa la bandera y la estangue per terra a modo de catiffa sobre la qual passa la dita s.^{ta} que fonch molt cosa de veurer: y quant arriba en la seu eran les nou de la nit.

DIUMENGE a XXXJ. y darrer de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers anaren lo demati a les nou horas al offici a la seu per lo que se tenia patent lo s.^{im} sagrament per la neçessitat de las guerras los quals estigueren al altar mayor en son acostumat lloch. Pregaries per la guerra.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

AGOST

DILLUNS lo primer. — En aquest die demati a les nou hores los s.^{rs} consellers tornaren a la seu per la proffesso dins dita seu per dita necessitat. Idem.

DIMARS a IJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana a Natzaret per dita necessitat y los s.^{rs} consellers per certa occupatio noy pogueren anar. Idem.

DIJOUS a IIIJ.^{o} de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers demati a les nou hores anaren en la iglesia del monestir de predicadors per ser festa de s.^{t} Domingo ha hont ohiren lo offici assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli y al donar Festa de St. Domingo.

de la pau la dona lo diaca al s.[or] conseller en cap y lo s.[or] conseller en cap als demes s.[ors] consellers.

Pregaries per la guerra.

DIVENDRES a V. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ab lo cristho de la sanch de Jhesuxpt. ana a s.[t] Agusti en la qual sols anaren dos s.[ors] consellers ço es ters y quint per star los altres tres desganats ab sos dos verguers ab ses masses altas devant. E alli ohiren lo offici assentats a la part del Evangeli ab lo s.[r] bisbe de Barcelona ab sas cadiras y coxins de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] bisbe y lo dit s.[r] bisbe al s.[r] conseller ters qui li stave a son costat y lo dit s.[r] conseller a son company y lo sotsdiaca la dona als del gremial qui staven a laltra part de la Epistola.

Idem.

DIMARS a VIIIJ.° de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana a dir lo offici a la iglesia del Pi en la qual anaren tres dels s.[ors] consellers: lo demes se feu com lo divendres a 5. de dit.

Festa de Sta. Clara.

DIVENDRES a XIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[ta] Clara los s.[rs] consellers per certa occupatio no pogueren anar en dita iglesia.

Festa de Nra. Sra.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die festa de nostra S.[ra] los s.[rs] consellers lo dematí a les nou horas absents lo segon y ters per star desganats se aiuntaren ab sos promens en lo porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la seu hont ohiren lo offici alt al altar maior assentats a la part del Evangeli en los banchs que alli la ciutat te: y acabat lo offici se feu proffesso en la qual los s.[rs] consellers ab tres promens portaren les vares del talem.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Festa de St. Roch.

DIMARS a XVJ. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Roch los s.[rs] consellers ters quart y quint absents lo en cap y segon per star desganats se aiuntaren lo demati ab sos promens en lo porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la iglesia de s.[ta] Eulalia Merita fora lo portal nou ha hont se feya festa de dit s.[t]: feuse com los altres anys.

Segueixen les pregaries per la guerra.

DIJOUS a XVIIJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana al Carme en la qual noy anaren los s.[rs] consellers per certa occupatio.

Idem.

DIMARS a XXIIJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana a la Merce en la qual anaren los dalt dits tres s.[rs] consellers: feuse com dalt en les altres proffessons se conte.

DIJOUS a XXV. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana a la iglesia de Jonqueres ha hont anaren los dalt dits tres s.^{rs} consellers: feuse axi mateix com los altres dies. Idem.

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.^{t} Agusti los s.^{rs} consellers lo demati a les nou horas anaren en dita iglesia ha oir lo offici los quals stigueren assentats a las cadiras del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{or} conseller en cap y lo dit s.^{or} conseller als demes s.^{ors} consellers. Festa de St. Agusti.

DIMECRES a XXXJ. de dit.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

SETEMBRE

DISAPTE a IIJ. de dit. — En aquest die los s.^{ors} consellers absent lo segon per star desganat inseguint la deliberacio del savi concell de çent çelebrat lo die de air obtinguda primer hora per lo subsyndich pera les onse horas a dita hora los s.^{rs} consellers acompanyats dels officials de la casa anaren a visitar y donar la benvinguda al Ex.^{im} s.^{or} marques Spinola qui pochs dies avia era arribat en Barcelona, lo qual posave en la casa del Ex.^{im} s.^{or} duch de Cardona en lo pla de s.^{t} Fran.^{ch} ha hont vuy resideix lo s.^{or} canseller: y a la que foren los s.^{rs} consellers arribats en dita casa y pujats dalt a la porta del segon aposiento los isque a rebrer lo dit s.^{or} marques fent los molt grans cortesias y compliments volent entrassen primer no obstant ley replicaren per moltes vegades y al darrer aposiento trobaren alli ja cadires aparellades ha hont se assentaren donant la precedencia al dit s.^{or} marques y assentats que foren lo s.^{or} conseller en cap en nom y per part de esta ciutat ab molt gran eloquentia li dona la ben vinguda offerintli que en tot lo que esta ciutat lo pogues servir ho faria ab molt gran voluntat fentne molt gran estimacio y offerint lo mateix als s.^{rs} consellers: y despedintse del dit s.^{or} marques ab moltas cortesias los acompanya no obstant se li replica per moltas vegades fins fora tots los aposientos al cap de la scala y de alli los s.^{ors} consellers sen tornaren acompanyats de dits officials en la dita casa de la ciutat. Visita de benvinguda dels Sors. Consellers al Sor. Marquès de Spinola.

DIUMENGE a IIIJ.^{o} de dit. — En aquest die lo dit s.^{or} marques Espinola torna la visita als s.^{ors} consellers ço es que a la

Visita del Sor. Marquès de Spinola als Srs. Consellers.

tarda tocada la oracio apres de aver avisat vingue en la present casa de la ciutat y vingue ab una carrossilla acompanyat del s.^{or} canseller si be lo dit s.^{or} canseller no se isque de la carrossilla sino quel spera fins fos exit y tornat en dita carrossilla: y a la porta de dita casa isqueren dotse atxes y dos graelles enceses la una devant dita porta y laltra dins a mija scala y alguns cavallers y ciutedans de Barcelona qui pera dasso se avian convidats ab alguns officials de la casa lo reberen a dita primera porta y los s.^{rs} consellers despres de la segona porta dins casa alli junt dita mija escala posantse los s.^{rs} consellers apres de averli feta la deguda salut devant y restant lo s.^{or} conseller en cap darrera a la ma squerra del dit s.^{or} marques los dos sols y entrant en esta forma quant foren devant la capella un capella qui alli estave ab un sobre pallis ab una bassina y salpasser de plata li dona aygua beneyta y se agenolla ab los s.^{rs} consellers estant lo dit s.^{or} marques en lo mig devant dita capella que stave molt adornada de plata y luminaria hahont feren oracio y feta aquella sen entraren dins la istantia de trentanari ha hont se assentaren en los scons que alli son tenint lo dit s.^{or} marques la precedencia: y al cap de un rato despedintse lo dit s.^{or} marques los s.^{ors} consellers lo tornaren acompanyar del mateix modo fins a la primera porta de la casa present y alli ab molts grans compliments y cortesias se despedi de dits s.^{rs} consellers y se torna a la carrossilla ha hont lo aguardave lo s.^{or} canseller y de alli acompanyantlo ab les matexes dotse atxes de la ciutat sen ana a la deputatio a tornar tambe la visita als s.^{ors} deputats.

Idem als Sors. Deputats.

Vespres de la nativitat de Nra. Sra. en la Llotja.

DIMECRES a VIJ. de dit. — En aquest die vigilia de la festa de la nathivitat de nostra S.^{ra} los s.^{ors} consellers lo despres dinar a las quatre horas anaren en la lotia ha hont ohiren vespres assentats a la part del Evangeli ab les cadiras y coxins de vellut carmesi exint los a rebrer los consols de la lotia y posantse la hu al costat del s.^{r} conseller quart y lo altre al del quint y axi mateix al tornarsen del mateix modo.

Festa de la nativitat de Nra. Sra.

DIJOUS a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de la nathivitat de nostra S.^{ra} demati a les nou horas los s.^{ors} consellers tornaren en dita lotja hont ohiren lo offici del mateix modo que lo die de air a les vespres: digue lo offici lo s.^{r} dega Paulo del Rosso diaca lo s.^{r} canonge Paga y sotsdiaca lo s.^{or} don Fran.^{co} Sans canonges de la seu y al donar la pau la dona lo diaca al s.^{or} conseller en cap y lo s.^{or} conseller en cap als demes s.^{ors}

consellers y lo sotsdiaca als consols de la lotia com es costum quiscun any dit die.

Dit die despres dinar a les quatre horas los s.^{ors} consellers anaren a la lotia per veurer la mostra feran los mariners y altres per serhi convidats los s.^{ors} consellers de part de dita companya la qual veren de las finestras de consell de vint en la forma solita.

Mostra de la companya dels mariners.

Dit die demati a les nou horas aiuntats los s.^{ors} consellers tots sinch en la casa del s.^{or} conseller quart la qual te scituada en la present ciutat de Barcelona en lo carrer den Gimpnas volent anar a la lotia per oir lo offici de la festa de la nathivitat de nostra S.^{ra} ab vot y parer dels mag.^{chs} Advocats y Assessors ordinaris de la present casa devall scrits feren y promulgaren la provisio y declaracio del thenor seguent.

Ceremonial: declaració dels Sors. Consellers en la questió de precedencia entre'l porter del Clavari y'l correu de la ciutat.

«Die jovis VIII. septembris MDCXXXVIIIJ.°

En lo fet de la pretensio de mestre Salvi Soler porter del mag.^{ch} clavari de la present ciutat de una y de mestre Gabriel Quesquer correu de la dita ciutat y molt Ill.^{es} s.^{ors} consellers de aquella de part altra sobre que dit porter de clavari preten aver de precehir en los acompanyaments y altres actes al dit correu anant en millor lloch y a ma dreta de aquell immediadament despres dels verguers dels dits s.^{ors} consellers pretenent lo contrari dit correu ço es haver de precehir al dit porter de clavari y anar en millor lloch y a ma dreta de aquell, jatsia que per part de dit porter se haia pretes que lo dit son offici de porter de clavari fou instituit en 17. de Abril del any 1470. com appar en lo libre de patents fol. 85. y que no ha constat de la institucio del offici de correu de la present ciutat saltem ab sou ordinari y que axi mateix dit porter preten que son antecessor en dit offici havia precehit a dit correu en tots actes Empero attes nos troba per ara la institutio de dit offici de correu se a pretes per aquell que en lo any 1382. lo correu de la ciutat tenia ia de salari ordinari ço es stant dins Barcelona a raho de 2 ß. per cascun dia y anant fora a raho de 3 ß. axi mateix per cascun dia y que per lo die de nadal cascun any se li feya una roba de cost de 5 ℔ ß. barceloneses com appar en lo llibre de çerimonial y Regiment y en lo titol de anades, o, embaxades de

correus y axi mateix que en 24. de juliol 1477. se deslibera per los mag.^{chs} s.^{ors} consellers les hores que per la vinguda del s.^{or} duch de Calabria se li fes al correu de la ciutat un targe, o, senyal nou per star ja gastat lo antich y se li fes tambe una roba per la entrada de dit s.^{or} duch com appar en lo libre, senyal evident que pus lo targe, o, senyal essent de metall era gastat devia aver molts anys que servia per lo correu de la ciutat y se a pretes tambe per part de dit correu que en lo Real privilegi del s.^{im} s.^{or} Rey don Ferrando del any 1498. dit vulgarment dit del Regiment esta disposat que la persona per lo offici de correu de la ciutat se hage de extraure de la bossa dels verguers dels s.^{ors} consellers lo que no fa lo obtenint lo offici de porter pus se extrau de bossa de per si com appar de dit Real privilegi en lo libre. t. fol. t. y axi mateix se a pretes que en la salvaguarda Real concedida y otorgada als officials y casas de la present ciutat y en la crida y publicacio de aquella se troba anomena[t] immediadament despres dels verguers dels s.^{ors} consellers lo correu de la ciutat com appar en lo libre 4. de lletres y provisions Reals fol. 72. y que axi lo orde de la scriptura y anomenats en aquella denota la precedencia que axi mateix lo qui serveix immediadament a la present ciutat y s.^{ors} consellers de aquella com es lo correu deu precehir al quels serveix mediadament com es lo porter que serveix al mag.^{ch} clavari y que jatsia fossen los dits dos officis de correu y de porter de igual preheminencia en casa de la ciutat empero hauria sempre de precehir lo qui dels dos officials seria estat primer extret en sort y primer auria obtingut possessio de son exercici com es stat extret abans lo dit Gabriel Quesquer en offici de correu que no lo dit Salvi Soler en lo offici de porter: y jatsia finalment que se haja pretes que los correus que son estats se haguessen deixat precehir per los porters de clavari empero com los dits dos officis sian de la ciutat sols la dita pretesa possessio hauria pogut als que ho permeteren y consentiren y no als successors en lo offici de correu ni a la present ciutat ni als privilegis statuts y stil de aquella: y axi vistos tots los dits actes y ohits de paraula y verbalment als dits Gabriel Quesquer correu y Salvi Soler porter predits los molt Ill.^{es} s.^{ors} consellers de vot y parer dels mag.^{chs} Advocats de la ciutat infrascrits provehexen que lo qui obtindra lo offici de correu de la ciutat y per conseguent Gabriel Quesquer qui vuy obte aquell en tots actes haja de precehir al

qui obtindra lo offici de porter de clavari y per conseguent a Salvi Soler qui vuy obte aquell y axi ho manen sie fet y observat de assi avant.

Rossell Advocat de la Ciutat. Carmona A.tus Civitatis.»

E axi encontinent anant los s.rs consellers al offici per la festa de nostra S.ra en la lotja lo dit Gabriel Quesquer correu predit ana a la ma dreta y millor lloch devant y apres dels verguers dels s.rs consellers precehint al dit Salvi Soler correu predit per lo que tots dos se trobaren presents a la publicatio de dita provisio ab ses cotas en casa lo dit s.or conseller quart en la qual se aiuntaren per anar a dita festa de la lotja.

DILLUNS a XIJ. de dit. — Los s.ors consellers reberen una carta del Rey nostre s.or la qual es del thenor seguent.

Pregaries per la guerra: carta de sa Magt. recomanantles.

«A los Amados y fieles nuestros los consellers de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros. Los accidentes obligan a que continuamente se este rogando a Dios nuestro S.or por el buen successo de mis armas, y assi he querido encargaros que sin cessar en ello ordeneys que en essa ciudad se hagan muy particulares oraciones por que su divina mag.d defienda y encamine mis armas, de manera que consigan sus intentos, pues se enderessan a su mayor servicio bien y quietut de la christiandad, en que me sirvireys. Data en Madrid a 3. de setiembre 1639.

YO EL REY.

P.us de Villanueva secretarius.

v.t Vico R. v.t Bayetula R.

v.t Magarola R. v.t Sisternes R.»

DIMARS a XIIJ. de dit. — En aquest die demati a les deu horas los s.ors consellers absent lo en cap per star desganat anaren a la preso per la visita ordinaria la qual feren ab lo s.or veguer y son Assessor del mateix modo de altres visitas dels dias de atras.

Visita ordinaria a la Presó.

DIJOUS a XV. de dit. — En aquest die los s.rs consellers enviaren a Esteve Gilabert Bruniquer syndich de la ciutat al

Pregaries per la guerra.

molt Ill.[e] capitol de la seu de Barcelona per les pregarias demana sa mag.[t] ab sa Real carta dalt insertada.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Idem.

DISAPTE a XVIJ. de dit. — En aquest die mossen Sebestia Grau syndich del dit capitol vingue en la present casa lo qual torna la resposta de la determinacio del dit capitol aserca de las dalt ditas pregarias ço es que lo dit molt Ill.[e] capitol havia deliberat que lo die de dema se tingues patent tot lo die lo s.[im] sagrament en la seu y lo dimecres proxim se fes una solempne proffesso fent lo mateix cami de la del die de corpus per pregarias y necessitat de las guerras lo despres dinar de dit die.

Pregarias per la guerra.

DIUMENGE a XVIIJ. de dit. — En aquest die se tingue patent tot lo die lo s.[im] sagrament en la seu per ditas pregarias ha hont assistiren y foren presents los s.[ors] consellers.

Idem.

DILLUNS a XVIIIJ.[o] de dit se tingue patent lo s.[im] sagrament en la iglesia parrochial de s.[ta] Maria de la mar y axi quiscun die per totas las demes iglesias de Barcelona.

Idem.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die &c.

Idem.

DIMECRES a XXJ. de dit. — En aquest die despres dinar se feu professo per ditas pregarias a les sinch horas per lo clero de la seu ab una sola creu totas las parrochias y monestirs sens talem ni sivera la qual acompanyaren los s.[ors] consellers ters quart y quint absents lo en cap y segon per star desganats y feu lo mateix cami de la del die de corpus.

Visita ordinaria a les fonts.

DIJOUS a XXIJ. de dit. — Los s.[ors] consellers anaren a la anada ordinaria de las fons.

Victoria del exèrcit reyal en Rossello.

Dit die vingue nova per correu com lo nostre exercit avia romput les trinxeras del frances y avian degollats serca de 2000. francesos qui se eran fortifficats tras de una montanya dita de la colina y que los nostres eran arribats a posarse als rastillos y fossos del castell de Salces del quàl volent tirar la artilleria del castell als nostres fonch miracle de Deu nostre S.[or] que no prengue sino de fogo y no de cano que realment auria fet molt gran dany: attribuexse tot a ser la festa del glorios s.[t] Matheu que per quant per raho de ditas guerras se li enderroca una iglesia de son nom en Rossello lo beneyt S.[t] volgue tornar per ella. Plegue a sa divina mag.[t] nos vulle donar la victoria general per tots tant desijada y augmentar la s.[ta] fe catholica al seu s.[t] servey Amen.

Noves de la campanya del Rosselló. - Lo Sor. Virrey demana nou socors de gent armada, ab assistencia d'un Conseller.

DISAPTE a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die lo s.r canseller envia una carta del s.or virrey per los s.rs consellers y savi consell de çent que es del thenor seguent.

«Encontinent que tingui notiçia de la entrada del enemich en lo comtat de Rossello la doni a v. s. de las intelligencias que tenia per que aiudas a la subvençio necessaria per expellirlo com en effecte vs. acudi encontinent al servey de sa mag.t formant las companyas de soldats que foren les primeras y apres continui de donar avis a v. s. com havia rendit lo enemich la fortalesa de Salçes per no averla poguda socorrer y las demes universitats de Cathalunya tambe han aiudat a aquest subçidi y sa mag.t es stat servit de enviar lo exercit tenia en Navarra y altres soldats de differents nacions de la monarchia engrosantlo tot lo que es stat possible y enviant cabos de la qualitat y experiencia se dexa veurer: y axi sens perdrer ocasio encontinent que tingui notiçia que lo castell de Salses estava rendit ani a la vila de Perpinya ha hont residi prevenint lo que convenia per poder marxar dit exercit fins a 14. del corrent atropellant mil difficultats quey havia y marxi ab ell en companya del s.or marques de los Balbases fins al lloch del Soler ha hont stigui fins a 19. y de aqui pasarem a Ribes altes lo matex die de ahont ferem avansar la vanguardia de la cavalleria y infanteria y deseloia lo enemich dels quartels que tenia en lo pla fent lo retirar en la montanya y lo die seguent anarem ab lo restant del exercit a Salçes y guanyaren los nostres les fortificaçions que lo enemich havia fetas en la montanya y los redutos ab la artilleria que estava dins de ells y arribaren fins al fosso: en la qual jornada los naturals de la provincia se senyalaren y pelearen ab molta valor morint molts de una part y altra y fins vuy conservan ditas trinxeras y reduto peleant nit y dia sens çessar un punt: y encara que lo enemich per ara se a retirat en lo castell en que diuen son vuy 4000. homens y lo demes del exerçit en França se te intelligencia que refa lo exercit ab tota diligencia y li es arribat ya tot lo poder que tenia en la part de Fuente rabia de manera que pot temer no vinga ab poder molt superior y per nostra part lo exercit se va disminuint per averi molts malalts y alguns de morts la mayor part fugits y en particular los de esta provincia, hanse de posar totes forçes en reparar aquest dany y lo que pot succehir de aqui avant que seria molt mayor perque no expellint lo enemich ab lo exercit que es vuy se auria de

continuar apres la guerra molts anys en total destrucçio de la provincia que per desijar lo servey de sa mag.t y la conservacio de ella he fet quant he pogut per veurer si la podia reservar de aquest jugo tant gran y no es possible sino fent les universitats de nou un gran esfors fent novas levas y fent de manera que los naturals no desemparen sas banderas que per aço sols se poden considerar dos medis que son que en las universitats donen premis pera capturar los soldats que se apartaran de sas banderas y los fassen inhabils perpetuament de las honrras de las universitats y quels abriguen y alenten venint de les universitats mayors los jurats y consols, o, administradors de aquellas respectivament que ab sa presencia, tinch per cert no desempararien las banderas ab tanta facilitat: y com aqueixa ciutat com a cap de provincia sempre hage donat exemple a les demes del que an de fer en servey de sa mag.t y beneffici publich tinc per cert noy pot aver remey mes efficaz que seria que v. s. envias nou socorro ab assistençia de un conseller de eixa ciutat que fent lo mateix las demes universitats appar que sos soldats restarian mes aconsolats y no se apartarian ab tanta facilitat com han fet fins vuy de sas banderas: de part de sa mag.t, o, prego a v. s. com ha cosa que tant importa y ser la necessitat la mayor que pot ser y de ma part ho soplico quant encaridament puch y asso sie sens perdrer una hora de temps que la dilaçio pot ser tant danyosa quens podria causar una perdua tant gran que serian menester apres molts anys per poderlo reparar: g.de Deu a v. s. del camp de Salçes a 22. de setembre *1639*.

Lo comte de S.ta Coloma.

S.res consellers y sabio consejo de çiento.»

Festa de St. Miquel Archàngel.

DIJOUS a XXVIIIJ.° de dit. — En aquest die festa del glorios Archangel s.t Miquel los s.ors conçellers anaren lo demati a las nou horas al offici en dita iglesia lo qual ohiren a las cadiras del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca als s.rs consellers.

DIVENDRES a XXX. de dit.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

OCTUBRE

DISAPTE lo primer.—Festa del Angel custhodi.—En aquest die tres dels s.or consellers ço es en cap segon y quint absents lo ters y quart per ser fora ciutat demati a les nou horas juntament ab sos promens se aiuntaren al porxo de s.t Jaume. E de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici assentats en los banchs de la ciutat a la part del Evangeli: y acabat lo offici se feu proffesso ab la forma solita en la qual los s.rs consellers y promens portaren les vares del talem com es costum. Festa del Angel custodi.

DIMARS a IIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs consellers absents lo ters y quart anaren al monastir de s.t Fran.ch ha oir lo offici de dit s.t lo qual ohiren a las cadiras del cor a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca als s.rs consellers com es costum. Festa de St. Francesch.

DILLUNS a X. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi dels s.ors don Fran.co Sorribes y Joseph Mora ciuteda feren fer una embaxada als molts Ill.es s.ors deputats del general de Cathalunya la qual apres de aver la explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent. Informació sobre la conducta dels soldats catalans en la campanya del Rosselló.

«Molt Ill.es S.ors

De la resposta de v. s. ques refferi lo die de air en la junta de guerra, resta aquella molt alentada pera obrar los effectes que desija esta ciutat, en orde al reparo de la reputacio de la nacio cathalana, pus veu ab v. s. la disposicio que sempre en obrar los de conveniencia a dita nacio y bona correspondencia de estas dos casas, y sperant rebrer en totas cosas merce de v. s. y que per les occorrents manara donarli les inspections de papers y les advertencias y demes cosas subseguents a la bona directio del negoci ha deliberat se propose en lo savi consell de cent, deu la present ciutat enviar en lo camp y en Rossello dos cavallers del savi consell de cent es a saber un ciuteda y un militar ab lo syndich, o, subsydich de la present ciutat a effecte ques reban per part della sobre dita materia les informacions convenients supplicant a v. s. que per la sua mane fer la mateixa diligencia que es ben cert que per ser tan califficada aiudara y dara valor a la desta ciutat y li restaran a aquella novas obligacions de servir a v.a s.a»

Idem.

Dit die vingueren en la present casa ab embaxada de part dels s.^{ors} deputats los s.^{ors} Luys Lull y de Boxadors y Pau Boquet y de Torrelles militars la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Estiman los deputats del general de Cathalunya en lo que es raho la merce que v. s. li ha fet en comunicarli sos intents en orde a las cosas contengudes ab la embaxada que esta tarda de part de v. s. han explicat y deixat en scrits a dits deputats, don Franc.^{h} Sorribes y Joseph Mora. Y per los matexos motius y causas han deliberat enviar una persona en Rossello ab instructions del que aura de obrar en la materia conformantse los dits deputats en lo parer de v. s. com ha tant açertat, assegurant a v. s. que en tot lo que sie de son servey y beneffici de sta ciutat acudiran ab deguda voluntat y correspondençia.»

DISAPTE a XV. de dit.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

Nova lleva demanada per lo Sor. Virrey.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de çent en lo qual vingue lo s.^{or} don Pedro Aymerich y de Cruylles com ha embaxador del Ex.^{im} s.^{or} comte de Sta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya vuy residint en lo camp de Rossello en Salçes ab una carta de crehensa de dit s.^{or} virrey per los s.^{ors} consellers y consell de çent demanant ab aquella que per quant se tem de un gran socorro de nou exercit del enemich frances, volgues tenir a be la ciutat voler fer una altra lleva de algun bon numero de soldats en adiutori y deffensa del exercit que vuy lo Rey nostre s.^{or} te en Salçes com mes llargament en dita carta que sta registrada en la ma corrent de la present casa (1): estigue assentat lo dit don Pedro al costat apres del primer prom de consell.

---

(1) En efecte, en l'acta del Concell de Cent celebrat dit die, apareix transcrita la seguent carta del Comte de Santa Coloma, presentada al consistori per lo noble D. Pere Aymerich y de Cruilles: — «De las intelligencias que tenen dels designes y poder del enemic y disposicio de nostres armes per opposarseli he donat avis a v. s. com a qui te tanta part de qual se-vol succes. Anantse ara apretant les coses de manera que ab un bon esfors de un colp de gent per molt pochs dies se poden reprimir los progressos del enemich exasperant sos intents me ha aparegut enviar persona expressa cumplint a la obligacio del servey de sa magt. benefici y reputacio desta Provincia a, representar a v. s. lo que se offereix per aquest effecte va lo senyor don Pedro Aymerich de Cruylles que en mon nom y en explicacio de sa creensa

E lo dit consell delibera que de prompte se arboras banderas y que se fessan fins a çent soldats dins vuyt dies com mes llargament en dita deliberacio se conte. (1)

Dit die se arbora bandera de camp per lo s.r conseller quart en una de las finestras de la present casa y se comensaren a scriurer soldats en la forma solita.

Arborament de bandera pera allistar dita lleva.

Dimars a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.t Lluch los s.rs consellers absent lo quint anaren lo demati a las nou horas al studi general ha oir lo offici per dita festa los quals stigueren assentats en lo scon que alli es a la part del Evangeli y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conseller en cap y lo dit s.or conseller als demes s.ors consellers y lo sots diaca la dona al cor y lo s.r Rector estigue assentat entre ters y quart y apres y al costat del quart lo Rational del dit studi.

Festa de St. Lluch al Estudi general.

Dimecres a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs consellers reberen una carta del Rey nostre s.or la qual es del thenor seguent.

Carta de sa Magt. encarregant se fassen pregaries per la guerra.

---

dira lo que se offereix. V. S. se servira donarli credit en tot y assegurarse que lo zel y desig de acertar a servir a sa magt. y traurer de una vegada lo enemic de casa procurant la quietut de v. s. benefici desta Provincia y honrra de nostra nacio me obliga a esta ultima diligencia: guarde Deu a v. s. del camp de Salses a 12. de Octubre *1639*. — Lo Comte de Santa Coloma.» —(*Deliberacions*, any 1639, fol. 318.)

Després de llegida en Consell la precedent lletra, «lo dit noble don Pedro Aymerich y de Cruilles se alsa y digue en explicatio de dita carta de sa ex.a moltes causes y rahons y en particular que devie lo present conçell deliberar que anas un sr. conceller al cap la asistentia del qual animaría als demes asistissen a ell y tambe suplir lo numero dels soldats malalts licentiats y morts que vuy falten en los setcents te fets esta ciutat en servey de sa magt. y contra les armes franseses en Rossello: y acabat que hague son arahonament y fora que fonch de conçell, lo senyor conceller, o, dona tot per propositio pera que v. s. delibere lo que aparegue mes convenir al servey de Deu nostre sr. de sa magt. y benefici de la present ciutat.» = «E lo present conçell feu la deliberatio y conclusio seguent Que la present ciutat fassa lleva de cent soldats subrogant aquells en loch dels morts de les companyes desta ciutat pera que continuen com los demes la asistencia en lo exercit de sa magt. fins aparegua altra cosa al sabi conçell de cent y gaudescan les matexes perrogatives que los ja allistats, y per aquest effecte se arbore bandera his toquen caxes his fassen crides lo die de vuy dient ab ellas que dits soldats se hagen de allistar dins vuyt dies proxims finits los quals sera finida dita lleva y que los que passats dits vuyt dies seran allistats com no passen de numero de cent y encara que no arriben a dit numero se envien a dites companyes ab carta pera don Anton Doms pera quels reba, scrivint los senyors consellers a, sa ex.a que attenent esta ciutat al mayor servey de sa magt. y a la necessitat que de socorro te son real exercit representada per sa ex.a ab carta de 12. del corrent explicada per don Pedro Aymerich y Cruyllas ha fet aquest esfors y ab ell tot lo que li es estat possible en servey de sa magt. supplicantlo que ab ell se tingua per servit de aquesta ciutat tenintla per scusada de anar un conseller a dit exercit judicant esser mes necessaris pera las pagas de dits soldats los gastos que faría dit conseller fentnos singular merse de scriurer ho axí a, sa magt. scrivint ho tambe al Rey nostre senyor los senyors consellers y 24.a de guerra y que los que entregaren les fortaleses de sa magt. no foren catalans y ab altres motius que aparexeran convenir.» —(*Ibidem*, fol. 318 a 319 gt.)

(1) V. la nota precedent.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Aunque en otras os he encargado hiziessedes hazer continuas oraciones, y rogativas por los buenos successos de mi monarquia, es tan importante el de Salçes y la feliz buelta de don Antonio de Oquendo que obliga particularmente a encomendarlo muy de veras a nuestro S.[or], y assi os encargo con todo aprieto ordeneys que se haga en essa ciudad a este fin particularmente continuando siempre las rogativas, por las cosas generales, y cuydareys mucho que se exçessen pecados publicos y que se administre justitia rectamente, en que demas de que cumplireys con vuestra obligacion recivire de vosotros servicio. Data en Madrid a XIJ. de octubre MDCXXXVIIIJ.°

Yo El Rey.

v.[t] Vico R. v.[t] Bayetola R.
v.[t] Magarola R. v.[t] Sisternes R.

P.[us] de Villanueva secretarius.»

Anada del Síndich de la ciutat al molt Ille. Capítol per rahó de dites pregaries.

Divendres a XXJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers enviaren ha Esteve Gilabert Bruniquer syndich de la ciutat al molt Ill.[e] capitol de la seu de Barcelona ab copia de la dalt dita carta del Rey nostre s.[or] per raho de ditas pregarias. Al qual respongueren que besaven les mans als s.[ors] consellers y que ells ja anaven cada die continuant les pregaries pero que ab tot ho veurian y tractarian y que del fahedor ne farian sabidor a sa s.[a]

Festa de la translació de Sta. Eulalia.

Diumenge a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa de la translatio de s.[ta] Eulalia los s.[rs] consellers sens promens anaren a la seu lo dematí a las nou horas a oir lo offici lo qual ohiren al altar mayor assentats ab los banchs que alli son de la ciutat a la part del Evangeli com es axi costum.

Carta del Sor. Virrey demanant matalassos y serveys de llit pera'ls hospitals militars de Perpinyà.

Dilluns a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers reberen una carta del Ex.[im] s.[or] comte de Sta Coloma llochtinent y capita general del present principat de Cathalunya del camp de Salçes la qual es del thenor seguent.

«Son tants los soldats de totas nacions que a ocasio del sit de Salçes y dels treballs y descomoditats que en ell se pateixen

son cayguts malalts que no abastant las cases ordinarias dels hospitals pera son govern es stat necessari pendrer altres y particularment per llur capaçitat los monastirs del Carme, S.t Franc.h, S.t Domingo, y S.t Fran.co de Paula, y encara que ab summa diligencia y exçessiu gasto se diligentia la cura y consuelo dels soldats malalts en tots los dits llochs tenint la super intendencia dels Ad.ors y altres officials y servidors de dit hospital per particular orde de sa mag.t lo s.or Bisbe de Elna lo qual ab tot cuydado assisteix a tot lo que es menester. Pero per esser lo numero dels malalts tant gran se esperimenta una falta notable de marfagas matalassos llansols y flassadas, per la qual es forsa que los malalts estigan sobre la terra dura impossibilitant los effectes que avian de causar los remeys si estiguessen ab alguna comoditat, Esta falta se a procurat reparar sercant comprats estos adressos de llit pero nos troban per diners y encara que los naturals dest comtat hagen acudit donantne alguns de ses cases pero faltan ne molts ab que continuan los inconvenients que pateixen los pobres malalts pera no cobrar la salud que an perduda en servey de Deu de sa mag.d y en deffensa de tota la provinçia de que tenim gran dolor compassio y llastima, Tot asso nos obliga a representaro a v. s. pregant ab lo major encariment que la necessitat demana que per lo medi que a v. s. aparega mes efficas y prompte fassa que los naturals y habitants de aqueixa ciutat y vegueria usant de la pietat y caritat cristhiana donen la maior quantitat de matalassos marfagas flassades y llensols que podran y los ques podran recullir fassa v. s. se envien a esta vila de Perpinya que fare se paguen los ports ab tota puntualitat en conformitat del que v. s. aura consertat. Remetentho tot a dit s.or bisbe de Elna y per que la falta de metges y chirurgians es gran per averni en aquesta vila pochs y caurer malalts los quey son sera gran servey de sa mag.d que v. s. envie metges y chirurgians a esta vila per assistir a la cura y consuelo dels soldats malalts consertant ab ells lo que sels aura de donar que fare sels pague complidament: confio de la puntualitat ab que acut v. s. al servey de sa mag.d y beneffici publich que tindra tot la prompta y punctual exequtio que es menester y a mi me restara sempre memoria de representaro a sa mag.d y de servir a v. s. en totas ocasions. Guarde Deu a v. s. Del camp de Salçes y octubre a 20 de *1639*.

Lo comte de Santa Coloma.»

Acapta pública per acudir a dita necessitat.

Axi que los s.rs consellers tingut sobre de asso madur colloqui y parlament determinaren pera subvenir una tant gran necessitat que lo endema se fes una acapta y applega general per tota la ciutat anant ab ells los dits s.rs consellers ab ses gramallas consulars acompanyats de moltes personas graves y dels officials de la casa y pera dasso feran fer una crida per los llochs acostumats de la present çiutat fent ho a saber a tot lo poble com en dita crida que esta registrada en lo libre de registre de la present casa llargament se conte. (1)

Suspensió de dita aplega, per pluja.

DIMARS a XXV. de dit. — En aquest die per plourer molt nos pogue comensar ha fer dita acapta y applega.

Dit die vingue en la present casa lo syndich del molt Ill.e capitol lo qual torna resposta als s.rs consellers com lo dit capitol

---

(1) «*Crida en raho dels malalts soldats pera que sels provehesca de matalassos, etc.* = Ara ojats tothom generalment queus notifican y fan a saber de part dels molt Illes. Sors. Consellers de la present ciutat de Barcelona: Que com sa senyoría haja rebut una carta del exm. sor. compte de Sta. Coloma loctinent y capita general per lo Rey nostre sor. en aquesta provincia scrita a 20 del corrent en la qual es stat servit scriurer que son tants los soldats de totes nacions que a occasio del siti de Salses y dels treballs y descomoditats que en ell se patexan son cayguts malalts que no abastan las casas ordinarias dels hospitals pera son govern es stat necessari pendrer altres y particularment per lur capacitat los monastirs del Carme, St. Francesch, St. Domingo y St. Francisco de Paula de la Vila de Perpinya y encara que ab summa diligencia y excessiu gasto se diligencia alli la cura y consuelo dels soldats malalts en tots los dits lochs tenint la superintendencia dels administradors y altres offitials y servidors dels dits hospitals per particular orde de sa Magt. lo sr. bisbe de Elna lo qual ab tot cuydado assistex en lo que es menester Pero per esser lo numero dels malalts tan gran se experimenta una falta notable de marfagues matalassos lansols y flassades per lo qual es forsa que los malalts stiguen sobre la terra dura impossibilitant los effectes que avian de causar los remeys si stiguessen ab alguna commoditat y si be esta falta se es procurada reparar sercant comprats estos adressos de llit no se son poguts trobar aquells ab diners y encara que los naturals de aquell comptat ajen acudit a esta necessitat donant ne alguns de ses cases pero son molts los que falten ab que continuan los inconvenients que patexan los pobres malalts pera no cobrar la salut que an perduda en servey de Deu, de sa Magd. y en deffensa de tota la provincia obligant a sa ex.a aquest dolor compassio y llastima a representarho als sors. Consellers pregant ab lo major encariment li es possible a que la pietat christiana dels habitants en aquesta ciutat y en la vegaría de aquella ajuden a obra tan pía y tant del servey de Deu nostre sr. ab la major quantitat que de ditas cosas puguen donar. Per tant dits molt Illes. sors. Consellers attenent que les coses per sa ex.a representades son tant del servey de sa divina Magd. que sens representa ab sos pobres y que lo Rey nostre sr. se tindra per molt servit de que se acuda a obra tan pía y conferida en personas que pera deffensar aquesta provincia se veuhen en aquestos treballs que deuen mourer a llastima a tot christia Diuen y exorten que se animen y fassen lo mayor esfors los sie possible en subvenir a tan gran necessitat ab la quantitat de matalassos marfagues flassades y llansols que podran y los que no tindran possibilitat de donar de ditas cosas acudan a ellas ab la charitat de diners que poran que dells se compraran encontinent aquellas per al qual effecte dema que comptarem a vint y sinch del corrent aniran los senyors Consellers per la present ciutat ab lo acompanyament y aparell necessari pera rebrer ditas charitats per les quals sera nostre Sr. servit de moltiplicar les aziendas dels qui las faran, usara de misericordia ab dits soldats malalts restituint los la salut, donara victoria a sa Magt. y quietut a esta provincia. = E per que etc. = Scriba Concilii = Agramunt. = Fonch feta y publicada la present publica crida per orde dels sors. consellers per mi Pau Amer y tres companys per los lochs acostumats y altres parts vuy als 24 de octubre *1639*.» — (Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 41.)

a la petitio enviada per lo syndich de la ciutat al dit molt Ill.^{e} capitol los dies passats, havia deliberat que lo die de dema se fes proffesso per dins la seu per ditas pregarias, lo endema se fes te Deum laudamus per aver ia molt plogut molt, laltre endema tenir patent tot lo die en dita seu lo s.^{im} sagrament y lo disapte tornar lo cors de la gloriosa verge y martyr s.^{ta} Madrona en sa casa y iglesia en la montanya de Monjuych.

Embaixada del Ille. Capitol en materia de pregaries per la guerra, acció de gracies per haver plogut y tornada del cors de Sta. Madrona a sa iglesia.

DIMECRES a XXVJ. de dit. — En aquest die per quant lo molt Ill.^{e} capitol avia rebut una carta del s.^{or} virrey del camp de Salçes donant los avis com lo exercit del enemich estave ia en vista del nostre y ques temia nos donas molt prest la batalla y que perço convenia molt se fessen novas pregarias. E axi tot lo die se tingue patent lo s.^{im} sagrament en dita seu ha hont assistiren los s.^{rs} consellers.

Noves de la campanya del Rosselló: pregaries.

DIJOUS a XXVIJ. de dit. — En aquest die demati apres del offici se feu te Deum laudamus per dins la seu de gracias per aver molt plogut ha hont assistiren tambe los s.^{rs} consellers.

Te-Deum per haver plogut.

Dit die per lo scriva maior de la present casa y Montserrat Puigvert scriva de manament fonch presentat un paper al s.^{ors} consellers lo qual esta cusit en lo present full. (1)

Crides reyals ordenant la assistencia dels militars a la campanya del Rosselló.

DISAPTE a XXVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die se torna lo cors y s.^{tas} reliquias de la gloriosa verge y martyr s.^{ta} Madrona en la sua s.^{ta} casa y iglesia de s.^{ta} Madrona en la montanya de Monjuych ab solempne proffesso per lo clero de la seu a la hora acostumada de demati en la qual tres dels s.^{ors} consellers ab tres promens apportaren les varas del talem. E alli ohiren lo offici assentats al costat del s.^{or} Bisbe de Barcelona a la part del Evangeli ab ses cadiras y coxins y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{r} bisbe y lo s.^{r} bisbe als s.^{rs} consellers y lo sots diaca la dona als del gremial a laltra part com es costum.

Professó per tornar lo cors de Sta. Madrona a sa Iglesia.

DIUMENGE a XXX. de dit. — En aquest die demati a las nou horas la proffesso de s.^{ta} Maria de la mar ana a s.^{ta} Catherina ha hont tingueren patent lo s.^{im} sagrament y digueren alli lo offici del glorios s.^{t} Ramon de Penyafort per ditas pregarias de las guerras: haguey molt gran concurs de gent.

Pregaries per la guerra.

DILLUNS a XXXJ. de dit. — En aquest die demati a las nou horas la dita proffesso de s.^{ta} Maria ana a s.^{t} Agusti: feuse axi mateix com lo die de air en s.^{ta} Catherina.

Idem.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

---

(1) Vejes l'Apèndix XII.

NOVEMBRE

Festa de Tots los Sants.

DIMARS lo primer. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo demati a les nou horas acompanyats de promens anaren en la seu ha hont ohiren lo offici assentats alt al altar a la part del Evangeli en los banchs de la ciutat.

Crides reyals manant lo servey militar a tots los catalans: conferencies dels advocats de la ciutat y de la Diputacio.

Dit die havent enviat los s.rs consellers als s.rs deputats fossen servits tenir a be de que se aiuntassen y tinguessen conferençia los mag.chs Advocats de la present casa y de la deputatio aserca del que la çiutat y deputacio poden y deuen fer en respecte de las cridas publicades lo die de vuy per los llochs acostumats de la present çiutat de que totom tingues de anar a la guerra fins a pena de mort natural. A les quals cosas respongueren los s.rs deputats que besaven les mans als s.rs consellers y que ho farien de molt bona gana. E axi dit die al tart tingueren la primera conferençia en la present casa de la çiutat los Advocats de aquella ab los demes Assossiats y de la deputacio y la segona conferencia en la casa de la deputacio y axi alternative servant aquest orde. (1)

Festa de St. Sever.

DIUMENGE a VJ. de dit. — En aquest die festa de s.t Sever demati a les nou horas los s.rs consellers acompanyats de promens anaren a la seu ha oir lo offici lo qual ohiren alt [al] altar mayor a la part del Evangeli assentats en los banchs de la ciutat que alli son y per quant dit die se tingue patent lo s.im sagrament en dita seu per la neçessitat de las guerras nos feu proffesso acabat lo offici com se avia de fer per ser festa de s.t Sever.

Partida del Diputat militar al camp de Salces.

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a les sinch horas parti desta ciutat lo s.r Franc.h de Tamerit diputat militar del general de Cathalunya per anar al camp de Salçes en Rossello per tenir la assitiada lo enemich frances axi que dita partida se feu en esta çerimonia ço es que a dita hora exint a cavall los s.rs diputats y ohidors ab lo dit s.or diputat militar ab la musica devant de tabals y trompetas y menestrils ab lo standart de s.t Jordi qui aportave devant lo s.or don Joan de Tamerit clavari de la confraria de la casa de la deputaçio anaren per

(1) V. també l'Apèndix XII.

la plaça de s.[t] Jaume, devant la present casa, per lo Regomir, carrer ample, devant lo pla de s.[t] Franc.[h], per la muralla, plaça del blat, Vidrieria, Born, carrer de Moncada, capella den Marcus, per lo carrer dels Carders, devant s.[t] Agusti, per lo carrer del portal nou y exint per lo dit portal nou. E axi despedintse del dit s.[or] diputat sen tornaren los demes s.[ors] diputats y ohidors ab la mateixa musica y standart devant a la diputaçio.

DIMECRES a VIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers comensaren a fer la acapta general per los pobres soldats malalts del camp de Salçes en virtut de deliberacio feta per lo savi consell de cent celebrat los dies passats, axi que dividintse per sos quartos de la ciutat anaren a cavall quiscu ab son verguer devant ab massa alta ab les gramalles de grana acompanyats de alguns de dit consell de çent anaren per tota la çiutat per spay de quatre, o, sinch dies en lo qual temps feren en diners comptants trescents scuts sens los llensols y flassades y de dits diners sen compraren flassades de las quals sen feren vint balas y aquelles se enviaren ab una galera dirigidas al s.[or] Bisbe de Elna que fonch una grandiosa caritat.

Acapta general pera 'ls soldats malalts del camp de Salces.

DIMARS a XV. de dit.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

DIMECRES a XXX. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Andreu demati apres de aver ohida missa del s.[t] Esperit los s.[ors] consellers baig a la capella de s.[ta] Eulalia en la seu en la forma solita a les onse hores se feu la extractio dels nous consellers y obrers y foren los seguents.

Festa de St. Andreu. — Extracció de Consellers y Obrers.

Lo s.[r] Luys Joan de Calders militar.
Lo s.[or] Antich Saleta y Morgades ciuteda.
Lo s.[or] Joseph Massana çiuteda.
Lo s.[or] Pere Joan Xirau mercader.
Lo s.[or] Antoni Carreres chirurgia.
} consellers.

OBRERS.

Raphel Pau Vilossa militar.
Franc.[h] Bellmala droguer.

JOAN FRANCESCH ROSSELL conseller en cap.

DESEMBRE

Jurament dels Sors. Consellers y Obrers nous.

DIJOUS lo primer. — En aquest die demati a les nou hores, vingueren en la present casa de la present ciutat tot primer los obrers de ella, vells y nous, ço es los vells a ma dreta y los nous a ma squerra. E apres los s.rs Concellers nous y vells aportant quiscu com a prohom dels vells a la ma esquerra, y los nous a la ma dreta. E arribats en la casa de la Ciutat apres de haver feta oracio en la Capella entrant dins la istancia de trentenari se assentaren ço es los s.rs Concellers nous del mateix modo stant quiscun die en la Casa de la Ciutat y los vells com a prohomens entre los s.rs concellers nous quiscu per son stament y los obrers vells a la una part dreta encontinent apres dels s.rs Concellers y los nous a la altre part esquerra apres dels s.rs Concellers, y apres anaren com se acostuma quiscun any per tal die, a la Seu a oyr la missa del Sperit sanct, baix en la Capella de la gloriosa Verge y Martyr s.ta Eulalia los quals anaren en esta forma, restants en la present casa per star desganats los s.rs Conceller segon nou, y Conceller en cap vell, ço es los s.rs concellers nous a ma dreta y los vells a ma squerra, y los obrers vells a ma dreta y los nous a ma squerra: y arribats en la seu en esta forma feta primer oracio devant lo altar mayor, devant las reixas vers la part de la Sagrastia lo hu, al costat del altre, ço es lo s.r Conceller en cap començant vers la part del Evangeli, y los Obrers a la altre part del extrem, baxaren baix a la dita capella de la gloriosa S.ta Eulalia a hont oyren la dita missa del sperit sanct assentats ab uns ascons que alli son, ço es los s.rs Concellers nous a la part del Evangeli y apres del s.r Conceller quint nou, los dos obrers vells. E a la altre part de la Epistola los s.rs Concellers vells y los obrers nous, la qual missa digue y celebra lo s.r canonge Roger, y al offertori ab la cerimonia acostumada anaren a offerir, ço es lo s.r conceller en cap nou, e apres hu dels vells com a prohom e axi hu apres altre alternative. E apres axi mateix los obrers del mateix modo. E acabada la dita missa sen tornaren ab la matexa ceremonia en la present Casa de la Ciutat, anant enpero los obrers nous en primer lloch dels vells, encontinent apres dels s.rs concellers y los obrers vells apres dels nous: y arribats en la present Casa, los s.rs concellers

nous y vells se tornaren a assentar del matex modo staven ans de anar a la Seu, y los obrers se mudaren de lloch com es axi costum quiscun any, ço es los nous, a la part dreta y los vells a la part esquerra encontinent apres dels s.^rs concellers, de cada part, E assentats que foren tots arriba en la present casa lo Molt R.^nt s.^r Miquel Joan Boldo canonge de la seu de Barcelona Vicari general del R.^m s.^r Bisbe de Barcelona lo qual se assenta entre lo s.^r Conceller en cap y ters a la ma dreta del conçeller vell prohom E alli absolgue les censures dels s.^rs Concellers vells y promulga sentencia de Excomunicacio als nous E volent axi mateix promulgar sentencia de Excomunicacio als mag.^chs Advocats ordinaris, se mogue alguna questio y contraversia ab los dits Advocats dients y allegants, que ells en lo temps oyen dita sentencia de Excomunicacio havien de præcehir als obrers de la Ciutat stant assentats ans que ells ço es apres dels s.^rs Concellers, y que de asso ne staven ab possessio y los dits obrers responent al contrari que may tal cosa havian vista ni oyda a dir y que de ninguna manera se dexarien præcehir per dits mag.^chs Advocats y majorment dient y allegant lo s.^r Rafel Pau Vilosa donzell, obrer nou, que ell ere stat obrer altre vegada de la Ciutat y no se ere pretes tal cosa y los obrers vells del any prop passat digueren, que staven al darrer stat del any prop passat que de ninguna manera los dits Advocats los præcehiren y que axi tampoch nos dexarien præcehir en manera alguna; axi que tenint sobre de asso los s.^rs Concellers son madur colloqui y parlament y atteses y considerades unes y altres rahons, delliberaren que per aquesta vegada los dits mag.^chs Advocats tinguessen a be, en lo temps de oyr la sentencia de Excomunicacio star assentats apres dels obrers y los dits obrers no moures de son acostumat lloch y asso sens perjudici dels drets y actions pretenien dits mag.^chs Advocats los quals los reservaven, o, en lo savi Concell de Cent, o, alla hont los aparegues. E axi feren entrar a dits mag.^chs Advocats y apres de haverlos dit y explicat per lo s.^r conceller en cap lo que ses senyories, acerca de sa pretentio havien desliberat ab la matexa salvatat, o tingueren a be y se assentaren apres dels s.^rs obrers y oyren la dita sententia de Excomunicacio en la forma acostumada la qual oyda se isqueren fora. E apres los s.^rs obrers prestaren son acostumat jurament en ma y poder del s.^r Conceller en cap.

Questió de predencia entre 'ls Advocats y Obrers.

E per quant en cars lo s.^r Virrey fos stat en la present Ciutat

Visita dels Sors. Concellers a les Autoritats: no's feu per trobarse absent lo Sor. Virrey.

de Barcelona tenien obligacio los s.rs concellers encontinent de haver jurat anarlo a visitar perço per no trobarse vuy en Barcelona sino en lo Camp de Salces en Rossello per las guerras que alli son ab lo enemich frances, los s.rs Concellers no feren ninguna visita ni al s.r Bisbe de Barcelona ni al s.r Canceller conforme se feu axi mateix en lo any M.DCXXXVIJ. y en altres anys que lo s.r Virrey en stos dies no se es trobat en Barcelona.

Milicia: trobantse en Barcelona'l Sor. Governador general interí de Catalunya, lo Sor. Conseller en cap, coronel, segueix donant lo nom a les guardes.

Dit die lo s.r Domingo Moradell donzell sargento major de la present Ciutat feu relacio com anant a besar las mans al s.r Don Ramon Calders y Ferran qui vuy stá provehit per lo interim per lo Ex.m s.r Compte de S.ta Coloma llochtinent y Capita general del present Principat de Cathalunya (qui vuy resideix en lo camp de Salces en Rossello per les guerres ab lo Enemich frances lo qual s.r don Ramon ere arribat en esta ciutat de dit camp de Salçes per certs negocis seus) del carrech de governador general de dit present principat de Catalunya fins a tant sa Mag.t haje anomenat en lloch y per mort del molt Ill.e s.r Don Aleix de Marimon y Jaffer, venint a parlar los dos si venia pera jurar per raho de dit carrech, y que la ciutat entenie ell que fins agues jurat no consentirie se donas lo nom cada vespre per raho de les guardes se fan sino al s.r Conceller en cap com a Coronell que es conforme fins assi se ha fet y observat. E lo dit s.r Don Ramon Calders y Ferran respongue a dit s.r Domingo de Moradell que li stave molt be, ques fes de aquexa manera y que la Ciutat conserves ses porrogatives que ell no ere vingut en esta Ciutat sino per alguns negocis seus propris que sols tenie llicencia del s.r Virrey per alguns 15. dies per tornarsen en dit camp.

Jurament dels Sors. Batlle, Consellers y Jurats del Concell de Cent.

Disapte a IIJ. de dit. — En aquest die los s.rs concellers per certs negocis occurrents tingueren lo primer concell de Cent despres dinar a les 3. hores y per quant es de consuetut antiquissima que lo primer concell de Cent tenen los s.rs concellers nous, acostumen de jurar en aquell los s.rs veguer y Balle de Barcelona tenint quiscu son lloch acostumat ço es lo s.r Veguer la præcedencia del s.r Conceller en cap y lo Balle entre los s.rs Concellers quart y quint, E com vuy noy agues Veguer per ser mort qui ere lo s.r Don Joseph Gamis y lo sots veguer se trobas vuy fora la present ciutat de Barcelona y lo mag.ch micer Balthezar Bravo Balle de Barcelona per dita raho, fos regent y exercint la Vegueria de Barcelona com si fora lo mateix Veguer

fonçh per ço y per ser un cars nou y de ponderacio duptat per los s.^{rs} Concellers si a dit mag.^{ch} Balle en lo jurament de dit consell lo die de avuy se li havie de donar lo mateix assiento y præcedencia del s.^{r} Veguer fonch per ço per dits s.^{rs} Consellers ajuntada una copiosa prohomenia a la qual fonch proposada esta difficultat y per aquella fonch deliberat que attes ere cosa mes dels mag.^{chs} Advocats per ser negoci mes de punt de dret que de altre cosa se dexas al parer y vot de dits mag.^{chs} Advocats. E axi encontinent sens disgregarse la dita prohomenia, los s.^{rs} Concellers manaren fer entrar los mag.^{chs} micer Pere Joan Rossell y Vicents Carmona Advocats ordinaris de la present Casa los quals entrats se assentaren lo hu al costat del altre apres del primer prohom de dita prohomenia als quals consultaren lo dit fet lo qual consultat fonch per ells aconsellat que attes vuy die present noy havie Veguer en Barcelona per ser mort ni lo sots veguer se trobas en la present Ciutat y lo mag.^{ch} micer Balthezar Bravo per les dites rahons ere regent la Vegueria de Barcelona y exercie la matexa jurisdictio com si ere la matexa persona del s.^{r} Veguer, que los s.^{rs} consellers podien y devien donar la præcedencia del s.^{r} conseller en cap al mag.^{ch} Balle de Barcelona com si fora lo matex s.^{r} Veguer en aquest acte del die de vuy del jurament en lo savi consell de Cent. E axi encontinent assentats los s.^{rs} concellers en son acostumat lloch dins la sala del savi Consell de cent y aventhi ple numero de dit Consell manaren fer entrar lo dit mag.^{ch} micer Balthezar Bravo lo qual acompanyat de mi Hieronim Sabata notari [de] Barcelona y scriva Racional de la present casa, entrat que fonch en dita sala se assenta en lo primer lloch tenint la præcedencia y ma dreta del s.^{r} conseller en cap com si fora la matexa persona del s.^{r} Veguer E alli presta son solit jurament en ma y poder del s.^{r} conceller en cap, E apres juraren tots los s.^{rs} concellers y prohomens de Concell en la forma acostumada de quiscun any.

Festa de St. Nicolau. — Mort de Don Melcior Gallart, nebot del Sor. Conceller en cap.

DIMARTS á VJ. de dit. — En aquest die festa del glorios Bisbe s.^{t} Nicolau los s.^{rs} Concellers, absent lo en cap per esser vingut nova de la mort del s.^{r} Don Melchior Gallart nebot seu, anaren lo demati a les nou hores en la iglesia de s.^{t} Fran.^{ch} per dita festa, y alli oyren lo offici assentats en les cadires del cor a la part del Evangeli: y al donar de la pau la doná lo diacha al s.^{r} Conceller segon per absentia del en cap y lo dit s.^{r} Conce-

ller segon la dona als demes s.rs Concellers: y acabat lo offici sen tornaren acompanyats de alguns officials de la present Casa, conforme al anar.

Visita del Sor. Canceller als Sors. Consellers pera donarlos una carta de sa Magt., ordenant la treta de la Bandera de Sta. Eulalia pera'l siti de Salces.

Y es de advertir que per anar en dita iglesia de s.t Fran.ch se ajuntaren en la casa del s.r Conçeller quint per ser la mes prop de dita iglesia, en la qual casa de dit s.r conceller quint sabent que staven junts, aná mossen Joan Pi scriva de manament lo qual digue als s.rs concellers com lo s.r Canceller besave a sas senyorias las mans y que desijaria saber si sa senyoria se ajuntave lo despres dinar en la Casa de la Ciutat y a que hora pera que lo s.r Canceller y avie de anar pera tractarlos un negoci y donarlos una carta de sa Mag.t: al qual mossen Joan Pi, fonch dit y respost per lo s.r conceller segon en veu sua y dels demes s.rs concellers companys seus que besaven les mans a su s.ra y que los s.rs Concellers se ajuntarien lo despres dinar en la Casa de la ciutat a les tres horas si ere de gust y servey de sa s.ra y encontinent los s.rs concellers feren avisar al s.r conceller en cap donantli raho destes cosas y supplicantlo volgues ser servit ferlos merce trobarsi tambe a dita hora.

E axi entre las tres y las quatre de despres dinar de dit dia vingue en la present Casa de la Ciutat lo dit s.r canceller lo qual isqueren a rebrer a la primera porta devant lo pati de dita casa, alguns s.rs cavallers y ciutadans qui per dit effecte los s.rs concellers havien fet convidar y alguns officials de la present Casa y entrat que fonch lo dit s.r Canceller dins de ella, ab dit acompanyament a la que fonch entre las dos portas devant de la graella que esta a mitja barana de la escala qui puja dalt lo isqueren a rebrer los s.rs Concellers ab sos verguers devant ab ses maçes altes, y apres de haverli fet la salut y cortesia los quatre s.rs Concellers se posaren devant, ço es, quart y quint, segon y ters, de dos en dos é apres darrera lo s.r conceller en cap ab lo s.r canceller, tenint lo dit s.r canceller la ma dreta de dit s.r conceller en cap, anant los dos sols com es costum. E en esta forma entraren per la segona porta, E alli devant la Capella que alli es, un capella vestit ab son sobrepellis ab son salpasser y bacina de plata doná aygua beneyta al s.r Canceller y lo dit s.r Canceller la doná al s.r Conceller en cap y lo dit capella als demes s.rs Concellers, y tots se agenollaren devant la reixa de dita Capella ahont staven posats uns coxins de vellut carmesi, ço es lo dit s.r Canceller en lo mitg, cap y segon a son costat,

y ters, quart, y quint, per sos extrems en lo matex lloch y feren oracio y feta aquella sen entraren dins la instancia del Trentenari, ahont se assentaren, ço es lo dit s.^{r} Canceller en lo mitg tenint la precedentia, y los s.^{rs} Concellers ço es, en cap a ma dreta, segon a ma squerra, ters a laltre ma dreta, quart al altre ma squerra y quint al extrem de dita ma dreta, E apres de haver fet son rahonament lo dit s.^{r} canceller, doná, una carta en mans del s.^{r} conceller en cap, dient ere del Rey nostre s.^{r} que Deu g.^{de} supplicant ab moltas veras dit s.^{r} Canceller, als s.^{rs} Concelles volguessen ser servits ab la brevedad possible, posar en execusio lo contengut en ella attes lo cas y necessitat tant precisa, o, requerien. A les quals coses respongue lo s.^{r} conceller en cap en veu sua, y dels demes s.^{rs} concellers companys seus que besaven les .m. a sa s.^{ia} per tanta merce y que ab la major brevedat los serie possible manarien ajuntar lo savi concell de Cent y en ell manarien llegir dita real Carta y en tot lo que los fos possible ab molt gran vigilancia y cuydado procurarien attendrer al servey de sa real Mag.^{t}: y despedintse lo dit s.^{r} canceller ab lo matex acompanyament y cerimonia que al venir, lo acompanyaren los s.^{rs} Concellers, fins a la rexa de la primera porta devant lo pati de dita casa ahont, volentse lo dit s.^{r} Canceller posar en lo cotxe se despediren de ell, ab molta cortesia que los feu lo dit s.^{r} Canceller, y los dits s.^{rs} concellers sen tornaren en son lloch en la instancia de Trentenari ahont feren gracies als s.^{rs} cavallers y ciutedans de la merce los havien feta en trobarse en dit acompanyament.

E, encontinent que sen fonch anat lo dit s.^{r} canceller, los dits s.^{rs} concelles tenints entre si madur colloqui y parlament sobre la dita real carta y contengut en ella manaren ajuntar lo savi Concell de Cent al qual fonch llegida la dita real Carta y sobre de aquella fonch per aquell deliberat lo contengut en la desliberacio, deescrita y continuada en la ma corrent de la escrivania major de la present casa. La qual Carta contenia entre altres coses, que mana sa Mag.^{t} que per socorro y adjutori del camp de Salçes contra lo enemich frances fos treta la bandera de s.^{ta} Eulalia desta Ciutat, segons que mes llargament en dita real Carta se conte. (1)

(1) Lo text de la referida reyal lletra apareix transcrit mes avant, en la jornada de 9 d'igual mes. Lo savi Concell de Cent, en consistori del dalt dit die, sobre lo ordenat en la mateixa prengué la seguent resolució: «...que la censura del fet proposat sie comesa com lo

Visita ordinaria al Estudi general.

DIMECRES a VIJ. de dit. — En aquest die los s.rs Consellers anaren lo despres dinar a les tres hores al studi general, per la visita ordinaria: y a la que foren al studi los isque a rebrer al portal lo s.r Rector de aquell, anant devant los dos s.rs Concelles cap y segon, e apres ters, quart, y quint y lo s.r Rector en lo mitg y ma squerra del quint y pujats dalt en lo theatro se asentaren en uns ascons que alli son stant lo dit s.r Rector assentat entre ters, y quart y lo s.r Xammar Rational de dit studi per serhi tots los sinch s.rs concellers, entre quart, y quint, feuse la visita en presencia de la vuytena pera dasso anomenda y dels mag.chs Advocats ordinaris de la present casa en la forma acostumada. (1)

Festa de la Concepcio.

DIJOUS a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de la inmaculada conceptio de la mare de Deu los s.rs consellers absents lo segon y quint per star occupats per cert negossi de la ciutat se aiuntaren lo demati ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume e de alli anaren ab la musica en la seu hont oiren lo offici alt al altar mayor assentats en los banchs de la ciutat que alli son cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli lo qual offici digue de pontiffical lo R.im Bisbe de Barcelona y acabat aquell se feu la proffesso acostumada en la qual los s.rs consellers y promens aportaren les vares del talem: y acabada dita proffesso los s.rs consellers y promens acompanyaren lo dit s.r bisbe fins dins lo pati devant la scala de son palau per aver dit de pontiffical e de alli sen tornaren en dit porxo de s.t Jaume com es axi costum.

DIVENDRES a VIIIJ.° de dit.

---

present Consell la comet als Srs. Consellers y vint y quatrena de Guerra pera que llegida en dita junta la Carta de Sa Magt. llegida al present Consell veyen los exemplars de la present Casa y los demes papers que en orde al contengut en dita Carta aparexan mes convenir» ...«y lo que hauran censurat y diligenciat ho posen en un paper y aquell manen los Sr. Consellers en altre Consell llegir en lo qual se pendra la resolutio que mes convindra al servey de Deu, de sa Magt. y benefici de la present Ciutat.» — *(Deliberacions,* any 1640, fol. 15.)

(1) En aquest día, 'ls Sors. Consellers y la Vintiquatrena de Guerra deliberaren: ...«que pera diligenciar lo convenient a la deliberatio feta per lo Savi Consell de Cent lo díe de ayr anomenen quatre personas de la present junta una de cada estament las quals ab un Sr. Conseller miren los dietaris, y exemplars de la present Casa y tot lo demes tocant, a traurer la bandera de Sancta Eulalia.» — *(Deliberacions,* any 1640, fol. 15 girat.)

Copia de la carta del Rey nostre s.or per los s.rs consellers donada per lo s.r canseller en la present casa de la ciutat a dits s.rs consellers a 6. del corrent legida en lo savi consell de cent dit die.

Carta de sa Magt., ordenant traurer la Banderade Santa Eulalia.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey

Amados y fieles nuestros. La obstinaçion con que mantiene el enemigo la fuersa de Salsas obliga a los extremos medios para la recuperacion assi por la reputacion de mis armas, como por escusar los graves inconvenientes que en danyo dessa provincia resultarian si no se consiguiesse aora el sacarle de alli, justamente devia persuadirme que esta consideracion devia obrar tales effectos en vuestro animo que ninguna disposition que en mi nombre se os pidiesse dexasse de tener prompta y effectiva exeqution, y hallando menos lo que siempre espere escusando sacar el pendon de s.ta Eulalia por ser medio para juntar mas aprissa gente para acudir al sitio de Salsas en la forma que hos lo ha scrito el conde de S.ta Coloma mi lugarteniente y capitan general dessa provincia me a parecido advertiroslo y que nunca mas justamente se avra exequtado que aora pues el grado de la oppression que puede padescer essa ciudad, no puede ser mayor que aora sino recuperandose Salsas hiziesse hostilidades continuadas en essa provincia y assi hos mando que al mesmo punto que recibireys esta orden, disponiendose todo en conformidad de lo que teneys entendido del conde de S.ta Coloma y del canseller lo exequteys, pues ninguna scusa justifficara la detension que huviere que ni bastara al descargo de vuestra obligacion ni al sentimiento que me quedara de que se pueda atribuir a culpa vuestra dexarse de recuperar esta fuerça que en el stado en que oy se halla se puede haser siendo Dios servido con mucha menos assistencia de gente y dinero que si alcansandose (1) aora el sitio se huviesse de volver a poner de nuevo. Data en Madrid a XXX. de noviembre MDCXXXVIIIJ.o

Yo el Rey.

v.t Car.lis	v.t Vico R.
v.t Villanueva.	v.t Bayetula R.
v.t Magarola R.	v.t Sisternes R.

P.us de Villanueva secretarius.»

---

(1) Deu dir *alçandose*, com axí consta en son original, que obra en lo registre de *Cartas Reals Originals* dels anys 1600 a 1640, fol. 162.

Jurament de veguer de Barcelona del Sr. Joan Franch. Malgar per lo residuum, o, interim.

DISAPTE a X. de dit. — En aquest die apres de aver obtinguda diada y hora dels s.ors consellers a les deu hores dematí vingue en la present casa lo s.r Joan Franc.h Malgar donsell acompanyat de alguns s.rs cavallers per prestar lo jurament de veguer de Barcelona provehit per lo Ex.im s.r comte de S.ta Coloma llootinent y capita general del present principat de Cathalunya ab son real privilegi en lloch y per mort del noble don Joseph Gamis per lo residuum, o, interim fins a tant sa mag.t hage anomenat: lo qual jurament se feu sens ninguna serimonia en esta forma ço es que arribat que fonch lo dit s.or Malgar en la present casa y entrat dins dita instantia troba alli lo s.r micer Baltasar Bravo balle de Barcelona assentat entre los s.rs consellers ters y quint per ser ja tornat en Barcelona lo mag.ch sotsveguer y lo dit s.r Malgar per no aver encara jurat se assenta apres del s.r conseller quart y lo dit s.r balle li prengue lo jurament y sagrament y homenatge y li dona lo basto de veguer y encontinent lo dit s.r Joan Franc.h Malgar se assenta com a veguer en lo mig tenint la preçedencia del s.r conseller en cap y presta tambe jurament en ma y poder del s.r conseller en cap com es axi costum.

Jurament del Sr. don Ramon Calders y Ferran de governador de Cathalunya per lo interim.

DILLUNS a XIJ. de dit. — En aquest die jura lo noble don Ramon Calders y Ferran del carrech de governador de Cathalunya elegit y anomenat per lo Ex.im s.or comte de S.ta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya ab son Real privilegi en lloch y per mort del noble don Aleix de Marimon y Jaffer lo qual jurament feu en la seu de Barcelona en ma y poder del mag.ch Regent la vegueria de Barcelona sens intervensio dels s.rs consellers conforme en altres vegades de semblant jurament se troba esser stat fet y observat. Y es de advertir que lo die de air lo dit s.or governador envia son privilegi al[s] s.ors consellers per Montserrat Puigvert scriva de manament pera registrarlo en la present casa de la ciutat conforme esta registrat en lo registre de aquella. Y dit die apres de aver jurat al tart se li hana ha demanar lo nom per la guarda de quiscun vespre no com ha capita general sino com ha governador conforme en altras occasions se es fet no sent lo s.r virrey en Barcelona.

Milicia: les guardes van a demanar lo nom al Sor. Governador.

Enhorabona dels Sors. Consellers al nou Governador de Catalunya.

DIMARS a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi dels s.ors Francesch Joan de Vergos militar y Antoni Carcer çiuteda enviaren a donar lo parabien al s.or don Ramon

Calders y Ferran del nou carrech de governador de Cathalunya qui lo die de air jura com dalt se conte.

Dit die se tingue consell de cent com es costum quiscun any dit die en lo qual se legi un memorial de exemplars trets y notats per les persones eletas dels dietaris de la present casa aserca del que sa mag.t ab sa Real carta de 30. del passat demanave a la ciutat que per socorro del camp de Salçes tragues la bandera de s.ta Eulalia segons que en dit memorial se conte lo qual esta cusit en lo present full. La determinacio que si prengue esta en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

Treta de la Bandera de Sta. Eulalia: exemplars.

E apres en la forma solita se feu extractio en dit consell de terna de mostasaff qui foren los seguents.

Mostaçaf: extracció de terna.

Lo s.r Luys Joan de Calders militar Lo s.r Franc.h Gualbes de Bonaventura Lo s.r don Anton de Aragall	Terna de mostasaff.

E apres fonch feta extractio de parella de Administrador de plaçes qui foren los seguents.

Administrador de places: extracció de parella.

Hieronym Matali mercader Berthomeu Monrras ciuteda	parella de Administrador de plaçes.

DIJOUS a XV. de dit (2)

DIUMENGE a XVIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers lo demati a les nou horas anaren a la iglesia de s.t Agusti ha oir lo offici de nostra s.ra de Speransa per la festa hi feyan los corredors de orella lo qual offici ohiren assentats a les cadires del cor vers la sagrestia devant dita capella y al donar de la pau la dona lo diaca al s.or conseller en cap y lo s.r conseller als demes s.rs consellers.

Festa de Nra. Sra. de Esperança per los corredors d'orella.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die demati a les deu horas se feu lo jurament del s.r mostasaff lo qual se feu en esta forma ço es que havent rebut los s.rs consellers carta del s.r comte de S.ta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya dada en lo camp de Salçes a 15. del corrent anomenant ab ella de la terna de mostasaff lo s.r Luys

Mostaçaf: jurament.

---

(1) Vejanse un y altre document en l'Apèndix XIII.

(2) Aquí no apareix la ferma quinzenal acostumada del Conseller en cap; en lo lloch hont havia d'esser hi ha un espay en blanch.

Joan de Calders conseller en cap vinguda dita carta per un correu a 18. de dit no obstant la ciutat li envia la terna per Franc.[h] Joseph Fontana notari de Barcelona subsyndich de dita ciutat y no fos arribat encara, E axi dit die a dita hora venint lo dit s.[r] Calders conseller en cap mostasaff nou ab lo s.[r] mostasaff vell acompanyat de alguns s.[rs] cavellers y ciutedans y altres en la present casa de la ciutat per plourer molt en tant que en tot lo mati nos pogue exir della perço fonch forsos que ab voluntat del s.[r] balle de Barcelona pro ha[c] vice tantum attes lo cas fortuit de tant gran pluia se fes lo jurament en dita present casa per no poder anar en sa cort com de fet per dita raho se feu en dita present casa prestant dit s.[or] conseller en cap en ma y poder de dits s.[or] balle de Barcelona lo d.[r] Baltasar Bravo sagrament y homenatge qui estigue assentat entre los s.[rs] consellers ters y quint y apres presta lo solit jurament en ma y poder del s.[or] conseller segon.

Pluja.

DIVENDRES a XXIIJ. de dit. — En aquest die demati a les deu horas se feu en la present casa de la çiutat lo jurament de mossen Berthomeu Monras del offici de Administrador de plaçes lo qual se feu conforme lo del mostasaff a 20. del corrent.

Administrador de places: jurament.

DIUMENGE a XXV. de dit. — En aquest die festa de la nathivitat del S.[or] los s.[rs] consellers se aiuntaren lo demati a les nou horas al porxo de s.[t] Jaume ab sos promens y de alli anaren a la seu ha hont oiren lo offici assentats alt al altar mayor ab los banchs de la ciutat que alli son cuberts de vellut carmesi lo qual offici digue de pontiffical lo R.[im] s.[or] Bisbe de Barcelona y acabat aquell los s.[rs] consellers ab dits promens lo acompanyaren fins dins lo pati devant les scales de son palau y de alli sen tornaren en dit porxo de s.[t] Jaume.

Festa de Nadal.

DILLUNS a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers per medi de dos s.[ors] cavallers ço es un ciuteda y un militar feren fer una embaxada inseguint la deliberacio del savi consell de cent celebrat a 24. del corrent al R.[im] s.[or] bisbe de Barcelona s.[ors] deputats y molt Ill.[e] capitol de paraula supplicant los ab ella volgues[sen] ser servits en exir a la deffensa de unas cridas fetas y publicades en la present çiutat per part de sa Ex.[a] en nom de sa mag.[t] manant ab ellas a totom generalment ab grans penes stiguessen a punt ab ses armes per acudir en ser cridats al exercit que lo Rey nostre s.[or] te posat en Salses per deffensa de aquell. A la qual embaxada respongueren los dits

Embaxades dels Sors. Consellers als Sors. Bisbe, Diputats y Iltre. Capitol, en rahó de les reyals crides de convocació general publicades jorns enrera pera assistir al siti de Salces.

s.ors que ne tenian de ditas cosas lo sentiment era rao y que ho veurian y tractarien y en tot lo que porian aiudar y valer a la ciutat ho farian ab molt gran voluntat.

Nova publicació de les esmentades crides.

Dit die per lo que demati se tornaren ha fer altras cridas de part de sa Ex.a qui vuy esta en lo camp de Salses en nom de sa mag.t manant ab ella ab grans penas que axi conseller com consols jurats pahers promens y a totom generalment que hagen de acudir ab ses armas en lo dit camp de Salçes y per raho de dita crida se tingue consell de çent lo qual aiuntat vingue Montserrat Puigvert scriva de manament y digue als s.rs consellers com lo s.r canseller volia venir en dit consell que tenia que dir un negoci de sa mag.t : y al cap de un rato arriba lo dit s.or canseller en la present casa al qual dalt al cap de la scala al cansell que alli es isqueren a rebrer alguns s.rs cavallers y officials de la casa y entrat que fonch dit s.or canseller dins dit cansell unas quantas passas lo isqueren a rebrer dos dels s.ors consellers ço es segon y ters anant y posantse lo segon a la ma esquerra del s.or canseller y lo ters devant y los altres tres s.ors consellers restants dins lo dit consell y entrat que fonch lo dit s.or canseller se assenta a la ma dreta del s.or conseller en cap tenint la precedencia y feu son rahonament estant de peus demanant la ciutat volgues tenir a be de enviar un s.or conseller ab un esfors de gent per lo socorro de Salses attes se avia capitulat entre los generalissims del exercit del Rey nostre s.or y del enemich frances que si de assi a 6. de jener proxim inclusive que sera la festa dels s.ts tres Reys de orient no venia socorro per ells que rendirian la plaça de Salçes al Rey nostre s.or E que com se tenia per nova certa quels venia un gran socorro que perço convindrie molt y serie de molt gran servey del Rey nostre s.or anas dit s.or canseller (Conseller) per donar exemple a totes les demes universitats.

Lo Sor. Canceller demana que la ciutat envihi un Sor. Conseller ab gent armada pera 'l socors de Salces.

E lo dit consell delibera conforme esta llargament continuat en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

(1) En la sentada tinguda per lo consistori de Cent Jurats a que dalt se fà referencia, foren llegides dues cartes del Sr. Compte de Santa Coloma, Virrey de Catalunya, rebudes lo mateix día per lo Sr. Conseller en cap mossen Lluís Joan de Calders, militar, adreçades, la una als Sors. Consellers y savi Concell de Cent, y l'altra sols als primers; les quals, respectivament, diuhen axí: — «Als Consellers y savi Consell de Cent de la Ciutat de Barcelona gde. Deu etc. Barcelona: del servicio de su Magd. del Virey de Cathalunya. Luego luego. — Los enemichs francesos que vuy tenen ocupat lo Castell de Salses apretats del siti que en aquell tenim posat se son aderits a capitular y prometre ab scriptura firmada de ses mans que no venint los socorros de son Rey tal que rompe nostre exercit y trinxeras rendiran aquella

Dit die dita deliberacio fonch feta a saber per medi de dos s.rs cavallers un ciuteda y un militar al s.or canseller al R.im Bisbe de Barcelona s.ors diputats y molt Ill.e capitol.

---

plaça al Rey nostre Sr. y als quel servim en aquest exercit en son nom pera daci a sis del mes de Janer proxim donant per dit efecte la seguretat en semblants casos acostumada, cosa quens asegura la victoria que desitjam y procuram y per la qual V. S. a fet servey de llevar (llevas) tant conciderables y la Provincia a petits tants treballs que ab lo favor de Deu seguintse lo efecte vindran a tenir alivio: y com aquest sols lo pugue impedir lo enemich ab alguri gran socorro y las noticias que tinch son de que te ja junta molta gent de peu y de cavall y que ab ella ve poderos pera romprer lo que tinch en dit siti axí de la Provincia com de les demes nacions ques ben poca per ocasio de las morts malaltías y fugas que han succehydas particularment dels nostres y los danys que patissen las armas de sa Magd. y reputacio de esta provincia si per esta raho venia a restarse lo enemich en Salces sian tant grans com se dexe conciderar no sols pera V. S. y demes de la provincia pero encara per la religio cristiana a la qual deu sedir tot lo demes. Per totas estas rahons y per lo molt que se aventura Cathalunya y encara tota Espanya si en estos pochs días quey ha desi al día dels Reys no esta nostre exercit ab numero de gent competent pera resistir al del enemich y impedir dit socorro me ha aparegut fer a saber a V. S. lo estat que vuy te aquest siti lo perill en que estam en estos días en que tememm del enemich lo ultim esfors pera que V. S. acudint a la necessitat al servey de son Rey y a sa propria defensa encontinent envíe un Conceller de aqueixa Ciutat ab lo major numero de gent que sia posible procurant que vinga la major part a cavall pera guanyar los días y horas ques pugan amostrant en esta occasio sa innata fidelitat la attencio que sempre aqueixa Ciutat a procehit en servey de sos Reys y senyors puix no sem pot offerir altre de major apreto. Gde. Deu a V. S. Del Camp de Salces a 24. de Dezembre 1639. — Lo Compte de Sta. Coloma.» = «Carta de sa Exa.». — «La necessidad de gente que tenemos es tanta que obliga a secarla de la guarnicion de las Ataraçanas y para que en el interim que buelben no queden sin guarda sera muy de servicio de su magd. que V. S. mande dar una esquadra que haga la guardia que el tiempo es tan breve de aqui a seis de Henero que sera poca la incommodidad se les causara. Gde. Dios a V. S. como puede: en el campo sobre Salces a 24. de Deziembre 1639. — El Conde de Sta. Coloma.»

Seguidament foren també llegides per lo Secretari del Concell les crides publicades en igual día d'orde del Virrey, relatives a la convocació general pera concórrer al siti de Salces; y donades per proposició junt ab les dues lletres que s'acaban de transcríurer, anant votant sobre les mateixes, entrà en consistori — com ja al comensament d'aquesta jornada s'esmenta en lo *Dietari,* — 'l Sr. Canceller, qui «refferí al dit Concell de paraula moltas cosas concernents y esforçant lo contengut en ditas cartas y cridas y en particular que convenía molt que anas al camp sobre Salces un Conseller de Barcelona»... — En mèrits de tot lo qual, l'Assamblea de Cent Jurats deliberà: — «Que aquesta Ciutat servesca al Rey nostre senyor y en son nom a sa Exa. posant una o dos esquadras pera guarda de las Daraçanas de sa magt. axi que la una exint la una entre laltre de manera que y asistesca continuament guarda en aquellas; dexant a disposicio dels Srs. Concellers y 24.a de guerra de posar per ditas guardas las persons que aparexeran convenir o, sian de las confrarías de la present Ciutat o, fora dellas y tambe si convindra o, no posar major numero de esquadras de nits que no de día y en consideracio que sa Ex.a a representat ab carta de 24 del corrent llegida en lo present Concell la necessitat gran que de socorro tenen las armas reals de sa magt. sobre lo siti de Salces y contra las francesas per tenirse intelligencias los ha de venir socorro poderos en lo termini quey ha de vuy a sis dias de Janer primer vinent y que faltant aquell restara la plaça per sa magt. Que perço operant esta Ciutat com sempre los efectes de sa innata fidelitat y fent lo ultim y major esfors li sia posible se publiquen crides lo dia de vuy ab las quals se diga que a qualsevol perçona que asentara plaça baix la bandera de esta ciutat despres de publicada la crida fins a las dotse horas del dia dels sts. innocents proxim vinent los donara la ciutat vint lliures graciosament donades concedintlos tambe ara de present las matexas prerogativas en raho de sos examens si seran artistes o, menestrals en altres crides concedidas no comprenent ab dita lleva las perçonas que ja tenen obligacio de anarhy en lo qual dia hagen y degan partir de la present ciutat tots los soldats ques trobaran allistats y anar a dit real exercit als quals dita ciutat los donara tambe cavalcaduras pera anar a cavall y rellevarlos del cansancio

Noves del camp de Salces. — Lo Concell de Cent delibera enviarhi al sor. Conseller en cap.

DIMECRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die per quant se entengue avian vinguts dos correus del camp de Salçes perço los s.[rs] consellers enviaren lo syndich de la ciutat al s.[or] canceller pera suplicarlo fos servit ferlos a saber si hi havia ninguna cosa de nou que ho rebrian a molta merce. E lo s.[r] canseller digue a dit syndich digues als s.[rs] consellers com avia rebut avis que lo enemich frances venia per socorrer la plaça de Salçes y que avia fet frente de banderas en Narbona de 13. mil infants de a peu y dos mil cavalls: y tornada esta resposta per dit syndich als s.[ors] consellers encontinent manaren tocar a consell de çent al qual donaren raho destas cosas les quals ohides y entesas fonch per aquell deliberat que anas en dit camp lo s.[or] conseller en cap y que fossen extrets tres de bossa de en cap segon y ters votats per scrutini en la forma solita per acompanyar a dit s.[or] conseller y que tingues de partir pera divendres proxim a mig die y abans si li era possible segons que mes llargament en la deliberacio de dit consell se conte en la ma corrent de la scrivania mayor de la present casa. (1)

---

del camí: los quals soldats y tambe ditas guardas ques posaran a la drasana hagen de fer sa servitut respectivament fins altra cosa sia deliberada per lo savi concell de cent y ques digue en ditas cridas que a qualsevol oficial o, perçona que capturara despres de pasat dit dia dels innocents a qualsevol soldats que en esta o altres llevas hauran asentat plaça y despres de partir dita lleva seran restats los pagara per la captura de cada [hu] de aquells vint y sinch lliures y que dita junta responga a las cartas de sa Ex.[a] llegidas en lo present Concell tenint atendencia que en lo tocant a la anada de un Conceller censuren unas y altras dificultats que de aquella resultan y naxerían ja advertides en altres ocasions ab refferiment al savi concell de cent aquest cap a la qual junta sia comesa esta diligencia y tambe lo censurar las cridas reals llegides al present concell y obrar acerca de ellas y per las matexas perçonas a las quals es estada comesa la diligencia de las penultimas ques son publicadas lo que convindra tenint tambe facultat dita 24.[a] de ordenar y fer presentar las scripturas que convindran y en raho de ditas cridas se facen embaxadas al sr. bisbe de Barcelona, concistori de la generalitat, molt Illre. capitol per dos cavallers del present Concell un ciutada y un militar per sa senyoria nomenadors suplicantlos que en raho dellas obren los efectes que espera esta ciutat per major servey de sa magt. y benefici della y que de la present deliberacio se don noticia al sr. canceller.» — (*Deliberacions*, any 1640, fols. 44 a 47.)

(1) La deliberació adoptada per lo Concell de Cent en virtut del fet dalt esmentat, está contenguda en aquests termes: — « Attesa la noticia que novament te aquesta Ciutat de sa Ex.[a] per medi del Sr. Canceller de la guarnitio de infanteria te lo enemich pera socorrer las armas te posadas dins la fortalesa de Salses refferida en la propositio que perço Attenent aquesta Ciutat com sempre al major servey de sa Magt. y a socorrer son real Exersit en aquesta precisa necesitat que perço vaja a dit Real exersit lo Sr. Conceller en cap donantli per salari y tots gastos cada mes sinchcentes lliures y per los abillaments de sa perçona y criats quatre centes lliures lo primer mes, y per asistir y aconpenyar a sa perçona se fasa extrectio de dos Ciutadans y un militar de la bosa de Conceller cap segon y ters, votades ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada als quals los paga la present Ciutat per sos salaris y abillament y tots altres gastos lo que acostuma a pagar a semblants acompanyadors quant va un Sr. Conceller a la Cort del Rey nostre Sr. ([a]) y que aja y dega partir divendres

([a]) Per salari se'ls donaren 100 ₶ al mes y 200 ₶ per abillaments. — (*Deliberacions*, 1640, fol. 54 gt.)

Guerra: oferiments del Illre. Capitol a la ciutat.

Dit die vingueren ab embaxada en la present casa los s.rs sacrista Hieronym Roig y don Galceran de Senmanat canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e capitol de aquella s.ta iglesia offerint als s.rs consellers en valer y aiudar a esta ciutat en tot lo que los fos possible.

Pregaries per les guerres.

DIJOUS a XXVIIIJ°. de dit. — En aquest die vingue lo syndich del molt Ill.e capitol lo qual digue als s.rs consellers que en resposta del que los dies passats lo syndich de la ciutat los avia refferit de continuar les pregarias per la necessitat de las guerras, havian deliberat lo die de dema anar ab proffesso a nostra s.ra de Pietat en s.t Agusti ha dir lo offici y lo endema disapte a s.ta Catherina a s.t Ramon de Penyafort lo dilluns apres seguent fer un offici general ab tochs de campanas com lo die dels morts axi en la seu com per totes les iglesias de la present ciutat y cada die fer pregarias per dita necessitat.

Idem.

DIVENDRES a XXX. de dit. — Se feu la proffesso per lo clero de la seu la qual ana a dir lo offici a s.t Agusti a nostra s.ra de Pietat la qual no pogueren acompanyar los s.rs consellers per star molt occupats per la anada del s.r conseller.

Dit die per quant lo s.or conseller en cap se avia de partir lo despres dinar desta ciutat pera lo camp de Salçes lo demati a les deu hores ohiren missa en la capella de la present casa y acabada aquella (axi lo s.or conseller en cap com tots los demes s.ors consellers absent lo segon qui estave ab alguns de la 24.a en la sala de las armas per fer donar armas als soldats axi dels allistats de la ciutat com altres qui sen avian de anar ab lo s.r conseller) combregaren en dita capella. E apres anaren tots quatre s.ors consellers a la seu e ohiren una missa baxa baig a la capella de s.ta Eulalia.

Dit die despres dinar a les quatre horas se parti de esta

---

proxim a mig dia y abans si li sera posible y que los soldats allistats de aquesta Ciutat partescan promtament en saguiment dels quals vaja dit Sr. Conceller y ques continua la lleva ocorrent per tot lo dia de dama y que tot lo demes tocant a la anada del Sr. Conceller dependents y emergents a ella tant en raho del que convindra a fer en la present Ciutat com en lo que aparexera disposar en lo Real Exersit y tanbe lo fer las instructions se li hauran de donar sía comes com lo present Consell o, comet als Senyors Conceller[s] y°vint y quatrena de Guerra pera que o posen en exequtio sens referiment algu la qual Junta aja y dega fer sabidor al Rey nostre Sr. y tanbe a sa Ex.a la present delliberatio y della ne donen noticia los Senyors Concellers al Sr. Canceller com lo present Concell axi o dellibera.»

Acte seguit, en cumpliment de dit acort, se procehí a la extracció y habilitació dels acompanyadors del Sr. Conseller en cap, qui resultaren esser, micer Francesch Çafont, D. Felip Sorribas y Rovira (qui's trobava ja servint en l'exèrcit reyal) y micer Rafel Boffill. — *(Deliberacions*, any 1640, fols. 51 a 52 gt.)

Partida y embarcacio del sor. conseller en cap per lo camp de Salçes en Rosello.

ciutat lo s.r Luys Joan de Calders conseller en cap pera el camp de Salçes inseguint la deliberacio del savi consell de cent celebrat a 28. del corrent per mar ab una squadra de las galeras de Spanya les quals, considerant los s.rs consellers que per evitar lo treball se tenia de carruatge anant per terra y per poderi ser ab mes prestesa enviaren una Embaxada al Ex.m s.r Marques de Villafranca general de elles per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos donzell y Joseph Mora ciuteda supplicantlo volgues ser servit fer merçe a la Ciutat de dexarli algunes galeras de sa squadra que de present staven en lo moll desta ciutat pera la embarcacio del dit s.r conceller en cap y soldats dels allistats per dita ciutat y altres que sen anaven ab sa companyia en dit camp de Salses, lo qual s.r Marques de Villafranca ab molt gran gust y contento respongue a dita embaxada «que de muy buena gana y con grande volundad lo haria, y offrecia servir a la ciudad con una squadra de tres galeras que stavan en el muelle, que serian la patrona y dos de otras, y que si la Capitana que stava tambien en el muelle ubiera stado a punto se la ubiera dexado para acompañar al s.r Conceller, soldados y gente le siguen, y si las demas galeras de Spanya se uvieren hallado en el muelle, que stavan fuera, el en su propria persona con las dichas galeras, uviera acompanyado el s.r conceller, que bastava ser en servicio tan grande como la ciudad hazia al Rey nuestro s.r y dar gusto a la ciudad, a quien desea muy mucho servir, y que el embiaria el orden a su capitan de la patrona de Hespanya de lo que havia de hazer con el s.r Conceller y los demas le siguen en dichas galeras». Tornada esta resposta per los dits s.rs Embaxadors als dits s.rs concellers en continent los dits s.rs concellers feta la deguda stimacio de estes coses, y ere de deguda cortesia y correspondencia enviaren dos altres cavallers al dit s.r Marques de Villafranca fentli molt gran stimacio del per sa Ex.a offert a la ciutat del tan gran cumpliment, de la squadra de las tres galeras pera acompanyar lo s.r Conceller y demes lo acompanyaven. E axi a dita hora de las quatre de la tarde, ans de partir de la present casa de la ciutat lo dit s.r conceller, arribat que fonch de sa casa a ella, per lo que los s.rs concellers companys seus sabessen y entenguessen y tota esta ciutat, la tant gran honrra y merçe lo dit s.r Marques de Villafranca feya a la ciutat y per ella al dit s.r conceller doná lo dit s.r conceller un paper als s.rs concellers a sa s.a enviat en sa

casa per un ajudant de part del dit s.[r] Marques lo qual legit per dits s.[rs] Concellers per ser una cosa tant honrrosa ordenaren a mi Hieronim Sabata notari de Barcelona Scriva Racional de la present casa lo continuas yl escrigues en lo present Dietari que es del tenor seguent. «El Capitan don Juan de Orellana que lo es de la patrona de Hespanya embarque en ella, al s.[r] Conceller en cap de la ciudad de Barcelona siga sus ordenes, hagasagele, y sirvele con entera stimacion, y le llebe con toda promptitud y brevedad, adonde quiziera ser desembarcado, y le sigan la galera *Gusmana* y *S.[t] Filipe*, y en todas se embarque la infanteria cathalana que se quiziera embarcar, y la demas gente y cavalleros que fueren acompanyando al s.[r] conceller, procurando que todos bajan muy agradados, y la infanteria se sustente como se haze en las galeras de su Mag.[d] con la suya que despues se tratara de la satisfacion. Y por hallarme yo haviando el bastimento. que me pide el s.[r] Marquez de los Balbases, y sperando mas galeras de Hespanya no boy a hazer este mismo officio con el s.[r] conceller. Y luego yrá con este mi orden a su s.[a], y se offrecera a servirle, como se lo ordeno. Y al embarcar y desembarcar fuera de aqui, le dispare toda la artilleria que aqui quando se embarque yo le quiero hazer la salva, empesando por la artilleria de mi capitana a quien seguiran todas las galeras. Y despues la patrona bolvera a saludar al s.[r] Conceller con toda su artilleria quando entre en ella. Barcelona a 29. de deziembre *1639.*»

E apres de haver llegit los s.[rs] concellers lo dit paper al cap de un rato, volens anar a acompanyar lo dit s.[r] conceller a la embarcacio acompanyats de alguns s.[rs] cavallers y ciutedans, qui per dit effecte avien manat fer convidar y de alguns officials de la present casa exints y partintse de ella a la que foren fora de la porta staven alli aparellats set, o, vuyt cotxes per lo que per falta de cavalls per ser los mes en la guerra y los pochs son restats, no adreçats com se requer nos pogue anar ab ostentacio a cavall e axi se encotxaren tots ab sos cotxes anant devant ab un cotxe los dos verguers ab ses maçes que lo s.[r] conceller en cap sen aportave y los altres dels s.[rs] concellers y un trompeta del s.[r] conceller sonant. E apres anave altre cotxe molt ben posat ab las cortinas totas obertas en lo qual anaven sols los s.[rs] conceller en cap y segon, aportant dit cotxe quatre mulas e apres un altre cotxe ab los altres tres s.[rs] concellers ab dos o,

tres cavallers y ciutadans. E apres ab altres cotxes anaven alguns altres s.rs cavallers y ciutedans y alguns officials de la present Casa, y fent cami anaren per lo Regomir avall, carrer ample, e isqueren a la font del Angel pujant per dalt per la muralla de la marina fins al portal de mar trobant per los carrers y muralla y al dit portal de mar tant concurs de gent quey ere exida a veurer dita embarcacio, que apenes los cotxes podien fer son cami sino ere aturantse de momento en momento, y a la que isqueren fora lo restillo del portal de mar comença a tirar lo baluart de mitgjorn 12. pesses, entre elles totas las grosses tirant algunes ab bala y desde aqui fins al embarcador staven 4. companyies que ordena la Ciutat isquessen a dit acompanyament que foren parayres, fusters, sabaters, y velluters, ab sos alferez per no haveri cavallers capitans per ser a la guerra, stant tirant y galejant: y a la que los cotxos foren devant la Creu del dit portal lo s.r Joseph Mora ciutada, qui venie de la galera Real ont stave lo dit s.r Marquez de Villafranca per lo que stant ell dit s.r Mora en la sala de las armes desta ciutat fent donar armes als soldats de la Ciutat en companya de altres de la 24.a de guerra lo avie enviat a sercar, refferi als s.rs concellers lo que dit s.r Marques li havie dit que son las paraules seguents. «Yo he pensado, que sera de mas reputacion para la embarcacion del s.r conceller en cap de esta ciudad que yo con la faluca de la galera real le vaja a embarcar acompañandole del mesmo modo hize al s.r infante cardenal hasta dexalle en la galera Patrona en que ha de yr, pareciendome mal la puente que la Ciudad a echo hazer sobre una barca para dicha embarcacion»: y havent oyt los s.rs Concellers lo que lo dit s.r Mora los refferi digueren que stimaven molt a sa Ex.a la honrra y merce feye al s.r Conceller y a tota esta Ciutat: y dit s.r Mora torna esta resposta al dit s.r Marquez en dita galera, y fent cami dits cotxes a la que foren entrant al moll tira tambe lo baluart de llevant algunes peçes y entre altres algunes ab bales y arribats devant la scala del Embarcador desencotxaren y baxant baix al dit embarcador fonch alli la dita faluga y dins de ella lo dit s.r Marquez de Villafranca stant entoldada de damascos, velluts y coxins carmesins ab ses borles y passamans de or, despres de esserse despedits lo dit s.r conceller en cap dels altres s.rs concellers companys seus abraçantse de un en un, y de altres s.rs que alli staven quel havien acompanyat, lo dit

s.r Marquez prengue per la ma lo dit s.r conceller en cap anant ab sa gramalla de grana, com los demes altres s.rs Concellers y lo embarcà dins dita faluga donantli la ma dreta fentli grans cortesias y cumpliments y encontinent disparà la galera real les quatre pesses y lo cano de cussia y axi matex tiraren las tres galeras que staven alli sens arbre, sens bala les dos que sen havien de anar ab la patrona ab lo s.r Conceller tambe tiraren 4 pesses cada una sens bala y los canons de cussia ab bala manant lo dit s.r Marquez que anas la faluga del embarcador fins a la galera Patrona a hont se embarcava lo dit s.r conceller molt a pler. Y al arribar a la dita galera lo dit s.r Marquez pujà primer y prengue per la ma lo dit s.r conceller y al pujar dispararen los 4.e canons y lo de cussia tots ab bala y encontinent lo dit s.r Marques manà que tots los esquifs de las demes galeres anassen a terra a embarcar alguns 300. homens soldats que la Ciutat pagats de son sou, enviave ab lo s.r Conceller, monicionats y armats de mosquets, archabussos, y picas, a demes de alguns 800. que ya en differents vegades la Ciutat havie enviats en dit camp de Salses y los dits s.rs concellers embarcat que fonch lo dit s.r conceller en cap ab los dits cotxes sen tornaren en la present casa de la Ciutat. Lo dit s.r Marques stigue un rato en galera tenint conversacio ab dit s.r conceller y apres sen ana en sa casa, y lo dit s.r conçeller per quant entengue las galeres no havien de partir fins a la mitja nit se isque de la galera tornantsen entrar dins ciutat, y anà a pendrer la benediccio del R.im s.r Bisbe de Barcelona qui loy dona ab grans cortesias y cumpliments y apres en sa casa del dit s.r conceller per tornarse a despedir dels seus, y torna anar en dita galera a hont troba lo dit s.r Marquez qui torna a despedirse de dit s.r Conceller en dita galera ab molts grans abraços cortesias y cumpliments. Nostre s.r sie servit axi a dit s.r conceller com a tots los demes donarlos aquell bon feliz passatge, y succes y los dexe tornar en esta Ciutat ab la salut y contento que per tots es desijat. Y es de notar que per deliberacio ab vot y parer de la 24.a de guerra se donaren als capitans de ditas galeras algunes joyes de or y plata y algunes strenes als comits y altres de dites galeras segons que en dita deliberacio llargament se conte. (1)

---

(1) Les joyes y estrenes acordades donar als oficials y mariners de la galera d'Espanya en que s'embarcà lo Sor. Conseller en cap pera 'l Rosselló, foren: una cadena d'or, de cent ducats, al capità; cent rals al còmit major, còmit de *mediania* y pilot major; altres cent rals

Disapte a XXXJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la Seu aná en la iglesia de s.ta Catherina Martyr del orde de predicadors demati a les 9. hores a dir lo offici a s.t Ramon de Penyafort per dites pregaries la qual no pogueren acompanyar los s.rs Concellers per star molt occupats ab la 24.a de guerra. Segueixen les pregaries per la guerra.

Per ausensia del s.r Conseller en cap firmo jo
ANTICH SALETA Y MORGADES conseller segon.

---

partidors entre 'ls timoners; cinch lliures al sota-còmit y quatre càrregues de vi pera 'ls forsats de dita nau; deliberantse aximateix «que als capitans de les altres galeras quant desenbarcarà lo sr. Conseller sels done un jarro y bassina, o, candaleros de valor de sinquanta à sexanta liures,...» — *(Deliberacions* any 1640, fols. 55 y 56 gt.)

M.DC.XL

JANER

Festa de cap-d'any.

DIUMENGE lo primer. — En aquest die, die de cap de any los s.rs concellers lo dematí a les 9. hores anaren com es costum quiscun any a la iglesia Parrochial de s.ta Maria de la Mar a oyr lo offici lo qual oyren dalt en lo Altar mayor assentats ab les cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli y al donar de la pau, la dona lo diaca al s.r Conceller segon per absencia del en cap y lo dit s.r conceller als demes s.rs concellers companys seus y lo sotsdiaca al cor: y acabat lo dit offici se feu proffesso dins la iglesia de la lletania canten quiscun die per las pregaries de la necessitat de las guerras, la qual acompanyaren los dits s.rs concellers per trobarse alli presents.

Pregaries per la guerra.

Visita dels Sors. Consellers al Sor. Marquès de Vilafranca, General de les galeres d'Espanya, agrahintli la merce de deixar una esquadra d'aquelles al Sr. Conseller en cap, pera conduhirlo al camp de Salces.

Dit die despres dinar los s.rs concellers obtinguda primer hora per medi del syndich de la Ciutat del s.r Marquez de Villafranca per les 3. hores lo anaren a visitar en forma de ciutat ab les insignies consulars ab cotxes acompanyats dels officials de la present casa, en la casa y hort haont abita lo dit s.r Marquez que es del s.r compte de Vallfogona darrera lo monastir de les monjes dels Angels: y a la que foren los s.rs concellers devant la porta de dit hort los isque alli al carrer lo dit s.r Marquez a rebrer los s.rs concellers fentlos molt grans cortesies, y compliments no volent may entrar que no entrassen primer los s.rs Concellers, no obstant loy replicaren per moltes vegades, entrant primer los 3. s.rs concellers restant lo s.r conceller segon ab lo dit s.r Marquez no volent may tampoch sino que entras lo s.r conceller segon donantli la ma dreta no obstant loy replica tambe per moltes vegades: y entrats que foren dins lo dit hort lo dit s.r Marquez digue als s.rs consellers «que no queria se

cansassen en subir por las escaleras», sino quels feu entrar en uns aposentos baix qui mira al hort ahont staven aparellades unas cadires de repos baxes dorades en les quals volgue lo s.r Marquez los s.rs Concellers se assentassen a la part dreta, y ell sol a la part squerra, y assentats que foren lo s.r conceller segon ab molt gran eloquencia li digue a dit s.r Marquez las paraules seguents. «Ex.m s.r: considerant los s.rs concellers la honrra y merçe tant gran V. Ex.a feu lo divendres prop passat a tota esta ciutat en la embarcacio del s.r conceller en cap ab la squadra de las 3. galeras de Hespanya per anar Deu volent ab los soldats allistats per dita Ciutat y demes gent seguien a dit s.r Conceller al camp de Salçes en Rossello, y per dita raho dits s.rs concelles y tota esta Ciutat restar molt obligada, a la deguda correspondencia y stimacio a V. Ex.a, lo die de ayr (que per ser lo dia de dita embarcacio nols fonch possible als s.rs concellers per ser hora molt tarda) manaren ajuntar la 24.a de guerra per deliberacio del savi consell de Cent anomenada a la qual proposaren totes estes coses, la qual per ella oydes, per ser un negoci tant grave y que incumbia a la ciutat ab molt gran stimacio, deliberá sen donas raho al savi concell de Cent lo qual dits s.rs concellers lo dit die de ayr manaren ajuntar y oydes dites coses fonch per ell deliberat que acompanyats dels officials de la Casa de dita ciutat ab les insignies consulars vinguessem, com ho fem, a besar les mans a V. Ex.a stimantli ab les veres nos es possible en nom de tota esta Ciutat, la gran honrra y merçe que V. Ex.a ha feta a tota esta ciutat en la embarcacio del dit s.r conceller en cap donantli a V. Ex.a en nom de ella las degudes gracies, offerint a V. Ex.a que en tot lo que sta ciutat li sera possible servirlo, ho fara y correspondra ab molta affectada voluntat.» A las quals coses respongue lo dit s.r Marquez de Villafranca: «muy escusada era para Vs. esta merçed, que yo no he echo nada para lo mucho que deseo y estoy obligado a servir esta Ciudad ansi por ser hijo y nacido en ella como por muchas obligaciones que me caben de avella de servir, que solo falta el mandarmelo, que antes que hiziera el contrario degeneraria de mi mismo porque estimo mas aver nacido en esta nobilissima Ciudad que en quantas pudiera aver nacido en el mundo, y este siguro Vs. que ahora, y en cualquier tiempo yo le pueda servir y a essa ciudad lo hare como a hijo y muy affectado de ella.» Y acabat dit rahonament alçantse tots de

dites cadires anant del matex modo que al entrar lo dit s.r Marquez feu las matexas cortesias als s.rs consellers, exint tambe fora fins al mitg del carrer no volentsen tornar entrar que primer los s.rs concellers no fessen son cami, no obstant ley replicaren per moltes vegades, y de alli los dits s.rs Concellers se tornaren a encotxar, y sen tornaren en la Casa de la present Ciutat.

Malaltía del Sr. Canceller.

Dit die venint a notitia dels s.rs concellers com lo molt Ill.e y R.nt s.r fr. Don Fran.co de Erill y S.t Menat Abat de s.t Cugat del Valles y canceller de sa Mag.t en lo present Principat de Cathalunya avia quatre o, sinch dies estave desganat en lo llit, y dos o, 3. vegades sangrat y no trobantse lo s.r virrey en Barcelona per ser en lo camp de Salses en Rossello, ordenaren al syndich de la present Ciutat se conferis en la casa del dit s.r canceller que habita en la casa del s.r Duch de Cardona en lo pla de s.t Franc.h pera saber de sa desgana y offerirli per part desta ciutat lo que fos de son servey y per lo que no pogue parlar ab su s.a per lo s.r don Juan S.t Menat li fonch dit stimave molt als s.rs concellers esta merçe y que lo s.r Canseller stave molt desganat.

Pregaries per la guerra: sufragis.

Dilluns a IJ. de dit. — En aquest die per las atras dites pregaries de guerra demati a les 9. hores se feu un offici de morts axi en la Seu com en las demes iglesias desta Ciutat y si be los s.rs concellers y staven convidats per part del molt Ill.e capitol de dita Seu, noy anaren perço que lo dit aniversari no fonch sino canonical y no general com lo die dels morts ni ab tochs de campanes, en particular de la *Thomasa* com se feu en lo any 1630. com los s.rs Concellers no vajan sino en aquexos aniversaris generals devallants de pregaries per carta del Rey nostre s.r o de Reys, o, Reynes deffuncts o, de persones Reals.

Idem.

Dimarts a IIJ. de dit. — En aquest die los s.rs Concellers demati entre las 8. y 9. horas anaren a la Seu per la proffesso de pregaries per la necessitat de dites guerres, per lo clero de aquella la qual aná a dir lo offici a la iglesia de s.ta Maria de la mar y los s.rs Concellers acompanyaren aquella aportant les vares del Thalem juntament ab dos cavallers: y en dita iglesia oyren lo offici assentats alt al altar mayor ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli tenint lo s.r conseller segon per absencia del en cap al seu costat y ma dreta lo R.mo s.r Bisbe de Barcelona tambe ab sa cadira y coxi y los dos s.rs

consellers qui avien aportat lo talem en un banch dels de la Ciutat vanovat de vellut carmesi al costat y apres del s.r conseller quint: y al donar de la pau la dona lo diacha al s.r Bisbe y lo s.r Bisbe al s.r conseller segon y lo dit s.r conseller als altres s.rs concellers y cavallers del talem de grau en grau y lo sots diacha la doná al altre part de la Epistola als del gramial y apres al cor, y acabat lo dit offici sen tornaren ab dita proffesso en la Seu del matex modo.

Dit die lo syndich de la present ciutat per orde dels s.rs consellers continua en tornar en casa del s.r canseller per saber de sa desgana y per lo que stave mal no pogue entrar a parlar ab sa senyoria sino que lo dit don Juan S.t Menat deute de dit s.r canseller li torna resposta, y li digue que si be ere veritat lo s.r canseller avie passat millor nit, y algun tant reposat, que arribats los metges a les 7. hores demati lo avien trobat molt cansat y no millor sino pijor y ab molt mes gran furia de febra, y que quant Deu nostre s.r fos servit lo s.r canceller estigues millor li dirie les merçes li fa esta Ciutat, y que ell per sa part ho estimave molt y que es cert que a no star tant mal y averi agut lloch aguera fet que lo syndich de la ciutat fos entrat a veurer y parlar ab lo s.r canseller. Malaltia del Sor. Canceller.

DIMECRES a IIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs Concellers, ters, quart, y quint per star lo segon desganat anaren lo demati entre las 8, y 9 hores a la Seu per la proffesso se feu per lo clero de aquella per dites pregaries la qual acompanyaren los s.rs Concellers aportant les vares del thalem juntament ab 3. s.rs concellers (prohoms) la qual aná a dir lo offici en la iglesia Parrochial de s.t Miquel e alli stigueren los s.rs concellers ab lo s.r Bisbe de Barcelona del matex modo que lo die de ayr en s.ta Maria de la mar. Pregaries per la guerra.

Dit die lo syndich de la present Ciutat torna en casa del s.r Canseller de part de dita ciutat per saber de sa desgana y per lo s.r Don Juan S.t Menat li fonch dit que besave las mans als s.rs consellers per tanta merce y que lo s.r canseller conforme la relacio avien feta los d.rs nol avien trobat millor, sino pijorant y esta relatio feu dit syndich als s.rs Concellers. Malaltia del Sor. Canceller.

DIVENDRES a VJ. de dit. — En aquest die festa dels s.ts Reys de orient los s.rs concellers demati a les 9. hores se ajuntaren en la present Casa de la Ciutat y de alli anaren acompanyats dels officials de la Casa en la iglesia parrochial de nostra Festa dels Reys.

s.ra del Py ahont oyren lo offici dalt en lo altar mayor de dita iglesia assentats ab los banchs vanovats de vellut carmesi de la ciutat a la part del Evangeli per estar patent lo Sanctissim sagrament: y al donar de la Pau la dona lo diacha als s.rs concellers y lo sots diacha al cor.

Malaltía del Sor. Canceller.

Dit die lo Sindich de la Ciutat torna a continuar en anar en casa del s.r canceller conforme los dies de atras per saber de sa desgana y per lo dit Don Juan de S.t Menat li fonch dit stava malissim, y ab poques confiances de sa vida.

Festa de St. Ramon de Penyafort. —Mort del Sor. Canceller D. Francisco d'Erill y Sentmenat.

Disapte a VIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Ramon de Penyafort fonch servit Deu nostre s.r entre les 5. y 6. hores de la matinada aportarsen en la sua s.ta Gloria la anima del molt Ill.e y R.nt s.r fr. Don Fran.co de Erill y S.t Menat Abat del monastir de s.t Cugat del Valles y canceller de sa Mag.d en lo present Principat de Cathalunya lo cos del qual fonch aportat lo matex die a enterrar en dit monastir: anima eius requiescat in pace &c.

Dit die demati a les 8. hores los s.rs concellers ab sos prohomens se ajuntaren en lo porcho de s.t Jaume y de alli ab lo standart de dit s.t devant portant aquell fins a la seu lo scriva Racional de la present Casa com es costum quiscun any, anaren en dita Seu e alli acompanyaren la proffesso que ana de dita Seu al monestir de s.ta Catherina martyr del orde de predicadors ahont esta lo cors de dit s.t glorios aportant los quatre s.rs consellers ab dos prohomens las vares del thalem y los altres 3. prohomens de mes edat lo standart de dit s.t devant la Custodia en dita proffesso: y arribats en dita iglesia de s.ta Catherina los s.rs Conselles se assentaren dalt en lo altar major ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del evangeli tenint en lo costat del mateix modo a la ma dreta y precedencia del s.r conseller segon lo Reverendissim s.r Bisbe de Barcelona y a la matexa part y apres la cadira del s.r conseller quint estaven assentats los s.rs Prohomens ab los banchs de la Ciutat vanovats de vellut carmesi y oyren lo offici: y al donar de la Pau la doná lo diaca al s.r Bisbe y lo dit s.r Bisbe al s.r conseller segon, y lo dit s.r conseller segon als demes s.rs conselles y prohomens y lo sots diacha als del gramial qui staven assentats ab llurs cadires a la part de la Epistola: y acabat lo dit offici sen tornaren ab dita proffesso en la Seu del mateix modo que al anar.

Diumenge a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs conse-

llers a les 9. hores demati anaren a oyr lo offici en la iglesia de s.[t] Agusti lo qual oyren a las cadires del cor a la part del Evangeli, y al donar de la pau la dona lo diacha als s.[rs] consellers: y dit die entre las 5. y 6. hores de la tarde arriba correu en esta ciutat a la posta a tota pressa y diligencia ab un plech perals s.[rs] conselles y savi consell de Cent lo qual per ser nova de alegria de haver lo enemich franses rendit la fortaleza de Salses en virtut dels pactes los dies passats concordats manaren encontinent los s.[rs] consellers fer juntar lo dit savi consell de Cent pera llegir en ell lo dit plech de cartes no obstant fos hora tant tarda de que entre las 5. y 6. hores de la tarda arriba en esta ciutat un correu a la posta a tota diligencia del camp de Salses de Rossello lo qual aporta tres cartes, ço es la una del s.[r] Lluys Joan de Calders conseller en cap desta ciutat vuy residint en dit camp, ço es la una en jornada de 5. de dit donant avis ab aquella als s.[rs] consellers sos companys com ere arribat ab los demes anaven en sa companya axi soldats com altres lo endema de sa partida disapte a 31. de dezembre proppassat al port de Cadaquez a les 10. demati si be ab un poch de borrasca corregueren la nit antes ahont rebe carta de sa Ex.[a] ab correu del primer del corrent mes de Janer duptant pogues passar a Coblliure y judicant haurie desembarcat en Roses, o, Palamos y que anirie marchant ab la pressa que convenia avisantlo que tenie avis que lo enemich donarie socorro dimarts y juntament li envia comissio pera passar per terra la infanteria y tenintla desembarcada en Cadaquers per aqueix effecte se posa lo temps millor y aparegue al Capita don Juan de Arellano ques tornassen a embarcar tenint vent per proa remant los forçats tot aquell die y arribats a Coblliure a la nit lo dit s.[r] conseller rebe altre correu de sa Ex.[a] donantli la matexa pressa y en lo punt ya de nit feu desembarcar la infanteria començant a marchar y lo dit s.[r] conseller desembarca y se posa en cami per falta de llitera ab una cadira portada a braços per moros de la galera fins a Bages aont dit s.[r] Conseller rebe altres correus de sa Ex.[a] y del s.[r] Diputat militar donantli la matexa pressa offerintli dit s.[r] diputat acompanyar en la entrada del camp en lo qual entra a les 4. hores de la tarde avent sa Ex.[a] enviat un cotxe ab sis mules en Bages y part de carruatge y la guarda de cavalls de Rossello ab son capita don Joseph de Homs a la vila de Perpinya: y a un quart de llegua poch mes o manco de la entrada de les fortifi-

Ofici en St. Agusti.

Rendicio de la fortalesa de Salces al exèrcit de sa Magt.

Carta del Sor. Conseller en cap, donant rahó de son passatge, desembarch y entrada solemne al camp d'operacions.

cacions arribaren los s.rs Duch de Maqueda y Diputat militar Fran.ch de Tamarit anaren caminant posantse lo s.r Duch a la ma dreta dit Diputat a la ma squerra y lo dit s.r Conseller en cap en lo mitg tots a cavall ab numero y acompanyament de molts cavallers cathalans y castellans y de tras lo dit s.r Conseller entrá la infantaria sa s.a portave: y en ser dins las fortificacions lo dit s.r Conseller feu molt cumpliment al s.r Duch de Maqueda de acompanyarlo fins a sa barraca porfiant tot lo possible pero sa Ex.a nou volgue consentir y passant devant devant la barraca del s.r Virrey dit s.r conseller se apea y sa Ex.a encontinent exint fora la porta dos o 3. passes donant un abras a dit s.r conseller. Lo s.r Marquez de los Balbassas stava en sa companya y donaren tots la benvinguda al s.r conseller demostrant molt gran stimacio de aquella y per no detenir lo acompanyament li digue lo dit s.r Virrey a dit s.r Conseller que anas a descansar y se tornas a posar a cavall, y al arribar a sa Barraca no encara acabada de fer porfia ab les veres li fonch possible acompanyar a la sua al dit s.r Duch de Maqueda lo qual nou permete y axi dit s.r Conseller se resta en sa barraca y volent lo diputat militar ferli la matexa cortesia tampoch nou volgue consentir. Los 3. acompanyadors de dit s.r Conseller y consultors porfiaren lo mateix ab moltas replicas y en ninguna manera y doná lloch. Y a les hores dits acompanyadors acompanyaren al s.r Diputat militar a sa barraca.

En la entrada de las fortificacions tiraren 8. peces de artilleria ab bala y moltas carregas de mosquetaria: antes que no isquessen lo Duch de Maqueda y Diputat al receviment aná Antich Servat a la posta despedit per lo s.r Deputat a saber del s.r conseller si entraria ab gramalla posant difficultat de que anave al camp com a Coroneil y que aparexia havia de entrar sens ella com a soldat y axi a lo s.r conseller com a ningu de sos consultors aparegue dexar de aportarla y encontinent se la posá y entra ab ella ab los dos verguers aportave ab ses cotes tambe ab les maces altes devant.

Quant lo dit s.r conseller arriba a Cadaquers dispararen 3. peces de Artilleria respongue la galera ab una, y entraren a visitar lo dit s.r Conseller un Jurat, lo Rector y altres de la Vila alegrantse de sa vinguda, y en Coblliure dispararen 9. peces de artilleria algunes ab bala y la galera Patrona respongue ab 5. y sens tenir orde la una de las altres dos tira 4. tirs, al desembar-

barcar tiraren totes 3. galeres ab bala y quant parti de la vila tira lo Castell 3. peçes.

Lo s.r Don Henrrich S.t Menat aná a visitar lo s.r Conseller en la galera en ser arribat y li offeri posada en lo castell dient que lo s.r Don Anthon qui ere en lo camp li tenia donat aqueix orde y de tirar. La matexa nit arribá a la galera Don Felip de Sorribes lo qual presta en poder de dit s.r Conseller lo sagrament y omenatje de acompanyador seu y sen lleva acte y lo acompanya ab los altres dos, micer Fran.ch Çafont, y micer Rafel Boffill. Don Felip Sorribes antes de exir del camp avie dexat molt ben disposat lo del receviment, y en sa ausencia lo dit s.r Diputat militar y lo dit Don Anthon S.t Menat pera que se fes ab la mayor ostentacio fos possible.

Y dit die lo s.r Virrey envia un recado al s.r conseller pera que sa senyoria y sos acompanyadors fossen servits lo endema dinar en sa companya y lo que aporta dit recado, digue a dit s.r conseller que lo s.r Duch de Maqueda ho havia entes y que tambe y volia anar per fer companya a dit s.r conseller.

Carta del Sor. Virrey donant avís de la recuperació de Salces.

La altra carta, fonch del s.r compte de S.ta Coloma Virrey en jornada de 6. de Janer 1640. ques del tenor seguent.

«Asse servido Nuestro S.r de dexarnos ver el dia tan desseado de la recuperacion de Salses, que se rindio (como stava capitulado) esta manyana a las 9. de que doy a V. S. la enorabuena con el gusto que merece successo de tanta estimacion, y juntamente las gracias del zelo y punctualidad con que V. S. ha acudido en esta occasion, pues es cierto que estando el enemigo resuelto a intentar el socorro dexó de ponerlo en execucion por reconoscer esto tan lleno de gente aviendo llegado a noche a Sichá con su exercito y adelantando algunas tropas hasta el llano de Opul, devido todo al esfuerço de Vs. con que las demas universidades a su imitacion acudieron tambien con mucha puntualidad, de que doy cuenta a su Mag.d para que entienda tan senyalado servicio y espero le remunerara con las honrras y mercedes que nos devemos prometer de su Real grandeza: g.de Dios a Vs. como desseo. Del campo de Salses a 6. de Henero 1640.

El Conde de S.ta Coloma.

S.res Consellers y sabio consejo de ciento de la Ciudad de Barcelona.»

Altra carta del Sor. Conseller en cap comunicant igual nova.

La altra Carta es del dit s.r conseller en cap en dita jornada de 6. de Janer 1640 donant ab ella avis com a la hora de 9. de dita jornada capitolada se ere rendida la fortaleza de Salses per lo mossur de Aspernan al s.r virrey y Marquez de los Balbassas en nom del Rey nostre s.r que Deu g.de, Es exit Aspernan a cavall en cavall enjaezat al costat dels dits Virrey y Marquez acompanyats de molta nobleza y cavalleria ab salva de totes les companyes de cavall y de peu y despres isque la infanteria francesa ab 21. bandera y 1100 infants casi tots de 25 a 30. anys macilents, Aspernan y alguns monsurs ab bona cara, despres isque lo bagatge ab molts carros y una peça de artilleria encavalcada y ab escolta los passaren a la ralla de França, y lo Aspernan visita les fortificacions y los tercios y resta convidat a dinar ab lo Marquez de los Balbasses.

Deliberació del Concell de Cent en rahó de dita victoria.

E oydes y enteses per lo dit savi consell de Cent les sobre dalt dites 3. cartes y tot lo dependent y emergent, pera respondrer a la deguda stimacio y gracias de la honrra y merçe tant gran se ha feta al s.r conseller en cap axi al s.r virrey, s.r Marquez de los Balbasses, s.r Diputat militar com a altres a qui convinga lo fer dictar les cartes de la deguda cortesia fos tot dexat y comes als s.rs consellers y 24.a de guerra ab plenitud de poder y que a depart fossen fetes embaxades per part desta Ciutat per dos s.rs cavallers al R.mo s.r Bisbe de Barcelona, molt Ill.e capitol, y s.rs Diputats y tambe al s.r Marquez de Villafranca en stimacio y agrayment de las honrras y merces havie fetes al s.r conseller en cap en ses galeres conforme lo dit s.r conseller ab les dalt dites sues cartes ho havie llargament referit y que tambe no obstant fossen 10. hores de la nit en demonstracio de la tan gran alegria havie rebuda esta ciutat per la recuperacio de dit castell de Salses fos tirada en aquell punt tota la artilleria dels baluarts desta ciutat y que lo demes axi de fer Te Deum laudamus, com altres alegries publiques y tambe lo aniversari se havie de fer en la Seu desta ciutat per la anima del s.r don Anthon de Homs llochtinent de Coronell desta Ciutat en lo camp de Salses, qui los dies passats fonch nostre S.r servit aportarselne en la sua s.ta gloria, fos tot comes als s.rs consellers y 24.a de guerra ab plenitud de poder segons que llargament en dita deliberacio del savi consell de cent se conte en la ma corrent de la scrivania major de la present casa. (1)

(1) La deliberació dalt referida diu axí: — «Que de part de aquest Concell se escrigue una carta al Rey nostre Senyor dientli lo gran contento y alegría ha tingut esta Ciutat del

Dit die a dita hora de las 10. hores de la nit tiraren los baluarts desta Ciutat per raho de dita alegria y per deliberacio del dit savi consell de cent.

Saluts d'artilleria en celebració del rendiment de Salces.

DILLUNS a 9 de dit. — En aquest die demati a les 9. hores vingueren en la present Casa de la ciutat los s.rs Don Joachim Carbonell y Don Galseran S.t Menat canonges de la seu de Barcelona ab embaxada de part del molt Ill.e capitol, dient als s.rs consellers la quanta alegria y regosijo avien tinguda de la tant bona nova per la recuperacio del castell de Salses, e que axi avien deliberat lo mateix mati acabat lo offici fer Te Deum laudamus per dins de la iglesia ab tochs de campanes supplicant als s.rs consellers volguessen ser servits honrrarlos en acudiri ab sa presencia y tambe en fer avisar als monastirs tocassen tambe en sentir la seu las campanas. Y que en lo demes de altres demonstracions de alegries publiques de gracies ó, dexaven en ma dels s.rs Consellers que lo molt Ill.e Capitol ab molt gran gust estarie al que per sa S.a serie deliberat. A les quals coses respongue lo s.r Conseller segon per absencia del en cap que besaven las mans al molt Ill.e Capitol per tanta merce y que de molt bonissima gana acudirien a dit Te Deum laudamus y que ferien avisar los monastirs que tocassen les campanes. E axi encontinent ordenaren al Syndich y subsyndich que de prompte anassen per tots los monastirs pera que sentint tocar la seu tocassen tambe las campanes: y acabat lo offici, que foren les 10.

Te Deum per igual motiu.

---

bon succes del rendiment de la plassa de Salses y juntament donantli lo parabien de dit succes, y ques responga à la Carta del Sr. Virrey donantli lo mateix parabien y estimantli molt la merce honra y favor ha feta a esta Ciutat en donarli lo avis ab tanta promptitut del bon succes de dit rendiment de dita plassa de Salses, y lo gust y contento ne ha tingut esta Ciutat, y aximateix se scriguen cartes al sr. Duch de Maqueda, diputat militar de Cathalunya, a Don Anton Semmanat, y a Don Henrich Semmanat y altres persones que aparexera convenir, estimantlos molt lo favor y merçe han feta al sr. Conseller en cap, y que per medi de dos cavallers un ciuteda y un militar nomenadors per sa s.a se fasse una enbaxada al sr. governador donantli lo parabien de dit bon succes, y una altra enbaxada al sr. Marques de Villafranca estimantli las cortesias, y agasajos ha fetes don Joan de Orellano Capita de la Patrona de Espanya al sr. Conseller en cap en sa enbarcatio, y desenbarcatio y aximateix se fasse altras enbaxadas al Illm. y Rim. senyor Bisbe de Barcelona molt Illre. Capitol y concistori de la generalitat fentlos a saber lo dit bon succes de dit rendiment de dita Plassa de Salses y tantbe se responga al sr. Conseller en cap cometent com lo present concell comet als srs. Consellers y 24na. de guerra lo fer y disposar dites cartes y enbaxades y fer actions de graties a Deu nostre senyor de la merce nos ha feta com los aparexera convenir y aximateix fer tot lo que convindrà fer en orde à dites coses actions de graties y cortesies ab plenitut de poder sens referiment algu al present Concell encarregant molt als srs. Consellers y 24.a de guerra fer y disposar y enviar dites cartes ab molta promptitut, y que encontinent en demostratio de alegría de dit bon succes los srs. Consellers manen fer tirar tota la artillería dels baluarts de la present Ciutat.» — *(Deliberacions,* any 1640, fol. 66.)

hores los s.rs Consellers anaren a la seu al dit *Te Deum Laudamus.*

Aniversari de D. Antoni d'Homs, llochtinent de coronel de la ciutat, mort en lo camp de Salces.

DIMECRES a XJ. de dit. — En aquest die entre las 9. y 10. hores demati se feu en la Seu desta ciutat un solemne aniversari ab tochs de campanes ab la Tomasa començant ja a tocar lo die de ayr a mitg'die y los demes tochs ordinaris per la anima del s.r don Anthon de Homs llochtinent de Coronell desta Ciutat en lo Camp de Salses qui los dies passats mori en ell, lo qual aniversari fonch fet en la forma seguent. Ço es que entre devant lo cor y devant la capella de s.ta Eulalia fonch fet y posat un tumol ab dos grades tot cubert de vayeta, y dalt sobre del tumol posat un vellut negre y lo Abit blanch de comanador, celada, espasa daga dorada, espuelas doradas y basto de general que aportave lo dit s.r Don Anthon de Oms en dit camp y per tot lo rodador de les grades y del altar major foren posats 94 siris y 50. atxes tot de cera groga ab las armes de la ciutat y tambe de dit s.r Don Anthon de Homs per lo rededor de dit tumol pagat tot axi la dita sera com lo pintar las armes, vayeta que estava per lo rededor de dites grades y tumol, tochs de campanes y distribucio del clero de dita seu de dines de la present ciutat en consideracio de esser mort lo dit s.r Don Anthon de Homs servint lo dit carrech: en lo qual aniversari assistiren y foren presents los s.rs consellers ab ses gramalles de dol stant assentats dalt en lo altar major en los banchs que alli te la Ciutat a la part del Evangeli: lo qual aniversari digue y celebra lo s.r Don Fran.co Sants canonge de dita Seu y noy ague offertori ni ma besada, y es de advertir, que acabat lo dit aniversari la Ciutat cobra totes les atxes y siris acceptades 10. atxes y 8. siris del altar que de gracia se dexaren y donaren a la sagrestia de la seu y tambe se cobra per la Ciutat tota la vayeta que stave en dit tumol per consert axi fet y pactat ab les persones eletas axi per part de la Ciutat com per part del capitol, qui foren lo s.r canonge Boldo y lo s.r Don Fran.co Sorribes.

Carta reyal en publicació de la Bulla de la Sta. Creuhada.

Dit die vingue en la present Casa lo s.r Thesorer de la s.ta Cruzada lo qual stigue assentat en son acostumat lloch ço es entre los s.rs consellers ters y quint fentlos a saber com diumenge proxim vinent entrave en esta Ciutat la Bulla de la S.ta Cruzada y que axi supplicave a V. S. li volgues fer merçe de acudir en sa presencia en aquella s.ta proffesso com be tenien acostumat y per dit effecte los dona una carta del Rey nostre s.r com es costum quiscun any la qual es del tenor seguent.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Saved que la santidad del Papa Paulo quinto de felice recordacion, consedio al Rey mi s.^or^ que s.^ta^ gloria haya la Bulla de la s.^ta^ crusada de vivos difuntos y composición para que se publicasse y predicasse en todos sus Reynos y senyorios e, islas adjecentes, sirviendo la limosna que della procediesse para aiuda a los grandes gastos de las guerras contra infieles y deffensa de la s.^ta^ fe catholica. La qual nuestro muy s.^to^ padre Urbano octavo ha porrogado y de nuevo consedido la bulla de lactizinios por otro sexenio que la terçera predicacion del ha de comensar la primera dominica de adviento deste presente anyo para el venidero de mil seyscientos quarenyta, como lo entendereys mas particularmente por la instruccion y despachos del comissario general de la dicha crussada. Y assi hos mando que quando la dicha s.^ta^ bulla se fuere a publicar y predicar favorescays y aiudeys en todo lo que para su buena expedicion convenga, como de vos lo confio, y que al thesorero y ministros que en ello entendieren sean favorecidos y bien tratados y proveereys que se cumpla la dicha instruccion y las provisiones que sobre su cumplimiento dieren el dicho comissario general y sus subdelegados de esse principado sin que haya falta alguna que en ello plaser y servicio recivire. Dada en Madrid a XXIJ. de desiembre MDCXXXVIIIJ.°

Yo El Rey.

P.^us^ de Villanueva secretarius.»

Entrada del Sor. Diputat militar de retorn del camp de Salces.

Disapte a XIIIJ.° de dit. — En aquest die despres dinar a les 4. horas fonch la entrada del s.^r^ diputat militar Franc.^h^ de Tamerit tornant del castell de Salçes en esta ciutat: la qual entrada y recibo se li feu del mateix modo que al anar.

Bulla de la Sta. Creuhada: professó d'entrada. — Pluja.

Diumenge a XV. de dit. — En aquest die demati a les nou horas entra la bulla de la s.^ta^ crusada y per quant plovie y avia fanchs parti de s.^t^ Agusti hahont foren los s.^rs^ 4. consellers ab ses gramalles de grana e alli stigueren assentats al altar maior a la part del Evangeli ab les cadires que per tal die envie lo s.^r^ thesorer de la s.^ta^ crusada y al cap de un rato arribaren alli

jo s.[r] Joan Franc.[h] de Malgar veguer y lo s.[r] Agustin Baron Thesorer de la s.[ta] crusada los quals se assentaren en ditas cadiras ço es lo dit s.[r] veguer al costat y ma dreta del s.[r] conseller segon per absentia del en cap y lo dit thesorer entre quart y quint: y partint dita proffesso lo dit thesorer dona y encomana de ses mans lo estandart al dit s.[r] veguer lo qual porta devant del gremial portant al un costat lo sotsveguer y al altre un cap de guayte y darrera del gremial los 4. s.[rs] consellers ço es segon y ters devant y apres quart y quint portant en lo mig lo dit s.[r] thesorer: y arribats a la seu se assentaren a las cadiras del cor sota la trona tenint tambe entre quart y quint lo dit s.[r] thesorer: y lo s.[r] veguer dexat lo estandart al altar mayor sen va com axi se fa quiscun any dit die.

Per ausencia del s.[or] conseller en cap firmo jo
ANTICH SALETA Y MORGADES conseller segon.

Festa de St. Antoni Abat. - Temporal en lo moll.

DIMARS a XVIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios Abat s.[t] Antoni demati a les vuyt horas los s.[rs] consellers anaren al baluart de mijorn per lo que se mogue gran temporal y turmenta en la mar perillant molt de perdres les galeras y vexells qui estaven en lo moll y per dita rao apportaren lo s.[im] sagrament de la parrochia de s.[ta] Maria en dit baluart hahont stigueren presents los dits s.[rs] consellers fins a tant que sel ne tornaren ab proffesso en s.[ta] Maria que fonch serca del migdie lo qual acompanyaren los s.[rs] consellers portant les vares del talem ab dos promens cavallers: y al exir del baluart tiraren algunas peças de artilleria com es costum y la ciutat y envia sis atxes y vuyt siris les quals portaren 6. capellans de s.[ta] Maria: y es de notar que en lo temps los s.[rs] consellers estigueren al baluart entenent que lo s.[r] marques de Vilafranca general de las galeras de Spanya estave ab un cotxe al moll donant alguns ordens per la necessitat de ditas galeras li enviaren un recaudo fentli a saber com los s.[rs] consellers staven en lo baluart y si sa Ex.[a] manave ningun servey que ho farian ab molt gran voluntat estimantho molt lo dit s.[or] marques.

Extractio de clavari.

Dit die despres dinar se tingue consell de çent ordinari en lo qual se feu extractio en la forma solita de clavari de la present ciutat y fonch extret.

Mossen Hieronym de Gaver militar.

DIJOUS a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.^rs^ consellers anaren lo despres dinar a les quatre horas a vespres a s.^t^ Sebestia per ser vigilia de dita festa conforme altres anys.

Vespres de la festa de St. Sebastià.

DIVENDRES a XX. de dit. — En aquest die per lo que plogue lo demati algun poch nos feu la proffesso de s.^t^ Sebestia sino ques porroga pera 25. de dit festa de s.^t^ Pau.

Festa de St. Sebastià: se proroga la professo ab motiu de ploure.

Dit die per quant avia tres, o, quatre dies que lo s.^r^ Luys Joan de Calders donsell conseller en cap desta ciutat venint y tornant del camp de Salçes en Rossello estave detingut per pluias en s.^t^ Andreu de Palomar per lo que per deliberacio del savi consell de cent se li avia de fer entrada solempne en esta ciutat y ab vot y parer de la 24.^a^ de guerra tenintne plen poder de dit savi consell de çent perço per star consertada dita entrada per lo die present demati a les set horas anaren los s.^rs^ Franc.^h^ Joan de Vergos militar y Hieronym de Navel ab un cotxe ab quatre mulas a St Andreu a donar la benvinguda de part de esta ciutat al dit s.^r^ conseller en cap.

Entrada solemne del Sor. Conseller en cap, venint del camp de Salces.

Dit die despres dinar a les dos hores los quatre s.^ors^ consellers se aiuntaren a cavall devant la present casa de la ciutat per anar a rebrer lo dit s.^r^ conseller juntament ab los cavallers ciutedans mercaders y altres qui avian convidats y tambe los consols de la lotja. E anant lo correu ab son postillo de casa la ciutat enfora per trobar lo dit s.^or^ conseller tornada resposta per dit correu que ia lo s.^r^ conseller ere prop y que ia podian anar encontinent partiren de dita casa ab la agraduassio que esta llargament continuada en lo libre que aporta lo scriva de las obras ab la musica devant de tabals de a cavall trompetas y menestrils anant per la plaça de s.^t^ Jaume, Libreteria, devallada de la preso, Boria, capella den Marcus fins a la creu de s.^t^ Fran.^co^ fora lo portal nou ha hont trobaren lo dit s.^r^ conseller tambe a cavall ab sa gramalla de grana com los altres s.^ors^ consellers: apres de averli donat la benvinguda tornant a partir de alli y fent cami anaren devant apres de la musica los dos verguers que sen porta lo dit s.^or^ conseller, apres anave lo dit s.^r^ conseller en cap ab sa filera, o, bordo e apres los altres s.^rs^ consellers del mateix modo y los acompanyadors qui anaven y venian ab dit s.^or^ conseller se posaren quiscu en los bordons dels s.^rs^ consellers en cap, segon y ters y fent cami a la que foren entre la creu de s.^t^ Fran.^co^ de Paula y lo portal nou tira lo baluart de llevant unas quantas peças de artilleria y quatre companyas que la ciu-

tat feu exir galeiant y tirant ab sos arcabussos y banderas de camp ço es de las confrarias dels perayres, sastres, velluters, calsaters y vidriers fent a manera de cor des del portal nou fins a dita creu de s.t Fran.co y entrant per lo dit portal nou anaren per devant s.t Agusti fins a la capella den Marcus ha hont giraren per lo carrer de Moncada per lo Born entrant en lo qual tira lo baluart de mijorn y apres anaren per los Cambis, carrer ample, Regomir, devant casa la ciutat de hont sen ana lo s.r conseller en cap y demes s.rs consellers en ses cases y los consols de la lotja [a] la dita lotja: y per quant al acabar dita entrada fonch encara de die no foren menester les 40. atxes estaven apparellades.

Reobertura de la sala en la Rl. Audiencia.

Disapte a XXJ. de dit. — En aquest die se obri la sala per tornar lo negoci en la Real Audiencia.

Juy de prohomens.

Dit die demati a les deu horas vingue en la present casa mossen Montserrat Puigvert scriva de manament y del s.r governador lo qual digue a dits s.rs consellers com lo s.r governador tenia dos reos per oir sententia e que axi fossen servits manar traurer juy de promens. E, encontinent lo dit mossen Puigvert amostra als mag.chs Advocats de la ciutat los processos de dits reos per veurer si estaven ab la forma solita y se trague lo dit juy de promens y extret despres dinar a les tres horas partint los quatre s.rs consellers absent lo en cap ab dit juy de la present casa per anar a la preso anaren en esta forma ço es los s.rs consellers segon y quart devant y al mig lo s.r Franc.h Joan de Vergos donsell prom de consell de mes edat e apres lo dit juy de promens ço es ciutedans y militars y artistes a la part dreta y mercaders y menestrals a la part esquerra y darrera tots los s.rs consellers ters y quint y al mig lo s.or Diego Vergos altre prom de consell: y a la que foren dalt a la preso en la istantia ha hont se te lo dit juy se assentaren en un banch vanovat de cuyro negre arrimat a la paret vers la part de mijorn ço es los s.rs consellers la hu al costat del altre los ciutedans y militars en un scon a la part de llevant los mercaders a la part de ponent los artistes y menestrals a la part de tremuntana: y al cap de un rato arriba alli lo s.r governador don Ramon Calders y Ferran y los s.rs consellers lo isqueren a rebrer al portal de dita istantia y apres de averli feta la deguda salut los tres s.ors consellers se posaren devant y lo segon per absentia del en cap se posa darrera a la ma squerra del s.r governador y tornant al

mateix banch se assentaren ço es lo s.[r] governador en lo mig segon a la ma dreta ters a la ma squerra quart a la ma dreta y quint a la esquerra: y encontinent arriba en dit juy lo mag.[ch] micer Jaume Marti Assessor del dit s.[or] governador lo qual se assenta en son acostumat lloch ço es al cap del banch ans del s.[or] Franc.[h] Joan de Vergos primer prom de dit juy y tragueren alli hu dels dos reos avian de traurer anomenat Pau Ferrer lo qual assentaren y lligaren ab la cadena en un banquet en lo mig del dit juy y se li llegi son proces de offensa y deffensa: y acabat de legir aquell a la que lo mag.[ch] Relador volgue fer la relacio entra un nuntio y presenta al s.[r] governador de part del R.[im] s.[r] bisbe de Barcelona unes lletres de contensio la qual li fonch admesa y nos pogue passar avant en fer la sententia: y fonch tret lo altre reo anomenat Joan Totasaus mallorqui lo qual stigue del mateix modo: y acabat de legirli lo dit proçes volents entrar dos mag.[chs] advocats per informar qui foren micer. T. Queralt y micer Joseph Fontanella en favor de dit reo demanant alguns del dit juy al scriva Racional ha hont avian de seurer dient dit scriva que axo ja ere sabut ço es entre lo primer y segon prom la hu y lo altre entre lo segon y ters prom de dit juy de promens pretengueren alguns de dit juy lo contrari sino que dits advocats avian de star en altre banch de per si no aventse may tal axi fet de tal manera que fonch forsos als s.[rs] consellers enviar a sercar los mag.[chs] Assessors de la ciutat als quals consultaren aquest fet y per ells fonch aconsellat que los dits mag.[chs] Advocats avian de estar assentats si y conforme avia dit lo scriva Racional perque sempre se era axi fet y praticat y los de juy de promens se acontentaren ab que fos per sta vegada tantum sens preiudici de ses pretensions y que los s.[ors] consellers fossen servits lo primer consell proposaro en aquell: y axi los dits Advocats se assentaren en dit banch, o, scon entre los dits primer y segon prom com dalt esta dit y informaren a dit juy y apres lo dit mag.[ch] Assessor del s.[r] governador feu la relacio, la qual feta encontinent lo s.[r] conseller segon ab lo prom mes antich sen entraren dins del deposador hahont estave lo notari per rebrer los vots y apres entraren los s.[rs] consellers cada hu de per si ha votar y apres un dels promens ciuteda, o, militar y mercader y apres un artiste y menestrals: y acabat tots de votar tornant exir lo dit s.[r] conseller y prom lo notari publica lo que avia prevalgut ço es que lo dit Joan Totasaus reo fos tret

de la preso ab sagrament y homenatge: y fet tot asso anantsen primer lo dit s.r governador los s.rs consellers lo acompanyaren fins al mateix lloch del entrar y apres los s.rs consellers ab lo juy de promens sen tornaren en la present casa de la ciutat.

Carta reyal ordenant fer gracies per lo bon succés de Salces.

DILLUNS a XXIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers reberen una carta de sa mag.t la qual es del thenor seguent.

«A los amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra Ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros. La plaça de Salssès se entrego a seys de este mes, y por el buen successo, que en esto han tenido mis armas, de la mano de nuestro s.r le he dado y doy infinitas gracias, y resuelto, que en todos mis Reynos se haga lo mismo, y assi os encargo, que en essa ciudad se den muchas gracias a su divina Mag.d por este buen successo, supplicandole encamine todos los demas, que fueren necessarios para una paz tan conveniente, necessaria y aun inescusable, como es menester en que me servireys. Data en Madrid a 15. de Henero 1640.

YO EL REY.

v.t Vico R. v.t Bayetola R.
v.t Magarola R. v.t Cisternez R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Professó de St. Sebastià.

DIMECRES a XXV. de dit. — En aquest die per lo que per pluja nos pogue fer la proffesso per lo die de s.t Sebastia a XX. de dit y fonch porrogada per est die per ço se feu dita proffesso per [lo] clero de la seu demti a les nou hores la qual acompanyaren los s.rs Consellers absent lo en cap aportant les vares del Thalem juntament ab dos prohomens la qual aná a dir lo offici en la iglesia de s.t Sebastia lo qual oyren dits s.rs Consellers assentats en la part del Evangeli ab lo s.r Bisbe de Barcelona ab ses cadires y coxins de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r Bisbe de Barcelona y lo s.r Bisbe als s.ors Consellers y lo sotsdiaca als del gramial al altre part de la Epistola: y acabat lo dit offici sen tornaren del matex modo ab dita proffesso en la Seu.

DIJOUS a XXVJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers enviaren una embaxada per medi de dos s.rs cavallers al molt Ill.e Capitol fentlos a saber lo de la Real Carta de sa Mag.d per los s.rs consellers rebuda a 23. del corrent.

Lo Ille. Capitol de la Seu delibera fer ofici y profesó general per la recuperació de Salces.

Dit die demati a les onze hores lo dit molt Ill.e Capitol de la Seu de Barcelona envia una embaxada per dos s.rs canonges al[s] s.rs consellers en resposta de la embaxada, lo mateix die feta a dit molt Ill.e capitol per part de dits s.rs consellers fen a saber a sa senyoria com lo dit molt Ill.e Capitol havie deliberat que lo diumenge proxim vinent demati se fes un solemne offici dient aquell lo R.m s.r Bisbe de Barcelona de Pontifical y lo despres dinar una solemne proffesso general ab banderes com la del die de Corpus. E que axi supplicaven als dits s.rs consellers volguessen esser servits honrrar aquella s.ta iglesia en acudir ab sa presentia a dites coses. A les quals coses respongue lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs consellers companys seus que besaven las mans al molt Ill.e capitol per tanta merce y que de molt bonissima gana y acudirien.

Celebració del ofici y profesó dalt esmentats.

DIUMENGE á XXVIIIJ de dit. — En aquest die demati a les vuyt hores los s.rs Consellers se ajuntaren ab sos prohomens al porxo de s.t Jaume, e de alli anaren a la seu a hont oyren lo offici assentats alt al altar major ab los banchs que alli son de la ciutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli lo qual digue de Pontifical lo s.r Bisbe de Barcelona y acabat aquell los s.rs consellers y prohomens lo acompanyaren fins dins lo pati de son Palau y de alli sen tornaren en dita plassa de s.t Jaume.

Dit die despres dinar los dits s.rs consellers absent lo en cap ab dita prohomenia se ajuntaren en dit porcho de s.t Jaume y de alli anaren en dita Seu estant assentats al matex lloch del offici: feuse la dita proffesso general fent la matexa volta del die de Corpus anant devant los tabals y trompetes, ganfanons, Bandera de s.ta Eulalia totes les banderes de les confraries ab ses lluminaries, totes les creus de la seu parrochias y monastirs, lo clero de totes les parrochias, los Pares de tots los monastirs de la present Ciutat, lo clero y Canonges de la Seu, les 24. atxes de la Diputacio, los 24. Reys, la Aliga, los Angels, la Cantoria de la seu y devant la custodia los s.rs Anthoni Carçer y Joseph Mora ciutedans honrats de Barcelona altres dels prohomens dels s.rs consellers ab ses vares y los obrers de la Ciutat noy anaren perço que pretenien præcehir a dits s.rs prohomens pretenents

dits s.[rs] prohomens lo contrari de que dits obrers nols havien de præcehir sino en la proffesso general del die de Corpus per ser aquella diada sua propria y no en altres proffessons y axi los dits obrers per aquesta vegada sen abstengueren de anarhi en dita proffesso ab voluntat dels s.[rs] consellers ab que lo primer consell de Cent fossen servits proposarho en aquell pera que si prengues la deliberacio qual convingues. Apres anave la sivera gran de la Ciutat del die de Corpus ab la cadireta de la seu y sobre della una figura molt gran de bulto de nostra s.[ra] tota enrramada de toyes y ramellets per part de la Ciutat ab lo thalem de la Ciutat les vares del qual apportaren los quatre s.[rs] Concellers ab dos dels prohomens y darrera la Custodia anave lo s.[r] Bisbe de Barcelona vestit de pontifical en son gramial: y per quant fonch hora molt tarde y de nit quant arribá la dita proffesso en la seu per ser en los dies curts, los s.[rs] Consellers feren posar graelles des del Born fins a la Seu y al enfoscar que fonch al Born isqueren vint atxes enseses per part de la Ciutat les quals se posaren devant y junt lo thalem fins a la Seu y de alli acompanyaren los s.[rs] Consellers en ses cases.

DIMARS á XXXJ. de dit.

DON LUIS JOAN DE CALDERS Conceller en Cap.

FEBRER

Jurament del Clavari.

DIMECRES lo primer. — En aquest die jura lo mag.[ch] s.[r] Hieronym de Gavar (Gaver) Donzell, del carrech de Clavari de la present Ciutat per lo bienni corren que finira lo darrer de Janer M.DC.XXXXIJ. en la forma solita de altres Clavaris.

Festa de la purificació de Nra. Sra.

DIJOUS á IJ. de dit. — En aquest die festa de la Purificacio de nostra S.[ra] los s.[rs] Consellers demati a les vuyt hores anaren a la Seu per la benediccio de la cera la qual feu y dona lo s.[r] Bisbe de Barcelona y mentres se feu dita benediccio los s.[rs] consellers stigueren assentats al Altar major a la part del Evangeli en los banchs que la Ciutat alli te cuberts de vellut carmesi: y fentse dita benediccio anaren ço es, cap y segon devant y ters, quart, y quint darrera dalt en les grades del altar a hont stave lo s.[r] Bisbe de Barcelona de Pontifical assentat en sa cadira dona a dits s.[rs] consellers de ses mans a quiscu un ciri enses del mateix modo que als s.[rs] canonges tornantsen en son banch:

partint la proffesso que va per los claustros y dins la seu acompayaren aquella posantse darrera del gramial ab lo mateix ciri ences: y tornats de dita proffesso dalt en lo altar los s.rs consellers se restaren alli y ohiren lo offici: y encara que lo dit s.r Bisbe fes la benediccio de pontifical per lo que no digue lo offici sino un s.r Canonge nol acompanyaren sino que acabat aquell quiscu sen aná en ses cases.

Embaxades del Braç militar y dels Sors. Diputats, sobre'ls excessos comesos per les tropas reyals en Catalunya.

DISAPTE a IIIJ de dit. — En aquest die se tingue Consell de Cent en lo qual vingueren dos Embaxades ço es la una del bras militar y la altre dels s.rs Diputats ab masses altes les quals reportaren, ço es la del dit bras militar los s.rs Don Joan de Paguera, Fran.ch Joan de Vergos militars y Hieronym de Navel ciutada honrrat de Barcelona, y la dels dits s.rs Diputats los s.rs Don Fran.co Sants Canonge de la seu de Barcelona..... [Don Fran.co de Aiguaviva] militar, y Joseph Mora ciutada honrrat de Barcelona los quals stigueren assentats apres dels primers, segons y terser proms de dit Consell, ço es, los del dit Bras militar precehint los dos militars al ciutada com axi se serve venint Embaxades del dit Bras militar les quals dos embaxades donaren en escrits, ço es la una apres la altre que son del tenor seguent

Embaxada del bras militar.

«Molt Ill.e S.or

Despres de tant immensos treballs y de les moltes fatigues ab que se es vist lo principat de Cathalunya y despres de tant innumerables serveys jamay vists, ni praticats fets per VS. y universalment per tots los del Regne ab tantes y tant numerosas llevas de soldats que servint a sa Mag.d (que Deu g.de) acudiren a la deffensa del principat a costa de VS. dels Deputats, dels Bisbes capitols y de totes les universitats, Dux, Marquesos, comptes, vescomptes barons feudetaris y demes cavallers ab assistentia personal fins a la reintegracio de la fortalesa de Salses aventurant ses vides finalment ab la assistencia del Deputat de Cathalunya y del s.r conseller en cap de Barcelona y de altres universitats, despres de tantes morts de haver perdut molts del principat sos fills y moltes dones sos marits menoscabades algunes cases çolariegas sens rastre de poder tenir successio aguardant despres de la recuperacio de Salses la estimacio deguda a

tantas finezas, han succehit infinits desastres causats per los soldats ques van allotjant per Cathalunya los quals van fent y condint tots los dies als provincials del Regne no perdonant a las universitats vilas termens, y llochs de Barons passatgers y altres, robantlos sas haziendas y pera robarlos matant los, coses molt dignes de sentir. Y de nou lo que ha succehit a Don Anthon de Fluvia haventli rompudes y cremades las portas del castell robat lo millor de las alajas de sa casa occasionant al dit Don Anthon haverse de retirar en la iglesia dins la qual lo han mort a ell y sinch o, sis de sos criats essentse aguda de retirar y amagar la s.ra Donya Maria de Fluvia y Tort sa muller ab tots sos fills dins de un cub, o, tinaja ab eminent perill de ser degollada havent præcehit ja antes a Joan Torner Burges de Prada, que essentse alojat un capita de infanteria en sa casa, dit Nicolas Mendoza del tercio del Marquez de Mortara arribant en sa propria casa dit Joan Torner despres de haverli fet infinits mals tractes li tira dit capita una arcabusada y vist nol havie tocat mana tirarlin per sos soldats dos que fou forçat desamparar sa familia y casa no obstant que se ere quexat al sargento major lo qual en lloch de corregir dits excessos li feu posar tota una companya entera en dita casa per lo qual fou forços retirarse ell y la demes familia en lo monastir dels Capuchins del lloch de Prada avent en lo interim mort alguns pagesos, violat ses filles deshonrrades ses mullers robant tots los dies, sens temer de Deu ni del Rey majorment ques diu is te per cert la opprecio en que vuy actualment se trobe la Vila de Granolles y altres llochs circumvehins. Perço supplique a VS. lo bras militar que continue las fineses ab que sempre ha mostrat valerlo pues es interes de tots solicitant als s.rs Deputats isquen a la deffensa y fent totes las diligencias que aparexera fer a VS. per la bona directio de negoci tant important fins a ser reintegrat lo cas y castigats los delinquents en exemple de tot lo que per avant podrie succehir queu reputaran a singular merçe y favor de VS.»

Embaxada dels s.rs Diputats.

«Molt Ill.e S.r

Los Deputats del general de Cathalunya per cumplir a la obligacio de son offici, han deliberat ab carta y memorial per propri informar lo Real animo de sa Mag.d dels excessos,

oppressions y agravis que los Capitans y soldats fan y executen en los poblats desta Provincia y suplicarli sie de son Real servey manarlos remediar. Supliquen perço dits Deputats a VS. sie servit acompanyar dita carta ab altre de VS. contenint lo matex pera que multiplicats los intercessors sie sa Mag.[d] servit aconsolar esta Provincia manant cessen estos agravis, oppressions y exessos y sien satisfets los danys fins assi causats ab exemplar castich dels quils han comesos, que ademes es molt propri de VS. fer semblants officis dits Deputats, ho, rebran de VS. a singular favor y merçe.»

Dit die los s.[rs] consellers inseguint la deliberacio del savi consell de cent lo die present celebrat feren fer una embaxada al R.[im] s.[or] bisbe de Barcelona la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent per medi dels s.[rs] Franc.[h] Joan de Vergos militar y Jaume Bru ciuteda.

Embaxada dels Sors. Consellers al Sor. Bisbe en rahó de dits excessos.

«Molt Ill.[e] y R.[im] S.[or]

Lo savi consell de cent ha tingut notitia dels desordens y excessos que cometen los soldats en esta provincia y si be tots ells son tals que offen lo oirlos, lo aver violat les iglesias sagradas matant en aquelles a alguns dels..... (en blanch) perdent lo temor y respecte ques deu a sa divina mag.[t] y a sos s.[ts] y temples sagrats ha causat a dit consell tal sentiment y desconsolacio que falten paraules pera signifficarho a v. s. y que en una provincia ha hont esta tant areygada la fe catholica y son tant respectades les iglesias y llochs sagrats se hagen comesos delictes tant atrosses, per los quals resta tant afligida esta ciutat, qual es lo zel te y ha tingut sempre de attendrer al respecte y decoro dellas, y axi dit consell ha deliberat que per sa part suppliquem com, ab esta supplicam a v. s. mane fer los procehiments y ab la mayor efficacie ques pugue contra los delinquents que esta Ciutat offerex a Vs. tot lo que ella puga fer en esta raho sens perdonar a obra, ni diligencia alguna.»

DIUMENGE á V. de dit. — En aquest die los s.[rs] Consellers reberen una resposta del R.[im] s.[r] Bisbe de Barcelona per medi de un capella de sa casa, o, Palau a la Embaxada que lo die de ayr li fonch feta, la qual dona en scrits ques del thenor seguent.

Resposta del Sor. Bisbe a la precedent embaxada.

Resposta del R.^{m} Sr Bisbe de Barcelona.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Los s.^{rs} Franc.^{h} Joan de Vergos y Jaume Bru reportaren ayr al Bisbe desta Ciutat una Embaxada de part de Vs. y savi Consell de Cent en scrits contenint los exessos comesos en algunas iglesies de aquest Bisbat. Y estimant com es raho lo zel y pietat de Vs. pera enterarse del que en asso ha passat. Respo-nent, diu, que ha enviat son official y vicari general y altres ministres pera pendrer informacio del fet. Y ab la merçe y costat que Vs. li offerex continuara ab valor, y procurara la deffensa de les iglesias y llochs sagrats, com te obligacio, castigant los que resultaran culpats segons sera de dret y justicia.»

Embaxada dels Sors. Consellers als Sors. Diputats en resposta a la seva referent als desordens dels soldats.

Dit die fonch feta altra Embaxada als s.^{rs} Diputats y Oydors del general de Cathalunya per medi dels s.^{rs} Fran.^{ch} Xammar militar y Fran.^{ch} St Genis ciuteda la qual donaren tambe en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Lo die de hayr donaren noticia los s.^{rs} consellers al Savi Consell de Cent de la Embaxada que de paraula fou servit Vs. sels fes en orde als exessos y desordens dels soldats y tingue igual sentiment qual considera te VS. dels treballs patexen nostres..... (en blanch) en occasio que demanaven sos serveys molt gran quietut y repos. Y la major desconsolacio que te es veurer hajen perdut lo respecte a les iglesies, violantles cometent en aquelles morts y altres desacatos. Y en esta raho ha supplicat ab Embaxada al s.^{r} Bisbe desta Ciutat y a Vs. supplique tinga la ma a que contra los agressors se fassen los majors procehiments y ab lo major rigor se pugue que aquesta Ciutat ajudara a ells en tot lo que pora sens faltar a diligencia ni obra alguna.»

Idem al Braç militar responent a la seva sobre lo mateix.

DILLUNS a VJ. de dit. — En aquest die fonch feta altra Embaxada al bras militar per medi dels dalt dits s.^{rs} Fran.^{ch} Xammar y Fran.^{ch} St Genis la qual donaren tambe en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} Senyor.

Fou servit Vs. ab Embaxada ques reporta a iiij. de aquest dar noticia al Savi Consell de Cent dels exessos y desordens han

comes y cometen los soldats contra los Provincials de aquesta Provincia, refferits en dita Embaxada, la atrocitat dels quals y lo just sentiment que de dita embaxada se veu te Vs. mogue a dit Consell a tenir lo mateix, y desconsolacio molt gran, considerant, que tant fels vassalls de sa Mag.t que ab tantas veras y perdua de vidas y haziendas que son notories, han acodit a son Real servey en esta ultima guerra, patescan estas desdichas y violacions, y desacatos los temples, no per lo enemich, sino per vassalls matexos y ministres de sa Mag.t essent en les cases de aquestos socorreguts del que disposen les generals Constitucions de Cathalunya y com lo reparo de aquestos danys sie comes a tots interessant en aquell principalment los caps de aquesta Provincia vehent dit consell, y animos de la bona dispositio te Vs. en arostrar causa tant justa, tant del servey de Deu y de sa Mag.t ha deliberat fasse esta Ciutat quant li sie possible uniformement ab Vs. s.rs Bisbe y Capitol desta Ciutat y generalitat assegurant a Vs. obrara tots effectes de uniformitat y correspondencia, y donant principi a ells fa a saber a Vs. com ho te escrit a sa Mag.t y a sa Ex.a ab lo major encariment ho ha pogut significar y axi matex ho ha representat ab Embaxades a dits Tribunals, y a Vs. supplica mane advertir a esta Ciutat del que en esta raho convindra perque seran tals sos effectes en raho de la conveniencia destas materias que com a S.r dells ne pora disposar VS.»

Festa de Sta. Eulalia.

DIUMENGE á XIJ. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martir s.ta Eularia los s.rs Consellers ab sos prohomens se ajuntaren lo demati a les 8. hores al porcho de s.t Jaume y de alli anaren a la Seu a hont stigueren assentats al altar major a la part del Evangeli ab los banchs de la Ciutat, que alli son, cuberts de vellut carmesi. E alli oyren lo offici, lo qual digue de pontifical lo R.m s.r Bisbe de Barcelona y acabat lo offici se feu proffesso, la qual acompanyaren quatre s.rs consellers per essersen anat de la Seu acabat lo offici lo s.r Conseller en cap, per star desganat, apportant les vares del thalem ab dos dels prohomens y los altres dos prohomens anaren darrera la Custhodia devant del gramial com es costum quiscun any per tal festa: y acabada la proffesso per haver dit de Pontifical lo s.r Bisbe lo offici, los s.rs consellers y prohomens lo acompanyaren fins a son palau, dins lo pati devant la scala, y despedintse de dit s.r Bisbe sen tornaren en dita plassa de s.t Jaume.

Tornada del Sor. Virrey del camp de Salces.

Dit die despres dinar a las quatre hores, vingue y torna a esta Ciutat lo Ex.^m s.^r compte de Sta Coloma lloctinent y capita general del present principat de Cathalunya lo qual venia del camp de Salses en Rossello per la guerra alli se havie tinguda contra lo frances, y per venir ab lo matex privilegi, no se li feu entrada alguna per part de la Ciutat com en altres y semblants occasions sino que entra ab una carrossilla ab lo s.^r Marquez de Villafranca, y Don Fran.^co Villalba, qui lo acompanyaven y los d.^rs del Real consell darrera ab sos cotxos.

Visita dels Sors. Consellers al Sor. Virrey.

DILLUNS a XIIJ. de dit. — En aquest die los s.^rs consellers absent lo en cap per estar desganat, (obtinguda primer hora per Jaume Valiellas altre dels acompanyadors dels s.^rs Consellers) del s.^r Virrey com es costum, a les onze hores del mati, anaren acompanyats dels officials de la Casa de la Ciutat en la Casa, o palacio del Ex.^m s.^r compte de Sta Coloma lloch tinent y capita general del present Principat, lo qual te devant lo pla de s.^t Fran.^ch E arribats en dit palacio y pujats dalt, y entrats en una resala gran, que trau finestres al pla de s.^t Franc.^h y al carrer ample encontraren alli lo s.^r virrey, e posantse los tres s.^rs consellers devant y darrera lo s.^r conseller segon per absentia del en cap, a la ma squerra del s.^r virrey entraren dins de un aposento que trau finestra al carrer ample: al entrar al dit aposento lo s.^r Virrey feu molta cortesia al s.^r conseller segon pera que entras primer, no volentho en manera alguna lo dit s.^r conseller y entrats dins dit aposento, staven ja unas cadires de repos dorades, aparellades en las quals se assentaren, ço es, lo s.^r virrey en lo mitg tenint la præcedencia y los s.^rs Consellers, ço es segon y quart a la ma dreta y ters, y quint al altre part a la ma squerra, Lo dit s.^r Conseller segon per absentia del en cap ab veu molt clara y distincta, li digue, «Ex.^m senyor: los Consellers novament extrets inseguint la consuetut antiquissima desta ciutat, acostumen quiscun any en lo principi de llur conselleria acudir, a besar las mans al llochtinent de sa Mag.^t y com fins vuy per trobarse V. Ex.ª fora desta Ciutat en la Vila de Perpinya y camp de Salses en Rossello no haviem tingut lloch de acudir a la obligacio de nostron carrech y axi en primer lloch donam a V. Ex.ª la norabona y ben vinguda a esta Ciutat, y en segon nos offerim promptes al que V. Ex.ª nos vulla manar, que en tot acudirem ab la puntualitat ques deu, a cosa tant justa confiant, que ab lo emparo y sombra de V. Ex.ª com a tant gran

princep los negocis desta Ciutat aniran encaminats al servey de Deu nostre s.^{or} de sa Mag.^{t}, beneffici y augment desta ciutat, prospere nostre s.^{r} a V. Ex.ª molts anys ab augment de stats com tota esta Ciutat desija.»

Respongue sa Ex.ª que quant rebe la Carta de la extractio de sa s.^{a} ne tingue particular contento per veurer en ella extretas persones de tanta calitat y ser, per les quals se prometia, plasent al s.^{r} molt bon succes per las cosas desta Ciutat, y que ningu lo aventajave de tenirli mes voluntat y desijar los augments y prosperitats de ella, y que tenie escrit a sa Mag.^{t} lo servey tant gran esta Ciutat li havie fet axi en anar en lo Camp de Salses lo s.^{r} Conseller en cap de dita Ciutat ab la lleva y socorro de tant copios n.^{o} de soldats pagats de son sou, en adjutori y deffensa, de las armes de sa Mag.^{t} que Deu g.^{de}, contra lo enemich frances en tant que havie donat dita Ciutat exemple, a totes les demes universitats de Cathalunya que havien fet lo matex servey, digne de ser estimat, y que no obstant, ho avie escrit ab sa carta al Rey nostre s.^{r} y molt de veres encomanat per quant entenie dins pochs dies partirse desta Ciutat pera la Cort del Rey nostre s.^{r} quant Deu fos servit, fos devant la presentia de sa Real Mag.^{t} ley tornarie ab moltas veras encomanar pera que fos de son Real servey honrrar y fer merçe a esta Ciutat com ho merexia y que stigues cert sa s.^{a} que axi estant en esta Ciutat, com fora della y en tot temps lo serviria ab molt gran y affectada voluntat: y despedintse los dits s.^{rs} Consellers de sa Ex.ª sen tornaren acompanyats de dits officials en dita Casa de la Ciutat.

Embaxada de la Ciutat al Sor. Virrey, en queixa dels excessos de les tropes reyals

Dit die los s.^{rs} consellers feren fer una embaxada al s.^{r} Virrey per medi dels s.^{rs} Augusti Pexau ciuteda y Don Fran.^{co} Sorribes la qual apres de haverla explicada de paraula la donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.^{m} S.^{r}

Aquesta Ciutat esta afligidissima y ab la major desconsolacio que pot significar a V. Ex.ª y dels exessos te entes cometen los soldats no sols matant a molts de nostres regnicoles y robant ses aziendas y deshonrrant ses mullers y filles, pero encara violant ses iglesies y llochs sagrats escampant en aquells la sanch dels que patexen estas morts.

Pot esser Ex.^{m} s.^{r} major esta desdicha que despres de haver

patit y perdut ses vides y haziendas tantes persones desta Provincia y al temps que esperaven la consolacio deguda a tants grans treballs los patescan mayors. Perque si be aquells eren exessius, los sustingueren contra lo enemich, pero aquestos los patexen per obrar ab dits soldats majors effectes en las comoditats de ells, que disposen las lleys desta Patria. Supplica a V. Ex.[a] esta Ciutat quant encaridament pot mane castigar aquestos exessos y reprimir á dits soldats en no continuarlos y se acontenten del que per Constitucions los es permes, manant V. Ex.[a] considerar lo perill, que se aventurara, continuant dits soldats estos desordens y lo quant restaran servides les mag.[ts] Divina y humana y esta Provincia ab la quietut de que es merexedora sis done prompte remey a ells.

Representa tambe a V. Ex.[a] lo perjudici ques fa a esta ciutat en la causa del Patro Joan Totosaus en la qual haventhi fet judici lo Juy de prohomens del qual per constitucions de Cathalunya y assenyaladament per lo capitol 16.[e] nos pot appellar, ni se ha appellat may, de judicis de juy de Prohomens han en aquest appellat lo fisc y part restant illusens los privilegis sobre ell disposants y sententia supplicant a V. Ex.[a] mane se execute y se declare no haverse pogut della appellar com ho espera y la seleritat en lo dit negoci de la rectitut de V. Ex.[a]»

Respongue sa Ex.[a] a dita Embaxada (1). . . . . .

. . . .

Visita dels Sors. Consellers al Sor. Bisbe.

DIMARTS a XIIIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers absent lo en cap per star desganat obtinguda primer hora per Jaume Valielles altre dels acompanyadors dels s.[rs] consellers del Reverendissim s.[r] Bisbe de Barcelona pera les deu y mitja ans del mitg die a dita hora anaren los dits s.[rs] Consellers acompanyats dels officials de la present Casa, a fer visita al dit s.[r] Bisbe com es costum quiscun any immediatament despres del s.[r] Virrey, e arribats que foren los dits s.[rs] consellers en dit palau, baix al cap de la scala los reberen uns capellans de sa familia y al recebidor del cap de la scala los isque a rebrer lo matex s.[r] Bisbe y los acompanyá fins dins lo aposento, a hont rebe la visita, y entrats en dit aposento, se assentaren axi lo s.[r] Bisbe

(1) Segueix un espay de sis ratlles en blanch.

com los s.rs Consellers, tots ab ses cadires de repos daurades que alli staven aparellades tenint lo s.r Bisbe la præcedentia, y los s.rs consellers staven lo hu al costat del altre a modo de ala: y lo s.r conseller segon per absentia del en cap, feu son rahonament ab molts grans eloquentia, cumpliment y cortesies los quals accepta lo s.r Bisbe ab molt gran aplauso y contento fent lo matex als s.rs consellers ab molt gran stimacio y voluntat, y despedintse los dits s.rs consellers del s.r Bisbe tornant los acompanyar fins al matex lloch, y los capellans seus baix de la scala del pati, acompanyats de dits officials sen tornaren en Casa de la Ciutat. La visita del s.r canseller nos feu per ser mort los dies passats y no haverni encara altre de provehit.

Torneig en lo Born.

DIMECRES a XV. de dit. — En aquest die despres dinar a les 4. hores se feu lo torneig acostumat en lo Born, en lo qual fonch present y assisti en sa finestra y modo acostumat lo s.r virrey y tambe los s.rs consellers absent lo en cap per estar desganat en ses finestres acostumades tenint en elles a modo de catifes, los cobritaulas de vellut carmesi de la present Casa conforme en altres occasions.

DON LUIS JOAN DE CALDERS Conceller en Cap.

Te-Deum a la Seu per la recuperació de Salces.

DIVENDRES a XVIJ. de dit. — En aquest die, convidats primer los s.rs Conselles de part del Ex.m s.r Compte de S.ta Coloma, llochtinent y Capita general del present Principat de Cathalunya, per lo offici de pontifical y Te Deum laudamus, per dins la Seu se havie de fer dit die a peticio de sa Ex.a en actio de gracias a Deù nostre s.r per la recuperacio de la fortaleza de Salses en Rossello contra lo enemich frances. E axi a les 8. hores demati los s.rs consellers ab sos prohomens se ajuntaren en la present Casa de la Ciutat. E de alli ab dits prohomens anaren a la Seu. E, arribats a ella pujats dalt al altar major y presbiteri se assentaren ab dits prohomens en los banchs de la Ciutat cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli devant dels quals stava ja posat la cadira y strado del s.r Virrey fins a tant lo s.r virrey arribas, y al cap de un rato entenent los s.rs Consellers, que lo s.r virrey venie, y ere ja cerca del portal major de dita seu, anaren de dit altar major ab dits prohomens fins al dit portal major de dita Seu, a hont reberen lo dit s.r virrey posantse y anant fins dalt al dit altar mayor en esta forma ço es devant los verguers dels s.rs consellers ab les maçes baxes, y

apres dels verguers dels s.^{rs} consellers, los dos verguers de la Real Audiencia ab les maçes altes per anarhi lo s.^{r} virrey. E, apres los s.^{rs} 4. consellers, lo hu, apres lo altre, quiscu ab son prohom al costat. E apres lo s.^{r} Virrey a la ma dreta, y lo s.^{r} conseller en cap a la ma squerra los dos sols, passant devant lo prohom del s.^{r} conseller en cap ab lo s.^{r} conseller segon, y los demes ab los dits altres s.^{rs} consellers per edats com es costum y darrerà del s.^{r} virrey y s.^{r} conseller en cap anaven los d.^{rs} del Real consell de dos en dos, ço es lo s.^{r} Regent a ma dreta, lo decano a ma esquerra y axi per sa intiquitat, y arribats que foren dalt en lo dit presbiteri los s.^{rs} conselles y prohomens stigueren junts lo s.^{r} Virrey fins que fonch assentat en sa cadira y strado, y encontinent fentli la deguda salut y cortesia sen passaren a la part de la Epistola vers la sagrastia. E alli se assentaren ab altres banchs que alli la Ciutat te cuberts de vellut carmesi, juntament ab dits prohomens en la forma acostumada, y los s.^{rs} d.^{rs} del Real Consell, sen passaren en los altres banchs que alli la ciutat tambe te conforme los prop dits a la part del s.^{r} virrey (ço es del Evangeli) y en esta forma oyren lo offici lo qual digue de Pontifical lo R.^{m} s.^{r} Bisbe de Barcelona: y al donar de la pau la doná lo diacha al s.^{r} virrey y lo sots diacha als s.^{rs} consellers, y acabat lo offici feuse la proffesso del Te Deum laudamus, per dins de la seu anant en esta forma ço es, lo dit s.^{r} Bisbe vestit de Pontifical ab son gramial, y darrera, anaven los verguers dels s.^{rs} consellers ab les maces baxes. E, apres los verguers de la Real audiencia. E, apres anaven los 4. s.^{rs} consellers lo hu, apres lo altre, quiscu ab son prohom al costat. E, apres anaven lo s.^{r} Virrey a ma dreta y lo s.^{r} conseller en cap a ma squerra, los dos sols. E, apres darrera los dits s.^{rs} virrey y s.^{r} conseller en cap anaven los s.^{rs} d.^{rs} del Real Consell de dos en dos, del modo dalt sta dit y baxaren a acabar la dita proffesso baix a la Capella de la gloriosa Verge y Martir s.^{ta} Eularia ahont stigueren agenollats ço es lo s.^{r} virrey a la part del Evangeli ab alguns s.^{rs} d.^{rs} del Real Consell que noy pogueren entrar tots dins dita Capella per lo gran concurs de gent y los s.^{rs} consellers y prohomens a la altra part de la Epistola, y feuse lo dit offici ademes de Pontifical ab molt gran solemnitat y cantoria a cant de orgue ab vuyt chors repartits entre lo cor, y devant la capella de s.^{ta} Eularia de diversos cantors axi de frares com altres, cosa may vista, si y conforme se acostume de fer en

los Pontificals de Roma y Madrid de tal manera que agrada molt dita festa a tot lo poble: y fonch tant gran lo concurs de gent quey ague, que nos podie anar per la Seu. Y pujats que foren de dita capella de s.ta Eularia los s.rs consellers y prohomens tornaren acompanyar lo s.r Virrey fins al dit portal de la Seu anant del matex modo, y lo dit Real Consell, que al entrar, ahont se despediren ab molt gran cortesia, y de alli ab dits prohomens sen tornaren en la present Casa de la Ciutat, sens acompanyar lo s.r Bisbe encara que agues dit de Pontifical per haver acompanyat lo s.r Virrey per quant la Ciutat en un matex acte, no acostume fer mes de una ceremonia.

Visita de benvinguda dels Sors. Consellers al Sor. Marquès de los Balbasses.

Dit die los s.rs Consellers, inseguint la deliberacio del savi consell de cent celebrat a... [vuyt] del corrent, obtinguda primer hora per medi del subsyndich de la present Ciutat del Ex.m s.r Marquez de los Balvasses que lo die de ayr era arribat en esta ciutat del Camp de Salses en Rossello com á general de la armada contra lo Enemich frances, pera les 3. oras de la tarde per ço los dits s.rs consellers partint a dita hora de la present Casa de la ciutat acompanyats dels officials della anaren a fer visita al dit s.r Marquez de los Balvasses lo qual stave en la Casa o, Palacio del Ex.m s.r compte de S.ta Coloma llochtinent y capita general en lo present principat de Cathalunya devant lo pla de s.t Franc.ch. E, arribats que foren los dits s.rs consellers y pujats dalt a la primera sala de dita casa e, o, palacio los isque a rebrer lo dit s.r Marquez fent molt grans cortesias y compliments als s.rs consellers, en tant que en manera alguna los 4. s.rs consellers no entrassen primer y restant al costat del s.r conseller en cap no volgue may lo dit s.r Marquez posarse a la ma dreta del s.r conseller en cap, sino anarli a ma squerra no obstant, que per moltes vegades y detenintse lo dit s.r conseller ley replica en tant que per no aparexer descortesia y a demasiat porfiar fonch forços a dit s.r conseller aver de obeyr al que lo s.r Marquez gustave en ferli aquexa honrra de anarli a la sua ma dreta, y per tots los aposentos ahont entraven lo s.r Conseller li feye les matexes repliques y noy hague may remey y entrats que foren dins lo aposento, hont lo dit s.r Marquez rebe la visita dels s.rs consellers estaven alli ya unes cadires de repos dorades, aparellades, en les quals lo dit s.r Marquez encontinent y tot primer per fer mes honrra y cortesia als s.rs consellers se assenta en una de dites cadires, ço es, a la mes forana y del

lloch mes inferior a hont avie de star lo s.r conseller quint volent en totes maneres que lo s.r conseller en cap tingues la cadira y precedencia sua y los s.rs conselles se assentassen en les altres cadires, en manera alguna los dits s.rs consellers loy volgueren consentir replicantloy per moltes y diverses vegades y lo dit s.r Marquez responent sempre «que le hiziessen essa merced que el no se moveria de ninguna manera», en tant, que vehent los s.rs consellers, que noy havie remey algu de poderho alcansar y que podien ser culpats del poble de havero consentit fonch forços que yo Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa ab voluntat dels s.rs consellers ab la deguda cortesia digui a dit s.r Marquez que fos sa Ex.a servit de no permetrer tal cosa perque porie esser, que los s.rs consellers ne porien ser culpats del poble, com axo may se fos fet en ninguns s.rs que son vinguts en esta Ciutat y los s.rs consellers los son anats a visitar sino que sa Ex.a avie de star assentat, en la cadire del mitx y millor lloch tenint la precedendencia dels s.rs consellers conforme ho deie lo llibre vert, y ceremonial de la Ciutat que bastave la tanta honrra y merçe los havie feta en lo acompanyament per tots los aposentos com dalt se conte. E axi lo dit s.r Marquez oydes estes coses encontinent se alça de dita cadira ab la cara molt risuenya y afable digue, «éa éa, hagase, no quiero que se quite nada al seremonial y costumbres de la Ciudad» y se assenta a la dita cadira del mitg y los s.rs consellers se assentaren ço es en cap y ters a la ma dreta, y segon, 4.t y quint a la squerra: y assentats que foren, lo s.r conseller en cap ab molt gran eloquencia li explica la Embaxada, donantli la ben vinguda y norabuena, ab molt grans cortesies offerintli, que en tot lo que esta ciutat lo pogues servir, ho farien ab molt gran voluntat, Estimantho molt lo dit s.r Marquez fent les matexes cortesies y cumpliments als s.rs Consellers, y alçantse de dites cadires y anantsen, lo dit s.r Marquez del matex modo los acompanya fins al cap de la scala de palacio, de hont nos volgue mourer lo dit s.r Marquez, ni entrarse que primer los s.rs conselles no sen anassen, no obstant que per moltes vegades loy replicaren. E de alli ab los matexos cotxes y officials de la Casa sen tornaren en la present Casa de la Ciutat.

DISAPTE a XVIIJ.° de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la Ciutat, Joan Totosaus mallorqui ab son pro-

curador ha fer gracias als s.rs Consellers de la merce li havien feta, de que fos relaxat dels carcers comuns de dita ciutat, per ço que a 21. de Janer proppassat fonch tret a Juy de prohomens y votat, fonch trobat prevaler lo dit Joan Totosaus attes consta clarament no tenir culpa en lo que se li opposave fos extret y llibertat de dits carcers ab sagrament y homenatge. E, apres de promulgada dita sentencia fonch per la part contraria appellat de dit Juy de prohomens (cosa inusitada y may entesa) de tal manera que sentintse de asso gravada la Ciutat per no esserse fet may tal ni trobarse scrit ans be star prohibit de poderse appellar de dit Juy los s.rs consellers per ser ja en la present ciutat lo s.r virrey li enviaren una embaxada per dos cavallers, á 13. del corrent donantli raho ab ella de aquest fet lo qual consultat per sa Ex.a ab los mag.chs D.rs de son real Consell, vehent la ciutat en asso tenie justitia maná fer traurer y relaxar lo dit Joan Totosaus de dits carcers conforme lo dit Juy de prohomens avie sentenciat y axi dit Juan Totosaus ne feu gracias als dits s.rs consellers, com dalt stá dit. (1)

Un processat absolt en Juhi de prohomens, va a dar les gracies als Sors. Consellers per haver instat sa excarceració.

Diumenge a XVIIIJ. de dit. — En aquest die per ser 3.r diumenge de mes los s.rs consellers anaren lo demati a les 9. hores al offici, a la iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar ahont stave patent lo sanctissim sagrament y per dita raho oyren dit offici dalt en lo altar mayor a la part del Evangeli assentats ab los banchs de la Ciutat vanovats de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diacha al s.r conseller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers y lo sotsdiacha al cor y acabat lo dit offici se feu la proffesso acostumada per dins la iglesia y lo[s] s.rs consellers ab un cavaller apportaren les vares del Thalem. (2)

Ofici a Sta. María de la Mar.

Dilluns a XX. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi de dos s.rs cavallers un ciuteda y militar feren fer una embaxada al R.m s.r Bisbe de Barcelona la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Nova embaxada dels Sors. Consellers al Sor. Bisbe per rahó de les vexacions dels soldats.

---

(1) Ab aquesta data s' envià pêls Diputats de la Generalitat de Catalunya una embaixada al Virrey, suplicantli que revocàs unes crides publicades en 24, 26 y 28 de Desembre de 1639. Vèjas l' Apèndix XIV.

(2) Entre aquesta jornada y la que segueix, se troba inserta una comunicació dels Diputats de la Generalitat de Catalunya, sens data, acompanyanthi tres embaxades fetes al Virrey a 18, 20 y 22 del mateix Febrer, sobre contrafacció de constitucions y excessos comesos per les tropes reyals. — V. l'Apèndix XIV.

«Molt Ill.e y R.m s.r

Son tan grans los treballs que patex esta provincia per los soldats que la habitan, qual es lo sentiment y desconsolacio, que de ells te esta ciutat, en orde als quals obre ella los effectes li son possibles axi representantlos a sa Ex.a y supplicant lo reparo de ells, com altres y com lo primer y mes efficaz medi per alcansarlo sie acodir a Deu nostre s.r ha deliberat lo savi Consell de cent a 20. del corrent se fasse esta embaxada a Vs. supplicant a VS. sie servit manar fer pregaries y oracions en ses iglesies pera que sa Divina Mag.t apiadantse de aquestos treballs y los que patexen ses iglesies s.tas las quals aprofanan y asegla-rejan robant y venent de ellas los corporals y cometent altres desacatos se apiade de nosaltres.»

Altra embaxada al Ille. Capitol de la Seu sobre lo mateix.

Dit die per lo matex medi se feu altre embaxada tambe en scrits al molt Ill.e Capitol de la seu de Barcelona com la dalt dita y del matex thenor, acceptat que a hont diu fer pregaries y oracions en les iglesies ha de dir en sa s.ta iglesia y lo demes conforme la dalt dita.

Idem als Sors. Diputats.

Dit die per lo matex medi se feu altre Embaxada als molt Ill.es s.rs Diputats del general de Cathalunya en scrits ques del tenor seguent.

«Molt Ill.e s.r

Lo die de ayr se llegiren en lo Savi consell de cent la embaxada y demes papers que fou servit VS. insinuarli, dels quals entengue, lo stat miserable en que stan constranyits los pobles de aquesta Provincia a causa de les vexacions dels soldats que la habitan, y las diligencias que obre Vs. per al reparo de ells, feu molt gran stimacio dit Concell de que Vs. li donas esta noticia, y occasio pera que experimentas lo quant desija esta Ciutat en conformitat de Vs. la quietut y beneffici de dita provincia y Provincials della, dels treballs dels quals y desdichas que patexen te molt gran desconsolacio y sentiment de animo, y ha deliberat lo ques conte en lo paper ques doná VS. assegurant a vs. que no perdonara a diligencia alguna que sie conveniencia a la materia y ab particular attencio a las que manara Vs. significarli pera que ab les que Vs. obrara se alcanse uniformament lo fi ques desija.»

Dit die per lo matex medi se feu altra embaxada en scrits al molt Ill.e Bras militar la qual es del thenor seguent.

Idem al Braç militar.

«Molt Ill.e s.r

Lo molt Ill.e consistori de la generalitat ab embaxada en scrits fou servit de donar noticia al savi consell de cent del miserable stat en ques troba esta Provincia per las vexacions y desordens que obren los soldats ab los provincials della, pera que aquesta Ciutat en conformitat de aquell consistori fasse las diligençies li sien possibles pera que estos exessos tingan prompte remey y com en lo attendrer al reparo dells interesse tant aquesta ciutat y tambe VS. a deliberat lo ques conte ab lo paper se entrega, y supplica a Vs. obre los effectes li sien possibles pera que se alcanse lo remey de aquestas desdichas assegurant a Vs. que no perdonara a diligencia ni treball algu, y ab major gust significantli a VS. les diligencias que aparexeran averse de fer.»

DIMARTS a XXJ. de dit. — En aquest die se tingue Concell de Cent de despres dinar, de y per raho dels grans exessos feyen los soldats en lo present principat de Cathalunya conforme ab embaxada lo die de ayr fonch representat a dit Concell per part dels s.rs Diputats de Cathalunya, y per dit Concell fonch deliberat se fes una solemne embaxada al s.r virrey per los s.rs concellers y tot lo savi Concell de Cent. E axi inseguint la dita deliberacio obtinguda ora de sa Ex.a per medi de Jaume Valiellas altre dels acompanyadors dels s.rs concellers pera las vuyt hores de la tarde, perço a dita hora se feu dita Embaxada partint de la present casa de la Ciutat tocant la campana de Concell ab pausa des del partir fins al tornar anant en esta forma. Ço es per ser de nits acompanyats de 50. atxes anant devant los verguers dels s.rs concellers ab ses maçes altes e apres los s.rs concellers en cap y segon sens portar ningun prohom al mitg apres anave tot lo dit Concell de Cent ço es cavallers, ciutadans y artistes, a la ma dreta, e al altre part squerra mercaders y menestrals. E apres del dit concell anaren los tres s.rs Concellers ters, quart y quint, sens portar tampoc ningun Prohom al mitg. Y arribats que foren a Palacio a la porta de aquell los isqueren a rebrer quatre patges de sa Ex.a ab ses atxes y pujats dalt y entrats en la sala gran de Palacio que trau finestres al pla de s.t Fran.ch y carrer ample trobaren alli lo s.r virrey sota de un docer de vellut negre, rebe dita Embaxada stant de peus y los dos s.rs Consellers,

Embaxada solemne del Concell de Cent al Sor. Virrey, en queixa dels grans excessos comesos en Catalunya per los soldats de sa Magestat.

ço es, cap y segon se posaren a la part squerra de sa Ex.ª aguardant que tot lo concell y los altres 3. s.rs concellers fossen entrats en dita sala posantse les hores los dits sinch s.rs concellers, ço es lo s.r Virrey en lo mitg, en cap, ters, y quint a la ma dreta y segon y quart a la ma squerra y tot lo Consell de una part y altre conforme al anar. Lo dit s.r Conseller en cap, li explica la Embaxada algun tant de paraula y apres donantloy en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.m S.r

Los Diputats y Oydors de la generalitat, lo die de ayr donaren noticia al savi Concell de Cent, dels exessos y desordens y sacrilegis que cometen los soldats los quals exessos y tant (sic) continuats en lo paper ques dona a V. Ex.ª: de aquestas desdichas tingue dit consell, la major desconsolacio que pot significar a V. Ex.ª y axi ha deliberat lo die de vuy ab embaxada aconsellassem y supplicassem los consellers, acompanyats de totes les persones de dit Consell a V. Ex.ª lo reparo de aquestos danys que cedexen en deservey de Deu nostre s.r de sa Mag.d y total ruyna de aquestos sos fidelissims vassalls que despres de haver patit lo que sap V. Ex.ª en esta ultima guerra en temps que merexien lo alivio y descans degut a estos treballs venen a supportarlos majors, manant V. Ex.ª los inconvenients y sinistres successos que de no remediar promptement estos danys poden succeyr en deservey de las Mag.ts Divina y humana tenint dit concell aquesta diligencia per una de las majors pot obrar per reparo de aquestes coses y pera que en ningun temps puga esser carregada esta ciutat de qualsevol sinistre succehesca per raho de dits desordens ans be correga tot per compte de V. Ex.ª»

A la qual Embaxada respongue sa Ex.ª que ell fins a tant que los dies passats, o, entengue per medi dels s.rs Diputats no ne avie entes cosa ninguna, que ell miraria los papers y tornarie resposta a sa s.ª

Primer día de Quaresma.

DIMECRES á XXIJ. de dit. — En aquest die primer die de quaresma los s.rs consellers, demati a les 9. hores oyren una missa baxa en la Capella de la present casa y acabada aquella prengueren sendra y apres anaren a la Merçe y a la Trinitat per lo Jubileu, conforme es costum quiscun any per dit die.

Hospital general: sermó y mise-

DIVENDRES a XXIIIJ. de dit. — En aquest die primer divendres de quaresma los s.rs Consellers lo despres dinar a les 3.

hores anaren al Hospital general de s.[ta] Creu a hont oyren lo sermo y miserere y apres cercaren les cambrades dels mala[l]ts y malaltes acompanyats dels Administradors de aquella (sic).

rere y visita dels Sors. Consellers als malalts.

Dit die lo s.[r] Virrey per medi de mossen Monserrat Puigvert scriva de manament, envia una resposta en scrits als s.[rs] Consellers a la embaxada a sa Ex.[a] donada per los s.[rs] consellers y savi Consell de Cent a 21. de dit la qual es del tenor seguent.

Resposta del Sor. Virrey a la embaxada del día 21.

«Sa Ex.[a] a la Embaxada que a 21. del corrent li es estada feta y donada per los mag.[chs] consellers y Concell de cent de la ciutat de Barcelona, Diu, y respon, que tenint de alguns dies atras quexas contra los soldats y Provincials, y noticia de alguns delictes que per ells son estats comesos a enviats alguns assessors de la capitania general y altres d.[rs] y officials a rebrerne informacio, y que en tenir los processos que en execucio de dites comissions seran estats fulminats manara castigar los delinquents ab molt gran cuydado y pera que en cosa que importa tant no si dexe diligencia alguna, diu a vs. que si te noticia dels delictes, exessos, llochs ahont se son comesos y delinquents estimara molt que VS. ley done declarantlos per menor juntament ab les proves, ab que poran averiguarse y restar provats, procurant que acudan los interessats al Mag.[ch] D.[r] Raphel Puig Jutge de la regia Cort lo qual te sa Ex.[a] anomenat en la present ciutat per dit effecte per que axi ab major rigor y celeritat puguen dits delictes esser castigats y puga sa Ex.[a] ministrar justicia. (1)

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die festa del glorios s.[t] Matia Apostol los s.[rs] concellers absent lo ters per ser fora ciutat de mati a les 9. hores anaren a la iglesia del Hospital de la Misericordia E alli stigueren assentats a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi E al altre part de la Epistola uns altres banchs, o, scons los Administradors de dit Hospital a hont se feu la extractio de una pobre donzella de dit Hospital per la causa pia fundada per lo quondam s.[r] Mathias de Vilar Ciutada honrrat de Barcelona: y extreta que fonch dita donzella los s.[rs] consellers y apres los dits Administradors ab dita donzella extreta anaren en la iglesia dels Pares teatinos

Festa de St. Macià. — Causa pía Vilar en l'Hospital de Misericordia: extracció de una donzella pobre.

---

(1) La embaxada transcrita se troba també per inserta en l'original. A ella seguexen un vot dels advocats de la ciutat relatiu a crides reyals, contraries a constitucions y a convocació de sometent general pera'l siti de Salces, y una comunicació ó embaxada dels Consellers als Diputats sobre lo mateix; quals dos darrers documents poden vèurers en l'Apèndix XV.

de s.[t] Mathias que esta alli junt lo carrer dels Telles devant la iglesia que abans solie esser de monges de Montalegre ahont oyren lo offici y sermo assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la Ciutat vanovats de vellut carmesi per estar patent lo ss.[m] sagrament, y al donar de la pau la dona lo diacha al s.[r] conseller en cap y lo s.[r] conseller en cap als demes s.[rs] consellers per ser aquest lo primer any que tingueren diacha en lo offici com en lo any passat per no haveri diacha la dona un dels pares de dita iglesia ab sobrepellis y stola: y acabat lo dit offici los s.[rs] consellers sen anaren en ses cases y los dits Administradors acompanyaren y tornaren la dita donzella extreta en dit Hospital de la misericordia com se fa axi quiscun any dit die.

Visita del Marquès de los Balbasses als Sors. Consellers.

DILLUNS á XXVIJ. de dit. — En aquest die a les sinch oras de la tarde vingue en la present casa de la ciutat lo Ex.[m] s.[r] Marquez de los Balbasses a tornar la visita que los s.[rs] concellers los dies passats li feren, lo qual isqueren a rebrer a la primera porta los officials de la present casa y alguns s.[rs] cavallers y ciutadans qui per dit effecte havien convidats y los s.[rs] consellers entre las dos portas junt y devant la graella que esta ficada al mitg de la scala y feta la deguda salut y cortesia los 4. s.[rs] consellers se posaren devant de dos en dos restant darrera lo s.[r] conceller en cap a la ma squerra de dit s.[r] Marquez y entrant en esta forma dins la instancia de Trentenari se assentaren en los ascons que alli son, estant lo dit s.[r] Marquez en lo mitg tenint la precedencia y los s.[rs] concellers ço es cap 3.[s] y 5.[t] a la ma dreta y segon y quart a la ma squerra ahont estigueren fent un molt llarch rahonament per spay de mitja hora acabat lo qual despedintse lo dit s.[r] Marquez los dits s.[rs] Concellers ab molt grans cortesias y cumpliments lo acompanyaren fins a la primera porta de dita casa fins a tant que lo dit s.[r] Marquez se fonch posat dins lo cotxo.

DIMARTS a XXVIIJ. de dit:

Carta reyal recomanant fer pregaries per la guerra y esmena de pecats publichs

Copia de la carta de sa Mag.[t] perals s.[rs] concellers per pregaries per necessitat de las guerras.

«A los Amados y fieles nuestros los concelleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Desseando que nuestro s.r oyesse propitio nuestros ruegos, os encargue los dias passados que en essa ciudad se hiziessen continuas oraciones y cuydassedes del castigo de peccados, y aunque devo fiar de vuestro cuydado el zelo de la execucion, todavia con la occasion de crecer tanto los riezgos segun los avisos, me ha parecido volver a encargaros ordeneys que en essa Ciudad se aviven las rogativas, y frequentemente se hagan oraciones por los successos de toda mi Monarquia este año pidiendo a nuestro s.r con el major affecto que sea possible se sirva de encaminar mis armas a que consigan solamente aquello que fuere necessario para la paz que solo desseo y pido a Dios y el major alivio y descanço de mis buenos y fieles vassallos que tanto padescen con esta guerra y juntamente os encargo veleys mucho en todo lo que os toca en amonestar a la virtud castigar peccados publicos y que se reformen malas costumbres procediendo con el cuydado que conviene en cosa tan propria de vuestra obligacion en que me servireys. Data en Madrid a XIIJ. de Hebrero M.DC.XXXX.

Yo El Rey.

V.t Vico R. V.t Bayethola R.
V.t Magarola R. V.t Cisternez R.

P.us de Villanueva secretarius.»

Dit die per quant los s.rs concellers enviaren dos s.rs cavallers ab Embaxada al molt Ill.e Capitol pera ferlos a saber lo contengut en dita carta per raho de ditas pregaries perço lo dit molt Ill.e Capitol envia semblant embaxada als s.rs concellers per medi dels s.rs Don Joachim Carbonell y lo s.r Fran.co Tavarner canonges de la seu de Barcelona fent a saber als s.rs concellers com lo dit molt Ill.e Capitol tenint attendencia a la Real carta de sa Mag.t avie deliberat que per ara en raho de dites pregaries se posas una collecta en totas las missas y officis se diuen y que determinant lo molt Ill.e Capitol altra cosa ne farien sabedor a sa S.a

Resolució del Capitol de la Seu sobre dita reyal carta.

Dimecres a XXVIIIJ. de dit.

Bixest.

Don Luis Joan de Calders Conceller en Cap (1)

(1) D'aquí en avant, com podrà veures, lo Conseller en cap no observa ab regularitat la prescripció de fermar lo *Dietari* cada quinzena.

MARS.

Hospital general: sermó y miserere.

DIVENDRES a IJ. de dit. — En aquest die segon divendres de quaresma los s.rs consellers despres dinar a las tres horas anaren a oir lo sermo y miserere al hospital general de s.ta Creu.

Noves crides y pragmàtica reyals sobre francesos y fortificacions.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest die los s.rs consellers feren fer una embaxada als s.rs deputats per medi dels s.rs Franc.h Joan de Vergos militar y Antoni Magarola ciuteda la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

En orde a las conferentias tingueren los mag.chs advocats de aquesta casa ab los anomenats per v. s. per materia de las cridas reals y pragmatica sanctio que mana sa Ex.a publicar a 2. de jener 1639. ab embaxada aquesta ciutat representa a sa Ex.a encontraven ab los privilegis reals a ella per sa mag.t y sos serenissims progenitors consedits supplicantlo fos servit aconsolarla en manarles revocar y a v. s. ne feu altra pera que attes encontraven ab les constitucions de Cathalunya fos servit exir a la deffensa dellas ha entes ara ne a manat publicar altres a 24. de febrer proppassat contenint lo mateix effecte: y considerant lo savi consell de cent lo preiudici que en raho delles se fa a dits privilegis y constitucions ha deliberat a 3. del corrent se fes altra embaxada a sa Ex.a pera que les mane revocar y a v. s.a esta ab la qual lo supplica sie servit manar fer totes les diligencies convenients al reparo de dites constitutions com es propri de v.a s.a obrar estos effectes y los demes que tocan a la obligacio de son offici que ab esta ciutat trobara v. s.a la dispositio que sempre pera servirlo y obrar los que li seran possibles.»

Embaxada al Sor. Virrey demanantli la revocació de dites crides.

DIJOUS a VIIJ. de dit. — En aquest die per medi de dos s.rs cavallers un ciuteda y un militar se feu una embaxada al s.r virrey per part de la ciutat la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

A ocasio de unas cridas reals y pragmatica sanctio que mana v.a Ex.a publicar a 2. de jener 1639. representa a v. Ex.a aquesta ciutat que encontraven ab los privilegis reals per sa

mag.^{t} (Deu lo g.^{de}) y sos serenissims progenitors a ella consedits y supplica a v.^{a} Ex.ª fos servit de aconsolarla manant revocar dites crides y pragmatica sanctio, ha entes ara que a 24. de febrer proppassat ne a manat v.^{a} Ex.ª publicar altres contenints lo mateix effecte, causant a esta ciutat mayor desconsolatio perque pensave estar segura de dita revocatio: y axi inseguint la deliberatio del savi consell de cent feta a 3. del corrent ab lo major sentiment que pot significar, supplica a v. E.^{a} sie servit manar revocar unes y altres crides attes son contraries a dits privilegis y aconsolar a dita ciutat en esta rao que spera aquesta y maiors merces de v.^{a} Ex.ª»

Copia de la Carta de sa Mag.^{t} enviada per lo s.^{r} virrey als s.^{rs} Consellers.

Carta de sa Magt.: excessos dels soldats. - Catalunya deu allotjar y mantenir l'exèrcit reyal.

«A los amados y fieles nuestros los Conselleres de la nuestra Ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Todos los exessos que uvieren cometido los soldados e mandado se castiguen, como tambien los que uviera en los de la tierra pero siendo preciso que se mantenga esse exercito para deffender la Provincia mientras estan en poder de franceses, los puestos que ocupan y perseveran en intentar mayores hostilidades, fuera digna consideracion de vuestras obligaciones no assistir a la oposition que se haze para que no se sustente por cuenta de la Provincia pues no ay otro medio de conservar la gente para que obre en la occasion ni para que esté en buena disiplina y quanto mas os desviays de lo que se deve hazer tanto mas siento la occasion, que dais a las desordenes que passan dentro de vuestra mesma casa y al permitirlas sin obrar luego con los medios proporcionados al escarmiento y al exemplo se aparta mucho de la consideracion conque os deveys governar por vuestra misma reputacion y por la quietut publica no podiendo yo permitir semejantes exessos ni dexar consentir los ierros que desdiçen de la primera obligacion en mis vasallos, el alojamiento se ha de executar assistiendo la Provincia a el con lo necessario lo qual sembia especifi-

cado (1) al Conde de Sta Coloma mi lugartiniente y capitan general en esse Principado y condados a quien he mandado que con resolucion obre y de manera, que el que se opusiere sienta con la demonstracion la pena de su ierro pues por vanas interpretaciones no he de exponer essa Provincia al riezgo de que la hallen segunda vez desarmada fransezes. Espero que essa Ciudad reparara en todo lo que deve advertir, y que grangeara nuevos meritos en occasion que tanto puede adelantarlos, para que me halle yo siempre con la satisfacion de su affecto y fidelidad que es razon pues el aprieto de la occasion no me dexa arbitrio. Data en Madrid a XXVIIJ de febrero 1640.

Yo El Rey.

V.^t Cardinalis. V.^t Bayethola R.
V.^t Vico R. V.^t Sisternes R.
V.^t Magarola R.

P.^us de Villanueva secretarius.»

Fraus en la exacció del dret de Periatge: queixa del Consolat de la Llotja.

Dit die de Dijous a VIIJ. de dit, per los honorables deffenedors de la llotja de la mar de la present Ciutat fonch reportada una Embaxada als s.^rs Consellers de part del magistrat de dita llotja la qual donaren en escrits ques del tenor seguent.

«Lo Honorable Consell de Vint del Magistrat de la Lonja de la mar de la present Ciutat en lo consell selebrat a 7. de Mars *1640* ha deliberat que per part de dit Magistrat sie feta Embaxada per los deffenedors acompanyats ab dos, o, quatre prohomens del present Consell als Ill.^es s.^rs consellers de la present Ciutat y als Ill.^es s.^rs Diputats representant a dits s.^rs consellers, com Amador Vilar y als s.^rs Diputats com Joan Casals officials llurs no sols son part perque los contrahents qui despachen mercaderies en la Casa de la generalitat no paguen lo dret de periatge, pero encara donen als tals contrahents expedient y forma de hont lo deffenedor de la lonja no pot tenir noticia dels tals contrahents per lo que consenten despatchan en nom de persona incognita lo que es contra del que ses s.^as tenen ordenat y en total destruccio de la exactio del dit dret del pariatje y tambe se represente a dits s.^rs Diputats com lo dit die dit Casals es anat en casa del deffenedor de la Lonja y sen ha aportat de sa casa un vestit de taffeta y una capa molt usat no tant a titol

(1) V. en l'Apèndix XVI lo document que comensa: «Forma en que se aloja el Exercito en Lombardia y lo que los del Pais dan a los soldados en los alojamientos.»

de veurer si estave bollat com en emulacio de dit deffenedor y per conseguent del present magistrat supplicant a ses s.es sie de llur servey manar remediar dits exessos confiant aquest magistrat rebrer la merçe que en totes occasions de ses s.as te experimentat y que axi be se diga a ses s.es que si extrajuditialment son servits se amostrara per part del present Magistrat los privilegis de la present casa pera que sels certiore de la justitia de dita Lonja.»

A la qual embaxada respongue lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers companys seus que ho veurien y tractarien y que tot lo que porien fer per aquella casa ho farien ab moltas veras.

Sermó y miserere a l'Hospital general.— Perdons de St. Llàtzer.

DIVENDRES a VIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs consellers lo despres dinar anaren al hospital general de S.ta Creu per ser divendres de quaresma ha oir lo sermo y miserere y apres als perdons de s.t Latzer.

Embaxada dels Sors. Consellers als Sors. Diputats per lo del allotjament de les tropes reyals.

DIMECRES a XIIIJ.° de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi de dos s.rs un cavaller y un ciuteda feren fer una embaxada als s.rs deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent:

«Molt Ill.e S.or

Lo die de air fou servit sa Ex.a donar als s.rs consellers una carta de sa mag.t y memorial en orde als alojaments dels soldats copia dels quals se dona a vs.a ques legiren dit die en lo savi consell de cent lo qual considerant que en la materia que allis tracta interessa tambe v. s. ha deliberat que ab esta embaxada de part de dit consell se supplicas com se supplica a v. s.a sie servit de tenir a be de que, o, tenint consemblant carta y memorial, o, altrament manar censurar la materia y donar notitia als s.rs consellers del que li apparexera se deu fer y respondrer a sa mag.t peral qual effecte y interes de la ciutat ha fet nominacio de dotse persones per les quals batuda aquella la refferescan ab lo que auran diligenciat y tambe la resposta auran minutat al savi consell de cent pera que ab tant acertada guia com la spera rebrer de v. s. pugue pendrer la resolutio que mes convindra al servey de Deu nostre s.or de sa mag.t y beneffici de aquesta ciutat y provincia.» (1)

---

(1) V. en l'Apèndix XVI la resposta dels Diputats a la precedent embaxada; la copia de la carta reyal adreçada als mateixs sobre dit afer, y 'l memorial relatiu a la forma en que devian allotjarse les tropes a fayçó de lo practicat en Lombardía.

Festa de Sta. Madrona.

DIJOUS a XV. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martyr s.^{ta} Madrona la proffesso per lo clero de la seu ana lo demati a les vuyt hores ha dir lo offici a la iglesia de dita s.^{ta} dalt en la montanya de Montjuych la qual acompanyaren tres dels s.^{rs} consellers ço es ters quart y quint absents lo en cap y segon per star desganats apportant les vares del talem ab tres cavallers: y quant foren arribats en dita iglesia de s.^{ta} Madrona se assentaren alli al presbiteri a la part del Evangeli ab lo s.^{r} Bisbe de Barcelona ab sas cadiras y coxins de vellut carmesi: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{r} bisbe y lo dit s.^{or} bisbe als s.^{rs} consellers y lo sots diaca als del gremial com es axi costum.

Sermó y miserere a l'Hospital general.— Perdons de St. Llàtzer.

DIVENDRES a XVJ. de dit.—En aquest die los s.^{rs} consellers anaren lo despres dinar al hospital general ha oir lo sermo y miserere y apres als perdons de s.^{t} Latzer.

Festa de St. Joseph.

DILLUNS a XVIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die per quant per ser la festa del glorios patriarca s.^{t} Joseph los s.^{rs} consellers estaven convidats per anar a oir lo offici y sermo en dita iglesia noy pogueren anar per so ja casi tota la nit de antes estigueren aiuntats en la present casa per raho de la captura se avia feta en dita nit de la persona del molt Ill.^{e} s.^{or} Franc.^{h} de Tamerit diputat militar del general de Cathalunya pres y capturat en los carcers reals de la present ciutat per Miguel Joan de Monrrodon Algutsir ordinari de sa mag.^{t} conforme per part dels s.^{rs} diputats y ohidors fonch encontinent fet a saber als s.^{rs} consellers axi que los dits s.^{rs} consellers attenents a la correspondencia y uniformitat molt gran se deuen tenir les dos cases com sempre y maiorment sent aquest negoci hu dels mes graves se dexan considerar lo demati a les sinch horas manaren tocar a consell de cent y sent junt aquell vingue en ell mossen Fran.^{ch} Corretger y Mestre scriva de manament lo qual digue en presentia dels s.^{rs} consellers y savi consell de cent com sa Ex.ª li avia manat donas la carta que ell aportave en ses mans del Rey nostre s.^{or} a dits s.^{rs} consellers y savi consell y que los digues ans de desclourer aquella que lo die de dema lo s.^{or} virrey los enviarie a dir lo que aserca del contengut en ella se aurie de fer: y anat que sen fonch lo dit mossen Corretger y Mestre, los s.^{rs} consellers manaren desclourer la dita carta y aquella legir en presentia de dit consell la qual es del thenor seguent.

Captura del Diputat Militar.

«A los Amados y fieles nuestros los conselleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Por lo que conviene a mi servicio, os encargo y mando, que debaxo del juramento de fidelidad que me deveys assistays al conde de S.[ta] Coloma mi lugartiniente y capitan general de essa provincia en todo lo que os ordenare assi en materia de prisiones como en otra cualquier cosa en que cumplireys con vuestra obligacion y mi servicio, como lo espero de vuestra fidelidad. Data en Madrid a XIIIJ.[o] de marso MDCXXXX.

Yo El Rey.

V.[t] Car.[lis] V.[t] Bayetola R.
V.[t] Vico R. V.[t] Sisternes R.
V.[t] Magarola R.

P.[us] de Villanueva secretarius.»

E legida dita carta en dit consell vingue en aquell una embaxada ab masses altes de nou persones de tots staments ab igual numero de part dels s.[rs] diputats y ohidors del general de Cathalunya la qual apres de aver la explicada de paraula, la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Ayr diumenge a la tarda lo Algusil Monrrodon captura la persona del s.[r] Franc.[h] de Tamerit deputat militar y aquell aporta pres en los carcers reals de la present ciutat. Esta captura te als deputats ab lo sentiment y desconsuelo que v. s.[a] pot pensar maiorment no considerant hi causa. Lo fet es de gran pes y consequentias sempre v. s. ha acostumat aconsolar y aconsellar los deputats en conformitat de la antiga correspondencia de las dos casas donen ne avis a v. s. com es just y juntament supplican sie servit per los medis que v. s.[a] judicara convenients valer los y donar los son parer en lo que deuen fer y obrar per que ab tant bon medi y consell se alcanse lo remey que la occurrentia del cas demana queu rebran a merce de v. s.[a]»

E apres de aver feta dita embaxada per quant eran serca de las onse horas ans del migdie y lo consell nos podie disgregar per ser lo cas tant grave y de tanta necessitat y per que y havia

Missa celebrada en la sala del consell de cent.

molts de consell y tambe los s.rs consellers que no avian ohit missa y ser die de s.t Benet (S.t Joseph) festa de precepte y dubtant los s.ors consellers que obrint la porta no sen anassen algunes persones de dit consell fent molt gran falta al negoci perço los s.rs consellers pensaren sis podie fer un altar llevadis en la mateixa sala de dit consell dient missa en ell per oirla los s.rs consellers y los de dit consell y per quant nos podie fer sens obtenir licentia del R.im s.or Bisbe de Barcelona perço enviaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa al dit s.r bisbe lo qual trobi a la deputatio que estave a brassos al qual demani dita licentia de part dels s.rs consellers y aquella vista la necessitat tant gran dona y consedi liberament pro hac vice tantum en presentia del s.r conseller segon y dels s.rs deputats qui estaven alli. E tornada per mi dit Sabata esta resposta encontinent ab la mateixa taula gran que tenen devant los s.rs consellers se feu un altar llevadis en lo qual si digueren dit mati les dos misses que se avian de dir ordinarias baig en la capella de dita casa les quals ohiren en dita sala de consell de cent los s.rs consellers los de dit consell de çent y altres qui les volgueren oir cosa may vista ni entesa en esta casa.

Embaxada de la ciutat al Sor. Virrey demanantli la deslliurança del Diputat militar.

Dit die los s.rs consellers acompanyats de promens inseguint la deliberatio del savi consell de cent celebrat dit die feren una Embaxada al s.or virrey estant de peus axi lo s.r virrey com los s.rs consellers y promens ço es los s.rs consellers a una part y los promens a laltra: la qual embaxada apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Lo die de vuy ha deliberat lo savi consell de cent que los consellers acompanyats de prohomens ab embaxada representassem a v. Ex.a la desconsolatio y sentiment gran te aquesta ciutat de la captura ha manat v. Ex.a de la persona de Franc.h de Tamerit diputat militar de aquest principat y que manant v. Ex.a considerar la falta fa sa persona al attendrer aquella casa al mayor servey de les mag.ts divina y humana y al beneffici de aquesta provincia supplicassem a v. Ex.a sie servit aconsolar a aquesta ciutat en manarlo relaxar que ho rebra a singular merce de v. Ex.a»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a que plagues al S.r estigues en sa ma lo podero fer queu farie de molt bonissima

gana empero per quant lo tenia capturat per orde expres de sa Real mag.^{t} per sa Real carta de 14. del corrent no li era possible podero fer pero que en tot lo que ell pogues valer y aiudar ho faria ab molt gran voluntat.

Embaxada dels Sors. Consellers als Sors. Diputats en rahó a la captura del militar.

Dit die los s.^{rs} consellers per medi de dos s.^{rs} un ciuteda y un militar feren fer una embaxada als s.^{rs} Deputats la qual los donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo savi consell de cent ha tingut molt gran desconsolatio y sentiment de la captura del s.^{r} Franc.^{h} de Tamerit diputat militar de la qual es stat servit v. s. darli notitia ab solemne embaxada lo die de vuy y obrant aquesta ciutat sos acostumats effectes de uniformitat y correspondencia en servey de v. s. y pera mayor acierto dells ha deliberat que sens disgregarse dit consell se miren unes scriptures conferents al fet occorrent y que refferida sta diligençia en dit consell de la deliberatio que aquell pendra se done notitia com la donam a v. s.»

Altra embaxada als mateixos.

Dit die los s.^{rs} consellers feren fer altra Embaxada als dits s.^{ors} deputats la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{or}

Lo die de vuy ha deliberat lo savi consell de cent que los s.^{rs} consellers en forma de ciutat y acompanyats de prohomens vagen ab embaxada a representar al s.^{or} comte de Sta Coloma virrey y capita general de aquest principat lo desconsuelo gran te esta ciutat de la captura del s.^{r} Franc.^{h} de Tamerit deputat militar del present principat supplicant a sa Ex.ª attesa la falta que fa sa persona als negocis de la generalitat y al mayor servey de les mag.^{ts} divina y humana y beneffici de aquest principat, sie servit sa Ex.ª aconsolar a dita ciutat manarlo relaxar queu rebra a particular merce de sa Ex.ª y que la resposta fara lo s.^{r} virrey la referescan los s.^{rs} consellers encontinent en lo savi consell de cent, y que per dos cavallers un ciuteda y un militar se vage a visitar al dit s.^{r} deputat militar dientli lo sentiment ha tingut de sa captura esta ciutat offerintli obrar en son servey tot lo que li sia possible continuant esta diligencia de visitarlo cadaldia durant lo temps de sa captura y que axi mateix per dos cavallers un ciuteda y un militar se fasse a v. s. la

Lo Concell de Cent acorda visitar cada dia al Diputat près

present embaxada assegurant a v. s. la voluntat gran ab que obra estas diligentias la ciutat y effectuara les demes que en beneffici de v. s. y de la generalitat convindran fer.»

Captura del Diputat militar: nova embaxada al Sor. Virrey.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi de quatre s.rs cavallers ço es dos ciutedans y dos cavallers feren fer una embaxada al s.or virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Pera representar al Rey nostre s.or (Deu lo g.de) la desconsolatio te esta ciutat de la captura de Franc.h de Tamerit diputat militar y per altres coses que ab instructions se disposaran convenients a dita ciutat feu nominacio lo savi consell de cent de aquella lo die de air de tres embaxadors que son Pau Boquet donsell, Ramon Romeu ciuteda honrrat de Barcelona y del d.r en medicina Miquel Vilanera als quals y ha dita embaxada ha deliberat dit consell se supplicas com supplicam a v. Ex.a sie servit de honrrarlos acompanyantlos les cartes pera sa mag.t ministres y persones que a v. Ex.a aparega convenir en rao de la persona de dit Franc.h de Tamerit y del carrech que representa, al qual volent lo visitar per part de dit consell dos cavallers dell dit die de air digueren les guardes de vista de sa persona tenian orde de v. Ex.a de no dexarli parlar algu, sie servit v.a Ex.a millorant lo de presons manarlo posar en la obra nova lloch propri conforme lo carrech que representa que ho rebra esta ciutat a singular merce de v.a Ex.a»

A la qual embaxada respongue sa Ex.a que ho veurie y que tot lo que a ell li fos possible ho farie de bonissima gana y que tornarie resposta.

Idem: debats.

Dit die los s.rs deputats enviaren una embaxada als s.rs consellers per medi dels s.rs don Joan de Paguera y Hieronym de Navel ciuteda la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Los deputats del general de Cathalunya fan a saber a v. s.a com ab Embaxada de nou personas dels tres estaments han supplicat a sa Ex.a fos servit allibertar la persona de Franc.h de Tamerit deputat militar copia de la qual se dona a v. s. juntament ab la resposta de sa Ex.a que tot se a representat en los

brassos, los quals an donat son parer que a v. s. se legira. E aparexent a dits deputats era aquell lo mes acertat an resolt de enviar a sa mag.^{t} una embaxada en forma y supplican a v. s. sie servit acompanyar aquella ab altra ab la forma que a vs. li aparexera mes convenient queu rebran de la ma de v. s. a singular merçe.»

Copia de la Embaxada feta al s.^{or} virrey de part dels s.^{rs} deputats del general de Catalunya.

»Ill.^{im} y Ex.^{im} S.^{or}

Miquel Joan de Monrrodon Alguasil ordinari de sa mag.^{t} ha capturat la persona del deputat militar del general de Cathalunya, y aquell ha portat pres en los carcers reals desta ciutat ha hont esta detingut: y com per reals privilegis capitols y actes de cort, los deputats y ohidors durant son trienni no pugan esser empetxat[s] ni impedits en lo exercici y administratio de las generalitats per resultar en dany evident de la cosa publica y dita captura tinga als deputats ab gran aflixio y desconsuelo, mayorment no sabent causa que haia pogut ocasionarla, supplican a v. Ex.ª dits deputats extrajudicialment per medi desta embaxada sie de son servey manarlo relaxar y tornar en sa pristina libertat, perque puga assistir a las obligations de son offici a que fa gran falta queu tindran a singular gratia y merce de la ma de v. Ex.ª»

E apres de ser feta dita embaxada respongue sa Ex.ª que li pesa molt no poder servir a sa s.^{a} per quant es orde de sa mag.^{t} a que no pot dispensar.

Resoluçio dels brassos.

«Que los s.^{rs} deputats promptament recorren a sa mag.^{t} representantli les raons que aparexeran mes urgents ab Embaxada particular, o, del millor mo[do] que aparega a sa s.^{a} perque usant de sa acostumada clementia justitia mediante se servesca fernos merce de manar relaxar de la preso la persona del s.^{r} deputat militar y que inclinantse lo concistori en asso se done rao de la deliberatio al s.^{r} virrey supplicant a sa Ex.ª que en lo interim no se innove cosa alguna y que los s.^{ors} deputats sian servits supplicar a la ciutat se servesca voler acompanyar

aquesta embaxada ab altra sua perque ab sa intercessio tant poderosa se alcanse lo fi ques desija y que asso sie encontinent attes que lo consell de cent esta junt.»

Festa de la Anunciacio de Nra. Sra., transferida.

DILLUNS a XXVJ. de dit. — En aquest die se muda la festa de nostra S.ra per ser stada lo die de air en diumenge de quaresma.

Sermó y miserere a l'Hospital general.

DIVENDRES a XXX. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo despres dinar al hospital general per oir lo sermo y miserere per ser lo darrer divendres de quaresma.

ABRIL

Diumenge de Rams.

DIUMENGE lo primer. — En aquest die diumenge de Rams los s.rs consellers anaren lo demati a les vuyt horas a la seu a la benedictio del ram la qual dona lo R.im s.r Bisbe de Barcelona en la forma solita de altres anys.

Dijous St.

DIJOUS a V. de dit. — En aquest die festa del dijous s.t los s.rs consellers lo demati a les nou horas anaren a la seu ha oir lo offici los quals stigueren assentats en los banchs de la ciutat alt al altar mayor a la part del Evangeli: y apres de aver combregat tot lo clero combregaren los s.rs consellers de ma del s.or bisbe qui digue lo offici: y apres apportant lo s.im sagrament al moniment los s.rs consellers portaren les vares del talem ab un prom en esta forma ço es en cap a la vara del mig de darrera ters a ma dreta de darrera quint a ma squerra lo s.r conseller segon a la vara del mig devant lo s.r conseller quart a la vara de ma dreta devant y lo prom a la vara de ma squerra devant y al puiar dalt al moniment axi los s.rs consellers com lo prom puiaren ha fer testimoni. E apres baxant del moniment los s.rs consellers sens fer ningun acompanyament sen anaren per les claustres exint per lo portal de la pietat.

Cerca dels monuments per los Sors. Consellers.

Dit die despres dinar a les dos hores los s.rs consellers vingueren en la present casa ab gramalles de dol los quals acompanyats de alguns officials de la casa sercaren alguns moniments y se aturaren a la seu ha veurer la proffesso dalt en lo altar mayor en son acostumat lloch.

Divendres St.

DIVENDRES a VJ. de dit. — En aquest die divendres s.t los s.rs consellers ab dites gramalles de dol anaren lo demati a la

seu a la mateixa hora y al traurer nostre S.^{or} del moniment se feu axi en lo del testimoni com en lo talem com lo die de air.

Professons de la Sta. Espina y de la Soletat.

Dit die despres dinar a les tres horas los s.^{rs} consellers tornaren ab dites gramalles de dol a la seu: feu se la proffesso de la s.^{ta} Espina la qual acompanyaren los s.^{rs} consellers apportant ab un prom una vara del talem conforme lo die de air: y apres se restaren a la seu ha veurer la proffesso de la soledat dalt en lo altar mayor en son acostumat lloch.

Benedicció de les Fonts.

DISAPTE a VIJ. de dit. — En aquest die vigilia de la festa de pasqua los s.^{rs} consellers anaren lo demati a les vuyt horas a la seu ab les gramalles de grana a la benedictio de las fons.

Seguexen los debats per la captura del Diputat militar.

Dit die despres dinar a les tres horas los s.^{rs} consellers acompanyats dels officials de la present casa anaren en casa del s.^{r} virrey ab embaxada la qual apres de averley donada de paraula ley donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Refferida per nosaltres en lo consell de cent a 4. del corrent la materia que v.^{a} Ex.ª fou servit significarnos de Franc.^{h} de Tamerit diputat militar delibera dit consell que de sa part representassem a v.^{a} Ex.ª que los embaxadors desta ciutat la aporten a son carrech pera obtenir del Rey nostre s.^{or} lo remey en orde a ella y a v.^{a} Ex.ª insinuassem que la assistencia quens demane encontra ab differents constitutions de Cathalunya y privilegis de la present ciutat y supplicassem com supplicam a v.^{a} Ex.ª mane en lo interim que la ciutat tardara a rebrer resposta de sos embaxadors de sa mag.^{d} suspendrer la exequtio del orde que destas cosas te v.^{a} Ex.ª de quis promet esta ciutat aquesta y majors merces.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que ell ho scriurie a sa mag.^{d}

Pasqua de Resurrecció.

DIUMENGE a VIIJ del mes de Abril del Any MDCXXXX. — En aquest die festa de pasqua de Resurrectio los s.^{rs} consellers se aiuntaren lo demati a les vuyt horas ab sos promens al porxo de s.^{t} Jaume. E de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici dalt en lo altar mayor assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat que alli son, lo qual offici digue de pontiffical lo R.^{im} s.^{r} bisbe de Barcelona: y acabat lo dit offici los s.^{rs} consellers y promens lo acompanyaren fins a son palau dins lo pati de aquell.

Anada del sor. conseller ters a las baronias de Monbuy.

DILLUNS a VIIIJ.° de dit. — En aquest die segona festa de pasqua parti de esta ciutat lo s.or Joseph Massana ciuteda honrrat de Barcelona conseller ters de aquella pera les baronias de Monbuy de las quals es s.ra dita ciutat com ha s.r y baro per deliberacio del savi consell ordinari de trenta sis feta los dies passats a petitio dels vassalls de ditas baronias, lo qual ana en esta forma ço es ab son cotxe ab 4. mulas ab un vestit de color ab la insignia ab son verguer devant ab la gira ab sa massa alta ab son trompeta ab la cota de domas, acompanyant dit s.or conseller lo mag.ch micer Vicents Carmona advocat de la ciutat, Jaume Agramunt scriva mayor, Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Rational, Franc.h Joseph Fontana notari de Barcelona subsyndich y altres deutes y amichs de dit s.r conseller ab dos carregas devant ab los rabosters de la ciutat: y anaren a posar en la casa de T. Ballestar de la parrochia de Llissa de munt de dita baronia ha hont sels feu molta festa y cortesia ha hont stigueren per spay de 4. dies tot a gasto de las baronias y no gens de la ciutat: y lo endema lo s.r conseller ab los demes anaren a la parroquia de s.ta Eulalia de Ronsana baronia de dita ciutat ha hont ohiren un solempne offici stant lo s.r conseller assentat ab sa cadira y coxi de vellut carmesi de la çiutat a la part del Evangeli: y acabat lo offici se aiuntaren los de ditas baronias a la plaça stant present lo s.r conseller ab sa cadira y coxi de vellut carmesi ab la gramalla de grana. E alli lo s.r conseller en cap (1) los feu un molt copios raonament y se feu la insiculatio y extractio de terna de balle de ditas baronias que es lo perque anave lo dit s.r conseller molt a aplauso de tots.

Batlle de les Baronies de Montbuy: extractio de terna.

Assistencia dels Sors. Consellers en les captures: contenció.

DIMECRES a XI. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la ciutat lo secretari Miquel Perez lo qual de part del s.r virrey digue y explica als s.ors consellers com pochs dies ha li era arribat un correu y li ha apportat una carta de sa mag.t en la qual y ha un capitol copia del qual dit secretari Perez ha lliurat als s.rs consellers lo qual es del tenor seguent: «En no aver respondido la ciudad a la carta que les scrivi y les distes para las assistentias que les mande os diessen en qualquier caso de prisiones ni aver executado luego lo que se les ha pedido an faltado mucho, y assi se lo deveys desir y que no permiten dilaciones semejantes mandatos sin grande deservicio

(1) Era 'l terç

mio.» Y axi los s.rs consellers encontinent manaren juntar lo savi consell de çent en lo qual proposaren lo dit capitol de la carta de sa mag.t En lo qual consell se delibera que fos feta una embaxada a sa Ex.a per quatre cavallers dos ciutedans y dos militars suplicantli ab ella lo mateix que ab altra embaxada se li avia suplicat esperant de sa Ex.a que manara suspendre lo Real orde te de sa mag.t attes que la present ciutat ha enviat embaxadors al Rey nostre s.or per informar son Real animo en las materias corrents en tant que sa mag.t per sa Real clementia condecendra y dara lloch al que per esta ciutat dits embaxadors li suplicaran y juntament te molt gran confiansa que sa Ex.a ab son favor y interçessio aiudara en quant li sera possible a la petitio della y que per millor assertar a la dispositio de las materias corrents va premeditant y considerant lo que pot fer en orde a ditas cosas en maior servey de Deu nostre s.or de sa mag.t y beneffici comu de la provincia y lo no aver respost a sa mag.t per portar los embaxadors particular instructio en sa embaxada dels negocis corrents.

Tornada del Sor. Conseller terç de les Baronies.

DIJOUS a XIJ. de dit. — En aquest die a la tarda torna lo dit s.or conseller ters de las ditas baronias del mateix modo y en la mateixa serimonia que al anar.

Embaxada al Virrey sobre la captura del Diputat militar.

Dit die mossen Agusti Pexau mossen Jaume Bru ciutedans don Pheliph Sorribes y mossen Franc.h Xammar militars inseguint la deliberacio feta per lo savi consell de cent lo die de air per orde dels s.rs consellers, feren embaxada al s.or virrey y explicant li en ella lo contengut en la deliberacio feta per lo savi consell de cent lo die de air copia de la qual deliberacio fonch donada a sa Ex.a y tornats de dita embaxada digueren y referiren als s.rs consellers que sa Ex.a avia respost queu scriuria á sa mag.t y que desijava donar gust en tot a la present ciutat.

Convocació de Corts a Montblanch: partida dels Sindichs de la ciutat.

E axi mateix dit die partiren de la present ciutat per la vila de Monblanch mossen Hiecinto Sala y mossen Joseph Mora ciutedans syndichs de la present ciutat constituits y creats per lo savi consell de cent celebrat a 3. del corrent per les corts generals que sa mag.t ha manadas publicar pera 15. del corrent en dita vila de Monblanch als quals foren donades les instructions que en les corts del any 1626. y 1632. foren donades als altres syndichs.

Pregaries per pluja.

DIJOUS a XVIIIJ.o de dit. — En aquest die per quant despus air vingueren en la present casa los promens dels ortolans

representant als s.rs consellers volguessen ser servits per la gran necessitat y havia de present de pluia per los esplets de la terra, se apportas lo cors de la gloriosa verge y martyr s.ta Madrona y per dita raho los s.rs consellers enviaren lo syndich al molt Ill.e capitol de la seu de Barcelona per raho de ditas pregarias y lo die de air se comensa ha fer proffesso per dins la seu la qual acompanyaren los dits s.rs consellers y lo die de vuy se apporta lo dit cors y s.tes reliquies de dita gloriosa s.ta per dita necessitat de pluia ab solempne proffesso per lo clero de dita seu la qual acompanyaren los s.rs consellers: y arribats dalt en la iglésia y capella de dita S.ta en la montanya de Monjuych ohiren alli lo offici assentats a la part del Evangeli ab ses cadires y coxins de vellut carmesi tenint a son costat del mateix modo lo s.r bisbe de Barcelona: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo dit s.r bisbe als s.rs consellers y lo sots diaca a la altra part de la Epistola als del gremial: y acabat lo offici baxaren ab dita proffesso lo cors s.t de dita s.ta tirant les pessas que stan sobre les torras del portal de s.t Antoni per dos vegades la una en veurarle dalt en lo cami y laltra al entrar del portal: y sent dins ciutat devant la iglesia de s.t Antoni los tres s.rs consellers ters quart y quint ab tres cavallers portaren les vares del talem fins a la seu ha hont se deposita lo cors s.t de dita s.ta

Aniversari de D. Pere de Moncada en la Llotja.

DIVENDRES a XX. de dit. — En aquest die demati a les nou horas los s.rs consellers absent lo en cap anaren ab ses gramalles de raixa negre a la lotia per lo anniversari de don Pedro de Moncada lo qual se feu en la forma solita.

Matrícula de mercaders.

DISAPTE a XXJ. de dit. — En aquest die se feu en la present casa la matricula de mercaders y no sen feu ningu.

Sant Jordi: suspensió de la festa en la Diputació per estar près lo Diputat militar.

DILLUNS a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios cavaller y martyr s.t Jordi nos feu ninguna festa en la deputatio per star pres y capturat lo s.r Franc.h de Tamerit deputat militar del general de Cathalunya sino que se digueren algunas missas en la capella vella del s.t jubileu.

Festa de St. March.— Professó de les lledanies.

DIMECRES a XXV. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t March demati a les vuyt hores los s.rs consellers anaren a la seu y acompanyaren la proffesso de les lledanies maiors que ana al hospital general de s.ta Creu ha hont ohiren lo offici assentats ab ses cadires de vellut carmesi y coxins al costat del s.r bisbe de Barcelona a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo s.r bisbe als s.rs consellers y lo

sotsdiaca la dona als del gremial a la altra part de la Epistola.

Dit die despres dinar se tingue consell de cent en lo qual se feu extractio de consols de la lotia en la forma solita y foren extrets los seguents. Cònsols de la Llotja: extracció.

Don Joseph Calvo y de Puig Esteve }
Aloy Roca mercader } consols de la lotia.

DISAPTE a XXVIIJ. de dit. — En aquest die demati a les vuyt horas los s.[rs] consellers anaren a la seu y acompanyaren la proffesso que ana a dir lo offici en la iglesia de Natsaret ha hont estigueren assentats ab ses cadiras y coxins de vellut carmesi ab lo s.[r] bisbe de Barcelona: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.[r] bisbe y lo s.[r] bisbe als s.[rs] consellers y lo sotsdiaca la dona als del gremial a laltra part de la Epistola y dita proffesso se feu per pregaries de pluia. Pregaries per pluja.

DILLUNS a XXX. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu ana a dir lo offici a s.[t] Agusti per ditas pregarias de pluia: feuse axi mateix. Idem.

MAIG.

DIMECRES a IJ. de dit. — En aquest die demati la proffesso de la seu per ditas pregarias de pluia ana a dir lo offici a la iglesia del Pi la qual acompanyaren los s.[rs] consellers: feuse del mateix modo que en les altres. Idem.

DIJOUS a IIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[ta] creu demati a les vuyt horas los s.[rs] consellers ab sos promens se aiuntaren al porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la seu ha hont oiren lo offici assentats alt al altar maior a la part del Evangeli en los banchs de la ciutat que alli son cuberts de vellut carmesi. Festa de Sta. Creu.

DIVENDRES a IIIJ.[o] de dit. — En aquest die demati la proffesso de la seu per ditas pregarias de pluia ana a dir lo offici al monastir del Carme: feuse com los altres dies. Seguexen les pregaries per pluja.

DISAPTE a V. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu per ditas pregarias de pluia ana a dir lo offici al monastir de la Merce: feuse com los altres dies. Idem.

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu per ditas pregarias de pluia ana a dir lo offici a la iglesia de Jonqueres: feuse com los altres. Idem.

Represalies per los excessos de les tropes reyals a Sta. Coloma de Farnés: partida del Sor. Virrey ab lo Consell criminal pera reprimir los desordens.

Dit die de DILLUNS a VIJ. de dit. — Lo s.r virrey envia a dir als s.rs consellers que pera les tres horas despres dinar fossen servits anar en sa casa que tenia que tractar los un negoci. E axi a dita ora y anaren los dits s.rs consellers als quals dona lo dit s.r virrey un paper lo qual fonch legit dit die en lo savi consell de cent que es del thenor seguent.

«Los avisos que son vinguts dels exçessos dels de S.ta Coloma de Farnes, y dels demes que a ells se son aiuntats, y lo ultim de estar sitiat lo mestre de camp Joan de Arçe en Amer, obligan a sa Ex.a a partir ab lo consell criminal, y enviar als doctors del consell civil, à iuntar la gent dels sometents, pera anar ab ella a castigar estos delictes, y antes de partir, ha volgut avisaro a v. s.a, pera que ab la gent que puga, acuda al servey de sa mag.t, y assistir a sa Ex.a, com sempre han acostumat.»

Embaxada al Sor. Virrey sobre dit negoci.

Dit die disgregat lo dit savi consell de cent, los s.rs consellers acompanyats dels officials de la present casa tornaren ab embaxada en casa del s.r virrey la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaxada per los s.rs consellers al s.r virrey.

«Ex.im S.or

Lo paper que v. Ex.a es stat servit donar als consellers han proposat y manat legir en lo savi consell de cent lo die de vuy, lo qual ha deliberat que ab embaxada en scrits representassem com representam a v. Ex.a lo sentiment y desconsolacio gran te aquesta ciutat dels excessos y desordes que an comes los soldats, cremant iglesias, matant, robant, y desonrrant als provincials desta provincia, y ocasionant los a que tinguessen estas cosas lo estat tant desditxat y miserable que vuy tenen y prevenint a que nol tinguessen, ab embaxada estos dies passats significa a v. Ex.a aquest temor, y supplica, fos servit manar castigar dits exçessos, y axi supplica ara a v.a Ex.a sie servit remediar ab sa acostumada prudencia estas cosas y estos danys presents y que poden sobrevenir pera que tingan lo assiento y sossiego que conve al maior servey de Deu nostre s.or, de sa mag.t y quietut desta provincia que aquesta ciutat sempre anira considerant lo convenient a dit mayor servey, y quietut de aquest principat: y supplica y aconsella a v.a Ex.a que en cas

se partesca desta ciutat sie servit manar als soldats ques troban dins ella se retiren a sos puestos y cortels per evitar que faltant v.ª Ex.ª no falte en ells lo temor que deuen tenir a v.ª Ex.ª y en esta rao no succehescan alguns sinistres a un poble tant gran com ho esperam de v.ª Ex.ª»

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die la proffesso de la seu per ditas pregarias de pluia ana a dir lo offici a la iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar: feuse com les altres. Pregaries per pluja.

Dit die acabada la dita proffesso los s.rs consellers anaren a la iglesia parrochial de s.t Miquel per ser lo die de la festa ha hont hoiren lo offici assentats a les cadires del cor a la part del Evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.r conseller en cap y lo s.r conseller als demes s.ors consellers. Festa de St. Miquel.

DIMECRES a VIIIJ.º de dit. — En aquest die demati a les nou horas se feu proffesso per lo clero de la seu en la qual apportaren lo cors del glorios bisbe y martyr s.t Sever al monestir de las monges de s.ta Clara ha hont se digue lo offici la qual acompanyaren los s.rs consellers: feuse axi mateix com a 6. de Abril 1628. per necessitat de aygua. Proffesso de St. Sever a Sta. Clara per aygua.

DIVENDRES a XJ. de dit. — En aquest die ana la proffesso del clero de la seu a la iglesia de s.ta Eulalia de Sarria ha dir lo offici la qual acompanyaren los s.rs consellers per necessitat de aygua: feuse axi mateix com a 14. de Abril 1628. Proffesso a Sta. Eularia de Sarrià de la seu de Barcelona.

Embaxada reportada al s.r Bisbe de Barcelona de part dels s.rs consellers per medi dels s.rs Agusti Peixau ciuteda y Franc.h Xammar militar.

Ill.im y R.im S.or

«En lo mateix punt que los consellers reberen la embaxada de v. s. per medi dels s.rs Hieronim Roig y don Galceran Senmanat canonges de la seu de Barcelona aquella representaren y proposaren al savi consell de çent lo qual ha deliberat se fes a v. s. esta embaxada estimantli com se li estima lo advertiment es stat v. s. servit representar a dits consellers desijant la quietut desta provinçia la qual desija summament esta ciutat y pera que se alcanse fara los bons officis li seran possibles supplicant com supplican a v. s.ª obre en esta raho los medis y effectes que de tant gran prelat espera y demana materia tant grave y que Embaxada al Sor. Bisbe en rahó de les ocurrencies dels soldats.

tant importa lo reparo de ella, y supplican a v. s.ª sie servit manar fer les pregaries y devotions pera que se alcanse aquest fi com ho confian de v. s.»

Professons de les lledanies.

DILLUNS a XIIIJ.° de dit. — En aquest die comensaren les proffessons de las lladanies y ana a dir lo offici a s.ᵗ Pau la qual acompanyaren los s.ʳˢ consellers y ohiren alli lo offici assentats al costat del s.ʳ bisbe de Barcelona ab ses cadires y coxins de vellut carmesi a la part del Evangeli: y al donar la pau la dona lo diaca al s.ʳ bisbe y lo sotsdiaca a la altra part als del gremial.

Idem.

DIMARS a XV. de dit. — En aquest die la proffesso de les lledanies ana a dir lo offici a s.ᵗ Pere la qual acompanyaren tambe los s.ʳˢ consellers: feuse com lo die de air.

Idem.

DIMECRES a XVJ. de dit. — En aquest die la proffesso de las lledanias ana a dir lo offici a s.ᵗ Miquel la qual acompanyaren tambe los s.ʳˢ consellers: feuse com los altres dies.

Festa de la Ascensió.

DIJOUS a XVIJ. — En aquest die festa de la Assentio los s.ʳˢ consellers se aiuntaren lo demati ab sos promens a les vuyt horas al porxo de s.ᵗ Jaume. E de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici alt al altar maior a la part del Evangeli assentats en los banchs de la ciutat que alli son.

Embaxada dels Sors. Diputats al Concell de Cent, donant avís dels desafurs comesos en Sta. Coloma de Farnés y Riu d' Arenes per los oficials y tropes reyals.

DIVENDRES a XVIIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingue una embaxada ab masses altes de part dels s.ʳˢ deputats del general de Cathalunya la qual apres de averla donada de paraula la donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉ S.ᵒʳ

Los deputats del general de Cathalunya han tingut notitia, que lo espectable portant veus de general governador de Cathalunya y altres officials reals acompa[nyats] de alguns tersios de soldats han manat enderrocar y cremar 47. cases en la vila de S.ᵗᵃ Coloma de Farnes y sis, o, set en la de Riu de Arenas bisbat de Girona y van continuant dits enderrochs y cremas apres de aver succehit lo robo y crema de la iglesia de Riu de Arenas y patit los particulars les violentias y vexations dels soldats tant notoria, y com segons les generals constitutions de Cathalunya nos puguen fer semblants procehiments y a v. s. com ha cap del bras real li toque procurar lo reparo de aquestas contrafactions y lo remey dels danys vexacions y excessos que tant notoriament patexen los provincials, dits deputats attenent

a la obligacio de lur offici ho representan a v. s. a qui suplica sie servit obrar tot lo que convinga y tingue lloch en orde a las materias significades que ademes es molt propri de v. s. dits deputats ho rebran a singular favor y merce y esta provincia particular consolatio.»

DISAPTE a XVIIIJ.° de dit se feu axi en la seu com en totes les iglesias de Barcelona un anniversari general per les animes de purgatori ab sos tochs com lo die dels morts per pregaries de pluja de tanta necessitat: feu se conforme a 15. de Abril 1628.

Aniversari general per pregaries de pluja.

Dit die se feu una embaxada per los s.[rs] consellers al s.[r] virrey acompanyats dels officials de la present casa la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

Nova embaxada dels Sors. Consellers al Sor. Virrey en queixa dels excessos y violencies dels soldats.

«Ex.[im] S.[or]

Al savi consell de cent representaren lo die de air ab embaxada en scrits los diputats y ohidors de la generalitat los endarrochs y cremas que lo spectable portant veus de general governador de Cathalunya y altres officials reals acompanyats de alguns tertios de soldats an fet en algunes viles y llochs de aquest principat, y tambe an insinuat a dit consell les violencias y vexacions fetes per los soldats als provincials desta provincia y que son tant notories y tot a effecte que sabent se condol esta ciutat de aquestas cosas com es cert te dellas la maior desconsolacio y sentiment que pot significar a v. Ex.[a] y considerant com considera que acodint a v. Ex.[a] com ha lloctinent que es y alter nos de sa mag.[d] y tenint com te en sa ma la justitia punitiva y lo poder remediarles peral remey dellas y prevenir no vagen augmentantse es acodir al maior servey de las magestats divina y humana ha deliberat dit consell que de sa part se supplicas com supplicam a v. Ex.[a] mane posar en consideracio lo ques conte ab esta embaxada y que lo voler traurer dels provincials mes del que les forçes abasten porie ocasionar maior dany. Y axi torna a representar y supplicar lo que ab altres embaxades te representat y supplicat a v.[a] Ex.[a]»

DIUMENGE a XX. de dit. — En aquest die se feu embaxada per dos s.[rs] un ciuteda y un militar de part dels s.[rs] consellers als pares inquisidors la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaxada als PP. Inquisidors, denunciantlos los sacrilegis comesos per les

tropes de sa Magt. en Catalunya.

«Molt Ill.es S.ors

An mogut a tant gran desconsolacio y sentiment al savi consell de cent de aquesta ciutat los exçessos sacrilegis y altres delictes que en algunes de las iglesias de aquesta provincia, an comes los soldats quel an obligat a acodir al emparo de v. s. com ho es y columna de la fe y iglesia s.ta pera supplicar com supplica a v. s. sie servit enterarse de dits delictes y excessos sacrilegis y altres delictes y assenyaladament los comesos en ditas iglesias principalment en la de Riu de Arenas en la qual an cremat lo altar mayor y images s.tas de aquella, no respectant lo s.im sacrament que stave recondit en la custhodia de dit altar la qual vent dos pares caputxins ques cremave y ans no se acabas de cremar aventurant ses vides lo tragueren de aquell detestable perill pera reservarlo y guardarlo trobant les hostias sagradas casi de tot cremades, y axi acodint esta ciutat moguda de sa christiandat y dolentse de que en una provincia tant catholica se agen comes delictes tant orribles acut a v. s. com ha columna y fortalesa de la iglesia s.ta pus ho es v. s. pera darli esta notitia y significar a v. s. la afflictio que de estas cosas te aquesta ciutat.»

Idem al Sor. Bisbe sobre lo mateix.

Dit die se feu axi mateix altra embaxada al s.r Bisbe de Barcelona la qual li donaren tambe en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.e y R.im S.or

Ab esta embaxada representa aquesta ciutat a v. s. lo pesar y sentiment gran te de veurer se van continuant los excessos y desordens dels soldats y que fins lo die de vuy no agen tingut castich ni remey algu y axi pera aliviar part de aquesta pena tant gran supplica esta ciutat a v. s. sie servit manar explicarli si en lo cars de les morts de don Antoni de Fluvia y altres perpetrades en la iglesia de Fluvia que es de la dioçesi de v. s. ha manat v. s. fer los procehiments que de tant gran prelat ha confiat y confie y demanen la atrosçitat de tals delictes que de aquesta notitia que de v. s. spera restara molt aconsolada y ab novas obligacions de servir a v. s.»

Idem al Ille. Capitol de la Seu.

Dit die se feu axi mateix altra embaxada al molt ill.e capitol de la seu de Barcelona la qual donaren tambe en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Escusa esta ciutat de representar a v. s. los desordens y exçessos dels soldats que cometen en sta provincia pus son a v. s. tant notoris los quals representats lo die de air al savi consell de cent per part del molt Ill.^{e} consistori de la generalitat ha deliberat se supplicas com ab esta supplica dit consell a v. s. sie servit aiudar ab los medis que aparega a v. s. mes convenients per lo bon assiento destas materias: esta actio es molt digna de la cristhiandat y pars de v. s. y que per ella restaran servits Deu nostre s.^{or} y sa mag.^{d} y esta ciutat ab memoria particular de servir a v. s.»

Dit die se feu axi mateix altra embaxada al Ill.^{m} s.^{r} y sacro consili la qual donaren en scrits que es del thenor seguent. *Idem al Sacre Concili provincial.*

«Ill.^{im} y sacro consili.

Avent tingut lo savi consell de cent lo die de 18. del corrent notitia per medi de una embaxada dels s.^{rs} diputats y ohidors de la generalitat dels andarrochs y cremas que lo spectable portant veus de general governador de Cathalunya y altres officials reals acompanyats de alguns tertios de soldats an fet en algunes iglesias y viles y lochs de aquest principat y de las violencias y vexations dels soldats fetas als provincials desta provincia y tenint destas cosas lo mayor sentiment y desconsolacio que ab esta pot significar: considerant que per alcansar lo remey dellas lo medi de v. s. Illma y sacro consili es lo mes important y de maior aucthoritat y efficacia ha deliberat que ab esta embaxada se supplicas com supplicam a v. s. Illma y sacro consili sie servit de interposar sa aucthoritat ab sa Ex.ª pera que alcanse aquesta ciutat y principat lo remey y quietut que conve manant v. s. Illma y sacro consili considerar la justa causa te de obrar estos effectes per esserse molts de dits delictes perpetrats en iglesias de las quals son v. Illma y sacro consili prelats y pastors tocantlos en sta rao directament lo cuydar dellas. Actio molt propria de v. s. Illma y sacro consili y que per ella restaran servides les magestats divina y humana y esta ciutat molt regoneguda a servir la sempre a v. s. Illma y sacro consili.»

DIMARS a XXIJ. de dit. — En aquest die a les sinch horas de la matinada tingueren notitia los s.^{rs} consellers que en la llengua del mar serca del baluart de mijorn avie arribat una *Embarcació de soldats fugitius.*

tropa de soldats de a cavall que per occasio de alguna rixa se eran retirats alli: axi que entes asso promptament vingueren los s.[rs] consellers en la present casa de la ciutat ha hont donaren orde als portalers y guardes del portal de mar que no dexassen exir persona alguna a effecte de que nos poguessen embarcar dits soldats y se evitas lo perill que de trobarse alli era evident y per esserse embarcats los soldats en las galeras y esserse desmanats donaren orde los s.[rs] consellers se recullissen los cavalls, soldats y algunes armes de aquells y a gastos de la Ciutat feren aportar dit bagatge a la Draçana donantne avis a sa Ex.[a] del haver obrat: y estant aquell mateix die tocades ja las 10. hores ans del mitj die en dit baluart ab la junta de guerra vingue avis de que alguna gent de sometent volie entrar dins esta Ciutat y encontinent se doná orde se tancassen tots los portals que son de s.[t] Anthoni, Nou, y de mar per star los altres ja tancats y tambe enviaren a sa Ex.[ia] pera ferlon sabidor y poch apres y casi encontinent vingueren a dit baluart dos portalers de dit portal Nou, dient, que los del sometent se eren apoderats del rastillo, y portas de dit portal, no obstant las guardes alli staven. E entenent asso los s.[rs] consellers dexaren lo dit baluart acomanantlo a la companya dels Argenters pera custodia de ell y feren anar la companya dels passamanes al de llevant y sa S.[a] sen vingue en la present casa de la ciutat havent ordenat ans de partirse del baluart que per molts corredors de coll se fessen crides, com se feren, que tots los particulars desta ciutat acudissen ab ses armes en la present Casa de la Ciutat que alli sels donaria lo orde havien de tenir: y en lo instant per Fran.[h] Joseph Fontana Subsyndich de la Ciutat havien los s.[rs] consellers fet a saber a sa Ex.[a] la Embaxada dalt referida, digue als s.[rs] consellers per part del s.[r] Virrey que sa Ex.[ia] sen anave ab los s.[rs] del Consell a embarcarse y que tot ho dexave a la prudentia dels s.[rs] consellers pera que obrassen conforme en totes coses avien acostumat y quels encomanave son palacio y la casa del pagador en la qual y havie molts papers dines del Rey nostre s.[r] que Deu g.[de]: y los s.[rs] consellers vista la occasio qual se dexa considerar moguts del zel te esta Ciutat sempre al servey de las Mag.[ts] Divina y humana y quietut desta Ciutat y provincia y desijants asertar y acudir a sa obligacio resolgueren tots unanimes y conformes de enviar com enviaren dos companyas per guarda de dit Palacio y altre en casa de dit pagador y tambe

Alguna gent de sometent vol entrar en Barcelona.—Tancament dels Portals y movilisació de companyes.

Preparatius de embarcació del Sor. Virrey y Rl. Concell.

donaren orde al Governador de las armes envias dos companyas al portal nou per custodia dell los quals no foren poderosos per ser mes poderosos los del sometent y resolgueren axi mateix de anar com anaren vers ont se deie eren los del sometent per evitar nos fessen excessos y coses en deservey de sa mag.t y dany desta Ciutat pera induhirlos ab paraules benignes y persuadirlos sen tornassen: y antes de partir donaren notitia destas coses als s.rs Diputats y Bisbe de Barcelona y sens tenir la resposta de sas s.as vehent que la necessitat no admetia dilacio se partiren de la present casa de la Ciutat y arribats que foren a mitja Llibrateria començaren a trobar dita gent als quals ab paraules benignes y suaus los digueren exortaren y pregaren sen tornassen quels acompanyarien fins al portal Nou y anantlos persuadint ab totes les actions y treballs possibles los anaren seguint y dita gent obeynt ab molta criança se anaren encaminant vers lo portal nou juntament ab los s.rs deputats que se ajustaren ab los s.rs consellers, quant foren a la plaça del blat vella, y al que foren, devant lo monastir de s.t Augusti se ajustà tambe ab sa s.a dit s.r Bisbe y lo Elet Bisbe de Vich D. Ramon de S.t Manat y alguns capitulars de la sglesia major y ab aquesta conformitat los tragueren fins foren passada la capella de nostra s.a del Socos fora lo portal Nou: y feta esta diligencia acordaren de anar com anaren ab lo mateix acompanyament anant tots sens agraduacio a darne raho de tot a sa Ex.ia quel trobaren a la draçana en companya del s.r Marquez de Villafranca del s.r Regent, y de alguns s.rs del Real Consell, y de altres cavallers, fent lo s.r Virrey molt gran stimacio del que havien obrat los s.rs conselles qui digueren a sa Ex.ia nol volien dexar fins lo aguessen acompanyat a son Palacio dient les hores dit s.r Marquez «Esto si que es fidelidad» y donant lloch sa Ex.ia quel acompanyassen lo acompanyaren fins foren alt en la segona sala de Palacio y despedintse donaren orde al sargento mayor que fes continuar la assistencia de les dos companyas en dit Palacio y altre en casa del pagador fins a tant que Sa Ex.ia ordenas se retirassen.

Los del sometent invadeixen la ciutat; son trets per los Sors. Consellers.

Lo Sor. Virrey torna a son palau acompanyat pêls Sors. Consellers.

Dit die los s.rs consellers enviaren un Correu a la mitja nit a la posta a tota diligencia al Rey nostre s.r que Deu guarde ab una Carta peral Rey nostre s.r de part de dits s.rs Conselles la qual es del thenor seguent.

Carta dels Sors. Consellers al Rey explicantli l' avalot y ocurrencies de la deslliurança del Diputat militar.

«S.r

Havent lo die de ayr tingut los soldats de V. Mag.t alguns encontres ab algunes viles y llochs desta Provincia per los quals una tropa de dits soldats se retirá a la llengua del mar serca lo baluart de mitgjorn ferem la nit passada totes las diligencias nos foren possibles en servey de V. Mag.t en esta raho y estant lo die de vuy recullint los cavalls y part de les armes y bagatje que per embarcarse dits soldats en las galeras avien dexat en la platja obrant lo demes que aparexia averse de fer y de que nos avie advertit lo compte de S.ta Coloma lloch tinent de V. Mag.t en orde a prevenir nos desviassen de ses companyies a las 10. hores tocades antes de mitg die vingueren corrent en dit baluart a hont ab la junta de guerra pera acudir a dit servey estavem ajuntats, los portalers del portal Nou a avisarnos que gran n.° de homens de a peu armats de armes de foch als quals seguien una gran multitut que restaren fora de dites portes se apoderaren de aquell y entraren dins esta Ciutat dient, visca la s.ta fee catholica y lo Rey de Hespanya y muyren los heretges que cremen las sglesies, aportant un Christo en la ma lo primer de ells y axi junts sen anaren als carcers dient volien traurer de ells lo Diputat militar Fran.ch de Tamarit al qual y a Fran.ch Joan de Vergos, y Lleonart Serra avie manat traurer promptament dit lloch tinent general y ans que dita gent violentas la extractio causant una gran alteracio en aquesta Ciutat, lo moviment desta gent particularment ab nosaltres que com en totes occasions havem procurat sempre attendrer a dit major servey desijavem asertar en aquell, en esta tant apretada, aventlos significat dit lloch tinent general que esperave de nosaltres lo sociego y quietut de aquest desorde enviant primer algunes companyas desta Ciutat per assistir a dit lloch tinent y en sa casa y guiant la divina Mag.t nostres accions com sempre imploram en totes elles son favor vehent nons ere possible resistir los ab armes per no donar lloch la promta mocio desta gent a la prevencio delles a les quals ab crides publiques manarem en continent vinguessen tots los moradors desta Ciutat acordarem de anar promptament vestits ab las insignies consulars y arribats serca de dits carçers dels quals ja avien trets los restants presos y pera prevenir no fessen altres excessos a induyrlos ab blandures y bones paraules se assossegassen y sen tornassen, dientlos esperassem de la Real

clemencia de V. Mg.t perdo. Ha obrat tant aquesta nostra actio ab ells, que en lo punt se assossegaren y sobrevenint lo Bisbe desta Ciutat, los Diputats y ohidors de la generalitat a ajudar a ella sens fer resistentia alguna sen son promptament tornats: assegurant a V. Mag.t que no se ha entes que particular algu desta Ciutat digues paraula alguna ni fes actio a favor desta gent ans be, sentiem mal del que feyen: tenim posades guardes en tots los portals y demes puestos desta Ciutat pera custhodia de dit lloch tinent general y affectuarem ab molt gran cuydado les demes diligencias que convindran en servey de V. Mg.t confiant que de aquesta nostra actio restara servit V. Mag.t y honrrara effectes de tant faels vasalls obrats en aquesta occasio com pensam que de ells aura donat a V. Mag.t notitia dit lloch tinent general de V. Mag.t La Divina g.de sa Real persona llarchs y dichosos anys com ha menester la Cristiandat. Barcelona y Maig xxij. MDCXXXX.»

Embaxada al Sor. Virrey, agrahintli la excarceració de Francesch Joan de Vergós y Lleonart Serra.

Dit die a hora tarda los s.rs D. Joachim Margarit y de Reguer, y Jaume Damians ciutada feren una Embaxada al s.r compte de S.ta Coloma Virrey la qual li donaren de paraula per orde dels s.rs consellers, la qual es del tenor seguent.

«Ex.m S.r

Los Consellers han tingut noticia que V. Ex.ia es estat servit ordenar a Don Felip de Sorribes scarçeller major de relaxar a Fran.ch Joan de Vergos y a Lleonart Serra de les presons. Los Consellers estiman a V. Ex.ia en quant poden esta merçe y la tindran sempre en gran compte.» Y sa Ex.ia fonch servit respondrer: «quels tenie capturats per lo Rey y a dir a Vms. la veritat no tenie orde del Rey pera traurels, pero per averlos demanat aquexa gent los he trets, que si estiguera en ma mia molts dies aurie tindrien llibertat.»

Embaxada al Sor. Virrey en resposta a sa resolució prohibint la entrada de segadors a Barcelona.

DIVENDRES a XXV. de dit. — En aquest die los s.rs Consellers feren fer una embaxada al s.r Virrey per medi dels s.rs Augusti Pexau Ciutada, y Don Felip de Sorribes la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.mo S.r

Lo die de avuy han refferit y proposat en lo savi Consell de cent, los Consellers la notitia que per medi del secretari Miquel Perez es estat servit V. Ex.ia darlos de haver resolt no entrassen

segadors dins esta Ciutat y que en esta raho disposas la Ciutat lo que li aparagues. Responen a V. Ex.ia que ha deliberat dit Consell que la Ciutat no te que disposar cosa alguna sino attendrer com sempre a ques fasse lo servey de sa Mag.t y a la quietut de la matexa Ciutat.» A la qual Embaxada respongue sa Ex.ia que veurie lo paper se li donave y lo demes serie de justitia.

Resposta del Sagrat Concili provincial a la embaxada que se li feu sobre los sacrilegis y vexacions dels soldats.

DISAPTE a XXVJ. de dit. — En aquest die vingue una Embaxada de part de la Provincia y molt sagrat Concili als s.rs Consellers reportada en scrits per los molt Ill.es s.rs lo Abat de Arles y los s.rs canonge Quexas agent de la Seu de Elna y del s.r canonge Palau agent de la seu de Vich y lo Prior de Calaf los quals stigueren assentats entre los s.rs consellers tractantlos sempre dits s.rs consellers de Vs. la qual Embaxada es del thenor seguent.

«Molt Ill.e s.r

Lo Sagrat Concili Provincial oyda, vista, y considerada ab particular attentio la Embaxada per part de Vs. en ell feta lo dilluns 21. del corrent y la scriptura reportada estimant com es just lo bon zel, y pietat de vs. y la gran confiança que de ell fa en resposta Diu que sentint vivament los treballs y calamitats en quens trobam desijant summament no passen avant delibera en dies atras se fessen continues pregaries per tota la Provincia supplicant a nostre s.r se digne de oyrnos y consolarnos y ara de nou ha resolt se envie Embaxada al s.r compte de S.ta Coloma lloch tinent y capita general de sa Mag.t representant a sa Ex.ia dits treballs pera que se servesca de posar lo remey necessari y que axi mateix se done raho de tot a sa Mag.t per correu propri despachat a tota diligencia offerintse com se offereix a V. S. de que en tot lo que puga ser de profit en servey de Deu nostre s.r, de sa Mag.t y en benefici del Principat acudira com te obligacio.»

A la qual Embaxada respongue lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs consellers que stimaven molt la honrra y merce que lo sacre consili Provincial feia a esta Ciutat y que no menos sempre havien confiat de sa s.ia y que quant se offeris occasio los supplicarien, offerint se tambe en tot lo que esta ciutat li fos possible servir a sa s.ia ab molt gran voluntat ab la mateixa correspondentia y uniformitat.

DIUMENGE a XXVIJ de dit. — En aquest die festa de sincogesma los s.[rs] Consellers se ajuntaren lo demati a les 8. hores al porcho de s.[t] Jaume ab sos Prohomens y de alli anaren a la Seu ahont oyren lo offici assentats alt [al] altar major ab los banchs de la Ciutat que alli te cuberts de vellut carmesi a la part del Evangeli.

Festa de Cincogesma.

DILLUNS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers feren fer una Embaxada al s.[r] Virrey per medi de dos s.[rs] un ciutada y un militar la qual li donaren en scrits ques del thenor seguent.

Embaxada dels Sors. Consellers al Sor. Virrey, pregantli ordene la retirada dels soldats, per mar.

«Ex.[m] S.[r]

Obrant aquesta Ciutat sos acostumats effectes en servey del Rey nostre s.[r] y havent aparegut be a V. Ex.[ia] lo de vuy en haver enviat los consellers religiosos per lo desvio de la gent de la terra supplican a V. Ex.[ia] sie servit en esta conformitat manar retirar per via del mar los soldats per evitar que dexant la gent de la terra los llochs y puestos ahont se troben nols oprimescan y vexen dits soldats que esta accio sera molt del servey de sa Mag.[t] y digne de V. Ex.[ia]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[ia] queu estimave molt a la Ciutat y que en lo demes ell veuria lo que acerca de axo se deuria fer.

JUNY

DISAPTE a IJ. de dit. — En aquest die vingue una Embaxada als s.[rs] consellers de part del sacro Concili Provincial la qual reportaren lo s.[r] Abat de Ripoll y altres la qual donaren de paraula dient com lo dit sacro concili llastimantse molt destos treballs y afflictions havie deliberat se fessen algunes pregaries per totas las sglesies desta Ciutat supplicant a Deu nostre s.[r] volgues ser servit remediarnos estas necessitats y treballs tant grans y que axi supplicaven ab moltas veres als s.[rs] consellers volg[u]essen ser servits de assistir a elles ab sa presentia. A las quals cosas respongue lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] Consellers companys seus, que estimaven molt a sa s.[a] esta tan s.[ta] resolucio avien presa y que los s.[rs] consellers, o, veurien y deliberarien lo fahedor.

Lo Concili provincial acorda fer pregaries per les necessitats ocorrents.

Festa de St. Elm en Sta. Clara.

DIUMENGE a IIJ. de dit. — En aquest die lo[s] s.rs Consellers absents lo segon y 3.s lo demati anaren a las 9. hores en la sglesia del monastir de s.ta Clara per la festa de s.t Elm ahont oyren lo offici y sermo assentats en uns ascons dins la capella de dit s.t ab los consols y mercaders de la Lotja: y al donar de la Pau la donà lo diacha al s.r Conseller en cap y lo sots diacha als Consols de la Llotja.

Avalot de segadors.

Dit die de Diumenge a IIJ de dit estant los s.rs consellers acabant de oyr lo offici a s.ta Clara vingue un recaudo de part del s.r virrey per medi de Antich Joan Llobera Notari Real als dits s.rs consellers dient com sa Ex.ia los feya a saber avie tingut notitia que los segadors havien tingut alguna alteracio ab pedrenyalades e que axi los s.rs consellers fossen servits attendrer a dites coses. E los dits s.rs conselles en continent de acabat lo offici sen vingueren en la present casa de la Ciutat ab alguns de la 24.a que eren las 12. hores del mitg die y en ser arribats en la present casa fer[en] convidar los demes de la 24.a y enviaren un home de confidentia a la rambla pera saber lo succes de dit negoci: y tornada per ell resposta troba que lo negoci stave ja del tot aquietat y lo matex digue y referi, lo s.r D. Felip de Sorribes qui vingue a dita hora en dita Casa y digue als s.rs consellers venie de palacio, y que lo mateix avie dit al s.r Virrey, y que lo s.r virrey li avie molt encomanat digues als s.rs Consellers no devien permetrer dexar entrar ningun segador en Barcelona ab pedrenyals: y entesas totas estas cosas per los s.rs consellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Rational me conferis en casa del s.r Virrey al qual digues y referis tot lo dalt dit y que en lo dels pedrenyals consideras sa Ex.ia y havie molts inconvenients y que sa Ex.ia tenie la ma poderosa pera remediaro: y lo s.r virrey respongue que be ere veritat que lo avalot dels segadors ara estave remediat empero que en lo dels pedrenyals a les portes los podien fer dexar als segadors y que si los s.rs consellers volien ell los donaria assistencia de officials Reals.

Embaxada al Sagrat Concili provincial sobre les pregaries per la pau del Principat.

DIMARTS a V. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per medi de dos s.rs un ciutada y un militar feren fer una Embaxada en escrits al sagrat consili Provincial la qual es del thenor seguent.

«Ill.m s.r y sagrat Concili.

Ha tingut molt gran consolacio aquest Ciutat dels bons effectes ha obrat y desija continuar vs.a Ill.ma y sagrat consili en haver disposat se fassen les rogatives en esta Provincia per los remeys de tant excessius treballs que ella patex referides en la Embaxada fou servit Vs. Ill.ma y sagrat consili fer als conselles a ij. del corrent sent de tant s.ta y afectada determinatio y de la dispositio te en obrar los restants en servey de las Mag.ts Divina y humana y benefici de la mateixa provincia y en fer merce a esta Ciutat molt gran stimatio y supplicant a V. s.a Ill.ma y Sagrat Consili sie servit de continuar los officis que convindra fer en esta raho, offerint a Vs. Ill.ma y Sagrat Consili esta Ciutat la mateixa uniformitat y correspondentia y que en totes occasions los seran possibles assistiran dits consellers a ditas rogacions y ab particular attentio a Vs. Ill.ma de acodir com acodiran en totes les demes que se offeriran en servey de Vs. Ill.ma y sagrat Consili.»

Vigilia de Corpus.

DIMECRES a VJ. de dit. — En aquest die vigilia de la festa del corpus los s.rs consellers a las quatre hores despres dinar se ajuntaren al porcho de s.t Jaume y de alli agraduats ab la agraduacio que esta llargament descrita y continuada en lo llibre de agraduacions que aporta lo scriva de las obras anaren a la Seu al benedictus de las matines: y apres tornaren en dita plaça de s.t Jaume y dançá la Aliga y vingueren las bacines dels obrers com es costum quiscun any.

Festa del Corpus. — Nou avalot de segadors.

DIJOUS a VIJ. de dit. — En aquest die estant los s.rs Consellers en la iglesia major oynt los officis al temps ques predicava lo sermo en dit offici vingue avis de com un fadri velluter ocasionat de algunes paraulas que avie tingut ab un segador paga dit velluter algunes punyalades a dit segador a occasio de les quals se irritá un gran n.° de segadors y junts sen anaren a Casa del compte de S.ta Coloma y posaren molta llenya devant la porta de dita casa per volerhi posar foch: y encontinent queu saberen dexaren lo offici y lo Bisbe que deye de pontifical y acodint a Casa del Virrey pera remediar aquesta inquietut trobaren la gent molt alterada a occasio que de Casa del Virrey avien tirades algunes mosquetades de les quals veren alli mort un segador y no obstant axo se remedia dit avalot y desviaren tota la gent avalotada y dexat dit palacio ab guarda de tres com-

panyas molt numerosas que tenien bastantment guarnida tota la salā de sa casa y encaminant los segadors ramblamunt per traurerlos de la Ciutat: y avent tambe sobrevingut los deputats y oydors y lo Bisbe de Urgell procuraren tots lo desvio de dits segadors los qual[s] quant foren devant casa del d.r Gabriel Berart que la te en la matexa rambla serca del Carrer del Carme que es la plaça ahont se solen cada any ajuntarse, los segadors irritats de la mort del segador feta desde de Casa dit Virrey, llansaren tota[s] las Alajas de sa casa en la matexa rambla y devant sa porta les cremaren: y vist los consellers, Bisbe y Deputats que no eren poderosos pera remediarho sen vingueren los consellers en Casa de la Ciutat pera acordar lo que se havia de fer y resolgueren de tornar a casa del virrey pera consultar ab sa Ex.ia lo que li aparexia deguessem fer en servey de sa Mag.t y per custodia de sa persona y no trobantlo en sa casa anaren al baluart de s.ta Eularia ahon nos digueren que ere y no trobantlo alli nos conferirem a la Draçana ahon lo trobarem: y pratigant ab sa Ex.ia les coses convenients sobre la materia, resolgue sa Ex.ia per sa custodia de valerse de una galera que les oras ere arribada y embarcarse en ella judicant aquell puesto per mes segur: y restant ab aquest acordi nos ne tornarem en Casa la Ciutat pera prevenir lo reparo dels danys ques podien seguir y apenas arribaren en dita casa de la Ciutat tinguerem noticia que dits segadors estaven actualment cremant les alajes de casa de Don Garau Guardiola devant la porta de sa casa ahont en lo momento acodirem pera remediar dit dany y fonch de poch profit perque estaven acabantse de cremar: y ab los medis mes suaus quens fou possibles per estar en aquella occasio los que poguerem obrar procurarem lo desvio de dits segadors dels quals nos seguiren un gran n.° encaminantse al portal de s.t Antoni fins a traurels fora dell y per esser molt gran lo n.° de dits segadors alguns dells per abreviar lo cami se encaminaren per un carraro que ix a la muralla en lo qual tenie sa habitacio lo Marquez de Villafranca y alguns de la Casa y familia de dit marquez los tiraren algunes mosquetades a occasio de les quals y de aver en ellas mort alguns segadors isque veu que avian dits criats mort un dels consellers y a causa de aquest nou accident se irritá molt gran part del poble y causa en los segadors que ja eren fora Ciutat, tal commotio que tornaren a entrar y dientse que los criats de dit Marquez ques deye avien mort al Con-

Lo Sor. Virrey, qui s' havía retirat a la Dreçana, resol embarcarse.

Segueix lo avalot.

seller se eren retirats a la Drassana, acodiren alli los segadors y los quels seguien, y tenintne notitia los conselles encontinent acodiren alli pera facilitar la quietut desta gent y demanant de dit virrey nol trobaren alli ni entengueren ahont ere: y estant ja assossegat aquest tumulto sen tornaren en casa de la ciutat y alli entengueren quel avian trobat mort fora de la Ciutat al peu de la montanya de Monjuich aserca de s.[t] Bertran a unas penyas junt al mar. (1) Estas son s.[r] las desdichas que han succehit en aquesta fidelissima Ciutat de V. R. Mag.[t] No podem pensar les aja ocasionades altra cosa, que les offensas tant grans que han fetas los soldats de V. Mag.[t] a Deu nostre s.[r] y a tota esta Provincia, cremant les iglesies de Riu de Arenas y de Montiro y lo ss.[m] Sagrament que estave reservat en aquelles, tantas morts, violacions de donzellas, casades y viudas, tant[s] robos causats en los Provincials desta Provincia, dels quals excessos avem ab differents cartes dat notitia a V. Mag.[t] y al mateix compte ab infinitas embaxades aviem demanat lo reparo dels danys succehits y que attengues a prevenir lo ques podie succehir a augmentat sempre aquest dany que és ben cert que si la gent de guerra de V. Mag.[t] agues experimentat lo castich merexedor per ella aguera tingut remey. Supplicam a V. Mag.[t] mane posar en consideracio, que la occasio de aquestas desdichas es los desordens de dits soldats que tenen vexada esta Provincia y offes a Deu nostre s.[r] y que sa Divina Mag.[t] pendra en carrech lo castich de aquestas offensas experimentantles los soldats ab sa Divina ma y guarde sa Real persona de V. M. llarchs y dichosos anys Juny 7. 1640. (2)

Mort del Sor. Comte de Santa Coloma, Virrey de Catalunya.

DIVENDRES a VIIJ. de dit. (3)

---

(1) Sembla que l' Escrivá racional, al redactar la precedent relació, degué tenir a la vista alguna minuta de carta pera dirigir al rey, y que del paragraf que segueix fins a la data, per distracció la copià literalment. De totes maneres dit borrador no era 'l de la lletra que en definitiva s' escrigué al monarca ab data del endemà, 8 de Juny, com se pot veure en la transcripció que d' ella se continua per nota al peu de dita jornada del 8.

(2) Vejas en l'Apèndix XVII la informació sobre aquests successos, comensada lo dia 8 del mateix mes.

(3) Ab data d'aquest día 'ls Consellers adressaren al Rey la següent lletra, en explicació dels fets dels segadors:

«Sor.

Ab la major desconsolatio y sentiment que podem significar y ab lagrimas en los vulls donam noticia a V. R. M. del mes infelis succes que de memorias dilatadas se pot referir. Es sor. que stant nosaltres lo die de ahir en la iglesia major oint lo offici divino al temps ques predicave tinguerem avis que un fadri de Monrodon avia dat algunas punyaladas a un segador en raho de les quals se ajunta un gran numero dells y junts sen anaren a casa del compte

Partida del Sor. Conseller en cap a St. Andreu de Palomar pera foragitar los segadors.

DISAPTE a VIIIJ. de dit. — En aquest die se parti lo s.r conseller en cap desta Ciutat pera la Vila de S.t Andreu de Palomar pera traurer los segadors desta Ciutat y ferlos restituhir los cavalls que dits segadors avien presos de sa Mag.t conforme en lo present dietari se conte.

---

de Sta. Coloma y posaren molta lenya devant la porta de son palacio per voler posar hi foch y encontinent dexarem lo offici lo qual deya lo Bisbe desta ciutat y acudirem a casa del virrey pera remediar esta inquietut y trobarem esta gent molt alterada y coadunada per aver des de Casa del virrey tirat mosquetades als segadors dels quals ne verem alli hu de mort y no obstant asso procurarem se assosegas y remedias la inquietut y desviarem de alli tota la gent somoguda y dit palacio dexarem ab guarda de tres companyas molt numerosas que tenian bastantament guardada tota la isla del palacio y encaminarem los segadors Rambla amunt pera traurel los de la ciutat: y avent tambe sobrevingut los deputats y oydors y lo bisbe de Urgell procurarem tots lo desvio dels segadors los quals quant foren devant casa del Doctor Gabriel Berart que la te en la matexa Rambla cerca del carrer del Carme essent en aquell puesto la plassa ahont se solen juntarse los segadors irritats de la mort alt referida y feta devant casa del virrey lansaren totes les alajas de casa del Dr. Berart en la matexa Rambla y devant la porta de aquella las cremaren: y vehent nosaltres y lo bisbe de Urgell y diputats que no eram poderossos pera remediar aquest dany nos ne anarem uns y altres, y nosaltres en casa de la ciutat pera acordar lo que se avia de fer y Resolguerem de anar a casa del virrey pera consultar li lo que li aparagues deguessem fer en servey de V. Magd. y per custodia de la persona del compte: y no trobantlo en sa casa anarem al baluart de sta. Eulalia ahont nos digueren era y no trobant lo alli lo trobarem en la dressana: y conferint ab dit virrey y tractant les cosas convenients sobre la materia Resolgue valerse per la custodia de sa persona de una galera que a las horas era arribada y embarcarse en ella judicant aquell puesto per mes segur: y restant ab aquest acordi nos ne tornarem en la casa de la ciutat pera prevenir y attendrer al reparo dels danys ques podian seguir y apenas hi arribarem quant tinguerem noticia que staven los segadors actualment cremant las alajas de la casa de don Garau de Guardiola y devant sa porta ahont en lo momento acudirem pera remediar dit dany y trobarem acabaven de cremarlas y ab los medis mes suaus quens fou possible per esser en aquella occasio y en les demes los que poguerem obrar procurarem lo desvio dels segadors encaminant un gran numero dells cami del portal de st. Antoni fins quels traguerem fora dell y per ser molts alguns de ells per arribarhi mes prest se encaminaren per un carrero que ix a la muralla en lo qual te sa habitacio lo marques de Villafranca y per aver los de sa casa tirat algunes mosquetades y ab ellas mort alguns segadors isque veu que los criats del marques avian mort a hu de nosaltres y a causa de aquest nou accident se irrita molt gran part de aquest poble y causa en los segadors qui ja eran fora ciutat tal commocio que tornaren a entrar en ella y perques digue que los criats del marques qui avian mort al conseller seran retirats en la Dressana acudiren allí los segadors y los demes quils seguían y sabentho nosaltres encontinent anarem alli pera facilitar la quietut desta gent y demanant del virrey nol trobarem ni entenguerem ahont era: y stant ja assosegat aquest tumulto nos ne tornarem en casa de la ciutat y alli entenguerem entre las sis y les set de la tarda quel avian trobat mort fora de la ciutat al peu de la montanya de Monjoich cerca de St. Bertran en unas penyas junt al mar: y entre les vuyt y les nou de la matexa tarda cuidarem que los pares de nostra S.a de la Merse als qual donarem una companya de scolta sen portassen de alli a sa iglesia lo cors del virrey deffunct: donam tambe noticia a V. Magt. que tocades las dos de la matinada nos digue don Geroni de Argensola per part de don Ramon Caldes portant veus de general Governador de V. Magt. recullissem en la taula desta ciutat una suma de diner de V. Magd. per no tenir lo per segur en sa casa y encontinent lo reberem y posarem en dita taula. Estas son sr. las cosas y desditxas que han succehit en esta fidelissima ciutat de V. Magd. que han dat nova causa a la afflictio tenim de la crema de las iglesias de Riu de Arenes y de Montyro y en aquellas lo sm. sagrament y de las demes succehidas en esta provincia a causa dels soldats que la habitan: supplicam a v. Magd. prostrats humilment a sos reals peus que los effectes que en esta occassio avem obrat attenent al major servey de V. Magd. tingan gracia devant sos reals ulls assegurant a V. Magd. que lo bisbe deputats y nosaltres avem fet quant humana-

DIETARI DE CASA LA CIUTAT

COMENSAT A 10 DE JUNY 1640
DURANT LA ABSENSIA DEL S.R HYERONIM SABATA
SCRIVA RATIONAL DE DITA CASA

DIUMENGE a 10 de Juny *1640*. — En aquest dia se tingue concell de Cent en lo qual se deslibera entre altras cosas que fos escrit a sa Mag.t los nous successos succehits despres del dia de Corpus ensa per causa dels segadors y aximatex fossen fetes enbaxadas als Senyors Diputats al S.r Bisbe al Ill.e Capitol als S.rs Inquisidors al Capitol Provincial y al Bras militar representant los ab elles los incendis y cremas de iglesias fan los soldats en lo Enpurda pera que vullan ajudar a la defenssa de dites coses ab la prestesa que los casos requirexen.

Nous fets dels segadors: lo Concell acorda donarne avís a sa Magt.

Violencies dels soldats en l'Empordà.

DILLUNS a 11 de Juny *1640*. — En aquest dia Mossen Fran.c Joan de Vergos y lo d.r Pere Joan Rossell de part dels S.rs Concellers reportaren als S.rs Diputats, Bisbe de Barcelona, Ill.e Capitol, S.rs Inquisidos, Capitol Provincial y al bras militar la enbaxada que per lo savi concell de cent celebrat lo dia de ayr fou deliberada la qual enbaxada fou donada en escrits del thenor seguent: — «Molt Ill.e S.r Ha entes aquesta ciutat que los soldats que son en esta provincia continuan los incendiaris efectes en cremar les Iglesies y fer las demes atrocitats en los provincials que son notorias y se explicaran a V. S.a al reparo de les quals demana la necessitat se acuda promptament, Suplica esta Ciutat a V. S.a sie servit de ajudar a la defensa de les Iglesies en servei de Sa Mag.t ab la prestesa possible per tots los medis que convindran y aparexera sien de mes eficacia.»

Embaxades als Tribunals sobre dits excessos de les tropes.

---

ment nos es stat possible peral reparo de ditas cosas y obrat las diligencias referidas sens perar un punt en ellas ni cuidar del alivio de nostras personas y que avem sentit en la anima la mort del virrey y que en moltas occasions lo aviam advertit dels inconvenients que de no remediarse dits excessos podian succehir y del tocant a la custodia de sa persona y no fou servit admetrer estas advertencias. Donant noticia a V. Magd. que en esta provincia van crexent los excessos dels soldats y que pera la averiguatio y punitio dels que han comes la mort del virrey farem fer totes las diligencias seran possibles obrant sempre nostres effectes de fidelidad en servey de V. Magd. la divina gde. sa real persona larchs y dichosos anys com a menester la christiandad. Barcelona y Juny 8 1640. = Sr. = De v. s. c. y R. Magd. fidelissims y obedientissims = vassalls que ses reals mans besan. = Los Consellers de Barcelona. = Agramunt secretarius.» —

(Registre de *Lletres closes*, anys 1639-1640, fols. 127 a 129 gt.)

Diputats.

E axi matex dit dia vingueren en casa la ciutat Don Jayme Falco y don Joseph Dardena de part dels s.rs diputats y reportaren als S.rs concellers la resposta feta per los S.rs diputats a la enbaxada los era estada feta lo die present de part dels S.rs Concellers la qual resposta de anbaxada donaren en scrits en la forma seguent.—«Molt Ill.e S.r Fran.c Joan de Vergos y d.r micer Pere Joan Rossell an reportat de part de Vs.a est mati una enbaxada donant avis als Diputats del general de Catalunya que los soldats son en esta provincia continuaren en cremar las Iglesies y fer les demes atrocitats en los provincials que son notorias suplicantlos vullan ajudar a la defensa de les Iglesies y en servey de sa Mag.t Dits deputats nos han ordenat representassen a v. s.a ab la finesa que en las materias dels soldats y altres del servey de sa Mag.t de la provincia y de Vs.a han acudit sempre y axi que ab la matexa continuaran en esta ocasio en servir a VS.a obrant tot lo quels sera possible.»

Capitol.

Y tambe vingueren en casa la ciutat los S.rs Don Joachim Carbonell y don Galceran de Santmanat Canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e capitol de dita seu y explicaren de paraula als s.rs concellers de part de dit capitol la resposta feya dit capitol a la enbaxada li era estada feta lo die present de part dels S.rs concellers explicantlos que dit Ill.e capitol estava prompte y aparellat en acudir al servey de la present ciutat y que per llur part se obrara ab tota puntualitat lo que lo cars ocorrent requiria Y que axi matex suplicavan als S.rs concellers fossen servits manarlos donar copia de la carta avia escrita esta ciutat al Rey nostre S.r en reho de la mort del s.r Virrey y del succehit lo die de Corpus perque dit capitol pogues escriurer a sa Mag.t en la matexa conformitat.

La Junta de guerra ordena al Sor. Conseller en cap vaje a Granollers per la persecució dels incendiaris de iglesies.

Y tambe en aquest dia los S.rs concellers y vint y quatrena de guerra deliberaren que lo s.r conceller en cap que vuy se troba en la parrochia de S.t Andreu de Palomar vaya a la vila de Granollers acompanyat de tres perssones expertes en la militia la una de les quals sie don Lluys de Paguera ab titol de llochtinent de Coronell y de alli nos mogan juntament ab los soldats te fets y se van fent per la persequtio dels eretjes incendiaris de iglesies en la present provincia fins tingan altre orde del savi concell de cent. En exequtio de la qual deliberatio fou fet un propi a tota diligencia a dit S.r conceller en cap enviantli copia de aquella.

E axi matex en aquest dia a les tres hores de la tarda per deliberatio de la vint y quatrena de guerra ana lo s.r conceller ters rondant per la present ciutat en companya y ab assistencia del s.r veguer tots a cavall acompanyats de molts cavallers armats ab sos cavalls y demes armes y ab quatre companyias de mosqueters y arcabusers pera repellir los segadors y altres perssones que anavan cremant diverses cases de oficials reals de la present ciutat. Y per quant despres se tingue noticia que per los portals entrava molta gent forastera y que los portalers y perssonas que estavan de guarda en dits portals no eran poderosos pera inpedir llur entrada Perço per la total concervacio de la guarda y custodia de aquesta ciutat foren posats vint y sinch homens de guarda a cada portal ab sos arcabussos y mosquets pagats ab son sou ordinari de dia y nit als quals los han de assistir quatre personas una de cada estament bax orde dels quals aguessen de estar los dits vint y sinch homens als quals sels donà orde no dexassen entrar per dits portals sino les persones que portarian provisions a la present Ciutat y passatgers a coneguda de dites quatre persones y que uns y altres aguessen de dexar les armes de foch al portal com mes llargament en la deliberatio feta per los S.rs Concellers y vint y quatrena de guerra lo die present dites coses estan contengudes. (1)

Crema de les cases de oficials, reyals pêls segadors: ronda dels Sors. Conseller terç y Veguer per ciutat.

Invasió de la ciutat per gent forastera: custodia dels Portals.

DIMARS a 12 de Juny *1640*. — En aquest dia Christophol Puig ajudant del correu major de part de don Phelip Farran Correu major de Sa Mag.t en la present ciutat de Barcelona demana als s.rs concellers fossen servits de fer donar un passaport a Pere Martir Duran correu que va despatxat per lo Sacro Capitol Provincial al Rey N.e S.r pera que per lo cami per causa de las turbations de diverses persones lo dexen passar libera-

Correu.

Provincia.

(1) L'acort près per los Magistrats municipals y la Junta de Guerra, de que dalt se fà esment, està concebut en los tèrmens que seguexen: — «Item ab dits vot y parer y en exequutio de la deliberacio feta per lo savi Concell de Cent lo die de ahir deliberen se pose en executio lo posar a cada portal los 25. homens ab sos arcabussos y mosquets de día als quals assistescan quatre persones una de cada estament ab que no sien del savi concell de Cent nomenadoras per los srs. concellers de 24 en 24. horas de orde dels quals estiguen les dites 25. persones donantlos orde en scrits que no dexen entrar sino las personas que aportaran provisions a la present ciutat y passatgers à coneguda de dites quatre persones ab que uns y altres dexen les armas de foch que aportaran en dit Portal, y que les claus dells sen aporte de nits lo Ciutada, o, militar de dites quatre personas en sa casa, y que no se obren aquells fins a tant hi sien dites personas, o, la major part dellas y los 25. homens de guarda y que quant se obre lo rastillo tinguen tancat lo portal y aquell no obren que lo rastillo no estiga tancat. Y en cars que en ningun de dits portals se posas en la nit alguna companya de guarda tingue lo Capita, o, Alferes della las claus del dit portal donant raho de tot al Sr. Don Miquel Torrelles governador de les armes.» — *(Deliberacions*, any 1640, fol. 210.)

ment y li donen favor y ajuda. Y los s.[rs] concellers ordenaren se li donas dit passaport com apar en la escrivania major en lo llibre de Patents. (1)

Sta. Inquisitio.

E axi matex en aquest dia reporta als S.[rs] concellers lo Secretari Damia Fonolleda de part dels S.[rs] Pares Inquisidors una resposta en escrits de la enbaxada fou feta a dis S.[rs] Inquisidos lo dia de ayr la qual resposta es del thenor seguent: — «Lo que el secretario desta Inquisition Damian Fonolleda ha de desir al muy sabio conseyo de Ciento es que el Tribunal a recibido dos embajadas de su SS.[a] representando con summa prudencia el zelo fervoroso que siempre ha tenido del servicio de Dios Nuestro S.[r] y de su santa fe dezeando que delitos tan atroces como en esta provincia tan catholica se an exequtado contra las Iglesias y el S.[mo] Sacramento del altar que sea alabado para siempre en que se conoce el christiano zelo que el tribunal estima en mucho las diligencias y enbajadas como es razon y ofrece en estos casos hazer con sumo cuydado todo lo que pareciere necessario para averiguar y castigar estos delitos tan atroces. Y para entrada y fundamento de la informacion se a de recibir a de pedir a su SS.[a] nos aga merced de los papeles que acerca desto tuviere o, traslado dellos que con esto se pondra mano luego assigurados que si huviere necesidad en su favor y ajuda nos assistira como confiamos de su zelo y christiandad y los suplicamos dexen a nuestro cuydado este negocio suspendiendo el hazer en el otras qualquier diligencias ni mover cosa alguna porque las que el tribunal hara seran tales que los que constare haver delinquido seran gravemente castigados y la ciudad y Principado quedaran desto satisfechos.»

Bisbe.

E axi matex reportaren als s.[rs] concellers lo d.[r] Hieronym Roig Sagrista y canonge de la Seu de Barcelona y don Galceran de Santmanat canonges de dita seu una resposta per part del Sr Bisbe de Barcelona a la embaxada a sa S.[a] R.[ma] feta per

(1) Lo passaport lliurat a dit efecte per los Consellers diu axí: — «A totes y qualsevol persones a qui las presents pervindran los Consellers de Barcelona salut. Ab tenor de la present los certificam com vuy die y any bax scrits partex de la present Ciutat, en la qual per la misericordia de Deu hi ha entera salut sens suspita de peste ni altre mal contagios, Pere Martir Duran correu despatxat per la sagrada Provincia remes al rey nostre Sr. anant y venint, Pregantlos lo dexen passar liberament sens que se li fasse impediment algu donantli tot favor y ajuda, offerint los en lo quels convindra igual correspondentia. En testimoni de les quals cosas manam esser despedida la present per nostre secretari y ab lo segell de aquesta Ciutat segellada. Data en Barcelona a 12 de Juny 1640.» — (Registre de *Provisions* y *Patents*, anys 1607 a 1650, fol. 242 gt.)

part de la present ciutat lo dia de ayr la qual resposta fou lliurada a dits S.[rs] concellers en escrits en la forma seguent: — «Muy Ill.[e] S.[r] El baron de Rocafort y don Joan de Marimon de parte de Vs.[a] dieron un papel al obispo de Barcelona que en substancia incinua se continuan los excessos que hazen los soldados para que en lo que le toca acuda al reparo y defensa de las Iglesias por los medios que jusgarà ser mas convenientes y en su respuesta estimando como es justo el zelo de VS. de que ja tiene noticia por las dos enbajadas hechas a 8 y 11 del presente al sagrado concilio Provincial de parte de VS.[a] en razon de la misma materia dize que se ha desvelado y desvela en procurar se tenga el respeto que se deve a las Iglesias y lugares sagrados y que se les guarde su inmunidad y de aqui adelante en conformidad de lo que VS. le encarga llevara adelante los oficios y por via de advertencia propone a Vs. que las causas de fe y lo annexo y dependiente a ellas a istancia de los senyores Reyes Catolicos don Fernando y donya Isabel de gloriosa y feliz memoria la Santa Sede apostolica inspirada por el Spiritu Santo las cometio privativamente a todas las demas jurisdiciones y tribunales a el del S.[to] oficio de la Inquisicion el qual con singular beneficio de la christiandad y gloria de Espanya con valor y integridad las ha tratado [y] assistido en todos tiempos de dichos S.[es] Reyes y de sus successores.».

E axi matex reportaren a dits S.[rs] concellers. . . . (1) per part del Sacro Concili Provincial una resposta a la enbaxada a dit S. C. P.[l] feta de part de la present ciutat lo dia de ayr la qual resposta fou tambe donada en escrits del tenor seguent. — «Molt Ill.[e] S.[r] Havent lo S. C. P.[l] hoidas, llegidas y concideradas las dos embaxadas fetas per part de V. s.[a] als 8 y 11 del corrent per sos enbaxadors ha tingut y te en general y en particular lo dolor y sentiment que es just de ques vajan continuant tants sacrilegos excessos y axi ademes de les diligencies se han fetes tant ab sa Mag.[t] com altrament per lo servey de aquells, ara de nou ha resolt escriurer altra vegada a sa Mag.[t] en la matexa conformitat destos excessos per correu a posta y certifica a Vs.[a] que per sa part procurara y cohoperara per tots los medis licits y que los Sagrats canons disposan y donan lloch en lo remey de aquells y castich dels delinquents y no parara fins Provincia.

(1) Hi ha prop de dues ratlles en blanch.

alcansar lo fi desitjat y pera conseguirlo te escrit als prelats a qui en primer lloch toca la averiguatio destos sacrilegis que procuren ab tota diligencia apurar la veritat tant en orde als delictas com als delinquents y que conforme trobaran procehescan conforme tenen obligacio en casos tan atrossos.»

Professó de Corpus: lo Capítol delibera ferla dins la Seu.

DIMECRES a 13 de Juny *1640.* — En aquest dia fou feta enbaxada als S.rs concellers de part del Ill.e Capitol de la Seu de Barcelona en la qual fou explicat que attes las revolutions son en la present Ciutat per causa de la mort del S.r Compte de S.ta Coloma Virrey de Cathalunya y de altres incendiaris van cremant casas de ministres Reals no se ha feta no sols la Professo general lo die del Corpus pero encara ningun altra Professo en la octava en ninguna Iglesia que perço dit Ill.e Capitol havia deliberat que lo die de dema que es cap de octava se fes Professo dins la Seu en la reservatio del Sant.m Sagrament y que perço suplicavan als Senyors Concellers que si los afers donavan lloch fossen servits assistir en dita professo y que lo fer la professo general se dexava tot a dispositio de la present ciutat a la qual dit Ill.e Capitol donaria gust en tot.

Ronda militar del Conseller terç pera pacificar la ciutat.

E axi matex en aquest dia lo S.r conseller ters en companyia del Mag.c Veguer de Barcelona y lo diputat militar acompanyats de molt gran numero de Cavallers tots ab sos cavalls y ab sas armas armats y ab tres Companyies de Mosqueters y arcabussers graduats lo S.r Veguer a ma dreta del S.r Conceller y lo S.r Diputat en lo mitx, anaren seguint y rondant a quatre hores de la tarda per la present ciutat y Raval de aquella significant al Poble ques assosegas de les turbations y inquietuts seguides los dies atras que altrament aquell era lo Ministre de Justicia quels havia de castigar.

Lo Concell ordena la tornada del Sor. Conseller en cap a Barcelona.

DIJOUS a 14 de Juny *1640.* — En aquest dia se tingue Concell de Cent acerca de las materias corrents en lo qual per part dels S.rs Diputats se feu la enbaxada fent en aquella una llarga relatio del que per part dels S.rs Diputats se havia escrit al Rey nostre S.r en reho de les materias corrents y de la mort del S.r Compte de S.ta Coloma llochtinent de Sa Mag.t: en lo qual concell se feu deliberacio que fos ordenat al S.r Conceller en Cap lo qual per certs efectes convenients era en la parrochia de S.t Andreu de Palomar que la matexa nit tornas dins la present ciutat perque los S.rs Concellers tenian que tractar ab sa Senyoria certs negocis.

Y en exequtio de dita deliberatio ana Narcis Hieronym Lledo notari de Barcelona subrogat de escriva rational a dita parrochia de St Andreu de Palomar a notificar per orde del Savi Concell de Cent la sobredita deliberatio al dit Sr Conceller en cap lo qual encontinent obtemperant a dita deliberacio sen torna en la present Ciutat dins la qual entra cerca de dotse hores de la nit.

Entrada del Sor. Conseller en cap.

DIVENDRES a 15 de Juny *1640*. — En aquest dia mossen Fran.^{c} Aguilo ciuteda y don Fran.^{co} Sala per orde dels Srs Concellers y Savi Concell de Cent reportaren als Molt Ill.^{es} Srs Diputats del general de Catalunya una enbaxada en escrits del thenor seguent: «Molt Ill.^{e} S.^{r} En lo savi concell de Cent lo die de ahir en conformitat del que per part de V. S.^{a} ab enbaxada solemne fonch representat en lo dit Savi Concell de Cent dit dia de ahir se delibera se escriguessen les cartes convenients a les Ciutats vilas y llochs de Cathalunya cometent lo fer minutar aquelles y lo demes que en orde a la dita embaxada per Vs.^{a} feta y materia en ella contenguda se deu fer als Concellers y 24.na de guerra ab plenitut de poder y que dita deliberacio se fes a saber a V. S.^{a}»

Embaxada als Sors. Deputats sobre los successos ocorrents.

E axi matex en aquest dia los s.^{rs} concellers ordenaren a mossen Antoni Carcer Ciuteda y don Phelip de Sorribes que per part de la present ciutat se conferissen en la parrochia de Sarrià y en lo monestir de Pedralbas y donassen a la s.^{a} dona Maria Madalena de Moncada, Germana del Ex.^{im} Sr Marques de Aytona la qual abita dins lo monestir de Pedralbes una enbaxada del thenor seguent.— «Molt Ill.^{e} S.^{a} Ha entes aquesta Ciutat per los pares guardià y custodi del monestir de St Fran.^{c} y altres religiosos que a causa de les inquietuts occorrents tindrien V. S. y les religiosas de aquex Santuari algun recel y axi oferexen ab esta enbaxada los Concellers a VS.^{a} que sempre que sie de son servey entrarsen en esta ciutat aniran quatra o, sis damas principals que VS.^{a} manara elegir ab molts Cavallers y demes guarda convenient per la custodia de sa perssona fins sie en la part elegira y de obrar ab molt gran voluntat los demes efectes que en servey de VS.^{a} y de les demes religiosas convindran y seran a esta Ciutat possibles.»

Los Sors. Consellers oferexen a D.ª María de Moncada y demés relligioses de Pedralbes, custodiarles sempre que vulgan traslladarse a Barcelona.

E apres de haver reportada dita enbaxada vingueren als Srs Concellers los matexos mossen Antoni Carcer Don Phelip Sorribes y reportaren als S.^{rs} concellers una resposta de la enbaxada

feta a dita s.ª d.ª Maria Madalena de Moncada la qual es del thenor seguent. — «Molt Ill.e S.r Ab la enbaxada que VS.ª es estat servit enviar per don Phelip Sorribes y Antoni Carcer en que oferex Vs.ª a dona Maria Madalena de Moncada que si los recels de las inquietuts ocorrents son de manera que la obliguen a haver de entrar en Barcelona ferli la merce tant cumplida com dita enbaxada conte en que respon que estima a vs.ª per mil titols la merce de la oferta no obstant la te merescuda lo desitx que la casa de son jerma a tingut en servir a VS.ª y li donara noticia de la present pera que ab las matexas y si possible es majors veras la estime en las hocasions se oferira a aqueixa ciutat Pero la merce que rep de aquestas religiosas es tan gran y los recels no son de manera que fins vuy hajan causat cuydado cert lo haverse de moure que sempre se aumentassen accepta la merce que Vs.ª li oferex fer que donara avis se puga posar per obra. (1)

DILLUNS a XVIII. — (2)

---

(1) Entre aquesta jornada y la que segueix, hi ha en *Dietari* un buyt de sis dias. Entremitg se troba inserta ab data del 20, la resposta dels Consellers a una oferta del Virrey, d'anar al Rosselló a castigar los excessos y delictes de les tropes reyals. Vèjas l'Apèndix XVIII.

(2) Per no anotarse en lo *Dietari* un fet de tanta importancia com la nominació de Llochtinent general de Catalunya feta pêl Rey a favor del Duch de Cardona, pera ocupar la vagant promoguda ab la mort del Comte de Sta. Coloma, creyèm convenient subsanar aquella omissió copiant la part del acta del Concell de Cent celebrat en la jornada dalt referida de 18 de Juny, que fà referencia a la esmentada nominació del nou Virrey, sa arribada a Barcelona y jurament del càrrech.

«Vinguda del Sr. Duch de Cardona.»

«Convocat y congregat lo savi Concell de Cent Jurats en la sala gran de dit concell en la forma acostumada lo sr. Conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes Srs. Consellers sos companys, digue y referí al present Concell com vuy es arribat en la present ciutat lo sr. Duch de Cardona y com per obstar una deliberatio del savi Concell de Cent no poden los Srs. consellers anar a visitarlo, perço los Srs. concellers proposan al present Concell sis anira a visitar sa Exia. o no. E ans de votar sobre la materia proposada vingue en Concell lo noble Don Pedro Aymerich y de Cruylles en nom y per part del Exim. sr. Duch de Cardona lo qual digue y explicà a dit Concell que sa Exia. li havía dit que sa Magd. li havía fet merçe del Privilegi de Lochtinent dest Principat lo qual havie aportat als srs. concellers lo Dr. micer Miquel Carreres del Real Concell y que axí si noy havía inconvenient volie jurar esta nit y que la mateixa diligencia li havía manat fer ab los srs. deputats. E apres de hoit dit Don Pedro Aymerich y fora fonch de Concell se prosegui en votar sobre lo dalt proposat è lo present Concell hoida la propositio feu la deliberatio seguent. = Que los srs. Consellers en forma de ciutat vestits ab les insignies consulars acompanyats dels officials desta Casa restant congregat lo present Concell vajen a visitar lo sr. Duch de Cardona que esta tarda es arribat en esta Ciutat y ab paraules de compliment y cortesia li donen la benvinguda y li signifiquen lo contento que de ella ha tingut esta Ciutat. = En exequutio de la qual deliberatio los srs. Consellers han anat a visitar al sr. Duch de Cardona y li han dat la norabona y juntament li han explicat lo particular contento ha tingut esta ciutat de sa vinguda, ha respost sa Exia. als srs. consellers despres de haverlos fet la estimacio deguda de la visita que ell exiría en nom de sa Magd. pera medicar les inquietuts en ques troba esta Provincia castigant als culpables y que en tot estaría a concell de la ciutat y molt Illes. Srs. Deputats y ques tractaría veritat y

Lo Sor. Virrey demana consell a la Ciutat respecte a les mides convenients pera portar la pau pública a Catalunya.

DIVENDRES a 22. — En aquest dia se convocà concell de Cent en lo qual los S.rs concellers explicaren en lo savi concell de cent entre altres coses que lo dia de ahir a la tarda lo S.r virrey envià a sercar als s.rs concellers en son palacio y arribats alli los donà un paper lo qual fonch proposat en dit concell lo qual es del thenor seguent.— «El dezeo del bien desta provincia me ha trahido muy particularmente a esta Ciudad y la major confiansa de conseguirlo la he fundado en el celo que en todas ocasiones y en esta exprimento que tiene V. S.a del servicio del Rey y assi pido a V. S.a que vean y concideren los medios que se les ofrecen mas convenientes para assosegar la quietud y paz publica y me aconsejen lo que entendieren que a de ser major servicio de Dios y del Rey y beneficio publico porque mi intento es encaminar estas materias por el consejo de VS.a y exequtar lo que pareciere que conviene sin dilacion y por ser lo que mas inporta dezenojar a Dios y dar cumplida satisfacion a las Iglesias que han padecido en esta ocasion encargo muy particularmente a VS. que vea el medio mas cierto de averiguarse con verdad que ademas que es cumplir como Christianos con nuestra obligacion es la major lizonja que se puede hazer a un Principe tan Catholico como su Magestad y aunque me ausente estimare mucho que V. S.a se desvele en este cuydado y con correos me avise lo que acordare.

«Y como mi venida es no solo para castigar los excessos de los soldados sino tanbien para remover de sus cargos a los ministros que no han procedido bien en ello dezeo mucho que me diga vos senyoria los que huvieren dado ocasion a las quexas publicas porque su Magestad dezea que se administre la justicia por ministros de toda satisfacion.»

Y tanbe digue y referi que dit s.r virrey los havia enviat un recaudo per medi de don Phedrich Meca dantlos avis que de la part de llavant venian dos galeras y que dezitiava arribassen en lo port de la present Ciutat ans sa Ex.a no partis pera la vila de Perpinya per saber lo que aportan de nou y tambe per veurer si seria convenient anarsen sa Ex.a per mar a Rossello en

---

que lo que sería de la ciutat no se li faría prejudici y en lo de la Deputacio lo mateix y en lo que tocaría á sa Magd. de la mateix manera, Y que tantbe digue com dema demati à sis horas volie jurar y que en lo mateix punt volie partir per Rossello, y arribats dits srs. Consellers en Concell de Cent per orgue del sr. Conseller en cap explicaren la demunt dita Embaxada.» — (*Deliberacions*, any 1640, fol. 223.)

companyia del s.r Conceller en cap y s.r Diputat conforme a 20 del corrent fou deliberat per lo savi Concell de Cent y lo dit concell deliberà fos feta una enbaxada a sa Ex.a en lo modo y forma que en dita deliberacio se conte. (1)

Embaxada al Sor. Virrey aconsellantli sa prompte anada al Rosselló.

E axi en exequtio de dita deliberacio Mossen Agusti Pexau ciuteda y mossen Fran.c Joan de Vergòs donzell per orde dels s.rs concellers reportaren a sa Ex.a una enbaxada del thenor seguent:—«Ex.im S.r Lo die de avuy se es llegit en lo savi concell de cent lo paper fou servit V. E.a donar als concellers y ha tingut a singular merce lo favor que en aquell fa V. Ex.a a esta Ciutat y conciderant lo quant inporta la brevedat que V.a Ex.a ab sa presentia remedie les coses de Rossello lo suplique sie servit ascelerar sa anada attenent principalment a la salut de V.a Ex.a y a comes lo diligenciar las materias del paper a setse perssones del present concell pera que cuyden de dar a V.a Ex.a los avisos tant continuos com significa V.a Excelencia per correus Esperant tindra esta Provincia ab la sombra de V.a Excelencia la quietut ques dezitia.»

Ronda dels Sors. Conseller terç, Veguer y Diputat reyal per la ciutat a fi d'aquietar lo poble.

DIUMENGE a 24. — En aquest dia anà lo S.r Conceller ters acompanyiat del s.r veguer de Barcelona y s.r Diputat Real per ser absent lo s.r Diputat militar y de molts altres cavallers titulars y altres de la present ciutat rondant la present ciutat so es lo mati per la part de la Ribera y a la tarda per la part del

---

(1) Diu axí l'acort adoptat per lo Concell de Cent Jurats en dita jornada de 22: — «Que ab embaxada per dos cavallers del present Concell un ciutada y un militar per sa S.a anomenadors se signifique à sa Exia. la estimatio ha fet y fa lo savi concell de cent del favor y merçe es estat servit fer a esta Ciutat en orde al ques conte en lo paper que fou servit donar als Srs. consellers legit en dit Concell y la ciutat considerant quant importa la brevedat que sa Exia. ab sa prudencia remedie les cosas de Rossello lo supplique vulle posar en executio la partida aconsellant à sa Exia. sie per terra tenint per cert conve axi per sa salut de sa Exia. y esser lo viatge mes convenient y que lo conseller està apunt pera partir: y pera ques puguen premeditar les cosas que apunta lo sr. virrey en dit paper sie comesa la premeditatio dels caps que conte dit paper als srs. Consellers y a setse persones del present Concell ab igual numero de estaments anomenadores per sa S.a pera que ab major acert puga la Ciutat attendrer ab tota puntualitat al que sa Exia. significa y sie del major servey de sa Magd. y benefici de aquest Principat y donar continuats avisos per correus à sa Exia. tenint facultat y potestat dita Junta com lo present Concell lay done de conferir ab los Srs. Deputats, o, personas que sa s.a anomenara y tenir les advertenties convenients y obrar tot lo demes en benefici de las materias ab referiment al savi Concell de cent del que aparexera haverne de esser sabidor pera que en aquell se puga pendrer la resolutio que mes convindrà al servey de sa Magd. y benefici de la present ciutat y Provincia, y que lo present Concell nos disgregue fins sie partit desta Ciutat lo sr. conseller en cap y que de aquesta deliberatio se done noticia als Srs. Deputats y que dita Junta responga a les cartes dels Jurats de Gerona y Figueres donantlos lo consuelo convenient y notitia del que la ciutat va obrant.» — (*Deliberacions*, any 1640, fol. 232.)

Raval de la present ciutat per aquietar y assosegar lo Poble de les inquietuts y revolutions seguides los dies atras.

DIJOUS a 28 de dit. — En aquest dia instant lo Mag.c balle de Barcelona se feu extractio de les persones de tots estaments per tenir Juy de proms y judicar las delaturas de Joseph Llorens forner per aver mort proditoriament ab tir de padranyal a Joseph Tolrra traginer de mar: y feta dita extractio de persones de tots estaments anaren los s.rs concellers absent lo cap a la preso per judicar los merits del proces fet contra dit Llorens acompanyats de les 24 persones extretes en proms graduats so es devant de tots los s.rs concellers segon y quart portant en lo mitx de ells lo prom militar mes vell y despres seguian sis proms ciutadans y dos militars a la part dreta, sis mercaders a la part esquerra, sinch artistes derrera los ciutedans y militars y sinch manastrals derrera los mercaders y despres anaren los s.rs concellers ters y quint aportant un prom ciuteda mes vell en lo mitx: y arribats en la obra nova de la preso y assentats per llur torn fonch posat lo s.r balle de Barcelona qui presidia en dit acta de judicatura per ser lo delinquent de son districte en lo mitx del s.r conseller segon y ters y lo assessor fou assentat a ma dreta del prom militar mes vell: y oit tot lo proces de ofensa y defenssa fou votat y dit Joseph Llorens condemnat a galera per tota la vida, com mes llargament en lo proces actuat en la cort de dit balle de Barcelona se conte.

Juhí de Prohomens.

DISSAPTA a 30 de dit. — En aquest dia convocaren los s.rs concellers concell de cent en lo qual proposaren que havian rebuda una carta del Rey nostre S.r de 24 del corrent la qual es del thenor seguent. «El Rey. Amados y fieles nuestros. El Duque de Cardona mi lugar tiniente y capitan general en esse principado y condados me ha dado quenta de la disposicion y promptitud de animo con que ha hallado essa ciudad para todo lo que se ofreciere de mi servicio y como haviades resuelto que fuesse acompanyandole el conceller en cap a Perpinyan a tratar del remedio y castigo de los excessos que se huvieren cometido en aquella villa y si bien en todas ocasiones correspondereis a las obligaciones que os corren de mirar por mi major servicio, en esta que haveis descubierto tan particularmente vuestro affecto no he querido excusar que entendais que quedo con satisfacion de lo que vays obrando y encargaros que pues en el Duque haveis hallado tal dezeo de hazer justicia hos governeys

Carta de sa Magt. sobre la punició dels excessos comesos en Perpinyà.

en todo conforme a sus ordenes pues de su prudencia del zelo de mi servicio y del bien y quiedud de la provincia podeis assiguraros que con atencion a todo dispondra los medios que se ajusten mas a este intento que es lo que jo dezeo y le tengo encargado. Data en Madrid a 24 de Junio *1640*.

YO EL REY.

V.^t Cardinalis V.^t Bayetola R.^s
V.^t Villanueva
V.^t Vico Regens
V.^t Magarola R.^s

Pedro de Villanueva Secretarius.»

JULIOL

Lo Concell demana al Sor. Bisbe y a les iglesies y convents contribuhescan a les despeses de fortificacio de la ciutat.

DIMARS a tres de dit. — En aquest dia fonch convocat lo savi concell de cent en lo qual attenent lo que ha gastat la Ciutat de Barcelona y sos ciutadans tant del erari publich com dels patrimonis particulars de quiscu en les fortifications que ha fetas en las armas y municions que ha comprades en les diferents llevas de soldats que a conduidas ab tanta costa y los que per avuy actualment esta pagant per la defenssa comuna de aquesta ciutat y de tot lo principat no sols defensantse assi pero tambe a las Iglesies monestirs y llochs sagrats y a les Perssones Eclesiastiques y religioses Per les quals coses y altres en la propositio llargament explicades ha vingut a restar la present ciutat tan exauista que sens ajuda de altri li es inpossible poder acudir en la ocasio present als nous gastos se oferexen per les noves que te que lo frances fa armada per mar, lo Turch y los de Alger y Tunes tanbe, per lo ques necessita de noves fortifications y armarse y municionarsse ab les armes forçoses per sa defensa: Perço delibera dit savi concell de cent fossen fetes enbaxades al s.^r Bisbe de Barcelona, Molt Illustre capitol de la seu, Iglesies parrochials y demes monastirs y convents y altres Iglesies de la present ciutat suplicantlos de part de esta ciutat que atteses les coses sobredites tingan a be de ajudar y contribuir a la present ciutat en lo gasto de ditas fortifications dexant la dispositio de ditas enbaxadas als s.^rs concellers y vint y quatrena de guerra.

E axi en exequtio de dita deliberacio anomenaren los S.rs concellers pera reportar les dites enbaxades a Mossen Franc.c Joan de Vergos donzell y a mossen Jauma Bru ciuteda.

Embaxades als Sor. Bisbe, iglesies y monastirs, en suplica de la contribució dalt referida.

DIMECRES a 4 de dit. — En aquest dia los dits mossen Fran.c Joan de Vergos donzell y Mossen Jaume Bru ciuteda inseguint la deliberacio feta per lo savi concell de cent a tres del corrent reportaren de part de la present ciutat al Molt Ill.e y R.im S.r Don Garcia Gil Manrrique Bisbe de Barcelona una enbaxada del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Notori es a V.a S.a lo que ha gastat la ciutat de Barcelona y sos ciutedans tant del erari publich com dels patrimonis particulars de quiscu en les fortifications que ha fetes en les armes y municions que ha comprades en les diferents llevas de soldats que ha conduides ab tanta costa y les que vuy actualment esta pagant per la defenssa comuna de aquesta ciutat y de tot lo principat no sols defensantse a si pero tanbe a les Iglesies monastirs y llochs sagrats y a les perssones ecclesiastiques y religioses havent sols contribuit en asso las perssonas seculars qui son las qui pagan drets de ciutat y los eclesiastichs no qui son exempts de aquells sens que tinga la present ciutat altre patrimoni considerable sino lo procehit de dits drets, los conserva axi matex les fonts murs y valls y altres cosas publicas de las quals gosan los ecclesiastichs uniformament ab los llaichs sens las moltas charitats que a ells sols y a les iglesies y monestirs de la present ciutat fa de ordinari y lo que gasta ab lo luziment del culto divino que dona per ben enpleat, per les quals cosas ha vingut a restar tan exausta la ciutat en lo comu y lo patrimoni dels llaichs en lo particular que sens ajuda dels ecclesiastichs y religiosos li es inpossible poder en la ocasio present acudir als molts gastos se li oferexen per les noves que te que lo frances fa armada per mar, lo turch axi matex, los de Argel y Tunis units ab enemichs de la Real corona per lo que necessita de noves fortifications y armarse y municionarse ab que li es forssos haver de gastar grandissimas quantitats per les quals no basta ni pot bastar son erari per estar del tot exaust ni lo patrimoni de sos ciutedans llaichs per haver suportat tant grans traballs axi perssonals per les continues guardes que ha fetes y fa com tambe ab lo que gasta en armarsse y municionarse y contribuir

en los drets que pagan a la ciutat que per les prohibitions dels comerssios, suspencions dels negocis y tants accidents que a la ciutat li han sobrevingut li han disminuit en gran manera les entrades y axi essent la causa de les fortifications comuna y tocant a tots suplica a V.ª S.ª dita ciutat que attes tot lo sobredit mane representar a las perssonas ecclesiasticas y religiosas quant necessari los es per lo benefici publich y de las Iglesias y de ells matexos lo haver de ajudar y contribuir en las ditas novas fortifications que se li oferexen a la ciutat disposant la forma ab que millor se puga acudir segons la possibilitat de cada hu de dits Eclesiastichs y religiosos eo sos convents en lo gasto de ditas fortifications, servintse per dit efecte de anomenar perssonas per sa part de V.ª S.ª qui ab les anomenadores per part de la ciutat tracten y conferescan los modo y forma ab que dega acudir axi al gasto com tanbe a la superintendencia de aquell a fi de ques veja que tot se enplea en dites fortifications y en les coses mes necessaries y pera ques fassan ab la promtitut que lo inminent perill requirex que segons lo que V. S.ª sera servit resoldre deliberara tanbe la ciutat ab sos ciutedans y habitants lo que podran fer y suportar confiant que V. S.ª no faltara en aquesta ocasio y causa tant urgent y comuna.»

Senblant enbaxada fonch feta al Molt Ill.ᵉ Capitol de la Seu de Barcelona.

Similis als molt R.ⁿᵗˢ Pares Inquisidors.

Similis a la Esamblea de la Religio de S.ᵗ Joan.

Similis mutatis mutandis a la comunitat de S.ᵗᵃ Maria de la Mar.

Similis a la comunitat de N.ª S.ª del Pi.

Similis a la comunitat de S.ᵗ Just.

Similis a la comunitat de S.ᵗ Pere.

Similis a la comunitat de S.ᵗ Miquel.

Similis a la comunitat de S.ᵗ Jauma.

Similis a la comunitat de S.ᵗ Culgat del Rech.

Similis als pares teatinos dits de la mitja blanca.

Similis al convent del Bonsuccés.

Similis al convent del Carme.

Similis al convent de S.ᵗ Joseph.

Similis al convent dels trinitaris descalsos.

Similis al convent de S.ᵗᵃ Monica.

Similis al convent de S.ᵗ Franc.ᶜ

Similis al convent de la Merce.
Similis al convent de la Trinitat.
Similis al convent de St Fran.^co de Paula.
Similis al convent de St Agusti.
Similis al convent de Sta Catarina de Predicadors.
Similis al convent de N.^a S.^a de Jesus.
Similis al convent dels caputxins de Monticalvari.
Similis al convent dels pares de la companyia de Jesus.
Similis al collegi y capella de St Sever de la Seu.
Similis a la comunitat de la Iglesia del palau de la comptesa.
Similis al Ill.^e y molt R.^nt Prior y Capitol de la Iglesia collegiada de Santa Anna.

DIJOUS a 5 de dit. — En aquest dia vingueren en concistori los molts R.^ts S.^rs [Fran.^ch] Paga y [Joseph] Rovira canonges de la Seu de Barcelona los quals de part del Ill.^e capitol de dita Iglesia reportaren als S.^rs concellers una resposta à la enbaxada que per part de la present ciutat los era estada feta lo die de air la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.^e S.^r

Capitol de la seu.

Vide alia reportata die 27. Julij 1640

A la enbaxada que per part de V. S.^a reportaren als canonges y Capitol desta Sta Iglesia Joan Fran.^c de Vergos y Jaume Damians estiman com es reho la honrra y merce que vs.^a los fa y continuant com sempre la correspondencia que la Iglesia ha tingut a esta casa (molt deguda) nos an manat vinguessem a representar a V. S.^a quant promptes y aparellats estan pera acudir al gust de V. S.^a y benefici de aquesta ciutat y estimar lo zel ab que V. S.^a mira las cosas della y axi vuy se ha resolt en Nostre capitol de concorrer ab lo que V. S.^a demana en dita enbaxada y a anomenat perssonas pera que se conferescan ab lo s.^r bisbe y ab les que v s.^a sera servit anomenar per veurer lo modo y forma se ha de tenir en la solutio y distributio del ques collegtara sertificant a V. S.^a que en asso y en lo demes que sie servey de V. S.^a y benefici de nostra patria nos trobara V. S.^a molt promptes sempre.»

DIVENDRES a 6 de dit. — En aquest dia de part del collegi dels beneficiats de la capella de Sant Sever de la Seu fonch reportada als S.^rs concellers per quatre preveres de dit collegi una resposta a la enbaxada que de part de esta ciutat los era estada feta la qual resposta donaren en escrits en lo thenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

St. Sever.

Per part de V.^{a} S.^{a} han representat los Srs Joan Fran.^{c} de Vergos y Jaume Damians al collegi dels beneficiats de St Sever de la Seu desta Ciutat la necessitat tant urgent y apretada que te ella de fortificarse y lo gasto tant gran que per dit efecte se li oferex demanantnos acudissem a ajudarli segons nostra possibilitat y essent la causa comuna com o es estima dit collegi lo bon zel de V. S.^{a} y ha elegit quatre personas de dit collegi pera que se conferescan ab lo Sr Bisbe y ab las que V. S.^{a} anomenara per veurer lo modo y forma que se ha de tenir en la solutio y distribucio del ques collectara y nos ha manat asseguirassem a V.^{a} S.^{a} que en asso y en lo demes que sie servei de V. S.^{a} y del benefici de Nostra patria los trobara en totes ocasions promptes com sempre.»

E axi matex dit dia de part del R.^{nt} Vicari Perpetuo y comunitat de la Iglesia parrochial de St Just y St Pastor de la present Ciutat fonch reportada als s.^{rs} concellers per dos preveres de dita comunitat una resposta a la enbaxada que de part de esta ciutat los era estada feta la qual daren en escrits y ab lo thenor seguent.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

St. Just.

La comunitat de la Iglesia Parrochial de St Just y St Pastor de la present Ciutat de Barcelona entesa la necessitat publica representada ab la scriptura que de part de V.^{a} S.^{a} li es estada presentada Diu y respon que esta prompte y aparellada de donar lo favor y socorro que puga donar a la ciutat y per aquest efecte ha fet nominacio de dos perssones qui son Joan Ferrer y Mateu Marti preveres de dita comunitat pera que se conferescan ab lo Ill.^{im} S.^{r} bisbe y ab lo molt Ill.^{e} capitol y tanbe ab les altres comunitats lo modo y forma que an de tenir en acudir a necessitat tant precisa y urgent com es la ques representa oferint que no faltara per sa part la dita comunitat en fer tot lo que puga en favor de la ciutat y encara que la comunitat sie tant pobre com es notori traura forçes de flaquesa pera subvenir a les necessitats de la republica.»

E axi matex dit dia per part del R.^{t} Rector y Comunitat de la Iglesia parrochial de St Jauma de la present Ciutat fonch reportada a dits s.^{rs} concellers per dit R.^{t} Rector y dos preveres

de dita comunitat una resposta a la enbaxada que per part desta Ciutat los era estada feta la qual donaren en escrits ab lo thenor seguent.

«Molt Ill.[es] S.[rs]

Per part de V.[a] S.[a] han representat los S.[rs] Joan Fran.[c] Vergos y Jaume Damians als R.[nts] Rector y Comunitat dels Preveres beneficiats de la Iglesia parrochial de s.[t] Jauma desta ciutat la necessitat tant gran y apretada que te ella de fortificarse y lo gasto tant excessiu que per dit efecte se li oferex, demanantlos acudissen a ajudarli segons sa possibilitat y essent la causa comuna com, o, es estiman dits Rector y comunitat lo bon zel te V. S.[a] y han elegit al dit Rector y dos beneficiats pera que se conferescan ab lo Sr Bisbe y ab les persones que V. S.[a] anomenara pera veurer lo modo y forma que se ha de tenir en la solutio y distribucio del ques collectara y nos a manat assegurassem a V. S.[a] que en asso y en lo demes que sie servey de V. S.[a] y del benefici de la Patria los trobarà en totas ocasions promptes com sempre.» St. Jaume.

Dissapte a 7 de dit. — En aquest dia lo S.[r] Fran.[c] Soler y Antich Prats Canonges de la Iglesia collegiada de Santa Ana de la present ciutat reportaren als Srs Concellers una resposta en escrits a la enbaxada que per part de la present Ciutat era estada feta al R.[nt] Prior y Capitol de canonges de dita Iglesia a 4 del corrent la qual resposta es del tenor seguent.

Embaxada del Capitol de Canonges de la Colegiada de Sta. Anna en resposta a la dels Sors. Consellers sobre contribució pera fortificar la ciutat.

«Molt Ill.[es] S.[rs]

Per part de V.[a] S.[a] a sis del corrent mes de Juliol han reportat los Srs Joan Fran.[c] de Vergos y Jaume Damians als Prior y Capitol de Canonges de la Iglesia collegiada y secular de Santa Anna de aquesta ciutat la necessitat tan urgent y apretada que te de fortificarse y lo gasto tan gran que per dit efecte se li oferex demanantnos acudissem a ajudarli segons nostra possibilitat y essent la causa comuna com es estiman dits Prior y Capitol lo bon zel de V. S.[a] y en horde a dit fet han elegit dos canonges capitulars de dita Iglesia pera ques conferescan ab lo demes clero y tracten lo expedient millor se pora pendrer al servey de Deu nostre s.[r] y de aquesta ciutat y nos ha manat assegurassem a V. S.[a] que en asso y en lo demes del servey y

benefici de esta ciutat trobara a dits Prior y Capitol en totas ocasions promptes ab tota aficio y voluntat.»

Excomunicatio dels cremadors de Iglesies en lo Enpurda.

E tanbe en aquest dia de part del R.^{im} S.^{r} bisbe de Girona per medi de son procurador fiscal fou feta enbaxada als S.^{rs} concellers ab la qual explica y digue a dits S.^{rs} concellers tenia orde de dit s.^{r} Bisbe de donar una copia de les excomunications y maledictions avia publicadas y declaradas son vicari general contra don Leonardo Molas y Joan de Arçe capitans de cavalls y altres soldats que van ab llurs tercios per reho de diverssos robos y cremas de Iglesias de St Sadorni de Montiro y altres de dit bisbat de Girona pera que constas a dits S.^{rs} concellers de les perssones excomunicadas y maleidas y perque en lo esdevenidor constas de les diligencies que per part de dit Sr Bisbe eran estadas fetas y lliurà a dits s.^{rs} concellers una copia de les lletres publicatories estanpadas les quals manaren los S.^{rs} concellers fossen per mi Narcis Hieronym Lledo notari de Barcelona subrogat de escriva rational cusidas en lo present dietari. — *Consuantur* (1)

Visita del Sr. Marques del Povar.

DILLUNS a 9 de dit. — En aquest dia tingueren inteligencia los S.^{rs} concellers que lo Ill.^{im} Sr Don Pedro de Aragon Marques del Povar fill del Ex.^{im} Sr Duch de Cardona llochtinent de Sa Mag.^{t} en los presents Principat y Comptats era arribat en la present Ciutat y que anava a la vila de Perpinya a tota diligencia per orde de Sa Mag.^{t} al dit Ex.^{im} Sr Duch de Cardona son Para y perço enviaren dos Cavallers los quals de part de la present Ciutat li donaren la benvinguda a esta ciutat.

E apres dit dia a les deu hores ans del mitg dia vingue dit Ill.^{m} Sr Don Pedro de Aragon Marques del Povar a visitar los Srs Concellers en casa la ciutat al qual se li feu lo degut recebiment ab molts cavallers que assistiren a dita vinguda y fou graduat entre lo S.^{r} conceller segon y quart per absentia del s.^{r} Conceller en cap qui era en la dita vila de Perpinya assistint al dit Ex.^{im} s.^{r} Duch de Cardona.

Partida de dit Sor. Marqués a Perpinyà.

E lo matex dia a la tarda se enbarca dit S.^{r} marques del Povar per mar ab un berganti armat per ser ab mes prestesa a dita vila de Perpinya segons digue tenia orde de sa mag.^{t}

Convent de Jesus.

E axi matex dit dia de part del Pare guardia y devot convent de N.^{a} S.^{a} de Jesus de la regular observança de St Fran.^{c}

(1) En l' original no 's troba semblant inserta.

fonch reportada als S.rs concellers una resposta de enbaxada los fou feta de part desta ciutat a quatre del corrent la qual es del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.rs

Avent tingut noticia per medi dels Sindichs de V.a S.a lo convent y comunitat de N.a S.a de Jesus de la Regular observancia de N.e seraphich P.e S.t Fran.c dels excessius gastos que V. S.a a fets y continua fer en les fortifications, municions, provisions, armes y demes actions a que se veu obligada per los avisos de armadas enemigas de la santa fe Catolica y Real Corona de Sa Mag.t tot en util del comu y habitants desta Ciutat y per altra part conexentse obligadissima als molts y continuats favors y beneficis que de V. S.a te rebuts a desitjat efectuosament mostrarse agrayda y avassallada a tot lo que sie servey de V. S.a y subvencio de tants y tan inevitables gastos al qual efecte consultats los medis ab que podia verificaro se ha trobat opressa y detinguda de sa pobresa y professio que no li permet tenir domini en la cosa mes minima de esta vida que sil tingues en grandissims tressors o, estimaria en esta ocasio pera postrarlos als peus de V. S.a servintla ab ells y sols se troba poder manifestar estos desitxs oferint las perssonas y vidas las quals suplica a V. S.a en tot allo que sie son gust enplearlas quel tindran molt gran de ferne tan onrros y utilos enpleo y o, estimaran per summa merce y favor y si lo que dita comunitat no alcanssa a conexer te v. s.a noticia de altres medis ab que poder servir a V. s.a en lo reparo de les sobredites necessitats se oferex ab tot lo efectuos rendiment que deu a tot lo que V. S.a sie servit dispondre y suplica li admeta estos desitxs.

Lo Guardia y Comunitat del convent
de Jesus de Barcelona.»

E axi matex dit dia de part del Pare custodi de Monticalvari fonch reportada als S.rs concellers una resposta a la enbaxada que per part de esta Ciutat los era estada feta la qual donaren en escrits del thenor seguent. Caputxins de Montecalvari.

«Molt Ill.es S.rs

De part de VS.as vingueren a est convent per enbaxadors los S.rs Vergos y Damians y havent representat ses merces las

necessitats tan apretadas en que se troba la Ciutat desitjant nosaltres correspondrer a les moltas y precisas obligations que particularment los Caputchins mes que altros religiosos tenim a VS.as de part de tota la comunitat respòngue que or y plata no podia donar per la pobresa que profesam per no permetrer ella en nostres cases altra cosa de plata que los calsers necessaris pera selebrar y que lo que podia oferia de bona gana que es nostres perssones y lo suor de nostres cares treballant en qualsevol cosa per ocasio que VS.a nos ordenas per la fortificatio desta Ciutat o, altre cosa convenient y demanant los sobredits per part de V. S.as donas per escrit lo que digui de paraula donant est paper, lo matex que digui confirmo: de Monticalvari vuy diumenge.

Fr. Geronimo de Sar.a custodio
de los Capuchinos.»

E axi matex dit dia de part del Pare Prior y convent del monestir de N.a S.a de la Merce fonch reportada als senyors concellers una resposta a la enbaxada que per part de la present ciutat los era estada feta la qual donaren en escrits del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

La Merce. Al paper que VS.a ha enviat al Prior y convent de Nostra S.a de la Merce acerca de la necessitat te dita ciutat de fortificarse diu y respon N.e Pare R.m en nom de tota la comunitat que esta prompta y aparellat ara y en qualsevol ocasio com a fills que som de dita ciutat en valer y ajudar no sols de las rendas de la comunitat pero encara en tot allo que sie de son servey en Perssonas y lo demes acudir al servici de V. S.a y de dita ciutat.

Fr. Fran.c Gilabert President.»

Convent de Sta. Monica. DIMECRES a 11 de dit. — En aquest dia per lo Pare Prior y per part del seu convent de Santa Monica fonch reportada als Senyors Concellers una resposta a la enbaxada que per part desta Ciutat los era estada feta la qual donaren en scrits en lo modo seguent.

«Muy Ill.es S.es y Sabio Consejo.

En dias passados tube una enbaxada de parte de V.a S.a y lo mismo que respondi entonces de mi propia autoridad digo aora de parte y parecer de todos los Religiosos del conbento quisieramos que cada piedra del fuera una preciosa para que con ellas pudieren remediarse las necessidades desta Ciudad y Principado: Pero dexando los desseos por las obras ofrecemos sin reparar en la pobresa de que a todos consta pues la Iglesia que oy esta hecha ha sido del sustento de los religiosos y de las limosnas que assi la ciudad como particulares de ella nos han hecho caridad y aunque no tenemos propios y debemos mucha parte, con todo deçimos lo poco que ay en la sacristia y nuestras perssonas lo tienen Vs.as para todo lo que fuere de su serbicio pues como muy hijos de la Patria se lo debemos todo a ella y a Vs.a pidir a su Mag.d nos lo g.de deste de Vs.a de S.ta Monica y Julio 12 de *1640*.

El Prior y Conbento de S.ta Monica.»

DIJOUS a 12 de dit.—En aquest dia per part dels R.ts Rector y comunitat de Sant Miquel de la present ciutat fonch reportada als s.rs concellers per dos preveres de dita comunitat una resposta a la enbaxada que per part de la present ciutat los era estada feta la qual donaren en escrits en lo modo seguent. Iglesia de St. Miquel.

«Molt Ill.es S.rs

Per part de Vs.a han representat los S.rs Joan Fran.c de Vergos y Jaume Damians als preveres y comunitats del Archangel S.t Miquel de la present ciutat de Barcelona la necessitat tan urgent y apretada que te de fortificarsse y lo gasto tant gran que per dit efecte se li oferex demanantnos acudissem a ajudarli segons nostra possibilitat y essent la causa comuna com o, es estima dita comunitat lo bon zel de Vs.a y ha elegit quatre personas pera que se conferescan ab lo s.r bisbe y ab les que vs.a anomenara per veurer lo modo y forma que se ha de tenir en la solutio y distribucio del ques collectara y nos ha manat assegurassem a V. S.a que en asso y en lo demes que sie servey de Vs.a y del benefici de Nostra Patria nos trobara en totas ocasions promptes com sempre.»

Iglesia del Pi.

Divendras a 13 de dit. — En aquest dia per part dels R.nts Rector y comunitat de Preveres de la Iglesia Parrochial de [N.a S.a del Pi] de la present Ciutat fonch reportada als S.rs concellers per dos preveres de dita comunitat una resposta a la enbaxada que per part dels S.rs concellers los era estada feta la qual donaren en escrits ab lo tenor seguent.

«Molt Ill.es S.rs

Per part de VS.as estos dias proppassats los S.rs Fran.c Joan de Vergos y Jaume Damians representaren als Rector y comunitat de Preveres beneficiats de la Iglesia parrochial de N.a S.a del Pi de aquesta ciutat la necessitat tant urgent se oferex de prompte a acudir a fortificarse dita ciutat y demanant perço ajuda y favor los dits Rector y Comunitat han deliberat nomenant lo d.r Alex Garriga y Pere Porrassa preveres beneficiats y procuradors de herencies de dita Iglesia pera ques conferissen ab lo R.m S.r bisbe de Barcelona y demes clero desta ciutat y tractassen lo que en orde a ditas cosas se devia fer Assegurant a VS.a que en tot lo possible dita comunitat acudira en ajudar y servir a esta ciutat ab tota voluntat aficio y promptitut.»

Orde de St. Joan.

E axi matex en aquest dia per los Nobles S.rs fra Don Miquel Torrelles y fra don Ramon de Copons comanadors del orde de S.t Joan de part de la esamblea de la sagrada religio de s.t Joan fonch reportada als S.rs concellers una resposta a la enbaxada que per part de esta ciutat era estada feta a la esanblea de S.t Joan la qual donaren en escrits del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.or

Sent tant manifesta y comuna la utilitat ques seguex igual als ecclesiastichs y religiosos com als seculars en la concervacio desta Ill.e Ciutat de Barcelona tant notoris los excessius gastos que ha tingut y te axi en lo comu com en lo particular per las diferents llevas de soldats que ha conduhit, compras de armas y monicions, fortifications y cosas publicas en la generositat que usa en acudir ab caritats a las Iglesias y religiosos y altros del servey y culto divino en que se smera esta Ciutat tant loablement, sera ben creible, resta tan exausta, com per sos ambaxedors de V. S. nos es stat significat, pera poder suportar los nous se li oferexen en las fortifications, a, que las novas de Armadas estrangeras los obligan. Y per conseguent coneguts los desitxs,

y zel que los cavallers religiossos de esta Asamblea tenen de subvenir y socorrer a V. S. en la contributio, per la causa tan comuna com es la fortificatio, y defensa de esta Ciutat. Pero tens pesarosos y ab viu sentiment, lo no tenir poder de nostra Religio, pera disposar de sa asienda, no tenir erari comu a que poder acudir, en semblants ocasions, y trobarnos tant pochs de Comenadors, que sols son quatre, los que vuy habitan á esta Ciutat cosa que quant en nom de tots se volgues offerir a V. S. alguna quantitat, nos acorraria veurerla, de tant poca concideratio, pera gastos tant exessius com las fortifications demanan y indigna del nom de nostra sagrada Religio. Axi nos ha aparegut fiar a la lliberalitat de cada hu, y al amor que tots tenim á esta Ciutat lo servir a V. S. segons sa posibilitat, que nos pot duptar de qui sie natural de esta Ciutat o, si de la provincia que tots hi interessan que acudirem ab vidas y asiendas al servey de sa Mag.^{t} de V. S. y deffensa desta ciutat, que nostre Senyor prospere.»

DISAPTA a 14 de dit. — En aquest dia per lo pare corrector y part del convent de sanct Francisco de Paula fonch reportada als senyors concellers una resposta a la embaxada que per part de esta Ciutat los era estada feta la qual donaren en scrits del tenor seguent. Convent de St. Francisco de Paula.

«Molt Ill.^{es} S.^{rs}

Lo corrector y Convent de Nostre Pare Sn Franc.^{o} de Paula affectant donar gust a V.^{a} S.^{a} y acudir ab totes veres a les necescitats de la present Ciutat llastimat de trobarse la Casa molt alcansada per estar de anys atras empenyada en moltas quantitats, y axi imposibilitada de mostrar ab effectes son effecte per no faltar á ocasio tan precissa y obligat de las merces te rebudes de V. S. offerex en servir a V. S.^{a} ab ses persones asistint a guardar los Portals y Muralles conforme los sera ordenat, y entregar per ajuda dels gastos de les fortifications totas las llantias de plata de la Iglesia exceptat una per illuminar lo SS.^{m} Sagrament, que sie alabat pera sempre, y en cas convinga vendrer tota la plata de la sagristia exceptat los calices pera dir missa, y en tot cas se offerex[e]n promptes per acudir al que sera ordenat per V. S.^{a} que guart lo S.^{r} en sa Sta Gratia y done los aciertos que convenen pera quietut de la Provincia.»

Monjos claustrals de St. Benet.

DIMECRES a 18 de dit. — En aquest dia per lo Illustre fra don Miquel Salavardenya Abat de S.t Miquel de Cuxa y..... (en blanch) Calders Prior del Monastir de Sanct Culgat y per part de la junta de la sagrada religio dels monges claustrals del orde de s.t Banet fonch reportada als senyors Consellers una resposta a la Embaxada per part de esta Ciutat los es stada feta la qual donaren en scrits del tenor seguent.

«Molt Ill.e Senyor

Als dotse del present mes rebe la Junta de la sagrada religio dels claustrals del orde de nostre Pare sanct Banet una embaxada de VS.a en la qual sens representa los excessius gastos se li oferian a VS.a per los continuats avisos tenia VS.a de que lo turc y lo frances venien poderosos per estas mars, ab que era força VS.a se fortificas, y com per la ocasio de la guerra de Salses y altres cosas agues VS.a gastat grandissimas quantitats ab que restava VS.a molt exausta, aixi que y attenent que VS.a nos avia de molts anys a esta part demanat aiuda de costa alguna al stat ecclesiastich pera adobar las fons, recuperatio de Muralles, ni altres gastos comuns que tinguessem a be en esta ocasio de aiudar en la quantitat que nos aparagues y fos posible per aiuda de cost de les fortifications. Y encara que tots desitiam donar a VS.a gust per lo que stam regoneguts al enparo y bon arrimo que en VS.a sempre avem trobat en tota ocasio en esta no es stat posible pendra resolutio alguna per star lo senyor president demes Abats y monios que la sagrada Religio te assenyalats pera la iunta en sas residensias a qui avem donat avis de tot pera que su senyoria ab la brevedat posible congrege la iunta y en ella se delibere lo que confiam sera de son gust de VS.a»

Armes de foch: prohibicio.

DILLUNS a 23 de dit. — En aquest dia los S.rs concellers y vint y quatrena de guerra deliberaren que per los Mag.cs veguer y balle de Barcelona fossen fetes crides publiques les quals se publicaren manant a totom generalment de qualsevol estament grau o, condicio que fos que a pena de trenta dies de preso y les armes perdudes y de altres penes arbitraries y altrament imposadas no gosassen y presumissen aportar armes de foch tant de pedra com de metxa de qualsevol mida que fossen de nits ni de dies per la present ciutat de Barcelona com mes llargament

en les crides publicades y continuades en lo llibre de crides de la escrivania major se conte. (1)

DIMECRES a 25 de dit. — En aquest dia per lo Secretari del R.[im] Sr Bisbe de Barcelona fou aportada als s.[rs] concellers una carta del Rey nostre S.[r] la qual li havia donada dit Sr Bisbe pera que la entregas en ma de dits S.[rs] concellers la qual es del thenor seguent.

Queviures pera la infantería embarcada en les galeres d'Espanya: carta del Rey ordenant son provehiment.

«El Rey. Amados y fieles nuestros. Haviendome dada quenta el Marques de Villafranca de que se halla con falta de vastimentos respeto de que el sustento de la infanteria que esta enbarcada y la gente de cabo de las galeras de Espanya corresponde a mas de siete mil vocas y representando el factor de dichas galeras que tiene en essa ciudad muchas provisiones de vastimentos y pertrechos he querido encargar y mandaros como lo hago que luego procureys hazer sacar a Palamos o, otra parte sercana los vastimentos y pertrechos que el factor

---

(1) «*Crida per los qui aporten armes de foch* = Ara ojats queus notifiquen y fan a saber a totom generalment de part dels magchs. Franch. Joan de Malgar donsell regint la vegaría de Barcelona de Igualada y Velles de Moya y Moyanes y del magch. Balthesar Bravo doctor en drets y balle de Barcelona y de cascu en quant toca a sa jurisdictio: en vint y tres del corrent ordenaren los molts Illes. sors. Consellers y promens de la present ciutat que del día de la publicatio de les presents cridas en avant no sie licit ni permes a persona alguna de qualsevol stat, grau o condicio sie aportar armes de foch tant sian de pedra com de metja de qual sevol mida que sien de nits ni de dias per la present ciutat sots pena de trenta dias de preso y de las armas de foch perdudas y de altres penas arbitraries y altrament imposades exceptats los offitials reals y tots los offitials de casa la ciutat y demes persones que actualment la staran servint y los offitials de Guerra y soldats pagats y stipendiaris de la present ciutat y los capitans alferez sargentos y soldats dels collegis, confraries y companyes que seran de guarda y aniran de ronda ab que aquestos offitials de Guerra vaien en cos y ab ses spases los quals pugan aportar ditas armas de foch fins que per los sors. Consellers o altre legitim superior sie ordenada altra cosa y los offitials que seran de guarda o aniran de Ronda per la present ciutat pugan y degan en nom del rey nostre Sor. regonexer y desarmar de ditas armas de foch y de piques o sussos a qualsevol personas de qualsevol stament grau o condicio que sien y en cars que alguna persona o personas mouran tumultos o avalots de manera que de aquells sen puga occasionar alteracio alguna en la present ciutat los pugan pendrer y capturar y en nom de sa Magd. posar en los carcers comuns de la present ciutat pera que puguen esser castigats segons sos delictes y en cars que los tals fassen valida resistencia los pugan ofendrer y tirar mosquetades arcabusades o altres tirs de armes de foch y damnificar ab qualsevol altres armas sens incorriment de pena alguna y que sots las matexas penas incorregan totes y qualsevol persones de qualsevol estat grau o condicio sian encara que sian soldats axí de collegis confrarías com stipendiaris de la present ciutat que tocada la oracio tiraran nengun tir de mosquet arcabus ni altres armas de foch axí entrant los soldats de guarda com altrament sino en cars quey hagues occasio de resistentia o altrament aver de tirar per orde de sos offitials. E perque etc. = Joan Franch. de Malgar veguer de Barcelona. = Lo Dr. micer Balthesar Bravo balle de Barcelona. = Scriba Concilii = Agramunt notarius. = Fonch feta y publicada la present publica crida per los lochs acostumats per orde dels sors. Consellers per Pau Amer trompeta major ell y sos companys vuy que contam a 24 de Juliol *1640.*» — (Registre de *Crides y Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 85 gt.

tiene prevenidos para las galeras para que reciviendolas el Marques pueda hazer su viaje a Italia que al marques he mandado escrivir por donde toca advirtiendoselo para que entienda y prevenga lo necessario para recibirlos en que recibire de vosotros particular servicio como entendereys del obispo dessa Ciudad a quien escrivo que os hable sobre esto. Data en Madrid a XJX de Julio MDCXXXX.

Yo El Rey.

V.[t] Vico R.[s]

V.[t] Magarola R.[s]

P.[us] de Villanueva Secretarius.»

Turbacions en lo cami reyal del terme de Moncada.

Dijous a 26 de dit. — En aquest dia los S.[rs] concellers tingueren intelligencia que alguns fills de perdicio amotinats en lo cami Real del terme de Moncada havian detinguts a tots los traginers que aportan la provisio de la neu en la present ciutat y que comminaven en romprer lo rech de la aigua dels molins y detenian totas las provisions venian dins la present ciutat ab motiu perque nols volian dexar entrar ab armas de foch dins Barcelona y de llur part fou trames lo vicari de la Iglesia de S.[t] Andreu lo qual mogut de bon zel se era posat per medianer en los accessos feyan dits delinquents y explica als S.[rs] concellers de llur part que si nols dexavan entrar ab armas dins la present ciutat que farian tants excessos que espantarian y que manassen donar remey y orde promptement al fahedor.

E en continent los S.[rs] concellers manaren juntar una junta molt numerosa de cavallers y personas titulars de la present ciutat pera que ab sa bona censsura aconcellassen lo ques devia fer en aquest cas per ser interes de tot lo be comu: y dita junta resolgue que lo S.[r] veguer de Barcelona manas publicar somatent general per tota sa Vegueria y que li assistissen molts cavallers muntats ab sos cavalls acompanyantlo a la persequtio de dits delinquents. Y sabut per ells la dita deliberacio desistiren de llurs turbacions y se disgregaren en diversses parts suscitantse entre ells diverssos debats y questions.

Nova lletra de sa Magt. sobre provehiment de vitualles a les galeres d'Espanya y Génova.

E axi matex en aquest dia fou aportada als S.[rs] concellers de part del Ex.[im] Sr Marques de Vilafranca una carta del Rey N.[e] S.[r] la qual es del thenor seguent.

«El Rey. Amados y fieles nuestros. Las galeras de Espanya y Genova passan a Italia con infanteria y siendo tan inportante que quanto antes llegue me ha parecido por lo que fio de vuestro amor y selo a mi servicio encargaros que caso que no haja harto bastimento en essa Ciudad del que tiene prevenido el factor de las galeras de Espanya dispongays que se les provea de manera que lleven todo lo que fuere menester para que con siguridad y sin necessidad hagan su viaje de que quedare muy servido. Data en Madrid a XXIJ de Julio MDC.XXXX.

Yo El Rey.

P.us de Villanueva Secretarius.

V.t Cardinalis — V.t Bayetola R.s
V.t Vico R.s — V.t Sisternes R.s»
V.t Magarola R.s

Divendres a 27 de dit. — En aquest dia los molt Ill.es sors. don Joachym Carbonell y lo d.r Hyeronim Roig sagrista y Canonges de la seu de Barcelona vingueren en Casa de la Ciutat y de part del R.im S.r Bisbe de Barcelona y del Ill.e Capitol de la seu reportaren als sors. Consellers una embaxada en scrits satisfent a altre que per part de la present ciutat los era estada feta a 4. del corrent en rao de les fortiffications de la present ciutat, la qual embaxada es del thenor seguent.

«Molt Ill.re S.r

Ab les Embaxades en scrits que los dies passats reportaren Joan Franc.ch de Vergos, y Jaume Demians al Bisbe y Capitol desta Santa Isglesia se representava en nom de V. S. lo imminent perill en ques troba esta Ciutat en lo estat present per la necessitat gran te de acudir a la fortificacio de sos murs y valls per estar previnguda en qualsevol occasio de invasio dels enemichs desta Monarchia de sa Mag.t que ab la prevencio de sas armadas amanassen offendrerla tant per mar, com per terra; y axi matex que lo patrimoni desta Ciutat se troba totalment exausto per los grans gastos que ha suportat y suporta com es notori, per lo que no li es possible poder acudir a la defensa comuna sens la ajuda y contribucio de les persones del estament ecclesiastich per dit effecte tenint consideracio V. S. com se deu com a personas tant pias y zelosas de la immunitat ecclesiastica esser esta contribucio acte voluntari en lo cas present, y califi-

Fortificació de la ciutat: lo Sor. Bisbe y Iltre. Capitol de la Seu oferexen contribuhir-hi.

cant dit Bisbe y Capitol la pretencio de V. S. per iusta y conforme a raho (no obstant les difficultats que en esta materia resultan de la disposicio dels sagrats Canons) Han resolt ab molt gran gust se acudesca. Y ab aquesta conformitat per sa part se ha representat a totas les personas ecclesiasticas de esta Ciutat, les quals es cert acudiran ab molta voluntat en tot allo que sa possibilitat los permetra assigurant a V. S. resten ab viu sentiment de que les facultats ecclesiasticas desta Ciutat no sien tant pingues que bastassen ellas soles pera poder acudir a la mayor part del gasto se offerex pero sent ellas tant tenuas com es notori a temps que esta lo mon tant apurat, y les cobranças tant difficultosas es cert no fa poch aquell que per passar sa vida y acudir a ses obligacions ab mediana decencia, no obstant tot lo dit han resolt dit Bisbe y Capitol se servesca [a] V. S. ab sis centes lliures esperant que tot lo clero conforme lo que te offert acud[i]ra en tot allo li sera possible a esta obligacio, y confien que V. S. disposera de tal manera aquesta obra que ella matexa estimulera y animara a les personas ecclesiasticas pera que ab mayors veras acudescan al servey de V. S. y a tot lo que importa pera la defensa y benefici publich de aquesta Ciutat com la experiencia mostrara remetent la disposicio y bona directio desta materia als Comissaris que per part de V. S. y dit Bisbe y Capitol se han anomenat.»

Juhi de Prohomens.

DILLUNS a 30 de dit. — En aquest dia instant lo mag.[ch] regent la vegaria de Barcelona se tingue Juy de Prohomens extretes primer a sort de les persones de tots staments de les de Consell de Cent pera conexer de les delatures de Joan Caris y Pelegri y Fran.[c] Terrés ço es dit Joan Caris y Pelegri per haver robats y bastoneyats los traginers de la neu se aporta en la present ciutat y dit Fran.[c] Terrés per haver robat unes mitjes dels moros de les galeras que acostuman parar tenda fora lo portal de mar, y a[na]ran los s.[ors] consellers graduats ab les 24 persones de Juy de promens a la obra nova de la preso graduats en lo matex modo y forma anaren a 28 de Juny prop passat: y oits los processos de dits delinquents de offensa y deffensa foren votats en la forma acostumada y dits delinquents condempnats ço es dit Joan Caris y Pelegri a deu anys de galera, sent assots y marcat, y dit Fran.[c] Terrés a desterro per temps de tres anys ab comminatio que si rompia lo desterro ha pena de sinch anys de Galera y sent assots y marcat.

AGOST

Estudi general: elecció de vice-Rector.

DIMECRES al primer. — En aquest dia anaren los sors. Consallers al studi general pera fer electio de viçe rector conforme lo nou redres de dit studi: y fetes extractions de 8 doctors ço es 2. de cada Collegi per fer terna de vice rector, y feta dita terna, elegiren los senyors Consellers per viçe rector de dit studi General per temps de dos anys al d.r Hyeronim Broquetes prevera en lloch y per acabament del d.r Rafel Avalla. E apres confirmaren les catredas majors de dita Universitat com es costum.

Creximoni de drets.

DIJOUS a 2 de dit. — En aquest dia se tingue Consell de Cent en lo qual attenent a les moltes fortiffications de que necessita la present ciutat y murs y valls de aquella (1) per

---

(1) Per sa importancia, creyèm d' interés donar a conèxer lo projecte de nova fortificació de Barcelona, aprobat per lo Concell de Cent en consistori del dia dalt referit.

«Convocat y congregat lo Savi Concell de Cent Jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo sr. Conseller segon en veu sua y de volunt[at] dels demes srs. consellers sos companys lo cap absent donà per propositio dos papers lo hu fet per sa s.a y laltre donat per lo spitaler Bertran los quals se legiran en lo present Concell y encontinent foren legits y son del tenor seguent. — «Molt Illre. Sr. Pera que ab mes acertada resolutio se attengues a fer les fortifications convenients pera defensa y custodia desta ciutat enviaren los Srs. consellers a cercar lo hospitaler Bertran persona experimentada y molt entesa en estas materias ha fet sa merce una planta de la qual se fa ocular ostensio a V. S. y un paper ques legirà y vist y hoit manarà pendrer la resolutio que convindrà que los Srs. consellers ho posaran en exequutio.» — «Molt Illes. Srs. Satisfent al que V. S. me ha ordenat regonegues les muralles y siti de la present Ciutat haventho tot attentament mirat y considerat he trobat dites muralles en tot irregulars defectuosas y sens defensa, a las offensas que lo enemich pot intentar pera la expugnatio, tant per via de interpressa com per bateria descuberta, mina, sapa, pala, y larch assedi per ser los fossos estrets y poch fondos, las muralles sense traues algu que las franqueje les torres son de mes destorb, que defensa, y los terraplens incapassos de poder fer en ells, ni una sola retirada quant manco del maneig de la artilleria, la campanya en moltes bandas a cavaller, y la montanya de Montjuhic eminentíssima tant sa falda com la sima della a la Ciutat y moll. Attento als quals perills se deu procurar ab tots los medis possibles de novas fortifications (arrimades al mur vell un poch distant en algunes parts per millorar los sitis y baluarts y afforrar fabrica) de Baluarts reals, cortinas rectas reparos francesos, falzas bragas, fosso, cuna, contrafosso, estrada cuberta, Revalins, Arzen, y esplenada per defensar y assegurar las haziendas, vidas, honras, y libertat dels habitants, y per conseguent de tot lo Principat perals quals fins he fet la planta ([a]) de totes les dites parts que en borrador presento a V. S. pera que la fasse censurar y çorregir si en alguna cosa resto falt, o, so demesiat de personas cientificas y expertas del art militar, y V. S. determinarà y manara executar ab tot effecte y sens dilatio lo que mes sie convenient per al servey de sa Magd. y seguretat de la patria ut Deus etc.» — Y tantbe se feu a dit Concell ocular ostensio de la planta feta per dit spitaler Bertran mentionada ab dita propositio y supplicatio: los srs. Con-

([a]) Aqueixa planta no existeix a l'Arxiu Municipal.

temor de invasio de enemichs delibera perço que fossen manllevades a for de censal dos centes milia lliures a effecte de pagar los gastos de fer dites fortiffications, y per que la Ciutat se puga desempenyar y pagar les pensions dels censals ques manllevaran, ha augmentat diversos drets ço es que tot genero de robes y mercadaria que entraran axi per mar com per terra pague desta ora en avant sis diners per lliura axi de entrada com de axida, que la quartera de sivada ordi y faves pague axi de entrada com de axida a raho de 1 ₰ 6 per quartera, que lo vi claret pague a raho de 1 ₶ 4 ₰ per carrega, lo vi blanch a raho de 1 ₶ 12 ₰ per carrega, la aygua ardent a raho de 3 ₶ ₰ per carrega, la carrega de la verema per fer vi vermell, o, claret setse sous per carrega y la carrega de la verema blanca vint sous com mes llargament en dita deliberatio se conte. (1)

---

sellers digueren à dit Concell que sobre les cosas sobreditas y dita planta deliberas lo que li aparega mes convenir al servey del Rey nostre senyor y fortificatio desta Ciutat. = E lo dit Concell entesa y hoida dita propositio y supplicatio y vista la dita Planta feu la deliberatio seguent: Que attesa la inminent necessitat te esta Ciutat de fortificarse que perço se fassen aquelles en lo modo y forma esta contengut en la planta ha feta lo Espitaler Bertran comensant a fer aquelles en la part del baluart de llevant, y portal de la Drassana cometent lo fer y posar en exequucio dites fortifications als senyors consellers y 24.ª de guerra.» — (*Deliberacions*, any 1640, fol. 276.)

«Apuntaments dels drets.»

(1) Lo que's proposà al Concell de Cent y aquest deliberà, respecte a arbitrar drets extraordinaris pera subvenir a les obres de defensa de la ciutat, es lo que segueix: — «Molt Illre. Sr. Pera que tingue V. S. [noticia ?] dels arbitres que los srs. consellers y Junta de guerra an diligenciat pera poder acudir als gastos de dites fortifications y per lo demes tocants à ellas ha fet dita Junta lo paper del tenor seguent. «Molt Illre. Senyor. En exequutio de la deliberatio per V. S. feta a 28. de Juliol prop passat los Srs. Consellers y vinty quatrena de guerra an conferit una y moltes vegades lo que V. S. es estat servit cometrerlos es a saber en premeditar y censurar de hont se pot valer, o, quina forma aura de tenir o, quin expedient pendrà la present ciutat pera poder acudir al gasto de dites fortifications y monitionarse y axi salva la millor y mes acertada censura de V. S. ha deliberat representar a V. S. les cosas seguents sobre les quals o, altrament prenga V. S. la resolucio que mes convindra. = 1. Primerament attes que la present ciutat se te de fortificar y ha fets y va fent molts concerts y compras de Mosquets, Picas y demes armas, monicions y altres cosas de que necessita promptament, y pera pagar los preus de dites fortifications y monitions no tingue lo die de vuy apar es convenient sie deliberat per V. S. ques prenga a censal doscentes milia lliures a raho de sinch per cent y que lo preu de aquestos censals sie girat en la taula de la present ciutat ab reals de quatre y de vuyt del just pes o, ab plata obrada y mercada dejus quilat prenent aquella a raho de desset sous la onsa y que per dit effecte sie firmat syndicat al magch. Clavari en la forma acostumada y girat al magch. Clavari en Compte de guerra y fortifications. = 2. Que pera poder acudir ab puntualitat a la paga de les pensions de dits censals se augmente lo dret nou en esta manera: que totes les robes y mercaderies que entraran en la present Ciutat y exiran de aquella tant per mar com per terra hagen y degan pagar sis diners per lliura tant de entrada com de exida, que de ferse axí ne resultarà a la present Ciutat benefici de set milia lliures poch mes o, manco quiscun any: lo qual diner procehidor del dit nou augment sie deposat en la taula de la present Ciutat en Compte de perdua de Monedas que es lo Compte del qual se paguen vuy les pensions dels Censals que fa la present Ciutat conforme fou per V. S. deliberat à. 5. de Janer *1639*. = 3. Pera quey hage diners per conservar les fortifications que ara promptament se faran, y per anar continuant en fer las demes que faltaran segons la planta de aquelles y altres que se offeriran, apres de haver con-

E apres vingueren en la present casa a sinch ores de la tarda lo molt R.^t sor. Miquel Joan Boldo vicari general y official del Sr Bisbe de Barcelona y Don Galceran de Santmenat tots Canonges de la seu de Barcelona y mossen Miquel Perez sacretari del s.^r virrey: lo qual s.^r vicari general despres de assentat en son degut lloch digue y explica als sors. consellers com lo ex.^m s.^r Don Garcia Gil Manrique bisbe de Barcelona los feya a saber com lo die de air al mati havia rebut per Correu propri lo Privilegi de llotinent y Capita General de aquest Principat y tambe una carta de sa Mag.^t per sa s.^a la qual dona en mans del s.^r Consaller segon per absentia del s.^r conseller en Cap que encara

Lo Sor. Bisbe de Barcelona es nomenat Llochtinent y Capità general de Catalunya.

---

siderat molt continuadas vegades los Srs. Consellers y Junta de guerra sobre de que se podrie carregar dret nou, o, altrament augmentar los ja posats ha paregut esser menos danyos al comu y als particulars de la present Ciutat y quey puga haver manco inconvenients y que lo dret sie mes ben exhigit y cobrat pera que millor se aconseguesca lo fi per lo qual se imposa, sie per V. S. deliberat que de aquesta hora en avant *que lo dret del vi claret sie augmentat* quatre sous mes per carrega, y la carrega del blanch a vuyt sous y la carrega del vinagre negre sinch sous mes y la del blanch sis sous mes, la carrega del Aiguardent dotse sous mes, la carrega de la verema per fer vi vermell, o, claret setse sous, y la carrega de la verema blanca vint sous, compres en tots estos augments lo que ja se acostuma pagar, y que qualsevol persona que comprarà verema dins la present Ciutat pera ferne vi age y dega pagar lo mateix dret lo qual se judica que valdra uns anys ab altres nou milia liures poch mes o, manco y que tot lo dit augment que de dits vins y veremas procehira mes del que fins assí se ha acostumat pagar sie deposat en la taula de la present ciutat en compte del magch. Clavari per compte de fortifications al qual se ajustaran dites nou milia liures mes à effecte de conservar dites fortifications y pora posar en exequutio en lo discurs de temps les que faltaran à effecte que estiga esta Ciutat ben fortificada com ho deu estar pera resistir als enemichs de la Corona real per ser cosa que tant importa a les vidas haziendas y honras no sols dels habitants de aquesta Ciutat, pero encara à tots los de aquesta Provincia y Comtats en servey de Deu nostre Sr. y de sa Magt.» = «E lo dit Concell feu la deliberatio seguent. Que los advertiments fets per los Srs. Consellers y 24.^a de guerra legits en lo present Concell mentionats en la propositio sien aquells posats en exequutio en lo modo y forma esta en dits advertiments contengut, y que ademes de aquells se pos com ab lo present se posa dret al ordi, sivada, y faves de un sou per quartera mes del que paga vuy lo dit ordi sivada y faves axi de entrada en la present Ciutat com de exida y que lo diner procehidor de dit dret de ordi sivada y faves, ço es lo sou mes per cortera que ara novament se imposa sie aquell girat en la taula de la present Ciutat dit y scrit al magch. Clavari en compte de fortifications en lo mateix modo y forma ho disposa lo dit paper de advertiments, y que per ninguna altra causa y raho se pugue gastar de dit dret ningun diner sino es per fortifications, y sempre y quant sie soldat lo compte de les fortifications ipso facto sie extinct lo dit dret que vuy se imposa per raho de aquellas y que los Srs. Consellers y 24.^a de guerra diligentien altres arbitres quels aparega convenir en orde a dites fortifications los quals los manen sas Sas. posar en un paper y aquell legir en lo savi concell de Cent en lo qual se pendra la resolutio que aparexera mes convenir cometent quant apareixera als Srs. Consellers lo posar en exequutio dits apuntaments y tot lo contengut en dit paper legit en lo present Concell y lo del dret nou de ordi sivada y faves ab tot lo dependent y emergent de aquell als Srs. Consellers y 24.ª de Guerra com lo present Concell axí ho delibera.» = «E apres lo present Concell ab decret del magch. Regent la Veguería de Barcelona feu y firmà syndicat al magch. Hieronym de Gaver pera manllevar a Censal les dites doscentes milia liures a raho de sinch per cent en lo modo y forma contenguts en la demunt dita deliberatio. = Testes sunt Hieronymus Forment & Petrus Donadeu minor dierum virgarii Dominorum Consiliariorum.» — (*Deliberacions,* any 1640, fols. 277 gt. a 279 gt.)

«Ampra de doscentes milia lliures a, censal».

no era tornat de la vila de Perpinya: y lo dit Sacretari Perez dexa lo dit Privilegi y copia de aquell pera registrarlo y comprovarlo com de fet se comprova encontinent, y tambe digue dit s.r vicari general com sa Ex.a desitjaria jurar dema demati a les nou ores encontinent acabat lo offici mayor sens axir fora ciutat sino axint de son palatio a peu com se feu en lo ultim jurament del ex.m s.r Duch de Cardona y que axi suplicave a sa s.a volgues ser servit ferli esta honra y merçe en acudir a dita ora a la seu en lo lloch y forma acostumats. A les quals coses respongueren los s.ors Consellers ço es lo s.r conseller segon de voluntat dels demes sos companys, que besave sa s.a les ma[n]s a sa ex.a y que havian rebut particular contento de una tant santa electio que havia feta sa Mag.t de sa Ex.a en son lloctinent y Capita General, y que acudirian dema demati a les nou oras per asistir a dit jurament y que la Ciutat desitjave donarli gust en tot.

Copia de la Carta de sa Mag.t enviada als sors. Consellers per rao del jurament del s.r Virrey.

«A los Amados y fieles nuestros los Conselleres de nuestra Ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Por la justa confiansa y gran satisfaction que tengo de la calidad y partes que concorren en el obispo de Barcelona para servir los cargos de lugartiniente y Capitan General en essa Provincia que vaca por muerte del Duque de Sogorbe y Cardona le he nombrado para dichos cargos y pues a de representar mi persona no sera menester signifficaros el respeto que se le ha de tener sino encargar y mandaros que assi en lo del juramento como en todo lo demas os hayais con el y agays la demostracion que asta aqui se ha acostumbrado con los otros mis lugartenientes y Capitanes Generales y le trateys y obedescays como tal y que en todo lo que se offrasciere de mi servitio y para la deffensa beneficio y quietud de essa tierra os mostreys como asta aqui que ademas que en esto hareys lo que soys obligados y debeys al renombre de que essa Ciudad

tanto se precia lo recibire de vosotros en muy accepto y particular servitio. Data en Madrid a 29 de Julio de *1640*.

YO EL REY

V.[t] Cardinalis. V.[t] Bayetola R.[s]
V.[t] Vico R.[s] V.[t] Sinisterris (1) R.[s]
V.[t] Magarola R.[s]

P.[us] de Villanueva Secretarius.»

Jurament del sr. Bisbe de Barcelona per Virrey de Catalunya

DIVENDRES a 3 de dit. — En aquest dia los sors. Consallers lo Cap absent a les nou ores demati anaren sens proms a la seu pera asistir al jurament del s.[r] Bisbe de Barcelona y lloctinent de sa Mag.[t]: y arribats alli y despres de haver feta oratio a nostre Sor. Deu ordenaren a Narcis Hyeronim Lledo notari de Barcelona subrogat de scriva rational anas a sa ex.[a] y li digues de part dels sors. Consellers com sa s.[a] ja eran a la seu per asistirli a son jurament, y encontinent que per dit Lledo fonch aportada dita embaxada a dit s.[r] virrey baxa dit s.[r] virrey de son Palatio episcopal acompanyat de molts Cavallers de la present ciutat y sen vingue a la seu ahont hisqueren los sors. consellers a rebrerlo a la porta del portal major, y lo R.[t] s.[r] Miquel Joan Boldo canonge y vicari general li dona aygua baneyta a ell sol ab un salpasser de plata y una bassina de plata dorada que alli li tenia lo scola de dita seu y graduat dit s.[r] virrey a ma dreta del s.[r] conseller segon per absentia del cap y los demes sors. Consellers devant en esta forma pujaren alt al altar mayor ahont dit s.[r] virrey se agenolla devant de un strado que alli en lo mig y devant de dit altar estave posat y sobre dell un missal y la s.[ta] vera . ✠ . y lo s.[r] consaller segon li stigue sempre al costat a la matexa part esquerra y los altres sors. consellers al costat de dit s.[r] Consaller a la part del evangeli fent a modo de ala, (no asistinthi lo s.[r] Regent ni ningun s.[r] d.[r] del real Consell per temor que lo poble qui los te molt esquivats nos alborotas) y estant en esta forma mossen Miquel Parez sacretari de sa ex.[a] li publica lo jurament. Y lo sindich de la ciutat primer y despres lo del General feren les solites protestations y despres lo dit s.[r] vicari general Boldo li publica la sententia de excomunicatio: y fet tot asso ab lo matex orde sen baxaren baix a la Capella de s.[ta] Eulalia y alli feren oratio com es costum: y feta dita oratio acom-

(1) Sisternes.

panyaren a dit s.r virrey fins al portal major de dita seu ahont lo havian rebut, y dit s.r virrey ab son matex acompanyament de Cavallers sen torna a son Palacio episcopal y los s.ors Consallers sen tornaren en Casa la Ciutat.

Visita del sr. Virrey Bisbe de Barcelona feta per los sors. Consallers.

E despres de esser tornats dits sors. Concellers en Casa de la ciutat, enviaren lo subsindich de la present ciutat al s.r virrey pera que sa ex.a los donas ora per anarli a fer la visita acostumada. Y obtinguda ora de sa ex.a per les onse ans del mig dia, anaren los sors. Consellers acompanyats dels officials de la present casa en forma de Ciutat a visitar lo dit s.r virrey com es costum despres de haver prestat son jurament en sa casa, lo qual los hisque a rebrer a una resala gran que mira al pati del Palau y despres sen entraren a un altro aposento que mira a la plassa nova prop la galeria y alli se assenta lo s.r virrey en una cadira y los sors. Consellers tambe se asentaren a son costat ab cadires en forma de Consistori estant lo s.r virrey en lo mig del S.r Consaller segon y terç per absentia del s.r consaller en cap. Y axi assentats lo s.r Conseller segon ab bona eloquentia li digue y signiffica per part desta Ciutat lo gust y contento que tota esta ciutat havia rebut de una tant santa electio com la que havia feta sa Mag.d de sa ex.a per son lloctinent y Capita General desta Provincia offerintli que en tot lo que esta Ciutat lo pogues servir ho faria ab molt gran voluntat conforme sa Mag.d ab sa real Carta de 29 de Juliol prop passat los ho te manat y ordenat. E lo dit s.r Bisbe y virrey respongue als sors. Consellers, quels stima en molt estes coses y la honra li havian feta en asistirli a son jurament y que estigues serta esta Ciutat y tota la Provincia que ell procuraria guardar inviolablament les constitutions de Catalunya, Privilegis, usos y stils de la present ciutat conforme, o, tenia jurat lo die present y que no se apartaria de aquells un punt confiat de que esta Ciutat y los sors. Deputats lo han de aconsellar en tot allo que convindra per benefici y quietut de aquesta Provincia. Y despres de haver dites totes aquestes y altres raons se alsaren y se despadiren de sa ex.a fentse moltes cortesias y dit s.r virrey los acompanya fins a la segona sala ahont los era axit a rebrer. Y de alli sen tornaren dits sors. consallers ab dit acompanyament en Casa de la Ciutat.

DISSAPTE a 4. de dit. — En aquest dia de part del Capella mayor y demes Capellans de la Iglesia del Palau de la Comptesa fou reportada una embaxada en scrits als sors. consellers respo-

nent a altre embaxada que de part de la present ciutat los era estada feta a 4 de Juliol proppassat la qual resposta es del thenor seguent.

Donatiu de la iglesia del Palau de la Comtesa pera les fortificacions de la ciutat.

✠

«Molt Ill.e S.r

A la Embaxada que per part de v. s.a y del molt savi concell de cent dexa ciutat feren a nostra Iglesia Francisco de Vergos, y Jaume Damians en orde de que ajudassem al gasto de las fortifications ha determinat dita Iglesia pagar y donar la quantitat de sinquanta lliures pera dit effecte les quals donara sempre que v. s.a sie servit.»

Palau.

E axi matex en aquest [die] lo Prior del monastir y Convent de s.t Joseph dels carmelitas Descalsos reporta als dits sors. consallers una embaxada en scrits de part de dit Convent en resposta de la que per part desta Ciutat los era estada feta a 4 de Juliol proppassat, la qual resposta de embaxada es del thenor seguent.

Ofertes dels PP. de St. Joseph pera les obres de fortificació.

✠

«Molt Ill.e S.or

Patent y notori es no sols al P.e Prior y Convent de Carmelitas descalsos de S. Joseph, sino a tot lo mon, que son grans y numerosos los gastos ab que per extraordinaris camins, de molts anys a esta part está affligida esta Ciutat, excessius y fora de tot llimit los que se li esperan en la fortificacio de llurs valls y conservacio de soldats pagats per seguritat y descans de sos Ciutadans y habitans. Y axi matex que tots ells, y molt en particular los que han rebut mayors beneficis y socorros della, estan obligats a valerla y ayudarla en ocasio tan apretada y forçosa; y com lo dit P.e Prior y Convent regonega esta particular obligacio sua, com a qui ha experimentat en moltes y varias ocasions sa liberalitat y devocio en totas sas neccessitats; voldria en la present poder donar alguna demostracio de son agrayment. Pero com las faculta[t]s sien poques, per raho de las poques entradas que tenen (respecte de la comunitat que sustenta, que passa de cinquanta religiosos) que no passa de trecentas y decet lliuras, dich 317 ℔ ♁. y alguns sous. Del que offerex donar a V. S.a plena informacio, com en altra ocasio la donaren al S.or Nuncio, ab ocasio de la decima: y dita cantitat de renta es-

St. Joseph.

tiga tan carregada de obligacions, de suffragis continuos pera los benefactors que la han dexada, com de dita informacio constará: y per altra part de mals ques paguen de censos y responsions, que passan de xixanta nou lliuras y sous, dich 69 ₶ ₰. Per manera que lo restant es tot menester per lo culto de la sacristia, havent de viure lo Convent y comunitat de las missas y caritats que Deu nostre S.[or] los ministra en la pietat dels Ciutadans de aquesta quan catolica devotissima Ciutat, experimentant tambe en las caritats la falta y baxa que en sas haziendas patexen ells, que sera causa de no poder aquest any, com en los altres solian, fer en gros sens molt empenyarse, (com ya ho estan en mes de trecentes lliuras dich 300 ₶ ₰) las provisions de vi, llenya, llegums, sayal, etc.[a]: supliquen per ço a V. S.[a] que res no obstant sie de son servey, atenent al demunt dit, dispondre del Convent y Religiosos, com de cosa propria del patrimoni de la Ciutat, y de fills afectuosissims della, no escusantlos de cosa que sa possibilitat y forces puguen suportar, que en tot estaran contentissims de la acertada deliberacio de V. S.[a], y molt gustosos de poderla servir etc.[a]

Lo P.[e] Prior y Convent de Carmelitas
Descalços de S. Joseph.»

Iguals ofertes dels PP. Trinitaris descalços.

Y tambe en aquest dia reportaren als sors. Consell[er]s lo Pare ministre del Convent dels pares descalsos de la S.[ma] Trinitat, una embaxada en scrits de part de son Convent en resposta de la que per part desta Ciutat los era estada feta a 4 de Juliol proppassat la qual embaxada, o, resposta es del thenor seguent.

✠

«Molt Ill.[es] Senyors Consellers.

Trinitaris descalsos.

Lo Ministre del Convent des Pares descalzos de la ss.[ma] Trinitat Redemptio de Catius al que per part de V. S. los es estat representat en que acudissen al adjutori de les fortifications suplica a V. S.: mane considerar que ha poch temps que son Monesteri es fundat en la present Ciutat y que per poder fer la esglesia tenen y una casa petita tingueren de pendre a cens y establiment dites casses y vuy los deuen y estan empenyats a particulars en 1500 ₶. per la obra de la capella y no tenen un diner de renda y lo que entre en la sagrastia es poch y serveix

per lo sustento ordinari y per mobblar aquella que los caliz que tenen la hu es emprestat y lo altre sols la copa ahont se consegra es de plata y lo demes de bronzo sens que tinguen altra plata sino alli ahont esta reservat lo santissim sagrament lo qual sia alabat pera sempre y que encara que la neçessitat de la ciutat la vejan tant urgent y apretada y sia tant justa pia y Religiossa pero diu a V. S. *Spiritus promptus, et caro autem infirma* per no tenir ab que poder socorrer sino es ab ses orations y persona y dels demes Pares los quals offereixen ses vidas en servey de la Ciutat en tota occasio V. S. los manara y aniran a treballar alli a hont V. S. voldra y axi te V. S. de ser servit per ara scusarlos de la contributio del adjutori donant diners per no tenirlos que anant lo Convent en augment confia offereix de contribuir lo que de V. S. se promet alcanzar estant sempre en tut al que V. S. no obstant lo sobre dit los voldra manar.»

Carta de sa Magt. y comunicació del Sor. Virrey, encarint lo restabliment de la pau publica en Catalunya

DIUMENGE a 5. de dit. — En aquest dia se convoca Consell de Cent en lo qual los sors. consellers donaren per propositio una Carta que havian rebuda lo die de air del Rey nostre sor. bax plech de una carta del Ill.^e s.^r Marques del Povar, y tambe un paper que lo s.^r virrey los havia enviat per medi del sagrista Hyeronim Roig, la qual Carta de sa Mag.^d y paper del s.^r virrey son del thenor seguent.

Carta de sa Mag.^d de 22 de Juliol 1640.

«A los Amados y fieles nuestros los consalleres de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY.

Amados y fieles nuestros. He entendido la instansia que hazeys con el Duque de Cardona para que no entre gente de guerra en essa Provincia y en tiempo que el enemigo la tiena tan amanassada y con las prevensiones que haze para invadirla he estranyado semejante resolution y mas quando al mismo tiempo en fortifficaros y preveniros reconoceis la necessidad de deffensa y assi e querido advertiroslo y que en el cuydado de deffender y emparar essa Provincia es igualmente con el de redusirla a la quietud de que antes gosava a que espero que acudireys por vuestra parte vosotros con la puntualidad y affecto

que deveys y lo haveys hetxo en todas occasiones. Data en Madrid a 22 de Julio de *1640*.

YO EL REY.

V.[t] Cardinalis
V.[t] Vico R.[s]
V.[t] Magarola R.[s]
V.[t] Bayetola R.[s]
V.[t] Sinisterris (1) R.[s]

P.[us] de Villanueva secretarius.»

Embaxada, o, Paper del s.[r] Virrey.

✠

«Molt Ill.[re] S.[r]

Lo Bisbe de Barcelona lloctinenent (sic) de sa Mag.[t] (que Deu guarde) en est Principat y Comptats ha fet summa estimatio de la offerta que V. S. li feu en nom desta Ciutat ab sa visita de assistirli en tot allo que convingues en orde a procurar en restituir en son pristino estat la bona administracio de la Justicia pau y concordia entre los Provincials desta Provincia conforme lo que sa Mag.[t] ordena a V. S. ab ses Reals Cartes assigurant a V. S. resta tant animat ab esta confiança que spera ab lo favor de la Divina gracia se ha de conseguir lo que tant importa per lo benefici publich conforme ho te scrit a sa Mag.[t] representant les finesas que v. s. ha obrat fins avuy y offert obrar per dit effecte, y pera que estas materias se vajen disposant ab la prestesa que la gravedat del negoci requerex estimara moltissim prenga v. s. resolucio de anomenar personas pera tenir conferencia ab ell pera que se arribe a les immediates specificar los medis que seran mes a proposit y efficaces pera effectuar negoci de tanta importancia offerint a V. S. que per sa part nos perdonara ningun treball concorrent ab v. s. y abrassant y posant en executio tots aquells medis que parexeran mes proporcionats pera conseguir est intent, y axi matex de continuar en representar a Sa Mag.[t] lo que V. S. anira obrant y lo que fins avuy ha treballat per la quietut publica y tot lo demes que convinga al servey de sa Mag.[t] y benefici desta Provincia ab la punctualitat que te obligacio y la experiencia mostrara.»

---

(1) Sisternes.

DISAPTE a XJ. de dit. (1)

DILLUNS a XIIJ. de dit. — En aquest die se tingue patent lo s.[im] sagrament en la seu tot lo die y feu se solempne offici y sermo en lloch de la proffesso se avia de fer lo die de corpus que per les necessitats concorrents no se es feta y los s.[rs] consellers hi foren presents.

Exposició del SSm. Sagrament y ofici solemne a la Seu, en lloch de la professó s'havía de fer lo dia de *Corpus*.

DIMARS a XIIIJ.° de dit se feu anniversari general com lo die dels morts en dita seu per les necessitats occorrents en lo qual foren presents los s.[rs] consellers ab les gramalles de raixa negre.

Aniversari general de pregaries per les necessitats ocorrents.

DIMECRES a XV. de dit. — En aquest die festa de la Assumptio de nostra s.[ra] demati a les vuyt horas los s.[rs] consellers se aiuntaren ab sos promens al porxo de s.[t] Jaume y de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici en son acostumat lloch y acabat aquell se feu la proffesso per dins la seu y les claustres y los quatre s.[rs] consellers absent lo segon per star desganat ab dos dels prohomens apportaren les vares del talem y los altres dos promens anaren en son acostumat lloch apres de la custhodia devant del gremial en lo qual anave lo s.[r] bisbe de Barcelona y virrey de Cathalunya al qual se dona per mi lo scriva Racional un ventall de seti carmesi per ser virrey: y acabada la proffesso los s.[rs] consellers y promens lo acompanyaren fins al portal mayor de dita seu y de alli sen tornaren ab dit acompanyament en dit porxo de St Jaume.

Festa de la Assumpció de Nra. Sra.

DIJOUS a XVJ. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Roch los s.[rs] consellers per les neçessitats concorrents no anaren a St Roch.

Festa de St. Roch.

DIVENDRES a XVIJ. de dit.—En aquest die per medi de dos s.[rs] militar y çiuteda se reporta una embaxada en scrits al s.[r] bisbe y virrey y capitol de la seu de Barcelona de part dels s.[rs] consellers la qual es del thenor seguent.

Embaxada al Sor. Bisbe y Capitol de la Seu agrahint los lo donatiu ofert pera les obres de fortificació.

«Ex.[im] S.[r] y molt Ill.[e] capitol.

A 14. de aquest (que donaren loch las moltas occupations dels consellers) se legi en lo savi consell de cent la embaxada que de part de v.[a] Ex.[a] y del molt Ill.[e] capitol y de la iglesia maior desta ciutat per materia de las fortiffications de aquella

(1) Ab aquesta data 's troba inserta una embaixada del P. Rector del Collegi de Bethlem de la Companyía de Jesús, a la que'n segueix una altre, sense data, del Prior y Convent de St. Agustí, oferint als Consellers lo concurs personal d'abdues comunitats pera les obres de fortificació de la Ciutat. (V. l'*Apèndix* XIX.)

reportaren als consellers lo sacrista Hieronym Roig y canonge don Joachim Carbonell, estima a particular merce la que ab ella rebe vehent que en ocasio de tants treballs com te esta ciutat y estant tan exausta li aiuda a supportarlos en esta raho ab quantitat de 600 ₶ ♎. judicant la molt considerable conforme las occurrentias de aquestos temps en los quals tenen tant gran remissio las cobransas y augment lo valor de las cosas totas. Ha acceptat ab molt gran gust la quantitat voluntariament offerta sens embarch de exemptio alguna y ab lo mateix la disposicio veu ab v. Ex.ª y molt Ill.ᵉ capitol pera la continuatio del empleo al pas ho judicaran las obras y en raho della conferiran los comissaris desta ciutat ab los de v. Ex.ª y molt Ill.ᵉ capitol de que resta molt regoneguda la ciutat y dona a v. Ex.ª y capitol moltas gracias confessant que ab esta merce ne reb moltes que son la quantitat refferida y lo fruyt que della li ha de naxer en orde al restant clero y religiosos qui ab esta ensenyansa obraran los effectes ques confia y a esta ciutat novas obligacions de servir a v.ª Ex.ª y ha dit molt Ill.ᵉ capitol.»

Embaxada als Srs. Diputats.

DISAPTE a XVIIJ. de dit. — En aquest die se feu una embaxada als s.ʳˢ diputats per medi de un s.ᵒʳ cavaller y ciuteda de part dels s.ʳˢ consellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.ᵉˢ S.ᵒʳˢ

Als 16. del corrent (1) se legiren en lo savi consell de cent dues cartas una de mossen Pau Boquet embaxador desta ciutat y laltra de fra Bernardino de Manlleu caputxi scrites a 12. del mateix accusant la de fra Bernardino tres punts que ab altra que avia scrit a v. s.ª y mana v. s. legir per son secretari en lo mateix consell delibera aquell que la censura del que contenen ditas cartas fos comesa com la comete als s.ʳˢ consellers y 24.ª de guerra pera que tingan les juntes continuades y conferencias convenients del que contenen ditas cartes y del que desija obrar esta ciutat en servey de sa mag.ᵗ donassen notitia a v. s. y que v. s. en conformitat de las dos casas y pera la bona directio de

(1) Cal notar la anomalía de que en lo corresponent llibre de *Deliberacions* no apareix que a 16 d'Agost lo Concell de Cent Jurats hagués tingut consistori. Và celebrarne, si, a 14 y 17 del propri mes; empero en les actes d'abdues jornades no 's fà cap referencia a les lletres que s'esmenten en la dalt transcrita embaxada, les quals tampoch se troben en la colecció de *Cartes Comunes Originals*.

las materias sie servit donar a esta ciutat com ab esta loy soplican les advertencies que aparexeran a v. s. convenir axi en lo tocant al que novament se a de scriurer en Madrid, com en lo demes que en sta raho se aura de diligenciar comunicant la una casa a la altra sos papers que tindra y fara pera que igualment y ab una mateixa conformitat se attenga al maior servey de sa mag.^{d} y al beneffici de las materias y desta provincia com ho supplica y ho spera de v. s. aquesta ciutat.»

Embaxada al Sor. Virrey en rahó a la administració de la justicia y al restabliment del orde públich en Barcelona.

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers per medi de un s.^{r} cavaller y ciuteda feren fer una embaxada al s.^{r} virrey la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Lo desig gran que te aquesta ciutat com sempre de acudir al mayor servey de sa mag.^{d} judicant lo molt particular en que se administre justitia, la obliga a tornaro supplicar a v.^{a} Ex.ª sie servit de manar acelerar la resposta del que te supplicat a v. Ex.ª en orde a que se administre en lo stat present per lo juy de promens pus encara no es arribat lo breu a v.^{a} Ex.ª a qui donan tambe notitia los consellers que pera que se acude al sossiego de aquesta ciutat ha deliberat lo savi consell de cent lo die de vuy se posen en exequcio los apuntaments de ques dona copia a v.^{a} Ex.ª redundant aquells al servey de las dos mag.^{ts} y quietut publica.»

A la qual embaxada respongue sa Ex.ª que ho veuria y mirarie y tornarie resposta.

Nova embaxada al Virrey sobre lo mateix.

DISAPTE a XXV. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers per medi dels s.^{rs} Franc.^{h} Joan de Vergos militar y Jaume Bru ciuteda feren fer una embaxada al s.^{r} virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.^{im} S.^{or}

Ab la satisfactio que ja ha dat y ab esta scriptura dona aquesta ciutat confia la donara v. Ex.ª per ferli merce al Rey nostre s.^{r} y ministres superiors com ha testimoni de vista, en lo principal punt, que tingue la justitia la existentia y aucthoritat deguda v.^{a} Ex.ª sab las diligencias que feu la ciutat pera que la tingues lo veguer en demostracio de sa persona y la del portantveus de general governador en la sua y les demes de que ha dat notitia a v.^{a} Ex.ª aparexent a la ciutat pera que la tingue

es lo mes efficas medi que alguns ministres de assi del criminal se muden per lo que stan tant irritats en sta ciutat y provincia per ocasio dels aloiaments dels soldats tant desproporsionadament fets de que se an originats tots los danys succehits y per altres effectes que ells an obrat y ques traguen los soldats de la provincia y non entren novament en aquella fent merce v.ª Ex.ª a la çiutat de representar la molta difficultat que aporta ab si lo assegurar los ministres pera que nols succehesca algun sinistre succes, que en sta raho serie de maior nota sta desdicha que les ja succehidas, y sa mag.ᵈ tindria mes justa queixa de esta ciutat si essent tant imminent aquest perill com ho es nol representassem a v.ª Ex.ª y devant los reals ulls de sa mag.ᵈ judicant aquestos dos medis per mes unichs y mes efficaces, aiustant a les diligencias refferides les que feu, y tambe la generalitat y premi prometeren les dos cases pera ques descobris la mort del comte de S.ᵗᵃ Coloma y aguera axi mateix molt desijat esta ciutat que lo s.ʳ Duch de Cardona y v.ª Ex.ª aguessen manat publicar crides y donats homens fora de mal com no fora lo principal que axi se fora descubert tant gran delicte: representa tambe esta ciutat los gastos insuportables que pateix en pagar los soldats que la guarden y oprimir als que la inquietaven y que lo no averse enviat breu a v.ª Ex.ª es totalment contra la aucthoritat de la matexa justitia pus no pot v.ª Ex.ª en les causes criminals administrar la, y axi es impossibilitar lo desig te esta ciutat de que subsistesca y sie permanent la justicia. Axi mateix manara v.ª Ex.ª representar las justas causas te sta ciutat de fortifficarse essent li permes per privilegis reals de que se a donat copia a v.ª Ex.ª y los continuats avisos de las armadas enemigues y que aquestas fortificacions aurien de esser molt acceptas al Rey nostre s.ᵒʳ pus se fan per la custhodia y deffensa de aquesta sua fidelissima çiutat y que lo fortifficarse lo restant de la provincia es voler evadir lo dany que tenen experimentat per los soldats que son en Rossello lo atreviment dels quals ha cremat dos vegades lo s.ᶦᵐ sagrament y tement que, o, per los mateixos, o, entrantne novament no patissem desdichas iguals de aquell comptat y fidelíssima vila de Perpinya. Estos son los punts a que desijen los ministres superiors se done satisfactio: esperam que ab lo favor de v.ª Ex.ª la tindran molt a gust y que alantada esta obra que es tant de pes per v.ª Ex.ª sobrevenint lo favor de Deu nostre s.ʳ tindra lo assiento ques desija

Justificació de les mides de defensa de la ciutat.

pera mayor servey de sa mag.^t Ultimament representan a v.^a Ex.ª que fasse merce a esta ciutat que en raho del robo de la astafeta feu lo que li fou possible y enviar a sercar los jurats dels llochs sircunvehins pera que en sos districtes fessen les diligencies possibles com les an fetas sens averne trobat rastre, y que en los camins reals no te jurisdictio alguna la ciutat y esta desco[n]soladíssima de que se li fasse carrega del que no sab y esta del tot agent com v.^a Ex.ª sab molt be y supplica a v.^a Ex.ª ho represente a sa mag.^t y ministres superiors los quals appar volen carregar aquesta ciutat de culpa de la qual esta del tot immune.»

Exculpació de la conducta de la ciutat en lo fet del robo de la estafeta.

DIMARS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die los s.^rs consellers per medi de un s.^or cavaller y ciuteda feren fer una embaxada als s.^rs deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

Mides pera lo restabliment de l'orde públich en Barcelona: embaxada als Sors. Diputats.

«Molt Ill.^es S.^ors

En exequcio de la deliberacio de v. s. de 18. del present mes de Agost los s.^rs consellers y personas nomenadas per sercar lo remey y modo mes convenient en orde a la pau y quietut de la present ciutat de que tant se necessita en la occasio present an fet los apuntaments infrascrits los quals amostrats a sa Ex.ª a paragut era millor dexar la forma de dits apuntaments y deliberar que la present ciutat sie dividida a cert n.^o de 10. 12., o, 15. cortells, o, districtes y que quiscun districte li sie assenyalat certs y determinats carrers y en quiscun districte 140. personas de tots staments encara que no sien baig bandera de alguns collegis, o, confrarias anomenadoras per los s.^rs consellers de manera que 20. de ditas personas rondassen ab armas de foch capturant y desarmant les persones queu merescan, un dia de la setmana die y nit comensant al toch de la avemaria fins al endema ab la mateixa hora essent cap, o, cabo una de ditas 20. personas fent dita ronda tant solament per son districte sens axir de aquell sino en cas de seguiment del malfactor inquiet, o, persona fugira ab que les personas que seran elegidas subiectes baig de algun collegi, o, confraria sien exemptes de anar a la guarda tot aquell temps seran elegidas per dit effecte donant los facultat y licentia sa Ex.ª conforme la donada y concedida als capitans que te la ciutat vuy: proposen aquest fet

a v. s.ª que delibere lo que mes convindra al servey de Deu de sa mag.ᵗ y pau y quietut de tots.»

Deliberacio del savi consell de cent.

«Attes que ab la exequcio dels apuntaments contenguts en la proposicio legits al present consell se acut al servey de Deu nostre s.ʳ de sa mag.ᵗ y a la quietut y sossiego de aquesta ciutat delibera que sien posats dits apuntaments ab tota puntualitat en exequcio y que la existentia de aquells sie duradora durant la mera voluntat del dit consell y que les cent y quoranta persones que mensionen dits apuntaments tingan un cabo y cada vintena de persones [altre] y que lo die ques comensaran a posar en exequcio agen y degan los casatinents desta ciutat aquella y les demes seguents durant sta diligencia tocada la oracio posar llums ensesos en los enfronts de ses cases y que la dispositio y exequcio de ditas cosas dependents y emergents de aquelles correga per los s.ʳˢ consellers y setsena anomenada y que passats quinse dies despres de posats dits apuntaments en exequcio agen y degan los s.ʳˢ consellers refferir en lo savi consell de cent lo stat de ditas coses y lo effecte obrara aquelles pera que dit consell pugue aiustar, o, llevar, o, altrament deliberar sobre dits apuntaments lo que apparexera mes convenir.»

Llicencia del Sor. Bisbe pera celebrar missa en un altar llevadis a la Torre del Cap del riu de Llobregat.

Dit die. — En aquest die per quant los dies passats Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa ana de part dels s.ʳˢ consellers al Ex.ⁱᵐ s.ʳ bisbe de Barcelona vuy lloctinent y capita general en lo present principat de Cathalunya pera supplicar a sa Ex.ª volgues ser servit fer merce a la ciutat en consedirli licentia pera poder dir y celebrar missa tots los dies de festa manada en un altar llevadis en la Torra del cap del riu de Llobregat per que los soldats que alli te la ciutat per causa de anar a oir missa fora la torra en part molt luny no tinguessen de dexar la torra y poderse seguir algun sinistre, o, dexar de oir missa. A les quals coses respongue lo s.ʳ bisbe que primer avia de anar alli un capella pratich pera veurer y regonexer lo lloch y puesto ha hont se avia de dir y celebrar dita missa si estave commodo pera celebrar aquella. E axi los s.ʳˢ consellers enviaren pera veurer y mirar lo dit lloch al d.ʳ Raphel Raffols vicari perpetuo de la parroquia de s.ᵗ Just y s.ᵗ Pastor lo qual anat y per ell mirat lo dit lloch tornat que fonch ell y dit Sabata se conferiren devant del dit s.ʳ bisbe y dit d.ʳ Rafols

li feu llarga relacio com avia vist mirat y regonegut lo dit lloch, o, puesto hont se avia de çelebrar dita missa que stave molt be y deçentment y los vestiments que la ciutat y avia enviats staven molt be que eran los mateixos feu fer per lo camp de Salçes lo any passat. E que axi feya relacio a sa Ex.ª que si podie molt be dir y celebrar missa. E ohida per dit s.r bisbe dita relacio digue de paraula a dit Hieronym Sabata en presentia de dit d.r Raffols y de Miquel Domingo soldat de dita torra que de molt bonissima gana donave y consedia licentia de poder dir y celebrar missa tots los dies de precepte en un altar llevadis en dita torra del cap del riu de Lobregat si y conforme de part dels s.rs consellers li era stat demanat.

SETEMBRE

Embaxada al Sor. Virrey.

DIUMENGE a IJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.rs Fran.ch Xammar militar y micer Fabregues ciuteda se feu una embaxada al s.r virrey la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ex.im S.or

Cavalls de sa Magt.

En orde a les respostes es stat servit fer v.ª Ex.ª a la ciutat ques legiren en lo savi consell de çent lo die de air delibera dit consell se respongues a v.ª Ex.ª en la materia dels cavalls de sa mag.t lo mateix que ya se a respost a v.ª Ex.ª y que mane considerar v.ª Ex.ª que estan les coses en lo stat corrent tant vidrioses y mes que de abans se deu evitar tota ocasio de alteracio y axi supplica la ciutat a v.ª Ex.ª la tingue per scusada en esta raho perque desijant attendrer com sempre al mayor servey de sa mag.t essent sa real voluntat que la ciutat estigue ab quietut te per molt convenient lo que te representat y representa a v.ª Ex.ª

Sobre custodiar la polvora de la Dreçana en les torres de la ciutat.

»Y en lo tocant a la polvora que es en la Dressana supplica la ciutat y aconsella a v.ª Ex.ª mane posar aquella designada ab inventari en alguna de las torres de sta ciutat, o, en altra part que aparega a v.ª Ex.ª estigue ben guardada y licenciar a ques trague de la Dressana pera que se evite lo perill ia significat a v.ª Ex.ª quant no sera forçós a la ciutat ab inventari en nom de sa mag.t Deu lo g.de fer la traurer de alli y posarla en part

hont stigue molt segura, insinuant a v.^{a} Ex.ª que en temps del comte de Sta Coloma y de altres lloctinents de sa mag.^{t} se an posat en las torres de sta ciutat algunas quantitats de polvora de sa mag.^{t} tenintles sas Ex.^{as} alli per mes guardades que no en la Dressana y que te maior difficultat assistir la ciutat al traurer la per embarcarla perque serie totalment ocasionar una commisio (sic) en lo poble y aventurar les vidas, casas y hasiendas de molts.

Acomboyament y passaport dels correus.

»Y ultimament en lo tocant ha fer acompanyar lo correu y darli passaport se respon a v.^{a} Ex.ª que la ciutat may ha acostumat fer comboyar correus alguns ni dar passaports en temps que son presents en la ciutat los Ex.^{ims} lloctinents del Rey nostre s.^{or} y que ses Ex.^{es} an acostumat donar donarlos: estas cosas ex.^{im} s.^{r} representa la ciutat a v.^{a} Ex.ª confiant que stant v.^{a} Ex.ª tant asseneat com sta dels bons effectes que ha sempre obrat y desija obrar en servey de sa mag.^{t} y que ab los accidents fins vuy te justa causa de tenirne altres y que lo evitarlos es servir a sa mag.^{t} y a v.^{a} Ex.ª que en orde a dit Real servey interessa v.^{a} Ex.ª en que nols hi hage fasse merce a la çiutat en lo que representa y supplica a v.^{a} Ex.ª»

Convocacio de Parlament general pera tractar dels afers del Principat: embaxada als Sors. Diputats.

DILLUNS a IIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.^{rs} Franc.^{h} Joan de Vergos militar y Jaume Damians ciuteda se feu una embaxada als molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Lo savi consell de cent lo die de air feu molt gran stimacio de la merce de vs. fentlo sabidor ab embaxada en scrits de la deliberacio prengueren los brassos en orde a les materias corrents (1) aparexera al consell esser tant açertada quant de-

(1) L'important acort adoptat per la Junta de Braços celebrada a la tarda del jorn abans en lo Palau de la Diputació, es aquest: — «Que V. S. (axò es, los Diputats de la Generalitat de Catalunya) deu convocar per tots los caps de las vegarías y altres lochs ahont te deputats locals ab veu de publica crida com sol fer dins la present Ciutat de Barcelona las personas dels tres estaments peral deu del corrent y aximateix scriurer als Prelats, Bisbes, Abats, Capitols, militars y barons ques troban dins y fora del present Principat de Cathalunya com tantbe a totes les ciutats viles y lochs del Principat y Comtats supplicantlos vullen acudir, o, enviar sos syndichs pera tractar de reintegrar la justitia en los dits Principat y Comtats y procurar lo assiento de las demes materias concernents la honra de Deu, del Rey nostre Sr. y benefici del Principat y comtats, y com sería de pocha importantia lo donar forma en aquellas justitia se reintegre faltant à sa Ex.ª lo breu que fins vuy no te, deu V. S. scriurer a sa Magt. que Deu guarde mane despachar dit breu, o, provehir altra persona que no necessite

mane lo stat delles y ab la maduresa que procehex v. s.[a] en totes, a la qual adheri dit consell ab molta voluntat y obrara en raho della uniformament ab v. s. tots los effectes que convindran axi en scriurer les cartes convenients en conformitat de v. s. com tots los demes y ha comes lo minutar stas cartas als s.[rs] consellers y 24.[a] de guerra y les persones que della se elegiran conferescan ab les elegides per v. s. pera que ditas cartas se despatxen ab una conformitat per les dos cases y en lo demes que convindra a la bona directio de las materias se prengue en tot tan açertada resoluçio qual conve al servey de Deu nostre s.[r], de sa mag.[t] y beneffici de la Provincia.»

Dit die se feu altra embaxada al molt Ill.[e] bras militar la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaxada al Braç militar demanantli assistesca a les guardes.

«Molt Ill.[e] S.[r]

La ocasio tan apretada que de guardas necessite sta ciutat y la confiansa te de que v. s. la honrrara com sempre en sta ocasio y lo fruyt que li ha de redundar en sta raho fent li merce de anar a les guardes com les demes per ser (ses) diades, perque a son exemple se animen tots los altres y se alivie als menestrals lo treball que assistint a ellas continuament tenen, ha obligat al savi consell de cent a deliberar se supplicas a v. s. sie servit de manaro axi disposar que ho rebra a singular merce de v. s.[a]»

DIVENDRES a VIJ. de dit. — En aquest die se tingue Consell de Cent en lo qual de part dels molt Ill.[es] s.[rs] Deputats, per lo molt R.[nt] fr. Don Gispert Amat Abat de St Pere de Galligans, Don Pedro de Aymerich y de Cruilles y mossen Diego Bisbe Vidal Ciutada fonch reportada una Embaxada en scrits del thenor seguent.

Los Sors. Diputats deliberan fer quatre companyes de cavalleria: préstech de cavalls per la ciutat.

«Molt Ill.[e] S.[r]

Los Deputats del general de Cathalunya donen a VS. copia de la ultima resolucio de brassos tinguts als 4. del corrent mes y diuen que inseguint aquella han deliberat fer quatre companyas de soldats de a cavall y ara promptament sen munten duas y

---

dell pera manar executar lo ques troba esser dejustitia, y que en raho de las respostas se han de fer a la ciutat de Gerona. Ceret y altres parts pareix sels pot alentar donantlos raho de las diligencias se fan en orde a la convocatio sobredita y que de aço se fasse sabidor lo savi Concell de cent.» — *(Deliberacions,* any 1640, fol. 308 gt.)

per aquestas han eligit en Capitans Don Joseph Amat y Don Emanuel de Semmanat, y tenen entes que VS. los pot fer merçe de Cent vint y sinch cavalls que han menester pera formar ditas dos companyas suplican a VS. sie servit ferlos merçe de dexarlos Cent vint y sinch cavalls per los quals offereixen a VS. prestar idonea cautio y que en cas se perden de pagar lo just valor feta estimacio de aquells. Esperan rebrer de VS. est favor y merçe en conformitat de la correspondencia de las dos cosas (casas).»

E lo dit Consell en quant al cap de la petitio dels cavalls deslibera que fossen emprestats als Srs Deputats del general de Cathalunya los 125. cavalls demanen ab sa embaxada dels cavalls que esta Ciutat te pressos en comanda ab inventari del Rey prestant primer idonea cautio. Y quant a la deliberacio dels brassos en quant toca a que vajen totes les persones que gozan de privilegi militar en cos sens capa deslibera dit Consell que, attes les novas de invasions de enemichs cadal die se van augmentant y que es raho que totom estiga dispost per pendrer les armes per la deffensa desta Provincia que perço totes les persones de quinze anys en amunt fins en sexanta tinguen en obligacio de anar en cos sens capa y que los forasters que arribaran en la present Ciutat pugan portarla fins a la posada y despres dexarla y que perço fossen fetas Cridas les quals dit die foren fetes y publicades segons en lo registre de Crides de la escrivania major estan contengudes. (1)

Crides prohibint les capes.

E axi mateix en aquest die se mogue en lo carrer dels Codols un gran moti lo qual causaren sis, o, set homens fills de perditio poch temens al zel de Deu y a la justitia temporal, los quals ab ma armada volgueren robar com de fet al mitg del

Robo de cavalls de sa Magt.: sometent.

(1) «*Crida pera que vajen en cors.* = Ara ojats totom generalment queus notifican y fan a saber de part dels molt Illes. sors. Consellers de la present ciutat de Barcelona inseguint la deliberacio feta per lo savi consell de cent lo die present considerant es de molt gran conveniencia conforme lo stat de las cosas occorrents que totas las personas que tindran la edat abax scrita vayan en cos Perso ordenaren [los] consellers y prohomens que del dia present en avant fins sie deliberat altra cosa per dit consell hagen y degan anar tots los homens de la present ciutat que tindran de quinse fins a sexanta anys en cos per dins la present ciutat y los forasters que entraran a cavall en aquella pugan aportar la capa abrigada fins sian a la posada y despres dexarla en aquella y anar axi matex en cos y los pagesos y gent de peu la ajan de aportar al coll des que entraran fins arribar a la part ont aniran y despres axi matex anar en cors y tornantsen porten tambe la capa al coll y los de a cavall al tornarsen la aporten abrigada. = E perque, [etc.] = Scriba Concilii = Agramunt notarius. = Fonch feta y publicada la present publica crida per los lochs acostumats per Pau Amer trompeta mayor y sos companys vuy a 7 de setembre *1640.*» — (Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 94.)

die robaren tres cavalls del[s] que la present Ciutat te recondits en dit carrer, del s.r Rey, no obstant las guardes te en la present ciutat en dit carrer per custodia de dits cavalls y per dita raho fonch declarat sometent per lo mag.ch veguer de Barcelona de voluntat dels S.rs Consellers y Juy de prohomens que per dit effecte fonch extret per traurer de s.ta Maria de la mar ahont se eren recollits y retirats quatre delinquents dels dits amotinadors dels qui volien robar dits cavalls y ab dits sometent alçat foren trets de dita iglesia de s.ta Maria per dit s.r Veguer 4. de dits amotinadors y aportats en los carçers reals de la present Ciutat.

Festa de la Nativitat de Nra. Sra.

DISAPTE a VIIJ. de dit. — En aquest die festa de la Nativitat de nostra s.ra per respecte dels negocis que concorren nos feu la festa en la llotja com se acostumave de fer.

Los de la ciutat comensan a anar sense capes, ab espasa y daga.

Dit die per deliberacio del savi Consell de Cent començaren tots los de la present Ciutat a anar en cos sens capes per occasio dels negocis concorrents ab espasa y daga sens armes algunes de foch exeptats los soldats de a cavall y de peu de la ciutat.

Embaxada dels Sors. Diputats sobre la defensa del Principat.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die se tingue Consell de Cent en lo qual vingue una solemne embaxada de part dels S.rs Diputats del general de Cathalunya ab maçes altas la qual reportaren y donaren en scrits.

✠

«Molt Ill.re Senyor

La Junta de brassos ha aconsellat als Diputats del General de Cathalunya lo que VS. veura ab ab las copias ques presentan. Suplican a VS. dits Deputats los fassa merçe acompanyar la Carta que inseguint lo vot y concell de dits brassos tinguts a 15 del corrent han de escriurer a sa Mag.t (Deu lo guarde) ab altra de VS. Y attesa la necessitat de artillaria palas cavechs y demes preparatoris de guerra que tenen las universitats que mes perilla[n] de invasio pera fortifficarse y resistir los fassan merçe acomodar y emprestarne a las universitats quen tindràn major necessitat y a dits Diputats lo major numero que poran y en las cosas occorrents cohoperar y obrar en conformitat lo convenient pera la conservatio de la Provincia en que consisteix lo servey de las Mag.tats divina y humana.»

Y donada dita Embaxada donaren sinch papers y un vot y

resolucio dels brassos en scrits que estan cusits en lo present full. (1) — (2)

Embaxada al Sor. Virrey en quexa de la invasió del Principat per les tropes reyals y fent protestes de la fidelitat de Catalunya.

Dimarts a XVIIJ. de dit. — En aquest die se feu una Embaxada de part dels s.rs Consellers al s.r Virrey per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos militar y Jaume Damians Ciutada la qual apres de averla explicada de paraula la donaren en scrits ques del thenor seguent.

«Ex.m S.r

Encara que pera intelligencia las cosas abaix referides no necessita V. Ex.ia de despertador algu per estar V. Ex.ia tant al cap de elles, ha dat causa de significarlas a V. Ex.ia les cartes que ha rebut la Ciutat de son Embaxador donant noticia ab ellas de les convocacions y prevencions que ha manat fer sa Mag.t (Deu lo guarde) pera invadir a esta Provincia, ab motiu de voler posar en ella la justitia y que tingue la auctoritat deguda. Qui mes Ex.m s.r que aquesta Ciutat y Provincia tota ha desijat ny desija que subsistesca la justitia y sie auctorizada y respectada? per ventura ha dit ni obrat may cosa alguna la Ciutat ni Provincia pera que no se administre? Notories son a sa Mag.t y a v. Ex.a las diligencias que feu esta Ciutat en raho del portant veus de general governador y del Veguer pera que la administrassen com vuy la administren lo Veguer y balle y demes officials inferiors anant ab ses vares de justitia; sols ha significat per differents cartes que tenia per cosa perillosa estant las cosas tant vidriosas com estan que la administrassen los ministres de qui esta tant offesa tota Cathalunya ab les factions que han obrat ab los alotjaments dels soldats y altres que escusam lo refferirlas, y repetirles y tambe ab los desordens comesos per los soldats y cabos de ells y de no aversen castigat algu avem ab differens cartas suplicat y aconsellat a sa Mag.t manas mudarne alguns de ells considerant esser aquest molt menor dany, que no venirse a ensangrentar les armes de uns y altres tots vassalls de sa Mag.t perque de dos danys sempre se

(1) V. l' *Apèndix* XX.

(2) Precedint a dites insertes y corresponent a la matexa jornada de 17, apareix un vot d' advocats donat en la consulta que 'ls hi fou comesa per los Consellers, relativa a si trobantse 'l Lloctinent general en Barcelona, podia 'l Veguer, ab lo Juhí de Prohomens, conexer y judicar les causes criminals en dita ciutat. Aquest cas està relacionat ab lo robo de cavalls ocorregut lo dia 7 del propri mes, ab motiu del qual fou declarat sometent per lo Veguer, de voluntat dels Consellers y del Juhí extret per dit efecte. (V. l' *Apèndix* XXI.)

ha de elegir lo menor majorment estant alguns de ells tant offesos de la crema de les alajes de ses cases que publiquen venjarse tornats en son exercici y lo dir que la ciutat los donás custodia per guarda de ses persones se respon ques de major admiracio dir sels done guarda perque es cosa impraticable y nunca feta y per la quietut dels pobles y assenyaladament quant no la tenen se ha de evitar tota novedat, quan mes que qui porie assegurar que ab tota la que poguessen tenir stiguessen segures ses persones de un inopinat cas y causarie aquest nou accident nova causa de disgust a sa Mag.[t]: estas rahons confiam no stranyar a V. Ex.[ia] y les tenim per molt justificades devant Deu nostre s.[r] que desitjariem saber la raho del qui sent lo contrari ab justificacio de causa. Estam admirats de las desdichas nos ha escrit lo Embaxador sens amenassen perque sabentse nostra fidelitat com es notoria serveis y affectes y que nons compren culpa algunas les ajen de pagar vassalls que ha[n] acodit sempre al servey de sa Mag.[t] ab tanta fineza fins a arribar a perdrer nostres vidas que ja nons resta altra cosa y que nostres accions sempre son anades van y aniran encaminades al servey de Deu nostre s.[r] de sa Mag.[t] benefici y quietut desta Provincia. Si nosaltres tenim culpa desijariem saber quina es y si no la tenim com es cert estam immunes della confiam tornara V. Ex.[ia] per esta Ciutat insinuant nostra innocentia al Rey nostre s.[r] y ministres superiors als quals y á V. Ex.[ia] avem dat la deguda satisfatio en lo tocant a fortificacions, cavalls de sa Mag.[t] y altres.

Deu omnipotent es just, y justs son sos judicis y en ses divinas mans posam nostra causa tenintla per molt justificada en no haver may faltat a la fidelitat deguda a nostre Rey y s.[r] ni dexat de servirlo en quant havem pogut: y tornant al article de stablir la justitia diem a V. Ex.[ia] que las captures de Don Aleix Semmanat, Don Gabriel de Llupia y de alguns Canonges y altres de Perpinya declinaren lo bon principi ques confiave tenir lo bon assiento della perque ab ellas se alterá tota la nobleza y lo restant de la Provincia ajudant a esta alteracio la desembarcacio dels soldats novament vinguts y de altre gent ha desembarcat en Rosas. Consideram tambe se facilitarie la administratio de la justitia si se enviave bulleto a V. Ex.[ia] pera las cosas criminals, probehint sa Mag.[t] la plaça de Canseller en persona convenient y axi mateix la del d.[r] Gabriel Berart, començant per lo civil y ab alguns doctors no suspectes per lo criminal.

Ninguna cosa Ex.^im^ s.^r^ avem sentit mes de totas les succehides fins assi fora de la offensa feta a Deu nostre s.^r^ ques digue de que nons volem humiliar al Rey nostre s.^r^ y quens prevenim contra sa Mag.^t^ ay calumnia tant llementable qual es aquesta? Te lo Rey nostre s.^r^ en tota sa Monarquia tant faels y humils Vassalls com nosaltres? que tots y cada hu en particular de aquestos provincials se dexara fer trossos de sa persona per sustentar nostra innata fidelitat y perdrer quant te y vendrer los propris fills en demostracio de aquestos effectes que com son nats en nostres cors es impossible lo faltar aquells y si la causa que han tingut de considerar en los catalans esta diabolica calumnia es per veurer tots los Provincials ab resolucio uniformament presa de perdrer primer sas vidas que passar per los desordens y atrocitats que han comes los soldats dels quals no sen ha castigat algu y que en esta raho continuen los soldats que son en Perpinya en oprimir ab novas vexacions als miserables de aquella vila fins a composarlos ab quantitats considerables quant per anar a ses heretats y altres effectes an de exir fora della y ab altres extorcions que no las patexen esclaus en moreria, o, en terra de barbaros y que las patescan Vassalls christians de un Rey queu es tant y per sos matexos vassalls es cosa horrenda y lementable y no merexedora de ser oyda: y finalment han violentat als Consols que escriguessen cartes que son ben tractats y que estan tant a gust que no necessitan de que ningu los valega ni entersedesca per ells essent la veritat, que desijariem mes esser morts que patir los treballs que patexen: y per esta raho y veurer que novament ne han entrat y que ni ha grans tropas en la ralla de Arago ques diu han de entrar en esta Provincia y tots blasonan que la han de assolar estam de tal animo tots los Catalans que desijan mes morir que patir estas desdichas y en asso se considera lo fruyt que aguera fet lo castich en los soldats sacrilegos y mals per que de aqui se fora assossegada tota la Provincia la justitia restituhida y la quietut que de abans gozave y desviat dels Provincials lo viu sentiment tenen de ses offenses no castigades.

Faltan paraules pera demostrar la desconsolacio tenim de la nota de infidelitat y rebelles que se a imposat a nostra nacio en la qual es estada sempre, es y sera esculpida la fidelitat en los cors dels naturals della com tambe en la fe pera amar y servir a son Rey y s.^r^ y perque ses piadoses entranyes no permetan

que Vassalls tant faels y que han merescut ser honrrats y ben tractats sien vexats ny oprimits per sos soldats havent ells donat causa ab sos mals tractes y amenaçes ja dites que prenguessen les armes los cathalans y essent la deffensa natural, estan ab les armes en les mans tots estos Provincials contra los soldats que se espera una de las mes sanguinolentas guerras que sie oyda y conforme lo animo que vehem ab ells y essent tants en numero nos condolem que la perdua ques amenaça de tantas vidas no sie contra moros y gent que no tinga llum de fee. Mire V. Ex.ia que esta Provincia nos sent culpada en cosa alguna y que la major culpa que judica tenir es aver differit tant temps lo tornar per la honrra de Deu. La causa es haver tingut confiança que sa Mag.t llum de la Christiandant (sic) manaria promptament castigar delictes tant atroços comesos ab la crema de les iglesies y ab ellas a Deu sacramentat. Est es lo fonament principal per lo qual tota esta Provincia se aventura tornant per la honrra de sa Divina Mag.t confiant que puix es causa sua li donara son amparo y favor tenintla estos regnicolas per mes que propria. La llastima es que esta gran ruyna ques amenaça a de redundar en deservey de sa Mag.t que faltaran tantes personas a son Real servey que tant gran perdua la havia de causar una gran causa y diem y deffensam no averlay poca ni molta per part desta Provincia: de desconsolacio y de quexa si que la te ella pus se li han rompudes ses constitucions y privilegis que sa Mag.t ab jurament avie promes guardar tornant a dir a V. Ex.ia que si lay ha se li diga ab tota llanesa a la Ciutat perque desijan ella y la Provincia restar justificades per las dos Mag.ts divina y humana y pera totes les nacions ab que done fi a la Embaxada confiant que en raho del que conte obrara V. Ex.ia los effectes que de tant gran Prelat y President espera.»

(1) «Molt Ill.e s.r

Per dos propris han rebut los Deputats del general de Cathalunya les cartes y papers ques legiran a VS. ab que veura lo stat de la Ciutat de Tortosa y la neçessitat quey ha se acuda al remey promptament pera que sie exemple pera las demes. Y perço dits Deputats inseguint lo consell de las persones dels tres

Embaxada dels Sors. Diputats en rahó a la defensa de Tortosa.

(1) Aquest document lo dietarista 'l translladà fora de lloch, car es lo text de la embaxada feta per los Diputats de Catalunya al Concell de Cent, a la nit del 23 del propri mes de Setembre.

staments que donaren lo die de ayr scriuen al Deputat Real junte la gent que li aparexera aproposit pera apoderarse de dita Ciutat de Tortosa, o, fortificarse acerca ahont convinga. Y perque podra ser segons los avisos que tenim que aquestas cosas tinguen alguna difficultat, Supplican a vs. dits Deputats los fassen merçe obrar per sa part ab tota prestesa lo quels aparexera convenient y per ser lo negoci tant grave y convenir en los principis posar les coses en bon stat deliberar vaja un dels s.rs consellers ab las prevensions de guerra necessaries per ser aquesta occasio molt mes apretada que la que obligá a vs. enviarne hu en la Vila de Perpinya, que obrant ab aquesta conformitat, se prometen dits Deputats en tot molt bon succes per la conservacio de aquesta Provincia en que consisteix lo major servey de sa Mag.t»

Dit die se feu una Embaxa[da] als s.rs Diputats del general de Cathalunya per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos militar y Jaume Damians Ciutada, la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Rebe ab molt gran gust lo savi Consell de Cent la Embaxada que fou servit VS. manarli reportar lo die de ayr y en lo mateix orde los papers que ab ella se li insinuaren en orde als quals feu la deliberacio (1) de ques dona copia a VS. a

(1) Dit acort es del tenor literal que segueix: — « ... que los sors. Concellers y 24.na de guerra feta regonexensa de las pessas de artilleria y demes armas y pertrets ques te esta acomode ab les que podra a la Ciutat de Lleyda y a las demes universitats que aparexera a dita Junta convenir y que los sors. Concellers scriguen a sa Magd. en conformitat de la carta que han scrit los sors. Deputats y hoidors llegida al present Concell fent en aquella la mateixa quexa de les persones del sor. Comte Duch y Hieronim de Villanueva protonotari que fa dita carta y tambe sen fassa mensio destas dos personas anomenant las en lo memorial que ara fa estampar la present Ciutat y que se insinue als sors. Diputats y hoidors manen arborar promptament banderas y las arbore tambe la ciutat ab la forma que adverteixen los sors. Deputats y sels suplique ques fassa nominacio de una persona de molta autoritat par[t]s y experiencia en mestre de Camp General y en sargentos majors de persones pratiques de qualsevol nacio que sien y que qualsevol persones que anomenaran los sors. Concellers per cabos capitans y altres officials hajan y degan acceptarho sens recusacio alguna com confia lo present concell no la faran essent tant justa y tant necessaria la causa altrament per lo qui la fara hajan y degan los sors. Concellers proposar aquest fet en lo savi concell de cent en lo qual se pendra la resolutio que mes convindra y lo demes que contenen los papers reportats per part dels sors. Deputats los sors. Concellers ab dita junta miren y censuren lo que aparexera convenir ab la prestesa possible y aparaxent aver de algunas cosas a ferne relacio en lo savi Concell de cent la fassan y proposen en dit Concell los sors. Concellers en lo qual se pendra la resolucio que mes convindra al servey de Deu, de sa Magd. y benefici de la Provincia fent assaber esta deliberacio als sors. Diputats per un ciuteda y un militar del present Concell per sa s.a anomenadors offerint per part de aquest Concell tots los bons effectes que puga obrar y demanen les materias occurrents y uniformitat de les dos cases.» — (*Deliberacions*, any 1640, fol. 323.)

qui offereix ab la voluntat que sempre tots los effectes que convidran obrar y demanen las materias occorrents y a uniformitat de [les] dos cosas (cases).»

DISAPTE a XXIJ. de dit. (1)

DIUMENGE a XXIIJ. de dit. — En aquest die se feu una Embaxada als s.rs Diputats del general de Cathalunya per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos donzell y Jaume Damians Ciutada la qual es del tenor seguent.

La ciutat dexa tropes als Diputats pera anar a Tortosa. — Préstech de polvora als Pahers de Lleyda.

«Molt Ill.e S.r

Estant congregat lo savi Consell de Cent lo die de ayr rebe una Embaxada de Vs.a en orde a la qual y als demes papers que fou servit insinuarli y a una Carta que rebe dels molt Ill.es s.rs Pahers de la Ciutat de Lleyda feu la deliberacio (2) de ques dona copia a VS.a y offereix la dispositio que sempre.»

DILLUNS a XXIIIJ. de dit. — En aquest die se feu una Em-

(1) Ab aquesta data va inserta una embaixada dels Diputats als Consellers, ab la qual s'acompanyan cinch proposicions de la Junta de Braços. — V. l'*Apèndix* XXII.

(2) La embaxada dels Diputats a que dalt se fa referencia, pot veures en l'*Apèndix* XXII. Lo contengut de la deliberació presa per lo Concell de Cent en virtut d'aquella y de la lletra dels Pahers lleydatans, diu axí: — «Que los srs. Concellers respongan a la carta dels Pahers de Lleyda llegida al present concell stimantlos la merce han feta a esta ciutat en donarli los avisos contenguts en dita sa carta de 19. del corrent offerint los que aquesta ciutat fara en servey y benefici de aquella lo que li sera possible y que ha deliberat vendrerli sinquanta quintars de polvora de la poca que te ella y que aguera desijat poderla acomodar ab major quantitat com lo present Concell delibera se venga als Syndichs de aquella dits sinquanta quintar[s] de dita polvora y sels digue que si en esta ciutat ne trobaran mes quantitat lo[s] sors. Concellers llicensiaran la exida de aquella com lo present concell delibere la dexen exir y que los sors. concellers y 24.na de guerra donen facultat y potestat com lo present Concell lels done de ferne venir per provisio de aquesta Ciutat de les parts se pora trobar y comprarne la quantitat que a dita junta aparexera convenir: y en raho de las companyas de cavalls y mosqueters que demanen los sors. Deputats ab embaxada feta al present Concell lo dia de avuy, que perço vajan sexanta moscaqueters (sic) y la companya de cavall de la present ciutat per lo effecte significat en dita embaxada y que sien promptament despedidas ab la mateixa forma ques despediren les que anaren a Girona donantlos les municions y demes coses se donaren en aquelles les quals estiguen als ordens del sor. Diputat Real, y attes que per la exida dels cavalls ab que serveix esta Ciutat als sors. Diputats resta sensa tenirne pera correr la strata en la ocasio que perço se fasse de part de aquest Concell una embaxada als magchs. Consols de la llotja de la mar y concell de vint suplicantlos sian servits offerintse la ocasio de correr la strata la correga la companya de cavall voluntariament muntada y ajustats ab altres y seguescan los ordens los donaran lo[s] sors. coronell y governador de les armes y demanara la necessitat fins que sia tornada la companya de a cavall vuy deliberada dexar als sors. Diputats y que ab embaxada fahedora per un ciuteda y un militar del present concell per sa s.a anomenadors se fassa una embaxada als sors. Diputats fentlos a saber la present deliberacio suplicantlos sian servits posar promptament en exequutio totas las deliberacions per los brassos fetas y que vajan promptament estas companyas a la part de Tortosa, y que scriguen al sor. Diputat Real fassa tot lo sfors li sia possible en assegurarse de aquella ciutat.» — *(Deliberacions,* any 1640, fol. 328.)

S'acorda la anada del Conseller en cap a Tortosa ab gent armada.

baxada als s.rs diputats del general de Cathalunya per medi dels s.rs dalt dits la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

En orde a la Embaxada fou servit VS. fer lo die de ahir feu dit consell la deliberacio (1) de ques dona copia a VS. y offereix a VS. esta Ciutat tot quant puga y valega y experimentara VS. en tota occasio.»

Partida del Sor. Conseller en cap.

DIMARS a XXV. de dit. — En aquest die parti lo Molt Ill.e s.r Don Luys Joan de Calders Conseller en cap desta Ciutat pera la de Tortosa en virtut de deliberacio del Savi Consell de Cent lo die de ahir feta per las causas y rahons en ella contengudes.

Orde de sa Magt. de treure a remolch del moll d'aquesta ciutat, dues galeres d'Espanya carregades de polvora.

DIMECRES a XXVJ. de dit. — En aquest die lo s.r Virrey per medi de son secretari envia un paper als s.rs Consellers lo qual es del tenor seguent.

«El Obispo de Barcelona lugarteniente y Capitan General deste Principado y sus Condados dize que a 15. del presente de parte de VS. Juan Castello donzell y Fran.co S.t Genis ciuda-

---

(1) Lo Concell de Cent s'aplegà a la nit a instancia dels Diputats, de part dels quals fou reportada a dit consistori la embaxada que per error del dietarista apareix transcrita en penúltim lloch de la jornada de 18 del propri mes. Seguidament se llegiren les cartes a que 's fa referencia en dita embaxada, axò es: dues del Sr. Joseph Miquel Quintana, Diputat Reyal, adreçades respectivament des de Tivissa y del Ginestar als Diputats, ab dates de 21 y 22 de setembre; dues de 19 y 21 del mateix enviades per confidents al Diputat Reyal, y una dels Procuradors de Tortosa de 21 d'igual mes, tramesa a dit Diputat. Sotmès tot a la deliberació del Concell, aquest acordà: — «Que attesa la embaxada reportada al savi concell de cent lo die present de part dels molt Illres. sors. Deputats en orde a las cartas del sor. Deputat Real y altres confidents llegides al present concell mensionadas en la proposicio, Y attesa la gravedat de la materia contenen los avisos mensionats en aquelles que tot te la mira a la causa de Deu nostre sor. de sa Magd. y total redemptio desta Provincia, Deliberen perço que ab la major brevedat possible partesca lo sor. Conceller en cap desta ciutat pera la ciutat de Tortosa ho lloch ahont trobara lo dit sor. Deputat Real pera aconseguir lo mateix effecte per lo qual es anat dit sor. Deputat acistint a dit sor. Conceller dos ciutedans y dos militars per sa senyoria anomenadors pera aconcellar lo que [per] sa S.a en conformitat del sor. Deputat se deura obrar obrant tots junts igualment tot allo que convinga y que vajan acompanyant a dit sor. Conceller y per tot lo que sa S.a los ordenara la companya de cavals te muntats esta ciutat y es vuy en ella y cent moscates dels que te vuy allistats, y que a dit sor. Conceller en cap y demes acompanyadors y acistents sels done lo mateix se dona al dit sor. Conceller en cap y demes li acistiren en la ultima anada ha feta a la vila de Perpinya ab que a dit sor. Conceller en cap acompanyadors y criats llurs no sels don vestuari algu y que per major guarda y custodia desta ciutat alliste la present Ciutat altres cent moscates ab lo mateix sou y de la matexa manera estan allistats los altres y que tot lo demes convinga en orde a la anada de dit sor. conceller y per major seguretat de sa persona y benefici desta Provincia sie comes com lo present Concell ho comet als sors. Concellers y 24.na de guerra ab plenitut de poder y que de la present deliberatio sen don notitia als sors. Deputats ab embaxada fahedora per un ciuteda y militar per sa senyoria nomenadors offerint de part desta ciutat a sa s.a que ella anira obrant los effectes que la uniformitat de las dos casas demanan y benefici universal de la Provincia.» — (*Deliberacions*, any 1640, fols. 330 a 332.)

dano honrrado le propusieron lo siguiente. Que Vs. tenia notitia por medio del Capitan, o, cabo de las dos galeras que stan al muelle desta Ciudad de las de la esquadra de Espanya que havia en ellas alguna cantidad de polvora y que seria asertado sacarla en nombre de su Mag.t para que no sucediesse alguna desgracia porque se temia no le apegassen fuego y que assi mismo convendria proveherlas de cabos porque los que tienen dados estan maltratados y si corriesse mal tiempo, podrian peligrar y por entonces solo dixose informaria. Halo hecho y no ha podido apurar que capitan llevó el recado y la polvora que hay es la que suelen tener de ordinario las galeras. Y attendiendo que como significo a Vs. a 21. del passado quando dieron fondo en el muelle desta Ciudad las dos Galeras de la Esquadra de Genova que andan por la costa hay ordenes expressos de su Mag.t por las quales se le manda se las diesse cabo a estas dos galeras de la Esquadra de Espanya para llevarlas a Vinaroz, Alicante, o, Denia, donde estan los forçados que han de servir para rehaçerlas. Y porque VS. por la junta del morbo les denegó la platica a las de Genova, passaron adelante y replicando dicho obispo en que no avia inconveniente de que sin darles platica para que entrasse la gente que en ellas venia diessen cabo a estotras dos y las llevassen de remolcho Vs. habiendolo conferido con la Veintyquatrena respondio a dicho Obispo, conformandose en que no habria inconveniente y aviso dello a su Mag.t Supuesto esto y que los ordenes se estan en pie y su Mag.t manda se remolquen cumpliendo con las ordenes se offrece a darles cabo y remolcarlas por vajeles que sean aproposito con que cessara el peligro del danyo que podria hazer la polvora y se evitara que no les peguen fuego y sera del servicio de su Mag.t pues se cumplira con dichos ordenes y en el interim, pareçe muy acertado se les provea de cavos que las asseguren y dara orden al que haçe officio de Provehedor para que los de.»

E mes dit die se feu una Embaxa[da] al s.r virrey en orde al contengut al sobredit paper per medi del s.r Vergos donzell y Jaume Damians ciutada honrrat de Barcelona ques del tenor seguent. Embaxada al Sor. Virrey sobre 'l negoci de dites galeres.

«Ex.m s.r

Desijaria la Ciutat acodir com sempre al mejor servey de sa

Mag.t y dar gust a V. Ex.ia en orde al contengut en lo paper de V. Ex.ia que parle de las dos galeras de la Esquadra de Espanya que estan al moll. Pero com las cosas occorrents no estan en lo stat convenient pera posar en execucio lo que V. Ex.ia significa ha resolt la vint y quatrena de guerra tingue a be V. Ex.ia de differir per ara en execucio de dits ordens que en asso se acut al servey de su Mag.t »

Prevencions contra la invasio de les tropes reyals: embaxada dels Sors. Diputats.

Dit die Embaxada ab massas altas dels s.rs diputats al Savi Consell de Cent reportada per lo canonge Joseph Hieronym Besora de Lleyda, Sagarra militar y Galçeran Nebot Ciutada, ques del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Los Deputats del general de Cathalunya ab consell y parer de la junta de Brassos donan notitia a VS. del que dits Brassos los han aconsellat a 24 del corrent y lo die de avuy, y dels avisos tenen de una persona confident de la vila de Madrit com veura VS. ab los papers que ab esta se presentan. Donant raho tambe a VS. dits Deputats que las personas de la junta de guerra han tatxat als officials de guerra ab molta moderacio attenent la necessitat de la Casa de la Deputacio y la de la Provincia y continuos gastos que se offerexen en sustentar esta guerra deffensiva. Suplican a VS. sien servits ferlos merçe obrar en las cosas corrents lo que aparexera convenir en conformitat estas dos casas tenin axi mateix attendencia en la tatxa dels officials de guerra de la Ciutat sia ajustada ab los de la Deputacio perque las llevas y demes prevensions se fassen ab major comoditat, que ho rebran a merçe de V. S.»

Propositio dels Brassos tinguts a 24. de 7.bre 1640.

«Molt Ill.e S.r

Lo die de ayr entre sinch y sis de la tarde reberem dos Correus del s.r Diputat Real ab les cartas y papers ques legiran ab que restara VS. informat de las cosas de Tortosa. Encontinent legirem tots los papers a la junta de las trentasis personas de parer dels quals scriguerem a Don Joan de Tamarit alsas ab lo sometent general tota la Vegueria de Tarragona y la demes gent que pogues y ab ella acodis a Tivissa ahon ere dit s.r Di-

putat y a dit s.r Diputat fes lo mateix ab la gent circumvehina y procuras ocupar la Ciutat de Tortosa segons una instruccio de la Junta de guerra se li envia. Donaremne tambe raho als s.rs Consellers supplicant juntassen Consell de Cent de prompte. Juntarenlo encontinent y en ell se resolgue anas lo s.r Conseller en Cap acompanyat de quatre Cavallers dos Ciutadans y dos militars pratichs de guerra y de una companya de cavalls y cent mosqueters pera obrar en conformitat del s.r deputat real. Supplicam a VS. nos aconselle si devem fer altra diligencia en lo cas occorrent y donam tambe avis a VS. que havem fetas cridas pera fer llevas de mosqueters.»

Vot y resolucio dels brassos tinguts a 24. de Setembre 1640.

«Que los braços estiman de Sa S.ia dels s.rs Deputats en molt la diligencia y cuydado tingue en despachar esta nit passada lo Correu al s.r Deputat real y demes diligencias manà fer en orde a las materias corrents: y en quant al que te respecte a las Cridas legides als brassos lo die present aconsellar a sa s.ia mane pupplicar lo mes prest sie possible Cridas en la present Ciutat y altres part aparegue convenir ab comminacio de que tots los de la Ciutat de Tortosa qui no estaran als ordens dels s.rs Deputat real y Conseller en Cap de Barcelona y no faran a dits s.rs deputat real y Conseller la assistencia deguda seran aquells tals cridats per enemichs de la Patria y confiscats tots sos bens per gastos de guerra y desinseculats de la Casa de la deputacio y ells y sos descendents ynhabils pera sempre y que los naturals de la Ciutat de Tortosa ques troben a la present Ciutat vajan acompanyar lo s.r conseller en cap a ses costes y que per ser lo s.r Prior de s.ta Anna persona ben effecte y poderosa en la Ciutat de Tortosa que perço vaja a ses costas acompanyar lo s.r conseller en cap y se li notifica esta resolucio. Y considerat lo imminent perill se amenaça a las ciutats de Leyda y Balaguer que perço ab la major deligencia possible mane sa s.ia enviar a las dites parts de Leyda y Balaguer las persones los aparexera mes convenients y dos companyas de cavall peral reparo y deffensa necessaria de ditas parts, pera impedir la invasio que tant se amenaça ys te per certa y que los cavallers que tenen habitacio en les veguerias que vuy se troben en la present Ciutat se partescan a las veguerias pera solicitar las llevas de la

gent de guerra y ajudar als mestres de Camp, sargentos majors en tot lo que convinga, sino aparexera a sa s.ia que los tals sien de profit y conveniencia en la present Ciutat y que aquesta resolucio se fassa a saber al savi Consell de Cent.»

«Molt Ill.e S.r

Considerant la Junta de les trenta sis persones dels Tres Staments que la resolucio ha presa VS. de ques prenguen las armes es solament en orde a la deffensa natural desta Provincia per impedir la invasio que amenassen que las malicias ques troban en la part de llevant y ponent, pera que no executen contra las persones y bens dels Provincials, los robos y crueltats experimentades y sobre tot los orrendos sacrilegis que han comes cremant iglesies y en ellas lo ss.m Sagrament, que sia alabat pera sempre, contra tot dret y dispositio de nostras generals Constitucions y que axi mateix judicant que lo medi mes efficaz per conseguir est intent, es la unio y conformitat entre nosaltres obrant tots uniformament lo que mes convinga peral beneffici publich y postposat a ell las conveniencias particulars nos han aconsellat proposasse[m] a VS. que a mes de las penas ja imposades per VS. prestasen jurament les persones dels tres staments ques troben en estos Brassos tant en nom propri com de sos capitols, universitats, o, comunitats de que perseveraran ab aquesta unio y conformitat sens apartarse della fins a haver obtingut de sa Mag.t que Deu g.de la satisfacio dels mals passats y lo remey y reparo pera que no succehescan per lo sdevenidor pus asso resulta en tant gran servey de Deu nostre s.r, de sa Mag.t y en beneffici y conservacio desta sa Provincia.

Aquest mati havem rebut los avisos ques llegiran. Proposamho tot a VS. pera que nos fasse merçe de aconsellarnos lo fahedor.

Lo die de ayr a la matinada Fran.ch Corretger y Mestre scriva de manament nos doná la Carta de sa Mag.t ques llegiran perque VS. nos fasse merçe premeditar lo que aserca della deuen fer y aconsellarnos en la primera junta de Brassos en ques llegiran per propositio.»

Vot y resolucio dels Brassos tinguts a 26. de Setembre 1640.

«Que sa s.a dels s.rs Deputats deu fer prestar lo jurament que menciona la propositio a tots los Bisbes, Abats, syndichs

de universitats, Capitols, Barons, y Cavallers y tots los demes que entren en esta congregacio general de que seran faels a la Provincia y no se apartaran ni dividiran del que los sera ordenat y disposat per los molt Ill.es s.rs Diputats, o, altres persones per ells qui tindran facultat per estas cosas y qui contravindra en aquest jurament del qual haja de constar ab scriptura sia tingut per traydor a la patria y contra lo tal sie procehit ab lo rigor que disposa lo dret, y que los s.rs Prelats y altres persones cridadas en los presents Brassos ans de entrar en ells y votar presten dit jurament altrement que sien executats per les penes comminades y altres que aparexera a sa s.ia: y en raho dels avisos llegits en aquesta junta de Brassos ques done orde en la guarda del port de Salou y en las demes parts tinguen perill manant que los Cabos sen vajen promptament als puestos que estan assenyalats y que de la present resolucio sen done noticia al Savi Consell de Cent.»

Avisos de un confident de Madrid.

«Con la otra Estafeta scrivi largo a Vm. aserca de las cosas dessa Provincia y de los desinios de los Privados que nunca han echo cosa buena. Plegue a Dios que esta llegue a sus manos antes que no haja entrado el exercito en Tortosa que segun la prissa que andan estas cosas para mi tengo por infalible que ja estaran alli. Por lo que tienen sigura la entrada sin resistencia, un clerigo que vino de alli lo ajusto todo y se le han dado quanto ha pedido y para si no se que rentas sobre Obispados, Con la otra sabre lo que es y avisare: el se partio, ya assiguro a Vm. que no saben donde tienen los pies y han desmayado con la carta de Don Juan de Garay de 6. deste que jo la vi ayer: dize que ha hecho quanto ha podido pera poner en execution las ordenes se le han dado pero que para tan grande empresa no es bastante el poder que tiene, que la Cavalleria no llegan a 600. el tercio que Juan de Arçe *1350.* buena gente, Don Leonardo Moles 814. soldados y con todos los demas tercios y alçado no llegan a 7000.: con todo en llegando la infanteria de la armada, que el embestira quemando y destruhiendo como se le manda, si bien a la postre dize que su parecer seria engañar a los cathalanes con la verdad prometiendoles mucho y cumplir poco y que su entra[da] peligra por dos respetos, el uno por el valor muestra esta Nacion y el otro que

Noves confidencials de Madrid.

si se valen del frances lo da todo por perdido. Encarga mucho que el marquez se assigure del Puerto de Salou y el de los Velez de Tortosa, que jo para mi s.^r no dudo que no entren pues lo han offrecido, pero vera vm.^d que aran su negocio y ellos se quedaran a la luna. Aqui dizen ay un s.^to varon Capuchino, que deffende essa Provincia, que avia tenido audiencia de la Reyna nuestra s.^ra y su Alteza y que salio muy consolado. Plegue a Dios que sea por bien y consuelo dessa Provincia pero de su Mag.^d no le avia tenido, aunque como goviernan dos demonios por ser enemigos del bien y de la quietut no se hara cosa buena, assiguro a v. m.^d que no saben que hazerse que cada hora mudan de pensamiento y despues que han recivido la carta de Garay estan sin juisio, todo es juntas y mas juntas y que en perder a Cathalunya estriba el ser Rey y temido su Mag.^t No les de Dios a estos mas bien de lo que jo les desseo y a essa Provincia sucessos muy felices nuestro s.^r que no se descuyden que les haran trampa, Y golpe de gente sobre todo que aqui mas es el ruydo que las nuezes y la infanteria es desvalida, y toda la demas visoña forçada y atada: yo no hago mas de hazer el tonto y escuchar y buelvo a dezir que esten en copia de gente y alentados que si bien de Valencia tendremos correo gustaria saberlo por carta de vm.^d y lo bien que abran obrado los dessa Provincia: en la otra tendra carta mia con lo que podiere descubrir. Dios lo encamine y a vm.^d guarde. Madrid y setiembre 15, *1640.*»

Visita de benvinguda a la Sra. Duquesa de Cardona.

DIVENDRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die no obstant los s.^rs conselles lo die de ayr per dos s.^rs cavallers enviaren a la Vila de s.^t Feliu de Llobregat a donar la ven vinguda a la Exma s.^ra Duquessa de Cardona qui venie a esta Ciutat, En est die los s.^rs consellers ab las insignias consulars de domas carmesi acompanyats dels officials de la casa anaren en sa casa de dita s.^ra Duquessa la qual te en lo pla de s.^t Fran.^ch a donarli la benvinguda y no lo pesame de la mort del Ex.^im s.^r Duch de Cardona per quant los dies passats ja los s.^rs Consellers ab una carta que li enviaren en Arbeca lay donaren, Offerintli pert part desta Ciutat los s.^rs Consellers, que en tot lo que la porian servir o farien ab molt gran voluntat, Estant assentats los s.^rs consellers [en unes cadires] que alli estaven aparellades y la s.^ra Duquessa estant assentada ab una cadireta baxa tenint tot lo aposento endolat, fent molt gran estimacio als s.^rs Consellers

de la honrra y merçe li feyen ab molts grans cortesias y compliments.

OCTUBRE

Festa del Angel custodi.

DILLUNS lo primer. — En aquest die festa del Angel Custodi los s.rs consellers absent lo en cap per ser fora se ajuntaren ab sos prohomens al porcho de s.t Jaume. E, de alli anaren a la seu lo demati a les 9. hores, ahont oyren lo offici assentats en los banchs de la Ciutat dalt al altar major a la part del Evangeli. E acabat aquell se feu proffesso per dins la seu y les claustres en la qual los s.rs Consellers ab dits prohomens aportaren les vares del thalem.

Embaxada als Sors. Diputats relativa a municionar los soldats del Principat.

Dit die per medi de s.rs cavallers se feu una Embaxada de part dels S.rs Consellers als molt Ill.es s.rs diputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits que es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

No pot dexar de representar a VS.a esta Ciutat lo just sentiment te esta Ciutat de haver entes, de que los soldats que acompanyan al s.r Diputat Real estigan falts de armes y en esta raho supplica a VS.a sie servit de darlos notitia de las armes y monitions te vs.a pera monitionar los soldats de las quatre plasses de armes se tenen de formar y dels concerts te fets pera tenir lo necessari pera aquells, Que com sempre ha desitjat los bons asserts y convenientia de aquella casa en conformitat y correspondentia de las dos, desitja pera son consuelo rebrer esta merçe de VS.»

Embaxada dels Sors. Diputats sobre los negocis ocorrents del Principat y resolucions dels Braços pera prevenir la defensa d'aquell.

DIMECRES a IIJ. de dit. — En aquest die de dimecres de 3. de dit se tingue consell de Cent en lo qual vingue una Embaxada solemne ab massas altas de part dels molt Ill.es s.rs Diputats del general de Cathalunya la qual reportaren lo molt Ill.e y R.nt s.r Fran.ch Puig canonge de la seu de Tortosa, Don Fran.co Amat y de Gravalosa y Rafel Vivet ciutada y Syndich de Girona la qual donaren en scrits ab altres papers devall descrits y continuats del thenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Los Deputats del general de Cathalunya inseguint lo parer de la junta de Brassos avisan a VS. del que en dits Brassos sels ha aconsellat en los dies de 28. [y] 30. de setembre y dos del corrent mes y tambe de las notities y avisos tenen asi del confident de la vila de Madrit, com del Regne de Arago suplican a VS. sien servits ferlos merce en tot lo que los aparexera convenient en las cosas corrents obrar en conformitat que fentlos Vs. merce com acostuma speran tot bon succes en major benefici y conservacio desta Provincia.»

Forma del jurament que prestan las personas dels Tres staments, Ecclesiastich, Militar y Real del Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya en virtut de resolucio feta en los Brassos tinguts a 26. de setembre 1640.

Jo .t. juro a Deu y als quatre s.ts Evangelis per mi corporalment tocants, que tindre la unio y conformitat ab las demes persones y universitats del present Principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Cerdanya que ha aparegut als Brassos generals es necessaria, per la deffensa natural que se esta preparant y conservacio de sas Constitucions, Privilegis y llibertats sere fael y lleal a la Provincia y nom apartare ni dividire del que per los molt Ill.es s.rs diputats, o, altres persones que de sas s.as tindran poder sera ordenat, en las cosas deliberades per los Brassos fins aver obtingut de sa Mag.t (que Deu g.de) la satisfactio dels mals passats y lo remey y reparo dels quens amenaçan y seguretat pera gozar de la justitia, tranquilitat y Pau tant desijada.

Aquest jurament prestan los singulars de aquesta junta en son nom propri y los Syndichs, o, procuradors en nom de sos Principals.»

Copia de la proposicio feta en los Brassos tinguts en la casa de la Deputatio a 28. de setembre 1640.

«Molt Ill.e S.r

Donam a VS. per proposicio les cartes convocatories de sa Mag.t (que Deu g.de) ques legiren dimecres proppassat y uns

apuntaments fets per la junta de guerra ques llegiran perque vs [a] aserca de una cosa y altre nos fasse merçe aconsellarnos lo quels aparexera convenir.»

Resolutio presa en dits Brassos.

«Que la resposta de las Cartas de sa Mag.[t] que Deu g.[de] axi en raho de la convocacio de las Corts com de la que ordena se posen las cosas en orde per dita convocacio se cometa a la junta de la 36.[a] pera que considere lo ques deu respondrer attenent sempre al servey de sa Mag.[t] y quietut desta Provincia. Y en lo dels apuntaments se posen aquells promptament en execucio ab que ab lo paper de la junta de guerra alla hont diu: Militars, Barons, y Reals, se ajuste Syndichs y que de la present resolucio sen fasse sabidor al Savi Concell de Cent.»

Copia de la proposicio dels Brassos tinguts a 30. de Setembre 1640.

«Considerant la junta de guerra, quant importa la obediencia en la militia, no sols en las personas militars, officials majors y menors, pero encara en las universitats, ciutats, vilas y llochs dels ordens donats axi per part de VS. com de sos ministres. Per tant representa a VS. que serie molt convenient que en los Brassos generals se deliberas las penas se han de imposar y executar contra dits inobedients y que per dit effecte se anomenassen sis persones donantlos ple poder pera castigar dits renitents.

E mes considerant que en moltes viles y universitats cadaldie se suscitan novas questions y debats, volent cada qual ab les armes de les mans sustentar sa opinio y Bandols en notable perjudici de la pau y quietut publica tant convenient per lo present Principat, Perço se representa a VS. pera que done la forma y medi mes efficas ab las quals se remedie dit dany.

Y atambe attes que VS. ha resolt que los qui no acodiran en la present junta de Brassos sien cridats per enemichs de la Patria y confiscats sos bens per los gastos de la guerra que vs. sie servit aconsellar la forma pera deduhir en execucio en son cas lo deliberat. Suplicam a Vs. que en tot lo sobredit nos aconselle lo que devem fer y obrar y donam avis a Vs. del que ha

succehit en lo siti de Illa y lo bon succes han tingut nostras armes com veura Vs. ab la carta de Fran.co de Vilaplana ques legira.»

Resolutio dels Brassos tinguts a 30. de Setembre 1640.

«Que sa s.ia dels s.rs Deputats deu nomenar sis persones, o, altres mes, o, menos, pera que imposen penes als soldats y officials pera la conservacio dels exercits y axi be altres persones ja anomenades, o, nomendores pera que ab lo medi de la germandat y Unio conforme la ha disposada la present Ciutat procuren la pau y quietut de las Ciutats, vilas y llochs dels Principat y comptats. Y no res manco procehescan de prompte ab tot rigor a la execucio de penas contra las persones dels tres Brassos que son estats renitents a la present convocatio y unio y a prestar lo solit jurament que han prestat las demes y que de las penas exegidores sien premiats los que per la deffensa de aquestos Principat y Comptats hauran patit y assenyaladament a Fran.co de Vilaplana; Quant al proposat per la junta de guerra que per desfer y disminuyr lo exercit de Rossello ques fassen ditas cridas de assiento de plassas y passaports, ab que no vajen per la part de ponent y que sien licentiats los militars y syndichs que aparexera a la junta de guerra sens que per dita llicentia se pague cosa alguna, y que per de prompte sian formadas las plassas de armes y fet lo assiento a las preventions y particularment la de Bell puig y si convindra pera facilitarlas bestraurer promptament alguna cantitat: y que avuy mateix se servesca sa s.ia despedir correu a tota diligencia als s.rs Bisbes que no han acomparegut ab que sels avise que de prompte se partescan pera la present junta prefigintlos lo temps que aparexera es necessari pera arribar en la present Ciutat lo qual passat sien executades les penes comminades en las juntas passades y que aquest correu vaja a costas de dits s.rs Bisbes attes que sa S.a dels s.rs Diputats los han avisats y axi mateix que las persones ques troben en la present Ciutat que no acudan en los presents Brassos, vingan a prestar lo jurament acostumat y que los impedits envien procuradors altrement sien executats per las penas y que de la present resolucio sen done raho al savi consell de Cent.»

✠

Propositio dels Brassos tinguts a 2. de Octubre 1640.

«Molt Ill.e S.r

En la junta de 36.a se es conferit lo modo de executar las penas per VS. imposades contra los renitents que no han acodit en aquesta junta de Brassos y ha aparegut que pera procehir ab mes satisfactio seria be sels donas sis dies mes de temps pera acodir publicantho ab publica crida, en la present Ciutat posant en primer lloch, los molt Ill.es y R.ms s.rs Bisbes y despres totes les altres persones, que son estades convocades axi ab Cartillas com ab cridas. Tambe se llegira una Carta de avisos de persona confident per que Vs. stiga enterat del que dita Carta conte.»

Resolucio y Consell dels Brassos.

«Que la proposicio que fan los s.rs Deputats en raho del que la 36.a aconsella a sa s.ia ques donen sis dies mes de temps als que fins vuy no han acodit als brassos y que sia asso ab cridas publicas y ques fasse de la manera que aconsella la trentasisena exceptantne empero los s.rs Bisbes suposat se determiná en los Brassos ultims sels feu correu a tota diligencia a costas de dits s.rs Bisbes, esperant la resposta, y vista ella pora sa s.ia proposarho als brassos pera que conforme la resposta donaran se puga pendrer la resolucio, qual conve, que son materias de reduhirlas a tot bon amor. Y en quant a la Carta dels avisos legits als brassos sie servit sa s.ia dels s.rs Deputats ab la major diligencia possible assegurarse del pont de Fraga y de las parts de Lleyda y Balaguer, com tantes vegades se es ja advertit, per esser aquellas parts passos per hont se pot temer invasio, y que las persones son anomenades per cabos, sie servit sa s.ia manar acuden a sos puestos com esta ja deliberat y la necessitat ho demana, his servesca advertir a les persones militars que axi com en lo siti de Salses acudiren a ses costes a la defensa de aquella, acudan ara a las parts de Leyda y Balaguer, fins a tant dits puestos estigan ab la seguratat conve enviant tambe a ditas parts o, altres aparegue a sa senyoria, la Cavalleria, y infanteria te sa s.ia feta, perque segons los avisos se tenen, se tem seran aquellas parts invadidas y per conseguent tota dilacio es da-

nyosa: per veurer de cadaldie, se va engrossant lo exercit dexant a sa s.ia y a la trentasisena y junta de guerra lo disposar lo convenient. Y que desta resolucio sen done notitia al savi consell de cent.»

Resposta de la ciutat a la precedent embaxada y ofertes pera la defensa de Catalunya en càs d'invasió.

DIJOUS a IIIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos militar y Jaume Damians Ciutada de part dels s.rs Consellers fonch portada una Embaxada als molt Ill.es s.rs Diputats del general de Cathalunya la qual donaren en scrits ques del tenor seguent.

«En lo savi Consell de Cent lo die de ayr se legi la Embaxada que fou servit VS. enviarli y los papers que mentionave de que y intelligentias alli referides, feu molt gran stimacio y la significa ab esta embaxada y considerant que conve summament que la plassa de Bellpuig sie promptament formada de gent y bastiments necessaris com esta ja deliberat puix de starho se dexa considerar lo beneffici gran que a de redundar a las Ciutats de Leyda y Balaguer que son les parts mes perilloses de alli, supplica en cas de una invasio dit consell a VS.a sie servit ab la major prestesa sie possible y ajustant diligencias a mes diligencias de manarho posar en executio offerint aquesta Ciutat a VS. tot quant ella valega y puga en servey de VS. y beneffici de la Provincia.»

Nova embaxada als Sors. Diputats en rahó a la necessitat d'establir plaça militar a Bellpuig y provehir d'armes a dita vila, Tàrrega y Lleyda.

DIVENDRES a V. de dit. — En aquest die fonch aportada una embaxa[da] als s.rs Diputats, per medi de Fran.ch Joan de Vergos militar y Jaume Damians Ciutada, la qual donaren en escrits ques del tenor seguent.

«Molt Ill.e Senyor.

Ab supplicacio presentada en lo savi consell de Cent lo die de ahir, per los syndich[s] de las vilas de Tarrega y Bellpuig se representá la necessitat gran que te de ques pose apunt ab tota prestesa la plaça de armes en la vila de Bellpuig y que en primer lloch se acude a formar aquella pera poder socorrer y vales (valer) a las Ciutats de Lleyda y Balaguer y a aquellas fronteras en cas de alguna invasio, representant axi mateix la necessitat de armes y monicions de que necessitan aquestas dos viles, implorant lo medi de dit consell pera facilitar ab VS.a la provisio de dites coses, avent tambe escrit als s.rs Consellers y savi consell de Cent la Ciutat de Lleyda te necessitat de algunas armes y monicions y vehent dit consell que conforme los avisos se

tenen, del que obran los soldats que volen invadir esta Provincia y que la necessitat es lo despertador del que se ha de obrar, es restat molt desconsolat, que essent aquella tant gran no meresca per son remey major diligencia y axi supplica dit consell a VS. sie servit ab la major prestesa que humanament se pugue y que pot encarir a VS. mane promptament attendrer a la provisio de ditas cosas, procurant traurer diner en esta occasio de hont se pugue, llevades totes difficultats, manant enviar a la Ciutat de Lleyda y tambe al s.r Diputat real persones de Consell de guerra, experimentades encara que sien hont se vulle, tenint attendencia, que aquesta Ciutat obra, y obrara sempre tot lo que pora sempre en benefici de la provincia y servey de VS.a a qui novament offereix esta dispositio.»

DISSABTE a VJ. (1)

DILLUNS a VIII. de dit per medi de dos s.rs cavallers, un ciutada, y militar se feu una embaxada a la Ex.ima s.ra Duquessa de Cardona, la qual trobaren en sa casa, que te en lo pla de s.t Fran.ch desta Ciutat, la qual li donaren en scrits, ques del tenor seguent.

Embaxada feta a la sra. Duquessa de Cardona.

«Ex.ma Senyora

Ab la mayor desconsolacio que poden significar a V. Ex.a los consellers de aquesta ciutat de Barcelona representan las justas causas, que de estar desconsolada, te ella y tota aquesta Provincia per veurer que vassalls que son estats sempre y son tant faels al Rey nostre s.r Deu lo g.de y sens aver donat causa alguna hajen experimentat molts de aquestos Provincials les morts, desonrras y desdichas, que son notories y que vuy en die lo exercit de sa Mag.d que es en Rossello, se sie apoderat de la major part de aquell Comptat, fent tals hostelidats, que causa horror referirlas, y no contents dels desordes y atrocitats, que han comes en lo Empurda y ab graves vexacions, oprimits als Provincials, no perdonant als vassalls de V. Ex.ia, y obrat sacrilegis detestables cremant dos vegades a Deu sagramentat, an ultimament per dos voltes, posat siti a la Vila de Illa, pera assolarla del tot. Y en las fronteras de Cathalunya se troben

(1) Ab aquesta data, que no figura en lo còs del Dietari, se troba inserta en full apart una embaxada dels Diputats als Consellers, relativa a la resolució presa dit dia per los Braços en rahó a prevenir la defensa del Principat contra la invasió del exercit reyal. — V. l'*Apèndix* XXIII.

grans tropas de soldats de peu y de cavall per invadir aquestos Principat, y Comptats, y acuden ab tanta precipitacio, que se enten estara promptament format lo exercit en Fraga: tenim per indubitat que totas aquestas desdichas naxen de no estar informat lo real animo de sa Mag.[d] de las cosas de aquesta Ciutat y Provincia y de las veras abaque estos fidelissims vassalls, an acodit y acuden sempre en son Real servey fins a perdrer ses vides y haziendas com ho te experimentat ultimament en lo siti de Salses. Supplican los consellers a V. Ex.[ia] aventho axi deliberat lo savi consell de Cent a 6. del corrent, sie servida fer merçe a esta Ciutat, per lo amor te a esta Provincia e, interes te en ella, de representar al Rey nostre s.[r], quant justas son las quexas tenen esta Ciutat y Provincia dels desordens y exessos han comes los soldats, y que per evitar las desdichas experimentades, se fan los preparatoris y prevencions y assenyaladament per la conservacio de la matexa provincia, en que consisteix lo servey major de sa Mag.[t] interposant sa auctoritat ab lo Rey y Reyna nostres s.[res] y serenissim Primogenit en que sie servit sa Mag.[d] honrrar y fer merçe à esta Ciutat, en manar traurer los soldats de Rossello, y retirar lo exercit que amenassa en les parts de Arago y Valencia, que aquesta Ciutat te viva fe y sperança, que ab tant poderos medi com es lo de V. Ex.[ia] alcansara esta merçe de sa Mag.[d] y per la que rebra de V. Ex.[ia] li restara perpetua memoria de servirla a V. Ex.[ia] y a sa casa.»

Garrot, donat a un soldat.

DIMARS á VIIIJ. de dit. — En aquest die per part del s. conseller coronell, y del s.[r] Don Miquel Torrelles governador de les armes de las llevas desta Ciutat se dona un garrot demati a las sinch hores, dins la preso a Joan Camps de la vila de Tarrassa, soldat, y apres lo cos de aquell fonch tret a la plassa del Rey ab un paper en los pits dient lo nom de aquell y la sentencia a hont stigue tot lo die fins a les 4. de la tarde: relador fonch lo mag.[ch] micer Vicens Carmona altre dels assessors de la present Ciutat.

Juy de Prohomens.

DIMECRES a X. de dit. — En aquest die se tingue Juy de Prohomens en la forma acostumada, ço es que apres de mirat lo proces del reo, per los mag.[chs] assessors de la present casa com es costum y extret lo dit Juy de prohomens, partint de la present Casa anaren en la preso, anant en esta forma per no ser sino tres s.[rs] Consellers, anant devant los s.[rs] Conseller ters a

ma dreta, s.r Conseller quint a ma squerra y en lo mitg un s.r Prohom ciutada de mes edat del Juy de Prohomens, e apres anave tot lo juy de prohomens, ço es cavallers, ciutadans y artistes a la ma dreta, y mercaders y menestrals a la ma squerra y darrera tot lo dit Juy de Prohomens anaven lo s.r conseller quart a ma dreta, y dos s.rs cavaller y ciutada de dit Juy, ço es lo de mes edat a la ma squerra y lo altre en lo mitg. Y arribats que foren dalt en la preso se assentaren, ço es los tres s.rs Consellers en uns banchs vanovats de cuyro negre, vers la part de mitgjorn lo un al costat del altre y los cavallers y Ciutadans en uns ascons que alli son vers la part de llevant, los mercaders a laltre part y los artistes y menestrals vers la part de tramuntana, y arribant lo s.r Veguer los s.rs Consellers se alçan y lo reben unas quantas passas y se assentaren tots en los mateixos banchs mudantse en esta forma ço es lo s.r Veguer en mitg dels s.rs Consellers ters, y quart, ço es ters a ma dreta, quart a ma squerra y lo quint a la part dreta apres del ters, y lo mag.ch micer Torres Assessor de dit s.r veguer lo primer al cap del banch dels s.rs cavallers y Ciutadans: tragueron lo reo, y alli lo assentaren en un banquet en lo mitg del Juy de Prohomens com se acostuma: fonch li llegit lo proçes e apres de llegit entra un mag.ch Advocat per informar en favor del reo, qui se anomenave Josep Pradas texidor de lli, lo qual se assenta entre lo primer y segon Prohomens de dit Juy de Prohomens, y apres de feta dita informacio y relacio per dit mag.ch Assessor votaren dit reo en esta forma, ço es lo s.r Conseller ters y lo prohom de mes edat Cavaller de dit Juy entraren en un aposento que alli es ab lo notari pera veurer los vots com es costum, e apres anaren tots los de dit Juy de Prohomens de dos en dos a votar y votat fonch trobat esser estat condemnat lo dit Joseph Prades en cent assots y desterrat de la vegueria ample per sinch anys, y acabat lo dit Juy de Prohomens anantsen primer lo dit s.r Veguer los s.rs Consellers li feren la matexa cortesia del venir y apres los dits s.rs Consellers ab lo dit Juy de Prohomens sen tornaren en la casa de la Ciutat del mateix modo que al anar.

Pregaries per la guerra

DIJOUS a XI. de dit. — En aquest die en la Seu tornaren a començar lo torn de tenir tot lo die patent lo ss.m sagrament per las occorrents necessitats de las guerras y quiscun die apres per totes les Iglesies.

Idem.

DIVENDRES a XIJ. de dit. — En aquest die per dites neces-

sitats se feu en dita Seu un offici general de morts y apres axi mateix per totes les Iglesies.

Embaxada als Sors. Diputats demanantlos envien socors a Lleyda.

Dit die per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos Donzell y Jaume Bru Ciutada se feu una Embaxada als molt Ill.es s.rs Diputat[s] del general de Catalunya de part dels s.rs Consellers la qual donaren en scrits la qual es del tenor seguent.

«Molt Ill.es s.rs

Lo Syndich de la Ciutat de Lleyda nos ha significat que aquella Ciutat està ab imminentissim perill, sino es promptament socorreguda, de que stam ab molt gran desconsolacio y que lo cuydado gran que sabem te vs. en totes les coses que corren per sa ma, esta que es de tant gran importancia no haja tingut la diligencia que conve sabent VS. la que ha tingut esta Ciutat en enviar ses companyas encara que no tinguessen los soldats cumpliment de armes. Supplicam a VS. que promptement sens donar dilacio a hores mane enviar la companya de Cavalls a dita Ciutat encara que no sie cumplida, o fallen en aquella algunes armes, que apres pora VS. manar provehir en una y altre cosa.»

Syndich, o, Embaxador de Saragoça.

DIUMENGE a XIIIJ. de dit. — En aquest die havent entes los s.rs Consellers que ere arribat a esta Ciutat un syndich o, Embaxador, de la de Saragoça, per la correspondencia molt gran, que sempre estas dos Ciutats se han tinguda li enviaren a donar la ben vinguda de part desta Ciutat per medi dels s.rs Fran.ch Joan de Vergos donzell y Joseph Mora Ciutada.

Vinguda del Embaxador de Çaragoça a Casa de la Ciutat a explicar sa legacia.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die, vingue en la present casa de la Ciutat lo s.r Don Antoni Gregori Françes Syndich, o, embaxador de la Ciutat de Saragoça ab embaxada expressa de part de aquella Ciutat a esta de Barcelona per los negocis occorrents de las guerras, lo qual isqueren a rebrer en la porta de la casa de dita Ciutat mols s.rs Cavallers y Ciutadans y officials de la Casa y lo acompanyaren fins dins la histancia de trentenari ahont staven los s.rs Consellers absent lo en cap per ser fora la present Ciutat: y entrat que fonch dit s.r Embaxador dins dita histancia los s.rs Consellers se alçaren sens fer altre actio, y ab molt gran cortesia lo assentaren entre segon y quart, feu sa embaxada molt copiosa, acabada aquella dits s.rs Consellers fent gran stimacio de aquella tornantse alçar

ab lo mateix acompanyament se despedi de dits s.rs Consellers, tornantlo acompanyar dits s.rs cavallers y officials de la Casa fins a la dita primera porta de la present Casa.

Y es de advertir, que la present Ciutat tots los dies dit s.r syndich o, embaxador stigue en ella li paga lo gasto de sa persona y demes de sa companya en casa del s.r Jaume Bru Ciutada ahont fonch aposentat.

Hostatge de dit Embaxador a despeses de la Ciutat.

Dijous a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.t Luch se feu la festa acostumada en lo studi general y los s.rs Conselles per moltes ocupacions noy anaren.

Festa de St. Lluch en l'Estudi general.

Diumenge a XXJ. de dit. — En aquest die despres dinar entre las tres y las quatre vingue en la present casa pera despedirse dels s.rs Consellers, per quant lo endema entenie tornarsen lo s.r Don Antoni Gregori Frances Syndich, o, Embaxador de la Ciutat de Saragoça, feuse axi mateix conforme en la vinguda a XV. de dit.

Visita de comiat del Embaxador de Çaragoça als Sors. Consellers.

Dit die y al cap de un rato vingue tambe en la present Casa de la Ciutat a fer visita als s.rs Consellers el Plaçis de Besançor del Regne de França acompanyat de molts s.rs Cavallers y Ciutadans: feuse son recivo en dita casa del mateix modo, que en lo del embaxador, o, syndich de Saragoça a XV. de dit accepto que al entrar y al exir de la histancia de trentenari los s.rs Consellers li feren cortesia de rebrel al entrar y exir de la histancia de trentenari. Y tambe estigue assentat entre los s.rs Consellers segon y quart per ser absent lo en cap.

El Plaçis de Besanço de França.

Divendres a XXVJ. de dit. — En aquest die se tingue Juy de Promens: feuse del mateix modo que en lo altre de XJ. de dit. Y fonch condemnat un home a penjar anomenat Joan Oriol de la vila de Ripoll, y dos mag.chs Advocats que entraren a informar stigueren tambe asçentats conforme en lo altre Juy de Prohomens.

Juhí de Prohomens.

Disapte a 27. de dit. — En aquest die vingueren ab embaxada en la present casa los s.rs Don Joachim Carbonell y Don Galçeran S.t Menat canonges de la seu de Barcelona los quals tornaren resposta als s.rs consellers per raho del que se havie consertat per y entre los s.rs comissaris per part del molt Ill.e capitol, qui foren los s.rs Miquel Joan Boldo y Don Hiacintho Descallar Canonges de dita seu y los s.rs Augusti Pexau ciutada y Fran.ch Xammar militar per part de la Ciutat refferit y determinat per lo molt Ill.e Capitol de que lo Diumenge a 4.

Lo Illtre. Capítol de la Seu determina fer la professó de *Corpus*, sospesa dit any ab motiu del avalot dels segadors.

de noembre proxim vinent se farie la solemne proffesso conforme se havie de fer lo die del Corpus a 7. del mes de Juny proppassat que per las causes y rahons en dit die llargament expressades nos pugue fer. E que axi per part del dit molt Ill.^{e} Capitol feyhen a saber a sa s.^{ia} com havie determinat lo dit capitol fer aquella dit die ab molt gran solemnitat y regosijo fent la Vigilia als campanars alimaries com lo vespre de s.^{t} Pere y 3. dies festa ço es diumenge, dilluns y dimarts y tenint tots los 3. dies patent lo ss.^{m} sagrament y que lo primer die dirie de pontifical lo Ex.^{im} y R.^{m} s.^{r} Bisbe de Barcelona virrey y prædicarie lo R.^{m} s.^{r} Bisbe de Solsona y que per quant lo dit s.^{r} Bisbe avie de tenir coxins en la trona stave consertat ab lo dit s.^{r} Bisbe de Bar.^{na} y dalt dits comissaris que sols y starien fins que dit s.^{r} Bisbe volgues comensar a prædicar, y que las hores los ne llevarien y lo segon die dirie de pontifical lo dit s.^{r} Bisbe de Girona y prædicarie lo P.^{e} Cuenca de s.^{t} Fran.^{co} de Paula y lo terçer die lo s.^{r} Bisbe de Vich Don Ramon de St Menat y predicarie lo P.^{e} Fr. Gaspar Sala y Berart de s.^{t} Agusti y lo dit darrer die a 6. de dit festa de s.^{t} Sever se farie proffesso lo despres dinar com lo cap de la octava de Corpus.

Visita a la preso per lo sr. veguer y Consellers.

DIMARTS a XXX de dit. — En aquest die los s.^{rs} conselles ters, quart, y quint anaren a fer la visita a la preso ab lo s.^{r} veguer y son assessor, los quals stigueren y tingueren la visita en la histancia dita del deposador los quals stigueren assentats en uns banchs vanovats de cuyro negre ço es lo s.^{r} Veguer a la ma dreta tenint la prææcedencia e apres los 3. s.^{rs} Consellers lo un al costat del altre y lo mag.^{ch} micer Torres assessor de dit s.^{r} Veguer entre los s.^{rs} consellers quart y quint: y alli tragueren alguns presos donant suplications en la forma solita.

Embaxada als Sors. Diputats sobre 'l préstech acordat fer per aquests, y altres materies corrents.

DIMECRES a XXXJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.^{rs} Fran.^{ch} Joan de Vergos militar y Jaume Damians ciutada se feu una embaxada als s.^{rs} Diputats del general de Cathalunya de part dels s.^{rs} Consellers la qual donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Las embaxades dels dies atras estan cosides y cuydades en la ma corrent en la

Lo savi Consell de Cent lo die de ayr, attenen[t] al que VS. fou servit manarli ab embaxada en scrits ques llegi en dit consell a 28. del corrent, ha deliberat que ab la indemnitat y special obligacio del nou imposit alli mentionada y ab las clausules

que aparexera als s.[rs] Consellers y quatre persones per esta materia anomenades y mag.[chs] Advocats desta casa aversi de posar, fasse fermança aquesta Ciutat en lo censal de tres centes milia lliures que vol emprar VS. per lo qual effecte ha firmat syndicat, al mag.[ch] Clavari, y que tot lo que sobrara de dit nou imposit pagades primer les quinse milia lliures que importaran las pensions de dit sençal cada any haje y dega dit mag.[ch] Clavari convertir en lluyssions del mateix censal y que no pugue VS. llevar la tatxa general que imposaran los 3. brassos fins que sie dit censal totalment lluyt y extint y fent dit Consell molt particular stimacio de la honrra y merçe es estat servit ferli, en orde a la nominacio fahedora de las persones per las renas pero considerant que estas materies comprenen principalment lo interes de tota la Provincia y que en esta raho corre per VS. fer esta eleccio, Supplica a VS. sie servit ferla, que es ben cert sera qual conve y demanen materias tant graves, que la Ciutat la tindra per molt acertada.

Scrivania major y per-ço no son en dietari (1).

Y axi mateix ha deliberat se donas noticia a VS. de un paper que ha enviat als consellers la s.[ra] Duquessa de Cardona y copia de una carta de sa Mag.[t] en resposta de la que sa Ex.[ia] li scrigue per las materias corrents ques llegiren a VS. a qui suplica esta Ciutat mane conferir la materia en aquexa casa y del que manara disposar sobre della dar noticia als s.[rs] consellers y 24.[a] de guerra pera que per las dos cases se prengue uniforme resolucio offerint a VS. la mateixa correspondencia.»

NOVEMBRE.

Festa de Tots Sants.

DIJOUS lo primer. — En aquest die festa de tots los s.[ts] los s.[rs] consellers absent lo en cap per ser arribat lo die antes cansat a hora molt tarde de la nit de la vila de Cambrils, se ajuntaren a las vuyt hores demati al porcho de s.[t] Jaume ab sos prohomens y de alli anaren a la Seu ahont oyren lo offici al altar major assentats a la part del Evangeli en los banchs que alli la Ciutat te cuberts de vellut carmesi.

DISAPTE a IIJ. de dit. — En aquest die se feu crida (2) de part

(1) V. l'*Apèndix* XXIV.

(2) Respecte 'l dia en que fou publicada dita crida, es de notar una contradicció; car mentres aquí 's fixa 'l de 3 de Novembre, al peu de la minuta d'aquella, continuada a fol. 104

Crida de la professó de *Corpus:* alimaries.

dels s.[rs] Consellers, notificant la proffesso de Corpus y los tres dies de festa y pregant a tots los poblats volguessen a la tarde fer alimaries y al mitg die tocaren les campanas de la seu y de totes las Iglesias y se tira la artilleria dels baluarts y a la tarde tambe al toch de la Ave Maria: y a dita hora axi en lo campanar de la seu com per totes les cases y botigas se feren grans alimaries esforçantse tots com millor pogueren de sos propis dines en regosijo de tant grandiosa festa.

Festa del *Corpus,* diferida.

DIUMENGE a IIIJ. de dit. — En aquest die demati a las 8. hores los s.[rs] consellers ab sos prohomens se ajuntaren al porcho de s.[t] Jaume com lo die del corpus y de alli anaren a la seu ahont ab molt gran difficultat pogueren entrar per lo tant gran concurs de gent y havie de tal manera que no!s fonch possible poder entrar per lo cor com acostumen ni poder donar satisfactio al s.[r] Bisbe virrey qui jay ere sino que tingueren de anar per lo costat del cor y ab molt gran treball arribar dalt en lo altar major: y arribats en ell se assentaren a la part del evangeli en los banchs que la ciutat alli te y ohiren lo offici lo qual digue de pontifical lo Ex.[im] y R.[m] s.[r] Bisbe de Bar.[na] Virrey: y ague offertori y ma besada y prædica lo R.[m] s.[r] Bisbe de Solsona y

---

del Registre de *Crides y Ordinacions* corresponent als anys 1639 a 1642, se fà constar que Pau Amer, trompeta major de la ciutat, y sos companys, la publicaren a 30 d'Octubre. Heus aquí 'l text de la matexa: — «*Crida per fer la professo del Sm. Sagrament.* = Ara ojats totom generalment queus notifican y fan a saber de part dels molt Illes. sors. Consellers de la present ciutat de Barcelona inseguint la deliberacio del savi consell de cent feta a 28 del corrent: Que com per causa dels accidents que succehiren lo die del corpus passat y de les inquietuts subseguides no sie stat convenient se fes aquell die, ni fins avuy la professo del Sm. Sagrament que ab tanta solempnitat y alegría se acostuma de fer dit die de corpus en la present ciutat avent aparagut a sa ex.[a] lo sor. bisbe de Barcelona y molt Ille. Capitol de differir la celebracio de aquella per al temps que stiguessen les cosas mes preparades de quietut y sossiego en la present ciutat com vuy en die per la misericordia de Deu hi estan y pera que ab esta tant gran devocio y pregarias que exortam fassen las personas que la seguiran y altres supplicant a sa divina magestat se apiade dels treballs que patex esta Provincia y vulla per sa misericordia donar a ells lo remey convenient agen deliberat a peticio de dita ciutat sa ex.[a] y molt Ille. capitol se fasse dita professo en la forma acostumada diumenge primer vinent que comptarem a quatre de noembre partint dit dia per la tarda de la iglesia major a las tres horas y abans si sera possible per la comoditat de tots per esser entrats ja los dias curts fent la ronda ordinaria: hagen axi matex deliberat per major demostracio de tant gran alegría que lo diluns y dimars apres seguents sian díes de festa y no de treball en los quals tres días estara patent en la iglesia major lo Sm. sagrament. Per tant, Diuen y notifiquen ditas cosas pera que en raho dellas acuden dits dias ab ses devocions y rogatives y las confrarias ab sas banderas y luminaria a la una hora en dita iglesia major y a les demes que volran de la present ciutat suplicant a Deu nostre sor. tinguen bon succes las cosas de dita provincia. Y axi matex los exortam y pregam que lo die de disapte abans del dit diumenge fassen alimarias en ses cases en demostracio de aquesta alegria fentlos a saber que la ciutat pagara los premis dels tabernacles y inventions ques posaran en los carrers y plassas per hont passara dita professo conforme feu en la ultimament feta. E perque etc. = Scriba Concilii = Agramunt notarius.»

per quant tenie en la trona uns coxins y missal conforme vol lo Cerimonial, o, Pontifical en lo punt que lo dit s.^{r} Bisbe se alçà per voler començar lo sermo un de sos Patges li lleva dits coxins y missal y predicà sens ells com axi estave consertat ab lo s.^{r} Bisbe de Barcelona y commissaris per part del molt Ill.^{e} capitol y de la Ciutat: y acabat lo dit offici, los s.^{rs} consellers y prohomens acompanyaren lo s.^{r} Bisbe de Barcelona virrey fins a son Palau.

Dit die despres dinar se feu la professo general si y conforme se havie de fer lo die del corpus a 7. de Juny proppassat que per las causes y rahons en dita jornada llargament expressades nos pogue fer, feuse ab una gran solemnitat del mateix modo del die de corpus e los s.^{rs} consellers absent lo en cap per estar desganat ab dos dels prohomens portaren las vares del thalem y los altres restants prohomens anaren ab ses vares devant dels s.^{rs} obrers de la Ciutat a la Custodia e apres de la custhodia anaven ab lo gramial quatre s.^{rs} Bisbes tots de Pontifical, qui per raho dels Brassos per los negocis concorrents se trobaven en Bar.^{na} anant tots en una filera ço es lo s.^{r} Bisbe de Barcelona en lo mitg a ma dreta y lo de Girona en lo mitg a ma squerra, lo de Solsona al extrem a la ma dreta y lo de Vich al extrem a la ma squerra per sa antiguedad aportant lo de Barcelona sa cadira ab sos assistents y croça, apres anaven los 12 Apostols y Melchisedech, E apres anaven molts s.^{rs} cavallers del bras militar y darrera dits cavallers lo s.^{r} Diputat Ecclesiastich (per ser lo militar y Real fora la present ciutat) y los tres oydors y molt concurs de gent qui seguie dita professo; y axi dits s.^{rs} cavallers del bras militar com dits s.^{rs} Diputat y ohydors aportaven quiscu una atxa que eren en n.^{o} cerca de 300 atxes, y las masses dels s.^{rs} Diputats anaven devant del thalem en lo mitg de las dels s.^{rs} consellers precehint las de la Ciutat las mes prop del thalem. Es de notar y advertir, que se segui en lo spay durà la professo, no obstant per ser en los dies mes curts, y per dita raho fer cuytar lo relotge dos hores, quant la costodia isque de la seu se judicave eren las 4. hores de temps natural que sols y podie haver una hora y quart de die y la proffesso anà ab la mateixa pausa com lo die de Corpus fent la aliga las matexas danças o mes, que ague menester 3. hores a tornar a la Seu de tal manera que si en lo die de Corpus que es en los mes grans dies del any hi torna a la Seu algunes voltes

a una hora de fosch, no obstant se judicave avie de tornar en est die a mes de 2. hores de fosch, fonch servit Deu nostre s.[r] obrar miracle que al tornar la Custhodia y entrar en la Seu sols se enfosquia que casi podie entrar sens atxes demes, que ocularment se veu per tots los que notaren aquest miracle se detingue lo die esta tarde per spay de mes de 2. hores. Lloat y alabat ne sie lo s.[r] de tot y lo ss.[m] sagrament. Amen. Y no obstant los s.[rs] consellers no avien fet publicar alimaries sino per lo primer die tothom les tornà a fer ab molt gran alegria y contento y tambe se tirà la artilleria.

Alimaries.

Ofici a la Seu.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers sens prohomens anaren lo dematí a les 9. hores a la Seu ahont ohiren lo offici lo qual digue de Pontifical lo R.[m] s.[r] Bisbe de Girona: noy ague ma besada ni offertori per quant nos fa sino al s.[r] Bisbe de Barcelona y acabat lo offici los s.[rs] consellers acompanyaren lo s.[r] Bisbe virrey fins lo portal major de la Seu y prædicà en dit offici lo P.[e] Cuenca de s.[t] Fran.[co] de Paula y al tart se continuaren las matexas Alimaries.

Seguexen les alimaries

Festa de St. Sever.

DIMARS a VJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.[t] Sever dematí a les nou horas los s.[rs] consellers anaren sens promens a la seu. E alli en lo mateix lloch ohiren lo offici lo qual digue de pontiffical lo R.[im] s.[r] don Ramon de Senmanat bisbe de Vich y tampoch noy hague offertori: predica lo p.[e] Salas y Berart del orde de s.[t] Agusti: aguey tant gran concurs de gent que en manera alguna se podia passar per la seu en tant que la Epistola nos pogue anar a dir al cor ni lo Evangeli a la trona sino al mateix altar mayor cosa may vista ni entesa en dita seu: y a la tarda se feu la mateixa proffesso com lo cap de la octava del corpus y al tart les matexes alimaries com los dies antes: foren unes grandiosas festas may vistas y per tots molt alabades: lloat y alabat ne sie lo Sr Amen.

Professó com la de cap d'octava de *Corpus*. — Alimaries.

Festa y professó del SS. Sagrament com la del *Corpus*, a Sta. Maria de la Mar.

DIMECRES a VIJ. de dit. — En aquest die los s.[rs] Consellers anaren lo dematí a la Iglesia parrochial de s.[ta] Maria de la mar ahont ohiren lo offici per la festa se feu del ss.[m] sagrament com la del corpus los quals stigueren assentats alt al altar mayor ab los banchs de la Ciutat a la part del evangeli: y al donar de la pau la donà lo diaca als Srs Consellers y lo sotsdiaca al cor.

Dit die despres dinar a les 3. hores los s.[rs] Consellers tornaren a dita Iglesia per acompanyar la proffesso se feye com la de corpus y arribats a ella se assentaren a las cadires entrant al cor

a la part del evangeli: y al cap de un rato arribaren los s.rs Consols y Deffenedors de la llotja ab molts s.rs mercaders ab sos verguers devant ab ses maçes los quals se assentaren a la matexa part encontinent apres dels s.rs Consellers per quant axi se convertá ab voluntat de dits s.rs Consellers que los s.rs Consols, Deffenedors y stament anassen en la proffesso en lo modo que avall se dirá y los s.rs Consellers per no ser sino quatre ab dos cavallers prohomens portaren les vares del thalem en dita proffesso y devant del thalem anaven los dos verguers dels s.rs consellers ab las maçes altes y en lo mitg dels dos verguers y acompanyadors dels s.rs Consellers anaven los dos verguers de la llotja ab sas maçes altes y apres del thalem y del gramial anaven mes de 60. mercaders quiscu ab una atxa y apres dels dits mercaders los dos S.rs Consols y dos Deffenedors tots ab una filera ço es consol militar a ma dreta Consol mercader a ma squerra y los dos Deffenedors en lo mitg.

Professons parroquials com la de *Corpus*.

DIJOUS a VIIJ. de dit. — De est die en avant continuaren totas las parrochias y monastirs de la present Ciutat en fer cada hu per son die, la proffesso com la de Corpus.

Pàs de galeres enemigues: movilisació de les forces de la ciutat.

DIVENDRES a VIIIJ. de dit. — En aquest die havent Monjuich al enfosquir fets cerca de 20. fochs, o, mes per altres tantes galeras passaven duptant, aportaven molts soldats castellans per lo que podie ser y succehir axi en la present Ciutat com en la costa de mar per lo que venien de ponent y anaven a la volta de llevant perço los s.rs Consellers en lo punt acodiren en la casa de la present Ciutat ahont tambe acodiren molts s.rs Cavallers y Ciutadans manaren encontinent fer tocar a rebato ab la campana de las horas y Thomasa de la Seu de tal manera que encontinent isque tota la gent de la Ciutat ab ses armes molt ben posats, posantse quiscu en son puesto y tambe los frares y Capellans ab ses armes axi anant per ciutat, com tenint sas postas en sas Iglesias y Monastirs tots molt ben posats com si actualment havian de pelear! que fonch cosa de veurer vehent la gent tant ben posada que passaven de 30.000 homens tots ab gran animo y bizarria estant per molts carrers graellas ensesas y per totas las finestras de las casas llums encesos y asso durà, tota la nit, y pujaren mes de 1500 homens da[l]t a Monjuich per guardar la montanya ahont stigueren tota la nit molt ben posats ab sas armes: y fonch servit Deu nostre s.r no si entengue ditas galeras aguessen fet ningun dany en la costa de

Cathalunya ni tampoch en lo vespre en ciutat, ni en la montanya de Monjuich, noy rebé dany persona alguna gracias al s.r

Embaxada a la Sra. Duquesa de Cardona estimantli sa informació al Rey sobre l'estat de Catalunya, demanantli la continue y exposi al monarca les quexes del Principat per los nous excessos de les tropes reyals en Rosselló.

DIMARTS a XIIJ. de dit. — En aquest die per medi dels s.rs Don Felip de Sorribes y Jaume Damians ciutada se feu una Embaxada a la Ex.ma s.ra Duquessa de Cardona de part dels s.rs Consellers, la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ill.ma y Ex.ma s.ra

Los consellers de Barcelona en nom de la Ciutat estiman molt a V. Ex.ia la merçe y honrra los ha fet en representar a sa Mag.t (Deu lo guarde) lo estat en ques troba la Ciutat y provincia si be ab sa Real carta, de que V. Ex.ia los ha donat copia, veuhen lo real animo de sa Mag.t no esta enterament informat dell, perque en dita carta, diu se ha presa resolucio de apartarse de sa obediencia essent la veritat, que quantes prevencions se son fetas y fan en la Provincia, son en desagravi de sa Divina Mag.t offesa en tants exessos dels soldats y cremas de Iglesias y en ellas a Deu Sacramentat (que sie alabat pera sempre) y per sa deffensa natural y sa conservacio, y no per apartarse de la obediencia de sa mag.t a qui regonexen per son Rey y s.or natural, obehint la justitia, que sempre se es administrada vuy en son nom, y puix v.a Ex.a a comensat ha honrrar aquest Principat, supplican a v.a Ex.a dits consellers los fassa merce continuarho y representar a sa mag.t las justas queixas tenen la ciutat y provincia dels excessos dels soldats de Rossello com se li supplica ab la embaxada de 7. de octubre proppassat y que pochs dies ha despres del siti de Illa, han cremat los llochs de Trullas, Anyils, Pontella, Cabanyes, de Corbera, y mas den Boldo, S.t Feliu demunt, Cornella de la Ribera y en aquest ultim cremaren la iglesia y tambe a Deu sacramentat y cada dia fan novas invasions en las parts de Illa y altres llochs de Rossello que no tenen occupats que obligan als provincials a estar continuament ab las armas a les mans per sa deffensa, y lo just reçel tenen dels soldats, se juntan en los Regnes de Arago y Valentia que amenassen semblants exçessos y hostilitats com han fet los de Rossello, y an comensat de executaro en la frontera de Arago, ha hont an saqueiat y robat lo lloch y iglesia de la Grania junt a Maquinensa y mort un home que sol era restat en dit lloch per no dexar sa muller que

stave estremuntiada, y tiraren per la finestra una filla sua de sis, o, set anys ques troba morta en lo carrer, lo que te conmoguts comunament los animos y resolts a perdrer les vidas ans de passar per ellas, y que lo remey que judiquen eficas perque en aquesta ciutat y provincia tornen a gosar de la pau y quietut que abans, es que sa mag.^{t} los fassa merce de manar castigar los soldats sacrilechs y traurer los demes de aquestos principat y comtats y disgregar ab effecte lo exercit que amenassa per les pars de Arago y Valentia como en moltissimes occasions ho tenen supplicat, que fent los sa mag.^{t} esta merce confian tindran las materias lo assiento que conve.»

Embaxada al Sor. Virrey en orde a la nominació del Marquès de los Velez pera dit càrrech.

Dit die per medi dels dalt dits s.^{rs} fonch feta una embaxada al s.^{r} virrey de part dels s.^{rs} consellers la qual li donaren en scrits que es del thenor seguent.

«Ill.^{im} y Ex.^{im} S.^{or}

Estos dies atras fou v.^{a} Ex.ª servit per medi de Franc.^{h} Corretger y Mestre scriva de manament enviar als consellers desta ciutat de Barcelona lo privilegi original de la nominatio de lloctinent y capita general feta per sa mag.^{t} (Deu lo g.^{de}) en persona del Ex.^{im} s.^{or} marques de los Veles ab carta de sa mag.^{t} y altra de dit s.^{or} marques y com aquest negoci sie de tanta ponderatio com se deixa considerar segons lo stat present desta provincia los es stat forsos consultarlo ab los deputats del general de Cathalunya y los dits ab los brassos generals que tenen convocats los quals no es stat possible juntarlos ab la brevedat desijaven a occasio de las festas celebrades en sta ciutat ha honrra y gloria y desagravis del s.^{im} sagrament del altar (que sie alabat pera sempre) y estas son las causas de aver tardat dits consellers fins ara respondrer a ditas cartas, supplican a v.^{a} Ex.ª sie servit admetrerlos aquesta legitima scusa y junctament ferlos merce remetrer la resposta feta per dits consellers a sa mag.^{t} y dit s.^{r} marques contenguda en stas dos cartas (1) que

---

(1) Les dues lletres dalt referides diuhen axi:

«Al Rey nostre sr. = Senyor. = Aquesta ciutat de V. Magd. ha donat raho a v. Magd. ab differents cartes del desdichat estat en ques trobave y avuy de nou se troba esta provincia invadida per les parts de Rossello Tortosa y Leyda y se li amanassen mayors invasions per los soldats de V. Magd. per lo que ha judicat lo savi consell de cent esser de mayor servey de V. Magd. ques differesca lo jurament del marques de los Velez nomenat en loctinent y capita general de V. Magd. en dita provincia fins gose ella de la pau y quietut desijada y puix la justicia se es sempre administrada y administra vuy per ministres y en lo real nom de

de part de dits consellers donam a v.ª Ex.ª ab copia dellas pera v.ª Ex.ª a qui suppliquen tambe dits consellers los fasse merce acompanyarlas ab altras de v.ª Ex.ª afavorint sa justa petitio que dits consellers ho rebran de v.ª Ex.ª a singular favor y merçe.»

Desgana del Sor. Bisbe-Virrey.

DIMECRES a XIIIJ.° de dit. — En aquest die venint a notitia dels s.rs consellers que lo s.r bisbe virrey stave desganat en lo llit y enviaren lo syndich de la ciutat pera saber de sa desgana.

Idem.

DIJOUS a XV. de dit torna lo syndich al s.r virrey per saber de sa desgana.

Idem.

DIVENDRES a XVJ. de dit. Torna lo dit syndich al s.r virrey per saber de sa desgana.

Idem: — los Sors. Consellers van a visitarlo.

DISAPTE a XVIJ. de dit. — Obtinguda hora los s.rs consellers del s.r virrey per medi del syndich pera les onse hores ans del mig die a dita hora anaren a visitarlo en forma de ciutat ab les gramalles consulars lo qual trobaren desganat en lo llit ya avia alguns dias y mentres feren la visita stigueren assentats ab les cadires que alli staven ia apparellades tots la hu al costat del altre a modo de ala devant lo llit.

Trentenari. Cambis.

DIMARS a XX. de dit. — En aquest die los s.rs Consellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona Scriva Racional de la present casa descrigues y continuas en lo present llibre Dietari, les coses seguents,

«Dicto die sabbati XVIJ. mensis Novembris
Anno M.DC.XXXX.

Convocat y congregat lo concell ordinari dit de trentasis en la stantia de dit concell en la forma acostumada lo s.r Conseller

---

V. Magd. supplicam a V. Magd. nos fasse merse manarho considerar y donarse per servit de aquesta resolucio que sols te la mira al mayor servey de V. Magd. pau y quietut publica. Gde. nostre Sr. la real persona de V. M. larchs y dichosos anys com ha menester la christiandat. Barcelona y Noembre 13, *1640*. = Sr. = De V. R. Magd. etc. = Los Consellers de Barcelona = Agramunt Secretari.» — (*Registre de cartes*, o *Lletres closes*, any 1640-1641, fol. 115 gt.)

«Al marques de los Velez. = Exm. Sr. = Ab la copia de la carta que scrivim a sa Magd. (Deu lo guarde) acompanya esta, entendra v. ex.ª la deliberacio ha pres esta ciutat en orde al que lo rey nostre sr. es stat servit manarnos ab carta de 19 de octubre passat y v. ex.ª scriurens ab carta de 30 del matex y fem particular stimacio de la disposicio veem ab v. ex.ª en fernos merse com la speram sempre rebrer: gde. n. s. a v. ex.ª larchs y dichosos anys. Barcelona y noembre 13, *1640*. = Exm. Sr. = De v. ex.ª etc. = Los Consellers de Barcelona. — (*Ibidem*, fol 116.)

ters en veu sua y de voluntat dels demes s.^{rs} consellers sos companys Cap y segon absents donà per propositio un paper fet per los s.^{rs} consellers de concell dels mag.^{chs} advocats de la present casa lo qual fonch legit en dit concell per lo secretari y es del tenor seguent. «Per quant los mag.^{chs} Consols y defenedors de la mar de la present Ciutat nos an representat que estant la vila de Perpinya oprimida y affligida per la Mag.^{d} del Rey n.^{e} s.^{r} (que Deu g.^{de}) y que per dit respecte noy ha commers no sols en dita Vila, pero encara en molta part del Comtat de Rossello y que axi los pagaments de las fires ques solien fer dels cambis en ella nos poden fer restant aquells en ubert en gran preiudici y dany dels interessats en ells y de la cosa publica Supplicant que attes dit impediment y aquell durant en dita Vila de Perpinya se ordenas destinant y assenyalant loch ahont pugan ferse dits pagaments como se deliberà en las tres salas a quatre de dezembre 1631. que se senyalà lo loch del Hospitalet de Lobregat territori de Barcelona en occasio de la peste era en dita Vilà de Perpinya, majorment que ab embaxada fou representat à sa Ex.^{ia} tot lo sobredit y que sa Ex.^{ia} respongue que ho manarie si per lo present no estigues impedit de fer semblants declarations per no tenir Regent ni Doctors del Real concell com es notori. Per tant los molt Ill.^{es} s.^{rs} consellers e prohomens attes lo sobredit y lo gran benefici ques dexa considerar y per lo contrari lo gran dany inseguint lo dit exemplar del any 1631. statuyren y ordenaren que durant lo dit impediment en dita Vila de Perpinya y fins altra cosa sie ordenat en contrari sens preiudici empero del contengut en los decrets sobre materia de fires de cambis fets, sie destinat y assenyalat lo loch del Hospitalet de Lobregat territori de la present Ciutat ahont ordenam se fassen pagaments en la forma acostumada ab interventio o, assistentia dels consols de dita Lonja ab plenitut de poder y no altrament conforme se feu en dit any 1631.» . . . . . . «E lo dit concell hoida dita propositio feu la deliberatio y conclusio seguent: Que assentat primer en la Propositio que del que conte aquella se ha dat notitia à sa Ex.^{ia} ab embaxada y la resposta ha fet que per no tenir Regent ni sala noy ha pogut pendrer resolutio y dita Embaxada y resposta assentada en Dietari per Hieronym Sabata notari de Barcelona Scriva Racional de la present casa, sie posat dit paper en materia dels cambis en exequucio com lo present Concell

axi ho delibere, y ques continue la embaxada y resposta de sa Ex.ia en dietari.» (1)

DIMECRES a XXVIIJ. de dit. (2)

Festa de St. Andreu. — Extracció de Consellers y Obrers.

DIVENDRES a XXX. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Andreu se feu extractio de Consellers nous y Obrers en la forma solita y foren extrets los seguents.

Lo d.r Joan Pere Fontanella Ciutada.	CONSELLERS
Lo d.r Fran.ch Soler militar.	
Lo d.r Pere Joan Rossell Ciutada.	
Lo s.r Joan Fran.ch Ferrer mercader.	
Lo s.r Pau Salines parayre.	

OBRERS.

Rafel Bonaventura de Gualbes militar.
Fran.ch Deunosajut candeler de cera.

DESEMBRE.

Consellers y Obrers: jurament.

DISAPTE lo primer. — Dit die fonch lo jurament de dits s.rs Consellers nous y Obrers nous, en la forma solita.

Visita dels nous Consellers al Sor. Virrey.

Dit die apres de haver jurat los s.rs Consellers nous enviaren un verguer al Ill.m y Ex.im s.r Bisbe de Barcelona virrey pera demanar hora per anarlo a visitar y obtinguda aquella per encontinent y anaren los s.rs Consellers en forma de Ciutat com es costum quiscun any: y a la que foren arribats y pujats dalt en palacio y en lo aposento ahont trobaren sa Ex.ia se assentaren en unes cadires que alli stavan aparellades junt de sa Ex.ia: lo s.r Conseller en cap ab molt gran eloquencia feu son rahonament estimantho molt sa Ex.ia fentlos molt grans cortesies y cumpliments.

DILLUNS a IIJ. (3)

(1) Per mes qu'en l'original del *Dietari* diu l'Escrivà Racional que 'l transcrit document es allí cusit, no hi apareix; per aquesta rahó ha sigut menester tràurel del llibre de *Deliberacions* de 1640, fols. 377 y 378. La embaxada y la resposta de que 's tracta, no 's troban.

(2) Ab esta data 's troba una inserta que pot veures en l'*Apèndix* XXV.

(3) Ab data d'aquest día y a seguit de la jornada de 26 de Novembre de 1639, se troba cusida, entre altres, la seguent inserta.

✠

«A 3. de Dezembre *1640* = Exim. sr. y sagrat Concili. = Los consellers de Barcelona, estiman molt a V. Ex.a y sagrat concili la merçe y honra los feu ab sa embaxada reportada

DIMARTS a IIIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} Consellers feren fer una Embaxada als s.^{rs} Diputats del general de Cathalunya per medi dels s.^{rs} Don Felip de Sorribes y Joseph Mora Ciutada la qual donaren en scrits ques del thenor seguent.

Embaxada als Sors. Diputats per rahó de l'estat de la campanya en Tarragona.

«Molt Ill.^{e} S.^{r}

Fou servit VS. donar notitia als consellers del stat de Tarragona en orde a las materias corrents desijant saber lo parer de la Ciutat, responen a VS. inseguint la deliberacio de la 24.ª de guerra feta lo die de ayr que son parer es, que si pot VS. apoderarse de aquella Ciutat ho fasse si las intelligencias que te son de fonament o altrament procure en averiguarho pera posarhi lo remey que convindra significant a VS. que resta aquesta Ciutat molt desconsolada del succes de Xerta y molt mes de la falta de monicions y gent que si trobave y axi supplican los consellers a VS. mane se acude promptament en guarnir aquells puestos serca de Tortosa pera reprimir los enemichs y deffensa de aquest Principat supposat que la experiencia mostra que ab lo modo de las llevas de gent no se acut al que conve nis te obediencia ab ques veu lo eminent perill en que esta la Provincia servintse VS. de estar molt vigilant en posarhi promptament lo remey convenient mudant lo modo de las llevas encarregantse VS. de acodir als socorros de aquells y que las universitats donen la gent y acuden ab VS. ab lo diner a que ses forçes podran abastar donant axi mateix pressa als auxiliars pera que acuden a la part que mes convinga supplicant tambe a VS. tingue a be que los vehador y contador y pagador de VS. empreguen sens salari ni remuneracions lo pagar las companyas desta Ciutat que ho rebra a particular merce de VS.»

DIJOUS a VJ. de dit. — En aquest die per deliberacio del savi Consell de Cent se trague la bandera de s.^{ta} Eularia en la finestra de la present casa a petitio dels molt Ill.^{es} s.^{rs} Diputats ab embaxada feta en lo savi Consell de Cent celebrat a IIJ. del corrent per los negocis concorrents de las guerras segons que

Bandera de sta. Eularia.

a 19. del mes de noembre proppassat, actio propria de V. Ex.ª y sagrat concili en temps tant desditxat y calamitos, confian continuarà V. Ex.ª y sagrat concili en ferlos merce, que esta ciutat la rebrà molt particular de V. Ex.ª y sagrat concili.»

llargament esta contengut en dita deliberacio (1) en la ma corrent de la scrivania major de dita Casa: la qual bandera de s.ta Eularia fonch treta en la forma seguent, Ço es que lo demati entre las 9. y 10. hores avent fet convidar los s.rs Consellers molt copios n.o de Cavallers y Ciutadans acodint a dita hora, tragueren la dita bandera de la histancia de trentenari, aportant aquella sobre los musclos tots los s.rs cavallers y ciutadans que pogue-

---

(1) La embaxada tramesa per los Diputats al Concell de Cent lo día 4 de Desembre y la deliberació que en mèrits d'aquella feu dit Consistori en igual data, son del tenor seguent: — «Molt Illre. Sr. — Los Deputats del general de Cathalunya han tingut avisos que los soldats que eran entrats en Xerta an cremada casi tota la Vila y an trossejat un Christo crussificat y an tirat mes de cent escopetades a un imatge de sta. Theresa y an robat la Iglesia y fet della cavallerisa y cremat tantbe los lochs de Aldover y Tivenys y que en la plassa de armes de Cambrils noy ha persona pera governar las armes per estar desganat lo Egregi comte de Çavella qui las governa, ni gent pera resistir al enemich, de tal manera que si no si envie socorro li serie facil arribar fins a posar siti à aquesta Ciutat: tot asso an representat a la Junta de brassos tinguda en aquest punt a la qual ha aparegut que lo unich remey era que anas un dels srs. consellers en aquelles parts promptament ab la bandera de sta. Eulalia acompanyat ab lo major numero de gent possible, Supplican perço a V. S. dits Deputats sien servits manar en occasio tant apretada fer lo ultim esfors y ordenar vaje hu dels Srs. consellers ab la bandera de sta. Eulalia y lo major numero de gent de guerra ques porà fer pera poder resistir al Enemich y aconsolar als pobles circumvehins que per veurer no tenen forses per resistir envien assi los syndichs ab grandissimes instanties a demanar socorro y en lo entretant se confie arribarà lo auxiliar que per tenir avis es ja en Rossello havem despedit un propri vuy a la posta perque vingues marxant musur de Espenan ab tot lo gros del exercit auxiliar. = Tantbe ha aconsellat la mateixa Junta de brassos a dits Deputats enviassen un Embaxador a la Curia Romana per informar à Sa Santedat del estat de la Provincia y representarli que lo Illm. sr. Nunci de Espanya ha escrita una carta al sr. Deputat Ecclesiastich ques legirà a V. S. ordenantli que promptament se conferis a la Vila de Madrid y procurar que nos passe avant en estos y altres procehiments contra sa s.a y altres persones Ecclesiastiques ben effectes al Principat, Supplican a V. S. dits Deputats los fassan merce manar afavorir son enbaxador ab cartes pera Sa Sanctedad y altres que aparexera convenir. = Supplican finalment dits Deputats inseguint la deliberatio de brassos tinguts à dos del corrent mes a V. S. sien servits ferlos merce de desliberar que un dels Srs. Consellers assistesca a la Junta de Justitia perque tinga la auctoritat que es raho, y en la administratio de la justitia se proseesca en la conformitat que en lo demes speran de V. S. dits Deputats que com a tant attents a la conservatio de la Provincia los faran merçe com se supplica.» . . . . . «E lo present Concell feu la deliberatio y conclusio seguent, Que lo sr. Conseller ters partesca per les parts de Tortosa per lo effecte contengut en la Propositió y ques tragne la bandera de sta. Eulalia y los acompanyadors se hauran de donar à sa S.a y en quina forma se [e]legiran aquells sie tot comes com lo present Concell ho comet als Srs. Consellers y 24.na de guerra tenint conferenties ab los srs. Deputats acerca lo modo apareixerà à sas sas. haver de anar la noblesa à acompanyar à dit sr. Conseller y del que hauran mirat y apuntat encontinent ho manen los srs. consellers legir en lo savi Concell de Cent en lo qual se pendrà la resolutio que mes convindrà y que per ocasio de la convenientia han representat dits srs. Deputats ab dita Embaxada lo die present al present Concell acerca de que hu dels srs. Consellers assistis a la Junta de Justitia se te en la casa de la Deputatio, Que perço lo sr. Conseller segon assistesca a dita Junta pera obrar tot lo que convingue en benefici y bona administratio de la justitia pera que las materias corrents puguen tenir millor la dispositio qual convé, y en quant en acompanyar ab cartas de favor lo embaxador envien los srs. Deputats à sa Santedat se fasse com està contengut en la Embaxada de sas Sas. y que la present deliberatio se fasse a saber à dits senyors Deputats per un ciuteda y un militar del present Concell per sa s.a anomenadors y que totes les persones del savi Concell de Cent que no assistiran à prestar son jurament y assistir a dits concells sien executades irremissiblement en lo modo y forma y segons està deliberat.» — (*Deliberacions*, any 1641, fols. 12 a 13 gt.)

ren estar en lo discurs del hasta y apres los s.^{rs} Consellers darrera al cap de la hasta aportant tambe aquella sobre sos musclos ab las gramallas eo, insignies Consulars, trahent aquella fins fora lo portal primer de la present casa de la Ciutat: e alli alçaren e arbolaren la dita bandera, e dalt en la finestra sobre dit portal stave posat un vellut carmesi ab sos sarrells de or, e dos homens que alli staven aparellats, pujaren dita bandera, é la arbolaren y posaren en dita finestra sonant tota la musica de la Ciutat, axi de tabals, trompetas, com de menistrils: y aguey tant gran concurs de gent, que en manera alguna nos podie entrar ni exir en la present casa de la Ciutat ni passar per lo pati della, y fonch determinat, que per guarda y custodia de dita bandera, quiscun vespre durant los dies starie en dita finestra, stigues tota la nit un s.^{r} Conseller, acompanyat de alguns s.^{rs} cavallers, y de die tinguessen Cuerpo de guardia las confraries, quiscuna per sas diades.

Guarda de dita bandera per l'estament dels mercaders.

DIVENDRES a VIJ. de dit. — En aquest die lo stament dels s.^{rs} mercaders tingueren Cuerpo de guardia en dita bandera en la dita casa de la Ciutat, en esta forma ço es de las 11. ores del mitg die fins lo endema a las 8. hores demati, ço es los dos s.^{rs} Consuls ab sos venables y lo s.^{r} Deffenedor ab sa alabarda y alguns s.^{rs} mercaders, qui stave devant la porta primera de dita casa, y qui dintre dita casa la Ciutat guardant dita bandera: y los altres dies seguents anaren per son torn las Confraries.

Bandera de Sta. Eulalia: hi son posades les armes del SS. Sagrament.

DISAPTE a VIIJ. de dit. — En aquest die per orde dels s.^{rs} Consellers y 24.ª de guerra se posà en dita bandera de s.^{ta} Eularia dorades les armes del ss.^{m} sagrament per ferse esta guerra en est Principat en sa Divina deffensa. (1)

Festa de la Concepció de Nra. Sra.

Dit die festa de la Immaculada Conceptio de nostra s.^{ra} los s.^{rs} Consellers se ajuntaren los s.^{rs} Consellers (sic) a las 8. horas ab sos prohomens en la plaça de s.^{t} Jaume e de alli anaren a la seu ahont oyren lo offici ascentats alt al altar mayor a la part del Evangeli en los bancs de la Ciutat: e acabat lo offici se feu la proffesso acostumada en la qual los s.^{rs} Consellers ab un prohom aportaren les vares del thalem y los altres prohoms anaven devant la Custhodia ab ses vares precehint los majorals

---

(1) Corresponent a aquesta data, entre les de 26 y 27 de Novembre de 1639, apareix cusida en *Dietari* una inserta relativa a negocis de guerra. (V. l'*Apèndix* XXVI.)

de la Confraria: e acabada la dita proffesso los s.rs Consellers ab la matexa cerimonia sen tornaren en dita plaça de s.t Jaume.

Entrada de Mr. d'Espernan, governador de la fortalesa de Leucata.

DILLUNS a X. de dit. — En aquest die, per quant los dies passats per part dels s.rs Diputats se li feu un correu a tota diligencia per requeri[r]ho los negocis concorrents, entra y arribá en esta Ciutat casi a la posta a tota diligencia lo Ill.im mosur de Espernan, governador de la fortaleza de Leocata del Regne de França despres dinar entre las 4. y 5. hores y los s.rs consellers li enviaren dos s.rs cavallers ab un cotxe, fora la present ciutat a donarli la benvinguda de part desta Ciutat, lo qual trobaren ja fora las murallas entre lo portal nou, y del Angel, qui venie a cavall acompanyat de molts s.rs cavallers, y companyia de mercaders a cavall y moltes companyies de Confraries ab ses banderas ab sos mosquets y arcabuços galejant, y tambe una companyia de studiants, molt ben posats tambe galejant, que la Ciutat avia fet exir, per lo recivo de dit s.r mosur de Espernan, y a la que li digueren a dit s.r que aqui estaven uns s.rs Embaxadors de la ciutat se apeà del cavall, los s.rs cavallers ysqueren del cotxe y en lo mitg del cami los donà un gran abras y los s.rs cavallers per part de la Ciutat li donaren la ben vinguda satisfentli, que per no tenir certitut de la hora de sa entrada, no eren poguts arribar mes enllá lo que ho agueren fet aventla sabuda, estimantho ab grans cortesias lo dit mosur de Espernan. E acabat lo dit rahonament ab molt gran aplauso torna a pujar a cavall anant en lo mitg dels s.rs Don Miquel Torrelles Governador de las armas, y del s.r Don Fran.co Villalba protector del bras militar, ço es dit s.r Don Miquel Torrelles a ma dreta, y lo dit s.r Don Fran.co Villalba a ma squerra tots derrers dels s.rs cavallers y mercaders entrant per lo portal del Angel, plaça de s.ta Ana, plaça nova, devant lo palau Episcopal, devant la Deputacio (ahont feu gran reverencia y cortesia als s.rs Deputats qui staven en la finestra) plaça de s.t Jaume, devant casa la Ciutat fins als quatre cantons del Regomir, e de alli anaren en lo palau abans dit de la Comptessa, lo qual possehie lo Ex.im s.r Marquez de los Velez, y vuy lo general de Cathalunya per los negocis concorrents en lo qual palau los s.rs Deputats, per ser vuy seu propri y sa casa lo aposentaren a dit s.r mosur de Espernan a gastos propris de la generalitat.

Visita de Mr. d'Espernan als Sors. Consellers.

DIMARS a XJ. de dit. — En aquest die entre les deu y onse horas ans del mig die vingue en la present casa de la ciutat lo

dalt dit mossur de Spernan al qual se feu lo recibo si y conforme al Plaçis de Besanso a 21. de octubre prop passat exceptat que en lo del assiento per esseri tots los sinch s.[rs] consellers stigue assentat entre en cap y ters.

Bandera de sta. Eularia.

DIMECRES a XIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingue embaxada ab massas altas, los papers de la qual son en la ma corrent de la scrivania mayor: (1) y per quant vingue nova que lo exercit dels soldats castellans qui staven en Tortosa eren passats del coll de Balaguer y avian rompudes les trinxeras dels nostres per averi poca gent perço fonch ab molt gran pressa deliberat que encontinent se aportas la bandera de s.[ta] Eulalia que avia set dies stave arborada en la finestra de la present casa, al portal de s.[t] Antoni pera que de alli ab mes facilitat pogues exir fora çiutat. E axi a les quatre horas despres dinar devallant aquella de dita finestra la qual prengue lo s.[r] clavari en ses mans stant alli devant lo pati a cavall molt ben posat per no aver encara anomenada persona per portar aquella y tambe y stave devant dit pati a cavall lo s.[r] Pere Joan Rossell conseller ters qui avia de anar acompanyant dita bandera y partint de dita casa de la ciutat anaren en sta forma ço es: devant una tropa de mercaders ab sos cavalls, apres dos companyes la una dels argenters y laltra dels boti-

L'exèrcit castellà passa 'l Coll de Balaguer.

(1) En lo llibre de *Deliberacions* de 1641 y continuada en l'acta del Concell de Cent Jurats tingut lo mateix día 12 (fol. 22 gt.), sols apareix transcrita la referida embaxada tramesa per los Diputats a dit Consistori, la qual diu axí: — «Molt Illes. Srs. — Ab differents cartas dels consols de Tarragona y del Dr. Joan Sabater pagador de la plassa de armes de Cambrils ques legiran a V. S. an tingut avis los Deputats del general de Cathalunya que lo enemich havía romput las trinxeras del Coll de Balaguer y era passat de part dessa ab la cavallería y molta infantería y que si dins dos dies naturals no se acut ab prompte socorro, fara majors progressos perque la cavallería no pararà de correr la campanya y devestar tot lo Camp de Terragona, y si se li dona temps de fortificarse sera dificultosíssim ferlo retirar dits (sic). Dits Deputats an fet y fan totes les diligenties possibles per acudir ab socorro, y en arribar las primeras tropas de auxiliars que entenen sera vuy per tot lo die se partira dema ab ellas lo sr. de Espenan, per oposarse al enemich ajudat de la gent de la Provincia mentres tardaran à arribar las demes tropas y com perque acuda un bon numero de gent de prompte nos pot trobar medi mes efficas que es que promptament partesca lo sr. Conseller ters a la ligera ab lo major numero de infantería ques pugue juntar, que ab aixo confian dits deputats se alentaran las demes Universitats de Cathalunya a fer un gran esfors ab que pora obrar dit sr. de Espenan lo que mes convindrà en defensa de la Provincia, Supplican a V. S. dits deputats sie servit manar deliberar vaje de prompte dit sr. Conseller a la ligera com esta dit pera ques puga cobrar lo perdut y impedir que nos perda mes que aquesta es ocasio en que deu V. S. llensar lo resto com a tant interessats en la consèrvatio de aquest Principat. Y per quant de aquest ultim avis que tenen de la Plassa de Cambrils, resta aquella plassa sens polvora y dits deputats no poden provehirne per aguardar dos cents sinquanta quintars que dit sr. de Spenan los ha dit tenie enbarcada, supplican tantbe a V. S. los mane dexar polvora fins a dita quantitat y en venir la sobredita la rebrà V. S. que ho rebran dits Deputats a singular merçe de V. S.»

guers de telas, apres alguns s.rs cavallers capitans de companyes cada hu ab sa pica, apres venian lo dit s.r conseller ters ab gramalla de grana ab dos verguers devant ab massas altas a ma dreta lo s.r don Miquel Torrelles governador de las armas a ma squerra y en lo mig lo s.r Hieronym de Gaver clavari de la present ciutat apportant la dita bandera aiudant li apportar aquella tres homens. E al arribar devant s.t Antoni galeiant y tirant molt les ditas companyas la puiaren y prengueren uns homens y la arboraren en la finestra del mig de la casa del general de Cathalunya devant la iglesia de s.t Antoni ha hont stave posat, o, llansat un cobritaula de vellut carmesi de la casa de la ciutat: y ha hora tarda ensengueren quatre atxes ço es dos en cada finestra dels dos costats y les graellas que avian posades desde s.t Llatser fins al portal de s.t Antoni y cremaren tota la nit y si tingue tambe cuerpo de guardia tota la nit ab los s.rs Joseph de Navel çiuteda y Pau Amat menor cavaller capitans: los altres s.rs consellers nos mogueren de la casa de la çiutat quey avie consell de çent.

Festa de Sta. Llucia. — Extracció de terna de Mostaçaf y parella de Administradors de Places.

DIJOUS a XIIJ. de dit. — En aquest die festa de s.ta Lussia se tingue consell de çent en lo qual entre altres cosas se feu extractio de terna de mostasaff y foren extrets los tres seguents.

Franc.h Fivaller.
Domingo Moradell. } Terna de mostasaff.
Alvaro Bosser.

Los quals tres foren posats a la sort y fonch extret Franc.h Fivaller.

Lo mateix fonch fet en la extractio de parella de Administradors de plaçes.

DISAPTE a XV. de dit.

FONTANELLA conceller en cap. (1)

Visita de comiat de Mrs. Plessis Besançon y Espernan als Sors. Consellers.

DIUMENGE a XVJ. de dit. — En aquest die demati a las vuyt hores vingueren en la present casa de la Ciutat per despedirse dels s.rs consellers, mossur Placis de Bessansor y mossur de Spenan, y per quant, per anar ab tanta pressa no si trobaren

(1) Després de nou mesos d'incompliment, torna a observarse la disposició de fermar lo Conseller en cap lo *Dictari;* pero més endavant ja no sempre ho fa en los dies 15 y darrer de cada mes, com era manat, y en lo transcurs del any 1641 se interromp novament la pràctica.

sino dos s.[rs] consellers, ço es, cap y quint no se assentaren sino que lo rahonament fonch de peus.

Pregaries per la guerra

Dit die se tingue patent lo ss.[m] sagrament en la Seu per las necessitats concorrents y los dies apres seguents per totas las parrochias y monastirs de la present Ciutat.

Bandera de sta. Eularia. —(Partida del Sor. Conseller terç ab ella.)

Dit die despres dinar a las 4. hores isque y se parti de la present Ciutat lo s.[r] micer Pere Joan Rossell Conseller ters de dita Ciutat ab lo pendó de sancta Eulalia, qui per dita occasio se feu nou de domàs carmesi ab la figura de s.[ta] Eulalia en lo mitg y lo ss.[m] sagrament a la ma dreta y las armes de la Ciutat tot daurat a la ma squerra per anar a las parts de Tarragona per raho de la deffensa del exercit venie de Castellans contra esta Ciutat y provincia anant per cabo de aquell lo Ex.[im] Marquez de los Velez: lo qual pendo de s.[ta] Eulalia aportà y fonch encomenat per la Ciutat al s.[r] Don Hieronym de Agullo, partint de la Casa del general de la Deputatio junt lo portal de s.[t] Antoni, en la finestra de la qual stigue alguns dies posada y arbolada la bandera de s.[ta] Eulalia, que es la que va en las proffessons de la Seu, estant sempre alli dia y nit lo dit s.[r] Conseller ab sas postas y Cuerpo de guardia per custhodia de dita bandera, acompanyant dit pendó novament fet y benehit per lo s.[r] Bisbe de Barcelona y dit s.[r] Conseller, serca de mil y sinch cents homens, partint sens ninguna ceremonia per requerirho lo cas, per no tenir dilacio. (1)

(1) Per la exida de la Bandera de Sta. Eulalia ab lo Conseller terç a campanya, 'l Concell de Cent, en consistori del día 12 del mateix mes de Desembre, aprobà 'ls seguents apuntaments formulats y sotsmesos a son acort per los Consellers y la Junta de Guerra: — «En exequutio de la deliberatio feta per V. S. a 8. del corrent los srs. consellers y 24na. de guerra an premeditat ab molt cuydado lo que ha aparegut esser convenient a la anada de la bandera de sta. Eulalia y ab ella lo sr. Conseller ters y disposar sa casa tenint attendentia a la poca possibilitat desta Ciutat y reputatio della pera que V. S. ab la prudentia que sempre ho mane disposar com millor aparexera convenir. = Primerament apar a la Junta se fasse llista promptament de mil y doscents homens de les persones volants y dels Collegis y Confraries de la present Ciutat a cada hu dels quals aje y dega pagar dita Ciutat dos reals cada die excepto que les persones volants que tindran que pagar ajen y degan anar a son gasto, y que per lo de la restant infanteria mane V. S. deliberar de hont se haura de traurer aquell ab la prestesa que conve. = Item per la descentia del sr. Conseller apar a la Junta se li forme la casa de les persones avall scrites y ab los salaris baix scrits. = Primo se li done un majordom ab salari de vint lliures cada mes y menjar — XX ₶ ♁. = Item un secretari ab salari de dotse lliures cada mes y menjar — XII ₶ ♁. = Item un Comprador ab salari de dotse lliures cada mes y menjar — XII ₶ ♁. = Item un mosso de Comprador ab salari de tres lliures cada mes y menjar — III ₶ ♁. = Item un mestre de sala ab salari de vuyt lliures cada mes y menjar — VIII ₶ ♁. = Item dos alacayos al senyor conseller ab salari de dues lliures y deu sous per cada hu cada mes y menjar — II ₶ X ♁. = Item dos patges ab salari per cada hu cada mes y menjar — I ₶ X ♁. = Item dos verguers ab salari cada hu cada mes de deu lliures y que a la hu li fasse la Ciutat una gramalla com se acostuma — X ₶ ♁. = Item un coch ab salari de

Jurament del Mostaçaf.

DILLUNS a XVIJ. de dit. — En aquest die, jurà lo s.^{r} Fran.^{ch} Fivaller donzell del carrech de mostasaf en la casa de la present Ciutat, lo qual jurament y sacrament de homenatje presta en ma y poder del mag.^{ch} micer Balthesar Bravo Balle de Barcelona estant assentat entre los s.^{rs} Consellers segon y quart per no haverhi sino 4. s.^{rs} Consellers, y apres prestá lo solit jurament en ma y poder del s.^{r} Conseller en cap sens ninguna ceremonia.

Festa de Nra. Sra. d'Esperança.

DIMARS a XVIIJ. de dit. — En aquest die festa de nostra s.^{ra} de Sperança los s.^{rs} Consellers anaren lo demati a las 9. hores en la Iglesia de s.^{t} Agusti ahont ohyren lo offici en la forma de altres anys.

Juhi de Prohomens.

DIJOUS a XX. de dit. — En aquest die se tingue juy de Prohomens anant desde casa la Ciutat a la preso en la forma seguent ço es, Conseller en cap y quart devant aportant en lo mitg un dels prohomens cavallers de mes edat y apres los de Juy de prohomens fent a modo de Chor, ço es cavallers, ciutadans y artistes a ma dreta, mercaders y menestrals a la ma squerra y darrera lo juy de prohomens los s.^{rs} consellers segon y quint aportant tambe en lo mitg un s.^{r} prohom cavaller o Ciutada de edat, y a la que foren arribats y pujats dalt en la preso trobaren alli ja lo s.^{r} veguer los quals tots se assentaren, ço es s.^{r} veguer y s.^{rs} 4. Consellers en uns banchs vanovats de cuyro negre en la paret vers la part de mitgjorn stant assentat dit s.^{r} veguer en son acostumat lloch en lo mitg entre los s.^{rs} Consellers en cap y segon y als dos extrems de ma dreta y squerra los s.^{rs} consellers 4.^{t} y quint y los de Juy de prohomens en sos ascons acostumats, precehint al cap del ascon lo primer dels s.^{rs} prohomens cavallers y ciutedans, lo mag.^{ch} micer Torres assessor del s.^{r} veguer, tragueren alli un reo anomenat Miquel Quadrades jove assahonador de la present Ciutat adalat y inculpat

---

dotse de lliures cada mes y menjar — XII ℔ ʒ. = Item un mosso del coch ab salari cada mes de tres lliures y la despesa — III ℔ ʒ. = Item un mosso de cavalls ab salari cada mes dues lliures y menjar — II ℔ ʒ. = Item un trompeta ab salari cada mes de deu lliures y menjar — X ℔ ʒ. = Item un Capella ab salari cada mes de dotse lliures y menjar — XII ℔ ʒ. = Item que al sr. Conseller se li pague per son vestuari y de sos alacayos y patges y compra de dos cavalls quatre centes lliures, G.^{a} y fs. (a) — CCCC ℔ ʒ. = Item que se li compren dos asemiles de bast pera tenir allí y que al mosso que les regirà se li done de rectio y quitatio cada die sinch sous. » — *(Deliberacions*, any 1641, fols. 23 gt. a 24 gt.)

(a) Aquestes dues abreviatures volen dir *Guerra* y *fortificaciones*, de qual compte 's consignavan los salaris y despeses esmentats en dits apuntaments.

per haver mort un home y per haver provat en son proçes esser estat rixa, y ser menor de 25. anys major empero de 22. poch mes, o, manco fonch condemnat per lo dit Juy de Prohomens a galera pera deu anys.

E apres encontinent tragueren a dit Juy de prohomens Maria Anna Cot adalada y inculpada per serse trobada en un moti los dies passats tingut en la casa de Lluys Mariner Apothecari desta Ciutat, ajudant a dit moti tirant algunes pedrades fentli gran dany en sa botiga, fonch perço condemnada per dit Juy de Prohomens a cent assots y 3. anys de desterro de la vegueria streta de Barcelona.

Dit die y encontinent tragueren altre reo en dit Juy de Prohomens anomenat Joan Gil, adalat y inculpat de haver principiat un moti, dalt en la montanya de Monjuich y haver volgut matar ab un penart al P.e fr. Gervasi caputxi superintendent de la obra de la fortificacio feye la Ciutat en dita montanya. Fonch perço per lo dit Juy de Prohomens condemnat a cent assots y sinch anys de desterro de la vegueria streta de Barcelona.

Nova de la entrega de Tarragona a les tropes castellanes. — Barcelona 's prepara a la defensa.

DILLUNS a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die vigilia de nadal per quant en la nit vingue nova per un correu a tota diligencia com lo marques de los Veles ab son exercit de castellans sens ninguna resistencia era entrat dins la çiutat de Tarregona per concert fet ab dita ciutat y per quant lo s.r conseller ters de sta ciutat y mossur de Spenan qui ab molta gent se trobaven dins aquella pera deffensarlos vehent la trahitio tant gran de la dita ciutat de Tarragona a la una de la nit se tingueren de exir y retirar de aquella. E axi arribada sta nova tant llastimosa en Barcelona encontinent los s.rs consellers que devian ser les tres de la matinada manaren fer tocar a rebato per la campana de las horas Thomasa de la seu molts atambors y trompetas pera que quiscu acodis a son puesto com de fet totom y acodi encontinent y per los carrers y en la casa de la present ciutat tot stave ple de gent axi seculars com s.rs canonges de la seu, capellans y frares tots ab ses armes molt ben posats que parexie un judici: y a les vuyt horas demati arriba en la present casa de la ciutat la Ex.ma s.ra Duquessa de Cardona dins de una cadira acompanyada del sr. conseller quint qui per seguretat de sa persona y sos dos fills envia a demanar per veurer la ciutat tant avolotada, y dels dos s.rs sos fills el marques del Povar y don Antonio Aragon y de alguns altres cavallers: y a la que fonch

Vinguda de la Sra. Duquesa de Cardona a Casa de la Ciutat: ofereix de nou interposarse ab sa Magestat.

arribada en dita casa de la ciutat a mig pati la isqueren a rebrer los s.[rs] consellers donantli la precedentia y ma dreta y la entraren dins la istantia de trentanari ha hont se assentaren tenint axi mateix la s.[ra] Duquessa la precedentia y los dos fills apres dels s.[rs] consellers dient als s.[rs] consellers com llastimantse dels treballs de sta ciutat ves su s.[a] y proposas los medis volia que ella se interposaria ab sa mag.[t] en tot lo que li fos possible que ella no sabie pera que la avian feta venir a sta ciutat. E lo s.[r] conseller en cap li respongue que sta ciutat stimave molt a sa Ex.[a] la honrra y merce los feya y que los s.[rs] consellers ho tractarien ab la junta tenian y que de la llur deliberacio ne farian sabidora su Ex.[a]: y fet tot aquest rahonament anantsen la dita s.[ra] duquessa los s.[rs] consellers la tornaren acompanyar fins al mateix lloch del venir y alli aguardaren fos posada dins la cadira y de alli sen torna a sa casa acompanyada tambe de dit s.[r] conseller quint de dits dos s.[rs] sos fills y de alguns cavallers.

Avalot popular: mort de tres Jutges de la Rl. Audiencia.

Dit die despres dinar per quant entrave molta gent de deffora ab armes sircunvehins per deffensa de sta çiutat se mogue un gran moti y avalot ab tanta furia y promptitud que no fonch possible poderlo resistir dient y cridant per ciutat ab grans crits muyren traydors y com entre altres a llur parer tenian per tals los jutges de la Audientia per aver contrafet als privilegis y constitutions de la terra en materia de alojar soldats per tota Cathalunya los anaven sercant per les cases qui staven amagats y fonch desgracia que ne trobaren tres qui foren micer Joan Ba.[ta] Gori, micer Luys Ramon y micer Raphel Puig als quals mataren molt cruelment y apres de morts llansantlos per les finestras fentlos arrossegar ab unas cordas per los carrers per uns minyons y los portaren a la plaça del Rey ha hont los peniaren ab unas cordas en unas forcas que alli eran que la ciutat havia fet plantar per algunas plaças de sta ciutat per que los soldats no fugissen ha hont stigueren tota la nit fins lo endema demati que la ciutat los ne feu llevar que ningu nols ne gosave llevar perque nols diguessen traydors. (1)

---

(1) Díes abans d'ocorrer los fets sangnants d'aquesta jornada, havían ja esclatat a Barcelona alguns avalots y desordes produhits per les manifestacions patriòtiques del poble y l'odi que aquest sentía per los traydors a la causa de Catalunya. A fi de reprimir áquells excessos, descubrir les traicions y retornar la pau a la ciutat, los Consellers manaren publicar lo día 13 del mateix Desembre la seguent — «*Crida dels amotinadors.* = Ara ojats tothom generalment

Festa de Nadal. — Segueix l'avalot.

DIMARS a XXV. de dit. — En aquest die festa de nadal los s.rs consellers per les grans inquietuts atras ditas no anaren al offici a la seu: y per quant lo moti y avalot continuave y no temian a la unio perço fonch determinat que se fessen dos probosts peraque rondassen per ciutat ab molta gent armada y ab lo botxi darrera peraque hont fos menester pogues donar garrots sens consulta alguna perque altrament no stave ningu segur en sa casa, o, de matar, o, composar.

Garrot a dos avalotadors.

DIMECRES a XXVJ. de dit. — En aquest die segona festa de nadal los s.rs consellers tampoch no anaren al monastir de predicadors per ditas raons: y dit die se donaren dos garrots devant la present casa de la ciutat a dos homens per amotinadors: y anaren per ciutat y fent guarda axi en la dita casa de la çiutat com en los baluarts y sos puestos los s.rs canonges y clero de la seu y alguns capellans del s.r bisbe de Barcelona tots ab ses armes capita y alferez ab sa bandera los capellans de las parroquias, los frares dels monestirs del mateix modo, los s.rs juristas, doctors en medicina, los studiants y companyas de las confrarias tots molt ben posats dividintse per sos dias y puestos y en las nits fent guarda en ditas pars y per les muralles y los de las confrarias per tota la montanya de Monjuych y los s.rs canonges lo die los tocave en la casa de la ciutat. (1)

Custodia de la ciutat y baluarts.

---

queus notiffican y fan a saber de part dels magchs. Regent la vegaría de Barcelona y balle de la present ciutat y cascu en quant toca a sa jurisdictio inseguint la deliberatio feta per lo savi concell de cent lo die present ordenaren los molt Illes. Sors. Concellers y prohomens conciderant que alguns perturbadors de la pau y quietut publica en la present ciutat ab motiu de dir y anomenar traydors y altres se amotinen y causan sedicions y tumultos pera matar cremar robar y cometer altres delictes y alguns posen libellos o, papers infamatoris per les plasses y altres parts lo que cedeix en dany notable del be publich lo que es raho reprimir y castigar y axí matex ho es de castigar als que son traydors a la present ciutat: Perço sa Senyoría desitjan donar remey a dites coses notiffiquen que qualsevol persona que denuntiara a sa S.a que alguna persona o, persones de qualsevol grau o, conditio que sien hage o, hagen comes alguna specie de traytio contra la ciutat y de dita denuntiatio donara plena prova se li donaran en premi cent lliures barcelonesas: y axí mateix se notiffica y fa a saber a tot hom generalment que ninguna persona axí home com done y minyons de qualsevol grau stament o, conditio que sie desdel punt y hora de la publicatio de la present gosse ni presumesca publica ni privadament nomenar ni disfamar à altre qualsevol persone ab nom de traydor ni altre consemblant sens que tinga y done legittima y plena prova ab nom de traydor ni altre consemblant sens que tinga y done llegittima y plena prove de dita traytio ni gose posar per los cantons carres o plases y altres parts ni tenir ab sí libellos o, papers infamatoris ni gosen coadonarse ni juntarse entre sí ab crit de visca la terra ni altres paraules que causen alteratio o, motí ni ab tal moti matar cremar robar o, cometrer altres delictes sots les penes arbitraries a ses senyorias fins a pena de mort natural inclusive. = E perque les dites coses etc. = Joan Franco. de Malgar Veguer de Barcelona. = Lo Dor. micer Balthesar Bravo balle de Barcelona. = Scriba Concilii = Agramunt notarius.» — (Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 115.)

(1) Entre les jornades de 16 y 17 de Desembre, en *Dietari* se troba cusida per inserta una extensa comunicació adreçada per la Duquesa de Cardona als Consellers, en la que donant per

Execució d'altres dos avalotadors. — Segueix la guarda de la ciutat.

DIJOUS a XXVIJ. de dit. — En aquest die tercera festa de nadal tampoch no anaren los s.^rs^ consellers al monastir de s.^t^ Francesch: y dit die se donaren altres dos garrots devant casa la ciutat a dos altres motinadors y se continua lo de las guardas de die y nit del mateix modo lo die y puesto tocave a cada hu. (1).

Festa dels Sts. Innoscents. — Se dona garrot a un amotinador.

DIVENDRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die festa dels s.^ts^ innoçents tampoch no anaren los s.^rs^ consellers a la seu per ditas raons: y dit dit die se dona altre garrot a altre motinador devant casa la ciutat.

Les monges de Valldonzella son recullides al Palau de la Comtesa.

Dit die per respecte de las dalt ditas raons y per lo que podia ser portaren y reculliren les s.^res^ monges del monastir de Valldonsella dins la present ciutat y aquellas posaren en uns salons y aposentos del palau de la comptessa acompanyant les moltas damas y noblesa de esta çiutat. Y se continua lo de las guardas y ha Montjuych del mateix modo.

Continua la guarda de la ciutat y Montjuich.

Obres de defensa en la Dreçana.

Tambe cada die se anave per tots los de ciutat dividits per quartos a treballar a la dressana per una obra en molt gran deffensa de la çiutat per crida de cada die ab certa pena.

Segueix la guarda de la ciutat y Montjuich.

DISAPTE a XXVIIIJ.^o^ de dit. — Tambe se continuaren ditas guardas y a Monjuych per tots los dalt dits y del mateix modo.

Idem.

DIUMENGE a XXX. de dit. — Se feu axi mateix.

Idem. — Recullida de les monges de Pedralbes a casa del Marquès d'Aytona.

DILLUNS a XXXJ. de dit. — Se feu axi mateix: y dit die per respecte de las dalt ditas raons y per lo que podia ser portaren y reculliren les s.^res^ monges del monestir de Pedralbes dins la present ciutat anant les acompanyar lo s.^r^ Franc.^h^ Soler

---

fracassades ses gestions y intercessió prop del rey de Castella, en favor de Catalunya, les quals refereix minuciosament, demana autorisació y seguretat pera tornarsen a Cardona. Encara que dit document no porta data, de son context se despren que fou escrit lo dalt esmentat dia 26 de Desembre. — V. son contengut en l'*Apèndix* XXVII.

(1) Malgrat les greus penes imposades a alguns dels pertorbadors de la pau pública en virtut del ban decretat lo día 13, seguían encara 'ls avalots y turbulencies populars. Havent sigut lo jorn abans violentment robat lo Palau de la Inquisició, en la dalt esmentada data de 27 fou publicada al efecte aquesta nova «*Crida per los amotinadors.* = Ara hojats tothom generalment queus notiffican y fan asaber de part dels molt Illres. Sors. Consellers de la present ciutat de Barcelona que com hage vingut a notisia de sa senyoria que alguns fills de perditio poch temens á Deu y a la justitia temporal no duptaren lo die de air ab violentia entrar en lo Palau de la Sta. Inquisitio y robar de aquella casa un servey de Plata ço es saler pabrera y sucrera y altres coses perdent lo respecte y veneratio ques deu a tal casa: Per tant se diu y notiffica ab tenor de la present publica crida que qualsevol persona que descubrira y posara en ma y poder de la justitia la persona causa motí y entra violentment y roba aquella y donara plena prova del delicte la present ciutat li donara y pagara de diners propris de la ciutat çent lliurès moneda barcelonesa. = E per que les dites coses etc. = Scriba Concilii Agramunt notarius.» — (Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 116 gt.)

conseller segon de dita ciutat y molta noblesa les quals vingueren ab cotxes de dit monastir fins al portal del Angel de esta ciutat per hont entraren. E de alli a modo de proffesso apportant un Cristho devant totas ab un vel negre devant la cara ab la mateixa noblesa a cada costat y tota darrera la molt Ill.^{e} s.^{ra} Abbadessa ab lo dit s.^{r} conseller anaren a la casa del Ex.^{im} s.^{or} marques de Aytona ha hont les depositaren.

FONTANELLA conceller en cap.

M.DC.XLI.

JANER

Cap d'any. — Seguexen es guardes.

DIMARS lo primer. — En aquest die primer die de cap de any los s.^{rs} consellers per respecte dels negocis concorrents no anaren al offici a s.^{ta} Maria com acostumaven sino que se continuaren les guardes axi de die com de nit axi dels Ecclesiastichs com de religiosos y seculars per sos puestos.

Arbitris pera les despeses de la guerra: se rebaxan los salaris dels oficials de la ciutat. — Bestreta de diner y blat al Hospital general.

DIJOUS a IIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se donaren los arbitres de hont se pora traurer diner per los gastos de la guerra y entre altres se retrinxa als officials de la present casa de la ciutat a raho 10. per 100. de sos salaris: y tambe se empresta al hospital general de dita present ciutat per star ab molt gran necessitat mil lliures y mil corteras de blat.

Mort del verguer del Sor. Conseller en cap.

Dit die mori Antoni Magi Bassa verguer del s.^{r} conseller en cap qui stave en dita casa de la çiutat y dos dies stigueren sols ubertas les dos portalletas de dita casa y se li feren dir les 25. misses per sa anima en la capella de dita casa.

Préstech de 50 mil ℔. a la Generalitat de Catalunya pera pagar les tropes franceses

DIVENDRES a IIIJ.^{o} de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingueren ab embaxada ab massas altas de part dels s.^{ors} deputats del general de Cathalunya la qual reportaren los s.^{ors} Hieronym Roig canonge y sagrista de la seu de Barcelona, don Pedro Bosch y Joseph Ximenis ciuteda en y ab la qual suplicaren a la present ciutat que per poder pagar la cavalleria francesa y trobarse lo general sens diner algu necessitave que la ciutat li emprestas 50 mil ℔ ꝑ. y lo dit consell delibera los fossen emprestades en la forma acostumada com mes

llargament en dita embaxada que sta cusida en la ma corrent en la scrivania maior se conte. (1)

E axi mateix en aquest die per tenir los s.rs deputats algunas intelligencias y suspitas que la Ex.ma s.ra duquessa de Cardona y los s.rs don Pedro de Aragon marques de Alpovar (2) y don Antonio de Aragon sos fills no eran molt affectes a esta provincia ans be se temia fessen alguns mals effectes contra ella, perço manaren que dita s.ra duquessa de Cardona fos arrestada en sa casa la qual te en lo pla de s.t Francesch de la present ciutat ab guardes de vista de nits y de dies y dits s.rs marques de Alpovar y don Antonio sos fills fossen capturats com de fet foren aportats presos ab un cotxe en los carcers reals de la present ciutat y çeparat ço es la hu en la istantia dita la galera y lo altre en la torreta ab guardes de vista avent stat antes tres dies y tres nits en llur casa lo s.r conseller quint de la present ciutat y lo s.r ohidor Real del general de Cathalunya.

Arrest de la Duquesa de Cardona y empresonament de sos fills, per desafectes a Catalunya.

DILLUNS a VIJ. de dit. — En aquest die festa del glorios s.t Ramon de Penyafort se feu la proffesso per lo clero de la seu la qual ana a dir lo offici al monastir de predicadors y los s.rs consellers per los negocis concorrents noy pogueren anar y per dita raho tampoch noy ana lo standart de la ciutat.

Festa de St. Ramon de Penyafort

(1) Diu axí la referida embaxada dels Diputats: — «Molt Illre. Sr. = Lo vehedor y pagador dels Deputats del General de Cathalunya han passat mostra dels soldats auxiliars que son Mil y quaranta Cavalls sens los offitials y Tres mil y noranta dos infants sense los Cabos y demes offitials als quals sels deu un mes de son sou y no volen marxar a Vilafranca que no sien pagats los Cabos per un mes y los demes a lo menos per quinse dias, y com hi haja precissa necessitat de que la Cavallaría vaja a la vila de Vilafranca a juntarse ab Francisco de Vilaplana que esta allí ab algunas tropas de Çavalls pera impedir que lo enemich que es ja ab sa Cavallaría al Arbos no fassa majors progressos conforme pot veurer V. S. ab carta de Francisco de Vilaplana y altra dels Jurats de Vilafranca que avuy han rebut per propri junct ab una de don Alvaro de Quinyones per dita vila ques envien his troben dits Deputats lo die de avuy sens un diner per poder soccorrer promptament com la necessitat demana a dits soldats auxiliars y als naturals ab lo ques resolgue sels donas de socorro en conformitat del que V. S. havia resolt y sis difereix lo enemich se pora avansar en grandissim dany de aquesta Ciutat y de tot lo Principat, Supplican perço a V. S. dits Deputats del General de Cathalunya sien servits manarlos emprestar Sinquanta milia liures, o, verament dexarlas a censal en compte de la manlleuta de las Trescentes milia liures que han deliberat los brassos prenguessen a censal per las quals V. S. es estat servit deliberar de obligarse que ab aço acudiran dits Deputats a socorrer esta tant urgent necessitat de la qual depenja la seguretat y defensa de aquesta Ciutat lochs circumvehins y de tota la Provincia y se offereixen dits Deputats si V. S. los fa merçe de emprestarlos dit diner de restituhirlo lo mes prest los sera possible y quant V. S. prenga resolutio de dexarho a censal que sera aqueix lo que primer luiran. Y perque V. S. estiga enterat del estat del exercit se legira una carta de don Joseph Çacosta que esta formant los tertios en Martorell ab la qual veuran V. S. quant avansat esta y la confiança poden tenir que dins pochs dies se pora fer oppositio al enemich y alcançar lo alivio que tant desijam y havem menester.» — (*Deliberacions*, any 1641, fol. 56.)

(2) Povar.

Retirada de Mr. de Espernan y ses tropes cap a França.

DIMARS a VIIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual vingue una embaxada de part dels s.rs deputats del general de Cathalunya ab massas altas la qual reportaren fra Raphel Domenech almoyner del monastir de Ripoll, don Joachim de Reguer y Margarit y mossen Joseph Ximenis ciuteda en y ab la qual embaxada se dona avis que lo mossur de Espenan qui era vingut de part del cristhianissim Rey de França a euxiliar esta provincia en lo punt que stave deliberat anas a la deffensa del exerçit del enemich en la vila de Martorell se era retirat prenent lo cami de França com en la embaxada que esta cusida en la ma corrent se conte. (1)

Pregaries y dejunis per la guerra. — Llevament perpetuu de les Carnestoltes y institució d'un aniversari per les ànimes. — Vot d'una professó anyal lo día de Sta. Eulalia y d'una llantia d'argent a dita Sta.

E lo dit consell delibera se fessen pregarias y ques deiunas tres dies a pa y aygua y que fossen llevades les carnestoltes perpetuament y que los tres dies de carnestoltes se çelebre cada any un anniversari per les animes de purgatori y que axi mateix se fasse quiscun any una proffesso solempne lo die mateix del martyri de la gloriosa verge y martyr s.ta Eulalia que es a 12. de febrer en lo mateix modo y forma ques fa la proffesso de corpus y que sie feta una llantia de plata a s.ta Eulalia de pes de 500 ℔ ⅌. y que tenint assiento les materies corrents sen fasse una de or.

Embaxada dels Sors. Diputats sobre los afers del Principat.

DIVENDRES a XJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de çent en lo qual se envia una embaxada ab massas altas de part dels s.rs deputats del general de Cathalunya la qual reportaren lo s.r Franc.h Puig canonge de la seu de Tortosa, don Fran.co Grimau y mossen Galceran Nebot çiuteda sobre las materias corrents com llargament appar ab dita Embaxada cusida en la ma corrent en la scrivania mayor de la present casa. (2)

---

(1) Vejas l'*Apèndix* XXVIII.

(2) La embaxada de referencia no 's troba cusida, pero si transcrita al comensament de l'acta del consistori tingut dit día per lo Concell de Cent. Diu axí: — «Molt Illre. Sr. — Inseguint lo vot y parer dels brassos generals celebrats lo die present los Deputats del general de Cathalunya insinuen a V. S. la propositio en ells feta y la propositio en ells feta (sic) y la resolutio sobre aquella presa Supplicant à V. S. vulle donar son parer en materia tant grave y de tanta ponderatio perque ab son madur concell de V. S. se puga mes acertar en dit negoci a major gloria de Deu y benefici de la Provincia.» «Copia de la Propositio dels brassos tinguts en la casa de la deputatio als 11 de Janer *1641*. — Molt Illre. Sr. — Las cosas de la Provincia estan en lo estat que V. S. te notitia, Supplicam a V. S. sie servit aconcellarnos lo que devem fer y obrar per la conservatio della que nosaltres per nostra part no perdonarem a treballs per grandiosos que sien y exposarem nostras salut y vidas pera la comuna defensa. V. S. sie servit deliberar ab la promptitut y cuydado que totes nostres forses abastaran.» = «Resolutio presa en dits Brassos. — Que lo fet proposat y lo premeditar y censurar aquell sie servit sa s.a dels Srs. Deputats cometrer a la Junta de la trentasisena, o, altra junta major, o, menor com millor aparexera convenir ab que dita diligentia se fasse promptament attes h i

DISAPTE a XIJ. de dit. — En est die y altres de atras los s.[rs] consellers anaren a la deputatio a tenir conferençia ab los s.[rs] Deputats sobre les materias corrents als quals se donaren cadiras com las dels s.[rs] deputats sota del dosser a la ma dreta a modo de ala y los s.[rs] deputats y ohidors a la altra part squerra a modo tambe de ala sota lo mateix dosser.

Conferencies en la Diputació.

DIMARS a XV. de dit.

FONTANELLA conceller en cap.

DIJOUS a XVIJ. de dit. — En aquest die festa de s.[t] Antoni se tingue consell de çent en lo qual vingue una embaxada de part dels s.[rs] deputats ab massas altas la qual reportaren lo s.[r] Abat Salavardenya, mossen Narçis Ramon March y mossen Joseph Ximenis çiuteda inseratur prout est cum presenti consuta. (1)

Festa de St. Antoni. — Embaxada dels Sors. Deputats.

Dit die se feu extractio de Taulers y foren extrets

Taulers: extraccio.

mossen Phelip de Boxadors donsell } Taulers.
mossen Raphel Ferran mercader }

Balthasar Prior merçer per verguer en lloch y per mort de Antoni Magi Bassa . . . . verguer.

Extracció de verguer dels Sors. Consellers.

DISAPTE a XVIIIJ.° de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se delibera se mudassen cada die les guardes se posan en la preso als s.[rs] don Pedro de Aragon marques del Povar y don Antonio son germa fills de la Ex.[a] s.[ra] duquessa de Cardona y que nols dexen tractar ni parlar ab ningu per convenir axi a la seguretat desta ciutat per aver vingut avis de Martorell ab carta del s.[r] conseller ters desta ciutat que lo enemich en aquell punt ab lo gros de son Exerçit avia volgut rompre les nostres trinxeres y que lo nostre exercit los avia rehetxat ab gran animo y valor.

Custodia y incomunicació dels fills de la Duquesa de Cardona.

Defensa victoriosa contra l'exèrcit castellà en Martorell.

DIUMENGE a XX. de dit. — En aquest die per ser die de la festa de s.[t] Sebestia per ser en diumenge fonch porrogada per lo dimars proxim a 22. de dit die de s.[t] Vicents.

Festa de St. Sebastià prorogada.

---

ha perill en la tardansa, y sie servit sa s.[a] supplicar als srs. consellers manen juntar esta tarda mateixa lo savi Concell de Cent y ferlo sabidor ab embaxada del que los brassos auran resolt perque ab conformitat la una y altre casa pugan obrar lo que convinga ab la prestesa que la necessitat demana en benefici de la Provincia, y tantbe la resolutio se pendrà en la Junta se servesca sa s.[a] de dits Srs. Deputats ferne encontinent propositio en los brassos.» — (*Deliberacions*, any 1641, fols. 64 gt. a 65 gt.)

(1) V. l'*Apèndix* XXIX.

Atach de les tropes castellanes a Martorell: tramesa de socors.

DILLUNS a XXI. de dit. — En aquest die a dos horas de la matinada vingue nova per medi de 4. correus tramesos per lo s.r conseller ters ques trobave en Martorell ab nostre exerçit, com lo exercit del enemich avia paleat tot lo die de air y tota la nit proppassada ab nostre exercit volent romprer del tot les nostres trinxeras de Martorell y que sels envias socorro a tota diligentia: y axi los s.rs consellers y 24.a de guerra que stigueren tota la nit aiuntats en la present casa de la çiutat deliberaren que en primer lloch se supplicas al molt Ill.e capitol y demes iglesias y monastirs de la present ciutat fessen traurer per las iglesias patent lo ss.m sagrament y que se fes de prompte un numero de 1000. mosqueters per anar a socorrer a Martorell a nostre exercit y que axi ditas iglesias y monastirs com les Confraries y Collegis de la present Ciutat fessen los soldats quels serien possibles y que per ço fos arborat lo pendó, o, bandera del glorios s.t Ramon de Penyafort patro desta Ciutat per anar dit socorro a dit exercit.

Es arborat lo pendó de St. Ramon de Penyafort

E axi en executio de dita deliberacio se anà al Convent de s.ta Catharina del orde de predicadors y se aporta de alli lo dit pendó al s.r Bisbe de Barcelona a benehir, y despres de benehit ab so de atambors de guerra fonch arborat en una de las finestras de la present Casa de la Ciutat.

Partida de dit pendó ab gent de reforç a Martorell.

E lo mateix die a las 11. hores ans del mitg die parti desta Ciutat dit pendo aportant aquell un Pare religios de dit monastir y marxá ab 400. mosqueters entre canonges de la seu, religiosos, capellans y particulars de la present Ciutat pera dit exercit.

Derrota del exèrcit català a Martorell.

E apres a las sinch hores de la tarda arriba en esta Ciutat la desditxada nova (per medi de dos correus differens) com lo enemich ab tot son exercit avie rompudes les trinxeres del nostre exercit de Martorell y que aquell havie tot derrotat a causa de que mossen Diego de Vergos cavaller desta Ciutat ab sa companya de infanteria doná lloch als castellans passassen per lo coll de Corbera sens haver volgut pelear ab ells, sino retirarse y desamparar son puesto y que lo s.r Conseller ters desta Ciutat ab la bandera de la gloriosa S.ta Eularia se ere retirat ab 3000. homens de guarnitio del millor modo que pogue en lo lloch de Mata de Mura en lo Valles, haventse tambe retirat a ungla de cavall, a la present Ciutat lo s.r Fran.ch de Tamarit Diputat militar ab algunes tropas de Cavalleria.

DIMARS a XXIJ. de dit. — En aquest die procuraren los s.rs Consellers en fer recaptar y recollir tots los soldats del Exercit derrotat tant de a peu com de a cavall dins la present Ciutat perque no rebessen fora algun encontra del enemich quis dehie anave la sua Cavalleria batent la Campanya y strada desta Ciutat.

Recullida de les tropes derrotades dins Barcelona.

DIMECRES a XXIIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de Cent en lo qual lo s.r Fran.ch de Tamarit Diputat del general de Cathalunya y lo Ill.im s.r Placis de Besanson procurador del Chritianissim Don Luys Rey de França, lo molt R.nt Pau del Rosso dega y Canonge de la seu desta Ciutat, Don Ramon de Guimera, y mossen Jaume Llobregat y Amell Ciutada vingueren ab embaxada a dit Conseil de part del dit Christianissim Rey de França y generalitat de Cathalunya en raho dels pactes se havien de fer y firmar, entre dit Rey Christianissim y aquest Principat sobre lo posarse aquesta Ciutat y Provincia a obediencia de dit Rey Christianissim en lo mateix modo y forma que se capitulá ab Carlo Magno y demes serenissims Reys de Arago la qual embaxada y resolucio presa en los braços generals es del thenor seguent.

Embaxada al Concell de Cent de part del Rey de França sobre los pactes ab que Catalunya deu posarse baix son protectorat.

«Molt Ill.e s.r

En la junta de Braços tinguts a 16. del corrent resolgue VS. que acceptassem la protectio, que lo s.r de Placis Besanson nos offeri en nom de son Rey (1) ab que reduhissem lo govern en forma de Republica ab los pactes y conditions que entre sa Mag.t Christianissima y lo Principat de Cathalunya y comtats de Rossello y Cerdanya se concertarien al que se adheri lo savi concell de Cent als 17. del mateix, y havent conferit ab algunes persones de confiansa y tota satisfactio lo modo de la Protectio y forma de la republica se an considerats gravissims inconvenients, no sols per los gastos se offeririen per la defensa y conservatio de aquella, Pero encara en la dispositio del govern y avuy aquesta Provincia y Ciutat estan tant exaustas que es impossible poder sustentar larch temps los gastos de la guerra que tenim ja a les portas desta ciutat y està ella y tota

(1) Com lo que segueix d'aquest document y la aludida resolució dels Braços generals no 's troban en *Dietari*, d'aquest punt en avant se transcriuhen del llibre de *Deliberacions* any 1641 (fols. 85 gt. y 86).

la Provincia en notable perill de perdres, sino es ab un gran y prompte socorro de cavalleria y infanteria pagada la qual no podem sperar sino de sa Mag.[d] christianissima y segons las notitias tenim no se exposarà à tant gran gasto ab la promptitut y fervor que la necessitat demana sino es que la Provincia se pose à sa obedientia (com ja en temps de Carlo magno ho feren nostres antepassats) ab pacte quens jure y observe nostres usatges, Constitutions, Capitols y actes de cort, Privilegis, usos, styls, Consuetuts, libertats, honors, Preheminenties y Prerrogatives aixi de aquesta ciutat com de les demes ciutats viles y lochs y persones particulars de la Provincia y en particular la exemptio de Quint y Cobertura, Y que los Arcabisbes, Bisbes, Abats, dignitats, y tots los beneficis Ecclesiastichs tant seculars com regulars se hajen de conferir als naturals, Y que los Inquisidors y officials del s.[t] offici ajen de esser Cathalans restant aquell s.[t] Tribunal directament subjecte a la Congregatio del s.[t] offici que sa Santedat te en sa cort y los capitols y actes de cort del general y casa de la deputatio ab tota jurisdictio civil y criminal y una constitutio de observansa com al Principat apareixera per major seguretat del contracte, Y perque infelliblement se observen dites Constitutions y Privilegis y se evite tot genero de debats y contrafactions per esser ellas las que vuy nos tenen en estas desdichas y afflictions y que se observe lo sagrat Concili de Trento y se conferescan a Cathalans tots los officis de castells y de regiments de Magistrats seculars y altres cosas que apart se capitularan per lo bon govern de la Provincia, Ha aparegut a la trentasisena haventho conferit ab los s.[rs] consellers y 24.[na] de guerra ho deviem representar a V. S. pera que ho considere y nos fasse merce aconcellarnos lo que devem fer, Que ab lo bon parer de V. S. podem tenir per cert acertarem a pendrer aquell cami que sera millor pera la conservatio de la Provincia y desliurarla de las desdichas en ques troba.»

«Resolucio de Brassos.»

«Ques fasse com esta proposat ab totes les advertentias que se an fetes ys faran, y que encontinent se fasse sabidor lo Savi Concell de Cent de lo que resoldran los presents brassos y que nos disgreguen aquells fins ques sapia lo que resoldra lo dit Savi concell de cent.»

Vinguda del Sor. Bisbe de Barcelona al consistori de

E tambe vingue en dit Consell de Cent lo Ill.[m] y Ex.[m] s.[r] Don Egidi Manrriquez Bisbe de Barcelona y assentat al costat del s.[r] conseller en cap tenint la precedencia se alçà y estant

denpeus digue y explica al dit consell que sa Ex.[ia] per causa de la indispositio pochs dies havie, avie tinguda no li ere stat possible venir a representar a la present Ciutat los inconveniens se consideraven en sustentar la guerra y lo quant be serie, que las materies corrents se mirassen de quin millor modo se porien assentar al beneffici desta Ciutat y Provincia y que ell com a Pare spiritual los aconsellava que dels dos mals en ques trobave posada esta Ciutat prenguessen lo menor, offerint que si sa Ex.[ia] ere bo en alguna cosa lo empleassen que ab molt gran gust y voluntat se dispondria a tot allo que li serie ordenat y manat fer.

Cent Jurats: dona son consell y ofereix sos serveys en los afers de la guerra.

E lo dit Consell ohides les dites Embaxades deliberà que aquesta Ciutat y Provincia se posàs baix la obediencia del dit Christianissim Rey Don Luys ab los pactes contenguts en la deliberacio de Braços generals y en la ma corrent en la scrivania major de la present Casa. (1)

Lo Concell de Cent delibera que Catalunya 's pose sots la obediencia del rey de França.

E axi mateix en aquest die a las 2. hores passat mitg die vingue un trompeta despatxat per lo Ex.[im] s.[r] Marquez de los Velez general del exercit del enemich ab Cartas per los s.[rs] Consellers s.[rs] Deputats, s.[r] Bisbe, Capitol y Duquesa de Cardona ab las quals explicá que lo s.[r] Rey de Espanya lo ha enviat ab sas Reals armas a aquesta Provincia pera apassiguar aquella y posar la justitia en son punt y auctoritat y que axi esta Ciutat prengue resolucio, del que vol, o, intenta fer en raho de

Missatge del Marquès de los Velez ab cartes pera 'ls Consellers, Diputats, Bisbe y Duquesa de Cardona.

---

(1) L'acort adoptat per lo Concell de Cent en afer de tanta trascendencia, a la lletra diu axí: — « Que per los motius y causes contenguts en la deliberatio feta per lo savi Concell de Cent à 17 del corrent que son del tenor seguent. « Attes y considerat que lo present Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya ab moltes y diverses embaixades y Proclamations fetes a son Rey y Senyor li an donat notitia del stat desta Provincia de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya, y de les desditxes causades per les hostelitats dels exercits de sa Magd. contra las Iglesias, crema del sanctissim Sagrament, y cosas sagrades, haziendas, honras, y vidas dels Provincials; y com humilment una y moltes vegades se an fetes les diligenties possibles en raho de que sa magd. ne tingues plena notitia y manas remediar y castigar als qui les perpetraven, may se ha pogut alcansar lo consuelo y remey convenient, ans be de cadaldia an anat y van continuant, devastant y talant les campanyes despoblant los lochs y cremant moltes Iglesies, causant diverses atroscitats, Y considerant esta Ciutat que lo present Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya necessiten de auxili y favor de algun Princep » — Y tenir continuats avisos lo present consell en lo punt volia fer deliberatio sobre lo fet proposat que lo exercit contrari va cremant y abrasant les iglesies casas y campanyes y matant los poblats delles en los lochs circumvehins desta Ciutat y a la vista della no servant ninguns pactes, y ab los pactes contenguts en la propositio feta per los ss. Deputats als brassos generals y altres que aparexera convenir en la dispositio dels quals entrevinguen lo sr. Conseller en cap y demes persones per part de aquesta Ciutat que convindra : adheresca lo present Concell com adhereix a la resolutio presa per dits brassos, als quals se done notitia de la present deliberatio per un ciuteda y un militar per sa s.[a] nomenadors. » — (*Deliberacions*, any 1641, fol. 86 gt.)

aquestas cosas que altrement li pesara molt haver de executar los ordens que te de son Rey. (1)

Conferencia en la Diputació.

DIJOUS a XXIIIJ. — En estos dies passats los s.rs consellers anaren a la Deputacio a tenir Conferencia ab los s.rs Deputats per los negocis concorrents los quals stigueren assentats ab cadires sota del dosser conforme los s.rs Diputats ço es los s.rs Consellers a la ma dreta a manera de ala y los s.rs Diputats y ohydors a la ma squerra del mateix modo. (2)

Son llegides en Concell de Cent les lletres del Rey de Castella y del Marquès de los Velez.

DIVENDRES a XXV. de dit.—En aquest die se tingue Consell de Cent en lo qual se legiren dos cartes (3) la una del Rey

---

(1) Per inserta 's troba cusida en lo *Dietari* la lletra original adreçada per dit Marquès de los Velez als Consellers y Concell de Cent, seguida d'altra carta, també original, que 'l rey D. Felip escrigué als primers ab data 14 de Setembre de 1640, exhortantlos a la obediencia y avisantlos de la entrada de ses reyals armes a Catalunya, comandades per dit Marquès, pera 'l restabliment de la justicia en lo Principat. V. l'*Apèndix* XXX.

(2) En aquexa jornada foren empresonats a Madrid, d'orde del rey Felip, los Embaxadors a ell tramesos per la Diputació de Catalunya y la ciutat de Barcelona. Com en lo *Dietari* s'omiteix l'anotament d'aquest succés, pera ferlo conèxer ab més detalls y donar rahó de les greus consequencies que se 'n temían, creyèm oportú transcriure la suplicació al efecte presentada pêls parents dels capturats al Concell de Cent tingut lo día 7 de Febrer del mateix any, y la deliberació que en mèrits d'ella adoptà dit Consistori. Heus aquí son contengut: — «Molt Ille. Senyor. = Los Senyors Deputats del General de Catalunya han tingut avis de persones confidents de Madrid que als 24 de Janer proppassat per orde del Rey don Phelip las persones dels Embaxadors del Principat de Catalunya y de la present Ciutat de Barcelona en dita vila de Madrid son estades capturades, y restan ab major temor nos prosehesca a major rigor contra dells; y com lo que apar que ha de ser de major inportancia pera detenir y refrenar als ministres Reals es lo tenir en esta Ciutat presos al Marques de Povar y a Don Antonio de Aragon son germa, y ab guardes a la Exma. Duquessa de Cardona, per que se pot creure que tement nos fassen majors demostracions assi contra estes persones no las faran alli contra dits Embaxadors, y en la custodia de dita Sra. Duquessa y sos fills per ser persones tant poderosas poría facilment succeir algun mal succes: Perço suplican a V. S.ª los parents y coniunctes persones de dits Embaxadors sie servit deslliberar y consentir que entre las guardes de dit Marques y Don Antonio pugan assistir los parents de dits Enbaxadors, y que tambe dita Sra. Duquessa per tenir major seguretat de aquella sie treta del monestir de las monjas Descalças Carmelitas hont vuy esta y aportada ab la decencia que se li deu a altre part segura conforme aparexera a VS.ª, lo que a mes de ser interes y reputacio de tota la Provincia y desta Ciutat dits suplicants ho rebran a singular gracia y merce. Lo offici etc. = Altissimus.» — Y 'l Concell acordà: — «Ques dexe a la dispositio de la Junta de guerra com lo present concell ho deixa lo tocant à posar en la part convenient y ab la decencia y custodia que convindra la s.ª Duquessa de Cardona y en lo tocant a la custodia del Marquez de Pobar y Don Antonio son germa que cada nit reste en los Carcers comuns una de les quatre persones anomenades a les quals ha comes lo present Concell la superintendentia de dita custodia y de anomenarne per ella altre ab un salari considerable à gastos dels mateixos carcerats y fasse dita assistentia y prengue les claus dels aposentos hont estan dits Cavallers y debaix de la porta primera, y de la del barralo a les quals quatre persones aparexentlos convenient posarhi major numero de guardas les hi puguen posar dexantho à sa bona discretio y volent assistir a dita custodia algu, o, alguns dels deutes del Enbaxador de la ciutat y dels de la generalitat los admetan à dita custodia yls dexen assistir a ella.» — (*Deliberacions*, any 1641, fols. 96 y 99 gt.)

V. lo segon apartat de la jornada de 28 de Maig del mateix any 1641, hont se tracta del cambi de la Duquesa de Cardona y sos dos fills ab los referits Embaxadors capturats, proposat per lo rey de Castella.

(3) V. sa transcripció en l'*Apèndix* XXX.

de Castella y la altre del Ex.^im Marquez de los Velez atras mentionada (4) a la qual per lo mateix trompeta vingut a 23. de dit se respongue que haventy exercit de sa Mag.^t en lo present Principat nos pot tractar de las cosas que sa Ex.^ia demaná ab dita sa Carta per no exposar a sos Ciutadans a las atrocitats y hostilitats que encara despres de dada paraula a usat lo exercit que sa Ex.^ia te a son carrech y que axi sa Ex.^ia fos servit pendrer resolucio conforme mes li aparexera convenir.

DISAPTE a XXVJ. de dit. — En aquest die a las 7. hores de la matinada presentá lo enemich son exercit Real a la present Ciutat formant sos squadrons de cavalleria y infanteria entre los molins de vent que son prop la Creu Cuberta, y la Iglesia parrochial de s.^ta Maria de Sants y a las 8. hores comensaren mes de 4000. mosqueters, y moltes tropas de cavalleria del millor de dit exercit, a envestir la montanya de Monjuich per voler guanyar lo fortin que alli es per poder batrer de alli a la present Ciutat, y nou tropas de cavalls que passaven de 1000. envestiren deves lo portal de s.^t Antoni ahont staven algunes tropes de cavalleria Catalana y francesa per voler romprer lo portal y trinxeras alli fetes per guarda de aquell: y despres de haverse donat tres carregas la una Cavalleria al altre tota la dita Cavalleria se mescla la una ab la altre donantse ab las spases. Y permete nostre S.^r per intercessio de Maria ss.^ma de la gloriosa verge y Martir s.^ta Eulalia, de la gloriosa Verge y Martir Sta Madrona, que te sa propia casa y Capella en dita Montanya de Monjuich, y dels demes sants patrons y Advocats desta Ciutat, que la nostra Cavalleria resta vencedora, encara que molt menor que la del enemich ab poca perdua dels nostres y ab molta perdua del enemich y la mosquetaria que dave bateria a Monjuich de principi se avansave tant que arriba casi fins al ultim fortin, fet en dita Montanya y los nostres se refferen y envestiren ab tant gran valor y impetu clamant a ditas gloriosas s.^ta Eulalia y s.^ta Madrona los ajudassen, de tal manera que mataren los nostres en dita raffega molt gran numero de soldats del

Batalla de Montjuich: derrota del exèrcit castellà.

(4) Lo Concell deliberà: — « Que en orde al fet proposat de les cartes del rey de Castella y Marquez de los Veles se estigue com lo present Concell està y persevera en lo ja per ell deliberat y que en esta raho sie comes com lo present Concell comet a la Junta de guerra feta per la ciutat y Diputatio la resposta fahedora à dites dos cartes legides al present Concell, y en conformitat de la resposta que fara aquella Junta sie la de la Ciutat... » — (*Deliberacions*, any 1641, fol. 90 gt.)

enemich y del millor de dit Exercit rendint y prenentlos 13. banderas de Camp y escaramussant en dita forma, desde dita hora fins a las quatre hores de la tarda, se retira lo Enemich, per la montanya avall, fins que fou abrigada dita infanteria, de la sua Cavalleria, que stave a la Creu Cuberta aguardant dita infanteria se retiras, y cridant los soldats de nostre exercit de Monjuich victoria, victoria, aportaren les tretse banderas de Camp guanyades del enemich dins la present Ciutat, y de aquelles ne aportaren una a nostra s.ra del Bon Succes y altra a s.ta Eulalia y las demes 11. foren posades capavall al balco de la Deputacio en menyspreu y vilipendi de las armas del enemich.

Visita del embaxador y nebot del rey de Portugal als Sors. Consellers oferint sos auxilis al Principat.

E axi mateix en aquest die a les 9. hores de la nit vingue en la present Casa de la Ciutat lo s.r D. Ignacio Mascarenas Embaxador y nebot del Rey de Portugal acompanyat de alguns Cavallers de la terra, qui de part dels s.rs Consellers lo anaren a rebrer al moll ab dos cotxes per quant ere vingut per la mar ab un vaxell ab altres Embaxadors tramesos, ço es lo un per los s.rs Consellers desta Ciutat, y s.rs Deputats del general de Catalunya, (y los altres per sa santedat y Christianissim Rey Don Luys de França ab expressa embaxada de part del dit Rey de Portugal que ara novament los de la Provincia de Portugal han alçat y jurat) y assentat en son degut [lloch] entre los s.rs Consellers, en y ab la qual embaxada digue y explica, que ell venie assi de part de son Rey y Provincia a offerir a esta Provincia totas llurs vidas y haziendas y que asso los havie moguts lo haver tingut notitia dels treballs en que stave posada esta Provincia per las hostelitats tan grans y vexacions que lo Rey de Espanya feye y comminave fer en esta Provincia y que axi mateix feye a saber a aquesta Ciutat y Provincia que a causa de las matexas hostelitats y vexacions los ere stat forços haverse de retirar de la obediencia de dit Rey de Espanya y haver de restituhir lo regne de Portugal a son verdader senyor, qui ere un net del Rey Don Sebastian ultim possessor natural de aquell (1): y los s.rs Consellers stimaren en molt lo favor que dita Provincia de Portugal feye a aquesta y que ab la matexa conformitat en tot allo que aquesta Ciutat los pogues valer los manassen queu farien ab molt gran voluntat y conformitat, com sempre ditas dos Provincias se havien tingudes.

(1) La reyal carta de creença presentada per dit embaixador es estampada y está cusida per inserta. — V. l'*Apèndix* XXXI.

E tambe en aquest die a les 11. hores de la nit arriba en esta Ciutat lo molt Ill.e s.r Pere Joan Rossell Conseller ters de dita Ciutat, y lo noble don Hieronym de Agullo ganfanoner de la bandera de s.ta Eulalia acompanyats de 1000. infants mosqueters y de dos tropas de cavalls y molta altre infanteria, los quals venien de la vila de Caldes de Monbuy ahont staven retirats del die de la derrota de Martorell ensa: y arribats en casa de la Ciutat lo dit s.r Don Hieronym de Agullo ganfanoner requeri a mi Narcis Hieronym Llado notari de Barcelona subrrogat de scriva Racional en lloch y per indispositio de Hieronym Sabata scriva Racional de Casa de la Ciutat, que llevas acte com ell restituhie lo pendó de s.ta Eulalia que li ere estat encomanat, al dit s.r Conseller ters y dit s.r conseller ters lo lliurave y entregave a Joseph Vandrell notari de Barcelona Alferez de la Companya dels notaris de Barcelona qui ab sa Companya stave de guarda en casa de la Ciutat pera que en tot temps constas que dit pendo de s.ta Eulalia ere stat restituhit a la present Ciutat.

Retorn del Conseller terç ab la bandera de Sta. Eulalia.

DIUMENGE a XXVIJ. de dit. — En aquest die vingue un trompeta als s.rs Consellers y Diputats de part del dit s.r Marquez dè los Velez general del Exercit del enemich, lo qual de part de son general demanave, que li fessen particular gracia y merçe de restituhirli les persones de dos nebots seus de dit s.r Marquez que en la mostra havie passada de son Exercit la nit prop passada troba li faltaven los quals se entenie moriren en la pelea de la Montanya de Monjuich lo die de ayr. E axi lo s.r Conseller en cap y lo s.r Diputat ecclesiastich encontinent en persona ab sos cavalls acompanyats de alguns cavallers muntaren a la montanya de Monjuich per regonexer y triar los morts de la pelea del die antes y per sercar las persones de dits nebots de dit s.r Marquez de los Velez los quals foren trobats tots dos morts casi prop de las fortificacions de Monjuich, y encontinent foren aportats dins la present Ciutat y en la casa de la Deputacio y se feren amortallar y clavar dins una caxa y despres ab un carro cubert de vayeta negre ab atxes enseses, foren tramesos per un verguer dels s.rs Deputats a dit s.r Marquez de los Velez, que stave retirat ab son real exercit en la parrochia del Hospitalet, y despres dits s.rs Conseller y Diputat presens en dita montanya ordenaren a mi dit Narcis Hieronym Lledo subrrogat de scriva Racional que regonegues tots los

Restitució al Marquès de los Velez dels cossos de dos nebots seus, morts en la batalla de Montjuich.

morts eren en dita montanya, y comptats quants ni havie del enemich y vistos y regoneguts per mi dit Lledo trobi quey havie 204. enemichs morts si be se conjecturá segons la sanch se trobá als camins de la falda de la montanya a la part del cami de nostra s.ra del port que havien retirats de alli a la nit molt gran numero de morts.

Recompte dels morts del enemich trobats en lo camp de dita batalla.

Crida oferint premi per la captura de D. Joseph de Rocabertí, traydor y enemich de la patria.

DIMARS a XXVIIIJ. de dit. — En aquest die se feu crida publica per los llochs acostumats de la present Ciutat de part dels s.rs Deputats del general de Cathalunya offerint ab ella a qualsevol persona quils donaria, viu, la persona de Don Joseph de Rocaberti 1000 ₶ ♰. y mort 500 ₶ ♰. moneda Barcelonesa y cridat per enemich de la patria per lo que es estat traydor a sa Patria que haventlo fet mestre de Camp per part nostra en las fortificacions de la montanya de Monjuich, dos dies antes de la pelea fugi y se passà secretament al exercit del enemich donant avis en aquell de tot lo que passave y gracies al s.r no li rehisque son mal intent.

Falsa alarma.

Dit die entre las set y vuyt de la tarda se toca a rebato pensant y havie alguna novedat, y gracies al s.r no fonch cosa alguna.

Avís de la retirada del enemich.

DIMECRES a XXX. de dit. — En aquest die se tingue avis com lo enemich sen tornave y que ja ere passat dalla Martorell.

S'acorda celebrar un *Te-Deum* en accio de gracies de la victoria de Montjuich.

Dit die los s.rs Consellers volent com es just y raho fer gracies a Deu nostre s.r y a la sua ss.ma Mare, y a las gloriosas Verges y Martyrs s.ta Eulalia y s.ta Madrona y demes s.ts Patrons y Advocats desta Ciutat per la Victoria obtingue lo nostre exercit contra lo enemich en la Montanya de Monjuich lo dissapte proppassat ab voluntat y consentiment dels s.rs Diputats enviaren lo Syndich de la present Ciutat al molt Ill.e Capitol de la Seu de Barcelona pera supplicar en aquell fos servit lo die de dema fer Te Deum laudamus. E tornada resposta per lo Syndich de dit Capitol als s.rs Consellers los digue y refferi com lo dit Molt Ill.e Capitol havie deliberat que lo die de dema acabat lo offici se fes lo Te Deum laudamus, per dins la Seu en la forma solita.

Celebracio de dit *Te-Deum* a la Seu.

DIJOUS a XXXJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers absent lo ters anaren lo mati a les 9. hores a la Seu y arribats alli se assentaren dalt en lo altar major a la part del Evangeli en los banchs de la Ciutat cuberts de vellut carmesi: e al cap de un rato y arribaren los s.rs Diputats y Ohydors (absens los s.rs

Diputat Real y Ohydor militar) los quals se assentaren en los altres banchs de la Ciutat a la part de la Epistola vers la sagrastia aportant ab sa companya mossur de Serinyan, y mossur de Placis de Besanson los quals stigueren assentats en lo mateix banch apres dels s.rs Diputats y Ohydors y en esta forma ohyren lo offici se feu ab gran cantoria de refferiment de gracies a Deu nostre s.r per la victoria obtinguda lo disapte proppassat contra lo Enemich en la montanya de Monjuich: y acabat lo offici se feu proffesso de Te Deum laudamus per dins la Seu y Claustro de aquella acompanyantla los s.rs Consellers y diputats darrera del gramial anant ço es los s.rs Consellers a la ma dreta y los s.rs Diputats y Ohydors per son grau a la ma squerra de dos en dos y lo mossur de Serinyan en lo mitg del s.r Conseller 4.t y lo musur de Placis de Besamson en lo mitg del s.r conseller quint: y aguey molt gran concurs de gent en la Seu.

Partida de Mr. de Plessis Besançon a França.

Dit die se parti de la present Ciutat a la tarda pera França lo dit mossur de Placis al qual los s.rs Consellers donaren una Carta peral Christianissim s.r Rey de França copia de la qual es del thenor seguent.

«Christianissim s.r

Carta dels Sors. Consellers al rey de França.

Escusam de dar notitia a V. M.t xptia.ma de la fidelitat y efectes que aquesta Ciutat y Provincia han obrat en servey dels Reys de Castella y de Arago en lo temps son stats s.rs ab titol de Comptes de aquestos Principat y Comptats puix son tant notoris y o publican las histories sens faltar may a la obligacio que deu lo vassall a son Rey y s.r: sols la donam que estos serveys merexedors de las honrras y favors ab que solen los Reys honrrar a sos vassalls, sien stats premiats ab les atrocitats de morts, cremas de Iglesias, casas, y deshonrras que son experimentades primerament en las parts de Rossello y altres fins a cremar a Deu Sacramentat, lo exercit que encara ocupa la vila de Perpinya pero, a continuat estas cremas de Iglesies, cases, y deshonrras lo exercit de 16000 infants y 2000. cavalls que aportave a son carrech lo Marques de los Velez y ajudada dels soldats desde Tortosa per hont entrá fins a esta Ciutat, la fortaleza de la qual que es Monjuich acometé a 26 de aquest ab n.o formidable de Infanteria y Cavalleria de hont ab valeros animo lo resetxá la nostra alentada dels cabos de las companyas de V. Mag.t xptia.ma essent molt inferiors en n.o los nostres que a

tenir la Cavalleria que speram de V. Mag.[t] se fora acabat aquell exercit de una vegada, fou la retirada del enemich ab notable perdua y deshonrra de son exercit, del qual prenguerem 13. banderas, y si be fa apariencias de anarsen pensam son ardits de guerra sperant occasio de tornarnos a invadir ab que manara V. Mag.[t] posar en consideracio la justa causa que havem tingut de pendrer las armas. En tots aquestos treballs que son stats immensos sempre havem confiat de la misericordia de Deu nostre s.[r] com miraculosament la ha obrada en nosaltres y del favor de V. Mag.[t] y que com a tant piados y Christianissim Rey afavoriria la causa de sa Divina Mag.[t] y a nosaltres, tenintla tant justa, V. Mag.[t] de essernos tant propitio, puix effectuantse com confiam los pactes ques van disposant sera ab lo favor divino s.[r] nostre honrrant a esta ciutat y Provincia ab sa Real presentia y fentnos moltas merçes com confiam. Supplicam a V. Mag.[t] Xptians.[ma] mane considerar de quanta importancia es que reste oprimit lo exercit enemich y del tot acabat ans que isca de aquesta Provincia pera que no torne a ella y en esta raho y per estar del tot exausta pendrer esta defensa y factio per propia y a sos gastos per lo interes de sa Real Corona manant enviar promptament los socorros convenients conforme la necessitat y occasio demanen com pensam ho scriura Mosur de Placis Besanson mes llargament a V. Mag.[t] Xptiana.[ma] a qui nostre S.[r] g.[de] llarchs y ditxosos anys ab aucment de novas monarquias. Barcelona y Janer 31. — 1641.

S.[r] Christianissim.

De V. xptian.[ma] Magestad fidelissims y obedientissims vassalls qui ses mans besan.

Los Consellers de Barcelona.

Agramunt Secretari.»

Copia de altra Carta per lo Emin.[m] s.[r] Cardenal Duque.

«Emin.[m] s.[r]

Carta dels Sors. Consellers al Sr. Cardenal de Richelieu.

Scrivim a Sa Mag.[t] xptian.[ma] lo que manara V. Emin.[a] veurer ab la inclusa copia, supplicam a V. Emin.[a] nos fasse merçe de honrrar y afavorir nostra petitio intercedint ab sa Mag.[t] pera [que] se facilite lo socorro que conte la Carta ab la brevedad

menciona ella, esta merce confiam rebrer de Sa Mag.[t] xptian.[ma] ab tant singular medi com es lo de V. Emin.[a] per la qual nos restara perpetua memoria de servirlo y a sa Casa. g.[de] nostre s.[r] &. ut supra.

De V. Emin.[a] molt afectats
servidors qui ses mans besan

Los consellers de Barcelona.»

Fontanella conceller en cap.

FEBRER.

Dissapte a IJ. de dit. — En aquest die festa de la purificacio de nostra s.[ra] los s.[rs] Consellers absent lo ters anaren lo demati a las 8. hores a la Seu a la benedictio de la cera la qual donà lo R.[m] y Ex.[im] s.[r] Bisbe de Barcelona en la forma solita.

Festa de la Purificació de Nra. Sra.

Diumenge a IIJ. de dit. — En aquest die a las 10. hores vingue en la present casa de la Ciutat lo s.[r] Rafel de Raset y Trullar jurat en Cap de la Ciutat de Girona ab sa insignia y basto de mestre de Camp acompanyat de alguns Cavallers a fer visita als s.[rs] Consellers per quant lo die de ayr los s.[rs] Consellers lo enviaren a visitar per medi de dos s.[rs] cavallers y donarli la benvinguda: y arribat que fonch en la present casa de la Ciutat los s.[rs] Consellers lo isqueren a rebrer a la primera porta de la histancia de trentenari y per no ser sino tres s.[rs] Consellers ço es segon, quart, y quint lo feren assentar entre segon y quart: y acabat son rahonament despedintse lo acompanyaren fins la segona porta devant la Capella.

Visita del Sor. Jurat en cap de la ciutat de Girona als Sors. Consellers.

Dit die y al cap de un rato vingue en dita casa de la ciutat per tractar algun negoci secret ab los s.[rs] Conselles lo s.[r] Fran.[ch] de Tamarit Diputat militar ab sa insignia y basto de general al qual feren la matexa cerimonia y donaren lo mateix assiento dalt dit del s.[r] jurat en cap de Girona per no haverhi sino tres s.[rs] Consellers.

Conferencia secreta del Sor. Diputat militar ab los Sors. Consellers.

Dilluns a IIIJ. de dit. — En aquest die se feu Crida de part dels s.[rs] Diputats y Consell de justitia del general de Cathalunya cridant ab aquell per traydor y enemich de la Patria a Don Garau de Guardiola perço que a constat clarament anave

Crida declarant a D. Guerau de Guardiola traydor y enemich de la patria y

confiscantli sos bens.

ab lo exercit del enemich y que tots sos bens li fossen confiscats per los gastos de la guerra.

Causa contra 'ls hereus del Comte de Santa Coloma y 'l Dor. Miquel Joan Magarola: crida de citació.

Dit die semblant Crida citant los hereus y successors de Don Dalmau de Queralt compte de S.ta Coloma que dins deu dies compareguessen a la causa y querela que lo procurador fiscal avie introduhida contra dells, y al d.r Miquel Joan Magarola dins 6. dies per dit effecte.

Crida contra 'l Dr. micer Joseph Vinyals.

DIMARS a V. de dit semblant crida contra lo d.r micer Joseph Vinyals com la prop dita de micer Magarola.

Conferencia dels Sors. Diputats y Consellers en Casa de la ciutat.

Dit die vingueren en la present casa de la Ciutat los s.rs Diputats y ohidors del general de Cathalunya ab masses altas per tenir conferencia ab los s.rs consellers: feuse si y conforme en los dies de atras.

Resposta del Capitol de la Seu a la embaxada dels Sors. Consellers sobre 'l vot fet per la ciutat instituhint la professó anyal de Sta. Eulalia y tres aniversaris per Carnestoltes.

Dit die vingueren ab embaxada los s.rs Don Joachim Carbonell y Fran.ch Rovira Canonges de la seu de Barcelona de part del molt Ill.e Capitol de dita seu en resposta de la Embaxada que lo die de ayr los fonch feta de part dels s.rs Consellers per medi dels s.rs Pere Montserrat y Ruffet Ciutada y Joan Soler militar per raho del vot fet per la present Ciutat de fer quiscun any perpetuament la proffesso com la del die de Corpus per lo die y festa de la gloriosa verge y Martyr s.ta Eulalia que es a 12. de febrer començant aquest any dit die y tambe quiscun any perpetuament los tres dies de Carnestoltes fer y celebrar en dita seu tres perpetuos aniversaris per las animas de Purgatori començant tambe a celebrar aquells lo present any ço es lo divendres, dissapte y dilluns proxim vinents per ser aquest any la dita festa de s.ta Eulalia lo dimars de Carnestoltes, E que axi lo dit molt Ill.e Capitol avie deliberat com a cosa tant pia y s.ta fer dita proffesso y dits aniversaris en lo modo y forma que la Ciutat havie deliberat. E que tambe de part del dit molt Ill.e Capitol feyhen a saber a sa senyoria com havie deliberat lo die de dijous proxim fer un solemne aniversari per les animes dels Deffunts del nostre exercit, ab tochs de campanes ab la Thomasa començant lo die de demà a mitg die y a la tarda e que axi supplicaven a sa s.ia volguessen ser servits ferlos merçe en honrrar aquella s.ta Iglesia ab sa presentia: a las quals coses respongue lo s.r Conseller en cap que besaven les mans a su s.ia per tanta merce y que los s.rs Consellers procurarien en ditas jornades en anar en dita Iglesia a servirlos com tenien obligacio.

Dit Ille. Capítol acorda fer un aniversari per les animes dels soldats catalans morts en campanya.

DIJOUS a VIJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} consellers anaren lo demati a les nou horas a la seu al aniversari canonical que lo molt Ill.^{e} capitol de aquella a son compte çelebra ab cantoria a cant de orgue y tochs de campanas ab lo Thomas y ab molta solempnitat per les animes dels nostres soldats qui moriren en la pelea de la montanya de Monjuych y en altres parts. Lo qual anniversari ohiren los s.^{rs} consellers en son acostumat lloch alt al altar mayor ab les gramalles negres.

Celebració de dit aniversari a la Seu.

DIVENDRES a VIIJ. de dit. — En aquest die se celebra en dita seu hu dels tres anniversaris perpetuos que la ciutat per deliberacio del savi consell de çent celebrat a 8. de jener prop passat delibera instituir y fundar lo disapte, dilluns y dimars de carnestoltes per ditas animas dels nostres soldats: feu se del mateix modo que lo de air hi forenhi tambe presents los s.^{rs} consellers.

Comensan a ferse 'ls aniversaris votius de Carnestoltes.

Dit die de part dels s.^{rs} deputats del general de Cathalunya se feu crida cridant ab ella per desenemichs de la patria y traydors micer Miquel Joan Magarola y micer Joseph Vinyals y confiscats tots sos bens per los gastos de la guerra.

Traydors de la Patria: doctors Magarola y Vinyals. - Confiscació de llurs bens.

DISAPTE a VIIIJ.^{o} de dit. — En aquest die se çelebra en dita seu lo altre anniversari del mateix modo que lo die de air hi forenhi tambe los s.^{rs} consellers ab les matexes gramalles negres.

Segon aniversari de Carnestoltes.

DILLUNS a XJ. de dit. — En aquest die vigilia de la gloriosa verge y martyr s.^{ta} Eulalia los s.^{rs} consellers ordenaren a mi Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional fes anar lo despres dinar a las tres horas la musica, lo drach, brivia, mulassa, cavalls cotoners y la Aliga a les s.^{res} monges de Pedralbes per trobarse dins Barcelona en la casa del s.^{r} marques de Aytona per causa de las guerras y apres a les dels Angels: y alli feren molta bollissia devant les s.^{res} monges y la Aliga dansa tres, o, quatre dansas per lo que les s.^{res} monges ho enviaren a demanar y supplicar als s.^{rs} consellers per aver de anar apres a la passada de la proffesso general se avia de fer lo endema com la de corpus.

Vigilia de la festa de Sta. Eulalia. — Los Sors. Consellers envían la musica, la aliga y altres entremeses que van a la passada de la professó, a les monges de Pedralbes y dels Angels.

Dit die a la tarda los s.^{rs} consellers ab les gramalles de grana sens prohomens anaren a la seu ha oir les matines les quals ohiren dalt al altar maior en son acostumat lloch y acabades aquelles baxaren baig a la capella de s.^{ta} Eulalia ha fer oracio y apres sen anaren ab atxes.

Idem: matines a la Seu

Terç aniversari de Carnestoltes.

Dit die se celebrà en dita seu lo altre terçer anniversari com los dos dalt dits y foren hi tambe presents los s.^{rs} consellers del mateix modo.

Festa de la verge y martre Sta. Eulalia.

DIMARS a XIJ. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa verge y martyr s.^{ta} Eulalia patrona nostra demati a les nou hores los s.^{rs} consellers ab promens se aiuntaren al porxo de s.^{t} Jaume y de alli anaren a la seu ha hont se assentaren dalt en lo altar maior a la part del Evangeli ab dits promens en los banchs de la ciutat cuberts de un vellut carmesi: y al cap de un rato hi arribaren los s.^{rs} diputats y ohidors del general de Cathalunya los quals foren convidats de part dels s.^{rs} consellers hi stigueren assentats en dit altar maior en los altres banchs de la ciutat com los dalt dits a la part de la Epistola vers la sagrestia e, en sta forma ohiren tots lo offici lo qual digue lo s.^{r} Ardiaca Corts.

Idem: professó general

Dit die despres dinar se feu la proffesso general com la del die de corpus en virtut de deliberacio del savi consell de çent celebrat a 11. de jener proppassat ab banderas y tot lo demes y la Aliga: y los obrers de la ciutat noy anaren perço que los s.^{rs} consellers volgueren anassen devant del pendo de s.^{ta} Eulalia que per ocasio de la concorrent guerra se feu nou per acompanyar lo s.^{or} conseller ters a Tarragona y lo dit pendo darrera mes acostat devant del talem y axi los dits obrers per no donarlos lo lloch deyan los tocave com lo mateix die de corpus devant lo talem y mes prop se abstingueren de anar en dita proffesso: y dit pendo quant los s.^{rs} consellers partiren ab sos promens del porxo de s.^{t} Jaume per anar a la seu a la proffesso Hieronym Sabata notari de Barcelona scriva Racional de la present casa apporta devant dels s.^{rs} consellers lo dit pendo fins dalt al altar y alli lo s.^{r} conseller en cap lo dona y encomana com se fa lo die de s.^{t} Ramon al s.^{r} Franc.^{h} Joan de Vergos donsell prom de mes edat dels s.^{rs} consellers lo qual lo apporta en dita proffesso anantli a son costat ab vares los altres s.^{rs} promens qui restaren del talem devant lo dit talem conforme van lo die de la proffesso de s.^{t} Ramon. E los s.^{rs} consellers ab hu dels promens apportaren les varas del talem en dita proffesso e apres anave lo s.^{r} Bisbe de Barcelona en lo gremial de pontiffical. E darrera del gremial anaven los s.^{rs} deputats y ohidors y bras militar ab atxes si y conforme y les massas anaren en la proffesso del corpus feta a 4. de 9.bre prop passat y en lo mig

casi de la proffesso anaven moltas atxas de differents persones de devocio: y per los carrers hont passa dita proffesso y hague gran concurs de gent y per les finestres posades colgadures y al passar la custhodia devant lo Born tira lo baluart moltas pessas com lo die del corpus: y des del portal maior de la seu fins al mateix portal per totas las plaças per hont passa dita proffesso staven companyas ab sas banderas de camp y ab sos mosquets y arcabussos tirant y galeiant que fonch cosa de veurer: y lo vespre antes per tota la ciutat se feran grans alimarias quiscu per sa devocio de dita festa y al migdie de la vigilia tocaren totas las campanas de las iglesias axi de la seu com altres.

Alimaries públiques.

DIMECRES a XIIJ. de dit. — En aquest die primer die de quaresma los s.[rs] consellers ohiren una missa baxa en la capella de la present casa y prengueren çendra y apres anaren a la s.[ma] Trinitat als perdons como es costum quiscun any dit die.

Primer día de Quaresma

DIJOUS a XIIIJ.° de dit. — En aquest die las companyas dels s.[rs] mercaders Capita lo s.[r] consol mercader Aloy Rocha per ser absent de la present ciutat lo s.[r] Don Joseph Calvo y de Puigsteve consol militar, y Alferez lo s.[r] Sagimon Damians deffenedor ab sa bandera partint de la Llotja a las 4. hores de la tarde ab sas armas en forma de Companya anaren a fer guarda dalt en la montanya de Montanya (sic) de Monjuich y tambe la dels studians en lleys Capita lo d.[r] Joseph Fontanella ciutada y Alferez Joseph Llussas tambe ab bandera, com los mercaders.

Guarda de Montjuich per les companyes dels mercaders y la dels estudiants.

DIVENDRES a XV. de dit. — En aquest die primer divendres de quaresma los s.[rs] Consellers anaren lo despres dinar al hospital general a ohir lo sermo y miserere y apres ab los Adm.[ors] de aquell sercaren las cambrades dels malalts y malaltas ab la forma acostumada.

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts.

DIUMENGE a XVIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a las 4. hores la companya dels notaris de Barcelona ab bandera anà a fer guarda en dita montanya de Monjuich axi mateix com los mercaders.

Guarda de Montjuich per la companya dels notaris.

DIMECRES a XX. de dit. — En aquest die havent entes y vingut a notitia dels s.[rs] Consellers, que arribave y entrave en la present Ciutat mossur de la Mota general del exercit frances enviat per lo Rey xptia.[nssim] de França, y enviaren dos cavallers qui foren los s.[rs] Don Joachim Margarit y de Reguer y lo

Entrada del general francès Mr. de La Mothe.

d.[r] Joseph Fontanella ciutada a donarli la ben vinguda de part desta Ciutat fora la present Ciutat passat lo Clot.

Dit die a las 4. horas despres dinar entra en la present Ciutat lo dit mossur de la Mota acompanyat de molts cavallers axi seus com de la terra y aportant al seu costat a la ma squerra, anant darrera tots lo s.[r] Fran.[ch] de Tamarit Diputat militar, anant devant, y molts puestos y carrers ahont passà moltas companyas de Confraries de la Ciutat ab sas banderas, arcabusejant y galejant, que fonch cosa de veurer, ab tant gran concurs de gent que anave per los carrers ahont passà, que nos podien passar fent lo cami exint del portal Nou, y caminant devant s.[t] Agusti, devant s.[t] Cugat del Rech, fins a la Capella den Marchus e alli girant per lo carrer de Moncada, per lo Born, Cambis, carrer ample, Regomir, devant Casa la present Ciutat, devant la Deputacio, plassa nova fins a la plassa de s.[ta] Anna ahont lo dexaren, en la casa del s.[r] Don Garau de Reguer la qual los s.[rs] Diputats a gasto de la Deputacio li feren aparellar axi de dita casa com del demes gasto, de sa persona y companya.

Visita de Mr. de La Mothe als Sors. Consellers.

DIJOUS a XXJ. de dit. — En aquest die demati a las 10. hores lo dit mossur de la Mota vingue a fer visita als dits s.[rs] Consellers en la present Casa de la Ciutat lo qual reberen los s.[rs] consellers a la segona porta junt la Capella: y entrats dins la histancia de trentenari lo assentaren entre los s.[rs] consellers en cap y quart per faltar lo ters, y acabat lo rahonament lo acompanyaren fins fora la dita porta junt la capella.

Los Sors. Consellers tornan la visita a dit general.

DIVENDRES a XXIJ. de dit. — En aquest die despres dinar a las 3. hores obtinguda hora per lo syndich en virtut de deliberacio del savi Consell de Cent, eo, de Prohomenia de molts de consell de Cent per no haverse pogut tenir per falta de n.[o] anaren a torna la visita en forma de Ciutat al dit mossur de la Mota en la dita casa de Don Garau Reguer, en la qual isque a rebrer los s.[rs] Consellers, en companya de Mossur de Serinyan y altres cavallers seus, baix a la entrada fent grans cortesias y cumpliments als s.[rs] Consellers: y pujats dalt y entrats en lo aposento ja staven aparellades alli unas cadires ahont se assentaren, lo dit mossur de La Mota entre lo s.[r] Conseller en cap, y ters y per quant lo dit mossur no entenie la llengua parla per ell axi lo die de vuy com lo die de ayr en casa la Ciutat un cavaller seu com a interprete: y acabat lo rahonament despedintse

los tornà acompanyar fins baix al llindar de la porta ab molta cortesia.

Sermó y miserere a l'Hospital general.

E de alli enfora per ser segon divendres de quaresma los s.^{rs} Consellers sen anaren al hospital general a hoir lo sermo y miserere conforme lo altre divendres.

Festa del apòstol St. Mathias. — Causa pía Vilar: extraccio d'una donzella pobre.

DIUMENGE a XXIIIJ.° de dit. — En aquest die festa del glorios Apostol s.^{t} Mathia demati a las 9. hores los s.^{rs} Consellers anaren al hospital de misericordia pera fer la extractio de la pobre donzella de la causa pia de mossen Mathias Vilar, Ciutada. E apres anaren a la Iglesia dels P.^{es} Teatinos de s.^{t} Mathias en lo carrer dels Tallers ahont ohiren lo offici assentats ab los banchs vanovats de vellut carmesi de la ciutat, per estar patent lo ss.^{m} sagrament: y al donar de la pau per no haverhi en lo offici diaca, ni sotsdiaca, per ser aquells pares encara pochs, la donà als s.^{rs} consellers, mossen Hieronym Soldevila prevere beneficiat de la Seu per trobarse alli com a cantor en la capella de la seu de cant de orgue revestit ab sobrepellis y stola.

Mort del molt Illtre. y Rnt. Sor. Dor. Pau Clarís, canonge de la iglesia d'Urgell y Diputat ecclesiàstich de la Generalitat de Catalunya.

DIMECRES á XXVIJ. de dit. — En aquest die entre las deu y onze hores de la nit fonch nostre s.^{r} servit aportarsen en la sua s.^{ta} gloria de paradis la anima del Molt Ill.^{e} y R.^{t} s.^{r} d.^{r} Pau Claris, Canonge de la s.^{ta} Iglesia de Urgell y Diputat Ecclesiastich del general de Cathalunya, natural desta present Ciutat y fill llegitim y natural del s.^{r} Joan Claris y s.^{ra} Patronilla Claris y de Casademunt tots deffunts, senyor de molt santa vida y costums y tant effecte y volgut a tots generalment no sols desta present Ciutat, pero de tot lo present principat de Cathalunya, en tant que si quiscu ab las venas de sanch de son cos lo agues pogut remediar y tornar la salut agueran fet de molt bonissima gana pera que noy a agut persona que en lo discurs de sa enfermedat, que li dura per spay de alguns vuyt dies, y tots quants religiosos y religiosas y ha aguts no li hajen fet moltissimes oracions, pregaries, y prometensas, ab molt gran sentiment y llagrimes desijantli tots summament la salut, per tenirho tant merescut y esserli degut, per lo que des del principi fins al dia de sa mort, no perdonant a malas nits, coleras y a grans treballs y afflictions y dexant sos gusts y regalos, emprengue totas las cosas passades de las guerras contra los enemichs castellans ab tantas veras y amor per sa patria y principat y pera salvarnos a tots de uns enemichs y sacrilegos tant cruels, y per

tornar per la s.^{ta} fe catolica y per la honrra de tots, y per la conservacio dels privilegis, constitutions, usus, y consuetuts desta Ciutat y Principat de Cathalunya, que realment apres de Deu nostre s.^{r} de la sua ss.^{ma} Mare y de tots los s.^{ts} y sanctas axi patrons desta Ciutat, com altres, se li deu a dit s.^{r} Diputat Claris y se li deura sempre, lo bon succes y victoria se obtingue los dies passats contra los enemichs castellans en la montanya de Monjuich de tal manera que noy a agut persona alguna lo die de vuy, al manco ben intentionada, y religiosos y religiosas nol hajen plorat, fins los Predicadors per ser en Coresma haver cada dia encomanat en lo pulpit al poble, com a tant bon Christia y Catala y tant valeros y affecte per las cosas de sa patria, que, entench, que en tota ella se podie trobar de mes aventatge ni ab mes fineza y amor per ella, restant esta perpetua memoria pera tots, axi los que vuy son com per havant seran en pregar a Deu nostre s.^{r} per sa anima y de sos pares que s.^{ta} gloria hajen qui engendraren un tant bon fill, qui ni per spants ni amenaçes, ni promesas ni offertas de majors honrras dexa de mirar y fer mes del que pogue per sa patria y pera salvarnos a tots de dits cruels y sacrilegos enemichs Castellans, que axo es lo pago y satisfactio li devem tots per lo que ha fet tant per nosaltres y per tota la terra en pregar a Deu nostre s.^{r} per sa anima, que es cert que las coleras, cançatios y treballs ha suportats pera deffensa de sa Patria li han causada la mort antes de hora, mori a dita hora com un Cartuxà ab tots los sagraments de la Iglesia com un bon christia deu morir, tenint cada die en lo discurs de sa malaltia tot lo die la casa plena de gent axi de religiosos com altres per la gana tenien de sa salut. As de creurer y tenir per cert que nostre s.^{r} en pago y remuneracio de sos treballs, com a tant justs, li haura volgut donar lo descans y premi en la sua s.^{ta} Gloria de Paradis, com axi sie. Amen.

Conferencia dels Sors. Diputats y Consellers en Casa de la Ciutat.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die demati a las 10. hores vingueren en la present Casa de la Ciutat los s.^{rs} Diputats ab masses altas per tenir Conferencia ab los s.^{rs} Consellers la qual tingueren dalt en la sala del Consell de Cent assentats a manera de ala ço es los s.^{rs} Deputats, per ser en la Casa de la Ciutat a ma dreta y los s.^{rs} Consellers a la altre part a la ma squerra.

Dit die los s.^{rs} Consellers feren fer una Embaxada a mossur

de la Mota per medi dels s.rs Don Felip de Sorribes y Rovira y Joseph Mora Ciutada la qual li donaren en scrits que es del tenor seguent.

Embaxada a Mr. de La Mothe demanantli que les despeses de la guarnició francesa de Montjuich corren a compte de sa Magt.

«Molt Ill.e senyor.

Mossur de Albinye fins vuy a estat y esta governant la montanya de Monjuich ab guarnitio francesa y catalana a costa de la deputacio en quant als francesos, y los demes a costas de la Ciutat, y com passat aquest mes de febrer no hajen de continuar los molt Ill.es s.rs Diputats la paga de dits francesos, perço la Ciutat suplica a V. Ill.ma sie servit manar que los francesos continuen dita guarda a gasto de sa Mag.t xptia.ma estant dit mossur de Albinyé y sos soldats a orde del Conseller en Cap Coronell de la Ciutat com fins vuy ha estat, fins a tant se haje pres altra resolutio que la Ciutat o, tindra a particular merce de ma de V. Ill.ma »

FONTANELLA conceller en cap.

MARÇ

Enterrament del Ille. y Rnt. Sr. Doctor Pau Claris.

DIVENDRES lo primer. — En aquest die demati entre las deu y onze hores, fonch fet lo enterro y sepultura del molt Ill.e y R.t s.r D.r Pau Claris canonge de la s.ta Iglesia de Urgell y Diputat del general de Catalunya lo qual mori dimecres a XXVIJ. del del passat, las alabanças, proesas, virtuts y treballs presos per sa Patria son llargament continuats en dita jornada, dignes de perpetua memoria de ell: feuse dit enterro y sepultura en esta forma, ço es que exint de sa casa, anaren devant la proffesso, 20. covans, la Creu major de la parrochia de s.t Just, y tots los demes cleros de las parrochias y religions de monastirs de la present Ciutat, e apres lo cos de dit s.r posat en un tumul gran a vista de tots quel aportaven uns homens dintre tot cubert de vayeta negre ab las armas de dit s.r per los entorns anant lo cos descarat a vista de tots vestit ab sa casulla y calser en las mans com a Sacerdot y devant y darrera del cos 40. atxes de cera blanca. E apres del cos anaven los s.rs Deputats del general de Cathalunya ab ses maces devant altes ab sas gramallas de dol fentse portar las faldas aportant en lo mitg los dits s.rs Deputats lo d.r micer Fran.ch Claris, son germa de dit

s.r Deputat tot endolat ab lo cap cubert. E apres anaven alguns cavallers deutes de dit s.r tambe ab gramallas de dol, e prenent per los 4. cantons del Regomi feren cami per devant casa la Ciutat, devant la deputacio, plaça nova, plassa de s.ta Ana, carrer Condal, devan Junqueres, devant las Madalenas, y entraren dins la Iglesia de s.t Joan ahont avie de ser enterrat son cos, que es lo vas de sos Pares en la primera capella a ma squerra entrant a dita Iglesia, ques diu la capella del Christo ahont deixaren lo dit cos, y alli se li digue un solemne offici a cant de orga, y per tot lo cami de la proffesso, lo qual ohiren alli presents los s.rs Diputats tenint en lo mitg lo dit germa. Aguey tant gran concurs de gent en dita Iglesia que no si podie entrar, y a mitg offici y ague sermo lo qual predica lo P.e fr. Gaspar Sala y Berart del orde de s.t Augusti, lo qual digue en dit sermo grandissimes proesas y alabanças de dit s.r avie fetes per sa patria dignes que tots las estimassen y pregassen a Deu per sa anima, en tant que noy ague persona del auditori, que no vingues casi a plorar per lo be que tots li volien per lo quant havie fet per tots y per sa Patria y entre altres coses, digue dit Predicador de dit s.r que li ere vingut a notitia y cosa molt certa, que aventse dexat dir una persona molt grave que encara lo veuria sententiat y venintho a saber lo dit s.r diputat non feu ningun cas sino que dexa la venjança en mans de Deu nostre s.r y al cap de poch temps quant los amotinadors anaven cremant casas y degollant traydors entenent ell dit s.r diputat que anaven un die a voler degollar esta tal persona, que li avie dit aqueix pesar y que li volien cremar casa, aná ell dit s.r deputat en persona y se posà devant dita casa dient, ab gran affectio a dits amotinadors: «Germans, feume pler no danyeu a esta casa que corre per mon compte» posposantse a tots danys y perills li podien succehir y los amotinadors per ferne pler a dit s.r Diputat perquels ho pregave per lo be tothom li volie, per lo tant feye per sa patria li tingueren respecte y cortesia que nou feren sino que sen anaren. Obra christiana y de gran pietat, y servar lo manament de Deu de amar a nostres enemichs, que realment sols aquexa tant santa obra ademes de moltas altras axi de almoynes com altrament a pobres y religions pobres feye se ha de creurer piament goza de la gloria celestial. Y acabat lo offici que fonch entre una y dos passat mitg die lo enterraren en dita capella *anima eius requiescat in pace.*

Dit die lo despres lo dinar los s.rs Consellers a las 3. hores anaren al hospital general a ohir lo sermo y miserere y apres ab los Adm.ors sercaren las cambrades dels malalts y malaltes en la forma acostumada.

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts.

DISAPTE a IJ de dit. — En aquest die se tingue Juy de prohomens partint de la present Casa de la Ciutat, anant en esta forma per no haverhi sino tres s.rs consellers, ço es devant, en cap y quint aportant en lo mitg un s.r militar de dit Juy de mes edat, E apres anaven los de dit Juy ço es militars, Ciutadans, y Artistas, a ma dreta, mercaders y menestrals a la squerra E darrera lo dit Juy de Prohomens anave lo s.r conseller segon aportant a son costat dos s.rs un militar y un Ciutada de dit Juy, y arribats dalt en la preso se assentaren los s.rs Consellers y veguer en son acostumat lloch estant lo s.r veguer en lo mitg entre en cap y segon y lo quint al extrem de la ma dreta y lo mag.ch micer Torres Assessor del veguer lo primer del scon ahont stan assentats los s.rs militars y Ciutadans com es costum. E alli en dit Juy de Prohomens fonch treta una dona per Alcabota dita, la Mare ollera, y aquella votada per dit Juy de Prohomens en la forma acostumada fonch trobada esser estada condemnada a cent assots y portar mitra en lo cap y desterrada per sinch anys de la Vegueria streta de Bar.na: y acabat dit Juy de Prohomens sen tornaren a la present casa de la Ciutat del mateix modo que al venir.

Juhí de prohomens.

DILLUNS a IIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers per serhi convidats de part dels s.rs Diputats y Ohidors del general de Cathalunya anaren lo demati a las 9 hores a la Deputacio ab las gramallas de raxa negre per lo aniversari per la anima del molt Ill.e s.r D.r y canonge Pau Claris Diputat que fonch Ecclesiastich lo qual se celebra ab molt gran solemnitat y predicà lo molt R.nt P.e fr. Sala y Berart de la orde de s.t Augusti. Los s.rs consellers stigueren assentats en los banchs que alli son junt ab los s.rs Diputats tenint los s.rs Consellers la precedentia, si y conforme se fa lo die de s.t Jordi, y axi mateix al recivo y al anarsen, com dit die.

Funerals del Ille. y Rnt. Sor. Dor. Pau Clarís a la Diputació.

DIVENDRES a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo despres dinar al Hospital general a ohir lo sermo y miserere y sercaren les cambrades dels malalts y malaltes ab los administradors de dit Hospital y apres anaren als perdons de s.t Llatser.

Hospital general: sermó y miserere y visita als malalts.

Festa de St. Pacià. — Extraccio de Diputat ecclesiàstich.

Dissapte à VIIIJ.° de dit.—En aquest die festa de s.^t^ Patiá a las 10. hores ans del mitg die se feu extractio en la Deputacio de Diputat Ecclesiastich per lo residuum en lloch y per mort del molt Ill.^e^ s.^r^ D.^r^ y Canonge Pau Claris y fonch extret lo molt R.^nt^ s.^r^ fr. Don Joseph Soler Prior y canonge de la s.^ta^ Iglesia de la Seu de Urgell cosí germa de dit s.^r^ d.^r^ Pau Claris, y insiculat en dit lloch per ell.

Conferencia dels Sors. Diputats y Consellers en Casa de la ciutat.

Dimarts a XIJ. de dit. — E aquest die los s.^rs^ Diputats y Ohidors vingueren en la present casa de la Ciutat a tenir conferentia ab los s.^rs^ Consellers: lo modo del ceurer fonch com en altres diadas de atras.

Nova visita de Mr. de La Mothe als Srs. Consellers.

Dimecres a XIIJ. de dit. — En aquest die vingue en la present casa de la Ciutat mossur de la Mota, fonch rebut y assentat conforme la altra primera visita feu als s.^rs^ consellers los dies de atras.

Vigilia de la festa de Sta. Madrona: festes y alimaries públiques en referiment de gracies per la victoria de Montjuich.

Dijous a XIIIJ. de dit. — En aquest die a la tarde tocada la Ave Maria se feren grans alimaries per tota la Ciutat y en algunes torres fora della per ser la vigilia de la gloriosa Verge y Martyr s.^ta^ Madrona en refferiment de graties de la victoria alcansada de Deu nostre s.^r^ per sa Divina intercessio contra los Enemichs castellants en la montanya de Monjuich a 26. de Janer proppassat y en particular dit vespre la Ciutat en la casa y capella de dita gloriosa s.^ta^ en dita montanya, y feu fer grans alimaries y festes axi tirant molts cuets boladors, com galejant ab mosquets y arcabussos, y sonant la musica de la Ciutat de trompetas y menistrils que fonch per tots molt alabat, y tambe lo farell, o, torra de Monjuich, feu moltas alimaries tirant tambe molts tirs dels pedrers, arcabussos y mosquets y succehi un miracle dit vespre en dita torra o farell, que stant assentat un home sobre un barril de polvora tenintlo cubert ab sa capa si posà foch impensadament de tal manera que feu bolar lo home en alt cremantli la capa y balons y ell no rebe ningun dany graties al s.^r^ y a nostra s.^ra^ ss.^ma^ y a la gloriosa s.^ta^ Madrona.

Fet miraculos en la torre de Montjuich.

Festa de Sta. Madrona.

Divendres a XV. de dit. — En aquest die festa de la gloriosa y Martir s.^ta^ Madrona los s.^rs^ consellers lo demati a las 8. hores ab sos prohomens se ajuntaren al porxo de s.^t^ Jaume e de alli anaren a la Seu ahont ohiren lo offici ques digue molt solemne per dita festa assentats dalt en lo altar major en los banchs que alli la Ciutat te a la part del Evangeli: y al cap de un rato y arribaren los s.^rs^ Diputats y ohidors, los quals stigue-

ren assentats en los altres banchs de la Ciutat a la part de la Epistola.

Professó general.

Dit die despres dinar los s.^{rs} consellers ab dits Prohomens se ajuntaren a las 2. hores en lo dit porxo de s.^{t} Jaume. E de alli anaren en dita seu per acompanyar la proffesso general com la de Corpus si y conforme se feu lo die de la gloriosa verge y Martir Sta Eulalia a 12. de febrer proppassat accepto que noy aná pendon. Y los s.^{rs} Consellers ab un prohom portaren les vares del thalem en dita proffesso y los s.^{rs} Diputats y ohidors del bras militar y anaren tambe del mateix modo de la dita proffesso de s.^{ta} Eulalia. Y per quant en dita proffesso de s.^{ta} Eulalia, los s.^{rs} obrers de la Ciutat noy anaren en dita proffesso perço que se mogue entre ells y los s.^{rs} prohomens dels s.^{rs} consellers controversia aserca del lloch hont avien de anar devant del thalem en dita proffesso ço es los dits obrers despres del pendon los mes acostats al thalem, y los dits Prohomens pretenent lo contrari, ço es que ells avien de anar en dit pendon despres de dits obrers los mes acostats al thalem; de tal manera que sentintse dits obrers gravats de asso donaren una suplicatio en scrits al savi consell de cent la qual, llegida y proposada en dit consell fonch per aquell a 5. de dit deliberat que en qualsevol proffesso, o, se porte pendó, o, no en aquella tinguen los ma.^{chs} obrers son lloch devant la custodia inmediadament. E axi anaren dits s.^{rs} Obrers en virtut de dita deliberacio en son lloch devant la custodia apres dels s.^{rs} prohomens dels s.^{rs} consellers quils anaven devant de dits obrers si y conforme van lo die de la proffesso del Corpus, en la qual professo aportaren en la custodia lo cos y s.^{tas} reliquies de dita gloriosa s.^{ta} Madrona per star depositada de present dies fa en la dita Seu. Aguey gran concurs de gent per los carrers ahont passà la dita proffesso y las finestres molt entoldades y entapissades y tambe per las plassas y carrers per hont passà dita proffesso staven moltas companyas ab sas banderas tirant y galejant al passar la s.^{ta} gloriosa, si y conforme se feu en la dita proffesso de s.^{ta} Eularia a 12. de dit proppassat mes de febrer.

FONTANELLA conceller en cap.

Conferencia dels Sors. Consellers y Diputats en la Diputació.

DISAPTE a XVJ. de dit. — En aquest die los s.^{rs} conselles anaren a la Deputacio a tenir conferentia ab los s.^{rs} Diputats y Ohidors: feuse en lo del ceurer, com los dies de atras.

Administració de justicia: reforma.

DIMARTS a XVIIIJ. de dit. — En aquest die fonch deliberat per lo savi Consell de Cent, que los apuntaments fets en materia de Justitia legits en dit Consell fossen posats en executio accepto lo capitol tocant en lo del Juy de Prohomens al que toca als militars y que gozan de privilegi militar, que se fes y observas con fins assi se havia fet y observat y que laltre deliberacio feta per dit consell los dies atras tocant a dit Juy de Prohomens en contrari desta fos revocada y anullada com lo dit consell la revocá y anullá y que en lo marge de la ma corrent de las desliberations fos feta expressa mentio en dita jornada, de la revocatio de aquella. (1)

Hospital general: sermo y miserere y cerca de les cambrades dels malalts.

DIVENDRES a XXIJ. de dit. — En aquest die los s.rs Consellers lo despres dinar anaren al hospital a ohir lo sermo y miserere y apres ab los Administradors sercaren las cambradas dels malalts y malaltes y apres anaren als perdons de s.t Llatser.

Diumenge de Rams.

DIUMENGE a XXIIII. de dit. — En aquest die Diumenge de rams los s.rs Consellers anaren lo demati a les 8. hores a la Seu a la benedictio dels rams la qual donà mon s.r R.m Bisbe de Barcelona en la forma solita.

Arribada de Mr. d'Argenson, Conseller d'Estat y Intendent general de Catalunya.

DILLUNS a XXV. de dit. — En aquest die arriba y entra en la present Ciutat lo despres dinar a las 5. hores lo s.r mossur de Argenson Conseller en los consells de stat y privat del Christianissim Rey de França enviat per sa Mag.t per intendent de la Justicia, politia y dels diners per las armadas per terra y per mar de Cathalunya y pera que se provehesca ab auctoritat al pagament de las tropas y tenirles ab la disiplina qual conve.

Anada de Mr. d'Argenson a la Diputacio.

Dit die y encontinent de esser arribat lo dit mossur de Argenson aná a la Deputacio.

Embaxada de benvinguda dels Sors. Consellers a dit Intendent.

Y lo mateix die los s.rs consellers li enviaren dos cavallers apres de ser arribat a donarli la benvinguda en sa casa de part desta Ciutat y satisfatio, de que quant los s.rs cavallers isqueren fora Ciutat, trobaren que ja ere entrat en ciutat.

Visita de Mr. d'Argenson als Srs. Consellers.

DIMARTS a XXVJ. de dit. — En aquest die demati a las 10. hores vingue en la present casa de la ciutat lo dalt dit mossur de Argenson a fer visita als s.rs consellers, y los s.rs Consellers lo reberen a la porta de la histancia del trentenari y lo assentaren entre lo s.r Conseller en cap y ters; dit mossur de Argenson feu sa Embaxada la qual explicà de paraula tota en

(1) V. la copia de dits apuntaments y de la deliberació del Concell en l'*Apèndix* XXXII

llati molt copiosa y lo s.r Conseller en cap lo d.r micer Pere Joan Fontanella li tornà aquella tambe en llati apres de haverli dit unes paraules en catala ab molta eloquentia y sabiduria.

Dit die mori Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona Sindich desta Ciutat home de gran intelligentia de las cosas della que ha dexades scrites moltas memories de cerimonies com altres de dita ciutat, ferenseli dir les 25. missas de *Requiem* acostumades per sa anima y 3. dies se tingueren tancades les portas sols obertas las portalletas de dita casa, com es costum de qualsevol official de dins della, *anima eius requiescat in pace amen.*

Mort d'Esteve Gilabert Bruniquer, notari y Síndich de la Ciutat.

Dit die a la tarde se tingue consell de Cent en lo qual foren legides dos cartes del christianissim Rey de França donades per dit mossur de Argenson als s.rs Consellers lo mateix die la una apres la altre las quals son del thenor seguent.

✠

«Charissims y bons amichs: encara que despres de vostra declaratio contra lo Rey de Hespanya hajam rebut molts senyals segurs de vostra affitio a esta corona y a la gloria de nostres armes, nosaltres no obstant no podiem rebrer un effecte de mes consideratio y que mes nos obligas que aquell de la donatio que desijau fernos de vostre stat y vehent clarament, que aquest generos designe no proseheix sino de una inspiracio Divina y de vostres moviments bons, tenim a be, remetentnos sempre a sas justas y s.tas intentions de acceptar ses offertes: pera aquest effecte havem resolt de enviar lo s.r de Argenson Conseller en nostres consells de stat y privat en ves vosaltres per ascoltar y ohir los primers tractes y propositions que fareu sobre de asso haventli donat poder de convenir y tractar ab vosaltres remetentnos a sa capacitat y bona directio, asseguraren solament quant stimam y tenim a grat vostra donacio ab tanta sinceritat y franquesa, son provas manifestas de una bona voluntat a la qual farem que correspongue a la nostra desijant que los pobles stiguen llanament y enterament assegurats; tambe tenim que dirvos que havem comes al dit s.r de Argensòn lo carrec de intendent de la Justicia, politia, y dels diners per nostres armades per terra y mar per Catalunya y pera que se provehis ab auctoritat al pagament de las tropas y tenirlas ab tal disiplina que Nos non tingam quexa alguna. Perço volem

Carta de Christianíssim Rey de França. (Aceptant la donació de Catalunya.)

pregarvos de posar fe y credit a tot lo que dit s.r de Argenson vos podra dir de nostra part y de considerarlo com a persona de qualitat y merits particulars ab qui tenim plena y entera confiança, sobre asso pregarem a Deu vos tinga charissims y bons amichs en sa S.ta y digna guarda, escrita en S.t German en Laye a 19. de febrer — 1641.

Louis.

Sublet.»

✠

Altra Carta del Christianissim Rey de França.

«Charissims y bons amichs: la voluntat y intencio que sempre tenim de assistir als opresos, y tant mes a aquells ques posan baix de nostra protectio nos ha fet pendre resolutio de enviar y deputar lo s.r de Argenson conseller en nostres consells de stat ab qui tenim una particular confiança per donarvos lo parabe de la victoria assenyalada guanyada sobre dels enemichs en Monjuich, y assistirlos segons sa prudentia y experiencia que ha alcançada en moltas negotiations en totas las quals nos ha molt be servit: ell vos dira mes llarch nostras bonas intentions aserca de vosaltres y los negocis de quel havem carregat pera quen sentiau los effectes, havem rebut ab contento vostre affitio en ves esta corona y a la gloria de nostres armes sobre que havem enviat al dit s.r de Argenson pera dirlos nostre sentit al qual desijam que prengau crehencia y fe a tot lo queus dira de nostra part com tambe asseguran tvos de una bona voluntat y afficio extraordinaria de nostra part enves vosaltres perço no farem la present mes llarga pregant a Deu queus tinga, Charissims y bons amichs en sa s.ta guarda. Escrita a Fontanibleu a 24. febrer *1641*.

Louis

Boutillier.»

Programa de les festes per haver acceptat lo rey de França la donació del Principat.

Les quals dos cartas llegides y ohidas fonch per lo dit Consell deliberat que en alegria y contento havia rebut esta Ciutat de la acceptacio feta per lo Christianissim Rey de França de la donatio desta Provincia de Cathalunya lo die de dema fossen fetes tres salvas Reals per tots los baluarts desta Ciutat la una demati, la altre a mitgdie y la altre al toch de la Ave Maria y apres los tres dies de las festas de Pasqua de Resurrectio proxim vinents alimaries per tota la Ciutat y apres *Te Deum laudamus* per dins la Seu.

DIMECRES a XXVIJ. de dit. — En aquest die demati a las 10. hores se feu lo jurament del s.r Joan Fran.ch de Malgar de veguer desta ciutat elegit y creat per los s.rs consellers, votat per scrotini per lo savi Consell de Cent los dies passats: lo qual jurament se feu en esta forma ço es que los s.rs consellers de casa la Ciutat anaren al porcho de s.t Jaume e alli lo s.r Veguer per no portar encara la vara se assentà al costat apres del s.r conseller quint als pedrissos del porxo de s.t Jaume que alli son vers la part de la font: feuse la graduacio per lo s.r Conseller segon y obrers de la Ciutat y un militar y cavaller anant quiscun s.r Conseller ab son bordo agraduats anant lo dit s.r Malgar al extrem de la ma squerra del s.r Conseller en Cap anan de dit porxo de s.t Jaume fins dalt a las escalas de s.ta Agata ahont lo dit s.r Malgar presta lo jurament y sacrament y homenatge en ma y poder del mag.ch micer Balthesar Bravo Balle de Barcelona stant alli tots axi lo dit Balle com los s.rs Consellers y Veguer en peus sens averhi cadira alguna estant en lo mitg y precehint aquell interim del jurament lo dit Mag.ch Balle per representar les hores la persona del s.r Rey: y prestat lo dit s.r Malgar lo dit jurament y sagrament y homenatge lo dit s.r Balle de ses propries mans li dona y encomanà la vara de Veguer y ab la matexa graduatio anant empero les hores lo dit s.r Malgar ab sa vara com a Veguer a la ma dreta del s.r conseller en cap pera tocarli la precedencia, tornaren en la present casa de la Ciutat a hont en los assientos tingue lo dit s.r veguer la precedentia del s.r conseller en cap. E alli prestà altre jurament en ma y poder de dit s.r Conseller en cap. E per quant ab la matexa graduatio apres de prestat dit jurament havien de anar de la present casa de la Ciutat a la Cort del s.r veguer per la possessio no fonch possible poderhi anar ab esta forma per lo tant plogue, sino que y anaren a pendrer la dita possessio lo dit s.r veguer ab lo s.r Fran.ch Soler conseller segon y altres ab un cotxe.

Jurament y possessio del nou Veguer.

Pluja.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest die, Dijous s.t los s.rs Consellers lo demati a las 9. hores anaren a ohir lo ofici a la seu lo qual digue de Pontifical lo R.im Bisbe de Barcelona y los s.rs consellers combregaren com es costum quiscun any per tal die, y al anar a posar nostre s.r al moniment, los s.rs consellers ab un prohom portaren las vares del thalem anant en esta forma ço es a las 3. vares darrera, en cap al mitg, ters a ma

Dijous Sant.

dreta, quint a ma squerra: a las tres vares de devant segon al mitg quart a ma dreta, y lo Prohom a ma squerra y quant foren dalt en lo moniment posant nostre s.r al moniment lo s.r Bisbe pujaren los s.rs consellers y prom a fer testimoni. E apres los s.rs consellers sen anaren sens acompanyar lo dit s.r Bisbe, no obstant agues dit de Pontifical per quant en estos dies per ser de tristor nos fa ningun acompanyament.

Visita dels monuments per los Sors. Consellers.

Dit die despres dinar a las 2. hores los s.rs Consellers ab las gramallas de raxa negre se ajuntaren en la present casa de la Ciutat, e de alli acompanyats dels officials de la casa anaren a sercar alguns moniments. E apres veren la proffesso dalt en lo altar major en son acostumat lloch.

Divendres Sant.

DIVENDRES a XXVIIIJ. de dit. — En aquest die, divendres Sanct los s.rs Consellers lo demati a las 9. hores tornaren a la seu a ohir lo offici, feuse la adoratio de la s.ta vera creu la qual anaren los s.rs consellers a adorar ab las faldas rosegant de dos en dos y lo s.r Prohom cavaller ab lo s.r Conseller quint fent las 3. reverenties y al anar a traurer nostre s.r del moniment y al tornar del moniment no es costum ferse portar las faldas sino que las portan plegades sobre del bras per reverentia, portaren lo thalem en la matexa forma de ayr y apres anantsen los s.rs Consellers de la Seu tampoch no feren ningun acompanyament per la matexa raho.

Professó de la Santa Espina.

Dit die despres dinar a las 3. hores los s.rs consellers tornaren a la Seu per la proffesso de la s.ta Spina en la qual juntament ab lo prohom portaren les vares del thalem del mateix modo que lo mati. Y apres veren alli la proffesso de nostra s.ra de la Soledat.

Benedicció de les Fonts.

DISAPTE a XXX de dit. — En aquest die disapte de Pasqua los s.rs Consellers anaren lo demati a las 8. hores a la seu per la benedictio de las fonts y al Gloria: feuse ab la forma solita de altres anys.

Pasqua de Resurrecció.

DIUMENGE XXXJ. de dit. — En aquest die festa de Pasqua de Resurrectio lo demati a les nou horas los s.rs consellers se aiuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jaume y de alli anaren a la seu ha hont ohiren lo offici en son acostumat lloch.

Alimaries per haver acceptada 'l rey de França la donacio del Comtat de Catalunya.

Dit die a la tarda se feren alimaries per tota la ciutat per la nova de la acceptatio del Rey christianissim de Fransa de la donacio del comptat de Cathalunya.

ABRIL

DILLUNS lo primer. — En aquest die segona festa de Pasqua a la tarda se continuaren les ditas alimaries. Segona festa de Pasqua — Seguexen les alimaries

DIMARS a IJ. de dit. — En aquest die tercera festa de Pasqua los s.rs consellers anaren lo demati sens promens a la seu per lo *te Deum laudamus* de dita acceptatio del Rey christianissim los quals stigueren assentats alt al altar maior a la part del Evangeli y forenhi tambe los s.rs deputats y ohidors del general de Cathalunya los quals stigueren assentats a la altra part de la Epistola ha hont ohiren lo offici: y acabat aquell se feu lo *te Deum laudamus* per dins la seu y los s.rs consellers y deputats anaren darrera del gremial ço es consellers a ma dreta y deputats a ma esquerra excepto que en lo mig dels s.rs consellers quart y quint anave lo s.r ohidor real per no ser sino 4. per ser vuy fora los s.rs deputat real y ohidor militar: y dit die a la tarda se continuaren les dites alimaries. Terça festa de Pasqua.— *Te-Deum laudamus* per dita acceptació. Derrer dia de les alimaries.

DIVENDRES a V. de dit. — En aquest die per quant tocave al stament mercantivol puiar ha fer la guarda ab bandera alt a la montanya de Monjuych noy puiaren sino quey enviaren 50. homens de la millor gent pogueren trobar pagats de ma y de bossa sens bandera restant aquella en la llotia tenint en ella lo cuerpo de guardia ab la forma solita y pera posar la gent a sos puestos y las postas y puiaren mossen Sagimon Damians deffenedor y mossen Damia Vilardaga y mossen Leonart Serra mercaders caps de squadras qui foren extrets a la sort. Guarda de Montjuich per l'estament mercantívol.

DILLUNS a VIIJ. de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren lo demati a les nou horas a la iglesia de s.t Fran.co de Paula per ferse la festa de dit s.t ha hont ohiren lo offici y al donar de la pau la dona lo diaca als s.rs consellers. Festa de St. Franco. de Paula.

DIMARS a VIIIJ.o de dit. — En aquest die los s.rs deputats y ohidors vingueren en la present casa de la çiutat ab massas altas per tenir conferentia ab los s.rs consellers y sels dona en lo assiento la ma dreta com altres vegades y en la deputatio la ma dreta als s.rs consellers com axi se es sempre observat. Conferencia dels Sors. Diputats y Consellers en Casa de la ciutat.

DIJOUS a XJ. de dit. — En aquest dia partí lo S.r Conceller ters lo d.r Pere Joan Rossell Coronell del tercio de la present Ciutat a les quatre horas de la tarda per la vila de Monblanch Partida del Sor. Conseller terç a la plassa d'armes de Montblanch.

ahont es la plassa de armas del Exercit de Catalunya acompanyat de doscents mosqueters y dos companyias de Cavalls de la present Ciutat y de alguns cavallers particulars de la present Ciutat anant al devant lo trench de la Artilleria.

Execució de la sentencia contra Joana Ollera.

DISAPTE a XIIJ. de dit. — En aquest die fou exequtada la sentencia promulgada contra Joana Ollera viuda la qual fou condemnada per lo Juy de Proms de la present Ciutat a cent assots y desterrada per tres anys.

Administradors de la Taula: jurament.

E aximatex dit dia juraren en casa de la ciutat mossen Phelip de Boxadors y Casademunt donsell y Rafel Farran mercader taulers eo administradors de la taula de la present ciutat per lo regiment de son bienni de taulers y despres anaren los s.ors consellers ab dits taulers graduats a llotya a ubrir taula y alli feren pagaments, e anaren graduats en esta forma: ço es lo s.r conseller segon per absensia del s.r Conseller en cap ab lo comenador de Negro Ponto don Fheliph Sabater precehint dit s.r conseller a dit Comenador y al mig anave lo recebidor de la religio de s.t Joan, e apres anave lo s.r Conseller quart ab lo dit tauler militar al cap del bordo y apres lo s.r conseller quint ab lo tauler mercader interposant entre ells ciutedans y militars.

L'estament mercantivol resol fer la guarda a Montjuich quan los sia ordenada per los Sors. Consellers.

E tambe en aquest dia vingueren en casa la Ciutat los honorables deffenedors de la llotya de mar de la present ciutat Sagimon Damians y Bernat Gatell mercaders los quals de part dels honorables consols y Consell de vint de dita llotya reportaren als s.ors consellers una embaxada de paraula que contenia que lo stament dels mercaders havia tingut consell lo die present y en aquell se havia deliberat que lo stament mercantivol ha procurat sempre donar gust y contento a la present ciutat en tot lo que per part de la Ciutat los [es] estat manat y que en aquexa conformitat se ha resolt anar a fer guarda a la montanya de Monjohic tots los dies que per los s.ors consellers los sera ordenat y manat.

Aniversari de D. Pere de Moncada a la Llotja.

DIMARS a XVJ. de dit. — En aquest dia anaren los s.ors consellers al aniversari se selebra quiscun any en la llotya de la mar segons la pia institutio de Don Pedro de Moncada, y anaren ab les gramallers (sic) negres de raxa ahont oiren dit aniversari y sermo y asistiran tambe a dit offici los honorables Consols de dita llotya.

DIMECRES a XVIJ. de dit. — En aquest [die] per haver fugit de la preso lo die de air a la tarda Francesch de Court s.or de

s.[t] Pol cavaller françes lo qual estave pres en los carcers comuns de la present ciutat perço que essent mestre de Camp de la Provincia de Catalunya en la Ciutat de Lleyda contra lo exercit dels castellans se havia presumit que tractave per medi de una monya de pasarsen a la part del enemich y que tambe era entrat dins lo monastir per tenir tractes desonests ab dita monya y haventse ab dita fuga retirat al monastir de s.[ta] Catarina de la present ciutat, lo s.[or] Conseller quint juntament ab lo deputat militar qui es Fran.[c] de Tamerit y mossen Fran.[c] Joan de Malgar regent la vegaria de Barcelona acompanyats del d.[r] micer Vicens Carmona assessor de Casa de la Ciutat y alguns soldats mosqueters anaren en dit Convent, anant a ma dreta y lo s.[r] Conseller quint ab gramalla y ab massa devant, y lo s.[r] Deputat al mig y lo veguer a ma esquerra al cap del bordo de filera y havent dexat postes a totes les portes del Convent entraren a regonexer aquell y trobaren a dit s.[r] de s.[t] Pol amagat en lo galliner: y en lo punt lo s.[r] veguer se conferi en Casa la Ciutat juntament ab dit mag.[c] asessor de la present Casa en la qual suplica als s.[ors] Consellers juntassen alguns Promens de tots staments a effecte de veurer sis declararia somatent per extraurer del dit Convent al dit s.[r] de s.[t] Pol: y juntats que foren vuyt Prohomens de ventura dos de cada estament vingue en casa la Ciutat lo d.[r] micer Tapies advocat fiscal del Consell de Justicia erigit per los brassos generals y alli feu relatio de que dit s.[r] de s.[t] Pol entre altres delictes estave impetit de haver comes sacrilegi entrant en un monastir de Monyes en la Ciutat de Lleyda per tenir tracte illicit ab una monya, lo qual crim sempre que fos provat lo privava de qualsevol immunitat ecclesiastica, per lo que suplicave als dits s.[ors] Consellers y veguer declaressen sometent per traurel de qualsevol iglesia hont fos trobat: y axi fonch aconsellat per lo advocat y asessor de la Ciutat que tenia lloch en tal cas la declaratio de somatent. Y encontinent fonch votat primer per los dits Prohomens y despres per los s.[ors] Consellers ques declaras lo somatent com se declara *nemine discrepante*, reportant aquell un nuncio de la Cort del veguer desde casa de la present ciutat tocant tres voltes la anella de les portes de dita casa cridant crits de viafora somatent fins á la Iglesia de s.[t] Jaume tocant alli la campana en la forma acostumada, y desde alli ana fins al monastir de s.[ta] Catarina de hont en virtut de dita declaratio fou extret dit s.[r] de

Somatent per treurer un Cavaller de sta. Catarina.

S.t Pol per dit regent la vegaria y aportat y tornat en dites carcers comuns ab un cotxe rodat de molts soldats mosqueters y altres.

Matrícula de mercaders

DIJOUS a XVIIJ. de dit.—En aquest dia se feu en la present Casa la matricula dels mercaders y foren matriculats los seguents y devall scrits.

Simon Farrer
Joan Fran.c Gualdo
Pau Ricart
Pau Serrat
Joseph Porcia
Çebria Costa
} mercaders *1641*.

FONTANELLA conceller en cap.

Visita de presos.

DISSAPTE a XX. de dit.—En aquest dia anaren los s.rs Concellers lo cap y ters absents a la preso pera fer visita dels Presos com es costum y estigueren assentats de filera estant a ma dreta del S.r Conceller segon lo Mag.c Veguer de Barcelona y al costat del S.r Conceller quint lo Prior de la Cort de dit Mag.c Veguer y despres lo Assessor y Advocat de la Ciutat y despres de dit assessor los Concellers de Prior de dita cort del veguer per antiguitat de grau y a la altra part entre les dos finestres de la istancia ahont se te la visita estigueren assentats los dos Advocats de Pobres y lo Scriva Rational de la Ciutat: y assentats tots en dita forma se tingue la visita de Presos y manaren los S.rs concellers traurer a un pres qui per poca cosa estava detingut.

Mr. d'Argençon demana al Concell de Cent que al arribar la armada del Archebisbe de Burdeus, la ciutat saludi primer al estandart reyal

DILLUNS a XXIJ. de dit.— En aquest die se tingue Concell de cent en lo qual vingue lo S.r de Argensson del consell de Stat y Justicia del Rey Christianissim ab una enbaxada de part del Ex.m S.r Arcabisbe de Burdeus General de la armada naval de dit Rey Christianissim y assentat al costat del Prom mes vell militar se alssa y de peus explicà sa enbaxada y despres de explicada dona un paper que contenia la dita enbaxada lo qual es del thenor seguent:

✠

«Molt Ill.re Senyor.

Encara que VS. comforme los exemplars que es estat servit ensenyarme estiga en possessio de no saludar primer a las

armadas, estandars, ni personas reals, dient que aquex honor, y regalia la reserva per la persona de son Rey, y la de son primogenit, sino es en les ocasions que aparega a sa Mag.t dispensar en aço en favor de altres personas reals, com apar de dits exemplars que es cert aparexeran molt be a sa Mag.t, Apar tambe que com la armada naval de sa Mag.t christianissima de son orde es vinguda en estos mars pera socorrer a la present Ciutat y a tota la Provincia de les oppresions del enemich, y sabent yo com se que lo Senyor Archebisbe de Burdeus general de dita armada te orde expres de sa Mag.t de no saludar primer à ninguna Ciutat, Armada, ni estandart real per præheminent que sie, te occasio Sa Ex.ia reparar en saludar primer à esta Ciutat, per no contrafer als ordes que te de sa Mag.t y com esta difficultat nos pugua allenar haventse de consultar en Paris per haver menester molt de temps, que haventho de aguardar seria en gran dany de la Provincia me ha aparegut venir en persona à supplicar à VS. tinga a be en demostracio de la alegria te de la vinguda de dita armada, y dels bons successos ha tinguts en estos mars en benefici de la Provincia, que quant arribara en esta Ciutat sie servit manar saludar primer al estandart real de sa Mag.t per esta vegada tant solament, offerint a VS. que lo Senyor Archebisbe de Burdeus y jo li donarem cartas pera sa Mag.t supplicantlo ques done per servit de aquesta accio, que tinch per cert, aparexera be a sa Mag.t y que per lo esdevenidor reste VS. en sa antiga possessio, ademes de que gustarà VS. molt de conexer, y tractar al senyor Archebisbe, per veurer la gana te sa Ex.ia de acudir en tot lo que sie en servey de sa Mag.t de aquesta Ciutat y Provincia.»

E lo dit concell deliberà que saludas primer la present ciutat lo standart Real de dita armada quant arribara a la plaja de la present Ciutat en lo modo y forma y ab les salvetats y condicions contengudes en dita embaxada.

E axi matex dit dia vigilia de la festa de S.t Jordi los S.rs concellers lo ters absent a les quatre horas despres dinar acompanyats dels oficials de la present casa anaren en la diputacio: y quant foren en la diputacio pujats dalt en lo cap de la escala los hisqueren a rebrer los S.rs Diputats y Oidors posantse cada hu de ells a la ma esquerra de dits S.rs Concellers y los acompanyaren fins dins la sala ahont estava lo altar. E alli se assentaren en uns banchs vers la part de la Epistola al mes prop del

Vigilia de St. Jordi.

altar y casi al costat de dit banch en altre banch los Srs Diputats y oidors venint a tenir la ma dreta lo S.^{r} conceller en cap al Sr Diputat Ecclesiastich y en esta forma ohiren alli vespres: y acabadas aquelles los tornaren acompanyar del matex modo amostrantlos tota la casa fins al dit cap de la escala ahont se despediren.

Die de st. Jordi.

DIMARS a XXIIJ. de dit. — En aquest die festa de St Jordi los S.^{rs} concellers lo ters absent a les nou hores de demati anaren a la diputacio a ohir lo ofici de dita festa acompanyats de dits oficials: feuse lo recibo y assiento del matex modo que lo de ayr.

Festa de St. March. — Professó de les lledanies.

DIJOUS a XXV. de dit. — En aquest dia festa del glorios s.^{t} March demati a les vuyt ores anaren los s.^{ors} Consellers lo cap y terç absents, anaren a la seu y acompanyaren la professo de les ledanies mayors que ana al hospital General de s.^{ta} Creu ahont oiren lo offici assentats ab les cadires de vellut carmesi ab cuxins, al costat del s.^{r} Bisbe de Barcelona a la part del evangeli: y al donar de la pau la dona lo diaca al s.^{r} Bisbe y lo s.^{r} Bisbe als s.^{ors} Consellers y lo sotsdiaca la dona als del gremial a la altra part de la epistola.

Cònsols de la Llotja: extracció.

E tambe dit dia despres diner (sic) se tingue consell de Cent en lo qual se feu extractio de Consols de la lotya de mar y foren extrets los seguents.

mossen Fran.^{c} Puiggener donsell }
Fran.^{c} Roca mercader } consols de Lotya.

Sindich.

E tambe per mort de Steva Gilabert Bruniquer sindich de la present Ciutat fonch extret en sindich de la present ciutat Fran.^{c} Joseph Fontana notari de Barcelona qui era subsindich de dita Ciutat y renuncia lo offici de subsindich y fonch extret en dit offici Joseph Vendrell notari de Barcelona qui era ajudant de scriva rational y en lloch de dit Vendrell fonch extret Jaume Rondo notari de Barcelona.

Subsindich.

Pregaries per la guerra

DISAPTE a XXVIJ. de dit. — En aquest dia se comensaren a fer pregarias dins la present ciutat per lo bon succes de la guerra contra los castellans son en Tarregona y altres parts del Camp, y se tragué lo s.^{im} Sagrament en la seu ahont anaren los s.^{ors} consellers: y per no seri lo s.^{r} Bisbe sen tornaren feta oratio sens oir lo offici.

FONTANELLA conceller en cap.

DILLUNS a XXVIIIJ. de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual se feu electio de Batlle General de Catalunya [per] lo molt Ill.e Concistori del s.ors Consellers de la present ciutat per possehir ja la present ciutat la Casa de la batllia General drets y emoluments de aquella en virtut de la special obligatio donada per lo s.r Rey de Castella en lo acte del emprestich de 11.000 ℔ ℘ fet per la present ciutat lo any 1632.

Electio de Batlle General de Catalunya.

MAIG

DIMECRES al primer. — En aquest die los S.rs Concellers a la tarda se juntaren en casa de la Ciutat ab lo estament dels Ciutedans per fer la matricula dels Ciutedans y per no haver ningu demanada la matricula no sen passa ningu.

Matrícula de ciutadans.

DIJOUS a IJ de dit. — En aquest die a la tarda anaren los S.rs Concellers lo Cap y ters absents a la batllia general ahont juraren com a Batlle general que lo concistori es estat elegit per deliberacio del savi concell de Cent a XXVIIIJ de abril passat y estigueren assentats en la istancia de concistori de la batllia ab ses cadires juntament ab Micer Vicens Carmona assessor de casa la Ciutat lo qual elegiren per assessor de dita batllia general fins a tant que lo savi Concell de cent haja feta nominacio de assessors y tanbe anomenaren per procurador fiscal de dita batllia a Fran.c Joseph Fontana Sindich de dita Ciutat per dit interim. Y alli en forma de concistori ministraren justicia a les parts.

Jurament de Batlle General.

E tanbe en aquest die vingueren en lo port de la present Ciutat dos galeres de la armada del Rey Christianissim les quals donaren noticia com lo Ex.im S.r Arcabisbe de Bordeus general de dita armada Real passava per la plaja de la present Ciutat de passada sens tocar al port de la present Ciutat per tenir orde de son Rey de anar a tota diligencia ab dita armada sobre Tarragona ahont son los dos Exercits de dit Rey christianissim y del Rey de Castella. E axi encontinent los S.rs Concellers ordenaren a Mossen Fran.c Joan de Vergos donzell y a micer Jacyntho Fabregas ciuteda que de part de la present Ciutat anassen a dit S.r Arcabisbe de Burdeus a donar la ben vinguda: y encontinent dits S.rs Fran.c Joan de Vergos, y Micer Jacyntho Fabregas per part de la present Ciutat y don

Embaxada al sr. Archebisbe de Bordeus en mar.

Enrrich Senmanat y Mossen Jaume Damians Ciuteda per part del general de Catalunya se enbarcaren ab una de les dites dos galeres juntament ab lo S.r de Argensson y anaren en seguiment de dita armada la qual trobaren altamar tres llegues lluny y desanbarcaren dits enbaxadors de dita galera y entraren en un galio molt gran en lo qual anava dit S.r Arcabisbe de Burdeus y en lo punt foren pujats a dit Galio dit S.r Arcabisbe los isque a rebrer al abre mestre de dit vaxell y aqui tots denpeus li donaren llurs enbaxadas es a saber primer los enbaxadors del general despres los de la Ciutat Explicant en elles lo gust y contento tenia tota esta Ciutat y provincia de la vinguda de Sa Ex.ia, ab sa Real Armada del que se prometia tot bon exit ab nostres successos. Oferintse esta Ciutat servirlo en tot lo que Sa Ex.ia los vulla manar de son gust y servey. Y lo dit S.r Arcabisbe ohides dites enbaxades respongue a elles que li pesava molt no poder desanbarcar de present a la present Ciutat per tenir orde particular de son Rey de anar a tota pressa a fer una certa faccio en la plaja de Tarragona Y que estiguessen certs tota esta Ciutat y Provincia que per sa part nos faltara en cosa que sie en benefici de aquella, y en servey de son Rey y que de son animo sen prometan tot bon succes. E apres se retiraren tots junts a uns camerins eran a la popa de dit vaxell y alli se assentaren y dit S.r Arcabisbe los mana donar una molt bona collacio de confitures: y al cap de alguna hora dits s.rs enbaxadors se despediren de dit S.r Arcabisbe y se enbarcaren en la galera capitana de França y poch a poch tota la armada junta que eran catorse Galeras y vint y sinch naus vingue en vista de la present Ciutat y al que fou poch antes de arribar al endret del baluart de llevant tira y saluda la present Ciutat la dita armada ab vint pessas de artilleria de tots los baluarts y despres tiraren totes les dites galeres y vaxells tornant la salut a la present Ciutat y per consolacio y alegria del Poble mana dit s.r Arcabisbe que les galeres entrassen com en efecte entraren en lo port de la present Ciutat restant dit S.r Arcabisbe altamar enbarcat ab dit Galio.

Saluts de la ciutat a la armada de França.

Visita dels Sors. Consellers a la preso.

DISAPTE a IIIJ. de dit. — En aquest dia anaren los s.ors Consellers a la visita de la preso en la forma acostumada asistintlos lo mag.ch veguer Prior de veguer y Consellers de prior, y manaren en dita visita traurer a un pres que no se li havia pogut provar ninguna cosa del que era estat impetit.

Diumenge a V. de dit. — En aquest dia anaren los s.ors consellers al hospital General de s.ta Creu y oiran lo offici de la festa de s.ta Creu que en aquest dia se feu en dit hospital. Festa de Sta. Creu a l'Hospital general.

Dilluns a VJ. de dit. — En aquest dia comensaren les proffessons de les lledanies y per que tot lo mati plogue se feu la proffeso per lo claustro de la seu y noy asistiren los s.ors consellers. Professons de les lledanies.—Pluja.

Dimarts a VIJ. de dit. — En aquest dia ana la professo de les lledanies a dir lo offici a s.t Pere la qual acompanyaren los s.ors consellers y oiren alli lo offici assentats al costat del s.r Bisbe de Barcelona a ses cadires y cuxins de vellut carmesi a la part del evangeli: y al donar la pau la dona lo diaca al s.r bisbe y lo sotsdiaca a la altra part als del gremial. Idem.

Dimecres a VIIJ. — En aquest dia ana la proffesso de les lledanies a dir lo offici a s.t Miquel la qual acompanyaren tambe los s.ors consellers y feuse com en lo die antecedent. Idem.

Dijous a VIIIJ. de dit. — En aquest dia festa de la Assensio del S.r se ajuntaren los s.ors consellers demati ab sos prohomens a les 8. ores al porxo de s.t Jaume y de alli anaren a la seu ahont oiren lo offici alt al altar mayor a la part del evangeli asentats ab los banchs de la Ciutat que alli son. Festa de la Ascensió.

Divendres a X. de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual vingue una embaxada ab masses altes dels s.ors Deputats del General de Catalunya, en rao de serts apuntaments que havian minutats concernents als pactes que lo Rey christianissim a de jurar lo die de son jurament en Barcelona, la qual embaxada esta insertada en la ma corrent de la scrivania mayor. (1) Embaxada dels Sors. Diputats al Concell de Cent en rahó dels pactes que deu jurar lo rey cristianíssim a Barcelona.

---

(1) Heus aquí lo que ab referencia a aqueix important afer apareix en l'acta del Concell de Cent tingut dit dia: — «... E antes de votar sobre la materia proposada los srs. Consellers tingueren intelligentia com de fora hi havia una enbaxada de part dels molt Illes. srs. Deputats del general reportada per fra Don Francisco Monpalau monjo de Ripoll, lo noble Don Pedro de Aymerich y de Cruilles y mossen Hyacintho Fabregas ciuteda los quals obtinguda licentia entraren en concell, y assentats dits embaxadors en son degut lloch y explicada aquella de paraula la donaren en scrits juntament ab los pactes se an de fer ab lo Rey Christianíssim de Fransa y copia de la propositio feta en los brassos generals tinguts en casa de la Deputatio à 30. de Abril *1641.* la qual Enbaxada es del tenor seguent. «Molt Ille. Sr. Los Deputats del general del Principat de Cathalunya despres de haver conferit ab los molt Illes. srs. consellers, personas eletas anomenadas per los dos concistoris inseguint la deliberatio de Brassos de 23. de Mars prop passat, y ab los assessors y advocat fiscal del general y advocats de la ciutat los pactes posats en la resolutio de Brassos tinguts à 23. de Janer ab los quals posaren a la obedientia del Rey Christianíssim nostre sr. (que Deu guarde) lo present Principat y Comtats y V. S. esta ciutat, y tantbe ab les trentasis persones dels tres staments y ab les setse que V. S. per aquest effecte elegí reportaren aquells, ajustats ja ab lo sr. de Argenso

Visita a la preso.

DISAPTE a XJ. de dit. — En aquest dia anaren los s.[ors] consellers a fer la visita en la preso en la forma acostumada de altres disaptes.

FONTANELLA conceller en cap.

Festa de st. Pons.

Acte posessori de Balle General.

DIUMENGE a XIJ. de dit. — En aquest dia per quant era consuetut antiga y sempre observada que lo Batlle General de Catalunya o son lloctinent acompanyat dels mag.[chs] Asessors y demes officials de dita Ballia General anaven a oir lo offici a la capella de s.[t] Pons fora lo portal nou lo die se fa la festa en dita capella de dit glorios s.[t] Perço los s.[ors] Consellers acompanyats

---

als brassos generals tinguts à 30. de Abril prop passat, en los quals se prengue la resolutio ques legirá a V. S. ab dits pactes juntament ab les addicions que en las juntas de las trentasis personas y setse[na] per V. S. nomenada se son posades apres de haver legits los apuntaments del molt Ille. bras militar y altres donan ne raho a V. S. y supplican sien servits obrar en conformitat lo mes convenient al benefici dels Principat y Comptats, y de V. S.» = Copia de la Propositio feta en los brasos: «Molt Ille. Sr. Havem conferit ab los mols Illes. srs. Consellers persones eletas Assessors Advocat fiscal de la present Casa y advocats de Casa de la Ciutat los pactes que V. S. fou servit posar en la resolutio de brassos tinguts à 23. de Janer prop passat ab los quals nos posarem a la obedientia del Rey Christianíssim nostre senyor (que Deu guarde) y altres concernents al benefici publich, y tantbe ab lo sr. de Argenson, y apres de haverlos ajustats ab sa s.ª havem tantbe conferit aquellas ab les personas de la trentasisena y los Srs. Consellers y ab la setsena per dit effecte anomenada als quals ha aparegut estaven ajustats a benefici del Principat y Comtats y devien reportarlos a V. S. en exequutio de la resolutio de brassos presa à 23. de Mars prop passat que per refrescar a V. S. la memoria de ella se tornarà a legir. Son los pactes ajustats los ques legiran a V. S. primer en lengua llatina y apres en nostra Cathalana, pera que en ningun temps hi puga haver dificultat V. S. se servira mirar y advertir lo mes convenient pera que sa Magt. puga venir à honrarnos y fer merçe al Principat y Comtats y pugam gosar de la pau y quietut publica com conve à major gloria de Deu nostre senyor y conservatio de la Provincia.» = Resolutio presa en dits brassos. — «Que no obstant que los pactes legits en los presents brassos apar estan ben disposats y de la manera se sperave de las personas han entrevingut en ells, ab tot per esser la materia tant grave y la mes important ques pot offerir y vuy faltan en los brassos moltas personas de tots estaments quey podrien donar son vot, que perço deu sa S.ª dels Srs. Deputats servirse de fer encontinent altra Convocatio general pera deu de Maig primer vinent fent aquella ab crides publicas publicadores per los caps de Vegueries pera que totas las personas dels tres staments y altres que en esta ocasio son estades convocades acudan a la present Ciutat à assistir en Brassos sens exceptio alguna exceptat los que estan ocupats en servey de la Provincia ab impositio de graves penas à sa s.ª de dits srs. Deputats ben vistes, y entretant pot sa s.ª passar avant en lo demes que convindrà pera tenirho tot disposat y previngut per dita jornada ab que los advertiments ques voldran donar tant per part del estament Ecclesiastich com altres se conferescan en la Junta de las trenta y sis persones y que de allí sa S.ª se servesca proposarles en brassos, y que de la present resolutio se fassa sabidor lo savi Concell de Cent.» = ... «E lo present Concell feu la deliberatio seguent: Que en raho dels pactes y Capitols que ha de jurar sa Magt. Christianíssima legits al present Concell los srs. Consellers y setsena per est effecte anomenada tornen à mirar y censurar aquells per advertir y ajustar lo que aparexera mes convenir fent un paper apart dels caps que aparexera se an de millorar, o, diferentment disposar prenent resolutio dita Junta en dit fet pera dimars proxim vinent en lo qual die lo ajen de proposar los Srs. Consellers en lo savi Concell de Cent en lo qual se pendrà la resolutio que mes convindra. Y que de aquesta deliberatio ne donen notitia los srs. Consellers als Srs. Diputats ab enbaxada fahedora per un ciuteda y un militar del present Concell per sa S.ª nomenadors.» — (*Deliberacions*, any 1641, fols. 180 a 182.)

dels Mag.chs Asessors de Casa la Ciutat qui vuy servexen de asessors de dita Ballia General y de molts officials axi de casa la Ciutat com de dita Ballia General anaren a dita Capella del glorios s.t Pons per ferse en aquest dia la sua festa y oiren alli lo offici y sermo y estigueren assentats ab ses cadires y cuxins de vellut carmesi los s.ors Consellers y ab un banch de vellut carmesi al igual de les cadires los mag.chs Asessors fent aquest acte com a Balle General que es ara lo molt Ill.e Concistori dels s.ors consellers en virtut de deliberatio del savi consell de Cent celebrat a 29 de Abril prop passat.

DIMARTS a XIIIJ. de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual vingue una embaxada ab masses altes de part dels molt Ill.es s.ors deputats del General de Catalunya la qual reportaren lo d.r Hyeronim Roig sagrista mayor y canonge de la seu de Barcelona mossen Fran.c Puigjaner donsell y mossen Diego Bisbe Vidal ciuteda la qual donaren en scrits juntament ab los pactes y conditions deliberats en los brassos Generals que ha de jurar lo rey christianissim lo die de son real jurament la qual embaxada y demes papers en aquella mensionats son del thenor seguent.

«Molt Ill.es S.rs

Donan raho a V. S. los Deputats y hoidors de Comptes (1) del general de Cathalunya de la resolutio presa en los brassos tinguts lo die de ahir que comptavem als 13. del corrent mes de Abril, la qual ab la propositio y pactes proposats y Constitutio de la observansa que tot se aprobà en los dits brassos, se legirà a V. S. Representan dits Deputats a V. S. lo estat de la Provincia y quant importa per la conservatio della que sa Mag.t christianissima (que Deu guarde) vinga a prestar lo solit jurament, Supplican a V. S. sie servit en conformitat obrar lo mes convenient dels Principat y Comtats y de V. S.

Pactes del jurament del Rey de Fransa.

Donan tantbe avis a V. S. de que lo s.r Archabisbe de Burdeus los ha scrit, tenie presa la fortalesa de Salou y que tenie notitia que en los Alfachs hi havia 18. galeras y alguns vexells y ques partia pera encontrarse ab ellas, y lo s.r de Argenso los

(1) En lo *Dietari* tan sols se copia aquest troç de la referida embaxada, indicantse que's troba en lo mateix volum cusida per inserta, junt ab los demés documents que la integran; empero com no hi apareixen, ha calgut transcriurels de llibre de *Deliberacions* de dit any 1641 (fols. 183 gt. a 190 y 193.)

ha enviat a dir que dit s.r Archabisbe havia fet cremar un vexell ingles en lo port de Terragona havia entrat ab viures per haver-li dit quant lo encontrà ans de entrar en lo port que venia à esta ciutat, y tantbe ha cremades totas las barcas y bergantins que en dit Port y Plaja havia.»

Copia de la Propositio dels brassos generals tinguts en la casa de la Deputatio à 13 de Maig 1641.

«Molt Ill.e S.r

En exequtio de la resolutio presa en los brassos tinguts à 23. de Mars prop passat havem conferit ab los molt Ill.es s.rs consellers, Persones eletes, y senyor de Argensó los pactes que V. S. fou servit posar en la resolutio de brassos tinguts à 23. de Janer prop passat ab los quals nos posarem a la obedientia del Rey christianissim nostre senyor (que Deu guarde) y tantbe aquells havem conferit ab las personas de la trentasisena y ab las de la Setsena que la ciutat te elegida per estas cosas y se son conferits tots los Advertiments que per part dels estaments y persones particulars se son donats axi que ha aparegut que dits pactes poden ajustarse ab la forma que estan ajustats. Supplicam a V. S. sie servit mirar y advertir y resolrer lo mes convenient pera que aquest Principat y Comtats pugan gosar de la presentia de sa Mag.t y la pau y quietut publica que tant importa tot a major gloria de Deu nostre senyor y conservatio de aquestos Principat y Comtats. Legiranse à V. S. las propositions y deliberations de brassos de dits dies de 23. de Janer y 23. de Mars prop passats y los dits pactes ajustats com esta dit.»

Resolutio presa en dits brassos.

«Que los pactes y la constitutio de la observansa ques son legits y proposats en los brassos sien admesos y aprobats conforme en aquells está contengut ab que en lo capitol de la loatio y aprobatio per sa. Mag.t fahedora de las manlleutes dels censals del general sien ajustades tantbe las manlleutas que hauran fetes las ciutats viles y lochs de Cathalunya per obs de la present guerra salvat en tot lo beneplacit del savi Concell de Cent en lo qual se an de proposar y resolrer tantbe estas materias.

Los pactes y conditions ab que los brassos generals del Principat de Cathalunya tinguts à 23 de Janer prop passat posaren lo Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya à la obedientia del Christianissim Rey de Fransa los quals se han de posar en lo jurament que sa Mag.t y sos successors han de prestar en lo principi de son govern son los seguents.

Pactes que ha de jurar lo Rey Christianissim.

1. Primo. Que observara y fara observar los usatges Constitutions, Capitols y actes de Cort y tot altre dret municipal, Concordias, Pragmaticas y qualsevol altres dispositions ques trobaran en lo Volum de les constitutions insertades, Prometent y jurant que no farà ni fer permetrà altres pragmaticas, ni observar alguna de las fetas que no estigue en dit volumen, ni ab motiu de qualsevol necessitat, ni per qualsevol causa y raho per urgent que sie si no fos ab consentiment dels brassos y corts generals y aximateix observarà los Privilegis, usos, styls, consuetuts, libertats, honors, preheminencias y perrogatives tant de las Iglesias, estament Ecclesiastich, militar y real y personas particulars de aquells com de la ciutat de Barcelona y altres ciutats, viles y lochs y de las personas particulars de aquesta Provincia.

2.º Que los Arcabisbat, Bisbats, Abadiats, dignitats y los demes beneficis Ecclesiastichs tant seculars, com regulars, y las pensions Ecclesiasticas solament presentarà sa Mag.t a Cathalans.

3.º Que lo Tribunal de la s.ta Inquisitio reste en Cathalunya ab poder de coneixer de les causas que pertanyen à la fe tantsolament sens empero poder traurer las causas y Processos de Cathalunya y que los Inquisidors y sos officials sien Cathalans y que dit tribunal sie directament subjecte a la Congregatio de la s.ta Inquisitio de la Cort Romana si no es que en Fransa hi hagues Inquisidor general ab tribunal format, que en tal cas se provehira lo que se haurá de fer.

4.º Que se observarà en Cathalunya lo sagrat Consili de Trento en tot y per tot conforme fins vuy se es observat.

5.º Que lo s.r Rey promet ab jurament tant per si com per sos successors, no pretendrà, demanarà, exhigirà ni manarà exhigir en ningun temps de la Ciutat de Barcelona ni de las ciutats, viles y lochs ni Universitats de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya qualsevols que aquells sien quinta, o, altra part ab qualsevol nom se anomene dels vectigals y imposi-

tions que sobre lo Pa, vi, Carns y altres cosas y mercaderies imposan y an acostumat de imposar y exhigir comunament fins lo die present y per avant imposaran dites Ciutats de Barcelona y demes Universitats sobre sí y tantbe sobre qualsevols forasters per subvenir les necessitats de dites Universitats etiam ni de aquelles Universitats que son estades condemnades a pagar lo quint ni de aquelles que per pacte lo havien promes al Rey Catholich, ni de aquellas que havian obtingut Privilegi ab reservatio de quint, y generalment de totes les Universitats de qualsevol manera ques pogues pretendrer que estaven obligades a pagar quint. E axi mateix que no demanarà ni pretendrà en manera alguna cobrar de les dites Universitats y altres qualsevols lo que per raho de impositions havian fins assi exhigit sens Privilegi encara que sien estades condemnades, o, altrament ne hagen promes y sien consertades de haverho de restituyr y pagar de qualsevol manera que sie si no fos de voluntat dels habitants, Consentint ara per les horas que ab auctoritat sua Real en virtut de aquest pacte tenint fo[r]sa de Privilegi perpetuo pugan dites Universitats dits vectigals y impositions posar y exhigir à ses voluntats y los posats y imposades augmentar y disminuir de la manera quels aparexerà segons las necessitats de las mateixas Universitats, Y tot lo que procehirà de dits vectigals y impositions los sia licit y permes a dites universitats en propris y comuns usos de dites Universitats convertir y gastar de la manera que ses acostumat integrament y sens diminutio alguna, y tantbe que no exhigirà la quinta, o, altra part de aquelles ques solen imposar y exhigir per Privilegis reals, consuetut, o, altrament per los magistrats de la [Llotja] de Mar de Barcelona, Perpinyà y altres magistrats, Barons y personas particulars, collegis y confraries. Prometent ab lo mateix jurament que ni sa Mag.t ni sos successors acerca del demunt dit farà demanda à dites Universitats ni molestia alguna, ni ab pretextu de conexer si dites Universitats, magistrats, Barons o, personas particulars, Collegis y confraries dites impositions converteixen en sos usos, ni ab pretextu de que de dites impositions donen compte y raho à sos ministres reals, Car tot aço prohibim en virtut de est pacte sino fos que en lo sobredit se cometes frau, o, dol en la exactio y administratio que en dit cas per raho del delicte se reserva sa Mag.t lo dret de castigar mediant justitia los delinquents, entenent y declarant que perço no entenen prohibir ni llevar als barons y qualsevols altres lo

dret que competirà de justitia de demanar semblant compte y raho en tot cas que menester sie, declarat tantbe que la facultat donada en aquest article no fasse preiudici a la forma acostumada en lo Principat de Cathalunya y comtats de Rossello y Cerdanya en quant a les impositions generals ques son acostumades imposar necessaries a la conservatio y altres necessitats de la Provincia.

6.to Que sa Mag.^{t} promet conservar la Preheminentia, o, perrogativa als consellers de la ciutat de Barcelona de cobrirse devant sa Mag.^{t} y qualsevols personas reals com an acostumat y en quant sie necessari de nou los concedeix la dita Perrogativa sense abus que en aço en qualsevol temps hi haje haguts. E axi mateix tantbe promet y jura que tindrà y conservarà a la mateixa ciutat de Barcelona la prerrogativa que te y ha sempre tingut en temps de altres Reys de anar per Cathalunya, Fransa, y altres terras suas y en sa Cort Real ab las mateixas insignias consulars y ab sos verguers y massas com las usan y an acostumat usar en la dita Ciutat y observat per las terras y senyorias y Cort del Rey Catholich de Castella.

7.º Que jure, observe y que fasse observar sa Mag.^{t} los Capitols y actes de Cort, Privilegis, usos y stils de la generalitat de Cathalunya y Casa de la Deputatio ab tota jurisdictio civil y criminal en los casos de que an acostumat conexer, y que si dubte algu se suscitarà acerca de dita jurisdictio per ques negue la qualitat de generalitat, o, altrament toque la conexensa al Consistori dels Deputats.

8.º Que los officis dels Capitans dels Castells, Alcayts o, Governadors y fortalesas del Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya y tots los officis seculars donarà a cathalans qui verament ho seran y no à altres.

9.º Que governarà lo Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya anomenant Lochtinent general que sie alter nos de la manera y ab los poders quel acostumave crear lo Rey Catholich conforme una minuta que la Provincia donarà apart la qual serà en tot y per tot conforme a les Constitutions de Cathalunya y altres drets municipals.

10.º Que los Alojaments dels soldats en Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdany[a] qualsevols que sien encara que sien auxiliars se fassen per los Consols, o, Jurats de las Universitats de la manera que disposaran las generals Constitu-

tions de Cathalunya, y que los particulars no sien obligats nis puga exhigir dells, ni de las universitats per los Capitans soldats tant de cavall com de peu y altra gent y officials de guerra sino sols vinagre, foch, llit y servey y palla la qual haje de donar lo Patrò quen tindrà per los cavalls que seran alojats en sa casa tantsolament, y que si voldran altra cosa tingan obligatio de pagarho y si los soldats no voldran pagarho, y usaran perço alguna violentia los farà castigar ab rigor y manarà sa Mag.[t] que dits Alojaments se fassen ab tota suavitat y ab lo manco dany de la Provincia y particulars della no carregant als lochs de excessiu numero de soldats hagut respecte al numero dels habitants y altrament y que ab lo present Capitol nos fasse preiudici a la Ciutat de Barcelona y son territori y Ciutadans della ni a les demes Ciutats, ni Universitats y personas que per Privilegi, Consuetut, o, altrament no tenen obligatio de allotjar.

11.° Que las ciutats de Tortosa y Terragona y demes viles y lochs del present Principat y Comtats que lo enemich te ocupats de voluntat de sos habitants gosaran del benefici de las constitutions, y tots los Privilegis, exemptions y libertats del Principat de Cathalunya y sos comtats com à part de aquells, y en quant als Privilegis particulars de dites Universitats gosaran de aquells segons se aportaran ellas y sos Ciutadans y habitants envers sa Mag.[t] y la Provincia conforme se tractarà en las Capitulations particulars de dita Ciutat, vilas y lochs quant se reduyran a la obedientia de sa Mag.[t] no entenent sien compresos ab lo present Capitol la Vila de Perpinyà, Coplliure y Rosas y altres Vilas y lochs que ab violentia y armas son estats opresos del exercit enemich, ans be aquellas romangan de present ab confirmatio de tots sos Privilegis, usos y costums axi com restan las demes Ciutats, Viles y lochs de la Provincia y en respecte de las jurisdictions y rendas de la Iglesia metropolitana de Terragona y altres Iglesies y jurisdictions dels Barons Ecclesiastichs restaran de la mateixa manera que abans y tantbe les dels Barons laychs que no son ni seran infels à sa Mag.[t] y a la Patria.

12.° Que sa Mag.[t] a cauthela que danyar no sol y en quant menester sie confirmarà, loarà y aprovarà per pacte ab la Provincia convingut la manlleuta que te feta lo general de Cathalunya y per ell los Deputats y per avant faran per ops de la present guerra de molts censals morts que an manllevat y

manllevaran fins a la quantitat de trescentes milia lliures segons la deliberatio dels Brassos tinguts a 15. 22. y 28. de octubre *1640*. y la impositio dels nous drets a la ciutat de Barcelona consignada y la tatxa feta y les demes obligations fetes per dits Deputats en favor de la ciutat per pagar las pensions de dits censals y en tot cas la proprietat per haversels encarregat dita Ciutat los quals drets se pugan continuar y la tatxa feta cobrar fins que dits censals sien luyts y quitats, y la dita Ciutat reste inmune y liberada de aquelles y tantbe dels enprestichs y aximateix confirmarà totas las manlleutas y tatxas fetes per les Universitats de Cathalunya perque com aquestas cosas tenen tracte successiu no si fes questio en lo sdevenidor.

13. Que sa Mag.[t] promet que nos separarà de la Corona Real de França lo Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya en tot ni en part per ninguna causa ni raho que dir, ni excogitar se puga ans resten sempre units a dita Corona real axi que lo qui serà Rey de la Monarquia de Fransa sie sempre Comte de Barcelona, Rossello y Cerdanya.

Constitutio de la observansa.

14. Y per quant lo fruyt de las leys consisteix en la observansa de aquelles Prometrà y jurarà particularment sa Mag.[t] que observarà y fara observar totes les constitutions y dispositions municipals que parlan de observar constitutions y principalment la constitutio 11. que comensa: «Poch valdria» de aquell titol entes y declarat y en quant menester sie ajustat per pacte y conventio fets entre nos y la Provincia que si algu pretendrà contrafactio ara sie persona publica com es lo syndich del general per lo publich interes, ara sie persona privada per lo seu propri puga supplicar y requerir al official ab interventio del scriva major de casa la Deputatio dintre la ciutat de Barcelona ahont residirà y ha de residir lo nostre real Concell en tots temps y no en altra part sino es en cas de peste y fora dita Ciutat ab interventio del scriva de la Deputatio local, y ahont no ni haurà del notari de la Ciutat, o, vila ahont sera lo official ques preten haver contrafet de qualsevol dignitat, o, preheminentia sie com son Canceller, Regent la real Cancellaria, Portant veus de general governador, doctor del Real Concell, mestre Rational, Balle general y sos lochtinents, Thesorer, o, altre qualsevol

sens altra habilitatió de la scriptura que se ha de presentar que la ques farà per lo mateix scriva major y altres notaris als quals ho prometem perque procure estiga decent com volen les Constitutions y presentada aquesta requesta corregan tres dies al official pera revocar, o, firmar dubte inmediadament despres de dita presentatio, y si dins dit termini no farà ni una cosa ni altra puga la part interessada y lo syndich del general y quiscu de aquells firmar dubte en loch del official y per fer aquesta firma nos requiresca altra solemnitat sino que lo official o, la part, o, lo syndich del general devant del mateix scriva major presente en scrits las rahons per ques prete haverse contrafet o, no respectivament, la qual firma se notifique a la part querelada y en son cars a la part querelant respectivament ab intima a ell feta per lo scriva major del qual die correran sis dies pera deduhir y allegar tot lo que les parts voldran per sa justificatio devant del scriva major sens altra solemnitat que entregarli las scriptures de les quals ell farà lo Proces y de las quals, o, del Proces donarà comunicatio en sa presentia a les parts, o, a sos advocats si la demanaran, si empero lo fet per raho del qual se prete la contrafactio sera fet nostre, o, de nostre Lochtinent, o, Capita general se envie una embaxada per los Deputats en la forma ordinaria a nos, o, a nostre lochtinent general, o, à aquell qui presidirà, supplicantlos en scrits fassen la revocatio y sino la faran dintre tres dies pora la part, o, lo syndich del general firmar dubte com esta dit notificantho com esta dit a nos si serem presents, o, al Lochtinent general, o, al Portantveus de general Governador procehint Viceregia ab los Doctors del real concell.

Lo modo de declarar aquestes controverties serà ques constituyran tretse Jutges part dels D.rs del Real Concell y part dels insiculats dels tres estaments en lo llibre de la anima de la casa de la Deputatio en que solament concorreran los que trobaran presents en la Ciutat de Barcelona de tal manera que la primera vegada sien set del real Concell no suspectes y per aquest effecte quan succehirà lo cas de alguna contrafactio ques haura de declarar tingan obligatio los Deputats enviar enbaxada com dalt està dit a sa Mag.t si sera present quant no a son Lochtinent general y en son cas al portantveus de general Governador per donarlos notitia del dubte que se ha de declarar nomenant les parts y supplicant que manen a set doctors del real concell mes

antichs no suspectes comensant per lo Canceller y Regent la real Cancelleria y en defecte dels Jutjes del real Concell per suspitas, absentia, o, malagana, o, altres jutjes, o, ministres reals segons la Preheminentia de antiquitat y grau, o, á altres persones a ells ben vistes perque tal die y hora acudan a casa de la Deputatio per declarar lo dubte ab los restants Jutges, notificantlos los Doctors los quals serian estats recusats per les parts per suspectes perque hoides les parts lo Real Concell dins dos dies despres que la relatio de la notificatio serà reduhida en scrits declaren dites suspites y sis declara que proceheixen, o, no las declaren se suplesca lo numero dels demes Doctors del real Concell segons la antiquitat y si dins altres dos dies naturals inmediadament seguents no enviaran los dits set jutjes no suspectes segons la preheminentia y antiquitat: y si los dits jutjes, o, alguns dells no acudiran lo die assenyalat a la casa de la Deputatio degan los Deputats y hoidors fer extractio de las personas dels tres estaments insiculats en casa de la Deputatio comensant per lo Ecclesiastich y continuant per los demes de tantas personas quantas faltaran dels jutjes reals per la declaractio del dubte y juntament faran extractio de las personas dels mateixos estaments que an de ser jutges ab los jutges reals posats dins una urna los Deputats y hoidors de cada estament y despres de ser extrets seran votats per los estaments per scrutini trahentne fins que lo numero sera complert en la qual extractio poran ser presents les parts interessades, o, sos procuradors y lo syndich del general pera que pugan proposar suspitas contra dels extrets de les quals conexeran encontinent verbalment devant dits estaments los Deputats y oidors ab los assessors y advocat fiscal, de la qual declaratio nos puga appellar, o, recorrer y aço se observarà la primera vegada y en la segona seran sis jutjes reals y set dels estaments y si los que no acudiran seran dels estaments sien desinsiculats y fets inhabils pera obtenir offici y beneficis de casa la Deputatio.

Feta aquesta extractio y nominatio seran tots los jutjes tancats en una de las salas de casa la Deputatio ab lo scriva major lo qual los legirà lo proces de ahont no exiran fins que hauran declarat lo dubte oydes primer les parts y sos advocats si ho demanaran y pres parer dels assessors y advocat fiscal de paraula sil demanaran y la declaratio se farà per scrutini prestat primer per tots los jutjes jurament ço es per los Doctors del

Real Concell en poder de un de sos presidents antes que arriben a casa la Deputatio de que dit President farà fe en scrits a dits Deputats y los altres en poder dels Deputats, o, de altre dells y havent tots hoida sententia de Excomunicacio en casa de la Deputatio y que lo que sera declarat se exequute promptament per los Deputats y hoidors als quals ho cometem sens appellatio, supplicatio, dictio de nullitat, recors, restitutio in integrum, querela, o, altre remey per qualsevol causa de tal manera que los condemnats sols se entengan haver incorregut en las penas que los jutges expressament hauran declarat derogades las demes penas de dites constitutions; en lo demes empero restaran dites constitutions de la observansa en sa forsa en quant se poran aplicar, entes y declarat que dites extractions y demes coses en aquests Capitols contengudes se fassen per las personas a qui toca de franch y sens salari, remuneratio o, satisfactio de treballs y ques puga y dega procehir tantbe en dies feriats.

Y perque no se impedesca la administratio de la Justitia ordinaria estatuym y ordenam en virtut del mateix pacte convingut entre nos y la Provincia que lo present remey nos puga intentar ni sen puga valer la part sino en defecte dels remeys ordinaris com disposa la dita constitutio *Poch valdria* y conforme fins avuy se es observada.» (1)

---

(1) La deliberació del Concell respecte a la precedent embaxada dels Diputats, fou la seguent: — «Que se ajuste als Capitols legits al present Concell, mentionats en la propositio en aquell es à saber que diu «ahont ha de residir nostra Audientia», despres de dites paraules estas: «en tot temps sino en cas de Peste», y corregits ab esta forma sien tots los dits capitols admesos com lo present Concell admet loa y aprova aquells, y que la present Ciutat en conformitat dels ss. Deputats scrigan à sa Magt. Christianissima fassa merçe a esta Ciutat de venirla a honrar ab sa presentia pera alegrar aquestos sos vassalls y que la justitia estigue en lo estat que conve al major servey de sa Magt. y benefici universal de tota esta Provincia y que tots los anys hi haje en la present Ciutat sis consellers y entre ells sempre artiste y menestral com lo present Concell ho delibera statueix y ordena y que lo die de st. Andreu primer vinent se comense a fer extractio de sise conseller pera lany qui ve y axi tots anys en dit die y ques supplique a sa Magt. Christianissima quant prestara son jurament sie servit fer merçe a esta Ciutat de lloar y aprovar la present deliberacio en lo tocant a sise Conseller corroborantla en virtut de Privilegi (a) de la qual en tot lo tocant à ella ne donen notitia los ss. consellers als srs. Deputats y hoidors per medi de una enbaxada faedora per un ciutada y un militar del present Concell per sa S.ª anomenadors supplicantlos sien servits manar posar en executio dits apuntaments ab la major prestesa sie possible.» (*Deliberacions*, any 1641, fols. 190 girat y 193.)

(a) La reforma acordada pél Concell de Cent Jurats, d'augmentar fins a sis lo nombre dels cinch Consellers de Barcelona, fou acceptada, comensant a regir des de la seguent extracció feta'l día 30 de Novembre del mateix any 1641, en la que resultà nomenat pera'l nou càrrech de Conseller sisè menestral, lo passamer Andreu Saurina. Més tart, al ésser reincorporada Catalunya a la corona d'Espanya, 'l rey Felip IV de Castella ratificà aquella innovació, que sempre més và servarse fins a la extinció del antich Govern municipal autonòmich de la ciutat.

DIJOUS a XVJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual se conferi lo relotge de la present ciutat à... [Antoni] Gaudin ab salari de 150 ₶ ₰ durant la vida de Joan Baro relotger de dit relotge decrepit per sa vellesa y despres mort de dit Baro ab salari de... [200] ₶ ₰.

Rellotger de la ciutat: nominació.

E tambe en aquest dia se tragué Juy de prohomens y anaren los s.ors consellers lo terç y quart absents, ab los prohomens extrets per dit Juy a la preso y a la sala gran de la obra nova stigueren assentats ab lo mag.c veguer en la forma acostumada: y judicaren despres de haver legits los processos de les delations y deffensas á Nicolau de Trux y Fran.c Bernat Bonany tots francesos, los quals condempnaren ço es lo dit Nicolau de Trux per haver volgut intentar lo pecat nefando de sodomia ab un minyo, a cent assots y desterro per temps de sinch anys de tota la vegaria ampla, y a dit Fran.c Bernat Bonany a desterro per temps de sinch anys de la vegaria per haver robat unes poques de faves.

Juhí de prohomens.

DIVENDRES a XVIJ de dit. — En aquest dia tingueren intelligentia los s.ors consellers per medi del sindich de la present ciutat que los molt Ill.es s.ors Deputats del General de Catalunya havian deliberat que un dels s.ors Deputats y tot lo consell de justicia que ara se ha erigit en la deputatio anassen lo die de dema que sera disapte, a las presons comunes de la present ciutat per visitar alli los presos que de llur orde estan alli carcerats, E com semblants visites los s.ors Deputats no les pugan fer per no haveri semblans exemplars per haver sempre acostumat a fer semblants visitas de presos lo Rey nostre s.r y per sa absentia son lloctinent, o, per lo Governador viceregia y en llur absentia per lo veguer y s.ors Consellers de Barcelona y no per altres, ordenaren perso los s.ors Consellers al s.r conseller en Cap que de part de sa senyoria anas a representar als s.ors Deputats lo inconvenient hi ha en voler intentar fer semblant acte de visita y que tingan a be a escusar de fer semblant actio que altrament los sera forços haverne de dar rao al savi consell de Cent. E respongueren los s.ors Deputats y oidors de Comptes que fins dita materia fos revista manarian suspendrer lo fer dita visita, com en effecte se suspengue que nos feu.

Los deputats volian visitar a la preso y nou feren.

DISAPTE a XVIIJ de dit. — En aquest dia jura en Casa de la ciutat Fran.c Roca mercader consol novament extret de la llotya de la mar y asistiran los s.ors consellers a dit jurament en

Cònsol de la Llotja: jurament.

la forma acostumada, no obstant noy hagues consol militar per haver renunciat.

Donació d'una banda al cavaller francès Sor. de St. German, per haver partida y donada la meytat de la seva al Sor. Conseller terç en lo setge de Tarragona.

E tambe en aquest dia tenint avis los s.ors consellers que lo s.r de S.t German cavaller frances havia partida la sua banda blanca per darne la mitat al s.r conseller terç en lo siti de Tarragona ordenaren que li fos donada una banda de taffeta blanch guarnida de puntas de or la qual per mi Narcis Hyeronim Lledo notari de Barcelona subrogat de scriva rational ab asistensia de dos verguers dels s.ors consellers vestits ab ses robes li fou aportada y entregada ab una bassida (bacina) de vidre de color dorada, la qual accepta y estima en molt y digue que prenda com aquella la volia enviar en Paris per lo tant favor se li havia fet.

Cincogesma.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit. — En aquest dia festa de s.t Cogesma (Cincogesma) los s.ors consellers se ajuntaren lo demati a les 8. ores al porxo de s.t Jaume ab sos prohomens y de alli anaren a la seu ahont oyren lo offici assentats alt al altar mayor ab los banchs de la Ciutat que alli te cuberts de vellut carmesi a la part del evangeli.

Mort de la Sra. Isabel Rossell, mare del Sor. Conseller terç.

DILLUNS a XX de dit. — En aquest dia vingue en Casa la Ciutat mossen Joan Pi scriva de manament y arxiver acompanyat de alguns notaris lo qual de part del d.r Fran.c Joan Rossell d.r en medicina dona noticia als s.ors Consellers com la s.a Isabel Rossell sa muller y mara del s.r d.r Pere Joan Rossell lo any present conseller terç de la present ciutat lo die de air era morta y que perso los suplicave li fessen merçe asistirlos al enterro de aquella. E lo s.r Conseller segon per absensia del Cap respongue que farian lo que tindrian obligatio de fer y quels pesave de la mort de dita s.a

Enterrament de dita Sora. mare del Sor. Conseller terç.

DIMARTS a XXJ de dit. — En aquest dia anaren los s.ors consellers vestits ab les gramalles de raxa negra a Casa del s.r d.r Fran.c Joan Rossell y a[ssi]stiren al dol del enterro de la s.ora Isabel Rossell muller sua y mara del s.r Conseller terç del present any.

Regonexement de les fonts comunes per los Sors. Conseller quart y Obrers.

E tambe en aquest dia ana lo s.r conseller quart en nom de tots los s.ors Consellers y los obres de la present ciutat a regonexer les fonts comunes de la present ciutat tant fora com dins ciutat en la forma acostumada.

Embaxada dels Sors. Diputats so-

DIMARS a XXVIIJ. de dit se tingue consell de cent en lo qual fonch reportada una embaxada de part dels senyors depu-

tats per lo d.[or] Fran.[c] Puig canonge de Tortosa, don Joachim Margarit donsell y Galceran Nebot ciutada en la qual reportaren uns papers aserca del batallo que se ha de formar per la defensa de la provinsia en lloch de las convocations de sometent general, host y cavalcada y de la quis feya en virtut del usatge *Princeps namque* y tambe aserca de altres artichles proposats per lo s.[r] de Argenso juntament ab la minuta peral privilegi del lloctinent general de sa mag.[t] christianissima.

bre formació d'un batalló provincial y minuta del privilegi de Llochtinent general de Sa Magt.

Dit die se llegi una charta del Rey catolich enviada al s.[r] bisbe de Barcelona aserca dels trueqnos de la s.[a] duquesa de Cardona y sos fills ab los embaxadors de la diputatio y ciutat. (1)

Lo rey de Castella proposa 'l cambi de la Duquesa de Cardona y sos fills ab los embaxadors de la Diputació y de la Ciutat, presos en Madrit.

(1) La lletra reyal a que aquí's fa referencia, consta per copia en lo fol. 216 del llibre de *Deliberacions* corresponent al any 1641, lo tenor de la qual es com segueix: — «El Rey. = Rdo. en Christo Padre Obispo de Barcelona de mi consejo: la dificultad de introducir en essa ciudad mis despachos y cartas haze sospechar que no haveys recebido la que os mandè scrivir en respuesta de otra vuestra, que tratava de los trueques de la Duquessa de Cardona y sus hijos con los enbaxadores de esse Principado y Ciudad que estan aqui, y otros, y por si no huviere llegado a vuestras manos la carta, me ha parecido enbiaros por esta vía el duplicado della, que es el que va juntamente para que tengays entendido lo que os mandè responder anyadiendo demas de aquello que en quanto al trueque de la duquessa y sus hijos por los enbaxadores y Sorribas no se duda para que con esta intelligentia os governeys en la materia y disposition della al intento y a mi major servicio en que le recibire de Vos. Data en Madrid a 12. de Mayo *1641.* = Yo el Rey. = Vt. Cardinalis. = Vt. D. Gaspar Thezaurarius generalis = Vt. Villanueva. = Petrus de Villanueva Secretarius.»

Precehint a la carta que s'acaba de copiar y ab referencia al mateix negoci del cambi de presos, a fols. 214 y 215 del esmentat llibre de *Deliberacions*, se troban la proposicio y memorial seguents:—

«La exequutio de un paper ques donà en dias passats per canviar los embaxadors del general de Cathalunya y ciutat de Barna. y altres persones de la Provincia de Cathalunya ques troban en la vila de Madrit y altres parts ab les quals se ha de aiustar lo pare fra Joseph Monte religios mínim ab la Exma. Sra. Duquessa de Cardona sos fills y familia, se poria fer en la forma seguent ço es que desde la vila de Madrit se comboyassen los embaxadors y demes personas que se han de cambiar ab tota seguretat fins a la de Fraga, y la Provincia fara comboyar la de la Exma. Sra. Duquessa sos fills y familia fins a la ciutat de Lleyda de ha hont en un mateix die partiran de Fraga los embaxadors y demes comboyats de cent, o doscents cavalls y la sra. Duquessa y sos fills de Lleyda ab lo mateix comboy y en lo mig de la companyia se pora fer lo cambi y los cavalls que hauran acompanyat a la sra. Duquessa sen aportaran los embaxadors à Lleyda y los que hauran comboyat los embaxadors sen aportaran la sra. Duquessa fills y familia.»

«*Las Personas de la Provincia de Cathalunya que se han de cobrar de la vila de Madrit y altres parts son las seguents.* = Pau Boquet y de Torrella embaxador de la Ciutat de Barcelona. = Don Franco. Uluja dega y canonge de Leyda embaxador del General de Cathalunya. = Don Franco. Sans ardiaca y canonge de la seu de Barcelona embaxador de dit general. = Francesch Tavarner canonge de la seu de Barcelona embaxador de dit General. = Don Joan de Peguera embaxador de dit General. = Don Franco. Cartella embaxador de dit General. = Hieronym Calders embaxador de dit General. = Hieronym de Navel embaxador de dit General. = Joan Batista Codina embaxador de dit General. = Bernat Valencas embaxador de dit General junctament ab tots los criats dels sobredits deu embaxadors. = Lo Pare Bernardino de Manlleu Caputxí. = Fra Joan de Cerdenya Caputxí y un companyo de dits Pares. = Item un Para de sant Francesch que envia la ciutat ques diu fra Grisostomo. = Don Joan Pau Grau y Monfalco agent de la Ciutat y de Barcelona y del General. = Don Joseph Surribes ab sos criats. = Don Aleix Semmanat que fou pres dins de la Vila de Perpinya. = Don Gabriel de Lupia pres dins dita Vila. = Hiacyntho Ham pres dins dita Vila. = micer Joseph Escuder pres dins dita Vila = advertint que

Vigilia de *Corpus.*

DIMECRES a XXVIIIJ.º despres dinar a les quatre hores vigilia de la festa del Corpus los senyors Consellers lo terç absent se ajuntaren en la plassa de s.t Jaume de hont fetes primer las tres embaxades de part del molt Ill.e Capitol agraduats comforme esta descrit y continuat en lo llibre de Agraduations que aporta lo scriva de les obres anaren a la seu al *benedictus* de las matines y de alli acabades matines sen tornaren a la plassa de s.t Jaume ahont dansa la Aliga y apres vingueren les bassines dels obrers de la ciutat en la forma solita.

Festa de *Corpus.*

DIJOUS a XXX. de dit. — En aquest die festa del Corpus los senyors Consellers lo terç absent a les nou hores se ajuntaren en lo porxo de s.t Jaume, e, de alli anaren a la seu ahont oyren lo offici alt al altar major assentats a la part del Evangeli ab los banchs de la ciutat cuberts de vellut carmesi: lo qual offici digue lo R.im bisbe de Barcelona y al donar de la pau la dona lo sotsdiaca als senyors consellers y lo diaca al cor com axi se fa en la seu: y acabat lo offici los senyors consellers per haver dit de Pontifical lo acompanyaren fins a son palau dins lo pati devant la scala, e, de alli sen tornaren a la plassa de s.t Jaume.

Dit die despres de dinar a la hora acostumada los senyors Consellers ab dits Prohomens se ajuntaren al porxo de S.t Jaume e, de alli anaren en dita seu ahont estigueren com en lo demati:

---

las ditas quatre personas presas en Perpinya y Rosas han portades de alla a Tarragona his troban vuy presas en ma del Marques de los Velez. = Axi mateix se ha de donar pas libero a tots los Cathalans ques trobaran dins dita vila de Madrit o en altras parts de Castella, a, effecte que sen pugan tornar en Cathalunya liberament donantlos passaport, o, salvo conducto pera que sens perill algu sen puguen tornar dins lo Principat de Cathalunya axi los sobredits embaxadors criats lurs y demes personas nomenades y tots los Cathalans en la forma ques demana en dit paper. = *Donant libertat a totas las sobreditas personas en la foma ques demana, la Provincia la donara a las seguents:* = A la Exma. sra. Duquessa de Cardona = al sr. Marques de Povar=al sr. Don Anton fills de dita sra. ab tots los criats y criadas de dita sra. Duquessa y de sos fills y demes familia de sa casa. = Aximateix se donara libertat y passaport a tots los castellans ques troban dins la Provincia de Cathalunya ab que no sian presos en la guerra per quant a estos sels dara libertat quant la daran als que ha presos lo Marques de los Velez segons se concertaran entre lo general del exercit y a la dita Sra. Duquessa fills y familia sels donara salvo conducto pera que liberament y sens perill algu pugan tornar dins de Arago, Valentia, o, ahont sien servits.»

Lo Concell de Cent delibera: — «... en quant a les relaxations y cambis de la Exma. Sra. Duquessa de Cardona fills y criats llurs ab los enbaxadors desta Ciutat y Diputatio y altres persones sie dit fet comes com lo present Concell lo comet als srs. consellers pera que tinguen sas sas. de dits ss. consellers ab los ss. Deputats les conferenties convenients disposantho tot de la millor manera los aparexera convenir enviant copia del memorial al Exim. sr. Bisbe de Barcelona de les persones demana per dit concambi la present ciutat y general de Cathalunya fent esta diligentia ab la major brevedat possible y que antes de relaxar de les presons los fills de la dita sra. Duquessa de Cardona hajen y degan aquells pagar les guardas los an tingut en custodia y que la present deliberatio se fasse a saber als ss. Deputats per un ciutada y un militar del present concell per sa s.a nomenadors.»—*(Deliberacions* 1641, fol. 217.)

feuse la professo de Corpus en la forma solita y los senyors quatre Consellers ab dos prohomens portaren les vares del talem en dita professo y los altres dos prohomens anaren ab vares ab los obrers de la ciutat devant la custodia.

DIVENDRES a XXXJ. de dit a les sinch hores de la tarda los dits senyors consellers lo terç absent per ocasio de les guerres anaren en la Iglesia parrochial de s.t Jaume ahont acompanyaren la proffesso del Corpus aportant ab dos prohoms les vares del talem en dita proffesso.

Professó de *Corpus* a St. Jaume.

JUNY

DIMARS a IIIJ. de dit se tingue Consell de cent en lo qual se llegi una carta del Rey Christianissim la qual es del tenor seguent:

Carta del Rey Christianissim als senyors Consellers y savi Consell de Cent.

«Charissims y ben amats: per lo despaig del s.or Archebisbe de Bordeus nostre lloctinent general de nostra Armada naval havem sabut la honrra que vosaltres haveu feta a nostre Pavalló y a nostre estandart passant a la vista de Barçelona y de la manera quel haveu saludat, est es un nou testimoni de vostra afficio y reverentia envers nosaltres per lo que ab la present vos havem volgut fer conexer que tenim una particularissima satisfactio axi que nos sentim de nou convensuts de mes a mes a continuar de emplear tot lo que vosaltres podieu esperar del poder que Deu nos ha donat pera mantenirvos y ampararvos de las forsas de vostres enemichs y pareix que sa divina bondat ratifica per sa benedictio sobre tot lo que emprenem en aqueixa part contra ells la bona resolutio que tot aqueix Principat ha presa. Pregam de tot nostre cor que la consagren a sa divina gloria la qual tinga per be de tenirnos sempre charissims y ben amats en sa s.ta guarda: feta en S.t German en Laya a 14. de Maig *1641*.

Louis.

Bothiller Secretarius.»

E tambe en aquest die se llegui altra carta en consell de cent del s.r Archebisbe de Bordeus la qual es del tenor seguent. (1)

Carta del Sor. Archebisbe de Burdeus.

(1) Com en lo *Dietari* aquest document apareix transcrit ab alguna incorrecció, s'ha reproduhit de la copia continuada en lo llibre de *Deliberacions* del any 1641, a fol. 218 gt.

«Senyors. — V. S. sabran per lo despaig del Rey quels serà donat per lo s.r de Argenson la satisfacio que sa Mag.t ha rebuda de les reverenties que V. S. an fetes a son Pavello assegurantme que ab lo agrahiment que sa Mag.t los fa serà facil persuadirlos que lo s.r de Argenson y jo no som poderosos de demanarlos cosa si no es conformantnos ab les intentions de sa Mag.t que son y seran sempre dirigides al major benefici de aquexa ciutat y Provincia y si jo fos ditxos que mos pochs serveys poguessen cooperar ab alguna cosa, jo tindrie mos cuydados y mas penas per ben empleats tenint una passio particular de fer conexer a V. S. quant be los so humilissim servidor: feta sobre el Bordo del Almirante a la barra, o, devant lo Port de Terragona à 28. de Maig *1641*. Lo Archabisbe de Burdeus — Surdis secretarius.»

Las respostas de dites chartes son en lo Registre corrent (1).

Embaxada als Sors. Diputats sobre materia de guerra y augment del exèrcit del Principat.

DIMECRES a V. de dit se feu una embaxada de part dels senyors consellers y savi consell de Cent tingut lo die de ahir, als molt Ill.es senyors Deputats la qual reportaren lo s.r Hieronym de Gaver donsell y lo s.r Joseph Mora ciutada: es del tenor seguent.

---

(1) Lo text de dites respostes es aquest: — «Al Rey christianissim. = S. Christianissima y Real magt. = Las Reals cartas de V. Magd. de 14 del mes de Maig proppassat plenas de amor, y benevolencia, avem rebudes per medi del archebisbe de Bordeus loctinent general de V. Magd. en la armada naval en les quals se dona V. Magd. per servit de la demostracio ha fet esta ciutat en la salut feta al real pavallo y standart de V. M. quant es arribat a estas plajas. Aquesta actio senyor fonch molt deguda a tanta Magt. y precisa obligacio a que devie acudir la ciutat com ho fara en totes les demes ocasions que se oferiran de major servey de V. Magt. A qui ab la major humilitat y encariment que pot supplicam suplica (sic) que pus las cosas ab lo bon medi del Sr de Argenson ministre tan gran de V. Magt. y de tanta prudencia a qui deu molt est principat per averlas guiadas de la manera convenia al mayor servey de V. Magd. y be de la provincia estan ja casi totas ajustadas sie V. Magt. servit de voler ab tota la prestesa possible venir a honrar est principat ab sa real presentia Representant a V. Magd. la necessitat gran quey ha en est principat de que se administre justicia y se pose aquella en son punt la qual ha de faltar mentres tardara V. Magt. a fer nos esta tant gran merse, la qual esperam de las piadosas entranas de V. M. la Christianissima persona del qual Deu nostre Sr. guarde. Barcelona y Juny 2, 1641. = Sr. = De v. s. christianissima magt. = Los Consellers de Barcelona.»

«Sr. archebisbe de Bordeu. = Exm. Sr. = Las reals cartas de sa magt. christianissima que v. ex.a nos ha fet merse de remetrer nos avem rebudas las quals son tant plenas de amor y benevolencia que bes conex averhi tingut v. ex.a la ma y que per las relacions que v. ex.a ha fetas a sa Magt. de nosaltres avem merescut tantas honras y favors de sa magt. La divina done a v. ex.a molt llarga vida per quens puga fer moltas merses y per que esta provincia no necessite de altra cosa mes de que se pose assiento en la administracio de la justicia lo que nos pot conseguir sens la real presentia de sa magt. supplicam a v. ex.a sie servit intercedir ab sa Magt. se servesca apressurar sa real vinguda perque pugam alcansar lo fi que tots desijam. Guarde Deu a v. ex.a Barcelona y Juny 2, 1641.=Exm. Sr.=De v. ex.a etc.=Los Consellers de Barcelona.» — (Registre de *Lletres closes*, anys 1641 - 1642, fols. 45 gt. y 47 gt.)

«Molt Ill.e Senyor.

Lo die de hayr se llegiren en lo savi consell de cent unes chartes del s.r conseller terç y uns avisos (1) significants la confiansa de socorro alli referida que pera dotse del corrent poden detenir los soldats enemichs que son en Tarregona, y per que significan las cartas los te tambe v. s. ha deliberat dit Consell que per estas dos cases se prengue en la materia uniforme resolutio y en esta raho tingan los senyors consellers ab v. s. les conferenties convenients en orde a la prestesa que la ocasio demana. Se suplica a V. S. est mati sie servit de aplaudir y acelerar a ellas, cometent als senyors consellers y vint y quatrena de Guerra dit consell la executio que en conformitat se pendra en la materia no aparexent a la junta se hagues de referir en lo savi consell de cent, y perque lo universal remey consisteix en un copios numero de gent pera nostra defensa supplica lo consell a v. s. sie servit tenir la ma apretada en que las universitats fassen promptament lo numero de gent que han offert manant per aço fer les diligensies convenients. Y en consideratio que tenim en esta Provinsia viva guerra a ocasio de la qual unes y altres persones estan ab les circunstanties ques dexan considerar de no poder attendrer a les littes civils sie V. S. servit de manar porrogar la Audientia en lo civil: uns y altres effectes dels referits sesperan de la prudentia de V. S. hils asseguren la correspondentia destas cases.»

Festa de St. Policarpo

DIUMENGE a VIIIJ.º de dit se celebra en la Iglesia parrochial de nostra S.a del Pi la festa del glorios S.t Policarpo ahont asistiren los senyors consellers lo terç absent y oyren lo offici y sermo assentats a les cadires del cor.

Victoria del exèrcit francès en lo Camp de Tarragona. — Demostracions públiques d'alegría.

DIMECRES a XIJ. de dit. — En aquest die los senyors Consellers reberen una carta del s.r conseller terç coronell de la present Ciutat del camp de Costanti en la qual fa a saber la victoria fou nostre senyor servit donar lo die de deu del corrent al exercit del Christianissim Rey de França contra los enemichs

(1) Dues son les lletres del Conseller terç, ab les que encareix la necessitat urgent de augmentar l'exèrcit català, planyentse del poch escalf mostrat per les universitats de Catalunya en contribuir a la defensa d'ella. Los avisos a que dalt se fà referencia son una nota confidencial, anònima, tramesa des de Madrit, relativa als propòsits del enemich y altres particulars de la campanya. Dits documents no figuran en lo *Dietari*, mes per l'interès que revestexen, havèm cregut convenient transcriurèls del llibre de *Deliberacions* hont se troban insertats. V. *Apèndix* XXXIII.

que estan asitiats en la ciutat de Tarregona y fora de aquella y en particular dona avis del generos valor ha amostrat en esta ocasio lo tertio desta ciutat de Barcelona: es dita carta cusida en la ma corrent de la scrivania major. (1)

Dit die vingue una embaxada als senyors Consellers de part del Ill.e Capitol de la seu de Barcelona reportada per Don Joachim Carbonell y [Don Joseph] Rovira canonges de dita seu en la qual explicaren aquella per orgue de dit s.r don Joachim Carbonell dient lo gran contento que lo Ill.e Capitol y tot lo Clero de dita seu havian rebut de la bona nova de la victoria era estat servit nostre senyor donar a deu del corrent al Exercit de nostre Christianissim Rey en lo Camp de Tarregona contra los enemichs cercats donantlos la nora bona ha dits senyors consellers de part de dit capitol de tant grandiosa victoria majorment deventse dita Victoria despres de Deu nostre s.or la major part al tersio desta Ciutat per haverse aquell en esta ocasio asenyalat mes que altres de la qual victoria resta tota esta ciutat gososa que ha obligat al Ill.e capitol fer algunes demostrations de graties a nostre Senyor Deu:. y axi feyan a saber a sa senyoria que dit Ill.e Capitol havia deliberat al punt del mix die fer tocar totes les Campanes de la seu y de totes les demes parrochies de Barcelona y que los senyors Consellers fossen servits fer avisar tots los monestirs pera que en comformitat toquen axi mateix al mix die y que lo die de dema convidaven a sa senyoria en la seu per oyr uñ offici y cantar despres de aquell lo *te Deum laudamus*. Y axi be representaven a sa senyoria que aparexia seria be que los senyors Consellers fessen al mig die y al vespre una demostratio de tirar los baluarts algunes pesses.

E, los dits senyors Consellers lo Cap y terç absents respongueren per orgue del s.r conseller segon que estimaven en molt la honrra y merse fa sempre lo Ill.e Capitol a esta ciutat y que se son molt alegrats de la tant s.ta y bona resolutio havia presa dit Ill.e Capitol y que los senyors consellers acudiran lo die de dema en la seu ab la forma acostumada y que en lo demes faran sas senyorias fer las demostrations de alegria que lo cas requereix.

---

(1) Mirades les *Deliberacions* del Concell, les de Guerra y les *Cartes comunes originals*, no apareix en elles la carta dalt esmentada.

E, los dits senyors Consellers encontinent manaren avisar tots los monestirs pera que al mix dia tocasen les campanes y aximateix enviaren a sercar a Gabriel Sancana an el qual vingut a la present [casa de la] ciutat donaren orde de que al mig die se tirassen dotse pesses dels baluarts y al enfoscar altres dotse com en effecte se tiraren.

DIJOUS a XIIJ de dit. — En aquest die anaren los senyors Consellers terç y quart absents en la seu pera oyr lo offici se digue en agiment de gracies per la victoria alt referida assentats ab la forma solita: y acabat aquell cantaren lo *te Deum laudamus*.

Te Deum per dita victoria.

DIVENDRES a XIIIJ.° se tingue consell de cent an el qual fonch reportada una embaxada per part del Ill.e Bras militar la qual reportaren lo noble don Fran.co Vilalba, Narcis Ramon March donsells y Diego Bisbe Vidal ciutada la qual es del tenor seguent.

Embaxada del Braç militar sobre 'l socors demanat pera Tarragona.

«Molt Ill.e S.or

En conformitat del socorro que peral camp oposat a Tarregona demana V. S. ha fet lo bras militar llista de totes les persones ques troban abtes pera asistir en campanya y com ya en ella estan actualment servint axi en lo Camp de Tarregona com en lo Empurda, Lleyda, Balaguer, Rossello y altres parts molt gran numero de militars sols se troban vuy trenta quatre personas pera poder servir. Y com lo stament militar desija summament servir a V. S. y a la Provincia per dit effecte se es juntat per tres vegades pera sercar un bon expedient y de dos que lo die de vuy se ventillan en los quals fins ara no se ha pres resolutio y se te per cert que per tot dema se resolrra lo que sera de major servey, per tant ha aparegut que devia dar raho a V. S. del que anava obrant en be de la provinsia offerint per tot dema donar specificada resolutio.»

DISAPTE a XXIJ. de dit. — En aquest die se ajunta lo consell de trentasis en lo qual se feu extraxio de consol de llotge ciutada, o, militar per renunciacio del s.r Agusti Pexau ciutada: fonch extret Joan Castello militar.

Extracció de Cònsol de Llotja.

DIUMENGE a XXIIJ. de dit. — En aquest die a les honse hores de la matinada volent lo Prabost Vilabella ab sos soldats pendrer en la plassa dels Cabrits de la present Ciutat a Antoni Berenguer dit lo Moreu de Cardadeu pera aportar aquell en los

Avalots populars contra 'l Prebost Vilabella.

Carsers comuns de la present Ciutat se mogue una gran brega de scopetades de la qual resta ferit un soldat de dit Prebost Vilabella de la qual ferida mori dit soldat lo endema a les sinch hores de la matinada y lo dit Antoni Berengue scapa y fugint se posa dins la Iglesia de s.ta Maria de la mar pujantsen al altar major derrera lo Sacrari.

E, poch apres alguns fills de perdissio poch tements a Deu nostre s.or y a la justitia temporal no dubtaren celebrantse encara misses en dita Iglesia entrar *manu armata* en ella y rompent la primera porta del altar major qui puja al sacrari, sen pujaren en dit altar major y tragueren de dita Iglesia la persona de dit Antoni Berenguer.

Dit die despres de dinar entre dos y tres hores se mogue una pendensia entre los soldats del Prebost Vilabella y uns mariners en la diputatio de hont resta nafrat .t. Cortell mariner de la qual nafra mori lo endema. Y poch apres vingue nova als senyors Consellers com la gent de la Ribera venian ab gran numero amotinats ab armes de foch pujant per la Argenteria amunt fins arribar alguns a la plassa del blat vell ahont per lo s.r veguer Joan Fran.c de Malgar y sos fadrins y tambe los soldats que estaven de guarda a la preso foren resatxats per dita gent de Ribera.

Los senyors Consellers lo terç absent se ajuntaren en casa de la Ciutat per que dit die se havie de tenir consell de cent y per dit avalot nos tingue en la qual casa vingueren los senyors diputats y oydors absents lo militar y real ab masses altes y lo s.r de Argenson y de Eubany, los quals tant quant duraren los avalots assistiren als senyors consellers en casa de la ciutat y junts tots tingueren conferensies aserca de aquietar y apasiguar los avalots assistint tambe en dita junta y conferensia don Miquel Torrelles governador de les Armes, mestres de Camps y sargentos majors y molts altres cavallers: y assossegat que fonch dit avalot lo qual per medi del s.r veguer y sos fadrins valgut y ajudat de molta gent de la ciutat y tambe per medi del s.r de Eubany se retiraren y arrimaren les armes: y tornat que fonch dit s.r de Eubany en casa de la ciutat feu relatio a tota la junta de que seren retirats y havian arrimades les armes: y les hores se disgrega la dita junta dels senyors Consellers y diputats y demes persones alt referides acompanyant los senyors Consellers als s.rs Deputats s.or de Argenson y altres fins a la porta del pati

de la present casa ahont se despediren los huns dels altres fent los s.^rs Consellers gran stimatio als s.^rs Deputats, s.^r de Argenson y demes persones alt referides de la merse los havian feta en assistirlos y aconsellarlos en tot lo que es estat menester. (1)

Fochs y cohets per St. Joan: prohibició.

Dit die se feren crides que nos fessen fochs nis tirassen cuets per ser vigilia de St Ioan. (2)

Acort del Concell sobre l'avalot del dia abans

DILLUNS a XXIIIJ. de dit dia de s.^t Joan a la tarda se tingue Consell de Cent aserca del moti y avalot succehit lo die de hayr en lo qual Consell fonch reportada una embaxada de part dels molt Ill.^es senyors deputats ab masses altes la qual reportada per lo R.^t D.^or Fran.^c Puig canonge de Tortosa, don Ramon de Guimera y Diego Bisbe Vidal fonch llegida en lo savi Consell de Cent y es del tenor seguent.

«Molt Ill.^e S.^or

Los Deputats del general de Cathalunya tingueren viu sentiment del que succehi lo die de hayr y acudiren a la present casa de la ciutat per assistir als senyors consellers y obrar lo mes convenient per quietut de la ciutat y judican esser necessari ques pose un remey efficas perque no succehescan semblants avalots y motins que en totas ocasions y en particular en la present podan ocasionar grandissimas desditxes, y no es la menor que totas las universitats de Cathalunya hajen trobat cami per remediar los motins, y en aquesta ciutat ahont hi ha tantas persones de lustra y de reputatio fins vuy no si haja donat remey convenient en tant gran derreputatio de V. S. y descredit de la nacio y en ocasio que tenim tants francesos dins Barcelona que vehent nos resisteix a uns quant homens de la ciutat podan duptar ab fonament si porem resistir a una invasio de enemichs, Supplican perço a V. S. dits deputats sien servits ab sa acostu-

---

(1) Ab motiu de les referides ocurrencies, a 26 del mateix Juny fou publicada per los llochs acostumats la crida que's transcriu per nota al peu de la jornada de 24.

(2) «*Crida perque nos facen fochs la vigilia y die de St. Juan y de St. Pere.* = Ara oiats totom generalment queus notifican y fan a saber de part dels Magchs. Srs. Juan Franch. de Melgar Regent la Vegaría de Barna. y Baltazar Bravo Balle de aquella ço es quiscu dells en quant toca a llur jurisdictio que los molt Illes. Srs. Concellers e Prohomens de la dita Ciutat attenents a la quietut de aquella ordenaren y statuyren que lo die de vuy vigilia de St. Juan y tambe la vigilia de St. Pere prop vinent ninguna persona de qualsevol estat o conditio sie axi home, com dona tant gran com xica no gos fer fochs per los carrers ni tirar cuets ni rondar per la Ciutat, ni exir de aquella als matins de dits dies de St. Juan y St. Pere pera cercar la ventura a pena de Deu lliures y trenta dies de preso irremissiblament exequutadora. = E perque etc. = Juan Franch. de Melgar Veguer de Barna. = Lo Dr. micer Baltazar Bravo Balle de Barna. = Scriba Concilii = Agramunt.»—(Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639 - 1642, fol. 146.)

mada prudentia manar considerar y aplicar lo medi mes convenient pera que en altra ocasio a semblants avalots y motins no se altere la present Ciutat y manar castigar severament lo que succehi lo die de ahir que dits deputats offerexen a V. S. obrar lo que V. S. aparexera mes convenient y asistirlos en tot fins a exposar en qualsevol perill sas vidas que las tindran per ben empleades en servey de v. s. y de aquesta Ciutat.»

E, llegida que fonch la dita embaxada en dit consell la donaren dits senyors Consellers per propositio juntament ab lo que lo s.[r] conseller en cap en nom dels demes senyors Consellers referi de paraula en dit consell aserca del succehit lo die de hayr lo qual consell feu [la] deliberatio seguent.

Ques fessen crides lo die de dema en la present ciutat ab les quals se prometa que pagara dita ciutat per cada persona de las que romperan la porta de la scala que munta ha dit sacrari y de aquell tragueren la persona alli recullida entregant lo agressor, o, agressors als senyors Consellers y donant plena prova del delicte 200 ₶ ꝗ una vegada tantsolament, o, sien una, o, moltes les persones que capturaran y entregaran qualsevol de dits delinquents y si los tals agressors que cometeren tant detestable delicte nos poran capturar sien tots ells y tambe les persones que ajudant, o, fomentant tal commotio de qualsevol qualitat, stament o conditio sien que per la part de la font de dita Iglesia se encaminaren y anaren Argenteria amunt. (1)

---

(1) En cumpliment del acort del Concell, lo dia 26 fou publicada la seguent «*Crida ab la qual se dona premi a las personas, o, persona qui agafara, o, agafaran algu, o, alguns dels delinquents que lo die de 23 del corrent romperen las portas del Sacrari de la Iglesia de Sta. María de la Mar.* = Ara oiats tothom generalment queus notifican y fan a saber de part dels Molt Illes. Srs. Consellers de la present Ciutat de Barna. inseguint la deliberacio feta per lo savi Concell de aquella lo die de ahir: Que com a notitia de sa s.[a] y de dit Concell sie novament pervingut que a 23 del corrent antes de mitg die celebrantse encara misses en la Iglesia de St. Maria de la Mar de la present Ciutat no dubtaren alguns fills de perditio poch tements a Deu y a la Justitia temporal y a la reverentia ques deu a les Iglesies santes lo decoro y inmunitat de les quals ha tingut sempre aquesta Ciutat per primera causa y devant sos ulls no dubtaren de entrar armats de armes de foch dins dita Iglesia y ab violentia rompre la porta de la escala qui munta al sacrari de aquella y traurer de allí una persona que a occasio de un moviment, o, commotio que en aquella part y hora havia succehit se era allí recullida. Volent per ço la present Ciutat demostrar lo viu sentiment te de actio tant depravada y tant merexedora de castich. Promet ab la present publica crida que pagara dita Ciutat per cada persona de las que romperen la porta de la escala que munta a dit Secrari y de aquell tragueren la persona alli recullida entregant lo agressor, o, agressors als Srs. Concellers y donant plena prova del delicte doscentes lliures moneda Barcelonesa una vegada tant solament, o, sien una o, moltes les persones que capturaran y entregaran qualsevol de dits delinquents contra los quals fara lo Syndich de la present Ciutat instantia y part formada y si los tals agressors que cometeren tant detestable delicte nos poran capturar sien tots ells y tantbe les persones los tindran recullits o, amagats y totes les demes persones que ajudant o, fomentant dita commotio, de

DIMARS a XXV. de dit. — Dit die en virtut de la deliberatio del savi consell de cent tingut lo die de hayr fonch per part dels senyors consellers feta reportar una embaxada al s.r Bisbe de Barcelona la qual reportaren lo s.r Joan Batt.a Monfar ciutada y lo s.r Francesch Descallar y Sorribes militar la qual es del tenor seguent.

Embaxada al Sor. Bisbe comunícantli l'acort precedent.

«Ex.im Senyor.

Pera demostrar aquesta ciutat lo viu sentiment te del atreviment y actio tant depravada que algunes persones poch tements a Deu y a la justitia temporal y a la reverentia tant deguda a les Iglesies sanctes lo decorò y immunitat de les quals ha tingut sempre y te esta ciutat per primera causa y devant sos ulls no dubtaren lo dia de 23. del corrent antes de mig die a ocasio de una commotio que dit die en aquella hora succehi deves la Iglesia de s.ta Maria de la mar entrar en aquella armats de armes de foch y rompre la porta de la scala qui munta al sacrari de dita Iglesia y traurer de alli una persona que a ocasio de dita commotio si era recullida, ha deliberat lo savi Consell de Cent lo die de hayr se publiquen crides y ab elles se done premi de 200 ₶ per cada persona que fou complice en dit delicte quant sera capturada y entregada en ma dels senyors consellers donant prova del delicte y ab altres penes de no poder obtenir pera sempre officis y beneficis de la present casa de la ciutat ni esser insiculades en aquells totes les persones que foren complices en dita commotio o, tindran recullides las quey foren, o, novament las causaran en la present Ciutat deliberant aximateix dit consell se supplicas a V. Ex.a fos servit de provehir contra los tals agressors ab les censures y demes procehiments que la Iglesia acostuma: esta merse supplica esta ciutat a V. Ex.a y que

---

qualsevol qualitat, estament o, conditio que sien que per la part de la font de dita Iglesia de St. Maria de la mar se encaminaren y anaren Argenteria munt qui va a la plassa del blat vell, si seran insiculades als officis y benefficis de la present casa de la ciutat sien pera sempre inhabils de obtenir aquells com lo present consell ara per les hores los ne [in]habilita pera sempre y si noy seran insiculades que en ningun temps ni pera sempre noy pugan esser insiculades y que en ningun temps totes estas personas si seran capturades sien severament castigades conforme de justitia se trobara haverho de fer y que en la matexa pena de no poder obtenir dits officis y benefficis ni poder esser insiculades en aquells incorregan totes y qualsevol altres persones de qualsevol estament o, qualitat sien que causaran dites commotions y constara haverlas comesas y que les dones que cridant, induhint o, altrament causaran de ques fassen dites commotions incorregan ipso facto en pena de cent asots sens remissio alguna. = E perque etc. = Scriba Concilii. = Agramunt.» — (Registre de *Crides y ordinacions*, anys 1639 a 1642, fol. 146 gt.

mane se effectuen promptament estas diligensias com ho desija esta Ciutat y spera de la rectitut christiandat y parts de V. Ex.[a]»

Embaxada als Sors. Diputats sobre lo mateix.

E, aximateix lo mateix die fonch reportada altra embaxada en virtut de dita deliberatio del savi consell als molt Ill.[es] senyors deputats per lo s.[r] Narcis Ramon March donsell y..... (1) Grimosachs Ciutada del tenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Feu molt gran estima lo savi consell de cent del viu sentiment ha tingut V. S. de la commotio y desordes se cometeren lo die de 23. de aquest per algunes persones en aquesta ciutat y parts circunvehines a la Iglesia de s.[ta] Maria y en la matexa Iglesia asseguarant al savi consell de cent de la pena que V. S. ha tingut la embaxada fou servit ferli lo die de hair ab que obrant v. s. sos acostumats effectes de uniformitat y correspondentia offeri sa dispositio en tot lo que puga valer a esta ciutat en semblants y totes altres ocasions reste esta ciutat per esta merse molt agrahida y ab la dispositio que sempre de servir com servira a V. S.»

Igual embaxada al Braç militar.

E, axi mateix fonch feta y reportada altra embaxada al Ill.[e] bras militar en executio de la dita deliberatio de 23. de dit del tenor seguent.

«Molt Ill.[e] S.[or]

Los favors y merces que de v. s. ha rebut sempre esta ciutat en totes ocasions la asseguran los continuara en totas las que se offeriran y com a ocasio dels nous moviments que succehiren a esta ciutat a 23. de aquest haje deliberat lo die de hayr lo savi consell de cent que en haverloshi toque la Thomasa y que ab est senyal reste advertit V. S. los hi haura y que en raho de reprimir los fasse merse a esta ciutat de acudir a la casa della y que a exemple de V. S. seguescan los collegis y Confraries desta ciutat en los quals se ha feta la diligensia en esta raho convenient, Supplica esta ciutat a V. S. ho tinga a be y en donarli son emparo y favor en totes ocasions com ho spera de V. S.»

---

(1) En blanch.

Ofertes del Braç militar en casos d'alteració del orde públich.

DIJOUS a XXVIJ. de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual se reporta una embaxada de part del Ill.e bras militar la qual reportaren en scrits lo noble don Pedro Aymerich y Cruylles, Narcis Ramon March, militars y Diego Bisbe Vidal ciutada la qual es del tenor seguent.

«Als 26. de Juny es estada reportada una embaxada de part de V. S. al bras militar de la deliberatio prengue sobre lo succehit a 23. del corrent y de la molta confiansa tenia en les persones militars de que havian de assistir a esta ciutat en totas las ocasions y en particular quant hoyssen tocar la Tomasa contra los inquiets de que fa a v. s. infinitas graties, ha deliberat que sempre que succehesca lo cas promptament ab les armes acudesca en esta casa y se execute tot lo que per V. S. sera ordenat en be de la quietut y en favor de la justitia. Y axi V. S. pot estar molt cert de que no sols en esta pero en totas las demes li fara merse de manarlo emplear obrara lo bras militar ab totas veras en tot lo que sie servey de V. S. y de la provinsia.»

Tramesa de deu cavallers al exèrcit del Camp de Tarragona, a despeses del Braç militar.

«Y de altra part fa a saber a V. S. com a 23. del corrent a sas costas y despesas ha enviat deu cavallers al socorro del exercit esta sobre Tarregona socorreguts fins a 18. de Juliol a ordes del s.r deputat militar y aço ha fet no obstant los molts que lo die de vuy assisteixen ha dita Campanya y dels que cada dia y van per lo que estan occupats en carrechs de guerra y de politica y dels que passan de sinquanta anys y altres questan malalts y per los pochs estan vagant y si mes se hagues pogut fer se hauria fet perque sempre esta desijant obrar en be universal de la Provinsia y servey de V. S.»

Sotsveguer de la ciutat: acceptació del càrrech per Jaume Texidor.

Dit die accepta Jaume Texidor chirurgia lo carrech de sotsveguer y lo dit consell li dona electio de obtar axi que sortejant dit Jaume Texidor en algun carrech, o, offici de la present Ciutat haje de dexar lo basto de sotsveguer y que dita obtio tingue qualsevol altra persona tant quant la present Ciutat anomenara sotsveguer y no altrament.

Embaxada als Sors. Diputats en rahó a avisos de la campanya y a la necessitat d'augmentar l'exèrcit del Camp de Tarragona.

DIVENDRES a XXVIIJ. de dit. — En aquest die fonch reportada una embaxada en scrits de part dels senyors consellers als molt Ill.es senyors Deputats per don Joachim Margarit y de Reguer y . . . . (1) es del tenor seguent.

(1) En blanch.

«Molt Ill.e S.or

Per dos cartes scrites per lo s.r conseller terç coronell desta ciutat a 24. del corrent contenint que per charta del S.r Deputat Real los soldats del exercit enemich ques trobaren en Monço, Fraga y altres parts de la frontera de Lleyda se encaminaven deves Michinensa a effecte de embarcarse ab set o vuyt barcas pera ajuntarse ab la lleva fa lo Marques de Laganes y ab los soldats del enemich ques troban en los Alfachs his diu son dos mil infants y siscents cavalls napolitans ab los quals pretenen socorrer lo exercit enemich ques troba en Tarregona, ab las quals tambe dona avis com per musur de la Mota havia entes que la Armada enemiga havia aparegut altra vegada sobre Tarregona, legides las quals cartes lo die de ayr en lo savi Consell de cent delibera se supplicas com se supplica per part de dita ciutat a V. S. sie servit no llevar ma a que les universitats ab la major diligensia possible acuden en enviar gent al exercit que lo Rey christianissim y esta provintia tenen en lo Camp de Tarregona com ho confia esta ciutat de V. S. que fentse desta manera se promet tot bon succes.»

Captura de dos estudiants y un jove escudeller que volian traure en llibertat del Hospital general un soldat castella.

DIUMENGE a XXX. de dit. — En aquest die per ocasio de que March Pla, Silvestre Arloni studiants y Fran.c Moragues jove scudeller volgueren treurer del Hospital de S.ta Creu de la present Ciutat un soldat castella anomenat don Joan de Morales dels que havian presos en lo siti de Salses al qual havian vestit de studiant y lo treyen del dit Hospital per donarli llibertat per lo que foren presos y capturats dins dit Hospital per los Administradors de aquell y perque lo dit cas per voler donar llibertat a un soldat enemich era fer traytio a la patria y tambe perques temia lo poble no volgues damnificar als dits delinquents y matarlos dins del Hospital, fou rebuda informatio per lo Mag.ch micer Carmona advocat ordinari de la casa de la ciutat y auditor de les coses y gent de guerra al qual era estada comesa *jure belli* la cognitio y punitio de dit cas, lo qual rebuda informatio feu relatio devant dels molt Ill.es senyors Consellers y prohomens de tots staments per dit effecte juntats per raho de dit cas y per les alt dites rahons se podie declarar somatent y en virtut dell traurer dits delinquents de dit Hospital. Y axi de vot de dits Molt Ill.es senyors Consellers y prohomens fou declarat somatent y fou reportat aquell per t. Ferriol nuntio de la Cort

del veguer ab crits de via fos desde casa la ciutat a la Iglesia parrochial de S.[t] Jaume hont toca la Campana y de alli proseguit fins dit Hospital del qual per tota seguretat de ses persones foren trets los dits March Pla, Silvestre Arlori y Fran.[c] Moragues per lo balle de Barcelona y ab companya de soldats mosqueters y la companya de soldats de cavall del prebost Vilabella foren aportats als Carcers comuns de la present Ciutat y foren mancipats en aquells.

JULIOL

Enquesta contra 'ls causants del avalot ocorregut lo día 23 de Juny.

DIMECRES a IIJ. de dit. — Dit die se tingue concell de cent en lo qual se feu relatio del stat de la enquesta fulminada contra las personas qui causaren la commotio a 23 del passat en la present ciutat y en particular en s.[ta] Maria de la mar.

Y lo dit consell delibera que lo sindich de la present ciutat vaja fortificant la enquesta perque los delinquents pugan ser castigats segons la gravedat del delicte y ques fasse una embaxada al s.[r] bisbe de Barcelona donant raho a sa ex.[a] del just sentiment te esta ciutat del succehit en s.[ta] Maria de la mar supplicant a sa Ex.[a] sie servit prosehir contra los agressors del dit delicte ab les censures y demes procehiments que la Iglesia en semblants delictes acostuma procehir que la present ciutat sent cosa que toca a la inmunitat Ecclesiastica te ella per primera causa y devant sos ulls y desija summament que tant enorme delicte sie severament castigat que ella per sa part no faltara en fer totes les diligenties li seran possibles pera que dits delinquents sian castigats com la present ciutat desija y mereix la gravedat del delicte.

Victoria naval del Archebisbe de Burdeus en lo moll de Tarragona.

DISAPTE a VJ. de dit arriba nova en la present Ciutat com lo s.[r] Archebisbe de Bordeus havia derrotades y cremades dotse galeras de la Armada enemiga dins lo moll de Tarregona les quals entraren juntament ab altres a voler socorrer la dita plassa les quals entre totes les galeras eran 41.

Festa de St. Elm.

DIUMENGE a VIJ. de dit. — En aquest die anaren los senyors consellers lo terç absent a les nou hores de mati en la Iglesia del Monastir de Sta Clara per la festa de St Elm ahont ohiren lo offici y sermo y assentats en uns scons dins la capella de dit S.[t] ab los consols y mercaders de la llotja: y al donar de

la pau la dona lo diaca al s.r conseller en cap y lo sotsdiaca als consols de la llotja.

Carta del Sor. Conseller terç donant noves de la victoria naval de Tarragona.

Dit dia reberen los senyors Consellers una carta del s.r conseller terç coronell de la present Ciutat en la campanya de Tarregona en la qual va donant llarga notitia de la victoria ha alcansat lo s.r Archebisbe de Bordeus mijensant lo divinal Auxili contra de 41. Galeras de la Armada enemiga que entraren en lo moll de Tarregona pera socorrer la plassa: esta cusida dita carta legatur. (1)

Garrot a un homicida y amotinador.

DILLUNS a VIIJ. de dit. — En aquest die entre una y dos hores de la matinada se dona un garrot en la preso a Miquel Quadradas per homicida, amotinador y per haver cremat entre altres incendiaris los processos que. t. Poll notari de la cort del veguer tenia en sa casa y fonch dit Miquel Quadradas condemnat a darli garrot per micer Carmona auditor de Don Miquel Torrelles y Semmanat governador de les Armes de la present Ciutat.

Conferencia dels Sors. Consellers y Diputats en lo Trentenari.

Dit die tingueren Conferentia los s.rs consellers ab los senyors deputats en la istantia de Trentenari sehent los senyors deputats a la part dreta y los senyors Consellers a la squerra com axi ho pratican los senyors deputats ab los senyors consellers quant per semblants actes van en la diputatio.

Los Srs. Consellers y 'l Capitol de la Seu acordan celebrar festes per la victoria naval de Tarragona.

DIMARS a VIIIJ.° de dit. — En aquest die de part dels senyors Consellers fonch feta una embaxada al Ill.e capitol reportada per don Jayme Falco militar y Diego Bisbe Vidal aserca de fer algunes demostrations de alegria y graties a Deu nostre senyor del bon succes de la victoria ha obtinguda los s.r Archebisbe de Bordeus contra las galeras enemigas lo die de 4. del corrent.

Dit die vingue una embaxada de part del Ill.e Capitol als senyors Consellers reportada per lo s.r canonge Cassador y Canonge Paga fent a saber als senyors consellers com lo Ill.e capitol havia resolt en raho de la embaxada que los senyors consellers los havian feta de que al mix dia tocaria la Thomasa y demes campanes de la seu y a imitatio de la Cathedral seguirian las parrochies y que los senyors consellers se servissen fer avisar los monestirs perque fassen lo mateix y que per lo die de dema

(1) V. l'*Apèndix* XXXIV.

convidaven als senyors Consellers per oyr lo offici a la seu y assistir a la proffesso ques fara despres del offici y al *te Deum laudamus:* los senyors Consellers stimaren molt la merse feya sempre lo Ill.e Capitol y encontinent donaren orde de avisar a tots los monestirs y no res menys daren orde que a les dotse hores del mig dia tirassen los baluarts de mar dotse peses y lo endema quant se canteria lo *te Deum laudamus* ne tirassen altres dotse pesses.

DIMECRES a X. de dit. — En aquest die anaren los senyors consellers lo terç absent a la seu per oyr lo offici ahont trobaren ja los senyors deputats y oydors al presbiteri assentats en los banchs de vellut carmesi de la part de la Epistola y los senyors consellers assentats en los banchs de vellut carmesi del presbiteri de la part del Evangeli ahont oyren tots lo offici.

Te Deum per dita victoria.

Despres de acabat lo offici feren la professo y cantaren lo *te Deum laudamus* per dintre de la Iglesia: anaren derrera lo gremial agraduats Consellers y deputats ab esta forma ço es lo s.r conceller en cap y lo s.r deputat Ecclesiastich costat per costat tenint la ma dreta lo s.r conseller en cap lo s.r conseller segon y lo s.r deputat Real per ser absent lo s.r deputat militar costat per costat tenint la ma dreta lo s.r conseller segon, lo s.r conseller quart ab lo s.r oydor eclesiastich tenint la ma dreta dit s.r conseller quart y lo s.r Conseller quint al mix del s.r oydor militar y del s.r oydor Real ço es dit s.r conseller quint en lo mix dit s.r oydor militar a corn dret y dit s.r oydor real al corn squerra: y acabada fonch dita professo se despediren huns dels altres anantsen los senyors Consellers en casa de la ciutat y los senyors deputats a la Diputatio.

DIVENDRES a XIJ. de dit. — En aquest die entre les quatre y sinch de la tarda mori mossen Hieronym Sabata notari de Barcelona y scri[v]a Racional de la present casa lo qual era molt cuydados de mirar per lo beneffici de casa de la ciutat en dit son offici. *Anima eius requiescat cum beatis Amen.*

Mort del Escrivà Racional mossen Jerònim Sabata.

DISAPTE a XIIJ. de dit. — En aquest die se tingue consell de Cent aserca de la provisio dels officis de la ballia general en lo qual consell attes lo consistori dels molts Ill.es senyors Consellers ab altre consell celebrat a 29. de Abril fonch elegit dit consistori en Balle general perço assignà dit savi Consell a quiscun senyor conseller cent lliures pagadores per terçes de tres en tres mesos de les rendes de la mateixa ballia general.

Ballía general a càrrech dels Sors. Consellers: sou anyal.

Llochtinent de Balle general: nominació de D. Ambròs Gallart ab caràcter vitalici.

Item fonch deliberat que attesos los effectes honrrats y notoris que lo noble don Ambros Gallart ha obrat en servey de la patria y desta ciutat en la jornada de Monjuich a 26. de Janer prop passat aventurant sa vida en esta raho y restant ferit per lo enemich en aquella factio que perço en premi li fonch conferit lo offici de lloctinent de balle general de Cathalunya durant sa vida natural ab salari de 200 ₶ ♣ per any.

Advocat fiscal de dita Ballía: nominació vitalicia de micer Franco. Marti, autor de la obra «Noticia universal de Cathalunya».

Item en premi dels treballs que micer Fran.co Marti ha presos trahent a llum una obra en honrra y defensa desta provincia intitulada «Notitia universal de Cathalunya» que per ço dit micer Fran.co Marti sie elegit com lo dit consell lo elegi en Advocat fiscal de la ballia general durant sa vida natural y ab salari de dos centes lliures per any pagadores per terçes de les rendes de dita ballia ab facultat de poder advocar.

Assessor de la Ballía general: nominació vitalicia de micer Batista Monfar y Sorts.

E, axi mateix attesos los serveys que micer Batista Monfar y Sorts ciutada honrrat y vuy capita de la Artilleria ha fets en benefici de la present ciutat que perço en sa persona y durant sa vida natural li sie conferit hu dels officis de Assessor de dita ballia ab lo mateix salari de doscentes lliures pagadores de les rendes de dita ballia ab facultat de poder advocar.

Idem id.: nominació de Joseph Orlau.

Y que lo altre offici de Assessor de la ballia general sie conferit en persona de micer Joseph Orlau attesos los serveys ha fets a la present ciutat ab la forma y salari sobredits.

Receptor de dita Ballía: nominació de Miquel García, mercader.

E axi mateix attesos los molts serveys que Miquel Garcia mercader olim receptor de la ballia general ha fet en servey de la present ciutat que per ço en persona de dit Miquel Garcia sie conferit com lo dit Consell conferi durant sa vida natural dit offici de receptor de dita ballia general ab salari y cera del Capitol. 4. dels Apuntaments.

Balle de les aygues: nominació del Sor. Conseller 5nt., Pau Salines.

E, axi mateix attesos los molts serveys que lo s.r Pau Salines perayre vuy conseller quint qui ara es ha fet en benefici de la present Ciutat y que es raho que en sa persona y benefici de sa casa use lo present consell que perço en persona de dit s.r conseller quint sie conferit lo offici de balle de les Aygues durant sa vida natural ab salari de sexanta lliures quiscun any y adeales que disposa lo Capitol V. dels apuntaments llegits en lo dit consell y despres de sa mort haje de obtenir lo Conseller Artiste qui sera de vida sua natural y despres de sa mort lo conseller menestral que sera ab aquesta forma y promiscuytat se haje sempre de conferir.

DIMARS a XVJ. de dit. — En aquest die fonch reportada una embaxada de part dels senyors consellers als molt Ill.es senyors Deputats reportada per los senyors Narcis Ramon March militar y Magi Florensa ciutada la qual es del tenor seguent.

Embaxada als Sors. Diputats: designació del Sor. Conseller terç coronel pera sotstituhir al Sor. Diputat militar en lo comandament de les armes en lo Camp de Tarragona.

«Molt Ill.e S.or

Lo s.r conseller terç nos scriu del camp de Tarregona la merse que V. S. li ha fet de encomanarli lo exercici de les Armes que servia lo s.r diputat militar de que los senyors Consellers ne fan a V. S. las degudas gratias.

Y juntament nos scriu que lo s.r diputat no ha dexat alli ningun diner pera pagar la soldadesca que es estat posarlo al dit s.r conseller terç ab molt gran cuydado perque sens diner es imposible poderse alli mantenir lo exercit y no voldria que si per dita falta algun sinistre cas susscehia se li atribuis a sa. ss. perço los senyors Consellers a V. S. notifican estas cosas perque provehescan de remey y puga lo exercit mantenirse, Altrament se descarregan que no sera per llur culpa confiant que V. S. ab sa solita prudensia tindra cuydado que las cosas vajen com deuen anar en benefici de la provintia.»

E, despres de ser estada reportada dita embaxada los dits embaxadors referiren als senyors consellers de paraula la resposta de la dita embaxada la qual manaren los senyors consellers a mi Joan Salines notari de Barcelona regint lo offici de Scriva Racional continuas aquella al peu de dita embaxada del thenor seguent.

Resposta dels Sors. Diputats a dita embaxada.

«Que en lo que te respecte en haver anomenat los senyors deputats lo s.r conseller terç coronell en lo exercici de les Armes en lloch del s.r diputat era ja cosa deguda a la bona correspondentia tenen les dos cases y estiman en molt sas senyorias las graties los fan los senyors consellers ab la present embaxada de semblant actio y axi mateix al que diu la embaxada que lo s.r diputat no li ha dexat diner algu que sas senyorias fan totas las diligentias los es possible en remetrer diner y que han enviat sis centes lliures per via de la galera del present Principat que lo dia present va en Tarregona y que pensan que per tota esta setmana enviar una carrega de moneda y ques supplica als senyors Consellers sien servits scriurer al s.r Conseller terç donantli orde que encars que lo diner no arribas tant prompte y pogues ser causa de innovarse alguna cosa sie servit remediarla

de la millor manera pera encara que sie pagar sa senyoria alguna quantitat perque del mateix diner arribara alli se pora pagar lo s.r conseller terç: y que aximateix supplican a sa senyoria que de aqui a la Madalena sien servits quey haje banch y taula per ells per ocasio dels deposits y girades fan als senyors deputats que se acostuma fer en semblants ocasions.»

Son declarats enemichs de la patria 'ls autors del avalot comès en Sta. María de la Mar lo 23 de Juny.

DIMECRES a XVIJ. de dit. — Dit die se tingue consell de cent en lo qual se delibera fossen publicades per enemigues de la patria les persones inculpades en lo succes succehit a 23. de Juny a s.ta Maria de la mar donant premis a les persones quels posaran en ma de la justitia com mes llargament en dita deliberatio se conte. (1)

Extracció d'Escrivà Racional.

Dit die se feu extractio de Scriva Rational de la present casa per mort de Hieronym Sabata notari de Barcelona: fonch extret mossen Pere Mallol notari real.

Crides contra 'ls causants dels avalots del día 23 de Juny.

DIVENDRES a XVIIIJ.° de dit se publicaren crides contra los agressors del cas succehit a s.ta Maria de la mar a 23. de Juny proppasat. (2)

---

(1) V. l'*Apèndix* XXXV.

(2) «*Crida ab ques promet premi als qui agafaran la persona de Pau Fontanet mercader y altres aqui nomenats.* = Ara ojats totom generalment queus notifican y fan asaber de part dels molt Illes. senyors consellers de la present ciutat de Barcelona: que com a sa noticia hajen pervingut algunes de les personas ques trobaren lo die de diumenge que comptavem a 23 del mes de Juny proppassat en los delictes y excessos de espallar la porta de la escala qui puja al sacrari del altar major de la iglesia parroquial de Sta. Maria de la mar de la present ciutat y de dins aquella tragueren la persona de Antoni Berenguer alias lo Moreu de Cardadeu lo qual se ere retirat en dit loch fugint del prebost Vilabella quel volia capturar, y dels que dit die al despres dinar amotinats se juntaren en la plassa del blat y en altres parts y de alli armarts ab arcabussos, mosquets, pedrenyals y altres armes cridant grans crits de visca Ribera, muyra malgovern, muyren consellers y diputats, degollem ho tot, y concitant lo poble sen pujaren axi amotinats carrer de la Argentería amunt encaminant se deves la preso, cases de la ciutat y deputacio ahont agueren executat sos intents sino per la resistencia que trobaren al cap de la Argentería y plassa del blat vella aont tiraren los dits amotinats molts tirs de armes de foch contra del magch. veguer, soldats de la ciutat y altres persones que li assistian y donaven favor a la justicia: y com en dits delictes entre altres se son trobats culpables Pau Fontanet mercader ciutada de Barcelona, Antoni Berenguer alias lo Moreu de Cardadeu, Pere Pons mulater, Serapi Casanovas, Franch. Rocha negotiant, Balthesar sclau que solie ser del doctor Dalta, lo fill den Darder garbellador anomenat Joseph, Joseph Casanoves y Joan Deniu jove caldarer tots habitants en Barcelona, e la present ciutat desije que los sobredits y altres culpables en dits delictes tant enormes sian degudament punits y castigats: Inseguint perso la deliberacio del savi consell de cent feta en 17 del corrent mes de Juliol, dits molt Illes. srs. Consellers ab la present publica crida pometen a qualsevol persona de qualsevol stament o condicio que sie que pendra y capturara y posara en ma y poder de dit magch. veguer y sa cort a qualsevol de ditas personas anomenades, ço es per lo primer que dells sera capturat pagara quatrecentes lliures barceloneses y per qualsevol dels altres que apres seran capturats y posats en ma de dit magch. veguer y sa cort pagara doscentes lliures de dita moneda ultra del qual lo dit savi consell de cent ha inhibit als alt anomenats de qualsevol officis y beneficis de casa la ciutat y de sos Collegis, consolat y confrarias y de treballar en los pallols, plassa del blat y altres parts publicas de dita ciutat. = E perque etc.

DILLUNS a XXIJ. de dit. — En aquest die se feu extractio de Deputats ço es en diputat Eclesiastich fonch extret

Extracció de Diputats y Oidors del General de Catalunya.

Don Bernat de Cardona Ardiaca major de Gerona.
Fran.[c] Sala de Arenys diputat militar,
micer Hieronim Pastor de la ciutat de Lleyda diputat real.

Dit die en la tarda se feu extractio de oydors de comptes.

Lo canonge t. Gerona de la seu de Lleyda eclesiastich,
micer Joan Amigant de la ciutat de Manrresa oydor militar
y micer Joseph Ferrer oydor Real.

DISAPTE als XXVIJ. de dit. — En aquest die al mati a les onse hores los s.[rs] consellers terç y quart absents agraduats cap y quint devant ab un prom al mix y lo segon a la fi ab ab dos promens ab dita forma anaren a la preso per tenir Juy de las delatures de Joan Puig Gali sastre acusat de amotinador y altres delictes: y apres de haver llegit lo Proces fonch votat ab la forma acostumada y fonch dubtat sobre los vots foren trobats quin castich se havia de donar ha dit Joan Puig Gali perço que fonch trobat tenir sis vots de pena ordinaria de mort, sinch vots de Galera de vida, sinch vots de galera deu anys, sinch vots Galera sinch anys, quatre vots galera tres anys, y dos vots Galera tres anys y cent assots. Y axi foren cridats los mag.[chs] micer Vicens Carmona, y micer Miquel Çellers Assessors ordinaris de la Ciutat pera que aconsellassen lo que havian de fer per quant vot per vot se trobaven haverhi mes vots de Galera que de pena ordinaria de mort, y dits mag.[chs] Assessors vistos diversos exemplars de la present Casa y en particular lo exemplar continuat en lo dietari en Febrer *1552.* aconsellaren als senyors Consellers y Juy de promens que havian de tornar a votar ha dit Joan Puig Gali sobre la pena de Galera dexant la pena ordinaria de mort de la qual no sen podia haver raho. E, inseguint dit parer tornaren a votar dit Joan Puig Gali y fonch comdemnat a tres anys de Galera.

Juhi de Prohomens.

= Scriba Concilii. = Agramunt notarius. = Fonch feta y publicada la present publica crida per los lochs acostumats de la present ciutat de Barcelona ab tenor y veu de vuyt trompetas per mi Steve Torrabruna corredor y trompeta de la ciutat vuy a 19 de Juiol 1641.» — (Registre de *Crides* y *Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 151.)

Oficis de la Ballia general: jurament.

Dimars als XXX. de dit.—Jurament del Ill.e s.r Pau Salines conseller quint novament provehit en Balle de Aygues, de Don Ambros Gallart lloctinent de Balle general, del d.or Fran.c Marti en Advocat fiscal, del d.or micer Joan Baptista Monfar y Sorts Assessor, del d.or micer Joseph de Orlau altre Assessor de la Ballia General los quals ohiren sententia de excomunicatio per lo R.t Joan Baptista Lopez official y vicari general del s.r Bisbe de Barcelona.

Fineix lo Dietari XXVII.

APENDIXS AL VOLUM VINT Y SETÈ

APÈNDIX I.

✠

Jhs. M.ª

En lo cas consultat per los s.ors Ad.ors del hospital general de s.ta creu de Barcelona als Advocats ordinaris de dit hospital infrascrits aserca de la pretensio de la precedentia que es entre ells per la nominacio de Ad.or es stada feta de la persona del s.or Franc.h Joan Magarola conceller en cap en lloch y per mort del s.or don Guerau de Paguera altre de dits Ad.ors, son de vot y parer que lo dit s.or conceller en cap per ara tinga la precedentia ab que lo present acte nos pugue traurer en consequentia, ni atribuesca dret, o, stat de possessio in dicta precedentia sino en tant quant los exemplars son stats amostrats dels altres concellers qui son stats Ad.os lo pugan attribuir y no altrament y sens algun perjudici del dret y pretensions de las pars tant en lo petitori com en lo possessori plenari, summari, salvo etc.

Vot, o, copia de aquell de Advocats per lo negossi del hospital general.

Lo d.or Bernat Sala
Lo d.or Pere Boix
Lo d.or Xphol. Cornell
Lo d.or Aleix Tristany.

APÈNDIX I BIS.

Die XXJ Aprilis anno = M.DC.XXXVIIJ.

Los s.rs consellers tots sinch aiuntats etc. precehint proposítio feta per lo s.r conseller en cap contenint que havent sobrevingut les noves causas que son notorias a ses s.as si aparexera

Aserca la matricula de mercaders.

se porrogue per altre die que aparexera als s.[rs] consellers restaran allenades aquelles la matricula que vol fer lo stament mercantivol en casa de la present ciutat lo die de vuy (Dissentint estas cosas lo s.[r] conseller quart) Dient que attes que sempre se es observat per tal die com lo de vuy que es lo endema que en la llotja y consell de vint de aquella se ha feta habilitatio de les persones que demanen la matricula que perço es son parer que per no haver hi causes per les quals se dexe de continuar lo die de vuy dit acte de matricula sien enviats a sercar per dit effecte los consols y mercaders pera fer dita matricula y lo segon dient que per no estar assaneat ab la certitut que deu estar sis pot, o, no prorrogar aquest acte de matricula volent primer lo parer dels mag.[chs] advocats de la present casa: Deliberen perço ques porrogue dit acte de matricula per altre die quant aparexera a sas s.[as] convenir y estaran allenades aquelles y per est effecte se fasse asaber esta deliberatio a dit stament mercantivol dient li no vingue per dit effecte lo die de vuy sino quant seran avisats per ses s.[as]

(Llibre de *Deliberacions*, any 1638, fol. 98.)

Conçell de cent per matricula de mercaders.

Die veneris XXIIJ mensis = Aprilis anno M.DC.XXXVIIJ B.[e] = Convocat y congregat lo conçell de cent Jurats en lo lloch modo y forma acostumats lo s.[r] conseller en cap en veu sua y dels demes senyors consellers sos companys lo segon absent dona al secretari del present conçell en lloch de propositio dos papers lo hu conte la propositio y lo altre lo vot dels advocats en dita propositio mentionats en dit concell llegits per lo secretari de dit concell que son del thenor seguent: «Molt Ill.[es] senyors. Dilluns a, denou del corrent se feu la aprovacio dels mercaders que cada any se acostuma de fer en la llotja de la mar pera la matricula. Pretengue lo senyor conseller quint que se li feu agravi en no aprovarlo per les rahons que de paraula dira dit s.[r] conseller y considerant que tenian fonament aparague suspendrer dita matricula que se avia de fer lo sendema en esta casa pera que puguessen pendrer parer ab molt acuerdo del que devian fer tant per no fer agravi a la llotja com pera reparar la pretentio de dit s.[r] conseller quint y axi juntarem tres advocats lo mag.[ch] micer Rossell, lo mag.[ch] micer Fontanella, lo mag.[ch] micer Vinyals los quals donaren lo vot continuat en lo paper ques legira a v. s. y no obstant que lo dit

s.r conseller quint nos ha certificat tenir prova sufficient de tot lo que representara nos ha aparegut primer representarho a v. s. pera que axi en una cosa com en altra prengua la resolutio que aparexera mes convenir.» — «En lo fet consultat per los molt Ill.es senyors consellers aserca de les ordinacions de la llotja de la present ciutat en virtut de las quals se habilitan las personas que se han de fer mercaders quiscun any, vistas las ditas ordinacions y tot lo que se havie de veurer Attes que ditas ordinacions son stades fetes per los consellers e Promens en virtut de privilegis reals concedits a la dita ciutat y son totas ellas ab reservatio expressa de poderlas corregir esmenar e, interpretar e, de nou ordenar los do.rs infrascrits son de vot y parer que precehint causa legittima y no sens ella poden dits molt Illustres senyors consellers y promens corregir esmenar interpretar e, de nou ordenar aserca de ditas cosas no obstant que la llotja despres hage obtingut privilegi real confirmant ditas ordinations per que aquell no abdica la facultat reservada en ditas ordinacions y la que altrament te la ciutat de ordenar comforme ses declarat ab moltas sententias reals y axi si los molt Illustres senyors conselles volen tractar de corregir esmenar y de nou ordenar en las ditas materias de llotja poden fer rebrer informatio y segons lo que resultara della procehir en ditas cosas. Vot dels advocats.

Rossell Ad.tus civitatis
Fontanella
Vinyals.»

Y legits dits papers se alsa lo s.r conseller quint y digue de paraula algunas rahons en justificatio de sa pretentio.

Y ans de votar sobre la dita propositio dit s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs consellers sos companys lo segon absent, proposa que en dit concell hi havia molts mercaders que son de concell de vint de la lotja en lo qual conçell han declarat son animo y se enten son suspectes en aquest negoci y no poden votar en aquell y axi proposa al dit concell si ditas personas asistirian en dit concell y votarian sobre dita propositio, o, no y si lo s.r conseller quint attes tambe es interessat en dit negoci exiria de dit consell. Perço desllibere si dit s.r conseller quint asistiria en dit concell, o, no: y apres entraren en dit conçell lo consol mercader y deffenedor de la llotja ab enbexada portaven en scrits als senyors consellers legida en dit

Supplicacio de la llotja.

conçell per lo dit secretari ques del thenor seguent. «Molt Ill.es senyors conselles y savi concell de cent. Dissapte que comptavem a 17. del present y corrent mes de Abril se celebra en la lonja de la mar de la present ciutat lo aniversari que tots anys se acostuma celebrar per la anima del quondam don Pedro de Moncada en lo qual foren servits los molt Illustres senyors consellers assistir comforme tenen acostumat y acabat de celebrar aquell y al despedirse los fonch demanat per los consols y deffenedors de dita llonia dia y hora la que a ses s.as fos ben vista pera fer la matricula en casa de la ciutat com es sempre axi acostumat y dits molt Ill.es s.rs conselles tots comformes acordaren en donar hora y dia per lo dimars proxim en haver dinat que comptavem a 20. de dit mes: y inseguint los dits consols y deffenedors de la lotja lo stil inconcussament observat conforme las ordinations y privilegis sobre lo present fet disposants y assenyaladament las ordinations fetas per los molt Ill.es s.rs consellers y conçell ordinari divendres a 20. del mes de Abril del any *1594* y aquellas confirmadas per la mag.t del Rey nostre s.r Phelip segon de gloriosa memoria ab son privilegi real datta en la vila de Madrit a 10. del mes de Febrer 1595 dits consols y deffenedors maneren juntar lo concell de vint de la dita llonia lo dilluns a, 19. de dit mes de Abril despres de dinar affi y effecte de habilitar las personas que lo present any estavan descritas en lo memorial pera demanar la matricula y aiuntat aquell per dit effecte anaren habilitant per son orde dites persones per escrutini en la forma acostumada y de las ques trobaren habilitades sen llevà acte y aquell se clogue y sagella y se lliura y entregua al consol mercader pera que lo die assenyalat per dits molt Illustres s.rs conselles dit consol mercader juntas lo stament en casa de la ciutat per fer dita matricula aquell en ma y poder de ses s.as E, com lo dit die de dimars dit consol mercader estigues per partir de la lonia ab tot lo stament per anar en casa de la ciutat per lo effecte dalt dit, per Hieronym Sabata notari de Barcelona fonch dit de paraula a dit consol mercader y deffenedors per part de dits molt Illustres senyors conselles que nos mogues de la llonja ab lo dit stament fins que de ses s.as tinguessen altre avís: al que respongueren dits consols y deffenedors que obtemperarian de bona gana al que ses s.es manaven. E, poch apres per dit Hieronym Sabata ỹ per part de ses s.as explica a dits consols y deffenedors y en

presentia del estament que dits consols y deffenedors y lo dit stament per aquell die no anassen per que ses s.as tenian una occupatio precissa y que quant haurian de anar ja avisarian. E considerant los consols deffenedors y tot lo stament tant gran novedat determinaren per hu dels deffenedors de la llonja y dos mercaders enviar a ses s.as ha supplicar los fossen servits de donar lloch a que aquell die per ses s.es assenyalat lo stament aiuntat en dita casa de la ciutat pogues fer la matricula de mercaders comforme tots anys ha acostumat al que respongueren que per aquella diada no podian y que ja avisarien: y vist los consols y deffenedors ques differia la diada aiuntaren lo consell de vint y donaren raho en aquell de dit fet y lo dit concell delibera que per hu dels deffenedors y per dos mercaders del dit conçell fos de nou supplicat a ses s.es ab embaxada fossen servits assenyalar diada y hora per dita matricula en casa de la ciutat conforme esta disposat en dites ordinacions y privilegis: la qual embaxada inseguint dita deliberatio de (se) reporta a dits senyors consellers lo die de dijous a 22. del corrent al que foren servits ses s.as respondrer que tenian alguna difficultat en lo dit fet y que perço havien aiuntat algunes persones doctes y que per momentos aguardaven la resolutio y que de aquella farian sabidors a la llonia. E com molt Ill.es senyors fins vuy no sie estat possible alcançar de dits molt Ill.es s.rs consellers lo compliment de dit acte de dita matricula, Per tant los consols deffenedors y conçell de vint de la llonia supplican a v. s. sien servits deliberar se done compliment a dit acte de matrícula si y comforme se es acostumat fins assí que ho rebran a singular gracia y merse de v. s.»

E legida dita scriptura dits consol y deffenedors sen anaren de dit concell. E, lo present concell vota sobre la propositio dalt dita si lo s.r conseller quint asistiria en concell y los de concell de 20. de la llotja asistirian y votarian en aquell sobre la dita propositio.

E anant votant sobre la ultima propositio se dupta si lo vot de Joseph Palaudaries mercader ere fora propositio o, no pretenent que havian de exir de dit concell Rafel Roure mercader per ser parent del s.r conseller quint y micer Pere Joan Rossell y micer Joseph Vinyals attes ells han fet lo vot de sobre insertat: y axi dits senyors conselles proposan tot lo sobre dit al dit conçell.

[E lo dit concell feu la deliberacio y conclusio seguent:] Que lo parer de Joseph Palaudaries dient que los mag.^{chs} micer Rossell [y] micer Vinyals no poden assistir en lo present concell per quant han donat son vot en scrits en lo fet proposat es fora propositio attes lo han donat a contemplatio de la present ciutat: y quant a la persona de Rafel Roure demanant lo mateix attes es affi de la muller del s.^{r} conseller quint en quint grau es tambe fora propositio.

E feta dita deliberatio se ana votant sobre la ultima propositio. E lo dit concell feu la deliberatio y conclusio seguent, Que lo s.^{r} conseller quint y les persones de concell de 20. no entrevinguen en votar sobre lo fet proposat attes lo s.^{r} conseller quint es part y interessat en dit fet y dites persones de concell de vint son stades jutges en ell.

E feta dita deliberatio fonch procehit en votar sobre lo fet principal.

Vot principal.

E lo present conçell feu la deliberatio y conclusio seguent: Que attes lo conçell de vint de la llotja de la mar de la present ciutat en la habilitatio en aquell feta lo die de dilluns proppassat de les persones qui desijan esser mercaders matriculats y del stament mercantivol de la present ciutat ha procehit en la forma acostumada Que perço dita habilitatio alli dit dia feta es ben feta, y en orde a ella que les persones alli habilitades sien en la forma acostumada votades lo die de dema per la tarda en la present casa y per dit effecte sien avisats los consols de dita llotja com lo present concell axi ho dellibera.

(*Ibidem*, fol. 99 g.^{t} a 103 g.^{t})

Matrícula de mercaders.

Disapte a vint y quatre del mes de abril mil siscents trenta vuyt los molt Ill.^{es} senyors conselles Joan Argila, Fran.^{ch} Xammar, Joseph Mora, Xphol. Merser y Fran.^{ch} Santgenís conselles lo any present de la ciutat de Barcelona convocats y congregats en la sala del consell ordinari de les cases de dita ciutat ab lo honorable Magí Riffos consol mercader y les persones del stament mercantivol que lo any corrent son del conçell de cent jurats que fan lo numero de 32. pera fer habilitatio y matricula de mercaders pera poder entrevenir y ser insiculats en lo concell y officis de dita ciutat y de la llotja presentat primer a dits s.^{rs} consellers per lo dit Magí Riffos consol mercader lo memorial de les persones han de esser anomenades clos y segellat y firmat

de ma del scriva de dita llotja feta primer proposicio per dit s.[r] conseller en cap representant que la causa de la present congregatio era pera fer la habilitatio y matricula de mercaders: y axi per Jaume Agramunt notari scriva mayor y secretari del consell y casa de la present ciutat foren legides les ordinacions del conçell de cent fetes a XXV. de noembre MDXXXIIJ. a XX de abril MDLXXXXIIIJ y a XXIJ de Janer MDCVIIIJ.° continuades en lo llibre del deffenedor de la llotja intitulat *matriculas*, disposants es asaber la de MD.XXXIIJ que sien fetes tantes llenques de paper blanch quantes son les persones que an de votar y altres tantes en cada una de les quals sie scrit (matriculetur) per que los votants posan lo paper (matriculetur) si voldran habilitar aquell sobre del qual votaran y laltra groga en lo qual posan lo paper blanch y per lo contrari si nol voldran habilitar posan lo blanch en la capsa verda y lo (matriculetur) en la groga y que per los s.[rs] consellers se proposen tots aquells qui se auran de votar scrits en dit memorial hu apres altro votant sobre aquells ab la dita forma en presentia dels s.[rs] consellers en cap y quart y consol mercader y del scriva del consell de la dita ciutat y votat sobre cada hu sie fet scrutini de la dita capsa verda y si sera trobat tenir vint y dues veus, o, mes sie scrit per lo dit scriva lo nom de aquell servant dita forma en cada hu dels qui seran anomenats continuats en dit memorial variant aquells primers, o, darrers fins sien tots votats y los ques trobaran tenir vint y dues veus, o, mes com es dit sien scrits per dit scriva en presentia de dits s.[rs] consellers cap y quart y consol mercader y acabats de votar sien publicats per dit scriva aquells qui hauran tingut vint y dues veus, o, mes y per conseguent habilitats. Per ço totes les dites persones de dit stament mercantivol despres de haver per dit scriva legides les alt refferides ordinations prestaren lo solit jurament en ma de dit scriva del consell de averse be y lealment en dita matricula tot amor temor bona, o, mala voluntat post posats. E de continent dits senyors consellers cap y quart y consol mercader alsantse del lloch hont ab los altres s.[rs] consellers estaven sen anaren a un quart de dita sala y alli assentants tenint devant una taula y sobre aquella dites dos capses verda y groga donades per dit scriva a cada hu de dits votants dites dos llencas de paper tantes vegades quantes hagueren de votar vingueren tots los dits votants de dos en dos y posaran dins ditas

capsas ditas llencas de paper y fet diligent y fael scrutini fonch trobat que los devall scrits havian tingut vint y duas veus, o, mes que son las dos parts de dits votants los quals foren tinguts per habilitats. E, tornats dits s.^{rs} conselles cap y quart y consol mercader en lo lloch hont staven los altres senyors conselles y en presentia de tots per dit scriva foren publicades les persones habilitades y son les seguents:

Pere Vicens Valles = Joan Matheu Mascaro.

(Ibidem, fols. 103 g.^{t} a 105.*)*

APÈNDIX II.

✠

EL REY

Diputados: hase visto vuestra carta de 4. de Deziembre del anyo passado y el memorial que venia con ella de los excessos que dezis han cometido los ministros y officiales de la guerra y porque mi animo y cuidado es que mis vassallos no recivan vexacion de nadie como es razon ni a los de essa Provincia se hagan extorsiones ningunas por la gente de guerra y que los excessos se castiguen, he mandado que de los que se me han representado se haga averiguaçion por el consejo de guerra y assi os lo aviso y que el castigo sera condigno a ellos. Data en Madrid a XXIJ. de Marzo M.DCXXXVIIJ.

YO EL REY

P.^{us} de Villanueva Secretarius.

V.^{t} Cardinalis. V.^{t} Magarola R.^{ns}

V.^{t} Bayetula R.^{ns} V.^{t} Morlans R.^{ns}

✠

Abril M.DC.XXXIIJ.

DIMECRES a XIIIJ.^{o}

En aquest die los molt Ill.^{res} s.^{rs} Deputats y oydors del general de Catalunya exceptat lo s.^{r} oydor ecclesiastich qui per sa indispositio nos trobava present en lo consistori per medi del molt R.^{nt} noble y mag.^{ch} s.^{rs} lo doctor Francesch Puig canonge de la s.^{ta} Iglesia de Tortosa, don Fran.^{co} Grimau en Barcelona

populat y Jaume Bru ciutada honrat de Bar.^{na} enviaren al Ill.^{im} y Ex.^{im} s.^{r} Don Dalmau de Queralt Comte de Sta Coloma Loctinent y Capita general de la Mag.^{t} del Rey nostre senyor en aquesta Provincia una embaxada representantli ab ella los excessos y danys causan los capitans soldats y altra gent de guerra que sa Mag.^{t} te alojats en los comtats de Rossello [y Cerdanya] als habitants y provincials en dits comtats la qual es del tenor seguent.

«Ill.^{im} y Ex.^{im} S.^{r}

Los deputats y oydors del general de Cathalunya havent tingut notitia de las contrafactions de las generals constitutions y impositions de nous vectigals causades en lo present Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya per los officials capitans ministres de guerra y soldats ordenaren rebrer diversas informations y constant ab aquellas de ditas contrafactions y nous vectigals que dits officials capitans y altra gent de guerra imposaven als provincials donaren copia de ditas informations al Ill.^{im} y Ex.^{im} Sr Duch de Cardona y Sogorb Loctinent y Capita general en dits Principat y Comtats per medi de embaxades a sa Ex.^{ia} fetas lo suplicaren fos servit reparar ditas contrafactions y revocar tots los procehiments fets per dits officials capitans y ministres de guerra y manar restituhir y refer los danys que las Universitats y singulars havien patit y suportat castigant y punint los violants las ditas constitutions comforme ellas disposan. Al que condecendi lo Ex.^{im} Duch de Cardona y Sogorb ab parer del consell real revocant tots los excessos causats per dits officials, capitans y ministres de guerra comforme ab ditas embaxadas se suplicava à sa Ex.^{ia} com apar ab ditas revocations fetas à quinse de Maig *1636*. en la ciutat de Gerona y à sinch de Dezembre *1637*. en la vila de Perpinya offerint sa Ex.^{ia} procehir contra los culpats castigantlos segons sas culpas y que quant las parts interessades acudirien los manarie restituhir tot lo que constaria haver pres dits capitans y soldats. Y com no cessassen los clamors y instanties de moltes universitats y singulars y en particular de la ciutat de Elna vila de Perpinya y de altres pobles de dits Principat y Comtats y nos reprimissen los excessos dels soldats ni se esmenassen los danys ans be se continuaven aquells y al die de avuy se continuen. Los deputats y oydors representaren per medi de son

agent a la Mag.t del Rey n.re s.r (guarde Deu) los dits excessos y contrafactions y nous vectigals pera que sa Mag.t per sa real clementia fos servit manar reparar y esmenar aquells, lo que entes per sa Mag.t es estat servit ab sa real carta dada als 22. de Mars proppassat en la vila de Madrit respondrer que havia manat se fes averiguatio per son consell de guerra dels excessos se eren representats à sa Mag.t comesos per dits ministres y officials de guerra Y se creu que sa Mag.t per medi de son consell de guerra havia ja comes à V. Ex.ia lo dit fet: Perço per medi desta embaxada los deputats y oydors del general de Cathalunya representan a V. Ex.ia extraiudicialment tot lo sobredit y suplican sie servit V. Ex.ia manar que ab tot effecte se esmenen los danys han causat dits officials y Capitans y ministres de guerra en los dits Principat y Comtats y castigar los delinquents y contrafactors de las generals constitutions y manar que dits excessos nos continuen comforme se espera de V. Ex.ia com a tant zelos de la observança de las generals constitutions y del beneffici y augment de aquest Principat y Comtats que ho rebran dits deputats y oydors à singular gratia y merce y las universitats y particulars ne restaran aconsolats.»

A la qual embaxada sa Ex.ia feu la resposta seguent:

Que com las cosas ques contenen en la embaxada sian de justitia encara que no sie arribat lo orde que diu la embaxada li ha de venir de sa Mag.t ab tot com hage[n] vingut à sa notitia algunas de las cosas contengudes en la embaxada axi per haverley scrit lo capitol de la s.ta Iglesia de Elna y lo Protector dels militars de la confraria de s.t Jordi de la Vila de Perpinya ha procurat fer diligentias per la averiguatio de ditas cosas y procurara que los ques trobaran culpables se exequute en ells lo que de justitia se trobara Y axi mateix procurara que los poblats en lo present Principat y Comtats no falten a la obligatio que en aquestas materias los cap, Y que te carta de sa Mag.t ab que li assenyala lo que per part de sa s.ria se li representa ab la embaxada y que li dara ab altre orde de que gustara sa Mag.t se fassa en est negoci, lo qual orde fins ara no li es arribat y que sempre que se li done fara lo que per part de sa Mag.t li sera ordenat y en tot procurara la observança de las generals constitutions de aquest Principat y en tot lo demes que per part de sa s.ria se representara en beneffici dels provincials en quant la justitia donara loch.

SEÑOR. (1)

LOS Diputados del General de Cataluña, Condados de Ruissellon y Cerdaña, a quien por Constituciones del Reyno toca el cuydado de su observancia; movidos de las continuas quexas de los Provinciales: Instados por los Braços Eclesiastico, Militar, y Real; Solicitados por el Cabildo de la Iglesia, Ciudad de Barcelona, y Villa de Perpiñan: Condolidos de los lastimosos sucessos que por espacio de onze años han afligido la Provincia, y desconfiados de conseguir de los ministros el reparo de las contrafacciones a sus leyes, practicas, usos, costumbres, y privilegios, ni la satisfacion de los daños causados por su tibieza en castigar los delitos, y reprimir los excessos de la licencia Militar, que con solicitas diligencias infinitas vezes han pedido. Dizen que para cumplir con su oficio, en llegando en todo el dicho tiempo, la quexa de los ofendidos, hizieron recibir informaciones de los desafueros cometidos por los oficiales, ministros y gente de guerra, de las quales ha constado.

Que el Conde de Fuenclara, y su Compañia de quinientos hombres, en los lugares que alojaron especialmente en Moya, Manlleu, Balaña, Tona, Seva, Taradell, Santa Eugenia, San Iulia de Altarriba, San Hypolit, Roda, Torallò, Cabrerès, Esquirol, y Rupit; hizieron por fuerça contribuyr a las Universidades, y concejos (contra la forma de las Constituciones) en muchas sumas, cantidades, y cosas de valor, maltratando los vezinos, forçando donzellas, deshonrando casadas, hiriendo, y matando muchos, y tomandoles sus haziendas, y ganados.

Que don Leonardo Molas con un tercio de Napolitanos estuvo alojado ocho meses en Villafranca de Panades; y aunque conforme las Constituciones toca a los regidores de los pueblos el señalar las posadas, los soldados se las tomaron, llegando a estremo que se apoderaron de las puertas de la Villa, en las

(1) Aquest document es estampat.

quales por la salida, y entrada de los vezinos extorcian cantidades, y con violencia, y sin paga se hacian dar de comer, quemando casas, talando huertas, assi de los moradores, como de la comarca, perpetrando homicidios, y cometiendo hurtos, de manera que aquella tierra se vio apique de total ruyna.

Que la misma forma de alojamientos prohibidos, semejantes, y mayores violencias usaron desde el año 1630. y usan oy el Baron Lisaga Comissario General de la Cavalleria, el dicho don Leonardo Molas, don Rodrigo de Herrera, don Juan de Bustamante, y otros Capitanes con sus compañias en los Condados de Ruissellon, y Cerdaña, donde en los lugares de Maurellas, y Colibre quemaron algunas casas; usurpando en muchas partes la jurisdicion de V. Magestad, y de los Barones, tomando de la ciudad de Elna, y otros pueblos cohechos quantiosos, talando los sembrados para el sustento de los cavallos, y haziendoles pascer los panes en hierba, con que se retardavan los naturales en la sementera, reduziendo aquel Condado a extrema miseria, que por estar en la frontera devieran conservar pingue para la ocasion.

Que en el mismo Condado de Ruissellon con escandalosa hostilidad saquearon el lugar de Sureda, cuyos bienes y muchos otros que en diferentes partes robaron, vendian por las plaças en publica almoneda, y al lugar de S. Estevan por haverse muerto dos soldados el uno al otro, sin culpa de los moradores, remitio el Comissario General quatro compañias de cavallos, que alojados a diez, y a doze en cada casa, estuvieron alli tanto tiempo, que acabado todo el sustento, y destruyda la tierra, les fue forçoso desemparar el lugar.

Que los mismos cohechos excessos, y delitos hizieron don Pedro de Santa Cilia y Francisco Plaça con sus compañias de cavallos en la villa de Caldes de Monbuy, y lugar de Badalona.

Que haviendo V. Magestad mandado prohibir el comercio de los confinantes, acuerdo digno de su govierno para impedir la entrada grande de dinero, que por este medio se grangea en aquellas partes con que se aumentan sus fuerças; don Felipe de Silva cabo de la gente de guerra que assistia en Ruissellon, los dichos Baron Lisaga, don Leonardo Molas, don Rodrigo de Herrera, don Iuan de Bustamante, don Fernando Gallo, y otros Capitanes, y Oficiales de Milicia, que devian estar tan attentos a la observancia de este orden le han quebrantado, faltando al Real servicio de V. Magestad, y defraudando los derechos de

la Generalidad, entrando diversas mercaderias en grande abundancia, sacando del Reyno para comprarlas, y por los crecidos interesses que les resultavan la moneda mas granada, y plata doble en notable cantidad, sin que de ello V. M. ni su Real Fisco tuviessen utilidad ni provecho alguno.

Que davan assi mismo licencia a algunos Provinciales para poder contra la dicha prohibicion negociar, y contratar, su favor, y ayuda para las entradas y salidas, y soldados de escolta con que los que tenian à su cargo los puertos no eran poderosos para usar del comisso.

Que aunque tenian almazenes publicos vendiendo, y negociando no se han podido cobrar los derechos del General, y Bolla, ni las mercaderias perdidas, ni a el aplicadas, por ser prohibida su entrada por capitulos y ordinaciones de la Provincia, impidiendolo ellos con su poder Militar.

Que resultò de esto notabilissimo daño a la Generalidad, y Provinciales, pues por la abundancia de mercaderias, entradas sin pagar los derechos, ni estos vendian las suyas, ni ella adquiria lo que cessando la violencia de estos ministros havia de entrar en su provecho; demas que ni la Provincia le tuvo, pues todo el dinero que con esta negociacion illicita grangearon le han sacado de ella remitiendolo a sus casas, quedando exausta de el, y de viveres que han consumido los soldados, y se necessita de proveherlos de partes remotas por ser la tierra tan poco fertil que apenas basta al sustento de sus naturales.

Que se fue dando cuenta de los excessos, y quexas de las contrafacciones (assi como los casos yvan sucediendo) al Lugartiniente, y Capitan General de V. Magestad, que examinada la razon, y justicia de lo que se le proponia, hizo algunas revocaciones de los procedimientos lecivos, que han sido solamente verbales, porque aunque en ellas dezia que ofrecia castigar los delinquentes, y rehazer los daños, no se ha visto hasta oy soldado castigado por graves, y atroces delitos que aya cometido, ni universidad restituyda, ni particular satisfecho; antes bien se han hecho a la Villa de Prada, lugares de S. Cebria, y Catllar, y otros muchos notables gravamenes, pues por aver sucedido alguna pendencia entre algun vezino, y algun soldado, quedando este libre, y sin castigo, los cargavan de compañias que los afligiessen, y maltratassen, lastando los inocentes las culpas de los reos.

Que la celeridad de la execucion de los ordenes Militares no admite demora ni detencion, y sin embargo los Ministros que recogian los gastadores, que las Universidades nombravan, los carros, y animales del bagaje, y tren de la artilleria para el sitio de la Ocata cohechados de muchos, dexaron que se bolviesen a sus casas, y posponiendo a su codicia el Real servicio de V. Magestad disimulavan los que les pagavan, porque no les llevassen sus carros, y animales; con que ni aquellos llegaron a tiempo de trabajar en la obra, ni estos de conduzir la artilleria al puesto necessario, y en oportuna sazon.

Otro si, que por las Constituciones estan en esta Provincia constituydos, y pagados de sus salarios por la generalidad, el Canciller, Regente, y Doctores de la Real Audiencia, aquel para la decision de las contenciones de las inmunidades Eclesiasticas, estos para el despacho de las causas civiles, y los Iuezes de Corte para las criminales, ocupacion que necessita de su continua assistencia en Barcelona, donde se celebra la Audiencia, tanto que està prohibido por expressa Constitucion, que el Lugartiniente de V. Magestad saliendo a alguna faccion no pueda llevar sino al Regente, Advogado Fiscal, y Iuezes de Corte, deviendo quedar los demas con la Audiencia; y sin embargo siempre que se le ha ofrecido al que oy tenemos se ha llevado al Canciller, y otros Oydores del civil, ocupandolos tambien en muchas ocasiones, y sacandolos de Barcelona para cosas que tenia Cataluña, sujetos, abtos, y a proposito, y de quien huviera V. Magestad quedado muy servido, y se evitaran algunas indecencias a la autoridad de tales Ministros, y no se impidiera, como se ha impedido el curso de la administracion de la justicia, y declaracion de contenciones en tan evidente daño de las Iglesias, Vniversidades, pupillos, y viudas que por estas dilaciones no salen con sus causas, dexan de cobrar sus haziendas, y muchos inocentes padecen en las carceles, no gozando de las inmunidades que pretenden.

Que con infinito numero de remiciones de delitos, especialmente de omicidios sin satisfazer la parte ofendida, ni obligar a los delinquentes a estar ausentes de los lugares donde se perpetraron por el tiempo, que segun su calidad ordenan las Constituciones, no solo se ha contravenido a ellas, pero dado incentivo a los malos para proseguir en otros mas inormes, y atroces yerros.

Y ultimamente, que teniendose noticia de que las Catholicas armas de V. Magestad entravan en Francia, se dispusieron las Ciudades, Villas, y Lugares para assistirlas, sirviendo con el numero de gente pagada a que su possibilidad dava lugar, y las que hallaron soldados que se alistassen los imbiaron luego, y las demas se aprestavan a toda diligencia. Sucedio a este tiempo el socorro de la Plaça sitiada, y a titulo de que entravan Franceses en Ruissellon, declararon los Ministros un sometent general, despachando convocatorias por todo el Principado y Condados para su continuacion, señalando la Villa de Figueras por Plaça de Armas.

Y aunque se desengañaron, y tuvieron noticia cierta de que el enemigo se avia retirado, contentandose con dexar en los lugares, y plaças de la frontera moderada guarnicion, con todo prosiguieron en llamar para ciertos puestos a todos los Provinciales, assi vassallos de V. Magestad, como de Barones con graves penas pecuniarias, y de la vida, por temor de las quales acudian, aunque sabian que era infructuoso, dexando la labrança en tiempo de vindimia, y sementera; con que perdida la sazon, queda la mayor parte de Cataluña, Ruissellon, y Cerdaña sin esperanças de reparo.

Llegados allá con el pretexto de sometent se pedia a cada pueblo diesse cierto numero de gente pagada, no para la prosecucion del, sino para el tiempo, ocasion, y faccion que se les señalaria, valiendose desta opresion para que redimiessen la comminada partida a la Plaça de Armas.

Desta accion de los Ministros se siguiò, no solo el notorio deservicio de V. Magestad impidiendo las levas que tan voluntarias estavan haziendo las Universidades, mas tambien el desconsuelo de todos los Provinciales, viendo que contra la forma de las Constituciones (que solo permiten el sometent en diferentes casos) quisieron forçarles a lo que voluntarios ofrecian, deslustrando los desseos, y afectos de su innata lealtad, reduziendolos a terminos, ò denegar lo que se les pedia, ò de confessar la obligacion, uno, y otro, tan impropriò del zelo, que igualmente tienen del servicio de V. Magestad, y de la observancia de sus Leyes.

Esta señor es la suma de lo que al Principado de Cataluña, Condados de Ruissellon, y Cerdaña se ofrece representar a V. Magestad con todo obsequio, y humildad por medio de sus

Diputados, esperando de su Catholico zelo, y Real clemencia se servira mandar el reparo a tantas contrafacciones a sus Leyes: la enmienda de tantos, y tan comunes daños: el remedio al evidente riezgo a que sus debilitadas fuerças quedan expuestas, y la expedicion al curso de la justicia; para que desahogados de tan prolijos males puedan acudir mas libres al servicio de V. Magestad, atender a la defensa de sus fronteras, y costas, estimar tan señalada merced, procurar merecer otras mayores, y rogar a Dios nuestro Señor le dè muy largos, y muy felices años de vida, y que en todos para exaltacion de su santa Fè, las Catholicas vanderas de V. Magestad cuenten en su dilatada Monarquia, aun menos dias, que vitorias.

APÈNDIX III.

✠

Molt Ill.re S.r

Miquel Joan de Montredon algutzir ordinari del Rey n.re s.r (que Deu guarde) y lo procurador fiscal de la capitania general y demes ministres reals de dita capitania y altres, ab motiu que en las casas dels taulers del general y magatsems de dit general de la Vila de Mataro, hi havia roba de França de contrabando, la qual per edictes reals es prohibida entrar en est Principat de Cathalunya sots pena de confiscarla y commissarla, als vint del corrent mes de Juliol de fet y de propria auctoritat, han despanyades y ubertas las portas de las casas de dits taulers y dels magatsems del general de dita Vila de Mataro y han regonegut aquellas y han fet aprehensio de la roba quels ha aparegut fentne descriptio y posantla de part y aportantselan; Y axi mateix tambe se son conferits en la Vila de Arenys, y han despanyat las portas del magatsem del general de dita vila, lo qual fet y procehiments son en gran præiudici de la exactio dels drets del general y de la administratio de aquells y iurisdictio de dit general per tenirla, en materia de dita exactio de drets y administratio y dependents y emergents, plena libera y franca y privative a sa Mag.t y sos officials, Y si pretenia lo procurador fiscal de dita capitania que en ditas casas y magatsems hi havia roba de França devia demanarla a est consistori que ab la forma disposan los capitols de cort y ses observat la haurien donada

com offerirem ferho y axi no haventho fet y anant continuant dits procehiments, ordenarem se presentassen a dit Montredon y demes officials las scriptures convenients en la materia á utilitat del general y conservatio de ses prærrogatives y per medi del advocat fiscal del general se feren embaxades en scrits á sa Ex.[ia] y dit fet y procehiments havem consultat ab lo mag.[ch] assessor y Advocat fiscal del general y altres Doctors, los quals han aconsellat y resolt, que lo dit algutsir Montredon y los demes officials reals en fer romprer las portas de las casas del general y dels taulers de aquells y entrar en elles y en los magatsems fent de sa propria auctoritat regonexensa de las robas que en ellas hi havia y posantles a depart pera portarsenlas y demes procehiments per ells fets, han fet cosa que no podien fer y han turbat la jurisdictio dels deputats, y la exactio dels drets, com mes largament ab dit vot veura V. S. lo qual se legira ab las embaxadas de sa Ex.[ia] respostas y replicas.

Y no obstant las sobreditas diligentias y no acontentantnos de aquellas y pera que ab consell maduresa y diligentia se advertescan y diligentien totas las cosas que pera la bona directio sien mes aproposit y convenients pera reparar tant gran præiudici de las generalitats; havem suplicat a V. S. fos servit aiuntarse en aquest loch pera que sie servit aconsellarnos lo que en esta materia y fet devem fer y observar á maior gloria de Deu servey de sa Mag.[t] y beneffici de aquest Principat assegurant a V. S. que en tot lo que donara loch la obligatio de nostron offici acudirem ab deguda puntualitat maiorment aiudat del consell de V. S. que sera lo mes acertat y convenient. (1)

APÈNDIX IV.

✠

Molt Ill.[res] Senyors.

A 21. del corrent lo s.[r] Virrey per medi de Joan Pau Oller scriva de manament envia un paper als dits deputats demanant assistentia per fer regonexensa y aprehensio de algunas robas y Ciutat.

(1) Aquesta embaxada apareix inserta a seguit del començament de la jornada de dissabte 7 d'Agost de 1638.

mercaderias de contrabando que diu eren en los magatsems del general de la Vila de Sitges, ahont eren ja los ministres de la Capitania general y lo algutsir Montredon; Al qual paper dit die per part dels Deputats se feu resposta offerint á sa Ex.ia enviar en continent a la dita Vila de Sitges un assessor lo qual faria obrir los magatsems en presentia dels officials de la capitania, regonexeria las robas y las que trobaria ser de contrabando y prohibidas feta descriptio de ellas pagats los drets al general y firmada apocha las entregaria á dits officials de la Capitania al qual de paraula respongue sa Ex.ia al doctor Joseph Fontanella Advocat fiscal del general que ley havia aportat que estava molt be de la manera que los deputats deyan y que per dit effecte anomenassen la persona que volian enviar en dita Vila de Sitges pera entregar la roba y fer lo demes contengut ab dita scriptura la qual sen poria anar ab la persona que sa Ex.ia anomenaria per rebrerla.

Encontinent los Deputats anomenaren per Assessor per dit effecte al dit doctor Joseph Fontanella lo qual ab los demes ministres necessaris se posa apunt tenint cavalcaduras logades.

Estant las cosas en aquest estat lo s.r Virrey envia a cercar al dit Doctor Fontanella y li digue de paraula que reparava en lo contingut en la resposta li havia aportat acerca del que se havia de fer en la Vila de Sitges per lo assessor se havia de enviar sis levarien actes que ho digues als Deputats com en effecte los ho digue. Y a 23. de dit per medi del dit doctor Fontanella se envia a sa Ex.ia altre paper suplicantlo fos servit tenir a be que dit assessor pogues continuar ab acte tot lo que aniria fent en exequutio de dita resposta feta per los s.rs Deputats sens apartarse un punt de ella attenent que lo styl en la casa de la deputatio es de tots fets levar actes.

Respongue sa Ex.ia a dita scriptura á 24. de dit per medi de Joan Pau Oller scriva de manament dient que ab lo primer paper havia demanat al consistori la assistentia de official pera que fes la regonexensa y aprehensio de la roba y que ara tornava a dir lo mateix y que no donant dita assistentia passaria avant.

A 25. de dit los deputats replicant á dita resposta per medi de embaxada de nou personas dels tres estaments respongueren, suplicant fos servit sa Ex.ia ques posas en exequutio lo contengut en la dita resposta de vint y hu del corrent puis sa Ex.ia era estat servit acontentarse del que en aquella se offeria y per

aqueix medi se alcansava la exequutio dels edictes reals y se feya lo servey de sa Mag.[t] com sa Ex.[ia] y dits Deputats desijaven.

A dita embaxada respongue de paraula sa Ex.[ia] que era veritat dit micer Fontanella li havia aportat un paper que vist y legit li agrada molt y legit en consell aparegue molt be que ab aqueixa conformitat respongue á dit Fontanella y que despres li havien dit volien levar actes del ques faria en Sitges y que sa Ex.[ia] havia pres per medi que per una part ni per altra se levassen actes, Y als 27. del corrent mes ha respost en scrits conforme V. S. veura y per part dels deputats se li ha replicat fos servit sa Ex.[ia] manar se posassen en exequutio las offertas de 21. y 23. del corrent mes y nos fassa præiudici a la administratio y jurisdictio del general.

De totas las ditas scripturas se envia á V. S. copia perque ab mes puntualitat reste V. S. informat de tot lo que ha passat nombrades per son orde.

Los senyors Consellers y setsena ab la puntualitat y diligentia se esperava han fetas diversas embaxadas a dits deputats de las quals se es ben vist lo amor y cuydado ab que han tractat y tractan las materias corrents en beneffici de la generalitat fentlos á saber cada die axi las embaxades fetas á sa Ex.[ia] com las conferentias han tingudas ab los D.[ors] del real consell, y ultimament ab una embaxada de 23. del corrent reportada per Hieronym de Calders donsell y Agusti Pexau ciutada honrat de Bar.[na] fan á saber com fins a la dita jornada no se era poguda alcansar de sa Ex.[ia] la gratia de que los assessors y Advocats aplicats poguessen anar liberament á sas casas, pero se esparava conseguirla entrant en lo substantial del negoci. Asso es lo que ha passat fins al die de á vuy des de las ultimas embaxadas ques feren á V. S. als 10. y 12. de dit de que se ha donat larga relatio á V. S. representant lo desconsuelo que tenen dits Deputats tant de que lo medi tant efficas de V. S. no hage conseguit lo effecte se desijava com tambe de que desde que V. S. es estat servit interposarse per medianer no haventse fet per part de la deputatio procehiment algu ans haventse en tot sobresegut hagen los ministres de la Capitania general en orde a las robas ques diu son en los magatsems de Sitges fets los procehiments dalt referits, Y suplican a V. S. sien servits continuar la merce y bons officis que fins vuy los han feta y fan en la materia

corrent insistint ab lo medi que V. S. ha iudicat convenient per al bon exit del fet corrent.

✠

N.º 1.

Recaudo enviat als srs. deputats per lo sr. Virrey per Joan Pau Oller scriva de manament als 21. de agost 1638. a las sinch horas de la tarda.

Lo procurador fiscal de la Capitania general ha tingut notitia que en la Vila de Sitges havia descarregat una pollaca, o, satgetia moltas robas prohibidas entrar en Cathalunya per edictes y crides reals que prohibexen les robes de França y haventli constat per informatio alli rebuda que moltas de ditas robas eran en los magatsems del general de aquella Vila á acudit á Antoni Seriol tauler del general de dita Vila de Sitges al qual ha requerit obris los dits magatsems á effecte se pogues fer la regonexensa de ditas robas y la aprehensio de las que fossen de contrabando offerint pagar lo dret que toca al general ab moneda comptant y que assistis á dites coses perques fes tot ab la deguda satisfactio: a la qual requesta ha respost dit Seriol que si tenia las claus obriria de bona gana pero que las claus tenia V. S. E com sie just que los edictes reals prohibints la entrada de ditas robas sien puntualment exequutats posant en ma de V. S. la copia de la requesta instant lo procurador fiscal de dita Capitania general presentada y sa resposta de dit Seriol. Diu sa Ex.ia a V. S. que mane donar orde á dit Seriol pera que obre dits magatsems y assistesca a la regonexensa y aprehensio de dites robes que constará esser de contrabando y rebra los drets deguts al general per elles, o, imbie altra persona de satisfactio pera dits effectes perque axi se puga fer ab tota facilitat lo servey de sa Mag.t

✠

N.º 2

Resposta al recaudo de sa Exia. tornada per los srs. deputats per medi del Dor. Joseph Fontanella servint lo offici de Advocat fiscal feta lo mateix die entre les sis y set horas de la tarda.

Ill.im y Ex.im S.r

Los Deputats del general de Cathalunya al recaudo que per part de V. Ex.ia los es estat donat lo die de avuy per Joan Pau Oller scriva de manament que donen orde á Antoni Seriol tauler del general de la Vila de Sitges pera que obre los magatsems que lo general te en la dita Vila y assistesca a la regonexensa y aprehentio de les robes prohibides entrar en Cathalunya per edictes reals que prohibeixen las robas de França entenent ni ha de aquelles en dits magatsems y rebrer los diners deguts al general per ellas, o, embien altra persona de satis-

factio pera dits effectes, Diuen y responen a V. Ex.^{ia} que desijen ab moltas veras que dits edictes reals en quant no encontren ab las leys del Principat tinguen son effecte y exequutio y que perço offereixen a V. Ex.^{ia} enviar en continent a la dita Vila de Sitges un assessor lo qual fara obrir los magatsems y en presentia dels officials de la Capitania regonexera las robas son en dits magatsems y las que trobara esser de contrabando y prohibides feta descriptio de ellas pagats los drets del general y retingudes si algunas ni haura de commis del general les demes entregara, o, fara entregar als officials de la Capitania, o, a la persona que V. Ex.^{ia} ordenara firmantne apocha de rebuda com en axo y en lo demes que pregan desijen acudir al servey de sa Mag.^{t} y donar gust á V. Ex.^{ia}

E apres lo endema demati que comptavem als 22. de dits mes y any dit mag.^{ch} Advocat fiscal referi a ses s.^{ries} en llur consistori com lo die de ayr havia reportat a sa Ex.^{ia} la dalt dita resposta la qual li havia explicat primer de paraula y despres donada per scrits y que rebuda aquella sa Ex.^{ia} li respongue que estava molt be ques fes de la manera que los s.^{rs} deputats deyen y que per dit effecte fossen servits anomenar la persona que voldrien enviar en la vila de Sitges pera entregar la roba y fer lo demes contengut ab la present resposta la qual sen poria anar ab la persona que sa Ex.^{ia} anomenaria pera rebrerla.

✠

Ill.^{im} y Ex.^{im} S.^{or}

N.º 3.

Embaxada feta per part dels srs. deputats al sr. Virrey per medi del doctor Joseph Fontanella servint lo offici de Advocat fiscal del general á 23. de Agost *1638*.

Los Deputats del general de Cathalunya Diuen que lo doctor Joseph Fontanella advocat fiscal, feu lo die de vuy, los ha referit que V. Ex.^{ia} era estat servit lo die de ayr enviarlo à cercar y li havia dit ques reparava en lo contingut en una resposta havia aportat lo die abans á V. Ex.^{ia} acerca del que se havia de fer en la Vila de Sitges per lo assessor se havia de enviar, se levassen actes y que ho digues als deputats los quals haventho conferit entre si attenent que lo styl en la casa de la deputatio, es de tots fets levar actes y que los que se han de levar en lo occorrent son tant solament de las cosas ques faran en exequutio de dita resposta sens apartarse un punt de aquella. Perço suplican los dits deputats á V. Ex.^{ia} sia de son servey tenir a be que dit assessor inseguint lo orde que se li donara puga fer continuar ab acte tot lo que anira fent en exequutio de dita

resposta queu tindran de V. Ex.[ia] á singular gratia y merce.

A la qual embaxada fonch servit sa Ex.[ia] respondrer de paraula que tornas a las tres horas de la tarda per la resposta.

E apres als 24. de dit mes y any Joan Pau Oller scriva de manament dona y entrega al molt Ill.[re] s.[r] Deputat ecclesiastich trobat en la marina un paper lo qual digue contenia la resposta que sa Ex.[ia] [havia] feta a la embaxada que per part de dits s.[rs] Deputats li era estada feta lo die de ayr ques del tenor seguent:

Resposta de sa Ex.[ia]

Responent sa Ex.[ia] á una scriptura donada per part de V. S. per lo doctor Joseph Fontanella, que comensa «Los Deputats del general de Cathalunya, Diuen que lo D.[or] Joseph Fontanella etc.» Diu que ha demanat á V. S. en lo primer paper la assistentia de official pera ques fes la regonexensa y aprehensio de la roba en la forma ques deu y que ara torna a dir lo mateix y que no donant la dita assistentia passara avant en fer los procehiments que convindran per exequutio de las cridas reals segons de justitia sera trobat fahedor.

✠

Ill.[m] y Ex.[m] Senyor.

N.º 5. Embaxada feta al senyor Virrey per part dels senyors Deputats per medi de nou persones tres de cada estament a XXV. de Agost M.DCXXXVIIJ.

Al primer paper en lo qual V. Ex.[a] fonch servit demanar als Deputats la asistentia de official pera que fes la regonexença y aprehencio de la roba de contrabando que diu se troba en los magatsems del general de la vila de Sitges los dits Deputats respongueren a 21. del corrent mes de Agost a V. Ex.[a] que desijen ab moltas veras que los edictes reals en quant no encontran ab les lleis del Principat tinguen son effecte y executio y per ço offeriren a V. Ex.[a] enviar encontinent a la dita vila un Assessor lo qual feria ob[r]ir los magatsems y en presentia dels officials de la Capitania regonexaria les robes son en dits magatsems y las que trobaria esser de contrabando y prohibides feta discriptio delles pagats los drets del general y retingudes si algunas ni auria de commis del general las demes entragueria o, feria entregar als officials de la Capitania o, a la persona que V. Ex.[a] ordenaria firmant ne apocha de rebuda com en axo y en lo demes que puguen dits Deputats desijan acudir al servey de sa maj.[t] y donar gust a, V. Ex.[a] a la qual resposta fonch

V. Ex.ª servit aderir y digue que los deputats anomenassen persona pera fer lo contengut en dita scriptura.

Los Deputats encontinent los fou reportada la resposta de V. Ex.ª feren nominatio del d.or Joseph Fontanella en Assessor subrogat per dits effectes ab ordre que partis lo mateix dia y com nos trobassen cavalcadures pera anar dit Assessor ab los officials necessaris a la vila de Sitjes fonch V. Ex.ª servit ordenar al doctor Joseph Masso li fes donar las cavalcadures avia menester lo qual les y feu donar y des de las oras fins avuy han estat y estan per compte del general y dit Assessor y demes officials apunt per anar a la dita vila de Sitjes per dit effecte. Estant les coses en aquest estat de part de V. Ex.ª Joan Pau Oller scriva de manament lo dia de ahir a 24. del present mes dona al deputat ecclesiastich quel troba en la marina de la present ciutat un paper que comença «Responent sa Ex.ª etc.» ab lo qual sens fer mentio de dita offerta dels deputats referint lo dalt dit primer paper de V. Ex.ª diu que ara torna a dir lo mateix y que no donant la asistentia que ab aquell se demanave passara avant en fer los procehiments que convindran per executio de les crides reals segons de justitia sera trobat fahedor de que dits deputats han restat molt desconsolats. Supplican perço a V. Ex.ª sia servit tenir a be se pose en executio lo contengut en la dalt dita resposta que feren los deputats a V. Ex.ª a 21. del corrent mes y V. Ex.ª fonch servit acontentarse de ella puix per aqueix medi se alcanse la executio dels edictes reals y se fa lo servey de sa maj.t com V. Ex.ª y dits deputats desijen.

A la qual embaxada fonch servit sa Ex.ª fer de resposta N.º 6.
que era veritat que micer Joseph Fontanella li aporta un paper y que vist y llegit los aparague mol be adaquells senyors y ab aqueixa conformitat respongue a dit micer Joseph Fontanella y que despres y ana micer Queralt y li digue como avia parlat ab micer Joseph Fontanella y li avia dit que volian llevar actes del ques feje alli y que com de axo no sen avia parlat envia a sercar a dit Fontanella y le digue lo que micer Queralt li havia dit y que li interpretas lo paper que ell li havia aportat: y vista la interpretatio restaren de acordi que nos llevassen ninguns actes per una part ni altra y que aço li agrada a dit micer Fontanella y que despres torna Fontanella y digue que als senyors Deputats nols aparexia be y que suposat axo lo Consell Real tanpoch no venia be a ques fes de altra manera y que ell avia fet tot lo

que avia pogut en veurer si podria que noy agues contentio pero com los s.[rs] juristes los uns entenen una cosa de una manera y altres de altra que ell no veja cami pera que aquest negosi se pogues acomodar pero que ab tot ell consultaria lo paper ab lo consell real y que tornaria resposta.

E, apres als 27. de dit mes y any constituit personalment en lo Consistori de ses SS.[es] Joan Pau Oller scriva de manament dona y entrega a ses SS.[es] un paper dient contenir la resposta que sa Ex.[a] feja en scrits a la embaxada que per part dels s.[rs] deputats li fonch donada als 25. del corrent la qual resposta es del tenor seguent.

Resposta de sa Ex.[a]

N.º 7. A la embaxada explicada en nom de V. S.[a] lo dia de ahir 25. del corrent la qual comença «Ill.[m] y Ex.[m] S.[r] Al primer paper etc.» Diu sa Ex.[a] que havent tinguda notitia certa que en los magatsems del general en la vila de Sitges hi havia robas de contrabando vingudes de França contra la prohibitio feta per orde de sa maj.[t] de entrar en lo present Principat robes fabricades en dit regne o, passadas per ell enviava a dita vila los officials li aparegue necessaris pera que regoneguessen dites robes y aprenguessen las que eran de contrabando y pagassen los drets tocaven al general, y havent tingut avis que Antoni Seriol tauler del general en dita vila de Sitges havia tancats los magatsems y no volia obrir aquells per no tenir las claus dient las tenia V. S.[a] envia a 21. del corrent mes de Agost un paper a V. S.[a] ab lo qual li digue donas orde a dit Seriol obris dits magatsems y asistis a la regonexença y aprehentio de dites robes y cobras los drets del general per ellas o, envias altra persona de satisfactio pera dits effectes: a esta scriptura respongue V. S.[a] ab altra lo mateix die la qual reporta lo doctor Joseph Fontanella y ab ella digue que enviaria a Sitges un Assessor lo qual feria obrir los magatsems y en presentia dels officials de la capitania general regonexarian les robes son en ells y las que trobarian ser de contrabando y prohibides feta descriptio dellas pagant los drets del general y retingudes si algunas ni havia de commis al general las demes entregaria o, feria entragar als officials de la Capitania general sa Ex.[a] respongue a dit Fontanella de paraula que comunicaria y tractaria ab lo Consell real esta resposta com ho feu als 22. de dit y avent aparegut a sa Ex.[a] y al consell

real que no estava clar lo que havia de fer lo Assessor del general en la vila de Sitjes en respecte de la regonexença de las robas de contrabando la qual sols la han de fer los officials de la Capitania general acistinthi si voldria lo official del general per al interes del dret del general sens fer acte algu iurisdictional mana cridar lo dit d.or Joseph Fontanella pera que explicas y declaras lo que havia de obrar en Sitges lo Assessor del general, y executio de dita resposta y havent oyt a dit Fontanella y vehent nos volia declarar tant si la intentio de V. S. era fer actes jurisdictionals per respecte de las regonexenças de las robas que eran de contrabando y digue sa Ex.a tractas ab V. S. que pera facilitar la materia seria be nos fessen alli altres actes que la apocha de las robes que fossen de contrabando ab inserta del memorial dellas, dient lo official de la Capitania general que las rebia y aprenia per orde de sa Ex.a y que lo official del general, las entregava de orde de V. S. y altre de la paga dels drets del general, est recaudo reporta a V. S. lo d.or Fontanella com apar del paper que V. S.a envia a sa Ex.a a 23. del corrent en lo qual diu ab resolutio que de tot lo ques fara en Sitges en executio de dita resposta sens apartarse un punt de aquella sen han de fer actes per ser est lo estil del general, Sa Ex.a vista esta resolutio de V. S.a y que de la executio della se podia fer gran prejudici a les regalies y jurisdictio de sa maj.t ab la escriptura donada a 24. en resposta de la ques dona a 21. digue sa Ex.a que ab lo primer paper en esta materia de Sitges havia dit a V. S.a lo que havia de fer y que tornava a dir lo mateix, y que no donant la asistentia que en dit primer paper havia demanada manaria passar avant, en fer los procehiments que convindrian per executio de les crides reals segons de justitia sera trobat fahedor. De aquest fet puntualment refferit resulta la equivocatio ha presa V. S.a en lo ultim paper donat lo die de ahir en quant es asaber diu ab ell que sa Ex.a se era aderit a la resposta per V. S. feta al primer paper y se era acomanat de ella. Perço diu sa Ex.a a, V. S.a que essent com es prejudicial a las regalias y jurisdictio de sa maj.t que los officials del general en la regonexença y judici, si la roba es de contrabando o, no fassen acte algu de jurisdictio y que sols la poden fer en quant a la cobrança dels drets del general los quals ha offert y ofereix sa Ex.a manar pagar de comtants no donara lloch a que dits officials se entremetan de la regonexença de ditas robes, a effec-

te de dir si son de contrabando o, no y que vehent que V. S. no ha donat la asistentia als officials de la capitania general en la forma contenguda en lo primer paper ha manat prosehir a la executio de las crides reals segons de justitia se ha trobat fahedor. Y pera que en esdevenidor aparega de tot lo que en esta materia ha passat mane a V. S.ª que al peu de la ultima embaxada fasse insertar esta resposta ab orde de que nos done copia de la una sens laltra.

✠

Ill.ᵐ y Ex.ⁱᵐ Senyor.

N.º 8.

Embaxada feta al sr. virrey per part dels srs. deputats per medi de tres persones una de cada estament als 28. de Agost 1638.

Los Deputats del General de Cathalunya en resposta a la scriptura que V. Ex.ª es estat servit enviarlos lo dia de ahir que contavem a 27. del corrent mes de agost per Joan Pau Oller scriva de manament que comensa «A la embaxada etc.» diuen que lo que supplicaren a V. Ex.ª ab la scriptura de 23. del mateix que fos de son servey tenir a be que lo Assessor del general inseguint lo orde que se li donaria pogues fer continuar ab acte tot lo que aniria fent en executio de la resposta que se avia fet a V. Ex.ª a 21. de dit es tot comforme als Capitols de Cort privilegis usos y stil del general y casa de la Deputatio y en servey del Rey nostre Senyor y per facilitar la executio dels edictes reals de Contrabando y no han entes ni entenen dits Deputats que ab la effectuatio de la offerta per ells feta se fassa prejudici algu a las regalias y jurisdictio de sa maj.ᵗ las quals sempre han desijat y desitjen y procuren conservar perço que lo regonexer los dits deputats o, sos officials las robas ques preten son de contrabando en los magatsems de la vila de Sitjes es per trobarse aquellas en dits magatsems del general manifestades y axi sots administratio y jurisdictio dels deputats a ells consedida per los serenissims Reys y Corts generals y perque antes de entregarse als officials de la Capitania general es necessari saber sumariament las ques pretenen ser de Contrabando pera poderlas descarregar del manifest y cobrar los drets deguts al general y veurer si ni ha algunes en commis del mateix general y tambe pera donar satisfactio als s.ʳˢ y amos de las robas que las hauran manifestades quant les demanassen y no a effecte algu que consernesca la executio dels edictes reals de contrabando ni altres coses que toquen a las regalias y jurisdic-

tio de sa maj.[t] contra los contrafactors de aquells. Per lo que zelant dits Deputats la conservatio de ses prerogatives administratio y jurisdictio en los casos a ells permesos y concedits per dits s.[rs] Reys y Corts generals supplican a V. Ex.[a] extrajudicialment sia servit no permetre sels fassa impediment algu a dites prerogatives administratio y jurisdictio, ans be mane donar lloch al contengut en las offertas de 21. y 23. del corrent per indempnitat de aquelles y que nos fassa prosehiment algu turbatiu o, impeditiu de las mateixas prerogatives administratio y jurisdictio del general ni en derogatio o, violatio dels Capitols y actes de Cort privilegis del general usos pratica y stil de la casa de la deputatio, la observança dels quals per obligatio de sos officis deuen procurar dits deputats en la forma ordenan los Capitols y actes de la Cort, y axi mateix sia servit V. Ex.[a] manar que esta replica se continue al peu de la resposta per V. Ex.[a] feta lo dia de ahir y que nos trague copia auctentica de aquella sens insertio de la present.

A la qual embaxada respongue sa Ex.[a] que desijant lo asiento destas cosas havia proposat a dits senyors Deputats lo medi de no fer actes y que vist que dits s.[rs] deputats nols estava be per las rahons li havian significat ho avia tractat ab lo Consell y en aquest havia aparegut se donas per resposta lo paper que en dita embaxada se diu havia aportat Joan Pau Oller a dits s.[rs] deputats y que vehent que dits s.[rs] deputats insistien en lo contengut en dita embaxada era necessari tractar de la materia ab los dos fiscals y Consell, persones que saben y entenen y que procuraria ab molt gran gust servir als s.[rs] deputats. (1)

* * *

(Concell de Cent del dia 28 d'Agost de 1638.)— «Convocat y congregat lo conçell de cent Jurats en lo lloch y forma acostumats lo senyor conceller en cap en veu sua y de voluntat dels demes senyors concellers sos companys lo quint absent refferí y explica al present concell...»—«...com de fora y havie una embaxada dels molt Illustres senyors Deputats del general de Cathalunya reportada per lo molt R.[nt] senyor Don Francisco Sans

---

(1) Los transcrits documents se troban cusits per inserta en lo còs del volum original del present *Dietari*, abans de la jornada de 21 d'Agost de 1638.

canonge y ardiaca de la seu de Barcelona, Don Francisco Grimau, mossen Jaume Bru ciutada, lo molt R.[nt] Sr Don Lluis Copons dega de Gerona, Don Juan de Paguera, mossen Jaume de Navel ciutada, lo molt R.[nt] Sr. [Francesch] Puig canonge de la seu de Tortosa, mossen Fran.[ch] Puig Janer militar y mossen Jaume Damians ciutada los quals embaxadors e, ans de votar sobre dit fet proposat tingueren intelligentia los senyors conselles obtinguda licencia entraren y asentats que foren en lo degut lloch explicàren aquella de paraula y despres lo dit senyor don Francisco Sans la doná juntament ab altres papers en orde a dita embaxada al senyor conseller en cap: la qual embaxada y demes papers encontinent en presentia de dits senyors embaxadors foren llegits en lo present concell y son del thenor seguent.» (1) . . . .

—«E, oida dita embaxada y papers en ella mentionats lo present conçell prosegui en votar sobre la primera propositio y feu la deliberatio y conclusio seguent.» . . . .

. . . .

Fet de la generalitat.

«E presa dita resolucio lo s.[r] conceller en cap en veu sua y de voluntat dels demes senyors conselles sos companys lo quint absent refferi en orde a la dita embaxada y demes papers en ella llegits y meteria corrent que per quant per part dels senyors Deputats se ere supplicat al s.[r] Virey tingues a be per via de gratia que los assessors y advocat fiscal y demes doctors aplicats en dit negoci fossen compresos en la suspensio de la execucio de ditas materias a effecte de podersen anar en ses cases per relexar lo general de tant grans gastos com suporta en estar dits assessors advocat fiscal y demes doctors aplicats en la casa de la Deputatio que dits senyors Deputats, o, rebrian a singular gratia y merse de sa Ex.[a] may ha volgut aplaudir: totes les quals coses los S.[rs] consellers les proposen pera ques prenga la deliberatio aparega mes convenir en servey de Deu nostre Senyor de sa mag.[t] y benefici desta provinsia.

Delibe-ratio.

E lo present conçell feu la deliberatio y conclusio seguent, Que los s.[rs] consellers en forma de ciutat vestits ab les insignies consulars acompanyats dels officials de la present casa fassen lo dia de vuy una embaxada a sa ex.[a] explicant li en aquella que

---

(1) Deixan de copiarse aquí, perque son los transcrits abans en aquest mateix Apèndix IV.

los Deputats del general de Cathalunya ab embaxada han dat notitia al present conçell de tot lo sustential a les materies corrents y assenyaladament del debat en orde a, llevar, o, no actes dels procehiments se avien de fer en Sitges per raho de les robes de contrabando ques diu son en aquells dient que lo llevarne actes los es permes per privilegis de aquella casa y per corts generals, significant lo desconsuelo que tenen de sa ex.[a] prometentse ab lo medi desta ciutat alcansar se fassa de aquexa manera, y que dolentse dita ciutat de que estas materias vayan engrosantse sperant rebrer merse de sa ex.[a] lo suppliquen sie servit aconsolant a, aquell consistori manar donar lloch a ques lleven dits actes pus los es permes per los titols alt dits y per lo stil y observansa de aquella casa que esta ciutat ho rebra a, singular merse de sa ex.[a] y tindra per molt singular favor lo licenciar als Assessors y advocats de aquella casa com ab altres embaxades ho te supplicat y ho spera de la liberal ma de sa ex.[a] y que lo restant que se aura de fer en raho de dita materia y fet proposat sie comes com lo present consell ho comet als senyors consellers y setzena per esta materia anomenada.»

(*Deliberacions*, any 1638, fols. 234 a 238 gt.)

APÈNDIX V.

La Ciutat desijant etc.

1. Que la Ciutat demanara als Srs Deputats que alsen la ma de tots los proçehiments per ells fets de consell de sos assessors y advocats aplicats y altres en la materia corrent de manera que dells no sen puga haver raho alguna en ningun temps reservat dret al dit general pera deduhir aquells si voldra en la[s] primeras Corts.

2. Que la Ciutat suplicara a sa Ex.[a] en conciderati o de la interçesio y mediania que ha interposada en aquest negoçi sie servit suspendre las sentençias y provisions de regalia y tots y qualsebol altres proçehiments fets en lo real consell y capitania general en la materia corrent y la exequuçio de aquells contra qualsevol personas de manera que ditas sentençias y provisions en ningun temps pugan esser exequutades no entenent compen-

drer que nos passe avant en la confiscacio de las robas apresas per contrabando en las Vilas de Mataro y Sitges.

3. Que la roba de Mataro y Sitges que esta actualment apresa per la Capitania general se despache per los offiçials del general en la forma acostumada firmant apocca lo procurador fiscal de la capitania general de la entrega della y pagant los drets que per dita roba se deuen al general.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma que encas que los offiçials als quals tocara tingan notiçia que en alguns Magatsems, o, cases del General hi aura robas de contrabando acudan al consistori dels Diputats de Bar.^na y fora della en los lochs hont hi ha Diputats locals als dits diputats locals y als altres lochs als taulers y fentlos a saber de que se te notiçia quey ha en tal magatsem, o, Cassa del General robas de Contrabando que las manen amostrar y los dits Diputats Generals deputats locals y taulers respective hagen de anar, o, anomenar persona encontinent pera que vaja a dits magatsems, o, cases del general y fasa ostensio de les robas que es pretenen eser de contrabando al procurador fiscal de la capitania general o, altre en son nom y las que dit procurador fiscal de la Capitania general o altre en son nom trobara esser de contrabando los officials del General las hagen de entregar a dit procurador fiscal o, altre en son nom pagats primer los drets al General y firmantne dit procurador fiscal de la capitania general o, altre en son nom apocca de rebuda de las robas que li seran entregades retingudes empero per lo dit offiçial del general las que trobara esser de son comís pagant la part instant los gastos de desembalar y embalar las robas y que en lo demes lo offiçial del general fasa lo despaig de ditas robas en la forma acostumada, salvat sempre al dit general los drets que li competeixen y poden competir en virtut de las generals constititions (sic) capitols de cort usos y costums y privilegis per los s.^rs Reys de Arago a dit general conçedits salvat tambe al Rey nostre senyor tots drets y Regalias.

A 29 de octubre *1638* la reportaren Agusti Pexau y Joseph Jover.

✠

La Ciutat desijant obrar los effectes convenients al servey de sa Mag.^t (Deu lo guart) y bon assiento de las materias corrents

ha disposat los medis, y capitols, que son notoris, y ab particular atencio, y desijant acertar, ha aplicat los termens, y modo de dir, que li ha aparegut no donavan, ni llevavan cosa del substancial de la materia, no ha tingut dicha fins ara fossen ben rebuts; pero confia que ab lo que ara de nou se ha ajustat a ells, seran acceptes, que son

1. Que la Ciutat demanara als Deputats que en raho de la mediania te interposada per lo assiento de las materias corrents, *tingan a be,* que dels procehiments, y provisions fetas per sa s.[a] de consell de sos Assessors y Advocats aplicats, no sen puga haver raho en ningun temps, *reservat dret a la Generalitat* pera deduhir aquells, si voldra, en las primeras Corts.

2. Que la Ciutat suplicara a sa Ex.[a] que en consideracio de la intercessio, y mediania, que ha interposada en aquest negoci, *sia servit* que las sentencias y provisions de regalia, y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo Real Concell, y Capitania General, en la materia corrent, no sian *executadas ara,* ni en ningun temps, contra qualsevol personas; no entenent compendrer *que nos passe avant en la confiscacio de las robas apresas per Contrabando en las Vilas de Mataro y Sitges.*

3. Que la roba de Mataro y Sitges, que está actualment apresa per la Capitania General, se despatxe per los Officials del General en la forma acostumada, firmant apocha lo Procurador fiscal de la Capitania General de la entrega della, pagant los drets, que per dita roba se deuen al General.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma, que en cas que los Officials, als quals tocara, tingan noticia que en alguns magatzems, o, casas del General, hi haura robas de Contrabando, acudan al Consistori dels Deputats de Barcelona, y fora della en los llochs aont hi haura Deputats locals, als dits Deputats locals, y als altres llochs als taulers. Y fent los a saber de que se te noticia quey ha en tal magatzem, o, casa del General, roba de contrabando; que *las manen amostrar.* Y los dits Deputats generals, deputats locals, y taulers respective hajan de anar, o, anomenar persona *encontinent,* pera que vaja a dits magatzems, o, casas del General, y fassa ostencio de las robas, ques preten esser de contrabando, al Procurador fiscal de la Capitania general, o, *altre en son nom;* y las que dit Procurador fiscal de la Capitania general, o, *altre en son nom* trobara esser de contrabando: los officials del General las hajan de entregar a

dit Procurador fiscal, o, *altre en son nom*, pagant primer los drets al General, y firmantne dit Procurador fiscal de la Capitania General, o, altre en son nom, apocha de rebuda de las robas que li seran entregadas. Retingudas empero per lo dit official del General las que trobara esser de son comis; pagant la part instant los gastos de desambalar, y ambalar las robas. Y que en lo demes lo Official del General fassa lo despatx de ditas robas en la forma acostumada. Salvat sempre al dit General los drets, que li competexen, y poden competir en virtut de las generals Constitucions, Capitols de Cort, usos, y costums y Privilegis per los serenissims Reys de Arago a dit General concedits, Salvat tambe al Rey nostre senyor los drets y regalias.

A 29 de octubre *1638* la reportaren Agusti Pexau y Joseph Jover.

APÈNDIX VI

Paper reportat ab la embaxada de 18. de 9.bre 1638. als s.rs deputats de part dels s.rs consellers per medi dels s.rs Agusti Pexau ciuteda y Joseph Jover militar.

La Ciutat desijant obrar los effectes conveniens al servey de sa mag.t (Deu lo guart) y bon assiento de las materias corrents ha disposats los medis y capitols que son notoris, y ab particular attentio y desijant acertar ha aplicat los termens y modo de dir que li ha paragut no donaven ni llevaven cosa del substantial de la materia, no ha tingut dicha fins ara fossen ben rebuts, pero confia que ab lo que ara de nou se ha ajustat a ells seran acceptes que son

1. Que la Ciutat demanara als deputats que en raho de la mediania te interposada per lo assiento de las materias corrents sien servits se remetan pera la conclusio de les primeras corts tots los procehiments per sa s.a fets de consell de sos assessors y advocats aplicats, y que en lo entretant no sen pugue aver raho.

2. Que la Ciutat supplicara a sa Ex.a que en consideracio de la intercessio y mediania que ha interposada en aquest negoci, sie servit que les sentencias y provisions de regalia y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo real consell y

capitania general en la materia corrent no sien exequutades ara ni en ningun temps contra qualsevol personas, no entenent compendrer que nos passe avant en la confiscacio de las robas apresas per contrabando en las vilas de Mataro y Sitges.

3. Que la roba de Mataro y Sitges que esta actualment apresa per la Capitania general, se despatxe per los officials del general en la forma acostumada firmant apocha lo procurador fiscal de la Capitania general de la entrega della pagant los drets que per dita roba se deuen al general.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma que en cas que los officials als quals tocara tinguen notitia que en alguns magatzems, o, casas del general hi aura robas de contrabando, acuden al consistori dels diputats de B.ª y fora della en los lochs ahont hi aura diputats locals, als dits diputats locals: y als altres lochs als taulers, y fentlos assaber de que se te noticia quey ha en tal magatzem, o, casa del general roba de contrabando que les manen amostrar, y los dits deputats generals, deputats locals y taulers respective agen de anar, o, anomenar persona encontinent, pera que vaya a dits magatzems, o, cases del general y fasse ostensio de les robas ques preten esser de contrabando al procurador fiscal de la Capitania general, o, altre en son nom y les que dit procurador fiscal de la Capitania general, o, altre en son nom trobara esser de contrabando los officials del general les ajan de entregar a dit procurador fiscal, o, altre en son nom, pagant primer los drets al general y firmant primer dit procurador fiscal de la capitania general, o, altre en son nom apocha de rebuda de les robes que li seran entregades. Retingudes empero per lo dit official del general les ques trobara esser de son comis, pagant la part instant los gastos de desambalar y embalar les robes y que en lo demes lo official del general fasse lo despaig de ditas robas en la forma acostumada, salvat sempre al dit general los drets que li competeixen y poden competir en virtut de les generals constitucions capitols de cort usos y costums y privilegis per los serenissims Reys de Arago a dit general concedits. Salvat tambe al Rey nostre s.r sos drets y regalies.

✠

Altre paper enviat dit die per dits s.^rs embaxadors als s.^rs deputats de part dels s.^rs consellers.

Y ajustant al primer capitol y no subsistint aquell li apar a la Ciutat que ab la certitut te que sa mag.^d per sa acostumada clemencia honrara com sempre a esta Provincia, extrajudicialment lo supplicara dita Ciutat, que attesos los exemplars en semblants ocasions succehits sie de son real servey manar dar lo assiento convenient de la manera ha de restar dit capitol assentat a mayor servey de sa magestat y conservacio de la jurisdictio per sa mag.^d y los serenissims Reys sos predecessors s.^rs nostres concedida a la generalitat y per disposicio de les generals constitucions de Cathalunya, capitols y actes de cort y per usos y stil de la casa de la deputatio.

APÈNDIX VII.

✠

1. embaxada. 5 Januarij 1639 embaxada feta per part dels Srs. deputats y oydors a sa Exia. reportada per lo Ille. noble y magch. Sr. Hieronim Roig sacrista y canonge de la seu de Barcelona don Ramon de Guimera y Hieronim de Navel ciuteda.

«Ill.^im y Ex.^im S.^r

Las cridas per V. Ex.^ia manades publicar a dos del corrent encontran ab diversas constitutions de Catalunya capitols de cort privilegis usos pratigues y costums del present Principat y assenyaladament la pracmatica de la contributio de las fortiffications que per dispositio de diversos capitols de cort y privilegis es disposat que lo present Principat de Catalunya y los poblats en aquell son poble libero franch y exemp de tota contributio forçada. Perço los diputats del general de Catalunya a qui per raho de son offici toca suplican extrajudicialment a V. Ex.^ia sie servit revocar dita pragmatica y crides en observansa de las generals constitutions capitols de cort privilegis usos y costums de dit Principat que ho tindran a singular marce de V. Ex.^ia»

A la qual embaxada sa Ex.^ia respongue que miraria ab molt gran cuydado y que ningu com ell desitjava la observansa de las generals constitutions privilegis capitols y actes de cort.

E apres als 9 de dit mes de Janer Sa Ex.^ia per medi de Joan Pau Oller Scriva de manament envia a ses Senyories en llur consistori la resposta del tenor seguent:

«Sa Ex.^{ia} enten que las cridas y prematica publicada en la present ciutat lo segon dia del mes de Janer de aquest any 1639 no se encontran ab les generals constitutions de aquest Principat y comptats ans be que segons ellas las ha pogudas manar fer sa Mag.^{d} y ordenar sa Ex.^{ia} se publicassen y axi les fara executar restant ab particular cuydado de ques guarden les constitutions de aquest Principat com deu y V. Ex.^{ia} desitja.»

✠

Sa Ex.ª desija tant tenir a V. S. y als s.^{rs} Diputats ab molt consuelo que sentira sempre y puga haver ocasio pera que V. S. se tropie sens ell y que dubte del desitx que sa Ex.ª te de la conçervaçio de las Constitucions, Privilegis y costums de aquest Prinçipat y pus en lo cas present no enten sa Ex.ª se contrafasse a ninguna destas cosas espera que V. S. conçiderara que la ocasio de fortificar las fronteras es tan gran que obliga a tots ha açistiri ab tota pressa pus noy ha cosa per al present de mayor neçessitat ni que mes demane promta açistençia que aquesta y mayorment ab les noves que cada dia va tenint Sa Ex.ª dels intents y prevencions del enemich: y pus Sa Mag.^{t} obligat de aquesta conçideraçio mana exir los D.^{rs} del Real Conçell pera procurar ab les Universitats ajudassen a esta neçessitat oferintlos ferlos merce en quant pogues (no obstant que lo ques demana sia per la nostra matexa defensa y guarda) no havento pogut alcançar fins vuy no estranyara V. S. que ab expressos y apretats ordrers haja manat a Sa Ex.ª executas la Prematica feta per en aquest fi ab que nos pot persuadir Sa Ex.ª que conciderant V. S. tot asso no judique per cosa inexcusable lo acudir al que Sa Mag.^{t} ordena.

✠

JANER M.DCXXXVIIIJ.

2. embaxada feta a sa Extia.

DIVENDRES A XIIIJ.^{o}

En aquest die los molt Ill.^{es} Senyors Deputats del general de Cathalunya ab interventio dels s.^{rs} oydors de Comptes del dit general per medi dels molt R.^{nts} nobles y mag.^{chs} Srs Don Fran.^{co} Sants Ardiaca y canonje de la seu de Barcelona, Onofre

Ciurana canonje de Gerona, Don Fran.^{co} Monpalau sacrista de Ripoll, don Fran.^{co} Gravalosa, Fran.^{c} Puigjaner, Fran.^{c} Joan de Vergos donsells, Jaume Damians, Ramon Romeu y Barnat Valencas ciutadans honrats de Barcelona enviaren una embaxada solempne al Ill.^{im} y Ex.^{m} Sr Lochtinent y Capita General de la maj.^{t} del Rey nostre s.^{r} en aquesta Provincia la qual embaxada explicaren primer de paraula y apres donaren en escrits en mans de sa Ex.ª y fonch del tenor seguent.

«Ill.^{im} y Ex.^{im} Senyor.

Los Deputats del General de Cathalunya ab embaxada de 5. del corrent suplicaren extrajudicialment a V. Ex.ª fos servit revocar la pragmatica y cridas publicades a 2. de dit mes com a, contraries a diversas constitutions de Cathalunya Capitols de Cort, privilegis, usos, pratiques, costums y llibertats del present Principat y poblats en aquell, essent com es poble libero franch y exemp de tota contributio forsada, y V. Ex.ª als nou de dit fonch servit respondrer a dita embaxada dient que ditas cridas no se encontran ab les generals Constitutions de aquest Principat y Comtats y que segons ellas las ha pogudas fer sa maj.^{t} (Deu lo guarde) y V. Ex.ª ordeñar se publicassen y que axi les fara executar y que per observança de dita Pragmatica assereix V. Ex.ª que diu sa maj.^{t} que los diners repertits per ella se deposen en la taula de la present ciutat dits y scrits a la persona que dits Deputats anomenaran a solta del Cansaller o, Regent y que axi dits Deputats tingan a be de fer nominatio de persona apte y suficient per asso. E, com la dita pragmatica segons la data de aquella sia estada feta en la vila de Madrit Regne de Castella y consebuda en forma de lley general pera tot lo Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya, y per Constitutions de Cathalunya y assenyaladament per lo Cap. 14. ques constitutio 2. tit. de usat. sa maj.^{t} per si y per sos successors se ha llevat y abdicat lo poder de fer Constitutio alguna general o, statut en Cathalunya sens aprobatio y consentiment dels prelats, Barons, cavallers, y ciutadans de Cathalunya que fan y representan la cort general, en tant que si las constitutions ja fetas necessitan de alguna milloratio o, interpretatio aquella se deu fer en corts generals y no sens ellas comforme les Constitut. del tit. de interpretatio de usatjes y per

lo Cap. 11. ques const. 7. Comensant: revocant. tit. de dret del fisch esta statuit que nos fassen edictes per sa maj.[t] ni sos successors ni sien posats sino en dos casos es asaber haventhi guerra en Cathalunya que sia tal en que haja lloch Princeps namque y que los dits edictes no pugan mes durar sino tant quant dura la dita guerra en lo dit Principat o, en convocatio de Corts o, durant aquellas, dels quals casos ningu ne concorre lo die de vuy. Y sempre que lo Rey nostre s.[r] ha fetas altras y semblants pragmaticas son estadas aquellas revocades, sino las que se han demanat y obtingut per part del Principat o, sos estaments en casos que contenian benefici publich y utilitat de aquells, procurant encara que fossen aquelles comfirmades en Corts generals com consta per lo Cap. 35. de les Corts de 1351. ques Const. 1. tit. de auctoritat y fe etc. y per lo Cap. 54. de les corts 1547. ques Const. 1. tit. de llegitima, y axi mateix com la materia ques tracta en dita pragmatica sanctio sie de nous vectigals e, impositions novas ques carregan al principat y singulars de aquell y ser cosa prohibida per tot lo tit. de vectigals y assenyaladament per la Const. 1. y 20. del mateix tit. que generalment prohibeixen tota manera de gabella, impositio, vectigal o, contributio, his tropia que en cas semblant havent sa maj.[t] del Rey don Felip feta publicar una pragmatica en lo any 1573. per que lo Principat contribuis en serta quantitat per les fortifications del Castell de Perpinya y Roses fonch sa maj.[t] servit a, petitio de la Cort en lo any 1585. manar revocar aquella per esser contra constitutions de Cathalunya y per prevenir al sdevenidor la cort general ne feu Constitutio ques la final tit. de obras publicas. Y no res menys supplicaren a V. Ex.[a] fos servit revocar la crida publicada lo mateix dia en y ab la qual se diu que en executio dels ordens es estat servit sa mag.[t] donar a, V. Ex.[a] ab sa real Carta dels 14. de Setembre 1638. prohibeix veda y mana que ningun frances estigue ni habite en dits Principat y Comtats sens llicentia en scrits de V. Ex.[a] y que dits francessos estigan obligats presissament dins deu dies naturals a demanar dita llicentia per viurer y habitar en dits Principat y Comtats sots pena de sinch anys de galera, en la qual pena dona ja per insidits als qui contravindran a dita crida exhigint per ditas llicentias los ministres del Regent la Real Thesoraria de sa maj.[t] certa quantitat de diner. E, com ditas cridas encontran ab les generals Constitutions de Cathalunya

alt refarides, usos, costums, y llibertats de aquella y ab los privilegis consedits a la Ciutat de Barcelona per los Reys de Arago de gloriosa memoria y asenyaladament ab lo privilegi consedit per lo Rey don Jaume pridie Kal. Januarij 1299. confirmat per lo mateix 3. nonas Novembris 1313. en y ab lo qual dit s.[r] Rey enfranqueix y fa liberos e, immunes a la dita Ciutat y sos ciutadans y a llurs bens ab omnibus et singulis quæstijs ac etiam ab omnibus et singulis pecuniarijs servitijs et mutuis ac prestitis forsiatis etc. y ab altre privilegi del S.[m] Rey en Pere data en Barcelona als 17. de Abril 1379. en y ab lo qual se consedi a dita ciutat que tots los qui entran en ella per fer son domicili son his fan ciutadans y gosan dels privilegis de aquella y que la dita concessio de llicenties ab contributio de diner encontra ab tot lo tit. de vectigals y assenyaladament ab la Const. 1. y 20. y en quant als francessos que ha un any y un dia que habitan en Barcelona per lo qual son tinguts per ciutadans comforme lo Cap. 53. que comença: Item quicunque forensis del recognoverunt proceres y en los que ha menos temps ab los privilegis sobredits. Per tant y altrament los deputats y oydors de Comptes del general de Cathalunya a qui per raho de sos officis toca lo oposarse a semblants contrafactions tornan ab esta segona embaxada a supplicar a V. Ex.[a] extrajudicialment sia servit manar revocar ditas cridas y que dita Pragmatica nos pose en executio per observança de las generals Constitutions, usos, costums, privilegis y pratiques del principat queu tindran a singular gratia y merçe de V. Ex.[ia]»

A la qual embaxada respongue sa Ex.[ia] de paraula que la miraria y tornaria resposta.

APÈNDIX VIII.

Los dos primers documents insertats en *Dietari* que correspondrian al present *Apèndix*, son les embaxades fetes per los Diputats de Catalunya ab dates de 5 y 14 de Janer de 1639 al Llochtinent general, ab motiu de les crides y pragmàtica reyals manades publicar per aquest a 2 del mateix mes, imposant una contribució pera les fortificacions de Catalunya y prohibint als francesos habitar en ella sens llicencia expressa del esmentat

Virrey. Com dites embaxades venen ja transcrites en l'*Apèndix VII,* sols se continua aquí, en primer lloch, la resposta que ab referencia a la segona feu lo Llochtinent.

Resposta feta per sa Ex.^{ia} de dita ambaxada.

Sa Ex.^{ia} diu que ha vist lo que VS.^{a} li ha representat per don Francisco Sans ardiaca y canonge desta Sta Isglesia y los demes que en nom de VS.^{a} li donaren en 14 de aquest la embaxada y no deu suspendrer la executio de la Real pragmatica y crides publicades en 2 del corrent mes ans torna a dir a Vs.^{a} que nomene encontinent persona que en conformitat del orde de sa Mag.^{t} se encarregue de la collecta dels diners que procehiran de dita pragmatica conforme en dos papers ho te dit a Vs.^{a} y sercioren a sa Ex.^{ia} de dita nominatio perque no fentho vs.^{a} Sa Ex.^{ia} nomenara conforme lo orde te de sa Mag.^{t}

✠

EL REY.

Diputados. Del conde de Sancta Coloma he entendido la embaxada que le haveis hecho sobre la publicacion de la prematica de las fortificaciones con pretexto de ser contra constitucion, y hame hecho grande novedad esta ocasion tan voluntaria pues siendo vosotros los que con mas atencion devieredes mirar por la defensa desse Principado oy que se halla en tan grande aprieto no solo el sino toda España, quando la materia tuviera alguna duda antes de empeñaros en instancias publicas que tanto mueven inquietudes devierades haver usado del medio de la conferencia con mis ministros porque si bien en los casos de la defensa publica no ay disposicion que pueda escusar los medios de assistir á ella yo por mi clemencia he querido aiustarme a las mesmas disposiciones de las constituciones por lo que siempre he desseado su observancia y assi espero que desistireis de vuestro intento pues no puedo faltar a la obligacion que como Rey y s.^{r} natural dessa Provincia me incumbe de mirar por su seguridad y defensa esperando de vosotros que

como tan fieles vassallos assistireis como deveis a lo que ós toca. Data en Madrid a XVIIIJ.° de Henero M DC XXXVIIIJ.°

YO EL REY.

V.[t] Cardinalis V.[t] Villanueva
V.[t] Vico R.[ns] V.[t] Bayetula R.[ns]
V.[t] Magarola R.[ns] V.[t] Sisternes R.[ns]

Petrus de Villanueva secretarius

✠

Ex.[m] S.[r]

De una embaxada feta lo die de vuy al savi consell de cent de part dels diputats y hoidors ab solemne numero de personas y de les fetes per aquell consistori a V. Ex.[a] copia de les quals se ha axi matex enviat a dit consell ha vist aquell lo desconsuelo te dit consistori en no tenir dicha de alcansar lo que ab ditas embaxadas te supplicat y condolentsen dit Consell y sperant rebrer sempre merce de V. Ex.[a] confiant que sa intercessio y mediania obrara los effectes que spera de la grandesa y parts de V. Ex.[a] majorment en materias de aquesta Provincia patria sua: supplica a V. E.[a] dit Consell ab les majors veras li es possible sie V. Ex.[a] servit manar revocar les cridas y pragmaticas publicadas a dos del corrent y que alcanse de V. Ex.[a] aquell Consistori la merce y favor li supplica que esta merce y moltes mes spera dit consell rebrer de V. Ex.[a]

Embaxadors
los s.[rs] Hieronym de Navel
don Alex Semmanat
Francesch Xammar.

✠

Molt Ill.[e] S.[r]

Rebe lo savi consell de cent ab molt gran gust la embaxada tant solemne com ben disposada y referida que per part de V. S. se li feu lo die de 22 de aquest de la qual y de les fetes per V. S.[a] a sa Ex.[a] entengue ab la prudencia y puntualitat que ha diligenciat lo reparo de las materias corrents y los effectes que an obrat fins ara estas diligencias; y condolentse de la pena y desconsuelo que considera te V. S.[a] de que no se

alcanse lo fi que desija y tenint a particular dicha dit consell en tenir novas ocasions ab les quals veja V. S.ª los augments de sos desitgs y obras en son servey y benefici de la generalitat ha deliberat lo que manara V. S.ª veurer ab la deliberacio copia de la qual se envia a V. S.ª y de la embaxada en virtut della feta a sa Ex.ª y resposta a ella feta per lo s.r Virey, assegurant a V. S.ª que no perdonara dit consell a diligencia alguna que entendra ser agradable a V. S. y que demane la correspondencia destas dos Casas dega fer esta Ciutat.

APÈNDIX IX.

✠

FEBRER M.DCXXXVIIIJ.º N.º 1.

DIJOUS a X.

En aquest dia en la tarda, los S.rs Deputats y oydors del general del Principat de Cathalunya anaren consistorialment ab los porters y massas devant acompanyats dels officials del general y present casa de la Deputatio en casa del Ex.m s.r llochtinent y Capita general de sa maj.t en aquesta Provincia lo qual per medi de Monserrat Puigvert scriva de manament los havia enviats a sercar: y arribats en sa presentia precehint les degudes cortesias se assentaren ab cadiras que ja estaven aparellades y sa Ex.ª [los dona una carta] (1) de la maj.t del Rey nostre S.r acerca de la contributio de las fortifications hils dona tambe un paper del tenor seguent.

«Sa Mag.d en carta de 2. del corrent me diu lo seguent. «El Rey. Egregio Conde de S.ta Coloma. Pariente mi lugarteniente y Capitan general. Haviendose oydo a la persona que ha venido aqui por parte de los Diputados sobre la contention de los contravandos he mandado que se buelva y se le ha dicho entendera de vos la resoluçion que en esta parte he tomado que es en la conformidad que os pareçio y es bien que los deis a entender quan deservido quedo de que se pretendan por la diputation

---

(1) Lo que va entre parèntessis manca en lo present *Dietari* del antich Concell municipal pero's troba en l'original que's guarda en l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

cosas tan voluntarias. Data en Madrid a 2. de febrero 1639. Yo el Rey. V.^{t} Cardinalis. V.^{t} Vico R.^{ns} V.^{t} Magarola R.^{ns} V.^{t} Bajetula R.^{ns} V.^{t} Sisternes R.^{ns} Petrus de Villanueva.» Y axi inseguint son Real orde dic a V. S.^{a} que mon parer fou comformarme ab qualsevol dels dos papers que la ciutat dona a V. S.^{a} ultimament y que sa maj.^{t} fa merçe a V. S.^{a} en permetre se asente la materia en esta conformitat.»

✠

N.º 2. Ultim paper de medis proposats per la ciutat a 18. de novembre 1638.

La ciutat desijant obrar los effectes convenients al servey de sa mag.^{d}, (Deu lo guart) y bon asiento de las materias corrents ha disposat los medis y capitols que son notoris, y ab particular attentio y desijant acertar ha aplicat los termens y modo de dir que li ha paregut ni donaven ni llevaven cosa del substantial de la materia, no ha tingut dicha fins ara fossen ben rebuts, pero confia que ab lo que ara de nou se ha ajustat a ells seran acceptes que son

1. Que la ciutat demanara als Deputats que en raho de la mediania te interposada per lo assiento de las materias corrents sien servits se remetan pera la conclusio de las primeras corts tots los procehiments per sa S.^{a} fets de consell de sos Assessors y advocats aplicats y que en lo entratant no sen puga aver raho.

2. Que la ciutat supplicara a sa Ex.^{ia} que en consideratio de la interçatio y mediania que ha interposada en aquest negoci, sie servit que les sententias y provisions de regalia y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo Real Consell y Capitania general en la materia corrent no sien executades ara ni en ningun temps contra qualsevol persones no entenent compendrer que nos passe avant en la confiscatio de las robas apreses per contrabando en las vilas de Mataro y Sityes.

3. Que la roba de Mataro y Sityes que esta actualment apresa per la capitania general se despatixe per los officials del general en la forma acostumada firmant apocha lo procurador fiscal de la Capitania general de la entrega della pagant los drets que per dita roba se deuen al general.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma que en cas que los officials als quals tocara tinguen notitia que en alguns magatsems o, casas del general hi aura robas de contrabando,

acudan al consistori dels deputats de Barcelona y fora della en los llochs ahont y aura Deputats locals als dits Deputats locals y als altres llochs als taulers, y fentlos asaber de que se te notitia quey ha en tal magatsem o, casa del general roba de contrabando que les manen amostrar, y los dits Deputats generals, Deputats locals y taulers respective agen de anar o, anomenar persona en continent pera que vaja a dits magatsems o, casas del general y fasse ostentio de las robas ques preten esser de contrabando al procurador fiscal de la Capitania general o, altre en son nom y les que dit procurador fiscal de la capitania general o, altre en son nom trobara esser de contrabando los officials del general les agen de entragar a dit procurador fiscal o, altre en son nom pagant primer los drets al general y firmant primer dit procurador fiscal de la Capitania general o, altre en son nom apocha de rebuda de las robas que li seran entregades, retingudes empero per lo dit official del general les ques trobara esser de son comis pagant la part instant los gastos de desanbalar y embalar las robas y que en lo demes lo official del general fassa lo despaix de ditas robas en la forma acostumada salvat sempre al dit general los drets que li competeixen y poden competir en virtut de las generals Constitutions capitols de Cort usos y costums y privilegis per los S.[ims] Reys de Arago a, dit general consedits y salvat tambe al Rey nostre Senyor sos drets y regalias.

✠

N.º 3. Ultim paper de medis proposats per la Ciutat a 18. de novembre 1638.

Y ajustant al primer capitol, y no subsistint aquell li apar a la ciutat que ab la certitut te que sa maj.[t] per sa acostumada clementia honrara com sempre a esta Provincia, extrajudicialment lo supplicara dita ciutat, que attesos los exemplars en semblants occasions succehits sie de son Real servey manar dar lo assiento convenient de la manera ha de restar dit Capitol assentat a major servey de sa maj.[t], y conservatio de la jurisdictio per sa maj.[t] y los serenissims Reys sos predecessors Senyors nostres concedida a la generalitat y per dispositio de les generals Constitutions de Cathalunya Capitols y actes de Cort y per usos y stil de la Casa de la Deputatio.

✠

Ill.m y Ex.im S.r

N.º 4. Embaxada feta a sa Exia. de part dels Senyors Deputats per medi dels Molt Rnts. nobles y Magchs. srs. lo doctor Hieronim Roig y altres a 11. de febrer 1639.

Los Deputats del General de Cathalunya fan la stimatio ques just de la marçe quel Rey nostre S.r (Deu lo guarde) fa a est Principat en permetrer se assente la materia dels contrabandos, en la forma dels ultims dos papers dona la ciutat de Barcelona ab los medis en aquells proposats conforme V. Ex.ia explicant la Real carta de sa Mag.t fonch servit diro a dits Deputats lo die de ayr y considerant es aqueix lo gust de sa Mag.t desitjosos dits Deputats de acudir com deuen a tot lo que es de son Real servey estimant a V. Ex.ia los bons officis experimentam ha fets en orde a la materia explicant dits Deputats sa voluntat diuen a V. Ex.ia que acceptan lo medi que los concellers de Barcelona proposaren als divuyt de novembre proppassat ques lo hu dels dos ultims que V. Ex.ia en nom de sa Mag.t se conforme, copia del qual ab esta a V. Ex.ia se dona suplicant a V. Ex.ia sia de son servey manar se executen los ordens de sa Mag.t en la forma proposada queu rebran a singular marçe de la ma de V. Ex.ia

Resposta de sa Ex.ia

N.º 5. E apres tornats dits S.rs Embaxadors referiren a ses Senyories en lur consistori com ells haviam (havian) reportada a sa Ex.ia la dita Embaxada la qual li havian explicat primer de paraula y apres donada per scrits y aquella rebuda per sa Ex.ia respongue que desde principi que se sucita esta contentio ha fets tots los bons officis ab sa Mag.t que li aparegue convenient peral assiento de dita contentio y que en particular haventli aparagut be los dos ultims medis que la ciutat proposa los representa a sa Mag.t y que ses alegrat moltissim de que haja succehit lo exit a gust de sa Senyoria y que ell ab la mateixa conformitat los aprova y representa a sa Mag.t y estara molt prompte pera continuar tots los bons officis que se offerescan fer en servey de sa Senyoria y de tot aquest Principat y comptats com te obligatio.

✠

Febrer MDCXXXVIIIJ.º

Dissapte a XIJ.

En aquest dia cerca les tres horas de la tarda estant los Srs Deputats y oydors de Comptes junts en la present casa referi lo s.^{r} Deputat ecclesiastich que en lo mateix dia cerca las dotse horas Joan Pau Oller scriva de manament de part de sa Ex.^{ia} li ha donat un recaudo en scrits ab dos papers en ells mentionats lo qual recaudo es del tenor seguent. N.º 6.

Recaudo de sa Ex.^{ia}

De la promtitut, ab que sempre obeheix los ordens de sa maj.^{t} creu be sa Ex.ª la finesa ab que V. S.^{a} ha mostrat la resignatio a sos reals mandatos, y mes en aquesta occasio que tant desix mostra sa maj.^{t} de fer merçe a V. S. admetent hu dels dos papers que sa Ex.ª envia a sa maj.^{t} y son los que ara dona sa Ex.ª a V. S.^{a} pera que dells elegesca V. S.^{a} lo que millor li estiga pus los dos te sa maj.^{t} aprovats que lo que V. S.^{a} ha enviat a sa Ex.ª per lo sacrista Roig y demes embàxadors nol ha representat sa Ex.ª a sa maj.^{t} ni aprovat sa maj.^{t} ni de ell ha entes parlar sa Ex.ª a V. S.^{a} per no haverlo may admes y axi elegint V. S.^{a} de estos dos hu se executara lo orde de sa maj.^{t}

✠

La Ciutat desitjant obrar los effectes convenients al servey de sa Mag.^{t} (Deu lo guarde) y bon assiento de las materias corrents, ha disposat los medis y capitols, que son notoris, y ab particular atencio, y desitjant asertar, ha aplicats los termens, y modo de dir, que li ha aparegut no donaven, ni llevavan cosa del substancial de la materia, no ha tingut dicha fins ara fossen rebuts; pero confia que ab lo que de nou se ha ajustat a ells seran acceptes, que son. N.º 7. Paper de medis donat per la Ciutat als 29. de Octubre 1638.

1. Que la Ciutat demanara als Deputats, que en raho de la mediania te interposada per lo assiento de las materias corrents, tingan a be, que dels procehiments, y provisions fetas per sa s.^{a}

de consell de sos Assessors, y Advocats aplicats, no sen puga haver raho en ningun temps, reservat dret a la Generalitat pera deduhir aquells, si voldra, en les primeras Corts.

2. Que la Ciutat suplicara a sa Ex.ª que en consideracio de la intercessio, y mediania, que ha interposada en aquest negoci, sia servit, que las sententias, y provisions de regalia, y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo Real consell, y Capitania General, en la materia corrent, no sien executades ara, ni en ningun temps, contra qualsevol personas, no entenent compendrer, que nos passe avant en la confiscatio de las robas apresas per contrabando en las vilas de Mataro y Sitges.

3. Que la roba de Mataro, y Sitges, que esta actualment apresa per la Capitania General, se despatxe per los officials del General, en la forma acostumada, firmant apoca lo Procurador fiscal de la Capitania General de la entrega della, pagant los drets, que per dita roba se deuen al General.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma, que en cas que los officials, als quals tocara, tingan notitia, que en alguns magatzems, o casas del General, hi haura robas de contrabando acudan al concistori dels Deputats de Barcelona y fora della, en los llochs ahont hi haura Deputats locals als dits Deputats locals, y als altres llochs als taulers, y fent los ha saber de ques te notitia que ya en tal magatzem, o casa del General roba de contrabando; que les manen amostrar. Y los dits Deputats Generals, Deputats locals, y Taulers respective, hagen de anar, o anomenar persona encontinent, pera que vaja a dits Magatzems, o casas del General, y fassa ostencio de las robas, ques preten esser de contrabando, al Procurador fiscal de la Capitania General, o altre en son nom, y las que dit Procurador fiscal de la Capitania General o altre en son nom, trobara esser de contrabando: los officials del General las hagen de entregar a dit Procurador fiscal o ha altre en son nom, pagant primer los drets al General, y firmant ne dit Procurador de la Capitania General, o altre en son nom apoca de rebuda, de les robas que li seran entregades: retingudes empero per lo dit official del General, las que trobara esser de son comis, pagant la part instant los gastos de desenbalar y enbalar les robas, y que en lo demes lo official del General fassa lo despatx de ditas robas en la forma acostumada. Salvat sempre al dit General los drets que li competexen, y poden compe-

tir, en virtut de les generals constitutions, capitols de cort, usos, y costums, y privilegis per los senyor Reys de Arago a dit General concedits. Salvat tanbe al Rey nostre s.r sos drets y regalias.

✠

N.º 8.

Altre paper de medis donat per la ciutat a 29 de octubre *1638.*

La Çiutat desijant obrar los effectes convenients al servey de sa mag.d (Deu lo guart) y bon assiento de las materies corrents ha disposats los medis y Capitols que son notoris y ab particular attentio, y desijant açertar ha aplicats los termens y modo de dir que li ha aparegut no donaven ni llevavan cosa del substantial de la materia no ha tingut dicha fins ara fossen ben rebuts; Pero comfia que ab lo que de nou se ha ajustat a ells seran acceptas que son.

1. Que la Çiutat demanara als s.ors diputats que alçen la ma de tots los proçehiments per ells fets de consell de sos Assessors y Advocats aplicats y altres en la materia corrent, de manera que dells no sen puga haver raho alguna en ningun temps reservat dret al dit General pera deduhir aquells si voldra en las primeras Corts.

2. Que la Çiutat supplicara a sa Ex.a que en consideratio de la interçessio y mediania que ha interposada en aquest negoçi sie servit suspendrer les sententias, y provisions de regalia, y tots, y qualsevol altres procehimens fets en lo Real Consell y Capitania general en la materia corrent, y la execucio de aquells contra qualsevol personas, de manera que ditas sententias, y provisions en ningun temps puguen esser executades, no entenent compendrer que nos passe avant en la comfiscatio de les robes apressas per contrabando en las vilas de Mataro y Sitjes.

3. Que la roba de Mataro y Sitges que esta actualment apresa per la Capitania General se despache per los officials del General en la forma acostumada, firmant appoca lo procurador fiscal de la Capitania General de la entrega della, pagant los drets que per dita roba se deuen al General.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma, que en cas que los officials als quals tocara tinguen notitia, que en alguns magatsems, o, cases del General y haura robas de contrabando, acudan al Consistori dels deputats de Bar.na y fora della en los llochs ahont y ha deputats locals, als dits deputats locals, y als

altres llochs als taulers, y fentlos assaber de que se te notitia quey ha en tal magatsems, o, casa del General roba de contrabando, que les manen amostrar, y los dits Deputats generals, deputats locals, y taulers respective agen de anar, o, anomenar persona encontinent pera que vaja a dits magatsems, o, casas del General, y fassa ostentio de les robas ques pretenen esser de contrabando al Procurador fiscal de la Capitania General, o, altre en son nom, y las que dit procurador fiscal de la Capitania General, o, altre en son nom trobara esser de contrabando, los Officials del General les ajen de entregar a dit procurador fiscal, o, altre en son nom, pagats primer los drets al General y firmantne dit procurador fiscal de la capitania general, o, altre en son nom, appocha de rebuda de las robas que li seran entregades, Retingudes empero per lo dit official del General, les que trobara esser de son comis, pagant la part instant los gastos de embalar y desembalar les robes, y que en lo demes lo official del General fasse lo despaig de dites robes en la forma acostumada, Salvat sempre al dit General los drets que li competexen, y poden competir en virtut de les generals Constitutions, Capitols de Cort, usos y costums, y privilegis per los s.ors Reis de Arago a dit General consedits, Salvat tambe al Rei nostre s.or sos drets y regalies.

✠

FEBRER M.DCXXXVIIIJ.°

N.° 9. DIMARS a XV.

En aquest dia los S.rs Deputats y oydors del general de Cathalunya reberen en llur Consistori de part de sa Ex.a per medi de Joan Pau Oller scriva de manament del Rey nostre S.r lo paper del tenor seguent:

Recaudo de sa Ex.ia

Sa Ex.ia ha dit a V. S.a la delliberada voluntat de sa Maj.t en lo assiento de la contentio corrent y vehent lo que V. S.a differeix lo respondrer, Diu a V. S.a que es just que prenguen encontinent resolutio puix no fentho V. S.a sa Ex.ia inseguint los ordens de sa Mag.t executara lo que per ells se li ordena.

APÈNDIX X.

Resposta de sa Ex.ª enviada als srs. consellers essent junt lo savi concell de cent ab los papers en ella cusits, per medi de Joan Pau Oller scriva de manament a 16. de febrer 1639. a la embaxada de 15. de dit.

Sa Ex.ª ha vist lo que en nom de V. S. en lo dia de ahir 15. del corrent mes de febrer li han representat Hieronim de Navel, Fran.ch Xammar, don Fran.ch Sorribes, y Joseph Mora, y desitjant que V. S. tinga entera notitia del que ha passat en la materia corrent y que conega ab les veras que sa ex.ª ha procurat lo alcansar de sa Mag.t fes merce, a, la deputatio de admetrer concert en ella, diu a v. s. que desitjant sos antecessors compondrer estas differentias demanaren a, sa Ex.ª se donas per servit de que se interposassen en ellas, com ho feren sercant differents medis per al effecte, y havent en molts dit sa ex.ª com devian aiustarse, no arribant ha poder tenir per la part dels diputats la matexa approbatio ultimament per medi del s.r Bisbe se dona notitia a sa Ex.ª de dos papers los quals per v. s. foren proposats als Diputats y tractats en braços sent en ells lo parer de v. s. y del s.r Bisbe que se elegis lo hu destos dos medis, Pero vista la resolutio tant different que los deputats prengueren de enviar a, sa Mag.t embaxador donantli sa ex.ª raho li supplica lo ohis y representa que seria fer merce a, la Deputatio donar lloch a, que se assentas la contentio per lo medi de hu destos dos papers, y sent servit sa Mag.t de approvar lo parer de sa ex.ª ab copia de sa real Carta dona als Deputats lo paper seguent.

«Sa Mag.t en Carta de dos del corrent me diu lo seguent, «El Rey. Egregio Conde de S.ta Coloma pariente mi lugarteniente y Capitan general. Haviendose hoydo a, la perçona que ha venido aqui por parte de los deputados sobre la contention de los contrabandos he mandado que se buelva y se le ha dicho entendera de vos la resolucion que en esta parte he tomado que es en la conformidad que hos parecio y es bien que les deys ha entender quan deservido quedo de que se pretendan por la deputacion cosas tan voluntarias. Data en Madrid a dos de febrero mil seis cientos treinta y nueve. Yo el Rey. V.t Cardinalis. V.t Vico R.s V.t Magarola R.s V.t Bayetola R.s V.t Cisternes R.s Petrus de Villanueva.» Y aixi inseguint son Real orde dich a V. S. que mon parer fou conformarme ab qualsevol

dels dos parers que la Ciutat dona a V. S. ultimament y que sa Mag.t fa merce a V. S. en permetrer se assente la materia en esta conformitat.»

Y havent dell entes los deputats que sa Mag.t approvava lo paper de divuit de nohembre ques lo que V. S. ha enviat ha sa ex.a los respongue sa Ex.a lo seguent.

«De la promtitut ab que sempre obehex V. S. los ordens de sa Mag.t creu be sa Ex.a la finesa ab que V. S. ha mostrat la resignacio a, sos reals mandatos y mes en aquesta occasio que tant desitx mostra sa Mag.t de fer merce a V. S. admetent hu dels dos papers que sa Ex.a envia ha sa Mag.t y son los que ara dona sa Ex.a a v. s. pera que dells elegesca v. s. lo que millor li estiga puis los dos te sa Mag.t approvats que lo que v. s. ha enviat a, sa Ex.a per lo sacrista Roig y demes Embaxadors nol ha sepresentat sa Ex.a ha sa Mag.t ni ha approvat sa Mag.t ni de ell ha entes parlar sa Ex.a a v. s. per no haverlo mai admes y axi alegint v. s. destos dos, hu, se exequutara lo orde de sa Mag.t

Ab que cessa tota equivocatio y diu sa Ex.a a V. S. que en esta materia noi ha en que poder arbitrar puis la desliberada voluntat de sa Mag.t es que se seguesca lo parer de sa Ex.a lo qual fou y es que dels dos papers ques donan a v. s. senyalats ab letres A, y B, elegescan los deputats lo que voldran y axi no duptara sa Ex.a que sent approvats per v. s. y votats per V. S. en los braços y sent aquesta la voluntat de sa Mag.t sera per v. s. de nou ajudada y corresponent a, sa innata fidelitat, Creu sa Ex.a encaminaran lo servei de sa Mag.t y beneffici publich conforme deuen perque no resolentse los deputats ha obehir los ordens de sa Mag.t sa Ex.a exequutara ab los questroba de sa Mag.t »

✠

A La ciutat desijant obrar los effectes conveniènts al servey de sa Mag.t (Deu lo guart) y bon assiento de las materias corrents ha disposat los medis y capítols que son notoris y ab particular attentio y desijant acertar ha aplicat los termens y modo de dir que li ha aparegut no donaven ni llevaven cosa del substancial de la materia no ha tingut ditxa fossen fins ara ben rebuts pero confia que ab lo que de nou se ha ajustat a ells seran acceptes que son

1. Que la ciutat demanara als Diputats que en raho de la mediania te interposada per lo assiento de las materias corrents tingan a be que dels procehiments y provisions fetas per sa senyoria de consell de sos Assessors y advocats applicats no sen puga haver raho en ningun temps reservat dret a la Generalitat pera deduir aquella si voldra en las primeras corts.

2. Que la ciutat supplicara a sa Ex.ª que en consideratio de la intercessio y mediania que ha interposada en aquest negoci sie servit que las sententias y provisions de regalia y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo Real consell y capitania general en la materia corrent no sien executats ara ni en ningun temps contra qualsevol persones, no entenent compendrer que nos passe avant en la confiscatio de las robas appresas per contrabando en las vilas de Mataro y Sitges.

3. Que la roba de Mataro y Sitges que esta actualment appresa per la capitania general se despache per los officials del general en la forma acostumada firmant apocha lo procurador fiscal de la capitania general de la entrega della, pagant los drets que per dita roba se deuhen al general.

4. Que de assi al devant se serve aquesta forma que en cars que los officials als quals tocara tingan noticia que en alguns magatzems, o, cases del General hi haura robas de contrabando acudan al consistori dels Diputats de Barcelona y fora della en los lochs ahont hi ha Diputats locals als dits Diputats locals, y als altres lochs als taulers y fentlos a saber de que se te noticia quey ha en tals magatzems, o, casa del General roba de contrabando que las manen amostrar y los dits Diputats generals Diputats locals y Taulers respective hagen de anar, o, anomenar persona encontinent pera que vage a dits magatzems, o, casas del general y faça ostensio de las robas ques preten esser de contrabando al procurador fiscal de la capitania general, o, altre en son nom, y los que dit procurador fiscal de la capitania general, o, altre en son nom trobara esser de contrabando, los officials del general les hagen de entregar al procurador fiscal, o, altre en son nom pagats primer los drets al general y firmantne dit procurador fiscal de la capitania general, o, altre en son nom apocha de rebuda de les robes que li seran entregades: retingudes empero per lo dit official del general les que trobara esser de son comis paga[n]t la part instant los gastos de desembalar y embalar las robas, y que en lo demes lo official del ge-

neral faça lo despaig de ditas robas en la forma acostumada, salvat sempre al dit general los drets que li competexen y poden competir en virtut de les generals constitutions, capitols de cort, usos, costums y privilegis per los s.rs Reys de Arago a dit General concedits, salvat tambe al Rey notre s.or sos drets y regalias.

B La Ciutat desijant obrar los effectes convenients al servey de sa Mag.d (Deu lo guart) y bon assiento de las materias corrents ha disposat los medis y capitols que son notoris y ab particular attençio, y desijant asertar ha aplicat los termens y modo de dir que li ha aparegut no donaven ni llevaven cosa del substancial de la materia no ha tigut ditxa fossen fins ara ben rebuts, pero confia que ab lo que de nou se ha ajustat á ells seran acceptas que son etc.a

Que la Ciutat demanara als s.rs Deputats que alsen la ma de tots los procehiments per ells fets de consell de sos Assessors y Advocats aplicats y altres en la materia corrent de manera que dells no sen puga haver raho alguna en ningun temps reservat dret al dit General pera deduhir aquells si voldra en las primeras Corts.

Que la Ciutat suplicara á sa Ex.a que en consideraçio de la intercessio y mediania que ha interposada en aquest negoci sie servit suspendre las sententias y provisions de regalia y tots y qualsevol altres procehiments fets en lo real consell y capitania general en la materia corrent y la exequutio de aquells contra qual sevol personas de manera que ditas sententias y provisions en ningun temps puguen esser exequutades, no entenent compendre que nos passe avant en la confiscacio de las robas apresas per contrabando en las vilas de Mataro y Sitjas.

Que la roba de Mataro y de Sitges que esta actualment apresa per la Capitania general se despatxe per los officials del General en la forma acostumada firmant apocha lo Procurador fiscal de la Capitania general de la entrega della pagant los drets que per dita roba se deuen al General.

Que de assi al devant se serve aquesta forma. Que en cas que los officials reals als quals tocara tinguen noticia que en alguns magatsems, o, casas del General hi haura robas de contrabando acudan al consistori dels Deputats de Bar.na y fora della

en los llochs hont hi ha Deputats locals als dits Deputats locals y als altres llochs als taulers y fentlos á saber de que se te noticia quey ha en tal magatsem, o, casa del General roba de contrabando que las manen amostrar. Y los dits Deputats Generals, Deputats locals, y taulers respective hagen de anar, o, anomenar persona encontinent pera que vaja á dits magatsems, o, casas del General y fassa ostensio de las robas ques pretenen esser de contrabando al Procurador fiscal de la Capitania general, o, a altre en son nom y las que dit Procurador fiscal de la Capitania, o, altre en son nom trobara esser de contrabando lo official del general las hage de entregar a dit Procurador fiscal, o, a altre en son nom pagats primer los drets al General y firmantne dit Procurador fiscal de la Capitania general, o, altre en son nom apocha de rebuda de las robas que li seran entregadas, retingudes empero per lo dit official del general las que trobara esser de son commis pagant la part instant los gastos de desembalar y embalar las robas y que en lo demes lo official del General fassa lo despatx de ditas robas ab la forma acostumada, salvat sempre al dit General los drets que li competeixen y poden competir en virtut de las generals constitucions, Capitols de Cort, usos y costums y privilegis per los s.[rs] Reys de Arago a dit General concedits, salvat tambe al Rey nostre s.[r] sos drets y Regalias.

APÈNDIX XI

Molt Ill.[e] S.[r] — La embaxada que V. S. delibera, a 23. del corrent se fes a, sa ex.[a] la reportaren los senyors consellers aquell mateix die per la tarda: respongue que respondria a ella: divendres proppassat los envia a sercar dient tenia que explicar los alguns ordens de sa mag.[t] hils dona tres papers: lo hu fou una carta del Rey nostre S.[r] dirigida a consellers y conçell de cent, laltre un paper fet per sa Ex.[a] en explicatio de dita real carta que apres se legiran a, V. S. y lo tercer fou la resposta de dita embaxada; esta proposaren los senyors conselles a la 16.[a] de fortifications que delibera la proposassen com la proposen los senyors consellers a, V. S. pera que aserca della y sobre dit fet de fortifications prengue la resolucio que aparexera

mes convenir al servey de sa mag.[t] y benefici de la present ciutat. (1)

✠

Resposta de sa Ex.[a]

Sa Ex.[a] dona raho a sa mag.[t] de la resolutio que V. S. prengue en la materia de fortifications quant se tractava per via de servey de acudir a ellas y que V. S. anyadint als fets a la Real Corona ab las conditions que V. S. proposa offeria a servir ab deu milia lliures y que altres Universitats de aquest Principat tambe ab conditions offerian diversas cantitats peral matex effecte y apres de haverho sa mag.[t] entes ha manat fer y publicar la Real Pragmatica, y ab tals ordens se troba sa Ex.[a] que no li permetan suspendrer la execucio della no obstant que desitja son consuelo de V. S. y que en tot conegan la estimatio que fa sa Ex.[a] de V. S. y esta lo obliga a creurer que sent V. S. qui deu donar exemple al demes en occasio que tant importa la fortificatio de aquest Principat y Comtats conciderara V. S. esta necessitat y obligara a sa mag.[t] pera que vehent la puntualitat ab que V. S. obeeix ne fassa la estimatio que es raho.

EL REY.

Carta de sa magt. (2)

Amados y fieles nuestros: el accidente de la imbernada de los galeones ha impossibilitado la paga de un millon y quinientos ducados de plata que estavan consignados a, hombres de negocios en fin de nobiembre pasado, dependiendo desto la provision de los exercitos de España, Italia y Flandres con evidente riesgo de perderse todo (si Dios no haze milagro) la noticia dello ha obligado a estos Reynos de Castilla en servirme con seys cientos mil ducados de plata por via de emprestido y es forzoso que para lo que falta, me valga de todos los demas y particularmente de los de essa corona y de la parte que se ha juzgado podra prestar esse Principado os toca lo que entendereys del conde de santa Coloma mi lugar teniente y capitan general del, y que demas de assegurar baxo mi fee y palabra real el cum-

(1) Lo transcrit document està continuat en l'acta del Consell de Cent del día 28 de Febrer de 1639. (*Deliberacions* de dit any, fol. 100 gt.)

(2) Com aquesta carta no's troba cusida per inserta en lo *Dietari* ensemps ab los demés papers que constituexen lo present *Apèndix*, ni tampoch apareix continuada en lo corresponent registre de *Cartas Reyals Originals*, ha calgut transcríurerla del volum de *Deliberacions* de l'any 1639, (Conseli de Cent del día 28 de Febrer) en los fol. 101 gt. y 102 del qual consta copiada.

plimento y satisfacion de lo que emprestarades, que ha de ser en tres pagas a fin deste mes de enero y febrero y marzo siguientes se pagaran intereses a, razon de ocho por ciento, y aseguraran el principal e, intereses para la venida de los primeros galeones hombres de negocios desta corte y aunque espero que con esto y el zelo de mi servicio que haveys mostrado en otras occasiones, cumplireys aora con lo que os toca todavia he querido significaros que de todo lo que en esta parte os señalarades y aventajasedes dando exemplo a los demas recevire acepto servicio de vos, teniendo le en mi memoria con particular estimacion. Data en Madid a 31 de enero *1639*. Yo el Rey. V.^{t} Car.^{lis} V.^{t} Vico R.^{ns} V.^{t} Magarola R.^{ns} V.^{t} Bayetola R.^{ns} V.^{t} Sisternens R.^{ns} Petrus de Villanueva secretarius.

Sa Mag.^{t} ab carta de 31. de Janer passat me mana que en explicacio de la sua pera V. S. li diga la seguretat ab que acut á valerse de V. S. en occasio tan apretada pus per la hivernada de la flota restan sos exerçits ab conegut perill no suplint la falta del diner que ab ella se esperava ab altres medis, y no tenintne sa Mag.^{t} mes que lo valerse del amor y confiança de sos vassalls havent trobat ab los dels Regnes de Castella (no obstant la multitut de carregas á que cada dia acuden) gran socorro en esta ocasio no sent bastant peral reparo de aquest dany acut ab viva seguretat á demanar á V. S. li preste setanta mil ducats, que en lo punt sia arribada la flota los restituyra a V. S. ab la mateixa especie ab vuyt per cent de interes donant per anasso á V. S. la seguretat de la obligacio dels homens de negoçi residents en sa real cort molt segur de que quant ningu de sos vassalls li assistis en esta occasio no li ha de faltar V. S. com ho ha fet sempre en las de menor apreto en las quals ha donat V. S. sempre exemple als demes, y pus en esta occasio sols se val de credit de V. S. no dubta de quel trobara molt segur pus ni la falta de diner ab que esta la Ciutat ni altres que en occasions de donatius se consideren poden estorbaro pus be sap S. Mag.^{t} quel credit que V. S. te no lembaraça semblant quantitat y que sols vulla V. S. servirlo no ha menester altra cosa pera son compliment y com en cas tal deu V. S. sempre mostrar son natural amor y voluntat á son Rey espero que

començant V. S. á donar cami á est servey seguiran las demes universitats a qui en la mateixa conformitat escriu sa Mag.[t] y yo de ma part ho demano á V. S. ab totas veras representantli la viva fe ab que visch de que mon medi no ha de desajudar pus seria creurer no fa V. S. dell la estimacio que li meresch.

✠

«Molt Ill.[re] Senyor. (1)

Los Deputats del general de Cathalunya, estan ab lo agrahiment degut, a las continuadas merces tenen rebudas de ma de V. S. y ab nous desigs se offerescan moltas occasions pera poderse emplear en cosas del servey de V. S. y manifestar esta gratitut ab deguda correspondentia, y si be confian que lo medi de V. S. ab sa Mag.[t] (Deu lo guarde) ha de obrar los effectes que de tant poderosa intercessio se poden esperar en beneffici de aquest Principat, Ab tot de nou á V. S. suplican sie servit continuar las comensadas diligentias fins á tant se aiusten del tot las diferentias que tant afligida tenen la generalitat, de que V. S. ab son piados zel ha mostrat tenir viu sentiment y procurat ab tantas veras lo reparo, que dits Deputats restaran ab perpetua memoria de servir y estimar tant singular merce de la ma de V. S.

APÈNDIX XII

✠

✠ Concordat cum suo originali Joannes Pi (rubricat.)

Sa Mag.[t] ab sa Real carta dada en Madrid a 18. del corrent es estat servit de escriurer a sa Ex.[a] lo Capitol del thenor seguent. «*Tambien* ha parecido notificar al Sindico de Barcelona para que lo pueda avisar a su Ciudad que por no assistirse con gente estando previniendo el enemigo gruesso exercito con que forçara alsar el sitio de Salses si lo consigue no solo sera con perdida de reputacion de mis armas sino con danyo conocido de aquella Provincia pues durara la guerra por largo tiempo no

(1) Aquest document es lo text d'una embaxada que en la mateixa data de 28 de Febrer y en nom dels Diputats de Catalunya, reportaren al Consell de Cent lo Reverent Sr. Francesch Taberner, canonge de la Seu, D. Francisco Amat y Gravalosa y mossen Jacinto Sala, ciutadà.

viendo bastado mas de quatro millones que se han remitido ha desalojar el enemigo y assegurar aquella Provincia y que asi todos estos danyos se le protestan para que en todo tiempo conste que por culpa suya y de toda aquella Provincia sucederan tan graves inconvenientes como amenaça el estado de aquella guerra si con toda brevedad no se assiste con gente a ella y que para major justificaçion de lo que he obrado por aquellos vassallos y que no les quede ninguna escusa he mandado que quando aquella Ciudad no quiziera pagar a la gente que imbiare de nuevo para evitar el peligro de que se halla se le socorra a cada soldado por mi cuenta con un real cada dia y pan de municion sera bien que en esta conformidad hagais se aga tambien notificacion a la Ciudad, a la Diputacion y demas universidades de la provincia para que si es possible se persuadan por este camino a su obligacion y conoscan que en mi no falta la atencion con que he deseado su deffensa sin perdonar medio de quantos pueden importar para desalojar al enemigo y recuperar a Salsses y autenticas me enviareis todas las notificaciones que se hizieren: de Madrid a 18 de Octubre *1639*. — Yo El Rey.»

Y desijant obeir als hordens de sa Mag.[t] y no diferir un punt cosa que tant importa a son real servey y beneficio universal y concervacio de la Provincia sa Ex.[a] notifica a V. S. tot lo contengut en dita Real carta pera que obeescan y executen tot lo que sa Mag.[t] en ella es servit ordenar y manar.

Die XXVIJ. mensis octobris anno
a nativitate Domini M.DCXXXIX. Barcinone.

Presentibus et ad hic vocatis specialiter et assumptis simul stipulantibus ut insolidum claudentibus Joanne Pi regio scriba mandati pro interesse domini Regis et Joanne Rodas notario publico Barcinone pro interesse Civitatis Barcinone vice et loco Jacobi Agramunt scribæ majoris eiusdem civitatis et presentibus etiam Jacobo Vilielles et Hieronymo Forment Vergarijs dominorum consiliariorum Montserratus Puigvert regius scriba mandati mandato prout dixit Ex.[mi] domini comitis S.[tæ] Columbæ locumtenentis & capitanei generalis pro sua mag.[tæ] in Principatu Cathaloniæ et comitatibus Rossilionis et Ceritaniæ presentavit ad modum Ill.[bus] dominis Consiliariis eiusdem Civitatis inventis

in aula de trentasis domus predictæ quandam scripturam tenoris huiusmodi: «Sa magestat ab sa real carta etc.» inseratur retro scripta scriptura etc. Qua quidem scriptura lecta et presentata ut predicitur dicti domini consiliarij respondendo dixerunt quod habebant dictam scripturam pro presentata. Y que se aturen lo temps de dret.

Postea autem dicto die constitutus personaliter discretus Raymundus Jacobus Uguet notarius publicus Barcinonæ Subsindicus presentis Civitatis Barcinone ut constat de suo mandato in scribania majori domus dicte Civitatis die vigesimo quarto Julij *1633* coram et ante presentiam C. generali domini Joannis Pi Regii scribæ mandati pro interesse domini Regis & Joannis Rodas notarii publici Barcinonæ pro interesse dicte Civitatis vice et loco Jacobi Agramunt scribe majoris personaliter repertis & inventis in domibus proprie habitationis dicti Pi scitis in presenti Civitate Barcinone satis prope monasterium s.te Catherine martiriris tradiditque eidem dicto nomine quandam in scriptis papiri responsionis scedulam tenoris & lecture sequentis: «Los Consellers de la Ciutat de Barcelona» *Inseratur.* Peten in pede seu calce dicte scripture inseri seu consui et de illa fine insertione dicte respontionis instrumentum non confici neque copiam tradi requirens Que fuerunt acta presentibus testibus Fran.co Sala Raymundo Balasch et Josepho Boada scriptoribus Barcinone.

✠

Los Consellers de la Ciutat de Barcelona precehint deliberacio del consell de Cent tingut en lo die de vuy que comptam vint y set del mes de Octubre, responent a un capitol de carta de sa mag.t que Deu guarde enviada al Ex.m s.r Lloctinent y Capita general del present Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya y presentada a dits Consallers per Joan Pi scriva de manament dit die de 27 del corrent que comensa «Tambien ha parecido» y acaba «Madrit a dies y ocho de octubre 1639. Yo el Rey» diuen que en lo punt que tingueren avis de dit Ex.m S.r y dels consols de Perpinya que fou lo hu de 31. de Maig y laltre del primer de Juny prop passats dels preparatoris que feya lo enemich frances per invedir lo Comptat de Rossello lo dit savi consell de Cent en lo primer die del dit

mes de Juny prop passat deslibera que erbolassen banderes encontinent y ques fes leve de 500. soldats que fou la primera leva que de Universitat alguna se feu en Catalunya los quals foren allistats pagats y armats ab tanta promptitut que partiren de aquesta Ciutat a 8. del mateix mes de Juny, y abans que lo anamich frances fos entrat en Rossello, lo que fou exemple a totas las demes universitats de Catalunya com ho regonegue dit Ex.m s.r Lloctinent general ab carta de 13. de Juny agrahint la promptitut que arriba dit die hont stava sa Ex.a Y fou sa mag.t servit de estimar aquest servey y aplaudirlo ab sas reals Cartas de 17 de Juny y de 15. de Juliol subseguent y pera fer entendre sa Ex.a a la dita Ciutat ab sa carta de 19. de Juny dit que per resistir al enemich frances necessitava de mes numero de gent en lo mateix punt que rebe aquella feu nova lleva de 200. soldats que partiren de aquesta Ciutat lo die de 24 del mateix mes de Juny que axi mateix respongue y estima sa Ex.a ab carta de 25. de dit mes y sa mag.t ab real Carta de 12 de Juliol subseguent y ara de nou en 17. del corrent mes de octubre havent entes per carta de sa Ex.a esplicada per don Pedro Aymerich, que lo enemich frances pretenia socorrer la fortalesa de Salses determina dit savi Consell de Cent de fer tercera leva de cent soldats mes que se esta fent al die de vuy no obstant se troba tant exausta per lo molt que per serveys fets a sa mag.t ha gastat des del any 1626. fins ara que son mes de quatrecentes milia lliures per lo que las entrades y drets de dita Ciutat han fet gran baxa per las prohibitions de comersos y impediments causats ab los molts embargos de cavalcadures y barcas que se son fets en ella per lo que son retirats los negociants y tambe per lo que los assentintes (sic) de exhertxis (sic) de mar y terra de sa Mag.t sens profit de son real patrimoni han menoscabat en grans sumes y gran dany de dita Ciutat los drets de aquella de tal manera que ha hagut de manllevar a censal ara ultimament setanta milia lliures les quals ni fins ara ha pogut trobar havent axi mateix com ha dita Ciutat ab ses propries armes y monicions armades las leves de la diputacio, capitol, y altres universitats y gastats molts milanars en la continuacio del socorro de las dalt ditas levas, y axi no sap que puga haver fetas, ni mes diligencies, ni major esfors en servey de sa mag.t y de aquesta Provincia essent aquesta Ciutat sols una minima part della, y que

per sa conservacio de tant continuos gastos en fortificarse, monicionarse y provehirse de viures, y fa altres extraordinaris y excessius gastos que li han sobrevingut tots los quals miren al servey de sa mag.[t] continuant lo que sempre ha fet com ha fidelissims vassalls seus y ho regoneix axi sa mag.[t] fins lo die de vuy com se veu ab sa real carta de 3. de setembre proppassat ab aquestas formals paraules, «Amados y fieles nuestros: del Conde de S.[ta] Coloma y por lo que me ha escrito essa ciudad en carta de 24. de Julio he entendido la resulacion que haveys tomado en la porrogacion del servicio de pagar la gente que haveys embiado en las fronteras y de vuestra fidelidad y amor siempre espero resulaciones que sean enteramente de mi servicio como de que hos doy muchas gracias y mi gratitud mostrara quando se ofreciere por quan accepto le tengo. Data en Madrit a 3. de setiembre 1639. — Yo el Rey.» — Y axi no pot dexar de estar desconsolada aquesta Ciutat de que a son Embaxador que lo es per reals privilegis y en particular per lo del seranissim Rey don Fernando de 13. de Desembre *1498*, anomenant lo Syndich se li haja notificat lo que ara ces tambe notificat als consellers los quals y savi consell de Cent se estan sempre desvellant en sercar arbitres per servir a sa mag.[t] en esta y demes ocasions com mes llargament se representara a sa mag.[t] en altra ocasio per la qual se reserva la resposta que conve, per lo que a sa Ex.[a] suplican sie servit no permete y als notaris devall scrits requereixen, no donen copia fe fahent del acte de la presentacio de dit Capitol sens inserta de aquesta resposta: requirens etc.

✠

En lo fet consultat per los molt Ill.[es] s.[rs] concellers de la present Ciutat de Barcelona y molt Ill.[es] s.[rs] Diputats, Oydors del General de Cathalunya acerca de las Cridas reals bax referidoras los Advocats de la dita Ciutat, y los Assessors y Advocat fiscal del General y los D.[rs] respectivament aplicats son de vot y parer ques representen al Ex.[m] s.[r] llochtinent y Capita general las cosas seguents.

Primerament que en la present Ciutat en execucio de una Carta real de la Mag.[d] del Rey nostre s.[r] que Deu guarde dada en Madrid a 18. de Octubre 1639. se han publicat dos crides

reals de part de sa Ex.ª las primeres a 27. de dit, en las quals se mana a tots los cavallers, y que gaudexen de privilegi militar, sens excepcio de persones algunes, que encontinent publicada la Crida personalment ab ses armes acuden al Exercit que esta en lo siti de Salses, sots las penas de la privacio de privilegi de la nobleza, y privilegis militars del Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya imposades a dita carta real, attesa la suprema necessitat y ha, que tot hom acuda en dit Exercit. Las segonas lo .1. del corrent mes de Noembre 1639. en las quals se mana a totas y qualsevol persones, de qualsevol grau, stament, o, conditio sien tant exemptes, con no exemptes, sens excepcio de persones algunes que encontinent publicada dita crida personalment ab ses armes acudan en dit Exercit sots las penas de infidelitat corporals, fins a mort natural inclusive y inhabilitacio perpetua de officis reals y de Universitats imposades en dita carta real, attesa la suprema necessitat y a de que tothom acuda en dit exercit.

Secundo que lo contengut en ditas cridas reals no compren la Ciutat de Barcelona y ciutadans della per las rahons seguents. La primera per esser tant maritima, y perillar de assalt, o, invasio subita, e improvisa segons ho diu Socarrats en lo Capitol, *si aliquis dominus*, de las commemoracions de Pera Albert en lo n.º 122. y 123. pag. 395. y las convocacions de Cathalunya qualsevols que sien no comprenen semblants parts maritimas, ans be sen exceptan com se feu ab dos conclusions del real Concell en semblants invasions de francesos en lo any *1521*. y a 3. de octubre del any *1536*. ibi «et inde per dominum Locumtenentem scribi omnibus Vicariis, et universitatibus totius Principatus exceptis maritimis, et aliorum confinium Franciæ ut occurrant deffentioni dicti Comitatus Rossilionis et ipsius principatus cum gentibus armatis etc.» La segona perque dita Ciutat es la metropoli y Cap del Principat, y tant estesa, y ampla que necessita de mols milanars de persones aptes pera la guerra per sa deffensa y seguretat; y es cert que las que vuy se troben en dita Ciutat en lo cas de invasio, o, assalt, lo que Deu no permeta, no sols no bastarian pera dita seguretat y deffensa, ans serie forços valerse de altres; y per subvenir al exercit del siti de Salses nos deu exposar dita Ciutat al perill de un assalt y de sa destructio, com en propris termens o, diu, y refereixen Marquilles en lo Usatge Princeps namque en la quest. 7. fol. 201. y

Socarrats parlant expresament de la Ciutat de Barcelona en lo dit Capitol en los numeros dalt allegats. La tercera perque los molt Ill.^{es} s.^{rs} Concellers, persones del savi concell de Cent, officials, y altres ministres de la ciutat son tots menester, y precisament necessaris axi peral regiment y administracio de la Ciutat, com per la administratio de la justicia en lo estat present que lo Ex.^{m} Llochtinent General y portant Veus de General Governador son absents, la qual se ha de administrar per Juy de prohomens en que hi ha de haver de tots estaments extrets de concell de Cent, com tambe per entendrer y ocuparse cada die en coses concernens la matexa guerra, y provisions de aquella, tot lo que cessaria si tots los de Barcelona avian de acudir al Exercit en gran dany de la cosa publica com o, considera Marquilles en la dita quest. 7. y no sols es justa causa per no haverhi de anar pero encara si fossen a la guerra pera ferlos tornar. La quarta y ultima que per ditas y altres publicas causas lo serenissim Rey Don Fernando ab son real privilegi data en Monso al primer de setembre 1510. confirmat per lo s.^{r} Emperador Carlos quint en Moli de Rey a 10. de desembre 1519. y ultimament per lo s.^{r} Rey Don Felip en Monso a 24 de desembre 1552. concedi a la dita Ciutat y Ciutedans, «quod quandocumque, et quotiescumque in tota Cathalonia convocabuntur homines universæ pacis aut homines vicariæ, seu vicariarium Cathaloniæ ex quacumque causa vel necessitate quantumqumque necessaria vel urgenti, etiam si extrema foret, quod cives et populati in dicta civitate non tenerentur exire, nec mittere aliquas personas ad dictam convocationem, quoniam nos, nostrique successores nostris propriis et eorum expensis mittemus et mittere promittimus etc.» Les quals paraules son tant universals y amples que comprenen qualsevols convocacions generals per qualsevol causes publicas y urgents que sien fentne de ditas convocacions exempta la Ciutat y sos ciutedans, segons ques pot veurer mes llargament en lo privilegi dit.

Tertio en respecte de la Ciutat y de tot lo Principat, que tots an ja acodit al servey de sa Mag.^{d} y a la expulsio dels francesos, defensa dels comptats y Principat ab un gran numero de soldats armats y pagats ab sos propris diners y conservats en dita guerra per molts mesos, en la qual encara pera vuy assistexen ab tants excessius gastos que sobrepujen llurs forces y facultats com es molt notori y encara que vuy se continuen las llevas.

Quarto que segons la generalitat de ditas cridas reals tots los de Cathalunya aptes pera la guerra universalment aurien de anar al dit Exercit, de que se seguiria restar tota la provincia deserta, sens regiment de las republicas y sens agricultura dels camps y exposada a molts perills, de incursos de enemichs devastacions y destructions de les ciutats, viles y llochs en conservacio de les quals concorra tanta o, major utilitat publica, com de la ques pot considerar en lo siti de Salçes peral qual apar no eser necessari vajan tots los del Principat y las convocacions generals en los casos que tenen loc nos poden fer de mes vegarias y gent que recareix la execucio del cas com ho disposa expressament lo cap. 32. de las Corts celebrades per lo s.r Rey Don Fernando .2. en Monso lo any 1510. ques la Const. 35. sots titol de pau y treve.

Quinto que en Cathalunya al present se troban moltissims milanars de francesos que sols en la Ciutat de Barcelona y parts circumvehinas passaran de vuyt a deu mil dells los quals vehent la terra desamparada dels naturals y que noy auria quils pogues resistir es molt contingent se alçassen contra la terra, majorment tenint tant vehina França quels porie donar prompte socorro, y per aqueix cami ferse senyors de la terra y causar danys irremediables y la primera defensa es de la propria patria y no desempararla del tot pera subvenir a altre.

Sexto, et ultimo que dits Edictes y manaments reals van dirigits als singulars y particulars de la provincia entre los quals la major part a notorio son tant pobres que no tenen possibilitat pera comprar armas y monicions, ni pera poder anar, ni sustentarse a la guerra, y menos pera dexar lo sustento necessari a sas mullers fills y familia de hont se seguiria morirse uns y altres de fam: perque ni las universitats estan obligades ni porien sustentarlos y tanta pobresa escusa per los actes de guerra com esta disposat en lo usat. *senex miles* 4. sots lo tit. de jurament axi voluntari &c.

Pera las quals rahons representadas a sa Ex.a se pot sperar la observança de dit privilegi de la Ciutat y lo reparo de tots y qualsevols periudicis que de ditas cridas porien resultar.

Rossell advocatus Civitatis.
Carmona Ad.us Civitatis.
Jos.us Fontanella consulens.
Mostaros consulens.

Vidal Assessor Generalis.
Aguilo Assessor Generalis.
De Malla fisci Generalis Ad.us
Fontanella consulens.
Llenes consulens.

APÈNDIX XIII.

(Concell de Cent del dia 13 de Desembre de 1639.) — «... E apres los S.rs Consellers per orgue del S.r Conseller en cap dona per propositio un paper lo qual es del tenor seguent. «Mot Ill.e S.r Los S.rs Consellers y 24.a de Guerra en virtut de la Comissio per V.a S.a a, dita junta feta, a, sis del corrent han fet las diligentias los son estades possibles, en orde a la extractio de la bandera de S.ta Eulalia mensionada en la propositio aquell die feta las quals estan continuadas en un paper (1) ques llegira his proposa a V.a S.a pera que sobre dell delibere lo que aparexera mes convenir en servey de Deu de Sa Mag.t y benefici de la present Ciutat.» — Lo qual paper, encontinent per hu dels aiudants de [la] Scrivania maior fonch llegit en dit Consell y esta cosit en la present ma.»

. . . .

«E lo present Consell feu la deliberatio y conclusio seguent: que los S.rs Consellers y quatreta de Guerra respongan a la carta del Rey Nostre S.r enterantlo de totas estas cosas contengudas, en lo paper llegit al present Consell y fet proposat, o, altrament com millor aparexera, a, dita junta convenir y que minutada la resposta la proposen los S.rs Consellers en lo savi Consell de Cent en lo primer se tindra pera que habilitada y censurada per ell puga deliberar lo que aparexera mes convenir al servey de Deu del Rey nostre S.r y benefici de la present Ciutat.»

(*Deliberacions* any 1640, fol. 27 y g.t)

✠

Exemplars trets de Dietaris per la bandera de sta. Eulalia.

Es estil y consuetut molt antiga de la Ciutat de Barcelona quant se ha dexecutar alguna sententia ho haver esmena per via de represalies, o, altrament contra persona particular, loch, o, poble que haja ofes detingut Ciutadans seus, o, bens de aquells, penyorantlos per raho de lleudas o, altrament traurer la bandera de la Ciutat, y portant aquella lo veguer, o, balle o, aquell dels dos, en la Cort del qual se fa lo proces, o, altra persona, per exir ab gent armada contra lo tal offensor de la dita Ciutat, o,

(1) Es lo document que's transcriu a seguit de la present deliberació.

de sos Ciutedans, y de asso hi ha molts exemplars antichs, que per esser contra personas particulars, y per coses poques y per conservatio de drets y perrogativas, y no per haver de repellir enemichs estranys y poderosós exercits no fan al proposit, y axi se dexen.

A aquesta bandera, que en aquell temps anomenaven de la Ciutat, lo vulgo anomena vuy la bandera de s.ta Eularia, perso que en las occasions ultimas de quey ha memoria tragueren la que vuy se aporta en la proffesso del die de Corpus, y axi ja nos diu vuy traurer la bandera de la Ciutat sino la de s.ta Eularia, per haverhi en aquella una imatge de la s.ta

Los casos mes de concideratio en que es exida son a 23. de Agost *1361* contra francessos e, inglessos que entraven en Rossello, y ariba sols fins a Girona, perque los enemichs sen tornaren.

A 20. de Abril *1473*. se trague y porta a la finestra de la Casa de la Ciutat, y dit die fonch portada al portal nou, de hont a 30. de dit Franci Bussot Capita de dita bandera ab molts ballesters a peu se envia a Perpinya contra francessos.

En lo temps de las alterations de Cathalunya dites vulgarment les remences, en que los pagessos cansats de suffrir lo jugo dels sis mals usos se alsaren contra los barons y senyors llurs, y prengueren per Cap a un Pere Juan Sala, que ab numerosas tropas de gent de armas inquietava lo Vallers, y altres Comarques de Cathalunya isque la bandera, y obrá tant que dit Sala fou pres y scorterat com a malfactor, y capita de homens facinerosos, y asso fou lany *1484*.

En lo any 1597. isque la bandera contra francessos per haver invadit lo Comtat de Rossello, y les hores se trague la bandera de s.ta Eularia la gran, y ab molta solemnitat de musica de menestrils trompetas y tabals, per mans del s.r Conceller que les hores era acompanyat de moltas personas nobles fonch arbolada a las finestres de Casa la Ciutat, y conforme apar del dietari nomena lo Concell una vint y quatrena, y mana se allistassen fins en numero de mil soldats, los quals se dividiren ab sinch Companyes, y la Ciutat nomena sinch Capitans, y los demes officials necessaris per lo bon govern de aquellas, y lo Concell prohibi que ningun mag.ch Conceller pogues anar ni esser elegit per Coronell, ni altre carrech per llevar tota manera de inconvenients.

Apres a 16. de dit (1) fonch ordenat de paraula, que la bandera de s.ta Eularia ab la forma acostumada fos posada en la finestra de la Casa de la Ciutat, la cerimonia que en asso hague fonch convidar moltas personas nobles que acistissen al traurer dita bandera, y al posar a la finestra, que de nits cremassen graellas fora la Casa de la Ciutat, y atxes dins ella, que al puiarla per las escalas lo s.r Conceller tingues lo cap de la hasta, y moltas personas de tots estaments la portassen ajaguda, ques tocassen trompetas, sacabutxos, tabals, y ques tingues Cuerpo de guardia axi a casa la Ciutat, com en los baluarts, y altres coses y cerimonias consemblants.

Asso dura fins a 18. de dit mes de setembre, que los alferes havian arbolades les banderas de campanya en ses cases, y les hores reculliren la bandera de s.ta Eularia, y la raho que dona lo dietari, es que no essent exida la bandera de la Ciutat, per agravi particular fet a la present Ciutat fos llevada de la finestra, y les hores, les gents de guerra marxaren ab ses Companyes, sens obrar res, perque lo Enemich se retira, y lo virrey que les hores era agrahi molt a la Ciutat lo fet com ha actio voluntaria per tocar la deffensa de Rossello y Perpinya al Rey nostre s.r

La altra exida de dita bandera fonch en lo fet de Tortosa en lo any *1588*. quant la dita Ciutat de Tortosa detingue lo Conceller de Barcelona, que venia de la Cort de sa maj.t impedintli lo pas per aquella ab la ostentacio y decentia deguda; y çentida la Ciutat de Barcelona delibera se tragues la bandera gran, la qual se tragué ab grandissima solemnitat y gasto, convidant y demanant favor a tota la gent noble de Cathalunya, que ab molta liberalitat offerien sas personas, vassalls y bens, allistantse soldats, y se anava preparant una copiosa multitut de gent de armes. Tragues la bandera ab molta solemnitat a la finestra de Casa la Ciutat per mans del s.r Conceller en Cap, que ab gran acompanyament de personas nobles la puja desde la sala de Trentanari, y posa de ses mans a la finestra, y si posa Cuerpo de guarda a la Casa de la Ciutat y baluarts, y de nits en la plassa de la Casa de la Ciutat dos graellas, y dins moltas atxas, y acudi molt concurs de gent.

Aqui estigue alguns dies, y entre tant se donaren requesta a la Ciutat de Tortosa, que dexas passar lo s.r Conceller, y perque

(1) La data a que 's fà referencia es la de 16 de Setembre de 1597.

no obei, se aporta la dita bandera al portal de St Antoni, ab grandissima solemnitat y musica, portala don Miquel Agullo acompanyat dels s.[rs] Concellers, y moltas altres personas de tots estaments al portal de s.[t] Antoni, y estigue alli algun temps, y requirits los de Tortosa dexaren passar lo conceller, y la bandera se lleva del portal, y torna en son loch, ab molta solemnitat y festa, puix havia obrat, lo que la Ciutat desijava.

Y finalment no se ha trobat que per ningun temps havent fet la Ciutat Companyas asselariades y arbolades banderas de campanya isques la de s.[ta] Eularia fora la Ciutat.

APÈNDIX XIV.

✠

Molt Ill.[re] S.[r]

Los Deputats del general de Cathalunya fent la deguda estimatio de las moltas y continuas merces reben de V. S. y affectant la correspondentia de las dos casas tant convenient per la bona directio de las materias corrents y altres que se offereixen en servey de sa Mag.[t] y beneffici de la ciutat y de tota esta provincia, insinuen a V. S. com á 20. á 21. y á 22 del corrent (1) han fet á sa Ex.[a] tres embaxades copias de las quals se donen a V. S. perque de las materias que contenen tinga V. S. cumplida notitia offerint donarla del que se anira fent y obrant, suplicant á V. S. que en lo que se li offerira advertir per la bona directio destos negocis y convenientia de la ciutat mane insinuarho á dits Deputats que estaran sempre attents á tot lo que sia de son servey de V. S. y convenientia de la Ciutat.

✠

Ill.[m] y Ex.[im] Senyor.

Copia de la embaxada enviada de part dels srs. deputats al sr. virrey a 18. de febrer 1640 per medi de nou persones.

Als 24. 26. y 28. de dezembre 1639. de part de V. Ex.[a] se publicaren en la present ciutat de Barcelona quatra cridas ab inserta de las cartas reals en aquellas contengudes ab les quals

Primerament se deroga qualsevols privilegis que tinga la Ciutat de Barcelona en orde del examen y habilitatio de qual-

(1) Axí diu la comunicació; pero les embaixades insertes en lo *Dictari*, que a seguit se cópian, portan, com pot vèurers, les dates de 18, 20 y 22 de Febrer.

sevols persones que hajen praticat en qualsevols Arts o, officis servint trenta dies en lo exercit que asisteix en la recuperatio de Salses o, menos si antes se recuperava la fortalesa.

2.° que totas y qualsevols persones que servirian en lo dit siti de Salses per temps de trenta dies o, menos si antes se recuperave avent practicat en alguna art o, offici en la Ciutat de Barcelona sien aguts per examinats y aprovats y tinguts per mestres en las arts y officis de la dita ciutat y com a tals gosen de tot lo que gosan los mestres examinats en la forma ordinaria en Barcelona y sien habils pera entrar en los officis de casa de la Ciutat.

3.° se manà a totas y qualsevols persones de qualsevol grau o, conditio sien del present Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya tant exemptas com no exemptas y en particular a tots los officials tant reals com de barons &c. que dins los terminis en aquellas prefigits haguessen de partir per anar ab ses armes al dit siti de Salses comprenenthi tambe ab dita convocatio la ciutat de Barcelona y sos ciutadans las quals cridas y cartas reals

Quant al primer cap encontran ab diversas Constitutions y en particular en la primera del tit. si contra dret y utilitat publica ibi letras privilegis o, cartes sien observades e, que sens conexença de causa en prejudici de altri no sien revocades y ab la Constitutio 11. començant «Poch valdria» del tit. de observar Constitutions en aquellas paraules, «volent y declarant &c.» y ab altres moltas dels matexos titols que prohibeixen revocatio de Privilegis y llibertats usos y costums del Principat de Cathalunya y a altres aplicables ab les quals los privilegis de las ciutats universitats y particulars son consedits o, confirmats en particular ab la Const. 1. ibi «statuim y atorgam» tit. de Privilegis &c. y jurats per sa maj.[t] en virtut de la Constit. 2. titol de jurament y en particular los privilegis de la ciutat de Barcelona se troban expressament confirmats en lo prohemi del Privilegi del S.[m] Rey en Pere 2. vulgarment dit lo recognoverunt proceres ibi «Concedimus aprobamus ac etiam confirmamus vobis &c.» les quals Constitutions parlan generalment que nos pugan revocar los privilegis ex quacunque causa sens acceptar alguna, de la revocatio dels quals se seguiria la revocatio de las constitutions que confirman aquells y volen esser inconcussament observats lo que no te lloch sino es en Corts generals comforme la Consti-

tutio 1. y 2. tit. de interpretatio de usatges y la Const.° 16. de las corts del any 1599.

Quant al segon encontran ab las constitucions 2. 3. 9. y final del tit. de examen de advocats &c. que parlant de artistas y procuradors disposan que no pugan exercir ditas arts sens presehir examen y aprobatio y tambe se encontran ab les ordinations dels demes officis de la present ciutat feta en virtut de privilegis reals y confirmades ab altres reals privilegis ab los quals generalment se prohibeix que ningu puga ser creat mestre ni exercir dits officis que no sian primer examinats y habilitats en aquells.

Quant al terçer assenyaladament encontra ab la Constitucio 3. tit. del dret del fisch ab la qual esta disposat que homens o vassalls de barons no puguen ser compellits en convocations generals sino en los casos alli expressats ningu dels quals apar concorria en lo cas de ditas cridas y en orde esser universalissimas de totas las vegarias del Principat per aparexer no esser totas necessarias encontran ab la Const. 35. tit. de pau y treva ibi «nos puga nis dega convocar mes vegaria o vegarias &c.» y en quant compren tots los officials reals y ministres de justitia fentlos ausentar a tots de las Corts y tribunals encontran ab la Const. 1. y 2. sots lo tit. que los officials fassan personal residentia disposant havent de fer continua y personal residentia en los llochs ahont regiran los officis y specialment encontra ab lo privilegi del S.m Rey don Fernando data en Monso al primer de Setembre 1510. confirmat per lo s.r Emperador Carlos quint en Molins de Rey a, 10. de dezembre 1519. y ultimament per lo S.r Rey don Felip en Monço a, 24. de dezembre 1552. ibi «quod quandocunque et quoties cunque in tota Cathalonia convocanbuntur homines universæ pacis aut homines viccariæ seu viccariarum Cathaloniæ ex quacunque causa vel necessitate quantumcunque necessaria vel urgenti etiam si extrema foret quod cives et populati in dicta civitate non teneantur exhire nec mitere aliquas personas ad dictam convocationem &c.»

Y als 27. del dit mes de Dezembre de part del spectable portant veus de general Governador de Cathalunya en la present ciutat de Barcelona se publicaren altres cridas y se presentaren diversos manaments per lo mateix despedits a diversos particulars axi del Consell de Cent com altres de la present ciutat y altre als 26. de dit mes fet als Consellers de la present ciutat

manant ab ditas cridas y manament respective que per executio del somatent general per V. Ex.ª declarat als Consols, defenedors de la llotja, als mercaders matriculats, als priors dels notaris publichs de Barcelona y notaris reals de dita ciutat y als consols, proms y priors dels Collegis dels apothecaris, Chirurgians, droguers, candalers de cera, notaris causidichs y a tots los particulars de dits Collegis y als proms de las confrarias y particulars de aquellas tots de la ciutat de Barcelona y als Consellers de la present ciutat que dins los terminis y sots les penes en dites scriptures prefigides y contengudes, y hu dels Consellers de la present ciutat ab la bandera de dita ciutat acudissen ab ses armes a servir a sa maj.ᵗ al socorro del Camp que tenia en Salses; Dites crides y manament respective se encontran ab los notoris usos, consuetuts y llibertats de la Ciutat y Ciutadans de Barcelona segons los quals no han acostumat ni acostumen axir en semblant convocatio, y al mateix privilegi real del Rey don Fernando y al privilegi del regiment de dita ciutat. Y com Ex.ᵐ S.ʳ les Generals Constitutions del present Principat obligan precissament als deputats y oydors del general de Cathalunya a procurar e, instar lo reparo de les ditas contrafactions, privilegis, usos, consuetuts, y llibertats del present Principat. Perço y altrament dits Deputats extrajudicialment supplican a V. Ex.ª sie de son servey manar revocar ditas cridas y manaments per reparo de les dites contrafactions que com a tant zelos de la observança de aquellas speran de V. Ex.ª dita merçe que la rebran a molt particular.

A la qual embaxada fonch servit Sa Ex.ª respondrer que ell miraria lo paper molt specificadament y que tot lo que tindria remey procuraria remediaro y que lo mes prest seria possible tornaria resposta.

✠

Ill.ᵢₘ y Ex.ᵢₘ S.ᵒʳ

Copia de la embaxada enviada de part dels srs. deputats al sr. virrey a, 20. de Febrer 1640.

Los Deputats y oydors del general de Cathalunya ab carta per propri enviada á V. Ex.ⁱᵃ en la Vila de Perpinya y de paraula tenen representat á V. Ex.ⁱᵃ lo imminent perill en que esta la provincia de perdres per los grandissims excessos que los capitans y soldats fan als provincials contra las generals

constitucions de Cathalunya, Y a la que esperaven lo remey que la necessitat tan urgent demana no sols [no] han alcansat aquell de V. Ex.ia pero encara dits capitans y soldats continuen en fer maiors excessos y delictes contra los provincials com V. Ex.ia sera servit manar veurer ab la copia del summari de las informations rebudas fins lo die present, en orde als nous vectigals. Perço y altrament dits deputats acudint a la obligatio de son carrech extraiudicialment representan a V. Ex.ia tot lo sobredit y lo imminent perill en que esta la provincia, suplicant, a V. Ex.ia mane promptament remediarho notificant á V. Ex.ia que qual sevol succes sinistre succehesca correga per compte de V. E.ia qui es a qui toca provehir de remey. Y axi mateix que dits Deputats per cumplir a la obligacio de lur offici procehiran á tots los remeys de justitia segons que per generals constitutions y drets de la patria los es permes sens alguna dilatio attes la necessitat imminent.

A la qual embaxada fonch servit sa Ex.a respondrer que manaria veurer los papers y provehiria lo de justitia.

✠

Ill.m y Ex.im Senyor.

Copia de la embaxada enviada de part dels srs. Deputats al sr. virrey á, 22. de febrer 1640.

Ab la Constitutio 20. del tit. de vectigals esta expressament disposat no ser licit ni permes al Capita General de aquest Principat per si ni per ministres alguns directament ni indirectament, pales ni amagadament ab qual sevol motiu o, potestat imposar exhigir ni fer exhigir algun vectigal impositio o, contributio a las universitats y particulars de Cathalunya y aximateix, se imposa necessitat als deputats del General de Cathalunya en cas que dit Capita General o, sos ministres de guerra fassen lo contrari del disposat en dita Constitutio de fer querela devant lo Ex.m Lochtinent general per medi del syndich del General requerir que dits prosehiments sien revocats dins tres dies y en cas que dit Ex.m Lochtinent general no revocas, la Real Audientia en nom seu sots les penes en dita Constitutio contengudes o, haje de revocar y restituir al primer estament, y com als Deputats per las informations rebudes los haje constat que dels ultims dies del mes de janer proppassat fins lo dia de avuy los Capitans, Cabos, soldats y altres ministres y officials de la gent de guerra que estan alojats en las vilas y llochs del present Principat se han de fer donar menjar y beure esplendi-

dament tant per ells com per sos cavalls sens voler pagar cosa alguna als amos de las casas ahont estan alojats composant las universitats y particulars en grans quantitats maltractant y matant los particulars y robantlos lo millor de ses cases y en particular consta que don Murtio Espatafora, don Luis de Villanueva, Fabritio Pinyano, don Pedro de Castro, don Alvaro Quinyones, don Felip Icart aragones, don Pedro Patxeco, lo Baro de Marlinguen, el cabo del tertio del marques de Mortara, don Fran.co Sans, don Antonio de Leon, don Jarnaldo Picarello sicilia, don Fran.co Lendi, don Fran.co Ortunyo de Ibarra, don Antonio Pellisser y altres que estan alojats respective en los llochs de Vilamajor, S.t Steve de Palau Tordera, la Garriga, Lisa de vall, la Rocha, Granollers, S.t Vicens de Mollet, Rubí, S.t Visens de Castell bisbal, Polinya, Gava, Caldes de Monbuy tots del bisbat de Barcelona han fet tots los sobre dits prosehiments y altres excessos, com consta de las informations predites copia de les quals se entrega de V. Ex.a y consta tambe que V. Ex.a ha manat ab cartes scrites als balles y jurats de S.ta Perpetua, Gava, Mollet, Pollinya, Vilassar y altres en jornades de 13. 14. 16. y 18. del corrent mes de febrer que las ditas universitats contribuissen en donar pa y vi y carn als capitans y soldats que estan alojats en dits llochs cominantlos que fent lo contrari los enviaria en dits llochs majors tropas de soldats y cavalls. Tot lo que es contra les Generals Constitutions de Cathalunya y en particular contra la dita Constitutio 20. Perço y altrament desijant dits Deputats y oydors que los vassalls de sa maj.t no sien molestats per dits Capitans ministres y gent de guerra ab nous vectigals ni contributions ni oprimits contra lo disposat ab la dita Constitutio 20. y altres constitutions aplicables Supplican extrajudicialment ab la present embaxada a V. Ex.a mane revocar y revoque tots los dits prosehiments de tal manera que de aqui al devant nos puguen fer y tot lo fet sie tornat en lo primer stat y manar restituir y refer los danys que les universitats de dits llochs y singulars persones de aquells han patit castigant y punint condignament als contrafahents y violadors de ditas Constitutions segons lo tenor de dita Constitutio 20. queu rebran a merçe de V. Ex.a y la provincia restara aconsolada.

APÈNDIX XV.

En lo fet consultat per los Molt Ill.^{es} S.^{ors} Consellers acerca del que la present Ciutat deu fer en execucio del vot que los Assessors Advocat fiscal y doctors applicats per la diputacio y los Advocats de la dita y present Ciutat y altres doctors applicats feren y donaren a la Ciutat en .31. de Janer proppassat sobre lo contengut en quatre crides Reals ab inserta de certes Reals Cartas en aquelles contengudes que en dit vot se diu encontren ab les generals constitucions de Cathalunya y Privilegis de dita ciutat y tambe acerca de un paper se doná y presentá al spectable portant veus de General Governador de Cathalunya que comensa «Molt Ill.^{e} S.^{r} als .27. del mes de desembre etc.» ab la resposta feta per dit spectable Portant veus de Governador al dit paper que contenen la materia de haver fet manaments a dits Molt Ill.^{es} S.^{ors} Consellers y a altres de Concell de cent perque un de dits S.^{ors} Consellers y los demes a qui se havien fets manaments acudissen a St Andreu de Palomar y de alli al exercit de sa Mag.^{d} sobre Salsas en executio del sometent general y altres coses alli contengudes Los Advocats de Casa de la ciutat infrascrits y lo applicat son del vot y parer seguent

E, primerament quant al que toca al dit vot que feren los Assessors y Advocats de la ciutat tots junts Attes ques materia que propiament toca a la Diputacio per ser encontre de Constitutions y Privilegis procurar lo reparo conforme les Constitucions de la observança son de vot y parer que dits Molt Ill.^{es} S.^{ors} Consellers satisfan a sa obligacio embiant al Consistori dels S.^{ors} Diputats pera que sien servits desliberar lo que mes convinga acerca de lo contengut en dit vot perque perjudicis tan grans no resten sens contradictio.

Y quant al particular de la Ciutat de la scriptura presentada al spectable Portant veus de General Governador y a la resposta per aquell feta son de vot y parer que ab la presentacio de dita scriptura per ara han satisfet a sa obligacio y que no dehuen moure altra cosa fins veure sis tindran les Corts imminents de

les quals es article propi lo que la ciutat ha de tractar en raho del contengut en dites scriptures.

Rossell Ad.us Civitatis. Carmona Ad.us civitatis.
Fontanella consulens.

✠

Molt Ill.e S.r

En orde al contengut en quatre crides reals (ab incerta de certas reals cartes) ques publicaren estos dies passats de part del Ex.im s.r Lochtinent y capita general de aquest Principat y Comtats y de uns manaments fets als molt Ill.es senyors Consellers desta Ciutat y a altras personas del savi consell de cent de aquella de part del portant veus de general governador de Cathalunya pera que acodissen a S.t Andreu de Palomar y de alli al exercit del Rey n.e s.r que a les horas estave posat sobre Salses, donaren los mag.chs assessors, advocat fiscal de V. S. y demes doctors aplicats, ab los mag.chs advocats de dita Ciutat y demes doctor[s] per ella aplicats a 31 de Janer passat son vot, del qual te V. S. notitia, Y desijant la Ciutat que per part suá se fessen les diligencias fossen possibles pera que ni de dites crides ni manaments no se originas algun preiudici, tant en raho de sos privilegis com altrament, y ventilada la materia per sos magnifichs assessors y advocat aplicats an resolt uniformament que aquesta materia toca propriament a V. S. per esser encontra de constitucions y privilegis procurar lo reparo conforme les constitucions de la observança, y axi supplican a V. S. dits Consellers sien servits deliberar lo que mes convinga acerca del contengut en dit vot pera que preiudicis tant grans no resten sens contradictio, offerint a V. S. igual correspondencia en tot lo que sera de sa conveniencia y sera servit manar los.

APÈNDIX XVI.

✠

Molt Ill.re S.r

En nom de V. S. los S.rs Don Francesch de Sorribes y Antoni Segui ciutada honrat de la present ciutat nos feren á saber com sa Ex ia Dijous proppassat havia donat a V. S. una carta

del Rey nostre s.[r] (que Deu g.[de]) y un memorial, o, aransel de la forma se guardava en Lombardia en los alotjaments dels soldats y la resolucio que lo savi consell de cent havia presa, lo que estimam á V. S. com es raho, y ab la mateixa conformitat, fem á saber a V. S. com sa Ex.[ia] lo mateix die, nos envia a cercar hins dona semblant carta de sa Mag.[t] y memorial copia dels quals enviam a V. S. y que havem deliberat se convocassen los brassos per esta tarda per donar raho á ells de la resolucio de V. S. y á nosaltres nos aconsellen, lo que devem fer en negoci tant grave y ponderos; del que en los brassos se resoldra donarem avis a V. S. perque en conformitat de las dos casas se puga pendrer acertada resolucio.

✠

El Rey.

Diputados: si bien es justo se castigue a los soldados, que han excedido en los alojamientos, y el representarmelo es propria obligacion vuestra, quisiera que iuntamente conciderades, que se reparava gran parte de este inconveniente, en que se hallara maior disposicion en la Provincia paraque fuessen assistidos los soldados, pues por defenderla han padecido tanta descomodidad y travajo y expuestose al ultimo peligro de la vida; El alojamiento es precisso mientras estan ocupados por franceses puestos tan principales, com[o] Opul y Taltaul, y perseveran en la intencion de hazer maiores progressos, y quando no corriera la obligacion de la causa publica a que la mas estrecha inteligencia de las constitutiones deve ceder, no se esta en el caso de la oposicion que haseys, pretendiendo que es nuevo Vetigal el sustentarse por quenta de la Provincia la gente de guerra, pues no es contribucion para mi sino que se ha de convertir en la seguridad de la misma Provincia, punto que se deve regular como todas las demas cosas universales para que los lugares imponen sissas, y repartiendose por toda la Provincia no es carga tan pesada en el poco tiempo que puede durar, que meresca la resistencia con que procurays embarasarla con nota que desdise mucho, de lo que yo devia esperar de vosotros; la materia es de tal calidad, que de ninguna manera permite dexe de legarse, hasta la ultima execucion, pues como yo no puedo faltar á aplicar los medios que conciernen a la misma seguridad de la Provincia, tampoco puedo dexar de mandar que con se-

vera demostracion se entienda que faltan mucho á su obligacion, los que los embarasan, y mas quando solo sirven instancias tan agenas de lo què conviene al bien comun, de que los mal intencionados obren con tanto descredito de la fidelidad de essa Provincia, que este solo inconveniente, devia hazer mayor ponderacion en vuestra consideracion que otro ningun respecto humano, pues en esto consiste conservar el credito de la fidelidad que tan justamente adquirieron vuestros antecessores, de que yo estoy con toda satisfaccion. Y si bien esta advertencia deve obrar en vosotros lo que espero, me ha parecido con resolucion deciros que el sustentar la gente de guerra con lo que va especificado al Conde de s.^{ta} Coloma no es contravenir a vuestras constituciones, sino assistir a vuestra misma conveniencia y bien publico, y que devaxo de este presupuesto se han de executar mis ordenes como lo advierto al Conde de Sta Coloma mi Virrey y Capitan General en esse Principado y Condados, y que si os opusieredes mas á esta resolucion, obre como tiene entendida mi volundad, pues en este caso seria impiedad dexaros expuestos al riesgo en que ós hallays con la invasion de franceses, si por vanas inteligencias se dexasse de disponer y prevenir que no succedan mayores hostilidades. Data en Madrid a XXVIIJ. de Febrero M.DC.XXXX.

YO EL REY.

V.^{t} Cardinalis. V.^{t} Bayetula R.^{ns}
V.^{t} Vico R.^{ns} V.^{t} Sisternes R.^{ns}
V.^{t} Magarola R.^{ns}

Petrus de Villanueva Secretarius.

✠

Forma en que se aloja el Exercito en Lombardia y los que los del Pais dan a los soldados en los alojamientos.

A todos generalmente se les da todo servicio, que es cama, lenya, luz, aziete, vinagre, sal, y ollas y escudillas en que guissar y comer.

Danse a cada soldado de paga sensilla un Real al dia por quenta del pais y el pan de moniçion por la de su Mag.^{d}

Tolerase demas desto los soldados recivan del patron en comida lo que buenamente les puedan dar y ellos sacarles graciosamente castigando qualquier excesso.

Al Capitan se le da a rason de sinco bocas.
Al Alferez a rason de quatro.
Al sargento a rason de tres.
Al Cavo de esquadra a razon de dos.
Al maestro de Campo a razon de diez y seis.

Cavalleria.

Dase a cada soldado de a cavallo dos tercios de estara de çevada.
Quinse libras de feno
y paja para camas de los cavallos.
Al Capitan a razon de quatro porsiones.
Al Tiniente a razon de tres.
Al Alferez a razon de dos.

Esta es medida de Milan: combendria saber a qual corresponde aça.

Permitese quel soldado coma con el patron sin senyalarle que sino lo que con su manya le pueda sacar.

APÈNDIX XVII

✠

Informatio, sive Inquisitio recepta ad instantiam syndici civitatis Barcinone contra eos, qui interfecerunt Ex.[m] dominum Don Dalmatium de s.[ta] Coloma et Queralt Comitem de s.[ta] Coloma, et baronem de Queralt locumtenentem et capitaneum generalem in presenti principatu Cathalonie, et comittatibus Rossilionis &c. die corpus Domini anni 1640.

1640.

✠

NOVERINT UNIVERSI Quod anno à nativitate Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo, die vero octavo mensis Junii ejusdem anni int.[to] coram Ill.[ri] domino Joanne Francisco de Melgar domicello Barcinone domiciliato Regente viccariam

Bar.ne Aqualatæ, Vallensis, Modiliani, et Modilianensis, comparuit Leander Arbell procurator fiscalis curiæ vicariæ Bar.ne et Franciscus Josephus Fontana notarius publicus Barcinone, et syndicus civitatis Barcinone, qui eidem obtulerunt et presentarunt quandam in scriptis papyri supplicationis scedulam tenoris sequentis:

Ill.e senyor Veguer de Barcelona.

A noticia del procurador fiscal de la cort de V. m. es novament pervingut fama publica precehint, que alguns fills de perdicio poch tement a Deu, y a la justicia temporal, y en gran dany, y scandol del poble no haurian duptat lo die [de] ahir, que comptavem a set del mes de Juny corrent de matar ab armes offensives al Ex.im senyor Don Dalmau de Queralt compte de s.ta Coloma de Queralt virrey y capita general en lo present Principat de Cathalunya, y comptats de Rossello y Cerdanya en la tarde extra muros, y a, altres, qui anaven seguint a dit senyor Virrey, y en dit die, y fins lo die de vuy han comes, y van cometent diversos, y altres delictes, de tot lo qual offereix dar plena informacio, la qual suplica esser rebuda, y constant, com constara de les dites y altres coses, y delictes molt humilment suplica esser aquells capturats, y punits ab tot lo compliment de justicia, contra dels quals, y quiscu dells fa instancia, y part formada omni meliori modo officio etc. Los drets del fisch sempre salvos etc.

Altissimus etc.
Nathalis de Prat fisci advocatus.

Idem supplicat syndicus civitatis Bar.ne
Rossell advocatus Civitatis.

Oblata octavo mensis Junij anno M.DC.XXXX. domino vicario Barcinone qui etc. assumpsit sibi in assidentem honorabilem Michaelem Carreres Ll. D. qui etc.

Pro D. scriba mayore.
Franciscus Poll notarius.

Recepta dictis die et anno ministratis testibus paratus est illos recipere.

Carreres junior Prior.

Die veneris octavo mensis Junij anno a nativitate Domini millessimo sexcentesimo quadragesimo.

Essent personalment constituhits los Ill.^{e} senyor Joan Francesch de Melgar dònzell en Barcelona domiciliat veguer de Barcelona, micer Miquel Carreres doctor en drets ciuteda de Barcelona Prior de juristes, Leandro Arbell procurador fiscal, Francesch Bertran nuncio de la cort de la vegueria de Barcelona juntament ab mi Francesch Poll notari, y hu dels scrivans jurats de dita cort assistinthi los Ill.^{es} senyors Antich Saleta y Morgades ciuteda honrat de Bar.^{na} conseller segon, Joseph Massana ciuteda honrat de Bar.^{na} conseller terç, Pere Joan Xirau mercader conseller quart, y Antoni Carrera cirurgia conseller quint tots de la present ciutat de Barcelona fonch visurat lo cadaver del Ex.^{m} senyor Don Dalmau de Queralt compte de s.^{ta} Coloma, y Baro de Queralt lloctinent y capita general en lo present principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Cerdanya personalment trobat en la capella de nostra senyora de la soledat es en la Isglesia del monastir de nostra senyora de la merce de la present ciutat en terra ajagut, la cara mirant deves lo cel ab lo abit de dita religio, y per dit Ill.^{e} senyor veguer fonch manat desfer, y desfet, y vist per dit Francesch Bertran fonch trobat tenir sis forats, ço es dos demunt del llombrigol, y los altres quatre sota del llombrigol, los quals forats designan esser fets ab arma punxant, com es daga, espasa, o, altra arma consemblant, fonch cridat en la forma acostumada, y fonch trobat esser mort presents per testimonis, qui conexian al dit Ex.^{im} senyor Virrey al temps vivia mossen Francesch Catà mercader, y lo doctor Jordi Carrera doctor en medicina, y molts altres en multitut copiosa. Anima ejus requiescat in pace Amen.

Diem nosaltres los chirurgians infrascrits, com als vuyt de Juny proppassat visurarem al Ex.^{m} senyor Don Dalmau de Queralt comte de s.^{ta} Coloma, y virrey y capita general del Principat de Cathalunya, comtats de Rossello, y Cerdanya en lo monastir de la Merce de la present ciutat en la capella de nostra senyora de la soledat, al qual trobarem sis ferides en la cavitat natural, las quals demostraven ser fetes ab arma pun-

xant, com es daga, espasa, o altra arma semblant, les quals ferides tenia, ço es sinch a vuyt dits devall del llombrigol, y una quatre dits mes amunt, les quals ferides son del genero de las mortals ut plurimum, y tambe visurarem la camisa que aportava sa Ex.ª quant li pegaren les ferides, y li trobarem sis orificis, que corresponien a dites nafres, en la qual camisa no si trobà una gota de sanch, ni en les nafres tampoch, del que judicam, que quant li pegaren devia ser ja mort, y tambe que no obstant dites ferides se comprenen debaix de les ques diuen mortals ut plurimum no podia morir tant de prompte y en cas hagues de morir de dites nafres havia de passar alguns dies, y esta es nostra relacio.

Onofre Soler chirurgia consol en cap, y dega del collegi dels chirurgians.

Jaume Texidor chirurgia, y catredatich de chirurgia en la universitat de Barcelona.

Die martis duodecimo mensis Junij anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo: Barcinonæ.

Maginus Steve capitaneus Infanteriæ Hispaniensis naturalis s.tæ Columbe de Queralt ætatis suæ, ut dixit, triginta sex annorum cognitus per magnificum judicem testis deponens, qui citatus juravit in animam suam etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor, dijous die de corpus proppassat, que comptavem als set del corrent, passat mitg die, que devian ser dos horas poch mes, o manco lo Ex.m senyor Don Dalmau de Queralt comte de s.ta Coloma, y Baro de Queralt hisque de palacio acompanyat de mi testis Don Christophol Icart, Don Bernardino de Marymon, Don Pedro Bosch, Don Miquel Çalba, y altres quel acompanyavem, y sen ana per la muralla, y passà per la muralla, y anarem enves la drassana, y tots entrarem en lo baluart de s.ta Eularia, dintra del qual hi ha una torra, lo qual baluart y torra estan prop de la drassana, y tancaren la porta del baluart, en lo qual baluart estavan la confraria dels llibraters, y vadriers, capita Don Joseph Amat, y desde dit baluart

dit s.[r] Virrey acompanyantlo yo, y los demes nos ne anarem a la drassana, y alli estiguerem fins que vingue una nova, que havian mort a hu dels consellers de la present Ciutat, si be es veritat, que lo s.[r] virrey, y sa gent cridava a uns homens, que anavan ab unas barcas, ques acostassen, que ell se volia enbarcar, y per causa, que de dit baluart tiravan als de ditas barcas, y una galera que hi havia, que nols dexaven acostar, nos pogueren acostar, y axi ohida la nova, que lo s.[r] Conseller ere mort, dit s.[r] virrey hisque de la drassana per lo baluart del Rey per la part de Monjuich, y yo, y los demes lo anavem acompanyant, y nos ne anarem per deves s.[t] Bertran per lo arenal. Y com lo s.[or] Comte ere home gros, y deju que estava: lo haviam de anar, com lo anavem servant, pera que pogues caminar, y a la que forem a mitg arenal, ja la gent los amotinats anaven prenent la montanya, y tiraven als que se avansavan, y restarem sols ab lo s.[r] virrey yo testis lo ajudant Santiago y mestre Dalmau Prats gerrer, al qual Prats lo envia lo s.[r] virrey, pera que se donàs pressa, que fes arribar una barca quel embarcàs, que per causa, que del baluart ja dit de s.[ta] Eularia tiraven, no se havia pogut embarcar dit s.[r] virrey, y de aquesta manera lo arribarem fins a unas rocas, que hi ha prop de s.[t] Bertran. Y pera qüens tiraven del cami de s.[t] Bertran la gent del moti, quens tiraven pedradas, y escopetadas, yo testis digui al s.[r] virrey, que fes reparo de una roca, y alsant yo testis lo cap viu apuntats enves nosaltres algunes armes de foch, que estavem tots descuberts, hins podian danyar: digui al s.[r] virrey, que baxas baix, que estaria ab reparo, que nol podrian alli danyar, sino que si acostassen prop, com en effecte ho feu, y a la que volgue baxar baix per posarse en lo fondo sota de la roca, com estava desmayat, li faltà lo peu, y no pogue detenirse en les mans, y les hores caygue pegant una gran sodregada de tot lo cos sobre las rocas mes baxas, y estant ja a, reparo dit s.[r] virrey, y baxant yo alla hont estava, y fentli reparo del cos, pera que nol tocassen en lo cap; vingueren una tropa de gent, y tiraren, y a mi me tocaren en lo bras esquerra prop de la font, de la qual ferida estich mal en lo llit en lo hostal de na Sagarra, y me cura mossen Matas cirurgia, y ferit que fuy, yom abaxi a reparo al costat de sa Ex.[a] y estant axi de aquesta manera viu a tres, o quatre homens, que aportavan capas gasconas, que nols viu fins quens foren demunt, y lo hu deye als altres quens

tirassen, y yo los digui, ques apiadassen de nosaltres, que erem Cathalans, que tots erem de la terra, y a les hores lo hu dells se acosta a mi dientme si tenia diners, y yo li respongui, que alguna cosa tenia a las botxacas, que so prenguessen, y axi me posaren ma a las botxacas, y me prengueren tot lo quey tenia, entre les quals cosas hi havia un cello de plata del s.r Virrey, rosaris, diners, y altras cosas. Y pres quem hagueren lo que yo aportava se retiraren un poch, y anasso lo hu dels sobredits homens digue als altres: tirali, y yo encontinent los digui, que per amor de Deu nons tirassen, que erem Cathalans, y anasso arribà un altre home ab capa de pastor ab pedrenyals, y lo mateix, que havia dit quens tirassen, tornà altra vegada ha insistir quens tirassen, y anaqueix istant lo home, que tinch dit, que arribà darrerament ohí yo que digue, que nons tirassen, que erem Cathalans, y quens conexia, y los altres homens me demanaren de hont ere, pera quem conegues, y yols respongui, que ere de Cervera, y a les hores lo home que arribà darrerament me digue, «pensas que not conexia, ya se que ets de s.ta Coloma, que ets criat del s.r virrey», y me demanà si lo qui estava alli, dihentho del s.r virrey, que estava ajagut, ere lo s.r virrey, y yo li responguí que si, que ere lo s.r Virrey, y an asso yo li diguí, que pus nos conexia, que li salvassem la vida, quen serian ben premiats, y dit home respongue, quens salvaria la vida a tots, y estant axi ab aqueix rahonament, viu, que hu de dits homens, al qual sil veye lo conexeria molt be, estava pegant ab una daga quadrada sobre lo ventre al s.r virrey, y girantse dit home, quem havia salvada la vida ohi yo, que girantse, y vehent, que aquell home li pegava, digue, «cap de tal que ha mort al s.r virrey, que tots li haviam de salvar la vida», y los altres homens sobredits viu, que li posaren ma a la botxaca, y prengueren lo quey tenia, y viu tambe, que dit s.r virrey espirà al temps que li regonexian las botxacas, y aquell quem salvà la vida, ohi, que digue, que no tocassen res, y finat que hague lo s.r virrey, los dits homens nos digueren, que nons donassem pena, quens salvarian la vida, y axi dos de dits homens, o tres me ajudaren a mi, y al ajudant Santiago, qui deye, que estava nafrat, y nos portaren en la present Ciutat, que entrarem per lo portal de la drassana, y apres lo divendres proppassat dos de dits homens me vingueren ha veurer ab apellido, que deyen, que venian ha veurer si hi havia en la present

casa una castellana, als quals sils veye los conexeria, y asso es la veritat.

Jo don Vicens de Croquella firmo la present diposisio per dit Magi Esteve, qui diu no sap de escriura.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente mag.co Michaele Carreres juniore Priore.

Dicto die Barcinonæ:

Sebastianus Canyelles famulus domni Antonij Armengol baroni de Rocafort ætatis suæ ut dixit triginta septem annorum cognitus per dominum vicarium testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor lo die de corpus dijous, que comptavem a set del corrent, que devian ser entre dues y tres hores del despres de dinar don Anton de Armengol mon amo acompanyat de mi testimoni anarem en la drassana, ahont trobarem al s.r virrey, que estava al baluart del Rey, lo qual baxà baix, y acompanyat de molts cavallers, y de mi testimoni sen ana per lo arenal, y un tros amunt del arenal, vehent yo, que dit Don Anton de Armengol mon amo noy ere men ani per la montanya de Monjuich per veurer, sil trobaria, y no sabi cosa del s.r virrey, si be veye per la montanya grans escopetadas, fins que fuy al portal de s.t Antoni, que digueren, que prop de s.t Bertran havian mort al s.r virrey, al qual lo havian mort la gent del moti, ques eren amotinats dit die, y asso es la veritat.

Per lo dit Sebastia Canyelles, qui diu no saber de scriurer firmo la sobredita deposicio yo Joan Preve notari.

Fuit sibi lectum et perseveravit presente mag.co Priore Carreres.

Dicto die Barcinonæ.

Joannes Franciscus Farrer mercator civis Barchinone ætatis suæ ut dixit triginta novem annorum cognitus per scribam

causæ testis qui citatus juravit in animam suam etc. dicere veritatem, etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor, dijous die de corpus proppassat, que devian ser entre duas y trés horas del despres de dinar en companyia de Joan Mexia pagador per sa mag.t y Miquel Guinyo tinent de la artilleria del present Principat anarem a la drassana per assistir al s.r virrey, que saberem estava en ella, y arribats en dita drassana parli a, sa Ex.a y me offeri pera tot lo que convenia, y despres de haver estat alli un bon rato, succehi un avalot, dient, que havian posat foch a las portas de la drassana, ahont lo s.r virrey, y tres bisbes, que hi havia, ço es lo de Barcelona, lo de Urgell, y lo de Vich, estavan junts, y molts cavallers de la terra, y forasters, que tambe hi havia, nos ne muntarem per una escala a la muralla, y yo testis digui al s.r virrey quel passaria al baluart del Rey, y que alli estaria ben guardat, apargueli be a, sa Ex.a y se abrassà ab mi, y yo girant lo cos per deves hont venian moltes mosquetades o, arcabussades lo passi fins al baluardet del Rey, y com fou en dit baluardet, passaren tambe molts cavallers de la terra, y forasters, y se juntaren ab dit s.r virrey, y a dits senyors los aparegue, que no estava segur alli dintra, y axi sen baxaren baix a la vora de la mar per un enderroch que hi ha ab intencio de anarsen deves s.t Bertran, y yo testis romanguí en la drassana fins a tant, que muntà molta gent, y fonch tanta la que carregà demunt de mi, que temí nom matassen, y procuri escaparme per deves hont ere exit lo s.r virrey, y correguí fugint fins al peu de la montanya de Monjuich, y quant fuy alli estiguí mirant lo tumulto de la gent, que eren exits de la drassana, que anavan saltant las rocas, que hi ha sota s.t Bertran, y tornantme ha girar deves lo portal de la drassana, viu lo grandissim tumulto de la gent, que exia per lo portal de la drassana, y a les hores men muntí dalt al cami, qui va a s.t Bertran, y estant alli, de la torra de Cassador hisqueren sis, o, set, o vuyt homens, quem tiraren moltas escopetadas dientme traydor, y llansim per entre las rocas, fins que fuy a la vora de la mar, ahont trobi ja, que la gent, que exia per lo portal de la drassana anavan aconseguint, y matant alguns soldats, que eren exits de la drassana poch antes que yo, y yo a les hores me posi a cridar, «germans yo so de Barcelona y desditxadament me so trobat assi, per amor de Deu salvaume», y

axi me prengueren dos, o tres a brassos, y me portaren fins al monastir de s.ta Monica de Agustins descalços, y de alli men aní apres, o me portaren ab una cadira a, ma casa, y ja per lo cami antes de arribar a s.ta Monica entengui ha dir, que havian mort al s.r virrey, y asso es la veritat.

Joan Francesch Ferrer.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres juniore.

Die mercurij decimotertio predictorum mensis et anni Barcinonæ.

Petrus Mancèbo naturalis villæ de Stada regni Aragoniæ ætatis suæ ut dixit viginti quinque annorum miles sive soldat societatis sive companyia capitanei Josephi Salas Cathalani tertij marchionis de Aytona testis qui prius citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit: senyor, dijous die de corpus, que devian ser entre duas y tres horas del despres de dinar estant yo ab altros soldats del tercio del s.r marques de Aytona, y estant la porta primera de la drassana tancada sentirem un moti, o tumulto de gent fora, que cridavan grans crits, y estant ja cremant dita gent del tumulto, o moti dita porta primera, y volentsen anar lo senyor virrey, que estava alli, o fugir, y estant alli acompanyat de molts cavallers, y altres axi de la terra, com altres ohí yo, que digueren al s.r virrey, que no sen anès, ques perdria, y no obstant axo, dit s.r virrey no volgue estar en lo quel aconsellavan, sino que sen volgue anar, com en effecte sen ana saltant per lo baluart del Rey, y tras del s.r virrey tambe saltaren molts cavallers, y altres per deves de la montanya de Monjuich, y yo testis y altres soldats de dit tercio del marques tambe saltarem per lo mateix lloch que saltà lo s.r virrey, y altres cavallers, y anarem detras dit s.r virrey, y apres passarem devant, y a la que dit s.r virrey fonch al mig del arenal, viu yo, que molts homens ab capas de pastor tiravan ab armas de foch, y del caent de la montanya enves mar tambe tiravan de tal manera, que lo s.r virrey viu yo girantme, que com tinch dit anava

devant, caygue per una roca avall, y no viu cosa mes, sino quem posi ha fugir per la montanya, y apres entengui ha dir, que la gent del moti havian mort al s.[r] Virrey, y a altra gent, que anavan ab ell, y asso es la veritat.

Jo lo doctor Vicens Carmona fermo la sobredita deposicio per lo dit Pedro Mancebo, y de sa voluntat per no saber de escriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.[co] Priore Michaele Carreres Juniore.

Dicto die Barcinone.

Joannes Sanchez naturalis villæ de Stadilla dioecesis Ilardensis regni Aragonum miles societatis capitanei Josephi Salas cathalani tertij marchionis de Aytona ætatis suæ, ut dixit, triginta duorum annorum cognitus per mag.[cum] judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: s.[r] Dijous die de corpus proppassat, que devian ser tres horas del despres de dinar poch mes, o manco estant yo testis dins de la drassana de la present ciutat ab molts altros soldats de la companyia del capita Joseph Salas del tercio del s.[r] marques de Aytona sentí gran tumulto, o moti, que estava junt de la porta de la drassana, que estavan cridant grans crits, y poch apres viu yo, que havian posat foch a dita porta, y estava cremant, y volentsen anar lo s.[r] virrey, y enbarcarse per anarsen de la drassana, ohi yo, que molts dels cavallers, que estavan ab sa Ex.[a] li digueren cridant, que no sen anas, nis embarcas, que tots se perdrian, y no obstant axo, dit s.[r] Virrey no volgue aturarse en dita drassana, sino que sen volgue anar, com en effecte sen ana per lo baluart del Rey per una devallada de terra quey ha, y sen anà per lo arenal, y deves s.[t] Bertran acompanyat ab molta gent, y tras dit s.[r] virrey yo testis y molts altres de dita companyia saltarem tambe per lo mateix lloch, y nos ne anarem per deves s.[t] Bertran detras del s.[r] virrey, y nos acompanyarem quatra camaradas, que erem Pedro Mancebo, Joan Lorenço, Joan Suarez de Figueroa, y yo testis y tots junts nos ne anarem de conformitat, y a la que anavam caminant

veye yo, y sentia, que molta gent del moti anavan seguint tirant moltas escopetadas, als quals homens que tiravan yo nols conexia, que eren homens, que anavan ab capas de pastor, quem aparegue eren segadors, y aconseguirem al s.r virrey en una roca, que hi ha prop s.t Bertran, que estava seyent, y tot descolorit, y macilent, que estava mitg mort, y a la que estavam passant nosaltres ohi yo, que lo s.r virrey digue, ques donassen pressa a que vingues una barca pera enbarcarlo, y nosaltres passarem avant, y a la que passavem viu yo, com lo s.r virrey caygue per la roca avall y nosaltres passarem fugint per la montanya per por nons matassen, quens tiravan la gent del moti moltas escopetadas, y apres entengui ha dir, que havian mort al s.r virrey sota dita penya, o roca prop s.t Bertran, y asso es la veritat.

Jo lo doctor micer Vicens Carmona firmo la demunt dita deposicio per lo dit Joan Sanchez, y per haver dit no sab de escriure ab dos linees a la marge.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres juniore.

Dicto die Barcinone.

Joannes Suarez de Figueroa miles de una tropa de Guadalayara naturalis civitatis de Colunya regni Galliciæ cognitus per mag.cum judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor dijous die de corpus proppassat, que devian ser algunas tres horas del despres de dinar estant yo testis ab altres soldats dins de la drassana, hont tambe hi ere lo s.r virrey acompanyat de molts cavallers cathalans, y forasters, ohi yo un gran avalot de gent, o, moti fora de la drassana, que cridavan grans crits, y poch apres viu, que la gent del moti, que estavan fora de la drassana, havian posat foch a la primera porta de la drassana, y estant ja cremant la dita porta y volentsen anar lo s.r virrey, ques volia enbarcar, ohi yo testis que molts dels cavallers, que estavan ab lo s.r virrey li digueren, que nos embarcàs, que tots se perdrian, y no obstant axo lo

s.r virrey nos volgue detenir, sino que sen anà per lo baluart del s.r Rey saltant, o baxant per una escarpa que ha fet lo baluart caygut, y tras del s.or virrey tambe viu saltaren molts cavallers, y altra gent, y tambe molts dels soldats, que estavan dins de la drassana, y yo tambe salti per lo mateix lloch, que havia saltat lo s.r virrey, y nos acompanyarem quatre soldats, que forem Pedro Mancebo, Joan Sanchez, Joan Lorenço y yo testis y nos ne anarem tras del s.r virrey, y per la montanya veye yo testis que molts homens ab capas de pastor, quem aparexia eren segadors, anaven tirant escopetadas a nosaltres, y a altres, que anavem darrera y devant del s.r virrey, que baxavan de la montanya, y a una roca que hi ha prop de s.t Bertran encontrarem al s.r virrey, que anaquell punt se ere assegut, que dos, o, tres homens anaven cerca sa Ex.a anantlo sostenint, y a la quel encontrarem ohi yo testis com digue lo s.r virrey, ques donassen pressa, que una barca, que hi havia cerca de alli, se acostas, pera que ell se pogues enbarcar, y a la que passavem viu yo testis com lo s.r virrey caygue de dita roca en avall, y yo testis y los qui venian ab mi passarem endavant fugint, pera que nons matassen, que la gent del moti, que anavan per la montanya nos tiravan grans escopetadas, y nos salvarem dins un estany de aygua, y apres entengui ha dir, que en dita roca, que haviam vist caurer al s.r virrey, lo havian mort la gent del moti, y asso es la veritat.

Jo lo doctor micer Vicens Carmona firmo la demunt dita deposicio per lo dit Joan Suarez de Figueroa, lo qual diu no sab de escriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente mag.co Priore Michaele Carreres juniore.

Dicto die Barchinone.

Joannes Lorenço naturalis villæ de Stadilla regni Aragonum vassallus marchionis de Aytona miles, sive soldat capitanei Josephi Salas tertij marchionis de Aytona ætatis suæ (ut dixit) triginta annorum cognitus per mag.cum judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor dijous die de corpus proppassat, que devian ser tres horas del despres de dinar poch mes, o manco trobantme yo testis dins de la drassana ab molts soldats, hont tambe hi ere lo s.r virrey, ohi yo testis fora de la drassana grans crits de gent, que se eren amotinats, y poch apres viu, que dita gent del moti havian posat foch a la primera porta de dita drassana, y estant ja cremant dita porta, y volentsen anar lo s.r virrey, o, enbarcarse, ohi yo testis com molts dels cavallers, que estavan junt del s.r virrey digueren al s.r virrey, que no sen anas, que tots se perdrian, y no obstant axo dit s.r virrey sen volgue anar, com en effecte sen ana per lo baluart del s.r Rey saltant, y tras ell molts cavallers, y altra gent, que estavan dins la drassana, y tambe molts soldats, y yo testis tambe salti, y saltat que haguerem nos acompanyarem quatre soldats tots camaradas, que forem Pedro Mancebo, Joan Sanchez, Joan Suarez de Figueroa, y yo testis y tots junts nos ne anarem darrera lo senyor virrey, que anavem deves s.t Bertran per lo arenal, y a la que anavem axi, la gent del moti, que anavan ab capas de pastor, quem aparegue eren segadors tiraven moltes escopetades, y anant axi aconseguirem al s.r virrey a una roca gran prop, o sota s.t Bertran, y ohi yo testis com lo s.r virrey digue, ques donassen pressa, que una barca, que hi havia prop de alli se acostas per enbarcarse, y a la que anavem passant nosaltres de la companyia viu, com dit s.r virrey caygue de dita roca, y nosaltres passarem avant fugint que nons matassen ab les grans escopetades, que tiraven la gent del moti, que venian per la montanya, y nos salvarem dins un estany de aygua, que hi ha, y apres entengui ha dir, que havian mort al s.r virrey sota s.t Bertran, y asso es la veritat.

Jo lo doctor micer Vicens Carmoña firmo la present deposicio per lo dit Joan Lorenço, que diu no sab de scriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Carreras.

Dicto die Barcinone.

Antonius Garcia Mendoça instructor societatis domni Sanchez Pedro de Bovadilla del senyor marques de Aytona na-

turalis villæ de Sant Aren regni Portugalliæ ætatis suæ (ut dixit) viginti trium annorum cognitus per mag.[cum] judicem testis qui prius citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit: senyor, dijous die de Corpus proppassat, que devian ser entre dos y tres de la tarda poch mes, o, manco estant dins la drassana de la present ciutat ab ma gent, que estava dins dita drassana senti grans crits fora de la drassana que se eren amotinats, y poch apres viu, que dita gent del moti havian posat foch a la dita porta primera de la drassana, y trobantse en dita drassana lo s.[r] virrey ab molts cavallers, entenguí ha dir, que sen eren anats per lo baluart del s.[r] Rey, y fugint los soldats de dita drassana, yo tambe fugi, y men aní per lo arenal deves s.[t] Bertran, y a la que fuy a una roca quey ha prop s.[t] Bertran encontri al s.[r] Virrey, que anava desmayat ab un cavaller, quel anava sostenint, y un patge quel anava animant, lo qual s.[r] virrey viu, que estava caygut en terra, y molta gent, que estava en lo alt de la montanya tirant pedradas, y algunas escopetadas, entre los quals hi havia molts ab capas de pastor, y molts altres ab capas ordinarias, y fugint yo per la montanya amunt encontrí a un home, que anava ab sa capa ordinaria llansada al bras, lo qual me nafrà al bras esquerra ab una espasa que portava, y com yo diguí que ere portugues, me dexà, que nom matà, y apres entenguí ha dir, que havian mort al sor. Virrey, y a altres, que anaven per la montanya, y asso es la veritat, y a mi me robaren vint reals de vuyt, una espasa, y talí brodat de plata, y altras cosas.

Antonio Garcia Mendoça.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presenti dicto mag.[co] Priore Michæle Carreres.

Dicto die Barcinone.

Franciscus Barra boterius et artillerius civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta annorum cognitus per scribam causæ testis, qui citatus juravit in animam suam ad dominum Deum, et ejus s.[ta] quatuor evangelia manu sua dextera corporaliter tacta se dicere, et deponere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit: senyor, dijous die de corpus proppassat, que comptavem als set del corrent, que devia ser poch apres de passat mitg die, trobantme yo en lo portal de mar, que estava de guarda, que so portaler de la present ciutat, me vingue Antoni Aleix Cesilla notari y scriva de les obres, y artilleria, y monicions de la present ciutat, y me digue, que anes al baluart de mitjorn ab sa companyia, y que alli pendria tot lo que convenia per guarda de la torra de s.ta Eularia, com es balas, polvora, cunyas, manovelles, carregadors, y atacadors, que en dita torra noy havia cosa ques pogues tirar, y axi yol seguí encontinent, y previnguí tot lo sobredit, pera queu aportassen a dita torra, y portat un viatge de balas per un bastaix, y dos fexos de cunyas per dos altros bastaxos, tornà lo primer bastaix en dit baluart de mitjorn, y carregà un barril de polvora, y me manà dit Cesilles, que anes ab dit bastaix per tancar dit barril de polvoro dins un armari nou, que si ha fet per custodia della, y yo anant per la muralla, y deves dita torra trobí a T. Trias, y Miquel Carmona artillers del Rey nostre sor., y anant conversant, los diguí vinguessen ab mi, que prest tornariam, que sols anava per tancar las monicions en dita torra, y arribats que forem en dita torra dits artillers y yo tanquí la polvora en dita torra, y armari, recondint les bales, y cunyas dins una caxa gran se ha feta, y a la que estava yo aguardant, que acabessen de aportar los carregadors, y demes bales a dita torra, que ya sen ere anat dit Miquel Carmona vingue nova, que havian mort a hu dels Consellers de la present Ciutat, y quel havian mort los criats del s.r marques de Vilafranca, y anasso vingue gran motí de segadors, y altres, que venian per deves la rambla, y venian a dita torra, y baluart que alli es cridant no dexassen enbarcar a ningun de la drassana, perque havian mort al Conseller, y entrat tant gran tumulto de gent dins dit baluart, y estant yo alt en dita torra baxí baix al baluart cridantme tot lo moti, que tiras la artilleria vers unas barcas, que hi havia cerca de la drassana, y yo respongui que no podia tirar sens orde dels s.ors Consellers, cridantme tot lo moti, que no ere temps de aguardar orde, y trobantse alli Don Joseph Amat capita de la companyia, que ere en dit baluart aní a ell dientli quin orde volia tingues acerca de tirar la artilleria, lo qual me respongue, que nom donava orde que tires, que antes be me donava orde, que no tirès, ni artilleria ni mosqueteria, y vist lo moti tant irritat contra de

mi, que volian que tirès: me fonch forsat de retirarme, com de fet me retirí en dita torra alt en un aposento que hi ha. Y estant alli en dit aposento pujà un home ab una pistola a la ma, y un altra en la cinta vestit negra de domas, o, teleta de gorgueran ab sombrero negre, y ab una plometa vermella cridantme de dalt enfora de la torra, que era pujat, «puja traydor, que de mes mans has de morir,» y yo de temor pugi alt a dita torra, y com fuy alt me digue, que perque no tirava, y yo li diguí, que no tenia orde dels senyors Consellers, ni lo menester pera tirar, y anasso alsà las orellas de una pistola xispa, que aportava, pera tirarme, y a les hores dit Trias, qui ere vingut ab mi en dita torra se agafa ab dit home dientli: «senyor no fassa, que no es traydor, com V. m. diu, ni pot tirar sens orde,» lo qual home respongue, que ell volia, que yo tirès, y que posès una galera, que estava prop de la drassana a fondo, que sino la tocava, quem mataria, y yo li respongui, que no la podia tocar, perque no tenia ab que la pogues carregar, y foume forçat posar polvora ab lo sombrero, que aportava, dins una pessa, perque altri nou fes, y no danyas la galera, que si yo hagues volgut tirar dret a ella, y ajudantme del que me havia de ajudar, la haguera posada a fons, y axi forçat de dit home moltes vegades, y ab amanassas, y sempre ab la pistola als pits dientme, que no exiria de alli, que nom hagues mort: me fonch forçat de tirar tres vegadas, y dit home anava mirant, y adobant, o fent adobar la artilleria fins li aparexia estava a son gust, lo qual home yo a les hores nol conegui, ab lo qual hi havia molts segadors, y altres persones amotinades, y estant yo dalt en dita torra senti, com debaix enfora del baluart tiravan pedrenyaladas, y mosqueteria per deves las barcas, y galera, que estavan per alli. Y lo dilluns proppassat trobantme en la plassa de s.[t] Jaume me digue Gaspar Ferriol baxador, veus alli lome, queus volgue matar a la torra de s.[ta] Eularia lo die de corpus, lo qual home se diu Joseph Novis jove cirurgia, lo qual ere un alferes de una companyia, que anava ab lo acompanyament del s.[r] veguer, y al qual lo conegui molt be, que ere lome, quem havia amanassat de tirar, y lo quim havia feta tirar la artilleria. Y es veritat s.[r] que a la que me digue dit Don Joseph Amat, que no tirès ni yo, ni altri, al cap de un poquet, que fuy alt a mitja torra sentí, que tiraren tres pesses, que hi havia carregades en lo dit baluart de s.[ta] Eularia, les quals estavan carregades del temps, que apare-

gue una armada Francesa desdels primers de Juny del any mil siscents trentanou, y asso es la veritat.

Jo Francesch Barra boter, y artiller de la present ciutat firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreras.

Dicto die Barcinone.

Dalmatius Prats gerrerius civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) triginta annorum cognitus per mag.cum judicem testis qui prius citatus juravit in animam suam etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit: senyor dijous die de corpus proppassat que comptavem a set del corrent, que devia ser mitx die poch mes, o manco, trobantme yo en lo palacio del s.r Comte de s.ta Coloma lo acompanyí desde son palacio, acompanyat de molts cavallers de la terra, y forasters fins al baluart, y torra de s.ta Eularia, que entrà, y alli estigue un poch, y volentmen yo anar, quem pensava que dit s.r virrey se detindria en dita torra y baluart, viu que baxava per entrarsen a la drassana ani devès ell, y entrí dins dita drassana, y alli estiguerem mes de una hora, y apres vingue una nova, que los segadors anavan a la drassana amotinats, y a les hores lo s.r virrey se volgue enbarcar, y la galera se feu arrera, perque del baluart de s.ta Eularia enfora li tiravan mosquetadas, y arcabussadas, y a les hores dit s.r virrey se retirà al baluart del s.r Rey ab sa gent, y yo testis tambe hi entrí, y estant en dit baluart vingue nova, que havian mort a hu dels Consellers de la present ciutat, y a les hores dit s.r virrey se tingue per perdut. Y es veritat que al temps que lo s.r virrey se volgue enbarcar, que encara noy havia nova alguna, los cavallers que anavan ab lo s.r virrey ohi yo, que li digueren, que no convenia se embarques, perques perdria, y estant dit s.r virrey en lo baluart del s.r Rey, com tinch dit, que alli vingue la nova, que havian mort al s.r Conseller, tothom fugí per alla hont pogue, y lo s.r virrey se llansà per lo dit baluart costa avall deves lo arenal, y montanya de Monjuich, y yo y altres tras dit s.r virrey, y mentres anava lo senyor Virrey per lo arenal, yo

testis y Magi Steve, y T. Hernandes, y Santiago lo anavem sostenint, que anava molt esmayat, y a la que fonch dit s.r Virrey a las rocas prop s.t Bertran se ajague en terra, que no podia mes, y prop de nosaltres nos tiraven pedradas, y escopetadas, y estant dit s.r virrey ajagut, com tinch dit, me envià per una barca de la galera, pera que se acostès, hil enbarquès, y mentres que yo anava sercant la barca, saltí una rocha, y me pensí trencar la cama, axi que per dita causa no poguí tornar, y men aní ha amagar a una rocha juntament ab don Ramon Çagarriga, y altros forasters, y apres al vespre de dit die de corpus vingue alli una barca, y enbarcà a tots los que erem alli, y aprés lo divendres entenguí ha dir, que havian mort al s.r Virrey prop s.t Bertran, y asso es la veritat.

Dalmau Prats.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Die jovis decimo quarto predictorum mensis et anni Barcinone.

Michael Carmona juvenis magister domorum civis Bar.ne ætatis suæ (ut dixit) triginta quinque annorum parum plus vel minus cognitus per Mag.cum judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit, senyor dijous die de corpus proppassat apres de passat mitg dia passant yo per prop de nostra senyora de Monserrat viu a Antoni Aleix Cesilles, y a Francesch Barra artiller de la present ciutat, los quals estavan aguardant, que vinguessen bastaxos pera portar polvora, y altras cosas del baluart de mitjorn al de s.ta Eularia, y sa torra, y poch apres vingue alli Francesch Tries tavarner, y tots junts nos ne anarem ab un bastaix, que aportava un barril de polvora al baluart, y torra de s.ta Eularia, y alli dexà dit bastaix la polvora que aportava, y estant en dita torra vingue nova, que havian mort a un Conseller, y encontinent arribà molta gent tots segadors ab ses fals en les mans, los quals viu dexaren les fals alli en terra, y tambe viu, com ab una pedra pegavan ha rompre los cadenats dels fogons de les artilleries, que estavan en dit baluart, que estavan

tancats en clau, y giraven les boques enves la drassana, y estant allí Don Joseph Amat capita en dit baluart, ohi yo com volent girar una de les pesses, que estavan en dit baluart, digue, que no volia que tiressen, que primer no tingues orde dels senyors Consellers, y apres arribà mes motí de segadors, y a les hores estant yo en dit baluart, viu, com los segadors tiraren una de ditas pessas enves la drassana, y tirada la primera pessa yo men aní de dit baluart, y men aní deves lo pont del s.r Virrey, o duch de Cardona, y apres torní a dita torra de s.ta Eularia, y antes de arribar en dita torra trobí a dit Francesch Tries, lo qual me digue, que havian volgut matar a dit Francesch Barra, que li havian posades les pistoles als pits, y yo apres arribí en dita torra, y trobí a dit Francesch Barra, lo qual me digue (estant tot espantat) quel havian volgut matar, y que li havian posadas las pistolas als pits, perque no tenia los aparells pera tirar en dita torra, y baluart apercebits, y que qui lo havia volgut matar anava ab una ploma al sombrero. Y es veritat s.r que la primera vegada, quant yo entrí en dita torra, viu com un segador posà foch a una pessa, que hi ha en dita torra, qui mira deves la drassana, ab una finestra, o casamata que hi ha, y com en la dita pessa noy havia polvora, ni pilotas, no traguè, y a les hores se amotinaren, y pujaren dalt a la torra, y al temps que yo estava fora de dit baluart, y antes que noy entràs la segona vegada sentí com tiraren dues pesses mes los del motí, que estavan carregadas, y asso es la veritat.

Miquel Carmona jova mestra de casas.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Nobilis don Josephus Amat, y Desbosch Barcinone populatus ætatis suæ (ut dixit) triginta quatuor annorum cognitus per scribam causæ testis, qui citatus, juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit, senyor dijous die de corpus proppassat que devia ser entre tres y quatra de la tarda trobantme de guarda ab la com-

panyia dels calsaters, vedriers, y llibraters en lo baluart de s.ta Eularia sentí un gran avalot a la rambla, y assomantme al tros de muralla, quey ha, y passa de dit baluart al joch del mall, viu molta gent amotinada, ço es segadors, y gent de la terra cridant grans crits «visca la terra, que han mort lo Conseller ters», y dientlos yo desde dita muralla ab grans crits, ques detinguessen: nou volgueren fer, antes be arremeteren a la porta de la drassana, a la qual estava don Bernardino de Marymon, dientme quels detingues, y yo pregantlos ab moltes veres, ques detinguessen: may ho volgueren fer, antes be passaren avant llur intent, y a la que yo viu, que arremetían per la pujada, que puja en dit baluart de s.ta Eularia, trobí, que dins de dit baluart ja eren entrats alguns dells, y procurantlos yo de assossegar nom fou possible, antes be me persuadiren ab moltes amenasses, que fes desparar la artilleria, y jols diguí, que tenia orde en contrari del s.rs Consellers, anasso arribà Francesch Barra artiller, him digue quin orde tenía yo, y si despararia la artilleria, y yo li diguí, que no tantsolament tenia orde perque la disparassen, sino que yo ley donava, que de ninguna manera la desparas, perque aquexa era la que tenia dels s.ors Consellers, y a les hores ohí yo, que dos, o tres digueren, que no ere temps de esparar ordes, y vist, que no volian seguir los ordes, que jols donava, y que dispararan la primera pessa del baluart: los diguí, que supposat, que yo no era poderos per observar los ordes dels s.ors Consellers, men anava: pera que no poguessen culparme, que estant yo present disparavan la artilleria, com de fet men aní portantmen dos soldats de dita companyia, que foren Francesch Manescal, y Joan Fillol llibraters, y asso es la veritat.

Jo don Joseph Amat y Desbosch firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Franciscus Tries tabernarius, et artillerius suæ majestatis civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) triginta octo annorum

cognitus per mag.^{cum} judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor lo die de corpus proppassat que devian ser tres horas poch mes, o manco del despres de dinar passejantme per Barcelona trobí prop de la torra nova a Francesch Barra, que estava ab Miquel Carmona, y jom aturí ab ells, y junts nos ne anarem al baluart de mitjorn, y en dit baluart Antoni Aleix Cesilla nos donà un barril de polvora, lo qual aportà un bastaix al baluart de s.^{ta} Eularia, y dits Barra, Carmona, y yo testis darrera dit bastaix, y dit Barra tancà dit barril de polvora en un armari, que hi ha en la torra de s.^{ta} Eularia, y yo men muntí dalt en dita torra, y a la que fuy dalt hi trobí a tres, o quatre soldats, y un alferez, que non coneguí cap, y estant dalt arribà nova, que havian mort al s.^{r} Conseller ters de la present ciutat, y anasso viu arribaren molts segadors, que tots viu entraren en dit baluart, y comensaren dits segadors de tirar una pessa de les que estan en dit baluart enves la drassana, y poch apres tiraren dos altres pesses, que hi ha en dit baluart, deves la drassana, y poch apres viu, que feyen muntar en dita torra a Francesch Barra artiller, al qual li anavan darrera dos, o tres segadors, y altra gent de la terra, entre los quals hi havia hu, que anava vestit de negra ab una plometa al sombrero, lo qual viu, com dos, o tres vegadas posà a dit Barra als pits una de dos pistolas, que aportava dient, que sino tirava, y esfonsava la galera, que hi havia alli serca, lo mataria, y tambe viu li feu posar polvora ab lo sombrero que aportava a las pessas, que hi ha dalt en dita torra, y les hi feu tirar dientli «traydor, que ara has de morir, perque no tens los recaptes assi», lo qual home conech yo molt be ques diu Joseph Novis, jove cirurgia, y tambe ohí yo, com los segadors, que eren muntats alt en dita torra deyen a dit Barra, quel matarian, sino esfonsava la galera, los quals segadors ohí yo, com cridavan a dit Joseph Novis «senyor don Joseph fassa asso, o fassa allo» tot en direccio, de que tiras dit Barra, les pesses, y asso es la veritat.

Jo Francesch Tries firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.^{co} Priore Michaele Carreres.

Die decimoquarto Junij millesimo sexcentesimo quadragesimo visa presenti inquisitione, illiusque meritis processus attentis et alias providit, quod dictus Josephus Novis capiatur, et regijs carceribus mancipetur, et interim fortificetur inquisitio.

V.[t] Carreres junior Prior.

Die veneris decimoquinto predictorum mensis et anni Barcinone.

Josephus Font faberlignarius civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) triginta quatuor annorum cognitus per Mag.[cum] judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor dijous die de corpus a la tarda, que devian ser entre sinch y sis trobantme a la plassa nova de la present ciutat viu molta turba de segadors, que anavan junts amotinats, y yo coneguí a hu dells, ques diu Joseph Vicens alias Vitxach, que es pages de la parroquia de Gurb bisbat de Vich, al qual lo prengui per lo bras, y lo apartí dels altres, y li demani si ere veritat, que lo s.[r] virrey fos mort, lo qual Joseph Vicens alias Vitxach me respongue posantse la ma dreta al costat esquerra a una daga, que aportava (si be tambe hi portava pedrenyals) «beu sap aquesta», y a les hores yo cridí als conjuges Perissans, que estavan allí a la Plassa nova, que estan a un carrero junt casa de don Pedro Aymerich, «ola mirau que diu aquest», y dit Joseph Vicens alias Vitxach tornà ha dir en presencia dels sobredits conjuges Perissans las matexas paraulas, quen havia ditas a mi, y dalt tinch referidas, y ditas ditas paraulas sen tornà ab sa gent, y asso es la veritat.

Jo Joseph Font fuster firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente mag.[co] Priore Michaele Carreres juniore.

Dicto die Barcinone.

Melchior Perissans negociator civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta sex annorum cognitus per scribam causæ testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor dijous die de corpus, que devian ser entre sinch y sis de la tarda poch mes, o manco trobantme juntament ab Rafaela Perissans ma muller en la plassa nova, y estant allí Joseph Font fuster, qui parlava ab un segador, quem apar aportava muntera, dit Joseph Font me cridà a mi, y a ma muller, y quant dita ma muller, y yo forem prop dit Joseph Font, y de dit segador ohi yo testis com dit Joseph Font digue a nosaltres, «mirau que diu aquest (dientho de dit segador) que han mort lo s.r virrey», lo qual segador ohí yo com respongue, «beu sap aquesta», posantse la ma dreta al costat esquerra, y girant la cara enves lo seu costat esquerra, al qual costat esquerra viu yo hi portava una daga, y tambe alguna arma de foch, al qual home sil veye poria ser lo conexeria, y asso es la veritat.

Jo Melchior Perissans firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto magnifico Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Raphaela Perissans uxor Melchioris Perissans negociatoris civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta annorum cognita per dictum Melchiorem Perissans virum suum testis quæ citata juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogata ipsa testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor trobantme yo juntament ab Rafel (1) Perissans mon marit, y Joseph Font fuster en la plassa nova lo die de corpus proppassat que devian ser entre sinch y sis hores de la tarda, viu com passava una gran flota de segadors, y lo dit Joseph Font se apartà un poch de dit mon marit, y de mi cridant a hu de dits segadors, al qual li digue alguna cosa, y aqui mateix dit Joseph Font nos cridà a dit mon marit, y a mi, y acostats que foren a dit Joseph Font, y a dit segador, ohí yo testis com dit Joseph Font digue a nosaltres, «mirau que diu aquest, que han mort al senyor Virrey», lo qual segador ohi yo testis com respongue: «beu sab aquesta», posantse la ma dreta

(1) Melcior.

al costat esquerra, que es lo lloch hon acostuman de aportar los homens las armas, si be es veritat, que yo nom adoní que aportava, y asso es la veritat.

Jo Joan Fillol llibrater firmo la present deposicio per dita Paula (2) Perissans que diu no sab descriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit præsente dicto mag.co Priore Carreres.

Die decimo quinto Junij millessimo sexcentesimo quadragesimo visa presenti inquisitione, illusque meritis procesus attentis, et alias providit, quod dictus Josephus Vicens alias lo Vitxach capiatur, et regiis carceribus mancipetur, et interim fortificetur inquisitio, et pro his expediantur litteræ, et aliæ provisiones opportunæ.

Carreres junior Prior.

Dicto die Barcinone.

Joannes Fillol bibliopola civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quinquaginta unius annorum cognitus per scribam causæ testis qui prius citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit: senyor dijous die de corpus proppasat que devian ser entre tres y quatra poch mes, o manco de la tarda trobantme yo de posta fora de la torra, y baluart de s.ta Eularia entrant y exint soldats, que la portalleta estava huberta, perque noy ha espillera per poder veurer de dintra afora, arribà una nova, o crit, que havian mort a hu dels sors. Consellers de la present ciutat, y que quil havia mort ere dins la drassana, y encontinent vingue gran motí de gent, que tots deyen lo mateix, y yo procurant que no muntassan, y dientlos ques detinguessen, que no podia ser, que haguessen mort al senyor Conseller, nom fou possible de poderlos detenir, per la multitut de gent, que hi havia, y per volerme matar dient, que qui ere lo traydor, que no volia dexar tirar, y trobantse alli don Joseph Amat y Desbosch capita de la companyia dels llibraters, calsaters, y vedriers, que estavam alli dins dit baluart de guarda, y dientlos, y procu-

(2) Rafela.

rant que no entrassen; ni lo dit capita, ni los officials de dita companyia pogueren aconseguir ab las mòltas diligencias que feyen, que no entrassen en dit baluart, y dins que foren los del motí, que los uns portaven fals; los altres pedrenyals, los altres espasas, y los altres espasas y broquers volgueren tirar la artilleria, y yo estant detenint, que no tirassen, ohí com don Joseph Amat cridà ab alta veu, que no tirassen, y no obstant axo senti yo testis un tir de artilleria, y tambe viu, com molts ab pedrenyals, y arcabussos, y mosquets tiravan de dit baluart enfora dins la drassana, dels quals qui tiraven yo non coneguí a ningu. Y vist dit s.r capita, que no podia detenir la gent del moti que no tirassen: me digue a mi testis y a Francesch Manescal tambe llibrater, que anassem ab ell, com de fet hi anarem, lo qual sen anava enves hont trobaria los sors. Consellers, per donarlos raho del que passava en dit baluart, pera que donassen lo orde del que se havia de fer, y apres al cap de una hora torní yo testis en dit baluart, en lo qual temps ja los sors. Consellers estavan a la drassana, y asso es la veritat.

Jo Joan Fillol llibrater firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Vincentius Xifra drogerius civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta annorum cognitus per scribam causæ testis qui citatus juravit in animam suam ad dominum Deum, et ejus s.ta quatuor evangelia etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor lo die de corpus proppasat que devian ser entre tres, y quatra de la tarda yo arribí a la torra de santa Eularia, que ja lo motí ere dins del baluart, y encontinent yo men muntí dalt en dita torra, y de dalt enfora veye, com de baix del baluart tiraven als de la drassana, y de la drassana tiravan als del baluart, y com muntí dalt en dita torra hi trobí a Franc.ch Barra artiller, y poch apres viu arribà un home, que aportava una plometa al sombrero un poch mes alt que yo, lo qual portava una pistola a la ma fent amanassas a dit Barra ab

la pistola, que tirès, lo qual Barra responia, que no podia tirar, perque no tenia ordé, ni tenia lo menester, y no obstant axo, dit home lo persuadí tant ab amenassas, que li fonch forsat posar polvora ab lo sombrero que aportava a una pessa, y lo dit home, que aportava la dita ploma al sombrero carregava, y feye posar la pessa apunt per dit Barra, y lo feu tirar, com de fet lo viu tirar tres vegadas, y la darrera vegada tirà dit Barra sens bala per amagarla dit Barra, lo qual home sempre lo viu, que estava ab la pistola a la ma, y pera que no mates a dit Barra, diguí a dit home, que nol matès, que ere home de be, lo qual me respongue que ell nou feye, sino pera ferli temor, lo qual home yo nol coneguí, nil conech ara de prompte, pero sil veye lo conexeria, y asso es la veritat.

Jo Vicens Xifra firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presenti dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Die dominica decimoseptimo predictorum mensis et anni Bar.ne

Petrus Joannes Grimau exercens officium daguerij Barcinone habitator ætatis suæ (ut dixit) sexdecem annorum cognitus per mag.cum judicem testis qui prius citatus juravit in animam suam etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit: senyor lo die de corpus proppassat, que devian ser entre tres y quatra del despres de dinar trobantme yo en la muralla de mar junt lo baluart de s.ta Eularia, que estava mirant una galera, que hi havia prop la drassana, viu que arribaren molts segadors ab fals, los uns en les mans, los altres ab pedrenyals, altros ab dagas, y altros ab panarts dient, que los criats del Ex.m marques de Vilafranca havian mort al Conseller, y que se eren retirats a la drassana, y que ells hi volian entrar ha matarlos, y anasso, estant tancat lo dit baluart, viu quel hubriren per veurer lo que ere, y encontinent los segadors, y altra gent se ensenyoriren de les portes de dit baluart, y altros viu, que anaren a la drassana per voler entrar, y viu com de dit baluart tiravan enves la drassana mosquetadas, y pedrenyaladas,

y de la drassana tambe viu com tiraven als qui tiraven de dit baluart, y viu tambe com tiraren una artilleria de dit baluart a la drassana, y apres tambe sentí, quen tiraren duas, o tres, y de la torra tambe sentí que tiraren algunas pessas, y tambe viu, com posaren la gent del motí foch a las portas de la drassana. Yo senyor de dita gent non coneguí a ningu, sino que viu en dit baluart, que hi estava la companyia dels llibraters, que hi coneguí mosen Roura lo sargento, y yo men aní posat dit foch a ditas pessas per lo carrero, que hi ha tras de la drassana, y a la que yo passava per detras la drassana viu, com per una escala de fusta baxaren los R.ms Bisbes de Barcelona, lo de Urgell, y lo de Vich, que eren dins la drassana, y men aní deves lo portal, que es darrera la drassana, lo qual trobí hubert, quel havian romput, y men aní deves s.t Bertran, y deves hont deyen, que havian mort al s.r virrey, al qual viu yo alli mort ajagut dins un fondo de unas grans rocas, y asso es la veritat.

Jo Francesch Saleta y Morgades firmo la present deposicio per dit Pere Joan Grimau, qui diu no sab de scriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Franciscus Manescal bibliopola civis Barchinone ætatis suæ (ut dixit) triginta quatuor annorum cognitus per scribam causæ testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit, senyor lo die de corpus proppassat que devian ser onse horas antes del mitg die trobantme en lo baluart de s.ta Eularia, que en ell estava de guarda la companyia dels llibraters, vedriers, y calsaters, capita Don Joseph Amat y Desbosch viu, que arribà en dit baluart lo Ex.m s.r Comte de s.ta Coloma virrey de Cathalunya acompanyat de molts cavallers, y entrà dins dit baluart, en lo qual estigue molt poch, y despres viu que sen anà a la drassana, y devia ser entre tres y quatra de la tarda, que estant yo en dit baluart arribà nova, que havian mort a un Conseller, y en lo punt muntà un gran motí de gent ab espasas, arcabussos, y altras armas, y acometeren a las postas, que

estavan fora dit baluart, quels fonch forsat retirarse dins dit baluart. Y per ser tan gran numero los del moti: no fou possible poderlos detenir la entrada, que entraren darrera ditas postas, y tambe viu altro gran numero de motí, que entrà dins dit baluart, que venia de la rambla, y havian posat moltas escalas al portal dels escudellers, y per la muralla entrà dit motí en lo baluart, y quant lo capita veu tanta gent dins dit baluart, vist que ab amanassas quels feye no podia detenirlos que no entrassen: los suplicà una y moltes vegades, y yo testis tambe, y molts altres de la companyia, que no tirassen per amor de Deu, que en la drassana estava lo s.r virrey, ans be nos posaren moltes espases, pedrenyals, y arcabussos encarats dientnos, que sins moviam nos matarian, y vist lo dit capita, que noy havia remey de poderlos detenir, y que dit motí havia tirat un tir de artilleria: cridà dit capita a Joan Fillol, y a mi testis quel acompanyassem per veurer si trobaria als sors. Consellers per donarlos raho del que passava, y dalt tinch dit per veurer com se podia remediar per no tenir nosaltres orde de poder tirar a ningu. Y mentres estavam en dit baluart viu yo testis com baxà de la torra, que es dins dit baluart Francesch Barra artiller, lo qual ohí yo com digue a dit capita, que un home li havia encarat una pistola pera matarlo, perque ell no volia tirar, y anant ab dit capita, dit capita nos digue a dit Fillol, y a mi testis que ell sen anava deves casa don Garau Guardiola, que deyen eren los sors. Consellers, y que nosaltres nos ne anassem per la rambla per veurer sils trobariam. Y devian ser sis horas, com dit Fillol, y yo tornarem en dit baluart, que trobarem la cosa apaciguada, y se deye, que havian mort al s.r virrey prop s.t Bertran, y asso es la veritat.

Jo Francesch Manescal llibrater firmo la present deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Petrus Santjoan negociator civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta sex annorum cognitus per mag.cum judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit, Senyor lo die de Corpus proppassat ohint yo lo offici en la seu viu, que precipitaren al sermonador, que acabès lo sermo, que predicà molt poch, y acabat lo sermo viu, que los senyors Consellers, que ohian lo offici, sen anaren encontinent, y yo per curiositat men aní tras ells, los quals viu sen anaren al palacio del s.r virrey, y alli hi havia gran multitut de gent, que volian posar foch en casa de dit s.r Virrey, que yo viu los frares de s.t Francesch, que anàvant medicant, y cridant, que nou fessen, y asso es la veritat.

Jo Francesch Saleta y Morgades studiant firmo la present deposicio per dit Pere Santjuant, qui diu no sap descriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Gaspar Ferriol baxiator, et parator civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) viginti novem annorum cognitus per scribam causæ testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit, Senyor lo die de corpus proppassat, que devian ser entre tres y quatra de la tarda, passant yo per la muralla de mar viu, que Francesch Barra artiller de la ciutat passava en companyia de T. Trias, o Trilla, y de un altre artiller, que anavan tras de un bastaix, qui aportava un barril de polvora, y yo digui a dit Barra si manava res, y apres al cap de mitja hora poch mes, o manco yo entrí en dit baluart de s.ta Eularia en companyia de molts de la ribera, que romperen las postas, que estavan sota lo pont del s.r Duch de Cardona, los quals venian amotinats dient que havian mort al s.r Conseller ters, y que anaven en ajuda de la Ciutat, y de la terra, y en dit baluart trobi a molts segadors, y altra gent, y encontinent yo men muntí alt a la torra, que diuen de s.ta Eulariā, y trobí allí a dit Francesch Barra, que estava molt afligit, y molt apretat de la gent, que hi havia dalt, que entre altrès hi havia segadors, quel apretavan, pera que tiràs, y carregàs ab molta diligencia la artilleria, que hi havia dalt, y per no haveri culleres, y altres apa-

rells per la artilleria, viu posà polvora ab lo sombrero que aportava, y de dit sombrero viu la posà dins una artilleria, la qual nos tirà perque si la haguessen tirada yo ho haguera vist, y a la que muntí dalt, viu a un jove cirurgia, ques diu Joseph Novis, que es alferez, lo qual portava una plometa al sombrero, y apretava molt a dit Barra, pera que tirès, y li ajudava ha bornejar una pessa, dientli dit Novis, que bona estava la punteria, que li pegàs foch, y dit Barra posà foch sens botafoch, y feu molt de curt, que no tenia elevacio, y apres dit Barra sen ana baix al segon sostro, y se llansà sobre un matalaf, que tenia basca, y anasso yom despedí dell. Y es veritat, que antes que yo arribès a dit baluart, y torra de s.ta Eularia ya havia sentit tirar duas pessas, y tambe havia sentit tirar moltes mosquetades, o arcabussades. Y apres lo dilluns proppassat y a les hores propseguent, estant yo testis en la plassa de s.t Jaume en companyia de dit Francesch Barra mirant com passavan los cavallers, que anavan, y batian la estrada per Barcelona ab lo s.r Conseller ters, y veguer de la present ciutat viu, que passà una companyia de infanteria devant la cavalleria, de la qual ere alferez lo dit Joseph Novis, que anava al costat de un capita devant, digui a dit Barra «veus aqui lome queus apretava tant a la torra de s.ta Eularia,» lo qual Barra me respongue, «no teniu que dirme res, que jal conech, dexaulo estar, no sen parle mes,» y asso es la veritat.

Jo Gaspar Ferriol firmo la present mia depusicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Carreres.

Die lune decimo octavo mensis et anni predictorum Barcinone.

Joachimus Caselles chirurgus civis Barcinone ætatis suæ (ut dixit) quadraginta quatuor annorum cognitos per scribam causæ testis qui citatus juravit in animam suam etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curie perventis.

Dixit, Senyor lo die de corpus proppassat que comptavem als set del corrent, trobantme sota lo pont del senyor Rey, que

estava allí ab la companyia dels cirurgians, que yols assistia com a sargento que so de dita companyia, que devian ser dotse horas poch mes, o manco antes del mig dia viu, que arriba alli lo s.r Domingo de Moradell, y me digue com a sargento que era, si tindria pas per alli una persona de concideracio, y yo li responguí, que encara que fos lo propri Virrey, y no sols li donaria pas, pero encara lo acompanyaria, y que ell se asseguras del altro cuerpo de guardia, que estava al baluart de s.ta Eularia, que, de la mia companyia, podia tenir seguretat, y axi com a sargento, que ere, li doní dos soldats de ma companyia, pera quel acompanyassen en dit baluart de s.ta Eularia, pera que donassen pas a la persona, que volia passar per alli, com de fet ho feren, y tornà dit s.r Domingo de Moradell dient, que ya estava assegurat del pas, y axi sen anà, y viu yo com entrà en casa del s.r virrey, y al cap de un poquet, viu ques obrí la portalleta de casa del s.r virrey, y viu exir de dit palacio los diputats y ohidors, y lo s.r virrey acompanyat de molts cavallers forasters, y de la terra, y altra gent, que judico yo, que devian ser quoranta, o sinquanta personas poch mes, o manco, y viu venian deves nostron cuerpo de guardia, y yo hisquí al enquantra de dits sors. Virrey, y Diputats havént feta posar primer la dita companyia en orde, y me posí devant de sa Ex.a y Diputats, dient a dit s.r virrey, que be podia passar ab seguretat, que tots los que erem alli estavem per custodia de sa persona, y que moririam per ell mil vegadas, y dit s.r Virrey me respongue, que ell mo estimava molt, y viu, y ohí yo testis com se girà als Diputats, hils digue, «fan V. S. lo que homens en esta vida no porian fer mes,» y anasso me posí devant ab dos soldats de ma companyia casi al costat del s.r Ohidor Ferran, que anava un poquet adelantat mes que tots, hil acompanyí fins al baluart de s.ta Eularia, y viu, que se li obriren les portes, y dit s.r virrey, Diputats, y demes gent sobre dita sen entraren dintra, y yo romanguí fora ab los dos soldats que portava, y en lo quels estava dient a dits dos soldats, «gran honra sera per la Ciutat de Barcelona que hajam tingut en guarda y custodia al s.r virrey,» me girí enves lo dit baluart, y viu ques obriren les portes, y viu exir los s.ors Diputats, virrey, y demes gent eren entrats en ell, hils viu baxar per la devallada deves la drassana, y yo men torní a mon cuerpo de guardia. Y estant en dit cuerpo de guardia, que devian ser quatra horas vingue nova, que lo Con-

seller ere mort, y quel havian mort los criats del s.r marques de Fernandina, lo que causà lo avalotarse la gent, y sentí que tiraren algunas mosquetadas, o arcabussadas de dit baluart, y me assomí a la muralla per veurer que ere la causa del tirar, y demaní ab algunas personas, de moltas que hi havia allí, perque tiravan, him respongueren, y digueren, «no veu aquells, que se son llansats a mar,» dientho de alguns, que se eren llansats en mar, y anavan deves una galera, que hi havia, als quals viu yo, que devian ser sinch, o sis, y axo fonch la causa a, mon modo de entendrer lo tirar los de dit baluart, y apres tambe viu, que tiraren la artilleria, o de dit baluart, o de dita torra, y entengui, que lo tirar no fonch per voler ofendrer la galera, sino perque no prengues los que se eren llansats ha nadar, que deyen havian mort lo Conseller, que la galera nos mogue, que si los que tiraren la artilleria la haguessen volguda posar a fons, ere cosa molt facil, y abundà molta gent axi de segadors, com de la terra, y anavan tots deves la drassana, y apres, que devian ser entre quatra y sinch de la tarda entenguí ha dir, que havian mort al senyor Virrey y asso es la veritat.

Jo Joachim Casellas cilurgia firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dicto die Barcinone.

Bernardinus Vendrell sartor civis Barcinonæ ætatis suæ ut dixit quadraginta annorum cognitus per scribam causæ testis, qui citatus, juravit etc. dicere veritatem, etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis.

Dixit, Senyor lo die de Corpus, que devian ser deu horas de la matinada estant yo ohint lo offici, y sermo en la seu, y vehent que los senyors Consellers sen anaven, acabat lo sermo, al qual lo precipitaren, men aní darrera ells, y los quals viu anaren en lo pla de s.t Francesch, que devant la porta de la casa de sa Ex.a viu, que hi havia deu, o dotse dinadas de llenya, y los frares de s.t Francesch havian posat demunt ditas dinadas un Christo, y la plassa de s.t Francesch plena de segadors, y altra gent, y los senyors Consellers, y tambe los sors. Diputats, que

tambe hi arribaren, ho medicaren, axi que los tragueren de alli ab bonas paraulas y asso es la veritat.

Jo Barnadi Vandrell sastre firmo la present mia deposicio.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Michaele Carreres.

Dio lune decimonono predictorum mensis et anni Barcinone.

Jacobus Duran parator pannorum lanæ civis Barcinone naturalis vero villæ de Capellades diocesis Barcinone habitator in vico novo ætatis suæ (ut dixit) triginta quinque annorum cognitus per mag.cum judicem testis qui citatus juravit etc. dicere veritatem etc.

Et interrogatus ipse testis super curiæ perventis etc.

Dixit, Senyor diumenge proppassat, que comptavem a desset del corrent trobantme en la parroquia del Prat me vingue Joan Vert treballador, que junts segavem en la torra del s.r Regent Magarola, que la te en lo Prat, y me digue si li volia comprar uns agnos de or (que com eren coneguts me digue, que ell los havia llevats del coll del s.r virrey) y yo li digui, que mels amostràs, los quals me amostrà, que eren uns agnos petitons ab uns vidres ab una analleta de or, que hi havia al cap dels agnos, y per lo que dit Joan Vert me digue, que dits agnos eren estats y presos del senyor Virrey: yo nols volgui comprar. Y es veritat, que ja entre semmana dit Joan Vert me havia dit lo mateix sils volia comprar, y yo li havia dit que no, y axi com yo nols volgui comprar: dit Joan Vert viu yo quels vene a Francesch T. que esta en casa de dit s.r Regent Magarola, lo cual Francesch T. los comprà en preu de divuyt reals, y per no tenir a les hores dit Francesch T. diners: jols hi dexi, los quals apres me tornà, y asso es la veritat.

Jo Joseph Masdeu y Canyet mercader firmo la present deposicio per dit Jaume Duran, que diu no sab de scriure.

Fuit sibi lectum, et perseveravit presente dicto mag.co Priore Carreres.

Sequitur syndicatus factus dicto Francisco Josepho Fontana per civitatem Barcinone.

Die vigesimasecunda Octobris Millesimo sexcentesimo trigessimo quinto Barcinone.

Convocati et congregati admodum Ill.es domini Hieronymus de Navel civis honoratus, Joachimus Valls et de S.t Climen domicellus, Baudilius Michael Sovies mercator, et Hieronymus Borras aurifex Conciliarij anno currenti unacum mag.co domino Michaele Mora cive honorato, et conciliario in ordine tertio infirmante, et ab hoc actu absente, et concilium Centum juratorum præsentis civitatis Barcinone in aula mayori, ubi solitum est convocari, et congregari tanquam mayor, et sanior pars, et ultra medietatem procerum, et personarum de cóncilio Centum juratorum agentes hæc cum auctoritate et decreto mag.ci Regentis vicariam Bar.ne inferius auctoritzantis, et decretantis Gratis etc. citra tamen revocationem aliorum mandatorum, et syndicatuum infrascripto procuratori et syndico illorum hucusque firmatorum, immo eisdem addendo constituerunt et ordinarunt procuratorem syndicum, et actorem suum, seu verius dictæ civitatis Barcinonæ, et universitatis illius certum etc. Itaque etc. Franciscum Josephum Fontana notarium publicum Barcinone, et subsyndicum dictæ civitatis jam alias constitutum his presentem etc. Ad pro his inter alia etc. coram quibusvis dominis officialibus, judicibus, et personis etc. ac alibi ubi expediat comparendum etc. fiat ad omnes et singulas littes, sive causas tam civiles, quam criminales activas, et passivas principales, et appellatorias, et tam motas quam movendas latissime cum amplissimo solito, et assueto littium cursu facultatibus expressis jurandi de calumnia etc. cauciones quascumque instandi etc. et substituendi ad littes tantum etc. Et demum etc. promiserunt habere ratum etc. et non revocare etc.

Testes sunt Jacobus Valielles, et Michael Pla virgarii dominorum Conciliariorum Barcinone cives.

Concordat cum suo originali.
Agramunt secretarius.

Locus ✠ sigilli.

Copia huiusmodi in precedentibus viginti quatuor et huiusmodi papyri foleis aliena manu fideliter scripta sumpta et extracta fuit a suo originali processu facto in curia viccarii Barcinone interveniente Fran.co Poll notario et uno ex scribis juratis

curie dicte viccarie Barcinone per me Joannem Hieronymum Thalavera regia auctoritate notarium publicum Barcinone scribam maiorem curie dicte viccarie pro herede seu successore mag.ci Petri Terre quondam domino utili scribanie ipsius curie ut igitur ipsi copie in juditio et extra ab omnibus ubique fides plenaria adhibeatur Ego Joannes Hieronymus Thalavera notarius et scriba predictus hic me subscripsi et meum solitum artis notarie hic apposui Sig ✠ num.

APÈNDIX XVIII.

✠

Ex.im Senyor.

Presentata die 20 Junij 1640 per dominos consiliarios.

Referida y proposada en lo savi Concell de Cent lo die de vuy per los consellers la offerta es estat servit V. Ex.ia ferlos de voler anar à Rossello à castigar los delinquents que han comes excessos y delictes en aquestos Principat y Comtats significantlos restarà V. Ex.ia servit de que un conseller lo acompanye y assistesca; Attenent perço esta Ciutat al major servey de sa Mag.d ha deliberat dit Concell vaje lo conseller en cap per dit effecte y que de aquesta deliberatio donassen los consellers noticia a V. Ex.ia com la donam y que esta prompte dit conseller de anar sempre que V. Ex.ia serà servit, Y que en lo tocant a la custodia dels ministres reals se respon a V. Ex.a que ha deliberat dit Concell que a la ciutat no li es possible cuydar della sino estar molt attenta y cuydadosa del servey de sa Mag.d y quietut desta ciutat com sempre ho ha procurat.

APÈNDIX XIX.

✠

Senyor.

Reportada per 2. pares del collegi de Bellem de la companya de Jhesus als srs. consellers a 11. de Agost *1640*.

Lo P.e Rector del Collegi de Bethlem de la Companyia de Jesus, rebuda resposta de son Provincial, desijos de acudir al gust de V. S. ab totes les veres, y forças possibles, y atent a la Causa publica, al Benefici universal, a la inportancia de fortificacions, y municions, y altres provisions, que la ocasio present demana, respon que ha esforçat cobrar dels deutors del Collegi

alguna cantitat, pera servir ab ella a V. S., no li es estat possible per los accidents del temps, los quals tenen tan menguada la hazienda del Collegi, que no sap lo procurador ahont, ni a que acudir, maiorment no permetent lo institut rebre almoyna alguna de Misas, sermons, quaresmes, ni altres ministeris de la Companyia, y axi se val de lo que pot pera servir a V. S.ª Oferint de present trescentes quarteras de cals al peu de qual sevol fortificacio dins la Ciutat de Barcelona, y de aiudar ab la carreta, y matxos en algunes ocasions, y en les mes apretades, servira en quant podra ab les persones, hazienda, y lo demes de dit Collegi de la Companyia de Jesus que a V. S.ª guarde y prospere.

✠

Ill.es S.ors

Lo Convent de Sant Agusti de la present Ciutat serveix a V. S.ª per ajuda de costa de las fortificacions ab sincuanta lliures, que per lo estat present no pot acudir ab mes, per no poder cobrar ningun censal, ni entrar ninguna almoyna.

Axi matex offereix a V. S.ª lo lloc pera tenir, y estar sexanta cavalls en dit convent, y iuntament se encarrega dit convent de fer tenir comta, que sels done recapta a dits cavalls.

Axi matex offereix a V. S.ª quatre Religiosos per tenir comta a la fabrica, condescendint a la petitio V. S.ª ha feta á dit Convent; assenyalant per dar comta al Pare fra Joan Varalt, qui dara a V. S.ª satisfactio com se veura. Y dit convent está a tot manament, y directio de V. S.ª desijosos Prior, y Religiosos de manifestar la voluntat tenen de emplearse en son servey.

Lo P.or y Convent de S.t Agusti.

APÈNDIX XX.

✠

Concell y parer de la Junta de brassos generals tinguda en la casa de la diputacio a 10 de setembre 1640.

N.º 1. Que attenent que en la convocacio general se compren molt maior numero de sindichs de las universitats dels que vuy se

troban en ella que perço se difaresca lo pendrer resolucio en aniadir al numero de las divuyt personas que vuy estan ja anomenades per los senyors deputats pera disposar las materias corrents fins a dijous proxim: y que en lo entrant cada dia a las vuyt horas dematí manen ses S.es juntar braços pera tractar las materies difarents que precisament se oferexen, com son no dispensar ab ningunas personas de las cridades per cartilles o, altrament ans be se tracte la forma se ha de tenir per obligarlas a que acudan, y en cas ni haja de renitents lo castich que sels haura de dar, y que axi mateix se tracte en dits braços de la manera ques pora fer convocatio de les Universitats axí reals que no entran en corts com de barons qui vuy nos trobaran en dita convocatio o, no tindran legitim procurador en ella. Y conciderant la necessitat ques representa hi ha, de acudir a la Ciutat de Tortosa per lo parill quey ha de esser invadida, que perço vaja un concistorial adaquella Ciutat y pars a hont convinga pera acistir y provehir lo convenient a la defença y que de la present resolutio se fasse sabedor lo concell de Cent.

✠

Propositio feta en la junta de brassos generals tenguda a 12 de 7.bre 1640.

Molt Ill.re S.r

Ayr despres dinar juntarem las devuyt personas ja anomenades pera disposar las materias comforme V. S. nos havia aconcellat y los ha aparegut per la bona directio dellas que convindria se scrigues als R.ms Bisbes molt R.nts Abats y personas titulars cartas particulars encarregantlos molt la importancia de sas personas en esta junta de brassos.

Als aparegut tambe que attes que en lo fi principal de aquestos braços es interessada tota la Provincia per tractarse de la reintegracio de la justicia, pau y quietut de tot lo principat y axi no es just que algu se escuse de acudir serie be se fessen crides en la ciutat de Bar.na y caps de vegaries que totas las personas que tenen lloch en braços dins sis dies despres de la publicatio de aquelles acudan en la present ciutat per acudir a aquestos braços a aconsellarnos çots graves penes a V. S. ben vistes.

Y axi mateix se fes altra crida per los matexos llochs ab ques manas que dins sis dies despres de sa publicatio acudan en la present Ciutat pera la junta de braços tots los sindichs de Ciutats, Vilas y llochs reals y de barons tant Ecclesiastichs com seculars: advertint que a les universitats que per no gastar voldran tres, o, quatre o, mes fer un sindich sels admetra.

Tambe ha aparegut a dita junta fora de molta importancia que nos dispense ab ninguna persona pera que dexe de asistir personalment en esta junta de braços ni se admeta sindicat ni procura que las causas no sien legitimes a coneguda del consistori.

Proposam a V. S. tot lo sobredit pera que hi prenga la resolucio que li aparexera mes convenient y fem a saber a V. S. com inseguint son concell que fonch servit donar en la junta de braços de air havem deliberat que vaja lo s.r Diputat real acompenyat de personas ab quis puga aconsellar y obrar lo que convinga a las Ciutats de Tarragona, Tortosa, Lleyda, Balaguer y altras pars ahont convinga.

Consell y resolutio presa en la dita Junta.

Que sa S. dels Senyors deputats se servesca posar en execucio los apuntaments fets per sa S. ab parer de la divuytena representats lo die present en los braços y axi mateix que dits S.rs deputats manen fer un paper en orde a la justificatio de la justa causa se ha tingut de enviar lo s.r deputat militar a la Ciutat de Gerona y demes procehiments fets fins vuy pera que las nacions strangeres entengan que no se ha faltat nis faltara a tot lo que convinga en servey de Deu n.re S.r de sa majestat (que Deu g.de) y benefici de aquesta Provincia ab que en las crides y lletras sien tambe convocats los abats, Priors o, titols primers de las Iglesies collegiades y seculars olim regulars del orde de s.t Agusti y que esta resolutio se fassa a saber al savi concell de Cent.

✠

N.º 2. Molt Ill.e S.r

Propositio dels brassos tinguts a 13 de Setembre 1640.

Lo fi principal perque tenim supplicat a V. S. nos fassa merce en aquestas Juntas de brassos es pera procurar un medi per reintegrar la Justissia en son exhercici y alcançar la pau y

quietut publica en que sa Mag.t (Deu lo guarde) y sos reals ministres insistexen y prenen motiu per justifficar la entrada de exercit en Cathalunya y nols ha aparegut aproposit ningu dels que nosaltres tenim proposats conforme se feu larga relatio a V. S. en la primera Junta supplicam a V. S. y a cada hu en particular nos fassan merçe ab lo cuydado y vigilansia possible premeditar los medis mes proporsionats que sels oferiran pera conseguir aquest fi y en la Junta de brassos ques tindra lo die de dema proposarlos pera veurer si ab algu, o, alguns de aquells sera n.re S.r servit fernos merçe que acertem un medi ab que alcancem la reintegratio de la Justissia, pau y quietut publica que tant desijam y falte lo motiu o pretexto que entenem prenen las armas Reals contra la Provincia.

Supplicam aximateix a V. S. nos fassa merce aconsellarnos lo numero de las personas devem ajustar a la divuytena ja anomenada pera conferir las materias que a la primera junta li aparague a V. S. reservarho per al die de avuy y si de las personas nomenades y altras se faran dos juntas differents la huna per tractar los medis per preparar nostra defensa natural, y la altra pera tractar de cosas de hazienda per acudir als gastos se offeriran.

Los avisos tenim de una part y altra se legiran a V. S. perque tinga intelligentia del estat de la Provincia y ab quanta pressa caminan las cosas y segons ella nos aconselle lo que devem fer y obrar en major servey de Deu n.e s.r de sa Mag.t y benefici del Principat.

Resolutio y Concell dels brassos tinguts a 13 de Setembre 1640.

Que sa s.ria dels s.rs Deputats augmente lo numero de las divuyt personas ja nomenades per sa s.ria ab altras divuyt dels tres estaments ab igual numero y ques servesca sa s.ria sien entre los ecclesiastichs los mes Sindichs dels Molt Ill.res Capitols y entre los militars los majors magnats y Barons y entre los Reals tots Sindichs de las universitats que concorran en brassos a effecte dita junta de disposar lo proposat per sa senyoria a ques refereix lo vot: y per quant se necessita de algun numero de gent allistada pera socorrer a la part convindra apar poria sa S.ria fer promptament gent y nominatio de cabos fent aquella fora Barcelona en algun loch capas pera que de alli se puga

exequutar lo convenient: y en orde a reintegrar la Justissia dema demati propose medis als brassos pera que oits se puga aconsellar a sa S.ria lo que convindra y que per trobarnos en punt tan apretat y ser la necessitat tan urgent que no admet dilations que perço los brassos done[n] plena facultat als s.rs Deputats los quals ab las trentasis personas de la Junta pugan deliberar y resoldrer lo que convindra fer conforme demanaran las occasions y que pugan gastar pera semblants effectes tot lo necessari y que las embaxadas que en esta Junta se han apuntat ferse a sa Ex.ia del s.r virrey y a sa Mag.t Deu lo guarde representant ab ellas las molestias ab ques troba esta Provincia a occasio dels exhercits sels amanassen axi per part de Arago com per los soldats en Rossello se differescan deliberarse pera la Junta de dema en la qual se han de proposar medis pera reintegrar la justissia y las horas se discorrera sobre la conveniensia, o, difficultats ques porian occorrer a ferse ditas embaxadas y en cas no aparagues a la Junta de brassos de dema haverse de fer las ditas embaxadas se applique en lo punt la ma al manifest pera que servesca de resposta y don intelligentia de nostra resolutio y que las personas de aquesta Junta ab licensia del Consistori ab causa[s] legitimas y considerables se pugan absentar per al temps que a sa s.ra dels dits s.rs deputats aparexera, dexant en son loch procurador y que ab la replica que ha resolt ja lo Consistori se fassa a la s.ra Duquessa de Cardona supplicantla sia servida honrrar esta Ciutat ab sa presentia se fassa dita replica en nom dels brassos si aparexera y de aquesta resolutio se fassa resolutio al savi Concell de Cent.

✠

Molt Ill.re S.r

N.º 3. Propositio de brassos tinguts a xiiij.º de setembre de M.DC.XXXX

En la iunta de las trenta sis personas se han conferit los medis en orde a la reintegratio de la justitia, pau y quietut publica comforme V. S. aconsellaren lo die de ayr y ha aparegut que lo medi mes proporsionat es assistir y autoritsar la justitia ordinaria que se administra vuy per los verguers (veguers) y balles cada hu en son districte, y pera que sa Ex.ia puga administrarla ab sa real audientia que se li fassa una embaxada solempne ab que se li suplique lo que nosaltres tenim suplicat a sa Mag.t per medi dels embaxadors y pare Bernardino y a sa Ex.ia ab dife-

rents recaudos que es que sia servit obrir la real Audientia ab los doctors de aquella contra dels quals los provincials no tenen quexas, ni ells tenen occasio de tenirlas dels provincials per lo que succehi lo die del corpus y altres seguents que son en numero prou suficient pera que puga correr dita real audientia y lo exercisci de la justitia que havem vist ha corregut en altre temps ab menor numero y que intercedesca ab sa Mag.t mane provehir las plaças de Portantveus de general Governador, canseller, Regent y doctors del real consell que vagan en personas ben effectas y mane traurer los soldats ques troban en Rossello y en los confins de Cathalunya que no seran menester per la guarnicio dels presidis y lo mateix se torne á suplicar a sa Mag.t y offerir que tota la Provincia esta prompta pera assistir y autorisar la justitia y son exercisci fins á perdrer las vidas, sens que sa Mag.t tinga necessitat de entrar ab exercit en Cathalunya per aqueix effecte que no podria servir sino per deservey de sa mag.t perque los provincials excarmentats dels mals tractes dels soldats es ben cert vendran be sas vidas ans no tornaran a passar per ells.

Tambe ha aparegut convindria enviar á tots los caps de las veguerias cabos á gastos de la generalitat pera que sapian las personas que en cada vegueria, ciutat, vila y loch hi ha aptes pera la guerra y ab quin numero de soldats armats y pagats podran servir a la provincia pera acudir a la part que sera invadida, o, tindra perill de invasio, y disposar los tercios, y tots los demes preparatoris pera la defensa natural y que per esser tant urgent la necessitat se fassa ab la diligencia possible. Proposam á V. S. aquestos apuntaments pera quens fassa merce acerca dells aconsellarnos lo que mes los aparexera convenir, y quiscu de V. S. nos la fassa si li ha occorregut medi algu á proposit proposarlo per ques puga pendrer lo mes convenient. Y fem á saber a V. S. com havem anomenat altras divuit personas y anomenades las dos Juntas de guerra y hasienda com V. S. fou servit aconsellarnos lo die de ayr.

✠

Vot y Consell dels brassos tinguts á 14. de setembre 1640.

Que sa S.ria dels s.rs deputats deu posar en exequutio promptament tot lo contengut en lo paper fet per sa S.ria ab parer de

la trentasisena attesa la convenientia tant gran se dexa concíderar y que las materias no donan loch á dilatio y que sia reintegrada la justitia de la manera que sa S.ria pondera en son paper en quant te respecte als ordinaris dexant lo demes á maior deliberatio y que nos perda temps y en primer loch se tracte de la defensa dels dos exercits quens estan acometent, per llevant y per ponent á tanta pressa, y ques tractas de quins auxiliars nos havem de valer pus sempre los exercits grans se componen de moltas nacions, y sens ellas venen à tenir, molt manco valor, y es menester guanyar temps, pus los auxiliars sempre son fora de luny. Y com per dita defensa sia lo tot tenir diner que nos tracte de altra cosa que no estiga assentat aqueix cap y encontinent de aquell diner anant fent la gent y prevenir las armas que per resistir dits dos exercits son menester y que las personas que seran anomenades per anar per lo Principat disposant las materias no pugan contradir ans be acceptar y exequutar lo orde donat per lo consistori dels molt Ill.res deputats, o, presents brassos y que tenint lo exercit en campanya sien servits los s.rs deputats de traurer lo manifest pera iustificar nostra justicia y que de aquesta resolutio sia donat notitia al savi concell de cent.

Proposicio de 15 de 7.bre 1640.

Molt Ill.re Senyor.

N.º 4 En la Junta de las 36 personas ses conferit lo modo y forma ques poria tenir en fomentar la justicia ordinaria com V. S. nos aconcella lo dia de air y ha aparegut que puix la Ciutat hi esta actualment trabellant serie be aguardar la resolucio pendra en esta materia.

Has pres resolucio tambe perque lo real animo de sa mag.d (Deu lo g.de) stiga plenament informat, de que en las actions se han fet y fan en esta Provincia no se ha faltat ni falta a la lealtat y fidelitat que com a n.re Rey y S.r natural li devem y pera que las nacions strangeras no posen nota en lealtat tant calificada no obstant que ja se han fet moltas diligencias per aquest afecte tant ab memorials y ambaxades per medi dels nou ambaxadors y Pare Barnardino com ab cartas scritas a sa mag.d a la Reyna n.ra S.ra al Serenissim Princep don Baltazar Carlos a sa Santedad al Ex.im compte duc al pare confessor de

sa mag.^{d} y als grandes que tenen estats en Cathalunya que se scrigue una carta a sa mag.^{d} per Correu ab tota diligencia, ab que se li don raho de esserse partits desta Ciutat los deputats militar y real lo hu per la part de llevant y laltra per la part de ponent y se li represente que lo deputat militar sols es anat a la part de llevant pera procurar que los soldats ques troban en Rossello dels quals ha experimentat tot Cathalunya tant mals tractes y hostilitats y ara actualment los sta experimentant la fidelissima vila de Perpinya y comptat de Rossello no tornen en Cathalunya a fer altras hostilitats comforme amanaça en desservey de Deu n.^{re} S.^{r} de sa mag.^{d} y dany de aquest Principat y comptats de Rossello y Cerdanya y contrafactio de sas lleys y llibertats lo que es ben cert no fan ab orde de sa mag.^{d}: y lo deputat real a la de ponent solament per impedir que los soldats que son en Arago no fassen lo mateix en las fronteras de aquella part que han fet los de Rossello: y que tambe se li represente que lo estar vuy tota la provincia en arma y ab prevencions de guerra es per sa defença natural per temer las opprecions de soldats en que ses vista y impedir que los temples sagrats en una Provincia tant Christiana no sian altra vegada profanats ni cremat lo s.^{im} sagrament que sie alabat, y que tots los Provincials stan exposats per no tornarse veurer en lo desditxat estat se son vists ys veu la vila de Perpinya perdrer las vidas en defença de Deu n.^{re} S.^{r} propria honrra vida asienda y de sas constitutions y llibertats juradas per sa mag.^{d} y alcançadas ab tanta efusio de sanch de n.^{res} passats derramada gloriosament en servey dels serenissims Reys antecessors de sa mag.^{d} pero que tot es sempre regonexent a sa mag.^{d} per nostre Rey y senyor ab la fidelitat obediencia y lealtad heretada de nostres passats a la qual en ningun temps faltarem de qui confiam nos ama com ha pare y Rey natural y no vol la deçolacio y ruina de una Provincia que en totas ocasions lo ha servit ab tanta finesa y puntualitat sino que tots nostres mals y desditxas naxan de que lo Ex.^{im} Comte Duch es mal afecte a esta Provincia sens haverli donat ocasio y desitja la dessolacio della ab que te revoltada tota la Provincia y quexosa tota la monarquia de sa maj.^{t} y en grandissim perill de perdres: y ques suplique als s.^{rs} Concellers y savi concell de Cent acompanyen aquesta carta ab altra sua per al mateix efecte y que lo mateix se represente a sa mag.^{d} ab embaxada per lo pare Bernardino de Manlleu o, altra persona que a V. S. aparega.

La junta de asienda ha discorregut los medis ques llegiran a V. S. a qui suplicam sie servit en tot lo sobredit aconcellarnos lo que devem obrar que ab lo acertat parer de V. S. confiam acertar lo major servey de Deu n.re S.r de sa mag.d y conservacio de la Provincia.

Resolucio y concell de dits braços.

Que los apuntaments ques son llegits en la present junta sie servit sa S.a dels s.rs deputats posarlos en execucio ab la major prestesa posible anomenant tambe la persona del Protonotari en lo que anomena la del Conde duque y que la carta que ha de anar per sa mag.d sie sa S.ia servit antes de enviarla manarne fer una bona stampada y enviar della copias a la Reyna n.ra S.ra Serenissim Princep y grandes de Spanya y en particular als que tenan estats en aquesta Provincia y als concells supremos de la Vila de Madrid y que mane fer sa S.a una embaxada solemne a sa Ex.a donantli ab ella noticia del que contendra la carta y en lo que se ha de platicar en la junta de asienda se tinga atendencia a que los cabos que se anomenaran y oficials majors de guerra que seran naturals de la Provincia se procure sien personas que pugan servir y servescan sense sou y que aquestos no sian compresos debaix las tatxas ques faran y als que no tindran posibilitat sels done un sou moderat pera son sustento puix tenim major causa avuy de la que teniam en la guerra de Salsas a hont hi hague mes de quatre cents Cavallers que serviren sens ningun sou y axi la tatxa bastara millor per armes, monitions, lleves de Peu, de Cavall y auxiliars y que la tatxa comprenga tambe als familiars del s.t ofici y que perço sie feta ambaxada als s.rs inquisidors pera que vingan be a que dits familiars sien tambe compresos ab la tatxa ques fara per lo gasto de guerra que nos parle de provisions dels llochs vacants de la real audiencia com en esta junta se es apuntat y que de aquesta resolucio sen done raho al savi concell de Cent.

Molt Ill.re S.r

N.º 5 Lo die de ayr donarem notitia a la junta de trentasis persones de que la teniam que per la part de Leyda y Balaguer se trau molt blat per Arago lo qual vindra a fer falta en las fronteras de Cathalunya per aquellas parts, Aparague a la junta con-

Die 16 septembris 1640. *Propositio.*

venia si posas remey y que seria be V. S. ves ab quin modo se podria evitar tant gran mal.

Tambe aparague a la mateixa junta que per quant tenim avisos del Deputat militar que en las parts del Ampurda y Gerona tenen necessitat de pales y cavechs y demes preparations de guerra y molts sindichs de las universitats que perillan mes de invasio nos demanan lo mateix y artillaria del que no podem provehirlos sino es valentnos de la Ciutat de Barcelona que seria be V. S. supplicas a la Ciutat que dexas, o, prestas totas las palas, cavechs y artillarias y demes preparations de guerra que sie possible per ditas universitats pera que pugan prevenirse y resistir qualsevol invasio.

Y finalment ha aparegut a la mateixa junta convindria per poder fer major numero de Cavallaria que per tots los caps de veguerias se fassen cridas prometent sinch reals de sou a tots los soldats muntats de qualsevol nassio sien fins en dos Mil: supplicam a V. S. que en orde al sobredit nos aconselle lo que devem fer que ab lo parer de V. S. confiam acertar lo mes convenient en conservatio de la Provincia per mayor servey de sa Mag.^{t}

Vot y Consell dels Brassos tinguts a 16 de Setembre 1640.

Que sa s.^{ria} dels s.^{rs} Deputats deu prohibir promptament la trata dels blats ab pena de que quils traura de la Provincia perda tot lo gra que traura y bestiar ab quel traura y tambe tot lo restant blat y gra que tindra tant de sa heretat com altrament y altras majors penas a arbitre de sa S.^{ria} manant tenir attendencia a la subventio de las personas quel voldran vendrer considerant que per acudir a sas obligations los es forços vendrels y axi mateix manar publicar les cridas per los Cavalls muntats que menciona la propositio y que sa S.^{ria} mane ab la zeleritat possible y sens dilatio muntar la cavallaria de la leva que de present fa sa S.^{ria} y que los Cabos anomenats per lo exhercit partescan promptament a las parts destinadas y que se acaben de anomenar los que faltan y en particular de que encontinent se arboren banderas per las llevas tant en esta Ciutat com al Cap de las Veguerias y en las demes parts que aparega a dits s.^{rs} Deputats esser convenient attesa la necessitat tant urgent ques considera se te de exir en campanya: y en lo que toca a

exir los exercits a Ponent y a levant sia ab la major prestesa ques puga per que sera molt millor exirlos al encontra que no invadirnos lo enemich primer a nosaltres: y que attento no es menos urgent la necessitat de la artillaria, palas y altras cosas pera fortifficar las parts quen tenen necessitat sia servit sa s.ª fer una embaxada als s.rs Concellers supplicantlos se servescan dema demati juntar lo savi Concell de Cent a dispositio del qual esta la artillaria y demes pertrets de guerra y ab embaxada se supplique sie servit dit Savi Concell de Cent acomodar y emprestar la artillaria y pertrets com se diu en la propositio: y que ab dita embaxada se supplique tambe que pera dar calor a las demes Ciutats, vilas y lochs de la Provincia sia esta Ciutat la primera en anomenar Cabos y arborar banderas posant en ellas la insignia del santissim sagrament ab letra que diga *Pro Deo, Pro Rege, et Pro Patria,* y que aquesta deliberatio sia feta assaber a dit Savi Concell de Cent.

✠

Vot y resolutio dels Brassos tinguts a 17 de Setembre 1640.

Que S. S.ria del[s] S.rs Diputats manan posar en execucio los apuntaments que ha tant madurament treballat y que la exequtio de aquells sia ab molt gran diligencia per demanaro la necessitat y que tinga a be de fer la nominatio dels restant[s] Cabos y personas que encara no son anomenades y perque molts dels officials anomenats importa summament que sian soldats vells que en cas que de aquestos hi haja falta en la nacio mane V. S. elegirlos de qualsevol part que sien y perque los avisos que V. S. te diuen que done gran animo al enemich veurer que en Cathalunya noy ha un cap que sia per obrar mane V. S. que la junta propose per mestre de Camp general persona de qualitat y pratica per que ab son concell lo s.r Deputat puga assertadament posar en execucio son bon zel y tingan auctoritat las armas de la Provincia apar deuria V. S. fortifficarlo de manera que puguessem tenir seguretat dell tenint a be V. S. que la gent se allistarà ajuntaran en Conflent y Vallespir no tingan obligatio de acudir a la plassa de Gerona sens tenir orde expres per prevenir a la falta que poriam fer a aquella part y que del present vot se done raho al savi Concell de cent.

APÈNDIX XXI.

✠

En lo cas consultat per los molt Ill.^{es} s.^{rs} Consellers de la present ciutat si lo veguer de Bar.^{na} ab lo Juy de Prohomens y Ciutadans de aquella pot conexer y judicar les causas criminals en dita ciutat en virtut del Capitol 42. del Recognoverunt Proceres no obstant que lo Ex.^{im} Lochtinent general se tropia present en la ciutat, los Doctors infrascrits son de vot y parer que attes dit Capitol 42. parla general y absolutament y que nos troba constitutio ni altra ley municipal quel llimite, o, declare en lo cas de defficiencia, o, absencia de dit Lochtinent general y axi se ha de estar a la lletra de dit capitol com dit Lochtinent no se haje evocat, o, posat les mans en la causa en los quals termens lo ordinari continua lo exercici de sa jurisdictio axi en punir com en remetrer los delinquents, y en lo cas occorrent la publica utilitat de la administratio de la Justicia concorrega. Tot lo sobredit attes, son de vot que en las causas que no son estadas evocadas à la Real audiencia ni lo Lochtinent general hi ha posades les mans te loch la disposicio del dit Cap. 42. y lo Judici de Prohoms no obstant la presentia de dit Lochtinent general. Salvo semper, etc. 17, 7bre. 1640.

Rossell Advocatus Civitatis. Carmona Ad.^{us} Civitatis.
Fontanella Consulens.
Joannes Nathalis de Prat Consulens. Llenes Consulens.

APÈNDIX XXII.

✠

Molt Ill.^{re} S.^{r}

Los Deputats del general de Cathalunya ab consell y parer de la iunta de brassos donan notitia a V. S. del que dits brassos han aconsellat á dits deputats en las Juntas tingudas á 18. 19. 20. 21 y 22. del corrent: ab los papers que ab esta se presenten a V. S. fan tambe á saber a V. S. com per orde de dits depu- Embaixada dels sors. Diputats enviada al savi consell de cent a 22 de setembre *1640* reportada per don

Miquel Sala Infermer de Tarragona don Bernat Terre y Diego Bisbe Vidal ciuteda.

tats en exequutio del vot y consell donat per los brassos se fa lleva de dos mil cavalls muntats, y de un bon numero de soldats, Y que pera acudir al imminent perill, en que estan aquellas parts de Tortosa, Leyda, y Balaguer, han deliberat fer lleva de prompte de doscents moscaters y com aquesta no puga esser ab la promptitut que la necessitat demana, suplican dits Deputats a V. S. sie servit manar enviar al Deputat real ques troba en aquellas parts de Tortosa una companyia de cavalls ab sexanta moscaters dels desta ciutat ab la brevedat possible fins que dits deputats pugan acudir alli ab socorro de cavalls, y de la dita lleva de moscaters que ademes es subvenir á tanta necessitat dits deputats ho rebran de V. S. á singular favor y merce.

Proposicio dels braços tinguts a 18 de 7.bre 1640.

Molt Ill.re Senyor.

N.º 1. Per las quatre plaças de armes que V. S. aconcella elegissem, ha aparegut a la junta de las 36 personas esser necessari ques fasse un aciento de quinse mil rections de pa cada dia per cada plaça perque la gent allistada que acudira en ditas plaças tinguen viures suplicam a V. S. nos aconcellen lo quels aparexera mes convenient en orde del sobredit y fem a saber a V. S. que lo dia de ayr ferem publicar las crides per la leva dels dos mil cavalls, que se esta stampant la carta per sa Mag.d (Deu lo g.de) y que ferem la embaxada al savi concell de Cent que juntament ab la resposta se llegira a V. S.

Vot y concell de dits braços.

Que los Senyors Deputats sien servits posar en execucio promptament lo asiento de quinse mil rections de pa cada dia per cada plaça de armes y que perço se fassen crides per la present Ciutat de Barcelona y per tots los caps de vegaria de Cathalunya pera veurer sis trobaran personas que vullan entendrer en fer dits asientos.

Y per quant es de molta conciencia saber tot genero de grans que vuy son en Cathalunya que perço se aconcelle als S.rs Deputats que se servesca sa S.a dar orde se registren tots grans promptament en cada cap de vegaria.

Y quant al que toca a la carta que se escriura a sa Mag.[d] y a la Reyna nostra S.[ra] y al Serenissim Princep sie en llengua Cathalana y esta se traduesca en llengua castellana per enviar als demes que V. S. ordenara.

Y conciderant que V. S. fa nominacio fa (sic) de cabos y que a exemple dells los demes se regescan no pugan fer libreas costosas ni en los vestits de sas personas ni familia puga haver brodat de seda sobre seda ni cabos alguns en quey haja plata y or exceptantne que pugan servirse dels que vuy ja tenen fets y aço per evitar gastos que en semblants ocasions se acostuman fer y que de la present resolucio sen fasse sabidor lo savi concell de Cent.

✠

Molt Ill.[re] S.[r]

N.º 2

Copia de la propositio dels Brassos tinguts a 19 de Setembre 1640.

Lo consistori y Junta de Guerra, inseguint lo consell y parer de V. S. los ha aparegut fos la tatxa dels salaris que se han de donar als mestres de camp, sargentos majors, aiudants, capitans, alferes, sargentos, soldats tant moscaters, com arcabussers y piquers serviran en esta jornada ab la forma ques conte ab lo memorial ques legira hils ha aparegut tambe que las personas que poden occupar ço es de mestres de camp y sargentos maiors, aiustantse al parer dels syndichs de las veguerias, son las nomenades en lo memorial ques llegira a V. S. dexantho tot a la major censura de V. S. a qui supplicam nos aconsell en orde al sobredit que ab lo parer de V. S. confiam alcansar lo mes convenient en conservatio desta Provincia: donam raho a V. S. ques son publicades las cridas per lo assiento fahedor de las sexanta milia portions de pa per las plasas de armas.

Vot y Resolutio pressa en los Brassos tinguts en la casa de la Deputatio a 19. de Setembre 1640.

Que sa S.[a] mane posar en executio ab tota puntualitat lo advertit per las persones anomenades per sa s.[a] de la Junta de guerra que vuy se son llegits y proposats. Advertint a sa s.[a] que lo numero de la gent que ha de fer cada Universitat no se anomene ab paraula de quint conforme ses llegit, sino ab lo modo y forma que a sa s.[a] aparexera ab que vinga a ser lo matex numero y que tambe sa s.[a] dexe a dispositio de les Universitats

lo mudar de mes en mes los soldats perque en algunas parts es convenient y en altres danyos. Y tambe aconselle a sa s.ª sia servit manar publicar crides encontinent que no se altere lo preu dels Grans ni de ninguna especie de viures y manteniments conforme vuy estan y que lo sou de las persones anomenades los comence a correr desdel die que partiran, la qual partida tinga de ser desdel die que sels haura donat lo orde a tres dies apres y que de la present Resolutio sen done raho al savi consell de cent.

✠

Molt Ill.ᵉ Señor.

N.º 3.

Copia de la Propositio feta en los brassos tinguts en la Casa de la Deputatio als 20. de setembre 1640.

La junta de Azienda inseguint la resolutio de 15. del corrent mes ha comensat la tatxa de la quantitat en que cada hu ha de contribuir en esta occasio hils apar que la exactio se deuria fer enviant primer un paper a cada hu en que sels notificas la quantitat en que son estats tatxats dientlos que la deposen dins tres dies en la taula o banch de la present ciutat dita y escrita a nosaltres en lo compte que apart se formara de guerra ab comminatio en cas de renitentia lo que no podem creurer per esser la causa comuna y la occasio tant apretada en continent se procehira contra de aquell en la mateixa forma que se exhigiran los drets del general y com a deutes fiscals y reals.

Vot y Resolutio dels brassos tinguts a 20. de setembre 1640.

Que las tatxas per sa SS.ª dels S.ʳˢ Deputats tant prudentment disposada les mane posar en executio servintse en mudar lo nom de tatxa en nom de subventio per esser aquest nom mes apassible y que lo termini de pagarla sie de sis dies pera que ab esta comoditat se puga acudir y que los cabos anomenats se partescan en continent cada hu pera sos puestos y que de la present resolutio sen fassa sabidor lo savi Concell de Cent.

✠

Molt Ill.ʳᵉ S.ʳ

N.º 4.

Propositio dels brassos tinguts a 21. de setembre 1640.

A la Junta de las trenta sis personas ha aparegut convindria scriurer tercera vegada als R.ⁱᵐˢ Bisbes apretant molt acudan promptament á assistir á esta iunta de brassos y que per poder

posar en exequutio lo que fins vuy V. S. nos ha aconsellat se porroguen los brassos un dia part altre.

Tambe donam raho a V. S. que havem rebut del s.r deputat real una carta ab altra de la Vila de Reus y de Madrit altra del Pare Bernardino y agent nostre y dos papers de avisos lo hu de la Vila de Perpinya laltre de la Vila de Madrit que tots se llegiran. Suplicam a V. S. nos aconselle lo quels aparexera convenir acerca del sobre dit.

Vot y resolutio presa sobre la dalt insertada propositio.

Que sa S.ria dels s.rs deputats sia servit per ultima monitio scriurer per propri á tota diligentia als s.rs bisbes, abats, comtes y barons assistescan a la convocatio de brassos y que en lo interim se vaja disposant lo ques pora obrar acerca de las personas contumasses y en lo que te respecte a la porrogatio dels brassos que dema per ser dia de estafeta mane sa s.a aiuntar brassos y que de dema en enlla se tingan un dia per altro pera poder sa S.ria millor posar en exequutio lo deliberat fins vuy: y en lo del ultim cap que mira als avisos novament rebuts llegits als brassos mane enviar los cabos ab la prestesa demana la occasio y imminent perill en que esta la Provincia y tambe posar a punt ab tota diligentia la cavalleria y demes cosas aparegan convenir per lo reparo dels danys amanassen los papers dels dits avisos legits als presents brassos encomanant a sa S.ria lo cuydado y diligencia demanan las cosas. Y per quant en la present junta se han advertidas algunas dificultats acerca las quantitats assenyalades á cada hu per la subventio dels gastos occorrents que perço sa S.ria dels s.rs deputats sia servit veurer quin expedient si podra pendrer y representarho en altra junta y que de aquesta resolutio sen done notitia al savi consell de cent.

✠

Molt Ill.e S.r

N.o 5.

Copia de la Propositio dels Brassos tinguts a 22. de setembre 1640.

Proposam a V. S.a nos fassa merce aconsellarnos quins prosehiments havem de fer contra las personas que son estadas convocadas per aquestos brassos y no han acudit axi las que son dins Barcelona com fora della.

Tambe se llegira a V. S.a una Carta de avisos rebuda de un

Confident de Madrit perque si acerca della los aparexera degam fer algunas diligentias nos fassa v. s.ª merçe manarnosho advertir.

Resolutio presa en dits Brassos.

Que mane sa S.ª dels S.rs Deputats fer estampar a tota diligentia dita carta pera ques donen copias della als Syndichs de las universitats ques troban presents y ab la mateixa sen envien a las demes de aquestos Principat y Comtats y a las demes personas quen voldran. Y que als renitents tant als que assisteixen en la present ciutat com fora della tenint attendentia als que havian tingut notitia de aquesta Convocatio, y ab just titol dexan de acudir a ella, que sian publicats si dins vint y quatra horas los que son presents en ciutat y dins sis dies los absents no auran comparegut en los brassos sian declarats per enemichs de la patria y com a tals sels fassa comminatio que sos bens seran aplicats als gastos de la defença que fa esta Provincia en servey de sa maj.t y benefici de la Patria. Que los vassalls de Barons los quals barons se troban vuy fora la Provincia tingan de acudir los syndichs de les universitats de aquells a esta Junta general de brassos y que dins dit termini incorregan los llochs ab la mateixa pena si noy acudiran y a sos barons se prefigesca termini competent pera venir, advertintlos que en cas de renitentia se dexera la pena a la resolutio que pendran los brassos.

Que considerant lo perill que te per la part de Tortosa, Coll de Balaguer y Alfachs, se done orde promptament al S.r Deputat Real junte tota la gent li aparexara aproposit de aquells encontorns y camp de Tarragona ab la forma que lo s.r Deputat militar ha ajuntada la del Empurda y veynats dells, pera que procure fortificarse en la part que aparexera mes aproposit y si veura ocasio de entrar dins la Ciutat de Tortosa y ferse S.r della donant avisos per momentos de tot lo que succehira y convindra.

Ques done facultat a la junta de guerra pera que hoits als S.rs Syndichs de Lleyda y Balaguer quels representaran las intelligentias que de alla tenen que prengan prompta resolutio de subvenir en aquellas parts comforme demana la necessitat.

Que tindra per acertat que sa S.ª done alguna notitia als brassos de algunas particularitats se tractan en la junta major si aparexara a sa S.ª convenir pera que ab mes calor puguen pro-

seguir les coses en ella tractades y que [de] la present resolutio sen fassa sabidor lo savi Consell de Cent.

APÈNDIX XXIII.

✠

Propositio dels brassos tinguts a 6. de octubre 1640.

Molt Ill.^{re} S.^{r}

Reportada a 6. octubre 1640. per lo sagrista Roig en concell de cent mossen Joseph de Corbera s^{r}. de Llinas y mossen Ramon Romeu ciuteda.

La Junta de las 36 personas ha aparegut que per la directio de las cosas corrents y poder ab promptitut acudir al perill iminent en que esta [aquesta] Provincia axi per la invasio que fa lo exercit de Perpinya en aquellas parts, com ab lo quens commina per la part de Tortosa y Leyda que se havia de fer embaxada als Molt Ill.^{res} Srs Concellers y Savi Concell de Cent, representantlos lo estat de la Provincia lo que per nostra part se ha obrat inseguint en tot lo parer de V. S. supplicantli nos fassa merçe com sempre nos la feta en continuar sos bons effectes y vendrernos sis cents mosquets sis cents arcabussos y siscentas picas y en la taula y banch dexarnos gastar fins en trenta milia liures offerint que V. S. ab nova subventio tornaria aquellas en lo Compte de guerra com mes largament ab la embaxada ques legira a V. S. se supplica.

Tambe ha aparegut seria de gran importantia que per part de V. S. se pregas, o, disposas que alguns Cavallers affectas a esta Provincia a sos gastos vajan en las Ciutats vilas y lochs que aparexera convenir á alentar y ajudar a las levas a mes dels officials del sou que fan aquellas.

An conferit tambe que ho seria se fes una embaxada ab la forma y stil de la present Casa a la Exma S.^{ra} Duquessa de Cardona supplicantli sia servida sa Ex.^{ia} interposar sa auctoritat ab sa Mag.^{t} (que Deu guarde) Reyna nostra S.^{a}, y Primogenit en que sia servit fer merçe y honrra al Principat en que trague los soldats de Rossello y se retire lo exercit que amenassa a la part de Arago y Valencia.

Tambe se legira a V. S. una Carta del Marques de Vilafranca que ab embaxada ayr los Molt Ill.^{res} Srs Concellers nos enviaren y aximateix se legira una Carta que los s.^{rs} sindichs de la Ciutat de Leyda nos ha donat ara mateix Supplicam a V. S. sia servit

sobre ditas cosas aconsellarnos que ab lo assertat parer de V. S. esperam alcançar lo remey qual conve en major servey de Deu, de sa Mag.t y conservatio de la Provincia.

Vot y resolutio dels brassos acerca la precedent prepositio.

Ques supplique als s.rs Concellers y savi Concell de Cent ab embaxada particular sia servit sa S.a emprestar las armas y diners se diu en la prepositio attesa la necessitat tant urgent.

Ques fassa la embaxada a la s.ra duquessa de Cardona supplicantla sia servida de imformar a sa Mag.t (que Deu g.de) de las justas queixas te esta Provincia y quant justificadament ha procehit y proceheix en sa defensa.

Ques pose en exequutio promptament la expeditio dels militars que aparexera convenir.

Y pera que la conservatio de la Ciutat de Leyda y de tot lo Urgell consisteix en que promptement se li assistesca e que si es expedient que lo s.r Deputat real per no esser sa presentia tant necessaria en aquellas parts de Tortosa ahont assisteix se conferesca a las Ciutats de Leyda y Balaguer dexant guarnits los puestos que en ditas parts aparexera convenir se li ordene a dit s.r Deputat real que ab lo demes resto de la gent se partesca promptament a las parts de Leyda y Balaguer per abrigar aquellas fronteras en dit cas que com es dit aparega convenir la anada de dit s.r Deputat real a las ditas parts de Leyda y Balaguer ab la mateixa embaxada se supplique a dits S.rs Concellers y savi Concell de Cent sia servit ordenar al s.r Conceller en Cap assistesca en ditas parts de Tortosa perque aquellas no romanguen sens cap y guarnitio.

Que aximateix sa s.a dels s.rs deputats procuren que la plassa de armas de Bellpuig estiga monitionada y provehida dels viures y pertrets necessaris per la guerra que ab viu cuydado dits s.rs deputats no cessen de avivar lo poch calor tenen las universitats ab las levas que fan fins á procehir en exequutio del que esta ja deliberat.

Que la Junta dels renitents castigue als que seran tinguts per tals per los medis que aparexera mes convenir.

Y perque lo total remey de la necessitat present consisteix en que en las plaças de armas assistescan personas expertas y de experientia en ellas que Perço ab tota pressa continue sa s.a las

diligentias de fer venir axi la gent de peu y cavall com Cabos y demes officials de Concell conforme mentiona la propositio.

Y en consideratio que la fortifficatio del Port de Salou es la total seguretat del Camp de Tarragona que Perço de pecunias proprias, o, del socorro que fassan las universitats circumvehinas a ell mane sa s.^{a} se fortifique promptament his munitione de la manera que conve.

Y nos resmenos perque fora en notable dany lo posar en exequutio lo s.^{r} Marques de Vilafranca las amanassas quens commina apar que deuen dits s.^{rs} Deputats proposar a la Junta de guerra delibere en aqueix proposit de manera que no sia tant facil de impedirnos los socorros per mar.

Y finalment perque lo nirvi de la guerra es lo diner apar que deu sa s.^{a} pensar aquells medis que basten a traurer majors quantitats y que de la present resolutio sen done notitia al savi Concell de Cent.

APÈNDIX XXIV.

(Concell de Cent del dia 28 d' Octubre de 1640.) —

«... E anant votant sobre la primera propositio se digue que fora del concell hi havie una enbaxada de part dels molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats del General de Cathalunya per al present Concell la qual reportava lo molt R.^{nt} s.^{r} Hieronym Roig Sagristá y Canonge de la seu de Barcelona Don Fran.^{co} Gravalosa y mossen Diego Bisbe Vidal Ciuteda honrat los quals obtinguda licentia entraren en dit Concell y assentats en son degut loch explicaren de paraula llur enbaxada y explicada aquella donaren un paper contenint dita Embaxada lo qual juntament ab los demes papers en ella mentionats foren legits en dit concell per lo secretari los quals papers son assi cusits juntament ab la dita enbaxada que es del tenor seguent.

✠

«Molt Ill.^{re} Senyor. (1)

En las Juntas dels brassos tingudas a 15 y 22 del corrent se

(1) Aquesta embaxada y 'ls cinch documents que a seguit d' ella 's transcriuhen, se troban insertats entre 'ls fols. 361 y 362 del llibre de *Deliberacions* de 1640.

determina que pera poder acudir de prompte als gastos de la guerra y particularment per poder pagar lo sou als soldats auxiliars que van arribant a la frontera manlleve lo general Trescentes milia liures a censal prenent per dit effecte diner comptant y effectiu o, or a raho de 12 ₶ 10 ß la onsa y plata a raho de 18 ß la onça obligant especialment per dits censals los drets que de nou se han imposat de parer de dits Brassos que segons relatio dels officials del general importaran alguns quaranta mil scuts cada any y tambe las tatxas se estan fent y faran y generalment los demes drets: y havent conferit ab la Junta de las 36 personas y ab los brassos los modos per facilitar dita manlleuta pera poder tenir lo dit diner ab la prestesa que la necessitat demana los ha aparagut que lo medi mes efficas y breu per alcançar aquest fi es que V. S. nos fes merçe *de fer fiança* y constituhirse Principal pagador per la generalitat en tots los censals ques manllavaran fins a la quantitat de Trescentes Milia liures y que per indempnitat de V. S. los Deputats del general de Cathalunya assignen y consignen a la Ciutat los dits drets novament imposats perque del procehit dells se paguen cada any las pentions de dit censal y lo que restara servesca per luytio y quitatio de aquells y se done tota altra seguretat si aparexera necessari a coneguda de V. S., o, de las personas que per aquest effecte anomenara: los Deputats del general de Cathalunya inseguint dit vot y parer supplican a V. S. sia servit fer al general la fiança sobredita tenint attendentia que esta tota la Provincia en un cas apretadissim per no haver hi diners no sols per los soldats auxiliars pero ni per munitions, salaris de Cabos y altros gastos de la guerra no obstant hi consuman tot lo diner los entra dels drets del general y Bolla y debits de la Casa Y que la defensa se prepara es principalment per aquesta Ciutat contra la qual vehem mes irritats los animos dels ministres y inclinada la invasio com li consta a V. S. ab differents Cartas y avisos a la qual es impossible poder socorrer promptament sens fernos V. S. aquesta merçe y sentirian molt dits Deputats que per falta de diner no poguessen acudir a la defensa de aquesta Ciutat y de tota la Provincia Confian de V. S. que com a cap y part tant principal de aquella los fara aquesta merçe pus della no pot resultar dany a V. S. y sera redimir aquesta Ciutat y tota la Provincia.»

✠

«Molt Ill.re S.or

Los Deputats del General de Cathalunya nos han ordenat donassem à V. S.a notitia de la propositio feta lo die present en los Brassos generals, y de la resolutio en ells presa, que es lo que contenen los dos papers que donam a V. S.a a qui dits Deputats suplican sie servit manarlos advertir, del que deuhen fer, y obrar en las materias corrents assegurant a V. S.a que a tot estaran attents, segons que llur obligatio, y la correspondentia destas dos Casas demana.»

✠

«Molt Ill.e Senyor.

Copia de la Propositio feta en los brassos tinguts en la Casa de la deputatio a 28. de octubra *1640.*

Lo s.r de Plesis y Bisançon enviat per lo Christianissim Rey, per lo auxili de que necessitam, nos ha donat un paper lo qual havem conferit ab las juntas de guerra, trentasisena, ab las persona anomenadas per los S.rs Consellers y aquellas ab la vint y quatrena de Guerra, al qual paper se ha respost ab altre, tots los quals se llegiran a V. S. pera que ab lo bon consell y parer de V. S.a asertem lo que mes conve per conservatio desta Provincia, en que consisteix lo servey de sa maj.t

La enbaxada sen aporta lo sr. secretari pera minutar la indemnitat.

Y tambe se ha conferit en la junta de las 36 persones lo modo de la executio de la manlleuta de las trescentas milia lliures que a 15. y 22. del corrent mes dellibera V. S.a se prenguessen a censal y ha aparegut que pera que ab promptitut se trobe dita malleuta se supplique a la ciutat de Barcelona fassa fiança y se constituesca principal en la dita ma[n]lleuta consignantli los nous drets del general si y ab la forma que ab la embaxada ques llegira a V. S.a se conte y que los actes de las vendas y creations de dits censals los formem nosaltres ab tota la seguretat quens aparexara convenir per la indempnitat de dita ciutat y persones que dexaran lo diner Supplicam aximateix a V. S.a sia servit aconsellarnos lo que devem fer y obrar.»

✠

«*Resolucio y consell dels brassos celebrats à XXVIII de octubre MDCXXXX.*

Que sa s.ria dels s.rs deputats sia servit ab la major diligencia possible segons la necessitat demana posar en exequutio lo

ques conte en lo paper fet per los s.^{rs} deputats y juntas en ell mentionadas en resposta del que ha donat lo s.^{r} de Plasis Bisanson ab que ab lo segon capitol de dita resposta, alli ahont diu «socorrer a sos vehins oppresos», diga, «oppressos per lo mal govern dels ministres superiors, de que ja se ha donat raho a sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) axi per la generalitat com per la ciutat.» Y que la embaxada legida en los presents brassos se fassa al savi concell de cent, al qual se dona notitia de aquesta resolutio.»

Los papers assi mentionats no se envian perque la ciutat jan te copia.

✠

«Los Srs Deputats y oydors del Principat de Cathalunya tenen cumplida experiencia y entera cognicio de las cosas del mon pera saber que elles se han de tractar (principalment ab los grans Reys) ab tota la prudencia ques requerex per no fer ni empendrer cosas lezivas à sa reputacio, lo que no arribarie a est encontre si sa Mag.^{d} feya entrar dintre son Pays, y terras, personas de concideracio, del valor dels quals fa una particular estimacio, ab un gros de tropas molt inferior a las forsas, que los catalans tenan o, poden juntar quant be los aparega, sens haver antes pressa la precaucio requerida per la conservacio y seguretat tant dels caps, o, personas de Govern, com de las ditas tropas.

Los dits s.^{rs} Deputats essent tambe, tant ben entessos per observar que com la França no preten ni trau ningun ventatje effectiu en los negocis, que de present se tractan, la menor cosa, que per part de dits s.^{rs} Deputats se pot fer, es donar una seguretat moral, pera que la dita França no tinga ninguna incommoditat del benefici que vol fer a la Provincia, y que li farà ab tot effecte actualment en la present occasio, en la qual lo Rey concedint als del Principat de Cathalunya, y Ciutat de Barçelona los socorros y assistencias y junctament las armas y municions de Guerra, ques demanan a sa Mag.^{d} y los offisials majors per comendar los exercits y armas y fins a sis mil infants, y dos mil cavalls, es asaber la meytat de present y lo restant dins lo mes de Març o, mes prest si sera manester, la menor seguretat ques pot donar a sa Mag.^{t} (abans que fassa exir las tropas de França ab que publicament declara la assistencia quels vol do-

nar, y com pren baix sa protectio lo dit Principat) es que posen en bona forma los tractes de la germandat que es estada proposada per part del dit Principat ab las condicions seguents:

Primerament que dit Principat se obliga precissament al dit s.[r] Rey, de no pendrer mes las armas contra França, directa o, indirectament, y de no sufrir que las armas del Rey de Espanya o, de altra nacio transiten per dit Principat, o, per lo pays de aquells, que apres entraran en sa aliança, o, seran libertats com Arago y Rossello per fer la guerra, a, la corona de França prometent de opposarse ab tot son poder, y ab las armas que podran juntar de sos aliats y confederats.

Que tots los Ports de la costa de Cathalunya estaran franqueats y uberts als vaxells y Galeras de sa Mag.[d] quant las occasions ho requeriran dins los designes que podran formar sobre las terras que possehex lo Rey de Espanya, y que de part de Cathalunya sels donara ab son diner las cosas necessarias ques trobaran, dintre la Provincia.

Que de part del dit Principat y Ciutat de Barcelona seran donats fins a dotse Rehenes o, stajes que sian de personas de la qualitat, que requeren las presents occurrencias trets de tots estaments en la forma y costum ques prenan per las embaxadas, los quals seran enviats en França immediadament dels quals entraran los offisials majors y tropas Francessas en Cathalunya en lo modo y forma, que aparexera als Senyors Deputats.

Que cada soldat de cavall haurà de esser pagat adelantat, a raho de quinse Escuts per mes lo menos, y lo infant o, peo a sinch escuts per mes tots Escuts de dotse Reals, essent imposible que ab menos se puga viurer sens molestar lo Pays: las altras pagas o, dels offisials majors de la primera plana, tant de la Cavalleria, com de la infanteria, se han de pagar a proporcio y al respecte del sobre dit sou, y junctament lo pa de municio sels sera donat cadal die com es de costum, y axi es estat proposat per part de dits S.[rs] Deputats: y per lo que toca als offisials mes superiors, com lo mestre de camp general, General de la Cavalleria, y artilleria y altres caps de aquest port, inginiers offisials de la artilleria y altres persones de servey per lo exercit conforme sera acordat per los commissaris ques nomenaran per part dels s.[rs] Deputats, que junts ab lo s.[r] de Plesis Besançon que sa Mag.[d] ha enviat per est effecte tractaran y acordaran las presents materias, com axi be per las armas y municions de Guerra, que

lo dit Principat y Ciutat de Barcelona haurà manester, las quals lo dit s.r de Plesis fara venir ab preu rehonable, segons lo numero que se tindra necessitat, ab la diligencia posible.

Que a mes de la paga y sou, del servey que hauran fet las ditas tropas y offisials tant de cavall com de peu, en occasio que lo dit Principat los despedesca, los sera donat y pagat un mes de sou de aventatje, pera poderse retirar en França, com es costum en totas las armas auxiliars, y que las Rehenes no tornen de França fins que las ditas tropas y offisials estigan en lloch segur, mijensant lo qual los sobredits offisials faran viurer los soldats de las tropas ab tota bona ordenança y disciplina militar, no permetent que fassen desordens pagant los viures al preu corrent dels tres ultims mercats, o, sino conforme la tatxacio y preus que seran posats per los magistrats de las Ciutats, de consentiment dels offisials del exercit, Y tant los dits offisials, com soldats serviran al dit Principat de Cathalunya contra tots sos Enemichs, dintre y fora de la Provinçia com Arago, Castella y Regne de Valencia.

Los s.rs de Espenan y de Plesis Besançon firmaran de present en nom del Rey, lo tracte de aliança y germandat que se ha de fer y donaran firmat dins un mes totas las ratificacions necessaries per part de sa Mag.t com axi be, per part del dit Principat sera feta de present la matexa cosa pera que la assistencia y socorro de las tropas nos difaresca, de tots los quals pactes y acors seran fets dos iguals originals per restar en poder de quiscuna de las parts.»

✠

Paper y resposta donada per los srs. Deputats al paper del Sr. de Plesis y Besançon inseguint lo vot, y parer del consell de guerra, Junta de trenta sis personas.

«Los Deputats del general del Principat de Cathalunya vist un paper donat per lo s.r de Plessis Besançon enviat per sa Mag.d christianissima pera tractar y acordar la germandat que es estada proposada entre dit Rey cristianissim y lo Principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Cerdanya, despres de haverlo conferit ab lo consell de Guerra y ab la Junta de las trentasis personas, y personas anomenadas per la Ciutat de Barcelona, y ab altras juntas particulars, las quals lo han conferit ab la Vint y quatrena de Guerra de dita Ciutat, a tots los ha aparegut que per part de dit Principat y comptats se poria ajustar en la forma seguent.

1. Primerament al capitol primer que comensa: «Los dits s.[rs] deputats etc.[a]» Que lo Principat de Cathalunya per ara solament supplica al christianissim Rey de França li fassa merçe de auxiliarlo ab tres mil infants y fins a dos mil cavalls, a costa del Principat, soldats vells, y ben armats, ab alguns cabos, y offisials, los quals tots han de militar bax dels ordens del general de dit Principat y en asso sa Mag.[d] cristianissima te grandissimas conveniencies, ques dexan conciderar, a mes de que socorra a sos vehints, oppressos, per lo mal Govern dels ministres superiors de que ja se ha donat raho a sa Mag.[d] que Deu g.[de] axi per la Generalitat com per la Ciutat.

2. Al Capitol segon que comensa: «Primerament que dit Principat etc.[a]» Que se obligara lo Principat de Cathalunya a no pendrer las armas, pera invadir a França y lo christianissim Rey, se ha de servir de prometrer de no pendrerlas contra dit Principat y comptats de Rossello y Cerdanya, ans quels auxiliara, en esta y qualsevol altra occasio, Reservantse aquex poder, quant fassa paus ab lo Rey nostre s.[r]: en lo que toca, a no permetrer que altras armas passen per lo Principat, nos pot prometrer en lo estat present, per cedir en gran dany y desreputacio del dit Principat, y lo Rey christianissim, ya alcansa aquest fi, ab la promessa, de que lo Principat no pendra las armas pera invadir a França, puix sens ellas nos pot fer invasio per aquestas fronteras.

3. Al Capitol terçer que comensa: «Que tots los ports etc.[a]» Que se donara orde a tots los ports y llochs maritims, que durant lo present estat, admetan en ells las armadas y qualsevols vaxells del Rey christianissim y que ab sos diners sels vengan las provisions necessarias, Pero que no desembarquen sino los cabos y offissials, y que tant com arriba la artilleria a la mar no pugan danyar, ni fer aprehencio de algun vaxell, sense orde del General de la terra y que no danyen, a qui portara salvoconducto del Principat, o, aportara municions, provisions, o, mercaderias a dit Principat.

4. Al capitol quart que comensa: «Que de part del dit Principat etc.[a]» Que las Rehenes ques donaran apar basten nou, tres de cada estament y ques done llicencia a qui voldra tornarsen anantne altre equivalent en son lloch.

5. Al capitol quint que comensa: «Que cada soldat etc.[a]» Que la cavalleria se pagara a raho de quinse Escuts de deu Reals

cada mes, conforme se paga la de Cathalunya, y a la infanteria se donara cada die dos Reals y tant cavalleria com infanteria si volan un pa de monicio de vinty quatre onses catalanes, sels rellevera mitg Real cada die a quiscu de son sou.

Als cabos y demes offisials de Guerra que lo Principat haura manester se donara lo sou que se ajustara.

Las armas y municions las pagara lo Principat al preu que las paga sa Mag.[t] cristianissima per sos exercits.

6. Al capitol sis que comensa: «Que a mes de la paga etc.[a]» Que als soldats sels donarà un mes de sou de aventatje comptant del dia que arribaran a la frontera, descomptant ells lo que hauran rebut anticipadament.

En lo de las Renas, abans que los cabos y la cavalleria y infanteria no marxera per tornarsen, han de dexar en Rehenes personas de compte, que contrapesen las que seran en França y han de tornar las Renes de França en ser dits cabos y soldats en França.

Los preus no se alteraran, sino que tot se donara als soldats auxiliars, al preu que als del Pays, ab tota rectitut.

Los soldats, axi de cavall, com de peu, no han de fer desorde algu als Provincials, y sil fan han de ser castigats ab rigor, per sos cabos, o, per lo General que altrament nos poria conservar la unio, que tant conve en los exercits.

7. Al capitol sete que comensa: «Los s.[rs] de Espenan etc.[a]» Que firmaras aquest tracte en la forma que assi se conte.»

La qual enbaxada y demes papers en dit Concell legits sen anaren y anats sen foren los s.[rs] consellers proposaren aquella y dits papers pera que deliberas lo fahedor.

E lo dit Concell feu la deliberacio seguent. = Que en lo cap de la Embaxada dels s.[rs] Deputats que conte que per la manlleuta de censal [de] trescentes milia lliures que vol fer aquella casa se constituesca aquesta Ciutat principal ab la indemnitat y special obligatio y ypotheca per seguretat de aquella que mensiona dita Embaxada Que los s.[rs] consellers anomenen esta nit vuyt persones del present Concell ab igual numero de estaments les quals per tot lo die de dema vejen en que consisteixen los drets ques volen specialment obligar y lo que poran valer aquells de poch a mes cada any ab referiment al present Concell pera passat dema del que auran atrobat y averiguat en esta raho, En lo qual se pendra la resolutio que mes convindrà: y en lo dels

apuntaments disposats per los tres brassos generals conferits ab mussur de Plesis Besanson legits al present Concell que adheresca la present ciutat com lo present Concell adhereix adaquells conforme les respostas en aquells mentionades y que per ço se fassen y firmen los actes convenients conforme la resolutio dels brassos y que de aquesta deliberatio se done notitia als s.rs Deputats per les persones que aparexera als s.rs Consellers.»

(*Deliberacions* de 1640, fol. 362 e insertes adjuntes.)

APÈNDIX XXV.

✠

Molt Ill.re S.r

Lo que resulta de la deliberacio del savi concell de cent de 28. (1) de novembre *1640.* ademes del que tracta de la plata y or, de que se entrega copia a V. S. ha deliberat dit concell. Que en lo que te respecte al paper minutat aserca la resposta fahedora a la ex.ma s.ra Duquessa de Cardona, se responga si y conforme està contengut en dit paper en los primer y segon capitol, y nos parle del restant del paper, y que en orde a la embaxada reportada de part de V. S. al present consell, per estar les materias de la Provincia en lo estat es notori y las advertencias ha representat V. S. al present concell, Que perço sie posat en execucio si y conforme V. S. ho te advertit ab dit paper. Y aserca la Pragmatica y demes papers legits en dit concell se supplique a V. S. mane stampar aquells, y darne una copia als s.rs consellers, pera que en tot temps tinguen noticia de ditas cosas y legirles quiscun any, en lo savi concell de cent: offerint a V. S. esta ciutat, que en totas las occasions se offeriran obrara los effectes convenients y que la uniformitat de les dos cases demana.

28 novembris *1640.*

(1) Aquesta data resulta equivocada, car en lo llibre de *Deliberacions* apareix que 'l Concell de Cent en que 's tractaren les materies a que fà referencia 'l present *Apèndix,* se celebrà a 29 de dit mes de Novembre.

APÈNDIX XXVI.

✠

Molt Ill.e S.r

A 8 Dezembre 1640.

Los senyors consellers y vinti quatrena de guerra conforme lo die de ahir y tractant les cosas convenients a la anada del s.r Conseller a les parts de Tortosa, considerant que lo noble don Luis de Peguera es molt aproposit per ocupar lo offici de tinent de Coronell de aquesta Ciutat, y tenint certitut que V. S. licenciaria sa persona per ocuparlo, deliberá que de part de aquesta Ciutat supplicassem com supplicam a V. S. sie servit de desocuparlo per dit effecte del carrech lo te empleat y que antes que partesca lo conseller manar vaya devant lo tren y tambe manar als capitans de les companyias de Sarria que ultimament son passades per esta Ciutat y van a la part de llevant que vinguen promptament a agregarse ab lo tertio dels s.rs Consellers. Supplica tambe a V. S. mane scriurer a totes les Universitats donant los notitia de la anada de la bandera de s.ta Eulalia y anada ab ella del s.r conceller terç a las parts de Tortosa pera que ab lo major esforç que puguen acuden ahont sera lo s.r conseller que en tot rebra esta ciutat molt gran merce de V. S.a

APÈNDIX XXVII.

✠

Muy Ill.es s.res Conselleres y Consejo de Çiento.

No creo que dude nadie en Cataluña que mi afecto al mayor bien del Principado no sea tan Catalan como el del mas fino de quantos han nacido en esta tierra ni que esta verdad aya dexado de acreditarse en quantas ocasiones a entendido mi voluntad que podia solicitar comodidad y descanso a la Provincia. Y aunque pudiera probar con muchas experiencias y testigos vivos lo que digo, no quiero valerme de la memoria para cosas passadas sino ceniendo el discurso a las presentes poner a los ojos de V. S. la ansia con que á procurado mi desseo remediar

estas desdichas antes que llegasen á sentir con aprietos tales como los presentes. = A 11 de Setiembre reciví en Cardona su carta de V. S. de *2*. del mismo pidiendome que viniese a esta Ciudad entendiendo que por mi medio se hallaria con mas facilidad franca la puerta de la clemencia de su Mag.[d] por donde restituyrse a su gracia pero la obligacion de mi luto tan fresca entonces por la muerte del Duque mi s.[or] que este en el cielo no consintió que dexase de hazer el reparo que represente a V. S. con carta de *11*. que fue el mismo dia que recivi la de V. S.= A 12 resolvio V. S. nueva instancia en mi venida embiandome a Don Fran.[co] de Aguaviva para que en su nombre me dixese lo mucho que importava, a 14 llegò á Cardona, diome su carta de V. S. y en explicacion de la creencia que contenia le pedi que me informase del estado destas cosas por no saverle con toda la puntualidad que era menester, y tambien que era lo que V. S. desseava que se propusiese a su Mag.[d] para el ajuste de todo. A 15 del mismo me dexò un papel firmado de su mano con tres puntos a que se reducia toda la pretension del Principado. El primero era sacar los soldados de Cataluña, Rosellon y Cerdaña dexando guarnecidos los Castillos y retirar el exercito que se iba juntando en las fronteras de Aragon y Valencia. El segundo perdon general ecepto los omicidas del Conde de Sta Coloma Virrey. El tercero que los Ministros de quien ay quexa no buelvan al exercicio de sus oficios. Desta creencia asi explicada dio copia Don Fran.[co] a V. S. y lo tuvo por bien. Y yo persuadida a que el acomodamiento havia de ser para gran bien desta Provincia y los daños de diferirse se experimentavan tan grandes no pude resistirme al desseo de servir a V. S. y escusar males que aun imaginados me quebrantavan el corazon. Vine a esta Ciudad y en todos halle demostraciones de contento por mi venida a las veras con que emprendí la jornada. A 25 de Setiembre llegue y a 7 de Octubre me embio V. S. una embaxada pidiendome que representase al Rey nuestro s.[or] las causas que havian ocasionado la justa quexa que la Ciudad y el Principado tenian a que respondi por estas palabras=

De suma estimacion ha sido para mi hallarme en esta ocasion favorezida de V. S. creyendo de mi afecto a su servicio el quebranto que me causa ver esta Provincia aflixida y pedirme V. S. me interponga con su Mag.[d] que Dios guarde para que usando de su benignidad y clemencia y apreciando como es

justo la fidelidad y servicios grandes del Principado se consiga el fin que todos deseamos y para que en esto pueda entrar yo con mas inteligencia se servira V. S. de mandar se haga un memorial ajustado con la mayor brevedad que sea posible de los mayores agravios y mas considerables opresiones que esta tierra á recivido asegurandose que por todos los medios que juzgare mas eficaces procurarè que se logre el desseo con que acudo al servicio de V. S. = Y el primer paso que dí en la materia fue escrivir a su Mag.d suplicandole sé sirviese de oyrnos con la benignidad que suele a vasallos reconocidos representandole juntamente los servicios y travajos desta Provincia y haviendo dado felizmente este principio pues su Mag.d fue servido responderme que nos estava esperando con los brazos abiertos di a V. S. a 27 de Octubre el papel que se sigue =

A 13 deste despache en diligencia a su Mag.d representandole con toda verdad y claridad el estado en que se halla esta Provincia. A 17 deste llego alla el correo y a 21 á sido servido responderme la carta que va con este papel para que VS. la vea y entienda quan amoroso Padre es de todos pues siendo la primera luz que a tenido segun me advierten Ministros de todo credito del verdadero estado de la Provincia la noticia que yo he dado, o, sea porque nadie havia hablado con tanta resolucion, o, porque nadie aya sido tan favorezida como yo nos esta esperando con los braços abiertos para recivirnos en su gracia y a mi me encarga que obre en este caso con el celo que devo a su servicio para que se disponga el acomodamiento destas materias y V. S. sabe la fineza con que he acudido a esta Ciudad disponiendome á servir el Principado en esta ocasion por todos los medios posibles sin otro fin que el dessear gose la felicidad que por tantos siglos á gozado en la obediencia de sus Principes. Oy se abre camino para asegurar negocio tan importante al bien comun de todos y el particular de cada uno pues la guerra es castigo de la yra de Dios que no perdona a ninguno. V. S. goce de la ocasion y logre la piedad con que el Rey Nuestro s.or Dios le g.de nos espera, aconsejandose con el amor que oy tienen a su Mag.d y han tenido siempre los Catalanes a sus ser.mos Reyes. Yo no he propuesto medios al Rey por ser accion reservada a la prudencia de V. S. y al amor con que ha de obrar en su servicio, si bien de mi parte me ofrezco a representarlos a su Mag.d y a facilitarlos siempre con muy sana in-

tencion para que no halle embaraço su real animo en la largueza con que ha de hazer merced al Principado a que espero que han de ayudarme mucho V. S. pues asi en el modo como en lo mismo que le suplicaren sabran como siempre hazerse dignos de su gracia.=

Solicite la respuesta con papel que escrivi a los *10* de Noviembre a los s.[res] Diputado eclesiastico y Conseller en cap pasado cuyas palabras son estas=

Ninguna cosa puede importar tanto al asiento destas materias como llegar a entender su Mag.[d] que es lo que el Principado pide porque hasta oy ya dicho su Mag.[d] que espera lo que por nuestra parte hemos de suplicarle y como á esto se sigue en primer lugar que le supliquemos, he detenido un correo que á tres, o, quatro dias que queria despachar esperando la respuesta del papel que di por dar tan gran paso en la conveniencia destos negocios como seria llegar luego a entender en que esta la dificultad del ajustamiento en el qual procurare yo que luzga el desseo con que siempre he servido y servire à este Principado en ocasion tan grande. V. m. me avise si esta tarde, o, mañana se puede esperar resolucion en la respuesta que se me ha de hazer que pues he detenido estos dias el Correo le detendre uno mas solo por caminar este primer paso que tanto ha de facilitar lo mas que en adelante huviere de tratarse.

Yo siempre espere, o, que V. S. me propondria los medios, o, que nombrarian personas con quien conferirlos pero a V. S. le parecio mas conveniente el responderme que saliesen primero los soldados de Cataluña y de los Condados y se disgregase el exercito que se juntava en las fronteras de Aragon y Valencia que lo demas con facilidad se ajustaria. Representelo a su Mag.[d] y por su respuesta y la de Ministros muy grandes que me declaran su real voluntad entendí como havia reparado en tomar resolucion sobre un punto solo dexando toda la materia indecisa y mas quando estava rota la guerra con Francia y tenia su Mag.[d] gente en Rosellon para abrigo de aquellas fortalezas y que faltando de todo punto no podian defenderse y así a 19 de Noviembre di a V. S. un papel que decia=

Su Mag.[d] Dios le guarde ha sido servido responder a mi carta de 29 del passado y aunque su clemencia no excluye la propuesta que he hecho de sacar los execercitos de Cataluña pero importaria saver que hara esta Provincia en caso que los

saque. Y asi suplico a V. S. me diga lo que se le ofrece sobre este punto de mayor conbeniencia nuestra para que representandoselo yo al Rey nuestro s.^{or} y viendo su Mag.^{d} questa Provincia queda con la seguridad que importa pueda ser mi instancia mas viva y con mas facilidad se alcançe lo mismo que V. S. dessea. Tambien me manda su Mag.^{d} diga a V. S. como á resuelto dexar espirar las Cortes conbocadas para Lerida en cumplimiento de lo que aca se ha pretendido que no se pueden tener Cortes haviendo exercito en Cataluña y que su Mag.^{d} desea guardar esta y todas las costumbres Constituciones y privilegios al Principado con muy puntual observancia. Y su Mag.^{d} se sirve embiarme a mis hijos el Marques de Pobar y Antonio para que me asistan y por demostracion de su empeño al mayor bien del Principado de que me ha parecido que devia dar quenta a V. S. Y con ser tan diferente el estado de las cosas del tiempo en que me llamo V. S. à este pues entonces tan facilmente entendí su intencion y en este no se ha servido V. S. de darmela à entender con la certeza que convenia para que sobre ella se resolviese su Mag.^{d} ha sido mi desseo siempre uno en servir a V. S. y he dicho a muchos para que se publicase y aun a las mismas personas que me venían a dar los papeles de respuesta que hablasemos y pidiesemos lo que mejor nos esta no reparando en que fuese mucho que yo me sentia con animo de alcançar mucho de la magnanimidad del Rey que Dios guarde y que no dudasen de la seguridad en su cumplimiento que yo me daria a mi mesma en rehenes y a mis hijos y entregaria la posesion de cualquiera de los estados de Cataluña como no fuese el Ducado de Cardona para que entendiesen la verdad que tratava y quan infaliblemente se cumpliria lo que yo ofreciese =

Respondiome V. S. insistiendo en lo mismo que havia dicho al principio, no dexe de avissar a su Mag.^{d} desta respuesta aunque no puedo negar que la quisiera mas particular con declaracion de los puntos que V. S. entendia le estava bien que El Rey nos concediese y porque mi intento es tratar verdad y hablar con el corazon en la mano, no disimulare como entend de algunos que no se me havia respondido con mas individuacion en el caso por dos razones. La primera porque mi papel no hablava con claridad, Yo pienso que V. S. creera facilmente que entendí hablar muy claro y quando mis palabras tuvieran

alguna escuridad facilmente se podía salir della pues me hallava en este lugar y siempre que V. S. quisiera pudiera pedir, o, por papel, o, por medio de persona mayor declaracion en lo que havia dicho.

La segunda que si proponia V. S. lo que deseava alcançar para el ajuste destas cosas los auxiliares no entrarian, Y aunque V. S. acertara mejor el punto de la conbeniencia en sus mismas cosas como tan interesada en ellas no puedo escusarme de decir a V. S. que a *30.* de Octubre en las condiciones de la Capitulacion que se ajusto con franceses expresamente se dize que se aya de bolver la gente auxiliar que huviere entrado en ajustandose V. S. con su Mag.[d] en que ven los franceses el justo desseo de V. S. de permanecer en la obediencia de su Mag.[d] y en su gracia y que para conseguirse es forçoso que se trate y no por eso dexaron de concluyr las capitulaciones del socorro y empeñarse en darle sin poderse escusar de ponerlo con todo efeto en execucion aunque se tratase de composicion con el Rey sino es retroçediendo de lo que havian prometido. Y no es creyble que quisiesen faltar a su palabra en lo primero que ofrecian y que trayendolos su interes y teniendole tan grande en hazer esta Provincia inreconciliable con el Rey nuestro s.[or] reparasen en venir á procurarlo por ninguna razon y menos por aquellas que V. S. con claridad les havia dicho y ellos havian admitido.

Despues ohí que la resolucion mas aplaudida era que no se tratase de concierto sino con las armas en las manos y que hasta formar el exercito con ayuda de franceses no se havia de hablar en las condiciones del. Yo confieso que lo sentí mucho por entender que por este camino se iba haziendo mas dificultoso el acomodamiento destas cosas pues no era creible que si la Provincia queria capitular con un exercito formado quisiese el Rey deshazer los suyos y sacar el que tiene en Rosellon y constituyrse tan desigual en el poder cosa que entre Principes iguales no se pide y mas haviendo de quedar pendiente el trato y dudoso el fin que havia de tener el concierto a que se añadia una circunstancia muy considerable que era la entrada de los franceses enemigos tan declarados de la Corona de España y nuestros pues la mayor reputacion que hemos adquirido es haverlos vencido siempre y que obrarian entrados aqui como enemigos de su Mag.[d] y nuestros y nunca con desseo de nuestro bien y aunque se mostravan muy cariñosos y blandos no dexare

de decir a V. S. lo que advirtio el Duque de Saboya Carlos Emanuel a su hijo Vitorio (si bien no se aprovecho del consejo de su Padre) dixole que temiese mas los alagos de los franceses que las bravatas de los españoles. Y asi viendo ya los daños desta Provincia tan inescusables dessee buscar medio como detener el exercito del Marques de los Velez que se havia levantado de sus quarteles para entrar y espere que remediandose la entrada de los franceses detendria sin duda al Marques y asi propuse a los s.^res^ Conselleres passados que importava que el Consejo de ciento me oyese y a *4* de Noviembre lo pedi con el papel que se sigue,

A noche ya tarde recivi un Correo del Rey Nuestro s.^or^ sobre materia de tanta importancia que desseo hablar a V. S. y a todo el Consejo de ciento, no es mi intencion hacer novedades ni que se haga mas de lo que convenga que pues he venido de Cardona a este lugar solo por servir a V. S. se puede bien creer que de parte de mi voluntad no puede ofrecerse dificultad alguna que no atropelle por alcançar el beneficio publico desta Ciudad. Si V. S. no hallare inconveniente en lo que pido recivire mucha merced en que se haga y quando se halle me conformare con su parezer de V. S. advirtiendo que mi intento es solamente hablar a todos en esta ocasion que tan apurada es pues a todos importa y asi supplico a V. S. que se disponga el que yo hable a esos s.^res^ del Consejo de ciento y sea en la forma que a V. S. le pareciere que conviene.

En la misma conformidad dixe a los s.^res^ Diputados que desseava hablarles y aunque sus señorias disponian el modo viendo que la Ciudad no le dava suspendí mi resolucion pues no tomandose en entrambas casas no podia conseguir la detencion del s.^r^ Marques de los Velez que era todo mi deseo y tambien juzgue que si lo mas facil (pues sin duda lo es mas el oyr que el responder con determinacion a lo que se ha ohido) no se conseguia, menos se conseguiria lo que tiene mas dificultad y dexe de ponerlo en un papel como me pedian los s.^res^ Conselleres por tener experiencia que el papel no tiene replica ni es posible con el declararse cumplidamente.

Ultimamente haviendose publicado por el lugar que el exercito del Marques de los Velez havia pasado el Coll de Balaguer ya que no pude impedir su entrada dessee que fuese con el menor estrago que puede ser y sin perder de vista el tra-

tado de la paz (el qual en ningun tiempo he de dexar de procurar) embie a V. S. en 12 deste el papel siguiente,

Ningun medio de quantos he entendido que podian aprovechar al beneficio desta Ciudad y Principado he dexado de intentar en Madrid ni aqui y asi quando vi la resolucion tomada de que entrase el Marques de los Velez dessee hablar a V. S. para procurar detenerle. Ayer llegaron Pedro y Antonio mis hijos para asistirme en conformidad de lo que tengo dicho a V. S. y desseando que ellos y yo nos empleasemos en servir a V. S. y he savido las nuevas que corren por el lugar y como ha pasado el exercito el coll de Balaguer, quiebrame el corazon ver tan adelante estas desdichas y yo en ningun estado de los que pueden tener estas cosas he de dexar de obrar quanto pudiere por el bien de todos sin reparar en riezgos de mi casa ni de mis hijos y llevada deste desseo ofrezco al servicio de V. S. a Antonio para que vaya y procure en mi nombre hazer quanto pueda con el s.r Marques para que se escuse el derramar sangre antes se ajusten estas materias con medios suabes y bolviendo V. S. los ojos a su misma conbeniencia vayame diciendo lo que huviere pensado que le esta bien que yo prometo a V. S. hazer el ultimo esfuerço para que la Ciudad y Principado goçe de su quietud como desseamos.

No le ha parecido a V. S. que este ofrecimiento executado pudiese importar a su servicio. Yo solo desseo que V. S. conozca quan entrañable es mi voluntad a su mayor bien y que crea de mi que nunca faltare á procurarle tanto mas quando el aprieto de las materias tiene el estado de necesidad que se vee para que el aplicable remedio que huvieren de tener no se retarde y esto lo digo muy claro y lo hare bueno con las obras. Solo siento que se ayan perdido tres meses de tiempo sin probar V. S. a decir lo que dessea y experimentar si lo alcançaria de su Mag.d por mi medio como yo lo he esperado y creo de verdad que se huviera ajustado. El poder que yo tengo de su Mag.d para esto la experiencia le enseñara siempre que V. S. quisiere hazerla, aunque materias tan graves obligan a quien las trata a no darlas ultima conclusion sin consentimiento del principal interesado y mas quando es un tan gran Monarca como el Rey nuestro s.or con quien el reconocimiento y el respeto nunca hecha á perder los negocios antes los facilita y asegura.

El lunes vispera de Navidad amanecieron con el dia muchas

turbaciones y despues de haver buelto de casa la Ciudad escrivi a V. S. y a los s.[res] Diputados el papel que se sigue =

Esta mañana en oyendo las campanas de rebato embie a Don Diego de Vilanova a V. S. para que en mi nombre y el de mis hijos les dixese que si se ofrecia en que pudiesemos servir a la Ciudad acudiriamos a todo lo que importase, despues à venido el Conseller quinto con acompañamiento a hazerme merced a mi casa y a decirme que en la de la Ciudad quedavan aguardandome y que venia á acompañarme, he ido luego alla con mucho desseo de emplearme en lo que fuese en mayor bien desta Ciudad como lo procurare en todas ocasiones y de la misma suerte en las que V. S. entendiere que puedo servirle acudiendo con mucha voluntad à procurar el mayor bien del Principado, dire a V. S. lo mismo que he dicho a las personas que estavan en casa la Ciudad porque mi afecto al servicio de V. S. igualmente me lleva a solicitarle en una casa y en otra.

Ya V. S. à visto que à tres meses que estoy en este lugar procurando la paz y pidiendo que por parte de V. S. y de los Diputados me dixesen que era lo que querian porque si no se lo que V. S. entiende que le esta bien y que quiere como lo he de ajustar con su Mag.[d] Y nadie dude de que el desseo del Rey es de que se viva en paz y con quietud en esta Ciudad y que su real animo esta con disposicion de hazernos merced. Solo me pesa que por no haverlo querido provar se nos ayan entrado las desdichas tan adentro de nuestras casas que no desconfiava yo de escusarlas, mas al fin aunque se aya mudado tanto el estado de las cosas no desconfio del ajuste dellas, y asi digo que lo procurare con todas veras. V. S. me diga que se le ofrece de su mayor conbeniencia con la brevedad que esta materia pide porque si las nuevas que ay del exercito son verdaderas nos faltarà muy apriesa el tiempo para esperar mas que en la misericordia del Rey.

Experimentaronse muchos desastres en lo restante de aquel dia y aconsejandome con la prebencion que devia hazer para mi seguridad y de mis hijos escriví ayer *25* deste el papel siguiente a ambas casas =

V. SS. se sirvieron de pedirme viniera à esta Ciudad a ser medio con su Mag.[d] para que nos hiciera la merced que siempre le havemos merecido. Viendo oy por la respuesta que me han trahido de parte de V. SS. que no hallan forma para que

se consiga la paz que tanto deseo con la çeleridad que juzgo necesita el tener el exercito segun dicen ya en Tarragona me ha parecido suplicar a V. SS. tengan por bien de mi vuelta a mi casa porque ademas de haver cessado la causa de mi estada aqui, lo inquieto que esta el lugar me obliga à dessear mi retiro, y quando a V. SS. les parezca podemos yo y mis hijos ser de algun util a su servicio pues estamos debajo de su salbaguarda se sirvan decirme los medios que ay para que estemos mas seguros.

Y como no çesan los peligros antes creze cada dia mas el riezgo y lo aventurada que esta aqui mi persona sin que deste sobre salto tan continuado se le siga conbeniencia alguna a la Ciudad ni al Principado que en caso que le importara para su mayor beneficio no me negara a aventurarlo todo, he resuelto suplicar a V. S. que se me de permision y seguridad para bolverme a Cardona que alli en qualquier tiempo me hallara V. S. muy desseosa de servirle y de solicitar el bien desta Provincia. Y pues ya se ha disgregado la Junta de los braços y a la Diputacion, Consejo de Ciento y Ciudad no se les ofreze que tratar conmigo que era el fin que me havia trahido a este lugar me bolvere a mi rincon con mis hijos à passar alli los travajos de la guerra que para tantos dias se nos disponen, o, a que buelva la ocasion en que entendiere V. S. que puedo servirle que con igual fineza acudire a cumplir siempre esta obligacion.

APÈNDIX XXVIII.

(Concell de Cent de 8 de Janer, any 1641.)

«Convocat y congregat lo savi Concell de Cent Jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada se digue que fora de Concell hi havía una enbaxada de part dels s.ˢ Deputats per al present Concell la qual la reportaren lo d.ʳ fra Rafel Domenech Almoyner de Ripoll, Don Joachim Margarit y de Reguer y mossen Joseph Ximenis Ciuteda los quals obtinguda licentia entraren en Concell y assentats en son degut lloch se alsaren y explicada aquella donaren un paper contenint en effecte dita embaxada lo qual paper, o, enbaxada juntament ab la carta del s.ʳ conseller ters, de Don Joseph Sacosta y de altres mentio-

nada en dita enbaxada foren legits per lo Secretari al dit Concell y son del tenor seguent:

✠

«Molt Ill.e s.r

Reportada per lo dr. fra Rafel Domenech Almoyner de Ripoll, don Joachym de Raguer y Margarit y mossen Joseph Ximenis ciuteda.

Lo D.r fra Raphel Domenech almoyner del monastir de nostra senyora de Ripoll vingue lo dia de air de la vila de Martorell hahont havia estat en companyia de don Joseph Çacosta pera fer relacio del estat del exercit que se ha juntat en dita Vila. Despres a vuy a la matinada han rebut los Deputats del General de Cathalunya una carta ques llegira a v. s. que anava tambe als molt Ill.es S.rs Concellers ab que se dona avis de la retirada dels auxiliars: dits Deputats en lo matex punt han començat a fer totas las diligencias possibles pera disposar la defença del Principat y en particular pera muntar cavalleria y ja en aquest punt tenen previnguts molts cavalls y confiança que promptament tindran tots los que hauran menester pera fer cara al enemich. Donan raho de tot a v. s. a qui suplican sian servits manarse informar del sobredit fra Miquel (Rafel) Domenech del estat del exercit y obrar en conformitat de dits Deputats lo quels aparexera mes convenient per defença del Principat y seguretat de aquesta Ciutat que dits Deputats noy faltaran fins a perdrer las vidas.»

✠

«Molt Ill.e s.r

En ocasions com aquestes deuen les persones querdes confiar del favor divino, y mes nosaltres que deffensam sa causa y axi s.r noy ha sino bon animo que en temps de fortuna se deu mostrar lo valor.

Aci tenim entes que Spernan ab tot lo exercit auxiliar cavalleria y infanteria, despres de haver fetes demonstracions de voler pelear y ma[r]xava ja avent fet fer alotjaments en s.t Andreu inpensadament ha pres lo cami de S.t Cugat del Valles, indicis serts de anarsen a França y dexarnos. Lo sert es ques obra de nostre senyor que vol notificar mes son poder donantnos la ma apretantnos primer y posantnos en los conflictes mes apurats que pugan ser. Un poch antes de saber esta nova de la retirada del frances havem tingut avis que lo enemich marxava per la montanya, dret al coll entre Corbera y lo Lladoner dit lo Portell

que ve a caurer sobre s.[t] Vicens que al saber la nova a donat poch cuydado tenint al frances; pero despres de sabuda la retirada nos la dona molt gran fins a saber altro avis que procurarem saberlo y lo sargento major Tort ab doscents homens es anat enves aquelles parts quel descobrira si per alli va passant ab lo gros. Aci restarem ab cuydado de la deffensa y conforme vorem obrarem nos mora ningu de aquest puesto que no sie arribant a pelear y forsats del enemich, o tenint orde de V. S. de altra cosa y si unes espies que havem llansades tornen y asseguran de que lo enemich no te mes gros del que tenim informacio V. S. crega y estiga de bon animo que los que restam procurarem anarlo a trobar. Ab tota diligencia nos avisara V. S. la cantitat de mosquets piques arcabussos y flascos pot envihar-nos per tot dema y de par dema a mig die y los que despres cada die podem fer compte, y sobre tot inporta que V. S. amostre valor y se publique animo y procuren ab molta diligencia y cordura de conexer ab esta ocasio los animos danyats que de regonexerlos nos pot ser la salvacio donantli ab tota diligencia y rigor lo remey. Aci se ha determinat sens aguardar consulta de aqui vent lo perill y mals indicis de poca confiança dels de Spareguera de retirar en lo punt la plata y thesor de Monserrat en part segura y pera, ab axo enviharem en lo punt is retirara aqui en Barcelona o ahont mes aproposit aparexera del que V. S. donara avis. V. S. procure ab tota diligencia pendrer tots los çavalls que trobe quels montarem en lo punt ab almugavers que sols hi haja cavalls no faltaran soldats y prou millors quels francesos, apres se pagaran los cavalls, la companyia dels mercaders necessita esplorarlos la voluntat y si es de pelear enviarlos luego aci y sino desmontarlos y pujaremhi almugavers, o altres a qui V. S. parega. En la taula de la Ciutat de Gerona hi ha sent mil scuts que pot V. S. valerse dells mentre se bat moneda de la plata, la qual deu ja V. S. resoldres pendrer de iglesias y particulars y sobre tot bon animo y valor y confiançes de que Deu nos ha de donar victoria y V. S. nos avise de son gust que de aci avisarem lo que se anira innovant y obrant y las fortificacions no pararan ans be aniran ab major diligencia.

Deu a V. S. g.[e] en Martorell y Janer als 7 de *1641*.

Si be a V. S. no se li deu donar consell ab tot aqui nos apar advertirlo lo que aqui avem tingut y resolt y es que deu V. S.

en lo punt resolrer de avisar per lo cami ahont va lo exercit auxiliar retirantse que sels fassa bon passatje y agassajo tant, o mes que la vinguda y un correu a Spenan a tota diligencia dientli que si lo dexarnos es per regonexernos lo valor que tenim se li agraex molt y estimam la honra fa tant deguda a nostra nacio: pero si se retira pensant que faltantnos sa persona y excercit ha de desmajar nostron valor que esta molt enganat perque es tant que altros infortunios majors ni major poder que Espanya basta pera desmajarlo y tras aço deu V. S. ab tota diligencia despachar al Rey de França quexantse del engany de Spenan y desengana[n]tlo que per part de la provincia noy ha falta ninguna al promes y capitulat Y tras tot aço V. S. per tota Cathalunya alse sometent general repartint la gent en Lanpurda, Lleyda y estas parts.

Ab los sometents generals pot V. S. manar que tots los cavalls de Cathalunya vinguen a Barcelona y a mes de aquestes ordes envihar V. S. capitans de Cavalls, que ab aço crega V. S. que tindrem sobrats cavalls pera ques vulla. La artilleria ques era treta pera campaya se ha resolt se retire en Barcelona ys tinga a punt pera quant sera menester.

b. l. m. de v. s.

Rossell conseller ters coronell.

Joseph S.t Climent y de Corbera.
Rafel Cervera y de Armengol.
Miquel Ramon.
Joseph Molins.
Balthazar Carçer.
Don Phederich Desbosch y de Guimera.
Jasinto Sala.
Don Josep de Çacosta.
Francesch Molis Conceller de Vich.
Don Anton Meca y de Ivorra.
Don Hieronym de Agullo y Pinos.
Jaume Brunet y Puig Sargento major.
Don Garau de Alamany.

La artilleria sera millor que reste en Rubí perque si acas conve podem valernos della ab facilitat en qualsevol cas y restara segura y en fins a tenir avis del gust de V. S. que nos moga de S.t Feliu.»

«... E lo dit Concell feu la deliberacio seguent. = Que los s.s Consellers y 24.na de guerra en conformitat dels s.s Deputats obren los effectes que convindran en raho dels papers legits al

present Concell, y que la Ciutat envie promptament totes les armes, cavalls, y demes coses que pugue en raho de les que demanen lo s.r conseller ters coronel y demes cabos nomenats en la carta per ells scrita als s.s Deputats y Consellers a 7. del corrent legida al present Concell responent à aquella com millor aparexera convenir com dit concell axi ho delibera y que los s.s consellers y 24.na de guerra tinguen facultat y potestat com lo present concell la done a dita Junta de poder llevar y mudar officials de guerra y guardes y castigar los que convindra *etiam jure belli* com millor aparexera convenir...»

(*Deliberacions*, any 1641, fols. 58 g.t a 63.)

APÈNDIX XXIX

✠

Molt Ill.re S.r

N.º 1.

Reportada a 17 de Janer *1641* per fra Miquel Salavardenya Abat de st. Miquel de Cuxa, Narcis Ramon March donsell y Joseph Ximenis Ciuteda.

1. Los Deputats del General de Cathalunya donan avis a V. S. de la resolucio que lo die de ayr se prengue en los brassos Generals, com veura V. S. ab la copia ques llegira, haventho antes conferit ab diversas iuntas, y personas nomenadas per V. S. y aquellas feta relacio en la vintyquatrena de guerra. Supplicam a V. S. sia servit en conformitat della, obrar en las cosas corrents, lo que aparexera de major benefici per la conservacio de la Provincia y sa deffensa.

Tambe se llegiran a V. S. las cartas que lo die de ayr reberem de don Joseph Biure y Margarit, y don Jayme de Erill, y altras de la vall de Aran.

2. Y per quant v. s. ab deliberatio de 5. del corrent fonch servit fer marce a dits Deputats de emprestarlos sinquanta milia lliures pera poder acudir als gastos de la guerra y deslibera que aquelles se pagassen o, retinguessen en la taula o, banch del diner que aniría entrant en compte del general la qual deliberatio a be que sie justa empero los gastos de la guerra son tant grans y la ocasio es tant apretada com se dexa concíderar que obliga a dits Deputats suplicar a v. s. com suplican sie servit deliberar que no sels fassa retensio alguna del diner quels ha entrat ni del que los entrara per avant ans be ferlos marce de emprestarlos vint mil lliures offerint a v. s. dits Deputats que lo

mes prest quels sera possible acudiran a la satisfactio del que deuen a V. S.

✠

Molt Ill.re S.r

Propositio dels brassos tinguts a 16. de Janer *1641*

N.º 2.

Lo s.r de Plesis Besançon ha fet ostensio dels poders que lo Rey christianissim li ha donats en orde a la assistentia que desija fer á esta Provincia per sa conservatio, en los quals entre altres capitols li donà poder sa Mag.t christianissima per admetrerla de baix sa protectio ab que reduesca son govern a forma de republica ab los pactes y conditions que entre la Provincia y sa Mag.t christianissima se aiustaran y ha demanat juntament que aquesta intentio de son Rey se propose a V. S. com ho fem perque V. S. sobre aquest fet aconsellarnos lo que li aparexera mes convenient per nostra conservatio, y establiment del bon govern de aquestos Principat y Comtats.

Una persona religiosa y de vida exemplar nos ha dit que pera que nostre s.r se apiade de nosaltres y nos done prosperos successos sia molt convenient que lo Principat prometes casar cada any á gastos del general dotse donzelles quatre de cada hospital que ab axo tenia per cert nos faria merce Deu n.re s.r de donarlos la pau y quietut desijada: representam ho a V. S. pera que nos aconselle lo fahedor.

✠

Resolutio presa en dits Brassos.

N.º 3.

Que se accepte la protectio y que de tot lo ques tractara en la Trenta sisena en raho dels pactes sen done raho als brassos y savi Consell de Cent. Supplicant als s.rs Consellers sien servits juntarlo pera dema demati y que dema a la tarda se junten los presents brassos supposat que la trenta sisena veje primer los poders del s.r de Plaisis pera poderne dar raho als presents brassos: y en lo que te respecte a la collocatio de las dotse donselles ques fassa com esta proposat ab que ditas dotse donselles se traguen per extractio posanthi tota sort de donselles de dotse anys en amunt y que exides una vegada no pugan tornar exir ni posarse mes en sort.

APÈNDIX XXX.

✠

S. M.d (Dios le guarde) me a ymbiado con sus Reales Armas a esta provincia, a la pasificassion della y poner en autoridad y respeto la justicia, y aunque generalmente con sus procedimientos, a ocassionado su yndignacion y rigores usando de la clemencia de Padre, me a ordenado admitir a su gracia, todos los que cumpliendo con la obligazion de Vasallos, binieren a prestarle la obediencia, conque se conoce que su Real voluntad no es quitarles las vidas y haciendas ni alterar sus fueros y constituciones como algunos malyntencionados y desesperados an publicado ynduciendo a todos a que concurran en su desesperacion, librando su seguridad en la perdicion de los demas, lo qual siente S. M.d muy vivamente, y que se priven de los efectos de su clemençia que desea usar su Real animo como V. S. lo vera por la carta de S. M.d que con esta le remito y no lo e podido haçer antes por los acçidentes subçedidos en esta provinçia, y bien lo an experimentado las Universidades por donde este exercito a pasado, pues solo se a usado de rigor con las que contrabiniendo a las leyes de la obediencia, que deven a su Rey y s.r natural, se an resistido hasta el ultimo trançe, aviendome ocassionado grande dolor, no haver podido excusar todos los daños que causa un exercito, en las partes donde llega, y a los que voluntariamente han querido gozar de la clemencia de S. M.d en su Real nombre le[s] e admitido a su gracia y concedido salbaguardias para que esten con toda seguridad, y assimismo e dejado de castigar muchos que justamente lo merecian: y assi para que no se ygnore la justificassion y piedad con que S. M.d proçede y su Real yntençion me a parecido haçerla notoria à V. S. y asegurarle (como lo hago) que disponiendose a cumplir con su obligacion goçara de la clemençia de S. M.d y sentire mucho que estando en su mano ebitar los daños que le amenaçan de tan çerca no lo haga, exponiendose a experimentar los rigores de la Guerra, Abenturando el honor, vidas y haciendas de sus vezinos con tanto dolor de S. M.d y mio, que por christiano y natural deste principado, (de que tanto

me precio) deseo se excusse, y espero que V. S. con la atencion que pide negocio en que tanto le va, tomara la resolucion con la brevedad que conviene. Guarde Dios a V. S. muchos años. San Filiu *23* de Hen.° *1641*.

El Marques de los Velez.

✠

El Rey.

Amados y fieles nuestros. Aunque los exçesos que se han cometido en esa Provinçia han sido tales y de tal calidad que çircumstançias que justamente han soliçitado mi indignacion y la mas sebera y prompta demostraçion, lo que he deseado escusar nota en el castigo y que se conserbase el nonbre con que sienpre he estimado tanto essa Provinçia de muy fiel a mi serviçio me ha obligado a que aplicando los medios mas propios de mi clemençia que del rigor tan mereçido por vuestras culpas fuese entretiniendo el castigo para dar tienpo a que reconoçiendo los yerros fuese motibo para condonar a ellos con piadoso afecto ques el que holgare difundir en mis vasallos y mas interbiniendo el bien que he procurado sienpre a essa Provinçia. Los medios de mi beninidad han obrado contrario efeto creçiendo la falta de respeto a la justiçia con tan ynormes y abominables delitos que todo es escandalo y confussion y aunque el mayor castigo fuera no sacaros della con que brevemente experimentarais los daños a que os ha reduçido la desorden, la obligaçion de Padre y de Rey no me permite dejaros llegar a la ultima ruina sino que aunque sea a costa de exponer mi propia persona a la fatiga y travajo de tan largo viaje y gasto de tanta haçienda despues de la que se a consumido en vuestra defenssa por libraros de manos de françeses que desean vuesta perdiçion y aunque sea faltando a la asistençia de otras Provinçias que se hallan oy en grande riesgo y peligro ynbadidas de mis enemigos lo olvido todo solo por tratar de vuestro remedio y quietud sin mas fin de que la aya para que çesando la confussion que oy turba la paz publica se viva en raçon y como conbiene al serviçio de Dios y bien unibersal en que no solo debeis conoçer efectos de mi clemençia si no que anteponiendo vuestra conbeniençia a la de las otras Provinçias que se hallan neçesitadas de mi anparo y favor voy a sacaros de opression para que los sediçiosos y inquietos os dejen vivir con la libertad que es

justo y sin inpediros la administracion de las haçiendas y con la reçiproca correspondençia que requiere el trato humano y sin que hagan inpression las banas illussiones con que yntentan persuadir lo contrario los mal yntençionados que olvidados de su obligaçion natural maquinan con aparentes pretextos contra la fee publica y contra su propia obligaçion en la fidelidad esparçiendo banamente que quiero ronper vuestras constituçiones y privilexios siendo çierto que mi voluntad es conserbaros en ellos y que reduçiendose la justicia a respecto vivais en quietud y asi no pudiendo yo faltar a mi obligaçion y a lo que Dios tan estrechamente me tiene encomendado como el govierno y tranquillo estado de mis Reynos viendo que los medios que hasta aora se han ynterpuesto no han aprovechado, he mandado que entren mis Armas y con ellas el Marques de los Velez mi lugartheniente y cappitan General del Reyno de Aragon a poner en respeto exerçiçio autoridad y libertad la justiçia de ese principado violentada y auyentada por alguna gente ruin y sediçiosa que la tienen en el estado en que se vee haçiendo lo que la justiçia clemencia y buen govierno aconsejaren y para oponerme y rebatir a qualquiera que lo yntentare enbaraçar, y defender la parte sana de la justiçia eclesiasticos Nobleça y govierno que hai me han asistido en esta y en las demas ocasiones con su acostunbrada fidelidad haçiendo quanto fuere menester para conseguirlo y si lo fuere hasta poner mi propia persona a cavallo y aunque la forma en que se a proçedido en esa Provinçia no merecia favor tan particular ni demostraçion tan grande de mi amor como el que aora bereis, entendiendo el engaño que haveis padeçido con las persuasiones de la inquieta, lo que deseo no experimenteis los daños de la guerra sino que os mantengais en paz y en justicia me ha obligado a prebeniros para que pues estais a tienpo enmendeis vuestros yerros y no caigais en el ultimo con acto expresso de ynfedilidad oponiendo os a mis armas pues en tal casso yncurris en todas las penas de sediçion no pudiendose dejar de executar por el exemplo publico siendo çierto que hallando en vosotros el Marques de los Velez el rendimiento y reconoçimiento devido a la fidelidad que me deveis guardar lleva orden de admitiros en mi graçia y de no permitir padezcais ningun genero de hostilidad. Espero que cargando la consideraçion en los benefiçios que haveis reçivido de mi mano y en este ultimo tan extraordinario con amonesta-

çion tan singular en la nota que quedara en la posteridad de vuestra fidelidad si os arrojaredes al ultimo preçipiçio, os ajustareis a vuestra obligaçion en que consiste la conbeniençia de la conserbaçion de la Provinçia que es la que deseo por el bien de Vasallos que tanto se an preçiado por lo pasado de su lealtad y amor a mi serviçio. Data en Madrid a XIIIJ. de septienbre MDCXXXX.

Yo El Rey.

(Lloch del segell.)

P.^{us} de Villanueva Secretarius.

V.^{t} Vico R.

V.^{t} Magarola R. V.^{t} Bayetola R.

APÈNDIX XXXI. (1)

DOM IOAÕ per graça de Deus Rey de Portugal, è dos Algarues, da quem, è da alem, Mar, è Affrica Senhor de Guinè, è da conquista, nauegaçaõ, comerceo, de Ethiopia, Arabia, Persia, è India, &c. Faço saber a quantos esta minha carta patente de crença virem, que hauendome Deos nosso Senhor feito merce de me restituir a Coroa destes meus Reynos, per acclamaçaõ, è consentimento ge[ne]ral dos tres Estados da Nobreza, Ecclesiasticos, è Pouos delles, que por fallecimento do Senhor Rey Dom Henrrique meu thio vinhaõ e pertenciaõ de dereito à Serenissima Senhora Dona Catherina minha Auoo, que sancta Gloria aja, filha legitima do Serenissimo Senhor Iffante dom Duarte meu bisauò, Irmaõ ynteiro e legitimo, do ditto Senhor Rey Dom Henrrique, à qual Senhora Dona Catherina, minha Auò el Rey Dom Phellipe, Segundo de Castella, com armas è violencia, è outros meos injustos, hauia vsurpado estes dittos Reynos, è do mesmo modo lhe foraõ per força reteudos tè agora, e ao Serenissimo Senhor Duque Dom Theodosio meu Pay que Deus tèn è a my por o ditto Rey Dom Phellipe Segundo, è por seus filho, è neto Dom Phellipe Terceiro, è Dom Phellipe Quarto. E reconhecendo eu a obrigaçaõ natural que tenho de os conseruar, è sustentar, em sua liberdade, oprimida tanto tempo, das ynjustiças, vexaçoens, è molestias que padeceraõ, com o tiranico gouerno Castelhano, quebrantando-

(1) Es una fulla estampada que mida o'32 × o'43 metres.

lhes suas leis, foros, è liberdades, è carregandoos de tributos, è ymposiçoens ilicitas, è imcomportaueis; despois de aceitar, à restituiçaõ dos dittos Reynos, è haver sido em quinze dias deste presente mes de Dezembro, nesta Cidade de Lisboa publicamente, è na forma, è com as solemnidades costumadas jurado, apellidado, è obedecido por Rey, è Senhor delles, como tambem nas mais Cidades, Villas, è Lugares dos dittos Reynos, e cobrado as fortalezas que tinhaõ guarniçaõ de gente de guerra Castelhana. Resolui, è detreminey de com o fauor diuino deffender por armas, a posse Real actual è verdadeira, que delles tenho tomado, è inuocar para o effeito de taõ justificada empresa, à ajuda è assistencia de todos os Principes, Republicas, è Prouincias, è porque os naturaes do Principado de Catalunha, mouidos de seu conhecido valor, è obrigados de outras semelhantes tiranias, è vexaçoens èm deffensa de seus foros, è liberdades, tomaraõ tambem as armas, è com èllas se vaõ eximindo do pesado jugo que sobre sy tinhaõ. E èntre os Senhores Reys meus predecessores, è os Reys naturaes da Coroa de Aragaõ, ouue sempre grande, è èstreita aliança de parentesco, è amizade, è me saõ presentes as razões della, è as que ha para eu ajudar ao ditto Principado de Catalunha, na èxecuçaõ doque tem èmprendido por sua liberdade, è esperar que agora, lograraõ à occasiaõ que com aminha restituiçaõ a esta Coroa, lhes sobre veo demais facilmente, o conseguirem, me pareceo ènuiar ao ditto Principado a Dom Inacio Mascarenhas meu muito prezado sobrinho, de quem por odiuido de sangue que comigo tem, è por ser pessoa Ecclesiastica, è de particular satisfaçaõ minha, confio que saberà representar ao ditto Principado, è Deputados delle èm comum, è èm particular a nobreza, Ecclesiasticos, è Pouos, o animo è deliberaçaõ com que èstou de èmpregar todas minhas forças èm lhes assistir è dar a maõ, èo que importa obrarse por sua parte, para que confirmem, è estabeleçaõ, com segurança, o que tem emprendido. Ao qual Dom Inacio Mascarenhas constituyo meo certo Comissario, è ènuiado, è rogo, è èncomendo muito aos Estados de nobreza, Ecclesiasticos, è Pouos, do ditto Principado de Catalunha, Deputados, è particulares delle, que a tudo, o que de minha parte, disser, è propuzer se dè ynteiro credito, è prometo, è me obrigo debaixo de minha palaura, è fee Real, de comprir, e manter, tudo aquillo que élle ém meu nome capitular, assentar, é offere-

cer, de qualquer sorte é condiçaõ que seja, è de o confirmar, capitular, é assentar de nouo, na forma que se tiuer por mais valedoura, é conueniente. E por firmeza de tudo lhe mandey dar esta carta patente de crença por my assinada, é sellada com o sello Real de minhas armas. Dada na minha Cidade de Lisboa, aos 19. dias do mes de Dezembro. Feliciano de Arredondo a fez, anno do Nascimento de nosso Senhor Iesu Christo, de mil seiscentos é quarenta. E eu Francisco de Lucena do Conselho de sua Magestade, E seu Secretario do Estado a fiz Escreuer.

Loc. Si- ✠ gil. EL REY.

CARTA DE CRENÇA QUE V. MAGESTADE MANDA DAR A DOM INACIO MASCARENHAS.

APÈNDIX XXXII.

Concell de Cent. — Justitia.

«Die XVIIII. mensis Martii = Anno M.DC.XXXXI.

Convocat y congregat lo savi Concell de Cent Jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo s.r Conseller en Cap en veu sua y de voluntat dels demes senyors Consellers sos companys explicà y referí al dit Concell com en exequutio de la deliberatio feta per lo savi Concell de Cent à 13. del corrent an nomenat setse persones de tots staments juntament ab les quals se son juntats algunas vegades y an fet un paper en orde a la justitia lo qual dits S.s Consellers lo donaren per propositio y fonch legit per lo Secretari en dit Concell y es del tenor seguent.

«Molt Ill.e S.r

Paper minutat per la Junta de Justitia.

Los Senyors Consellers en exequutio de la deliberatio per V. S. feta à 13 del corrent en orde a remirar los apuntaments que per materia de Justitia foren legits en lo savi Concell de Cent aquell die tingut, ajustar, o, llevar de aquells lo que apareguès mes convenir, anomenaren setse persones de dit Concell ab igual numero de staments les quals ab sa s.a an tingut les juntes convenients a la materia a les quals se son legits y premeditats dits apuntaments y llargament discorregut sobre la censura de cada hu dells: ajustant y llevant als que ha paregut

convenir com son lo Capitol tercer en respecte de micer Nadal de Prat y en lo Capitol quint en orde ahont an de esser judicats los militars y gaudints de Privilegi militar en les causes criminals, Y en lo Capitol sise en raho de les causes dels Collegis y Confraries desta Ciutat (com los demes capitols aja aparegut estaven ben disposats) los quals y los ja corregits y la censura sobre cada hu dells feta manarà V. S. hoir que son del tenor seguent.

1.° Que la forma de la Administratio de la justitia dins la present Ciutat de Barcelona y sa Vegueria ampla se ha de distribuyr principalment en dos tribunals ço es lo de la Cort del veguer y de la Cort del Balle.

Apar à la Junta que aquest Cap.[1] esta be.

2.° Que en la Cort del veguer apar se podrà administrar la justitia ab dos officials majors ço es Veguer y sotsveguer ab sos capdeguaytes y Porters elegidors per los senyors Consellers, sino es hu dels Capdeguaytes que acostuman de anomenar lo Veguer y lo Balle, que se extrau de Bossa, ab facultat que puga dit Veguer anomenar los officials per la Veguería en la forma que ha acostumat.

Apar a la Junta que aquest Capitol esta be.

3.° Attenent y considerant que en dita Cort del Veguer se hauran de originar, comensar, y aportar regularment totes les causas aixi criminals, com civils dels ciutadans y tantbe de molts altres de la Veguería, y demes lochs de Cathalunya y que lo sols Prior ha de entendrer en dites causes y tantbe en las de la cort del Balle y que no es possible que tot sol puga acudir à totes estas obligations, apar se podria fer nominatio de quatre Consellers a mes dels dos que vuy son en la cort de dit Veguer (lo hu dels quals apar es just ocupe la Mag.[ch] micer Nadal de Prat attes se li lleve lo offici de Jutge de Reclams y de Auditor de la taula dels testaments, com abaix se dirà) de tal manera que fossen lo Prior y sis consellers compres ab ells dit misser Nadal de Prat y los restants anomenadors per los S.[s] Consellers, persones graves y de les parts ques requereixen, y que aquestos sis consellers ab lo Prior fassen tots los Processos y causes tant civils com criminals, com tantbe las de Reclams y manament de deu dies, y altres que tocaven y feya lo Jutge de Reclams unint lo exercisci de dit offici al dit Prior y sis consellers distribuint aquelles per torn y ab igualtat entre

lo dit Prior y sis consellers, los quals ajan de assistir al dit Prior en la dispiditio de les causas verbals, les quals dit Prior haje de tenir en la Cort ab dits Consellers, y no en altra part, y que los salaris de totes les dites causes, provisions, y sententies, y altres qualsevol ques guanyaran y rebran en dita Cort, tingue y reba lo scriva major, portant un llibre apart del que rebrà y cobrarà dels dits salaris, y aquells que excediran de quoranta sous se depositen en la taula de la present Ciutat y despres cada fi de mes los dits salaris de les causas y Provisions que estaran ja fetes y hauran procehit del verbal y altres treballs se dividescan entre dit Prior y sis consellers en la forma que se acostumave fer entre los Doctors de la Real Audiencia. Declarant empero, que les causes vuy vertents en dita Cort en les quals se haje assignat a sententia y pagat lo salari se hajen de decidir per los mateixos Prior, Consellers, o setmaners a qui foren comesas, y tenen ja rebut lo salari, fentlos si menestar serà lo Veguer nova commissio, y dels dits sis Consellers lo hu dells exercesca lo offici de Advocat fiscal, y que les commissions de les causes y decretations se fassen per lo Scriva major de dita Cort, lo qual tindrà attendentia à ferles per torn y ab igualtat, y en esta forma se podra escusar la nominatio de semmaners y senyalar salari, pus ab dits lucros lo tindran competent dits Prior y Consellers.

Apar a la Junta esta be aquest Capitol.

4. Que les defensas de les causas dels Pobres les ajen y degan fer los advocats y Procuradors de Pobres als quals pague la deputatio sos salaris.

5. Que lo Juy de Prohomens sie observat com fins avuy se es observat.

6. Que dites causas criminals tocants a la Cort del Veguer de Barcelona nos puguen traurer della per ningun ministre superior per aposicio de mans prevencio, ni altrament sino serà per via de evocata causa, o, regalia com se acostumave fer en lo Real concell en les causas de altres vegueries, les causas empero de Collegis y Confraries de la present Ciutat nos pugan traurer de casa de la Ciutat per evocatio de causa en altre tribunal conforme los Privilegis à dita Ciutat concedits.

Aquest Capitol apar a la Junta esta be.

7. Que los dos Prebo[s]ts deputats per la present Ciutat dins de ella ab sa familia resten en la mateixa forma y exercisci à

effecte de capturar y auxiliar al veguer y demes officials en capturas y exequutions de sententias fent lo demes que feyen y acostumaven fer los Aguazils reals aportant insignia si menester sera.

Aquest Capitol apar a la Junta esta be.

8. En respecte de les causes civils entre Ciutadans de Barcelona y sa Vegueria se serve lo Privilegi de la ciutat y lo us y styl observat, y que nos puguen evocar ni traurer de la cort del Veguer de Barcelona sino per via de Regalies y en la forma y casos que se evocan y trauen de les altres vegueries de Cathalunya.

Apar a la Junta que aquest Capitol esta be.

9. Les causes introduhides y pendents en la real audientia aixi civils, com criminals entre Ciutedans de Barcelona y sa veguería se proseguescan en lo Consistori dels Molt Ill.es s.s Deputats y Concells eregits a qui tocarà, exceptades les causes verbals ques portavan devant del canceller y Regent que estas tornen en les corts dels ordinaris de la present Ciutat.

Apar a la Junta que aquest Capitol esta be.

10. En la Cort ordinaria del Balle y sotsballe de Barcelona hi resten dits dos officials ab los demes ministres que antes acostumaven residir en dita Cort, y que per la administratio de la justitia aixi civil, com criminal se valegan del Prior y Consellers de la Cort del Veguer que assistiran en ella per setmanes y per torn, y en les causas tant civils com criminals de dita Cort en tot y per tot se servara la forma y orde que dalt esta dit en la cort del Veguer, en los casos y personas de sa jurisdictio, de tal manera que tot lo disposat en los Capitols præcedents en respecte de la dita Cort del veguer se entenga tantbe disposat en la dita Cort del Balle y sotsballe.

Apar à la Junta que aquest Capitol esta be.

11. Quant als demes Magistrats jurisdictio, y prerrogatives de la present Ciutat, Clavari, Mostassaph, obrers, Administrador de Plasses, Magistrat de la Lotja de la mar y altres tocants al dret, interes, o, Privilegis de la present ciutat, resten en la mateixa forma y en lo mateix exercisci de jurisdictio y prerrogatives que exercien y usaven y auy exerceixen y usan.

Aquest Capitol apar a la Junta esta be.

12. Aiximateix lo tribunal y jurisdictio de la Capitania y Coronelia del Conseller en cap en les causes aixi criminals, com

civils, dels soldats y gent de guerra dins la present Ciutat de Barcelona reste en lo mateix stat forma y exercisci que antes tenie y vuy te dita coronelia.

Apar a la Jùnta que aquest Capitol esta be.

13. Lo Tribunal, jurisdictio, drets y prerrogatives de la Ballia general y lo exercisci de dita jurisdictio tot reste y estigue en ma y poder de la Ciutat en virtut de la special obligatio, consignatio, y entremanimissio ne te, y ab dit titol presa la possessio ab facultat de remourer y crear tots los officials y ministres y demes familia de dit Tribunal exceptades les dos scrivanies que son dels proprietaris, y generalment tinguen dita jurisdictio, drets y prerrogatives en la forma y manera que antes tenie y feya lo S.r Rey y la mateixa Ciutat en virtut del mateix titol et aliud fasse la electio y nominatio en las ternas de Mostassaph, Balle y Administrador de Plasses de la dita Ciutat.

Apar a la Junta que aquest Capitol esta be.

14. Que per los apuntaments y Capitols sobredits no sie fet preiudici algu als dits Privilegis y facultats de la present Ciutat, usos, costums, Usatges, Constitutions y demes leys, ans fora dels casos alt previnguts resten en sa forsa y observansa com sols se ajan ordenat pera interim, y fins a tant que la Provincia tingue altre estat de govern y administratio de Justitia.

Aquest Capitol apar a la Junta está be.

15. Per quant la experientia amostra poden succehir casos en la Administratio de la Justicia que no estan previnguts en los precedents Capitols, o, acerca dels previnguts dubtes, o, dificultats algunes que en los dits casos y altrament puguen los S.s Consellers ab parer de la Junta advertir lo que apareixera de nou haverse de ajustar, mudar, o, corregir a effecte de representarho al savi Concell de Cent, pera que prenga la resolutio que mes convindra.

Apar a la Junta que aquest Capital està be.

Los quals Capitols concernents la materia de Justitia apar esser de convenientia de la present Ciutat sens causarli preiudici algu en sos drets y Privilegis sentint lo mateix dels fets en los brassos generals, salvo que en lo primer capitol dels apuntaments de dits brassos se ha de reservar al Balle general la electio dels balles y altres officials que lo balle general acostumave y acostuma fer y anomenar en alguns lochs reals y altres encara que fos present lo Lochtinent del s.r Rey.

Sotsmetentse dita Junta en tot y per tot a la millor y mes acertada censura de V. S.»

Los quals apuntaments en dit Concell legits lo dit Concell feu la deliberatio seguent. Que los apuntaments per materia de Justitia disposats legits al present Concell habilitats primer en esta forma Que en lo Capitol que parla de Juy de Prohomens sie observat com fins vuy se es observat y la deliberatio per materia de dit Juy de Prohomens feta sie revocada y anullada, com lo present concell revoca y anulla aquella, al dors, ò, marge de la qual sie feta mentio de la present revocatio; Y ques diga en dits apuntaments ahont parla de defensar les causas dels pobres que hajen y degan defensar aquelles los Advocats y procuradors de Pobres als quals paga la Deputatio sos salaris, y corregits y emendats en esta manera sien tots los dits apuntaments admesos com lo present Concell admet loa y aprova aquells y que sien posats en exequutio com lo present Concell aixi ho delibera (1).»

Iustitia.

(*Deliberacions*, any 1641, fols. 140 g.t y 143 a 146 g.t)

APÈNDIX XXXIII.

✠

«Molt Ill.es S.ors

Lo s.r de la Mota ha enviat al s.r Diputat lo paper que va ab esta (2) que jo entench que v. s. lo han vist y havem tingut junta de guerra lo s.r Diputat y jo en sa casa y estant en dita junta es vingut un mossur y ha dit quel compte de Rius havia escrit que en Fraga hi havia vuyt mil infants y mil cavalls: se ha resolt que Fran.c Descallar anas a la ciutat de Lleyda perque convenia y de alla aqui, ab ell quant arribara aqui sabran v. s. lo perque hi es anat que es de molt gran consideratio: a mes de axo se ha resolt que per quant Catalunya havia promes quatre mil soldats que per los medis convenients y apretants aquells se

Carta del Sor. Conseller terç Coronel.

(1) En mèrits de la esmentada deliberació, lo Concell encontinent provehí per escrutini'ls seguents càrrechs: Veguer de Barcelona, Igualada, Vallès, Moyà y Moyanès, mossen Joan Francesch de Melgar, donzell. — Sotsveguer, lo patró Miquel Mas. — Capdeguayta del Rey, Salvador Baneya, pellicer. — Consellers nous de Prior de les Corts de Veguer y Batlle de Barcelona, micer Francesch Lauger, micer Narcís Peralta y micer Gabriel Antoni Mostarós. — (*Deliberacions* ut supra, fol. 147 y gt.)

(2) Es lo que 's transcriu a seguit de la present carta.

fessen ab la major brevedat ques pogues. V. S. ja sap ab la llista dels soldats quants ne tinch y tenint lo exersit quatre mil soldats catalans corresponem al que se ha promes y a mes de axo que podem a les hores parlar mes alt entre los francesos y tenir esperansa de bon exit y victoria que serie llastima que per lo quens falta tinguessem alguna derrota lo que Deu per sa infinita bondat nou permeta que la confiansa tinch y ab los patrons que la tindrem gran victoria, pero es menester de nostra part fer lo que hauriam desitjat haver fet: a nosaltres nons falta valor y animo pero considerant los pochs soldats catalans hi ha en lo exersit per los molts ques podan fer en lo principat me dona molta pena. V. S. determinara lo que mes convindra: jo no puch dexar de dir lo que sento y veig.

Se ha de procurar per tots los medis possibles pera que los s.^{ors} diputats conforme escriu lo s.^{r} Diputat militar fassan que las universitats acudan ab soldats y dines pera pagar aquells ab major numero perque de aquesta manera se vaja cumplint als dits quatre mil infants o, mes y escrivint tambe V. S. a las universitats molt apretadament puix de tenir molta gent en campanya ne resultara la pau y quietut de Catalunya que assi nos llastimam de veurer la poca aficio que tenim per nostra defensa y que asso se sapia y se diga entre los enemichs y que no vullam llansar lo resto puix importa tant a nostra llibertat, quant podem.

Avuy dia de Corpus havem feta una Capella dins la tenda en que dormim y si ha tingut lo S.^{im} Sagrament patent desde las sinch de la matinada fins a, dotse hores que no havem gosat mes per temor de alguna arma: en dit temps se ha dit deu o, dotse misses de capellans y religiosos dels tertios catalans y offici professo y predica: havia convidat lo s.^{r} de la Mota y lo s.^{r} Diputat y altres Capitans: lo s.^{r} Diputat es vingut, mossur de la Mota venint a la tenda per haverli vingut algun avis del enemich es pujat a cavall que no perdona a, ningun treball: ab altra se enviara la relatio de tot lo que ha passat: y nostre S.^{r} me guart a v. s. 30 Maig 1641.

B. l. m. de v. s.

Rossell conseller tres Coronell.

Los vassalls de la baronía de Montbuy no han fets soldats y axí conve quen fassan ab molta prestesa.»

✠

Avisos confidencials de Madrid.

«Si v. m. ha visto bien y leydo mis Cartas vera que han sido siempre verdaderas y con la ultima escriví largamente acerca lo que dixo el de los Velez con las suyas de Martorell, Villafranca y Tarragona y la orden que se le dio de fortificarse en Tarragona y que presto se le embiaría gruesso de exersito assí infantería como Cavallería, y de que no haja llegado aun advierto a v. m. que no es por querer estos dos privados el bien dessa provinsia sino andar sobre lo firme y procurar con medios extrahordinarios la total ruina y perdition de Catalunya: escriviose al de Liche apretadamente con carta de 3. de Abril que juntasse todas las galeras de Napoles, Cicilia y Florensia con las dos galeassas por haverlas ofressido el gran Duque si y como con otra de 18 de Marso se lo mando su mag.[d] a, cuyas cartas responde en 22 del mismo mes de Abril que tenia quatro mil infantes y quinientos cavallos a punto si bien la infantería quitados 700 soldados viejos los demas eran bisonyos pero gente alentada para su real servicio y que estava aguardando siete navíos le faltavan para embarcar la infantería y cavallería y que a toda priessa se despatxarían con las provisiones y pertretchos de guerra que su Mag.[d] manda para juntarse con las galeras de Espanya y Genova en Mahon de donde ha de salir la armada junta para acometer a la francesa.

Al de Botero se le ha escrito con este mismo correo que se fortifique y resista hasta 12 de Junio que tendra el socorro assi de mar como de tierra y estando rompidos los franceses y Catalanes que buelva assi a la vista de Barcelona y que la dexe y passe con todo el exersito a, Gerona y Empurdan hasiendo todo buen tratamiento a los provinsiales que no se resistieren por agora y juntandose con los de Rossellon vaja entonses sujetando y castigando a todos sin exception de persona y puesto despues el sitio a Barcelona les sera forsoso rendirse y rendidos se pondra en execution lo mandado (desdichada Ciudad y Diputation si Dios no buelve por ella) lo que importa es no descuydarse y advierto a v. m.[d] que ay gente ruyn pues contra su patria dan avisos continuados.

El Protonotario esta contento porque dixo ayer «gracias a Dios que los de Aragon se van reconossiendo y la obligasion que tienen en servisio de su mag.[d] contra los revelados.»

Aqui se sabe por menudo el estado dessa provinsia y la poca affiicion que los naturales tienen por la defensa della.

Que los fransesos son 6400 de a pie y tres mil Cavallos.

Que los Catalanes no llegan a dos mil.

Que en Lerida no llegan a 700 los Catalanes: infantería francesa no la hay: Cavallería francesa 350 Cavallos: la companyía de Amate 95. cavallos: y assi advierta v. m.[d] a dalgun amigo de confiansa que esten vigilantes y que etchen el resto mientras pueden que si queda vensida la Provinsia seran tratados peor que no lo fueron los moriscos.

El de la Mota tiene fama de buen soldado que assi lo scrivio el de Notchera el qual procura la fortification de Çaragossa.

Tambien escrivio Ro que el Principe Conde havia de entrar en Rossellon y que estava hasiendo junta de gente por los avisos tenia pero que despues deste aviso tuvo otro que el frances quedava sin fuersas ni poder que por sustentar a, Catalunya havia etchado el resto y que el obedesiendo las reales ordenes tendra apunto la artillería y gente de guerra para haser la faction a su tiempo (no se esto lo que es) Dios lo encamine y a v. m. me g.[de] como puede y jo deseo. Madrid Mayo 14 de 1641.»

✠

Molt Ill.[es] S.[ors]

Altra lletra del Sor. Conseller terç Coronel.

«Dels avisos que tenim ab lo paper tinch enviat a v. s. y altrament se determina en una junta de guerra que anas Fran.[c] Descallar a Lleyda y de Lleyda aqui a, parlar ab v. s. y los s.[ors] Diputats: apres se han tingudes dos o, tres juntes de les quals ha resultat lo paper que va ab aquesta (1): per amor de nostre S.[r] v. s. ho representaran a qui se ha de representar ab la major diligensia y promptitut se puga fer per lo benefici gran que te de resultar anaquexa ciutat y a tot lo principat perque a, imitatio de aquexa com a cap de Catalunya y lo tot totas las universitats y particulars de hasienda vullan acudir al que tenim obligatio mirant per nostra reputatio, vida, hasienda, pau y quietut: jo voldria tenir paraules pera poder explicar dit paper pero com se ha de representar devant persones que jo so lo menor delles callo: lo mateix paper envia lo s.[r] Diputat al

(1) L'esmentat document no's troba en les *Deliberacions* del Concell ni en les de la Vintiquatrena de Guerra.

consistori dels s.ors Diputats: com las dos casas vuy no te de ser mes de una determinaran lo que mes conve: de ma part sols puch offerir que tot lo que sem ordenara se executara ab lo tertio encontinent ab molt gran voluntat y animo: nostre S.r me guart a V. S. molts anys: de la campanya y tenda de Constantí lo primer de Juny 1641.

B. l. m. de v. s.

Rossell conseller ters Coronell.»

Deliberació del Concell.

Lo Concell de Cent Jurats, en vista de les lletres del Conseller terç Coronel y dels avisos confidencials de Madrid, en consistori del dia 4 de Juny de 1641 deliberà: — «Que los s.rs Consellers y 24.na de guerra censuren y premediten les cartas y avisos y demes papers contenguts en la propositio legits al present Concell tenint los s.rs consellers algunes conferenties ab los s.rs Deputats conferents à la materia pus en orde a ella tenen los matexos avisos prenent les dos cases uniforme resolutio en dit fet, y aquella si aparexera a la 24.na haverse de exequutar la pose dita Junta en exequutio y aparexentli haverse de proposar en lo savi Concell de Cent la proposen ab la brevedat possible en estar apunt en lo savi Concell de Cent los s.s consellers en la qual se pendra la resolutio que mes convindra en servey de Deu, de sa Mag.t y benefici de la Provincia. Y que dema dematí los s.rs consellers fassen una embaxada als s.rs Deputats en orde a tenirse dites conferenties y que esta nit si es possible sino dema dемati se publiquen crides (1) ab les quals se digue que tots los soldats de la Coronelía de aquesta Ciutat ques seran absentats, o, fugits della hajen y degan comparexer dins tres dies proxims despres de la publicatio de la crida en casa de la Ciutat devant los s.rs Consellers als quals los donarà licentia sa s.a pera tornarsen a servir al exercit, Altrament los ques trobaran en la present ciutat y dins la Veguería ampla de aquella no haver obeit a la Crida seran encontinent presos y posats en les galeras pera remar en aquelles per temps de sinch anys la qual pena los imposa ara de present lo present Concell, y concedeix deu lliures de premi per cada hu de dits soldats que capturaran y entregaran als s.s Consellers passats dits tres dies, en la qual pena de galera incidescan tantbe los soldats que

Soldats fugits.
5. anys de Gallera.

(1) Foren publicades l' endemà, 5 de Juny.

tindran licentia dels s.[s] consellers de tornar al exercit y no tornaran en aquell y sien tantbe compresos en la present crida tots los soldats que seran tornats de dit exercit encara que estiguen empleats en servey de la Ciutat. En la qual pena de Galera incorrega qualsevol persona que no gosara de Privilegi militar en casa de la qual se trobarà amagat, o, altrament qualsevol de dits soldats, y si serà lo acullidor militar, o, gaudint de Privilegi militar incidesca en pena de cent ducats per cada soldat que haura amagat aplicadors als gastos de la guerra y que les crides se publiquen axi en la present ciutat com fora della en les parts que convingue y ques continue la leva fa la present ciutat fins al numero de mil soldats. Y que esta nit per un ciutada y un militar del present Concell y de part dell se fasse una enbaxada als s.[rs] Deputats supplicantlos sien servits de apretar a les universitats à que fassen promptament lo numero de soldats que an offert per demanarho axi la necessitat y ocasio significada per al die de dotse de aquest y del ques resoldrà en la materia ne fassen (ab carta) sabidor los s.[s] consellers al s.[r] conseller ters coronell y que ab la enbaxada se supplique als s.[rs] Deputats sien servits de prorrogar la audientia civil attes es la guerra viva en Cathalunya.»

(*Deliberacions*, any 1641, fols. 219 a 223.)

Deliberació de la 24na. de Guerra.

Los Consellers y la Vintiquatrena de Guerra, en la sentada tinguda 'l dia 6 del mateix mes de Juny de 1641, resolgueren lo que segueix:

«Item ab dits vot y parer deliberan que en la Junta de guerra se son considerades unes y altres rahons concernents la necessitat precisa que te lo Exercit de la Mag.[t] christianissima que te sobre la ciutat de Terragona de engrosarse, y en primer loch ha deliberat dita Junta tenint consideratio que lo haver los s.[rs] Deputats volgut aliviar algunes Universitats de la servitut personal de sos soldats acomodantles sa s.[a] en rebrer lo diner que importava la paga de aquells no ha rehexit com se sperave se supplique à sa s.[a] se abstingue de no pendrer mes diner y que fassen les universitats la servitut personal com feyen abans y per est effecte sien servits ab la diligentia y encariment que la cosa demane de scriurer a totes las Universitats desta Provincia envie cada una delles un conseller, Jurat, paher, o, consol, acompanyat del major numero de gent armada y pagada que

sie possible offerintlos que lo Pagador de la generalitat donantli lo diner convenient acudira sen[s] salari algu a pagar los socorros de dites Universitats ab que aquelles aforreran los gastos de Pagador y Vehedor, y que los S.rs Consellers manen a sos Vassalls que per lo semblant envien promptament lo major numero de gent armada que puguen a la Coronelía desta Ciutat ahont los manara pagar lo s.r Conseller Coronel los socorros y sou, y que en cas no acudescan a esta obligacio tant deguda per ells pus son senyor esta en campanya procehira la Ciutat contra dells segons donara loch la justitia y perço se scriguen les cartes convenients, scrivint tantbe a totes les Universitats que son Carrer de Barcelona significantlos la necessitat occorrent offerintlos aximateix pagarlos son sou, y que los s.s Consellers fassen una enbaxada al molt Ill.e Capitol y a les demes Comunitats desta Ciutat per les persones sien servits supplicantlos representada dita necessitat que no del comu sino que les persones de aquella que poran ajudar ab hu, o, mes soldats fassen aquest benefici a la Provintia, y la mateixa diligentia fassen ab lo estament militar, Collegis de Juristes, Doctors en medicina y demes collegis y confrarias y que sien servits de donar notitia ab la prestesa possible als s.s consellers del que en cada estament, o, comunitat hauran trobat à effecte que puguen anomenar persones convenients per la cobransa del diner y que los s.s Deputats sien servits de manar mirar la diligentia ques pot fer ab los vagabundos ajustantse à la constitutio sobre aço disposant.»

(*Libre de Deliberations de la Vintyquatrena de Guerra*, anys 1640-1641, fols. 249 a 250.)

APÈNDIX XXXIV.

✠

M. Ill.es S.ors

Ayr a punta del dia la armada del Rey de Espanya que eran 41. galera ço es catorse de Napols, sis de Sicilia, set de Genova, y catorse de Espanya y sinch Bargantins fent la mar calma sen entraren de rondon al port de Tarragona y podent la almirantessa danyar algun tant tira a la real de Espanya tres pessas de artilleria, y tocant a la popa aparague al marques de Vilafranca

no estar segur, isque de dit port en companyia de 29 galeras una de las quals nomenada *S.t Diego* fou rendida per la galera de la nostra armada dita *La reyna* la qual anava carregada de 200 sachs de bescuit y alguna infanteria: las onse a cumpliment de las 41. ço es set de Genova, dos de Napols, una de Sicilia y altra de Espanya anomenada *S.ta Eulalia* capita don Emanuel Meca restaren en lo port de Tarragona: ellas venian carregadas las set, de bescuyt y las demes de infanteria al respecte que entre totas las 41. eran set mil infants. En aquest punt que foren dintre del port restarem desconsolats, pero confiant en Deu que no serie cosa, mana lo s.or de la Mota que tot lo exercit marxas com marxa y feu alto a la torra de Mongons ahont assisti lo s.or Deputat y yo, mussur de la Mota ab molta cavalleria ana deves las forcas, o, de la creu iunt a Tarragona pera impedir que no desembarcassen per la part de Tamarit y trobant deves Tarragona molts soldats que estavan de guarda y tenien guarnicio los feu fugir y retirar dins Tarragona y fou ab tanta pressa que dexaren mes de doscents mosquets y moltas picas. Lo s.or archebisbe de Burdeus comensa de tirar a las galeras per haverse refrescat lo temps que parexie un judici, que entench se gastaren dos mil balas y a mes de axo envia en differens temps sinch brulots pera cremar las galeras del port y no poguerem saber lo succes, fins a la nit y avuy mati que son vinguts molts forsats de las galeras, los quals han referit que totas las onse galeras tant per haverlas cremadas los brulots, com per las balas de la artilleria restavan en dit port inutils espalladas y que no poden servir, y que Don Jonatin de Oria era mort cremat, y que las provisions que aportavan las ditas galeras eran de poch profit, y que no servirien per raho eren cremadas y banyadas de laygua de la mar, y las que havian tretas las havian robadas los soldats per estar morts de fam, y lo mateix havie succeit en la farina y bescuit aportauan los bergantins. Y vuy ses dit que los soldats que estavan atrinxerats fora Tarragona seren fets forts ab la poca provisio de las galeras y bergantins, y que ab la furia dels brulots y pessas de artilleria se eran negats molts soldats, de hont resulta que la armada de Espanya te manco dotse galeras y las 29 que li restan estropeadas de quant isqueren del port si be encara estan per estos mars y que lo manteniment han portat a be se hagues servat la maior part dell es menester per la gent y xusma ha

restat de las galeras, de tot lo qual tenim de fer gracias a nostre S.^{or}, y a Maria Santissima Sta Eularia y demes patrons, y de la bona diligencia del s.^{or} Bisbe de Burdeus y de mussur de la Mota, als quals te V. S. de fer gracias y donarlos lo parabien desta victoria, si no he escrit abans es estat per poder escriurer de cert que tambe escriu lo s.^{or} Deputat. N. s.^{or} g.^{e} a V. S. molts anys. Del Camp de Costanti a 5 de juliol *1641*.

b. l. m. de v. s.
Rossell conseller ters Coronell.

APÈNDIX XXXV.

«Die XVIJ. mensis Julij = M.DC.XXXXJ. B.^{e}

Convocat y congregat lo savi Concell de Cent Jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo s.^{r} Conseller segon, cap y ters absents, en veu sua y de voluntat dels demes s.^{s} Consellers sos companys explicà y referi al dit Concell com ab deliberatio feta per lo savi Concell de Cent celebrat a tres del corrent mes de Juliol se ordenà que lo diumenge a les hores propseguent lo mag.^{ch} micer Pere Montserrat y Rufet Prior del mag.^{ch} Regent la vegueria de Barcelona fes relatio en lo concell de Cent que les hores se havia de tenir de la enquesta de las personas son trobades culpables acerca la commotiò hi hague en la present Ciutat à 23 de Juny proppassat y en particular del cas succehí en s.^{ta} Maria de la mar dit die lo demati y del stat de dita enquesta com en dita deliberatio se conte. E com dit die de diumenje dit Mag.^{ch} Prior no pogue fer dita relatio per no juntarse dit die dit Concell y ara dit Mag.^{ch} Prior es assi en concell que fara dita relatio. E encontinent dit mag.^{ch} Prior feu llarga y bastant relatio al dit Concell de dita enquesta y del stat de aquella sens nomenar delinquent algu. Y feta dita relatio dits S.^{s} consellers proposaren dit fet al dit Concell pera que deliberas lo que mes convingués en benefici desta Ciutat.

E lo present Concell feu la deliberacio seguent Que lo Mag.^{ch} Prior de la cort del Veguer encontinent sens disgregarse lo present Concell digue y publique en aquell totes les persones que consta segons ha referit dit Mag.^{ch} Prior tenir plena prova

de haver delinquit en los casos succehiren en la present Ciutat à 23. de Juny prop passat y en particular en primer loch tots los qui consta esser agressors y culpables en lo rompiment de la porta de la scala del Sacrari de la Iglesia de s.ta Maria de la mar y haver tret de aquella la persona se era retirada alli dita lo Moreu à effecte de que lo present Concell anomenats aquells puga pendrer la resolutio que mes convindra axi en una cosa com altra y que en los demes que aparexera à dit mag.ch Prior no poderse publicar en lo present Concell per no tenir fins ara plena prova dit mag.ch Prior dins vuyt dies proxims haje y dega publicar y anomenar tots los restants que estaran inculpats en dits delictes comesos en dita jornada de 23 de Juny proppassat en lo savi Concell de Cent la qual sa s.a per dit effecte manen ajuntar.

E encontinent lo dit mag.ch micer Pere Montserrat y Ruffet Prior de dita cort del Veguer en exequutio de dita deliberacio nomenà en dit Concell las personas que an delinquit en dits casos succehits dit die de 23. de Juny prop passat en la present ciutat y està provat en lo Proces de la enquesta que an delinquit en dit cars las personas contengudas en un paper donat per dit mag.ch Prior y fonch legit en dit Concell y es del tenor seguent:

«Los ques deuen publicar son los seguents.
Pau Fontanet ab 17 testimonis.
Antoni Berenguer alias dit lo Moreu ab 21. testimoni.
Pere Pont mulater ab 24 testimonis.
Serapi Casanoves ab quatre testimonis.
Fran.ch Rocha ab 10. testimonis.
Lo fill den Darder garbellador ab .2. testimonis.
Balthazar sclau del d.r Dalta ab vuyt testimonis.
Joseph Casanoves ab tres testimonis.
Joan Daviu jove calderer ab 4 testimonis.»

Y legit dit paper los s.s Consellers lo proposaren al dit Concell pera que deliberas lo fahedor.

E lo dit Concell feu la deliberatio y conclusio seguent. Que lo die de dema los s.s consellers manen publicar y anomenar ab crida publica axi dins la present ciutat com per tota la Vegueria ampla de aquella les persones que lo Mag.ch Prior de la Cort del Veguer ha anomenades en lo present Concell y segons ha referit

en ell consta ab plena prova haver delinquit y ser agressors en los delictes se cometeren en la present Ciutat lo die de 23. de Juny proppassat offerint ab dita crida donar y pagar la present Ciutat per cada hu dels anomenats per dit mag.ch Prior en lo present Concell a qualsevol persona de qualsevol estat, grau, o, conditio sie los capturarà y posara en ma y poder del mag.ch Regent la Vegueria de Barcelona es a saber al qui capturarà y posara en primer loch hu dels dits Agressors anomenats en dit concell en ma y poder de dit Mag.ch Regent Quatre Centes lliures moneda Barcelonesa y per quiscu dels altres anomenats en dit Concell doscentes lliures moneda Barcelonesa y aximateix promet que per quiscu de aquells anomenats per dit Mag.ch Prior remetrà y fara que sie remes per quiscu de aquells una persona de las ques trobaran culpables y esser estats delinquents en dits delictes comesos en dita jornada de 23 de Juny proppassat ab que no sien dels principals ni anomenats en lo present Concell y que aquells tals que dit Mag.ch Prior ha anomenats tenen plena prova del delicte no puguen en ningun temps exercir ni treballar axi dels officis que tenen en la present Ciutat com tantpoch ser prohomens ni tenir carrech algu en llurs Collegis, Confraries, Consolats, o, altres, ni treballar en la present ciutat aixi en la plassa del blat com en ninguna altra cosa publica en ella y que les crides fahedores se hajen de minutar esta nit mateixa (1) ab parer dels Mag.chs Prior de la cort del Veguer y assessors de la present casa en lo modo y forma que aparexera en aquells poderse fer y que la deliberacio feta a 24 de Juny proppassat en orde a desinsicular los ques trobaran esser insiculats en los officis y carrechs de la present casa, com en lo insicularlos de nou en ninguns officis als qui noy seran se pose en exequutio en lo modo y forma que en dita deliberacio esta contengut.»

(*Deliberacions* de 1641, fols. 260 a 262.)

(1) Dita crida fou publicada a 19 del mateix mes de Juliol. (Registre de *Crides y Ordinacions*, anys 1639-1642, fol. 151.)

FI DEL VOLUMEN XXVII Y DOTZÈ DE LA PRESENT EDICIÓ

INDEX

(VOLUM VINT Y SETÈ)

	Planes.
M.DC.XXXVI	1
M.DC.XXXVII	62
M.DC.XXXVIII	170
M.DC.XXXIX	310
M.DC.XL	416
M.DC.XLI	584
Apèndixs al Volum Vint y setè:	
Apèndix I	661
— I bis	661
— II	668
— III	676
— IV	677
— V	689
— VI	692
— VII	694
— VIII	698
— IX	701
— X	709
— XI	713
— XII	716
— XIII	724
Apèndix XIV	727
— XV	733
— XVI	734
— XVII	737
— XVIII	771
— XIX	771
— XX	772
— XXI	783
— XXII	783
— XXIII	789
— XXIV	791
— XXV	799
— XXVI	800
— XXVII	800
— XXVIII	809
— XXIX	813
— XXX	815
— XXXI	818
— XXXII	820
— XXXIII	825
— XXXIV	831
— XXXV	833

ERRADA

Plana 94: en la nota continuada al peu, equivocadament se cita 'l Llibre de matrícula de Mercaders, essent axí que 'l registre de referencia es lo de *Matrícula de Ciutadans honrats de Barcelona,* del que se 'n conserven dos exemplars. Lo primer, (MS. en pergamí) comença ab lo Privilegi reyal concedit per Don Ferran II a 31 d'Agost de 1510, y compren les matrícules fetes des de l'any 1511 al de 1627. Lo segon, (MS. en paper) conté aximateix l'esmentat Privilegi y 'ls actes de matrícula celebrats a comptar del dalt dit any 1511 fins al 1699.

INDEX ALFABÈTICH ANALÍTICH

DEL VOLUM DOTZÈ

A

Planes.

Abadessa de Santa Clara. Mort. 113
Acapta pública pera 'ls soldats malats de la guerra del Rosselló . . 392, 395
Acorts del Concell de Cent. Revelació de llur secret pêl Doctor Vinyals. 305
Administració de forments. (V. *Blats* y *Hisenda.*)
Administradors. (V. *Oficis* y *oficials del Concell.*)
Advocats. (V. idem.)
Albarà de correu. (V. *Hisenda.*)
Alcavots. (V. *Prostitució.*)
Algutzir Monrodon. Excessos. 318
Aliança de Catalunya ab França. Pactes. . . . . 793 a 799
Alimaries. (V. *Festes civils* y *públiques.*)
Almoyna anyal, de pà y diners, lo día dels morts, instituhida per lo canonge Sorts, en la capella de Santa Tecla de la Seu. 40, 41
— de presos pobres. — Ingrés de dues dones. 131
Altar nou de Santa María de la Mar. (V. *Iglesias.*)
Allotjament de les tropes. Agravis y excessos. (V. *Exèrcit reyal.*)
— Carta reyal declarantlo obligatori; debats. 455, 457, 735
— Forma practicada en Lombardía. . 456 (nota), 735, 736
— Abusos 528
— Procediment; pacte ab Lluis XIII. 631
Amer. Setge del mestre de camp Joan d'Arce. 470
Andusanya (Comte de). (V. *Melo*, Don Francisco de.)
Anexió de Catalunya a la corona de França. — Pactes. 589 a 591, 625, 626 (nota) a 636.
— Acceptació per lo Concell de Cent. 591
— Carta de Lluis XIII acceptantla. 613
— Festes. (V. *Festes civils* y *públiques.*)
Aniversaris. De D. Pere de Moncada, en la Llotja. 190, 468, 618, 664
— Del rey En Jaume II, en la Seu 159, 293
— De D. Antoni d'Oms, llochtinent de coronel de la ciutat 426
— Per les ànimes del Purgatori, en los jorns de Carnestoltes; institució 586, 601
— Per les tropes catalanes mortes en campanya. . . 600, 601
— Del Doctor Pau Claris. 609
Any bixest 453
Apothecaris. Prova y visura de la triaga y altres medecines en la Plaça de St. Jaume. 367

Planes.

Aragon (D. Antoni de). Captura 585
— Incomunicació 587
— Custodia; guardes: 592 (nota). — Despeses a son càrrech . . . . 640 (nota)
Aragon (D. Pere) marquès del Povar. — Arribada; embaxada de benvinguda 504
— Visita als Consellers. 504
— Partida pera Perpinyà. 504
— Correspondencia 523
— Captura 585
— Incomunicació 587
— Custodia; guardes: 592 (nota). — Despeses a son càrrech . . . . 640 (nota)
Archebisbe de Burdeus (General de la esquadra de França). — Embaxada de benvinguda a son pàs per aygues de Barcelona. 623
— Correspondencia . . . . 641, 642 y nota
Argenson (Mr. de) (Conseller d'Estat, intendent general de Catalunya). Arribada; visites 612
Armada reyal. (V. *Naus*.)
Armes y monicions. Ampra y venda a la Diputació. 146, 371, 789
— Id. a la companya formada pêl Bisbe y Capitol de la Seu 371
— Id. a la ciutat de Lleyda y altres universitats per la guerra ab Castella. . . . . 535, 540 (nota), 541, 781, 782
— Recullida de les dels francesos residents a Barcelona . . . . 154 a 156
— Us; llicencia del Virrey als capitans y oficials de les companyes gremials. 370
— De soldats castellans fugitius; recullida a la Dreçana 476, 478
— De foch (pedrenyals y de metxa); prohibició. 482, 489, 510, 511 (nota).
— Compra pera defensa de la ciutat. . . . . 516 (nota)
— Provehiment pera la guerra ab Castella. 795, 798
Artillería. Fusta pera la reyal: lo Virrey la demana. . . . 120, 121
— Pera defensa de les universitats de Catalunya: la Diputació la demana a la ciutat. 535, 540 (nota), 781, 782
Arts y oficis. Examen, habilitació y mestratge; infracció dels privilegis, per les crides reyals de sometent general ab motiu de la guerra ab França. . . . . 727 a 730
Audiencia (Reyal). Prórroga 14, 365, 643, 830
— Reobertura de Sala. 430
— Sa residencia fixa en Barcelona. 633
— Canceller y magistrats; abusos del Llochtinent fentlos residir ab ell fòra de Barcelona 674
Avalots. (V. *Orde públich*.)
Aygua. Fonts. (V. aquesta veu.)
— Pregaries. (V. *Pluja*.)

B

Balaguer (ciutat). Defensa; tramesa de cavallería, prevencions, etc., 545, 553, 554, 645, 774, 784, 788, 790.
— Exportació de blats a Aragó; abusos. 780
Balanços. (V. *Hisenda.*)
Balls y màscares (V. *Festes civils* y *públiques.*)
Banch de la ciutat. Administrador. (V. *Oficis* y *oficials del Concell.*)
— Captura de dos oficials; deslliurament. . . . 306, 308, 309
Bandera de St. Ramon de Penyafort. Arborament, benedicció y exida en socors de Martorell. 588
Bandera de Santa Eulalia. Lo rey ordena tràurerla pera 'l setge de Salces, 400, 401, 402 (nota), 403, 405, 724.
— Exida; memorial d'exemplars. 405, 724
— Es treta per anar ab lo Conceller terç à Tortosa, 571, 572 (nota), 573, 575, 576, 577, 800. — Tornada. . . 800
— Son posades en ella les armes del S.im Sagrament . . . 573
— Penó de campanya; confecció, armes. 577
— Era la que anava a les professons de la Seu. 577
Banderes de camp de la ciutat. Confecció. 138
— Benedicció 141, 154
— Arborament en la Casa del Concell. . . . 141, 143 a 147
— del Bisbe y Capitol de la Seu. Arborament. 369
— Per la guerra ab Castella. Lema. 782
— Presa de tretze als castellans, en la batalla de Montjuich 594
Bandositats en Catalunya. Disposicions dels Braços generals pera aquietarles 551, 552
Barca de St. Boy. Visita ordinaria dels Consellers 25, 292
Barcelona. Franqueses y immunitats. . 63, 338, 632, 698, 721, 722
— Sa lloança per lo Marquès de Vilafranca 417
— (Comte de). Se confereix lo títol al rey de França. . 633
— Brillant comportament de ses tropes en la victoria del Camp de Tarragona. 644
— Serveys al rey de Castella pera la guerra ab França 719, 720
— Metròpoli y cap de Catalunya. 721
— Ofenses a sos ciutadans; represalies, exida de la bandera 724
Baronies de Montbuy. Extracció de Batlle; anada del Conseller terç: 466. — Tornada. 467
Barons eclesiàstichs. Jurisdiccions; confirmació per Lluis XIII. . . . 632
— laychs. Id. id. id. als qui 's mantingan fidels al rey y a la patria 632
Bastiments o provisions pera la Armada reyal. — Entrada; lloch pera depositarlos 86, 87, 89, 90, 93, 94
— Drets exigits per la ciutat: 87, 88 (nota). — Lletra reyal pròhibint llur exacció. . . . . 91 y nota

Planes.

Batalla de Montjuich. Derrota del exèrcit castellà. 593
— Mort de dos nebots del marquès de los Vélez; restitució dels cossos a prechs del marquès. 595
— Morts del enemich; regonexement y recompte. . . 595, 596
— *Te-Deum* en acció de gracies. 596
— Aniversari canonical pêls morts. 601
— Enhorabona de Lluis XIII als Consellers. 614
Batalló provincial. (V. *Exércit de Catalunya.*)
Batlle de la ciutat. Jurament. 53, 163, 303, 340, 398, 399
— Terna; extracció 322
Batlle de les Baronies de Montbuy. Extracció. 466
Batlle general de Catalunya. Elecció a favor del consistori dels Consellers; jurament 623
— Acte possessori 626
— Salari 655
— Llochtinent; nominació, salari. 656
— Id.; jurament 660
Batllía general de Catalunya. Possessió per la ciutat. 623, 824
— Procurador fiscal; nominació. 623
— Advocat fiscal y assessors; nominació y salari: 656. — Jurament 660
— Receptor; nominació y salari. 656
— Batlle d'aygues; íd. íd: 656. — Jurament. 660
Bellpuig (vila). Plaça d'armes; formació 552, 554
Bescuyts pera 'l reyal servey. — Forns especials; lo Llochtinent interessa llur erecció . . . . 41, 45 a 47
Bisbe de Barcelona (D. García Gil Manrique). Arribada 281
— Ab lo Capítol de la Seu sufraga una lleva de 150 homens pera socors de Perpinyà. 369, 371, 372
— Nominació pera 'l càrrech de Llochtinent general. (V. aquesta veu.)
— Consell y ofertes en lo conflicte ab Castella. 590
Blats. Aprehensió dels de la ciutat per los arrendadors dels cops 12, 23
— Exportació, abusos; mides prohibitives, 57, 59, 73 a 75, 780, 781.
— Segrest, per lo Batlle de cops, d'una partida restituhida per lo Síndich de Mallorca. 62
— Administració y provehiment a càrrech de la ciutat. . 66
— Id.; balanç 69, 70
Bolla. (V. *Drets.*)
Born. Torneigs 176, 178
Braç militar. Serveys en la campanya del Principat. 645, 651
— Ofertes pera 'ls casos d'alteració del orde públich. . . 651
Braços generals. (V. *Parlament.*)
Bruniquer (Esteve Gilabert). Síndich del Concell: mort. 613
Bulla de la Sta. Creuhada. — Professons d'entrada. 67, 172, 313, 427, 428
— Publicació 426, 427
Burdeus (Archebisbe de). (V. aquesta veu.)

C

Cambis y fires de Perpinyà. Traslladats al Hospitalet del Llobregat ab motiu de la guerra. 568, 569
Cambrils (Plaça d'armes de). Manca de governador y tropes . . 572 (nota)
— Polvora; provisió . . . . 575 (nota)
Caldes d'Estarach. (Baronía de Barcelona). Anada del Conseller 5.nt pera la publicació de sentencia y execució d'un lladre. 177
Camí de Sant Bertran. Conservació y adob ab pedra de Montjuich. . 69
Canceller reyal (Fr. D. Francisco d'Erill y de Sentmenat.) Conferencia secreta ab los Consellers. 357
— Assistencia en Concell de Cent. 358
— Malaltía . . . . 418 a 420
— Mort 420
Capella de la Casa del Concell. Misses diaries. 95
— Misses en sufragi dels verguers Plá y Bassa. . . 194, 584
Id. id. del advocat Güell. 344
Id. id. del clavari Riba. 366
Id. id. del síndich Bruniquer. 613
— Combregar dels Consellers. 410
Capellans menors. Iglesia nova; oposició de la ciutat a sa obertura. 186, 204
Capes. Crides prohibintles 534, 535
Capità general. (V. *Llochtinent.*)
Capitanía general. Contenció de contrabans ab la Diputació. (V. *Contrabans.*)
Capítol de la Seu. Causes de contenció ab la ciutat. 167
Captures. D'un trompeter anglès desertor de la reyal armada de Portugal; deslliurament en virtut del guiatge de vitualles 181
— De dos oficials del Banch; deslliurament. . . 306, 308, 309
— Del verguer del Diputat eclesiàstich. 321
— Del Diputat militar, Francesch de Tamarit, 458 a 463, 465, 467.
— Assistencia dels Consellers en elles; ordes del Rey. 459, 466
— De D. Aleix de Sentmenat, D. Gabriel de Llupià y altres ab motiu de les ocurrencies del Principat. . . . 537
— De D. Pere y D. Antoni d'Aragon, fills de la Duquesa de Cardona, per desafectes a Catalunya. 585
— Dels embaxadors de Barcelona y de la Diputació a Madrid . . . . 592 (nota 2.)
— De dos estudiants y un jove escudeller que intentavan traure en llibertat del Hospital general un soldat castellà 652
Cardona (Duch de). (V. *Llochtinent general.*)
Cardona (Duquesa de). Arribada; visita dels Consellers 49
— Es cridada a Barcelona per acort dels Braços generals. 776
— Visita de benvinguda. 548

Planes.

Cardona (Duquesa de). Gestions en la Cort a favor del Principat: 555, 561, 566, 579, 789, 790, 799.—Memorial explicantles: 800 a 809. — Les dona per fracassades y demana autorisació y seguretat pera retirarse a Cardona ab sos fills, 581 (nota), 582 (nota), 800 a 809.
— Son arrest y captura dels seus fills per desafectes a Catalunya. . . . . 585, 592, (nota 2.)
— Cambis d'ella y sos fills ab los embaxadors de Barcelona y de la Diputació capturats a Madrid 592 (nota 2), 639, 640 (nota).
Carnestoltes. (V. *Festes civils y públiques.*)
Cartes reyals. (V. *Reys:* correspondencia.)
Castella. Guerra. (V. aquesta veu.)
— (Regnes de). Préstech al Rey per atencions de guerra. . 714, 715
Castells y fortaleses de Catalunya. Los oficis de capitans, alcayts o governadors sien donats a catalans; pacte ab Lluis XIII. 631
Catalunya. Batlle y Batllía general. (V. aquestes veus.)
— Pregaries pera sa pacificació; lo Concili provincial acorda ferles . . . . 481 a 483
— Revolució. (V. *Orde públich.*)
— Invasió del Principat per les tropes castellanes; queixa al Virrey: 536, 776, 777. — (V. *Guerra.*)
— Protestes de sa fidelitat. . . . . 535 a 539
— Manifest en justificació de les causes que la obligan a pendre les armes contra les tropes reyals: 539, 566, 774, 776, 778, 779. — Memorial al Rey, 540 (nota), 779 780, 784, 785.
— Bandositats; disposicions dels Braços generals pera aquietarles 551, 552
— Conservació y defensa; acorts dels Braços generals: 586 (nota), 793, 813, 814. — Conferencies en la Diputació 587
— Aliança ab França. (V. *Aliança.*)
— Protectorat de França. (V. *Protectorat.*)
— Anexió a la corona de França. (V. *Anexió.*)
— Manlleutes de les viles y llochs a ops de la guerra ab Castella; aprobació per Lluis XIII 628, 633
— Exempta de tota contribució forçada. 696
Causa-pía. Del canonge Sorts. — Donatiu de pà y diners, lo día dels morts. — Nominació d'almoyner 40, 41
— De Mathias Vilar en l'Hospital de la Misericordia; extracció de donzella pobra. 180, 339, 451, 605
Causes. Dels flequers; breu despedició per lo Llochtinent; agrahiment dels Consellers. 97
— De contenció ab lo Capítol de la Seu; los Consellers demanan llur despedició al Canceller. 167
— Contra 'ls hereus del Comte de Santa Coloma; crida. 600
— Contra 'ls doctors Magarola y Vinyals per traydors y

Planes.

enemichs de la patria; confiscació de llurs bens. 600, 601
Cavallers capitans de confraríes. (V. *Milicia.*)
Cavalls de soldats castellans fugitius. Recullida a la Dreçana. 476, 478
— Robos pêls segadors, etc. . . . . 486, 534, 536 (nota 2.)
— Lo Virrey demana sa restitució; escuses de la ciutat. 531
— Ampra de 125 a la Diputació. 534
Cens de francesos y altres extrangers y forasters. . . . . . . 154 a 156
Ceremonial. Aniversaris generals; assistencia dels Consellers. . . . 418
— Assistencia dels Consellers a les festes relligioses y altres actes de ceremonial; prohibició: 41, 42, 43, 61, 158, 159.
— Derogació del acort prohibitiu. 164
— Banchs y escons; us: 6, 9, 10, 14 a 16, 27, 33, 50, 52, 54, 68, 71, 73, 76, 85, 92, 103, 130, 135, 162, 165, 172, 175, 178, 180, 186, 188 a 190, 195, 199, 202, 205, 206, 210, 211, 226, 234, 267, 268, 271, 278, 293, 300, 301, 303, 304, 307, 310, 328 a 330, 343, 344, 346, 351, 352, 355 a 359, 367, 369, 378, 380, 387, 389, 390, 394, 396, 402, 406, 419, 420, 426, 430, 431, 433, 434, 439, 443, 444, 447, 451, 452, 464, 465, 469, 472, 481, 482, 549, 557, 560 a 562, 564, 578, 596, 597, 602, 605, 609 a 611, 621, 622, 625, 638, 640, 653, 655.
— Cadires; us: 2, 14, 15, 24, 40, 44, 48 a 50, 53, 54, 59 a 62, 67, 68, 70, 71, 73, 82, 92, 95, 97, 128, 129, 131, 135, 154, 164, 165, 167 a 174, 176, 178, 180, 186, 188, 192, 196, 199, 202, 206, 207, 210, 214, 218, 256, 267, 268, 271, 293, 302, 304, 308, 310, 313, 317, 320, 322, 328 a 330, 343, 345, 353, 357, 359, 367, 377 a 380, 386, 387, 393, 399, 405, 416 a 418, 420, 421, 427, 428, 432, 440, 443 a 446, 451, 458, 466, 468, 469, 471, 472, 520, 548, 563, 564, 568, 570, 587, 592, 604, 622, 623, 625, 627, 643, 701.
— Cobertura dels embaxadors de la ciutat devant la Princesa de Carinyan 2
Id. dels embaxadors y Consellers devant lo Duch de Mòdena 244, 246, 248, 250, 296
Id. dels Consellers devant del Rey, etc. (prerrogativa); confirmació per Lluis XIII. 590, 631
— Combregars; son acompanyats per los Consellers. . . 27
Id. dels Consellers lo dijous sant. . . . 85, 188, 346, 464
Id. id. en la Capella de la Casa del Concell 410
— Coxins; us: 9, 15, 16, 62, 71, 73, 82, 128, 129, 135, 170 a 172, 174, 176, 178, 196, 202, 218, 226, 320, 322, 343, 357, 367, 377, 378, 380, 393, 400, 413, 416, 418, 420, 432, 451, 458, 466, 468, 469, 472, 560, 563, 625, 627.
— Cumpliment d'anys de la Princesa Lluisa; enhorabona dels Consellers. 1, 2
— Docers; us 176, 178, 334
— Dòls 160, 193, 256, 344, 366, 584, 613
— Embaxades. D'enhorabona als Diputats extrets. . . 220

Planes.

Ceremonial. Id. id. al nou Governador de Catalunya. 404
Id. De benvinguda al Duch de Mòdena. 244
Id. id. a D. Pere d'Aragon, Marquès del Povar. . . . 504
Id. id. al general Mr. de La Mothe. 603, 604
Id. id. A Mr. d'Argenson, Intendent general de Catalunya 612
Id. id. Al Archebisbe de Burdeus, general de la esquadra francesa. 623
— Enterraments. De la Abadessa de Sta. Clara. 113
Id. De micer Pere Lluis Güell, advocat ordinari de la ciutat 344
Id. Del Diputat eclesiàstich Doctor Pau Claris. . . . 607
Id. De la mare del Conseller terç Doctor Pere Joan Rossell. 638
— Entrades. Del Duch de Mòdena. 244
Id. del Conseller en cap, venint de la campanya de Salces 429
Id. De Mr. d'Espernan. 574
Id. De Mr. de La Mothe. 603, 604
— *Estrados;* us: 17, 73, 92, 184, 186, 188, 206, 267, 268, 310, 328, 330, 443, 444, 519.
— Funeraries y sufragis. De Clavaris. 160, 366
Id. De verguers dels Consellers. 193, 584
Id. Del advocat micer Güell. 344
Id. Del llochtinent de coronel de la ciutat, D. Antoni d'Oms 426
Id. Del Diputat eclesiàstich Doctor Pau Claris. . . . 609
Id. Del Síndich Bruniquer. 613
— Honors al Conseller en cap a sa anada al camp de Salces . . . . 412 a 414
— (Llibre del). — Entrega als Consellers novament extrets 51, 161, 300
— Maces; us: 17, 18, 27, 100, 103, 123, 141, 159, 178, 183, 184, 196, 206, 207, 228, 229, 246, 248, 268, 269, 282, 320, 330, 348, 357, 358, 378, 395, 400, 412, 422, 435, 443, 444, 449, 459, 466, 472, 549, 563, 565, 575, 576, 584, 586, 587, 600, 602, 607, 617, 619, 625, 627, 631.
— Malaltía del Llochtinent; visita diaria del Síndich de la ciutat: 95. — Visita dels Consellers. 97
Id. del Canceller reyal; visita del Síndich de la ciutat . . . . 418 a 420
— Naus. Saluts d'arribada. 43, 218, 242, 243, 245
Id. Saluts de la ciutat al estandart reyal de la armada francesa 620, 624, 641, 642
— Prerrogatives dels Consellers. Cobertura devant del Rey y demés persones reyals. (V. *Cobertura.*)
Id. Us de llurs insignies consulars, verguers y maces, dins y fòra de Catalunya. 631
— Precedencia. Del Sotsveguer als Consellers, en ab-

Planes.

sencia del Veguer 158, 159, 173
Ceremonial. Id. Dels obrers del Concell en les professons . . . 602, 611
Id. Questió entre 'l Conseller en cap y'ls Administradors eclesiàstichs del Hospital general. 35 a 41, 43, 48, 49, 661
Id. id. entre Consellers y capitulars de la Seu; acort del Concell. . . . . 164 (nota.)
Id. id. entre 'l porter del Clavari y 'l Correu de la ciutat; declaració 381
Id. id. entre 'ls Obrers y 'ls prohoms dels Consellers: 433, 602. — Decisió del Concell. 611
Id. en lo seure: 15, 33, 52, 53, 60, 67, 68, 71, 75, 82, 92, 103, 130, 143, 158, 159, 161 a 163, 165, 167, 168, 172 a 177, 180, 195, 202 a 204, 207, 226, 270, 271, 300, 301, 303, 305, 311, 353, 355 a 359, 378 a 380, 388, 389, 396 a 399, 401, 404, 407, 417, 418, 420, 426, 430, 431, 435, 440, 443, 445, 452, 497, 520, 558, 560, 575, 578, 580, 592, 599, 604, 606, 612, 615, 620, 654.
Id. id. Questió entre 'ls advocats y ls Obrers del Concell. 397
— Saluts d'artillería; la ciutat no les fà primer a armades, estandarts ni persones reyals, sino sols al Rey o son primogênit: 620, 621.—Excepció a favor del estandart reyal de la armada francesa. . . 620, 621, 624, 641, 642
— Prohoms dels Consellers; nominació . . . . . 307 y nota.
— Vares del tàlem en les professons; portants: 9, 25, 55, 68, 70, 82, 85, 104, 108, 129, 164, 171, 172, 174, 176, 179, 186, 188, 206, 207, 209, 210, 269, 278, 294, 303, 304, 314, 320, 343, 346, 355, 369, 377, 378, 387, 393, 402, 418 a 420, 428, 432, 434, 439, 447, 458, 464, 465, 468, 525, 549, 563, 565, 573, 602, 611, 615, 616, 641.
— Ventalls al Llochtinent y Virreyna 109, 210, 525
— Visites. Al monastir de Sta. Clara. 5
Id. Al Llochtinent, l'endemà de jurar aquest lo càrrech. 18, 185
Id. Al monastir de Pedralbes. 35, 157
Id. A la Duquesa de Cardona. 49
Id. Al Llochtinent y altres autoritats al començar la Consellería: 52, 53, 165 a 167, 301, 440, 442, 570. — Suspensió per absencia del Virrey. 398
Id. Al Estudi general. 58, 165, 304, 344, 402
Id. Al monastir de Sant Agustí. 70
Id. Al Marquès de Vilafranca. 416
Id. Al Llochtinent malalt. 568
Id. A Mr. de La Mothe. 604
Id. D'enhorabona al Comte de Santa Coloma per sa nominació de Llochtinent y Capità general. 179
— Id. id. y benvinguda al Duch de Cardona, nomenat pera igual càrrech. . . . . 494 (nota 2.)
Id. id. al Bisbe de Barcelona per sa nominació en Llochtinent del Principat 520

Planes.

Ceremonial. Id. De benvinguda a D. Francisco de Melo, Comte d'Andusanya 210
Id. id. al Comte de Monte-Rey, exvirrey de Nàpols. 217
Id. id. al Duch de Mòdena 247, 295
Id. id. al Marquès de Spínola 379
Id. id. al Marquès dels Balbasses 445
Id. id. a la Duquesa de Cardona 548
Id. id. a un embaxador de Çaragoça 558
Id. id. al Jurat en cap de Girona 599
Id. De D. Antoni d'Oms, capità de les companyes de la ciutat 143
Id. Dels Jurats de Mataró al Conseller quint: 177. — Del Conseller a dits Jurats. 178
Id. Del Comte de Monte-Rey. 225, 226
Id. Del Marquès de Spínola 379, 380
Id. Del Canceller reyal. 400
Id. Del Marquès del Povar. 504
Id. Del embaxador de Çaragoça: 558. — Comiat. . . 559
Id. De Mr. Plessis de Besançon. 559, 576
Id. De Mr. d'Espernan. 574, 576
Id. De D. Ignaci Mascarenas, embaxador del Rey de Portugal 594
Id. Del Jurat en cap de Girona 599
Id. De Mr. de La Mothe. 604, 610
Id. De Mr. d'Argenson. 612
Chirurgians. Exàmens 159
Ciutadans de Barcelona. Immunitats y exempcions. 126
— *honrats.* Matrícula 94, 199, 352, 623
— — Mort de Joan Ponsich. 256
Clarís (Dr. Pau), canonge d'Urgell y Diputat eclesiàstich de la Generalitat. — Mort; lloança 605
Enterrament 607
Panegírich, per lo P. Sala y Berart. 608
Funerals 609
Clavari. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Cobertura. (Prerrogativa.) (V. *Ceremonial.*)
Collegis. Capitans de companyes. (V. *Milicia.*)
Comerç. Prohibit ab França, per Crides reyals. 224
— Suspès a Perpinyà y altres parts del Rosselló a causa de la invasió del exèrcit reyal. 569
Comte de Barcelona. Se confereix lo títol al Rey de França. 633
Concell de Cent. Primer consistori anyal 53, 163, 398
— Jurament: 303, 399. — Renitents; penes . . . . . 572 (nota)
— Junta o vintiquatrena de guerra; nominació. 137
— Secret de sos acorts; revelació per lo Dr. Vinyals. . . . 305
— Assistencia del Canceller en consistori. 358
— Inassistencia al consistori; penes. . . . . 572 (nota)
Concell reyal. (V. *Audiencia.*)
Concili de Trento. Observancia 590, 629

Planes.

Concili provincial. Celebració en Barcelona 77
— Embaxada dels Consellers en queixa dels abusos de procediment en les corts eclesiàstiques y excessos en los testaments de pietat, y demanant que 'ls oficials y vicaris generals sian catalans 77, 78, 79
— Resposta del Concili a dita embaxada 83, 84
— Acorda fer pregaries ab motiu de les ocurrencies de Catalunya . . . . 481 a 483
— Embaxada als Consellers; resposta d'aquests. 572 (nota 3)
Conferencies. Dels assessors de la ciutat ab los de la Diputació . . . 314
— secretes dels Consellers ab lo Virrey 199, 207
— Id. id. ab lo Canceller 357
— Id. id. ab lo Diputat militar 599
— entre Consellers y Diputats sobre 'ls afers de Catalunya 587, 592, 599, 600, 606, 610, 611, 617, 654
Confraríes. Capitans de companyes. (V. *Milicia.*)
— Corredors d'orella; festa de Nostra Senyora de la Esperança a St. Agustí 59, 168, 304, 405, 578
— Hortolans; demanan se façan pregaries per serenitat de temps 204
— Mostres militars. (V. *Milicia.*)
— Perayres; festa de Sant Antoni Abat a Sant Agustí . . 174
Consellers. Anada del quint a Caldes d'Estarach per la publicació d'una sentencia 177
— Id. del en *cap* a la campanya de Salces: 409. — Salari: 409 (nota 1). — Acompanyadors; salari, extracció: 409 (nota 1) 410 (nota.) — Partida: 411. — Noves de son passatge y entrada solemne en lo camp: 421. — Retorn y entrada solemne a Barcelona 429
— Id. del terç a les baronies de Montbuy per la extracció de Batlle: 466. — Tornada 467
— Id. del en *cap* ab lo Virrey al Rosselló, per punir los excessos de les tropes reyals 771
— Id. del en *cap* a la defensa de Tortosa contra la invasió castellana 542, 545
— Id. del terç ab la bandera de Sta. Eulalia a Tortosa y Tarragona: 571, 572 (nota), 575, 577 y nota, 800. — Sa casa y servey; salaris: 577 (nota), 578 (nota). — Correspondencia: 587, 588, 643 y nota, 654, 810 a 812, 825, 828, 831. — Tornada: 595. — Sotstituheix al Diputat militar en lo comandament de les armes en Tarragona 657
— Anades ordinaries: a Moncada: 123, 215, 374. — A Montgat: 123. — Al pont y barca de St. Boy y torra del cap del riu de Llobregat: 25, 292. — A les fonts, 45, 157, 384.
— Augment d'un sisé Conseller, menestral . . . . 636 (nota)
— Batllía general de Catalunya a llur càrrech. (V. *Batlle* y *Batllía general.*)

Planes.

Consellers. Cobertura devant dels Reys. (V. *Ceremonial.*)
— Claus y llibre del ceremonial; entrega als novament extrets 51, 161, 300
— Conferencies. (V. aquesta veu.)
— Embaxades y visites de ceremonial. (V. *Ceremonial.*)
— Entrada solemne del en *cap*, a son retorn del camp de Salces 429
— Extracció: 51, 160, 300, 395, 570. — Enhorabona dels Diputats 53
— Insignies consulars y maces; prerrogativa pera usarles dins y fòra regne 631
— Jurament. . . . 51, 161, 300, 301, 303, 396, 398, 399, 570
— Malaltía del en *cap:* 73, 143, 304, 307, 369, 374, 378, 383, 384, 440.
Id. del segon 161, 378, 379, 384, 419
Id. del terç 378
Id. del quart 378
Id. del quint 71, 157, 161, 165, 168, 169, 171, 173
— Prohoms. (V. *Ceremonial.*)
— Testament anyal 162
— Vestuari. — Gramalles de grana: 168, 347, 395, 414, 427, 429, 465, 466, 576, 601. — Id. de domàs carmesí: 27, 358, 361, 366, 548. — Id. de raixa negra o de dol: 85, 113, 189, 190, 256, 293, 344, 346, 426, 464, 465, 468, 601, 609, 616, 618, 638. — Faldès 616
— Visita a la presó. (V. *Presó.*)
— Visites de ceremonial. (V. *Ceremonial.*)
Consellers de Prior de les Corts de Veguer y Batlle. (V. *Oficis.*)
Cònsols de la Llotja. (V. *Oficis.*)
— *del Pont.* Aprehensió d'estamenyes pera visurar; competencia ab los arrendadors del dret de bolla: 80, 99, 100, 102, 104, 105, 112, 118, 125, 126.
Constitucions de Catalunya. Contrafacció: 163, 211 a 215, 221, 230, 315, 319, 321, 539, 669, 671, 728 a 734.
— Jurament per Lluis XIII; pactes . . . 590, 627 a 629, 633
— Gaudexin de llur benefici Tortosa, Tarragona y altres poblacions del Principat y Comtats ocupades per los castellans 632
Contenció entre la Capitanía general y la Diputació. (V. *Contrabans.*)
Contrabans. Contenció entre la Capitanía general y la Diputació de Catalunya: 219, 221 a 224, 227 a 236, 238 a 240, 242, 248 a 260, 270 a 294, 296 a 299, 321, 330 a 337, 348 a 350, 372, 373, 676 a 694, 701 a 713, 716. — Resolució reyal 372, 701, 709
Contribució general pera les fortificacions de Catalunya. (V. *Drets y imposicions.*)
— pera les despeses de la guerra ab Castella. (V. Id. id.)
Cops. (V. Id. id.)
Corpus. (V. *Festes relligioses.*)

Corredors d'orella. (V. *Confraríes.*)

Correus. Tramesa d'un per la ciutat al Rey; questió ab lo correu major 135

— Robo de la estafeta 529

— Comboyament y passaport; la ciutat s'oposa a donarlos, per incumbir dit servey al Virrey. 532

Còrs de Sant Ramon de Penyafort. (V. *Reliquies.*)

— de Sant Sever. (V. Id.)

— de Santa Madrona. (V. Id.)

Corts eclesiàstiques. Abusos de procediment; queixa al Concili provincial. (V. aquesta veu.)

Corts generals de Catalunya. Convocació a la vila de Montblanch; partida dels Síndichs de Barcelona. 467

— Nova convocació a Lleyda: 550, 551. — Expiració. . 804

Costums. Reformació; cartes reyals interessantla. . 348, 452, 453

— Cerca de la ventura 'ls matins de Sant Joan y Sant Pere; prohibició . . . . 647 (nota 2)

Court (Francesch de), Senyor de Sant Pol. — Traició en Lleyda; tractes ilícits ab una monja 619

— Fugit de la presó de Barcelona, es tret ab sometent del monastir de Sta. Caterina. 618, 619

Ç

Çaragoça. Servey de dotze companyes pera la guerra ab França, 216 (nota).

— Tramet embaxador a Barcelona. (V. *Embaxador de Çaragoça.*)

D

Desertor anglès. Captura; deslliurament en virtut del guiatge de vitualles 181

Diputació de Catalunya. Agent en Madrid (P. Bernadí Manlleu); correspondencia 526, 787

— Advocats y assessors; procehiments contra d'ells per la Real Audiencia, ab motiu de la contenció dels contrabans: 227, 235 a 240, 249, 251, 252, 259, 277, 688, 689. — Sobresehiment 373, 374

Id. Conferencia ab los de la ciutat. 314

— Capítols y actes de Cort, privilegis, usos, estils y jurisdicció de la Generalitat; sa jura y observancia per Lluis XIII 631

— Contenció ab la Capitanía general sobre contrabans. (V. aquesta veu.)

Diputació id. id. Drets y imposicions de la Generalitat. (V. *Drets.*)
— Embaxadors a Madrid. (V. *Embaxadors.*)
— Festa de Sant Jordi. 92, 195, 351, 621, 622
Id.; suspensió a causa de la captura del Diputat militar. 468
— Junta de defensa; augment de vocals. 775
— Jurisdicció civil y criminal. 590
— Lleva pera socors del Rosselló. 372, 373
— Manifest y carta al Rey D. Felip en justificació dels procehiments obrats en defensa de Catalunya. 774, 776, 778 a 780, 784, 785.
— Manlleutes pera despeses de la guerra ab Castella: 560, 584, 585 (nota), 792, 793, 798, 813. — Regonegudes y aprobades per Lluis XIII. 628, 632
— Oficials; pretenen eximirse de les guardes militars de la ciutat 5
— Verguer del Diputat eclesiàstich; captura. 321
Diputats y Oidors de la Generalitat de Catalunya. Anada del militar al camp de Salces: 394. — Retorn 427
— Anada del reyal a Tarragona y altres parts per prevenir la defensa contra la invasió castellana: 774. — Correspondencia. 787
— Id. del militar a Girona. 774
— Captura del militar; debats: 458 a 463, 465, 467. — Visita diaria de part del Concell de Cent, durant sa presó: 461. — Embaxada al Rey: 463. — Deslliurança. 477, 478
— Conferencies ab los Consellers. (V. *Conferencies.*)
— Extracció: 217, 610, 659. — Enhorabona dels Consellers 220
— Gramalles de dol. 607
— Lo Nunci ordena la prompte anada del Diputat eclesiàstich a Madrid. . . . . 572 (nota)
— Los Consellers los reclaman una escriptura que 'ls lliuraren per error 147, 157
— Mort del Doctor Pau Clarís, Diputat eclesiàstich; lloança: 605. — Enterrament: 607. — Funerals. 609
— Pretenen visitar la presó; oposició dels Consellers. . . 637
Donzelles. Causa-pía Vilar 180, 339, 451, 605
— Dotació matrimonial de dotze a despeses de la Diputació 814
Dreçana. Obres de defensa; prestació personal. 582
Drets y imposicions. Augment pera atendre a les despeses de la fortificació de la ciutat. . . . . 515, 516 y nota, 517 (nota)
— Bolla; competencia entre 'ls arrendadors y 'ls Cònsols del Pont sobre aprehensió d'estamenyes feta per aquests: 80, 99, 100, 102, 104, 105, 112, 118, 125, 126.
— Contrabans. (V. aquesta veu.)
— Contribució general pera les fortificacions de Catalunya; debats: 311, 312, 314 a 317, 319 a 323, 327, 328, 338, 694 a 700, 713. — Collector; nominació: 320. — Reques-

ta del Síndich de la ciutat al Mestre Racional; questió de tràmit: 324. — Embaxada a la Cort sobre dit afer: 340, 341. — Publicació de noves crides y reyal pragmàtica. 454
Drets y imposicións. Contribució o tatxa general per la guerra ab Castella 780, 786, 787
— *Cops.* — Aprehensió de blats de la ciutat per los arrendadors; debats: 12, 23. — Lo Consell declara inhàbils pera 'ls càrrechs municipals, durant deu anys, als qui la feren . . . . 12, 13 (nota)
Id. Segrest, per lo Batlle de dit dret, d'una partida de blat retornada per lo Síndich de Mallorca. 62
Id. Exempció a favor de Barcelona. 63
— De la Generalitat de Catalunya. — Exacció; procehiments turbatius comesos per oficials de la Capitanía general. (V. *Contrabans.*)
— Franquesa d'entrada de la roba del Duch de Mòdena; 'l Rey la ordena: 203. — Negativa dels Consellers. . 204
— Fraus; regonexement de botigues per oficials de la Generalitat 227
— Id. comesos per oficials del exèrcit reyal en Rosselló 672, 673
— La ciutat los exigeix al Rey per los bastiments o provisions de la Armada reyal: 87, 88 (nota). — Lletra reyal prohibint sa exacció. . . . . 91 (nota)
— Municipals; llibertat 630
— Periatge; fraus en sa exacció. 456
— Quint de les sises y imposicions demanat per lo Rey; debats 19, 21, 22, 24, 25, 64, 65, 67, 68
Id. Exempció; es demanada al Rey de França en los pactes d'anexió de Catalunya. 590, 629

E

Eclesiàstichs. Oficis y vicariats generals; la ciutat demana al Concili provincial que sols sien exercits per catalans: 77, 79.— Resposta favorable del Concili. 84
— Oficis, dignitats y beneficis; sien conferits exclusivament a catalans (pactes ab Lluis XIII). 590, 629
— (Barons). Confirmació de llurs jurisdiccions, per Lluis XIII 632
Embaxadors. De Çaragoça; benvinguda: 558. — Visita als Consellers y explicació de sa legacía: 558. — Son hostatge a despeses de la ciutat: 559. — Visita de comiat als Consellers 559
— De la ciutat a la Cort. (Jerònim de Navel). — Recomanació dels Diputats, del Virrey, Bisbe, Capitol de

Planes.

la Seu y Braç militar: 340 a 342. — Jurament: 342. — Partida 343. — Agravi del Rey, tractantlo de Síndich; queixa dels Consellers: 716, 720.

Embaxadors. Id. (Pau Boquet). Correspondencia: 526. — Noves dels preparatius militars contra Catalunya: 536. — Es capturat a Madrid: 592 (nota 2). — Cambis ab la Duquesa de Cardona y sos fills: 592 (nota 2), 639, 640 (nota).
— De la ciutat al Llochtinent en Perpinyà; partida: 7. — Retorn 13
— De la Diputació a la Cort. — Captura: 592 (nota 2). — Cambis ab la Duquesa de Cardona y sos fills. 592 (nota 2), 639, 640 (nota).
— De la Diputació al Sant Pare, pera informarlo del estat de Catalunya; los Braços generals aconsellan enviarlo . . . . 572 (nota)
— Del Rey de Portugal. Arribada; visita als Consellers oferint sos auxilis al Principat: 594. — Carta de creença 818

Enemichs de la patria. Conminació y penes als ciutadans de Tortosa inobedients a les ordes del Diputat reyal y del Conseller en cap de Barcelona. 545
— Id. contra 'ls renitents a la convocació del Parlament general y a la jura de la unió del Principat. 541 a 553, 788
— Declaracions; confiscació de bens. 596, 599, 601

Escola de l'art militar. — Exercicis práctichs 190
— Simulacre . . . . 190 a 193

Espernan (Mr. de), general francès. Entrada; benvinguda: 574. — Son hóstatge en lo Palau de la Comtesa a despeses de la Diputació: 574. — Visita als Consellers: 574. — Comiat. 576

Estamenyes. (V. *Robes.*)

Estandart de Sant Jordi. 394
— de Sant Ramón de Penyafort 70, 71, 420
— reyal de la esquadra de França. Saludat per la ciutat: 620, 624. — Lo Rey agraheix los honors. . 641, 642

Estudi general. Avalots d'estudiants 61
— Càtedres. De theología: 50. — De gramàtica; oposicions: 270, 271. — Majors; confirmació 515
— Festa de Sant Lluch. 33, 289, 389, 559
— Vis-rector; elecció 515
— Visita ordinaria dels Consellers. . 58, 165, 304, 344, 402

Estudiants. Avalots 61

Execucions de criminosos. (V. *Justicia.*)

Exèrcit de Catalunya. Cavallería; allistament: 533, 781, 784, 791, 810. — Envío de companyes pera la defensa de Lleyda, Balaguer y Tortosa. 545, 784
— Cens de la gent apta pera la guerra. 777
— Soldats armats a costa de les poblacions; recompte dels que poden oferir: 777. — Cupo. 785

Planes.

Exèrcit de Catalunya. Lleves; excitació a les vegueríes y universitats pera formarles 545, 789, 790, 826
Id.; abanderament . . 540 (nota), 545, 781, 784, 789, 790
— Mestre de camp general y altres oficials; nominació: 540 (nota), 775, 780, 781, 782, 785, 791, 800. — Salaris: 544, 785, 798. — Vestuari. 785
— Disciplina; disposicions penals: 551, 552. — Garrot a un soldat 556
— Reclutament per lleves. Mals resultats y indisciplina; los Consellers proposan que dit servey vaja a càrrech de la Diputació, facilitant les universitats la gent y subvenció en diner. 571
— Còs de forces volants y gremials de Barcelona; anada a Tarragona ab la Bandera de Sta. Eulalia y 'l Conseller terç: 577. — Casa y servey del Conseller. 577 (nota), 578 (nota).
— Préstech a la Diputació pera pagar les tropes franceses y catalanes. . . . . . 584, 585 (nota), 792, 793, 798, 813
— Tropes auxiliars de França. Los Diputats demanan ab urgencia sa vinguda: 572 (nota). — Contingent: 794, 797. — Sou: 795 a 798. — Mostra: 585 (nota). — Retirada 810
— Socors cuytats a Martorell: 588. — Cavallería d'almogàvers 811
— Traició del Mestre de Camp de Montjuich, D. Joseph de Rocabertí 596
— Morts en campanya; aniversari en la Seu. . . . 600, 601
— Guarnició catalana de Montjuich a despeses de la ciutat. 607
— Id. francesa de id. a despeses de la Diputació; se demana vaje a compte del Rey. 607
— Intendent general; nominació de Mr. d'Argenson. 612, 613
— Traició d'un Mestre de Camp, francès, a Lleyda. . . 619
— Present d'una banda al Sr. de St. German. 638
— Batalló provincial; formació 639
— Necessitat urgent d'augmentarlo; disposicions: 643, 645, 652, 825, 826, 830, 831.
— Assenyalat comportament del terci de Barcelona en la victoria del Camp de Tarragona. 644
— Comendament de les armes en Tarragona; es conferit al Conseller terç, en sotstitució del Diputat militar. . 657
— Pagament de les tropes de Tarragona; fretura de diners. 657
— Coronelía de Barcelona. Soldats fugitius; penes. . . . 829
Id. Orde de concentració als vassalls de les baroníes . 831
— Servitut personal de les universitats de Catalunya; restabliment 830
Exèrcit reyal. Agravis y excessos en Catalunya, Rosselló y Cerdanya: 159, 196 a 198, 435 a 438, 441, 447 a 451, 455, 470 a 475, 478, 480, 485, 487, 488, 491, 494 (nota 1), 495,

Planes.

497, 528, 538, 539, 546, 555, 566, 591 (nota), 597, 668 a 676, 730 a 732, 771, 779.

Exèrcit Reyal. Id. Lo Rey ordena llur averiguació y càstich. 668
Id. Representació dels Diputats al Rey. 671
— Allotjament y manteniment a Catalunya. Carta reyal declarantlos obligatoris; debats. 455, 457, 735
Id. Forma practicada en Lombardía. 736
— Embarcament de soldats fugitius; recullida dels cavalls, armes y bagatge a la Dreçana. 475, 476, 478
— Evacuació dels soldats per mar; los Consellers demanan al Virrey la ordene. 481
— Cremadors d'iglesies; anada del Conseller en *cap* a Granollers a perseguirlos. 488
Id. id. en l'Empordà; excomunicació. 504
— Informació sobre 'ls sacrilegis comesos; los Inquisidors demanan antecedents pera obrirla. 490
— Infantería embarcada en les galeres d'Espanya y Gènova; lo Rey ordena son provehiment. 511, 513
— Desembarch de noves tropes a Roses. 537
— Providencies dels Braços generals per desfer y disminuir lo del Rosselló. 552
— Evacuació del de Rosselló y retirada del destinat a invadir Catalunya per Aragó y Valencia; súplica dels Consellers y Diputats al Rey per intercessió del Llochtinent y de la Duquesa de Cardona . . . 556, 777, 789, 801, 803

Extrangers. Francesos; cens dels residents a Barcelona y entrega de llurs armes als Consellers. 154, 156, 723
Id. Crides del Virrey prohibintlos residir a Catalunya sens llicencia seva; debats: 311, 312, 314 a 317, 319, 320, 325, 337, 454, 698 a 700.
— Registre 155

F

Festes civils y públiques. Cavalcada de cap-d'any; suspensió 170
— Torneigs y justes en lo Born: 176, 178, 334, 339, 356, 357, 443.
— Estaferm en lo Plà de Sant Francesch. 179
— Alimaries, balls y màscares per la vinguda del Duch de Mòdena. . . . . 249 a 252, 254
— Id. y festeigs per la victoria del exèrcit reyal contra 'ls francesos en Fuenterrabía: 262, 263. — Encamisada ab assistencia del Virrey. 263
— Carnestoltes; suspensió: 336, 342. — Prohibició perpètua; institució d'aniversaris per les ànimes. 586, 600 a 602
— Per la victoria y recuperació de Salces. . . . . 425 y nota

Planes.

Festes civils y públiques. Alimaries públiques per la festa del *Corpus*
— de 1640, diferida a causa de la revolta dels segadors. . . . . 562 y nota, 564
— Id. per la festa de Sta. Eulalia 603
— Id. per la victoria de Montjuich. 610
— Per la anexió de Catalunya a la corona de França 614, 616, 617
— Per la victoria del exèrcit francès a Tarragona. . 643, 644
— Fochs y cohets per St. Joan y St. Pere; prohibició. . 647
Festes relligioses. Cap-d'any, en Sta. María. 62, 170, 310, 416, 584
— Reys d'Orient, en la iglesia del Pí. . . 63, 171, 311, 419
— Sant Ramon de Penyafort. . 63, 70, 170, 171, 312, 420, 585.
— Santíssim Nom de Jesús, en lo monastir dels Angels 68, 174, 314
— Sant Antoni Abat. 69, 174, 318, 428, 587
— Ofici y visita ordinaria al monastir de St. Agustí. 70, 174, 317, 421.
— Id. id. al monastir del Carme 73, 176, 322
— Sant Sebastiá. 71, 175, 320, 429, 587
— Sant Pau apòstol. 322
— Purificació de Ntra. Senyora (benedicció de la cera), 73, 177, 327, 434, 599.
— Santa Eulalia 76, 178, 179, 328, 439, 601, 602
Id. Completes a la Seu. 181
Id. Professó anyal; sa instauració per vot de la ciutat 586, 600, 602
— Ofici a Santa María. 447
— Sant Mathías apòstol 180, 339, 451, 605
— Quaresma. Dimecres de cendra: 77, 180, 342, 450, 603. — Divendres; sermó y miserere en l'Hospital general: 77, 79, 81, 82, 85, 180, 181, 185, 186, 343 a 345, 450, 454, 457, 458, 464, 603, 605, 609, 612. — Perdons; assistencia dels Consellers: 79, 82, 185, 186, 342, 343, 450, 457, 603, 609, 612.
— Sant Pacià. 610
— Santa Madrona 82, 186, 343, 458, 610
— Sant Joseph 186, 343, 458
— Anunciació de Ntra. Sra.; transferida per escàures en diumenge de Quaresma 464
— Diumenge de Rams. 187, 346, 464, 612
— Setmana Santa: 85, 188, 189, 346, 464, 615, 616. — Cerca dels monuments per los Consellers: 85, 189, 346, 464, 616. — Professons: 85, 189, 346, 464, 465, 616. — Benedicció de les fonts. 86, 189, 347, 465, 616
— Pasqua de Resurrecció. . . . 86, 189, 347, 465, 616, 617
— Sant Francisco de Paula. 189, 344, 617
— Sant Jordi, a la Diputació: 92, 195, 351, 621, 622. — Suspensió per la captura del Diputat militar. 468

Planes.

Festes relligioses. Sant March evangelista. . . . 93, 196, 347, 468, 622
— Lledanies 196, 202, 357, 358, 468, 472, 622, 625
— Santa Creu 199, 352, 469, 625
— Ascensió 202, 361, 472, 625
— Sant Pons 626
— Cincogesma 205, 365, 481, 638
— Sant Isidro. 355
— Sant Policarpo 643
— Corpus; vigilia y diada. 103, 206, 368, 369, 483
Id. en 1640: suspensió per la revolta dels segadors: 483, 492. — Ofici y sermó: 525. — Celebració de la professó suspesa: 559, 562 y nota. — Tabernacles y invencions; premis . . . . 562 (nota)
Id. Celebració en campanya. 826
Id. Octava. 108, 210, 369, 492, 564
Id. Professons de les parroquies. 207 a 210, 369, 564, 565, 641.
Id. Ventalls al Llochtinent y a la Virreyna. . . . 109, 210
— Sant Joan Bta.: 369, 647. — Indult pontifici transferint lo dejuni de la vigilia 368
— Sant Elm 211, 482, 653
— Santa Margarida 123, 215, 374
— Santa Magdalena 217
— Sant Jaume 218
— Santa Martra. 128, 218, 376
— Sant Domingo 2, 128, 377
— Santa Clara 5, 129, 378
— Assumpció de Ntra. Senyora. . . . 5, 129, 234, 378, 525
Id. Ventall al Bisbe-Llochtinent 525
— Sant Roch 6, 129, 234, 378, 525
— Sant Agustí 9, 131, 379
— Nativitat de Ntra. Sra. 15, 134, 135, 380, 535
— Sant Miquel Arcàngel 147, 271, 353, 386, 471
— Sant Jerònim. 271
— Angel Custodi 24, 149, 278, 387, 549
— Sant Francesch. 25, 387
— Jubileu sant 26, 27
— Sant Lluch 33, 289, 389, 559
— Translació de Sta. Eulalia. 390
— Tots Sants. 41, 158, 293, 394, 561
— Difunts 293
— Aniversari del Rey En Jaume II. 159, 293
— Sant Sever. 42, 294, 394, 564
— Sant Andreu apòstol 50, 160, 300, 395, 570
— Sant Nicolau bisbe 54, 164, 302, 399
— Concepció de Ntra. Sra. 54, 164, 302, 402, 573
— Santa Llucia 55, 164, 303, 405, 578
— Ofici a Bethlem 164, 303
— Ntra. Sra. de la Esperança. 59, 168, 304, 405, 578

Planes.

Festes relligioses. Ofici a Sta. María de la Mar. 304
— Nadal 61, 168, 306, 406, 581
— St. Esteve proto-martre. 61, 169, 307
— St. Joan evangelista 61, 169, 308, 582
— Sants Innoscents 169, 308, 582
— Aniversari per les tropes catalanes mortes en campanya 600, 601
— Aniversaris perpètuus per les ànimes, en los tres jorns de Carnestoltes; vot de la ciutat. . . . . 586, 600 a 602
— Pregaries per les guerres: 97, 98, 338, 339, 342, 345, 347, 350, 352, 353, 355, 365 a 367, 376 a 379, 383, 384, 389, 390, 393, 394, 410, 415, 416, 418, 419, 452, 557, 562 (nota), 577.
— Id. per pluja. . . . 25, 58, 187, 356, 376, 467, 469, 471
— Id. per serenitat de temps 204
— Id. per esmena de pecats públichs 452, 453
— Id. per la pacificació de Catalunya . . . 481 a 483, 525
— Professons. (V. aquesta veu.)
— Te-Deum per l'alçament del setge d'una fortalesa de S. M. en la Borgonya: 43. — Los Consellers excusen llur assistencia. 44
— Id. y ofici per la victoria del exèrcit reyal en Fuenterrabía: 263, 267, 268. — Ofici de morts: 263, 268. — Professó general 263, 269
— Te-Deum per la recuperació de Salces . 425 y nota, 432, 433, 443.
— Id. per la victoria de Montjuich 596
— Id. per la anexió de Catalunya a la Corona de França 614, 617
— Id. per la victoria del exèrcit francès en lo camp de Tarragona 645
— Id. id. de la armada francesa a Tarragona . . . 654, 655
Fet miraculós en la torre de Montjuich 610
Fets criminals. Homeys 302, 497, 579, 654
— Robos . 8, 156, 178, 214, 302, 514, 534, 536 (nota), 637
Id. de la estafeta 529
Id. en lo Palau de la Inquisició . . . . 582 (nota.)
— Sodomía 637
Fires y cambis de Perpinyà. — Translació al Hospitalet del Llobregat ab motiu de la guerra 568, 569
Flequers. De la Inquisició; fraus 66, 68, 75
— Causa; breu despedició pêl Llochtinent; agrahiment dels Consellers. 97
Flix (Baronía de la ciutat). Pesquera del riu; lo Síndich demana al Virrey revoque l'orde d'obrirla pera 'l pàs de barques ab blats per provehiment de les galeres reyals. 81
Fluvià (D. Antoni de). Robo y mort per les tropes reyals 436
Foch en la Presó 362
Fochs y cohets per Sant Joan y Sant Pere. Prohibició 647

Planes.

Fogatges. Contribució general pera les fortificacions de Catalunya. (V. en *Drets y imposicions.*)
Fonts. Visita ordinaria per los Consellers . . . 45, 157, 384, 638
Forments. (V. *Blats.*)
Forns. De bescuyts pera 'l reyal servey; lo Llochtinent interessa llur construcció. 41, 45, 47
— De pà; construcció d'un dins la casa de la Inquisició 66, 67, 75
Fortificació de Catalunya. (V. *Guerra.*)
— Contribució general. (V. aquesta veu en *Drets y imposicions.*)
Fortificació de la ciutat. Junta; nominació . . . . 201 (nota)
— Prevencions 364
— Despeses; contribució o ajuda voluntaria demanada als eclesiàstichs: 498 a 501. — Respostes y ofertes del Bisbe, Capítol de la Seu, iglesies y monastirs: 501 a 510, 513, 520 a 522, 525 y nota, 771, 772.
— Projecte; creximent de drets y préstech pera les despeses de les obres: aprobació. . . . 515 y nota, 516 (nota)
— Justificació de les mides de defensa 528
— Obras en la Dreçana; prestació personal 582
— Murs y valls. (V. aquesta veu.)
Francesos. (V. *Extrangers.*)
França. Aliança; pactes. . . . . 793 a 799
— Protectorat; debats. 587, 589, 814
Fuenterrabía. Setge pêls francesos . . . . 216 (nota), 238, 261
— Victoria del exèrcit reyal; festes: 262, 263. — Relació oficial de dit fet d'armes 265
— Mercès atorgades pêl Rey a la vila y a sos regidors y habitants 267

G

Galeres y galions. (V. *Naus.*)
Girona (ciutat). Vinguda del Jurat en cap; visites. 599
Govern de Catalunya. Provisió de les places de Governador general, Canceller y altres del Concell Reyal; súplica al Rey Felip 777
— Projecte, desistit, d'instauració de República baix lo protectorat de França 587, 589, 814
— Oficis militars y magistratures seculars: sien conferits a catalans 590, 631
— Per Lluis XIII, ab designació de Llochtinent. 631
Governador general de Catalunya. Mort de D. Aleix de Marimon; interinitat de D. Ramon de Calders. 398
— Jurament 404

Planes.

Graelles o teyeres. Colocació en lo Plà de St. Francesch y carrer Ample, per una encamisada ab motiu de la victoria de Fuenterrabía 263
Gramalles. (V. *Consellers*: vestuari.)
Guardiola (D. Guerau). Llochtinent de Mestre Racional. Es declarat traydor y enemich de la patria; confiscació de bens. . 599
Guerra entre Espanya y França. Prevencions del enemich; avisos, 3, 96 (nota), 133, 139, 240, 354 (nota).
— Mides pera la fortificació y defensa de la ciutat. . . 3
— Alçament del setge d'una fortalesa de S. M. en la Borgonya; Te-Deum 43
— Defensa de Catalunya; disposicions del Llochtinent: 95, 96 (nota), 122. — Diligencies de la ciutat. 96
— Invasió francesa a Sardenya . . . . 96 (nota)
— Pregaries: 97, 98, 338, 339, 342, 345, 347, 350, 352, 353, 355, 365 a 367, 376 a 379, 383, 384, 389, 390, 393, 394, 410, 415, 416, 418, 419.
— *Princeps namque;* debats sobre sa convocació: 106, 107, 109, 110, 114, a 117, 121 a 125, 130, 697.
— Partida del Llochtinent a Perpinyà. 128
— Custodia de la ciutat; guardes de nit. 128, 352, 355
— Invasió del exèrcit reyal a França. 132, 150
— Setge de Leucata: 132, 133. — Noves: 149. — Derrota del exèrcit reyal. . . . . 149 a 151
— Socors pera defensa de la frontera demanat pêl Virrey: 132. — La ciutat acorda allistar una lleva de 500 soldats: 134, 135. (V. *Milicia.*) — Lo Virrey reclama ab urgencia l'envío de dita força: 149, 150. — Partida de les companyes a Perpinyà. 152
— Allistament de companyes a Girona y en lo Comtat d'Empuries. 133
— Junta (vintiquatrena); nominació. 137
Id.; convocació, afers . . . . 361 (nota)
— Malvestats del enemich en Pezilla. 139
— Retorn del Llochtinent, de Perpinyà. 165
— Fortificació de Catalunya; orde del Rey: 199, 200. — Demana subvenció pera dites obres. 200
— Pàs de vexells enemichs per Barcelona; guarda nocturna en los baluarts y muralles. 210
— Invasió francesa en Guipúzcoa. — Ocupació del port del Passatge; setge de Fuenterrabía: 216 (nota), 238, 261. — Envío de forces del exèrcit reyal de Catalunya; assistencia de Çaragoça ab dotze companyes: 216 (nota) — Derrota del enemich: 262. — Relació oficial de la victoria 265
— Forces enemigues a la frontera de Çatalunya. 261
— Préstech de 700.000 ducats pera atencions de guerra; lo Rey lo demana a la ciutat: 339, 713 a 715. — Id. de Castella per dita rahó. 714, 715

Planes.

Guerra entre Espanya y França. Anada del Virrey a Girona 352
— Intents d'invasió francesa al Rosselló; avisos, 354 (nota), 360 (nota).
— Despeses; giro . . . . 361 (nota)
— Partida de la lleva de Barcelona a Perpinyà. 363
— Invasió francesa a Catalunya; avisos: 364. — Prevencions pera la fortificació y defensa de Barcelona. . 364
— Presa del castell d'Opul, per l'enemich. 364
— Socors a Perpinyà; augment de la lleva de Barcelona: 367. — Partida: 369. — Formació de lleva per lo Bisbe y Capítol de la Seu: 369. — Partida: 372. — Id. per la Diputació 372
— Setge y presa de Salces per l'enemich. 373, 374
— Victoria del exèrcit reyal en Rosselló. 384, 385
— Noves de la campanya en Rosselló. . 385, 388 (nota), 393
— Lo Virrey demana nova lleva a Barcelona y la assistencia d'un Conseller: 385, 386, 388. — Allistament de 100 soldats. 389, 719
— Soldats catalans; deserció: 386, 408 (nota). — Premis per llur captura . . . . 386, 409 (nota)
Id. Informació sobre llur conducta en la campanya, 387, 388, 389 (nota).
— Hospitals militars de Perpinyà; serveys de llit demanats pêl Virrey: 390.—Acapta pública a Barcelona, 392, 395.
Id. Fretura de metges y cirurgians. 391
— Custodia de la Dreçana a càrrech de la ciutat. . . 408 (nota)
— Oferiments del Capítol de la Seu a la ciutat. 410
— Campanya de Salces. — Queixes del Rey contra Barcelona y 'l Principat per la inassistencia de socors. . 716
Id. Sometent general; lo Rey lo convoca a Catalunya; debats: 393, 394, 406, 407, 408 (nota), 675, 720 a 723, 727 a 730, 733.
Id. Partida del Diputat militar a dit camp. 394
Id. Lo Rey ordena traure la Bandera de Sta. Eulalia, 400, 401, 402 (nota), 403, 724.
Id. Capitulacions condicionals del enemich. . . 407 y nota
Id. Anada del Conseller en *cap;* formació de nova lleva: 407, 408 (nota), 409, 410 (nota). — Partida: 410, 411. — Noves de son passatge y entrada solemne en lo camp 421
Id. Noves 409
Id. Recuperació de Salces: 421, 423, 424. — Enhorabona al Virrey y Governador: 424 (nota), 425 (nota). — Avís dels Consellers a la Diputació, Bisbe y Capítol de la Seu: 425 (nota). — Acció de gracies 432, 433, 443
Guerra ab Castella. Prevencions contra la invasió de les tropes reyals: 539, 540, 544, 549, 551 (nota), 773, 774, 777 a 779, 782, 787 a 791. — Urgencies. 826, 828, 830, 831
— Abanderament de tropes. (V. *Exèrcit.*)

Guerra ab Castella. Ampra d'artillería, armes y material a Lleyda y altres universitats. (V. *Armes y Artillería.*)
— Defensa de Tortosa; Barcelona hi envía tropes ab son Conseller en cap. . . . . . . 541 y nota, 542 y nota, 545
— Sometent general en la Veguería de Tarragona. . . . 544
— Tramesa de cavallería a Lleyda y Balaguer. 545
— Custodia y fortificació del Port de Salou. 547, 791
— Avisos confidencials de Madrid, sobre preparatius de la campanya y organisació del exèrcit castellà. 547, 550, 553, 643, 787, 827, 828.
— Places d'armes; formació de quatre: 549, 552, 554. — Monicionament: 549, 790. — Falta de governador y tropes en la de Cambrils: 572 (nota). — Polvora; provisió: 575 (nota). — Anada del Conseller terç ab tropes a la de Montblanch: 617. — Raccions de pà. 784, 785
— Setge d'Illa per les tropes de Castella; bon succés de les armes catalanes 552, 555
— Recompenses 552
— Prevencions pera assegurarse del pont de Fraga y de les parts de Lleyda y Balaguer. 553
— Pregaries. . . . . 557, 562 (nota), 577, 586, 622
— Socors de cavallería a la ciutat de Lleyda. 558
— Pàs de galeres castellanes per Barcelona; movilisació de les forces de la ciutat y custodia de Montjuich. . . 565
— Campanya de Tarragona. Noves; parer dels Consellers als Diputats 571
— Entrada y malvestats de les tropes castellanes en Xerta . . . . 571, 572 (nota)
— Treta de la Bandera de Sta. Eulalia per anar a Tortosa y Tarragona ab lo Conseller terç: 571, 572 (nota), 575, 577 (nota). — Partida. 577
— Aliança ab França . . . . 793 a 799
— Tropes auxiliars franceses. (V. *Exèrcit.*)
— L'exèrcit castellà passa 'l Coll de Balaguer. . . . 575, 806
— Entrega de Tarragona; retirada de les forces catalanes y franceses. 579
— Barcelona 's prepara a la defensa . . . 579, 581, 582, 584
— Despeses; arbitris, etc.: 584, 780, 787, 789, 811. — Manlleutes fetes per la Diputació y les universitats de Catalunya; aprobació per Lluis XIII. 628, 633
— Avenç de la cavallería castellana a l'Arbós. . . 585 (nota)
— Retirada de Mr. d'Espernan y ses tropes a França; acorts del Concell de Cent y de la Diputació pera la defensa del Principat 586, 810
— Avisos de Martorell; envío de reforços. . . . . 811 a 813
— Defensa victoriosa en Martorell: 587. — Nou atach del enemich; tramesa de socors ab la bandera de St. Ramon de Penyafort: 588. — Derrota y retirada del exèrcit català 588, 595

Planes.

Guerra ab Castella. Les tropes derrotades se recullen dins Barcelona. 589
— La cavallería castellana bat la campanya y estrada de la ciutat: 589. — Devastacions en los llochs circunvehins . . . . 591 (nota)
— Cartes conminatories del Marquès de los Vélez: 591 a 593, 815. — Resposta de la ciutat y Diputació. . . 593
— Batalla de Montjuich; derrota del exèrcit castellà: 593, 595 a 597. — Enhorabona de Lluis XIII als Consellers 614
— Retorn del Conseller terç ab la Bandera de Santa Eulalia. 595
— Retirada del exèrcit enemich. 595, 596
— Falsa alarma a Barcelona. 596
— Urgencia de socors; petició al Rey de França. . . 597, 598
— Arribada del general Mr. de La Mothe a Barcelona. . 603
— Campanya de Tarragona. — Pregaries. 622
Id. Anada de la esquadra francesa. 623
Id. Presa de Salou per l'Archebisbe de Burdeus. . . 627
Id. Crema de naus per la armada de França en lo port y platja de Tarragona. 628
Id. Necessitat urgent de reforços: 643 y nota, 645, 651, 652, 825, 826, 828, 830, 831.
Id. Victories en Tarragona. . . . 643, 653, 654, 831, 832
— Batalló provincial. (V. *Exèrcit de Catalunya.*)
— Poch entusiasme de les universitats de Catalunya en la defensa del Principat. . . . 643 (nota), 826, 828, 830
— Avisos de la campanya. 651, 652

Guiatge de vitualles. Deslliurament d'un anglès desertor de la reyal armada de Portugal. 181

Guipúzcoa. Invasió francesa. (V. *Guerra.*)

H

Hisenda. Administració de forments; balanç 69, 70
— Albarà de correu; balanç. 69, 70
— Drets y dèbits; balanç. 69, 70
— Erari de la ciutat; situació precaria. . . . 498, 499, 500
— Manlleuta de 200 mil lliures a censal pera la fortificació y armament de la ciutat. . . . 516 (nota), 517 (nota)
— Préstech de 110.000 lliures al Rey; creació de censals al 4 per 100 79
— Préstechs al Hospital general de Sta. Creu. . 119, 120, 584

Homeys. (V. *Fets criminals.*)

Hortolans. (V. *Confraríes.*)

Hospital de la Misericordia. Causa-pía d'en Mathias Vilar; extracció de donzella pobre. 180, 339, 451, 605
— *general de Sta. Creu.* Sa erecció en 1401 36

Planes.

Hospital general de Sta. Creu. Administració; es comuna al Bisbe y Capítol de la Seu y als Consellers y Concell de la ciutat. 36, 37
Id. Estat precari: 37, 98. — Deute de 132,000 lliures a la ciutat: 39. — Préstechs de la ciutat. . . 119, 120, 584
Id. Reformació; gestions. 98, 99, 113, 119
— Administradors. Mort de Don Guerau de Peguera; elecció del Conseller en cap Doctor Magarola 35
Id. Questió de precedencia. . . . 35 a 41, 43, 48, 49, 661
— Expulsió d'un jove cirurgià 44
— Festa de Sta. Creu. 625
— Malalts; estadística 37
— Pare dels orats; nominació. 44
— Sermó y miserere y visita dels Consellers als malalts, los divendres de Quaresma: 77, 79, 81, 82, 85, 180, 181, 185, 186, 343 a 345, 350, 354, 357, 358, 364, 603, 605, 609, 612.
Hospitalet del Llobregat. S'hi transladen les fires y cambis de Perpinyà, suspesos ab motiu de la guerra. 568, 569
Hospitals antichs de la ciutat. Unió, en 1401. 36
— *militars de Perpinyà.* Serveys de llit demanats pêl Virrey: 390. — Acapta pública a Barcelona. 392, 395
— Fretura de metges y cirurgians. 391
Host y cavalcada. Se sotstituheix sa convocació per un batalló provincial. 639
Hostalers. Denuncia dels francesos y forasters que posin en llurs cases y de les armes y monicions que aquells portin . 156

I

Iglesies. Capellans menors; oposició de la ciutat a sa obertura. 186, 204
— Metropolitana de Tarragona; confirmació de ses jurisdiccions y rendes, per Lluis XIII. 632
— Santa María de la Mar. — Altar nou; primera missa. . 73
— Trinitaris descalços; estrena 329
Illa (vila). Setge per les tropes de Castella; bon succés de les armes catalanes. 552, 555
Inquisició. Venda fraudulenta de pà per son flequer. . . . 66, 68, 75
— Informació sobre 'ls sacrilegis comesos per les tropes reyals 490
— Robo d'un servey d'argent. . . . . 582 (nota)
— Subsistencia del Tribunal a Catalunya, ab subjecció directa a la Congregació pontificia del Sant Ofici. 590, 629
Inquisidors de Catalunya. Debats ab lo Rey. 339
— Dits càrrechs y altres oficis sien conferits exclusivament a catalans 590, 629
Intendent general de Catalunya. Nominació de Mr. d'Argenson . . 612, 613
Invasió del Principat per les tropes castellanes. (V. *Catalunya* y *Guerra.*)

Planes.

J

Juhí de prohomens. Sentencies: 8, 430, 497, 514, 556, 559, 578, 579, 609, 637, 659.
— Inapellació de ses decisions 442, 447
— Conexement y judicació de certes causes criminals, trobantse 'l Llochtinent a Barcelona; parer favorable d'advocats . . . . 536 (nota 2), 783
Junta de guerra (Vintiquatrena.) (V. *Guerra.*)
— *de justicia.* (V. aquesta veu.)
Jurisdicció. Competencia entre la Diputació y la Capitanía general. (V. *Contrabans.*)
Jurisdiccions dels barons eclesiàstichs y laychs; confirmació per Lluis XIII. 632
Juristes. Prior; nominació: 204, 345. — Jurament. 358
Justes y torneigs. (V. *Festes civils* y *públiques.*)
Justicia. Audiencies; pròrroga: 14, 365, 643, 830. — Reobertura de Sala 430
— Execucions de criminosos: 11, 156, 177, 178, 302, 556, 581, 654.
— Apellació contra la sentencia absolutoria del Juhí de prohomens en la causa de Totosaus; protesta dels Consellers: 442. — Visita de gracies de Totosaus als Consellers 447
— Administració; mides y gestions pera restablirla: 527, 536, 537, 572 (nota), 642 (nota), 774, 776, 778.
Id. Son exercici a càrrech del Veguer y Batlle de la ciutat 536
Id. Reforma . . . . 612, 820 a 825
— Intendent general; nominació de Mr. d'Argenson. 612, 613
— (Junta de). Assistencia del Conseller segon. . . 572 (nota)

L

La Mothe (Mr. de). Entrada en Barcelona; visites 603, 604
— Hostatge en casa de D. Guerau de Reguer a despeses de la Diputació 604
Leucata. Setge. (V. *Guerra.*)
Lombardía. Allotjament del exèrcit reyal 735, 736

LL

Llàntia d'argent a Sta. Eulalia. Vot de la ciutat, ab motiu de la guerra ab Castella 586
Llengua catalana. Us oficial en la correspondencia àb los Reys 785
Lleves. (V. *Exèrcit, Guerra* y *Milicia.*)

Planes.

Lleyda (ciutat). Armes y monicions; ampra, provisió. 540 (nota), 541, 554
— Defensa; reforços de cavallería, etc. 545, 555, 558
— Traició d'un Mestre de camp francès. 619
Llochtinent y Capità general. Duch de Cardona. — Nova nominació trienal: 6. — Enhorabona de la ciutat. 7
Jurament a Perpinyà: anada del Síndich de Barcelona: 7, 14. — Embaxada demanantli vinga a prestarlo a Barcelona: 7. — Promet ferho 14, 15
Vinguda; entrada y jurament 16, 17
Visita dels Consellers 18
Enhorabona dels Consellers ab motiu de la reyal sentencia obtinguda per la muller del Comte d'Empuries, son fill, en lo plet del duquesat de Lerma. 28
Arribada de la Duquesa sa muller; visita dels Consellers. 49
Malaltía: 95.—Visita diaria del Síndich de la ciutat: 95. — Visita dels Consellers. 97
Ventalls per Corpus. 109
Anada a Perpinyà per la guerra ab França. 128
Correspondencia 132, 133, 138, 147, 148, 150, 151
Retorn de Perpinyà. 165
Llicenciament del càrrech; ofertes a la ciutat. 179
— Comte de Santa Coloma. Nominació; enhorabona dels Consellers: 179. — Presentació del Real Privilegi als Consellers: 181. — Carta del Rey als mateixos notificantlos dita nominació. 182
Jurament. 182, 183
Conferencies secretes ab los Consellers. 199, 207
Correspondencia: 216 (nota), 354 (nota), 359, 360 (nota), 373 a 375, 385, 388 y nota, 390, 423.
Anada a Girona per afers de guerra. 352
Tornada del camp de Salces. 440
Anada a Santa Coloma de Farnés a reprimir les represalies contra 'ls excessos de les tropes reyals. 470
Proposa embarcarse ab motiu del avalot per la deslliurança del Diputat militar. 476
Retorna al Palau assistit dels Consellers. 477
Nou intent de fugida a causa de les turbulencies dels segadors . . . . 484, 486 (nota)
Mort: 485, 486 (nota). — Premi ofert per la ciutat y la Diputació pera 'l descobriment dels autors: 528. — Enquesta 737
— Duch de Cardona. Nominació; arribada, visita d'enhorabona dels Consellers. . . . . 494 (nota 2)
Jurament . . . . 495 (nota)
Anada al Rosselló, ab lo Conseller en cap y 'l Diputat militar. 495, 496
Mort 518
— D. García Gil Manrique, bisbe de Barcelona. Nominació 517, 518

Planes.

Llochtinent y Capità general. Jurament 518, 519
Visita d'enhorabona dels Consellers. 520
Bulleto a son favor pera poder entendrer en les causes criminals; la ciutat l'interessa. 537
Malaltía: 568. Visita diaria del Síndich de la ciutat; id dels Consellers. 568
— Marquès de los Vélez. Nominació 567
Jurament: carta dels Consellers al Rey demanant se diferesca fins lo restabliment de la pau en Catalunya: 567 (nota). — Carta al Marquès enclohentli copia de la anterior . . . . 568 (nota)
Cartes conminatories cridant a la ciutat a la obediencia del Rey de Castella. . . . . 591 a 593, 815
— Del Rey de França; poders: 631. Minuta del privilegi 639
Llotja de la Mar. Aniversari de D. Pere de Moncada. 190, 468, 618, 664
— Cònsols. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
— Jutge d'Apells. (V. Id. id.)

M

Magarola (Miquel Joan), Doctor de la Reyal Audiencia. Traydor y enemich de la patria; confiscació de bens 600, 601
Magatzèms de la Generalitat. Espanyament dels d'Arenys de Mar y Mataró y segrest de mercaderíes per oficials de la Capitanía general; debats. (V. *Contrabans.*)
— en Salces. Segrest de tabach. 225
Malalties contagioses a Narbona. Mides preventives. 123
Malfactors. (V. *Fets criminals.*)
Martorell (vila). Defensa victoriosa contra les tropes castellanes: 587. — Anada de la bandera de St. Ramon de Penyafort ab socors: 588. — Derrota del exèrcit català. 588
Mataró (vila). Pàs del Conseller quint; visites. 177, 178
— Espanyament dels magatzèms de la Generalitat. (V. *Contrabans.*)
Matrícula de ciutadans honrats. (V. aquesta veu.)
— de mercaders. (V. aquesta veu.)
Medecina. Lliçó pública en la Plaça de St. Jaume. 367
Medecines. (V. *Apothecaris.*)
Melo (D. Francisco de), Comte d'Andusanya. Arribada; visita . . . 210
Mercaders. Matrícula . . . . . . 190, 194, 195, 468, 620, 661 a 668
Id.; ordinacions. 667
Mestre de dances. Anada a Madrid per una festa de Carnestoltes . . 75
Milicia. Capitans de companyes dels collegis y confraríes; renunciacions. 138
Id. Orde d'incorporació al exèrcit reyal; embaxada al Canceller demanant la suspenga 366

Planes.

Milicia. Id. Us d'armes; llicencia del Virrey. 370
— Còs de guarda pera custodia de la Bandera de Santa Eulalia. 573, 576, 577
— Exercicis durant los díes de Carnestoltes. 336
— Guardes; exempció pretesa per alguns oficials de la Diputació 5, 8
Id.; son obligatories a tots los ciutadans. 5
Id. de nit per noves de guerra; lo Conseller en cap, Coronel, dona 'l nom: 128, 129, 355, 398. — Dona 'l nom lo Governador. 352, 404
Id. en los baluarts, muralles y Montjuich. 143, 144, 581, 582, 584, 603, 617, 618.
Id.; se demana al Braç militar assistesca a dit servey. 533
— Lleva a despeses del Bisbe y del Capítol de la Seu; arborament y benedicció de bandera. 369, 370
Ampra d'armes a dita companya y autorisació pera incorporarse a la Coronelía de la ciutat. 371
Partida 372
— Lleves de la ciutat pera la guerra ab França: 134, 135, 205, 207, 208, 215, 237, 238, 241, 261, 263, 264 y nota, 353, 354 (nota), 359, 360 (nota), 367, 375, 719.
Allistament: 141, 142, 144, 360, 361 y notes, 362 (nota), 367, 408 (nota), 410 (nota), 719.
Plana major; nomenaments: 138, 140, 142, 361 (nota 1). — Renuncies: 138, 140, 142. — Patents o cartilles, franques de drets. . . . . 138 a 140, 148, 149
Banderes de camp; confecció: 138. — Benedicció: 141. — Arborament . . . . 141, 143 a 147
Cartes del Virrey y de S. M. agrahint los serveys. 138, 148, 295, 367, 368, 720.
Partida 152, 363, 369, 411
Despeses; giro. . . . . 361 (nota 1)
Sou . . . . 362 (nota)
Disciplina; ban del Coronel. . . . . 362 (nota 1)
— Lleves de mosqueters acordades per los Braços generals de Catalunya; crides. 545
— Mort y funeraries de D. Antoni d'Oms, llochtinent de Coronel de la ciutat. 426
— Mostres de les companyes gremials; prisos, 16, 21, 24, 25, 27, 34, 381.
— Simulacres per id id.. . . . . 190 a 193, 329
Id. Questió entre alguns soldats de la companya dels Estevens y tapiners. 193
Ministres reyals. Estorsions; queixa al Rey, etc.. . . . 159, 163, 196, 197
— Remoció dels que intervingueren en lo negoci dels excessos dels soldats; lo Virrey promet ferla 495
— Conducta del Comte-Duch y del protonotari Villanueva en los afers de Catalunya; queixes al Rey, 540 (nota), 779, 780.

Planes.

Ministres reyals. Designis y procedir dels privats del Rey; comentaris d'un confident en la Cort. 547, 548
— Custodia dels de Barcelona, interessada per lo Virrey als Consellers; excusa d'aquests. 771
Missa en lo Concell de Cent; llicencia del Bisbe 459
Misses en la Capella de la Casa del Concell. (V. *Capella.*)
Mòdena (Duch de). Equipatge; franquesa de drets ordenada pêl Rey: 203. — Negativa dels Consellers. 204
Falsa nova de sa arribada. 242
Entrada 244
Embaxada y visites de benvinguda. 244, 295
Festes per sa vinguda. . . . . 249 a 252, 254
Partida pera la Cort. 254, 296
Segona entrada 295
Monastirs. Agustins descalços de Sta. Mònica. — Cambi del Santíssim Sagrament de la iglesia vella a la nova. . . . 9
Id. Envíen homens a la obra dels valls de la ciutat. . 15
— Caputxins. Envíen frares a treballar en les obres dels valls 24
— Carmelites descalços de St. Joseph. Id., id. 35
Id. Rendes y càrregues. 521, 522
— Collegi de Bethlem de la Companyía de Jesús. — Estat precari 772
— Mercè. Envía homens a les obres dels valls. 12
— Montserrat. Retirada y custodia de son tresor, ab motiu de la guerra ab Castella. 811
— Pedralbes. Traslació de les relligioses a Barcelona; los Consellers oferexen custodiarles: 493. — Son recullides en casa 'l Marquès d'Aytona. 582, 583
Visita dels Consellers. 35, 157
— Sant Agustí. Visita ordinaria dels Consellers. 70
— Sant Francesch. Envía frares a treballar a les obres dels murs y valls. 21
— Santa Caterina. S'hi recull un cavaller francès fugit de la presó; n'es tret ab sometent. 619
— Santa Clara. Mort de la Abadesa Sor Despujol. . . 113
— Trinitaris descalços. Estrena de la iglesia. 329
Id. Estat precari 522
— Valldonzella. Les monges son recullides al Palau de la Comtesa. 582
Moncada (Baronía de la ciutat). Anades ordinaries dels Consellers, 123, 215, 374.
— Sentencia de dos lladres; execució. 156
— Turbacions en lo camí reyal del terme; sometent general 512
Moncada (D. Pere de). Aniversaris. 190, 468, 618, 664
Monrodon (Miquel Joan). Algutzir reyal. — Excessos. 318
Montblanch (Vila). Convocació de Corts generals 467
— (Plaça d'Armes). Anada del Conseller terç ab tropes 617

Planes.

Montbuy (Baronies de). (V. aquesta veu.)
Monte-Rey (Comte de), ex-Virrey de Nàpols. — Arribada; visites, 217, 225, 226.
Montgat. Anada dels Consellers. 123
Montjuich. Motí y atemptat contra 'l sobreintendent de la obra de fortificació; condempna del promovedor. 579
— Batalla; derrota del exèrcit castellà. 593
— Guardes per les companyes de la ciutat . . 603, 617, 618
— Guarnició catalana y francesa; despeses 607
— Fet miraculós 610
Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Morts. De D. Guerau de Peguera, Administrador del Hospital de Santa Creu. 35
De la Abadesa de Santa Clara, Sor Despujol. 113
De Pau Sala, mercader racional. 123
De Joan Francesch Cudina, clavari. 160
De Miquel Plà, verguer del Conseller segón. 193
De Joan Ponsich, ciutadà honrat. 256
De micer Pere Lluis Güell, advocat ordinari de la ciutat. 344
De Pere Pau Riba, clavari. 366
De D. Aleix de Marimon, Governador general de Catalunya 398
De D. Joseph Gamis, Veguer de Barcelona 398
De D. Melcior Gallart, nebot del Conseller en cap. . . 399
De D. Antoni d'Oms, llochtinent de Coronel de la ciutat. 426
Del Duch de Cardona, Virrey de Catalunya 518
Del Comte de Santa Coloma, Virrey de Catalunya, 485, 486 (nota).
D'Antoni Magí Bassa, verguer del Conseller en cap. . 584
Del Diputat eclesiàstich Doctor Pau Clarís. 605
D'Esteve Gilabert Bruniquer, Síndich del Concell. . . 613
De la Sra. Isabel Rossell, mare del Conseller terç. . . 638
De Jerònim Sabata, escrivà racional. 655
Mostaçaf. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Mostra militar. (V. en *Milicia.*)
Municipis de Catalunya. Autonomía econòmica. 630
Murs y valls. Obres; prestació personal. . . . . 3 a 5, 10, 11
Id. Llicencia del Bisbe pera treballarhi en dies de precepte 10
Id. Inauguració dels treballs per los Consellers y Concell de Cent. 10
Id. Los monastirs hi envíen peons y frares: 12, 15, 21, 24, 35.
Negligencia dels cinquanteners; queixa al Braç militar: 76. — Id. als Diputats. 78
Musica. Cant a vuyt chors en la Seu a fayçó dels pontificals de Roma y Madrid. 444
— *de la ciutat.* Assistencia a actes relligiosos, etc., 6, 9, 70, 73, 76, 171, 189, 245, 263, 268, 269, 303, 367, 402, 429, 573, 601, 610.

Planes.

Musica de la ciutat. Cotes dels musichs . . . 141, 245, 250, 263, 367, 466
— Lo Rey la demana per una festa de Carnestoltes a Madrid. 75

N

Nació catalana. . . . . 387, 389 (nota), 538, 547, 647
Narbona. Malaltíes contagioses 123
Naus. Arribada de galeres y galions. . 43, 217, 218, 242 a 244, 495
— Armada reyal. Provisió de bescuyt. 81
Id. Bastiments o provisions; entrada: 86, 87, 89, 90, 93, 94. — Drets exigits per la ciutat: 87, 88 (nota). — Lletra reyal prohibint la exacció dels drets. 91
— Armada francesa. Embaxada de benvinguda al general, Archebisbe de Burdeus, a son pàs per Barcelona. 623
Id. Saluts de la ciutat al estandart reyal: 620, 624. — Lluis XIII remercía dits honors. . . . . . 641, 642 y nota
Id. Crema d'un vexell anglès y altres barques en lo port y platja de Tarragona. 628
— Galeres d'Espanya. Una esquadra oferta per lo Marquès de Vilafranca, acompanya lo Conseller en cap al Rosselló: 411. — Joyes y estrenes als oficials y mariners: 414, 415 (nota). — Visita y embaxada d'agrahiment dels Consellers al Marquès de Vilafranca. 416, 425 (nota).
Id. Queviures pera la infantería embarcada en elles; lo Rey ordena llur provehiment. 511, 512
Id. carregades de polvora; orde reyal de tràureles a remolch del moll de Barcelona. 542, 543
— Galeres de Gènova. — La junta del morbo 'ls nega la entrada 543
— Pàs de vexells enemichs. 210
— Id. de galeres castellanes; movilisació de les forces de la ciutat 565
— Prevencions navals a França, Turquía, Alger y Tunis 498, 499
— Saluts d'arribada 43, 218, 242, 243, 245
— Vexells mercants ab carregament pera Barcelona no poden esser embargats. 60
Id. Embarch d'un per lo Virrey, pera portar soldats; sobresehiment a instancia dels Consellers. 60, 61
Nevada. 63, 70
Notaris. Exàmens 158, 159
Nunci de S. S. Ordena al Diputat eclesiàstich Doctor Pau Claris, sa prompte anada a Madrid. . . . . 572 (nota)

Planes.

O

Obrers del Concell. Extracció. 51, 160, 161, 300, 395, 570
— Jurament 52, 161, 300. 301, 396, 570
— Precedencia; questió ab los advocats. 397
— Id. id. ab los prohoms dels Consellers: 433, 602. — Decisió del Concell. 611
Obres en los murs y valls. (V. aquesta veu.)
Oficis eclesiàstichs de Catalunya. Sien conferits a catalans. 77, 79, 84, 590, 629.
— militars y seculars de id. — Id. id.. . . . . 590, 631
Oficis y oficials del Concell. Administrador de places. — Extracció: 56, 165, 303, 304, 405, 576. — Nominació: 59, 305. — Jurament y possessió 59, 305, 406
— Administrador del Banch. Jurament. 175
— Administradors de la Taula. Extracció: 70, 318, 587. — Jurament y possessió. 345, 618
— Administradors del Hospital general de Sta. Creu. Obit de Peguera; elecció de Magarola, Conseller en cap: 35. — Questió de precedencia. (V. *Ceremonial* y *Hospital.*)
— Advocats. Conferencia ab los de la Diputació: 314. — Extracció: 367. — Jurament: 162. — Mort de micer Güell: 344. — Questió de precedencia ab los obrers. . 397
— Id. fiscal y assessors de la Batllía general. Nominació y salari: 656. — Jurament. 660
— Batlle de les aygues, de la Batllía general. Nominació y salari: 656. — Jurament. 660
— Batlle general (llochtinent de). Nominació y salari: 656. — Jurament 660
— Cap-de-guayta del Rey. Nominació. . . . . . 825 (nota 1)
— Clavari. Extracció: 174, 367, 428. — Jurament: 176, 434. — Mort de Cudina: 160. — Id. de Riba. 366
— Consellers de Prior de les corts de Veguer y Batlle. Nominació . . . . 825 (nota 1)
— Cònsols de la Llotja. Extracció: 93, 348, 469, 622, 645. — Gramalles de dol: 190. — Jurament: 95, 202, 353, 355, 637. — Renunciació. 645
— Correu. Precedencia; questió ab lo porter del Clavari. (V. *Ceremonial.*) — Roba: 381, 382. — Salari: 381. — Targe o senyal. 382
— Escrivà Racional. Extracció: 658. — Jurament: 162. — Prelació en la lectura dels comptes en Concell de Cent: 69. — Mort d'en J. Sabata 655
Id. Ajudant; extracció. 622
— Jutge d'Apells de la Llotja. Jurament y possessió. 203, 355.
— Mercader racional. Jurament: 162. — Mort de Sala . . 123

Planes.

Oficis y oficials del Concell. Mestre portolà. Extracció de terna . . . 165
— Mostaçaf. Extracció: 55, 56, 165, 177, 303, 405, 576. — Jurament: 60, 168, 177, 309, 405, 578. — Nominació: 58. — Renunciació 177
— Porter del Clavari. Data de la institució del ofici: 381. — Precedencia; questió ab lo correu. (V. *Ceremonial.*)
— Prior de juristes. Nominació: 204, 345. — Jurament . . 358
— Receptor de la Batllía general. Nominació y salari. . 656
— Rellotger. Nominació, salari 637
— Salaris. Rebaxa d'un 10 per 100 pera despeses de la guerra ab Castella. 584
— Síndich. Anada a Perpinyà al jurament del Virrey: 7. — Mort de Bruniquer: 613. — Extracció. 622
— Sotsíndich. Extracció: 622. — Poders a Fontana. . . 770
— Taulers. (V. en *Oficis*, Administradors de la Taula.)
— Verguers. Extracció: 587. — Mort de Plà; misses: 193. — Id. de Bassa; id. 584
Olivares (Comte-Duch). Quexa dels Consellers al Rey, per la conducta de dit ministre en los afers de Catalunya. 540 (nota).
Orats del Hospital general de Sta. Creu (Pare dels). (V. *Hospital.*)
Orde públich. Avalots d'estudiants 61
— Desordes y vexacions per les tropes reyals, en Catalunya, Rosselló y Cerdanya. (V. *Exèrcit reyal.*)
— Invasió y avalot de gent forana del sometent; deslliurança del Diputat militar: 476, 477. — Carta dels Consellers al Rey, informantlo dels fets. 477
— Segadors. Lo Virrey prohibeix llur entrada a Barcelona: 479. — Avalots 482, 483
— Mort del Virrey, Comte de Santa Coloma: 485. — Informació de les ocurrencies al Rey: 485 (nota 3), 487. — Enquesta 737
— Anada del Conseller en cap a Sant Andreu per foragitar los segadors: 486. — Tornada. 492, 493
— Crema de cases d'oficials reyals pêls segadors, invasió de la ciutat per gent forastera; custodia dels portals. . 489
— Rondes armades pera la pacificació de la ciutat. 489, 492, 496.
— Cartes a les ciutats, viles y llochs de Catalunya, exhortantlos a mantenirlo. 493
— Mides pera restablirlo en Catalunya; lo Virrey demana consell a la ciutat. 495
— Anada del Llochtinent al Rosselló, ab lo Conseller en cap y 'l Diputat militar. . . . . 495, 496 y nota
— Turbacions en lo camí reyal del terme de Moncada; sometent general 512
— Mides pera la pacificació de Barcelona; embaxada dels Consellers al Virrey. 527
— Avalot en casa l'apothecari Mariner; condempna d'una avalotadora 579

Planes.

Orde públich. Avalot en Montjuich; condempna del promovedor . . 579
— Avalots populars contra 'ls traydors; mort de tres jutges de la Audiencia Reyal: 580 y nota, 581. — Crides pera reprimir los desordes: 580 (nota). — Garrot als avalotadors; execucions 581, 582
— Prebosts; creació de dues places. 581
— Custodia de la ciutat; guardes. 581, 582, 584
— Reculliment de les monges de Valldonzella al Palau de la Comtesa 582
Id. de les de Pedralbes a casa 'l Marquès d'Aytona. 582, 583.
— Avalot y robo en lo palau de la Inquisició; crida oferint premi pêl descubriment y captura dels culpables. 582 (nota 1)
— Avalots populars contra 'l prebost Vilabella; profanació a Sta. María de la Mar: 645 a 647 (nota 1). — Punició dels delinquents; premis per llur captura: 647, 648 y nota, 649 (nota), 658, 835. — Embaxades al Bisbe, Diputats y Braç militar: 649, 650. — Enquesta: 653. — Los causants son declarats enemichs de la patria: 658. — Relació y sentencia dels culpables. . . . 833 a 835
— Ofertes del Braç militar en casos d'alteració. 651
Ordes relligioses. (V. *Monastirs.*)

P

Pà. Venda fraudulenta per lo flequer de la Inquisició. 66, 68, 75
— Venda y compra del no cuyt en lo Pastrim de la ciutat; prohibició 66
Pactes ab França. (V. *França* y *Anexió de Catalunya.*)
Parlament general de Catalunya ab motiu del conflicte ab Castella. — Convocació. 532, 552, 553, 626 (nota), 772 a 774, 786 a 788
— Unió y fidelitat de sos individuus en defensa de Catalunya; jurament, penes 546, 547, 550, 552, 773
— Proposicions y acorts: 546, 550 a 553, 555 (nota), 572 (nota), 586 (nota 2), 589 a 591 y nota, 625 (nota), 626 (nota) a 628, 633, 772 a 782, 784 a 790, 793, 813, 814.
— Renitents a la convocació; sien declarats enemichs de la patria y confiscats llurs bens. 551 a 553, 787, 788, 790
— Aconsella als Diputats la tramesa d'un embaxador al Sant Pare pera informarlo dels afers de Catalunya. 572 (nota)
Passatge (Port del). (Guipúzcoa.) Ocupació per les armes franceses. 216 (nota)
Patrimoni reyal. Robo de 80.000 lliures per dos oficials de S. M. . . . 214
Pau pública. Restabliment, mides; lo Virrey demana consell a la ciutat: 495. — Carta del Rey encarintlo: 523, 524. — Deliberacions dels Braços generals 774, 776
Pecats públichs. Esmena; cartes reyals interessantla. . 348, 390, 452, 453
Pedra de Montjuich. La ciutat se 'n serveix pera la conservació y adob del camí de St. Bertran. 69

Planes.

Pendó de Sant Ramon de Penyafort. (V. *Bandera.*)
— *de Santa Eulalia.* (Id.)
Periatge. (V. *Drets.*)
Perpinyà (vila). Carta dels Cònsols, donant nova de la desfeta del exèrcit reyal a Leucata 151
— Socors armat de Barcelona. 367, 369
— Excessos per les tropes reyals; carta del Rey sobre llur punició 497
— Suspensió del comerç; traslació de les fires y cambis al Hospitalet del Llobregat. 568, 569
Pescadors y mariners. Allistament forçós ordenat pêl Virrey; debats. 126 a 128, 131.
Pesquera del riu de Flix. (V. *Flix.*)
Places d'armes. (V. *Guerra.*)
Plessis de Besançon (Mr. de), Procurador del Rey de França. Visites als Consellers: 559, 576. — Partida. 597
Pluja. 9, 63, 70, 175, 202, 252, 356, 365, 392, 406, 427, 429, 615, 625.
— Pregaries. 25, 58, 187, 356, 376, 467, 469, 471, 473
— Te-Deum de gracies. 194, 393
Polvora. Del Rey, en la Dreçana; sa custodia en les torres de la ciutat 531
— Venda de 50 quintars a la ciutat de Lleyda. 541
— Facultat als Consellers pera provehirne. . . 541 (nota 2)
— Remolch de dos galeres d'Espanya ab càrrega d'aquest material; orde del Rey. 542, 543
— Ampra als Diputats pera provehir la plaça d'armes de Cambrils . . . . 575 (nota)
Pont de Sant Boy. Visita ordinaria dels Consellers. 25, 292
Ports de Catalunya. Franquejats a la armada reyal de França. . . 795, 797
Portugal. Separació de Castella y restabliment de sa monarquía. 594
— Embaxada y oferiments del Rey a Catalunya. . 594, 818
Povar (Marquès del). (V. *Aragon,* D. Pere de).
Presó. Foch: 362, 366. — Fugida de presos ab motiu del sinistre 363
— Fugida d'un cavaller francès: 618. — Es tret de Santa Caterina ab sometent. 619
— Ingrès de preses pobres a la Almoyna. 131
— Visita per los Consellers y 'l Veguer: 15, 129, 131, 132, 144, 146, 157, 355, 362, 383, 560, 620, 624, 626.
Id. Los Diputats pretenen ferla; oposició dels Consellers 637
Presos. Excarceració 181, 620
— Extradició de dos a Castella, ab infracció de les constitucions de Catalunya. . . . . 211 a 215
— Fugida. (V. *Presó.*)
Préstechs. (V. *Hisenda.*)
Princeps namque. Convocació. (V. *Guerra.*)
— Id.; es sotstituhida per un Batalló provincial. . . . 639

Planes.

Princesa Lluisa. Compliment d'anys 2
Privilegis. Guiatge de vitualles. 181
— De les poblacions de Catalunya ocupades per les forçes castellanes; confirmació condicional per Lluis XIII. . 632
— De Perpinyà, Coplliure, Roses y altres viles y llochs opresos pêls castellans; confirmació. 632
Professons. Dels PP. Agustins de Sta. Mònica per mudar lo Santíssim Sagrament a la iglesia nova. 9
— Del Jubileu sant 26, 27
— De la Concepció 54, 55, 164, 302, 402, 573
— De Sant Ramon de Penyafort. 63, 70, 170, 171, 312, 420
— De la Bulla de la Sta. Creuhada. . 67, 172, 313, 427, 428
— Del Santíssim Nom de Jesús, als Angels. . . 68, 174, 314
— De Sant Sebastià. 71, 175, 320, 429, 432
— De la Purificació de Ntra. Sra. 435
— De Sta. Eulalia. 179, 328, 439
Id.; vot del Concell de Cent, ab motiu de la guerra ab Castella: 586. — Passada; entremeses: 601. — Celebració 602
— De Sta. Madrona 82, 202, 343, 393, 458, 611
— De Setmana Santa. (Santa Espina, Soletat, etc.). 85, 189, 346, 464, 465, 616.
— De les lledanies . . 196, 202, 357, 358, 468, 472, 622, 625
— De Corpus: 103, 104, 108, 206 a 210, 369, 483, 492, 559, 563 a 565, 641.
— De la Assumpció de Ntra. Sra. a Sta. María. 129
— Del Angel custodi 24, 25
— Per la victoria de Fuenterrabía. 263, 268, 269
— Per les guerres: 352, 353, 365 a 367, 377 a 379, 384, 393, 410, 415, 416, 418, 419.
— De gracies per la recuperació de Salces. 433
Propis usos. Llevats per deliberació del Concell de Cent. 204
Prostitució. Condempna d'una alcavota. 609, 618
Protectorat de França. (V. *França.*)

Q

Quint de les sises y imposicions. (V. *Drets.*)

R

Reliquies. D'un Sant Innoscent a la Seu. 169, 308
— De St. Ramon de Penyafort a Sta. Caterina. 71, 172, 312, 420.
— De St. Sever a la Seu. 365, 367, 471
— De Sta. Madrona 194, 202, 376, 393, 468, 611
Rellotger de la ciutat. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)

Planes.

Repenedides (Casa de les). Visita dels Consellers. 343
República catalana sots lo protectorat de França. Projecte desistit. 589, 814
Reys. Felip III (IV de Castella). Correspondencia: 6, 64, 67, 121, 147, 148, 182, 199, 200, 203, 215, 237, 243, 262, 264 (nota), 271, 295, 313, 338, 339, 347, 354 (nota), 357, 365, 367, 368, 372, 383, 389, 390, 400, 403, 427, 432, 452, 453, 455, 459, 466, 497, 511, 518, 523, 592, 639, 668, 699, 701, 713, 714, 716, 720.
Préstechs y serveys de Barcelona, per atencions de guerra: 71, 79, 134, 135, 205, 207, 208, 215, 237, 238, 241, 339, 367, 368.
Demana subvenció pera les obres de defensa de Catalunya 200
Carta als Consellers exhortantlos a la obediencia y donantlos avís de la entrada de son exèrcit al Principat . . . . 592 y nota 1, 816
— Joan IV de Portugal. Tramet una embaxada fent a saber sa proclamació y oferint sos auxilis a Catalunya: 594. — Carta de crehença 818
— Lluis XIII de França. Correspondencia. . 613, 614, 641
Anexió de Catalunya a sa corona; acceptació: 613. — Pactes; jurament . . . . 589 a 591, 625, 626 (nota) a 636
Enhorabona als Consellers per la victoria de Montjuich. 614
Ofertes 641
Carta dels Consellers pregant sa vinguda a Catalunya pera 'l restabliment de la justicia. . . . . . . 642 (nota)
Richelieu (Cardenal-Duch de). Carta dels Consellers, demanantli afavoresca la petició de socors feta al Rey, pera la defensa de Catalunya. 598
Riu d'Arenes (vila). Enderroch y crema de cases per lo Governador de Catalunya. 472
— Robo y crema de la iglesia y vexacions als habitants, per les tropes reyals. 472
Robes. Estamenyes; aprehensió per los Cònsols del Pont pera visurarles; debats ab los arrendadors del dret de bolla: 80, 99, 100, 102, 104, 105, 112, 118, 125, 126.
Id.; falsificació 99
Robos. (V. *Fets criminals.*)
Rocabertí (D. Joseph de). Mestre de camp de Montjuich. Traició; crides declarantlo enemich de la patria y oferint premi per sa captura 596
Roses (vila). Fábrica dels fossos; lo Virrey ordena l'envío de peons. 120

S

Sacrilegis comesos per les tropes reyals. (V. *Exèrcit reyal.*)
Salces (vila). Segrest de tabach en los magatzems de la Generalitat, per lo governador del castell. 225, 226

Salces (vila). Setge per les armes franceses: 373. — Rendició: 374. — Recuperació 421
Salou. Fortificació y defensa del port 547, 791
— Presa de la fortalesa, per l'Archebisbe de Burdeus. . 627
Sant Boy. (Barca y pont de). (V. aquestes veus.)
Sant German (Senyor de), cavaller francès. Present d'una banda per haver partida la seva ab lo Conseller terç en lo setge de Tarragona 638
Sant Ramon de Penyafort. Son còrs guardat en lo monastir de Santa Caterina 71, 172, 312, 420
— Penó o bandera. (V. aquesta veu.)
Sant Sever. Son còrs guardat en la Seu; s'exposa al altar ab motiu de pregaries per guerra 365, 367
Santa Clara. (V. *Monastirs.*)
Santa Coloma de Farnés (vila). Excessos de les tropes reyals; represalies 470
— Enderroch y crema de cases per lo Governador de Catalunya 472
Santa Coloma de Queralt (Comte de). (V. *Llochtinent.*)
— Causa contra sos hereus; citació 600
Santa Eulalia. Bandera. (V. aquesta veu.)
— Professó anyal y ofrena d'una llantia d'argent; vots del Concell de Cent 586
Santa Madrona. Còrs. (V. *Reliquies.*)
Sants. (V. *Festes relligioses.*)
Sardenya. Invasió francesa . . . . 96 (nota)
Segadors. Lo Virrey prohibeix llur entrada a Barcelona 479
— Avalots 482, 483, 486, 489
Sentencies de criminosos. (V. *Juhí de prohomens.*)
Serenitat de temps. Pregaries 204
Serveys al Rey. (V. aquesta veu.)
Simulacres per les companyes gremials. (V. en *Milicia.*)
Síndich del Concell. (V. *Oficis y oficials.*)
Síndichs de Corts. (V. aquesta veu.)
Sitges (vila). Contrabans. (V. aquesta veu.)
Sodomía. (V. *Fets criminals.*)
Soldats. (V. *Exèrcit.*)
Sometent general per la guerra ab França. Convocació reyal, contra forma de les constitucions; debats: 393, 394, 406 a 408 (nota), 675, 720 a 723, 727 a 730, 733.
— contra uns revoltats en lo terme de Moncada 512
— per la defensa de Catalunya; se sotstituheix per un Batalló provincial 639
— pera tràurer de Sta. Caterina un cavaller francès fugit de la presó 618, 619
— pera capturar dos estudiants y un escudeller que intentaren la fugida d'un soldat castellà, del Hospital general. . 652
Sorts (Joan Andreu), canonge de la Seu. Causa-pía: almoyna de pà y diners lo día dels Morts, en la capella de Santa Tecla . . 40, 41

Planes.

Sotsbatlle de Cops. (Joan Mariner.) Inhábil pera 'ls càrrechs municipals durant deu anys. . . . . 12, 13 (nota)
Sotsíndich del Concell. (V. *Oficis y oficials.*)
Sotsveguer. Precedeix als Consellers en absencia del Veguer: 158, 159. — Acceptació del càrrech per Texidor: 651. — Nominació . . . . 825 (nota 1)
Spínola (Marquès de). Arribada; visites. 379, 380

T

Tabach. Segrést d'una bala en los magatzems de la Generalitat a Salces, per lo governador del castell. 225, 226
Tarragona. Nova de sa entrega a les tropes castellanes. 579
— Crema de naus per la armada francesa. 628
— Iglesia metropolitana; confirmació de ses jurisdiccions y rendes, per Lluis XIII. 632
— Setge: victoria del exèrcit de França: 643. — Id. naval, 653, 654.
Tàrrega. Necessitat d'armes y monicions. 554
Taula. Administradors o taulers y oficials. (V. *Oficis.*)
— Depòsit de diner del erari reyal. 82
— Depòsits y girades als Diputats. 658
Tempestes al moll. 318, 428
Testaments de pietat. Excessos; quexa dels Consellers al Concili provincial: 78. — Resposta. 84
Torneigs. (V. *Festes civils.*)
Torre del cap del riu Llobregat. Visita ordinaria dels Consellers. . 25, 292
Altar llevadiç; llicencia del Bisbe. 530
Tortosa (ciutat). Prevencions dels Diputats pera defensarla de la invasió castellana. 539, 545
— Anada del Conseller en cap ab gent armada: 542 y nota, 545.
— Ciutadans; se 'ls conmina estar a la obediencia del Diputat reyal y del Conseller en cap de Barcelona, sots pena d'esser cridats per enemichs de la patria. . . . 545
— Anada del Conseller terç ab la Bandera de Santa Eulalia, 571, 572 (nota), 575, 577 y nota.
Traydors y enemichs de la patria. Premis per llur denuncia y captura; crides . . . . 580 (nota), 581 (nota), 596
— Declaració; confiscació de bens. . . . 596, 599, 600, 601
— Fugida d'un Mestre de camp francès detingut a la presó; sometent pera tràurel de Sta. Caterina. 618, 619
Trento (Concili de.) (V. aquesta veu.)
Triaga magna. (V. *Apothecaris.*)
Tropes reyals. (V. *Exèrcit reyal.*)

Planes.

U

Unió de Catalunya, Rosselló y Cerdanya a la corona de França. Lluis XIII promet servarla. 633
Universitat. (V. *Estudi general.*)
Usatge Princeps namque. (V. *Guerra.*)
— Se sotstituheix sa convocació per un Batalló provincial. 639

V

Vagabonds. Observança de la constitució. 831
Veguer. Nomenament d'Agustí Forés; recusació: 28 a 31, 34, 56, 57, 59. — Donà soldats al Rey per obtenir dit ofici; informació 31
— Jurament . . . . , 53, 163, 303
— Visita a la Presó. 15, 129, 355, 362, 383, 560
— Renunciació d'Ayguaviva 310
— Nominació y jurament de Gamis: 130. — Mort. . . . 398
Id. id. de Melgar. 404
— Es elegit y creat per los Consellers y Concell de Cent; jurament y possessió de Melgar. . . . . 615, 825 (nota 1)
Vélez (Marquès de los). Llochtinent. (V. aquesta veu.)
— Demana 'l còssos de dos nebots seus morts en la batalla de Montjuich. 595
Verguers dels Consellers. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Vilafranca (Marquès de). General de les galeres d'Espanya. Ofereix al Conseller en cap una esquadra pera conduhirlo a la campanya de Salces: 461. — Visita d'agrahiment dels Consellers. 416
— S'enorgulleix d'haver nascut a Barcelona. 417
— Correspondencia. 789
Vilar (Mathías). Causa-pía. (V. aquesta veu.)
Villanueva (Jerònim de), Protonotari reyal. Quexa dels Consellers al Rey per la conducta d'aquest ministre en los afers de Catalunya. . . . . 540 (nota)
Vinyals (Doctor Joseph). Revelació del secret d'acorts del Concell de Cent. 305
— Traydor y enemich de la patria; confiscació de bens, 600, 601.
Virrey. (V. *Llochtinent.*)
Visites de ceremonial. (V. aquesta veu.)
Viures. Preu; crides prohibint sa alteració. 786

TAULA ALFABÈTICA [1]

A

Abat (T.), inquisidor, 66.
Aduana de la Generalitat en Salces, 226.
Aduanes del Pastrim, 66.
Aermania (2), 134. (V. *Alemanya.*)
Africa, 818.
Ager (Arxiprest de), 83.
Agramunt (Jaume), notari, escrivà major y secretari del Conceil de la ciutat, 36, 143, 145, 156, 177, 178, 324, 362 (nota), 392 (nota), 466, 487 (nota), 511 (nota), 534 (nota), 562 (nota), 568 (nota), 581 (nota), 582 (nota), 598, 647 (nota), 649 (nota), 659 (nota), 667, 717, 718, 770.
Aguaviva (D. Fran.co de), 801. (V. Ayguaviva.)
Aguiló (Fran.ch), advocat, assessor del Veguer; id. de la Generalitat, 8, 112, 723.
Aguiló (Fran.ch), ciutadà, 493.
Agulló y Pinós (D. Jerònim de), ganfanoner de la Bandera de Sta. Eulalia, 577, 595, 812.
Agulló (D. Miquel), id. id., 727.
Agustins descalços de Sta. Mònica (PP.), 9, 10, 15.
Alacant, 543.
Albert (Pere), jurisconsult, 721.
Albinyé (Mr. de), governador militar de Montjuich, 607.
Aldover, 572.
Alemany (D. Guerau de), capità de la confrarÍa dels passamaners, 16, 191, 244, 812.
Alemanya, 134. (V. la nota corresponent a la veu *Aermania.*)
Alentorn (D. Felip de), 8.
Alentorn (Fr. Miquel de), abat, diputat eclesiàstich de la Generalitat, 92.
Alfachs, 627, 652, 788.
Algarves (Rey dels), 818.
Alger, 498, 499.
Alicante. (V. *Alacant.*)
Almaçan (Marquès de), llochtinent reyal en Catalunya, 182.
Almirall de Castella, 265,266.
Almogàvers, 811.
Alpovar (Marquès de), 585. (V. Povar.)
Alsacia, 134.
Amat y de Gravalosa (D. Fran.co), militar, 106, 549, 716 (nota).
Amat (Fr. D. Gispert), abat de Sant Pere de Galligans, 533.
Amat (D.r Joan), batlle de cops, 62.
Amat y Desbosch (D. Joseph), capità dels calceters, llibreters y vidriers; id. d'una companya de cavallería, 191, 534, 740, 751, 752, 755, 756, 760, 761, 763, 828.
Amat, menor (Pau), cavaller; capità, 576.
Amate (V. Amat y Desbosch), 828.

(1) Les lletres itàliques indican los noms de lloch y topogràfichs.
(2) En lo document original hont consta aquesta veu, obrant en lo volum de *Cartes Comunes* dels anys 1637 y 1638, se llegeix : Alemania.

Amell (Mathia), canonge, administrador del Hospital general de Sta. Creu, 35, 37, 40, 44, 48, 49.
Amell (Miquel), canonge de la Seu, 54.
Amer, 470.
Amer (Pau), trompeta major o crida de la ciutat, 362 (nota), 392 (nota), 511 (nota), 534 (nota), 562 (nota).
Amigant (micer Joan), ciutadà de Manresa, oidor militar de la Diputació, 659.
Ample (Carrer), 11, 18, 154, 167, 183, 184, 185, 263, 301, 363, 395, 413, 430, 440, 449, 604.
Ampurdà, 781, 812. (V. *Empurdà*.)
Andusanya (Comte de), D. Fran.co de Melo, 210.
Angel (Font del), 11, 413.
— (Portal del), 364 (nota), 574, 583.
Angels (Monastir y monges dels), 68, 174, 314, 416, 601.
Anglada (Joan), malfactor, 178.
Anglasell (Benet), doctor del Rl. Concell, 86, 353, 354 (nota).
Anglesos, 181, 725.
Animes (Capella de les), en la Seu, 189.
Ansano (Pere Mathías de), cavallerís del Virrey, 244.
Antich (Joseph), militar, 322 (nota).
Antich (Raphel), oidor militar de la Generalitat, 217.
Anyils, 566.
Apothecaris (Collegi dels), 367.
Arabia, 818.
Aragall (D. Antoni de), 405.
Aragó, 74, 262, 556, 567, 640 (nota), 776, 779, 780, 789, 795, 796, 827.
Aragó (Cancellería Rl. de), 107, 110.
— (Concell Suprem de), 111.
— (Corona de), 819.
— (Frontera o ratlla de), 538, 566, 801, 803.
Aragó (Llochtinent y Capità general del Regne de), 817.
Aragó (Regne de), 57, 132, 550, 566, 745, 746, 748, 817.
Aragó (Reys de), 129, 287, 321, 589, 597, 690, 692, 693, 698, 703, 707, 708, 712, 713, 819.
Aragón (D. Antoni de), fill del duch de Cardona, 579, 585, 587, 592 (nota 2), 640 (nota), 804, 807.
Aragón (D. Martí de), 347.
Aragón (D. Pere de), marquès del Povar, fill del duch de Cardona, 504, 523, 579, 585, 587, 592 (nota 2), 640 (nota), 804, 807.
Aran (Vall de), 302, 813.
Aranjuez, 200.
Arbeca, 548.
Arbell (Leandre), procurador de la Veguería de Barcelona, 738, 739.
Arbós, 585 (nota).
Arbreda (junt lo baluart de Migjorn), 329.
Arbuche. (V. Herbuche.)
Arce (Joan de), mestre de camp, 470, 547.
Arellano (D. Joan), capità de galera, 421.
Arenal de mar, 190, 191.
Arenys (Vila), 219, 221, 229, 676.
Argel, 499. (V. *Alger*.)
Argensola (D. Jerònim de), 486 (nota).
Argensola (D. Onofre de), doctor del Rl. Concell, 336.
Argenson y d'Eubany (Mr. de), conceller d'Estat y privat de Lluis XIII; intendent general de Catalunya, 612, a 614, 620, 624, 625 (nota), 626 (nota), 627, 628, 639, 642 y nota, 646, 647.
Argentería (Carrer de la), 646, 648 649 (nota), 658 (nota).
Argenters (Companya dels), 191, 476.
Argila (Joan), ciutadà, doctor en medecina; conseller en cap; mostaçaf, 160, 165, 168, 169, 174, 176, 177, 180, 183, 186, 187, 190, 191, 199, 203, 205, 210, 211, 215, 218, 234, 253, 256, 262, 277, 288, 292, 297, 300, 344, 346, 666.
Arlés (Abat de), 480.
Arloni (Silvestre), estudiant, 652, 653.
Armengol (D. Antoni de), baró de Rocafort, 743.
Arredondo (D. Felicià de), 820.
Artres, 302.
Arxiu de la Diputació, 220, 221.

Arxiu reyal, 325.
Aspernan (Mr. de), 424. (V. Espernan).
Atoxa (Ntra. Sra. de), 267.
Atxer (Pere), 28, 30, 31, 32.
Audiencia (Reyal), 213, 219, 221, 222, 223, 227, 250, 269, 271, 273, 289, 365, 430, 444, 580, 636 (nota 1) 674, 731, 776, 777, 780, 783, 822.
Audiencia (Jutges de la), 580.
— (Maces de la), 103, 183.
— (Verguers de la), 95, 444.
Avallà (Dr. Rafel), vis-rector del Estudi general, 515.
Avinyó, 36.
Ayguaviva y de Tamarit (D. Fran.co de), militar; veguer de Barcelona, 91, 130, 154, 156, 158, 159, 163, 303, 310, 435, 801.
Aymerich y de Cruhilles (D. Pere), 1, 2, 388 y nota, 389 (nota), 494 (nota 2), 533, 625 (nota), 651, 719, 758.
Aytona (Marquès de), 493, 583, 601, 745, 746, 748, 749.

B

Badalona, 672.
Bages, 421.
Bajetula. (V. Bayetola.)
Balaguer, 59, 545, 553, 554, 645, 774, 780, 784, 788, 790.
Balaguer (Coll de), 575 y nota, 788, 806, 807.
Balancas (Bernat), 253. (V. Valencas.)
Balanyà, 671.
Balasch (Ramon), 718.
Balbasses (Marquès de los), general, 385, 412, 422, 424, 445, 452.
Balencas (Bernat), 328, 341, 348, 349. (V. Valencas.)
Balet (T.), advocat, 112.
Baltasar Carles (Princep), 778.
Balthasar, esclau, 658 (nota 2), 834.
Baluardet del Vi, 243, 245, 251, 263.
Baluart de llevant, 190, 191, 192, 193, 243, 245, 251, 263, 413, 429, 516 (nota).
Baluart de migjorn, 11, 43, 190, 191, 210, 243, 244, 245, 251, 263, 318, 329, 413, 428, 430, 475, 476, 478, 751, 754, 757.
Baluart de Santa Eulalia, 484, 486 (nota), 740, 741, 752, 753, 754, 756, 757, 760, 762, 763, 765, 766, 767.
Baluart del Rey, 741, 743 a 746, 748, 749, 750, 753.
Baluarts, 143, 144, 210, 242, 247, 370, 424, 425 y nota, 562, 581, 603, 614, 644, 645, 726.
Baluarts de mar, 655.
Balle (Ramon), notari del Hospital general de Sta. Creu, 36, 40, 44, 45, 48, 49.
Ballestar (T.), 466.
Bajetula, 702. (V. Bayetola.)
Banch de la ciutat, 175, 306, 308.
— (Administrador del), 175.
Bandera de St. Ramon de Penyafort, 588. (V. Pendó.)
Bandera de Sta. Eulalia, 269, 369, 370, 400, 401, 402 (nota), 403, 405, 433, 571, 572 y nota, 573, 575, 577 y nota, 588, 595, 724 a 727, 800.
Baneya (Salvador), pellicer, cap-de-guayta del rey, 425 (nota).
Barber (Melcior), sastre, 80, 99, 101, 104.
Barcelona, 1, 3, 5 a 7, 13 a 16, 20, 22, 31, 34, 38, 41, 42, 46 a 48, 56 a 58, 66, 72, 74, 77, 81, 87, 88, 91, 92, 94, 101, 104, 110, 116, 119, 121, 129, 131, 142 a 145, 147, 148, 150, 151, 154, 163, 173, 178, 182, 199, 200, 203, 208, 215 (nota), 223, 244, 245, 250, 271, 276, 286, 295, 313, 319, 338, 347, 354 (nota), 355, 357, 360 (nota), 361 (notes 1 y 2), 362 (nota), 363, 366, 368, 370, 375, 379, 381, 383, 390, 392 (nota), 398, 399, 403, 404, 407 (nota), 408 (nota), 412, 418, 423, 427, 432, 435, 451, 452, 455, 459, 473, 479, 482, 487 (nota), 489, 490 (nota), 492 a 494 (nota 2), 498, 499, 502, 505, 507, 508, 510, 512, 515 (nota), 518, 523, 527, 529, 532 (nota), 534 (nota),

536 (nota), 545, 555, 558, 562 (nota), 563, 566 a 570 (nota 3), 579, 580 (nota), 582 (nota 1), 592 (nota 2), 598, 599, 601, 625, 629 a 634, 636 (nota *a*), 637, 639 (nota), 641, 642 (nota), 644, 647, 648 (nota), 658 (nota), 659 (nota), 661, 666, 671, 674, 690, 691, 693, 698, 703, 704, 706, 707, 711, 712, 717, 718, 720 a 724, 726 a 730, 737, 739, 740, 743 a 750, 753 a 770, 772, 773, 775, 781, 784, 787, 793 a 796, 811, 812, 821, 823, 824, 827.

Barcelona (Baroníes de), 121, 123, 215, 374.

Barcelona (Batlle de), 53, 60, 154, 156, 163, 168, 203, 204, 303, 305, 309, 310, 322 y nota, 340, 345, 355, 359, 398; 399, 404, 406, 497, 510, 511 (nota), 536, 578, 581 (nota), 615, 647 (nota 2), 653, 724, 821, 823, 825 (nota 1).

Barcelona (Batllía de), 163.

— (Bisbat de), 438, 732.

— (Bisbe de), 4, 9, 10, 27, 36, 37, 39, 52 a 55, 71, 73, 76, 82, 85, 86, 92, 93, 98, 103, 141, 152 a 154, 164, 166 a 168, 170, 172, 175 a 177, 179, 186 a 189, 195, 196, 202, 205 a 207, 244, 262, 268, 269, 271, 279, 281, 283, 284, 288, 301, 307, 312, 320, 327, 328, 342, 343, 346, 347, 351, 353, 357, 363, 366, 367, 369 a 372, 376 a 378, 393, 397, 398, 402, 406, 408, 409 (nota), 414, 418 a 420, 424, 425 (nota), 431 a 435, 437 a 439, 442 a 445, 447, 458, 460, 464, 465, 468, 469, 471, 472, 474, 477, 479, 483, 486 (nota), 487, 490, 491, 498, 499, 501 a 503, 508, 511, 513, 514, 517 a 520, 524, 525, 530, 531, 542, 560, 562 y nota, 563, 564, 568, 570, 577, 581, 588, 590, 591, 599, 602, 612, 615, 616, 622, 625, 639 y nota, 640 y nota, 649, 653, 660, 709, 744, 763.

Barcelona (Capitol de la Seu de), 5, 10, 21, 25, 26, 39, 43, 58, 70, 97, 99, 113, 279, 280, 284, 342, 345, 355, 365, 371, 384, 390, 433, 448, 468, 500, 596, 600, 644.

Barcelona (Carrers de), 121, 831.

— (Ciutadans de), 380, 730, 823.

— (Ciutadans honrats de), 1, 38, 47, 94, 100, 160, 175, 180, 199, 217, 221, 256, 339 a 342, 352, 361 (nota 1), 366, 367, 372, 433, 435, 451, 462, 466, 543, 669, 696, 739, 770, 791.

Barcelona (Comte de), 633.

— (Consellers de). — (V. en casi totes les planes del text.)

Barcelona (Diòcesi de), 769.

— (Notaris de), 1, 11, 12, 36, 40, 44, 45, 48, 51, 54, 69, 70, 110, 130, 135, 136, 138, 140, 141, 152, 158, 159, 161, 162, 170, 173 a 177, 194, 218, 243, 247, 262, 270, 295, 306, 308, 309, 318, 324, 350, 352, 369, 399, 406, 412, 446, 460, 466, 482, 493, 504, 519, 530, 568, 569, 595, 601 a 603, 613, 622, 638, 655, 657, 664, 717, 718, 730, 738, 770, 771.

Barcelona (Parroquies de), 644.

— (Seu de), 5, 9, 21, 25, 26, 35, 39, 40, 43, 44, 58, 70, 97, 99, 100, 107, 113, 135, 221, 228, 229, 248, 261, 270, 279, 280, 282, 284, 320, 338, 342, 345, 355, 365, 371, 376, 384, 390, 397, 404, 410, 425, 433, 435, 448, 453, 468, 471, 474, 488, 490, 492, 500, 501, 513, 517, 525, 559, 584, 596, 600, 627, 639 (nota), 644, 688, 694, 695, 791.

Barcelona (Sotsbatlle de), 823.

— (Sotsveguer de), 158, 159, 172, 173, 204, 428, 651, 821, 825 (nota 1).

Barcelona (Universitat de), 740. (V. Estudi general.)

Barcelona (Usatges de), 223.

— (Veguer de), 8, 15, 29 a 32, 34, 53, 56, 68, 129, 130, 144, 146, 154, 156 a 159, 163, 173, 204, 303, 310, 311, 313, 340, 343, 345, 356, 358, 359, 362, 383, 398, 399, 404, 428, 489, 492, 496, 510, 512, 514, 517 (nota), 527, 535, 536 y nota 2, 557, 560, 578, 581 (nota), 609, 615, 619, 620, 624, 637, 646, 647 (nota 2), 658 (nota 2), 724, 737 a 739, 752,

770, 783, 821 a 823, 825 (nota 1), 833 a 835.
Barcelona (Veguería de), 29 a 32, 34, 130, 154, 158, 159, 163, 398, 399, 404, 511 (nota), 512, 514, 517 (nota), 581 (nota), 619, 637, 737 a 739, 771, 821, 823, 833 a 835.
Barcelona (Veguería estreta de), 173, 579, 609.
Barengari (Bernat). — (V. Beranguerí.)
Baró (Joan), rellotger, 637.
Barón (Agustí), tresorer de la Santa Creuhada, 428.
Barra (Fran.ch), boter, artiller de la ciutat, 750, 753 a 757, 761, 762, 764 a 766.
Barraca nova del vi (fòra 'l Portal de Mar), 89, 91, 93 a 95.
Bassa (Antoni Magí), verguer del Conseller en cap, 584, 587.
Batllía general de Catalunya (Casa de la), 623.
Bayerga (Vall d'Aran), 302.
Bayetola (Matías de), regent del Concell Rl. d'Aragó, 91 (nota), 122, 148, 183, 200, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295, 348, 354 (nota), 368, 373, 383, 390, 403, 432, 453, 456, 459, 498, 513, 519, 524, 668, 700, 702, 709, 715, 736, 818.
Bayetula (V. Bayetola.)
Bellmala (Fran.ch), droguer, Obrer del Concell, 395.
Bellpuig, 552, 554.
— (Plaça d'armes de), 552, 554, 790.
Benbodí, 8.
Benet XIII, papa, 36.
Beranguerí (Bernat), doctor en medecina, administrador del Banch, 175, 303.
Berardo (Pelegro), assentista, 42, 46.
Berart (Gabriel), doctor del Rl. Consell, 484, 486 (nota), 537.
Berenguer (Antoni), (a) *Morèu de Cardedeu*, 645, 646, 658 (nota 2), 834.
Bertran (Fran.ch), nunci de la cort del Veguer, 739.
Bertran (T.), hospitaler; autor del projecte de fortificació de Barcelona, 515 (nota 1), 516 (nota).
Besora (Joseph Jerònim), canonge de la Seu de Lleyda, 107, 544.
Besòs (Plá de), 157.
— (Riu), 23.
Besturs (Felip), 290.
Bethlem (Collegi de), de la Companyía de Jesús, 303, 525 (nota), 771.
Bethlem (Iglesia del Collegi de), 303.
— (Monastir dels PP. de), 164.
— (Rector del Collegi de), de la Companyía de Jesús, 525 (nota), 771.
Biesses (Béziers?), 241.
Bilbao (Matheu de), 212, 213.
Bisbe Vidal (Diego), ciutadà honrat, 533, 627, 645, 647, 651, 654, 784, 791.
Biure y Margarit (D. Joseph), 813.
Blan y de Ribera (D. Andreu), militar, capità dels argenters, 86, 102, 106, 113, 116, 191, 197, 205, 208.
Blanch (Pallari), notari, 31.
Blanes (Mossen Vidal de), donzell, 325.
Blat (Plaça del), 363, 395, 658 (nota 2).
Blat (Plaça del), vella, 477, 658 (nota 2).
Blat vell (Plaça del), 646, 649 (nota).
Boada (Joseph), 718.
Boffill (Gismundo), ciutadà, Obrer del Concell, 161, 269, 300.
Boffill (Micer Rafel), advocat, 410 (nota), 423.
Boix (D.or Pere), advocat del Hospital general de Sta. Creu, 112, 131, 661.
Boldó (Mas d'en), en Rosselló, 566.
Boldó (Miquel Joan), canonge de la Seu, Vicari general, 26, 73, 92, 93, 135, 160, 162, 188, 195, 351, 397, 426, 517, 519, 559.
Bonany (Fran.ch Bernat), 637.
Bonarma (mossen T.), prevere, beneficiat de la Seu, 353.
Bonet (Nicolau), ciutadà, Conseller 2.on, Obrer del Concell, 1, 51.
Bonsuccés (Convent del), 500.
Boquet y de Torrellas (Pau), militar,

embaxador de la ciutat a la Cort de Madrid, 234 a 236, 249, 252, 278, 282, 284, 288 (nota 1); 294, 369, 388, 462, 526, 639 (nota).
Boquet (Pau Jordi), militar, 253, 254, 258 a 260, 270, 277, 279, 280, 283, 285, 287.
Borgonya, 43, 134.
Boria (Carrer de la), 17, 184, 302, 429.
Borja y Velasco (D. Gaspar de), Cardenal y Archebisbe de Sevilla, governador de la presidencia en lo Concell Suprem d'Aragó (1), 183, 200, 203, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295, 348, 354 (nota), 368, 373, 403, 456, 498, 513, 519, 524, 639 (nota), 668, 700, 702, 709, 715, 736.
Born, 176, 178, 184, 334, 339, 356, 357, 363, 395, 430, 434, 443, 603, 604.
Borràs (Jerònim), argenter, Conseller quint, 770.
Bosch (D. Pere), 584, 740.
Bosser (Alvar), 576.
Bosser (Alvar Antoni), doctor en medecina, militar, 307.
Bosser (Antoni Alvar), doctor en medecina, donzell, 57, 73.
Botero (T.), militar, 827.
Bothiller (V. Bouthillier.)
Bouthillier (Mr. de), secretari de Lluis XIII de França, 614, 641.
Boutillier. (V. Bouthillier.)
Bovadilla (D. Sanchez Pere de), militar, 749.
Boxadors y Casademunt (Felip de), donzell, administrador de la Taula, 587, 618.
Braç eclesiàstich, 671.
— militar, 2 a 4, 13, 14, 19, 21, 76, 106, 117, 196, 255, 281 a 284, 334, 342, 435, 438, 449, 487, 533, 563, 574, 626 (nota), 645, 650, 651, 671.
Braç reyal, 671.
Braços generals, 532, 535, 536, 541 (notes), 544 a 547, 549 a 553, 555 (nota), 563, 586 (nota 2), 589 á 591 y nota, 619, 625 (nota), 626 (nota) a 629, 633, 772 a 778, 780 a 794, 799, 809, 813, 814.
Brancatxo (Fr. Lelio), 14.
Bravo (micer Baltasar), batlle de Barcelona, 340, 398, 399, 404, 406, 511 (nota), 578, 581 (nota), 615, 647 (nota 2).
Broquetes (Dr. Fran.ch), arxiprest d'Ager, 83.
Broquetes (Dr. Jerònim), prevere, vis-rector del Estudi general, 515.
Brossa (Bonaventura), militar, capità dels velers y perxers, 191.
Brú (Fran.ch), ciutadà, 2, 4, 23, 60, 61, 62, 67, 74, 75, 106, 211, 298, 299, 300, 349.
Brú (Jaume), ciutadà honrat, 65, 67, 116, 140, 196, 210, 216, 241, 243, 244, 248, 252, 307, 342, 437, 438, 467, 499, 527, 558, 559, 669, 688.
Brunet y Puig (Jaume), sargent major, 812.
Bruniquer (Esteve Gilabert), notari, síndich de la ciutat, 217, 243, 284, 324, 350, 352, 353, 383, 390, 613, 622.
Burdeus (Archebisbe de), general de la esquadra francesa, 620, 621, 623, 624, 627, 641, 642 y nota, 653, 654, 832, 833.
Bussot (Francí), capità de la bandera de la ciutat, 725.
Bustamante (D. Joan de), militar, 672.

C

Cabanyes de Corbera, 566.
Cabestany, 241.
Cabreres, 671.
Cabrits, (Plaça dels), 645.
Cadaquers, 421, 422.
— (Port de), 421.
Calabria (Duch de), 382.
Calaf (Prior de), 480.
Calçaters (Companya dels), 191, 430, 756, 760, 763.
Calçaters (Confraría dels), 430.

(1) Visa y firma les cartes reyals ab l'apellatiu *Cardinalis*.

Calders y Ferran (D. Gaspar de), 6.
Calders (Jerònim), militar, embaxador de la Diputació a Madrid, 86, 87, 116, 208, 210, 216, 220, 231 a 234, 236, 238 a 241, 243, 244, 250, 251, 253, 256, 257, 298 a 300, 308, 309, 639 (nota), 679.
Calders (Lluis Joan de), militar, Conseller en cap, mostaçaf, 8, 16, 22, 23, 65 (nota), 395, 405, 406, 407 (nota), 411, 421, 429, 434, 443, 453, 542.
Calders y Ferran (D. Ramon de), regent de la Rl. Tresorería, governador general de Catalunya, 6, 181, 320, 398, 404, 405, 430, 486 (nota).
Calders (Fr. T.), prior del monastir de St. Cugat, 510.
Caldes de Montbuy, 595, 672, 732.
Caldes de Starach, 177, 178.
— (Iglesia de), 178.
— (Terme de), 178.
Calella, 256.
Calvet (Dr. Agustí), administrador de la Taula, 70.
Calvo y de Puig Esteve (D. Joseph), militar, cònsol de la Llotja, 469, 603.
Cambis (Carrer dels), 11, 184, 430, 604.
Cambrils, 74, 561.
— (Plaça d'armes de), 572 (nota), 575 (nota).
Camp de Tarragona, 74, 575 (nota), 622, 643 a 645, 651, 652, 657, 788, 791.
Campderà (Pont d'En), 118.
Camprodon, 28, 30 a 32, 56, 57.
— (Veguer y Veguería de), 28, 30 a 32.
Camps (Joan), soldat, 556.
Canet (del bisbat d'Elna), 156.
Canyelles (Sebastià), criat del Baró de Rocafort, 743.
Capellades, 769.
Capellans menors (Hospici de), 187.
— (Iglesia dels), 187, 204, 205.
Capitanía general, 219, 223, 229, 257, 274, 276, 279 (nota), 286, 288, 290, 291, 303, 451, 676, 678 a 682, 468 a 686, 689 a 693, 702, 703, 706 a 708, 711 a 713.
Capítol provincial, 487, 489. (V. Concili provincial.)
Caputxins de Mont-Calvari (Convent), 501.
Caputxins de id. id. (Pares), 24.
Carabaça (Carrer d'En), 9.
Carbonell (D. Joaquim), canonge de la Seu, 43, 371, 376, 425, 453, 488, 513, 526, 559, 600, 644.
Càrcer (Antoni), ciutadà honrat, 127, 227, 228, 230, 232, 260, 404, 433, 493, 494.
Càrcer (Baltasar), 812.
Càrcers comuns, 362, 447, 592 (nota 2), 619, 620, 646, 653.
Càrcers reyals, 211, 213, 214, 321, 458, 459, 463, 478, 535, 585, 758, 760.
Carders (Carrer dels), 395.
Cardinalis. (V. Borja y Velasco.)
Cardona, 582 (nota), 801, 806.
Cardona (D. Bernat de), ardiaca major de Girona; diputat eclesiàstich, 659.
Cardona (Casa del Duch de), 165, 302, 379, 418.
Cardona (Ducat de), 804.
Cardona y Segorb (Duch de), llochtinent y capità general de Catalunya, 1, 3, 6, 7, 9, 13, 16, 17, 28, 49, 52, 64 (nota 1), 90 (nota), 91 (nota), 92, 110, 128, 133, 134, 139, 148 a 151, 165, 166, 179, 182, 197, 208, 302, 379, 418, 494 (nota 2), 497, 504, 518, 523, 528, 669.
Cardona (Duquesa de), 49, 50, 154, 548, 555, 561, 566, 579, 581 (nota 1), 585, 587, 591, 592 (nota 2), 639 y nota, 640 (nota), 776, 789, 790.
Carinyan (Princesa de), 1, 9, 18.
Carís y Pelegrí (Joan), malfactor, 514.
Carles Emmanuel (Duch de Saboya), 806.
Carles V (Emperador), 722, 729.
Carlo Magno (Id.), 589, 590.
Carme (Carrer del), 484, 486 (nota).
— (Convent del), 500.
— (Monastir del) a Perpinyà, 391, 392 (nota).

Carme (Iglesia y monastir de Ntra. Sra. del), 73, 176, 322, 378, 469.
Carme (Orde de Nra. Sra. del), 270.
Carmelites descalces (Monastir de), 592 (nota 2).
Carmelites descalços de St. Joseph, (PP.), 35, 521, 522.
Carmona (Miquel), mestre de cases, artiller, 751, 754, 755, 757.
Carmona (micer Vicens), advocat de la ciutat, 367, 383, 399, 466, 556, 619, 623, 652, 654, 659, 723, 734, 746 a 749, 783.
Carrer Nou, 769.
Carrera (Jordi), doctor en medecina, 739.
Carrera o / Carreres (Antoni), cirurgià, Conseller quint, 395, 739.
Carreres (Joan), militar, 56.
Carreres (micer Miquel), advocat, doctor del Rl. Concell, prior de juristes, 233, 494 (nota 2), 738, 739, 743, 745 a 750, 753 a 766, 768, 769.
Cartellà y de Raset (D. Fran.co de), embaxador de la Diputació a Madrid, 227, 296, 320, 321, 639 (nota).
Casa de la Batllía General de Catalunya, 623.
Casa de la Bolla, 104.
Casa de la Ciutat, 9, 11, 13, 15, 17 a 19, 51 a 53, 58, 60, 63, 64, 71, 75, 80, 83, 85, 87, 92, 95, 97, 100, 113, 126, 141, 143, 145, 152 a 154, 156, 160 a 162, 167 a 169, 172, 180, 181, 183 a 185, 189, 190, 194, 195, 202, 203, 225, 226, 242, 243, 245, 247, 262, 263, 268, 279, 296, 300, 303, 305, 308, 309, 324, 340, 345, 356 a 359, 362 (nota), 363, 365, 367, 372, 379, 380, 394, 396, 400, 403, 404, 406, 414, 417 a 419, 429, 430, 440, 441, 443, 445, 446, 452, 466, 476, 477, 482, 484, 485, 486 (nota), 487, 504, 513, 520, 557, 565, 573 a 576, 578 a 582, 584, 588, 594, 595, 599, 600, 604, 606, 608 a 610, 612, 616, 617, 619, 623, 626 (nota), 627, 637, 638, 645 a 647, 649 (nota), 652, 653, 655, 658 (nota 2), 662, 664 a 667, 725, 726, 733.
Casa de la Ciutat (Capella de la), 77, 95, 160, 194, 226, 342, 344, 366, 380, 396, 400, 410, 450, 460, 584, 599, 603, 604.
Casa de la Diputació, 29, 108, 112, 125, 147, 217, 221, 227, 270, 277, 312 (nota), 314, 351, 352, 394, 544, 545, 550, 572 (nota), 586 (nota 2), 595, 625 (nota), 628, 631, 633 a 636, 658 (nota 2), 686, 688, 694, 701, 703, 772, 785, 786, 793.
Casa de les Repenedides, 343.
Casa del Canceller, 301, 324, 363, 418 a 420.
Casa del Comte de Santa Coloma, 18, 136, 183, 185, 217, 247, 296, 440, 445, 483, 485 (nota 3).
Casa del Duch de Cardona, 165, 302, 379, 418.
Casa del General (1), 11.
Casa del General de Catalunya (devant la iglesia y junt lo Portal de St. Antoni), 576, 577.
Casa del Marquès d'Aytona, 583, 601.
Casa del Virrey, 50, 71, 75, 86, 214, 215, 218, 222, 224, 243, 247, 248, 301, 465, 470, 482, 483, 484, 486 (nota), 765, 767, 768.
Casals (Joan), oficial de la Diputació, 456.
Casanoves (Joseph), 658 (nota 2), 834.
Casanoves (Serapi), 658 (nota 2), 834.
Caselles (Joaquim), cirurgià, sargent de la companya dels cirurgians, 766, 768.
Cassador y Bolea (D. Antoni), capità d' una companya de cavallers y estudiants, 191, 329.
Cassador (Lluis), canonge de la Seu, 279, 338, 345, 365, 654.
Cassador (*Torra de*), en Montjuich, 744.
Castell-bisbal (San Vicens de), 732.
Castella, 214, 295, 640 (nota), 796, 818.
Castella (Almirall de), 265, 266.

(1) Axí s'anomenava l'edifici — avuy no existent — situat enfront de la Llotja y 'l carrer de la Espasería, en lo que's collíen los drets y imposicions de la Generalitat de Catalunya.

Castella (Regne de), 132, 212, 213, 216 (nota), 302, 696, 714, 715.
Castella (Reys de), 582 (nota), 592 (nota 2), 593 y nota, 597, 623, 631, 636 (nota *a*), 639, 818.
Castellans, 422, 605, 606, 610, 622, 640 (nota), 652.
Castellnou, 302.
Castelló (Joan), militar, 23, 65 (nota), 542, 645.
Castellví (Fran.ch de), regent del concell Rl. d'Aragó, 64 (nota 1), 122.
Castro (D. Pere de), militar, 732.
Catalans, 77, 79, 123, 132, 133, 387, 389 (nota), 394, 422, 538, 539, 547, 590, 606, 629, 640 (nota), 742, 747, 800, 802, 826 a 828.
Catalunya 57, 59, 111, 136, 199, 211, 212, 257, 261, 360 (nota), 364, 408 (nota), 425 (nota), 436, 455, 474, 493, 495, 523, 536, 548, 554, 566, 580 y nota, 582 (nota), 591, 592 (nota 1), 612, 613, 628, 629, 631, 633, 636 (nota *a*), 640 (nota), 674, 675, 680, 696, 697, 698, 719, 721, 722, 725, 726, 729, 731, 775, 777, 779, 782, 784, 795, 798, 800, 801, 803, 804, 812, 821, 825 a 828, 830.
Calalunya (Batlle general de), 12, 75, 270, 623, 626, 627, 633, 655, 656, 660, 824.
Catalunya (Batllía general de), 250, 626, 627, 655, 660, 824.
Catalunya (Canceller Rl. de), 14, 17, 18, 22, 25, 53, 67, 71, 103, 167, 184, 207, 268, 269, 273, 301, 324, 325, 357, 358, 362, 366, 379, 380, 385, 398, 400, 401, 403, 407 a 410 (nota), 418, 419, 420, 443, 633, 635, 674, 696, 777, 823.
Catalunya (Comtat de), 616.
— (Concell o Audiencia Rl. de), 17, 59, 71, 206, 207, 220, 224, 225, 227, 249, 250, 261, 268, 269, 273 a 275, 286, 290, 303, 324, 325, 333, 362, 363, 365, 445, 477, 494 (nota 2), 669, 674, 683, 684, 689, 691, 692, 702, 706, 707, 711, 712, 721, 731, 776, 777.
Catalunya (Constitucions de), 29 a 33, 56 a 59, 78, 103, 106, 111, 114, 116, 121, 127, 163, 198, 211 a 215, 221 a 223, 230, 274, 311 (nota), 312, 315, 319, 321, 323, 325, 439, 442, 454, 465, 472, 520, 546, 550, 580, 631, 669, 670, 671, 694 a 698, 703, 728 a 734, 736, 804.
Catalunya (Corts generals de), 467, 551, 728, 804.
Catalunya (Costa de), 565, 795.
— (Fronteres de), 320, 359, 555, 780.
Catalunya (Generalitat y Diputats de), 5, 8, 17, 19, 20, 28 a 31, 33, 34, 53, 57, 58, 78, 80, 92, 99 a 105, 107 a 112, 114, 115, 117, 118, 119, 122 a 127, 146, 147, 157 a 160, 162, 163, 195 a 198, 211 a 215, 217, 219 a 224, 227 a 229, 231 a 234, 236, 239, 240, 242, 248 a 255, 257 a 261, 272 a 276, 278, 279 y nota, 282, 283, 285 a 287, 290 a 293, 296 a 299, 303, 305 y nota, 306, 311 y nota, 312 y nota, 313, 314, 316, 317, 319 a 323, 327 y nota, 328, 330 a 337, 340 a 342, 348 a 351, 359, 371 a 374, 380, 387, 388, 394, 395, 406, 408, 409 (nota), 421 a 425 (nota), 427, 435 a 438, 447 (notes), 448 a 451 (nota), 454, 456 a 463, 465, 467, 468, 472, 473, 475, 477 a 479, 484, 486 (nota), 487, 488, 492 a 494 (nota 2), 495 (nota), 496 y nota, 520, 526, 528, 529, 532 y nota a 535, 539 y nota, 540 y nota, 541 y notes, 542 y nota, 544 a 547, 549, 550, 552 a 555 y nota, 558, 560, 563, 567, 571, 572 (nota), 574, 575 (nota), 584, 585 y nota 1, 586 y nota 2, 587 y nota, 589, 590, 591 y nota, 592 y nota 2, 594 a 597, 599 a 602, 604 a 611, 617, 619, 621, 622, 624, 625 y nota, 626 (nota), 627, 631 a 633, 635, 636 y nota 1, 637 a 639 (nota), 640 (nota), 642, 646, 647, 651, 652, 655, 657, 658 (nota 2), 659, 668 a 671, 676 a 682, 685 a 696, 698, 700 a 713, 716 y nota, 717, 719, 720, 727, 730 a 733, 735, 767, 768, 773 a 784, 786, 788, 790 a 799, 803, 806, 808 a 810, 812, 813, 819, 822, 823, 825 a 832.

Catalunya (Governador de), 8, 15, 128, 129, 245, 352, 355, 357, 398, 404, 405, 425 (nota), 430 a 432, 472, 473, 475, 486 (nota), 527, 536, 633, 634, 637, 722, 729, 733, 734, 777.
Catalunya (Inquisidors de), 340.
— (Intendent general de), 612, 613.
Catalunya (Llochtinent o Virrey y Capità general de), 6, 7, 13, 15, 17, 18, 21 a 24, 27, 28, 30, 34, 41, 45, 47, 49, 50, 52, 54 a 56, 58, 60 a 62, 64 y nota, 65, 67, 69, 71, 73 a 75, 79, 81, 82, 86, 87, 88 y nota, 89, 90 y nota, 91 a 97, 107, 109, 110, 114, 115, 116, 120 y nota 2, 121, 126, 128, 129, 132, 133, 138, 140, 147, 148, 150, 157, 165 a 167, 176, 178 a 189, 195 a 197, 199, 203 a 208, 210, 214, 215 y nota, 216, 218, 222, 224, 225, 230 a 232, 234 a 238, 241, 243, 245 a 247, 249, 250, 253 a 257, 261 a 264 (nota), 267 a 272, 275, 277, 280, 285, 288 (nota 2), 295, 296, 298, 299, 301, 303 a 306, 308, 310, 311 (nota), 312, 314, 315, 317 a 319, 325, 328 a 333, 335 a 339, 341, 342, 347, 349 a 352, 354 (nota), 355, 357, 359, 364, 368, 370, 372 a 375, 385, 388, 390, 392 (nota), 393, 397, 398, 403 a 405, 407 (nota), 408 (nota), 422 a 425 (nota), 440 a 445, 447 y notes, 449 a 451, 454 a 456, 458 a 463, 465 a 467, 470, 473, 476 a 483, 485, 486 (nota), 487 (nota), 488, 492, 494 (notes), 495, 496 y nota, 497, 504, 517 a 520, 523 a 525, 527, 530, 531, 536 y nota 2, 542, 543, 560, 562 a 564, 567, 568, 570, 634, 639, 673, 677, 678, 680 a 682, 686, 688, 696, 698, 699, 701, 709, 714, 717 a 722, 727, 730, 731, 734, 736 a 739, 741 a 750, 753 a 755, 758, 759, 763, 764, 767 a 769, 776, 783, 801, 824.
Catalunya («Noticia universal de), per micer Fran.[co] Martí, 656.
Catalunya (Principat de), 13, 30, 33, 49, 52, 107, 109, 114, 115, 163, 187, 213, 215, 237, 319, 340, 358, 359, 370, 388, 390, 398, 404, 405, 420, 435, 440, 443, 445, 449, 517, 530, 532 (nota), 550, 552, 589, 591, 605, 606, 625 (nota), 629, 631, 632, 639 (nota), 640 (nota), 669, 670, 675, 676, 694 a 696, 701, 717, 718, 721, 722, 728, 730, 737 a 739, 775, 779, 794 a 797, 803, 804, 819.
Catalunya (Provincia de), 591 (nota), 614, 619, 639 (nota), 640 (nota), 669, 674, 803, 804.
Catalunya (Universitats de), 385, 441, 575 (nota), 629, 633, 643 (nota), 647, 717, 719.
Catalunya (Vegueríes de), 823.
Catedral (Iglesia), 36, 43, 654. (V. *Seu.*)
Cathà (Fran.[ch]), mercader, ajudant de mercader racional de Casa de la Ciutat, 69, 70, 174.
Catherina (Dona), avia de Joan IV de Portugal, 818.
Catllar, 673.
Cavestanyo. (V. *Cabestany.*)
Cellers (micer Miquel), assessor ordinari de la ciutat, 659.
Cerbelon (Joan), comte, 151. (V. Cervelló.)
Cerdà (Raphel), ciutadà de Girona, Oidor reyal de la Generalitat, 217.
Cerdanya, 264 (nota), 675, 801.
— (Comtat de), 30, 107, 109, 115, 196, 197, 237, 370, 550, 589, 591 (nota), 629, 631, 633, 669, 671, 672, 696, 717, 718, 721, 728, 738, 739, 779, 796, 797.
Cerdanya (Comte de), 633.
— (Frontera de), 320.
Cerdenya. (V. *Sardenya.*)
Cerdenya (Fr. Joan de), caputxí, 639 (nota).
Ceret, 533 (nota).
Cervelló (Joan), comte, 133, 151.
Cervera, 742.
Cervera (Joseph), ciutadà, capità de la companya dels sabaters, 24.
Cervera (Raphel), id., id., 191.
Cervera y Armengol (Raphel), 812.
Cesilles (Antoni Aleix), notari, escrivà de les obres de la ciutat, 140, 142, 269, 361 (nota 1), 751, 754, 757.

Cèspedes (P. Lluis de?), president dels capellans menors, 205.
Ceza, 240.
Ciruela (Comte de), embaxador de Gènova, 139.
Cirurgians (Collegi dels), 740.
— (Companya dels), 767.
Cisternes. (V. Sisternes.)
Citjes. (V. Sitjes.)
Ciudad Real (Duch de), 151.
Ciurana (Onofre), canonge de la Seu de Girona, 107, 696.
Claira, 139.
Claris (micer Fran.ch), ciutadà, Conseller segon, prior de juristes (germà del D.or Pau), 300, 345, 358, 607.
Claris (Joan), pare del Diputat Doctor Pau, 605.
Claris (Dr. Pau), canonge de la Seu d'Urgell, Diputat eclesiàstich de la Generalitat de Catalunya, 217, 351, 605 a 607, 609, 610.
Claris y de Casademunt (Petronilla), mare del anterior, 605.
Clot, 604.
Codina (Joan Fran.ch), ciutadà honrat, clavari de la ciutat, 107, 160.
Còdols (Carrer dels), 534.
Colibre. (V. *Coplliure*.)
Coll (Enrich), notari, oficial del Banch de la ciutat, 306, 308, 309.
Coll (Dor. Epiphani), mostaçaf, 177.
Coll de Balaguer, 575 y nota, 788, 806, 807.
Coll de Corbera, 588.
Coll del Portell, 810.
Comelles (D.or Pau), catedràtich del Estudi general, 33.
Companyía de Jesús (Convent, collegi y PP. de la), 501, 525 (nota), 771, 772.
Concell de Cent, 4, 7, 9 a 12, 19, 21, 22, 25, 26, 41, 45, 47, 51, 62 a 64 y nota 2, 65 y nota, 69, 71 a 73, 77, 82, 86 a 90 y nota, 91, 93, 95 a 100, 102, 103, 105, 106, 112, 114, 118, 119, 120 y nota 1, 121, 132 a 135, 137, 138, 149, 150, 152, 158, 159, 163, 170, 174, 190, 196, 197, 200, 201, 204 a 206, 208, 209, 211, 213 a 217, 220, 221, 228, 230 a 233, 237, 238, 241, 247 a 251, 253, 255, 258 a 261, 263, 264 (nota), 268, 269, 272, 273, 277, 279 y nota, 281 a 284, 295, 299, 303, 305 y nota, 306 (nota), 307, 314, 320, 322, 323, 325 a 327, 330, 332, 334, 335, 338, 348, 349, 353, 354 (nota), 355 (nota), 358, 360 y nota, 361 (notes 1 y 2), 367, 371, 374, 375, 379, 386, 388 y nota, 397 a 399, 401 y nota, 402 (nota 1), 405 a 407 y nota, 408 (nota), 409 y nota 1, 411, 417, 421, 424, 428, 429, 434, 435, 438, 445, 448 a 451, 455, 458 a 462, 467, 469 a 472, 475, 479, 487 a 489 (nota), 490, 492 a 494 (nota 2), 495 y nota, 496 y nota a 499, 514, 515 y nota 1, 516 (nota 1), 526 (nota), 527, 530 a 533 y nota, 534 (nota), 535, 539 (nota), 540 y nota, 541 y nota 2, 542 y nota, 544 a 547, 549, 551, 552, 554, 556, 560, 562 (nota), 567 (nota), 571, 572 (nota), 575 y nota a 577 (nota), 584, 586 y nota 2, 587 y nota, 589 a 591 y nota, 592 y notes 1 y 2, 601, 602, 604, 611 a 613, 615, 623, 625 y nota, 626 (nota) a 628, 636 (nota *a*) a 638, 640 (nota) a 643, 645 a 647, 649 a 653, 658 (nota 2), 662, 664, 666, 667, 687, 700, 709, 713, 714 (notes), 716 (nota), 718 a 720, 722, 724, 729, 733, 735, 770, 771, 773, 774, 776, 778 a 780, 782, 784 a 787, 789 a 791, 794, 799 y nota, 800, 806, 809, 814, 820, 824, 829, 833, 834.
Concell de Cent (Sala del), 156, 358, 459, 460, 494 (nota 2), 515 (nota 1), 770, 820, 833.
Concell ordinari de trenta sis (Trentenari), 466, 568.
Concell Reyal o Audiencia (Doctors del), 17, 18, 71, 88 (nota), 184, 207, 214, 220, 235, 261, 268, 269, 273, 275, 336, 440, 444, 519, 569, 633 a 635, 674, 679, 695, 777, 822.
Concepció (Capella de la), en les claustres de la Seu, 55.
Concili de Trento, 77, 590, 629.
Concili provincial, 77 a 79, 83, 84,

475, 480 a 483, 487, 489, 491, 570 (nota3), 571 (nota).
Condal (Carrer), 608.
Condé (Príncep de), 265, 266, 828.
Conflent, 139, 782.
Constantí, 643, 829, 833.
Coplliure, 421, 422, 632, 672.
Copons (D. Lluis de), degà de Girona, 688.
Copons (Fr. D. Ramon de), comanador de la Orde de Sant Joan, 508.
Corbera, 810.
— (Coll de), 588.
Corbera y de Castellet (Lluís), militar, 107.
Corbera (mossen Joseph), senyor de Llinàs, 789.
Cormelles (Sebastià de), mercader, Conseller 4.rt, segon Obrer del Concell, administrador del Hospital general de Sta. Creu, 51, 300, 344.
Cornell (D.or Cristòphol), advocat del Hospital general de Sta. Creu, 112, 661.
Cornellà de la Ribera, 566.
Corredors de coll, 476.
— d'orella, 59, 168, 304, 405.
Corretger y Mestre (Fran.ch), escrivà de manament, 458, 546, 567.
Cort Romana, 572 (nota), 629.
Cortell (T.), mariner, 646.
Corts (T.), ardiaca, 602.
Corts generals de Catalunya, 467, 551, 728, 804.
Corunya, 747.
Costa (Cebrià), malfactor, 302.
Costa (Cebrià), mercader. 620.
Costa (Esteve), escrivà de manament, 357.
Costa (Joan B.ta), 2.
Costantí. (V. *Constantí*.)
Cot (María Anna), 579.
Court (Fran.ch), senyor de S.t Pol, 618.
Creu Cuberta, 593, 594.
Creu del monastir de St. Fran.co de Paula (fòra 'l Portal Nou), 17, 429, 430.
Creu del Portal de Mar, 413.
Crisòstomo (Fr.), pare del monastir de S.t Fran.ch 639 (nota).
Croquella (D. Vicens de), 743.
Cudina (Joan B.ta), ciutadà, embaxador de la Diputació a Madrid, 3, 106, 639 (nota).
Cuenca (P.e T.), de St. Fran.co de P., 560, 564.
Curia Romana, 572 (nota). (V. Cort.)
Cuxà (Sant Miquel de), abat, 510.

Ç

Çacosta (D. Joseph de), 585 (nota 1), 809, 810, 812.
Çafont (micer Fran.ch), advocat, 410 (nota), 423.
Çagarriga (D. Ramon), 754.
Çalba (D. Miquel), 740.
Çalses, 132. (V. *Salces*.)
Çaragoça, 131, 212, 216 (nota), 267, 558, 559, 828.
Çaragoça (Embaxador de), 558, 559.
Çavella (Comte de), 572 (nota).
Çerbelon (Joan), comte, 151. (V. Cervelló.)

D

Daguers (Companya dels), 191.
Dalmau (Fran.ch), ciutadà, 56, 57, 59, 73.
Dalmau (Pere), verguer del Diputat eclesiàstich, 321.
Dalta (D.or T.), 658 (nota 2), 834.
Damians (Jaume), ciutadà honrat, 157, 234, 236, 242, 254, 285, 297 (nota), 479, 501 a 503, 505, 507, 508, 513, 521, 532, 536, 540, 541, 543, 554, 560, 566, 624, 688, 696.
Damians (Joseph), ciutadà honrat, alfèreç d' una companya, 191.
Damians (Sagimon), mercader, defenedor de la Llotja, alfèreç de la companya dels mercaders, 603, 617, 618.
Dardena (D. Joseph), 488.
Darder (Joseph), 658 (nota 2), 834.
Darder (T.), garvellador, 658 (nota 2).
Daviu. (V. Deniu.)

Denia, 543.
Deniu (Joan), calderer, 658 (nota 2), 834.
Desbosch y de Guimerà (D. Phedederich), 812.
Descallar y de Raset (Antoni), militar, 307, 318.
Descallar y Sorribes (Fran.ch), (fill del anterior), militar, Conseller terç, 300, 649, 825, 828.
Descallar (D. Jacinto), canonge de la Seu, 73, 92, 195, 351, 559.
Despalau (D. Ramon), monjo de Ripoll, 330.
Despujol (Sor T.), abadessa del monastir de Sta. Clara, 113.
Deu (Joseph), credencer del dret del vi; mestre de dances, 75, 95.
Deunosajut (Fran.ch), candeler, Obrer 2.on del Concell, 570.
Devallada de Sta. Eulalia (Carrer de la), 344.
Devallada de la Presó (Id.), 184, 366, 429.
Dies. (V. Diez.)
Diez (Diego), moliner, malfactor, 302.
Diputació, 13, 92, 154, 184, 195, 270, 271, 272, 359, 363, 380, 394, 395, 468, 495 (nota), 574, 577, 587, 592 y nota 2, 604, 608 a 611, 621, 622, 637, 639, 640 (nota), 655, 658 (nota 2), 717, 719, 733, 822, 827.
Diputació (Casa de la), 18, 29, 108, 112, 125, 147, 217, 220, 221, 227, 270, 277, 312 (nota), 314, 333, 351, 352, 544, 545, 550, 572 (nota), 586 (nota 2), 590, 595, 625 (nota), 628, 631, 633 a 636, 658 (nota 2), 686, 688, 694, 701, 703, 772, 785, 786, 793.
Diputació (Arxiu de la), 220, 221.
— (Palau de la), 532 (nota).
Domènech (Raphel), oficial del Arxiu reyal, 325.
Domènech (Fr. Raphel), almoyner del monastir de Ripoll, 586, 809, 810.
Domingo (Miquel), soldat, 531.
Domps y / Doms } (Antoni). (V. Oms).
Domps (Gaspar), mercader, cònsol de la Llotja, 348.
Donadeu (Pere), verguer dels Consellers, 517 (nota).
Donech (Raphel), escrivà de manament, 45.
Dormidors de St. Francesch, 9.
Dreçana, 91 (nota), 408 (nota), 409 (nota), 476, 477, 484 a 486 (nota), 531, 532, 582, 740, 741, 743 a 751, 753, 755 a 757, 761 a 764, 767.
Dreçana (Portal de la), 9, 516 (nota), 742, 744, 746.
Duarte (Don), infant de Portugal, 818.
Ducaçe (Fr. Pere), carmelita, catedràtich de gramática en l' Estudi general, 270.
Duran (Jaume), perayre, 769.
Duran (Pere Màrtir), correu, 489, 490 (nota).

E

Ebro (Riu), 57.
Eliche (Marquès de), 827.
Elna, 669, 672.
— (Bisbat de), 156.
— (Bisbe de), 391, 392 (nota), 395.
Elna (Capitol de la Iglesia de), 670.
— (Seu de), 480.
Empurdà, 487, 504, 555, 645, 781, 788, 812, 827.
Empuries (Comtat de), 133.
— (Comte de), 28.
Enrich (Don), rey de Portugal, 818.
Erill y de Sentmenat (Fra D. Fran.co de), abat de St. Cugat del Vallès, Canceller reyal de Catalunya, 358, 418, 420.
Erill (D. Jaume de), 813.
Erill y d'Orcau (D. Joan de), capità de la confraría dels perayres, sargent major, 19, 21, 25, 28, 34, 41, 45, 47, 56, 59, 191.
Erill y Marlés (D. Joan de), 98, 100.
Escales de la Seu, 363.
— *de Sta. Agata*, 615.
Escola de l'Art militar, 190, 191.

Escudellers (Companya dels), 191.
Escudellers (Carrer dels), 9.
— (Portal dels), 764.
Escuder (micer Joseph), 639 (nota).
Espanya, 239, 261, 262, 265, 267, 368, 408 (nota), 699, 812.
Espanya (Corona de), 636 (nota *a*), 805.
Espanya (Embaxador de), 247.
— (Exèrcits de), 714.
— (Galeres y esquadra de), 411, 412, 414 (nota), 416, 417, 425 (nota), 428, 511 a 513, 542 a 544, 827, 831, 832.
Espanya (Grandes de), 780.
— (Nunci de), 572 (nota).
— (Provincias de), 262.
— (Regnes de), 216 (nota).
— (Rey de), 478, 591, 594, 613, 795, 831.
Espanyols, 806.
Esparraguera, 811.
Espatafora (D. Murcio), militar, 732.
Espenan (Mr. de), 572 (nota), 575 (nota), 586, 796, 798. (V. Espernan).
Espernan (Mr. de), general francès, governador de la fortalesa de Leucata, 572 (nota), 574, 575 y nota, 576, 579, 586, 796, 798, 810, 812.
Esquirol, 671.
Estandart reyal de França, 620, 621, 641, 642 (nota).
Esteve (Magí), capità d' infantería, 740, 743, 754.
Estevens (Companya dels), 191, 193.
Estudi general, 33, 50, 58, 61, 165, 270, 271, 289, 304, 344, 389, 402, 515, 559.
Estudi general (Canceller del), 271.
— (Càtedres y catedràtichs), 33, 50, 270, 271, 515.
Estudi general (Racional del), 271, 389.
Estudi general, (Rector y visrector), 33, 50, 58, 165, 271, 389, 402, 515.
Estudiants (Companya dels), 191, 329, 603.
Ethiopía, 818.
Eubany. (V. Argenson y d' Eubany.)

F

Fàbregues (micer Jacinto), ciutadà, advocat fiscal de la Generalitat de Catalunya, 33, 112, 282, 531, 623, 625 (nota).
Falcó (D. Jaume), militar, 488, 654.
Farrer (Simon), mercader, 620.
Felip I, rey d'Aragó (II de Castella), 664, 697, 722, 729, 818.
Felip II, id., id. (III de Castella), 818.
Felip III, id. id. (IV de Castella), 592 (notes 1 y 2), 636 (nota *a*), 818.
Feliu (Joan Pau), notari, substitut del escrivà major de la Diputació, 227.
Feria (Duch de), llochtinent reyal en Catalunya, 49.
Feria (Duquesa de), 49.
Fernandina (Marquès de), 768. (V. Vilafranca, Marquès de).
Ferran II lo *Catòlich*, rey d'Aragó (V de Castella), 212, 382, 491, 720, 722, 723, 729, 730.
Ferran (D. Felip), correu major, 135, 489.
Ferran (Jaume), canonge d' Urgell, Oidor eclesiàstich de la Generalitat, 10, 217, 767.
Ferran (Raphel), mercader, administrador de la Taula, 587, 618.
Ferrer (Joan), prevere, 502.
Ferrer (Joan Fran.ch), mercader, Conseller quart, 140, 142, 570, 743, 745.
Ferrer (micer Joseph), Oidor reyal de la Diputació, 659.
Ferrer (Pau), 431.
Ferrer (micer Pere), assessor de la Capitanía general de Catalunya, 181.
Ferriol (Gaspar), baxador, 752, 765, 766.
Ferriol (T.), nunci de la cort del Veguer, 652.
Ferrús (Fran.ch), doctor de la Rl. Audiencia, assessor del Veguer, 22, 60, 130.
Figueres, 371, 374, 375, 675.
— (Jurats de), 496 (nota).
Fillol (Joan), llibreter, 756, 760, 761, 764.

Fitor (Fran.ch), notari, Obrer 2.on del Concell, procurador fiscal de la Generalitat, 51, 110, 161.
Fivaller (Fran.ch), donzell, mostaçaf, 576, 578.
Fiveller (Fran.ch Ramon), militar, Conseller 3.rs, 1, 247.
Flandes, 132, 134.
— (Exèrcit de), 714.
Flaquer (Diego), verguer de la Rl. Audiencia, 95.
Flaquer (Jaume), guardià del Port, 242
Flix (Batlle de), 81.
— *y la Palma* (Baronía de la ciutat), 59, 81.
Flix y la Palma (Veguer de), 59.
Florencia (Galeres de), 827.
Florensa (Magí), ciutadà, 657.
Fluvià (Iglesia de), 474.
Fluvià (D. Antoni de), 436, 474.
Fluvià (Jordi de), militar, administrador de places, 56, 59, 138.
Fluvià y Tort (D.a María de), muller de D. Antoni de Fluvià, 436.
Fonoll (Doctor T.), capellà major del Virrey, 243.
Fonolleda (Damià), secretari de la Inquisició, 490.
Fonollet (Cebrià), 290.
Font (Dr. Jerònim), mestre de ceri-monies de la Seu, 135.
Font (Joseph), fuster, 758, 759.
Font de Sant Jaume, 615.
— *del Angel*, 11, 413.
Fontainebleau, 614.
Fontana (Fran.ch Joseph), notari, sotsíndich y síndich de la ciutat, procurador fiscal de la Batllía general de Catalunya, 11, 284, 406, 466, 476, 622, 623, 738, 769, 770.
Fontanella (Dr. Joan Pere), ciutadà, Conseller en cap, 570, 576, 583, 587, 599, 607, 611, 613, 620, 622, 626.
Fontanella (Dr. Joseph), advocat, capità de la companya dels estudiants en lleys, advocat fiscal del General, 251, 431, 603, 604, 678 a 685, 723.
Fontanella (T.), advocat, 112, 662, 663, 723, 734, 783.
Fontanet (Narcís), militar, 8, 53.
Fontanet (Pau), mercader, 658 (nota 2), 834.
Fontanet (D. Thomàs), llochtinent de Batlle general de Catalunya, capità de la confraría dels sastres, 12, 34, 75, 138, 191, 247 329.
Fontanilles (Jaume), mercader, jutge d' apells de la Llotja, 190, 355.
Fontanibleu, 614. (V. *Fontainebleau.*)
Fonts, 384, 638.
— *foranes*, 45, 157, 638.
Forés (Agustí), donzell, 28 a 34, 56, 57, 59.
Forment (Jerònim), verguer dels Consellers, 517 (nota), 717.
Fraga, 556, 639 (nota), 652, 825.
— (Pont de), 553.
Francès (D. Antoni Gregori), embaxador de Çaragoça, 558, 559.
Francesos, 154 a 156, 199 a 201, 311 y nota, 312, 314, 316, 319 a 321, 326, 364, 607, 675, 698, 722, 723, 725, 805, 806, 816, 826 a 828.
França, 95, 96 (nota), 132, 134, 142, 148, 165, 224, 239 (nota) a 241, 257, 354 (nota), 385, 586, 597, 629, 631, 675, 676, 680, 684, 721, 723, 794 a 798, 803, 810.
França (Estandart reyal de), 620, 621, 641, 642 (nota).
França (Fronteres o ratlla de), 215 (nota), 424.
França (Galera capitana de), 624.
— (Monarquía de), 633.
— (Regne de), 44, 150, 251, 267, 559, 574.
França (Rey de), 96 (nota), 150, 586, 589, 591, 597, 603, 612 a 614, 616, 625 (nota), 627, 629, 643, 797, 812.
Frenería (Carrer de la), 363, 366.
Fuenclara (Comte de), 671.
Fuenterrabía, 216 (nota), 238, 261, 262, 264 (nota) a 269, 385.
Fuenterrabía (Fortalesa de), 265.
Fusters (Companya dels), 191, 247, 413.
Fusters (Confraría dels), 28, 247.

G.

Galí (T.), droguer, 191.
Galicia (Regne de), 747.
Gallart (D. Ambròs), llochtinent de Batlle general, 656, 660.
Gallart (D. Melcior), 399.
Galligans (Sant Pere de), abat de, 533.
Gallo (D. Ferran), militar, 672.
Gamis (D. Fran.ch), advocat, 131.
Gamis (micer Fran.ch; menor), advocat, Cònsol de Llotja, 348.
Gamis (D. Joseph), noble, veguer de Barcelona, 310, 313, 398, 404.
Garau (mossen Sebastià), prevere, Síndich del Capítol de la Seu de Barcelona, 352, 353, 355, 384.
Garay (D. Joan de), 547, 548.
García (Miquel), mercader, receptor de la Batllía general, 656.
García Mendoça (Antoni), sargent, 749, 750.
Garriga (*La*), 732.
Garriga (Dr. Aleix), prevere beneficiat y procurador de herencies de la iglesia del Pí, 508.
Gaspar (D.), tresorer general, 639 (nota).
Gatell (Bernat), mercader, defenedor de la Llotja, 618.
Gaudin (Antoni), rellotger, 637.
Gavà, 732.
Gaver (Jerònim de), militar, clavari de la ciutat, 54, 171, 179, 247, 268, 282, 295, 307, 346, 428, 434, 517 (nota), 576, 642.
Gènova, 244.
— (Embaxador de), 139. (V. Ciruela, Comte de.)
Gènova (Galeres de la esquadra de), 243, 245, 512, 513, 543, 827, 831, 832.
Gensana (Carrer d'En), 364.
Gerí de la Rene (Marquès), 241.
Gerona (T.), canonge de la Seu de Lleyda, Oidor eclasiàstich de la Generalitat, 659.
Gervasi (P.e Fr.), caputxí, superintendent de la obra de fortificació de Montjuich, 579.
Gil (Joan), 579.
Gil Manrique (D. García), bisbe de Barcelona, Virrey de Catalunya, 499, 517, 590.
Gilabert Fr. (Franc.ch), prior del convent de Nra. Sra. de la Mercè, 506.
Gilabert (T.), advocat, 131.
Gimbert (Fran.ch), doctor en medecina, tauler ó administrador de la Taula, 318, 345.
Gimpnàs (Carrer d' En), 381.
Ginestar, 542 (nota).
Giron (D. Pere), mestre de camp, 266.
Girona, 7, 128, 133, 217, 352, 354 (nota), 359, 364, 533 (nota), 541 (nota 2), 599, 669, 725, 774, 781, 782, 811, 827.
Girona (Ardiaca major de), 659.
— (Bisbat de), 472, 504.
— (Bisbe de), 504, 560, 563, 564.
— (Canonges de), 83, 107, 696.
— (Ciutadans de), 217, 549.
— (Degà de), 688.
— (Jurats de), 496 (nota), 599.
— (Seu de), 83, 107.
— (Síndich de), 549.
— (Taula de), 811.
Gollut (Miquel T., dit lo), 302.
Gomes. (V. Gomez.)
Gomez (Francesch), 302.
Gonella (Bernadí), taverner, 302.
Gori (Joan B.ta), doctor del Rl. Consell, ciutadà honrat, 352, 580.
Granero (D. Sebastià), governador general d'artillería, 266.
Granja (*La*), 57, 566
Granollachs y de Prat (Miquel Joan), 304.
Granollers, 158, 436, 488, 732.
Grau (Sebastià), 384. (V. Garau.)
Grau y Monfalcó (D. Joan Pau), agent de la ciutat a Madrid, 279 (nota), 639 (nota).
Gravalosa (D. Fran.co), donzell, 331, 696, 791.
Grimau (D. Aleix), 303.
Grimau (D. Fran.co), militar, 107, 196, 221, 248, 341, 586, 668, 688.
Grimau (Pere Joan), daguer, 762, 763.
Grimosachs (Raphel), ciutadà hon-

rat, 100, 107, 221, 227, 231 (nota), 650.
Guadalajara, 747.
Guadalayara. (V. *Guadalajara*.)
Gualbes de Bonaventura (Fran.ch), 405.
Gualbes (Raphel Bonaventura de), militar, Obrer en cap del Concell, 570.
Gualdo (Joan Fran.ch), mercader, 620.
Guardiola (D. Guerau de), llochtinent de Mestre racional del Rey a Barcelona, 94, 324, 326 (nota), 327, 338, 484, 486 (nota), 599, 764.
Guell (micer Pere Lluis), advocat ordinari de Casa de la Ciutat, 147, 177, 344, 367.
Guerau y Monfalcó (D. Joan Pau), 279 (nota). (V. Grau.)
Guimerà (D. Ramón de), 330, 589, 647, 694.
Guinea (Senyor de), 818.
Guinyó (Miquel), tinent de la artillería del Principat, 744.
Guipúzcoa, 215 (nota).
— (Provincia), 216 (nota), 261.
Gurb (Parroquia de), 758.
«Gusmana» (Galera d' Espanya), 412.
Gutierrez (D. Franco), sargent major y governador del castell de Salces, 226.

H

Ham (Jacinto), 639 (nota).
Herbuche (Joan), trompeter y mariner anglès, 181.
Hernandes (T.), 754.
Herrera (D. Rodrigo de), militar, 672.
Hieròn imes (Monastir de les). (V. *Jeròn imes*.)
Hirun. (V. *Irun*.)
Homs (D. Antoni de), 152, 424. (V. Oms.)
Homs (D. Joseph), capità de la guarda de cavalls de Rosselló, 421.
Hort del Rey (a Salces), 374.
Horta (Sant Joan de), 366.
Hortolans (Prohomens de la confraría dels), 25, 58, 204, 356, 376, 467.
Hortolans del Portal de St. Antoni (Companya dels), 377.
Hospital de la Misericordia, 27, 180, 181, 339, 451, 452.
Hospital de la Misericordia (Administradors del), 180, 181, 451, 452.
Hospital de la Misericordia (Iglesia del), 339, 451.
Hospital de la Misericordia (Trentena del), 180.
Hospital general de Sta. Creu, 27, 35 a 41, 43 a 45, 48, 49, 77, 79, 81, 82, 85, 98, 99, 113, 114, 119, 120 (nota 1), 180, 181, 185, 186, 343 a 346, 450, 451, 454, 457, 458, 464, 468, 584, 603, 605, 609, 612, 622, 625, 652, 653, 661.
Hospital general de Sta. Creu (Administradors del), 35 a 41, 43 a 45, 48, 49, 79, 98, 114, 119, 120 (nota 1), 180, 185, 186, 343, 344, 346, 451, 603, 609, 612, 652, 661.
Hospital general de Sta. Creu (Advocats ordinaris del), 661.
Hospital general de Sta. Creu (Iglesia del), 196.
Hospitalet de Llobregat, 569.
— (Parroquia del), 595.
Hostal de Na Sagarra, 741.

I

Icart (D. Cristòphol), 740.
Icart (D. Felip), militar, 732.
Igualada (Veguer y Veguería de), 511 (nota), 738, 825 (nota 1).
Illa, 552, 555, 566.
India, 818.
Indies, 134.
Inestrosa. (V. Vazquez d' Inestrosa.)
Inquisició (Casa de la), 17, 66, 171, 184.
Inquisició (Palau de la), 582 (nota 1).
— (Secretari de la), 490.
— (Tribunal del St. Ofici de la), 250, 491, 629.
Inquisidors del St. Ofici (PP.), 66 a

69, 75, 289, 340, 473, 487, 490, 500, 590.
Irun, 265 a 267.
— (Pont de), 266.
Isabel la *Catòlica*, 491.
Italia, 132, 134, 204, 347, 513.
— (Exèrcit de), 714.

J

Jaume II, rey d'Aragó, 126, 127, 131, 159, 293, 316, 698.
Jerònimes (Monastir de les), 271.
Jesús (Companyía de), convent, collegi y PP., 501, 525 (nota), 771, 772.
Jesús (Convent y P. Guardià de Nra. Sra. de), 501, 504, 505.
Joan IV, rey de Portugal, 818.
Joch del mall, 756.
Joli (micer T.), advocat, jutge de cort, 112, 297 (nota).
Jonqueres (Iglesia de), 379, 469, 608.
Jover (Joseph), militar, 87, 106, 146, 232, 256, 257, 277, 278, 282, 283 (nota), 289, 291 a 293, 297, 299, 300, 322 (nota), 690, 692.
Julians majors (Companya dels), 144.
— menors (Companya dels), 144.

L

La Garriga, 732.
La Granja, 57, 566.
La Mothe (Mr. de), general francès, 603, 604, 607, 610, 652, 825, 826, 828, 832, 833.
La Ocata (Setge de), 674. (V. *Leucata.*)
«La Reyna» (Galera de la armada francesa), 832.
La Roca, 732.
Lauger (micer Fran.ch), advocat, conseller de prior de les corts del Veguer y Batlle, 825 (nota 1).
Leganés (Marquès de), 652.
Lehocata, 132. (V. *Leucata.*)
Lendi (D. Fran.co) militar, 732.
Lenguadoca. (V. *Llenguadoch.*)
Leocata (Fortalesa de). (V. *Leucata.*)
Leon (D. Antoni de), militar, 732.
Lerma (Duch de), 28.
— (Duquesat de), 28.
— (Filla del Duch de), 28.
Leucata, 132, 133, 150, 151, 261.
— (Fortalesa de), 574.
— (Setge de), 132, 149, 674.
Leyda. (V. *Lleyda.*)
Libretería (Carrer de la). (V. *Llibretería.*)
Liche. (V. Eliche.)
Lisà de Vall. (V. *Llissà.*)
Lisaga (Baró de), comissari general de cavallería, 672.
Lisboa, 181, 819, 820.
Lodosa (D. Faust de), cavaller, 266.
Lombardía, 456 (nota), 457 (nota), 735, 736.
López (Joan B.ta), oficial y vicari general del Bisbe de Barcelona, 660.
Lorenço (Joan), soldat, 746, 748, 749.
Lucena, 49.
Lucena (Fran.ch de), secretari d'Estat del rey de Portugal, 820.
Lull y de Boxadors (Lluis), militar, 388.
Lull (*Plà d'En*), 191, 193, 364.
Lupià (D. Gabriel). (V. Llupià.)
Lupian (D. Joan). (V. Llupià.)
Lussena. (V. *Lucena.*)
Luy y / Luyn } (V. Luynes.)
Luynes (Duch de), 139, 241.

LL

Lladoner, 810.
Llana (*Plaça de la*), 184.
Llaucata, 151. (V. *Leucata.*)
Lladó. (V. Lledó.)
Lledó (Narcís Jerònim), notari, subrogat d'escrivà racional, 493, 504, 519, 595, 596, 638.
Llenes (T.), advocat, 723, 783.
Llenguadoch, 241.
Lleó X, papa, 368.
Lleonart (T.), ferrer, 330.
Lleucata, 261. (V. *Leucata.*)
Lleyda, 59, 540 (nota), 541, 544, 545,

553 a 555, 558, 567, 619, 639 (nota), 645, 659, 774, 780, 789, 790, 812, 825, 828.
Lleyda (Canonges de), 107, 544, 639 (nota), 659.
Lleyda (Corts de), 126.
— (Diòcesi de), 746.
— (Frontera de), 652.
— (Pahers de), 541 y nota 2.
— (Seu de), 107, 659.
— (Síndichs de), 558, 788, 789.
Llibretería (Carrer de la), 17, 171, 363, 429, 477.
Llibreters (Companya dels), 191, 756, 760, 763.
Llibreters (Confraría dels), 740.
Llinàs (Senyor de), 789.
Llissà de Munt, 466.
Llissà de Vall, 732.
Llobera (Antich Joan), notari reyal, 482.
Llobregat (Torre del cap del riu), 25, 530, 531.
Llobregat y Amell (Jaume), ciutadà, 589.
Llor (Jaume), prevere, almoyner de la causa-pía del canonge Sorts, 40.
Llorens (Joseph), forner, 497.
Llotja de la Mar, 11, 15, 16, 21, 24, 25, 27, 34, 134, 135, 175, 190, 194, 202, 203, 250, 345, 380, 381, 383, 430, 457, 468, 482, 535, 603, 617, 618, 630, 637, 662, 664, 666, 823.
Llotja de la Mar (Capella del hort de la), 15, 16, 135.
Llotja de la Mar (Concell de Vint de la), 16, 195, 381, 456, 541 (nota 2), 618, 662 a 666.
Llotja de Mar (Cònsols de la), 15 a 17, 93, 95, 134, 135, 183, 190, 194, 202, 203, 211, 245, 247, 348, 353, 380, 381, 430, 469, 482, 541 (nota 2), 565, 569, 573, 603, 618, 622, 645, 653, 654, 663 a 667, 730.
Llotja de la Mar (Defenedors de la), 194, 456, 565, 569, 573, 603, 617, 618, 663 a 665, 667, 730.
Llotja de la Mar (Hort de la), 15, 16, 175.
Llotja de la Mar (Jutge d'Apells de la), 203, 355.
Llotja de la Mar (Ordinacions de la), 663.
Lluis XIII, rey de França, 589, 591, 594, 614, 641.
Lluisa (Princesa), 2.
Llupià (D. Gabriel de), 537, 639 (nota).
Llupià (D. Joan de), 139.
Llussàs (Joseph), alfèreç de la companya dels estudiants en lleys, 603.

M

Madalenes (Convent de les), 608.
Madrid, 2, 7, 64 (nota 1), 75, 91 (nota), 109, 115, 122, 135, 137, 148, 183, 203, 214, 215 y nota, 238, 262, 264 (nota), 272, 295, 315, 319, 348, 354 (nota), 368, 373, 383, 390, 403, 427, 432, 445, 453, 456, 459, 498, 512, 513, 519, 524, 527, 544, 547, 548, 550, 572 (nota), 592 (nota 2), 639 y nota, 640 (nota), 643 (nota), 664, 668, 670, 696, 700, 702, 709, 715, 717, 718, 720, 736, 780, 787, 788, 807, 818, 827 a 829.
Madriguera (La), lloch en lo plà del Besòs, 157.
Magarola (Antoni), ciutadà, 116, 454.
Magarola (D.or Fran.ch Joan), ciutadà honrat, Conseller en cap, 1, 5, 11, 19, 24, 28, 35, 38, 41, 49, 51, 53, 661.
Magarola (Magí), ciutadà honrat, capità dels estevens y tapiners, 1, 16, 191, 247, 295.
Magarola (micer Miquel Joan), doctor de la Rl. Audiencia, 22, 600, 601.
Magarola (D. Ramon de), assessor de la Generalitat de Catalunya, 33.
Magarola (T.), regent de la Rl. Audiencia, 233, 769.
Magarola (T.), regent del Rl. Concell d'Aragó, 7, 64 (nota 1), 122, 148, 183, 200, 203, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295, 348, 354 (nota), 368, 373, 383, 390, 403, 432, 453, 456, 459, 498, 512, 513, 519, 524, 668, 700, 702, 709, 715, 736, 818.
Magarola (D. Vicens), 100, 104.

Mahó, 827.
Major (Jerònim), botiguer de teles, 140, 153,
Malgar. (V. Melgar.)
Malla (T. de), advocat fiscal de la Generalitat, 723.
Mallol (Pere), notari, síndich de la ciutat, escrivà racional, 7, 23, 25, 36, 50, 58, 66, 68, 69, 81, 88, 136, 171, 175, 177, 178, 183, 658.
Mallorca, 62.
— (Síndich de), 62.
Mancebo (Pere), soldat, 745, 746, 748, 749.
Manescal (Fran.ch), llibreter, 756, 761, 763, 764.
Manlleu, 671.
Manlleu (P.e fr. Bernardí de), caputxí, 526, 639 (nota), 776, 778, 779.
Manresa, 659.
Manriquez (D. Egidi), 590. (V. Gil Manrique, D. García.)
Maqueda (Duch de), 422, 423, 425 (nota).
Mar (Portal de), 11, 192, 243 a 245, 247, 251, 318, 364 (nota), 413, 476, 514, 751.
March (Narcís), militar, 255.
March (Narcís Ramon), militar, 587, 645, 650, 651, 657, 813.
Marcús (Capella d'En), 17, 184, 395, 429, 430, 604.
«Mare Ollera», alcavota, 609. (V. Ollera, Joana.)
Margarit y de Reguer (D. Joaquim), militar, 65 (nota), 67, 125, 127, 255, 479, 603, 639, 651, 809.
Margarit (D. Joseph de), 106.
Marimon y Jaffer (D. Aleix de), governador de Catalunya, 128, 129, 245, 398, 404.
Marimon (D. Bernadí de), 69, 740, 756.
Marimon (D. Joan de), capità de la confraría dels fusters) 28, 191, 491.
Mariner (Joan), mariner, sotsbatlle de cops, 13 (nota), 23.
Mariner (Lluis), apothecari, 579.
Mariners (Companya dels), 381.
Marlinguen (Baró de), 732.
Marquilles [Jaume], jurisconsult, 721, 722.
Martí (Dr. Fran.ch), autor de la obra «Noticia universal de Cathalunya», advocat fiscal de la Batllía general, 131, 165, 356, 360.
Martí (micer Jaume), assessor del Governador de Catalunya, 68, 75, 431.
Martí (Mateu), prevere, 502.
Martorell, 212, 585 (nota 1) a 588, 595, 596, 810, 811, 827.
Màs (Miquel), patró, sotsveguer de Barcelona, 825 (nota 1).
Màs (T.), advocat, 112.
Màs d'En Boldó (Rosselló), 566.
Mascarenhas (D. Ignasi), embaxador y nebot del rey de Portugal, 594, 819, 820.
Mascaró (Joan), alfèreç, mestre de la Escola militar, 190, 191, 329.
Mascaró (Joan Matheu), mercader, 196, 668.
Mascaró (T.), arrendador del dret de la bolla, 80.
Masdeu y Canyet (Joseph), mercader, 769.
Massana (Joseph), ciutadà honrat, Conseller terç, 395, 466, 739.
Massó (micer Joseph), doctor del Rl. Concell de Catalunya, 207, 261, 683.
Mata de Mura, 588.
Mata de Pera, 302.
Matalí (Jerònim), mercader, 405.
Mataró, 177, 178, 219, 221, 223, 229, 234, 238, 239, 242, 248, 251, 253, 254, 257 a 259, 270, 271, 274, 286, 291, 321, 322, 334, 676, 690, 691, 693, 702, 706, 707, 711, 712.
Mataró (Jurats de), 177, 178.
Matas (mossen T.), cirurgià, 741.
Maurellas, 672.
Mayner (T.), canonge de la Seu, 54.
Meca y d' Ivorra (D. Anton), 812.
Meca (D. Emmanuel), capità de la galera *Santa Eulalia*, 832.
Meca (Phedrich), 495.
Melgar (Joan Fran.ch de), donzell, Veguer de Barcelona, 404, 428, 511 (nota), 581 (nota), 615, 619,

646, 647 (nota 2), 737, 739, 825 (nota 1).
Melo (D. Fran.co de), comte d'Andusanya, 210, 211.
Mendes. (V. Mendez.)
Mendez Gomez Çalaçar (Diego), 211 a 214.
Mendoza (Nicolau), capità d' infantería, 436.
Maquinensa. (V. *Mequinensa*.)
Mequinensa, 566, 652.
Mercaders (Companyes dels), 603.
Mercè (Carrer de la), 179.
— (Convent de Nra. Sra. de la), 501, 506.
Mercè (Iglesia y monastir de Nra. Sra. de la), 9, 12, 342, 378, 450, 469, 486 (nota), 506, 739.
Mercè (PP. de Nra. Sra. de la), 12, 486 (nota), 506.
Mercer (Cristòphol), mercader, Conseller quart.
Mexía (Joan), pagador reyal, 744.
Michinensa. (V. *Mequinensa*.)
Mijà. (V. Mitjà.)
Milan, 737.
Millàs, 375.
Minuarte (D. Esteve), ajudant de mestre de camp general, 267.
Miquel T. (a) lo *Gollut*, 302.
Mir (Jaume), doctor del Concell Rl., 22, 24, 59, 215.
Miralles (Sebastià de), militar, advocat, 90 y nota, 93, 131, 159.
Miralpech (Marquès de), 139. (Mirepoix?)
Mirapeix (Idem), 241. (Mirepoix?)
Misericordia (Hospital de la). (V. aquesta vèu.)
Mitjà (Pau), droguer, Obrer 2.on del Concell, 161, 269, 300.
Mityà (V. Mitjà.)
Mòdena (Duch de), 203, 204, 242 a 249, 251 a 254, 295, 296.
Molera (T.), advocat, 112.
Molas ó / Moles } (D. Lleonart), militar, 547, 671, 672.
Molí de Rey. (V. *Molins de Rey*.)
Moliner (Antoni), malfactor, 156, 157.
Molins (Joseph), 812.
Molins (prop lo baluart de llevant), 192.
Molins de Rey, 722, 729.
Molis (Fran.ch), Conseller de Vich, 812.
Molner (Pere Joan), malfactor, 156, 157.
Moll, 89, 181, 242 a 247, 296, 318, 411, 413, 428, 515 (nota 1), 543, 544, 594.
Moll (Cap del), 43.
— (Tasques del), 43.
Mollet, 732.
Mollet (*Sant Vicens de*), 732.
Monblanch. (V. *Montblanch*).
Moncada (Baronía de), 123, 156, 215, 374.
Moncada (Camí reyal del terme de), 512.
Moncada (Terme de), 157, 512.
Moncada (Carrer de), 184, 395, 430, 604.
Moncada (D.a María Magdalena de), germana del Marquès d'Aytona, 493, 494.
Moncada (D. Pere de), 190, 468, 618, 664.
Monçó, 652, 722, 723, 729.
Monfar y Sorts (Diego), ciutadà, 23, 67, 75, 102, 116.
Monfar y Sorts (Joan B.ta), ciutadà honrat, capità d'artillería, assessor de la Batllía general, 649, 656, 660.
Monfor y Sorts (Diego), 67. (V. Monfar.)
Mongons (Torra de), 832.
Monpalau (Fra D. Fran.co de), monjo benedictí, sacrista de Ripoll, 348, 625 (nota), 696.
Monràs (Barthomeu), ciutadà, administrador de places, 405, 406.
Monredó, 220. (V. Monrodon.)
Monrodó, 223. (V. Idem.)
Monrodon (Miquel Joan de), algutzir reyal ordinari, 100, 137, 212, 219 a 221, 223, 229, 232, 318, 458, 459, 463, 485 (nota 3), 676 a 678.
Monsuar (D. Lluis de), Batlle general de Catalunya, 270.
Mont-Alegre (Iglesia de), 180, 452.
Montalt (T.), algutzir extraordinari, 227, 321.

Montaner (Joan Pau), mercader, arrendador del dret de cops, defenedor de la Llotja de mar, 13 (nota), 23, 194.
Montblanch, 467, 617.
Montbuy (Baronies de), 466, 467, 826.
— (Batlle de les Baronies), 466.
Mont-Calvari (Convent dels caputxins de), 501, 506.
Mont-Calvari (PP. Caputxins de), 24, 505, 506.
Monte (P.e Fr. Joseph), relligiós mínim, 639 (nota).
Monteleon (Duch de), llochtinent reyal en Catalunya, 49.
Monteleon (Duquesa de), 49.
Monte-Rey (Comte de), ex-virrey de Nàpols, 217, 218, 226.
Montgat, 244, 364 (nota).
Monticalvari. (V. *Mont-Calvari*.)
Montiró (Iglesia de Sant Sadurní de), 485, 486 (nota), 504.
Montjuich, 69, 82, 186, 202, 210, 242, 244, 343, 364 (nota), 376, 393, 458, 468, 485, 486 (nota), 515 (nota 1), 565, 566, 579, 581, 582, 593 a 597, 601, 603, 606, 607, 610, 614, 617, 618, 656, 741, 743 a 745, 753.
Montjuich (Batalla de), 593, 595, 601.
— (Farell o torra de), 610.
— (Fortí de), 593.
— (Fortificacions de), 579, 595.
Montredon (Miquel Joan), algutzir ordinari, 212, 219, 220, 229, 232, 676 a 678. (V. Monrodon.)
Montserrat, 302, 811.
— (Capella de Nra. Sra. de), 754.
— (Tresor de), 811.
Montserrat y Rufet (micer Pere), ciutadà, advocat, prior de la cort del Veguer, 600, 633, 634.
Mora (Joseph), ciutadà honrat, Conseller terç, capità de companya, Síndich pera les Corts de Montblanch, 7, 13, 16, 19, 22, 23, 24, 26, 28, 34, 41, 45, 47, 65 (nota), 104, 107, 160, 191, 318 (nota), 322 (nota), 327, 329, 332, 333, 335, 336, 337, 340 a 342, 365, 372, 387, 388, 411, 413, 433, 435, 467, 558, 571, 607, 642, 666, 709.
Mora (Miquel), ciutadà honrat, Conseller terç, 770.
Moradell (D. Domingo de), militar, sargent major de la ciutat, 106, 328, 398, 576, 767.
Moragues (Fran.ch), escudeller, 652, 653.
Morales (D. Joan de), soldat castellà, 652.
Moreig (Fran.ch), mercader, administrador de places, 304, 305.
Moreig (Pere), 305. (V. Moreig, Francesch.)
«Moreu de Cardedeu». (V. Berenguer, Antoni.)
Morlanes (T.), regent del Rl. Concell d'Aragó, 7, 64 (nota 1), 122, 183, 200, 203, 216 (nota), 238, 272, 668.
Morlans (T.), 668. (V. Morlanes.)
Mortara (Marquès de), 151, 266, 436, 732.
Mostarós (micer Gabriel Antoni), advocat, conseller de prior del Veguer y Batlle, 131, 723, 825 (nota 1).
Mosterós (Antoni), ciutadà, doctor en medecina, Conseller segon, procurador de les baronies de la ciutat, 51, 156.
Moyà, 671, 738.
— (Veguería y Veguer de), 511 (nota), 738, 825 (nota 1).
Moyanès (Veguería y Veguer de), 511 (nota), 738, 825 (nota 1).
Muralla de la Marina o *de Mar*, 154, 251, 363, 395, 413, 762, 764, 765.
Muralla del Rech, 191.
Muralles, 11, 192, 210, 245, 370, 484, 509, 515 (nota 1), 574, 740, 744, 756, 768.

N

Napolitans, 671.
Nàpols (Galeres de la esquadra de), 243, 827, 831, 832.
Nàpols (Regne de), 217.
Narbona, 123, 133, 139, 409.
Natzaret (Iglesia y monastir de), 339, 377, 469.

Navarra, 215 (nota), 265, 385.
Navel (Jaume de), ciutadà honrat, sargent d' una companya, 191, 255, 281, 334, 688.
Navel (Jerònim de), ciutadà honrat, embaxador de la ciutat y de la Diputació a Madrid, ex-Conseller en cap, 54, 87, 93, 239, 261, 270, 296, 305, 306, 308, 309, 314 a 317, 322, 323, 325, 331 a 333, 336, 339 a 343, 349, 429, 435, 462, 639 (nota), 694, 700, 709, 770.
Navel (Joseph de), ciutadà, capità, 576.
Nebot (Galceran), ciutadà, 335, 336, 341, 349, 371, 544, 586, 639.
Negro Ponto (Comenador de), 618.
Notaris (Companya dels), 595, 603.
Notchera (T.), 828.
Nou (Carrer), 769.
Nou (Portal), 6, 16, 17, 68, 154, 173, 313, 364 y nota, 378, 395, 429, 430, 476 a 478, 574, 604, 626, 725.
Novis (Joseph), cirurgià, alfèreç, 752, 757, 758, 766.

O

Oguet (Ramon Jaume), notari, 136.
Oli (Plaça del), 302.
[Olivares] (Comte Duch de), 540 (nota).
Oliver (Carrer d' En), 187.
Olmera (D. Ramon de), militar, Conseller en cap, 51, 59, 61, 68, 73, 76, 77, 82, 83, 87, 94, 97, 98, 106, 121, 123, 128, 129, 131, 141, 149, 157 a 159, 161, 227, 228, 230, 322.
Oller (Joan Pau), escrivà de manament, 237, 240, 256, 332 a 334, 373, 677, 678, 680, 682 a 684, 686, 687, 694, 705, 708, 709.
Ollera (Joana), (a) la *Mare Ollera*, alcavota, 609, 618.
Ollés (Fr. T.), dominich, 25.
Oms (D. Antoni de), capità de les companyes de Barcelona en la guerra ab França, tinent coronel, 138, 140, 143, 152, 153, 191, 193, 329, 361 (nota 1), 389 (nota), 424, 426.
Onyate (Comte de), 136, 137.
Oppol, 364. (V. *Opul.*)
Opul, 423, 735.
— (Castell de), 364.
— (Rector de), 139.
Oquendo (D. Antoni de), 390.
Orellana o / Orellano (D. Joan de), capità de galera, 412, 425 (nota). (Arellano?)
Oria (D. Jonatin de), 832.
Oriol (Joan), malfactor, 559.
Orlau (Dr. Joseph), advocat, assessor de la ciutat y de la Batllía general de Catalunya, 156, 656, 660.
Ortunyo d' Ibarra (D. Fran.co), militar, 732.
Oyarçum, 265.

P

Pacheco (D. Pere), militar, 732.
Padró, 377.
Paga (Fran.ch), canonge de la Seu, administrador del Hospital general de Sta. Creu, 114, 280, 338, 344 a 346, 365, 380, 501, 654.
Pagès (Melcior), mercader, clavari de la ciutat, 367.
Paguera. (V. Peguera.)
Palamós, 243, 421, 511.
Palatinat, 134.
Palau (T.), canonge, agent de la Seu de Vich, 480.
Palau de la Comtesa, 574, 582.
— (Iglesia y comunitat del), 501, 520, 521.
Palau de la Diputació, 532 (nota).
— *de la Inquisició*, 582 (nota 1).
— del Comte de Santa Coloma, 440, 445, 449, 486 (nota), 753.
Palau del Duch de Cardona, 1, 2, 52, 165, 166, 179.
Palau del Llochtinent, 13, 18, 20, 95, 165, 166, 179, 210, 262, 449, 476, 477, 482, 483, 486 (nota), 495, 740, 765, 767.

Palau episcopal, 18, 53, 76, 86, 103, 141, 154, 164, 166 a 168, 172, 179, 184, 189, 206, 307, 347, 363, 369, 370, 402, 406, 433, 437, 439, 442, 465, 519, 520, 563, 574, 640.
Palau episcopal (Capella del), 141.
Palau Tordera (Sant Esteve de), 732.
Palaudaries (Joseph), mercader, 665, 666.
Palma (*La*). (V. *Flix.*)
Palma (*La*), (Rosselló), 149, 360 (nota), 370.
Palomar. (V. *Sant Andreu de.*)
Pallols, 60, 63, 658 (nota 2).
Paradís (Carrer de), 169.
Pares menors (Monastir dels), 169.
Parez. (V. Perez.)
París, 621, 638.
Pasqual (Miquel), blanquer, Conseller quint, 51.
Passages, 265.
Passamaners (Companya dels), 191, 247, 476.
Passamaners (Confraría dels), 16.
Passatge (Port del), en Guipúzcoa, 216 (nota).
Pastor (micer Jerònim), ciutadà de Lleyda, Diputat reyal, 659.
Patxeco. (V. Pacheco)
Paulo V, papa, 427.
Paxau. (V. Peixau).
Pecillos. (V. *Pezilla.*)
Pedralbes (Abadessa de), 583.
— (Monastir de), 35, 157, 493, 582.
Pedralbes (Monges de), 582, 601.
Pedrera de la ciutat a Montjuich, 69.
Peguera (D. Guerau de), administrador del Hospital general de Sta. Creu, 35, 661.
Peguera (D. Joan de), militar, embaxador de la Diputació a Madrid, 228, 234, 239, 253, 254, 261, 270, 281, 334, 435, 462, 639 (nota), 688.
Peguera (D. Lluis de), sargent major, capità d' una lleva de la ciutat, llochtinent de coronel, 138, 191, 361 (nota 1), 488, 800.
Peixau (Agustí), ciutadà, cònsol de Llotja, 159, 179, 220, 231 a 236, 238 a 240, 249, 251 a 255, 257 a 260, 270, 273, 277, 278, 282, 283, 285, 287, 288 (nota 1), 289; 291 a 293, 295, 297, 299, 300, 441, 467, 471, 479, 496, 559, 645, 679, 690, 692.
Pellisser (D. Antoni), militar, 732.
Pendó de Sant Ramon de Penyafort, 588.
Pendó de Sta. Eulalia, 577, 595, 602.
Penyafort (Sant Ramon de), 63, 70, 312, 393, 410, 415, 420, 585, 588.
Penyafort (Sant Ramon de) Pendó o bandera de, 588.
Peralta (micer Narcís), advocat, conseller de prior de les corts de Veguer y Batlle, 112, 285 (nota 1).
Perayres (Capella dels), a St. Agustí, 67, 68, 173, 313.
Perayres (Confraría dels), 25, 413, 430.
Pere II (III d'Aragó), 728.
Pere III (IV d'Aragó), 91 (nota), 126, 127, 131, 212, 316, 698.
Peres. (V. Perez.)
Perez (Miquel), secretari del Llochtinent, 6, 18, 21, 24, 58, 59, 95, 124 132, 133, 138, 147, 181, 182, 184, 203, 204, 347, 466, 479, 517 a 519.
Perissans (Cònjuges), 758.
Perissans (Melcior), negociant, 758, 759.
Perissans (Rafela), muller del anterior, 759, 760.
Perpinyà, 7, 13, 14, 20, 123, 128, 132, 147, 149 a 152, 163, 165, 166, 226, 241, 359, 360 (nota), 362 (nota), 364 y nota, 367, 369, 370, 372, 385, 391, 392,(nota), 421, 440, 495, 497, 504, 518, 528, 537, 538, 540, 542 (nota), 569, 597, 632; 639 (nota), 640 (nota), 669 a 671, 725, 726, 730, 779, 787, 789.
Perpinyà (Castell de), 697.
— (Cònsols de), 151, 359, 360 (nota), 362 (nota), 364 y nota, 718.
Perpinyà (Hospitals militars de), 390.
— (Llotja de), 630.
Persia, 818.
Perxers (Companya dels), 191.
Pexau. (V. Peixau.)
Pezilla, 139.

Pi (Comunitat y Rector de Nra. Sra. del), 500, 508.
Pi (Iglesia de Ntra. Sra. del), 27, 63, 171, 209, 311, 378, 420, 469, 508, 643.
Pi (Parroquia del), 27.
Pi (Jaume), mercader, cònsol de la Llotja, 203.
Pi (Joan), escrivà de manament, arxiver, 400, 638, 716 a 718.
Pi (T.), hostaler de Mataró, 177.
Picarello (D. Jarnaldo), sicilià, militar, 732.
Pietat (Portal de la), en la Seu, 268, 464.
Pineda (micer Pere), 56.
Pinyano (Fabrici), militar, 732.
Plà (March), estudiant, 652, 653.
Plà (Miquel), verguer del Conseller 2.on, 193, 770.
Plà (T.), canonge de la Seu de Girona, 83.
Plà d'En Llull, 191, 193, 363 - 364.
Plà de Sant Francesch, 18, 52, 154, 165, 179, 183, 185, 217, 218, 247, 248, 263, 296, 301, 363, 379, 395, 418, 440, 445, 449, 548, 555, 585, 768.
Plàcido (P.e Don), teatí, 180.
Plaçis de Besançó. (V. Plessis.)
Plaça de la Casa de la Ciutat, 726.
— *de la Llana*, 184.
— *de Sant Jaume*, 71, 76, 103, 108, 154, 172, 189, 269, 307, 363, 367 a 369, 395, 429, 433, 439, 483, 573, 574, 640, 752, 766.
Plaça de Santa Anna, 574, 604, 608.
— *del Blat*, 363, 395, 658 (nota 2).
— *del Blat vell* o *vella*, 477, 646, 649 (nota), 658 (nota 2).
Plaça del Oli, 302.
— *del Rey*, 17, 171, 184, 366, 556, 580.
Plaça dels Cabrits, 645.
— *Nova*, 520, 574, 604, 608, 758, 759.
Plaça (Fran.co), militar, 672.
Planes (Aloy), mercader racional, veedor-comptador d' una lleva de la ciutat, 140, 361 (nota 1).
Planes (Miquel), mercader, Obrer 2.on del Concell, 1, 51.
Plessis de Besançon (Mr. de), procurador del Rey de França a Catalunya, 559, 575, 576, 589, 597, 598, 793 a 796, 799, 814.
Pobar (Marquès de), 804. (V. Povar.)
Polinyà, 732.
Poll (Fran.ch), notari de la cort del Veguer, 654, 738, 770.
Pons o / Pont } (Pere), mulater, 658 (nota 2), 834.
Pont d' En Campderà, 118.
— *de Sant Boy*, 25, 292.
— del Duch de Cardona, 765.
— del Rey, 766.
Pontella, 566.
Porcia (Joseph), mercader, 620.
Porrassa (Pere), prevere beneficiat y procurador d'herencies de la iglesia del Pi, 508.
Port, 123, 495. (V. *Moll.*)
— (Guardià del), 242 a 244.
— (Camí de Nra. Sra. del), 596.
Portal de la Dreçana, 9, 516 (nota), 742, 744, 746.
Portal de la Pietat, en la Seu, 268, 464.
Portal de Mar, 11, 192, 243 a 245, 247, 251, 318, 364 (nota), 413, 476, 514, 751.
Portal de St. Antoni, 364 (nota), 377, 476, 484, 486 (nota), 575 a 577, 593, 727, 743.
Portal de St. Antoni (Torres del), 377, 468.
Portal de St. Daniel, 192, 193.
— *de Sta. Eulalia*, en la Seu, 55.
— *del Angel*, 364 (nota), 574, 583.
— *dels Escudellers*, 764.
— *Nou*, 6, 16, 17, 68, 154, 173, 313, 364 y nota, 378, 395, 429, 430, 476 a 478, 574,604, 626, 725.
Portal Nou (Carrer del), 364, 395.
Portals de la ciutat, 364 (nota), 476, 489 y nota, 509.
Portell (Coll del), 810.
Portugal (Armada reyal de), 181.
— (Embaxador de), 594.
— (Provincia de), 594.
— (Regne de), 594, 750.
— (Rey de), 594, 818.

Porxo de Sant Jaume, 6, 54, 55, 70, 86, 103, 129, 164, 168, 171, 179, 189, 199, 202, 205, 206, 210, 234, 268, 269, 278, 293, 294, 312, 328, 347, 352, 369, 378, 387, 402, 406, 420, 433, 439, 465, 469, 472, 481, 483, 525, 549, 561, 562, 602, 610, 611, 615, 616, 625, 638, 640.

Povar (Marquès del), 504, 523, 579, 585, 587, 591 (nota 2), 640 (nota), 804. (V. Aragon, D. Pere de.)

Prada, 436, 673.

— (Monastir de Caputxins de), 436.

Pradas (Joseph), texidor, 557.

Prat (Joan Nadal de), advocat fiscal, 738, 783, 821.

Prat (Parroquia del), 769.

Prats (Antich), canonge de la Collegiada de Sta. Anna, 503.

Prats (mestre Dalmau), gerrer, 741, 753, 754.

Predicadors (Monastir y iglesia de), 169, 307, 377, 581, 585. (V. *Santa Catherina.*)

Predicadors (Orde de), 61, 63, 71, 172, 314, 415, 420, 588.

Presó, 8, 15, 17, 129 a 132, 144, 146, 157, 355, 356, 362, 363, 366, 383, 430, 432, 463, 497, 514, 556, 557, 560, 578, 587, 609, 618, 620, 624, 637, 658 (nota 2), 659.

Presó (Devallada de la), 184, 366, 429.

Presons comunes, 637.

Preve (Joan), notari, 743.

Prior (Balthasar), mercer, verguer dels Consellers, 587.

Princeps namque (Usatge del), 6, 7, 9 a 11, 14 a 16, 21 a 25, 130, 639.

Provença, 139.

Puig (Cristòphol), ajudant del correu major, 489.

Puig (Fran.ch), canonge de la Seu de Tortosa, embaxador de la Diputació a Madrid, 196, 227, 231 (nota), 254, 299, 321, 330, 372, 549, 586, 639, 647, 668, 688.

Puig (micer Raphel), ciutadà, advocat de la ciutat, jutge de Cort, doctor del Rl. Concell, 10, 23, 62, 63, 120, 130, 156, 207, 336, 451, 580.

Puig Galí (Joan), sastre, 659.

Puigjener (Fran.ch), militar, cònsol de la Llotja, 15, 26, 65, 67, 75, 120, 230, 236, 252, 260, 261, 270, 622, 627, 688, 696.

Puigventós (Joseph), mercader, 174.

Puigventós (Miquel), mercader, administrador de la Taula, 70.

Puigvert (Montserrat), escrivà de manament, 222, 225, 235, 250, 262, 271, 279, 298, 306, 308, 315, 316, 336, 337, 360 (nota), 393, 404, 407, 430, 451, 701, 717.

Pujol (Guillem), fuster, Conseller quint, 300.

Q

Quadradas (Miquel), 654.

Quadrades (Miquel), assahonador, 578.

Queralt (Baró de), 737, 739, 740. (V. Santa Coloma, Comte de.)

Queralt (D. Dalmau de), 600, 669, 737 a 740. (V. Santa Coloma, Comte de.)

Queralt (D. Joan de), 290.

Queralt (D. Ramon de), canonge de la Seu, 100.

Queralt (micer T.), advocat, 431, 683.

Quesquer (mestre Gabriel), correu de la ciutat, 381, 382, 383.

Quexas (T.), canonge, agent de la Seu d'Elna, 480.

Quintana (Joseph Miquel), ciutadà honrat, Diputat reyal de la Generalitat de Catalunya, 45, 67, 79, 86, 90 (nota), 116, 217, 542 (nota).

Quintana (Miquel Joan), ciutadà, 65 (nota).

Quinyones (Don Alvar de), militar, 585 (nota 1), 732.

R

Ràffols (Dr. Raphel), vicari perpetuu de la parroquia de Sant Just y St. Pastor, 530, 531.

Rajadell (D. Lluis de), 77, 79.

Rambla, 9, 329, 482, 484, 486 (nota), 751, 764.
Ramon (micer Lluis), jutge de la Rl. Audiencia, 580.
Ramon (Miquel), 812.
Raset y Trullar (Raphel de), Jurat en cap de la ciutat de Girona, 599.
Raval, 492, 497.
Rech, 11, 190 a 193.
Regomir (Carrer del), 11, 18, 154, 183, 184, 207, 363, 395, 413, 430, 604.
Regomir (Quatre cantons del), 574, 608.
Reguer (D. Guerau), capità de companya, 329, 604.
Reguer y Margarit (D. Joaquim de), 113, 204, 586.
Remences, 725.
Rena o / Rene } (Marquès de la), 241, 360 (nota).
Rentería, 265.
Repenedides (Casa de les), 343.
Resplans (Jerònim), mercader, cònsol del Pont dels perayres, 99, 100, 104.
Retorcedors de seda (Companya dels), 143.
Reus, 787.
Rey (Baluart del), 741, 743 a 746, 748 a 750, 753.
Rey (Plaça del), 17, 171, 184, 366, 556, 580.
Riba (Pere Pau), ciutadà honrat, clavari de la ciutat, 175, 176, 366.
Ribera [Barri de la], 496, 646, 658 (nota 2), 765.
Ribes-altes, 385.
Ricart (Pau), mercader, 620.
Richelieu (Cardenal-Duch de), 598.
Riera (Raphel), notari, ajudant de la Escrivanía major de Casa la ciutat, 136.
Riffós (Magí), mercader, cònsol de la Llotja, 93, 190, 203, 304, 666.
Ripoll, 559.
— (Abat de), 481.
— (Almoyner del monastir de), 586, 809, 810.
Ripoll (Monastir de), 586, 810.
— (Monjos de), 330, 625 (nota).
— (Sacrista de), 696.
Riu d'Arenes, 472.
— (Iglesia de), 472, 474, 485, 486 (nota).
Riu de Billes (Parroquia de St. Pere de), 156.
Rius (Çomte de), 825.
Ro (T.), 828.
Roca (*La*), 732.
Roca (Aloy), mercader, cònsol de la Llotja, 469, 603.
Roca (Fran.ch), id., id., 622, 637.
Rocabertí (D. Joseph de), mestre de camp de Montjuich, 596.
Rocafort (Baró de), 491, 743.
Rocafort (Senyor de), francès, 133.
Rocha (*La*). (V. *Roca*.)
Rocha (Fran.ch), negociant, 658 (nota 2), 834.
Roda, 671.
Rodas (Joan), notari, subrogat d'escrivà racional de la Casa del Concell, 162, 170, 174 a 177, 324, 717, 718.
Rodó (Miquel), ciutadà honrat, pagador d' una lleva de la ciutat, 142, 153, 361 (nota 1).
Roger (Ramon), arrendador del dret de la bolla, 80.
Roger (T.), canonge de la Seu, 396.
Roig (Blasi), (a) l'*Enmatzinat*, malfactor, 302.
Roig (Jerònim), canonge y sacrista major de la Seu, administrador del Hospital general de Sta. Creu, 97, 107, 282, 320, 321, 344, 346, 410, 471, 490, 513, 523, 526, 584, 627, 694, 704, 705, 710, 789, 791.
Roig (Thomàs), malfactor, 8, 11.
Roma, 187, 445.
Romeu (Joseph), 208. (V. Romeu, Ramon.)
Romeu (Ramon), ciutadà honrat, 77, 86, 98, 100, 106, 146, 197, 205, 208, 209, 247, 250, 256, 257, 258, 268, 279, 280, 284, 295, 462, 696, 789.
Rondó (Jaume), notari, ajudant d'escrivà racional, 622.
Ronis (T.), capità de companya, 329.
Ronsana (Parroquia de Santa Eulalia de), 466.

Ros (Jaume), militar, 162.
Rosapano (Sismundo), comte, cambrer major del Duch de Mòdena 248.
Roses, 120, 421, 537, 632, 640 (nota), 697.
Roses (Castell de), 120.
Rossell (Fran.ch Joan), doctor en medecina, 638. (V. Rossell, Joan Fran.ch).
Rossell (Isabel), mare del Conseller terç, D.or Pere Joan Rossell, 638.
Rossell (Joan Fran.ch), ciutadà, doctor en medecina, clavari, Conseller en cap, 8, 176, 300, 304, 309, 317, 325, 333, 339, 343, 344, 346, 352, 355, 358, 362 (nota 1), 366, 371, 374, 377 a 379, 384, 386, 388, 393, 395, 638.
Rossell (Pau), mercader, tauler o administrador de la Taula, 318, 345.
Rossell (D.or Pere Joan), advocat de la ciutat, Conseller terç, coronel, 187, 204, 234, 270, 277, 278, 282, 283 (nota), 294, 324, 325, 383, 399, 487, 488, 570, 575, 577, 595, 617, 638, 662, 663, 665, 666, 723, 734, 738, 783, 812, 826, 829, 833.
Rosselló, 241, 362 (nota), 364 (nota), 372, 374, 376, 384, 387, 388, 389 (nota), 393, 394, 398, 411, 414 (nota), 417, 418, 421, 429, 440, 443, 445, 494 (nota 1), 495 y nota, 496 y nota, 528, 552, 555, 556, 566, 567 (nota), 572 (nota), 597, 645, 675, 719, 725, 726, 771, 776, 777, 789, 795, 801, 803, 805, 827, 828.
Rosselló (Camp de), 388.
— (Comtat de), 30, 107, 109, 115, 150, 196, 197, 208, 237, 354 (nota), 370, 375, 385, 550, 589, 591 (nota), 629, 631, 633, 669, 671, 672, 675, 696, 717, 718, 721, 725, 728, 737, 738, 739, 779, 796, 797.
Rosselló (Comte de), 633.
— (Frontera de), 320.
— (Governador de), 198.
— (Plana de), 364.
Rosso (Pau del), degà y canonge de la Seu, administrador del Hospital general de Sta. Creu, 35, 37, 40, 44, 45, 48, 49, 114, 188, 228, 380, 589.
Roura (T.), sargent de la companya dels llibreters, 763.
Roure (Rafel), mercader, 665, 666.
Rovira y Sorribes (Fran.co), canonge de la Seu, 135, 371, 600.
Rovira (Joseph), id. id., 501, 644.
Rubí, 732, 812.
Rubí de Marimon (D. Ramon), doctor del Rl. Concell de Catalunya, 261, 353, 354 (nota).
Rubio Dussay (T.), capità de companya, 329.
Ruissellon, 671. (V. *Rosselló*.)
Rull (Joan Martí), advocat, 112.
Rupit, 671.

S

Sabata (Jerònim), notari, escrivà racional de Casa de la Ciutat, 1, 54, 55, 69, 70, 130, 135 a 138, 141, 152, 153, 162, 170, 174, 175, 177, 194, 243, 247, 262, 270, 295, 318, 352, 353, 369, 399, 412, 446, 460, 466, 482, 487, 530, 568, 569, 595, 601, 602, 655, 658, 664.
Sabater (D. Felip), comenador de Negro Ponto, 618.
Sabater (Dr. Joan), pagador de la plaça d'armes de Cambrils, 575 (nota).
Sabater (T.), advocat, 112.
Sabaters (Companya dels), 191, 413.
— (Confraría dels), 24.
Saboya (Duch de), 806.
— (Prínceps de), 243, 295.
Sacosta (D. Joseph), 809. (V. Çacosta.)
Sagarra (Hostal de Na), 741.
Sagarra (T.), militar, 544.
Sala (D.or Bernat), advocat del Hospital general de Sta. Creu, 661.
Sala (Fran.ch), doctor del Rl. Consell, 325.
Sala (Fran.ch), 718.
Sala (D. Fran.co), ciutadà, 9, 295, 335, 336, 371.

Sala d'Arenys (D. Fran.co), Diputat militar de la Generalitat, 659.
Sala y Berart (P.e Fr. Gaspar), agustí, 560, 564, 608, 609.
Sala (Jacinto), ciutadà, capità de companya, Síndich pera les Corts de Montblanch, 244, 320, 321, 329, 467, 716 (nota), 812.
Sala (D. Miquel), infermer de Tarragona, 784.
Sala (Pau), mercader racional de la Casa del Concell, 123.
Sala (Pere Joan), cap dels pagesos de remença, 725.
Sala de les armes de la ciutat, 94, 95, 413.
Salaçar. (V. Mèndez Gomez.)
Salas (Joseph), capità, 745, 746, 748.
Salas y Berart (Pare), 564. (V. Sala.)
Salavardenya (Fr. D. Miquel), abat de Sant Miquel de Cuxà, 510, 587, 813.
Salba Cervera (D. Miquel), capitá de companya, 329.
Salces, 132 a 134, 138, 140, 143, 225, 226, 373 a 375, 388, 390, 403, 406, a 408 (nota), 423, 432, 435, 443, 510, 717, 728, 730, 733, 734.
Salces (Aduana de la Generalitat en), 226.
Salces (Camp de), 386, 389 (nota), 390, 391, 393 a 395, 398, 401, 405, 407, 408 (nota) a 411, 414, 416 a 418, 421, 423, 424, 426, 427, 429, 440, 441, 445.
Salces (Castell o fortalesa de), 226, 384, 385, 407 (nota), 409 (nota 1) 421, 424, 425, 427, 435, 443, 719.
Salces (Guerra de), 780.
— (Plaça de), 407, 409, 425 (nota), 432.
Salces (Setje de), 390, 392 (nota), 400, 403, 406, 408 (nota), 451 (nota), 553, 556, 652, 721, 723, 728.
Saleta y Morgades (Antich), ciutadà honrat, Conseller 2.on, 23, 65 (nota), 395, 415, 428, 739.
Saleta y Morgades (Fran.ch), 763, 765.
Saliges (Bernat), notari, 118.
Salines (Joan), notari, escrivà racional subrogat, 657.
Salines (Pau), perayre, Conseller quint, batlle de les aygues de la Batllía general, 570, 656, 660.
Salou (Fortalesa de), 627.
— (Port de), 547, 548, 791.
Salsas. (V. *Salces.*)
Salses. (V. Id.)
Sancana (Gabriel), guarda de baluart, 43, 645.
Sanchez (Joan), soldat, 746 a 749.
Sanmenat. (V. Sentmenat.)
Sans D. (Fran.co), ardiaca y canonge de la Seu, embaxador de la Diputació a Madrid, 9, 97, 221, 248, 380, 426, 435, 639 (nota), 687, 688, 695, 699.
Sans (D. Fran.co), militar, 732.
Sant Adrià (Parroquia de), 23.
Sant Agustí (Convent de), 525 (nota), 772.
Sant Agustí (Iglesia de), 59, 67, 70, 131, 168, 173, 174, 304, 317, 322, 378, 379, 405, 410, 427, 469, 578.
Sant Agustí (Monastir de), 17, 59, 67, 70, 168, 173, 174, 187, 304, 313, 317, 364, 393, 395, 430, 477, 604.
Sant Agustí (Orde de), 564, 608, 609, 774.
Sant Agustí (Pares de), 68, 173, 187, 313, 525 (nota), 608, 609,
Sant Andreu de Palomar, 16, 154, 429, 486, 733, 734, 810.
Sant Andreu de Palomar (Parroquia de), 488, 492, 493.
Sant Andreu de Palomar (Vicari de la iglesia de), 512.
Sant Antoni (Iglesia de), 468, 576.
— (Portal de), 364 (nota), 377, 468, 476, 484, 486 (nota), 575 a 577, 593, 727, 743.
Sant Antoni (Torres del portal de), 377, 468.
Sant Antoni Abat (Capella de), a Sant Agustí, 174.
Sant Aren, 750.
Sant Benet (Religió de monjos claustrals de), 348, 510.
Sant Bertran (en Montjuich), 69, 485, 486 (nota), 741, 743, 744, 746 a 750, 754, 763, 764.
Sant Bertran (Camí de), 741, 744.

Sant Boy (Barca y pont de), 25, 292.
Sant Cebrià, 673.
Sant Climent y de Corbera (Joseph), 812.
Sant Cristòfol de la Plaça del Oli, 302.
Sant Cugat de Solsona (Parroquia de), 302.
Sant Cugat del Rech (Comunitat de), 500.
Sant Cugat del Rech [Iglesia de], 604.
Sant Cugat del Vallès (Abat de), 418, 420.
Sant Cugat del Vallès (Camí de), 810.
— (Monastir de), 420, 510.
— (Prior del monastir de), 510.
Sant Daniel (Portal de), 192, 193.
«Sant Diego» (Galera d'Espanya), 832.
Sant Domingo (Iglesia y monastir de). (V. *Sta. Catherina.*)
Sant Domingo (Monastir de), a Perpinyà, 14, 391, 392 (nota).
Sant Domingo (Pares de), 25, 128.
Sant Elm (Capella de), en Santa Clara, 211, 482, 653.
Sant Esperit (Iglesia del), dels capellans menors, 205.
Sant Esteve, 672.
Sant Esteve de Palau Tordera, 732.
Sant Feliu de Llobregat, 254, 548, 812, 816.
Sant Feliu de Munt, 566.
«Sant Filipe» (Galera d'Espanya), 412.
Sant Francesch (Convent de), 500.
— (Frares de), 765, 768.
Sant Francesch (Iglesia de), 25, 54, 164, 302, 399, 400.
Sant Francesch (Monastir de), 61, 169, 251, 302, 308, 387, 493, 582.
Sant Francesch (Pares de), 21, 25, 169, 493, 639 (nota).
Sant Francesch (Plà de). (V. *Plà.*)
— (Monastir de), a Perpinyà, 391, 392 (nota).
Sant Francisco de Paula (Convent de), 501, 509.
Sant Francisco de Paula (Iglesia de), 189, 209, 344, 617.
Sant Francisco de Paula (Monastir de), 17.
Sant Francisco de Paula (Pare corrector de), 509.
Sant Francisco de Paula (Monastir de), a Perpinyà, 391, 392 (nota).
Sant Genís (Cristòphol), mercader, Conseller 4.rt, 300.
Sant Genís (Fran.ch), ciutadà honrat, 318, 438, 542, 666.
Sant German (Senyor de), cavaller francès, 638.
Sant German en Laye, 614, 641.
Sant Hipòlit, 671.
Sant Honorat (Illa de), 96 (nota).
Sant Jaume (Comunitat de), 500, 502, 503.
Sant Jaume (Font de la Plaça de), 171.
Sant Jaume (Iglesia de), 171, 207, 208, 218, 619, 641, 653.
Sant Jaume (Plaça de). (V. aquesta veu.)
Sant Jaume (Porxo de). (V. id., id.)
— (Rector de la iglesia de), 502, 503.
Sant Joan (Assamblea de la Religió de), 500, 508.
Sant Joan (Iglesia de), 608.
— (Id.), capella del Christ, 608.
— (Id.), vàs dels pares del Diputat Claris, en la capella del Christ, 608.
Sant Joan (Orde de), 508.
— (Religió de), 618.
Sant Joan d' Horta, 366.
— (Iglesia de), 366.
Sant Jordi (Confraría de), de Perpinyà, 670.
Sant Jordi (Estandart de), 394.
Sant Joseph (Convent de Carmelites descalços de), 500, 521, 522.
Sant Joseph (Iglesia de), 186, 343, 458.
Sant Joseph (PP. Carmelites descalços de), 35, 521, 522.
Sant Julià d'Altarriba, 671.
Sant Just (Clero de la Parroquia de), 9.
Sant Just (Comunitat de), 500, 502.
Sant Just (Iglesia de), 210, 502.
Sant Just y Sant Pastor (Parroquia de), 530, 607.
Sant Just y Sant Pastor (Vicari perpetuu de la iglesia parroquial de), 502, 530.

Sant Llàtzer [Iglesia de], 79, 82, 185, 186, 343, 457, 458, 576, 609, 612.
Sant Matheu (Iglesia de), en Rosselló, 384.
Sant Mathias (Iglesia dels PP. Teatins de), 605.
Sant Menat. (V. Sentmenat.)
Sant Miquel (Comunitat de), 500, 507.
Sant Miquel Arcàngel (Iglesia de), 147, 148, 202, 208, 271, 353, 358, 386, 419, 471, 472, 507, 625.
Sant Miquel Arcàngel (Obrers de), 147.
— (Rector de), 507.
Sant Miquel de Cuxà (Abat de), 510, 813.
Sant Ofici de la Inquisició, 491.
Sant Pastor (Iglesia de). (V. *Sant Just.*)
Sant Pau (Carrer de), 330.
— (Iglesia de), 202, 357, 472.
— (Monastir de), 357.
Sant Pere (Comunitat de), 500.
Sant Pere (Iglesia de), 202, 358, 472, 625.
Sant Pere de Galligans (Abat de), 533.
Sant Pere de Riu de Billes (Parroquia de), 156.
Sant Pol (Senyor de), cavaller francès, 619, 620.
Sant Pons (Capella de) fòra del Portal Nou, 626, 627.
Sant Ramon de Penyafort (Penó o bandera de), 588.
Sant Roch (Iglesia de), 6, 129, 234.
Sant Sadorní de Montiró (Iglesia de), 504.
Sant Sebastià (Iglesia de), 71, 175, 176, 209, 320, 369, 429, 432.
Sant Sever, de la Seu (Collegi y capella de beneficiats de), 501, 502.
Sant Vicens, 811.
Sant Vicens de Castell-bisbal, 732.
Sant Vicens de Mollet, 732.
Santa Agata (Escales de), 615.
Santa Anna (Canonges de), 6, 129, 234, 503.
Santa Anna (Iglesia collegiada de), 501, 503.
Santa Anna (Plaça de), 574, 604, 608.
— (Prior y capítol de la iglesia collegiada de), 501, 503, 545.
Santa Catherina de Predicadors (Convent de), 501, 588.
Santa Catherina martre (Iglesia de), 2, 63, 70, 85, 128, 170, 171, 176, 312, 393, 410, 415, 420.
Santa Catherina martre (Monastir de), 2, 61, 63, 128, 169, 314, 420, 619, 718.
Santa Cilia (D. Pere de), militar, 672.
Santa Clara (Abadessa de), 5, 113, 129.
Santa Clara (Iglesia y monastir de), 5, 113, 129, 211, 378, 471, 482, 653.
Santa Clara (Monges de), 113, 129, 211, 471.
Santa Clara (Priora de), 113.
Santa Coloma de Farnés, 470, 472.
Santa Coloma de Queralt, 740, 742.
Santa Coloma de Queralt (Comte de), Llochtinent y Capità general de Catalunya, 18, 136, 137, 139 a 141, 147 a 149, 151, 154, 179, 181 a 183, 187, 199, 200, 203, 215 (nota), 217, 218, 231, 237, 241, 246, 247, 264 (nota), 271, 275, 295, 296, 301, 331, 352, 354 (nota), 355 (nota), 359, 360 (nota), 368, 370 a 372, 374, 375, 386, 388 y nota, 389 (nota) a 392 (nota), 398, 403 a 405, 407 (nota), 408 (nota), 423, 440, 443, 445, 456, 459, 461, 478 a 480, 483, 485, 486 (nota), 492, 494 (nota 2), 528, 532, 600, 669, 699, 701, 709, 714, 717, 720, 736 a 740, 753, 763, 801.
Santa Creu (Hospital). (V. aquesta veu.)
Santa Eugenia, 671.
Santa Eulalia (Baluart de), 484, 486 (nota), 740, 741, 752 a 754, 756, 757, 760, 762, 763, 765 a 767.
Santa Eulalia (Bandera de), 269, 400 a 402 (nota 1), 403, 405, 433, 571 a 573, 575, 577 y nota, 588, 595, 724 a 727, 800.
Santa Eulalia (Capella de), a la Seu, 18, 51, 52, 154, 160, 162, 178, 181, 184, 300, 301, 395, 396, 410, 426, 444, 445, 519, 601.
Santa Eulalia (Carrer de la devallada de), 344.
«Santa Eulalia» (Galera d' Espanya), 832.

Santa Eulalia (Pendó de), 403, 577, 595, 602.
Santa Eulalia (Portal de), à la Seu, 55.
Santa Eulalia (Torre de), 751 a 755, 757, 760, 761, 764 a 766.
Santa Eulalia de Ronsana (Parroquia de), baronía de la ciutat, 466.
Santa Eulalia Emèrita (Iglesia de), 68, 173, 313, 378.
Santa Eulalia de Sarrià (Iglesia de), 471.
Santa Madrona (Iglesia y capella de), 82, 186, 202, 343, 376, 393, 458, 468, 593, 610.
Santa Madrona (Reliquies o còs de), 194, 202, 376, 611.
Santa Margarita (Illa de), 96 (nota).
Santa María de la Mar (Ardiaca de), 135.
Santa María de la Mar (Capellans de), 428.
Santa María de la Mar (Comunitat de), 187, 500.
Santa María de la Mar (Iglesia parroquial de), 62, 63, 73, 129, 170, 187, 204, 205, 209, 304, 310, 312, 355, 369, 384, 393, 416, 418, 419, 447, 471, 535, 564, 584, 646, 648 (nota), 649 y nota, 650, 653, 658 y nota, 833, 834.
Santa María de la Mar (Obrers de), 187, 204.
Santa María de la Mar (Parroquia de), 62, 428.
Santa María de la Mar (Vicari perpetuu de), 15.
Santa María de Sants (Iglesia parroquial de), 593.
Santa Martra (Iglesia de), 128, 218, 376.
Santa Mònica (Convent de), 500, 506, 507.
Santa Mònica (Iglesia de), 9, 10.
— (Monastir de), 9, 745.
— (PP. Agustins descalços de), 9, 10, 15, 506, 507, 745.
Santa Perpètua, 732.
Santa Tecla (Capella de), a les claustres de la Seu, 41.
Santgenís (Fran.ch), droguer, Conseller 5.nt, 160, 191.
Santiago (T.), ajudant del Comte de Santa Coloma, 741, 742, 754.
Santíssima Trinitat (Iglesia de la), 342, 450, 603.
Santíssima Trinitat (Monastir de la), 77.
Santjoan (Pere), negociant, 764, 765.
Santmanat. (V. Sentmenat.)
Sants (Santa María de), iglesia parroquial, 593.
Sants Innocents (Capella dels), a la Seu, 169, 308.
Sar[agossa?] (Fr. Jerònim de), Pare custodi dels caputxins de Mont-Calvari, 506.
Sardenya (Illa de), 96 (nota).
Sarrià (Companyes de), 800.
— (Iglesia de Sta. Eulalia de), 471.
Sarrià (Parroquia de), 493.
Sarrovira (Sor T.), abadessa electa de Santa Clara, 129.
Sastres (Companya dels), 191, 247, 329, 430.
Sastres (Confraría dels), 34, 430.
Saurina (Andreu), passamaner, primer Conseller 6.è menestral, 636 (nota *a*).
Sbert (T.), canonge de Sta. Anna, 6.
Scudellers (V. Escudellers.)
Scudellers (Carrer de). (V. *Escudellers*.)
Sebastià (Don), rey de Portugal, 594.
Segorb y de Cardona (Duch de), 3, 6, 13, 16, 91 (nota), 133, 134, 139, 149, 150, 518. (V. Cardona.)
Seguí (Antoni), ciutadà honrat, Conseller terç, 51, 734.
Semmanat (V. Sentmenat.)
Senmanat. (V. Id.)
Sentmenat (D. Aleix de), capità de la confraría dels velluters y torcedors de seda, 21, 191, 318 (nota), 327, 329, 333, 365, 537, 639 (nota), 700.
Sentmenat (D. Antoni), 423, 425 (nota).
Sentmenat (D. Emanuel de), capità de cavallería, 534.
Sentmenat (D. Enrich), 423, 425 (nota), 624.

Sentmenat (D. Galceran de), canonge de la Seu, 26, 43, 376, 410, 425, 471, 488, 490, 517, 559.
Sentmenat (D. Joan de), 3, 418 a 420.
Sentmenat (D. Ramon de), ardiaca major de la Seu, Vicari general, Bisbe de Vich, 9, 18, 42, 162, 184, 320, 353, 477, 560, 564.
Serinyan (Mr. de), 597, 604.
Seriol (Antoni), tauler del General a Sitges, 680, 684.
Serós, 57.
Serra (micer Fran.ch), advocat, mostaçaf de la ciutat, 56, 58, 60, 168.
Serra (Lleonart), mercader, 478, 479, 617.
Serra de Mollet (Joan), mercader, clavari, 160.
Serrat (Pau), mercader, 620.
Servat (Antich), notari, 12, 422.
Servellon (Joan), comte, 133.
Sesilles. (V. Cesilles.)
Sespes. (V. Céspedes.)
Seu (Ardiaca major de la), 9, 18, 44, 184, 639 (nota), 688, 695, 699.
Seu (Beneficiats de la), 303, 353, 605.
Seu (Canonges de la), 9, 17, 27, 35 a 37, 40, 43, 44, 49, 54, 73, 92, 93, 97, 100, 107, 114, 135, 160, 162, 184, 188, 195, 221, 228, 229, 248, 261, 263, 269, 270, 280, 282, 320, 338, 344 a 346, 349, 351, 365, 371, 376, 380, 396, 397, 410, 425, 426, 433, 435, 453, 471, 488, 490, 501, 513, 517, 526, 559, 579, 581, 584, 588, 589, 600, 627, 639 (nota), 644, 654, 688, 694, 695, 699, 716 (nota), 791.
Seu (Capítol de la), 10, 19, 21, 25, 26, 36, 37, 39, 43 a 45, 58, 64, 70, 85, 97 a 99, 103, 113, 119, 167, 170, 171, 175, 188, 189, 196, 204, 250, 262, 263, 268, 279 a 281, 283, 284, 338, 342, 345, 350, 352, 353, 355, 356, 365, 368, 370 a 372, 376, 384, 390, 392, 393, 406, 408, 409 (nota), 410, 418, 424, 425 y nota, 433, 439, 448, 453, 468, 474, 487, 488, 492, 498, 500 a 502, 513, 514, 525, 526, 559, 560, 562 (nota), 563, 588, 596, 600, 601, 640, 644, 654, 655, 671, 719, 831.
Seu (Claustres de la), 41, 55, 85, 177, 346, 525, 549, 625.
Seu (Clero y capellans de la), 25, 27, 71, 85, 175, 188, 343, 384, 393, 410, 418, 419, 426, 432, 433, 458, 468, 471, 585, 644.
Seu (Degà de la), 35, 37, 40, 44, 45, 49, 228, 380, 589.
Seu (Iglesia de la), 5, 17, 18, 25, 27, 41, 43, 51, 52, 54, 58, 61, 64, 68, 70, 71, 76, 82, 85, 86, 98, 103, 108, 152 a 154, 158, 160, 162, 164, 168, 172 a 179, 181, 183, 184, 186 a 189, 194, 196, 199, 202, 204 a 207, 210, 234, 262, 263, 267 a 269, 278, 293, 294, 301, 302, 307, 308, 312, 313, 320, 327, 328, 343, 346, 347, 352, 353, 355, 357, 361, 363, 365 a 369, 376 a 379, 387, 390, 393, 394 a 397, 402, 404, 406, 410, 415, 418 a 420, 424 a 426, 428, 432 a 434, 439, 443 a 445, 464, 465, 468, 469, 472, 473, 481, 483, 519, 525, 549, 557, 558, 561 a 565, 573, 577, 582, 596, 597, 599, 601 a 603, 610 a 612, 614 a 617, 622, 625, 638, 640, 644, 655, 765, 768.
Seu (Mestre de cerimonies de la), 135.
— (Portal de la Pietat, en la), 268, 464.
Seu (Portal de Santa Eulalia en la), 55.
Seu (Portal major de la), 17, 18, 54, 154, 171, 184, 206, 207, 363, 443, 564, 603.
Seu (Sacrista major de la), 97, 107, 282, 320, 321, 344, 346, 490, 513, 523, 526, 584, 627, 694, 705, 710, 789, 791.
Seu (Sagristía de la), 426.
— (Síndich del Capítol de la), 352, 355, 376, 384, 392, 410, 596.
Sèva, 671.
Sicilia (Galeres de), 257, 827, 831, 832.
Sichà, 423. (V. *Sitjà*.)
Silva (D. Felip de), militar, 672.
Sinisterris. (V. Sisternes.)
Sisternes (Melcior), regent del Real Concell d'Aragó, 148, 200, 203, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295,

348, 354 (nota), 368, 373, 383, 390, 403, 432, 453, 456, 459, 513, 519, 524, 700, 702, 709, 715, 736.
Sitges, 239 (nota), 248 a 259, 270, 274, 277, 286, 291, 334, 678, 679, 680 a 686, 689 a 691, 693, 702, 706, 707, 711, 712.
Sitges (Aduana del General en), 257.
— (Tauler del General en), 257, 680, 684.
Sitjà, 360 (nota).
Sitjas. (V. *Sitges*.)
Sityes. (V. Id.)
Socarrats [Joan], jurisconsult, 721, 722.
Socós (Capella de Ntra. Sra. del), fòra 'l Portal Nou, 477.
Sogorb. (V. Segorb.)
Solà (Pau Fran.ch), 150.
Solanes (P.e Mestre Antoni?), franciscà, 21.
Solar (D. Joan del), 371.
Soldevila (mossen Jerònim), prevere beneficiat de la Seu, 605.
Soledat (Capella de Nra. Sra de la), en la iglesia de la Mercè, 739.
Soler, 385.
Soler (Felip), escrivà de manament, 325.
Soler (Dr. Fran.ch), militar, Conseller 2.on, 570, 582, 615.
Soler (Fran.co), canonge de la iglesia collegiada de S.ta Anna, 503.
Soler (Joan), militar, 600.
Soler (Fr. D. Joseph), canonge de la Seu d' Urgell, Diputat eclesiàstich de la Generalitat, cosí germà del D.or Pau Claris, 610.
Soler (Onofre), cirurgià, cònsol en cap y degà del collegi dels cirurgians, 740.
Soler (Salvi), porter del Clavari, 381 a 383.
Solsona (Bisbe de), 560, 562, 563.
Solsona (Parroquia de Sant Cugat de), 302.
Sorribes y Rovira (D. Felip de), escarceller major, 410 (nota), 423, 467, 479, 482, 493, 494, 566, 571, 607.
Sorribes (D. Fran.ch de), 314 a 317, 332, 335 a 337, 339, 341, 349, 387, 388, 426, 441, 709, 734.
Sorribes (D. Joseph), 639 (nota).
Sorts (Joan Andreu), canonge de la Seu, instituidor d'una causa pía, 40.
Sovíes (Baldiri Miquel), mercader, administrador del Hospital general de S.ta Creu, ex-Conseller 4.rt, 35, 36, 38, 40, 43, 44, 48, 49, 770.
Spanya. (V. *Espanya*.)
Spareguera. (V. *Esparraguera*.)
Spenan (Mr. de), 575 (nota), 576, 579, 812. (V. Espernan.)
Spernan (Mr. de), 575, 810. (V. Espernan.)
Spínola (Barthomeu), 212, 213.
Spínola (Marquès de), 379.
Spuny (Joseph), militar, 16, 165.
Spuny (Ramon), 106.
Stada, 745.
Stadilla, 746, 748.
Steve. (V. Esteve.)
Studi general. (V. *Estudi*.)
Suarez de Figuera (Joan), soldat, 746 a 749.
Subirats (micer T.), assessor del Governador de Rosselló, 198.
Sublet (Mr. de), 614.
Surdis (Mr. T.), secretari del Archebisbe de Burdeus, 642.
Sureda, 672.
Surribes. (V. Sorribes.)

T

Taberner. (V. Taverner.)
Tabots (Jaume), malfactor milanès, 302.
Taltaull, 735.
Tallers (Carrer dels), 180, 339, 452, 605.
Tamarit, 832.
Tamarit (Fran.ch de), militar, Obrer 1.er del Concell, Diputat militar de la Generalitat de Catalunya, 3, 28, 51, 157, 161, 162, 187, 211, 217, 394, 422, 427, 458 a 462, 465, 468, 478, 588, 589, 599, 604, 619.
Tamarit (D. Joan de), militar, mos-

taçaf, clavari de la confraría de la casa de la Diputació, 303, 309, 394, 544.
Tamerit. (V. Tamarit.)
Tapies (micer T.), advocat fiscal del Concell de Justicia, 619.
Tapiners (Companya dels), 191, 193.
Taradell, 671.
Tarragona, 45, 571, 577, 579, 602, 622, 623, 632, 640 (nota), 643 a 645, 651, 652, 654, 657, 774, 784, 809, 827, 830, 832.
Tarragona (Archebisbat de), 8.
— (Camp de), 74, 575 (nota), 622, 643 a 645, 651, 652, 657, 788, 791.
Tarragona (Cònsols de), 575 (nota).
— (Iglesia metropolitana de), 632.
— (Infermer de), 784.
— (Platja de), 624, 628.
— (Port o moll de), 628, 642, 653, 654, 831, 832.
Tarragona (Provincia eclesiàstica de), 84.
Tarragona (Setje de), 638.
— (Veguería de), 544.
Tarrassa, 556.
Tàrrega, 554.
Tarroia. (V. Tarroja.)
Tarroja (D.r micer Balthasar), Batlle de Barcelona, 154, 156, 163, 303, 305, 310, 322 (nota).
Taula de la ciutat, 82 y nota, 83 y nota, 306 (nota), 318, 486 (nota), 516 (nota 1), 618.
Tavarner. (V. Taverner. — D.r Francisco).
Taverner (D.r Fran.co), canonge de la Seu de Barcelona, 229, 261, 270, 349, 453, 716 (nota).
Taverner (Miquel Joan), militar, 334.
Teatins (Iglesia y monastir dels PP.), 180, 181, 339, 451, 605.
Teatins (Orde dels), 180.
— de Sant Mathias (Pares), 180, 181, 339, 451, 605.
Teatins (PP.), dits de la *mitja blanca*, 500.
Tellés (Carrer dels), 452. (V. *Tallers*.)
Tello (D. Joan), 136, 137.
Temarit. (V. Tamarit).
Terré (D. Bernat), militar, 107, 784.
Terré (D. Joseph), capità dels escudellers y daguers, 191.
Terré (Pere), 771.
Terrés (Fran.ch), malfactor, 514.
Teixidor (Jaume), cirurgià, sotsveguer, catedràtich en la Universitat de Barcelona, 651, 740.
Thalavera (Joan Jerònim), notari, escrivà major de la Veguería de Barcelona, 771.
Theodosio (Duch Don), pare del Rey Joan IV de Portugal, 818.
«Thomàs» o «Thomasa» (Campana), 418, 426, 565, 600, 601, 650, 651, 654.
Tiradors (Casa de), 80.
Tivenys, 572 (nota).
Tivissa, 542 (nota), 544.
Tolosa, 139.
Tolrà (Joseph), traginer de mar, 497.
Tona, 671.
Toralto (Marquès de), 375.
Torcedors de seda (Companya dels), 191.
Torelló, 671.
Torner (Joan), burgès de Prada, 436.
Torra de Cassador (a Montjuich), 744.
Torra de Mongons (Tarragona), 832.
Torra Magarola (en lo Prat), 769.
Torrabruna (Esteve), corredor, trompeta de la ciutat, 659 (nota).
Torre d'en Barra, 74.
Torre del baluart de Sta. Eulalia, 740, 751 a 755, 757, 760, 761, 764 a 766.
Torre del cap del riu Llobregat, 25, 530, 531.
Torre nova, 757.
Torrecusa (Marquès de), 266.
Torrelles y Sentmenat (Fr. D. Miquel), governador de les armes, comanador de la Orde de St. Joan, 489 (nota), 508, 556, 574, 576, 646, 654.
Torrents (Antoni), sotsveguer de Barcelona, 158, 159, 173.
Torres de la ciutat, 531, 532.
Torres del Portal de St. Antoni, 377, 468
Torres (Fran.ch), notari, oficial del Banch de la ciutat, 306, 308, 309.
Torres (D. Just de), mestre de camp, 2, 191.

Torres (micer T.), assessor del Veguer de Barcelona, 557, 560, 578, 609.
Tort (D. Lluis de), capità d'una lleva de la ciutat, 138, 361 (nota).
Tort (T.), sargent major, 811.
Tortosa, 59, 74, 539 a 541 (nota 2), 542 y nota, 544, 545, 547, 548, 567 (nota), 571, 572 (nota), 575, 597, 632, 726, 727, 773, 774, 784, 788 a 790, 800.
Tortosa (Canonges de la Seu de), 196, 227, 231 (nota), 254, 299, 321, 330, 372, 549, 586, 639, 647, 668, 688.
Tortosa (Procuradors de), 59, 542 (nota).
Tortosa (Seu de), 196, 227, 254, 299, 321, 330, 372, 549, 586, 639, 688.
Tortosa (Veguer de), 59.
Totasaus o Totosaus } (Joan), patró mallorquí, 431, 442, 446, 447.
Traver (Magí), procurador de la Capitanía general, 229.
Trentenari o Concell ordinari (Sala del), 3, 141, 159, 161, 175, 176, 226, 300, 357, 380, 396, 401, 452, 558, 559, 568, 572, 580, 599, 604, 612, 654, 666, 726.
Trento (Sagrat Concili de), 77, 590, 629.
Tríes (Fran.ch), taverner, artiller, 751, 752, 754 a 757, 765.
Tríes (T.). (V. Tríes, Fran.ch)
Trinitaris descalços (Convent dels), 500, 522.
Trinitaris descalços (Iglesia nova dels), 329.
Trinitaris descalços (Pares), 26, 329, 522.
Trinitat (Convent de la S.ma), 501, 522.
Trinitat (Iglesia de la Id.), 342, 450, 603.
Trinitat (Monastir de la Id.), 77.
Tristany (Dr. Aleix), advocat del Hospital general de S.ta Creu, 661.
Trobat (Fran.ch), escrivà de manament, 22.
Trullas, 566.
Trux (Nicolau de), 637.
Tunis, 498, 499.
Tursis (Duch de), 243 a 245.

U

Uguet (Fran.ch), doctor en medecina, 165.
Uguet (Ramon Jaume), notari, sotssíndich de la ciutat, 718.
Uluja (D. Fran.co), degà y canonge de Lleyda, embaxador de la Diputació a Madrid, 639 (nota).
Universitat, 515. (V. Estudi general.)
— (Rector de la), 165. (V. Id.)
Urbà VIII, papa, 427.
Urban (Mr. de), 264 (nota).
Urgell, 10, 790.
— (Bisbe de), 484, 486 (nota), 744, 763.
Urgell (Canonges de), 217, 605, 607, 610.
Urgell (Iglesia de), 605, 607, 610.
— (Seu de), 217, 610.
Urrea (Joseph), ciutadà, 317.
Uzenda y Mansfela (Domingo), capità aragonès, 191.

V

Vadielles (Jaume), acompanyador o verguer dels Consellers, 52, 53, 97, 165 a 167, 185, 301, 440, 442, 449, 717, 770.
Valencas (Bernat), ciutadà honrat, embaxador de la Diputació a Madrid, 228, 230, 253, 293, 294, 311 (nota), 328, 330, 341, 348, 349, 639 (nota), 696.
Valencia, 262, 548, 556, 567, 640 (nota), 789.
Valencia (Frontera de), 801, 803.
— (Regne de), 57, 132, 566, 796.
Valielles o Vadielles. (V. aquesta veu.)
Vall d'Aran, 302, 813.
Valldonzella (Monastir de), 582.
— (Monges de), 582.
Vallès, 588, 725.
— (Veguería y Veguer del), 511 (nota), 738, 825 (nota 1).

Vallès (Pere Vicens), mercader, 196, 668.
Vallespir, 782.
Vallfogona (Comte de), 416.
Valls, 118.
Valls y Casademunt (Fran.ch), donzell, administrador del Banch, 175.
Valls y Casademunt (Vicens), Obrer 1.er del Concell, 300.
Valls y de Sant Climent (Joaquim), donzell, ex-Conseller 2.on, 770.
Varalt (P. Fr. Joan), agustí, 772.
Vàs dels pares del Diputat Dr. Pau Clarís, en la capella del Christ de la iglesia de S.t Joan, 608.
Vasques. (V. Vazquez.)
Vazquez de Inestrosa (Emanuel), 211 a 214.
Velers (Companya dels), 191.
Velez (Marquès de los), nomenat llochtinent y Capità general de Catalunya, 265, 548, 567 y nota, 568 (nota), 574, 577, 579, 591, 592 y nota 1, 593 y nota, 595, 597, 640 (nota), 806, 807, 816, 817, 827.
Velluters (Companya dels), 143, 191, 329, 413, 430.
Velluters (Confraría dels), 21, 100, 430
Vendrell (Bernadí), sastre, 768, 769.
Vendrell (Joseph), notari, alfèreç de la companya dels notaris, ajudant d'escrivà racional, sots-síndich, 595, 622.
Verdaguer (T.), canonge, 247.
Vergés (T.), beneficiat de la Seu, 64.
Vergós (Diego de), militar, 44, 323, 430, 588.
Vergós (Fran.ch Joan de), militar, 2, 4, 10, 242, 281, 293, 294, 297 (nota), 305, 311 (nota), 317, 348, 372, 404, 411, 429 a 431, 435, 437, 438, 454, 478, 479, 487, 488, 496, 499, 508, 527, 532, 536, 540, 541, 543, 554, 558, 560, 602, 623, 696.
Vergós (Fran.co de), 349, 521.
Vergós (Joan Fran.ch de), 501 a 503, 505, 507, 513.
Vert (Joan), treballador, 769.
Vi (Baluardet del), 243, 245, 251, 263.
Vicens (Joseph) (a) *Vitxach*, pagès, 758, 760.
Vich (Bisbat de), 758.
— (Bisbe de), 477, 560, 563, 564, 744, 763.
Vich (Conseller de), 812.
— (Seu de), 480.
Vico (D. Fran.co de), Regent del Rl. Conçell d'Aragó, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295, 348, 354 (nota), 368, 383, 390, 403, 432, 453, 456, 459, 498, 512, 513, 519, 524, 700, 702, 709, 715, 736, 818.
Victori, Duch de Saboya, fill de Carles Emmanuel, 806.
Vidal (micer Fran.ch), assessor de la Generalitat de Catalunya, 33, 56, 112, 297, 723.
Vidriería (Carrer de la), 363, 395.
Vidriers (Companya dels), 191, 430, 756, 760, 763.
Vidriers (Confraría dels), 740.
Vila (D. Onofre), mestre de la Escola militar, ajudant de tinent coronel, 190, 191, 329.
Vila, menor (micer Onofre), ciutadà, Cònsol de la Llotja, 90, 202.
Vila (T.), Pare dels orats del Hospital general de S.ta Creu, 44.
Vilabella (T.), prebost, 645, 646, 653, 658 (nota 2).
Vilafranca (Marquès de), general de les galeres d' Espanya, 136, 137, 411, 413, 416, 417, 424, 425 (nota), 428, 440, 477, 484, 486 (nota), 511, 512, 751, 762, 789, 791, 831.
Vilafranca de Penedés, 585 (nota), 671, 827.
Vilafranca de Penedés (Jurats de), 585 (nota).
Vilalba (D. Fran.co), 342, 645.
Vilamajor, 732.
Vilamajor (Magí), mercader, 165.
Vilanera (Miquel), doctor en medecina, 462.
Vilanova (D. Diego de), 808.
Vilanova (D. Jacinto de), 231 (nota), 285.
Vilaplana (Fran.co de), 552, 585 (nota).
Vilar (Amador), droguer, Conseller 5.nt, 1, 456.
Vilar (Fran.ch), mercader, Conseller 4.rt, 1.

Vilar (Mathias), ciutadà honrat, instituhidor d' una causa-pía en l' Hospital de la Misericordia, 180, 339, 451, 605.
Vilardaga (Damià), mercader, 617.
Vilassar, 732.
Vilossa (Raphel Pau), militar, Obrer 1.er del Concell, 395, 397.
Villafranca (Marquès de). (V. Vilafranca.)
Villalba (D. Fran.co), protector del Braç militar, 440, 574. (V. Vilalba.)
Villanueva (Jerònim de), protonotari reyal, 540 (nota).
Villanueva (Joan Llorens de), secretari reyal, 7, 64 (nota 1), 91 (nota), 122, 148.
Villanueva (D. Lluis de), militar, 732,
Villanueva (Pere de), secretari reyal, 183, 200, 203, 216 (nota), 238, 264 (nota), 272, 295, 348, 354 (nota), 368, 373, 383, 390, 403, 427, 432, 453, 456, 459, 498, 512, 513, 519, 524, 639 (nota), 668, 700, 702, 709, 715, 736, 818,
Villanueva (T.), del Rl. Concell d'Aragó, 403, 498, 639 (nota), 700.
Vinaroz, 543.
Vinyals (Dr. Joseph), assessor del Veguer, 305, 306 (nota), 356, 600, 601, 662, 663, 665, 666.
Vinyes (micer Felip), doctor de la Rl. Audiencia, 60, 150, 213.
Vinyols (Pere Pau), mercader, aportant lo llibre de la administració dels forments, 69, 70, 174.
Vitorio (Duch de Saboya). (V. Victori.)
Vivet (Rafel), ciutadà y Síndich de Girona, 549.

X

Xalaverder (Narcís), catedràtich de gramàtica en l' Estudi general, 271.
Xammar (Fran.ch), militar, Cònsol de la Llotja, Conseller 2.on, 7, 13, 16, 44, 60 a 62, 74, 75, 93, 140, 160, 191, 202, 306, 325, 327, 332, 333, 340 a 342, 349, 366, 438, 467, 471, 531, 559, 666, 700, 709.
Xammar (T.), racional del Estudi general, 402.
Xart (Fran.ch), aguller, malfactor, 302.
Xerta, 571, 572 (nota).
Xifra (Vicens), droguer, 761, 762.
Ximenis (Joseph), ciutadà, 584, 586, 587, 809, 810, 813.
Xirau (Pere Joan), mercader, Conseller 4.rt, 395, 739.

Y

Yessa (Fran.ch), 302.

DP Barcelona. Consell de
402 Cent Jurats
B2A2 Manual de novells ardits
v. 12 vulgarment appellat
Dietaru del Antich Consell
Barceloní.
v.12

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY